

ABSTRACT BOOK

EGE 10. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

EGE
10TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
December 22-24, 23 Izmir

ISBN : 978-625-6830-71-4
Academy Global Publishing House

EGE
10TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
DECEMBER 22-24, 2023
IZMIR

Edited By
PROF. DR. DWI SOLISWORO

CONGRESS ORGANIZING BOARD

- Head of Conference: Prof. Dr. Hülya Çiçek*
Head of Organizing Board: Dr Gültekin Gürçay
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Ali Bilgili
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Həcər Hüseynova
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Naile Bilgili
Organizing Committee Member: Doç. Dr. Nazikə Abdullazadə
Organizing Committee Member: PROF. DR. BAŞAK HANEDAN
Organizing Committee Member: Dr. Mehdi Meskini Heydarlou
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Dwi Solisworo
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Dody Hartando
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Raihan Yusoph
Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Ivaylo Staykov
Organizing Committee Member: Assist. Prof. Dr. K. R. Padma
Organizing Committee Member: Dr. Amaneh Manafidizaji
Organizing Committee Member: Aynur Əliyeva

*All rights of this book belong to Academy Global Publishing House
Without permission can't be duplicate or copied.*

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

Academy Global–2022 ©

Issued: 29.12.2023
ISBN: 978-625-6830-71-4

CONFERENCE ID

EGE 10TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES

DATE – PLACE
DECEMBER 22-24, 2023
IZMIR

ORGANIZATION
ACADEMY GLOBAL CONFERENCES& JOURNALS

EVALUATION PROCESS
All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES
Turkey – Azerbaijan- Malaysia – Nigeria- Serbia - South Africa. - Thailand – Lebanon
– China - Israel – Qatar - Saudi Arabia - Kuwait - USA – UAE – Korea – Cyprus –
Mauritius – Kazakhstan-Greece – Romania - India - Indonesia - Czech Republic –
Pakistan – Libya – Almaty – Singapore – Portugal – Ireland – Taiwan – Russia –
Switzerland – Spain – Hungary – Slovenia - México, - Cape Tow – Croatia - Tanzania. –
PRC – Brazil

PRESENTATION
Oral presentation

ASSOCIATION & ACADEMIC INCENTIVES :
In the conference 438 papers have been presented by Turkish participants and 514
papers by foreign participants.
Members of the organizing committees of the conference perform their duties with an
"official assignment letter"

LANGUAGES
Turkish, English, Russian, Persian, Arabic

Scientific & Review Committee

- Prof. Dr. Ali BİLGİLİ – Türkiye
Prof. Dr. Naile BİLGİLİ – Türkiye
Prof. Dr. Başak HANEDAN – Türkiye
Prof. Dr. Hülya Çiçek KANBUR – Türkiye
Prof. Dr. Emine KOCA – Türkiye
Prof. Dr. Fatma KOÇ – Türkiye
Prof. Dr. Bülent KURTIŞOĞLU – Türkiye
Prof. Dr. Hajar Huseynova – Azerbaijan
Prof. Dr. Dwi SULISWORO – Indonesia
Prof. Dr. Natalia LATYGINA – Ukraina
Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV – Russia
Prof. Muntazir MEHDI – Pakistan
Prof. Dr. Raihan YUSOPH – Philippines
Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ – Iran
Prof. Dr. F. Oben ÜRÜ – Türkiye
Prof. Dr. T. Venkat Narayana RAO – India
Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ – Türkiye
Prof. Dr. Mustafa BAYRAM – Türkiye
Prof. Dr. Saim Zeki BOSTAN – Türkiye
Prof. Dr. Hyeonjin Lee – China
Assoc. Prof. Dr. Abdulsemet AYDIN – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fırat BARAN - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Dilorom HAMROEVA - Ozbekstan
Assoc. Prof. Dr. Abbas GHAFFARI – Iran
Assoc. Prof. Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ - Türkiye
Assoc. Prof. Ivaylo STAYKOV - Bulgaria
Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti – Indonesia
Assoc. Prof. Dr. Ümit AYATA – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Okan SARIGÖZ – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Eda BOZKURT – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Ahmet TOPAL – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Kırbaş – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mesut Bulut – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Fahriye Emgili – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Sandeep GUPTA – India
Assoc. Prof. Dr. Veysel PARLAK – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mahmut İSLAMOĞLU – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade – Azerbaijan
Assist. Prof. Dr. Göksel ULAY – Türkiye
Assist. Prof. K. R. PADMA – India
Assist. Prof. Dr. Omid AFGHAN - Afghanistan
Assist. Prof. Dr. Maha Hamdan ALANAZİ - Saudi Arabia

- Assist. Prof. Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Amina Salihi BAYERO – Nigeria
Assist. Prof. Dr. Baurcan BOTAKARAEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Ahmad Sharif FAKHEER - Jordania
Assist. Prof. Dr. Gültekin GÜRÇAY – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Dody HARTANTO - Indonesia
Assist. Prof. Dr. Mehdi Meskini HEYDALOU – Iran
Assist. Prof. Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Keles Nurmaşılı JAYLIBAY - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Mamatkuli JURAYEV – Uzbekistan
Assist. Prof. Dr. Kalemkas KALIBAEVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Bouaraour KAMEL – Algeria
Assist. Prof. Dr. Alia R. MASALİMOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Amanbay MOLDİBAEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Bhumika SHARMA - India
Assist. Prof. Dr. Gulşat ŞUGAYEVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. K.A. TLEUBERGENOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA – Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Hoang Anh TUAN - Vietnam
Assist. Prof. Dr. Botagul TURGUNBAEVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA - Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Yang ZİTONG – China
Assist. Prof. Dr. Gulmira ABDİRASULOVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Imran Latif Saifi – South Africa
Assist. Prof. Dr. Zohaib Hassan Sain – Pakistan
Assist. Prof. Dr. Murat GENÇ – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Monisa Qadiri – India
Assist. Prof. Dr. Vaiva BALCIUNIENE – Lithuania
Assist. Prof. Dr. Meltem AVAN – Türkiye
Aynurə Əliyeva - Azerbaijan
Sonali MALHOTRA - India

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 22 - 24, 2023
İzmir

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/88193707664?pwd=MEZBL3M0SIArNWVsMjV0YUJkR3lIQ T09>

Meeting ID: 881 9370 7664

Passcode: 123456

ÖNEMLİ AÇIKLAMA (Lütfen okuyunuz)

- ZOOM bağlantısı için yukarıda verilen bağlantıyı veya yine yukarıda verilen giriş bilgilerini kullanabilirsiniz.
- Oturum içerisinde en KIDEMLİ olan katılımcı, moderatör olarak seçilir. Moderatörün oturum düzenini gözetmesi, akademisyen adaylarını yönlendirmesi beklenmektedir.
- Oturuma bağlanmadan önce Salon numaranızı adınızın önüne aşağıdaki gibi ekleyiniz. Bu sayede kongre açılışında beklemeden oturumlarınıza gönderilebileceksiniz. Ör. 5-Ahmet Ahmetoglu
- Sunum süresi 10 dakikadır. Bu sürenin aşılmamasını moderatörler temin edecektir.
- Sunum sonrası 5 dakikayı geçmeyen soru-cevap, tartışma süresi verilmektedir.
- Sunumlar TÜRKÇE veya İNGİLİZCE yapılabilmektedir.
- Kameralar, oturum süresince toplam % 70 oranında açık olmak zorundadır.
- Sunum yapan katılımcının kamerası açık olmak zorundadır.
- Sunum yapmak zorunludur. Herhangi bir nedenle sunum yapmamış olan katılımcıya sertifika verilmesi ve çalışmasının yayınlanması sözkonusu olamaz.
- Katılımcı, kendi oturumda, oturum bitene kadar bulunmak zorundadır.
- Katılımcıların kendi oturumları dışındaki oturumlara katılma zorunluluğu yoktur.
- ZOOM platformunun kapasite sınırı nedeniyle, DİNLEYİCİ, sadece kapasite izin verdiği sürece kabul edilebilmektedir.

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Doç. Dr., PINAR ERTEEN	1	Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarındaki Konuşma ve Yazma Becerileri Etkinliklerinde Kültürel Etkileşim	Prof. Dr. Elif AKTAŞ Arş. Gör. Ahmet Turan EŞ
		2	TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÖRSEL BİR METİN TÜRÜ OLARAK EFEMERA KULLANIMI	Prof. Dr. Elif AKTAŞ
		3	EXPLAINING SOME CONCEPTS THAT ARE EFFECTIVE ON LEARNING AND DETERMINING THE RELATIONSHIP OF THESE CONCEPTS AMONG THEMSELVES AND WITH THE PROGRAM	Doç. Dr., PINAR ERTEEN
		4	SOMUT MATERYAL KAVRAMINA İLİŞKİN YAPILMIŞ AKADEMİK ARAŞTIRMALARIN BETİMSSEL İÇERİK ANALİZİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, DENİZ CEVHER TÜRKER
		5	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARININ SOLO TAKSONOMİSİ'NE GÖRE İNCELENMESİ	Öğretmen, GÜLSEHER YURTCU Dr. Öğr. Üyesi, OSMAN AKTAN
		6	INVESTIGATION OF SCIENCE TEACHING PROGRAM'S 100 YEARS IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES ON THE CENTENARY OF THE REPUBLIC	Dr. Öğr. Üyesi, HALİT KIRIKTAŞ Öğr., AYŞENUR ERDEN Öğr., ELBİ ÇABUK
		7	Sömürgecilik ve Eğitim	Prof. Dr. İsmail AYDOĞAN İhsan YABANERİ
		8	INVESTIGATION of SCIENCE CURRICULUM's CENTURY in terms of VARIOUS VARIABLES on CENTENARY of REPUBLIC of TÜRKİYE	Dr. Öğr. Üyesi, HALİT KIRIKTAŞ Öğr., AYŞENUR ERDEN Öğr., ELBİ ÇABUK
		9	MÜZİK DERSLERİNİ YÜRÜTEN FARKLI BRANŞLARDAKİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ "ÖĞRETMEN" KAVRAMINA İLİŞKİN BAKIŞ AÇILARI	Yüksek Lisans Öğrencisi, Begüm ALTINOK ARICAN Prof. Dr., Begüm ÖZ
		10	MÜZİK DERSLERİNİ YÜRÜTEN FARKLI BRANŞLARDAKİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİM İNANÇLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER ÇERÇEVESİNDE KARŞILAŞTIRILMASI	Yüksek Lisans Öğrencisi, Begüm ALTINOK ARICAN Prof. Dr., Begüm ÖZ
		11	GRADUATE THESES ON THE CONCEPT OF "LITERACY" IN THE PRESCHOOL PERIOD IN TÜRKİYE	Öğr. Gör. Hasan Uğur SERDAROĞLU Prof. Dr. Hatice BEKİR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Doç. Dr. Yakup ASLAN	1	6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU KAPSAMINDA BAĞIMSIZ DENETİM	Doç. Dr. Sevgi IŞIK EROL
		2	6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU KAPSAMINDA BAĞIMSIZ DENETÇİNİN SORUMLULUĞU	Doç. Dr. Sevgi IŞIK EROL
		3	ACCOUNTING SYSTEMS OF ISLAMIC COUNTRIES	Master's Student, EMİN BAYRAK Assoc.Prof.Dr., ZÜLKİF YALÇIN
		4	ACCOUNTING SYSTEMS OF DEVELOPED AFRICAN COUNTRIES	Master's Student, CENGİZ KAYA Assoc.Prof.Dr., Zülkif YALÇIN
		5	İÇ DENETİM FONKSİYONUNUN DİJİTALLEŞMESİ VE BİR ÜRETİM FİRMASINDA UYGULAMA ÖRNEĞİ	KAAN GÜLDALİ
		6	ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME TEKNİKLERİ ARACILIĞIYLA OPTİMAL PORTFÖY SEÇİMİ: BİST ŞİRKETLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Yüksek Lisans Öğrencisi, AYŞE ÇAYGEÇEN Doç. Dr., YUSUF TEPELİ
		7	WHAT IS INFLATION ACCOUNTING, WHY IS IT NECESSARY?	Doç. Dr. Yakup ASLAN
		8	GOVERNMENT INCENTIVES ACCORDING TO INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS: A RECOMMENDATION	Doç. Dr. Yakup ASLAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assoc.Prof. Dr. Sevda ÜNAL	1	The Artists' Social Media Platform? Instagram and the Art Dealing Industry	Sharareh Aris
		2	LITERATURE REVIEW ON CLIMATE JOURNALISM	Assoc.Prof. Dr. Sevda ÜNAL Assoc. Prof. Dr. Filiz YILDIZ
		3	Israel Settlement Policy and Its Representation in the Cinema	Öğretim Görevlisi Eylem Dana Usta
		4	YEREL İNTERNET HABER SİTELERİNİN YEREL KONULARI HABERLEŞTİRME DURUMLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ: KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ	Doç. Dr. Mustafa İNCE
		5	GAZETECİLİK VE MEDYA ÇALIŞMALARINDA TARİH BİLİMİNDEN YARARLANMA HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME	Dr. Öğr. Üyesi, Ali ÇAKIR
		6	YENİ İLETİŞİM MECRALARININ KULLANIMININ İŞLETME VERİMLİLİĞİNE ETKİSİ	Soydan ÖZTÜRK Doç. Dr. Mustafa İNCE
		7	GAZETECİLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA HABERLERİNE GÜVEN VE TEYİT DAVRANIŞLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Doktora Öğrencisi, Hamide SARITAŞ
		8	The Development Process of Surgical Live Broadcasts in the Field of Health from the Perspective of Communication Sciences	Öğr. Gör. Dr. YİĞİT AÇIK
		9	TÜRKİYE' DE BTS GRUBU HAYRANLIĞININ "ÜNLÜ TAPINMA SENDROMU" KAPSAMINDA İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, HANDAN ARLI Yüksek Lisans Öğrencisi Gül pamuk GÖKÇE
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Doç.Dr.MUHİTTİN TOLGA ÖZSAĞLAM	1	MÉRIDA INITIATIVE: IMPACTS ON MIGRATION DUE TO SECURITY ON THE SOUTHERN BORDER OF MEXICO IN THE YEARS 2017-2021.	Diego Rodolfo Carballo López
		2	Challenges and Opportunities in Peacekeeping Initiatives: A Case Study of Palestine	Juliana J.J. Almassri
		3	Regional Security and Crisis Management: A Holistic Approach to Sustainable Peace	Juliana J.J. Almassri
		4	NATO Countries' Defense Expenditures	Ph.D. Candidate, Melek Adsız
		5	Transformation of an Ideology: Turkish Nationalism	Gizem Yıldırım
		6	Küresel Rekabette Afrika Zirveleri: Çin-Afrika Örneği	Yüksek Lisans Öğrencisi, RAVZA ASA Dr. Öğr. Üyesi BELMA ENGİN GÜDER
		7	İSRAİL'İN GAZZE SALDIRILARINI İNSAN HAKLARI BOYUTUNDA ANALİZİ	Dr. Seda Gözde Tokatlı
		8	MEDENİYETLER KRİZİ BAĞLAMINDA İSRAİL'İN GAZZE İŞGALİ	Doktora Öğrencisi Selameddin BAYSAL
		9	IS NATURAL RESOURCE RENT A WEALTH OR A CURSE? AN EMPIRICAL INVESTIGATION FOR CHINA	Doç. Dr. Kumru TÜRKÖZ
		10	BRICS'İN GELECEĞİNE DAİR BİR DENEYİM: GAZZE KONUSU	Doç.Dr.MUHİTTİN TOLGA ÖZSAĞLAM
		11	ORIGINS OF THE MIGRATION CRISIS IN LATIN AMERICA	ONUR CEYLAN ASSOC.PROF.MESUT ŞÖHRET

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Dr. Öğretim Üyesi Şenay Tanrıvermiş	1	INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF NUTRITION AND PHYSICAL ACTIVITY STATUS OF FAMILIES ON DIGITAL PARENTING SKILLS	Gizem Daştan
		2	BİLİŞSEL UYUMSUZLUK, DÜŞÜNME STİLLERİ VE SOSYAL DESTEK KAYNAKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: ÜRDÜN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	Marwa ABU ALHALAWA Prof. Dr., Seval ERDEN ÇINAR
		3	ALCOHOL AND DRUG USE IN ADOLESCENTS AND SOME RELATED VARIABLES	Doç. Dr. HÜLYA ERCAN Uzm. RAMAZAN ÇAKICI Uzm. ERHAN KURT ALİ İMRAN AKSU MERVE BATUR
		4	INVESTIGATION OF ATTACHMENT STYLES AND SOCIAL SKILL LEVELS OF PRESCHOOL CHILDREN	Uzm. Leyla DÜZ Doç. Dr. HÜLYA ERCAN
		5	THE KOMINSKY METHOD AND MASCULINE HEGEMONY	Dr. Öğretim Üyesi Şenay Tanrıvermiş
		6	A PILOT STUDY TO INVESTIGATE THE RELATIONSHIP BETWEEN TECHNOLOGY USE AND DIGITAL AMNESIA LEVEL IN EARLY ADOLESCENTS	GÖZDE AKKUŞ
		7	ÇOCUKLAR YANLIŞ KANI GÖREVİNE VERDİKLERİ CEVAPLARI NASIL GEREKÇELENDİRİRLER?	Dr. Öğr. Üyesi, ZEHRA ERTUĞRUL-YAŞAR
		8	WALDORF APPROACH	Doç.Dr. Raziye PEKŞEN AKÇA Dr. Öğretim Üyesi Rukiye ARSLAN
		9	THE IMPORTANCE OF NATURE-BASED ACTIVITIES IN SUPPORTING SENSORY DEVELOPMENT IN CHILDREN WITH AUTISM	Dr. Öğretim Üyesi Rukiye ARSLAN Doç. Dr. Raziye PEKŞEN AKÇA

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Doç. Dr. Halil İbrahim CEYLAN	1	Spor Bilimlerinde Multi-Omik Teknolojiler	Dr. Şeyma YAŞAR Fatma Hilal YAĞIN Doç. Dr. Özgür EKEN
		2	Nörodejeneratif Hastalıklarda Multi-Omik Teknolojiler	Dr. Şeyma YAŞAR
		3	Genomic Influences on High-Intensity Interval Exercise Response: Implications for Personalized Fitness Programs	Doç. Dr. Özgür EKEN Fatma Hilal YAĞIN Dr. Şeyma YAŞAR
		4	Mitochondrial Biogenesis and its Enhancement Through High-Intensity Interval Exercise: A Comprehensive Review	Doç. Dr. Özgür EKEN Dr. Şeyma YAŞAR Fatma Hilal YAĞIN
		5	Integrating Artificial Intelligence in Nutrition Science: Advancements, Challenges, and Opportunities	Arş. Gör. Fatma Hilal Yagin Arş. Gör. Dr. Şeyma Yasar Doç. Dr. Özgür Eken
		6	Genomics and Obesity: Unraveling the Genetic Basis of a Complex Epidemic	Arş. Gör. Fatma Hilal Yagin Doç. Dr. Özgür Eken Dr. Şeyma Yasar
		7	DÜZENLİ ANTRENMAN YAPAN ÇOCUKLARIN DOĞUM AĞIRLIĞINA GÖRE FİZİKSEL UYGUNLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	Doğukan ÖZER Gökmen ÖZEN
		8	8-15 YAŞ FUTBOL OKULU ÖĞRENCİLERİNİN SPORA KATILIM MOTİVASYONLARI VE İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Hasan ABANOZ Doç. Dr. Gökmen ÖZEN
		9	ZEMİN VE PERFORMANS ARASINDAKİ İLİŞKİ	Vedat ÇINAR Polat YÜCEDAL
		10	VOLEYBOLCULARA UYGULANAN 2 FARKLI ISINMA TÜRÜNÜN SIÇRAMA VE SÜRAT PERFORMANSINA ETKİSİ	Kenan BOZBAY Vedat ÇINAR Polat YÜCEDAL
		11	EXPLORING THE CONNECTION BETWEEN INSULIN-LIKE GROWTH FACTOR-1 AND OBESITY	Doç. Dr. Halil İbrahim CEYLAN Doç. Dr. Serdar BAYRAKDAROĞLU Doç. Dr. Recep Fatih KAYHAN
		12	TIME-RESTRICTED FEEDING STRATEGIES AND OBESITY: CURRENT APPROACHES	Doç. Dr. Halil İbrahim CEYLAN Doç. Dr. Serdar BAYRAKDAROĞLU Doç. Dr. Recep Fatih KAYHAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dr. Öğr. Üyesi, ENDER EMİR	1	ROPS-FOPS TESTS AND ANALYSES FOR BACKHOE LOADER CABINS	Msc. Fatih Harun ÖZDUMAN Msc. İhsan Cihan DAİ
		2	PREVENTING CARBON EMISSIONS FROM FOSSIL FUEL BY THE USE OF SOLAR POWER PLANTS IN INDUSTRY AND ITS CONTRIBUTION TO NATURE	Mechanical Engineer, SEREN GEÇGEL Mechanical Engineer, FATİH ÜNAL
		3	KEMİK KIRIKLARINDA GELENEKSEL PLAKLARIN YENİ TASARLANAN GÖZENEKLİ PLAK İLE KARŞILAŞTIRILMASI	Makine Mühendisi, ÖMER FARUK UZUNYOL Dr. Öğr. Üyesi, ENDER EMİR Doç. Dr., ERKAN BAHÇE Öğr. Gör. Dr., BURAK ÖZDEMİR
		4	316L PASLANMAZ ÇELİK YAPININ KÜTLE TABANLI TOPOLOJİ OPTİMİZASYONLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	Dr. Öğr. Üyesi, ENDER EMİR
		5	KAPI AÇMA MÜHİMMATI İÇİN MERMİ TUTUCU SİSTEM GELİŞTİRİLMESİ	Dr. Eymen AKDENİZ Yusuf MUTLU Prof. Dr. Mustafa BOZDEMİR
		6	ATEŞLİ SİLAH MEKANİK TEST MAKİNASI TASARIMI	Dr. Eymen AKDENİZ Mehmet Kutay GEZER Prof. Dr. Mustafa BOZDEMİR
		7	HYDROGEN PRODUCTION METHODS FROM SOLAR ENERGY	Musa Hilal GÜRBÜZ Prof. Dr. Ramazan KÖSE
		8	SİSMİK SOĞUK KORİDOR KAPAMA SİSTEMİ	Hüsnü KÖSE Mücahit DEMİRAY Yasin KASALAK İsmet ALTAY Veysel ABAK Doç. Dr. Ahmet FEYZİOĞLU
		9	TALAŞLI İMALAT UYGULAMALARI İÇİN OTOMAT ÇELİKLERİNDE BULUNAN KURŞUN ELEMENTİNİN İŞLENEBİLİRLİĞE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	Metalurji ve Malzeme Mühendisi, Burcu GÜLEN DAĞAR Metalurji ve Malzeme Mühendisi, Hakan ERÇAY Endüstri Mühendisi, Nurdan GÜNDOĞAN Doç. Dr. Tuncay DİKİCİ
		910	COMPARISON OF THERMAL PERFORMANCES OF TWO DIFFERENT FIN TYPES IN HEAT SINK	Asst. Prof. Dr. Zerrin SERT Assoc. Prof. Dr. Özge ALTUN
		11	INVESTIGATION OF HEAT TRANSFER BY FORCED CONVECTION USING NANOFLUID IN A SEMI-CIRCULAR OPEN CAVITY	Funda DURMAZ Asst. Prof. Dr. Zerrin SERT

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Prof. Dr. İlhami YİĞİT	1	ÜÇ BOYUTLU ÇİKOLATA YAZICI TEKNOLOJİSİ	Doç. Dr. Tuğçe TEZEL Prof. Dr. Volkan KOVAN
		2	ERGİYİK BİRİKTİRME TEKNİĞİ ESASLI ABS/PC POLİBLEND İMALATINDA BOYUTSAL HASSASİYETİN İNCELENMESİ	Doç. Dr. Tuğçe TEZEL Prof. Dr. Volkan KOVAN
		3	İNSANSIZ HAVA ARAÇLARI VE BİYOMİMETİK UYGULAMALARI	Sait BÜYÜKKAYA Prof. Dr. Volkan KOVAN Doç. Dr. Tuğçe TEZEL
		4	JANT STİL YÜZEYİNİN TAŞITIN AERODİNAMİK YAPISINA VE YAKIT TÜKETİMİNE OLAN ETKİSİ	Ar-Ge Mühendisi Yiğit Mert TEKKELİ
		5	ÇİNKO-ALÜMİNYUM BAZLI METAL MATRİS KOMPOZİTLERİN ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi, MUSTAFA GÜLEŞEN Makine Yük. Mühendisi, OSMAN SELİM KİBAR
		6	MALZEME TEST MAKİNALARI İÇİN VİDALI MİL TAHRİK SİSTEMİ İLE KONTROL EDİLEN BİR HİDROLİK KUVVET ARTIRICI GELİŞTİRİLMESİ	Prof. Dr. İlhami YİĞİT
		7	BİR VİDALI MİL TAHRİK SİSTEMİNİN ESP32 MİKROKONTROLCÜ İLE TİTREŞİM BASTIRMALI KONUM KONTROLÜ	Prof. Dr. İlhami YİĞİT
		8	EFFECT OF AUSTEMPERING AND CRYOGENIC HEAT TREATMENTS ON WEAR BEHAVIOR IN SPHEROIDAL GRAPHITE CAST IRONS	Asst. Prof. Dr. Abdullah SERT
		9	EXAMINATION OF DRYING MODELS OF APPLES IN CABINET DRYER	Asst. Prof. Dr. Halit ARAT Prof. Dr. Abdullah AKBULUT Prof. Dr. Oğuz ARSLAN
		10	INVESTIGATION OF THE EFFECT OF AIR VELOCITY ON DRYING MODELS OF CARROTS IN DRYER WITH TRAYERS	Asst. Prof. Dr. Halit ARAT Prof. Dr. Abdullah AKBULUT Prof. Dr. Oğuz ARSLAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Prof. Dr. Nail Altunay	1	PHOTOCATALYTIC DEGRADATION OF DIAZO DYE ON ALUMINIUM OXIDE NANOPARTICLES IN AQUEOUS SOLUTION: A SPECTROSCOPIC STUDY	Nazli TURKTEN Yeliz AKPINAR Yunus KARATAS
		2	USE AND OPTIMIZATION OF IONIC LIQUIDS FOR THE DETERMINATION OF TRACE LEVELS OF CADMIUM IN SOME AGRICULTURAL PRODUCTS	Master Bünyamin Doğan Prof. Dr. Nail Altunay Prof. Dr. Adil Elik
		3	TEMPERATURE ASSISTED CLOUD POINT EXTRACTION FOR SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION OF SUDAN-III IN VARIOUS SPICE SAMPLES	Prof. Dr. Nail Altunay Prof. Dr. Adil Elik
		4	DETAILED CHARACTERIZATION OF ZEOLITIC IMIDAZOLATE FRAMEWORK STRUCTURE AND EVALUATION OF ITS POTENTIAL AS AN ELECTRODE IN SENSOR APPLICATIONS	Dr. Vildan ŞANKO
		5	ANCHORING GROUPS IMPACT THE EFFICIENCY OF PHOTOPHYSICAL ANALYSES	Münire Gökben ARAPOĞLU Doç. Dr. Kamuran GÖRGÜN
		6	PRODUCTION OF WHEAT STRAW ADDED EPOXY COMPOSITE AND INVESTIGATION OF ITS THERMOPHYSICAL PROPERTIES	Dr. Cenk YANEN Dr. Ercan AYDOĞMUŞ
		7	PRODUCTION OF WHEAT STRAW REINFORCED POLYESTER COMPOSITE AND CHARACTERIZATION OF ITS THERMOPHYSICAL PROPERTIES	Dr. Cenk YANEN Dr. Ercan AYDOĞMUŞ
		8	Fe ₃ O ₄ @SİTRİK ASİT MANYETİK NANO-KATALİZÖRÜN SENTEZİ, KARAKTERİZASYONU VE NABH ₄ HİDROLİZİYLE HİDROJEN ÜRETİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Dr. Öğr. Üyesi ADİL UMAZ Doç. Dr. MEHMET ŞAKİR ECE
		9		
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 10:00 – 12:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Doç. Dr. Başak BÜYÜK	1	ANEMİ TÜRÜNÜN BELİRLENMESİNDE ONTOLOJİ TABANLI YAKLAŞIM	Araştırma Görevlisi, Ceyda ÜNAL
		2	A RARE CONDITION IN THE MANAGEMENT OF ADNEXAL MASSES: PARATUBAL CYST RUPTURE MIMICKING OVARIAN CANCER	MD, İBRAHİM TASKUM MD, FURKAN CETİN
		3	ONCOGENIC MECHANISM OF EPSTEIN-BARR VIRUS AND ANTIVIRAL STRATEGIES	M.Sc., Melisa BEYHAN YILMAZ Doç. Dr., Dilek MUZ
		4	INFLAMMATION PROGRAMMED CELL DEATH: PANOPTOSIS	M.Sc., Melisa BEYHAN YILMAZ Doç. Dr., Dilek MUZ
		5	OBSTETRİK ACİLLER: VASA PREVİA	Öğr. Gör. Dr. Gizem ÇİTAK Öğr. Gör. Serpil TOKER
		6	OBSTETRİK ACİLLER: UTERUS İNVERSİYONU	Öğr. Gör. Dr. Gizem ÇİTAK Öğr. Gör. Serpil TOKER
		7	SOĞUK STRESİ VE DİYETE BAĞLI OLARAK BAZI SIÇAN DOKULARINDA VASKÜLER ENDOTELİAL BÜYÜME FAKTÖRÜ VE ENDOSTATİN DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI	Uzm. FİLİZ ÇOBAN Prof. Dr. MUHİTTİN YÜREKLİ
		8	YOĞUN BAKIM SONRASI SENDROMUNUN PATOFİZYOLOJİSİ	Doç. Dr. Pınar AYYAT Doç. Dr. Başak BÜYÜK Dr. Öğr. Üyesi Nurbanu SAZAK
		9	İNFLAMATUAR AKCİĞER HASARINDA MAKROFAJLARIN ROLÜ	Doç. Dr. Başak BÜYÜK Doç. Dr. Pınar AYYAT Dr. Öğr. Üyesi Nurbanu SAZAK
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Adelokun Gambo	1	DEMYSTIFYING THE PROBLEM-SOLVING PROCESS: UNVEILING THE NATURAL MECHANICS OF THE MIND	Dr. Amina Farkhonde
		2	AUTOMATING SCREEN-RECORDED VIDEO PRODUCTION: AN ALGORITHMIC APPROACH TO E-CONTENT CREATION	Dr. Darsareh Nikafrooz
		3	ONTOLOGICAL FOUNDATIONS FOR SMART LEARNING ENVIRONMENTS IN MUSIC EDUCATION: A COMPREHENSIVE FRAMEWORK FOR KNOWLEDGE REPRESENTATION AND APPLICATION	Prof. Dr. Konstantinos Stefanidakis, Dr. Michail Sofianos
		4	TRANSFORMING CIVIL ENGINEERING LABORATORY EDUCATION WITH FLIPPED LEARNING: A COMPREHENSIVE APPROACH TO DEVELOPING ESSENTIAL CAPABILITIES	Hector García- Georgia García-Rodríguez, Gerardo -Shashi Kant
		5	AUTONOMOUS AGENT LEARNING THROUGH CONSTRUCTIVIST PRINCIPLES: A BOTTOM-UP SEQUENTIAL LEARNING APPROACH AND TOOL	Piña Barrios-, Salvador Arellano, Bocanegra García,
		6	EMPOWERING ASSEMBLY LINES WITH DEEP LEARNING: A PARADIGM SHIFT IN PRODUCT IDENTIFICATION	Assoc. Prof. Dr. Salima Hassas
		7	ASSESSING THE ECONOMIC RETURNS OF HUMANITIES AND EDUCATION PROGRAMS IN PUBLIC UNIVERSITIES OF OSUN STATE, NIGERIA	Adelokun Gambo
		8		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assis. Prof. Dr. Amanda Jones	1	EMPOWERING INDUSTRY 4.0 WITH DEEP LEARNING: ENHANCING ASSEMBLY LINE EFFICIENCY THROUGH AI-POWERED PRODUCT IDENTIFICATION	Adegboye Moguel
		2	EVALUATING THE PRIVATE MONETARY BENEFITS OF HUMANITIES AND EDUCATION PROGRAMS IN OSUN STATE'S PUBLIC UNIVERSITIES: A FIELD OF STUDY ANALYSIS	Angel Muñoz Daniel Guzmán
		3	NAVIGATING THE E-LEARNING LANDSCAPE: AN EXPLORATION OF STUDENT LEARNING EXPERIENCES WITH DIVERSE E-TOOLS	Assis. Prof. Dr. Amanda Jones
		4	UNVEILING THE HIDDEN STRUGGLE: A QUANTITATIVE EXPLORATION OF ANXIETY PREVALENCE AMONG DYSLERIC STUDENTS IN HIGHER EDUCATION	C. Barzen Annika Victoria
		5	NAVIGATING THE MAZE OF UNIVERSITY CURRICULUM POLICYMAKING IN CHILE: A CASE STUDY OF CHANGE AND REFORM	Joanna Lee Dillon- Peksa,
		6	THE TRANSFORMATIVE POWER OF COLLABORATION: MIDDLE GRADE TEACHERS EMBRACING A CULTURE OF SHARED LEARNING	Vasiliki Kontzinos, Panagiotis Markaki, Vagelis Karakolis, John Psarras
		7	HARNESSING THE POWER OF CHATBOTS: A GLIMPSE INTO THEIR POTENTIAL IN HIGHER EDUCATION	Christos Vlachou, Ourania Kokkinakos,
		8		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assoc. Prof. Kyoko Tominaga	1	MODELS OF COPYRIGHTS SYSTEM	A. G. Matveev
		2	MODERN PROBLEMS OF RUSSIAN SPORT LEGISLATION	Dr. Yurlov Sergey
		3	HOW TO MODERNISE THE EUROPEAN COMPETITION NETWORK (ECN)	Dr. Dorota Galeza
		4	WOMEN'S RIGHTS IN CONFLICT WITH PEOPLE'S CULTURAL AUTONOMY: PROBLEMS OF CULTURAL ACCOMMODATION	Assis. Prof. Dr. Nazia Khan
		5	SOCIAL MOVEMENTS AND THE DIFFUSION OF TACTICS AND REPERTOIRES: ACTIVISTS' NETWORK IN ANTI-GLOBALISM MOVEMENT	Assoc. Prof. Kyoko Tominaga
		6	EMPLOYMENT DISCRIMINATION ON CIVIL SERVANT RECRUITMENT	Li Lei Jia Jidong
		7	DEPENDENCY THEORY ON EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN THE UNITED STATES AND THE MIDDLE EAST: IN THE CASE OF IRAN, SAUDI ARABIA, AND TURKEY	Assis. Prof. Dr. Abdelhafez Abdel Hafez
		8	SELECTION STANDARDS FOR NATIONAL TEAMS: THEORY AND PRACTICE	Alexey Kulik
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 4	Assis. Prof. Dr. Suwit Sadsunk	1	THE DESIGN INSPIRED BY PHRA MAHA CHEDI OF KING RAMA I-IV AT WAT PHRA CHETUPHON VIMOLMANGKLARAM RAJWARAMAHA VIHARN	Assis. Prof. Dr. Taechit Cheuypoung
		2	A COMPARATIVE STUDY OF COSTUMES FOR RELIGIOUS FESTIVALS IN ASEAN COUNTRIES	Jaruphan Supprung
		3	LOAN GUARANTEE SCHEMES: PRIVATE AND PUBLIC EXAMPLES	Assis. Prof. Dr. Simeon Karafolas Maciej Woźniak
		4	THE APPLICATION OF RHIZOPHORA WOOD TO DESIGN: A WALKING STICK FOR ELDERLY	Noppadon Sangwalpetch
		5	PROPERTIES OF RHIZOPHORA CHARCOAL FOR PRODUCT DESIGN	Tanutpong Phriwanrat
		6	FABRIC PRINTING DESIGN: AN INSPIRATION FROM THAI KITES	Assis. Prof. Dr. Suwit Sadsunk
		7	THE DESIGN OF ENGLISH MATERIALS TO COMMUNICATE THE IDENTITY OF MUEANG DISTRICT, SAMUT SONGKRAM FOR ECOTOURISM	Ress. Assis. Kitda Prarathajariya
		8		
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assoc. Prof. Tereza Dolečková	1	THE CORRELATION OF ECONOMIC VARIABLES ON DOMESTIC INVESTMENT	Dr. Amirreza Attarzadeh
		2	AN ASSESSMENT ON THE EFFECT OF PARTICIPATION OF RURAL WOMAN ON SUSTAINABLE RURAL WATER SUPPLY IN YEMEN	Afrah Saad Mohsen Al-Mahfadi
		3	ARMED GROUPS AND INTRA STATE CONFLICT: A STUDY ON THE EGYPTIAN CASE	Assis. Prof. Dr. Ghzlan Mahmoud Abdel Aziz
		4	ROLE OF LEADERS İN MANAGİNG EMPLOYEES' DYSFUNCTIONAL BEHAVİOR AT WORKPLACE	Aya Maher, Dri Pakinam Youssef
		5	FINANCIAL STATEMENT FRAUD: THE NEED FOR A PARADIGM SHIFT TO FORENSIC ACCOUNTING	Ifedapo Francis Awolowo
		6	CUSTOMER ADOPTION AND ATTITUDES IN MOBILE BANKING IN SRI LANKA	Dr. Prasansha Kumari
		7	THE SERVICE APPRAISAL OF SOLDIERS OF THE ARMY OF THE CZECH REPUBLIC IN THE CONTEXT OF PERSONAL EXPENSES	Assoc. Prof. Tereza Dolečková
		8	PECULIARITIES OF IMPLEMENTATION OF BRANDING PRINCIPLES	Maia Seturi
		9	MARKET SEGMENTATION AND CONJOINT ANALYSIS FOR APPLE FAMILY DESIGN	Abbas Al-Refaie, Nour Bata

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Assis. Prof. Saowapa Phaithayawat	1	TO CLOUDIFY OR NOT TO CLOUDIFY	Laila Yasir Al-Harthy Ali H. Al-Badi
		2	ZHOU ENLAI'S INFLUENCE ON CHINA'S FOREIGN POLICY	Nazira B. Boldurukova
		3	TRACE ON BALLISTIC AFTER SHOOTING	Levture Narong Kulnides
		4	THE EVOLUTION OF ONLINE LESSONS IN AN INTEGRATION MODEL	Prof. Dr. Chalernpol Tapsai
		5	DISCLOSURE IN THE SOCIAL AREA TO MITIGATE CONFLICTS BETWEEN COMMUNITY AND THE STATE: A CASE OF MAHAKAN FORTRESS, BANGKOK	Assis. Prof. Saowapa Phaithayawat
		6	THE POTENTIAL OF DIGITAL TOOLS IN JUNIOR SCHOOL ART LESSONS TO ENHANCE ARTISTIC ABILITY USING TAMAZIGHT FONTS	Aber Salem Aboalgasm, Rupert Ward
		7	THE DESIGN OF CHILDREN'S PICTURE BOOKS BASED ON AMPHAWA FIREFLIES TALES	Dr. Marut Pichetvit

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assoc. Prof. Dr. Najwa Alsayed Omar	1	WEB-CONTENT EXAMINATION OF THE MAJOR SPANISH TOURIST DESTINATIONS EVALUATION BY RUSSIAN TRAVELERS	Dr. Natalia Polkanova, Sergey Kazakov
		2	DISABILITY VARIETY MANAGEMENT: A CASE STUDY OF THE BANKING SECTOR IN THE KSA	Assoc Prof. Dr. Dr Nada Azhar
		3	ITALIC HANDWRITING IN AN INTERNET ERA	Karen Armstrong
		4	THE INFLUENCE OF PARENTAL ENGAGEMENT IN PRESCHOOL DISABLED CHILDREN	Sheng-Min Cheng
		5	THE SIGNIFICANCE OF CONCERNS FOR THE YOUTH IN VOTER DECISION-MAKING: A CASE STUDY AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN MALAYSIA	Lecture Sivamurugan Pandian
		6	JAPANESE ENGLISH IN TRAVEL PAMPHLETS	Premvadee Na Nakompanom
		7	LIFESTYLES OF UNDERGRADUATE STUDENTS BASED ON SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY IN SUAN SUNANDHA RAJABHAT UNIVERSITY	PHD candidate Phusit Phukamchanoad
		8	RESEARCH EXAMINATION IN ECLECTIC THEORY (KABOUDAN AND SFANDIAR) ONLINE METACOGNITIVE READING STRATEGIES UTILIZATION BY POSTGRADUATE LIBYAN EFL STUDENTS	Tarideh Alizadeh Mohd Nasir Hashim
		9	AUGURIOUS SIGNIFICANCE FOR COMMUNITY SOUVENIR PRODUCTS	Assoc. Prof. Dr. Najwa Alsayed Omar

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 8	Prof. DR . Levan Sabauri	1	IMPACT OF A COMPANY'S DYNAMIC CAPABILITIES ON ITS INNOVATION CAPABILITIES	Dr. Lovorka Galetic, Zeljko Vukelic
		2	A PSO-NM ALGORITHM FOR NELSON-SIEGEL-SVENSSON CALIBRATION	Ms. Student Sofia Ayouché Dr. Rachid Ellaia, Dr. Rajae Aboulaich
		3	CONSEQUENCES OF OIL PRICES ON RENEWABLE ENERGY DEPLOYMENT	Osamah A. Alsayegh
		4	LEAN HEALTHCARE: CHALLENGES AND FACILITATORS IN THE COLOMBIAN CONTEXT	Assis. Prof. Dr. Erika Ruiz, Nestor Ortiz
		5	RECOGNITION OF LEAN IMPLEMENTATION HURDLES IN INDIAN INDUSTRIES	Dr. Bhim Singh
		6	ADVANCING LOCAL PRODUCTS THROUGH ONE VILLAGE ONE PRODUCT AND CUSTOMER SATISFACTION	Wardoyo, Humairoh
		7	EXAMINATION OF THE CAUSES BEHIND THE DETERIORATED STANDING OF ENGINEERING COMPANIES DURING THE FINANCIAL CRISIS	Prof. DR . Levan Sabauri
		8	OVERVIEW OF MODELS OF CONSUMER BEHAVIOR AND INFLUENCE OF EMOTIONS IN DECISION MAKING	Mikel Alonso López
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Assis. Prof. Dr. Shilpi Tyagi,	1	EDUCATION OF PURCHASING PROFESSIONALS IN AUSTRIA: A COMPETENCY-BASED PERSPECTIVE	Dr. Volker Koch
		2	DEVELOPING AN AUDIT QUALITY FRAMEWORK FOR AN EMERGING MARKET	Dr. Bita Mashayekhi, DR. Student Azadeh Maddahi, Arash Tahriri
		3	DETERMINANTS OF PROFITABILITY IN INDIAN PHARMACEUTICAL COMPANIES UNDER THE NEW INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS REGIME	Assis. Prof. Dr. Shilpi Tyagi, D. K. Nauriyal
		4	THE INFLUENCE OF MOTIVATION, CONFIDENCE, AND NATIONAL CULTURAL VARIATIONS ON KNOWLEDGE SHARING WITHIN THE REALM OF ELECTRONIC MAIL	Dr. Said Abdullah Al Saifi
		5	AN INVESTIGATION INTO THE FACTORS AFFECTING EARNINGS RESPONSE COEFFICIENT IN AN EMERGING MARKET	Bitam Mashayekhi, Zeynab Lotfi Aghel
		6	CHALLENGES AND HURDLES IN THE ACCOUNTING INFORMATION SYSTEMS OF KUWAITI CORPORATIONS	Haya Y Alobaid
		7	STRATEGIC PLANNING OF A SUPPLY CHAIN WITH RISK AND ENVIRONMENTAL GOALS	Ghanima Al-Sharrah, Haitham M. Lababidi, Yusuf I. Ali
		8	EVALUATING CORPORATE GOVERNANCE IN NETWORK MARKETING ORGANIZATIONS: THE IMPACT OF ETHICS AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY	Venugopal Kummamuru
		9	EXPLORING THE LINK BETWEEN FINANCIAL REPORTING TRANSPARENCY AND INVESTMENT EFFICIENCY: FINDINGS FROM IRAN	Bitam Mashayekhi, Hamid Kalhornia

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 10	Assoc. Prof. Dr. Shorena Tsiklauri	1	IMPACT OF ASSISTED REPRODUCTION TECHNOLOGIES ON WOMEN'S LIVES IN NEW DELHI: AN INVESTIGATION FROM A FEMINIST PERSPECTIVE	Assis. Prof. Zairunisha
		2	ADDRESSING MISUSES OF LEGAL AUTHORITY IN THE COMMUNITY	Tajudeen Ojo Ibraheem
		3	SOCIAL FRAMEWORK, INVOLUNTARY CONNECTIONS, AND URBAN DEPRIVATION	Mahmood Niroobakhsh
		4	TRANSFER OF KNOWLEDGE AND THE RENDERING OF TECHNICAL DOCUMENTS	Dr. Ahmed Alaoui
		5	THE EFFECT OF ISLAMIC ARTS ON OMANI WEAVING PATTERNS	Zahra Ahmed Al-Zadjali
		6	MANAGING THE INTRICACIES OF COMPLEX SYSTEM DESIGN: MODEL, STRUCTURE, AND CHANGES	Hycham Aboutaleb Bruno Monsuez
		7	COMPREHENDING EUROPE'S FUNCTION IN THE DOMAIN OF LIBERTY, SECURITY, AND JUSTICE AS A GLOBAL PARTICIPANT	Lecture Sarah Barrere
		8	THE METHODOLOGY OF MIGRATION OUT OF GEORGIA	Assoc. Prof. Dr. Shorena Tsiklauri
		9	A THOROUGH EXAMINATION OF OPEN DATA PORTALS AS AN EMERGING PUBLIC E-SERVICE	Martin Lnenicka

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Dr. Lilian Noronha Nassif	1	EXAMINATION OF DRIVING CONDITIONS AND PREFERRED MEDIA ON DIVERSION	Dr. Yoon-Hyuk Choi
		2	A SYSTEMATIC INQUIRY INTO THE POLITICS OF DEFECTION IN INDIA	Diya Sarkar, Prafulla C. Mishra
		3	STANDPOINT OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF THE RUSSIAN FEDERATION ON THE ISSUE OF RESTRICTING CONSTITUTIONAL RIGHTS OF CITIZENS CONCERNING BANKING SECRECY	Prof. A. V. Shashkova
		4	ACKNOWLEDGMENT AND SAFEGUARDING OF INDIGENOUS SOCIETY IN INDONESIA	Triyanto, Rima Vien Permata Hartanto
		5	REQUIREMENT OF NATIONAL SPACE LEGISLATION FOR SPACEFARING NATIONS	Muhammad Naveed Yang Caixia
		6	CIVIL LIBERTIES IN ARMED CONFLICTS AND CONSTITUTIONAL LAW	Assis. Prof. Antonios Maniatis
		7	CAPABILITIES OF FORENSIC MEDICAL RESEARCH ON SALIVA STAINS ON PHYSICAL EVIDENCE AFTER WASHING	Saule Mussabekova
		8	TOWARD PROVING ACCEPTANCE BY OVERCOMING CHALLENGES IN COLLECTING DIGITAL EVIDENCE	Dr. Lilian Noronha Nassif
		9	THE FUNCTION OF THE EUROPEAN UNION IN GLOBAL GOVERNANCE	Yrfet Shkreli
		10	MEASURES TO CURB CORRUPTION DURING MIGRATION WAVE IN EUROPE	Jordan Georgiev Deliversky

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 12	Assis. Prof. Dr. Jawad Alzeer	1	ADVOCATING GENDER EQUALITY WITHIN ISLAMIC TRADITION THROUGH CONTEXTUALIST APPROACH	Dr. Lecture Ali Akbar
		2	IMPACT OF BA'ALBAKĪ ON LEBANESE WOMEN WRITERS IN THE 1950S AND 1960S	Khaled Igbaria
		3	THE INTERFACE BETWEEN HUMANS AND THE ENVIRONMENT FROM THE PERSPECTIVE OF ENVIRONMENTAL ETHICS	Mella Ismelina Farma Rahayu
		4	SAFEGUARDING HUMAN RIGHTS IN EUROPE: THE PARLIAMENTARY ASPECT	Assoc. profAleksandra Chiniaeva
		5	EFFECTS OF EISENHOWER'S FAREWELL SPEECH: INITIAL AND SUSTAINED COMMUNICATION EFFECTS	B. Kuiper
		6	PROVIDERS OF HUMAN SECURITY IN FRAGILE STATES UNDER ASYMMETRIC WAR CONDITIONS	Dr. Luna Shamieh
		7	CREATING A NEW MEDIA CREDIBILITY SCALE: A MULTIDIMENSIONAL VIEW	Hanaa Farouk Saleh
		8	DISPARITIES IN RESEARCH OUTPUT, FUNDING, AND COLLABORATION BETWEEN GENDERS	Ashkan Ebadi Andrea Schiffauerova
		9	SWISS SCIENTIFIC SOCIETY FOR DEVELOPING NATIONS: A CONCEPT OF INTERCONNECTION	Assis. Prof. Dr. Jawad Alzeer
		9	OBSTACLES TO MARITAL EXPECTATIONS AMONG INDIVIDUALS WITH HEARING IMPAIRMENT IN OYO STATE	Adebomi M. Oyewumi, Sunday Amaize

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Assoc. Prof. DR. Philip T. Roundy	1	A MODEL OF MINIMAL CONSCIOUSNESS FUNCTIONS USING COMPUTATION	Dr. Nabila Charkaoui
		2	AN INDIAN PERSPECTIVE ON LIFE MEANINGFULNESS AND ITS PSYCHOSOCIAL CORRELATES AMONG RECOVERING SUBSTANCE USERS	Fouzia Alsabah Shaikh, Anjali Ghosh
		3	DEVELOPMENT OF ORGANIZATIONAL JUSTICE IN THE INCENTIVE ALLOCATION OF THE THAI PUBLIC SECTOR	Assis. Prof. Kalayane Koonmee
		4	GENDER DIFFERENCES IN AUTOBIOGRAPHICAL MEMORY AND FLEXIBLE REMEMBERING	A. Aizpurua, W. Koutstaal
		5	A CASE STUDY OF INTERNATIONAL STUDENTS IN WUHAN UNIVERSITY: CULTURAL ANXIETY AND ITS IMPACT ON STUDENTS' LIFE	Nadeem Akhtar Shan Bo
		6	RE-VICTIMIZING THE VICTIMS OR PROVIDING TREATMENT	Dr. Juliana Panova
		7	USING NARRATIVE THEORY TO UNDERSTAND THE UNCERTAINTY OF ORGANIZATIONAL CHANGE: THE STORY OF MERGERS AND ACQUISITIONS	Assoc. Prof. DR. Philip T. Roundy
		8	ATTACHMENT STYLES OF CHILDREN IN IRAN: COMPARING THOSE RAISED IN NURSERY WITH THOSE RAISED IN THE FAMILY	Dr. Narges Razeghi
		9	DERIVATION AND IMPLICATIONS OF A NEW MEASURE OF HERDING BEHAVIOR	Amina Amirat Abdelfettah Bouri

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi, OĞUZ YOLAL	1	APPLICATION FIELD OF THE EUROPEAN UNION GENERAL DATA PROTECTION REGULATION (GDPR) AND ITS EFFECTS ON TURKISH LAW	Dr. Öğr. Üyesi Firdevs YÜZBAŞI TOBAZ
		2	THE EFFECT OF 'FRAMEWORK AGREEMENTS' ON COLLECTIVE LABOR AGREEMENTS TO BE CONCLUDED BETWEEN THE ADMINISTRATION AND THE UNION WHICH IS A MEMBER OF THE WORKERS' CONFEDERATION NOT REPRESENTED IN THE ECONOMIC AND SOCIAL COUNCIL IN TERMS OF FINANCIAL RIGHTS - THE CASE OF TEKİRDAĞ	Graduate Student, BARIŞ AKTAŞ
		3	TÜKETİCİ UYUŞMAZLIKLARININ DAVA ŞARTI ARABULUCULUĞA ELVERİŞLİLİĞİ	Öğr. Gör. G. Günbala DÜRHAN Öğr. Gör. Ayşe BAHAR
		4	INVESTIGATING THE EFFECTS OF INTERNATIONAL TRADE ON ECONOMIC GROWTH: A LITERATURE REVIEW	Assistant Professor, Seyyid Ali ERTAŞ
		5	AN ANALYSIS OF STUDIES INVESTIGATING THE ECONOMIC RELATIONSHIP OF THE ELDERLY, ONE OF THE DISADVANTAGED GROUPS	Assistant Professor, Seyyid Ali ERTAŞ
		6	KRİPTO VARLIK OLARAK BİTCOİN'İN TÜRKİYE'DE ÖDEME YÖNTEMİ OLARAK KULLANILMASI	Dr. Öğretim Üyesi Mehmet ÇOĞALAN
		7	DOLANDIRICILIK SUÇUNDA HİLE UNSURU	Doç. Dr. Ali Tanju SARIGÜL Fahriye AYBAR
		8	YARGITAY KARARLARI İŞİĞİNDA ZORUNLU GEÇİT HAKKININ KURULABİLMESİNİN KOŞULLARI	Dr. Öğr. Üyesi, Hüseyin TOKAT
		9	TİCARİ İŞLETME ÜZERİNDE REHİN HAKKI TESİS EDİLMEDEN ÖNCE DEĞER TESPİTİ YAPILMASI	Dr. Öğr. Üyesi, OĞUZ YOLAL
		10	EVALUATIONS REGARDING THE ANNULMENT OF THE RULE THAT CANNOT FILE A CASE ON THE DENIAL OF LINEAGE BY THE MOTHER IN ACCORDANCE WITH THE CONSTITUTIONAL COURT DECISION DATED 26.07.2023	Arş. Gör. Dr. Nurtaç ENDES SELVİ
		11	EVALUATION OF THE RIGHT OF EASEMENT IN FAVOUR OF OWNER IN TERMS OF ROMAN LAW	Arş. Gör. Dr. Nurtaç ENDES SELVİ
		12	TIBBİ HATALI UYGULAMADAN DOĞAN İDARİ UYUŞMAZLIKLARDA SULH KURUMUNUN UYGULANABİLİRLİĞİ	Doktorant SENA ŞENGÜL

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Doç. Dr. Zeynep Müjde SAKAR	1	DÖNGÜSEL EKONOMİ VE ÇEVRE: İŞ MODELERİ	Dr. Servet KAPÇAK
		2	SAVUNMA HARCAMALARININ ENERJİ TÜKETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ	Dr. Servet KAPÇAK
		3	İKTİSADİ STRATEJİ ; NÜKLEER MADDE VE RADYOAKTİF KAYNAK KAÇAKÇILIĞI (1993-2005)	Doç. Dr. Zeynep Müjde SAKAR
		4	EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL DEVELOPMENT AND ENERGY CONSUMPTION: PANEL DATA ANALYSIS	Dr. Öğr. Üyesi, Anıl LÖĞÜN Arş. Gör. Dr., Rahman AYDIN
		5	KAYIT DIŞI EKONOMİDE İSTİHDAM VE VERGİNİN ROLÜ	Öğr. Gör, Ayşe Gül ŞAHİN KOÇAK Öğr. Gör. Dr., M. Nedim UYGUR
		6	VERGİ KAÇAKÇILIĞINI ÖNLEMEDE ADLİ MUHASEBENİN ÖNEMİ	Öğr. Gör, Ayşe Gül ŞAHİN KOÇAK Öğr. Gör. Dr., M. Nedim UYGUR
		7	DIFFERENTIATION OF THE EASTERN AND SOUTHERN DIMENSIONS IN THE EUROPEAN NEIGHBORHOOD POLICY BEYOND 2020	Dr. Büşra Kılıç
		8	AZƏRBAYCANIN AVROPA İTTİFAQINA İNTEQRASIYA PROBLEMİ	Aygün Əliyeva
		9	THE RELATIONSHIP BETWEEN INCOME INEQUALITY, ECONOMIC GROWTH AND ECOLOGICAL FOOTPRINT: THE CASE OF MINT + BRICS	Öğr. Gör. Dr. Nazlı TEKMAN Doç. Dr. Hikmet AKYOL
		10	The effect of environmental taxes and environmental policy stringency on the investment in fossil-fuel technologies: Evidence from OECD countries	Dr. Selin Karlılar Assoc. Prof. Dr. Ugur Korkut Pata
		11	Does the Environmental Kuznets Curve Hold for Oil Consumption? New evidence from United States	Dr. Selin Karlılar Assoc. Prof. Dr. Ugur Korkut Pata

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Doç. Dr. Ersin KIRAL	1	Türkiye ve Bölgelerinin Kaba İntihar Oranı Analizi -I	Doç. Dr. Ersin KIRAL
		2	Türkiye ve Bölgelerinin Kaba Ölüm Oranı Analizi -I	Doç. Dr. Ersin KIRAL
		3	FROM THE PERSPECTIVE OF SCIENCE, TECHNOLOGY AND INNOVATION: CLASSIFICATION OF COUNTRIES WITH TOPSIS-SORT-B METHOD	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Bahadır ŞİMŞEK Arş. Gör. Bilge MEYDAN
		4	VERİ BİLİMİ MESLEKLERİNE AİT İŞ İLANLARININ VERİ MADENCİLİĞİ YÖNTEMİ İLE ANALİZİ	Yüksek Lisans Öğrencisi,Ahmet Kürşat AKICI
		5	TÜRKİYE'DE İLLERARASI REKABETÇİLİĞE YÖNELİK MEKANSAL BİR ANALİZ	Arş. Gör. Dr. Ayşegül YILDIZ
		6	TEKNOLOJİK İLERLEMENİN CO 2 EMİSYONU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: EKONOMETRİK BULGULAR	Yüksek Lisans Öğrencisi,Aleyna BESE Dr. Öğr. Üyesi,Merve ERTOK ONURLU
		7	AÇIK BANKACILIK: BİBLİYOMETRİK ANALİZ	Öğr. Gör. Dr. GÜLSEN ALKAÇ ÖZDEMİR
		8	BANKACILIK SEKTÖRÜNDE HİZMET BAŞARISIZLIKLARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZ İLE BİLİMSEL HARİTALANMASI	Öğr. Gör. Dr. GÜLSEN ALKAÇ ÖZDEMİR
		9		
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Doçent Dr., ÇİĞDEM ÖNER	1	DİNAMİK PROGRAMLAMA İLE PYTHON UYGULAMASI	Dr. ŞAHİN İNANÇ Dr. ONUR MESUT ŞENARAS Doç. Dr. ARZU EREN ŞENARAS
		2	GEZGİN SATICI PROBLEMLERİ İÇİN PYTHON UYGULAMASI	Dr. ONUR MESUT ŞENARAS Dr. ŞAHİN İNANÇ Doç. Dr. ARZU EREN ŞENARAS
		3	SPORCU ANTRENÖR İLİŞKİLERİNİN BIBLIYOMETRİK ANALİZİ	Doçent Dr., ÇİĞDEM ÖNER
		4	EXAMINATION OF KINOVEA SOFTWARE AND SUGGESTIONS FOR USAGE IN THE FIELD OF SPORTS SCIENCES	Doç. Dr. MEHMET İMAMOĞLU
		5	EXAMINATION OF THE MIT APP INVENTOR PLATFORM AND APPLICATION SUGGESTIONS FOR THE FIELD OF SPORTS SCIENCES	Doç. Dr. MEHMET İMAMOĞLU
		6	ETHICAL EVALUATION OF CONDUCTING ACADEMIC STUDIES USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE	Doç. Dr. İSMAİL DURAK Doç. Dr. HAKAN TAHİRİ MUTLU
		7	EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN MULTIDIMENSIONAL PERCEIVED SOCIAL SUPPORT AND STATISTICAL SELF-EFFICACY BELIEF	Doç. Dr. İSMAİL DURAK Doç. Dr. HAKAN TAHİRİ MUTLU
		8	YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİ: YENİ TESTLERDEN YENİ BULGULAR	Prof. Dr. BURAK GÜRİŞ Doç. Dr. AYCAN HEPSAĞ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Doç. Dr. Zarife PANCAR	1	SPORT RECREATION IN DISABLED INDIVIDUALS THE LEVEL OF SUITABILITY OF AREAS FOR DISABLED PEOPLE AND THEIR ATTITUDES TOWARDS RECREATIONAL ACTIVITIES	Bilgehan ÇELİK Dr. Öğr. Üyesi Faruk GÜVEN
		2	THE EFFECT OF STRENGTH TRAINING ON ANTHROPOMETRIC PARAMETERS IN YOUNG WRESTLERS	Turan GÖKTAŞ Dr. Öğr. Üyesi Faruk GÜVEN
		3	THE EFFECT OF SMOKING AND ALCOHOL USE ON LONELINESS IN STUDENTS STUDYING AT THE FACULTIES OF SPORTS SCIENCES OF DIFFERENT UNIVERSITIES	Doç. Dr. YENER AKSOY YILDIRAY ORTAHİSAR
		4	WRESTLING ACTIVITIES IN ANCIENT TIMES IN ASIA AND AFRICA	HAKAN KARADUMAN Doç. Dr. YENER AKSOY
		5	INVESTIGATION OF THE EFFECT OF PHYSICAL ACTIVITY ON ASSERTIVENESS IN INDIVIDUALS IN TERMS OF GENDER AND DIFFERENT VARIABLES	YILDIRAY ORTAHİSAR Doç. Dr. YENER AKSOY
		6	COMPARISON OF SUDANESE TRADITIONAL WRESTLING WITH ARIAMA AND RIAN RAJOR AND TRADITIONAL TURKISH WRESTLING	Öğr. Gör. Dr. FATİH KARAKAŞ Doç. Dr. YENER AKSOY
		7	BEDEN EĞİTİM VE SPOR ÖĞRETMENİ ADAYLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİ ÖZ YETERLİK ALGILARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi Hasan KOCAHAL Doç. Dr. Fikret ALINCAK Doç. Dr. Zarife PANCAR
		8	BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	Doç. Dr. Fikret ALINCAK Doç. Dr. Zarife PANCAR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 6	Prof. Dr. Mizrap Polat	1	Mothers and Daughters	Doç. Dr. Ayça Demir,
		2	Being Muslim in the Diaspora: The Case of Germany	Prof. Dr. Mizrap Polat
		3	Perception of Islamophobia among Muslim Students in Turkey and Germany	Prof. Dr. Mizrap Polat
		4	SOCIOLOGICAL EVALUATION OF DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN IN TURKEY	Yüksek Lisans Öğrencisi, İlayda Özcan
		5	IMMANEUL WALLERSTEIN'S VIEWS ON LIBERALISM	Res. Asst. Mertcan MUTLU
		6	KADEM DERNEĞİ'NİN İSTANBUL SÖZLEŞMESİNE YAKLAŞIMI	Gülistan TAY Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU
		7	"WESTERNISM" FROM THE PERSPECTIVE OF ZİYA GÖKALP AND AHMET AĞAOĞLU	Öğrenci, Yeliz Akdeniz Dr. Öğr. Üyesi, Gökhan Murat Üstündağ
		8	CHANGING BODY PERCEPTION IN THE POSTMODERN PERIOD: THE RECONSTRUCTION OF THE BODY	Gülşah Karaman Kıyak
		9	Küreselleşme Sürecinde Bireyin Kimlik Arayışı	Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim Şahin Yüksek Lisans Öğrencisi Neslihan Güngören
		10	Surveillance in Digital Games: A Study on Prison Simulator Game and Total Institutions	Başak KART
		11		
		12	ÜST SINIFIN TOPLUMSAL TABAKALAŞMA VE MEKÂNSAL AYRIŞMADAKİ YERİ	Doktora Öğrencisi, MUHAMMED CİHAD ALKIŞ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Öğr. Gör. Dr. Elif DAĞLI	1	HEALTH PROBLEMS THAT AFFECT NEGATIVE NEWBORN HEALTH IN THE WORLD AND IN OUR COUNTRY	Lecturer Serpil TOKER Prof. Dr. Özgür ALPARSLAN
		2	EVIDENCE-BASED PRACTICES IN THE FIRST ASSESSMENT OF THE NEWBORN IN THE DELIVERY ROOM	Prof. Dr. Özgür ALPARSLAN Lecturer Serpil TOKER
		3	DOĞUMUN II EVRESİNİN YÖNETİMİNDE KULLANILAN MÜDAHALELER VE EBELİK YAKLAŞIMLARI	Zümrüt YILAR ERKEK Yasemin YÜCEL Emine KILIÇ
		4	KEFİR KULLANIMININ GEBELİK ÜZERİNE ETKİSİ	Doç.Dr. Zümrüt YILAR ERKEK Araş. Gör. Ayşenur KAHRAMAN
		5	Investigation of Radiation Doses in the Computed Tomography Pulmonary Angiography Protocol in Patients Diagnosed with Pulmonary Thromboembolism in the Emergency Department	ZEYNEP KARACA İLKER SERT METİN YADİGAROĞLU
		6	Determination of Natural Radionuclides in Building Materials in Antalya Province, Radiological and Health Risk	FARİKA RAVZA KAPLAN PROF. DR. AYSUN UĞUR GÖRGÜN
		7	A REVIEW STUDY ON THE EFFECT OF EXERCISE ON PREGNANCY	Dr. Öğr. Üyesi Feyza AKTAŞ REYHAN Öğr. Gör. Dr. Elif DAĞLI
		8	EVIDENCE-BASED PRACTICES IN THE DEVELOPMENT OF INTRAPARTUM MIDWIFERY CARE	Dr. Öğr. Üyesi Feyza AKTAŞ REYHAN Öğr. Gör. Dr. Elif DAĞLI
		9	NEW PERSPECTIVE AND TREATMENT HORIZONS ON MEMBRANOPROLIFERATIVE GLOMERULONEPHRITIS (MPGN)	Uzm. Dr. ZÜLKAR ÖZDEN Doç. Dr. TOLGA MERCANTEPE
		10	MINDFFETALNESS DURING PREGNANCY	Dr. Öğr. Üyesi Özlem Akın Prof. Dr. Nülüfer Erbil
		11	INVESTIGATION OF MINDFULNESS INTERVENTIONS IN MENOPAUSAL SYMPTOMS	Dr. Öğr. Üyesi Özlem Akın Prof. Dr. Nülüfer Erbil

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZBEK	1	PRE-NATAL EDUCATION AND CLASSES	Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZBEK Dr. Öğr. Üyesi Demet ÇAKIR Dr. Öğr. Üyesi Vasviye EROĞLU
		2	THE PARENT WHO WAS IGNORED DURING THE PREGNANCY	Dr. Öğr. Üyesi, Hilal ÖZBEK Dr. Öğr. Üyesi, Vasviye EROĞLU Dr. Öğr. Üyesi Demet ÇAKIR
		3	CLIMATE CHANGE, SUSTAINABILITY AND THE MIDWIFE LED CARE MODEL	Dr. Öğr. Üyesi, Vasviye EROĞLU Dr. Öğr. Üyesi, Demet ÇAKIR Öğr. Gör., Arslan SAY
		4	Sürdürülebilirlik Kapsamında Menstrual Hijyen Ürünlerine Bir Alternatif: Menstrual Kap	Dr. Öğr. Üyesi, Vasviye EROĞLU Öğr. Gör., Arslan SAY Dr. Öğr. Üyesi, Demet ÇAKIR
		5	ADVANCES IN NATURAL PRODUCTS USED TO STRENGTHEN IMMUNITY AGAINST SARS-CoV 2	Öğr. Gör, Arslan SAY Dr. Öğr. Üyesi, Hilal ÖZBEK Dr. Öğr. Üyesi, Vasviye EROĞLU
		6	PHYTOCHEMICALS USED IN TREATMENT SINCE THE ONSET OF COVID-19 INFECTION	Öğr. Gör, Arslan SAY Dr. Öğr. Üyesi, Vasviye EROĞLU Dr. Öğr. Üyesi, Hilal ÖZBEK
		7	SCD PROBİYOTİK UYGULAMASININ YAŞLI BAĞIRSAK MİKROBİYOTASINDA TÜR ÇEŞİTLİLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	Sevcan KABAYER Vesila YILDIRIM, Hikmet Taner TEKER, Taha CEYLANI,
		8	POSTPARTUM DÖNEME ANNENİN PSİKOLOJİK UYUMU, GÖRÜLEBİLECEK SORUNLAR VE EBELİK YAKLAŞIMI	Arş. Gör. Emine KILIÇ DOĞAN Arş. Gör. Yasemin YÜCEL
		9	PREKONSEPSİYONEL DÖNEMDE FOLİK ASİT KULLANIMI VE EBELİK BAKIMI	Arş. Gör. Emine KILIÇ DOĞAN Arş. Gör. Yasemin YÜCEL
		10	Omuz Distosisini Yönetebilmek; İntrapartum Sürecin Yönetimi ve Ebelik Bakımı	Ayşenur KAHRAMAN Melek ŞEN AYTEKİN Özgür ALPARSLAN
		11	GEBELİK VE MEME KANSERİ	Ayşenur KAHRAMAN Melek ŞEN AYTEKİN Özgür ALPARSLAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Prof. Dr. Hüseyin ÜNAL	1	GIDA PAKETLEME ENDÜSTRİSİNDE KULLANILAN BİYO BAZLI FİLMLEİN MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	İş Çözüm Ortaklığı Ar-Ge Uzman Mühendisi, Ekrem Anıl IRAK Proses Ar-Ge Uzmanı, Erdal AYDIN Proses Ar-Ge Uzman Mühendisi, Mine KULALI
		2	PHARMACEUTICAL PREPARATION AND CHARACTERIZATIONS OF LISINAPRIL DRUG NANOCRYSTALS BY USING ANTI-SOLVENT CRYSTALLIZATION METHODS	Abdulgöhsin Al AIROA İbrahim İNANC
		3	PANEL CEPHE SİSTEMLERİNE ENTEGRE ÇOK FONKSİYONLU YENİ KAPAK SİSTEMİNİN GELİŞTİRİLMESİ	Dr., SELÇUK DOĞRU Prof Dr., FERİT ÇAKIR Müh. FATMA EBRU ALPSAL
		4	KAOLİN/NAYLON 6 VE CAM BİLYA/NAYLON 6 KOMPOZİTLERİN MEKANİK PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ	Prof. Dr. Hüseyin ÜNAL Prof. Dr. Kemal ERMİŞ
		5	CAM ELYAF TAKVİYELİ POLİAMİD-46 KOMPOZİTİN TRİBOLOJİK DAVRANIŞLARI	Prof. Dr. Hüseyin ÜNAL Prof. Dr. Kemal ERMİŞ
		6	SYNTHESIS OF NANOPARTICLES USING THE GREEN SYNTHESIS METHOD, DOPING THEM INTO FIBERS AND INVESTIGATING THEIR PHOTOCATALYTIC POTENTIAL	Maryam Nawfal Mahmood AL-NUAIMY Erdal YABALAK
		7	AN INVESTIGATION ABOUT FORCED VIBRATION OF A ROD ELEMENT UNDER HYGROTHERMAL CONDITIONS	Prof. Dr., ŞEREF DOĞUŞCAN AKBAŞ
		8	INELASTIC DEFLECTIONS OF A BİLAYER BEAM UNDER TEMPERATURE RISING	Prof. Dr., ŞEREF DOĞUŞCAN AKBAŞ
		9	ELEKTROGALVANİZ KAPLAMALI DKP BORU ÇELİKLERİNDE DİFÜZYON TAVLAMA İŞLEMİNİN KAPLAMANIN YAPISAL ÖZELLİKLERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	İrem ARI Yakup YÜREKTÜRK Cansu ÇELTİK
		10	TOZ ÖĞÜTME SİSTEMİNDE KULLANILAN YAZILIMIN YOĞUNLAŞMAYA ETKİSİ	Mücahit TURHAN Prof. Dr. Fatih ÇALIŞKAN
		11	TOZ ÖĞÜTME SİSTEMİNDE KULLANILAN YAZILIMIN TOZ BOYUTUNA ETKİSİ	Mücahit TURHAN Prof. Dr. Fatih ÇALIŞKAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Doç. Dr. Aytaç ERKİŞİ	1	HİDROTHERMAL YÖNTEMLERLE ÜRETİLEN BOR TAKVİYELİ TiO ₂ : XRD VE SEM KARAKTERİZASYONU VE RADYASYON SOĞURMA ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	Dr.Öğr.Üyesi. SANİYE TEKEREK Dr.Öğr.Üyesi. AYÇA TANRIVERDİ
		2	Using LDH Nanoparticles to Improve the Optical Properties of Biodegradable Polymer Films	Hasan ESKALEN Mustafa KAVGACI Hakan YAYKAŞLI
		3	Optical properties of Graphitic Carbon Nitride doped Biodegradable films	Hasan ESKALEN Mustafa KAVGACI Hakan YAYKAŞLI
		4	ÜRETİLEN RULO SÜNGERİN ENDÜSTRİ 4.0 UYGULAMASI İLE İNSANSIZ OTOMATİK PAKETLENMESİ	Erkan GÜLER, Buğra OCAK, Murat ZENGİN, Prof. Dr. Fatih ÇALIŞKAN
		5	Li ₂ MgSi HEUSLER ALAŞIMININ ELEKTRONİK, YAPISAL VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	Doç. Dr. Abdullah CANDAN Doç. Dr. Aytaç ERKİŞİ
		6	Li-TABANLI YARI HEUSLER ALAŞIMI LiAgS'in YAPISAL VE ELEKTRONİK ÖZELLİKLERİNİN İLK PRENSİP ÇALIŞMASI	Doç. Dr. Abdullah CANDAN Doç. Dr. Aytaç ERKİŞİ
		7	ENHANCING THE RELIABILITY OF LATTICE STRUCTURES IN ENGINEERING: FIELD OPTIMIZATION FOR VON MISES STRESS REDUCTION	Research Assistant, Ahmet DAYANÇ
		8	LIGHTWEIGHT DESIGN IN A ROBOTIC COMPONENT: A STUDY ON TOPOLOGY OPTIMIZATION USING SIMP ALGORITHM	Research Assistant, Ahmet DAYANÇ
		9	A REVIEW OF TITANIUM METAL POWDER PRODUCTION THROUGH PLASMA ATOMIZATION	Research Assistant, Ahmet DAYANÇ Assistant Professor, Mustafa GÜLEŞEN
		10	BİR ASENKRON MOTORDA TERMAL DAĞILIMIN SONLU ELEMANLAR YÖNTEMİ İLE ANALİZİ	Şuayip DEMİR İsmet TIKIZ

EGE
10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
December 22-24, 2023 – IZMIR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Prof. Dr. Rossi A. Hassad	1	ANALYSIS OF TEAM MEMBERS' BEHAVIOR IN VIRTUAL ORGANIZATION BASED ON TRUST DIMENSION AND LEARNING	Dr. Indiramma M., K. R. Anandakumar
		2	AUTOMATED CLASSIFICATION IMPROVEMENT OF ALCOHOLICS AND NON-ALCOHOLICS	Dr. Ramaswamy Palaniappan
		3	RHETORICAL COMMUNICATION IN THE COGSCI DISCOURSE COMMUNITY: THE COGNITIVE NEUROSCIENCES (2004) IN THE CONTEXT OF SCIENTIFIC DISSEMINATION	Lucia Abbamonte Assis . Prof. Dr. Olimpia Matarazzo
		4	REASONING AND BEHAVIOR IN ADULTHOOD	O. Matarazzo, L. Abbamonte, G. Nigro
		5	A MODEL FOR COGNITIVE CLASSIFICATION OF FREQUENCY SIGNALS	Dr. Rui Antunes, Fernando V. Coito
		6	EFFECTS OF PROBABILITY AND INSTRUCTION IN SYLLOGISTIC CONDITIONAL REASONING	Olimpia Matarazzo Ivana Baldassarre
		7	INVESTIGATION INTO KANJI CHARACTER DISCRIMINATION PROCESS FROM EEG SIGNALS	Hiroshi Abe, Minoru Nakayama
		8	TEACHING OF INTRODUCTORY STATISTICS IN THE HEALTH, SOCIAL, AND BEHAVIORAL SCIENCES – REFORM-ORIENTED HISTORICAL CONTEXT AND RATIONALE	Prof. Dr. Rossi A. Hassad
		9	EXPLORATIONS IN THE ROLE OF EMOTION IN MORAL JUDGMENT	Arthur Yan

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Prof. Dr. Rachel C. F. Sun	1	A CONTRASTING EXAMINATION OF ZOTERO AND MENDELEY REFERENCE MANAGEMENT SOFTWARE	Sujit K. Basak
		2	POSSIBILITIES, HAZARDS, AND MORAL CONSIDERATIONS IN SOCIAL MEDIA AND COUNSELING	Dr. Kyriaki G. Giota Lecture George Kleftaras
		3	META-ANALYSIS OF MATERNAL SMOKING AND ITS ASSOCIATION WITH CHILDHOOD OVERWEIGHT AND OBESITY	Martina Kanciruk Jac W. Andrews, Tyrone Donnon
		4	IMPACT OF THE PARENT TRAINING PROGRAM FOR REDUCING OBESITY ON THE HEALTH BEHAVIORS OF SCHOOL-AGE CHILDREN	Assis. Prof. Muntanavadee Maytapattana
		5	COMPREHENDING PRIMARY SCHOOL STUDENTS' VIEWS ON ADOPTING PRO-ENVIRONMENTAL BEHAVIORS	Dr .Astrid de Leeuw Dr. Pierre Valois
		6	INITIAL STUDY ON THE LINK BETWEEN SENSORY PROCESSING AND COGNITIVE DEFICITS IN CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDERS IN SAUDI ARABIA	Rana M. Zeina Laila AL-Ayadhi Shahid Bashir
		7	DETERMINANTS OF VARIANCES AMONG YOUNG SAUDI WOMEN IN TRADITIONAL FAMILIES WHO ADHERE TO SOCIETAL NORMS AND THOSE WHO DEFY THEM	Assis. Prof. Dr. Mai Al-Subaie
		8	PARENTING STYLE, NOT FAMILY TYPE AND CHILD'S GENDER, CONTRIBUTES TO COGNITIVE EMOTION REGULATION IN CHILDREN	AKM Rezaul Karim Tania Sharafat Abu Yusuf Mahmud
		9	RESEMBLANCES AND DISPARITIES IN TEACHERS' AND STUDENTS' EXPLANATIONS FOR CLASSROOM MISBEHAVIOR	Prof. Dr. Rachel C. F. Sun

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Dr. Zeljko Panian	1	KHAIRULLAH KHAN, BAHARUM B. BAHARUDIN, AURANGZEB KHAN, FAZAL_E_MALIK	Khairullah Khan, Baharum B. Baharudin, Aurangzeb Khan, Fazal_e_Malik
		2	A STRUCTURE OF MONTE CARLO SIMULATION FOR EXPLORING THE UNCERTAINTY-INVESTMENT RELATIONSHIP	George Yungchih Wang
		3	THE OMISSION OF CONSUMER RIGHTS IN E-AUCTIONS – IS AN E-AUCTION TRULY AN AUCTION AT ALL?	Trish O'Sullivan
		4	E-PROCUREMENT, THE GOLDEN SOLUTION TO ENHANCING THE SUPPLY CHAINS SYSTEM THE PRIMARY HURDLES OF THE NEW BANK REGULATIONS	Somayeh Farzin, Hossein Teimoori Nezhad
		5	THE ROUTE TO WEB INTELLIGENCE MATURITY	Petr Tepy
		6	OBSTACLES AND POTENTIALS FOR THE ADOPTION OF E-GOVERNANCE SERVICES	Dr. Zeljko Panian
		7	ENHANCEMENT OF TRANSFER PRICING IN A RECESSION WITH REFLECTION ON CROATIAN SCENARIO	Haroula N. Delopoulos
		8	UTILIZATIONS OF CONIC OPTIMIZATION AND QUADRATIC PROGRAMMING IN THE EXPLORATION OF INDEX ARBITRAGE IN THE THAI DERIVATIVES AND EQUITY MARKETS	Dr. Jasminka Radolović
		9	A SIMULATION MODEL FOR BID PRICE DECISION-MAKING	Satjaporn Tungsong, Gun Srijuntongsiri
		9	KHAIRULLAH KHAN, BAHARUM B. BAHARUDIN, AURANGZEB KHAN, FAZAL_E_MALIK	Assis . prof. Dr. R. Sammoura

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Assoc. Prof . Dr. Sobhy Fathy A. Hashesh	1	CONNECTING LIVES INSIDE AND OUTSIDE THE CLASSROOM: WHY AND HOW TO INCORPORATE TECHNOLOGY IN THE LANGUAGE LEARNING CLASSROOM	Dr. Geoffrey Sinha
		2	ENHANCING LEARNING FOR RESEARCH HIGHER DEGREE STUDENTS MECHANISMS IN CONTROLLING LANGUAGE PRACTICES IN ELECTRONICS ENGINEERING: A PROGRAM PLAN FOR OUTCOMES-BASED EDUCATION	Jenny Hall, Alison Jaquet
		3	EXPERIMENTING WITH THE INFLUENCE OF INPUT MODALITY ON INVOLVEMENT LOAD HYPOTHESIS	Dr. Analiza Acuña-Villacorte
		4	IMPACT OF GRADE SENSITIVITY ON LEARNING MOTIVATION AND ACADEMIC PERFORMANCE	Mohammad Hassanzadeh
		5	PROPOSED PROGRAM FOR POSTGRADUATES IN EGYPT TO DEVELOP THE SKILLS AND TECHNIQUES FOR CREATING CONCEPT CARTOONS FOR KINDERGARTEN CHILDREN	Assis. Prof. Salwa Aftab, Dr. Sehrish Riaz
		6	THE EFFECT OF THE ANDALUS KNOWLEDGE PHASES AND TIMES MODEL OF LEARNING ON THE ADVANCEMENT OF STUDENTS' ACADEMIC PERFORMANCE AND EMOTIONAL QUOTIENT	Ahmed Amin Mousa, M. Abd El Salam
		7	MILLENNIAL TEACHERS OF CANADA: INNOVATION WITHIN THE CONFINED CONSTRAINTS OF TRADITION	Assoc. Prof . Dr. Sobhy Fathy A. Hashesh
		8	UTILIZING QR CODE AS AN EFFICIENT EDUCATIONAL TOOL FOR SWIFT ACCESS TO SOURCES OF KINDERGARTEN CONCEPTS	Lena Shulyakovskaya
			TEACHING ENGLISH TO ENGINEERS: BETWEEN ENGLISH LANGUAGE TEACHING AND PSYCHOLOGY	Ahmed Amin Mousa, M. Abd El-Salam
9	CONNECTING LIVES INSIDE AND OUTSIDE THE CLASSROOM: WHY AND HOW TO INCORPORATE TECHNOLOGY IN THE LANGUAGE LEARNING CLASSROOM	Dr. Irina-Ana Drobot		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	A Prof. Dr. Pratoom Rekklang	1	HUBS AS TRIGGERS FOR SPATIAL COMMUNICATION IN KINSHIP NETWORKS	Sameer Kumar, Jariah Mohd. Jan
		2	THE U.S. AND CENTRAL ASIA: FAITH, POLITICS, IDEOLOGY	Zhanar Aldubasheva, Elnura Assyltayeva, Mukhtar Senggirbay, Gaziza Aldubashova
		3	EXAMINATION OF THE GAMING INCLINATION OF SNGS (SOCIAL NETWORK GAMES) USERS BY GENDER	Jooyeon Yook, Wonjun Ko
		4	ELECTRONIC VOTING: TRUSTWORTHINESS IN DEMOCRACY; AN OUTLOOK FROM TECHNOLOGICAL, POLITICAL, AND SOCIAL ASPECTS	Sera Syarmila Sameon, Rohaini Ramli
		5	DETERMINATION OF FOOT SIZE MODEL USING KOHONEN NETWORK	Khawla Ben Abderrahim
		6	THE INFLUENCE OF THE FINANCIAL SYSTEM ON MIXED USE DEVELOPMENT – TURMOIL IN THE UK AND PERCEPTION OF SAFETY IN MIXED USE DEVELOPMENT	Assis. Prof. Tamara Kelly
		7	POLITICAL INFORMATION EXPOSURES, POLITICAL FIGURES' PERCEPTIONS, POLITICAL ATTITUDES, AND POLITICAL PARTICIPATION AMONG PEOPLE IN BANGKOK METROPOLITAN AREA	Prof. Dr. Pratoom Rekklang
		8	METROPOLITAN TRANSFORMATIONS OF MEDITERRANEAN CITIES IN THE CONTEXT OF ADVANCEMENTS IN THE MODERN ERA	Dr. Bakr Hashem Paumeey Ahmed Alashwal
		9	SPATIAL EXAMINATION AND STATISTICS FOR ZONING OF URBAN AREAS	Benedetto Manganeli, Beniamino Murgante
			SOCIO-SPATIAL RESILIENCE STRATEGIC PLANNING THROUGH	Lecture Aynaz Lotfata

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof. Martin Macion	1	SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AND E-COMMERCE TECHNOLOGY ADOPTION AMONG LOGISTICS SERVICE PROVIDERS IN MALAYSIA	Dr . Mohd Iskandar bin Illyas Tan, Iziati Saadah bt Ibrahim
		2	CUSTOMER-SUPPLIER COLLABORATION IN CASTING INDUSTRY: A REVIEW ON ORGANIZATIONAL AND HUMAN ASPECTS	Dr. Taneli Eisto, Dr .Venlakaisa Hölttä
		3	THE IMPACT OF WEBSITE PERSONALITY ON CONSUMERS' INITIAL TRUST TOWARDS ONLINE RETAILING WEBSITES	Jasmine Yeap Ai Leen, T. Ramayah, Azizah Omar
		4	CONTINUAL IMPROVEMENT WITH INTEGRATED MANAGEMENT SYSTEM	Sharareh Mirsaedi Farahani , Gholamreza Chitsaz
		5	THE INTRODUCTION OF COMPULSORY ELECTRONIC EXCHANGE OF DOCUMENTS IN THE CZECH REPUBLIC: COMPARING EXPECTATION AND REALITY	Assis. Prof. Kamila Tišlerová
		6	ROLE OF CREDIT ON PRODUCTION EFFICIENCY OF FARMING SECTOR IN PAKISTAN(A DATA ENVELOPMENT ANALYSIS)	Saima Ayaz, Zakir Hussain, Maqbool Hussain Sial
		7	SUSTAINABILITY STRATEGY AND FIRM PERFORMANCE IN RESIDENTIAL TRADE AND INDUSTRY: A CONCEPTUAL ANALYSIS	Prof. Martin Macion
		8	FACTORS PAVING THE WAY TOWARDS ISLAMIC BANKING IN PAKISTAN	Muhammad Mazhar Manzoor, Muhammad Aqeel, Abdul Sattar
		9	DURATION ANALYSIS OF NEW FIRMS IN THE BANKING INDUSTRY	Jesus Orbe, Vicente Nunez-Anton

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assoc. Prof. Dr. Bubpha Makesrithongkum	1	SUSTAINABILITY OF URBAN GRAVEYARDS AND THE METAMORPHOSIS OF MALAY BURIAL CUSTOMS IN KUALA LUMPUR METROPOLITAN REGION	Dr. Mohamed Afla, Assis. Prof. Mohamad Reza
		2	THE INFLUENCE OF CONTEXT ON THE DEVELOPMENT OF CIORAN: THE CHOICES OF AN ENGAGED THINKER	Dr. Mara Magda Maftai
		3	THE ATTRIBUTES OF THAI FILMS AND CONTRIBUTORS TO GAINING RECOGNITION IN INTERNATIONAL MARKETS	Tanyatorn Panyasopon
		4	THE ORIGINS OF THE ART OF KAZAKH SALS, SERIS, AND PALUANS IN DISTINCT COMPARISON TO EUROPEAN HISTRIONES AND RUSSIAN SKOMORKHS	D. Dosbatyrov
		5	BORIA IN MALAYSIA: ELEMENTS IMPACTING THE MEDIA LITERACY OF EARLY TEENAGERS	Prof. Dr. Farideh Alizadeh
		6	POWER DISTANCE AND KNOWLEDGE MANAGEMENT FROM A POST-TAYLORIST VIEWPOINT	Dr. Khajornjit Bunnag
		7	ORNAMENT AS A UNIVERSAL PEACE LANGUAGE (BASED ON COMPARATIVE ANALYSIS OF CULTURES OF PROTO-TURKIC PEOPLES AND INDIAN TRIBES OF NORTH AMERICA)	John Walton, Vishal Parikh
		8	CAUSAL FACTORS IMPACTING THE TRUSTWORTHINESS AND SUCCESS OF THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND IN REGULATING PROFESSIONAL ETHICS IN THE OPINIONS OF NEWSPAPER JOURNALISTS	Zhamilya Boldykova, Assel Berdigulova
		9	FEATURES OF PARTY CONSTRUCTION IN THE COURSE OF POLITICAL MODERNIZATION OF KAZAKHSTAN	Assoc. Prof. Dr. Bubpha Makesrithongkum
		9	SUSTAINABILITY OF URBAN GRAVEYARDS AND THE METAMORPHOSIS OF MALAY BURIAL CUSTOMS IN KUALA LUMPUR METROPOLITAN REGION	Zhankuliyeva S. A.

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Assoc. Prof. Dr. Barbara Gawda	1	A BIO-ECOLOGICAL PERSPECTIVE ON AWARENESS OF RISK AND FACTORS LINKED TO SUBSTANCE USE DURING PREGNANCY IN COMMUNITIES OF THE WESTERN CAPE PROVINCE, SOUTH AFRICA	Mutshinye Manguvhewa Maria Florence Mansoo Yu
		2	THE HUMAN BIAS ASPECT IN DECISION MAKING WITHIN QUALITY MANAGEMENT SYSTEMS & LEAN THEORY	Dr .Adriana Avila Zúñiga Nordfjeld
		3	EFFICACY OF SPECIFIC MOBILITY EXERCISES AND PARTICIPATION IN SPECIAL GAMES ON PSYCHOMOTOR ABILITIES, FUNCTIONAL ABILITIES, AND GAME PERFORMANCE AMONG INTELLECTUALLY DISABLED CHILDREN UNDER 14 YEARS OLD	Lecture Dr. J. Samuel Jesudoss
		4	DEEP LEARNING AND VIRTUAL ENVIRONMENTS IMPACT OF PERSONALITY AND LONELINESS ON LIFE: THE ROLE OF ONLINE FLOW EXPERIENCES	Danielle Morin Jennifer D.E.Thomas Raafat G. Saade
		5	CAREER COUNSELING PROGRAM FOR THE PSYCHOLOGICAL WELL-BEING OF FRESHMEN UNIVERSITY STUDENTS	Dr. Asmita Shukla Dr. Soma Parija
		6	DIAGNOSIS OF HATE SCHEMAS IN PRISONERS WITH ANTISOCIAL PERSONALITY DISORDER (ASPD)	Sheila Marie G. Hocson
		7	MEDIA AND INFORMATION LITERACY (MIL) FOR THAI YOUTHS	Assoc. Prof. Dr. Barbara Gawda
		8	THE IMPACT OF OCCUPATIONAL STRESS ON QUALITY OF WORK LIFE AMONG THE STAFF OF E-WORKSPACE	Waralak Vongdoiwang Siricharoen, Nattanun Siricharoen
		9	MENTAL ILLNESS STIGMA AND CAUSAL BELIEFS: AMONG POTENTIAL MENTAL HEALTH PROFESSIONALS	Alireza Bolhari Ali Rezaeean Jafar Bolhari Fatemeh Zare

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Prof. Dr. Eugene Allevato	1	THE BROADER ADVANTAGES OF NEGOTIATIONS: AUSTRIAN VIEW ON EDUCATIONAL LEADERSHIP AS A 'POWER GAME' FOR TRADE UNIONS	Dr. Rudolf Egger
		2	ENHANCING LISTENING COMPREHENSION FOR EFL PRE-INTERMEDIATE STUDENTS THROUGH A BLENDED LEARNING APPROACH	Dr. Heba Mustafa Abdullah
		3	EXAMINATION OF INFLUENTIAL FACTORS ON FIRST YEAR ARCHITECTURE STUDENTS' PRODUCTIVITY	Shima Nikanjam, Badiossadat Hassanpour, Adi Irfan Che Ani
		4	EXCELLENCE AND QUANTITY IN THE STRATEGIC NETWORK OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	Assis. Prof. Juha Kettunen
		5	VARIOUS ROLES FOR MENTORS AND MENTEES IN AN E-LEARNING SETTING	Dr. Nidhi Gadura
		6	ATTAINING SUSTAINABLE DEVELOPMENT THROUGH TRANSFORMATIVE PEDAGOGIES IN UNIVERSITIES	Prof. Dr. Eugene Allevato
		7	THE APPROACH OF THE INNOVATION ALLIANCE IN HIGHER EDUCATION	Juha Kettunen
			UTILIZING COLLABORATIVE IMAGES TO COMPREHEND STUDENT EXPERIENCE	Tessa Berg, Emma Guion Akdag
		8	ALTERITY OF ROMA IN INCLUSIVE EDUCATION OF ROMA PUPILS IN SLOVAKIA	Bibiana Hlebova
	9	INQUIRY ON THE ENHANCEMENT TEACHING QUALITY IN THE CLASSROOM WITH META-TEACHING SKILLS	Shahlan Surat, Dr. Saemah Rahman, Ms. Saadiyah Kummin	

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Dr. Elena Chernyshkova	1	CHARACTERISTICS OF COGNITIVE FUNCTIONS IN POLISH ADOLESCENTS WITH SPELLING DISORDERS	Dr. Izabela Pietras
		2	THE BEAUTY MYTH PROOTED BY MASS MEDIA TARGETING FEMALES	Yoojin Chung
		3	SELF-ESTEEM AND STRESS LEVELS AMONG ADULTS WITH TRAUMATIC BRAIN INJURIES, RANGING FROM MILD TO SEVERE, ATTENDING A DAY PROGRAM REHABILITATION FACILITY	Assis. Prof. Nicole S. McKinney
		4	CLINICAL AND METHODOLOGICAL CHALLENGES IN RESEARCHING THE RAPE MYTH	Ana Pauna Zbigniew Pleszewski
		5	COGNITIVE BEHAVIORAL THERAPY FOR TREATING SOCIAL ANXIETY DISORDER: A CASE IN PSYCHOLOGY	Yasmin Binti Othman Mydin Mohd. Fadzillah Abdul Razak
		6	TESTIMONY FROM EXPERT WITNESSES IN CASES OF BATTERED WOMAN SYNDROME	Dr. Ana Pauna
		7	FLASHBULB MEMORIES OF POSITIVE AND NEGATIVE EVENTS: WENCHUAN EARTHQUAKE AND COLLEGE ACCEPTANCE	Aiping Liu Xiaoping Ying Jing Luo
			COGNITIVE LANDSCAPE OF VALUES – UNDERSTANDING THE INFORMATION CONTENT IN MENTAL REPRESENTATIONS	Lecture J. Maksimainen
		8	IMPLICIT METHODS FOR STUDYING TOLERANCE	M. Bambulyaka
	DYNAMICS OF AGGRESSIVE BEHAVIOR IN THE CONTEXT OF REFLECTIVE PROCESSES	Dr. Elena Chernyshkova		
9	THE CONTRIBUTION OF PSYCHOANALYSIS TO RECONSTRUCTING POLITICAL THOUGHT: AN INTERPRETATION EXERCISE	Subramaniam Chandran		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	A Prof. Haksoon Kim	1	THE UTILIZATION OF REAL OPTIONS IN CAPITAL BUDGETING	Dr. George Yungchih Wang
		2	EFFECT OF GOVERNMENT EXPENDITURE ON PRIVATE CONSUMPTION AND THE ECONOMY: A CASE STUDY OF THAILAND	Paitoon Kraipornsak
		3	A PROPOSITION OF COMMUNITY-BASED FACILITY MANAGEMENT PERFORMANCE (CBFM) IN THE EDUCATIONAL SYSTEM OF BATUBARA DISTRICT IN INDONESIA	Amilia Hasbullah, Wan Zahari Wan Yussof, Maziah Ismail
		4	SOME SIGNIFICANT ASPECTS OF COST CONTRIBUTION ARRANGEMENTS IN FINANCIAL MANAGEMENT	Dr. Tomáš Brabenec
		5	UTILIZATION OF ADAPTIVE NEURO-FUZZY INFERENCE SYSTEM IN FORECASTING ECONOMIC CRISIS PERIODS IN THE USA	Assoc. Prof.. Eleftherios Giovanis
		6	INTEGRATION PROCESS OF INDUSTRIAL DESIGN AND ENGINEERING DESIGN	Kazuhide Sugiyama, Hiroshi Osada
		7	ATTRIBUTIONS MADE BY TEAM MEMBERS FOR TEAM OUTCOMES IN FINNISH WORKING LIFE	Dr. Maarit Valo, Pertti Hurme
			DOES CORPORATE GOVERNANCE OR TRANSPARENCY HAVE AN EFFECT ON FOREIGN DIRECT INVESTMENT?	Prof. Haksoon Kim
			SUCCESS OF ERP IMPLEMENTATION IN IRAN: EXAMINING THE INFLUENCE OF SYSTEM ENVIRONMENT FACTORS	Shahin Dezdar, Sulaiman Ainin
		8	SOCIAL COMMERCE – E-COMMERCE IN THE CONTEXT OF SOCIAL MEDIA	Linda Sau-ling LAI
9	EFFECT OF CUSTOMER MANAGEMENT SYSTEM ON ENHANCING CUSTOMER RETENTION: OPTIMIZATION OF NEGATIVE CUSTOMER FEEDBACK	Alireza Faed, David Forbes		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 12	Assoc. Prof. Dr. Oluwatosin Ijobadeniyi	1	FOOD SECURITY IN INDIA: AN ANALYSIS OF KANDI REGION IN PUNJAB	Savita Ahlawat Dhian Kaur
		2	APPLICATION OF DESIGN MANAGEMENT TO ENHANCE WORK ENVIRONMENT FOR WOMEN ACADEMICS IN SAUDI ARABIA	Nouf Saad Alnassar, Susan Grant, Ray Holland
		3	ENHANCING AFFORDABLE HOUSING THROUGH INCLUSIONARY ZONING IN TORONTO	Dr. Sam Moshaver
		4	PRIORITIZING FOOD SAFETY CULTURE OVER TRADITIONAL FOOD SAFETY SYSTEMS IN SOUTH AFRICAN FOOD INDUSTRIES	Assoc. Prof. Dr. Oluwatosin A. Ijobadeniyi
		6	EXPLORING CONFLICT, CONFUSION, AND CHOICE: A PHENOMENOLOGICAL STUDY OF CORRUPT PRACTICES	Yvonne T. Haigh
		7	STRATEGIC PLANNING FOR THE REDUCTION OF SOCIOECONOMIC INEQUALITIES IN VIDARBHA REGION, MAHARASHTRA, INDIA	Amruta Khairnar, Joy Sen
		8	KAZAKHSTANI LITERATURE IN DIASPORA AND THE CONTRIBUTIONS OF MAZHIT AITBAYEV	Nuraddin Sadykov, Dr. Altynai Zhussipova, Assist. Prof. Omirkhan Abdimanuly
			CHARACTERISTICS OF ADHERING TO CUSTOMS AND TRADITIONS IN TURKESTAN DURING THE LATE 19TH AND EARLY 20TH CENTURIES	M. Nogaibayeva, Zh. Kumganbayev
		9	THE MASKS OF LIFE: OUR MULTIPLE IDENTITIES AND PRIVACY ISSUES	Karen Armstrong

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Prof. Dr. Vincent Fromentin	1	TOWARDS AN UTAUT-BASED MODEL FOR EXAMINING EGOVERNMENT CITIZEN ACCEPTANCE IN SAUDI ARABIA	Alzahrani.M.E, Goodwin.R.D
		2	CAN WE ENSURE SAFETY?	Assis. Prof. Dr. Dominykas Broga
		3	ANALYZING THE ASCENT OF NATIONALISM AMONG YOUTH IN SOUTH KOREA AND ITS RELATIONSHIP WITH DEMOCRACY	Dr. Noor Sulastry Yurni Ahmad , Dr.Ki-Soo Eun
		4	EXPLORING THE INTERSECTION OF MIGRATION AND DURATION OF UNEMPLOYMENT: A CASE STUDY OF OECD COUNTRIES	Prof. Dr. Vincent Fromentin
		5	EXPLORING DEIXIS AND PERSONALIZATION IN ADVERTISING SLOGANS	Anne A. Christopher
		6	AN OVERVIEW OF THE IMPERATIVE TO IMPLEMENT ENVIRONMENTAL ACCOUNTING EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT	Dr. Noor Mohammad
		7	NAVIGATING THROUGH CURRENT AND FUTURE TRENDS IN GREEN COMPUTING	Tariq Rahim Soomro, Muhammad Sarwar

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
22 Aralık / December 22, 2023 / 13:30 – 15:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 14	Assis. Prof. Dr. Christiono Utomo	1	ECOLABELING AND GREEN CERTIFICATION FOR EFFICIENT FISHERIES ADMINISTRATION – AN EXAMINATION	A. Ramachandran
		2	ASSESSING THE ELOYALTY IN ONLINE PURCHASES OF THAI HERBAL PRODUCTS	Chummanond Natchaya, Rotchanakitumnuai Siriluck
		3	UTILIZATION OF AUTO-REGRESSIVE FEED-FORWARD NEURAL NETWORKS IN PREDICTING GROSS DOMESTIC PRODUCT	Dr. E. Giovanis
		4	A NOVEL ASPECT IN SOFTWARE RISK SUPERVISION	Masood Taheri
		5	PROPOSITION OF SUPPLEMENTARY FUZZY MEMBERSHIP FUNCTIONS IN SMOOTHING TRANSITION AUTO-REGRESSIVE MODELS	E. Giovanis
		6	KEY SUCCESS FACTORS IN THE IMPLEMENTATION OF LARGE-SCALE ERP SYSTEMS IN THAILAND	Rotchanakitumnuai, Siriluck
		7	AN INHERENTLY DISCRIMINATIVE REWARD MECHANISM FOR IDENTIFYING SYBIL ATTACKS, WITH APPLICATIONS TO THE TOR NETWORK	Asim Kumar Pal, Debabrata Nath, Sumit Chakraborty
		8	ROLE OF NEGOTIATION AGENT IN VALUE-DRIVEN DESIGN DECISION MAKING	Dr. Arazi Idrus, Assis. Prof. Dr. Christiono Utomo
			INFLUENCE OF GOVERNMENT EXPENDITURE ON PRIVATE CONSUMPTION AND ECONOMIC ACTIVITY: A CASE STUDY OF THAILAND	Assoc. Prof. Dr. Dr. Paitoon Kraipornsak
			VALUE ENGINEERING AND ITS IMPACT ON DIMINISHING ENERGY COSTS IN INDUSTRIAL ORGANIZATIONS	Habibollah Najafi, Amir Abbas Yazdani, Hosseinali Nahavandi
	9	ELECTRONIC MARKETS HAVE UNDERMINED THE "TRADEOFF BETWEEN REACH AND RICHNESS" ON THE INTERNET	Dr. Haroon Altarawneh, Sattam Allahawiah	

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Doç. Dr. Özgür ÖNGÖRE	1	A REVIEW ON LEARNING ORGANIZATIONS: THE IKEA EXAMPLE	Öğr. Gör. Dr., ŞERİFE KUZGUN
		2	LAND REFORM MOVEMENT PROPAGANDA IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA	Lecturer. Dr. Mehmet Ozan GÜLADA
		3	ÖRGÜTLERDE GÖRÜNMEZ TEHLİKE: SESSİZ İSTİFA	Doç. Dr., Devrim VURAL YILMAZ
		4	ÖRGÜTSEL SESSİZLİĞİN BOYUTLARINA İLİŞKİN KAVRAMSAL BİR İNCELEME	Doç. Dr., Devrim VURAL YILMAZ
		5	UNIVERSITY STUDENTS' FEAR of MISSING OUT on ACADEMIC DEVELOPMENTS AND ITS IMPACT on HEALTH-SEEKING BEHAVIOR	Asst. Prof. Mustafa FİLİZ
		6	EXAMINATION OF SOCIAL HEALTH PERCEPTION ACCORDING TO VARIOUS DEMOGRAPHIC VARIABLES	Asst. Prof. Mustafa FİLİZ
		7	AN OVERVIEW OF THE LIGHT AND DARK SIDE OF LEADERSHIP STYLES IN THE MULTIPLIER EFFECT OF LEADERSHIP	PhD Student, Melike ÇIRAK,
		8	PROSOSYAL DAVRANIŞLAR ve ALTURİSTİK LİDERLİĞE DAİR KAVRAMSAL BİR İNCELEME	Dr. Öğr. Üyesi, Hüseyin KARAGÖZ
		9	ULUSLARARASI PAZARLARDA DESTİNASYON PAZARLAMASI VE DESTİNASYON SEÇİMİ: MARİNA MÜŞTERİLERİNİN MOTİVASYON FAKTÖRLERİ	Öğr. Gör. Dr. TUĞÇE MERVE İNAK ÖZBERK Dr. Öğr. Üyesi, ELİF KOÇ
		10	A RESEARCH ON ISSUES TO BE CONSIDERED IN SCALE ADAPTATION STUDIES: 3-ITEM WORK ENGAGEMENT SCALE (UWES-3) ADAPTATION TRIAL	Doç. Dr. Özgür ÖNGÖRE
		11	FREE MINDS, IDEAS AND CREATIVITY	Doç. Dr. Özgür ÖNGÖRE

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Prof. Dr. Ayşegül KOYUNCU OKCA	1	CONTRIBUTION OF GEOGRAPHICAL INDICATION TO LOCAL AND TRADITIONAL PRODUCTS	Doç. Dr. Devrim ERTÜRK Prof. Dr. Ayşegül KOYUNCU OKCA
		2	LOCAL AND TRADITIONAL ELEMENTS IN THE GLOBALIZATION PERIOD	Doç. Dr. Devrim ERTÜRK Prof. Dr. Ayşegül KOYUNCU OKCA
		3	A SWOT ANALYSIS OF THE FAİTH TOURİSM POTENTIAL OF KÜTAHYA MEVLEVİHANE	Dr. Öğr. Üyesi Gülten ŞEN
		4	Akıllı Turizm Uygulamalarında Turistlerin Teknolojiye Hazır Oluşları Üzerine Bir İnceleme, İzmir Ve Antalya Örneği	Doktora Öğrencisi MUSTAFA SAİD KOCABIYIK
		5	EVALUATION OF GEOGRAPHICALLY INDICATED LOCAL PRODUCTS IN THE FIELD OF GASTRONOMY: MUĞLA GÖCE TARHANA EXAMPLE	Öğr. Gör. Dr. Ayşe Sena ENGİN Öğr. Gör. Dr. Gamze KARAYEL İNCİLİ Prof. Dr. Özgür CEYLAN Öğr. Gör. Dr. Songül KILINÇ ŞAHİN
		6	ALMOND COFFEE CULTURE IN THE ANCIENT CITY DATCA	Öğr. Gör. Dr. Songül KILINÇ ŞAHİN Prof. Dr. Özgür CEYLAN Öğr. Gör. Dr. Gamze KARAYEL İNCİLİ Öğr. Gör. Dr. Ayşe Sena ENGİN
		7	THE ROLE OF FESTIVAL TOURISM AS AN ECOTOURISM ACTIVITY IN DESTINATION BRANDING	Assoc. Prof. Dr. Elif AKPINAR KÜLEKÇİ Feran AŞUR
		8	DROUGHT TOLERANT LANDSCAPING IDEAS AND PLANTS FOR DRY CLIMATES	Gökçe CAN Assoc. Prof. Dr. Elif AKPINAR KÜLEKÇİ
		9	NEW GENERATION GASTRONOMY AND ENGINEERING APPROACHES: FOOD SAFETY & SECURITY, INNOVATION, AND SUSTAINABILITY	Assist. Prof. Dr. YALÇIN GÜÇER Assoc. Prof. Dr. HAVVA EYLEM POLAT
		10	KALECİK AGROTURISM POTENTIAL IN THE PERSPECTIVE OF VITICULTURE AND VINEYARD PRODUCTS	Assist. Prof. Dr. YALÇIN GÜÇER Assoc. Prof. Dr. HAVVA EYLEM POLAT

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Prof. MUSTAFA KÜÇÜKÖNER	1	THE ROLE OF INFORMATION AND GUIDANCE DESIGNS IN VISUAL COMMUNICATION: ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY KURUPELT CAMPUS INFORMATION GRAPHIC EXAMPLES	Doç. Dr. Tarkan YAZAR Serhat KAYA Ahmet Ali FIRINCI Elif KABAKCIOĞLU Farah SAĞLAM
		2	USE OF INFOGRAPHICS IN GENERAL SURGICAL APPLICATIONS: EYE SURGERY INFOGRAPHIC APPLICATION EXAMPLES	Doç. Dr. Tarkan YAZAR Ünal AKBAŞ Emin ESER YOLOĞLU
		3	FÜTÜRİZM AKIMI BAĞLAMINDA AFİŞ TASARIM	Öğretim Görevlisi, Buse Şirin İLTER ABAY
		4	CORY ARCANGEL'İN SANAL EVRENLERİ	Doç. BÜLENT BULDUK
		5	MONA HATOUM'UN TRAVMATİK NESNELERİ	Doç. BÜLENT BULDUK
		6	COLOR AND COMPOSITION IN WALL PAINTINGS IN ANATOLIAN CIVIL ARCHITECTURE OF THE 18TH AND 19TH CENTURIES	Öğr.Gör.Dr.Mustafa ÖZTÜRK Prof. İbrahim Çoban
		7	AHLAT'TA BULUNAN EMİR BAYINDIR KÜMBETİNİN GÜNÜMÜZE AİT GRAVÜR RESİMLERİ	Prof. MUSTAFA KÜÇÜKÖNER Dr. HAVA KÜÇÜKÖNER
		8	ÇAĞDAŞ SANATTA BABİL KULESİ KONULU ENSTALASYON ÇALIŞMALARI	Prof. MUSTAFA KÜÇÜKÖNER
		9	Anadolu Selçuklu ve Beylikler Dönemi Türk Tezhip Sanatında Münhani Üslubu (XIII.- XIV. Yüzyıllar)	Araştırma Görevlisi, BURCU ER
		10	CREATING GRAPHIC DESIGNS USING AUTOMATISM TECHNIQUE INSPIRED BY THE INFLUENCE OF THE SURREALIST ART MOVEMENT	Zeynep DUMAN Sibel KIZILKAYA
		11	ÇEŞNİLERLE ÇOKSESİLİK "ÇARGAH MAKAMI DİZİSİ ÖRNEĞİ"	Doç. Dr. SERCAN ÖZKELEŞ
		12	ÇARGAH MAKAMI DİZİSİNDE ÇOKSESLENDİRME YAKLAŞIMLARI	Doç. Dr. SERCAN ÖZKELEŞ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Doç. Dr. Mehmet Sait MERMUTLU	1	DİVÂN SAHİBİ ŞEYH AHMED KUDDÛSÎ'YLE İLGİLİ OSMANLI ARŞİVLERİNDE BULUNAN BAZI HUSÛSÎ VESİKALAR	Doç. Dr. Mehmet Sait MERMUTLU
		2	Muhyiddin Chelebi And Sezai Karakoch's Meetings With Hızır (A Comparative Study On The Common Motives Of Hızırname And Hızır İle Kırk Saat)	Doç. Dr. Mehmet Sait MERMUTLU
		3	A STUDY ON THE BATTLE OF MALAZGIRT THROUGH THE PERSPECTIVES OF BYZANTINE HISTORIAN ATTALEIATES	Meliha ÇETİN
		4	CUMHURİYET DÖNEMİNDE AMASYA'DA MEYDANA GELEN SEL BASKINLARI (1931-1941)	Doç. Dr. TURGUT İLERİ
		5	MERZİFON'DA OSMANLIDAN CUMHURİYET DÖNEMİNE İNTİKAL EDEN GAYRİMÜSLİM ESERLERİ	Bil. Uzm. MÜSLÜM BÖREK Doç. Dr. TURGUT İLERİ
		6	LATIN EMPRESS OF BYZANTIUM: ANNA PALEOLOGINA OF SAVOY	Yüksek Lisans Öğrencisi, DİLEK GÜNEŞ
		7	HARF İNKILABI'NIN BASIN VE BASIMDA UYGULANMASI	BEYZA KÖSE ŞEKER
		8	BOZKIR KAVİMLERİNDE MADENCİLİK	Dr.MAZHAR NARŞAP
		9	SIHHAT NEWSPAPER INDEX	Rümeysa Ayşe KAYA Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT
		10	THE PERCEPTION OF WOMEN IN OTTOMAN ARMENIANS: THE CASE OF SIHHAT NEWSPAPER	Rümeysa Ayşe KAYA Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assoc. Prof. Dr. Mehmet Nuri Kardaş	1	Kids' Privacy on Social Media and Platforms' Economic Drives	Borhan Aeini
		2	AÇIK HAVADA EĞİTSEL OYUNLARLA FEN BİLİMLERİ DERSİ PERİYODİK SİSTEMDEKİ ELEMENTLER KONUSUNUN ÖĞRETİMİ	Prof. Dr. İjlal OCAK Neyla Bayraktaroğlu Öğr. Gör. Dr. Nilda HOCAOĞLU
		3	6. SINIF İNGİLİZCE DERS PROGRAMINDA YER ALAN 6., 7. VE 8. ÜNİTELERE YÖNELİK DİNLEME TESTİNİN GELİŞTİRİLMESİ	Öğr. Gör. Dr. Nilda HOCAOĞLU Prof. Dr. Gürbüz OCAK
		4	THE EFFECT OF USING THE ACROSTICS MNEMONIC METHOD IN 10TH GRADE TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE COURSE ON STUDENTS' ACADEMIC ACHIEVEMENT	Şafak AYAN Asist. Prof., Vildan KATMER BAYRAKLI
		5	A STUDY ON BILINGUAL SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS TURKISH COURSE ACTIVITIES	Teacher Tuba Gültaş, Assoc. Prof. Dr. Mehmet Nuri Kardaş
		6	THE RELATIONSHIP BETWEEN BILINGUAL SECONDARY SCHOOL STUDENTS' TURKISH SPEAKING ANXIETY WITH SOME VARIABLES	Teacher Tuba Gültaş, Assoc. Prof. Dr. Mehmet Nuri Kardaş
		7	OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÇEVREYE YÖNELİK BİLİNÇ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatime AKSU Prof. Dr. Ümit DENİZ
		8	FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNİN 5. SINIF IŞIĞIN YAYILMASI VE İNSAN VE ÇEVRE ÜNİTELERİNDE YAŞADIĞI ZORLUKLAR	Yüksek Lisans Öğrencisi, ÇAĞLA NUR ÖZKAN Doç. Dr., SEDA OKUMUŞ
		9	Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Görüşleri	Aylin Kılıç Prof. Dr. Mustafa Şahin
		10	İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİKSEL OKURYAZARLIĞI ÖZ YETERLİKLERİNİN VE MATEMATİK ÖĞRETMEYE HAZIR OLMA İNANIŞLARININ İNCELENMESİ	Tuğba ÇEVİK Dr. Öğr. Üyesi Mustafa AKINCI
		11	Çocuk Eğitimi, Uygulama ve Araştırma Merkezleri Etkinliklerinin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Temel Beceriler Açısından Karşılaştırılması	Öğr. Gör. Dr. Aysen TÜKEL Prof. Dr. Ali MEYDAN Mukaddes İpek Bekdik
		12	ETKİNLİK TEMELLİ SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN SOSYAL BECERİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	Öğr. Gör. Dr. Aysen TÜKEL Prof. Dr. Ali MEYDAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof. Dr. Mustafa İsmail Dönmez	1	IDENTITY AND HOMELAND IN SUSAN ABULHAWA'S MORNINGS IN JENIN	Safaa Madkhana
		2	GENERAL VIEW ON THE PRAGMATIC FUNCTION OF IDIOMS APPLIED IN ENGLISH LITERARY TEXTS (on the basis of ethnonyms)	PHD student, Rugiyya Karimova
		3	AFYON GEDİK AHMET PAŞA İL HALK KÜTÜPHANESİ'NDE 03 GEDİK 18302 DEMİRBAŞ NO İLE KAYITLI MENÂFİ'Ü'N-NÂS DERLEMESİ: HÂZÂ KİTÂBU'T-TİBB	Dr. Öğr. Üyesi NECİP FAZİL ŞENARSLAN ELANUR TUNCER
		4	Babanzâde Ahmed Naim's Translation from Arabic Literature titled "Bir Şâir-i Bahâdur yâhûd Bişr bin Ebî Avâne"	Prof. Dr. Mustafa İsmail Dönmez
		5	Babanzâde Ahmed Naim's Translation from Arabic Literature titled "An Ode of Ferezdak": Evaluation and Translation	Prof. Dr. Mustafa İsmail Dönmez
		6	BALIKESİR İLİ KEPSUT İLÇESİ KARAÇALTI KÖYÜ AĞZINDAN DERLEME SÖZLÜĞÜ'NE KATKILAR	Dr. Öğr. Üyesi Sunay Deniz
		7	CEMALEDDİN EFGANİ, MUHAMMED ABDUH GİBİ İSLAM BİLGİNLERİNİN TÜRK ŞAİR VE YAZARLARINA ETKİLERİ BAĞLANMINDA İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, Şahrıstan – SEÇKİN Prof. Dr. Nurullah ULUTAŞ
		8	NABİZADE NAZİM'İN ZEHRA ADLI ROMANININ NATÜRALİZM BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, Şahrıstan – SEÇKİN
		9	"GAZAP ÜZÜMLERİ" ROMANI ÜZERİNDEN EMEĞİN EDEBİYATA YANSIMASINA BİR BAKIŞ	Arş. Gör. Dr., TUĞBA GÜCENMEZ
		10	THE CONFLICTS IN THE PLAY RISING OF THE MOON BY LADY GREGORY	FAROOQ UMER ABDULHADI ARZU ÖZYÖN
		11	TÜRKMENÇEDE OLUMLU VE OLUMSUZ DİL BİRİMLERİNE DİLBİLİMSEL BAKIŞ	Arş.gör., ŞEBNEM ABBASOVA

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 7	Doçent Doktor, ONUR ARAZ	1	RENKLİ BETONUN İNŞAAT SEKTÖRÜNDE KULLANIMI VE ÖNEMİ ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME	Doç. Dr. Zehra Funda AKBULUT Prof. Dr. Soner GÜLER
		2	THE USE OF POZZOLANIC CEMENTITIOUS MATERIALS IN THE CONCRETE INDUSTRY IN TERMS OF SUSTAINABILITY	Doç. Dr. Zehra Funda AKBULUT Prof. Dr. Soner GÜLER
		3	ANALYTICAL APPROACH TO RECEDING CONTACT IN ORTHOTROPIC LAYERED SYSTEMS RESTING ON A PASTERNAK FOUNDATION	Assoc. Prof. Dr. ERDAL ÖNER AHMED WASFI HASAN AL-QADO
		4	EXAMINATION OF PUBLIC CONSTRUCTION TENDER ARCHIVE DATA THROUGH DESCRIPTIVE STATISTICS	Assist. Prof. Dr. DUYGU TEKİN Prof. Dr. VEDAT TOĞAN
		5	ADVANTAGE/DISADVANTAGE COMPARISON OF BUILDING-BASED TRANSFORMATION AND AREA-BASED TRANSFORMATION IN URBAN TRANSFORMATION PLANNING AND IMPLEMENTATION STRATEGIES	Lecturer, Sıtkı Alper ÖZDEMİR Prof. Dr., Mustafa Tolga ÇÖĞÜRCÜ
		6	PLANNING PRINCIPLES AND PRACTICES OF TEMPORARY SHELTER AREAS AFTER NATURAL DISASTERS	Lecturer, Sıtkı Alper ÖZDEMİR Prof. Dr., Mustafa Tolga ÇÖĞÜRCÜ
		7		
		8		
		9	COLUMN STIRRUP DAMAGES: KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES	Dr. Öğr. Üyesi Ayten GÜNAYDIN Dr. Öğr. Üyesi Hande GÖKDEMİR Prof. Dr. Mizan DOĞAN
		10	REINFORCED CONCRETE BEAM STIRRUP DAMAGES: KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES	Dr. Öğr. Üyesi Hande GÖKDEMİR Dr. Öğr. Üyesi Ayten GÜNAYDIN Prof. Dr. Mizan DOĞAN
		11		
		12		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Prof. Dr. NİLGÜN ÖZDİL	1		
		2	HIGH TECHNOLOGY CONNECTIONS IN AVIONICS SYSTEMS	Doctoral Student Ömer ÖZTÜRK
		3	CAM MALZEMELERİN DELME İŞLEMİNE ETKİ EDEN KESME PARAMETRELERİNİN BOX-BEHNKEN DENEY TASARIMI İLE OPTİMİZASYONU	Yüksek Lisans Öğrencisi SEMİH AYDINLI Prof. Dr. LEVENT UĞUR Prof. Dr. AYTAÇ YILDIZ
		4	ELEKTRİKLİ ARAÇ SEÇİMİNDE AHP VE TOPSIS YÖNTEMLERİNİN KULLANILMASI	Öğrenci ZEYNEP DOĞAN Öğrenci ARZU ECE ORÇAN Prof. Dr. AYTAÇ YILDIZ
		5	SLOT BOŞLUKLARA SAHİP UÇAK KANAT KABURGALARININ YAPISAL ANALİZİ	Tümay Battal AKDOĞAN Doç. Dr. İsmail Yasin SÜLÜ
		6	STRECH AND DIMENSIONAL PROPERTIES OF THE FABRICS KNITTED FROM FANCY YARN	Prof. Dr. NİLGÜN ÖZDİL
		7	GOLF BALL CFD ANALYSIS WITH ANSYS FLUENT	Lisans öğrencisi, Halil ERKMEN Lisans öğrencisi, Yakup APAYDIN Lisans öğrencisi, Mehmet Salih ÖZ Lisans öğrencisi, İbrahim Emrullah PALA ÖĞR. GÖREVLİSİ, Mustafa BUĞDAY
		8	TYPES OF SOLE LININGS AND REQUIREMENTS FOR THEIR USE	Fazlı AKYÜZ Nuray Olcay IŞIK EMEKSİZ
		9	ELEGANCE FROM THE DEPTHS OF THE WATERS: FISH SKIN AND ITS TANNING	Dr. Öğr. Üyesi, FAZLI AKYÜZ Doç. Dr. NURAY OLCAY IŞIK EMEKSİZ
		10	GAZ TÜRBİNİ İÇİN FİLM SOĞUTMA TEKNOLOJİLERİ VE TESTLERİ	YL Öğrencisi SEMİH AVCUN DR. ERİNÇ ERDEM
		11	TEDARİKÇİ SEÇİMİ VE ÜRÜNÜN YENİDEN MALİYETLENDİRİLMESİ: BİR AMBALAJ İŞLETMESİ ÖRNEĞİ	TÜLAY KORKUSUZ POLAT
		12	BİR İMALAT FİRMASI İÇİN HAMMADDE TALEP TAHMİNİ VE SİPARİŞ BÜYÜKLÜĞÜ HESAPLAMASI	TÜLAY KORKUSUZ POLAT

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Doç. Dr. Mehmet KAPLAN	1	Tarımsal Zararlılarla Mücadelede Kullanılan Entomopatojenler ve Kullanım Durumları	Doç. Dr. Mehmet KAPLAN
		2	PHYTOCHEMICALS AND EFFECT THAT CHANGE INSECT BEHAVIOR SITUATIONS	Doç. Dr. Mehmet KAPLAN
		3	YAPRAK ÖRNEKLEME ÇALIŞMASI	Dr. Öğr. Üyesi MELEK GÖKMEN KARAKAYA
		4	THE IMPACT OF IRRIGATION REGIMES ON FOOD SAFETY AND SECURITY IN AGRICULTURE: A CLIMATE CHANGE PERSPECTIVE	Assoc.Prof.Dr., Havva Eylem POLAT Assist.Prof.Dr., Yalçın GÜÇER
		5	HIGH PRESSURE APPLICATIONS IN FOOD PRESERVATION IN THE PERSPECTIVE OF FOOD SAFETY	Assoc.Prof.Dr. Havva Eylem POLAT Assist.Prof.Dr. Yalçın GÜÇER
		6	EFFECTS OF SILICON AND CALCIUM APPLIED IN DIFFERENT DOSES ON SOME PHYSICAL CHEMICAL PROPERTIES OF TOMATO (Solanum lycopersicum L.) SEEDLINGS	Doç.Dr. Özlem ÜZAL Prof.Dr. Fikret YAŞAR
		7	CHANGES IN THE DEVELOPMENT OF TOMATO PLANT DURING SALT STRESS AND RECOVERY PROCESS	Prof.Dr. Fikret YAŞAR Doç.Dr. Özlem ÜZAL Yük. Zir. Muh. Ömer ÖZTAŞ
		8	THE EFFECTS OF CLIMATE CHANGE ON THE BIOCHEMICAL COMPOSITION OF MACROALGAE	Prof. Dr. Sevim Polat Prof. Dr. Abdurrahman Polat
		9	ROLE OF ORGANIC FERTILIZERS AS A MITIGATOR OF FREEZING STRESS IN MAIZE	Imren KUTLU Nurdilek GULMEZOGLU
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22 Aralık / December 22, 2023 / 16:00 – 18:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Dr.Öğr. Üyesi,Orhan ECEMİŞ	1	Examining the Linear Regression Analysis Performance of 3D Printing Dataset at Different Printing Parameters	Hakan YÜKSEL
		2	3b Baskı Parametrelerinin Mekanik Özelliklerinin Sistematik Literatür Taraması	Hakan YÜKSEL
		3	ANALYSIS OF THE EFFECTS OF PSYCHIATRIC DISEASES ON EEG SIGNALS USING AN ENSEMBLE ALGORITHM	Yaman RAMADAN, Doç. Dr. MUSTAFA TOSUN
		4	Borsa Okur Yazarlığı Bağlamında Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar: R Programında Bir Uygulama	Dr.Öğr. Üyesi,Orhan ECEMİŞ
		5	PLASTİK MALZEMELERİN İŞLEME ŞARTLARININ BELİRLENMESİNDE YAPAY SİNİR AĞI KULLANIMI	Mustafa Bozdemir
		6	UZMAN SİSTEM YÖNTEMİYLE YAPAY ZEKÂDA ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME	Mustafa Bozdemir
		7	CATEGORY PREDICTION OF TURKISH POEMS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND NATURAL LANGUAGE PROCESSING METHODS WITH MLP AND SVM ALGORITHMS	Dr.Öğr.Üyesi, Sedat KORKMAZ Emre YÖNET
		8	ATAMA PROBLEMLERİ İÇİN PHYTON UYGULAMASI	Dr.ONUR MESUT ŞENARAS Dr, ŞAHİN İNANÇ Doç.Dr. ARZU EREN ŞENARAS
		9	SİSTEM DİNAMİĞİ MODELİ İÇİN VBA UYGULAMASI	Dr, ŞAHİN İNANÇ Dr.ONUR MESUT ŞENARAS Doç.Dr. ARZU EREN ŞENARAS
		10	BRAIN KEYBOARD APPLICATION WITH MACHINE LEARNING	MELİH DEMİR Assoc. Dr. MUSTAFA TOSUN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Assoc. Prof. Dr. Wondwosen Teshome	1	SOCIAL ANTHROPOLOGY OF CONVERGENCE AND WANDERING COMPUTATION	Lecture Emilia Nercissians
		2	THE SAUDI ARABIA NATIONAL ENERGY STRATEGY	Ziyad Aljarboua
		3	AFRICA'S POLITICAL FINANCE: A CASE STUDY OF ETHIOPIA	Assoc. Prof. Dr. Wondwosen Teshome
		4	EXAMINING AND CONTRASTING ARCHITECTURAL SPECIFICATIONS AND URBAN FUNCTION OF SCIENTIFIC– TECHNOLOGICAL PARKS IN IRAN AND ACROSS THE GLOBE	Shahryar Shaghaghi G., Mojtaba H. Ghoshouni, Bahareh S. Ghabel
		5	ECONOMIC IMPACT OF ROAD TRAFFIC ACCIDENTS IN EGYPT	Mohamed A. Ismail, Samar M. M. Abdelmageed
		6	ISLAM AND REGULATIONS ON FERTILITY	Dr .Muhammad Hammad Lakhvi
		7	VERSATILE CADASTRE, INDISPENSABLE FOR URBAN DEVELOPMENT PLANS IN IRAN	Mehrshad Khalaj, Elham Lashkari
		8	BANDUNG CITY'S STREET NETWORK: A COMPARISON BETWEEN CITY CENTER AND NEW COMMERCIAL AREA	Siska Soesanti, Norihiro Nakai
		9	RESPONSE OF TEMPORARY HOUSING TO DISASTERS IN DEVELOPING COUNTRIES - CASE STUDY: IRAN-ARDABIL AND LORESTAN PROVINCE EARTHQUAKES	Farzaneh Hadafi, Alireza Fallahi
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Dr. Denis Căprăroiu	1	HEADING TOWARDS EFFECTIVE ACCOUNTABILITY: THE ROLE OF ACCOUNTING IN ISLAMIC RELIGIOUS ORGANISATIONS	Hasan Basri Afifuddin, A.K Siti-Nabiha
		2	AN OVERVIEW OF METHODS AND TECHNOLOGIES APPLIED TO REDUCE ENERGY CONSUMPTION IN THE TRANSPORTATION SECTOR AND COMBAT AIR POLLUTION IN IRAN	Eshagh Rasouli Sarabi, Mir Saeed Moosavi
		3	EXPLORING ASPECTS OF THE GENESIS OF THE CITY OF SUCEAVA, A MEDIEVAL CAPITAL OF MOLDAVIA	Dr. Denis Căprăroiu
		4	ASSESSMENT TECHNIQUES OF PHOTOGRAPHY IN VISUAL COMMUNICATIONS WITHIN IRAN	Firouzeh Keshavarzi
		5	PRESENTING THE PRIMARY FACTORS OF ACCIDENTS ON IRAN'S ROADS AND EXAMINING THEIR CAUSES AND STRATEGIES APPLIED TO MITIGATE THEM	Eshagh Rasouli Sarabi, Mir Saeed Moosavi
		6	ANALYZING SPATIAL VARIABILITY IN HUMAN DEVELOPMENT PATTERNS IN ASSIUT, EGYPT	Abdel-Samad M. Ali
		7	DISPARITIES IN SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT AND THEIR IMPLICATIONS ON COMMUNAL CONFLICTS: A STUDY ON INDIA'S NORTH-EASTERN REGION	Assis. Prof. Debasis Neogi
		8	USERS' MOTIVATION AND SATISFACTION WITH INFORMATION SYSTEMS	Abbas Moshref Razavi, Rodina Ahmad
		9	EXTRACTING IMPLICIT KNOWLEDGE TO PREDICT POLITICAL RISK THROUGH A NOVEL FRAMEWORK USING BAYESIAN NETWORKS	Assoc. Prof. Siavash Asadi Ghajarloo
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assis .Prof. Dr. Fattaneh Daneshmand Malayeri	1	KNOWLEDGE INTERCONNECTION MODEL AMONG USERS IN VIRTUAL COMMUNITY	Fariba Haghbin, Othman Bin Ibrahim, Mohammad Reza Attarzadeh Niaki
		2	PENSION EXPENDITURE ANALYSIS THROUGH DYNAMIC SIMULATION APPROACH	Hasimah Sapiri, Anton Abdulbasah Kamil, Razman Mat Tahar, Hanafi Tumin
		3	A CASE STUDY ON THE GROUNDWATER CRISIS IN IRAN: FARS PROVINCE ASSESSMENT	Dr. Mohammad Hossein Hojjati , Ms. Fardin Boustani
		4	EXPLORING THE IMPACT OF CULTURE ON THE ADOPTION OF NEW TECHNOLOGIES	Nazli Ebrahimi, Sharan Kaur Garib Singh, Reza Sigari Tabrizi
		5	NOVEL ASPECTS AND METHODOLOGIES IN EFFECTIVE URBAN PLANNING AND MANAGEMENT	Assis .Prof. Dr. Fattaneh Daneshmand Malayeri
		6	UTILIZATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE FOR DROWSINESS WARNING SYSTEM	Nidhi Sharma, V. K. Banga
		7	PLANNING FOR IMPROVEMENT IN URBAN ENVIRONMENTAL QUALITY: A CASE STUDY OF MOFT ABAD NEIGHBORHOOD, TEHRAN, IRAN	Phd. Can. Elham Lashkari, Dr. Mehrshad Khalaj
		8	ENHANCING ENERGY EFFICIENCY THROUGH THE APPLICATION OF PERSIAN ANCIENT ARCHITECTURAL PATTERNS IN DESERT REGIONS: A CASE STUDY OF TRADITIONAL HOUSES IN KASHAN	Mehran Jamshidi, Naghmeh Yazdanfar, Masoud Nasri

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Dr. Subramaniam Chandran	1	ALTERNATIVE EDUCATION AND FOSTERING ENTREPRENEURIAL CAPABILITIES AMONG FARMERS IN MALAYSIA	Golnaz Rezai, Zainalabidin Mohamed, Prof. DR. Mad Nasir Shamsudin
		2	HOW DO PUBLIC OFFICIALS RECUPERATE THEIR EXPENSES? THE ECONOMICS OF REPRESENTATIVE DEMOCRACY IN INDIA	Dr. Subramaniam Chandran
		3	TOWARDS A COHESIVE APPROACH TO SOCIAL JUSTICE: INTEGRATING TRADITIONAL AND MODERN ELEMENTS IN PUBLIC POLICY FORMULATION IN INDIA	Dr. Subramaniam Chandran
		4	RESIDENTS' BEHAVIOR AND SPATIAL CONSEQUENCES OF RIVERFRONT DWELLINGS IN YOGYAKARTA, INDONESIA	Hastuti Saptorini
		5	EXPECTATIONS OF THE POPULACE FROM RURAL TELECENTERS: A CASE STUDY OF COMMON SERVICE CENTERS IMPLEMENTATION IN MUSHEDPUR VILLAGE, HARYANA, INDIA	Charru Malhotra, Girija Krishnaswamy
		6	EXPLORATION OF HYPERMEDIATED IMAGES IN ASIAN CINEMA	Somi Nah, Timothy Yoonsuk Lee, Jinhwan Yu
		7	KNOWLEDGE HANDLING AND E-LEARNING – AN AGENT-BASED STRATEGY	Prof. Dr. Teodora Bakardjieva, Assis. Prof. Dr. Galya Gercheva
		8	EMIGRATION OF MEDICAL PROFESSIONALS; ORIGINS AND RAMIFICATIONS IN PAKISTAN	Muhammad Wajid Tahir, Rubina Kauser, Majid Ali Tahir
		9	KNOWLEDGE MANAGEMENT FRAMEWORK FOR EFFECTIVE KNOWLEDGE SHARING AMONG AFFILIATED ORGANIZATIONS	Mahboubeh Molaei
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assoc. Prof. Dr. Ramaswamy Palaniappan	1	IS ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR EXPLAINED BY PERCEIVED ORGANIZATIONAL VIRTUOUSNESS?	Assoc. Prof. Dr. Neuza Ribeiro, Assoc. Prof. Dr. Arménio Rego
		2	TEAM MEMBERS' BEHAVIORAL ANALYSIS IN VIRTUAL ORGANIZATION BASED ON TRUST DIMENSION AND LEARNING	Indiramma M., K. R. Anandakumar
		3	ENHANCED AUTOMATED CLASSIFICATION OF NON-ALCOHOLICS AND ALCOHOLICS	Assoc. Prof. Dr. Ramaswamy Palaniappan
		4	RHETORICAL COMMUNICATION IN THE COGSCI DISCOURSE COMMUNITY: THE 2004 COGNITIVE NEUROSCIENCES IN THE CONTEXT OF SCIENTIFIC DISSEMINATION	Lucia Abbamonte, Olimpia Matarazzo
		5	WASON SELECTION TASK: LINGUISTIC, PRAGMATIC, AND EVOLUTIONARY FACTORS	Olimpia Matarazzo, Fabrizio Ferrara
		6	INVESTIGATING KANJI CHARACTER DISCRIMINATION PROCESS FROM EEG SIGNALS	Hiroshi Abe, Minoru Nakayama
		7	CHAOTIC PROPERTIES OF HEMODYNAMIC RESPONSE IN FUNCTIONAL NEAR INFRARED SPECTROSCOPIC MEASUREMENT OF BRAIN ACTIVITY	Dr. Ni Ni Soe , Dr. Masahiro Nakagawa
		8	SELF-ASSEMBLING HYPERNETWORKS FOR COGNITIVE LEARNING OF LINGUISTIC MEMORY	Byoung-Tak Zhang, Chan-Hoon Park
		9	SPATIAL NAVIGATION: GENDER DIFFERENCES	Bia Kim, Sewon Lee, Jaesik Lee
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Seyed Mohammad Reza Hosseini	1	SMART MOBILE SEARCH FOCUSED ON GLOBAL E-COMMERCE	Abdelkader Dekdouk
		2	AN ECONOMIC EVALUATION OF PHU KRADUENG NATIONAL PARK	Chutarat Boontho
		3	EXPLORING THE ROLE OF INSTITUTIONS IN THE GROWTH AND DEVELOPMENT OF THE ECONOMY	Seyed Mohammad Reza Hosseini
		4	PROPOSING A THEORETICAL MODEL OF CUSTOMER KNOWLEDGE MANAGEMENT: AN EXAMINATION OF CKM TOOLS IN BRITISH DOTCOMS	Mehdi Shami Zanjani, Roshanak Rouzbehani, Hosein Dabbagh
		5	DEVELOP AN ELECTRONIC MARKET FRAMEWORK UTILIZING JADE ENVIRONMENT	Dr. Mohammad Ali Tabarzad, Lecture Caro Lucas
		6	A NOVEL APPROACH TO COMPLEX GOODS SELECTION IN ELECTRONIC MARKETS	Mohammad Ali Tabarzad, Caro Lucas, Nassim Jafarzadeh Eslami
		7	MIS DEGENERACY UNDER INSTABILITY CONDITIONS: A MATHEMATICAL FORMULATION	Dr. Nazar Younis, Dr. Raied Salman
		8	MANAGEMENT LESSONS DERIVED FROM THE CONTROL LOOP PHENOMENON	Raied Salman, Nazar Younis
		9	ASSESSING THE POTENTIAL APPLICATION OF SESSION INITIATION PROTOCOL TO EXTEND MOBILITY SERVICE TO BIOMEDICAL ENGINEERS	Assis . Prof. Dr. Anwar Sadat
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dr .Elena Chernyshkova	1	COGNITIVE SCENERY OF VALUES – COMPREHENDING THE INFORMATION CONTENTS OF MENTAL REPRESENTATIONS	Dr. J. Maksimainen
		2	SIGNIFICANT GAME FOR AUTISTIC CHILDREN: OVERVIEW OF LITERATURE	Helmi Adly Mohd Noor, Faaizah Shahbodin, Naim Che Pee
		3	DEVELOPMENT STATUS OF REMOTE REHABILITATION IN CHINA – TO OVERCOME THE SPACE OBSTACLES FACED BY DISABLED INDIVIDUALS	Ning Liu, Jue Wang, Zhe Li
		4	IMPLICIT METHODS FOR THE EXAMINATION OF TOLERANCE	M. Bambulyaka
		5	ANALYSIS OF DRIVING CONDITIONS AND PREFERRED MEDIA FOR DIVERSION	Assis. Prof. Dr. Yoon-Hyuk Choi
		6	DYNAMICS OF AGGRESSIVE BEHAVIOR WITHIN THE CONTEXT OF REFLECTIVE PROCESSES	Dr .Elena Chernyshkova
		7	IN WHAT WAY DOES PSYCHOANALYSIS AID IN RECONSTRUCTING POLITICAL THOUGHT? AN INTERPRETATIVE EXERCISE	Subramaniam Chandran
		8	PROBLEM-BASED LEARNING APPROACH TO HUMAN-COMPUTER INTERACTION	Oon-Seng Tan
		9	THE UNUSUAL CORRELATION BETWEEN LITERACY AND WELL-BEING: THE FINDINGS OF AN INTERNATIONAL SURVEY WITH SPECIAL EMPHASIS ON ITALY	Federica Cornali
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Prof. Dr. Nadeem Akhtar,	1	MULTI-PERSPECTIVE NEURAL NETWORK-BASED GAIT IDENTIFICATION	Assis. Prof. Saeid Fazli, Hadis Askarifar, Dr. Maryam Sheikh Shoaie
		2	HOW ACCURATE ARE OUR LANGUAGE TEST INTERPRETATIONS? AN ILLUSTRATIVE INSTANCE	Masoud Saeedi, Shirin Rahimi Kazerooni, Vahid Parvaresh
		3	INVESTIGATING THE SIGNIFICANCE OF LIFE AND ITS PSYCHOSOCIAL ASSOCIATIONS AMONG RECOVERING SUBSTANCE USERS – AN INDIAN CONTEXT	Fouzia Alsabah Shaikh, Anjali Ghosh
		4	ESTABLISHMENT OF ORGANIZATIONAL EQUITY IN INCENTIVE DISTRIBUTION WITHIN THE THAI PUBLIC SECTOR	Assis. Prof. Dr. Kalayanee Koonmee
		5	CULTURAL APPREHENSION AND ITS INFLUENCE ON STUDENT LIFE: AN ANALYSIS OF INTERNATIONAL STUDENTS AT WUHAN UNIVERSITY	Prof. Dr. Nadeem Akhtar, Shan Bo
		6	THE FORESEEABILITY AND ABSTRACTION OF LANGUAGE: AN EXAMINATION OF COMPREHENSION AND UTILIZATION OF THE ENGLISH LANGUAGE THROUGH PROBABILISTIC MODELING AND FREQUENCY	Revanth Sai Kosaraju, Michael Ramscar, Melody Dye
		7	EXPLORATION OF THE CONNECTIONS BETWEEN PERSONALITY DIMENSIONS AND ONE'S ASSESSMENT OF A FRIEND'S PERSONALITY BASED ON REALITY DISTORTION	Bahareh Babaei, Hadi Bahrami Ehsan, Reza Reza-zadeh, Hossien Kaviani
		8	INTERVENTION VERSUS RE-VICTIMIZATION OF THE AFFECTED	Dr. Juliana Panova
		9	ATTACHMENT PATTERNS AMONG CHILDREN BROUGHT UP IN NURSERY VERSUS THOSE RAISED WITHIN THE FAMILY IN IRAN	Dr. Narges Razeghi

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Prof. Dr. Kayoko Yamamoto	1	ASSESSMENT OF TRANSPORT ACCESS MANAGEMENT AT UNIVERSITY TECHNOLOGY MALAYSIA	Arash Moradkhani Roshandeh, Othman Che Puan
		2	EXAMINATION OF THE IRANIAN WIND CATCHER AND ITS IMPACT ON NATURAL VENTILATION AS A RESOLUTION FOR SUSTAINABLE ARCHITECTURE (CASE STUDY: YAZD)	Mahnaz Mahmoudi Zarandi (Qazvin Islamic Azad University)
		3	CONTRASTING THE GARDEN CITY CONCEPT AND GREEN BELT CONCEPT IN MAJOR ASIAN AND OCEANIC CITIES	Prof. Dr. Kayoko Yamamoto
		4	EXPLORATION OF THE LINK BETWEEN FAMILY STRUCTURE AND VIOLENCE AGAINST WOMEN (VAW)	Javadi Alimohammad, Javadi Maryam
		5	INVESTIGATION INTO SHOPLIFTING IN RIYADH, SAUDI ARABIA	Saleh Dabil
		6	ANALYSIS OF THE INTERNET'S INFLUENCE ON SOCIAL CAPITAL	Safae Saffiollah , Javadi Alimohammad, Javadi Maryam
		7	EXAMINATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN CONSTRUCTION	Ali Hemmati, Ali Kheyroddin
		8	SCENARIO ANALYSIS OF THE ENVIRONMENTAL AND ECONOMIC ASPECTS OF REDUNDANT GOLF COURSES IN JAPAN	Osamu Saito
		9	EVOLUTIONARY COBREEDING OF COOPERATIVE AND COMPETITIVE SUBCULTURES	Emilia Nercissians

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Farid Ezanee Mohamed Ghazali	1	AN ENGAGING 3D EXPERIENCE FOR CREATING PERSONALIZED STYLES	Prof. Dr. Dawei Lin
		2	PERSPECTIVES ON THE CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY CONCEPT IN GREECE	Grigoris Giannarakis, Nikolaos Litinas, Ioannis Theotokas
		3	AWARENESS AMONG DEVELOPERS REGARDING SUSTAINABLE CONSTRUCTION IN MALAYSIA	Dr. Nazirah Zainul Abidin
		4	SIMULATING ETHICAL CONDUCT IN URBAN TRANSPORTATION	Ali Reza Honarvar , Naser Ghasem Agace
		5	IDENTIFYING OPERATIONAL RISKS IN MALAYSIAN HIGHWAY PROJECTS	Farid Ezanee Mohamed Ghazali
		6	ESTABLISHING AN EFFECTIVE FRAMEWORK FOR DESIGNING, DEVELOPING, AND UTILIZING SECURE MOBILE APPLICATIONS	Mohamed Adel Serhani, Abdelghani Benharref, Rachida Dssouli, Rabeab Mizouni
		7	ELECTORAL VIOLENCE IN AFRICA: INSIGHTS FROM THE ETHIOPIAN EXPERIENCE	Wondwosen Teshome
		8	AMA ATA AIDOO'S BLACK-EYED SQUINT AND THE EXPERIENCE OF 'VOYAGE IN': DISORIENTING BLACKNESS AND UNDERMINING THE COLONIAL NARRATIVE	Lhoussein Simour
		9	EXPLORING NON-LINEARITY: DIGITAL HYPERTEXTS VERSUS TRADITIONAL BOOKS	Dr. Federica Fornaciari

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Prof. Dr. Slavka Zeković	1	EXPLORATION OF VARIED ADVANCEMENTS ENHANCING ECOLOGICAL VALUES IN UNIVERSITY CAMPUSES -	Kuriko Iwai, Michihiro Kita
		2	WEB ADMINISTRATION BASED ON DIVERSE STAKEHOLDERS: POTENTIALS, CHALLENGES, AND PROGRESSIONS	Martin Hans Knahl
		3	OBSTACLES IN ENFORCING URBAN MASTER PLANS: THE LAHORE INSTANCE	Rizwan Hameed, Obaidullah Nadeem
		4	DISSEMINATION TO PORTABLE DEVICES: THE OBSTACLES	Nerey H. Mvungi
		5	THE CONTRIBUTION OF RELIGIOUS GROUPS IN FOSTERING DEMOCRATIC PROCESSES: ATTAINING UNIVERSAL PRIMARY EDUCATION IN SIERRA LEONE	Mikako Nishimuko
		6	KOSOVO - AN UNUSUAL EXPERIMENT IN EUROPE - IN THE GLOBAL CONTEXT POST THE COLD WAR ERA?	Raluca Iulia Iulian
		7	METROPOLITAN INUNDATIONS AND THEIR SIGNIFICANCE IN MUNICIPAL SECURITY STRATEGY (CASE STUDY: DOMINANT WATERSHED IN ZAVVAREH CITY)	: Jalil Emadi, Masoud Nasri, Ali Najafi, Yousef Moradi Shahgharyeh
		8	REORGANIZATION FRAMEWORK FOR URBAN PROPERTY MANAGEMENT IN SERBIA DURING THE TRANSITIONAL PERIOD	Prof. Dr. Slavka Zeković
		9	ASSESSMENT OF TRAVEL TIMES FOR AN INNOVATIVE U-TURN FACILITY ON URBAN ARTERIAL ROAD NETWORKS	Ali Pirdavani, Assis. Prof. Tom Brijs, Tom Bellemans, Prof. Dr. Geert Wets, Dr. Koen Vanhoof

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 12	Dr. Mauricio Otaíza Morales	1	DEVELOPMENT, DISPLACEMENT AND REHABILITATION: AN ACTION ANTHROPOLOGICAL STUDY ON KOVVADA RESERVOIR IN WEST GODAVARI AGENCY OF ANDHRA PRADESH, INDIA	Lecture Ram Babu Mallavarapu
		2	AN EXPLORATION ON ON-LINE MASS COLLABORATION: FOCUSING ON ITS MOTIVATION STRUCTURE	Jae Kyung Ha, Yong-Hak Kim
		3	RELATIONSHIP BETWEEN COMMUNICATION EFFECTIVENESS AND THE EXTENT OF COMMUNICATION AMONG ORGANIZATIONAL UNITS	D. Charvatova
		4	TRUSTWORTHY IN VIRTUAL ORGANIZATION	Abdolhamid Fetanat, Mehdi Naghian Feshaareki
		5	THE EPISTEMOLOGICAL CRISIS IN THE THEORY OF VITTORIO GUIDANO	Dr. Mauricio Otaíza Morales
		6	SWEDISH: BEING OR BECOMING? IMMIGRATION, NATIONAL IDENTITY AND THE DEMOCRATIC STATE	Dr. Hans Löden
		7	MARITAL DURATION AND SEXUAL FREQUENCY AMONG THE MUSLIM AND SANTAL COUPLES IN RURAL BANGLADESH: A CROSS-CULTURAL PERSPECTIVE	Md. Emaj Uddin
		8	MOBILITY ANALYSIS OF THE POPULATION OF RABAT-SALÉ-ZEMMOUR-ZAER	Assis. Prof. Dr. F. Ghaiti

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 22Aralık / December 22, 2023 / 16:30 – 18:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Assis. Prof. Dr. Agnès Garletti	1	DEVELOPING ESL STUDENTS' WRITING	Esmail Hassannejad
		2	DO C-TEST AND CLOZE PROCEDURE MEASURE WHAT THEY PURPORT TO BE MEASURING? A CASE OF CRITERION-RELATED VALIDITY	Masoud Saeedi, Mansour Tavakoli, Shirin Rahimi Kazerooni, Vahid Parvaresh
		3	EVALUATION PATTERN OF COGNITIVE PROCESSES IN LANGUAGE IN WRITTEN COMPREHENSION	Assis. Prof. Dr. Agnès Garletti
		4	AGHAZ : AN EXPERT SYSTEM BASED APPROACH FOR THE TRANSLATION OF ENGLISH TO URDU	Uzair Muhammad, Kashif Bilal, Atif Khan, M. Nasir Khan
		5	EXTRACTING MULTIWORD EXPRESSIONS IN MACHINE TRANSLATION FROM ENGLISH TO URDU USING RELATIONAL DATA APPROACH	Kashif Bilal, Uzair Muhammad, Atif Khan, M. Nasir Khan
		6	MYTH IN POLITICAL DISCOURSE AS A FORM OF LINGUISTIC CONSCIOUSNESS	Kuralay Kenzhekanova, Akmaral Dalelbekkyzy
		7	READING STRATEGY AWARENESS OF ENGLISH MAJOR STUDENTS	Lecture Hsin-Yi Lien
		8	THE COMPARATIVE ANALYSIS OF MICRO-READING AND TRADITIONAL READING BASED ON SCHEMA THEORY	Dr. Haiyan Wang

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir YÜZYÜZE				
23 Aralık / December 23, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi DERYA YÜCEL	1	THE RELATIONSHIP BETWEEN BURNOUT SYNDROME AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT: A CROSS-SECTIONAL STUDY	Dr. YAŞAR DEMİR Dt. ZEYNEP AYDIN KILINÇ Öğr.Gör. ERHAN DAĞ YUSUF ALPER BAŞTÜRK
		2	INTERNAL SECURITY POLICIES FOLLOWED IN THE EARLY YEARS OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE	Assoc. Prof. Dr. Esra ÇIKMAZ PhD Student Burak KILIÇ
		3	AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE TÜRK SANAYİNDE DÖNÜŞÜM: İSTANBUL OSB'LERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	Dr. Öğr. Üyesi HİLAL KUVVETLİ YAVAŞ
		4	EXAMINING THE DEVELOPMENT OF BOSCH BRAND'S SUSTAINABILITY REPORTS OVER THE YEARS: A QUALITATIVE STUDY	Doktora Programı Öğrencisi, Saba Pire ÖZGEN Doç. Dr. Elif DENİZ
		5		
		6	EVALUATION OF WOMEN ENTREPRENEURS MAKING BOUTIQUE CAKE PRODUCTION BY HOUSEWIVES RESIDING IN GAZİANTEP	Nurdane TAŞ Doç. Dr. Esra ÇIKMAZ Prof. Dr. Atınç OLCAY
		7	MANİSA BİLİM VE SANAT MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN MANİSA'NIN KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ İLE İLGİLİ FARKINDALIKLARI	EMİR TÜRKMEN DORA EGE SU Bilge Ayşe Atış Seküçü
		8	TÜRKİYE PERSPEKTİFİNDEN EKOLOJİK AYAK İZİNİN KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	Doç. Dr. SEVDA KUŞKAYA Öğr. Gör. ONUR KORKMAZ Dr. PELİN GENÇOĞLU
		9	INVESTIGATION OF VISUAL POLLUTION IN THE CASE OF ISPARTA CENTRAL BUSINESS AREA	Arş. Gör. Dr. SEMA ÇETİNKAYA
		10	AÇIK İNOVASYON: 2000-2023 DÖNEMİNDE BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ	Dr. Öğr. Üyesi DERYA YÜCEL
		11	ARGE ve İNOVASYONDA KURUMSAL YARATICILIĞIN ÖNEMİ	Dr. Öğr. Üyesi DERYA YÜCEL Prof. Dr. RAHMİ YÜCEL

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir YÜZYÜZE				
23 Aralık / December 23, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Doç. Dr. Fehmi Soğukoğlu	1	BİR ORTAOKULDA PİKTES DESTEKLEME KURSLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN DENEYİMLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI	İDİL GÜLCAN
		2	REVIEW OF THE STRATEGIC PLANNING GUIDE FOR UNIVERSITIES FROM A HERMENEUTICAL PERSPECTIVE	Prof. Dr., Yasemin BAL Dr., Esmâ DÖKMENER Ceylan Merve BİNİCİ
		3	BİLSEM'LERDE EĞİTİM GÖRMEKTE OLAN MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN FLÜT EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	Erdem Metinkaya Elvan Erol Yıldız Sibel Çiloğlu
		4	CUMHURİYET EĞİTİM MÜZESİ: TARİHE BİR YOLCULUK	Blm. Uzm. ALEV ÇELİK Dr. Öğr. Üyesi ADİL ADNAN ÖZTÜRK
		5		
		6	BİR KLASİK ŞİİR MECMUASININ İNCELENMESİ VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ	PhD Student ERHAN ÖZDEMİR Prof. Dr. BAHİR SELÇUK
		7	LİSE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN SOSYAL DESTEK DÜZEYİNİN ÖZNEL İYİ OLUŞ İLE İLİŞKİSİ	Psikolojik Danışman Kübra ŞAHİN KAYITMAZ
		8	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM DOYUMLARI İLE DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	Psikolojik Danışman MEHDİ KAYITMAZ
		9	ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARDA OYUN TERAPİSİ UYGULAMALARI: TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL DURUM	Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Özlem KARAYER, Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi İrem KÖLEOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Aysun TURUPCU
		10		
		11		
		12		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir YÜZYÜZE				
23 Aralık / December 23, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Prof. Dr. Nurhan DOĞAN	1	PROBATIONERS' PERCEIVED DIFFICULTIES IN TREATMENT, TRAINING AND REHABILITATION PRACTICES: A MIXED-METHODS STUDY IN İZMİR CITY	Lect. İnci Derya YÜCEL Assoc. Prof. Dr. Görkem YARARBAŞ
		2	BİGELLERİN GIDALARDA KULLANIMI	MERVE KAHRAMAN ANI KUŞCU
		3	TRİTİKALE MALTININ TOPLAM FENOLİK MADDE VE ANTİOKSİDAN AKTİVİTESİNİN BELİRLENMESİ	MERVE KAHRAMAN Prof. Dr. MUHAMMET ARICI
		4	AEROBIC EXERCISE TRAINING IN HEMATOPOIETIC STEM CELL TRANSPLANTATION RECIPIENTS	Fzt, CANSU ÖZDEMİR Doç. Dr. GÜLSAH BARĞI Prof. Dr. BETÜL TAŞPINAR
		5	PHYSIOTHERAPY AND REHABILITATION APPLICATIONS IN EPILEPTIC PATIENTS WITH OBSTRUCTIVE SLEEP APNEA SYNDROME	Fzt, CANSU ÖZDEMİR Prof. Dr. BETÜL TAŞPINAR
		6	ŞEKERSİZ KAHVALTILIK GEVREK ÜRÜN VE PROSESİNİN GELİŞTİRİLMESİ	Arge Uzm. Yrd. ELİF SELÇUK
		7	PANCREATIC CANCER MORTALİTY TRENDS İN TURKEY, 2009-2021	Prof. Dr. Nurhan DOĞAN Prof. Dr. İsmet DOĞAN
		8	AN INVESTIGATION OF ATTITUDES AND BEHAVIORS OF TURKISH DOCTORS AND MEDICAL STUDENTS TOWARDS BRAIN DRAIN	Assist Prof. GÜLCAN GENCER MELİKE EROL YİĞİT ÇELİK İREM HİLAL ÖZDİNÇ DÖNDÜ KARAASLAN EMİRHAN KARAGÖZ NİHAL KARACA
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir YÜZYÜZE				
23 Aralık / December 23, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No	Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Doç. Dr. Alper BİDECI	1	SENTEZLENEN ÇİNKO RİSİNOLEATA YÖNELİK SAFLIK TAYİN YÖNTEMİNİN GELİŞTİRİLMESİ	MEHMET CAN ÇAKIR Dr., DUYGU KILIÇ BERKAY ŞERAN
		2	GENERAL STRUCTURES OF MARMARA REGION ROLL GRASS COMPANIES EVALUATION	Yüksek Lisans Öğr. Doruk Alp AYTEKİN Prof. Dr. Murat ZENCİRKIRAN
		3	An Investigation of Climatic Design Comfort Parameters on an Educational Building	Arş. Gör. Ayça GEÇKİL Doç. Dr. Alper BİDECI
		4	EXAMINING THE EFFECTS OF PH ON STABILITY IN THE FORMULATION USED IN ALUMINIUM DIE-CASTING OPERATIONS CONTAINING SILOXANE DISPERSION WITH LUMISIZER TEST DEVICE	BURAK KÖKSAL HANİFE GÜLEN TOM EBRU ERDOĞAN
		5	COMPARISON OF THE EFFECTS OF METALWORKING FLUIDS CONTAINING ESTER AND ALKALI SALTS ON THE ROLLING PERFORMANCE OF COPPER BY TAPPING TORQUE METHOD	Tuğçe ÖZPERÇİN Hanife GÜLEN TOM
		6	Correlation and Path Coefficient Studies of Yield and Yield-Associated Traits in Durum Wheat (Triticum durum Desf.) Advanced Lines at Konya, Central Anatolia of Türkiye	Sultan Kemal Hussien Prof. Dr. Ali Topal
		7	AN ALTERNATIVE WHITE SOLID EP ADDITIVE FOR LUBRICATING GREASES	Kübranur AĞTOPRAK Dr. Uğur KARAASLAN
		8	TEDARİK ZİNCİRİNDE KULLANILMAK ÜZERE BLOK ZİNCİR TABANLI SİSTEM GELİŞTİRİLMESİ	Merve AK Dr. Senem ŞAHAN VAHAPLAR M. Hakkı ERSOY Doç. Dr. Ahmet FEYZİOĞLU
		9	EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF THE EFFECT OF WASTE RICE HUSK ON THE PHYSICAL, MECHANICAL AND HIGH TEMPERATURE PROPERTIES OF GEOPOLYMER CONCRETE	Yüksek Lisans Öğrencisi Gizem Korkulu Dr.Öğr.Üyesi Ali Öz Doç.Dr. Gökhan Kaplan Dr.Öğr.Üyesi Barış Bayrak Prof.Dr. Abdulkadir Cüneyt Aydın
		10	AKIŞLA ŞEKİLLENDİRME SONRASI YAŞLANDIRILAN 7075 ALÜMİNYUM ALAŞIMINDA İŞLEM PARAMETRELERİNE GÖRE SERTLİK VE ELEKTRİK İLETKENLİĞİ DEĞİŞİMİNİN İNCELENMESİ	ABDULKERİM KELLECİ APTULLAH KARAKAŞ Prof. Dr. MURAT BAYDOĞAN
		11	TÜRKİYE VE G8 ÜLKELERİNİN KARBONDİOKSİT SALINIMINDAKİ ETKİLERİNİN PANEL VERİ YAKLAŞIMI İLE İNCELENMESİ	Öğrenci,Arda KARA Öğrenci,Meltem SEVİNÇ Öğretmen,Gözde ZABZUN Öğretmen,Emine Ece GÜLEÇ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Prof. Dr. Jeļena Tretjakova	1	N. A. NAZARBAYEV AND PECULIAR FEATURES OF ETHNIC LANGUAGE PROCESSES IN KAZAKHSTAN	Aliya Isaeva, Anar Sultaniarova
		2	METAPHOR IN TERMINOLOGY: VISUALIZATION AS A WAY TO TERM PERCEPTION	Prof. Dr. Jeļena Tretjakova
		3	THE STUDYING OF THE “БАҚЫТ”(“HAPPINESS”) CONCEPT IN THE KAZAKH LANGUAGE	Biyazdykova Aliya Alimbekgyzy, Biyazdykova, Kenzhegul Alimbekgyzy
		4	NATIONAL SPECIFIC OF IDIOMS IN KAZAKH AND KOREAN LANGUAGES	Akerke B. Abagan, Baiyan N. Jubatova
		5	COMMUNICATIVE COMPETENCE: NOVICE VERSUS PROFESSIONAL ENGINEERS' PERCEPTIONS	Dr. Ena Bhattacharyya
		6	AUTISTIC CHILDREN AND DIFFERENT TENSE FORMS	Ameneh Zare, Shahin Nematzadeh, Shahla Raghbdoust, Iran Kalbassi
		7	THE IMPORTANCE OF THEATRICAL LANGUAGE IN THE CREATIVENESS OF THE ACTOR	Dr. Ordabek Khozhamberdiyev
		8	WORKING MEMORY CAPACITY IN AUSTRALIAN SIGN LANGUAGE (AUSLAN)/ENGLISH INTERPRETERS AND DEAF SIGNERS	Dr. Jihong Wang

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assis. Prof. Dr. Agnès Garletti	1	A CO-WRITING DEVELOPMENT APPROACH TO WIKIS: PEDAGOGICAL ISSUES AND IMPLICATIONS	Said Hadjerrouit
		2	EFFECT OF TEACHING GAMES FOR UNDERSTANDING APPROACH ON STUDENTS- COGNITIVE LEARNING OUTCOME	Malathi Balakrishnan, Shabeshan Rengasamy, Mohd Salleh Aman
		3	EFFECTIVENESS AND USABILITY EVALUATION OF 'LI2D' COURSEWARE	Zuraini Hanim Zaini, Wan Fatimah Wan Ahmad
		4	FACULTY STRESS AT HIGHER EDUCATION: A STUDY ON THE BUSINESS SCHOOLS OF PAKISTAN	Aqsa Akbar, Waheed Akhter
		5	VIRTUAL LEARNING PROCESS ENVIRONMENT: COHORT ANALYTICS FOR LEARNING AND LEARNING PROCESSES	Ayodeji Adesina, Derek Molloy
		6	INNOVATIVE TEACHING IN SYSTEMS ANALYSIS AND DESIGN - AN ACTION RESEARCH PROJECT	Imelda Smit
		7	MEDIA PEDAGOGY - THE MEDIUM IS THE MESSAGE	Syed Sultan Ahmed
		8	STUDENTS' ACCEPTANCE OF INCORPORATING EMERGING COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN HIGHER EDUCATION IN KUWAIT	Bashaiar Alsanaa
			THE FUTURE OF BLENDED LEARNING	Reem A. Alebaikan

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Dr. Aaron Nwabude	1	PILOT STUDY ON THE IMPACT OF VLE ON MATHEMATICAL CONCEPTS ACQUISITION WITHIN SECONDARY EDUCATION IN ENGLAND	Dr. Aaron Nwabude
		2	THE DIRECT AND INDIRECT EFFECTS OF THE ACHIEVEMENT MOTIVATION ON NURTURING INTELLECTUAL GIFTEDNESS	Al-Shabatat, M. Ahmad, Abbas, M., Ismail, H. Nizam
		3	THE USING OF RASCH-MODEL IN VALIDATING THE ARABIC VERSION OF MULTIPLE INTELLIGENCE DEVELOPMENT ASSESSMENT SCALE (MIDAS)	Saher Ali Al-Sabbah, See Ching Mey, Ong Saw Lan
		4	MODALITY AND REDUNDANCY EFFECTS ON MUSIC THEORY LEARNING AMONG PUPILS OF DIFFERENT ANXIETY LEVELS	Soon Fook Fong, Aldalalah, M. Osamah
		5	PROMOTING COMPLEX SYSTEMS LEARNING THROUGH THE USE OF COMPUTER MODELING	Dr. Kamel Hashem, Assis. Prof. DR. David Mioduser
		6	E-LEARNING METHODOLOGY DEVELOPMENT USING MODELING	Assoc. Prof. Sarma Cakula, Dr. Maija Sedleniece
		7	VALIDATION OF BUILDING MAINTENANCE PERFORMANCE MODEL FOR MALAYSIAN UNIVERSITIES	AbdulLateef A. Olanrewaju, Mohd F. Khamidi, Dr.Arazi Idrus
		8	STUDENTS- PERCEPTION OF THE EVALUATION SYSTEM IN ARCHITECTURE STUDIOS	Badiossadat Hassanpour, Nangkula Utaberta, Azami Zaharim, Dr. Nurakmal Goh Abdullah

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Assoc. Prof. Dr. Sameerchand Pudaruth,	1	VIRTUAL LEARNING SETTINGS IN TRADITIONAL SPANISH UNIVERSITIES	Dr. Leire Urcola, Amaia Altuzarra
		2	OUTDOOR EDUCATION PROGRAM FOR ELEMENTARY SCHOOLS BASED ON WEB-GIS	Noriyoshi Hosoya, Dr. Lecture Kayoko Yamamoto
		3	REACTIVE FOCUS ON FORM THROUGH NEGOTIATION ON SPOKEN ERRORS: A CASE STUDY – DOES IT WORK FOR ALL LEARNERS?	Vahid Parvaresh, Zohre Kassaian, Saeed Ketabi, Masoud Saeedi
		4	EFFECTS OF INSTRUCTIONAL DESIGNS BASED ON COMPUTERS AMONG PUPILS WITH DIFFERENT LEVELS OF MUSIC INTELLIGENCE	Dr. Aldalalah, M. Osamah, Soon Fook Fong
		5	ANALYSIS OF MOTIVATION, ACHIEVEMENT, AND PUPIL-TEACHER INTERACTIONS IN ELEMENTARY SCHOOL BY INTEGRATING COMPUTER GAMES WITH MATHEMATICS INSTRUCTION	Kuo Hung Huang, Lecture Chong-Ji Ke
		6	PRELIMINARY INVESTIGATION OF A VIRTUAL LABORATORY FOR LEARNING BIOLOGY	Murmiza Muhamad, Halimah Badioze Zaman, Azlina Ahmad
		7	SELF-STUDY OF MATHEMATICS FOR THE CPE EXAMINATION USING AN E-LEARNING TOOL	Sameerchand Pudaruth, Nawsheen Bibi Jannoo
		8	AN INTERACTIVE TOOL FOR TEACHING AND LEARNING ENGLISH AT THE UPPER PRIMARY LEVEL FOR MAURITIUS	Assoc. Prof. Dr. Sameerchand Pudaruth, Avinash Mantaye

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Kumiko Aoki	1	FROM I.A RICHARDS TO WEB 3.0: PREPARING OUR STUDENTS FOR TOMORROW'S WORLD	Karen Armstrong
		2	FROM I.A RICHARDS TO THE ERA OF WEB 3.0: EQUIPPING OUR STUDENTS FOR THE FUTURE	Dr .Rishi Ruttun
		3	THE EFFECTS OF VISUAL ELEMENTS AND COGNITIVE STYLES ON STUDENTS LEARNING IN HYPERMEDIA ENVIRONMENT	Norazah Mohd Suki, Norbayah Mohd Suki
		4	IMPACT OF VISUAL COMPONENTS AND COGNITIVE PREFERENCES ON STUDENT LEARNING IN A HYPERMEDIA SETTING	Subramaniam Chandran
		5	ARE LECTURERS READY FOR USAGE OF MOBILE TECHNOLOGY FOR TEACHING?	Dr. Stuart Palmer, Dale Holt
		6	ARE INSTRUCTORS PREPARED FOR THE UTILIZATION OF MOBILE TECHNOLOGY IN EDUCATION?	Fereshteh Afkari, Davood Bagheri
		7	BETWEEN POLICY OPTIONS AND TECHNOLOGY APPLICATIONS: MEASURING THE SUSTAINABLE IMPACTS ON DISTANCE LEARNING	Kumiko Aoki
		8	NAVIGATING POLICY CHOICES AND TECHNOLOGICAL IMPLEMENTATIONS: ASSESSING THE SUSTAINABLE EFFECTS ON REMOTE EDUCATION	Muhammad Ridhuan Tony Lim Abdullah, Saedah Siraj

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Assoc. Prof. Dr. Nathaniel Bryan	1	COOPERATIVE PROFESSIONAL EDUCATION FOR E-TEACHING IN NETWORKED SCHOOLS	Dr. Ken Stevens
		2	VIRTUALIZATION TECHNOLOGY AS A MEANS FOR TEACHING COMPUTER NETWORKS	Dalibor Dobrilovic, Borislav Odadžic
		3	"A PLEA FOR SCHOOL DIVERSITY": A PRACTICAL REACTION TO THE SUPREME COURT DECISION ON RACE AND AMERICAN SCHOOLS	Assoc. Prof. Dr. Nathaniel Bryan
		4	A PROPOSED STRUCTURE FOR VISUALIZATION TO EDUCATE COMPUTER SCIENCE	Muhammed Yousoof, Mohd Sapiyan, Khaja Kamaluddin
		5	UTILIZING WEBLOG TO ENCOURAGE CRITICAL THINKING – AN INVESTIGATIVE STUDY	Huay Lit Woo, Qiyun Wang
		6	E/B-LEARNING ACTIVITIES AND HIGH SCHOOL TEACHING METHODS	Dr. Rui Antunes
		7	UTILIZING MULTIMEDIA IN COMPUTER-BASED LEARNING (CBL) A CASE STUDY: EDUCATING SCIENCE TO STUDENTS	Maryam Honarmand
		8	DEVELOPING THE PERSONAL, DISSOLVING THE POLITICAL	James Moir

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assoc. Prof. Mikako Nishimuko	1	DEVELOPMENT OF A SMART TUTOR USING A MULTIAGENT STRATEGY	Kamel Khoualdi, Radia Benghezal
		2	EMPLOYING VISUAL TECHNOLOGIES TO ENHANCE COMPUTER SCIENCE EDUCATION	Dr. Carol B. Collins, M. H. N Tabrizi
		3	EDULOGIC+ - KNOWLEDGE MANAGEMENT VIA DATA ANALYSIS IN EDUCATIONAL SETTINGS	Alok Sharma, Dr. Harvinder S. Saini, Raviteja Tiruvury
		4	APPLICATION OF VIRTUAL WORLDS IN EDUCATIONAL CONTEXT: RAMIFICATIONS FOR PRACTICE	Teresa Coffman, Mary Beth Klinger
		5	VIRTUAL OR VIRTUALLY U: ACADEMIC INSTITUTIONS IN SECOND LIFE	Nancy Jennings, Chris Collins
		6	THE IMPACT OF INSTRUCTIONAL IMMEDIACY ON COGNITION AND LEARNING IN ONLINE COURSES	Dr. Glenda A. Gunter
		7	FAITH-BASED ORGANIZATIONS' ROLE IN FOSTERING DEMOCRATIC PROCESSES: ATTAINING UNIVERSAL PRIMARY EDUCATION IN SIERRA LEONE	Assoc. Prof. Mikako Nishimuko
		8	ITALIANS - SOCIAL AND EMOTIONAL ISOLATION: FINDINGS FROM FIVE STUDIES	Vanda Lucia Zammuner
		9	APPROACHING CREATIVE THINKING SKILLS THROUGH PROBLEM-BASED LEARNING: TEACHING AND APPLICATION IN THE ENGINEERING CLASSROOM	Halizah Awang, Ishak Ramly
		10	THE RESPONSIBILITIES OF SCHOOL PRINCIPALS AND ORGANIZATIONAL STRUCTURE	Dr. Behnaz Mohajeran, Alireza Ghaleei

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Prof. Etsuo Morishita	1	PROJECT AND EXPERIMENT-BASED FLUID DYNAMICS EDUCATION	Prof. Etsuo Morishita
		2	A STUDY OF PRIMARY SCHOOL PARENTS' INTERACTION WITH TEACHERS' IN MALAYSIA	DR. Shireen Simon
		3	STUDENTS' PERCEPTIONS OF LEARNING: CASE STUDY MOBILE OF KUWAIT	Rana AlHajri, Salah Al-Sharhan, Ahmed Al-Hunaiyyan
		4	THE IMPACT OF COOPERATIVE LEARNING ON NUMERICAL METHODS COURSE	Sara Bilal, Abdi Omar Shuriye, Raihan Othman
		5	MECHANISMS IN REGULATING LANGUAGE PRACTICES IN ELECTRONICS ENGINEERING: A PROGRAM PLAN FOR OUTCOMES-BASED EDUCATION	Analiza Acuña-Villacorte
		6	EXPERIMENTING THE INFLUENCE OF INPUT MODALITY ON INVOLVEMENT LOAD HYPOTHESIS	Assoc. Prof. DR. Mohammad Hassanzadeh
		7	A PROPOSED PROGRAM FOR POSTGRADUATES IN EGYPT TO ACQUIRE THE SKILLS AND TECHNIQUES FOR PRODUCING CONCEPT CARTOONS FOR KINDERGARTEN CHILDREN	Ahmed Amin Mousa, M. Abd El Salam
		8	THE MANAGEMENT AND FUNDING OF EDUCATION IN NIGERIA	Dr. Teryima Oralu, Babatunde Kasim Oladele

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Assis. Prof. Dr. Agnès Garletti	1	ATTACHMENT STYLES OF CHILDREN RAISED IN NURSERY VS. THOSE WHO ARE RAISED IN THE FAMILY IN IRAN	Narges Razeghi
		2	DETERMINANTS OF AGGRESSION AMONG YOUNG ADOLESCENTS	Rita C. Ramos
		3	TALENT IN AUTISM: COGNITIVE STYLE BASED ON WEAK CENTRAL COHERENCE AND SPECIAL SENSORY CHARACTERISTICS IN STATE OF KUWAIT: CASE STUDY	Mariam Abdulaziz Y.Esmaeel
		4	THE DETERMINANTS AND OUTCOMES OF PATHOLOGICAL INTERNET USE (PIU) AMONG URBAN MILLENNIAL TEENS: A THEORETICAL FRAMEWORK	Pressca Negin, Rosidah Musa, Rabiah Abdul Wahab
		5	USE OF A LEARNER'S LOG FOR EFFECTIVE SELF-DIRECTED LEARNING IN PBL	Amudha Kadirvelu, Sivalal Sadasivan
		6	NEGATIVE EMOTIONS AND WAYS OF OVERCOMING THEM IN PRISON	Katarzyna Czubak
		7	EVALUATION OF INTERNET ANXIETY IN SRBIAU HIGHER EDUCATION STUDENTS IN RESEARCH PROCESS	Nima Babazadeh Gashti, Nazanin Pilevari
		8	THE DEVELOPMENT OF POSITIVE EMOTION REGULATION STRATEGIES SCALE FOR CHILDREN AND ADOLESCENTS	Jia-Ru Li, Ching-Wen Lin
			EFFICACY OF SELECTED MOBILITY EXERCISES AND PARTICIPATION IN SPECIAL GAMES ON PSYCHOMOTOR ABILITIES, FUNCTIONAL ABILITIES AND GAME PERFORMANCE AMONG INTELLECTUALLY DISABLED CHILDREN OF UNDER 14 AGE	J. Samuel Jesudoss

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Dr. Ihuarulam Ambrose Ikenna	1	USING FACEBOOK AS AN ALTERNATIVE LEARNING TOOL IN MALAYSIAN HIGHER LEARNING INSTITUTIONS: A STRUCTURAL EQUATION MODELING APPROACH	Ahasanul Haque, Abdullah Sarwar, Khaliq Ahmad
		2	FOCUSING ON THE UTILIZATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY FOR IMPROVING CHILDREN'S POTENTIALS IN SCIENCE: CHALLENGES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN NIGERIA	Osagiede Mercy Afe
		3	THE USE OF SOCIAL NETWORKING SITES IN ELEARNING	Clifford De Raffaele, Luana Bugeja, Serengul Smith
		4	TRANSFORMATION OF KOSOVO EDUCATION FROM TRADITIONAL INTO MODERN 1999-2012	Dr. Bekim Avdiaj
		5	REMEDYING STUDENTS' MISCONCEPTIONS IN LEARNING OF CHEMICAL BONDING AND SPONTANEITY THROUGH INTERVENTION DISCUSSION LEARNING MODEL (IDLML)	Dr. Ihuarulam Ambrose Ikenna
		6	KNOWLEDGE AND INFORMATION SHARING IN THE OPINION OF THE POLISH ACADEMIC COMMUNITY	Dr. Marzena Świgoń
		7	MILLER'S MODEL FOR DEVELOPING CRITICAL THINKING SKILL OF PRE-SERVICE TEACHERS AT SUAN SUNANDHA RAJABHAT UNIVERSITY	Suttipong Boonphadung, Thassanant Unnanantn
		8	THE INFLUENCE OF GENDER ON JOB-COMPETENCIES REQUIREMENTS OF CHEMICAL-BASED INDUSTRIES AND UNDERGRADUATE-COMPETENCIES ACQUISITION OF CHEMISTS IN SOUTH WEST, NIGERIA	Prof. DR. Rachael Olatoun Okunuga
			A PROJECT-ORIENTATED TRAINING CONCEPT TO PREPARE STUDENTS FOR SYSTEMS ENGINEERING ACTIVITIES	Dr. Elke Mackensen

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Assis. Prof. Dr. TAOTAO DENG	1	THE CONNECTION BETWEEN MIGRATION AND HUMAN SECURITY: THE INSTANCE OF ETHIOPIAN FEMALE MIGRATION TO SUDAN	Dr. ANWAR HASSEN TSEGA
		2	INTERPRETING CHOPIN'S MUSIC TODAY: MYTHOLOGIZATION OF ART: KITSCH	Dr. LONA BALA
		3	INTERNET REGULARITY AND ITS ETHICAL IMPLICATIONS ON INTERNET STAKEHOLDERS	Nourhan Elshenawi
		4	MIGRATING WORDS AND VOICES IN JOSEPH O'NEILL'S NETHERLAND AND THE DOG	Dr. MASAMI USUI
		5	ILLUMINATING MALAYSIA'S ENERGY POLICIES AND STRATEGIES FOR MODERNIZATION AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT	Hussain Ali Bekhet Nor Salwati Othman
		6	ARABIC LITERATURE AS A TOOL FOR EDUCATIONAL TRANSFORMATION IN NIGERIA	Abdulfatah A Raji
		7	FACTORS AFFECTING EMPLOYEE PERFORMANCE: A CASE STUDY IN MARKETING AND TRADING DIRECTORATE, PERTAMINA LTD.	Saptiadi Nugroho A. Nur Muhamad Afif
		8	THE EFFECT OF BUS RAPID TRANSIT ON LAND DEVELOPMENT: A CASE STUDY OF BEIJING, CHINA	Assis. Prof. Dr. TAOTAO DENG JOHN D. NELSON
		9	ASSESSMENT TECHNIQUES OF PHOTOGRAPHY IN VISUAL COMMUNICATIONS IN IRAN	Firouzeh Keshavarzi

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 12	Assis. Prof. Dr. Agnès Garletti	1	HOW DOES PSYCHOANALYSIS ASSIST IN REBUILDING POLITICAL THOUGHT? AN EXERCISE OF INTERPRETATION	SALMA I. DWIDAR AMAL A. ABDELSATTAR
		2	THE IMPACT OF EDUCATION LEVEL ON PSYCHOLOGICAL EMPOWERMENT AND BURNOUT-THE MEDIATING ROLE OF WORKPLACE LEARNING BEHAVIORS	I. MARTINS A. MARTINS
		3	OVERRIDING MORAL INTUITIONS – DOES IT MAKE US IMMORAL? DUAL-PROCESS THEORY OF HIGHER COGNITION ACCOUNT FOR MORAL REASONING	Assoc. Prof. DR. RANIYA ALSHARIF
		4	WELL-BEING IN ADOLESCENCE: FITTING MEASUREMENT MODEL EFFECT OF DEPRESSION, SELF-REGULATION CONTROL, AND CHARACTERISTICS OF ADHD AS THE CAUSE OF SCHOOL BRAWL IN JAKARTA, INDONESIA	ADEBISI A. SUNDAY BABAJIDE ADEOKIN
		5	DETERMINANTS OF AGGRESSION AMONG YOUNG ADOLESCENTS	ABDEL-SAMAD M. ALI
		6	THE DETERMINANTS AND OUTCOMES OF PATHOLOGICAL INTERNET USE (PIU) AMONG URBAN MILLENNIAL TEENS: A THEORETICAL FRAMEWORK	ANTONIOS MANIATIS
		7	NEGATIVE EMOTIONS AND WAYS OF OVERCOMING THEM IN PRISON	SAULE MUSSABEKOVA
		8	EVALUATION OF INTERNET ANXIETY IN SRBIAU HIGHER EDUCATION STUDENTS IN RESEARCH PROCESS	DEBASIS NEOGI

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 10:30 – 12:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Prof. Dr. Natalia Marulanda Grisales	1	WEST AFRICAN ISLAMIC CIVILIZATION: SOKOTO CALIPHATE AND SCIENCE EDUCATION	Dr. Hassan Attahiru Gwandu
		2	TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE NEGATIVE IMPACT OF TOBEPHOBIA ON THEIR EMOTIONS AND JOB SATISFACTION	Phd. Prakash Singh
		3	KNOWLEDGE MANAGEMENT AS TOOL FOR ENVIRONMENTAL MANAGEMENT SYSTEM IMPLEMENTATION IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	Prof. Dr. Natalia Marulanda Grisales
		4	INQUIRY ON THE IMPROVEMENT TEACHING QUALITY IN THE CLASSROOM WITH META-TEACHING SKILLS	Shahlan Surat Saemah Rahman Saadiah Kummin
		5	THE NEW EDUCATORS: THE REASONS FOR SAUDI ARABIA TO INVEST MORE IN STUDENT COUNSELING PROGRAMS	Dr. TURKI Affiralotaibi
		6	THE IMPACT OF DRAMA EDUCATION ON CREATIVITY DEVELOPMENT AT PRESCHOOL CHILDREN	Prof. Dr. Vladimíra Hornáčková
		7	IDEAL SCHOOL OF THE FUTURE FROM THE PARENTS' VIEW: QUANTITATIVE RESEARCH OF FACULTY OF EDUCATION OF THE UNIVERSITY OF HRADEC KRÁLOVÉ	Yveta Pohnětalová
		8		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Doç. Dr. İbrahim CAN	1	Takım Spor Antrenörlerinde Karanlık Üçlü Kişilik ve Algılanan Yıkıcı Liderlik Düzeyleri Arasındaki İlişkide Saldırganlığın Aracı Rolünün İncelenmesi	EYLÜL SUCULARLI Prof. Dr. CENGİZ KARAGÖZOĞLU
		2	AGE AND GENDER FACTOR IN MUSCLE STRENGTH AND ANAEROBIC POWER	Doç. Dr. İbrahim CAN
		3	THE RELATIONSHIP BETWEEN BODY COMPOSITION AND ATHLETIC PERFORMANCE	Doç. Dr. İbrahim CAN
		4	TEMEL PSİKOLOJİK İHTİYAÇLAR ÖLÇEĞİNİN SPOR BİLİMLERİ EVRENİNE UYARLAMA ÇALIŞMASI	Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN
		5	SPORTİF FAALİYETLERE KATILIMIN TEMEL PSİKOLOJİK İHTİYAÇLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ	Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN
		6	SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM ORTAMINA YÖNELİK TUTUMLARI	Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN
		7	UZAKTAN EĞİTİM ORTAMLARININ KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİNİN SPOR BİLİMLERİ EVRENİNE UYARLAMA ÇALIŞMASI	Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN
		8	ÜLKEMİZDEKİ SPOR POLİTİKALARININ ANALİZİ VE OLİMPİYAT OYUNLARINA ETKİSİNİN İRDELENMESİ	Sacide TÜFEKÇİ Doç. Dr. Şakir TÜFEKÇİ Doç. Dr. Talha MURATHAN
		9	ÜLKEMİZDEKİ SPOR TEŞKİLATLANMALARININ ANALİZİ VE OLİMPİYAT OYUNLARINA ETKİSİNİN İRDELENMESİ	Sacide TÜFEKÇİ Doç. Dr. Şakir TÜFEKÇİ Doç. Dr. Talha MURATHAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Doç.Dr.Mehmet Akif DUMAN	1	A REVIEW ON SUSTAINABILITY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT	Doç. Dr. SERPİL DURĞUN
		2	VISUAL THINKING ON THE ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL AXIS IN ANCIENT GREEK AND THE MIDDLE AGE	Dr. Öğr. Üyesi Burçak İSMET Yüksek Lisans Öğrencisi Sefer ÖRÇEN
		3	THE LOSS OF THE SPACE: ELIMINATION OF THE SUBJECT	Dr. Öğr. Üyesi Burçak İSMET
		4	EĞİTİMDE İKİ REFORMCU: EMRULLAH EFENDİ-İSMAİL HAKKI BALTACIOĞLU	Y. Lisans Öğr. Alper GÜREL Doç.Dr. Kamil ŞAHİN
		5	HOW THE SPACE SYSTEMATICALLY GENERATED THE HUMAN?	Yüksek Lisans Öğrencisi Sefer ÖRÇEN Dr.Öğr.Üyesi Burçak İSMET
		6	AN APPROACH TO THE PHILOSOPHICAL DIMENSION OF ABSTRACT PHOTOGRAPHY	Yüksek Lisans Öğrencisi Sefer ÖRÇEN Dr.Öğr.Üyesi Burçak İSMET
		7	ÜST SINIFIN TOPLUMSAL TABAKALAŞMA VE MEKÂNSAL AYRIŞMADAKİ YERİ	Doktora Öğrencisi, MUHAMMED CİHAD ALKIŞ
		8	GELENEK İÇİNDE ARİSTOTELES'İN DİL FELSEFESİ	Doç.Dr.Mehmet Akif DUMAN
		9	ARİSTOTELES'İN DİL FELSEFESİNDE METAFOR VE SEMANTİK OYUNLAR	Doç.Dr.Mehmet Akif DUMAN
		10	DÜZENİN DİYALEKTİĞİ: POLİTİKA, ETİK VE HUKUK İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	Doç. Dr. ERAY YAĞANAK
		11	REINTERPRETATION OF THE SUBJECT-OBJECT RELATIONSHIP IN THE CONTEXT OF MARX'S "ALIENATION" AND LUKACS'S "REIFICATION" THEORIES	Dr. Mehtap Nur BİTMEZ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assoc. Prof. Dr. Zübeyir ÇELİK	1	YAPAY ZEKA DESTEKLİ E-TİCARET UYGULAMALARININ SATIN ALMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ROLÜNE İLİŞKİN NİTEL BİR ARAŞTIRMA	Yüksek Lisans Öğrencisi, IRMAK TOSUN Doç. Dr., ÖMER AYDINLIOĞLU
		2	ADVERTISING AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON CONSUMER CULTURE	Ahmet ÇEKİNMEZ Doç. Dr., Adem YÜCEL
		3	THE EFFECT OF DESTINATION BRAND PERCEPTIONS OF PROFESSIONAL TOURIST GUIDES ON JOB SATISFACTION	Yüksek Lisans Öğrencisi, AYÇA ÇOLAK Dr. Öğr. Üyesi, MUSTAFA ÜNSALAN
		4	İŞLETME YÖNETİCİLERİNİN İŞLETMELERİNDEKİ İNOVASYON ENGELLERİNE DAİR ALGILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Semra ÇEVİK Murat ARSLANOĞLU Fatih ÇAĞIRANKAYA
		5	THE EFFECTS OF BRAND TRUST, BRAND LOVE AND BRAND LOYALTY ON WORD-OF-MOUTH COMMUNICATION INTENTION	Assoc. Prof. Dr. Zübeyir ÇELİK Assoc. Prof. Dr. İbrahim AYDIN Prof. Dr. Reha SAYDAN
		6	INVESTIGATING THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA MARKETING ON WORD OF MOUTH COMMUNICATION	Assoc. Prof. Dr. İbrahim AYDIN Assoc. Prof. Dr. Zübeyir ÇELİK Prof. Dr. Reha SAYDAN
		7	YEŞİL TEDARİK ZİNCİRİ YÖNETİMİ VE UYGULAMALARI	Arş. Gör, İBRAHİM KADİR DEMİR Doç. Dr., YUSUF ERSOY Doç. Dr., ALİ TEHCİ
		8	TASARRUF MU ÇEVRECİ TÜKETİM Mİ? SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Doç. Dr. Hakan KİRACI Nihal KUZYAKA

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Doç. Dr. Selahattin BARDAK	1	BEYİN TÜMÖRÜ MR GÖRÜNTÜLERİNİN BAG OF WORDS YÖNTEMİ İLE TESPİT EDİLMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Emine CENGİL Doç. Dr. Muhammed YILDIRIM
		2	AYLIK GÜNEŞ LEKESİ TAHMİNİNİN LSTM MODELİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Emine CENGİL Doç. Dr. Muhammed YILDIRIM
		3	YAPAY SİNİR AĞLARI VE MAKİNE ÖĞRENMESİ YÖNTEMLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMALI TAHMİN PERFORMANS ANALİZİ: OTOMOBİL SATIŞ UYGULAMASI	Endüstri Mühendisi, BEYZA KURTGERİ Doç.Dr. MERVE CENGİZ TOKLU
		4	COMPACT DUAL-BAND MICROSTRIP ANTENNA FOR SHORT RANGE WLAN/WIMAX BAND OPERATIONS	Assist. Prof. Dr, Hüsnü YALDUZ
		5	EVALUATION OF COMMENTS ABOUT CLOTHING IN ONLINE SHOPPING USING EMOTION ANALYSIS	Doç. Dr. Selahattin BARDAK
		6	EVALUATION OF THE MOST COMMON PROBLEMS IN ONLINE SHOPPING WITH DECISION TREE MODEL	Doç. Dr. Selahattin BARDAK
		7	DAKİKALIK ARAÇ KİRALAMA SEKTÖRÜNDE GÜVENLİ VE ÇEVRECİ SÜRÜŞ ODAKLI MÜŞTERİ SEGMENTASYON	EMRE DELİCE
		8	ANALYSIS OF CONSUMERS' REVIEWS ABOUT BUILDING MATERIALS USING WEB MINING	Doç. Dr. Selahattin BARDAK
		9	EVALUATION OF CONSUMERS' SMART WATCH PURCHASING BEHAVIOR ON ELECTRONIC COMMERCE SITES USING THE RANDOM FOREST MODEL	Doç. Dr. Selahattin BARDAK
		10	A COMPARISON OF TOPIC MODELING TECHNIQUES USING PRODUCT REVIEWS	Dilara ALTINSOY Dr. Öğr. Üyesi, Güncel SARIMAN
		11	USING DEEP LEARNING ARCHITECTURES IN DETECTING FABRIC DEFECTS	Muhammet ÖZCAN Doç.Dr.Yavuz ŞENOL

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Prof. Dr. Mehmet Murat KARAOĞLU	1	STRATEGIES TO DELAY STALING IN BAKERY PRODUCTS AND PARTIAL COOKING METHOD	Prof. Dr. Mehmet Murat KARAOĞLU
		2	ARTIFICIAL AND FAKE MEAT	Prof. Dr. Mehmet Murat KARAOĞLU
		3	TAZE, KURUTULMUŞ VE KAVRULMUŞ ANTEP FISTIKLARINDA YAĞ ASİDİ KOMPOZİSYONLARININ GC-FID İLE BELİRLENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Yasin YAKAR
		4	DETERMINATION OF THE EFFECT OF BUCKWHEAT FLOUR ON CAKE QUALITY PARAMETERS IN GLUTEN-FREE BATON CAKE PRODUCTION	Dr. Öğr. Üyesi, ALİ CİNGÖZ
		5	ŞERBETÇİ OTU ATIĞINDAN SELÜLOZ ELDESİ İLE YENİLEBİLİR FİLM GELİŞTİRİLMESİ	Zeynep Akgün Hande Yenipazar Neşe Şahin Yeşilçubuk, Celale Kırkın Gözükırmızı
		6	FASULYE HAŞLAMA SUYUNUN PÜSKÜRTEREK KURUTULMASI ve KARAKTERİZASYONU	Neval Köklü İsmail Eren Seher Kumcuoğlu
		7	DENİZEL KAYNAKLARDAN KAROTENOİD EKSTRAKSİYONUNA İLİŞKİN SON GELİŞMELER	Elvan Gizem GÜRSOY Doç. Dr. Seher KUMCUOĞLU Prof. Dr. Şebnem TAVMAN
		8	ARONYA (ARONIA MELANOCARPA) MEYVESİNDEN DEĞERLİ BİYOAKTİF BİLEŞENLERİN ULTRASON DESTEKLİ EKSTRAKSİYONU VE OPTİMİZASYONU	Ceren Evrim MATARACI Seher KUMCUOĞLU Sebnem TAVMAN
		9	OHMİK ISITMA YÖNTEMİ İLE KONSANTRE EDİLEN ARONYA ÖRNEKLERİNİN RENK DEĞERLERİNDEKİ DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi ÇAĞLAR ŞAHİN Dr. Öğretim Üyesi HATİCE PINAR YÜKSEL Doç. Dr. MUTLU ÇEVİK
		10	Hibiscus sabdariffa L. AS A NATURAL COLORING AND ANTIOXIDANT AGENT IN THE PRODUCTION OF PASTIRMA CEMEN PASTE	Res. Asst. Emre TURAN Prof. Dr. M. İrfan AKSU
		11	COMPARISON OF CHEMICAL, PHYSICOCHEMICAL, BIOACTIVE AND FUNCTIONAL PROPERTIES OF CEMEN (FENUGREEK SEED) FLOURS USED IN PASTIRMA PRODUCTION	Res. Asst. Emre TURAN Assoc. Prof. Dr. Atilla ŞİMŞEK Prof. Dr. M. İrfan AKSU
		12	AMARANT UNUNUN BAZI ÖNEMLİ FİZİKOKİMYASAL ÖZELLİKLERİ ve ANTİMİKROBİYAL ETKİSİNİN BELİRLENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi, BÜLENT HALLAÇ HALE BEKİR
		13	RECENT ADVANCES IN ENCAPSULATION TECHNOLOGY FOR FOOD APPLICATIONS	Asst. Prof. Pınar Gümüş

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Asst. Prof. Dr. Ali AJDER	1	SOLAR AYDINLATMA TEKNOLOJİSİ: DOĞANIN İLHAM VERDİĞİ ÇEVRECİ ÇÖZÜMLER	Selin Ceren YAMAK Özge TUTKUN Samet ÇAM Ekrem ALTAN
		2	DÖNGÜSEL EKONOMİ YAKLAŞIMINDA ELEKTRONİK KART ÜRETİMİ: AVANTAJLAR, ZORLUKLAR VE GELECEK PROJEKSİYONLARI	Yüksek Lisans Öğrencisi Feti Adar Dr.Öğr.Üyesi Deniz Macit
		3	KOBİ TASARIM MERKEZLERİNDE PLM GEÇİŞ SÜRECİ: STRATEJİK YOL HARİTASI VE RİSK DEĞERLENDİRMESİ İÇİN İHTİYAÇ ANALİZLERİ	Yüksek Lisans Öğrencisi Feti Adar Dr. Öğr. Üyesi Coşkun Harmanşah
		4	AN OVERVIEW OF OPTICAL WIRELESS COMMUNICATION TECHNOLOGIES	Öğr. Gör. Sezgin ATAÇ
		5	INVESTIGATION OF POWER GENERATION BEHAVIORS OF SOLAR POWER PLANTS UNDER FLUCTUATING IRRADIATION VALUES	PhD., Erşan Ömer YÜZER
		6	PDLC FİLM İLE UV İNDEKS FİLTRELEMESİ İÇİN KONTROL SİSTEMİ TASARIMI	SONER MUHAMMED TURAN Dr. Öğr. Üyesi SERKAN DİŞLİTAŞ
		7	EXAMINING RELIABILITY ANALYSIS AND APPROVAL TESTS IN POWER ELECTRONICS APPLICATIONS AND EVALUATING THEIR EFFECTS ON THE BATH-TUBE CURVE	Asst. Prof. Dr. Murat DEMİR Prof. Dr. Ali Bekir YILDIZ
		8	CALCULATION OF THE WEIGHTED AVERAGE COST OF CAPITAL FOR RENEWABLE-ENERGY POWER PLANTS	Asst. Prof. Dr. Ali AJDER Prof. Dr. Selim AY
		9	APPLICATION OF INFLATION ADJUSTMENT TO THE DEPRECIATION RECORDS OF THE ELECTRICAL SUBSTATION COMPONENTS	Asst. Prof. Dr. Ali AJDER Prof. Dr. Selim AY
		10	DEVELOPMENT ARDUINO BASED ELECTRONIC DEVICE FOR MEASUREMENT OF TRANSMISSION OF ELECTROCHROMIC WINDOWS	Electrical Engineer, Özge AKPINAR SARIHAN Assist. Prof. Dr. İbrahim İNANÇ
		11	EFFECT OF BULB TYPE ON HEADLIGHT LIGHTING	METİN KAYNAKLI ÇİĞDEM CENGİZ
		12	NUMERICALLY BASED TUNNEL LIGHTING	METİN KAYNAKLI ÇİĞDEM CENGİZ
		13	PERFORMANCE ANALYSIS OF COOLING FLUIDS USED IN U-CHANNEL BATTERY MODULE WITH COOLING PLATE	Ar-Ge Mühendisi, İREM SEÇMEN Prof.Dr., SEZGİN ERSOY

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Prof. Dr. HÜLYA ÇİÇEK	1	A REVIEW STUDY ON FERTILITY AWARENESS	Öğr. Gör. Dr. Elif DAĞLI Dr. Öğr. Üyesi Feyza AKTAŞ REYHAN
		2	EFFECTS OF SMOKING AND PASSIVE SMOKING DURING THE ANTENATAL PERIOD ON MATERNAL, FETAL AND NEONATAL HEALTH	Öğr. Gör. Dr. Elif DAĞLI
		3	AZ KULLANILAN SAĞLIKLI BİR GIDA: SUSAM YAĞI	Prof. Dr. HÜLYA ÇİÇEK
		4	SUMAK BİTKİSİNİN TIBBİ VE AROMATİK KULLANIM ALANLARI	Prof. Dr. HÜLYA ÇİÇEK
		5	ZEYTİN YAPRAĞI VE TARÇINDAN DOĞA DOSTU YEŞİL SENTEZLE ELDE EDİLEN GÜMÜŞ NANO PARTİKÜLÜNÜN BAZI INHIBİTOR ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	Ön Lisans Öğrencisi, Rojin SANSAN, Berfin YILDIZ, Berivan DEMİRBOĞA, Sıla Betime ALTUNDAĞ, Esra AKDENİZ, Felek BİLEN, Güler ÖZNE, Yunus TAŞKIRAN, Mehmet BABÜR Öğr. Gör. Dr. Yasemin KEŞKEK KARABULUT Dr. Öğr. Üyesi, Aybek YİĞİT
		6	SEXUAL BEHAVIOR DISORDERS	Instructor See. Serpil TOKER Instructor See. Dr. Gizem ÇITAK
		7	OVERVIEW OF GENDER AND GENDER INEQUALITY	Instructor See. Serpil TOKER Instructor See. Dr. Gizem ÇITAK
		8	Evaluation of forensic cases admitted to first step pediatric emergency department	Dr. Öğr. Üyesi Ramazan KIYAK Doç. Dr. Süha SERİN Doç. Dr. Bahadır ÇAĞLAR
		9	ACİL TIP HEKİMLİĞİ VE "WELLNESS"	Dr. Öğr. Üyesi Ramazan KIYAK
		10	SPECIAL NEEDS AND SUPPORT OF GIFTED INDIVIDUALS IN THE CONTEXT OF LANGUAGE-SPEAKING AND COMMUNICATION: A SUMMARY REVIEW	Asst. Prof. Tuğba KAYA

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 22, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Prof. Dr. Veysi OKUMUŞ	1	MODEL ORGANISM FOR NANOTOXICOLOGY STUDIES	Dr. AYSEGUL ERGENLER Prof.Dr. FUNDA TURAN
		2	DNA DAMAGE POTENTIAL OF COLEMANITE IN DAPHNIA MAGNA	Dr. AYSEGUL ERGENLER Prof.Dr. FUNDA TURAN
		3	DOĞU AKDENİZ BÖLGESİ SIMULIIDAE DİPTERA TÜR ÇEŞİTLİLİĞİNİN MORFOLOJİK VE MOLEKÜLER SİSTEMATİK YÖNTEMLER İLE ARAŞTIRILMASI	Arş. Gör. Dr. Ebru Ceren FİDAN Doç. Dr. Ümit ŞİRİN
		4	SOĞUK PLAZMA UYGULAMASININ SOĞAN KABUĞUNUN KALİTE VE ANTİOKSİDAN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	Arş. Gör. Berna Şengüler Dr. Öğr. Üyesi Celale Kırkın Gözükırmızı
		5	CYANOBACTERIA BIODIVERSITY OF DOĞANBEY THERMAL SPRING (SEFERİHİSAR-İZMİR)	Doç. Dr., SEVILAY OZTURK
		6	PHYTOSENOLOGICAL CHARACTERISTICS OF SORBUS L. SPREAD IN THE TERRITORY OF NAKHCHIVAN AUTONOMOUS REPUBLIC	AYNURA GULAMOVA TARIYEL TALİBOV
		7	Bioavailability of herbal food ingredients and bioavailability detection methods	Araştırmacı Ülkü Beyzanur GÜLDEŞ Doç. Dr. Ferda SARI
		8	ANTIOXIDANT CAPACITY VALUES OF SOME SPECIES BELONGING TO FABACEAE FAMILY IN UŞAK PROVINCE	Assoc. Prof. Dr. Hülya DOĞAN Prof. Dr. Hatice BAŞ
		9	INVESTIGATION OF THE ANTIBACTERIAL ACTIVITY OF Thymus sipyleus Boiss. subsp. sipyleus (Lamiaceae) EXTRACT ON (Escherichia coli) AND (Staphylococcus aureus)	Prof. Dr. Hatice BAŞ Assoc. Prof. Dr. Hülya DOĞAN
		10	PROTEASE PRODUCTION FROM THERMOPHILIC Geobacillus pallidus USING SOLID PHASE FERMENTATION TECHNIQUE	Prof. Dr. Veysi OKUMUŞ
		11	DETERMINATION OF LIPASE INHIBITOR AND ANTIOXIDANT ACTIVITIES OF Phallus impudicus	Prof. Dr. Veysi OKUMUŞ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 22, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Doç. Dr. MEHMET KARACA	1	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÇAMLIK YERLEŞKESİNDE OMURGASIZ HAYVANLAR ÜZERİNE SİSTEMATİK ARAŞTIRMALAR	Doç. Dr. MEHMET KARACA
		2	EDİRNE İLİNİN ZERKONİD AKAR FAUNASI (ACARI: ZERCONIDAE)	Doç. Dr. MEHMET KARACA Prof. Dr. RAŞİT URHAN
		3	Molecular identification of the mushroom specimen collected from Kütahya in the Aegean Region in Türkiye reveals the presence of Infundibulicybe alkaliviolascens macrofungi species	Doç. Dr. Bekir ÇÖL Doç. Dr. Hakan ALLI
		4	Escherichia coli'de sodA, sodB ve sodC genlerinin promotor bölgelerinin klonlanması ve transkripsiyonel füzyon yapıları ile genlerin ekspresyonu üzerinde doksorubisin etkisinin araştırılması	Dr. Esra DİBEK Burcu DAL Anara BABAYEVA Doç. Dr. Bekir ÇÖL
		5	TUZLU ÇEVREDEDEN İZOLE EDİLEN HALOFİLİK BAKTERİ SUŞU E _p T ₂ 'NİN BİYOKİMYASAL ÖZELLİKLERİNİN AYRINTILI İNCELEMESİ	Dr. FEVZİYE IŞIL KESBİÇ
		6	CHARACTERISTICS AND DISTRIBUTION of Cymbocarpum anethoides DC. FROM THE APIACEAE FAMILY (DAĞ ANIĞI, AŞOTU)	Associate. Prof. Dr. PINAR AKSU KILIÇLE Phd Student ŞAFAK SANDAYUK
		7	THE EFFECT of CHIA (Salvia hispanica L.) OIL on MICRONUCLEUS FREQUENCY in RATS INDUCED with DIABETES USING STREPTOZOTOCIN	Associate. Prof. Dr. PINAR AKSU KILIÇLE Phd Student ŞAFAK SANDAYUK
		8	HASTANE ATIKSUYUNDA İZOLE EDİLEN PSEUDOMONAS AERUGİNOSA SUŞLARININ BİYOFİLM OLUŞUMU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN FARKLI KÜLTÜR BEŞİYERLERİNDE ARAŞTIRILMASI	Doktora Öğrencisi FÜSUN ÖZYAMAN Prof. Dr. ÖZLEM YILMAZ
		9	BAZI TERPENLERİN TFIIA MOLEKÜLÜNE IN SİLİCO BAĞLANMA AFİNİTELERİ	Doç. Dr. Sedat BOZARI
		10	RANDOM PATERNLİ CİLT FLEPLERİNDE SILDENAFİL'İN SÜPEROKSİT DİSMUTAZ (SOD) ENZİM AKTİVİTESİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI INVESTIGATION OF THE EFFECT OF SILDENAFİL ON SUPEROXIDE DISMUTASE (SOD) ENZYME ACTIVITY IN RANDOM PATTERNED SKIN FLAPS	Dr. Öğr. Üyesi RUKİYE DEMİR Doç. Dr. EMİNE DIRAMAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 22, 2023 / 14:00 – 16:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Doç. Dr. SONER AKIN	1	Pasif Etkilenime Yönelik Bilgi Testi Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması	DR. Hümeysra HANÇER TOK DR. Lütüfiye Nur UZUN PhD; Makbule TOKUR KESGİN
		2	INVESTIGATION OF FACULTY OF HEALTH SCIENCES STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS CHILDREN'S RIGHTS	Dr. Öğretim Üyesi, Ezgi AKINCI DEMİRBAŞ Arş. Gör. Yavuz Selim KARASU
		3	TIBBİ TEKNOLOJİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALARLA BİBLİYOMETRİK ANALİZ İLE BİR BAKIŞ	Şura Yörük
		4	OBEZİTEYLE MÜCADELE BAKIMINDAN SPOR OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ	Doç. Dr. Hüsnü BİLİR Öğr. Gör. Dr. Hande YAZICIOĞLU ÇALIŞAN
		5	ANNE VE ÇOCUK SAĞLIĞI ALANINDA ÇALIŞMALARLA BİBLİYOMETRİK ANALİZLE GENEL BAKIŞ	Kübra Bilgin Eken
		6	HASTANE ÖNCESİ ACİL SAĞLIK HİZMETİ İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	Muhammet Kadir Güner
		7	TÜRKİYE ADRESLİ DİJİTAL SAĞLIK OKURYAZARLIĞI ÇALIŞMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	Dr. Öğr. Üyesi, OKAN KOÇ
		8	DETERMINING THE KNOWLEDGE LEVELS OF HEALTHCARE WORKERS ON MEDICAL WASTE MANAGEMENT: PRIVATE HOSPITAL EXAMPLE	Lecturer Engin TEKİN Lecturer Serpil EMİKÖNEL
		9	DETERMİNİNG THE KNOWLEDGE LEVEL OF 4TH YEAR NURSİNG STUDENTS ON MEDICAL WASTE MANAGEMENT	Lecturer, Engin TEKİN
		10	İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR: AVRUPA'DA ENTEGRE ÇÖZÜMLER	Doç. Dr. SONER AKIN
		11	SİBER TEHDİTLERE KARŞI İNOVATİF İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ STRATEJİLERİ: AVRUPA BİRLİĞİ ÖRNEĞİ	Doç. Dr. SONER AKIN
		12	SAĞLIK ALANINDA EĞİTİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN MERHAMET DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	Öğr. Gör. Beyza UÇAR Dr. Öğr. Üyesi Mukadder BEKTAŞ
		13		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Prof. Dr. Natalia Marulanda Grisales	1	RELATIONSHIP BETWEEN GENDER AND PERFORMANCE WITH RESPECT TO A BASIC MATH SKILLS QUIZ IN STATISTICS COURSES IN LEBANON	Hiba Naccache
		2	VOICES AND PICTURES FROM AN ONLINE COURSE AND A FACE TO FACE COURSE	Eti Gilad, Shosh Millet
		3	LEARNERS' PERCEPTIONS OF TERTIARY LEVEL TEACHERS' CODE SWITCHING: A VIETNAMESE PERSPECTIVE	Hoa Pham
		4	IMPLEMENTING LEARNER-CENTERED TEACHING APPROACH IN HIGHER EDUCATION	Iman Ali Ahmed Al-Rashed
		5	INTEGRATING HOTS ACTIVITIES WITH GEOGEBRA IN PRE-SERVICE TEACHERS' PREPARATION	Wajeeh Daher, Nimer Baya'a
		6	A FLIPPED CLASSROOM APPROACH FOR NON-SCIENCE MAJORS	Nidhi Gadura
		7	THE TECHNO-PEDAGOGICAL PIVOT: DESIGNING AND IMPLEMENTING A DIGITAL WRITING TOOL	Justin D. Olmanson, Katrina S. Kennett, Bill Cope
			ANALYSIS OF SUITABILITY OF ONLINE ASSESSMENT BY MAINTAINING CRITICAL THINKING	Mohamed Chabi, Mohammad Shahid Jamil, Mahmoud I Syam
			FACTORS OF ENGLISH LANGUAGE LEARNING AND ACQUISITION AT BISHA COLLEGE OF TECHNOLOGY	Khalid Albishi
	8	MOTIVATING THE INDEPENDENT LEARNER AT THE ARAB OPEN UNIVERSITY, KUWAIT	Hassan A. Sharafuddin, Chekra A. Allani	

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Haiyan Wang	1	OPEN EDUCATIONAL RESOURCE IN ONLINE MATHEMATICS LEARNING	Haohao Wang
		2	MEANINGFUL GENERAL EDUCATION REFORM: INTEGRATING CORE CURRICULA AND INSTITUTIONAL VALUES	Michael W. Markowitz
		3	APPLICATIONS OF BIG DATA IN EDUCATION	Faisal Kalota
		4	USING FACEBOOK AS AN ALTERNATIVE LEARNING TOOL IN MALAYSIAN HIGHER LEARNING INSTITUTIONS: A STRUCTURAL EQUATION MODELING APPROACH	Ahasanul Haque, Abdullah Sarwar, Khaliq Ahmad
		5	FOCUSING ON THE UTILIZATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY FOR IMPROVING CHILDREN'S POTENTIALS IN SCIENCE: CHALLENGES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN NIGERIA	Osagiede Mercy Afe
		6	TRANSNATIONAL HIGHER EDUCATION: DEVELOPING A TRANSNATIONAL STUDENT SUCCESS 'SIGNATURE' FOR PRE-CLINICAL MEDICAL STUDENTS – AN ACTION RESEARCH PROJECT	W. Maddison
		7	COLLABORATIVE TEAM WORK IN HIGHER EDUCATION: A CASE STUDY	Swapna Bhargavi Gantasala
			THE ANALYSIS OF TEACHER TALK IN "LEARNER-CENTERED" TEACHING MODE	Haiyan Wang
			ON THE CONSTRUCTIVIST TEACHING OF EXTENSIVE READING FOR ENGLISH MAJORS	Haiyan Wang
	8	VIRTUAL SCIENCE HUB: AN OPEN SOURCE PLATFORM TO ENRICH SCIENCE TEACHING	Enrique Barra, Aldo Gordillo, Juan Quemada	

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Prof. Dr. Komon Paisal	1	ACCESS TO HIGHER EDUCATION IN NIGERIA: THE UNIVERSITY OF CALABAR PRE-DEGREE PROGRAM EXPERIENCE	Eni I. Eni, James Okon, Ashang J. Ashang
		2	THE COOPERATIVE LEARNING MANAGEMENT IN THE COURSE OF PRINCIPLES OF MATHEMATICS FOR GRADUATE LEVEL	Prof. Dr. Komon Paisal
		3	RELATIONSHIP OF ARM ACUPRESSURE POINTS AND THAI TRADITIONAL MASSAGE	Boonyarat Chaleephay
		4	RUBRIC IN VOCATIONAL EDUCATION	Azmanirah Ab Rahman, Jamil Ahmad, Ruhizan Muhammad Yasin
		5	DRUG USE KNOWLEDGE AND ANTIMICROBIAL DRUG USE BEHAVIOR	Pimporn Thongmuang
		6	THE USE OF PROJECT TO ENHANCE LEARNING DOMAINS STATED BY NATIONAL QUALIFICATIONS FRAMEWORK: TQF	Duangkamol Thitivesa
		7	A DEVELOPMENT OF ONLINE LESSONS TO STRENGTHEN THE LEARNING PROCESS OF MASTER'S DEGREE STUDENTS MAJORING IN CURRICULUM AND INSTRUCTION AT SUAN SUNANDHA RAJABHAT UNIVERSITY	Chaiwat Waree
		8	COLLABORATIVE ONLINE LEARNING FOR LECTURERS	Lee Bih Ni, Emily Doreen Lee, Wee Hui Yean
		9	A DEVELOPMENT OF PERSONALIZED EDUTAINMENT CONTENTS THROUGH STORYTELLING	Min Kyeong Cha, Ju Yeon Mun, Seong Baeg Kim

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Prof. Dr. Natalia Marulanda Grisales	1	VOICE IN PRE-SERVICE TEACHER DEVELOPMENT	Pintipa Seubsang, Suttipong Boonphadung
		2	DEVELOPING STUDENT TEACHERS TO BE PROFESSIONAL TEACHERS	Assis. Dr Suttipong Boonphadung
		3	A TRAINING COURSE DEVELOPMENT TO PROMOTE LEARNING ACTIVITIES OF 2ND YEAR, FACULTY OF EDUCATION STUDENTS USING MULTIPLE INTELLIGENCES THEORY	Chaiwat Waree, Kalanyoo Petcharaporn
		4	LEARNING STYLES OF UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK: THE CHARACTERISTICS AND THE RELEVANT INSTRUCTIONAL CONTEXT	Chaiwat Tantarangsee
		5	THE LINK BETWEEN DISTRIBUTED LEADERSHIP AND EDUCATIONAL OUTCOMES: AN OVERVIEW OF RESEARCH	Maria Eliophotou Menon
		6	THE EFFICACY OF NEUROLOGICAL IMPRESS METHOD AND REPEATED READING ON READING FLUENCY OF CHILDREN WITH LEARNING DISABILITIES IN OYO STATE, NIGERIA	A. O. Oladele
		7	E- CAMPUS AS AN ENVIRONMENTAL AND PEDAGOGICAL TOOL FOR ONLINE SUPPORT	Dr. Shireen Panchoo
		8	CONFIRMING THE IDENTITY OF THE INDIVIDUAL USING REMOTE ASSESSMENT IN E-LEARNING	Olaf Hallan Graven, Lachlan MacKinnon
		9	THE ROLE OF INTRINSIC MOTIVATION IN EXPLAINING STUDENTS- WILLINGNESS TO USE SOFTWARE APPLICATIONS	Anne Sorebo, Oystein Sorebo

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Prof. Dr. Hélder Spinola	1	THE TENDENCIES OF DEVELOPMENT OF THE MANAGEMENT IN THE EDUCATION SYSTEM OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	Altynai Zhaitapova, Aizhan Satyvaldiyeva
		2	REAL TIME CONTROL LEARNING GAME - SPEED RACE BY LEARNING AT THE WHEEL - DEVELOPMENT OF DATA ACQUISITION SYSTEM	Konstantinos Kalovrektis, Chryssanthi Palazi
		3	ANALYSIS AND CATEGORIZATION OF E-LEARNING ACTIVITIES BASED ON MEANINGFUL LEARNING CHARACTERISTICS	Arda Yunianta, Norazah Yusof, Mohd Shahizan Othman, Dewi Octaviani
		4	EXPLANATORY OF RELATIONSHIP BETWEEN LEARNING MOTIVATION AND LEARNING PERFORMANCE	Dr. Chih Chin Yang
		5	TECHNOLOGY INTEGRATED EDUCATION – SHAPING THE PERSONALITY AND SOCIAL DEVELOPMENT OF THE YOUNG	R. Ramli, S. Sameon
		6	THE EFFECT OF CONTRIVED SUCCESS IN CALCULATION TASKS ON THE SELF-EFFICACY OF JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS	Akitoshi Uchida, Kazuo Mori
		7	IMPROVING TEACHER PROFESIONALISM THROUGH CERTIFICATION PROGRAM: AN INDONESIA CASE STUDY	Assis. Prof. Triyanto
		8	STRUCTURE OF DOCTORAL STUDENTS- RESEARCH COMPETENCES IN SUSTAINABILITY CONTEXT	I. Bolgzda, E. Olehnovica
		8	SUSTAINABLE DEVELOPMENT CONTRIBUTIONS AMONG UNIVERSITY OF MADEIRA (PORTUGAL) STUDENTS	Prof. Dr. Hélder Spinola

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Dr. Glenda A. Gunter	1	COMMUNITIES OF INTEREST: THREE UNIQUE CASE STUDIES IN WIDER UNIVERSITY AND SCHOOL PARTNERSHIPS IN AUSTRALIA	M. Zeegers, D. Barron
		2	ENHANCING LEARNING EXPERIENCES IN OUTCOMEBASED HIGHER EDUCATION: A STEP TOWARDS STUDENT CENTERED LEARNING	K. Kumpas
		3	KEY FACTORS OF CURRICULUM INNOVATION IN LANGUAGE TEACHER EDUCATION	Assoc. Prof. Liliana Măță
		4	IMPROVING THE QUALITY OF E-LEARNING COURSES IN HIGHER EDUCATION THROUGH STUDENT SATISFACTION	Susana Lemos, Neuza Pedro
		5	THE DEVELOPMENT OF A TEACHERS- SELF-EFFICACY INSTRUMENT FOR HIGH SCHOOL PHYSICAL EDUCATION TEACHER	Yi-Hsiang Pan
		6	CREATIVITY: A MOTIVATIONAL TOOL FOR INTEREST AND CONCEPTUAL UNDERSTANDING IN SCIENCE EDUCATION	Dr. Thienhuong Hoang
		7	A VIRTUAL LEARNING ENVIRONMENT FOR DEAF CHILDREN: DESIGN AND EVALUATION	Nicoletta Adamo-Villani
		8	DIGITAL NARRATIVE AS A CHANGE AGENT TO TEACH READING TO MEDIA-CENTRIC STUDENTS	Robert F. Kenny
		9	THE EFFECTS OF THE IMPACT OF INSTRUCTIONAL IMMEDIACY ON COGNITION AND LEARNING IN ONLINE CLASSES	Dr. Glenda A. Gunter

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dr. Muhibul Haque Bhuyan	1	THE PROJECT EVALUATION TO DEVELOP THE COMPETENCIES, CAPABILITIES, AND SKILLS IN REPAIRING COMPUTERS OF PEOPLE IN JOMPLUAK LOCAL MUNICIPALITY, BANG KHONTHI DISTRICT, SAMUT SONGKRAM PROVINCE	Wilailuk Meepracha
		2	INVESTIGATING INTERFERENCE ERRORS MADE BY AZZAWIA UNIVERSITY 1ST YEAR STUDENTS OF ENGLISH IN LEARNING ENGLISH PREPOSITIONS	Dr. Aimen Mohamed Almaloul
		3	ENTREPRENEUR UNIVERSAL EDUCATION SYSTEM: FUTURE EVOLUTION	Khaled Elbehiery, Hussam Elbehiery
		4	GUIDELINES FOR DEVELOPING, SUPERVISING, ASSESSING AND EVALUATING CAPSTONE DESIGN PROJECT OF BSC IN ELECTRICAL AND ELECTRONIC ENGINEERING PROGRAM	Muhibul Haque Bhuyan
		5	ON THE ALLOPATRY OF NATIONAL COLLEGE ENTRANCE EXAM IN CHINA: THE ROOT, POLICY AND STRATEGY	Dr. Shi Zhang
		6	COMPUTER AIDED LANGUAGE LEARNING SYSTEM FOR ARABIC FOR SECOND LANGUAGE LEARNERS	Osama Abufanas
		7	ACADEMIC PERFORMANCE OF ENGINEERING STUDENTS: THE ROLE OF ABILITIES & LEARNING STYLE	Dr. Sumita Chowhan
		8	PAY DIFFERENTIALS AND EMPLOYEE RETENTION IN THE STATE COLLEGES OF EDUCATION IN THE SOUTH-SOUTH ZONE, NIGERIA	Emmanuel U. Ingwu
		9	PRE-SERVICE TEACHERS' ASSESSMENT OF INFORMATION TECHNOLOGY APPLICATION TO INSTRUCTION	Ress. Assis. Adesanya Anuoluwapo Olusola
		9	E-LEARNING MANAGEMENT SYSTEMS GENERAL FRAMEWORK	Hamed Fawareh

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Assis. Prof. Chaiwat Waree	1	DETERMINATION OF SKILLS GAP BETWEEN SCHOOL-BASED LEARNING AND LABORATORY-BASED LEARNING IN OMAR AL-MUKHTAR UNIVERSITY	Aisha Othman, Crinela Pislaru, Ahmed Impes
		2	THE HDH MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVE STRUCTURAL THINKING AND ITS APPLICATIONS TO OTHER SYSTEMS	Ress. Assis. Mosseri Avraham
		3	TEACHING APPROACH AND SELF-CONFIDENCE EFFECT MODEL CONSISTENCY BETWEEN TAIWAN AND SINGAPORE MULTI-GROUP HLM	PeiWen Liao, Tsung Hau Jen
		4	EFFECTIVENESS OF ICT TRAINING WORKSHOP FOR TUTORS OF ALLAMA IQBAL OPEN UNIVERSITY, PAKISTAN	Muhammad Javid Qadir, Abdul Hameed
		5	A DEVELOPMENT OF THE MULTIPLE INTELLIGENCES MEASUREMENT OF ELEMENTARY STUDENTS	Assis. Prof. Chaiwat Waree
		6	A FORMATIVE ASSESSMENT TOOL FOR EFFECTIVE FEEDBACK	Rami Rashkovits, Ilana Lavy
		7	ACTIVE LEARNING STRATEGIES AND ACADEMIC ACHIEVEMENT AMONG SOME PSYCHOLOGY UNDERGRADUATES IN BARBADOS	Grace Adebisi Fayombo
		8	A LEARNER-CENTRED OR ARTEFACT-CENTRED CLASSROOM? IMPACT OF TECHNOLOGY, ARTEFACTS, AND ENVIRONMENT ON TASK PROCESSES IN AN ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE CLASSROOM	Dr. Nobue T. Ellis
			INCREASE SUCCESS BY DECREASING ADMISSION FOR MATHS – FAIRYTALE OR REALITY?	L.A du Plessis

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Assoc. Prof. DR. Jaflah H. Al-Ammary	1	COMPUTER GRAPHICS AND UNDERSTANDING SEMIOTICS IN DESIGN	Manoj Majhi, Debkumar Chakrabaty
		2	STUDENT SATISFACTION DATA FOR WORK BASED LEARNERS	Rosie Borup, Hanifa Shah
		3	AN EVALUATION OF THE USABILITY OF IT FACULTY EDUCATIONAL PORTAL AT UNIVERSITY OF BENGHAZI	Nasser M. Amaitik, Mohammed J. El-Sahli
		4	CREATING A SPACE FOR TEACHING PROBLEM SOLVING SKILLS TO ENGINEERING STUDENTS THROUGH ENGLISH LANGUAGE TEACHING	Dr. Mimi N. A. Mohamed
		5	HIMMAPAN CREATURES: THE TACTILE TEXTURE DESIGNED FOR THE BLIND	Chantana Insra
		6	TEACHING ENGLISH UNDER THE LMD REFORM: THE ALGERIAN EXPERIENCE	Lrc. Naouel Abdellatif Mami
		7	METHODS OF FORMING INFORMATIONAL CULTURE STUDENTS	Altynbek Moshkalov
		8	ONLINE COLLABORATION LEARNING: A WAY TO ENHANCE STUDENTS' ACHIEVEMENT AT KINGDOM OF BAHRAIN	Assoc. Prof. DR. Jaflah H. Al-Ammary
		9	MOTIVATION FACTORS IN DISTANCE EDUCATION	Sheila R. Bonito

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Dr. Nomusa Dlodlo,	1	TOWARD A MODEL FOR KNOWLEDGE DEVELOPMENT IN VIRTUAL ENVIRONMENTS: STRATEGIES FOR STUDENT OWNERSHIP	N.B. Adams
		2	THE PROSPECTS AND CHALLENGES OF OPEN LEARNING AND DISTANCE EDUCATION IN MALAWI	Andrew Chimpololo
		3	BETWEEN POLICY OPTIONS AND TECHNOLOGY APPLICATIONS: MEASURING THE SUSTAINABLE IMPACTS ON DISTANCE LEARNING	Subramaniam Chandran
		4	ACADEMIC STAFF PERCEPTIONS OF THE VALUE OF THE ELEMENTS OF AN ONLINE LEARNING ENVIRONMENT	Dr. Stuart Palmer, Dale Holt
		5	USING THE STUDENTS-AS-CUSTOMERS CONCEPT IN TECHNOLOGY DISCIPLINES: STUDENTS- PERSPECTIVES	Boonlert Watjatrakul
		6	USING WEBLOG TO PROMOTE CRITICAL THINKING – AN EXPLORATORY STUDY	Huay Lit Woo, Qiyun Wang
		7	THE EXPERIENCES OF SOUTH-AFRICAN HIGH-SCHOOL GIRLS IN A FAB LAB ENVIRONMENT	Dr. Nomusa Dlodlo, Ronald Noel Beyers
		8	EXPLORING SELF-DIRECTED LEARNING AMONG CHILDREN	Mariani Md Nor, Y. Saeednia
		9	THE STATE, LOCAL COMMUNITY AND PARTICIPATORY GOVERNANCE PRACTICES: PROSPECTS OF CHANGE	Gaysu R. Arvind

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Prof. Dr.Chutarat Boontho	1	INTELLIGENT MOBILE SEARCH ORIENTED TO GLOBAL E-COMMERCE	Abdelkader Dekdouk
		2	IS MANAGEMENT SCIENCE DOING ENOUGH TO IMPROVE HEALTHCARE?	Lalit Garg, Sally McClean, Maria Barton
		3	MCRM-S NEW OPPORTUNITIES OF CUSTOMER SATISFACTION	Cheng Fang Hsu, Shinn-Jong Lin
		4	AN ECONOMIC ANALYSIS OF PHU KRADUENG NATIONAL PARK	Prof. Dr. Chutarat Boontho
		5	THE INVESTIGATION OF THE ROLE OF INSTITUTIONS IN THE PROCESS OF GROWTH AND DEVELOPMENT OF ECONOMY	Seyed Mohammad Reza Hosseini
		6	PROPOSING A CONCEPTUAL MODEL OF CUSTOMER KNOWLEDGE MANAGEMENT: A STUDY OF CKM TOOLS IN BRITISH DOTCOMS	Mehdi Shami Zanjani, Roshanak Rouzbehani, Hosein Dabbagh
		7	REGINA CONNOLLY, FRANK BANNISTER	Dr. Regina Connolly, Frank Bannister
		8	ETAX FILING AND SERVICE QUALITY: THE CASE OF THE REVENUE ONLINE SERVICE	Dr. Regina Connolly, Frank Bannister
		9	DESIGN AN ELECTRONIC MARKET FRAMEWORK USING JADE ENVIRONMENT	Mohammad Ali Tabarзад, Caro Lucas

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 12	Assis. Prof. Dr. Jan Zeman	1	THE INTERNET AND SMALL MEDIUM-SIZED ENTERPRISES (SMES) IN JORDAN	Sattam Allahawiah, Haroon Altarawneh, Sameer Alamro
		2	FINANCIAL ANALYSIS ANALOGIES FOR SOFTWARE RISK	Masood Uzzafer
		3	AN EVALUATION OF THE OPPORTUNITIES AND CHALLENGES OF WI-FI ADOPTION IN MALAYSIAN INSTITUTIONS	Subrahmanyam Kodukula, Nurbiya Maimaiti
		4	TOWARDS A SYSTEMATIC, COST-EFFECTIVE APPROACH FOR ERP SELECTION	Hassan Haghighi, Omid Mafi
		5	INFLUENCE OF LOCUS OF CONTROL AND JOB INVOLVEMENT TO ORGANIZATIONAL CULTURE APPLIED BY EMPLOYEES ON BANK X	Sri Suwarsi, Nadia Budianti
		6	DYNAMIC INTERACTION NETWORK TO MODEL THE INTERACTIVE PATTERNS OF INTERNATIONAL STOCK MARKETS	Laura Lukmanto, Harya Widiputra, Lukas
		7	FUTURES TRADING: DESIGN OF A STRATEGY	Assis. Prof. Dr. Jan Zeman
		8	MULTIDIMENSIONAL PERFORMANCE MANAGEMENT	David Wiese
		9	THE IMPACT OF SUBSEQUENT STOCK MARKET LIBERALIZATION ON THE INTEGRATION OF STOCK MARKETS IN ASEAN-4 + SOUTH KOREA	Noor Azryani Auzaairy, Rubi Ahmad
		10	INSTITUTIONAL ASPECTS OF INFORMATION SECURITY IN RUSSIAN ECONOMY	Mingaleva Zhanna, Kapuskina Tatiana

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Dr. Chummanond Natchaya,	1	A SURVEY ON SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AND E COMMERCE TECHNOLOGY ADOPTION AMONG LOGISTICS SERVICE PROVIDERS IN JOHOR	Mohd Iskandar bin Illyas Tan, Iziati Saadah bt Ibrahim
		2	FROM MICRO TO NANOSYSTEMS: AN EXPLORATORY STUDY OF INFLUENCES ON INNOVATION TEAMS	Norbert Burger, Thorsten Staake
		3	SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AND E-COMMERCE TECHNOLOGY ADOPTION AMONG LOGISTICS SERVICE PROVIDERS IN MALAYSIA	Mohd Iskandar bin Illyas Tan, Iziati Saadah bt Ibrahim
		4	THE IMPACT OF PRODUCT PACKAGE INFORMATION ON CONSUMER BEHAVIOR TOWARD GENETICALLY MODIFIED FOODS	Yu-Syuan Chang, Li-Chun Huang
		5	ECOLABELING AND GREEN CERTIFICATION FOR EFFECTIVE FISHERIES MANAGEMENT – AN ANALYSIS	A. Ramachandran
		6	APPLICATION OF FEED-FORWARD NEURAL NETWORKS AUTOREGRESSIVE MODELS IN GROSS DOMESTIC PRODUCT PREDICTION	E. Giovanis
		7	DETERMINING THE ONLINE PURCHASING LOYALTY FOR THAI HERBAL PRODUCTS	Dr. Chummanond Natchaya, Rotchanakitumnuai Siriluck
		8	A STUDY OF PANEL LOGIT MODEL AND ADAPTIVE NEURO-FUZZY INFERENCE SYSTEM IN THE PREDICTION OF FINANCIAL DISTRESS PERIODS	E. Giovanis
		9	A NEW DIMENSION IN SOFTWARE RISK MANAGEMENT	Dr. Masood Uzzafer
		10	PRIORITIZING SERVICE QUALITY DIMENSIONS:A NEURAL NETWORK APPROACH	A. Golmohammadi, B. Jahandideh

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 14:30 – 16:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 14	Assis. Prof. Dr. George Yungchih Wang	1	DURATION ANALYSIS OF NEW FIRMS IN THE BANKING INDUSTRY	Jesus Orbe, Vicente Nunez-Anton
		2	ENHANCING CUSTOMER LOYALTY TOWARDS CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF THAI MOBILE SERVICE PROVIDERS	Wichai Onlaor, Siriluck Rotchanakitumnui
		3	THE SERVICE FAILURE AND RECOVERY IN THE INFORMATION TECHNOLOGY SERVICES	Jun Luo, Weiguo Zhang., Dabin Qin
		4	OPERATIONAL RISK – SCENARIO ANALYSIS	Milan Rippel, Petr Tepy
		5	THE APPLICATION OF REAL OPTIONS TO CAPITAL BUDGETING	George Yungchih Wang
		6	ROLE OF INVESTMENT IN THE COURSE OF ECONOMIC GROWTH IN PAKISTAN	Maqbool Hussain Sial, Maaida Hussain Hashmi, Sofia Anwar
		7	A FRAMEWORK OF MONTE CARLO SIMULATION FOR EXAMINING THE UNCERTAINTY-INVESTMENT RELATIONSHIP	Assis. Prof. DR.. George Yungchih Wang
		8	THE EXCLUSION OF CONSUMER RIGHTS IN E-AUCTIONS – IS AN E-AUCTION REALLY AN AUCTION AT ALL?	Trish O'Sullivan
		9	A HYPERMAP FOR SUPPLY CHAIN MANAGEMENT	Dr. James K. Ho
		10	THE PATH TO WEB INTELLIGENCE MATURITY	Dr. Zeljko Panian

AVRASYA 9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Doç. Dr. Ebru ÇOPUROĞLU	1	GRUNEİSEN PARAMETRESİNİN DEBYE YAKLAŞIMI KULLANILARAK BELİRLENMESİ VE SİLİSYUM KRİSTALİ İÇİN UYGULAMASI	Doç. Dr. Ebru ÇOPUROĞLU
		2	DEBYE YAKLAŞIMI KULLANILARAK KATILARIN TERMAL GENLEŞME KATSAYISININ BELİRLENMESİ	Doç. Dr. Ebru ÇOPUROĞLU
		3	CLUSTERING ALGORITHMS AND CLUSTERING ANALYSIS IN TURKISH QUESTION ANSWERING SYSTEMS	Dr, Kadir TOHMA
		4	TOPIC LABELING IN TURKISH QUESTION ANSWERING SYSTEMS AND A NEW APPLICATION INTERFACE	Dr, Kadir TOHMA
		5	SONLU CİSİMLERİ ÜZERİNDE 4x4 İNVOLÜTİF MDS MATRİS UYGULAMALARI	Yüksek Lisans Öğrencisi, TUĞÇE TUFANÇLI Prof. Dr., Mehmet ÖZEN
		6	USE OF HYDROGEN ENERGY	HASİNE YILDIZ Doç. Dr. ADEM YILMAZ
		7	DÖNEN VE DÖNMEYEN YÜZEYE SAHİP ÖRTÜLÜ BOŞLUKLARDA HAVANIN RÜZGAR ETKİSİ İLE ISINMASININ İNCELENMESİ	YL Öğrencisi ONUR GARİP DR. ERİNÇ ERDEM
		8	DETERMINATION OF EDA AND SMOTE EFFECT ON IMBALANCED COPD DATASET USING MACHINE LEARNING APPROACH	Asst. Prof. Dr., CEREN KAYA Assoc. Prof. Dr., GOKHAN GURBUZ
			5G Milimetre Dalga Kablosuz Haberleşme Uygulamaları için MIMO Anten Tasarımı	Arş. Gör. Cem GÜLER Dr. Öğr. Üyesi Sena Esen BAYER KESKİN
		9	GENERATING TITLE FOR ACADEMIC STUDIES IN MATHEMATICS AND COMPUTER SCIENCES USING CHATGPT BASED ON ABSTRACT AND KEYWORDS	Asst. Prof. Dr. Samet MEMİŞ
10	DETERMINING WATER QUALITY USING PICTURE FUZZY SOFT KNN (PFS-KNN) AND FUZZY PARAMETERIZED FUZZY SOFT KNN (FPFS-KNN)	Asst. Prof. Dr. Samet MEMİŞ		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 2	Doç.Dr. AHMET DEMİRBAS	1	EFFECT of DIFFERENT LIGHT SOURCES on PLANT HEIGHT of BARLEY (Hordeum vulgare L.) UNDER SPEED BREEDING CONDITIONS	Dr. MERVE BAYHAN Dr. REMZİ ÖZKAN
		2	EVALUATION OF SOME BREAD WHEAT (Triticum aestivum L.) GENOTYPES IN TERMS OF SOME AGRICULTURAL CHARACTERISTICS UNDER CONTROLLED CONDITIONS	Dr. REMZİ ÖZKAN Dr. MERVE BAYHAN
		3	SU KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE KARAR DESTEK SİSTEMLERİNİN KULLANILMASI	Çevre Müh. Neşat Onur ŞANLI Doç. Dr. Alper Serdar ANLI
		4	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TARIM ÜZERİNE ETKİLERİ, TEDBİRLER VE İKLİM DOSTU TARIM UYGULAMALARI	Zir. Müh. Selma Nur TÜRKER Doç. Dr. Alper Serdar ANLI
		5	REVEGETATION OF DISTURBED NATURAL LANDSCAPES: Baku-Tbilisi-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project Experience	Prof. Dr. ŞÜKRAN ŞAHİN
		6	TARİHİ PEYZAJ KARAKTER ANALİZİ: Priene Antik Kenti ve Yakın Çevresi Örneği	Dr. NERGİZ BELEN Prof. Dr. ŞÜKRAN ŞAHİN
		7	EFFECTS OF INCREASING DOSES OF NITROGEN APPLICATION ON THE YIELD AND NUTRIENT CONCENTRATIONS OF SORREL PLANT (RUMEX ACETOSELLA L.) GROWN UNDER GREENHOUSE CONDITIONS	Doç.Dr. AHMET DEMİRBAS
		8	TURUNÇGİLLERDE HASAT SONRASI HASTALIKLAR İLE MÜCADELEDE ALTERNATİF KONTROL YÖNTEMLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÇAT
		9	BUĞDAYDA KALSİYUM BAĞLI PROTEİN KİNAZLARIN (CDPKs) ROLÜ	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÇAT
		10	THE ASSESSMENT OF CARBON FOOTPRINT IN AGRICULTURAL PRODUCTION OF PAKISTAN	Researcher MALIHA AFREEN Assoc. Prof. Dr. ILKNUR UCAK Assoc. Prof. Dr. M. Cüneyt BAĞDATLI
		11	THE EVALUATION OF FOOD CRISIS AND CLIMATE CHANGE DURING COVID-19 PERIOD IN AFRICA	Wadah ELSHEIKH Assoc. Prof. Dr. ILKNUR UCAK Assoc. Prof. Dr. M. Cüneyt BAĞDATLI
		12	REJENERE SELÜLOZ İÇEREN DENİM ÜRÜNLERİN AĞARTMA DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	Ar-Ge Mühendisi, EMRE SAKAN Ar-Ge Yöneticisi, İREM PALABIYIK

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Doç. Dr. Ercan ŞAHİNOĞLU	1	TREND ANALYSIS OF PRECIPITATION OF ADIYAMAN AND ŞANLIURFA PROVINCES USING INNOVATIVE POLYGON TREND ANALYSIS	Özlem TERZİ Tahsin BAYKAL E. Dilek TAYLAN
		2	USE OF SEAWEED, HUMIC ACID, MULCH AND WOOD VINEGAR TO INCREASE THE SUCCESS OF AFFORESTATION	EZGİ TENER RAMAZAN KUZU Arş. Gör. YASİN KARAŞİN Doç. Dr. BÜLENT TOPRAK
		3	CLEANING OF COAL USING AGGLOFLOTATION METHOD	Doç. Dr. Ercan ŞAHİNOĞLU
		4	USABILITY OF WASTE SUNFLOWER OIL AND ORIGINAL SUNFLOWER OIL AS BINDERS IN OIL AGGLOMERATION OF COAL	Doç. Dr. Ercan ŞAHİNOĞLU Prof. Dr. Tuncay USLU
		5	UZAKTAN ALGILAMA İLE ZONGULDAK'TA TOPRAK NEMİ ANALİZİ	Öğretim Görevlisi, NEHİR UYAR
		6	DISEASES AND PEST AGENTS IDENTIFIED IN GRASS (Lolium spp.) FIELDS IN ANTALYA PROVINCE	Prof. Dr. Esin BASIM Prof. Dr. Hüseyin BASIM
		7	PLANT PROTECTION PROBLEMS SEEN IN ORNAMENTAL PLANTS PRODUCTION AREAS IN ANTALYA PROVINCE	Prof. Dr. Esin BASIM Prof. Dr. Hüseyin BASIM
		8	EVALUATING MESOPOROUS SILICA NANOPARTICLES-LAZER INTERACTIONS FOR THE BENEFIT OF PHOTODYNAMIC THERAPY	MSc., BÜŞRA SİREK MSc., AYŞENUR PAMUKÇU BSc., İCLAL MERT MSc.,NURSU ERDOĞAN Associate Prof., NERMİN TOPALOĞLU AVŞAR Associate Prof., DİDEM ŞEN KARAMAN
		9	INVESTIGATING THE COMBINATORY ANTIBACTERIAL ACTIVITY OF DEHYDROABIETIC ACID AND LL-37 TEMPLATED ANTIBACTERIAL PEPTIDE ON Staphylococcus aureus	Associate Prof., DİDEM ŞEN KARAMAN MSc., AYŞENUR PAMUKÇU BSc., BUŞE ALTUN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Öğr.Gör.Dr., FATMA ÇAVUŞ YONAR	1	BLEEDING DURING EARLY PREGNANCY	Dr. Arş. Gör. Tuba Enise BENLİ Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAL
		2	BLEEDING DURING LATE PREGNANCY	Dr. Arş. Gör. Tuba Enise BENLİ Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAL
		3	SUÇ MAHALİNDE ÖNEMLİ BİR İPUCU: tDNA’NIN ORJİNİN BELİRLENMESİ	Öğr.Gör.Dr., FATMA ÇAVUŞ YONAR
		4	ADLI VAKALARDA STR İNSTABİLİTESİ: DNA İDENTİFİKASYONUNDA KISITLILIKLAR	Öğr.Gör.Dr., FATMA ÇAVUŞ YONAR
		5	MÜZİK TERAPİ ve RUH SAĞLIĞINA KATKILARI	Doç. Dr. Aysel AKBENİZ
		6	YAPAY ZEKA ve PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ	Doç. Dr. Aysel AKBENİZ
		7	FEAR OF CHILBIRTH AMONG FATHERS	Prof. Dr. NÜLÜFER ERBİL Doktora Öğrencisi GAMZE ŞAHBAZ
		8	FEAR OF CHILDBIRTH AND USE OF HAPTOTHERAPY	Prof. Dr. NÜLÜFER ERBİL Dr. Öğr. Üyesi ÖZLEM AKIN
		9	COVID-19 PANDEMİSİ SONRASI HEMŞİRELERDE MERHMET YORGUNLUĞU: PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK VE PROFESYONEL KİMLİKLE İLİŞKİSİ	Dr. Öğr. Üyesi Birnur Yeşildağ Prof.Dr. Selma Sabancıoğulları Arş. Gör. Muhammed Akif Sami Toker
		10	CHALLENGES EXPERIENCED PARENTS OF CHILDREN WITH CELIAC DISEASE	Asst. Prof. Dr. Melike TAŞDELEN BAŞ Assoc. Prof. Dr. Funda ÖZPULAT
		11	THE EFFECT OF NURSING STUDENTS’ CAREER CHOICES ON THEIR PERCEPTIONS OF EMPATHY AND CONSCIENCE	Asst. Prof. Dr. Melike TAŞDELEN BAŞ Assoc. Prof. Dr. Funda ÖZPULAT

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assoc. Prof. Dr. Dilek KILINÇ	1	EFFECT OF BACK MASSAGE ON LACTATION DURING POSTPARTUM PERIOD	PhD Student, Gamze ŞAHBAZ ÇADIR Prof., Nülüfer ERBİL
		2	THE ROLE OF PHYSIOTHERAPY IN BRUXISM TREATMENT	Öğr. Gör. Dr. HANDAN ÇAĞLAR ÇAVDAR Öğr. Gör. Dr. ÇAĞLAYAN PINAR ÖZTÜRK
		3	THE EFFECT OF DEPRESSION ON GAIT PARAMETERS	Öğr. Gör. Dr. ÇAĞLAYAN PINAR ÖZTÜRK Öğr. Gör. Dr. HANDAN ÇAĞLAR ÇAVDAR
		4	DOES MODERN MOTHERHOOD DISTORT THE NATURE OF PARENTING?	Dr. Öğr. Üyesi Demet ÇAKIR Öğr. Gör. Arslan SAY Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZBEK
		5	USE OF SWEDISH MASSAGE DURING BIRTH	Dr. Öğr. Üyesi Demet ÇAKIR Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZBEK Öğr. Gör. Arslan SAY
		6	AUTISM AND MEDIA: REVIEW	Nursemen SARI Doç. Dr. İlknur KAHRİMAN
		7	HATAY (TÜRKİYE)' DEN TOPLANAN RUTA CHALEPENSIS L. (RUTACEAE) TÜRÜNÜN FARKLI EKSTRAKTLARININ ASETİLKOLİNESTERAZ ENZİM İNHİBİSYONU ÜZERİNE ETKİLERİ	Hatice ŞAHİN Dr. Öğr. Üyesi, HÜLYA ÖZPINAR Doç. Dr., ÜMİT MUHAMMET KOÇYİĞİT
		8	FUMARIA CAPREOLATA L. (FUMARIACEAE) TÜRÜNÜN ASETİLKOLİNESTERAZ ENZİM İNHİBİSYONU ÜZERİNE ETKİLERİ	Dr. Öğr. Üyesi, HÜLYA ÖZPINAR
		9	FİZYOTERAPİ PROGRAMI YAZ STAJI UYGULAMASI: HAVZA MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ	Öğr. Gör. ŞURA ŞAHİN Öğr. Gör. KÜBRA TUZ Doç. Dr. ERCAN TURAL Öğr. Gör. CEM SAMUT
		10	SILICA GEL SUPPORTED-Cu-IMINE COMPLEX in KBH 4 HYDROLYSIS REACTION	Assoc. Prof. Dr. Dilek KILINÇ
		11	EFFECTIVE HYDROGEN GENERATION FROM NaBH 4 HYDROLYSIS BY USING ALUMINA-MODIFIED SALICYLALDİMINE Zn COMPLEX	Assoc. Prof. Dr. Dilek KILINÇ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	DOÇ. DR. MELTEM ŞAHİN HASSAN	1	LÖSEV CORPORATE WEBSITE AS A FUNDRAISING TOOL	Prof. Dr. Hasret AKTAŞ Arş. Gör. Kahraman Kağan KAYA
		2	BASINDA CUMHURİYET'İN 100. YILININ SUNULUŞUNA DAİR BİR İNCELEME	DOÇ. DR. MELTEM ŞAHİN HASSAN DOÇ. DR. FİLİZ YILDIZ
		3	THE MEDIATING ROLE OF POSITIVE PSYCHOLOGY IN THE EFFECT OF BENEVOLENCE ON PROSOCIAL BEHAVIOR	Eylül Tuğba DİLEK Prof. Dr. Muhsin HALİS
		4	ECOLOGICAL FOOTPRINT: THE CASE OF ADANA, TURKEY	Arş. Gör., SEVİM GÜLİN DEMİRBAŞ Doç. Dr. ,SELİM GÜNDÜZ
		5	ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YAKLAŞIMIYLA BANKA PERFORMANSININ İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Gülay Demir
		6	KATILIM BANKALARININ PANDEMİ ÖNCESİ VE COVID-19 SÜRECİNDEKİ PERFORMANSI: ÇOK KRİTERLİ DEĞERLENDİRME	Dr. Öğr. Üyesi Gülay Demir
		7	YEŞİL MUTABAKAT BAĞLAMINDAKİ FİNANSAL KONULAR	Öğr. Gör. Dr. Murat DEDEOĞLU
		8	TAM ZAMANINDA ÜRETİM VE MALİYETLEME YÖNTEMİ	Öğr. Gör. Dr. Murat DEDEOĞLU
		9	ESTETİK EMEK VE TÜKENMİŞLİK ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME	Zahide Aydoğdu Akyar Doç. Dr. Devrim VURAL YILMAZ Doç. Dr. Muhammet Hamdi MÜCEVHER

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Prof. Dr. Mustafa Şahin	1	TÜRKİYE VE FRANSA EĞİTİM SİSTEMİNİN GENEL AMAÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	Prof. Dr. Mustafa Şahin Prof. Dr. Semiha Şahin
		2	GÖRSELLERLE YEŞİL OKULLAR	Prof. Dr. Semiha Şahin Prof. Dr. Mustafa Şahin
		3	“I am Heading to a Teaching Practice.” What Will Await Me?	Dr. Birsen Berfu AKAYDIN
		4	Awareness of Primary School Teacher Candidates Regarding Social Skills	Dr. Birsen Berfu AKAYDIN
		5	KINALIZÂDE ALİ’NİN EĞİTİM VE AHLAK ANLAYIŞI	Vakkas KAÇAR Prof. Dr. İsmail Aydoğan
		6	OKUL YÖNETİCİLERİNİN HİZMETİÇİ EĞİTİM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNE DAİR ARAŞTIRMALAR: 2010-2023 YILLARI ARASINDAKİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	Öğretmen, Nilgün KARACA Uzman Öğretmen, Savaş CEYLAN Uzman Öğretmen, Mitat DUMAN Öğretmen, Süleyman Nida ÇETİN
		7	ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN EBA PORTALI KULLANIMINA DAİR YÖNELİMLERİ: 2018-2023 YÖKTEZ VERİ TABANINDA YAYINLANAN TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ	Öğretmen, NİLGÜN KARACA Öğretmen, Mahmut İŞLER Öğretmen, Yılmaz TOZANLI Öğretmen, Hacı BUĞDAYLI
		8	TÜRKİYE’DEKİ SOSYAL HİZMET PROGRAMLARINDA UYGULAMA DERSLERİNİN İNCELENMESİ: GENEL BİR DEĞERLENDİRİLME	Arş. Gör., Ezgi SEZER Arş. Gör., Çağla TAŞCI
		9	METAPHORS AS TEACHER’S LITMUS TEST TOOLS	Assoc. Prof. Dr. Buğra ZENGİN Assist. Prof. Dr. Tuğba AYDIN YILDIZ
		10	BENEFITING FROM THE U.S ELECTION RHETORIC FOR LANGUAGE EDUCATION PURPOSES	Assoc. Prof. Dr. Buğra ZENGİN Assist. Prof. Dr. Rabia KORKMAZ TAN Assist. Prof. Dr. Oya MERT
		11	SUSTAINABLE PARENTING EDUCATION	Assoc. Prof. Dr. Burcu GEZER ŞEN,
		12	SOCIAL LEARNING THEORY AND EARLY CHILDHOOD EDUCATION	Assoc. Prof. Dr. Burcu GEZER ŞEN,

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK	1	ÖĞRETMENLİK VE SESSİZLİK: BİR TUHAF ÇELİŞKİ	Arş. Gör., FUNDA ERYILMAZ BALLI
		2	A modern Nasreddin Hodja: Prof. Dr Wilfried Buch as an educator	Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK İsmail Yusuf Kızılkaya
		3	German-language poetry in the changing reception of anthologies in Turkey	Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK
		4	EXAMINING CHILDREN'S SELF-EFFICACY ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES	Doç. Dr., SELVİ DEMİR
		5	INVESTIGATING ANXIETY LEVEL OF SUPERVISED PROSPECTIVE PSYCHOLOGICAL COUNSELORS	Asst. Prof. Dr. SÜLEYMAN BALCI
		6	SCHOOL TOPICS WHICH PRESCHOOL TEACHERS BENEFIT FROM GUIDANCE SERVICES AND DIFFICULTIES THEY FACE	Asst. Prof. Dr. SÜLEYMAN BALCI
		7	THE POSITIVE EFFECTS OF PIANO EDUCATION ON THE PSYCHO-MOTOR DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN	Assistant Professor Çağdaş Alapınar Gençay
		8	THE IMPACT OF ONLINE DICTIONARIES AND NATURAL LANGUAGE PROCESSING SYSTEMS ON LANGUAGE LEARNERS' DICTIONARY USE ATTITUDES	Öğr.Gör.Dr. Oğuz İbrahim DÜNDAR
		9	METHOD AND DESIGN TENDENCIES OF CURRENT SCIENTIFIC STUDIES IN THE FIELD OF MATHEMATICS EDUCATION	Assoc. Prof. Dr. Aziz İLHAN Teacher Eda Nur YILMAZ Teacher Mübeccel Ahsen YAĞMURLU
		10	Ortaokul Öğrencilerinin Algıladıkları Öğretmen Tutumları ve Saygı Değerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi ve Aralarındaki İlişki	Doktora Öğrencisi Nurcan ÖZCAN Doç. Dr., Yusuf KESKİN Şener DOĞAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Dr. Öğr. Üyesi Mahire ASLAN	1	GÜNCEL EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ TARTIŞMALARINA İLİŞKİN DOKÜMAN ANALİZİ	Ahmet Tarık KARAÇORLU Prof. Dr. Bünyamin ATICI
		2	BRAIN DRAIN AND EDUCATION	Dr. Öğr. Üyesi Mahire ASLAN
		3	GENERATION Z AND EDUCATION	Dr. Öğr. Üyesi Mahire ASLAN
		4	VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF THE SOCIAL BELIEF (NORM) SCALE	Dr. Öğretmen Emrullah Deniz,
		5	VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF THE CAREER INTENTION SCALE	Dr. Öğretmen Emrullah Deniz,
		6	ÖĞRETMEN ADAYLARININ UYGULAMA OKULLARINDA MEYDANA GELEN KAZALARA YÖNELİK HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	Emine Huma KARADAYI Prof. Dr. Nida BAYINDIR Buse YALABIK SARI
		7	CREATING AWARENESS ABOUT FLOODPLAIN FORESTS THROUGH GAME-BASED LEARNING: SARIKUM NATURAL AREA	Selçuk Öztürk Doç. Dr. Ali İmamoğlu
		8	Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses on Geography and Map Literacy in Social Studies	Selçuk Öztürk Doç. Dr. Ali İmamoğlu
		9	SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLKOKULLARDA KÜLTÜREL MİRAS BİLİNCİ OLUŞTURMADA MÜZELERİN ÖNEMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	Mehmet ÇAY Şehadet Sultan DÜŞKÜN Müslüm KAMIŞLI Erdem ÖZDEMİR
		10	Ortaöğretim Matematik Öğretmenlerinin Yazılı Sınavı Hazırlama Süreçlerine Dair Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi	Öğretmen Nazmiye MURAT
		11	SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ARAŞTIRMA SORGULAMAYA DAYALI ÖĞRETİME YÖNELİK METAFORLARI	Dr. Öğr. Üyesi, NEŞE KUTLU ABU Prof. Dr., ŞAFAK ULUÇINAR SAĞIR
		12	THE EFFECT OF PEER INSTRUCTION ON SECONDARY EDUCATION 10TH GRADE PHYSICS COURSE ACHIEVEMENTS	Çetin YILDIZ Prof. Dr. Ali AZAR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 23 Aralık / December 23, 2023 / 17:00 – 19:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Prof. Dr. CANAN NAKİBOĞLU	1	Öğretmenlerin İstihdam Şekillerinin Öğretmenlerin Mesleki Adanmışlıklarına Etkisi	FURKAN YEŞİLBAĞ Prof. Dr. AYDIN BALYER
		2	8.SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE SANAL MÜZE KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ VE SANAL MÜZE HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, ONUR KAVAK Prof. Dr. ALİ YILMAZ Dr. Öğr. Üyesi ABDULLAH CEVDET KIRIKÇI
		3	ORTAÖĞRETİM 11. SINIF DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERİNE FİZİKSEL MODELLER YARDIMIYLA ÖĞRENCİ MERKEZLİ MODEL YOLUYLA GENEL ASTRONOMİ KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİ	Uğur BAY Prof. Dr. Hüseyin KALKAN
		4	THE USE OF "FLOW DIAGRAM" IN CHEMISTRY LABORATORY TEACHING AND THE THOUGHTS OF PROSPECTIVE CHEMISTRY TEACHERS TOWARD "FLOW DIAGRAM"	Prof. Dr. CANAN NAKİBOĞLU
		5	EVALUATION OF PROSPECTIVE CHEMISTRY TEACHERS' EXPERIENCES IN CONDUCTING AN EXPERIMENT USING "FLOW DIAGRAM"	Prof. Dr. CANAN NAKİBOĞLU
		6	CREATIVE PROBLEM-SOLVING SKILLS IN PRESCHOOL CHILDREN: A REVIEW OF STUDIES	Dr. Öğr. Üyesi, Perihan ÇİVELEK Yeliz YILDIZ
		7	PRESCHOOL TEACHERS' SELF-EFFICACY PERCEPTIONS REGARDING MOTOR SKILL ACTIVITIES: A MIXED-METHODS STUDY	Dr. Öğr. Üyesi, Perihan ÇİVELEK
		8	THE THEMATIC ANALYSIS OF POST-GRADUATE THESES PREPARED FOR HEARING IMPAIRED INDIVIDUALS IN TURKEY	HİLAL AKCASU Doç. Dr. HARUN CEYLAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi, İLKNUR TANRIVERDİ	1	A RESEARCH ON EXAMINING CONTENT MARKETING ACTIVITIES ON SOCIAL MEDIA IN THE CONTEXT OF CONSUMER TRUST	Deniz BOZKURT Prof. Dr. Nihan Özgüven TAYFUN
		2	METAVERSE VE SANATIN KESİŞMESİYLE PAZARLAMADA DEVRİM YARATMAK	Elif Sude SEVİM Şeyma SARIOĞLU
		3	KÜRESEL KONTEYNER TAŞIMACILIĞI İŞLETMELERİNDE YEŞİL LOJİSTİK UYGULAMALARI	Dr. Öğr. Üyesi, İLKNUR TANRIVERDİ
		4	The Impact of Digital Marketing Activities on the Health Tourism Sector in Turkey: An Examination	Emre Karatağ
		5	INVESTIGATING CONSUMERS' INTENTION TO BUY TOGG VEHICLES: A RESEARCH FROM THE PERSPECTIVES OF INDIVIDUAL INNOVATIVENESS, ENVIRONMENTALISM, AND CONSUMER ETHNOCENTRISM	Doç. Dr. Elif KOCAGÖZ Çağrı Selman İGDE
		6	POLİTİK OKURYAZARLIĞIN VE PARASOSYAL ETKİLEŞİMİN OY VERME NİYETİNE ETKİSİ: 2023 SEÇİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Doç. Dr. Elif KOCAGÖZ Mustafa ASLAN Çağrı Selman İGDE
		7	ÇEVİRİMİÇİ MARKA TARAFTARLIĞININ İLİŞKİSEL KAPSAMDA İNCELENMESİ	Bilim Uzmanı RACHIDA ASSEFRAOUI Prof.Dr. AYDIN KAYABAŞI
		8	ANALYSIS OF VISUAL CULTURE AND SEMIOTICS THROUGH ALBUM COVERS: THE EXAMPLE OF THE BEATLES' "ABBEEY ROAD"	PhD Student Arzan DİLEK BOZKURT
		9	APPROACH OF CONSUMERS USING E-ARBITRATOR IN THE READY-TO-EAT FOOD SECTOR TO DISCOUNT APPLICATIONS VIA POP-UP ADS: THE CASE OF YEMEKSEPETI.COM'S JOKER	PhD Student Arzan DİLEK BOZKURT
		10	FACTORS AFFECTING THE WEBROOMING BEHAVIOR OF GENERATION Z: A RESEARCH WITHIN THE SCOPE OF LUXURY CONSUMER PRODUCTS	Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan BEKAROĞLU ÖZATAR Dr. Fatma Tuğba KARAHAN
		11	DİJİTALLEŞME BAĞLAMINDA İŞLETME İNSAN KAYNAKLARI: KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME	Prof. Dr. Gürcan PAPATYA Yüksek Lisans Öğrencisi, Emre Can ŞAHİN
		12	THE ROLE OF CONSUMER TRUST IN THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON PURCHASE INTENTION	Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan BEKAROĞLU ÖZATAR Dr. Fatma Tuğba KARAHAN
		13	CONSUMER ETHNOCENTRISM AND FOREIGN CURRENCY INVESTMENT PREFERENCES	Master of Science Ali GÖKÇE Asst. Prof. Dr. Serap YÜCEL

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assoc. Prof. Şaban ÜNVER	1	COMPETING FORCES IN CYBERSPACE: SPORT'S DIGITAL SECURITY STRATEGIES	Dr. Lecturer Cemile Nihal YURTSEVEN
		2	EXAMINATION OF BRUXISM AWARENESS AMONG ATHLETES	Assoc. Prof. Şaban ÜNVER Assoc. Prof. Serbülent YİĞİT
		3	SPORTS SCIENCE STUDENTS: EXPLORING THEIR MENTAL TOUGHNESS	Assoc. Prof. Şaban ÜNVER Prof. Dr. Tülin ATAN
		4	PILATES AND HEALTH RELATIONSHIP	Öğr. Gör. Dr. MURAT ŞEN Dr. CUMA ECE Yüksek Lisans Öğrencisi GÜLŞEN ÜNSAL Prof. Dr. FEHMİ ÇALIK
		5	AMATÖR ERKEK FUTBOLCULARDA SPOR YARALANMA KAYGISI İLE AKILCI VE SEZGİSEL KARAR VERME ARASINDAKİ İLİŞKİ	Şerif Can ÖZTÜRK Arş. Gör. Muhammet KUSAN Dr. Onur ÖZTÜRK Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		6	SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET BAĞIMLILIĞI VE SAĞLIKLI OLMA KÜLTÜRÜ TUTUMLARININ İNCELENMESİ	Prof. Dr. Soner ÇANKAYA Arş. Gör. Muhammet KUSAN Semanur BAZ
		7	INVESTIGATION OF PSYCHOLOGICAL NEEDS AND MENTAL RESISTANCE LEVELS OF STUDENTS STUDYING AT THE FACULTY OF SPORTS SCIENCES	Dr. Onur ÖZTÜRK Arş. Gör. Muhammet KUSAN Aybüke YÜKSEL
		8	SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN MOTİVASYON DURUMLARININ İNCELENMESİ	Tahsin MOCİK Arş. Gör. Muhammet KUSAN Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		9	TEACHER PERCEPTIONS ON INNOVATION MANAGEMENT COMPETENCIES OF SPORTS HIGH SCHOOL ADMINISTRATORS	Doktora Öğrencisi Erdal KIRIK Prof. Dr. Hakkı ULUCAN Dr. Öğrt. Üyesi Hayati ARSLAN
				10

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Prof. Dr. TAMER KARADEMİR	1	Are the Physical Characteristics of Young Soccer Players Determinant on Anaerobic Speed Reserve?	Doç. Dr. ERDAL ARI Arş. Gör. NECDET APAYDIN
		2	Examination of COMT rs4680 Polymorphism Allele Distribution in Combat Athletes: A Meta-Analytic Approach	Doç. Dr. GÖKHAN İPEKÖĞLU Arş. Gör. NECDET APAYDIN
		3	The Status of Psychological Needs in Sports among Faculty of Sports Sciences Students	Agajan COHOLİYEV Faik ÖZ Seda SABAH Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		4	Examination of Career Planning and Job Search Anxiety Levels of Students Enrolled in the Faculty of Sports Sciences	Abdulselim DEMİRCİ Faik ÖZ Seda SABAH Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		5	THE EFFECT OF LEISURE TIME ATTITUDES AND LEISURE TIME SATISFACTION ON LEISURE TIME MOTIVATION IN FACULTY OF SPORTS SCIENCES STUDENTS	Dr. Öğr Üyesi Şerife Gamze ÜLKER, Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN
		6	THE EFFECT OF RECREATIONAL PREFERENCES OF FACULTY OF SPORTS SCIENCES STUDENTS ON LEISURE TIME ATTITUDE AND MOTIVATION	Dr. Öğr Üyesi Şerife Gamze ÜLKER, Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN
		7	Ailelerin Çocuklarını Spora Yönlendirme Sebeplerinin Belirlenmesi	Öğr. Gör. Dr. Zafer GAYRETLİ Prof. Dr. İlker ÖZMUTLU
		8	Spor Yapan Bireylerin Sosyal Görünüş Kaygılarının İncelenmesi	Öğr. Gör. Dr. Zafer GAYRETLİ Prof. Dr. İlker ÖZMUTLU
		9	TAEKWONDO ANTRENÖRLERİNİN PSİKOLOJİK RAHATLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	Prof. Dr. TAMER KARADEMİR
		10	10-15 YAŞ GRUBUNUN TAEKWONDO SPORUNA YÖNELİM BİÇİMLERİNİN İNCELENMESİ	Prof. Dr. TAMER KARADEMİR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Dr. Öğr. Üyesi, Gülşen ÇELİK	1	GRAFİK TASARIM BAĞLAMINDA YAPAY ZEKAYANIN GELİŞİMİNE BİR BAKIŞ	Dr. Öğr. Üyesi, ORHUN TÜRKER
		2	MÜZİK ENDÜSTRİSİNDE FARKLILAŞMA STRATEJİLERİ, İKİ DİL, BİR ALBÜM: SEFERAD EZGİLERİNİN TÜRKÇE POPÜLER MÜZİĞE ADAPTASYONU	Yüksek Lisans Öğrencisi, BERAT HASIRCI
		3	THE HISTORY OF THE STAMP AND THE EXAMPLES OF INTERNATIONAL STAMPS	Nurcan ÜNAL Dr. Öğr. Üyesi. Hülya KAROĞLU
		4	KARANFİL ETKİSİ: DOĞAL ÜRÜNLERLE ÇOK AMAÇLI ABAJUR TASARIMI	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÖZDEMİR Burçin HAYTA
		5	YARALARI SARAN BİR DOKUNUŞ: EMPATİ SANDALYESİ TASARIMI	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÖZDEMİR Burçin HAYTA
		6	İKLİM ŞARTLARIN VE COĞRAFI ÖZELLİĞİN YEREL RESSAMLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: RİZE-TRABZON VE ORDU-GİRESUN ÖRNEĞİ	Dr. Öğr. Üyesi, Gülşen ÇELİK
		7	AN ANALYSIS OF THE PERCUSSION PARTS IN ULVİ CEMAL ERKİN'S "KÖÇEKÇELER" IN TERMS OF PERFORMANCE TECHNIQUES	Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih SARITARLA Doçent, Bahadır ÇOKAMAY
		8	GEORGES BIZET'S CARMEN SUITE NO.1 TECHNICAL AND MUSICAL ANALYSIS OF FLUTE PARTS	Yüksek Lisans Öğrencisi, MUHAMMED SALİH ÇAKAN Doçent, BAHADIR ÇOKAMAY
		9	The Struggle for Identity in Bharati Mukherjee's Jasmine: An Exploration of Migration and Assimilation	Mehmet Recep TAŞ
		10	Between East and West: Transformations of Identity from Assimilation to Alienation in Mohsin Hamid's The Reluctant Fundamentalist	Mehmet Recep TAŞ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Prof. Dr. Ümmügülsüm DAĞLIOĞLU	1	MASTERS OF THEIR OWN PATH: THE CREATIVE REVOLUTION OF SELF-TAUGHT ARTISTS	Doç., LEMAN KALAY
		2	POSTMODERN BAĞLAMDA GÜNÜMÜZ GİYİM MODASI SERGİLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Gülşen Şefika EKMEKÇİ,
		3	KENT KİMLİĞİ VE KENT KÜLTÜRÜ İLİŞKİSİ: ŞİRİNCE (SELÇUK) ÖRNEĞİ	Prof. Dr. Ümmügülsüm DAĞLIOĞLU
		4	YÜRÜNEBİLİRLİĞİN YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	Prof. Dr. Ümmügülsüm DAĞLIOĞLU
		5	THE SEARCH FOR INSPIRATION AND EXPERIMENTAL DESIGN IN FASHION PAINTING COURSE	Dr. Öğr. Gör., Muazzez ÇETİNER
		6	TÜRK SÜSLEME SANATLARINDA GÖRÜLEN HATAYI MOTİFİNİN ÖZELLİKLERİ VE BAZI GÜNCEL ÖRNEKLER	Doçent, Ezgi ÖRGEN
		7		
		8	PARMAK ORANLARI ÇALIŞMALARININ TARİHÇESİ	Dr. Öğr. Üyesi Fırat KOÇ
		9	FİZİKİ ANTROPOLOJİDE ARAŞTIRMA ve ANALİZ YÖNTEMLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Fırat KOÇ
		10	EVALUATION OF THERMAL PROPERTIES OF DRAPERY FABRICS PRODUCED FROM SUSTAINABLE YARNS.	Erhan Kenan ÇEVEN Gizem KARAKAN GÜNAYDIN Nejla ÇEVEN
		11	The Art of Stone Carving and Its Keeping Alive in Sivas Province, from Tradition to the Future	Doç. Dr. Hülya KAYNAR Öğr.Gör. Serdar KORKMAZ
		12	INVESTIGATION OF SİVAS TAŞHAN (BEHRAM PASHA INN) AND ITS MINIATURE STRUCTURE IN THE CONTEXT OF CULTURAL MEMORY TRANSFER	Doç. Dr. Hülya KAYNAR Öğr.Gör. Serdar KORKMAZ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT	1	AYDIN SANCAĞINDA İTALYAN İŞGALİ	Prof. Dr. Mevlüt Çelebi
		2	I. DÜNYA SAVAŞI VE İTALYA: HEDEFLER, SORUNLAR, SONUÇLAR	Prof. Dr. Mevlüt Çelebi
		3	GREEK MINERS RESIDING IN GUMUS DISTRICT ACCORDING TO THE NUMBER 2187 OF THE AMASYA SANJAK GUMUS DISTRICT POPULATION BOOK	Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT
		4	EARTHQUAKES IN THE HISTORY OF AMASYA	Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT
		5	YEREL GAZETELERDEKİ HABERLERE GÖRE İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİNDE YAPILAN ZAFER BAYRAMI KUTLAMALARI	Doçent Dr. NERMİN ZAHİDE AYDIN
		6	İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİNDE TÜRKİYE'DE SAĞLIK (1939-1945)	Doçent Dr. NERMİN ZAHİDE AYDIN
		7	RENTAL OF DONKEYS AND DRIVERS DURING THE ASSYRIAN TRADE COLONIES PERIOD	Yüksek Lisans Öğrencisi, Burak AKTAŞ
		8	COMMUNIST NEWSPAPER AND ITS ROLE IN AZERBAIJAN	PhD student, Fatma Betül AYDEMİR BAŞ
		9	PERDE GAZELLERİNE YANSIYAN TÜRK KÜLTÜRÜ İZLERİ	Dr, MAHMUT DELEN
		10	PERDE GAZELLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN AKADEMİK ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Dr, MAHMUT DELEN
		11	MİSYON GÖREVLİLERİNİN GÖZÜNDEN TÜRK MİLLİ MÜCADELESİ ve SONRASI: KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ	Doç. Dr. Sezen Karabulut
		12	KADIN ÖZYAŞAMÖYKÜSÜ LİTERATÜRENE KATKI: MAKBULE DİBLAN ve İSVEÇ NOTLARI	Doç. Dr. Sezen Karabulut

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Doç. Dr., HAZIM SERKAN TENİKECİER	1	INVESTİGATING THE SUFFİCİENCY of PAKİSTAN'S AGRİCULTURAL PRODUCTS	Prof. Dr. Ramu Govindasamy Prof. Dr. Zeki Bayramoğlu Shahan Aziz Ufuk Soysal
		2	COST and AFFORDABİLİTY of HEALTHY NUTRİTİON in TERMS of SUSTAİNABLE FOOD SECURİTY	Dr. Kemalettin AğIZAN Prof. Dr. Zeki BAYRAMOğLU Doç. Dr. Serhan CANDEMİR
		3	HYDRANGEA (Hydrangea macrophylla), THE COLORS OF GARDENS	Özlem YAŞAR
		4	EFFECTS OF INDOOR ORNAMENTAL PLANTS ON HUMAN PSYCHOLOGY	Özlem YAŞAR
		5	EFFECT OF DIFFERENT SOWING TIMES ON SEED YIELD OF SOME HUNGARİAN VETCH (Vicia pannonica Crantz.) CULTIVARS	Doç. Dr., HAZIM SERKAN TENİKECİER
		6	EFFECT OF DIFFERENT SOWING TIMES ON SEED YIELD OF SOME COMMON VETCH (Vicia sativa L.) CULTIVARS	Doç. Dr., HAZIM SERKAN TENİKECİER Doç. Dr., ERTAN ATEŞ
		7	Kayseri (Türkiye) merkezindeki aktar ve halk pazarlarında bulunan bitkilerin etnobotanik özellikleri	SÜLEYMAN YILMAZ
		8	Presence of Cucumber green mottle mosaic tobamovirus (CGMMV) in cucurbit seeds and evaluation of effective disinfectants against the spread of CGMMV	Selin Ceren BALSAK
		9	EKMEKLİK BUĞDAY TARIMINDA ÜRETİCİ DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ İLE SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER: NEVŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ	Zir. Müh. Hatice KARACA Prof. Dr. Ömer SÖZEN
		10	DETERMINATION OF SALINITY TOLERANCE OF DIFFERENT COTTON GENOTYPES IN TERMS OF SOME PHYSIOLOGICAL CHARACTERISTICS	Tülay EMREBAŞ Prof. Dr. Serkan URANBEY

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Doç. Dr. Mushap KURU	1	THE EFFECT OF MOUNTAIN THYME (<i>Thymus vulgaris</i>) ADDITION ON TOTAL PHENOLIC CONTENT OF TARHANA	Assoc. Prof. Dr., SERAP KILIÇ ALTUN Dr., MEHMET EMİN AYDEMİR Assoc. Prof. Dr., KASIM TAKIM
		2	THE EFFECT OF <i>Micromeria fruticosa</i> ADDITION ON TOTAL PHENOLIC CONTENT OF TARHANA	Dr., MEHMET EMİN AYDEMİR Assoc. Prof. Dr., SERAP KILIÇ ALTUN Assoc. Prof. Dr., KASIM TAKIM
		3	GREEN SYNTHESIS, CHARACTERIZATION, AND ANTIMICOBIAL ACTIVITY Ag NANOPARTICLES AGAINST <i>Yersinia ruckeri</i>	Mohamed MOKHNACHE Assoc. Prof. Dr. Fatih Doğan KOCA Abdul Rahman NASRAT Prof. Dr. Mehmet Gökhan HALICI
		4	ANTIMICRIBIAL ACTIVIT OF GREEN SYNTHESIZED ZnO NANOPARTICLES BY USING HORSE CHESTNUT EXTRACT	Mohamed MOKHNACHE Assoc. Prof. Dr. Fatih Doğan KOCA Abdul Rahman NASRAT Prof. Dr. Mehmet Gökhan HALICI
		5	ANTIMICRIBIAL ACTIVIT OF BIO-SYNTHESIZED Ag NANOPARTICLES BY USING <i>Umbilicaria crustulosa</i> EXTRACT	Abdul Rahman NASRAT Assoc. Prof. Dr. Fatih Doğan KOCA Mohamed MOKHNACHE Prof. Dr. Mehmet Gökhan HALICI
		6	ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF GREEN SYNTHESIZED ZnO NANOPARTICLES BY USING <i>Umbilicaria crustulosa</i> EXTRACT	Abdul Rahman NASRAT Assoc. Prof. Dr. Fatih Doğan KOCA Mohamed MOKHNACHE Prof. Dr. Mehmet Gökhan HALICI
		7	IS SHORT-TERM PROGESTERONE-BASED ESTRUS SYNCHRONIZATION BENEFICIAL IN GOATS?	Doç. Dr. Mushap KURU
		8	THE EFFECT OF PROGESTERONE-SUPPORTED ESTRUS SYNCHRONIZATION DURING THE BREEDING SEASON ON THE PREGNANCY RATE IN ABAZA AND GURCU GOATS	Doç. Dr. Mushap KURU
		9	TÜRKİYE'DE KÜMES HAYVANCILIĞI SEKTÖRÜNDE ORTAYA ÇIKAN GELİŞMELER: SORUNLAR VE ÖNERİLER	Dr. Öğr. Üyesi Hakan GÜLER Doç. Dr. Berrin ŞENTÜRK
		10	RUMİNANTLARDA OKSİDATİF STRES	Erkan ŞAHİN Prof. Dr. Miyase ÇINAR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Doç.Dr. Veysel PARLAK	1	TOXOPLASMA GONDİİ İNFEKSİYONU VE GELİŞİMLERİN MOLEKÜLER DİYAGNOSTİK	Phd. Recai ACI Doç.Dr. Serbülent YİĞİT Öğr. Gör. Dr. Utku DURAN
		2	THE PRIMARY ISOLATION OF BOVINE LUTEAL CELLS AS AN IN VITRO CELL CULTURE MODEL FOR THE EVALUATION OF PROGESTERONE PRODUCTION	Doç. Dr. Ruhi KABAKÇI
		3	ANADOLU TARİH VE KÜLTÜRÜNDE ANADOLU PARSİ (PANTHERA PARDUS TULLIANA)'NİN YERİ VE ÖNEMİ	Yasin ÜNAL
		4	ANADOLU PARSİNİN MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN DİĞER ALTTÜRLERLE KARŞILAŞTIRILMASI	Mevlüt ZENBİLCİ , Ahmet KOCA Yasin ÜNAL Hasan UYSAL ,Halis Mümin YILMAZ
		5	HEALTHY NUTRITION AND FISH	Doç.Dr. Veysel PARLAK
		6	CURRENT SITUATION OF AQUACULTURE AND FISHING IN THE WORLD AND IN OUR COUNTRY	Doç.Dr. Veysel PARLAK
		7	STREET SEAFOOD PRODUCTS IN GASTRONOMY AND EVALUATION IN TERMS OF FOOD SAFETY	BERNA KILINÇ ECEM ÖZER
		8	FARKLI TÜRDEKİ MAKROALGLERİN İLAVESİ İLE BALIK SOSİSİ ÜRETİMİ VE NİTRİT ALTERNATİFİ OLARAK ALG TÜRLERİNİN KULLANIM POTANSİYELLERİNİN İNCELENMESİ	İrem KILINÇ Şükran ÇAKLI Pınar AKDOĞAN ŞİRİN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 09:00 – 11:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Doç. Dr. KADRIYE ÖZLEM SAYGI	1	ENCAPSULATION OF STARTER CULTURE ENTRAPPED IN ESSENTIAL OIL EMULSIONS WITH HYDROCHAR AND INVESTIGATION OF ITS ANTIBACTERIAL POTENTIAL	Elif CUNDUL Elif ERDOĞAN ELIUZ Erdal YABALAK
		2	AN ECO-FRIENDLY APPROACH FOR OIL/WATER SEPARATION THROUGH SUPERHYDROPHOBIC COTTON FABRIC COATED WITH PLA/PCL BIONANOFIBER LOADED MAGNETIC NANOPARTICLE	Dr. FATMA BAYRAM SARİİPEK
		3	TRİFENİLAMİN-TİYOFEN TÜREVİNİN FOTOFİZİKSEL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	ZEYNEP GÜL HASAR Doç. Dr. MÜJGAN YAMAN
		4	NANOPARTİKÜLLERİN SENTEZİ: YEŞİL SENTEZ, ANTİBAKTERİYAL UYGULAMALARI VE GELECEK PERSPEKTİFLERİ	Doç. Dr. KADRIYE ÖZLEM SAYGI
		5	DEMİR NANOPARTİKÜLLERİN YEŞİL SENTEZİ VE BİYOTEKNOLOJİK UYGULAMALARI	Doç. Dr. KADRIYE ÖZLEM SAYGI
		6	BİS ((TRİFLUOROMETİL)SÜLFONİL) AMİD ANYONLARINI İÇEREN FOSFAZEN ESASLI İYONİK SIVININ SENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU	Doç. Dr., HÜSEYİN AKBAŞ
		7	İYODÜR ANYONLARINI İÇEREN KUATERNİZE HALKALI FOSFAZEN BİLEŞİĞİNİN SENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU	Doç. Dr., HÜSEYİN AKBAŞ
		8	INVESTIGATION OF THE EFFECT OF METAL IONS ON THE ACTIVITY OF RECOMBINANT HRP A2A ISOENZYME	PhD student Şeyda YILDIZ ARSLAN PhD student Nurgül ABUL Assoc. Prof. Dr. Yağmur ÜNVER Prof. Dr. Hasan ÖZDEMİR
		9	OVERVIEW OF GENETIC TRANSFORMATION METHODS FOR FUNGI	PhD student Şeyda YILDIZ ARSLAN Assoc. Prof. Dr. Yağmur ÜNVER
		10	TIBBİ MASKE ENDÜSTRİSİ ATIK SUYUNDAN NF270 POLİMERİK NANOFİLTASYON MEMBRANI İLE KOİ GİDERİMİNİN İNCELENMESİ	Yüksek Kimya Mühendisi, Zeynep Ece Güden Prof. Dr., Duygu Kavak
		11	NF 270 POLİMERİK NANOFİLTASYON MEMBRANI KULLANILARAK PLASTİK ÜRETİM ATIK SUYUNDAN ASKIDA KATI MADDE GİDERİMİ	Yüksek Kimya Mühendisi, Selin Gülcan Prof. Dr., Duygu Kavak

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Assis. Prof. Dr. James Moir	1	CORPORATE RESPONSIBILITY ASSESSMENT FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT BASED ON CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY	Sun Mei, Nagata Katsuya, Onoda Hiroshi
		2	A DESCRIPTIVE STUDY ON ANALYSIS OF STATE PROGRAMS AND MANAGEMENT OF SOCIAL CRISIS IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	Madina Kenzhegaranova, Aibol Mukhsiyonov, Houman Sanandaji
		3	APPLICATION OF MOTIVATIONAL FACTORS FOR UPLOADING FILMS TO ULOZTO.NET AND PIRATEBAY.ORG WEBSITES	Dr. Pavel Janak
		4	ASSURANCE OF THE NATIONAL SECURITY IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	Sholpan Zhandossova, Erden Ordabek, Yelbolsyn Nazarov
		5	A PERSPECTIVE OF CRITICAL SOCIAL RESEARCH ON SELF-DIRECTED LEARNING AND INFORMATION TECHNOLOGY PRACTITIONERS	Assis. Prof. Dr. Roelien Goede
		6	“ENVIRONMENTAL REFUGEES“: THE PORTRAIT IN THE PORTUGUESE PRESS	Dr. Lecture Inês Vieira
		7	EMPLOYABILITY, KNOWLEDGE, AND STUDENTS	Assis. Prof. Dr. James Moir
		8	ETHICS, TRUST, AND PRIVACY ISSUES IN MANAGING YOUR ONLINE REPUTATION IN A WIRED, “NO PLACE TO HIDE“ WORLD	Lecture Karen Armstrong
				DEVELOPING A CONCEPTUAL MODEL FOR TACIT KNOWLEDGE SHARING ON SOCIAL MEDIA
		ISLAMIC CODE OF ETHICS FOR DIRECTORS	Ahmad Saiful Azlin Puteh Salin, Norlela Kamaludin, Siti Khadijah Ab Manan, Mohd Shatari Abdul Ghafar	

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24 Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assoc. Prof. Djurickovic MSc	1	INHABITANTS - BEHAVIOR AND SPATIAL IMPLICATIONS OF RIVERFRONT RESIDENTIAL IN YOGYAKARTA, INDONESIA	Hastuti Saptorini
		2	RESIDENTS - EXPECTATIONS FROM RURAL TELECENTRES: A CASE STUDY OF IMPLEMENTATION OF COMMON SERVICE CENTRES IN MUSHEDPUR VILLAGE, HARYANA, INDIA	Charru Malhotra, Girija Krishnaswamy
		3	EXAMINATION OF POTENTIAL CLUSTER DEVELOPMENT IN PANNONIAN CROATIA	Mirjana Radman-Funarić, Katarina Potnik Galić
		4	THE SIGNIFICANCE OF CLASS ATTENDANCE AND CUMULATIVE GPA FOR ACADEMIC SUCCESS IN INDUSTRIAL ENGINEERING CLASSES	Dr. Iec. Suleiman Obeidat, Adnan Bashir, Dr. Wisam Abu Jadayil
		5	ESTABLISHING OMS IN IHL	Suzana Basaruddin, Haryani Haron, Siti Arpah Noodin
		6	SOCIAL CONNECTIONS AND ABSORPTIVE CAPACITY	Rachelle Bosua, Nina Evans
		7	FROM E-GOVERNMENT TO E-DEMOCRACY CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR DEVELOPMENT IN MONTENEGRO	Assoc. Prof. Djurickovic MSc
		8	SPATIAL THINKING CONCERNS: TOWARDS RURAL SOCIOLOGICAL RESEARCH AGENDA IN THE THIRD MILLENNIUM	Dr. Abdel-Samad M. Ali
				APPRECIATING, INTERPRETING, AND UNDERSTANDING POSTERS VIA LEVELS OF VISUAL LITERACY
		EFFICIENT THINKING PROCESS IN THE DETERMINATION OF DESIGN SUGGESTIONS TO OPTIMIZE TREATMENT OF WEEE	Anastasia Katsamaki, Nikolaos Bilalis, Vassilis Dedoussis	

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24 Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Prof. Dr. Glenda Gunter	1	LEARNERS' AGGRESSIVE CONDUCT AND SUBSTANCE ABUSE AS PRIMARY CONTRIBUTORS TO TOBEPHOBIA IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS	Prakash Singh
		2	NETWORKS OF SCIENTIFIC COLLABORATION IN CO-AUTHORSHIP	Dr. Juha Kettunen
		3	A QUANTITATIVE STUDY ON THE INFLUENCE OF FOUR READING AND LIBRARY FACTORS ON THE GRADE AVERAGE OF UGANDAN SECONDARY SCHOOL STUDENTS	Valeda Dent
		4	A CASE STUDY ON THE MOST EFFECTIVE METHODS OF MOTIVATING AND INSPIRING STUDENT ENGAGEMENT	Mahmoud I. Syam, Osama K. El-Hafy
		5	THE IMPACT OF ICONIC AND BEAT GESTURES ON MEMORY RECALL IN GREEK'S PRIMARY AND SECONDARY LANGUAGE	Eleni Ioanna Levantinou
		6	ADVANCEMENT OF BASIC LITERACY IN THE CZECH REPUBLIC	Iva Košek Bartošová
		7	LESSONS FROM THE INTERNATIONAL STUDY TOUR: STUDENTS AS GLOBAL CITIZENS	Dr. Ana Hol
		8	COMPUTER EXPERIENCES AND COMPUTER ATTITUDES OF FUTURE CLASS TEACHERS	Teresa Coffman, Mary Beth Klinger
			EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN SECOND LIFE: VIRTUAL OR VIRTUALLY	Nancy Jennings, Chris Collins
			THE INFLUENCE OF INSTRUCTIONAL IMMEDIACY ON COGNITION AND LEARNING IN ONLINE CLASSES: EFFECTS OF THE IMPACT	Prof. Dr. Glenda Gunter
9				

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24 Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Assoc. Prof. Dr. Ali Nouri Emamzadeh	1	SEX DIFFERENCES IN THYROID GLAND STRUCTURE OF RABBITS	Parchami A. Fatahian Dehkordi Rf
		2	OLIVE LEAVES EXTRACT RESTORED THE ANTIOXIDANT PERTURBATIONS IN RED BLOOD CELLS HEMOLYSATE IN STREPTOZOTOCIN INDUCED DIABETIC RATS	Ismail I. Abo Ghanema Kadry M. Sadek
		3	THE EFFECTS OF GARLIC OIL (ALLIUM SATIVA), TURMERIC POWDER (CURCUMA LONGA LINN) AND MONENSIN ON TOTAL APPARENT DIGESTIBILITY OF NUTRIENTS IN BALOOCHI LAMBS	Ahmad Khalesizadeh Alireza Vakili Mohsen Danesh Mesgaran Reza Valizadeh
		4	THE EFFECT OF SELECTIVE CYCLOOXYGENASE (COX) INHIBITORS ON JAPANESE MEDAKA (ORYZIAS LATIPES) REPRODUCTION PARAMETERS	Agata Kowalska Radosław K. Kowalski Zdzisław Zakęś
		5	THE RELATIONSHIP BETWEEN EXCRETA VISCOSITY AND TMEN IN SBM	Assoc. Prof. Dr. Ali Nouri Emamzadeh
		6	PRAGATI NODE POPULARITY (PNP) APPROACH TO IDENTIFY CONGESTION HOT SPOTS IN MPLS	E. Ramaraj, A. Padmapriya
		7	EFFECT OF L-ARGININE ON NEUROMUSCULAR TRANSMISSION OF THE CHICK BIVENTER CERVICIS MUSCLE	S. Asadzadeh Vostakolaei
		8	SEX DIFFERENCES IN THYROID GLAND STRUCTURE OF RABBITS	Parchami A. Dr. Fatahian Dehkordi Rf
			OLIVE LEAVES EXTRACT RESTORED THE ANTIOXIDANT PERTURBATIONS IN RED BLOOD CELLS HEMOLYSATE IN STREPTOZOTOCIN INDUCED DIABETIC RATS	Ismail I. Abo Ghanema Kadry M. Sadek
			THE EFFECTS OF GARLIC OIL (ALLIUM SATIVA), TURMERIC POWDER (CURCUMA LONGA LINN) AND MONENSIN ON TOTAL APPARENT DIGESTIBILITY OF NUTRIENTS IN BALOOCHI LAMBS	Ahmad Khalesizadeh Alireza Vakili Mohsen Danesh Mesgaran Reza Valizadeh
9	THE EFFECT OF SELECTIVE CYCLOOXYGENASE (COX) INHIBITORS ON JAPANESE MEDAKA (ORYZIAS LATIPES) REPRODUCTION PARAMETERS	Agata Kowalska Radosław K. Kowalski Zdzisław Zakęś		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24 Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Dr. Iorgos Hadjichristou	1	ROCK SLOPE STABILIZATION AND PROTECTION FOR ROADS AND MULTI-STOREY STRUCTURES IN JABAL OMAR, SAUDI ARABIA	Ibrahim Abdel Gadir Malik Dafalla Siddig Dafalla Abdelazim Ibrahim
		2	HYBRID LIVING: EMERGING OUT OF THE CRISES AND DIVISIONS	Dr. Iorgos Hadjichristou
		3	LOCATING CRITICAL FAILURE SURFACE IN ROCK SLOPE STABILITY WITH HYBRID MODEL BASED ON ARTIFICIAL IMMUNE SYSTEM AND CELLULAR LEARNING AUTOMATA (CLA-AIS)	Ramin Javadzadeh Emad Javadzadeh
		4	PREDICTION OF IN SITU PERMEABILITY FOR LIMESTONE ROCK USING ROCK QUALITY DESIGNATION INDEX	Dr. Ahmed T. Farid Dr. Muhammed Rizwan
		5	EFFECT OF NANO-SIO2 SOLUTION ON THE STRENGTH CHARACTERISTICS OF KAOLINITE	Lec. Reza Ziaie Moayed DR. Hamidreza Rahmani
		6	ROOT GROWTH OF MORUS ALBA AS AFFECTED BY SIZE OF CUTTINGS AND POLYTHENE LOW TUNNEL	Irfan Ahmad Tahir Siddiqui Rashid Ahmad Khan Tahir Munir Butt
		7	RENEWED URBAN WATERFRONT: SPATIAL CONDITIONS OF A CONTEMPORARY URBAN SPACE TYPOLOGY	Assis. Prof. Dr. Beate Niemann Fabian Pramel

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof. Dr. Subramaniam Chandran	1	COGNITIVE BEHAVIOUR THERAPY TO TREAT SOCIAL ANXIETY DISORDER: A PSYCHOLOGY CASE	Yasmin Binti Othman Mydin Mohd. Fadzillah Abdul Razak
		2	SERIOUS GAME FOR AUTISM CHILDREN: REVIEW OF LITERATURE	Helmi Adly Mohd Noor Faaizah Shahbodin Naim Che Pee
		3	THE IMPLICIT METHODS FOR THE STUDY OF TOLERANCE	Dr. M. Bambulyaka
		4	EXPERT WITNESS TESTIMONY IN THE BATTERED WOMAN SYNDROME	Ana Pauna
		5	HOW DOES PSYCHOANALYSIS HELP IN RECONSTRUCTING POLITICAL THOUGHT? AN EXERCISE OF INTERPRETATION	Prof. Dr. Subramaniam Chandran
		6	ALIGNING IS DEVELOPMENT WITH USERS- WORK HABITS	Abbas Moshref Razavi Rodina Ahmad
		7	HOW VALID ARE OUR LANGUAGE TEST INTERPRETATIONS? A DEMONSTRATIVE EXAMPLE	Masoud Saeedi Shirin Rahimi Kazerooni Vahid Parvaresh
		8	CULTURAL ANXIETY AND ITS IMPACT ON STUDENTS- LIFE: A CASE STUDY OF INTERNATIONAL STUDENTS IN WUHAN UNIVERSITY	Dr. Nadeem Akhtar Shan Bo
			COGNITIVE BEHAVIOUR THERAPY TO TREAT SOCIAL ANXIETY DISORDER: A PSYCHOLOGY CASE	Yasmin Binti Othman Mydin Mohd. Fadzillah Abdul Razak
			SERIOUS GAME FOR AUTISM CHILDREN: REVIEW OF LITERATURE	Helmi Adly Mohd Noor Faaizah Shahbodin Naim Che Pee
9				

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assoc . Prof. Dr. Ali Mohamadi Sami	1	ISOLATION AND IDENTIFICATION OF DIACYLGLYCEROL ACYLTRANSFERASE TYPE- 2 (GAT2) GENES FROM THREE EGYPTIAN OLIVE CULTIVARS	Yahia I. Mohamed Ahmed I. Marzouk
		2	EFFECT OF VARIOUS POLLEN SOURCES TO ABILITY FRUIT SET AND QUALITY IN 'LONG RED B' WAX APPLE	Dr. Nguyen Minh Tuan Yen Chung-Ruey
		3	ELECTROCHEMICAL PERFORMANCE OF CARBON NANOTUBE BASED SUPERCAPACITOR	Jafar Khan Kasi Ajab Khan Kasi Muzamil Bokhari
		4	ISOLATION AND IDENTIFICATION FIBRINOLYTIC PROTEASE ENDOPHYTIC FUNGI FROM HIBISCUS LEAVES IN SHAH ALAM	Mohd Sidek Ahmad Assis. Prof. Dr. Zainon Mohd Noor Dr. Zaidah Zainal Ariffin
		5	STATISTICAL MODELING FOR PERMEABILIZATION OF A NOVEL YEAST ISOLATE FOR B-GALACTOSIDASE ACTIVITY USING ORGANIC SOLVENTS	Shweta Kumari Parmjit S. Panesar Manab B. Bera
		6	INHIBITORY EFFECT OF HELICHRYSUM ARENARIUM ESSENTIAL OIL ON THE GROWTH OF FOOD CONTAMINATED MICROORGANISMS	Assoc . Prof. Dr. Ali Mohamadi Sami
		7	INFLUENCE OF THE FIELD TYPE (MOUNTAIN AND PLAIN) ON THE CUPRIC STATUS OF LAMBS	Mouna Mallem, Majid Thdjane
		8	ISOLATION AND IDENTIFICATION OF DIACYLGLYCEROL ACYLTRANSFERASE TYPE- 2 (GAT2) GENES FROM THREE EGYPTIAN OLIVE CULTIVARS	Yahia I. Mohamed Ahmed I. Marzouk Mohamed A. Yacout
			ELECTROCHEMICAL PERFORMANCE OF CARBON NANOTUBE BASED SUPERCAPACITOR	PHD can. Jafar Khan Kasi Dr. Ajab Khan Kasi

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24 Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Dr. Yoko Namekata	1	OBJECTIVITY, RELIABILITY AND VALIDITY OF THE 90° PUSH-UPS TEST PROTOCOL AMONG MALE AND FEMALE STUDENTS OF SPORTS SCIENCE PROGRAM	Ahmad Hashim Assis. Prof. Dr. Mohd Sami Madon
		2	INDUCTIONS OF CAC2 ON SPERM MORPHOLOGY AND VIABILITY OF THE ALBINO MICE (MUS MUSCULUS)	Dr. Dike H. Ogbuagu Asis. Prof. Dr. Etsede J. Orntsematosan
		3	PROTECTIVE EFFECT OF THYMOQUINONE AGAINST NEPHROTOXICITY INDUCED BY CADMIUM IN RATS	Amr A. Fouad Hamed A. Alwadaani Iyad Jresat
		4	OCCURRENCE OF ADULT TAENIA SAGINATA IN CATTLE SLAUGHTERED IN MAJOR ABATTOIRS IN PORT HARCOURT METROPOLIS, NIGERIA	Lecture Lebari B. Gboeloh
		5	A STUDY OF GENERAL ATTACKS ON ELLIPTIC CURVE DISCRETE LOGARITHM PROBLEM OVER PRIME FIELD AND BINARY FIELD	Ms. Tun Myat Aung Ms. Ni Ni Hla
		6	INTEGRATED ACOR/IACOMV-R-SVM ALGORITHM	Hiba Basim Alwan Ku Ruhana Ku-Mahamud
		7	SOLAR-INDUCTED CLUSTER HEAD RELOCATION ALGORITHM	Goran Djukanovic Goran Popovic
		8	AUTOMATED JAVA TESTING: JUNIT VERSUS ASPECTJ	Manish Jain, Dinesh Gopalani
			EFFECT OF MODIFICATION AND EXPANSION ON EMERGENCE OF COOPERATION IN DEMOGRAPHIC MULTI-LEVEL DONOR-RECIPIENT GAME	Dr. Tsuneyuki Namekata Dr. Yoko Namekata
			MODELING AND ANALYZING THE WAP CLASS 2 WIRELESS TRANSACTION PROTOCOL USING EVENT-B	Rajaa Filali Mohamed Bouhdadi

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Prof. Sanjeev Kumar	1	A COMPACT VIA-LESS ULTRA-WIDEBAND MICROSTRIP FILTER BY UTILIZING OPEN-CIRCUIT QUARTER WAVELENGTH STUBS	Muhammad Yasir Wadood Fatemeh Babaecian
		2	RECEIVED SIGNAL STRENGTH INDICATOR BASED LOCALIZATION OF BLUETOOTH DEVICES USING TRILATERATION: AN IMPROVED METHOD FOR THE VISUALLY IMPAIRED PEOPLE	Muhammad Irfan Aziz Thomas Owens Uzair Khaleeq Uz Zaman
		3	12X12 MIMO TERMINAL ANTENNAS COVERING THE WHOLE LTE AND WIFI SPECTRUM	Mohamed Sanad Noha Hassan
		4	DEVELOPMENT OF MAINTENANCE SCHEDULE AND ROOT CAUSE ANALYSIS BASED ON COMPUTERIZED MAINTENANCE MANAGEMENT SYSTEM FOR A FERTILIZER PLANT	Prof. Sanjeev Kumar
		5	AGENT/GROUP/ROLE ORGANIZATIONAL MODEL TO SIMULATE AN INDUSTRIAL CONTROL SYSTEM	Noureddine Seddari Mohamed Belaoued Salah Bougueroua
		6	OPTIMIZING LOGISTICS FOR COURIER ORGANIZATIONS WITH CONSIDERATIONS OF CONGESTIONS AND PICKUPS: A COURIER DELIVERY SYSTEM IN AMMAN AS CASE STUDY	Nader A. Al Theeb Zaid Abu Manneh Ibrahim Al-Qadi
		7	REVISED TECHNOLOGY ACCEPTANCE MODEL FRAMEWORK FOR M-COMMERCE ADOPTION	Dr. Manish Gupta
		8	PRIVACY ISSUES IN PERVASIVE HEALTHCARE MONITORING SYSTEM: A REVIEW	Rusyaizila Ramli Nasriah Zakaria Putra Sumari
			SECURITY ARCHITECTURE FOR AT-HOME MEDICAL CARE USING SENSOR NETWORK	Dr. S.S.Mohanavalli Sheila Anand
			ON THE ANALYSIS OF A COMPOUND NEURAL NETWORK FOR DETECTING ATRIO VENTRICULAR HEART BLOCK (AVB) IN AN ECG SIGNAL	Salama Meghriche Amer Draa Mohammed Boulemden

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Assoc. Prof. Dr. Weifeng Pan	1	SIMULATION AND EXPERIMENTATION OF MULTIBODY MECHANICAL SYSTEMS WITH CLEARANCE REVOLUTE JOINTS	A.F. Haroun, S.M. Megahed
		2	DEVELOPMENT OF NON-FUNCTIONAL REQUIREMENTS FOR DECISION SUPPORT SYSTEMS	Kassem Saleh
		3	DISTRIBUTION CENTERS RELIABILITY COST IN CAPACITATED FACILITY LOCATION PROBLEM	Mehdi Seifbarghy, Sajjad Jalali, Seyed Habib A. Rahmati
		4	FACTORS OF EFFECTIVE BUSINESS SOFTWARE SYSTEMS DEVELOPMENT AND ENHANCEMENT PROJECTS WORK EFFORT ESTIMATION	Beata Czarnacka-Chrobot
		5	QUANTIFYING THE STABILITY OF SOFTWARE SYSTEMS VIA SIMULATION IN DEPENDENCY NETWORKS	Assoc. Prof. Dr. Weifeng Pan
		6	STRONGLY ADEQUATE SOFTWARE ARCHITECTURE	Profç dı. Pradip Peter Dey
		7	MOTION CONTROL OF TUAV HAVING EIGHT ROTORS FOR ENHANCED SITUATIONAL AWARENESS	Igor Astrov, Andrus Pedai
		8	ANALYTICAL PREDICTION OF SEISMIC RESPONSE OF STEEL FRAMES WITH SUPERELASTIC SHAPE MEMORY ALLOY	Mohamed Omar
		9	EHICLE TRACKING AND DISABLING USING WIMAX	De. B.Gokulnath

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Assoc. Proh Drç Olga V. Korotkaya	1	CONTAINMENT/PENETRATION ANALYSIS FOR THE PROTECTION OF AIRCRAFT ENGINE EXTERNAL CONFIGURATION AND NUCLEAR POWER PLANT STRUCTURES	Dong Wook Lee, Adrian Mistreanu
		2	SUBSTRUCTURE METHOD FOR THERMAL-STRESS ANALYSIS OF LIQUID-PROPELLANT ROCKET ENGINE COMBUSTION CHAMBER	Assoc. Proh Drç Olga V. Korotkaya
		3	EFFECT OF STRUCTURE ON PROPERTIES OF INCREMENTALLY FORMED TITANIUM ALLOY SHEETS	Lucie Novakova, Petr Homola, Vaclav Kafka
		4	1G2A IMU\GPS INTEGRATION ALGORITHM FOR LAND VEHICLE NAVIGATION	O. Maklouf, Ahmed Abdulla
		5	REVOLVING FERROFLUID FLOW IN POROUS MEDIUM WITH ROTATING DISK	Paras Ram, Vikas Kumar
		6	STEADY STATE CREEP BEHAVIOR OF FUNCTIONALLY GRADED THICK CYLINDER	Tejeet Singh, Harmanjit Singh
		7	MAGNETOVISCOUS EFFECTS ON AXI-SYMMETRIC FERROFLUID FLOW OVER A POROUS ROTATING DISK WITH SUCTION/INJECTION	Vikas Kumar
		8	THE EFFECT OF CYCLIC SPEED ON THE WEAR PROPERTIES OF MOLYBDENUM DISULFIDE GREASES UNDER EXTREME PRESSURE LOADING USING 4 BALLS WEAR TESTS	Dr. Gabi Nehme
				ANALYSIS OF DIFFERENT DESIGNED LANDING GEARS FOR A LIGHT AIRCRAFT

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 12	Dr. Pravin Gaikwad,	1	EFFECTS OF COUPLING AGENT ON THE PROPERTIES OF HENEQUEN MICROFIBER (NF) FILLED HIGH DENSITY POLYETHYLENE (HDPE) COMPOSITES	Pravin Gaikwad, Dr. Prakash Mahanwar
		2	COMPARATIVE STUDY OF INTUITIONISTIC AND GENERALIZED NEUTROSOPHIC SOFT SETS	Dr. Debabrata Mandal
		3	SATELLITE RAINFALL PREDICTION TECHNIQUES - A STATE OF THE ART REVIEW	S. Sarumathi, N. Shanthi, S. Vidhya
		4	ACOUSTIC BEHAVIOR OF POLYMER FOAM COMPOSITE OF SHOREA LEPROSULA AFTER UV-IRRADIATION EXPOSURE	Anika Zafiah M. Rus, S. Shafizah
		5	MODELING AND SIMULATION OF AXIAL FAN USING CFD	Hemant Kumawat
		6	NUMERICAL INVESTIGATION OF NANOFLUID BASED THERMOSYPHON SYSTEM	Kiran Kumar K, Ramesh Babu Bejjam, Atul Najan
		7	THE THERMAL PROPERTIES OF NANO MAGNESIUM HYDROXIDE BLENDED WITH LDPE/EVA/IRGANOX1010 FOR INSULATOR APPLICATION	Ahmad Aroziki Abdul Aziz, Sakinah Mohd Alauddin, Ruzitah Mohd Salleh, Mohammed Iqbal Shueb
		8	PREDICTION OF SCOUR PROFILE CAUSED BY SUBMERGED THREE-DIMENSIONAL WALL JETS	Assis Prof. DR. Abdullah Al Faruque, Ram Balachandar
			NUMERICAL INVESTIGATION OF THE EFFECT OF NUMBER OF WAVES ON HEAT TRANSFER IN A WAVY WALL ENCLOSURE	Ali Reza Tahavvor, Saeed Hosseini, Afshin Karimzadeh Fard
			EFFECTS OF COUPLING AGENT ON THE PROPERTIES OF HENEQUEN MICROFIBER (NF) FILLED HIGH DENSITY POLYETHYLENE (HDPE) COMPOSITES	Dr. Pravin Gaikwad, Prakash Mahanwar
	9	COMPARATIVE STUDY OF INTUITIONISTIC AND GENERALIZED NEUTROSOPHIC SOFT SETS	Dr. Debabrata Mandal	

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 9:30 – 11:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Dr. M. Kalichová	1	THE ALTERATIONS OF SOME PANCREAS GLAND HORMONES AFTER AN AEROBIC STRENUOUS EXERCISE IN MALE STUDENTS	M. Javad Pourvaghar, A. Reza Shahsavari
		2	INFLUENCE OF SOCIAL FACTORS AND MOTIVES ON COMMITMENT OF SPORT EVENTS VOLUNTEERS	Farideh Shariffar, Zahra Jamalian, Reza Nikbakhsh, Zahra Nobakht Ramezan
		3	FOOD HABITS AND NUTRITIONAL STATUS OF FIJI RUGBY PLAYERS	Dr. Jimaima Lako, Assiss .Prof. Dr. Subramaniam Sotheeswaran, DR. Ketan Christi
		4	INFLUENCE OF STRENGTH ABILITIES ON QUALITY OF THE HANDSTAND	P. Hedbávný, G. Bago, M. Kalichová
		5	DİSTİNGUİSHİNG PLAYİNG PATTERN BETWEEN WİNNİNG AND LOSİNG FİELD HOCKEY TEAM İN DELHİ FİH ROAD TO LONDON 2012 TOURNAMENT	Sofwan N., Norasrudin S., Redzuan P., Mubin A.
		6	OBJECTİVİTY, RELİABİLİTY AND VALİDİTY OF THE 90° PUSH-UPS TEST PROTOCOL AMONG MALE AND FEMALE STUDENTS OF SPORTS SCİENCE PROGRAM	Ahmad Hashim, Mohd Sani Madon
		7	BİOMECHANİCAL ANALYİSİS OF THE BASİC CLASSİCAL DANCE JUMP – THE GRAND JETÉ	Dr. M. Kalichová
		8	ON THE ANALYİSİS OF A COMPOUND NEURAL NETWORK FOR DETECTİNG ATRİO VENTRİCULAR HEART BLOCK (AVB) İN AN ECG SİGNAL	Salama Meghriche, Amer Draa, Mohammed Boulemden
			THE ALTERATIONS OF SOME PANCREAS GLAND HORMONES AFTER AN AEROBIC STRENUOUS EXERCISE IN MALE STUDENTS	M. Javad Pourvaghar, A. Reza Shahsavari
			THE ALTERATIONS OF SOME PANCREAS GLAND HORMONES AFTER AN AEROBIC STRENUOUS EXERCISE IN MALE STUDENTS	Dr. M. Javad Pourvaghar, A. Reza Shahsavari
9				

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Prof. Dr. Mehmet ÖZMENLİ	1	MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN BİLİM POLİTİKASI VE TÜRK MODERLEŞMESİNE ETKİSİ	Doç. Dr. SERDAR SAYGILI
		2	United Nations Temporary Commission on Korea (UNTCOK) and Turkey's Membership	Arş. Gör. Muhammed Cihad Kubat
		3	Historiography on the Origins of the Korean War	Arş. Gör. Muhammed Cihad Kubat
		4	YÜKSEK İKTİSAT VE TİCARET MEKTEBİ YILLIKLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME	Doç. Dr., AHMET SAİT ÖZKUL
		5	BİR TİCARET TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ: İSTILAHÂT-I TİCARİYYE VE TARİFÂT-I KANUNİYYE	Doç. Dr., AHMET SAİT ÖZKUL
		6	CEM SULTAN'IN II. BEYAZIT İLE OLAN TAHT MÜCADELESİ VE SÜRGÜNLE BİTEN HAZİN SONU	AZİME ALAN
		7	SEMBOLLERLE HİNT KÜLTÜRÜ	Doç. Dr., ŞENGÜL DEMİREL
		8	MYTH, MEMORY, AND NOSTALGIA: ALTERNATIVE HISTORIOGRAPHIES IN TURKEY	İSMAİL YAZICI
		9	İÇ BATI ANADOLU'DA METAL BALTALAR VE YAKINDOĞU'DAKİ BENZERLERİ	Prof. Dr. Erkan FİDAN
		10	MÖ 3. BİNYIL'DA GİRİT MİMARİSİ	Prof. Dr. Erkan FİDAN
		11	GİRESUN YÖRESİ HALK OYUNLARI KIYAFETLERİNİN TARİHSEL SÜRECİ	Prof. Dr. Mehmet ÖZMENLİ Öğr. Gör. Gökhan HAMZAÇEBİ
		12	13. YÜZYIL GEZGİNİ KEŞİŞ RUBRUK'TA MOĞOL ÇADIR YAŞAMI	Prof. Dr. Mehmet ÖZMENLİ Öğr. Gör. Gökhan HAMZAÇEBİ
		13	TURKISH-RUSSIAN RELATIONS FROM THE END OF THE COLD WAR TO THE PRESENT DAY	Öğr. Gör. Dr. Emine AŞÇI
		14	TURKEY-TURKISTAN RELATIONS AFTER THE COLD WAR	Öğr. Gör. Dr. Emine AŞÇI

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş MERDAN	1	The Influence of Crises on Competitive Positioning in the Tourism Industry: A Strategic Analysis	Kawtar Anini Fatiha Benamar
		2	HALKLA İLİŞKİLERDE YAPAY ZEKA UYGULAMALARININ KULLANIMI	Prof. Dr. Burcu ÖKSÜZ Malike ORMANCI
		3	İPTAL KÜLTÜRÜ BAĞLAMINDA ETKİLEYİCİ DİZİSİNİN BETİMSSEL BİR ANALİZİ	Malike ORMANCI Prof. Dr. Burcu ÖKSÜZ
		4	DETERMINATION OF CONSUMERS' DIETARY BEHAVIORS IN İZMİR	Ziraat Müh. Zeynep AYDEMİR Ziraat Müh. Gözde YILDIZ Arş. Gör. Dr. Duran GÜLER Prof. Dr. Cihat GÜNDEM
		5	DİJİTAL DEVRİMİN BİR PARÇASI OLAN METAVERSE UYGULAMASININ MARKA REKLAM PROJELERİNDEKİ YERİ	Dr. Yeliz YAPICIOĞLU AYAZ
		6	HAVALİMANI REKABETİ ALANINDAKİ ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	Arş. Gör. Dr. Hilal Tuğçe LAPÇIN
		7	Muhasebe Meslek Mensuplarının Dijital Uygulamalara Yönelmesinin Vergi Tahakkuk ve Tahsilat Oranlarına Etkisi: 2019-2023 Yılları Arası Bütçe Gelirlerinin Analizi	Dr. Öğretim Üyesi Erkan UZUN
		8	MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI VE YAPAY ZEKA KULLANIMI: BEKLENTİLER, OLASI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	Dr. Öğretim Üyesi Erkan UZUN
		9	ORGANIC COTTON PRODUCTION AND EXPORT	Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş MERDAN
		10	ECONOMIC SITUATION OF THE BEE AND BEE PRODUCTS SECTOR IN TURKEY	Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş MERDAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Doç. Dr. Kürşad KARA	1	CIRCULAR ECONOMY AND EMIGRATION DURING POST-PANDEMIC PERIOD: ALBANIAN YOUTH CASE	Ph.D. MATILDA LIKAJ
		2	Öğretmenlerin Mesleki Tükenmişlikle Başa Çıkma Stratejileri ile İlgili Eğilimlerin Belirlenmesi	Melis ARSLAN Dr. Öğr.Üyesi Mustafa POLAT
		3	Using Stoic Pedagogy in Classroom Management	Dr. Fatih Öztürk
		4	Seneca's Educational Approach and Emotional Development	Dr. Fatih Öztürk
		5	Turkish teachers' awareness towards language and speech defects	Prof. Dr. Sedat MADEN Doç. Dr. Kürşad KARA
		6		
		7	SHAPING THE POLITICAL CULTURE OF THE IMMIGRANTS: TESTING BI-LINGUAL EDUCATION	Dr. HUMEYRA TUREDİ MURAT TUREDİ
		8	RESEARCH ON DECISION-MAKING PROCESS IN ELEMENTARY SCHOOLS	Ömer Faruk TÜRKERİ Prof. Dr. Mehmet ÖZBAŞ
		9	İNGİLİZCE ÖĞRENMEYE YÖNELİK MOTİVASYON ÖLÇEĞİNİN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN İNCELENMESİ	Doç. Dr. Öner Uslu Uzman Nil Aykol Dr. Duygu Kandemirci-Bayız Uzman Ece Çokay Taşcıoğlu
		10	USING ADDIE INSTRUCTIONAL MODEL DESIGN IN FORMING A LEARNING MODULE FOR TRANSLATION EDUCATION COURSE	Lecturer PhD, Tuğba SÖNMEZ AKALIN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 4	Doç. Dr. AYBIKE TUBA ÖZDEN	1	Maximizing Income Potential for Housewives through Strategic Social Media Engagement	Masoomeh Moosavand
		2	INSURANCE AND RELIGION: AN ANALYSIS ON INSURANCE DEMAND	Doç. Dr. AYBIKE TUBA ÖZDEN Prof. Dr. GÜRAY KÜÇÜKKOCAOĞLU
		3	TÜRKİYE'DE SENDİKALARIN ENGELLİ ÇALIŞANLAR İÇİN FAALİYETLERİ	Doç. Dr. Mehtap Demir Aliberk Durmaz
		4	TÜRKİYE'DE SENDİKALARIN ÇALIŞAN KADINLARA YÖNELİK FAALİYETLERİ	Doçent Dr. Mehtap DEMİR Zeynep GÜN DERİN
		5	INVESTIGATION OF THE EFFECT OF CREDIT CARD USAGE ON SPENDING TENDENCY	Dr. Neda ALIPOUR Prof. Dr. Erkan OKTAY Prof. Dr. Üstün ÖZEN Dr. Hadi POURMOUSA Betül ALĞAN UZUNOĞLU
		6	DETERMINANTS OF SATISFACTION WITH E-GOVERNMENT APPLICATIONS	Dr. Hadi POURMOUSA Prof. Dr. Erkan OKTAY Prof. Dr. Üstün ÖZEN Dr. Neda ALIPOUR, Güngör AZAP
		7	ADVERTISEMENTS AND THE CULTURE OF CONSUMPTION: A TOOL REPRODUCING SOCIAL CLASS INEQUALITIES	Umut GÜMÜŞSOY
		8	THE ROLE OF TRADE UNIONS IN REGULATING THE WORKING LIFE OF MIGRANT WORKERS	RABİA ŞEYDA ÇAKMAKÇI Doç. Dr. MEHTAP DEMİR
		9	JOB INSECURITY IN HOSPITALITY SECTOR: A FOCUSED REVIEW OF THE RESEARCH LITERATURE	Dr. Öğr. Üyesi, İbrahim YIKILMAZ Dr. Öğr. Üyesi, Nida PALABIYIK
		10	BURNOUT IN HOSPITALITY SECTOR: A FOCUSED REVIEW OF THE RESEARCH LITERATURE	Dr. Öğr. Üyesi, İbrahim YIKILMAZ Dr. Öğr. Üyesi, Nida PALABIYIK
		11	THE EFFECT OF PARENTS' PARTICIPATION IN CAREER DECISIONS ON THE JOB SEARCH PROCESS OF UNIVERSITY STUDENTS	Öğrenci, Serdar ÇALIŞIR Öğr. Gör. Dr. İbrahim TÜRKMEN
		12	THE EFFECT OF HOPE, WORRY, AND HOPELESSNESS TOWARD PREVENTING CLIMATE CHANGE ON SUSTAINABLE CONSUMPTION bibBEHAVIOURS	Öğrenci, Merve ASLI Öğr. Gör. Dr. İbrahim TÜRKMEN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Prof.Dr. E.Gülbuğ EROL	1	Celebrities and Social Media: A Critical Perspective	Tahereh Sarfi
		2	COVID-19 Lies: A Social Media Study	Shaho Sabbar
		3	THE PERSPECTİVE OF THE TURKİSH PRESS ON THE DAYTON AGREEMENT: THE CASES OF HÜRRİYET AND SABAH (1995)	Prof.Dr.Nurettin Güz Aida Çarovac Özbay
		4	ALTERNATIVE APPROACHES AGAINST DATA DISINFORMATION IN THE NEWS: “WWW.TEYİT.ORG” - SITE	Prof. Dr. Mehmet Gökhan GENEL
		5	THE EFFECT OF ELECTION SONGS, ONE OF THE POLITICAL COMMUNICATION PRACTICES, ON VOTING OF UNIVERSITY STUDENTS	Prof. Dr. Mehmet Gökhan GENEL
		6	FROM EMOTION TO ACTION, FROM HATE TO BOYCOTT: A QUALITATIVE STUDY ON BRAND BOYCOTT AS A RESULT OF BRAND HATE	Dr. Öğr. Üyesi, FİKRİYE ÇELİK Doç. Dr., ÖMER AYDINLIOĞLU
		7	MÜZE KART UYGULAMASI KAMU SPOTUNA YÖNELİK GÖTERGEBİLİMSSEL BİR OKUMA	Prof.Dr. E.Gülbuğ EROL
		8	A STUDY ON SOCIAL MEDIA PRATICS OF ORGANIC AGRICULTURAL BUSINESSES IN TURKEY IN THE PERIOD OF BIG DATA	Prof.Dr. E.Gülbuğ EROL
		9	TÜRK DİZİLERİNDE TEMSİL PROBLEMİ.	Prof. Dr.Süleyman Doğan Rabia Çelik Doç. Dr. Reşit Çelik Prof. Dr. Mevlüde Canlıca
		10	PUBLIC PRESSURE IN CRIMINAL TRIAL: THE ROLE OF THE MEDIA	Doç. Dr. Murat ŞAHİN
		11	EVALUATION OF JOURNALISM PROGRAMS IN TERMS OF SUSTAINABLE CLIMATE CHANGE LITERACY	DOÇ.DR. SİNEM ONAR E. AHSEN DEMİRCİOĞLU
		12	TÜTÜN KARŞITI SAĞLIK İLETİŞİMİ KAMPANYALARI: STOPTOBER KAMPANYASI ÖRNEK OLAYI	Prof. Dr. DENİZ SEZGİN
		13	SOSYAL MEDYADA E-SİGARA PAZARLAMA ÇALIŞMALARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Prof. Dr. DENİZ SEZGİN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	PROF. DR. ŞERMİN TAĞ KALAFATOĞLU	1	FUNDAMENTAL ISSUES AND SOLUTIONS IN SOCIAL MARKETING	Doç. Dr. Selin BİTİRİM OKMEYDAN
		2	HEALTH COMMUNICATION CAMPAIGNS AND SOCIAL ADVERTISING	Doç. Dr. Selin BİTİRİM OKMEYDAN
		3	TÜRKİYE'DE TÜRK DİZİLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi İrfan ARIK
		4	BIBLIOMETRIC STUDY ON GRADUATE THESIS WRITTEN BY FOREIGN STUDENTS IN THE FIELD OF CINEMA	Assoc. Prof. Hacer AKER Kemal ÖZTÜRK
		5	QUANTITATE YOUTUBE: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF POSTGRADUATE THESES IN THE FIELD OF COMMUNICATION STUDIES	Assoc. Prof. Hacer AKER Aynur HOKMURAVAN
		6	WHY ARE TRUE CRIME PROGRAMS POPULAR?	PROF. DR. ŞERMİN TAĞ KALAFATOĞLU
		7	USAGE OF MONSTERS IN HORROR FILMS	PROF. DR. ŞERMİN TAĞ KALAFATOĞLU
		8	CHANGING PRIVACY IN SOCIAL MEDIA	Doç. Dr., Erkan DİKİCİ
		9	BITLIS IN GRADUATE THESIS	Doç. Dr., Erkan DİKİCİ
		10	DETERMINANTS OF ECONOMIC VIOLENCE AGAINST WOMEN	Prof. Dr. Ömer ALKAN Assist Prof Dr. Şeyda ÜNVER
		11	DETERMINING FACTORS AFFECTING INTERNET BANKING USE	Assist Prof Dr. Şeyda ÜNVER Prof. Dr. Ömer ALKAN
		12		
		13	YAPAY ZEKA ÇAĞINDA HABERCİLİĞİN DÖNÜŞÜMÜ	Nesrin GÜLER Doç. Dr. M. Nur ERDEM

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assoc. Prof. Cennet ŞANLI	1	ULUSLARARASI BAKALORYA PROGRAMLARI VE DEĞİŞİM YÖNETİMİ SÜREÇLERİ	İSMAİL ÇAĞRI DAĞLI Prof. Dr., SEMİHA ŞAHİN
		2	MARAS DEPREMLERİNİ OSB OLAN ÇOCUKLA YAŞAMAK: OSB OLAN ÇOCUĞA SAHİP EBEVEYNLERİN EBEVEYNLİK DENEYİMLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Serap DOĞAN ASLAN
		3	Ortaöğretim Matematik Öğretmenlerinin Yazılı Sınavı Hazırlama Süreçlerine Dair Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi	Öğretmen Nazmiye MURAT Dr. Öğr. Üyesi Ebru SAKA
		4	INDIRECT WRITTEN CORRECTIVE FEEDBACK: STUDENT PERCEPTIONS	Öğr. Gör.,Ebru YEĞEN Prof. Dr.,Kemal Sinan ÖZMEN
		5	TÜRKÇE EĞİTİMİNDE DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ (2019-2023 YILLARI)	Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ÇAM TÜRKAN
		6	EĞİTİMDE ÜRETKENLİK VE HESAP VEREBİLİRLİK	Araştırma Görevlisi Aylin UZUN
		7	EĞİTİMDE LİDERLİK YAPMAK VE SORUMLULUK ALMAK	Araştırma Görevlisi Aylin UZUN
		8	A STUDY ON THE EXPECTATIONS OF GEOGRAPHY MASTER'S STUDENTS FROM GRADUATE EDUCATION	Assoc. Prof. Cennet ŞANLI
		9	REVIEW OF GRADUATE THESIS RELATED TO EDUCATION AND CREATIVITY	Ergül KUYUCU Emirhan DOĞAN Doc. Dr. Gülbin ZEREN NALINCI
		10	İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARI ALGILARI İLE ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ	Prof.Dr. ŞAFAK ULUÇINAR SAĞIR Yüksek Lisans Öğrencisi, BİRSEN ÖZÇİFTÇİ
		11	INVESTIGATING CHANGES IN STUDENTS' PISA PERFORMANCES FROM THE PERSPECTIVE OF SOCIOECONOMIC STATUS	Assoc. Prof. Özge ALTINTAŞ Assoc. Prof. H. Deniz GÜLLEROĞLU Prof. Dr. Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU
		12	VARIATION IN STUDENTS' PROFICIENCY LEVELS ACROSS PISA READING, MATHEMATICS, AND SCIENCE	Assoc. Prof. Özge ALTINTAŞ Assoc. Prof. H. Deniz GÜLLEROĞLU Prof. Dr. Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Doç. Dr. Sevdâ KOÇ AKRAN	1	ASSESSING STUDENT READINESS FOR MOBILE LANGUAGE LEARNING IN INSTRUCTIONAL TECHNOLOGY COURSES	Dr. FİDEL ÇAKMAK
		2	INTEGRATING CHATGPT IN CLASSROOMS: A MODEL FOR ECOLOGICALLY RESPONSIBLE AND EFFICIENT AI USAGE IN EDUCATION	Dr. FİDEL ÇAKMAK
		3	EVALUATIONS OF TEACHER CANDIDATES ON DRAMA COURSE IN EDUCATION	Doç. Dr. Sevdâ KOÇ AKRAN
		4	TEACHER CANDIDATES' PERCEPTIONS ON THE CUBIC PROGRAM CONCEPT: A METAPHOR ANALYSIS STUDY	Doç. Dr. Sevdâ KOÇ AKRAN
		5	OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNA SAHİP ÇOCUKLARIN NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN KARDEŞLERİYLE İLİŞKİLERİNE YÖNELİK ANNE GÖRÜŞLERİ	Duygu GİTTİ Prof. Dr. Gülümser GÜLTEKİN AKDUMAN
		6	ÖRNEK MATEMATİK SORULARININ TEMSİL YETERLİĞİ DÜZEYLERİ	Öğretmen, İREM DER Dr. Öğr. Üyesi, HİLAL YILDIZ
		7	TÜBİTAK 2209 ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DEĞERLENDİRMELERİ	Doç. Dr. Nagihan TANIK ÖNAL Doç. Dr. Nezh ÖNAL
		8	SİMÜLASYON TEMELLİ STEM ETKİNLİKLERİYLE İLGİLİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ	Doç. Dr. Nagihan TANIK ÖNAL Doç. Dr. Nezh ÖNAL
		9	EXAMINATION OF PSYCHOSOCIAL SUPPORT GUIDES FOR THE TEACHERS AND FAMILIES OF CHILDREN AFFECTED BY THE EARTHQUAKE IN THE CONTEXT OF CHILD-CENTERED DISASTER MANAGEMENT	Lecturer, Nisan Cansu Ertan
		10	LİSELERDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİN DENEYİMLERİ: BİR TOKENİZM ARAŞTIRMASI	Dr. NUMAN SAYLIK , Dr. SİDDİK ATAMAN
		11	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BAĞLANMA STİLLERİ VE KENDİNE SAYGI İLE İLİŞKİ DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİDE ALDATILMA ALGISİNİN ARACI ROLÜ	Dr. Öğr. Üyesi Çağla ÇELİMLİ, Prof. Dr. Seval ERDEN ÇINAR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Prof. Dr. Hatun Özlem GÜNEY	1	LYAPUNOV STABILITY OF A BIOLOGICAL MODEL WITH PARTIALLY CONSTANT ARGUMENT	ZEREN BAŞAR Prof. Dr. DUYGU ARUĞASLAN ÇİNÇİN Doç. Dr. REZZAN SEVİNDİK ADIGÜZEL
		2	APPROXIMATION OF GENERALIZED BLEIMANN-BUTZER-HAHN OPERATOR OF MAXIMUM-PRODUCT TYPE	Ala HACBEDRAN ALAHMAD ALDHEFEERY Prof. Dr. Sevilay KIRCI SERENBAY
		3	SOME COEFFICIENT BOUNDS FOR A SUBCLASS OF PSEUDO-TYPE UNIVALENT FUNCTIONS WITH VAN DER POL NUMBERS	Prof. Dr. Hatun Özlem GÜNEY
		4	ON INITIAL COEFFICIENT BOUNDS FOR A CERTAIN SUBCLASS OF BI-UNIVALENT FUNCTIONS RELATED TO GREGORY COEFFICIENTS	Prof. Dr. Hatun Özlem GÜNEY
		5	SOME FAMILIES OF MEROMORPHIC FUNCTIONS ASSOCIATED WITH INTEGRAL OPERATOR	Prof. Dr. Erhan DENİZ Dr. Öğr. Üyesi Sercan KAZIMOĞLU
		6	ON UNIVALENCE CRITERIA FOR UNIVALENT FUNCTIONS DEFINED BY A MULTIPLIER TRANSFORMATION AND RUSCHEWEYH DERIVATIVE	Dr. Öğr. Üyesi Sercan KAZIMOĞLU Prof. Dr. Erhan DENİZ
		7	EXISTENCE OF SOLUTIONS FOR A TRIHARMONIC EQUATION WITH VARIABLE EXPONENT	Gülistan Butakın Prof. Dr. Erhan Pişkin
		8	LOCAL EXISTENCE OF SOLUTIONS FOR A VARIABLE EXPONENT BIHARMONIC EQUATION	Gülistan Butakın Prof. Dr. Erhan Pişkin
		9	CLASSES OF FUZZY PARAMETERIZED FUZZY SOFT SETS	Deniz FİDAN Serdar ENGİNOĞLU
		10	SUMS OF ORESME AND ORESME-LUCAS NUMBERS	Burak ARSLAN Deniz FİDAN Rabia ÖZPINAR Serdar ENGİNOĞLU

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 12:00 – 14:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Assoc. Dr. ELİF AKPINAR KÜLEKÇİ	1	EFFECTS OF BOTANICAL GARDENS AS GREEN HERITAGE; EXAMPLE OF UPPSALA/SWEDEN LINNAEAN GARDEN	Doç. Dr. FERAN AŞUR Prof. Dr. ŞEVKET ALP
		2	DESIGN, MEANING, SYMBOLISM IN IRAN GARDENS	Assoc. Dr. FERAN AŞUR Assoc. Dr. ELİF AKPINAR KÜLEKÇİ
		3	HOBİ BAĞÇELERİNİN ÖNEMİ VE PEYZAJ MİMARLIĞI TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	Assoc. Dr. ELİF AKPINAR KÜLEKÇİ
		4	KENTSEL ALANLARDA DİKEY BAĞÇELERİN ROLÜ	Doç. Dr. Fatma AŞILIOĞLU Doç. Dr. Rukiye Duygu ÇAY
		5	KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALANLARDA YAYA TERMAL KONFORUNUN İNCELENMESİ	Doç. Dr. Rukiye Duygu ÇAY Doç. Dr. Fatma AŞILIOĞLU
		6	KENTSEL PEYZAJ TASARIMLARINDA AYDINLATMA DESENLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Doç. Dr. ELİF SAĞLIK EMİNE BERFİN MİNKARA
		7	EVALUATION OF STAKEHOLDER OPINIONS IN STRATEGIC LANDSCAPE PLANNING: A CASE STUDY FROM ERZURUM PALANDOKEN DAM POND	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGERİŞ Prof. Dr. Faris KARAHAN
		8	EXAMINATION OF URBAN REINFORCEMENT ELEMENTS FROM AN ERGONOMIC POINT OF VIEW: THE CASE OF RIZE DOĞU PARK	Assist. Prof. Dr. Gülcay ERCAN OĞUZTÜRK Graduate Student ELİF TUĞBA YILDIRIM
		9	KENTSEL KIYI ALANLARININ MEKANSAL KULLANIMI – BOSTANLI ÖRNEĞİ	ROJDA ÇELİK Prof. Dr. ABDULLAH KELKİT
		10	VADİLER VE SURIÇİ BÖLGELERİNİN ANALİZ ÇALIŞMASI	Doç. Dr. Reyhan AKAT Dr. Öğr. Üyesi Birgül ÇAKIROĞLU

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Assis. Prof. Dr. Anish H. Gandhi	1	ASSESSMENT OF SHEAR STRENGTH PARAMETERS OF MODIFIED LOESS WITH COMMON ADMIXTURES IN GORGAN, IRAN	Seyed Erfan Hosseini Mohammad K. Alizadeh, Amir Mesbah
		2	INVESTIGATION INTO THE DEVELOPMENT METHOD OF BIM (BUILDING INFORMATION MODELING) SOFTWARE IN A CLOUD COMPUTING ENVIRONMENT	Assis. Prof. Dr. Byung-Kon Kim
		3	FINITE ELEMENT METHOD SIMULATION AND PARAMETERIZATION OF A C-SHAPED ELECTROMAGNET FOR MATERIAL MAGNETIC PROPERTIES CHARACTERIZATION	Assis. Prof. Dr. A. A Velásquez J.Baena
		4	YASER REZAPOUR, ARMIN JABBARIEH, FATEMEH BEHFAR, AHADOLLAH AZAMI, AIDIN SHAMSALGHORAYI	Yaser Rezapour Armin Jabbarieh Fatemeh Behfar Ahadollah Azami Aidin Shamsalghorayi
		5	HEAT CONDUCTION THROUGH LIGHTWEIGHT TIMBER CONSTRUCTIONS WITH MINERAL WOOL	J. Schmidt O. Kornadt
		6	ESTABLISHMENT OF THE CAUSE-SYSTEM FOR POOR CONSTRUCTION SITE SAFETY AND PRIORITY ANALYSIS FROM DIFFERENT PERSPECTIVES	Shirong Li Xueping Xiang
		7	OPTIMIZATION OF STABILITY FOR FUNCTIONALLY GRADED PIPES CONVEYING FLUID	Karam Y. Maalawi Lecture Hanan E.M EL-Sayed
		8	OPTIMAL DESIGN OF THE LAUNCHING NOSE DURING INCREMENTAL LAUNCHING CONSTRUCTION OF A SAME-SPAN CONTINUOUS BRIDGE	Weifeng Wang Hengbin Zheng Xianwei Zeng
				APPLICATION OF "STREAMLINED" MATERIAL ACCOUNTING FOR ESTIMATING ENVIRONMENTAL IMPACT
		SPRINGBACK SIMULATIONS OF MONOLITHIC AND LAYERED STEELS USED IN PRESSURE EQUIPMENT	Assis. Prof. Dr. Anish H. Gandhi Dr. Harit K. Raval	
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assis. Prof. Kiranmai S.Rai	1	DEVELOPMENT OF MOLECULARLY IMPRINTED POLYMERS (MIPS) FOR THE SELECTIVE REMOVAL OF CARBAMAZEPINE FROM AQUEOUS SOLUTION	Bianca Schweiger, Lucile Bahnweg, Barbara Palm, Ute Steinfeld
		2	PENTACHLOROPHENOL REMOVAL VIA ADSORPTION AND BIODEGRADATION	Assis. Prof. Dr. Rakmi Abd.-Rahman Assis. Prof. Dr. Nurina Anuar
		3	FORMULATION AND EVALUATION OF VAGINAL SUPPOSITORIES CONTAINING LACTOBACILLUS	Sanae Kaewnopparat Nattha Kaewnopparat
		4	ASAD ULLAH MADNI, MAHMOOD AHMAD, NAVEED AKHTAR, MUHAMMAD USMAN SERICIN FILM: INFLUENCE OF CONCENTRATION ON ITS PHYSICAL PROPERTIES	Asad Ullah Madni Mahmood Ahmad, Naveed Akhtar, Muhammad Usman
		5	VALIDATION AND APPLICATION OF A NEW OPTIMIZED RP-HPLC-FLUORESCENT DETECTION METHOD FOR NORFLOXACIN	N. Namviriyachote N. Bang, P. Aramwit
		6	ANTIBACTERIAL CAPACITY OF PLUMERIA ALBA PETALS	Mahmood Ahmad Ghulam Murtaza Sonia Khiljee Muhammad Asadullah Madni
		7	PROACTIVE IDENTIFICATION OF FALSE ALERT FOR DRUG-DRUG INTERACTION	Assis. Prof. Dr. M. H. Syakira Dr. L. Brenda
		8	COMPARISON BETWEEN ANTIBACTERIAL EFFECTS OF ETHANOLIC AND ISOPROPYL: HEXAN (7:3) EXTRACTS OF ZINGIBER OFFICINALE ROSE	Hsuan-Chia Yang, Yan-Jhih Haung, Yu-Chuan Li
				NEUROGENIC POTENTIAL OF CLITORIA TERNATEA AQUEOUS ROOT EXTRACT–A BASIS FOR ENHANCING LEARNING AND MEMORY
		DEVELOPMENT OF MOLECULARLY IMPRINTED POLYMERS (MIPS) FOR THE SELECTIVE REMOVAL OF CARBAMAZEPINE FROM AQUEOUS SOLUTION	Assis. Prof. Kiranmai S.Rai	
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Dr. Tomislav Stambolic,	1	CORPORATE GOVERNANCE STRUCTURES AND OVERLAPPING DIRECTORATES IN THE CZECH REPUBLIC	Assis. Prof. Dr. Ondşej Nowak
		2	THE INFLUENCE OF STAKEHOLDER COMMUNICATION STRATEGIES ON CONSUMERS' ACCEPTANCE AND FINANCIAL PERFORMANCE: IN THE CONTEXT OF THE FERTILIZER INDUSTRY IN MALAYSIA	Hasnida Abdul Wahab Shahrina Md Nordin Lai Fong Woon Hasrina Mustafa
		3	EXAMINATION OF RUBBER WASTE UTILIZATION AT PANDORA PRODUCTION COMPANY LIMITED	S. Pechpoothong M. Kopystecki
		4	ADDRESSING MONEY LAUNDERING IN THE BANKING INDUSTRY: INSIGHTS FROM THE MALAYSIAN EXPERIENCE	Aspalella A. Rahman
		5	HYBRID ENERGY PROVISION WITH PREDOMINANTLY RENEWABLE CHOICE FOR SMALL INDUSTRIAL COMPLEX	Dr. Tomislav Stambolic, Anton Causevski
		6	STATISTICAL FORECASTING OF LIKELY DISTRESS IN NIGERIA'S BANKING SECTOR USING A NEURAL NETWORK APPROACH	Prof. Dr. D. A. Farinde
		7	EFFECTIVENESS IN URBAN ADMINISTRATION FOR THE SUSTAINABILITY AND COMPETITIVENESS OF A CITY: A CASE STUDY OF KUALA LUMPUR	Hamzah Jusoh Azmizam Abdul Rashid
		8	AN INVESTIGATION OF A NEURO-FUZZY INFERENCE SYSTEM FOR FORECASTING GROWTH IN GROSS DOMESTIC PRODUCT	Assoc. Prof. E. Giovanis
			HAZARDS OF LATE PAYMENT IN THE MALAYSIAN CONSTRUCTION INDUSTRY	Dr. Kho Mei Ye Hamzah Abdul Rahman
			THE PRESENT STATUS OF IMPLEMENTING MANUFACTURING CONTROL SYSTEMS FOR A KEY MANUFACTURING SECTOR	Rajab Abdullah Hokoma
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Dr. Svetlana Saksonova	1	DEVELOPMENT OF MOLECULAR IMPRINTED POLYMERS (MIPS) FOR THE SELECTIVE REMOVAL OF CARBAMAZEPINE FROM AQUEOUS SOLUTION	Bianca Schweiger, Lucile Bahnweg, Barbara Palm, Ute Steinfeld
		2	PENTACHLOROPHENOL REMOVAL VIA ADSORPTION AND BIODEGRADATION	Assis. Prof. Dr. Rakmi Abd.-Rahman Assis. Prof. Dr. Nurina Anuar
		3	FORMULATION AND EVALUATION OF VAGINAL SUPPOSITORIES CONTAINING LACTOBACILLUS	Lecture Sanae Kaewnopparat Dr. Nattha Kaewnopparat
		4	ASAD ULLAH MADNI, MAHMOOD AHMAD, NAVEED AKHTAR, MUHAMMAD USMAN	Asad Ullah Madni Mahmood Ahmad, Naveed Akhtar, Muhammad Usman
		5	SERICIN FILM: INFLUENCE OF CONCENTRATION ON ITS PHYSICAL PROPERTIES	Assis. Prof. Dr. N. Namviriyachote N. Bang, P. Aramwit
		6	VALIDATION AND APPLICATION OF A NEW OPTIMIZED RP-HPLC-FLUORESCENT DETECTION METHOD FOR NORFLOXACIN	Mahmood Ahmad Ghulam Murtaza Sonia Khiljee Dr. Muhammad Asadullah Madni
		7	ANTIBACTERIAL CAPACITY OF PLUMERIA ALBA PETALS	Assis. Prof. Dr. M. H. Syakira Dr. L. Brenda
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assis. Prof. Dr. Beate Niemann	1	EVALUATION OF URBAN LAND DEVELOPMENT DIRECTION IN KABUL CITY, AFGHANISTAN	Ahmad Sharif Ahmadi Yoshitaka Kajita
		2	INFLUENCE OF PLACE IDENTITY ON WALKABILITY: A COMPARATIVE STUDY BETWEEN TWO MIXED USED STREETS CHAHARBAGH ST. ISFAHAN, IRAN AND DEREBOYU ST. LEFKOSA, NORTH CYPRUS	Assis. Prof. Dr. R. Rafiemanzelat
		3	RENEWED URBAN WATERFRONT: SPATIAL CONDITIONS OF A CONTEMPORARY URBAN SPACE TYPOLOGY	Assis. Prof. Dr. Beate Niemann, Fabian Pramel
		4	URBAN ECOLOGICAL INTERACTION: AIR, WATER, LIGHT AND NEW TRANSIT AT THE HUMAN SCALE OF BARCELONA'S SUPERILLES	Philip Speranza
		5	PERFORMANCE EVALUATION OF A 'PRIORITY-CONTROLLED' INTERSECTION CONVERTED TO SIGNAL-CONTROLLED INTERSECTION	Prof. Dr. Ezenwa Chinenye Amanamba
		6	DISCUSSION ABOUT FREQUENT ADJUSTMENT OF URBAN MASTER PLANNING IN CHINA: A CASE STUDY OF CHANGSHOU DISTRICT, CHONGQING CITY	Sun Ailu Zhao Wanmin
		7	HYBRID LIVING: EMERGING OUT OF THE CRISES AND DIVISIONS	Yiorgos Hadjichristou
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Assoc. Prof. Dr. Suman Sharma	1	SHED SNAKE SKINS: A NATURAL RESOURCE FOR BIOMIMETIC MEMBRANES – ADVANCING PERMEATION STUDIES AND DRUG DELIVERY APPLICATIONS	Emma Grigoryan, Ashot Khachatryan, Karapet Flora Avjyan Savchenko,
		2	PRECISION DRUG DELIVERY OF GLIBENCLAMIDE: EXPLORING THE IMPACT OF POLYVINYL PYRROLIDONE AND ETHYL CELLULOSE CONCENTRATION ON RELEASE PROFILES AND KINETICS	Dr. Stepan Arakelova, Assis. Prof. Dr. Lilia Arsenyan
		3	INVESTIGATING THE EFFECTS OF AMINOPOLYETHER ON 18F-FDG PROPERTIES AND ITS IMPLICATIONS FOR PET IMAGING APPLICATIONS	Dr. Sunil Kamboj, Dr. Vipin Saini, Lecture GauravBala,
		4	ENDOPHYTES AS A NEW SOURCE OF BIOACTIVE COMPOUNDS: ISOLATION AND IDENTIFICATION OF FIBRINOLYTIC PROTEASE-PRODUCING FUNGI FROM HIBISCUS LEAVES	Assoc. Prof. Dr. Suman Sharma
		5	FROM CONCEPT TO REALITY: THE DESIGN AND DEVELOPMENT OF A MECHANICAL FORCE GAUGE FOR SQUARE WATERMELON MOLDING	Dr. Bedi Neayti Singh Phd. Candidate Balvinder Thakur,
		6	THE ROLE OF EXERCISE IN IMPROVING SEXUAL PERFORMANCE AND SEMEN QUALITY OF SAHIWAL BULLS: A PRACTICAL GUIDE FOR BREEDERS	Assis. Prof. Dr. Rathapon Dr.Sorrachaitawatwong, Nardauma Pouthai
		7	INVESTIGATING THE IMPACT OF DIETARY HERBAL SEED SUPPLEMENTATION ON CARCASS CHARACTERISTICS, IMMUNE RESPONSE, AND ANTIOXIDANT STATUS OF BROILER CHICKENS	Sirijit Tipchuwong, Chayanid Asasutjarit
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dr. Vita Levkane	1	PERFORMANCE ENHANCEMENT OF MEMBRANE DISTILLATION PROCESS IN FRUIT JUICE CONCENTRATION BY MEMBRANE SURFACE MODIFICATION	Samir K. Deshmukh, Mayur M. Tajane
		2	PRODUCTION OF APRICOT VINEGAR USING AN ISOLATED ACETOBACTER STRAIN FROM IRANIAN APRICOT	Keivan Beheshti Maal, Rasoul Shafiei, Noushin Kabiri
		3	EFFECT OF FERMENTATION TIME ON XANTHAN GUM PRODUCTION FROM SUGAR BEET MOLASSES	Marzieh Moosavi- Nasab, Safoora Pashangeh, Maryam Rafsanjani
		4	UTILIZATION JUICE WASTES AS CORN REPLACEMENT IN THE BROILER DIET	Yose Rizal, Maria Endo Mahata, Mira Andriani, Guoyao Wu
		5	SURVEY OF IMPACT OF PRODUCTION AND ADOPTION OF NANOCROPS ON FOOD SECURITY	Sahar Dehyouri, Seyed Jamal Farajollah Hosseini
		6	SOUS VIDE PACKAGING TECHNOLOGY APPLICATION FOR SALAD WITH MEAT IN MAYONNAISE SHELF LIFE EXTENSION	Vita Levkane, Sandra Muizniece-Brasava, Lija Dukalska
		7	INVESTIGATION OF PHYSICO-CHEMICAL PROPERTIES OF THE BACTERIAL CELLULOSE PRODUCED BY GLUCONACETOBACTER XYLINUS FROM DATE SYRUP	Marzieh Moosavi-Nasab, Ali R. Yousefi

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Dr. Yasuyuki Konishi,	1	COMPARISON OF PHYSICO-CHEMICAL PROPERTIES AND FATTY ACID COMPOSITION OF ELATERIOSPERMUM TAPOS (BUAH PERAH), PALM OIL AND SOYBEAN OIL	Siti Hamidah, Lee Nian Yian, Azizi Mohd
		2	PHYSICAL PROPERTIES AND STABILITY OF EMULSIONS AS AFFECTED BY NATIVE AND MODIFIED YAM STARCHES	Nor Hayati Ibrahim, Shamini Nair Achudan
		3	OPTIMIZATION OF EXTRACTION OF PHENOLIC COMPOUNDS FROM AVICENNIA MARINA (FORSSK.) VIERH USING RESPONSE SURFACE METHODOLOGY	V.Bharathi, Jamila Patterson, R.Rajendiran
		4	CHEMICAL AND BIOLOGICAL PROPERTIES OF LOCAL COWPEA SEED PROTEIN GROWN IN GIZAN REGION	Assoc. Prof. Abdelatif S. H. El-Jasser
		5	INTERACTION EFFECT OF DGAT1 AND COMPOSITE GENOTYPE OF BETA-KAPPA CASEIN ON ECONOMIC MILK PRODUCTION TRAITS IN CROSSBRED HOLSTEIN	A. Molee, N. Duanghaklang, P. Memkrathoke
		6	REVEALING CASEIN MICELLE DISPERSION UNDER VARIOUS RANGES OF NaCl: EVOLUTION OF PARTICLES SIZE AND STRUCTURE	Raza Hussain, Claire Gaiani, Joël Scher
		7	PROCESS DEVELOPMENT OF SAFE AND READY-TO-EAT RAW OYSTER MEAT BY IRRADIATION TECHNOLOGY	Pattama Ratana-Arporn, Pongtep Wilaipun
		8	EFFECT OF PRETREATMENT METHOD ON THE CONTENT OF PHENOLIC COMPOUNDS, VITAMIN C AND ANTIOXIDANT ACTIVITY OF DRIED DILL	Ruta Galoburda, Zanda Kruma, Karina Ruse
		9	VISUALIZED CHARACTERIZATION OF MOLECULAR MOBILITY FOR WATER SPECIES IN FOODS	Dr. Yasuyuki Konishi, Masayoshi Kobayashi

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Dr. Svetlana Saksonova	1	USING ISM TO IDENTIFY THE INTERRELATIONSHIPS AMONG CRITERIA FOR KNOWLEDGE MANAGEMENT WITHIN MALAYSIAN ORGANIZATIONS	Phd .Reza Sigari Tabrizi, Dr. Yeap Peik Foong, Nazli Ebrahimi
		2	EXPLORING THE IMPACT OF MARKET BETA ON ASSET PRICING: FINDINGS FROM THE ROMANIAN STOCK MARKET	Ioan Popa, Radu Lupu, Cristiana Tudor
		3	ASSESSING AN OFFSHORE WIND POWER PROJECT: ECONOMIC, STRATEGIC, AND ENVIRONMENTAL ASSESSMENT	Assis. Prof. Paula Ferreira, Filipa Vieira
		4	APPLICATION OF TOPSIS APPROACH TO SOLVE SUPPLIER SELECTION ISSUES	Dr. Omid Jadidi, Assis. Prof. Dr. Fatemeh Firouzi, Enzo Bagliery
		5	CORE PRINCIPLES OF THEORY OF CONSTRAINTS: AN UP-AND-COMING PHILOSOPHY	Ajay Gupta, Arvind Bhardwaj, Arun Kanda
		6	FRAMEWORK FOR POLICY MANAGEMENT IN ENTERPRISE POLICIES ADMINISTRATION	Dahir A. Ga'al, Wardah Zainal Abidin
		7	OPTIMIZING CUSTOMER RELATIONSHIPS THROUGH SOCIAL NETWORK MANAGEMENT	Assis. Prof. Dr. Srisawas Siriporn, Assis. Prof. Dr. Rotchanakitumnuai Siriluck
		8	STRATEGIES FOR DETERMINING THE IDEAL ASSET STRUCTURE FOR A COMMERCIAL BANK	Dr. Svetlana Saksonova
			SEGMENTATION OF STUDENTS INTERESTED IN STUDYING ABROAD THROUGH CLUSTER ANALYSIS	Kamila Tislerova, Marta Zambochova
			ANALYZING FOREIGN DIRECT INVESTMENT COMPETITION USING REAL OPTIONS IN A HIGHLY UNCERTAIN ENVIRONMENT	J. Zambujal-Oliveira
	9			

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Assoc. Prof. Dr. Michael Lissack	1	WHEN ELUCIDATIONS "INDUCE" MISTAKES: AN EXAMINATION OF DEPICTIONS AND COMPRESSIONS	Assoc. Prof. Dr. Michael Lissack
		2	IMPLEMENTATION OF MICROSOFT TECHNOLOGIES IN COURSEWORK – AN INSTANCE STUDY	Lilac Al Safadi, Rana Abu Nafesa, Regina Garcia
		3	CYBERSPACE: A NOVEL MEDIUM TO ADVANCE TRADITIONAL DANCES IN INDONESIA PERSIAN BAZAARS: THE DEMONSTRATION OF STABLE IDEAS	Dr. Maria Satya Rani, Fandy Tjiptono, Suyoto
		4	ELEMENTS INFLUENCING ECOLOGICAL MANAGEMENT PRACTICES AMONG HOTELS IN MALAYSIA	Dr. Aida Amirazodi
		5	RESILIENT HUMAN RIGHTS GOVERNANCE: FORMULATING INTERNATIONAL STANDARDS	Zaiton Samdin, Kasimu Abdu Bakori, Hamimah Hassan
			DETERMINANTS FOR TRIUMPH IN EXPATRIATION OF MALAYSIAN INTERNATIONAL CORPORATIONS	Helen P. Greatrex
		6	SUSTAINABLE TOURISM, EXPANSION, ALONG WITH PREDOMINANT FUNCTION OF KHARK (KHARG) AND KHARKO ISLANDS	LEC. Senian Malie, Oriah Akir
		7	AESTHETICS OF MOBILE INTERFACE DESIGN	Maral Mohamadi Zanjani
		8	A DESIGN BLUEPRINT FOR EVENT SUGGESTIONS IN NOVICE LOW-LITERACY COMMUNITIES	Shafiq ur Rehman, Jane-Lisa Coughlan
			SOCIAL IRRITATIONS DURING THE ERA OF MEDIEVAL CONFLICTS IN EUROPE	Yimeng Deng, Klarissa T.T. Chang
9				

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Dr. Miloš Šeda	1	OPTIMIZING OF GAS CONSUMPTION IN GAS-BURNER SPACE HEATER	Dr. Saeed Negahdari, Davood Jalali Vahid
		2	DEVELOPMENT OF AUTOMATIC GUIDED MOBILE ROBOT USING MAGNETIC POSITION METER	Geun-Mo Kim, Young-Jae Ryoo
		3	A SUPERVISORY SCHEME FOR STEP-WISE SAFE SWITCHING CONTROLLERS	Fotis N. Koumboulis, Maria P. Tzamtzi
		4	GEOMETRY DESIGN SUPPORTED BY MINIMIZING AND VISUALIZING COLLISION IN DYNAMIC PACKING	Johan Segeborn, Johan S. Carlson, Robert Bohlin, Rikard Söderberg
		5	FLEXIBLE HEURISTICS FOR PROJECT SCHEDULING WITH LIMITED RESOURCES	Dr. Miloš Šeda
		6	CLASSIC AND HEURISTIC APPROACHES IN ROBOT MOTION PLANNING A CHRONOLOGICAL REVIEW	Ellips Masehian, Davoud Sedighzadeh
		7	STABILIZER FILLET WELD STRENGTH UNDER MULTIAXIAL LOADING (EFFECT OF FORCE, SIZE AND RESIDUAL STRESS)	Iman Hadipour, Javad Marzbanrad
		8	INTELLIGENT ABS FUZZY CONTROLLER FOR DIVERSE ROADSURFACES	Dr. Roozbeh Keshmiri, Alireza Mohamad Shabri
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 12	Assoc. Prof. Dr. . Mvungi	1	CONVENTIONAL DESIGN AND SIMULATION OF AN URBAN HYBRID BUS	A. Khanipour, K. M. Ebrahimi, W. J. Seale
		2	AN EXPERT SYSTEM FOR CAR FAILURE DIAGNOSIS	Ahmad T. Al-Taani
		3	LIMIT CYCLE BEHAVIOUR OF A NEURAL CONTROLLER WITH DELAYED BANG-BANG FEEDBACK	Travis Wiens, Greg Schoenau, Rich Burton
		4	INTER-PHASE MAGNETIC COUPLING EFFECTS ON SENSORLESS SR MOTOR CONTROL	Assoc. Prof. Dr. . Mvungi
		5	T-DOF PI CONTROLLER DESIGN FOR A SPEED CONTROL OF INDUCTION MOTOR	Tianchai Suksri, Satean Tunyasrirot
		6	USING FUZZY CONTROLLER IN INDUCTION MOTOR SPEED CONTROL WITH CONSTANT FLUX	Hassan Baghgar Bostan Abad, Ali Yazdian Varjani, Taheri Asghar
		7	A METHOD FOR QUALITY INSPECTION OF MOTORS BY DETECTING ABNORMAL SOUND	Dt . Tadatsugu Kitamoto
		8	INDUSTRIAL COMPRESSOR ANTI-SURGE COMPUTER CONTROL	Ventzas Dimitrios, Petropoulos George
			DESIGN OF MOVING SLIDING SURFACES IN A VARIABLE STRUCTURE PLANT AND CHATTERING PHENOMENA	T.C. Manjunath

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 12:30 – 14:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Assoc. Prof. Dr. Minh Bui	1	HARNESSING THE POWER OF GARLIC AND CHILI: A NATURAL SOLUTION FOR CONTROLLING CABBAGE INSECT PESTS AND ENHANCING CROP GROWTH IN VIETNAM	Nguyen Tuan, Bui Lan Anh, Hoang Anh
		2	EXPLORING THE EFFICACY OF BANANA PEELS AS A BIOSORBENT FOR MANGANESE REMOVAL FROM AQUEOUS SOLUTIONS	Assoc. Prof. Dr. Minh Bui
		3	INVESTIGATING THE BROAD-SPECTRUM ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF EUCALYPTUS CAMENDULENSIS ESSENTIAL OIL AGAINST SELECTED BACTERIA AND FUNGI	Phd. Candidate Milad Mahmoud
		4	CRAFTING THE SQUARE WATERMELON MOLD: A MECHANICAL FORCE GAUGE DESIGN AND DEVELOPMENT JOURNEY	Dr. Mina Mehani, Prof. Dr. Nsasrin Salhi,
		5	UNVEILING FIBRINOLYTIC PROTEASE-PRODUCING ENDOPHYTIC FUNGI RESIDING IN HIBISCUS LEAVES FROM SHAH ALAM	Mohd Sidek Zainon Mohd Zaidah Zainal
		6	IMPACT OF BOVINE COLOSTRUM SUPPLEMENTATION ON INTESTINAL ENZYME ACTIVITY IN JUVENILE DOURADO SALMINUS BRASILIENSIS: A HISTOCHEMICAL INVESTIGATION	Assoc. Prof. Dr. Ahmad Noor Ariffin,
		7	REVOLUTIONIZING SQUARE WATERMELON PRODUCTION: THE INNOVATIVE DESIGN AND DEVELOPMENT OF A MECHANICAL FORCE GAUGE	Tahere Valeria, Sara Ladjel

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Prof. Dr. Hayati Aydın	1	DİVÂN SAHİBİ ŞEYH AHMED KUDDÛSÎ'YLE İLGİLİ OSMANLI ARŞİVLERİNDE BULUNAN BAZI HUSÛSÎ VESİKALAR	Doç. Dr. Mehmet Sait MERMUTLU
		2	FACTORS THAT NEGATIVELY AFFECT WOMEN'S ACCESS TO MOSQUES AND CONGREGATIONS	Assoc. Prof. Dr. İsmail YALÇIN
		3	PROBLEMS ENCOUNTERED IN THE CODIFICATION OF ISLAMIC FAMILY LAW	Assoc. Prof. Dr. İsmail YALÇIN
		4	KELAM TARİHİNDE İTİKADİ İHTİLAFLARIN NEDENLERİ	Prof. Dr. Mustafa ÜNVERDİ
		5	DEPREM METAFİZİĞİ	Prof. Dr. Mustafa ÜNVERDİ
		6	GAYRİ MÜSLİMLERİN İYİLİKLERİ HAKKINDA	Prof. Dr. Mustafa ÜNVERDİ
		7	SOME INTERPRETATION RULES IN UNDERSTANDING THE QURAN	Prof. Dr. Hayati Aydın
		8	APPROPRIATE MEANING IS ESSENTIAL IN TAFSİR	Prof. Dr. Hayati Aydın
		9	Cultural Frameworks of Deistic Approaches and Theological Argumentation	Dr. Öğr. Üyesi Aslı MENEKŞE

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Doç. Dr. Mustafa TUNÇER	1	HAVASS OF SURAH FATIHA ACCORDING TO ŞİFÂÜ'L EBDÂN	Fatma Zehra DONAT
		2	GENÇLERİN İNANÇ SORUNLARINA YÖNELİK MANEVİ DANIŞMANLIK VE REHBERLİK HİZMETLERİ BAĞLAMINDA BİR ANALİZ DENEMESİ	YL Öğrencisi Aysun ÖGCEM Doç. Dr. Ömer Faruk SÖYLEV Doç. Dr. Ergin ÖGCEM
		3	BİR TUTUM VEYA TAVIR OLMASI BAĞLAMINDA İMAN	YL Öğrencisi Aysun ÖGCEM Doç. Dr. Ergin ÖGCEM
		4	KUR'AN'A GÖRE MİRAS PAYLAŞIMINDA KADINA ERKEĞİN YARISI KADAR PAY VERİLMESİNİN GEREKÇELERİ	Doç. Dr. Mustafa TUNÇER
		5	AİLE BİREYLERİNE YÖNELİK MANEVİ DANIŞMANLIK SÜREÇLERİ (KÜTAHYA AİLE VE DİNİ REHBERLİK MERKEZİ ÖRNEĞİ)	FATMA ZEHRA IŞIK Doç. Dr. ÖMER FARUK SÖYLEV
		6	HİLAFETİN 30 YIL OLDUĞUNA İŞARET EDEN RİVAYETE FARKLI BİR BAKIŞ	Doç. Dr. Mevlüt POYRAZ Dr. Öğr. Üyesi Hatice ULUIŞIK
		7	HZ. MUHAMMED (SAS)'İN SİYASİ VE ASKERİ OLAYLARLA İLGİLİ GÖRÜP YORUMLADIĞI, HAYATINDA FİİLİ OLARAK KARŞILIK BULAN RÜYALARINA BİR BAKIŞ	Doç. Dr. Mevlüt POYRAZ Dr. Öğr. Üyesi Hatice ULUIŞIK
		8	WORLDLY (SECULARİZATION) AND ISLAMIC FAITH	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet TAŞDELEN
		9	İSLAMİ HAREKETİN RADİKAL İKİ YÖNÜ: SÜNNİ VE Şİİ PARADİGMANIN KUR'AN TASAVVURLARI -SEYYİD KUTUB (Ö. 1966)- MUHAMMED HÜSEYİN FADLALLAH (Ö. 2010) ÖRNEĞİ-	Arş. Gör., Sümeyra NALBANT

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Doç. Dr. Mehmet ONUR	1	4-6 YAŞ KUR'AN KURSLARININ GENEL ÇERÇEVESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, MERVE GÜL
		2	LIFE AND WORKS OF THE ANDALUSI EBÜ ÂMR OSMAN BİN SÂİD ED-DÂNİ	Muhammed Emin BARCA Doç. Dr. Nesrişah SAYLAN
		3	İSVİÇRE'DE DİN EĞİTİMİ	Yüksek Lisans Öğrencisi Dilber GÜL
		4	İSLAM HUKUKUNDAN AKIL VE BULUGUN TASARRUFLARA ETKİSİ	Doç. Dr. ALPASLAN ALKIŞ
		5	İSLAM YARGILAMA HUKUKUNUN TEMEL İLKELERİ	Doç. Dr. ALPASLAN ALKIŞ
		6	THE PROBLEM OF THE CREATION OF KALÂMULLAH IN THE EARLY THEOLOGICAL PARADIGM	Dr. Nazlı EKER
		7	İbnü'l-Arabi' Kavramlarını Erken Dönem Tasavvufunda Aramak: Tecelli Örneği	Firuze ŞAHİN
		8	İMAN ESASLARI AÇISINDAN KADER GAYB İLİŞKİSİ	Doç. Dr. Fehmi Soğukoğlu
		9	RELATIONSHIP-WORD-MEAN IN ISLAMIC LAW PROCEDURE	Doç. Dr. Mehmet ONUR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Doç. Dr. Fatih GÜLER	1	DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE ÇEVRESEL YÖNETİŞİM	Doç. Dr. YILDIZ ATMACA
		2	YEREL YÖNETİMLERDE KAMU GÖREVLİLERİ ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ	Doç. Dr. YILDIZ ATMACA
		3	EFFECT OF FEBRUARY 2023 EARTHQUAKES ON ELECTION TURNOUT RATE	Doç. Dr. Fatih GÜLER
		4	A PARLIAMENTARY SYSTEM READING THROUGH YES MINISTER SERIES	Doç. Dr. Fatih GÜLER
		5	TAX POLİCİES IMPLEMENTED IN THE FİGHT AGAINST POVERTY İN TURKEY	Dr. Öğr. Üy. Nagihan Özkanca Andıç
		6	RANKING OF PROVINCES IN TURKEY ACCORDING TO THEIR SATISFACTION WITH PUBLIC SERVICES USING CRITIC AND SAW METHODS	Doç. Dr. Engin KARAKIŞ
		7	KAMU KESİMİNDE ÇAĞDAŞ BÜTÇE ARAYIŞLARI: SOSYAL BÜTÇE	Dr. Öğr. Üyesi, İrem ERASA AKÇA
		8	DEFINING POLITICAL PARTICIPATION IN A DIGITALIZED WORLD	Asst. Prof. Dr. Özge Öz Döm
		9	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ GÖLGESİNDE TEMEL İKTİSADİ BİR SORUN: GIDA HAKKI	Arş. Gör. M. Gökhan ÖZDEMİR Öğr. Gör. Dr. Selin DİNÇER
		10	THE PROBLEM OF MERIT IN PUBLIC ADMINISTRATION: THE PRINCIPLE OF MERIT IN NATIONAL AND INTERNATIONAL DOCUMENTS	Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Halil GÜZEL
		11	TARIMSAL KREDİLERE İLİŞKİN GÜNCEL DEĞERLENDİRMELER	Öğr. Gör. Dr. Ümmühan MUTLU Öğr. Gör. Dr. Bahar AYDIN CAN
		12	TÜRKİYE'DE KAMU AR-GE TEŞVİKLERİ VE BİR YENİLİK GÖSTERGESİ OLARAK PATENT SAYILARI	Dr. Öğr. Üyesi, İPEK AKAD

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Doç.Dr. Ayşegül GÜRSOY	1	The Impact of Leadership Styles on Employee Motivation: Insights from Moroccan Companies	Zaynab Chriha
		2	THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA MARKETING ACTIVITIES ON BRAND EQUITY AND PURCHASE INTENTION: A STUDY ON COFFEE SHOPS IN ISTANBUL	Areej Alkadmani
		3	INDUSTRIAL REVOLUTION 4.0: POTENTIAL TO TRANSFORM THE WORLD	Sujay Kumar
		4	KOZMETİK SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÜZERİNE BİR İNCELEME	Arş. Gör., Zehra Özsürünç Arş. Gör., Hasan ŞENGÜLER
		5	KONGRE TURİZMİNİN KONGRE YAPILAN KENTE KATKILARININ İNCELENMESİ	Dr.Öğrt. Üyesi Ercan DEMİR
		6	KOSGEB DESTEKLERİNİN VAN İLİ GİRİŞİMCİLİK FAALİYETLERİNE KATKILARI	Dr.Öğrt. Üyesi Ercan DEMİR
		7	SEKTÖRLERDE COVID-19 ETKİSİ: ULUSAL VE ULUSLARARASI KARŞILAŞTIRMA	Doç.Dr. Ayşegül GÜRSOY Prof. Dr. Gülizar KURT-GÜMÜŞ
		8	COVID 19'UN TÜRKİYE'DEKİ FİRMALARIN AR-GE HARCAMALARI ÜZERİNE ETKİSİ	Arş. Gör. HİDAYET ZAHİD GÜRBÜZ
		9	COVID 19'UN TÜRKİYE'DEKİ FİRMALARIN NAKİT POLİTİKALARI ÜZERİNE ETKİSİ	Arş. Gör. HİDAYET ZAHİD GÜRBÜZ
		10	PANDEMİ SÜRECİNDE E-TİCARET UYGULAMASININ EVRİMİ	Ülkü ÇELİK ATEŞ Dr. Öğr. Üyesi ATIL TAŞER
		11	EVALUATION OF COUNTRIES' GROWTH PERFORMANCES DURING THE COVID-19 PANDEMİC	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Bahadır ŞİMŞEK Arş. Gör. Bilge MEYDAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Doç. Dr. ERKAN EFİLTİ	1	RAFADAN TAYFA ÇİZGİ FİLMİ İLE AKTARILAN DEĞERLERİN İNCELENMESİ	Uzman Öğretmen Mehmet Fatih KOÇ Dr. Öğr. Üyesi Yeliz BOLAT
		2	EBEVEYNLERDEN ÇOCUKLARA GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ AKTARILMASI	Uzman Öğretmen, Ali EROL Dr. Öğr. Üyesi Yeliz BOLAT
		3	OKUL YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK ÖZELLİKLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ: UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME	Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Kaan TÜRKCAN
		4	HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE KÖK DEĞERLERİN YERİ	Dr. Öğretim Üyesi, Adem ARSLAN
		5	HAYAT BİLGİSİ DERSİNİ ANLAMAYA ÇALIŞMAK	Dr. Öğretim Üyesi, Adem ARSLAN
		6	TÜRKİYE'DE EĞİTİMİN 100 YILI ÜZERİNE BİR ANALİZ	Prof. Dr. Mustafa Şahin Prof. Dr. Semiha Şahin
		7	ÖLÇÜLEBİLİR VERİLERLE TÜRKİYE'DE EĞİTİM	Prof. Dr. Semiha Şahin Prof. Dr. Mustafa Şahin
		8	ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YABANCI DİL OLARAK ARAPÇA KONUŞMADA KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: RECEP TAYYİP ERDOĞAN İMAM HATİP ORTAOKULU ÖRNEĞİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, BÜŞRA MEŞE
		9	GÜZEL SANATALAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN BİLİŞSEL YAPILARI: MAKAM KAVRAMI	Dr. Öğr. Üyesi, Levent Değirmencioglu
		10	Eğitimde Strateji Geliştirme ve AR-GE Faaliyetlerinin Türkiye Yüzyılı Bağlamında İncelenmesi	Hüseyin AKPINAR Muhammet Bahadır ŞAHİN
		11	AN INVESTIGATION OF UNIVERSITY STUDENTS' VIEWS ON PSYCHOLOGICAL SUPPORT	Doç. Dr. ERKAN EFİLTİ RPD Uzmanı, AZİZA AHATOVA
		12	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK PROGRAMINA GELEN ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK ETİĞİ ALGILARININ BELİRLENMESİ	Doç. Dr. ERKAN EFİLTİ Dr. Öğrencisi, ERİŞ ÜNVER

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assoc.Prof.Dr. ZEYNEP ÖZKURT	1	TAME AND WILD AUTOMORPHISMS ON FREE METABELIAN LEIBNIZ ALGEBRAS	Assoc.Prof.Dr. ZEYNEP ÖZKURT
		2	JACOBIAN MATRICES ON FREE METABELIAN LEIBNIZ ALGEBRAS	Assoc.Prof.Dr. ZEYNEP ÖZKURT
		3	MANYETİK ALANLI ACAYİP KUARK MADDE DAĞILIMININ CREATION FIELD TEORİDE İNCELENMESİ	Dr. Arzu AKTAŞ Doç. Dr. Sezgin AYGÜN
		4	KASNER UZAY – ZAMANINDA QUINTESSENCE ÇÖZÜMLERİ	Dr. Arzu AKTAŞ Doç. Dr. Sezgin AYGÜN
		5	GLOBAL EXISTENCE OF SOLUTIONS FOR A PETROVSKY EQUATION WITH NONLINEAR BOUNDARY DISSIPATION	Ayşe Fidan Erhan Pişkin
		6	DECAY OF SOLUTIONS FOR A FOURTH-ORDER WAVE EQUATION WITH NONLINEAR BOUNDARY DISSIPATION	Erhan Pişkin Ayşe Fidan
		7	Positiveness of Many-Interval Sturm-Liouville Operators	Doç. Dr. Hayati OLĞAR Prof. Dr. Oktay MUHTAROĞLU
		8	The Weak Solutions of Many-Interval Sturm-Liouville Boundary-Value-Transmission Problems	Doç. Dr. Hayati OLĞAR Prof. Dr. Oktay MUHTAROĞLU Prof. Dr. Kadriye AYDEMİR
		9	SOFT LIMIT AND SOFT CONTINUITY FOR FUNCTIONS WITH MULTI VARIABLES	Burak ARSLAN Serdar ENGİNOĞLU
		10	SOFT DIFFERENTIABILITY	Burak ARSLAN Serdar ENGİNOĞLU

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Prof. Dr. Zehra Yücedağ	1	BLOW UP OF SOLUTIONS FOR $p(x)$ -BIHARMONIC LAMÉ EQUATION WITH NEGATIVE INITIAL ENERGY	Nebi Yılmaz Erhan Pişkin
		2	NONEXISTENCE OF GLOBAL SOLUTIONS FOR $p(x)$ -BIHARMONIC LAMÉ EQUATION WITH POSITIVE INITIAL ENERGY	Nebi Yılmaz Erhan Pişkin
		3	ON A BOUNDARY VALUE PROBLEM FOR MANY-INTERVAL DIFFERENTIAL EQUATION WITH TRANSMISSION CONDITIONS	Prof., Kadriye AYDEMİR Prof., Oktay Sh. MUKHTAROV Asst. Prof., Merve YÜCEL
		4	ON AN APPROXIMATE DTM- SOLUTION TO THE TRANSMISSION PROBLEM	Asst. Prof., Merve YÜCEL Prof., Oktay Sh. MUKHTAROV Prof., Kadriye AYDEMİR
		5	EXISTENCE OF SOLUTIONS FOR EQUATIONS OF $p(x)$ -LAPLACE TYPE OPERATORS WITH NONLINEAR BOUNDARY CONDITIONS	Prof. Dr. Zehra Yücedağ
		6	EXISTENCE OF WEAK SOLUTIONS FOR ELLIPTIC PROBLEMS WITH VARIABLE EXPONENT AND NONLINEAR BOUNDARY CONDITIONS	Prof. Dr. Zehra Yücedağ
		7	ON OPTIMAL CONTROL OF AN INITIAL CONDITION IN A PARABOLIC SYSTEM BY A VARIATIONAL METHOD	Yeşim AKBULUT
		8	On Eccentric Connectivity Index of Some Middle Graphs	Yaren Aktürk Aysun Aytaç

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Assoc. Prof. Dr. Mehmet Erdi KORKMAZ	1	INVESTIGATION OF WEAR PROPERTIES OF MULLITE-ALUMINA-ZIRCONIA CERAMICS	Asst. Prof. Dr. MEHMET AKIF HAFIZOĞLU Assoc. Prof. Dr. TAHSİN BOYRAZ Assoc. Prof. Dr. AHMET AKKUŞ
		2	OPTIMIZATION OF THE GRIPPER ELEMENT IN THE AUTOMATED ROBOT UNIT CELL	Araştırmacı Murat İPEK Araştırmacı Meriç IŞIK
		3	INVESTIGATION OF ENERGY ABSORPTION CAPABILITIES OF CYLINDRICAL CRASH BOXES MADE OF GLASS FIBER REINFORCED POLYMER MATRIX COMPOSITE WRAPPED AT DIFFERENT ANGLES	Asist. Prof., ERTAN KÖSEDAĞ Master Student, MEHMET TAY
		4	THE EFFECT OF RENEWABLE ENERGY ON ENERGY EFFICIENCY	Öğr.Gör. Tuğba ATAL Dr.Müh. Bülent AYHAN Prof.Dr. Hasan Hüseyin ÖZTÜRK
		5	STRATEGIES TO INCREASE ENERGY EFFICIENCY	Öğr.Gör. Tuğba ATAL Dr.Müh. Bülent AYHAN Prof.Dr. Hasan Hüseyin ÖZTÜRK
		6	YENİ NESİL ELEKTRİKLİ ARAÇLAR İÇİN ÖZEL JANT GELİŞTİRİLMESİ	Robot ve Otomasyon Mühendisi, Umut COŞGUN Doç. Dr., Ahmet FEYZİOĞLU
		7	İÇ MEKANLAR İÇİN, BİOMETRİK ÖZELLİKLER GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULARAK GELİŞTİRİLEN, HİDROLİK PRESTE ÜRETİLMEME UYGUN, UZUN KULLANIM ÖMÜRLÜ, ENERJİ VERİMLİLİĞİ YÜKSEK, KARE AYDINLATMA SİSTEMİ TASARIMI	Ömer İŞBİLİR Murat KOCAOĞLU Doç. Dr., Ahmet FEYZİOĞLU
		8	Evaluation of Cutting Forces in High-Speed Turning of AA7075-T6 Aluminum Alloys: A Finite Element Modelling Study	Assoc. Prof. Dr. Mehmet Erdi KORKMAZ Prof. Dr. Mustafa GÜNAY
		9	PASLANMAZ ÇELİĞİN DELİNMESİNDE İTME KUVVETİ VE ÇAPAK YÜKSEKLİĞİNİN PARAMETRİK ANALİZİ VE MODELLENMESİ	Prof. Dr. Mustafa GÜNAY Doç. Dr. Mehmet Erdi KORKMAZ
		10	THE EFFECT OF 3D PROTOTYPING ON PRODUCTION	Mechanical Engineer, Ayça KURT
		11	PGV/PGA ORANININ ÇOKLU AYARLI KÜTLE SÖNÜMLEYİCİLERİN KONTROL PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	Doçent Doktor, ONUR ARAZ
		12	YAPI-ZEMİN ETKİLEŞİMİ DİKKATE ALINARAK ÇOKLU AYARLI KÜTLE SÖNÜMLEYİCİLERİN OPTİMUM TASARIMI	Doçent Doktor, ONUR ARAZ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Asst. Prof., Fatih Taktak	1	YAŞAYAN YAPILAR: BİR YAPI MALZEMESİ OLARAK MİSELYUM	Arş. Gör., HANDE EYÜBOĞLU Arş. Gör., ZEYNEP YANILMAZ
		2	THE EFFECTS OF MATERIALS ON SETTLEMENT OF CONSTRUCTION AND PERSPECTIVE OF FORM IN ARCHITECTURE OF HOUSING	Asist.Prof.Dr.Birgül ÇAKIROĞLU Assoc.Prof.Dr.Reyhan AKAT Dr.İsmail Raci BAYER
		3	ANALYSES OF THE VALLEYS AND CASTLE INTERIOR	Assoc.Prof.Dr.Reyhan AKAT Asist.Prof.Dr.Birgül ÇAKIROĞLU
		4	SMART CITIES İN URBANİZATİON PROCESSES: A COMPARATİVE STUDY WİTH THE EXAMPLE OF UŞAK	Asst. Prof., Fatih Taktak
		5	SOCIAL BONDS İN SURVEYİNG ENGINEERING: AN ASSESSMENT FROM THE PROFESSIONAL ORGANIZATION PERSPECTİVE	Asst. Prof., Fatih Taktak
		6	İŞLEVİNİ YİTİRMİŞ GELENEKSEL ÜRETİM ALANLARININ BÜTÜNCÜL YAKLAŞIMLARLA KENTE KAZANDIRILMASI: SAFRANBOLU TABAKHANE BÖLGESİ	Dr. Öğr. Üyesi FUAT FİDAN Dr. Öğr. Üyesi SAADET GÜNDOĞDU
		7	TARİHİ SU YAPILARININ RESTORASYON AÇISINDAN FİZİKSEL VE İŞLEVSEL İNCELENMESİ: FERHAT SU KANALI ÖRNEĞİ	Göksal KURŞUN Süleyman Kaya Dr. Öğr. Üyesi, Ahmet GÖKDEMİR Dr. Öğr. Üyesi, Murat PINARLIK
		8	SAMSUN İLİ HAVZA İLÇESİ ALİ OSMAN AĞA KONAĞI'NIN YAPIM YÖNTEM TEKNİĞİNİN VE CEPHE BOZULMALARININ İNCELENMESİ	Eda Nur KURT Doç. Dr. Alper BİDECI

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Assoc. Prof. Mércia L. Vasconcelos,	1	UNVEILING THE CYTOTOXIC POTENTIAL OF NIGELLA SATIVA EXTRACTS: A GUIDED FRACTIONATION APPROACH USING SULFORHODAMINE-B ASSAY	Harshani Kapila D. Dissanayaka
		2	EVALUATING THE IMPACT OF AMINOPOLYETHER ON 18F-FDG STABILITY AND IMAGING QUALITY: A COMPREHENSIVE ASSESSMENT	Renata Leão, E. Nascimento, Natalia Nascimento, S. Oliveira
		3	AMINO ACID-BASED BIODEGRADABLE MICELLES: A PROMISING PLATFORM FOR ENHANCED DRUG DELIVERY	Assoc. Prof. Mércia L. Vasconcelos, Dr. João Elaine
		4	ASSESSING THE IMPACT OF LOST TO FOLLOW-UP ON HEALTH-RELATED QUALITY OF LIFE IN TUBERCULOSIS PATIENTS: A CASE STUDY OF YEMEN	Dr. Nadia Al-Taie Anmar Mohammed,
		5	UNVEILING THE ANTIMICROBIAL POTENTIAL OF CHLOROBUTANOL: SYNTHESIS, CHARACTERIZATION, AND EFFICACY EVALUATION	Prof. Dr. Fadia Sultany
		6	ANTIBIOTIC STEWARDSHIP IN ACUTE CARE SETTINGS OF IRAQ: A COMPREHENSIVE ANALYSIS OF PRESCRIBING PATTERNS AND STRATEGIES FOR IMPROVEMENT	HadhoumGuerfi, SiderYassa, Djerboua Boursouti Mamou Hadjadj Aoul Mekacher
		7	SHARBAT DEENAR AS A POTENTIAL HEPATOPROTECTIVE AGENT: EVALUATING ITS EFFICACY AGAINST CARBON TETRACHLORIDE-INDUCED LIVER DAMAGE IN RATS	Ola Nassr, Ali Abd Alridha,

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assoc. Prof. Dr. Benaziz Dorbane,	1	UNVEILING CHLOROBUTANOL'S ANTIMICROBIAL PROWESS: A SYNTHESIS, CHARACTERIZATION, AND EFFICACY EVALUATION	Nazmul Mosaddik Ashik Huda, Abdul Awal,
		2	OPTIMIZING FUROSEMIDE DISPERSIBLE TABLETS FOR PEDIATRIC USE: A COMPREHENSIVE FORMULATION AND EVALUATION STUDY	Shafiqur Nabi, Rukhsana Shaheen, Mustofa Rahman
		3	UNVEILING THE ANTIFUNGAL POTENTIAL OF SOUTH AFRICAN MEDICINAL PLANTS: A TRADITIONAL KNOWLEDGE-GUIDED EXPLORATION	Nadia Bahdja, Thili Malha Zahoua Taoufik, Mourad Marzouk Hadjadj Mekacher
		4	NAVIGATING THE THERAPEUTIC LANDSCAPE OF TOXIC PLANTS: AN ETHNOBOTANICAL EXPLORATION OF TRADITIONAL MEDICINE PRACTICES IN TLEMCEN, ALGERIA	Assoc. Prof. Dr. Benaziz Dorbane,
		5	HARNESSING THE ANTIBACTERIAL POWER OF SILVER DIAMINE FLUORIDE IN FISSURE SEALANTS: A COMPREHENSIVE EVALUATION	Assis. Prof. Dr. S. Djeraba
		6	REPLICATING HUMAN SKIN WITH SHED SNAKE SKINS: DEVELOPMENT OF A NOVEL MODEL MEMBRANE FOR PERCUTANEOUS ABSORPTION RESEARCH	Dr. Elyebdri Asma, Soumia Addoun
		7	PRECISION DRUG DELIVERY OF GLIBENCLAMIDE: EXPLORING THE IMPACT OF POLYVINYL PYRROLIDONE AND ETHYL CELLULOSE CONCENTRATION ON RELEASE PROFILES AND KINETICS	Assoc. Prof. Dr. Nassima Boumediou
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assis. Prof. Dr. Mohammad Taghi Darzi	1	OPTIMIZING NITROGEN MANAGEMENT IN AGRICULTURE: BALANCING FERTIGATION PRACTICES WITH BIOSORPTION BY SOIL MICROORGANISMS	Irina Elbl Jakub, Mikajlo, Antonín Kynický, Jindřich Kintl,
		2	OPTIMIZING NIGELLA SATIVA L. YIELD THROUGH BIOFERTILIZER AND MANURE APPLICATION: A COMPARATIVE ANALYSIS	Dr. Martin Brtnický, Assos. Prof. Dr. Jaroslav Záhora
		3	UNVEILING THE NUTRITIONAL AND FUNCTIONAL PROPERTIES OF OAT GRAINS: A COMPREHENSIVE CHARACTERIZATION	Mohammad Haj Seyed Ghanepasand, Fereshteh Hadi,
		4	HARNESSING THE POWER OF AMBIENT INTELLIGENCE TO TRANSFORM AGRICULTURAL PRACTICES: A COMPREHENSIVE REVIEW	Assis. Prof. Dr. Mohammad Taghi Darzi
		5	PHYTOTOXICITY OF LEAD ON THE PHYSIOLOGICAL PARAMETERS OF TWO VARIETIES OF BROAD BEAN (VICIA FABIA)	Dr. Hamza Bouziani, Dr. Reguieg Yssaad
		6	ASSESSING THE IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON MAIZE YIELD AND EXPLORING ADAPTATION STRATEGIES IN NORTHEAST CHINA OVER THE PAST THIRTY YEARS	Fengmei Yao, Jiahua Zhang
		7	REVOLUTIONIZING AGRICULTURE WITH AMBIENT INTELLIGENCE: A COMPREHENSIVE SURVEY OF CURRENT APPLICATIONS AND FUTURE DIRECTIONS	Dr. Renata Angel, Assis. Prof. Dr. Yunsida Asha

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Dr. Tamar Shakirov,	1	FOSTERING CREATIVITY IN TECHNICAL DRAWING: A FRAMEWORK FOR DEVELOPING AND ASSESSING CREATIVE COMPETENCIES	Maria Fernandez Garcia, Concepcion Gonzalez-Garcia, Gabriel Dorado, Luis Garcia-
		2	OPTIMIZING ROOTING SUCCESS IN MORUS ALBA: EXPLORING THE INFLUENCE OF CUTTING SIZE AND POLYTHENE LOW TUNNEL	Tahir Ahmad, Munir Butt Irfan Siddiqui, Rashid Ahmad Khan,
		3	EVOLVING STRATEGIES FOR WILDFIRE MANAGEMENT IN MEDITERRANEAN-CLIMATE REGIONS: A SYSTEMATIC MAP OF RESEARCH TRENDS	Renata Claro Dr. João Pacheco,
		4	ASSESSING MICROBIAL CONTAMINATION IN DRINKING WATER ACROSS KUWAIT'S DIVERSE REGIONS	Lecture Salim Mustafa
		5	UNVEILING THE EPIGENETIC LANDSCAPE INDUCED BY ALPHA PARTICLES: A COMPUTATIONAL ANALYSIS USING DROSOPHILA MELANOGASTER	Kacharava Biyasheva, Korakhashvili Tleubergenova Epitashvili Zaripova,
		6	ENHANCING REPRODUCTIVE PERFORMANCE IN SAHIWAL BULLS: EXPLORING THE IMPACT OF EXERCISE ON SEXUAL BEHAVIOR AND SEMEN QUALITY	Dr. Ahmed Abdelrasoul, Assis. Prof. Dr. Khalid Elrabie
		7	TAILORING GLIBENCLAMIDE RELEASE KINETICS USING POLYVINYL PYRROLIDONE AND ETHYL CELLULOSE: A COMPREHENSIVE EVALUATION	Dr. Tamar Shakirov, Assoc. Prof. Dr. Tinatin Dyachkov

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assoc. Prof. Dr. Khemjira Jarmkom,	1	FACTORS AFFECTING PRE-WEANING GROWTH TRAITS IN GENTILE DI PUGLIA LAMBS	Dr. Rua Naser, Assoc. Prof. Rasha Abbas
		2	EXPLORING THE HERITABILITY OF LACTATION TRAITS IN MALTESE GOATS	Nélio Paula Tiago Correia, Carlos Amaral, Odete Pereira,
		3	UNVEILING THE DUAL ACTIONS OF HYDERGINE: AN ERGOT MESYLATE WITH ANTICOAGULANT AND NEUROPROTECTIVE PROPERTIES	Ferreira Veiga, Ilídio Correia Maria Correia,
		4	VALORIZING CARROT WASTE: A NOVEL APPROACH TO ANIMAL NUTRITION USING CARROT-DERIVED FEED ADDITIVES	Dr. Warachate Sukati, Lecture Dr. Suriyan Khobjai, Assoc. Prof. Dr. Khemjira Jarmkom,
		5	ENHANCING EGG PRODUCTION IN AGED LAYING HENS: THE ROLE OF DIETARY TURMERIC POWDER	Pattaranut Techaoei Surachai Eakwaropas,
		6	IMPACT OF TWO HERBAL SEEDS SUPPLEMENTATION ON GROWTH PERFORMANCE AND SOME BIOCHEMICAL BLOOD AND TISSUE PARAMETERS OF BROILER CHICKENS	Russelle S. Alvarez, Noel M. Heralde
		7	ENHANCING MECHANICAL PROPERTIES OF COMPOSITES THROUGH NANO-PARTICLE INCORPORATION: A COMPREHENSIVE REVIEW	Assoc. Prof. Dr. Michael S. Quiming,
		8	IMPACT OF TRICHODINIASIS ON HISTOPATHOLOGY AND GROWTH PERFORMANCE OF FARMED RAINBOW TROUT (ONCORHYNCHUS MYKISS) IN WEST IRAN	Dr. Pranee Kanpittaya Dr. Jaturat Suecharoen,

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof. Dr. Mahbobeh Hajirostamloo	1	A COMPARATIVE ANALYSIS OF SVM-BASED CRITERIA IN EVOLUTIONARY METHOD FOR GENE SELECTION AND CLASSIFICATION OF MICROARRAY DATA	Rameswar Debnath, Haruhisa Takahashi
		2	EFFICACY OF SELECTED OIL-BLENDED PLANT EXTRACTS AGAINST AFRICAN MUD CATFISH (CLARIAS GARIEPINUS) BEETLES, DERMESTES MACULATUS, AND NECROBIA RUFIPES	Assis. Prof. Dr. Akinwumi F. Olusegun
		3	IMMUNOGENIC ADHESIN VIBRIO ALGINOLYTICUS 49 K DA: ITS ROLE IN MOLECULAR EXPRESSION OF MAJOR HISTOCOMPATIBILITY COMPLEX ON RECEPTORS OF HUMPBACK GROUPER CROMILEPTES ALTIVELIS	Dr. Uun Yanuhar
		4	IDENTIFICATION, CHARACTERIZATION, AND PRODUCTION OF PHYTASE FROM ENDOPHYTIC FUNGI	Yeti Marlida , Rina Delfita , Neni Gusmanizar, Gita Ciptaan
		5	PETIOLE AND LEAF EXPLANTS OF PURPLE FAN FLOWER (SCAEVOLA AEMULA R. BR. CV. 'PURPLE FANFARE'): DIRECT AND INDIRECT SOMATIC EMBRYOGENESIS	Shyama Ranjani
		6	MOLECULAR BASIS OF HELICOBACTER PYLORI DNAK RESISTANCE TO ANTIMICROBIAL PEPTIDE PYRRHOCORICIN	Musammat F. Nahar, Anna Roujeinikova
		7	MICROBIAL COMMUNITIES OF AMMONIA-OXIDIZING ARCHAEA AND BACTERIA IN ENRICHED NITRIFYING ACTIVATED SLUDGE	Puntipar Sonthiphand, Tawan Limpiyakom
		8	BIOMIMETIC COATING SURFACE DERIVED FROM HUMAN ELASTIN TO SUPPORT CELL GROWTH	Antonella Bandiera
		9	OCCURENCE AND PARASITE-HOST OF LIGULA INTESTINALIS IN SATTARKHAN LAKE (EAST AZERBAIJAN, IRAN): A REPORT	Prof. Dr. Mahbobeh Hajirostamloo
		10	VOCALIZATION IN SOOTY-HEADED BULBUL (PYCNONOTUS AURIGASTER): ASPECTS OF COMMUNICATION	Surakan Payakkhabut

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assis. Prof. Dr. Diah Tri Widayati	1	ALTERATIONS IN BEHAVIOR AND LEARNING CAPACITY OF LEAD-INTOXICATED RATS	Dr. Amira, A. Goma, Assis .Prof. U. E. Mahrous
		2	EFFECTS OF COPPER AND ZINC DEFICIENCY ON MILK PRODUCTION PERFORMANCE OF INTENSIVELY GRAZED DAIRY COWS IN THE NORTH-EAST OF ROMANIA	Alina Anton, Gheorghe Solcan, Carmen Solcan
		3	AVIAN IN VIVO T-LYMPHOCYTE MITOGENS: TUBERCULIN, TETANUS IMMUNOGLOBULIN, AND DPT VACCINE	Ibrahim Mohammed Saeed Shnawa
		4	OPTIMAL TIMING REQUIRED FOR NEWBORN CAMEL CALVES TO RECEIVE THE APPROPRIATE AMOUNT OF COLOSTRUM IMMUNOGLOBULIN (IGG) IN RELATION TO CORTISOL AND THYROXIN LEVELS	Amina M. Bishr, Ahmed B. Magdub, Abdul-Baset R. Abuzweda
		5	SUPPLEMENTATION OF GOAT MILK FRACTIONS: IMPACT ON SERUM IGE RESPONSE AND LEUKOCYTES COUNT IN DINITROCHLOROBENZENE-SENSITIZED RATS	Nurliyani, E. Harmayani, MHNE. Soesatyo
		6	EMBRYO TRANSFER AS AN ASSISTED REPRODUCTIVE TECHNOLOGY IN FARM ANIMALS	Assis. Prof. Dr. Diah Tri Widayati
		7	IMPROVING SEMEN QUALITY AND STORAGE CAPABILITY OF ROOSTERS' SEMEN DURING LIQUID STORAGE BY ADDING OLIVE OIL TO DILUENTS	Hazim J. Al-Daraji
		8	EFFECTS OF FEEDING RAW FIBER CONCENTRATE ON GROWTH PERFORMANCE AND BLOOD METABOLITES OF SUCKLING HOLSTEIN CALVES	Mehdi Dehghan-Banadaky, Fridoon Niazi, Mohsen Ghiasvand
		9	COMPARISON OF THREE DIFFERENT PROBIOTICS' EFFECTS ON SUCRASE ACTIVITIES IN THE SMALL INTESTINE MUCOSA OF BROILER CHICKS	Fazlollah Moosavinasab, Zhila Motamedi
		10	SPERM PRODUCTION RATE AND SPERM RESERVES IN GONADAL AND EXTRAGONADAL REGIONS OF THE SOKOTO RED (MARADI) BUCK IN A TROPICAL ENVIRONMENT	Ms. Immanuel I. Bitto, Dr. Thomas Agam

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Senior Lecturer ERKAN KADIR ŞİMŞEK	1	LATERAL TORSIONAL BUCKLING OF STEEL THIN-WALLED BEAMS WITH LATERAL RESTRAINTS	Ivan Balázs, Jindřich Melcher
		2	THE ESTABLISHMENT OF CAUSE-SYSTEM OF POOR CONSTRUCTION SITE SAFETY AND PRIORITY ANALYSIS FROM DIFFERENT PERSPECTIVES	Shirong Li, Xueping Xiang
		3	APPLICATIONS OF CARBON FIBERS PRODUCED FROM POLYACRYLONITRILE FIBERS	R. Eslami Farsani, R. Fazaeli
		4	A STUDY ON THE DEVELOPING METHOD OF THE BIM SOFTWARE BASED ON CLOUD COMPUTING ENVIRONMENT	Byung-Kon Kim
		5	TORSION BEHAVIOR OF STEEL FIBERED HIGH STRENGTH SELF COMPACTING CONCRETE BEAMS REINFORCED BY GFRB BARS	Khaled S. Ragab, Ahmed S. Eisa
		6	ADVANTAGES OF LARGE STRANDS IN PRECAST/PRESTRESSED CONCRETE HIGHWAY APPLICATION	Amin Akhnoukh
		7	MULTIPATH ROUTING SENSOR NETWORK FOR FINDING CRACK IN METALLIC STRUCTURE USING FUZZY LOGIC	Dulal Acharjee, Punyaban Patel
		8	ASSESSING THE EFFECTS OF EXPLOSION WAVES ON OFFICE AND RESIDENTIAL BUILDINGS	Mehran Pourgholi , Amin Lotfi Eghlim
		9	EFFECT OF POLYVINYL PYRROLIDONE AND ETHYL CELLULOSE CONCENTRATION ON RELEASE PROFILE AND KINETICS OF GLICENCAMIDE EXTENDED RELEASE DOSAGE FORM SYSTEM	Amit Kumar, Peeyush Sharma, Anil Bhandari

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Assis. Prof. Mohsen Keyvanfard	1	PSO-DRIVEN PLANNING OF DISTRIBUTION SYSTEMS WITH DISTRIBUTED GENERATIONS	Amin Hajizadeh, Ehsan Hajizadeh
		2	THREE-PHASE HIGH-FREQUENCY AC CONVERSION CIRCUIT WITH DUAL-MODE PWM/PDM CONTROL STRATEGY FOR HIGH-POWER IH APPLICATIONS	Nabil A. Ahmed
		3	A NOVEL MAXIMUM POWER POINT TRACKING FOR PHOTOVOLTAIC SYSTEMS	Assoc. Prof. Dr. Mohamed Azab
		4	IMPULSE RESPONSE SHORTENING FOR DISCRETE MULTITONE TRANSCEIVERS USING CONVEX OPTIMIZATION APPROACH	Ejaz Khan, Conor Heneghan
		5	HYBRID ASSOCIATION CONTROL SCHEME AND LOAD BALANCING IN WIRELESS LANS	Dr. Chutima Prommak, Dr. Airisa Jantaweetip
		6	ESTIMATION OF BROADCAST PROBABILITY IN WIRELESS AD HOC NETWORKS	Dr. Bharadwaj Kadiyala, Sunitha V
		7	THEORETICAL ANALYSIS OF CAPACITIES IN DYNAMIC SPATIAL MULTIPLEXING MIMO SYSTEMS	Imen Sfaihi, Nouredine Hamdi
		8	FIBER-OPTIC SENSORS	Bahareh Gholamzadeh, Hooman Nabovati
		9	INHIBITION KINETIC DETERMINATION OF TRACE AMOUNTS OF RUTHENIUM(III) BY THE SPECTROPHOTOMETRIC METHOD WITH RHODAMINE B IN MICELLAR MEDIUM	Assis. Prof. Mohsen Keyvanfard

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Assoc. Prof. Dr. Sumathi Poobal,	1	ESTIMATION AND SEGMENTATION OF BREAST SKIN-LINE IN MAMMOGRAMS UTILIZING THE FAST-MARCHING METHOD.	Assis. Prof. Dr. Koichi Harada
		2	ENHANCEMENT OF SCATTERER DENSITY IN EDGE AND APPLICATION OF COHERENCE-ENHANCING NONLINEAR ANISOTROPIC DIFFUSION FOR REDUCING MEDICAL ULTRASOUND SPECKLE.	Ahmed Badawi J. Michael Johnson Mohamed Mahfouz
		3	T-WAVE DETECTION BASED ON ADJUSTED WAVELET TRANSFORM MODULUS MAXIMA.	Samar Krimi, Kaïs Ouni, Noureddine Ellouze
		4	CLOSING THE MENTAL GAP BETWEEN CONVOLUTION APPROACH AND COMPARTMENTAL MODELING IN FUNCTIONAL IMAGING: TYPICAL EMBEDDING OF AN OPEN TWO-COMPARTMENT MODEL INTO THE SYSTEMS THEORY APPROACH OF INDICATOR DILUTION THEORY.	Dr. Gesine Hellwig
		5	UTILIZATION OF DATA MINING AND FORMAL CONCEPT ANALYSIS FOR THE ANALYSIS OF MEDICAL DATA.	Anamika Gupta, Naveen Kumar, Vasudha Bhatnagar
		6	UTILIZING CASE-BASED REASONING TECHNOLOGY FOR MEDICAL DIAGNOSIS.	Assis. Dr. Abdel-Badeeh M. Salem
		7	ANALOG ALGORITHMS FOR THE DETECTION OF DIABETIC SYMPTOMS IN RETINA IMAGES.	Daniela Matei Radu Matei
		8	DETERMINING AN OPTIMUM VALUE OF TOLERANCE FACTOR FOR COMPRESSING MEDICAL IMAGES.	Assoc. Prof. Dr. Sumathi Poobal, G. Ravindran
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 22-24, 2023 - Izmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456				
24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Assoc.Prof. Sima Mehdizadegan Namin	1	TOWARDS CREATING A LOW-COST ADAPTIVE METHODOLOGY FOR MODELING CRASHES IN KARACHI	Dr. Mohammad Ahmed Rehmatullah
		2	INTERACTIVE FUZZY MULTI-OBJECTIVE PROGRAMMING FOR SUSTAINABLE RURAL DEVELOPMENT IN LAND RE-ORGANIZATIONAL PLANNING	Bijaya Krushna Mangaraj, Deepak Kumar Das
		3	SPATIAL IMPACTS AND SPATIAL STRUCTURE OF THE JAKARTA METROPOLITAN AREA: A PERSPECTIVE FROM SOUTHEAST ASIAN EMR	Dr. Ikhwan Hakim, Assis. Prof. Bruno Parolin
		4	AN APPROACH TO ACHIEVE SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN HISTORIC CITIES THROUGH SPATIAL PLANNING	Assis. prof. Dr.Mohammad Ali Abdi, Assoc.Prof. Sima Mehdizadegan Namin
		5	POSSIBLE UTILIZATION OF CIGARETTE BUTTS IN LIGHT-WEIGHT FIRED CLAY BRICKS	Aeslina Abdul Kadir, Abbas Mohajerani
		6	USING GENETIC ALGORITHM STRATEGIES FOR DIGITAL FILTERS ON HOT-MIX ASPHALT COMPLEX MODULUS TEST DATA	Madhav V. Chitturi, Anshu Manik, Kasthurirangan Gopalakrishnan
		7	PERFORMANCE ASSESSMENT OF WEATHER INDICES FROM HOAPS DATA ON COMPUTATIONAL GRID	Dr. Madhuri Bhavsar, Anupam K Singh, Shrikant Pradhan
		8	ENHANCED CLUSTERING ANALYSIS AND VISUALIZATION THROUGH KOHONEN'S SELF-ORGANIZING FEATURE MAP NETWORKS	Kasthurirangan Gopalakrishnan, Siddhartha Khaitan, Anshu Manik
		9	THE EFFECT OF CONFINEMENT SHAPES ON OVER-REINFORCED HSC BEAMS	Ross Jeffry, Muhammad N. S. Hadi

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 12	Dr. Bi Bo,	1	EVALUATING THE EFFECTS OF PERENNIAL GRASS CONTOUR STRIPS WITH BIO-FUEL POTENTIALS ON AQUATIC ECOSYSTEMS	Roy R. Gu, Mahesh Sahu
		2	IMPLEMENTATION OF A PHOTOVOLTAIC SMALL-SCALE WASTEWATER TREATMENT INITIATIVE FOR RURAL AND NEWLY CULTIVATED REGIONS IN EGYPT	Fadia M. A. Ghali
		3	DEVELOPMENT OF A CONDITION ASSESSMENT SYSTEM FOR INFRASTRUCTURES IN WASTEWATER TREATMENT PLANTS	Altayeb Qasem, Tarek Zayed, Zhi Chen
		4	IMPACT OF UTILIZING STONE CUTTING WASTE ON THE COMPRESSIVE STRENGTH AND SLUMP PROPERTIES OF CONCRETE	Kamel K. Alzboon, Khalid N.Mahasneh
		5	COMPARATIVE STUDY ON THE REMOVAL OF HEAVY METALS FROM WASTEWATER THROUGH ADSORPTION AND MEMBRANE PROCESSES	Nermen N. Maximous, George F. Nakhla, W. K. Wan
		6	RISK ASSESSMENT OF CRITERIA AIR POLLUTANTS BASED ON STATISTICAL ANALYSIS: A CASE STUDY OF SULFUR DIOXIDE	Ehsan Bashiri
		7	EVALUATING THE EFFICIENCY OF LOW-COST WATER TREATMENT PLANTS WITH THE INTRODUCTION OF A GRAVEL BED FLOCCULATOR	Assis. Prof. Dr. Alaa Hussein Wadi
		8	ANALYSIS OF E-WASTE RECYCLING SYSTEMS IN JAPAN AND CHINA: A COMPARATIVE STUDY	Dr. Bi Bo, Kayoko Yamamoto
		9	APPLICATION OF THE WANG-MENDEL METHOD FOR PREDICTING DISSOLVED OXYGEN LEVELS IN RIVERS – A CASE STUDY OF AU SABLE RIVER	Mahmoud R. Shaghaghian
		10	ASSESSMENT OF HETEROTROPHIC ACTIVITIES AND ALGAL BIOMASS IN SURFACE FLOW STORMWATER WETLANDS	Dr. Wendong Tao

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Assis .Prof. Surinder Deswal	1	DEVELOPING EFFICIENT TESTING AND UNLOADING PROCEDURES FOR A LOCAL SEWAGE HOLDING PIT	Esra E. Aleisa
		2	ARTIFICIAL NEURAL NETWORK BASED MODELING OF EVAPORATION LOSSES IN RESERVOIRS	Surinder Deswal, Mahesh Pal
		3	OXYGEN TRANSFER BY MULTIPLE INCLINED PLUNGING WATER JETS	Assis .Prof. Surinder Deswal
		4	OPTIMIZATION OF THE CHARACTERISTIC STRAIGHT LINE METHOD BY A “BEST ESTIMATE“ OF OBSERVED, NORMAL ORTHOMETRIC ELEVATION DIFFERENCES	Mahmoud M. S. Albattah
		5	PERFORMANCE ANALYSIS OF LOAD BALANCING ALGORITHMS	Sandeep Sharma, Sarabjit Singh, Meenakshi Sharma
		6	PHOTOCATALYTIC DETOXIFICATION METHOD FOR ZERO EFFLUENT DISCHARGE IN DAIRY INDUSTRY: EFFECT OF OPERATIONAL PARAMETERS	Dr. Janhavi Inamdar, S.K. Singh
		7	APPLICATION OF WAVELET NEURAL NETWORKS IN OPTIMIZATION OF SKELETAL BUILDINGS UNDER FREQUENCY CONSTRAINTS	Mohammad Reza Ghasemi, Amin Ghorbani
		8	MODELING OF REINFORCEMENT IN CONCRETE BEAMS USING MACHINE LEARNING TOOLS	Phd Yogesh Aggarwal
		9	PUBLIC TRANSPORT REFORM IN INDONESIA, A CASE STUDY IN THE CITY OF YOGYAKARTA	Ahmad Munawar

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Doç. Dr., ÇİĞDEM BERBER ÇELİK	1	FREUD VE LACAN'IN KURAMINDA BEDEN KAVRAMI	Yüksek Lisans Öğrencisi, Oğuzhan Nacak
		2	EVLİLİK ÇATIŞMALARI VE BOŞANMALARIN ÇOCUKLARA VE ERGENLERE ETKİLERİ	Doç. Dr., ZEKAVET KABASAKAL Yüksek Lisans Öğrencisi, EMEL BAYRAM AKSU Yüksek Lisans Öğrencisi, KADERAY KAYIRAN
		3	PSYCHOLOGICAL VIOLENCE AGAINST WOMEN IN THE FAMILY	Doç. Dr. Günce DEMİR Prof. Dr. Dolunay Şenol
		4	DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN	Doç. Dr. Günce DEMİR Prof. Dr. Dolunay Şenol
		5	COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ÇOCUK İSTİSMARI	Doç. Dr., ZEKAVET KABASAKAL Yüksek Lisans Öğrencisi, Berika ERYILMAZ
		6	EŞLERİN EVLİLİK NİTELİĞİ İLE ANNE BEKÇİLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	Dr. MELİSA EBEOĞLU DUMAN Uzm. Psk. HATİCE GÜNEŞ
		7	DİJİTAL İSTİFÇİLİĞİN DÜRTÜ KONTROLÜ AÇISINDAN İNCELENMESİ	Doç. Dr., ÇİĞDEM BERBER ÇELİK
		8	THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL RESILIENCE AND COMPASSION AFTER THE COVID-19 EXPERIENCE: AN APPLICATION OF PUBLIC UNIVERSITY STUDENTS	Öğr.Gör.ÖZLEM ANUK Doç.Dr.CEMİLE ÇETİN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Asst. Prof., SEZEN GÜLEÇ	1	BODY LANGUAGE AWARENESS BETWEEN SPOUSES SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Meral DERELİ
		2	TURKISH VERSION OF THE DIGITALIZATION ANXIETY SCALE: EXAMINATION OF THE PSYCHOMETRIC PROPERTIES	Asist. Prof. Dr. Demet Vural Yüzbaşı Assoc. Prof. Dr. Filiz Kunuroğlu
		3	SCALE OF MARİTAL ASSERTIVENESS: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Gökhan MUTLU
		4	PERSONAL BOUNDARIES SCALE IN MARRIAGE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Hilal KURĞA
		5	FAMILY RELIGIOUS MOBING SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Zehra Şahin
		6	AESTHETIC ANXIETY SCALE IN ADOLESCENTS: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Gülfem ÖZTÜRK
		7	SCALE OF INFLATION ANXIETY: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Tuğba TUNCEL
		8	Kişilik Özelliklerinin Bağımlı Yeme Davranışı ile İlişkisinde Problemler İnternet Kullanımının Rolü	Hatice Ese Turgut Dr. Öğr. Üyesi Safiye Elif Çaçatay
		9		
		10		
		11	THE RELATIONSHIP BETWEEN EARLY MALADAPTIVE SCHEMAS AND DATING ANXIETY IN UNIVERSITY STUDENTS	Asst. Prof., SEZEN GÜLEÇ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Doç. Dr. KEMAL DİL	1	KUMAR OYNAMA BOZUKLUĞU İLE ALGILANAN EBEVEYN TUTUMLARI İLİŞKİSİNİN PEKİŞTİRMEYE DUYARLILIK TEORİSİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, MERVE NUR TURAN
		2	QUESTIONING THE CITIZENSHIP AND LIFE SATISFACTION OF TURKS IN AUSTRALIA THROUGH A QUALITATIVE STUDY	Doç. Dr. KEMAL DİL
		3	REFLECTIONS OF THE FEBRUARY 6 AND 20, 2023 EARTHQUAKES: A CASE STUDY OF HATAY	Doç. Dr. KEMAL DİL
		4	PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE FEARS AND RESISTANCES TO MINDFULNESS SCALE	Mustafa Subasi Emre Gürkan Hakan Karaman Sefa Bulut
		5	PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE MULTIDIMENSIONAL EXISTENTIAL MEANING SCALE AMONG TURKISH UNIVERSITY STUDENTS	Mustafa Subasi Hakan Karaman Sefa Bulut
		6	Investigating social and psychological adaptation among international students: A study of factors influencing wellbeing.	Gloria Manyeruke Ebru Tansel
		7	LGBT BİREYLER VE MADDE KULLANIM BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİ	PSK. DAN. İREM HATIL
		8	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ALGILANAN MÜKEMMELİYETÇİ EBEVEYN DAVRANIŞI VE BENLİK SAYGISI DÜZEYLERİNİN SOSYAL KAYGI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ	ILGIN GÜÇLÜ
		9	EVLİ ve ÇOCUKLU ÇİFTLERİN EVLİLİK UYUMLARI ve PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN ÇOCUK YETİŞTİRME TUTUMLARI İLE İLİŞKİSİ	Dr. Öğr. Üyesi, FERİHAN TANRIKUT Psikolog, MERVE AKDAŞ

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Doç. Dr. Abdullah EROL	1	İZMİR'DE YEREL SEÇİMLERİN TÜRKİYE SİYASETİ İLE İLİŞKİSİ	Doç. Dr. LEVENT YILMAZ
		2	TÜRKİYE'DE SİYASAL BİLİMLER EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Doç. Dr. LEVENT YILMAZ
		3	POLİTİK ETKİLEME TAKTİKLERİ İLE MODERN LİDERLİK TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ, PELDA GÜNEŞ, DOÇENT DOKTOR, ÖZGE MEHTAP
		4	21. YÜZYILIN YÖNETİM PARADİGMASI: AB'NİN KAMU YÖNETİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM	Doç. Dr. SONER AKIN
		5	KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİK VE YARATICI EKONOMİ: AVRUPA'NIN GELECEĞİNDE HARMONİ VE İNOVASYON	Doç. Dr. SONER AKIN
		6	SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE KENT YÖNETİMİ: AVRUPA'NIN YEŞİL VİZYONU	Doç. Dr. SONER AKIN
		7	THE RELATIONSHIP BETWEEN YOUNG VOTERS' POLITICAL INTEREST AND BEHAVIORAL INTENTION: THE MEDIATION EFFECT OF TRUST	PhD Student ÖZLEM İLHAN PhD Student FATMA ZEYBEK
		8	CAUSES OF THE MILITARY COUP ON SEPTEMBER 12, 1980.	Öğr. Gör. Dr., Mert Mahir GÖZ
		9	DIGITAL POLITICS IN THE LIGHT OF THE DIRECTIVE EFFECT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE	Doç. Dr. SİNEM ŞAHNAGİL
		10	GLOBALIZATION, POPULATION POLICIES AND THE MIDDLE EAST	Doç. Dr. Abdullah EROL
		11	STATE ONTOLOGY IN A METAPHYSICAL CONTEXT (An Essay)	Doç. Dr. Abdullah EROL

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
SALON 5	Prof.Dr. Hatice EROL	1	WILL CRYPTOCURRENCIES REPLACE REAL MONEY?	Yüksek Lisans Öğrencisi,BUŞRA ÖZDAŞ, Dr. Öğretim Üyesi,NİLÜFER YÜCEDAĞ ERDİNÇ
		2	Investigation of the Effect of Central Bank Monetary Policies on Reserves by VAR Analysis	Dr. Dilek USANMAZ
		3	EVALUATING THE ECONOMIC IMPACT OF DEFENSE EXPENDITURES IN ECUADOR: AN ARDL ANALYSIS WIT STRUCTURAL BREAKS	Anıl DAĞDEMİR Can APAYDIN
		4	DYNAMICS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM COSTA RICA	Can APAYDIN Anıl DAĞDEMİR
		5	THE RELATIONSHIP BETWEEN FOREIGN DIRECT INVESTMENTS, ECONOMIC GROWTH, RENEWABLE ENERGY AND CO2 EMISSIONS IN THE TURKISH ECONOMY: A COINTEGRATION ANALYSIS	Prof. Dr. Murat ÇETİN Dr. Aycan CAN
		6	RENEWABLE ENERGY, FOREIGN DIRECT INVESTMENT, ECONOMIC GROWTH AND ENVIRONMENTAL POLLUTION PROFILE IN THE E7 COUNTRIES AND FUTURE IMPLICATIONS	Prof. Dr. Murat ÇETİN Dr. Aycan CAN
		7	AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE COVID-19 VE EKONOMİK BÜYÜMENİN ENFLASYON ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İKİ AŞAMALI SİSTEM GMM YAKLAŞIMI İLE İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Ü., Nigar ALEV
		8	MULTIDIMENSIONAL POLICIES TO ALLEVIATE CHILD POVERTY	Prof.Dr. Hatice EROL Prof.Dr. Abdulah ÖZDEMİR
		9	LABOR PRODUCTIVITY IN THE OECD COUNTRIES	Prof.Dr. Abdulah ÖZDEMİR, Prof.Dr. Hatice EROL
		10	SEKTÖREL İSTİHDAM İLE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	Dr. Öğr. Üyesi Duygu BAYSAL KURT Doç. Dr. Şaduman YILDIZ
		11	ASYA ÜLKELERİNDE TARIMSAL ARAZİ KULLANIMI, TURİZM, KARBON EMİSYONU VE YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİNİN NEDENSELLİK İLİŞKİSİ	Öğr. Gör. Dr. MERT ANIL ATAMER Dr. ŞEYMA BOZKAYA
		12	THE IMPACT OF INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGIES ON HEALTH EXPENDITURES: AN EMPIRICAL ANALYSIS FOR MINT COUNTRIES	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÇELİK Doç. Dr. Erdal ALANCIOĞLU
		EĞİTİMLİ İŞGÜCÜ ORANININ GELİR DAĞILIMINA ETKİSİ: OECD ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ	Dr. NURGÜL BAŞARAN	

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Dr. Öğr. Üyesi SERDAR YARLIKAŞ	1	A BIOMETRIC ANALYSIS OF BLOCKCHAIN IN FINANCE AND BANKING	Doç. Dr. Hakan ÖZÇELİK Arş. Gör. Hümeysra YILDIZ
		2	TFRS 9 FİNANSAL ARAÇLAR STANDARĐININ FİNANSAL RAPORLAMAYA ETKİSİ: BİST 100 ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Doç. Dr. Hakan ÖZÇELİK Arş. Gör. Süleyman BAYRAKÇIOĞLU
		3	Digital Transformation of Finance: The Future of Digital Finance and Its Implications in Financial Services	Prof. Dr. Yüksel Akay UNVAN Gülcan AYDIN
		4	İŞLETMELERDE MALİYET YAPIŞKANLIĞININ ÖNEMİ VE MALİYET YAPIŞKANLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	Yüksek Lisans Öğrencisi, Rahime Merve BAŞAR
		5		
		6	CV TABANLI CRADIS YÖNTEMİ İLE GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİNDEKİ BİREYSEL REFAHA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME	Dr. Öğr. Üyesi SERDAR YARLIKAŞ
		7	STOCK MARKET FLUCTUATIONS, MACROECONOMIC INDICATORS, AND INVESTOR SENSITIVITY: THE CASE OF TURKEY	Res. Assist. Esengül ÖZDEMİR ALTINIŞIK Assoc. Prof. Dr. Melek YILDIZ Assoc. Prof. Dr. Canan DAĞIDIR ÇAKAN
		8	THE IMPACT OF THE LOGISTICS SECTOR ON INTERNATIONAL TRADE AND ECONOMIC GROWTH IN TÜRKİYE	Nuh KÜTÜKÇÜ
		9	A STUDY ON THE PERCEPTIONS OF ORGANIZATIONAL CRONISM OF LOGISTICS SECTOR EMPLOYEES	Yüksek Lisans Öğrencisi Seher Sevgi ULUTAŞ BERK Prof. Dr. Gönül KAYA ÖZBAĞ
		10	MARKETING COMMUNICATION IN E-COMMERCE: STRATEGIC ANALYSIS OF WEBSITES OF BUSINESSES SELLING BOOKS	Savaş Gökalp KARAMIK

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dr. Öğr. Üyesi KEMAL KAMACI	1	TEDARİK ZİNCİRİ KALİTE YÖNETİMİNİN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	Dr. Öğr. Üyesi KEMAL KAMACI Doç. Dr. AHMET ALPER SAYIN
		2	TÜRKİYE'DE LOJİSTİK EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	Dr. Öğr. Üyesi KEMAL KAMACI
		3	DİJİTAL ÇAĞDA GEZİNMEK: SOSYAL MEDYA ÇAĞINDA HALKLA İLİŞKİLERİN EVRİMİ	Dr. Öğretim Üyesi Ahmet AYDIN
		4	COĞRAFİ İŞARETLEME ve ŞEHİR MARKALAŞMA İLİŞKİLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Bilge DOĞANLI Doç. Dr. Sadullah ÇELİK
		5	KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK FAALİYETLERİNİN (GÖNÜLLÜ FAALİYETLER) KURUM MARKA İMAJINA ETKİLERİ: AKBANK ÖRNEĞİ	Dr. Öğr. Üyesi Bilge DOĞANLI Doç. Dr. Sadullah ÇELİK
		6	ENDÜSTRİ 4.0'IN İŞLETMELER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: FARKLI SEKTÖRLERDEKİ İŞLETMELER ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	Prof. Dr. ERKAN ÖZDEMİR GAMZE BURÇİN YILMAZ
		7	COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNİN MOBİLYA SEKTÖRÜNE ETKİLERİ VE PANDEMİ DÖNEMİNDEN GELECEĞE İLİŞKİN ÇIKARILAN DERSLER	ÜSAME MURAT KEKİK Prof. Dr. ERKAN ÖZDEMİR
		8	İŞLETMELERDE DİJİTAL LİDERLİK	Dr. Öğr. Üyesi Ali Anıl ÜNSAL
		9	THE RELATIONSHIP BETWEEN EMPOWERING LEADERSHIP AND SAFETY BEHAVIOR	Prof. Dr. Gönül KAYA ÖZBAĞ Büşra DEMİREL
		10	THE EFFECT OF GENERAL SELF-EFFICACY SCALE ON ORGANIZATIONAL COMMITMENT: A FIELD RESEARCH	Prof.Dr., İsmail BAKAN Prof.Dr., Burcu ERŞAHAN Doktora Öğrencisi Makbule ERMAN
		11	THE EFFECT OF TRAT ANGER ON WORK MOTIVATION: A FIELD RESEARCH	Prof.Dr., İsmail BAKAN Prof.Dr., Burcu ERŞAHAN Doktora Öğrencisi Makbule ERMAN

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Doç. Dr. Yasin ŞEKER	1	İŞLETMELERDEKİ YENİ TEKNOLOJİ: DİJİTAL İKİZ	Dr. Öğr. Üyesi Safa ACAR
		2	STRATEJİK LİDERLİK KAVRAMI VE İŞLETMELERDEKİ FONKSİYONU	Dr. Öğr. Üyesi Safa ACAR
		3	TEMEL YETENEK FARKINDALIĞI VE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK ALGISININ YENİLİKÇİLİK PERFORMANSINA ETKİSİ	Özlem ESKİ Doç. Dr. Erol TEKİN
		4	ÖRGÜTSEL İLETİŞİMİN İŞ TATMİNİNE ETKİSİNDE ÖRGÜTSEL SOSYALLEŞMENİN ARACI ROLÜ	Gülderen KÜÇÜK Doç. Dr. Erol TEKİN
		5	TRENDS IN POSTGRADUATE PUBLIC RELATIONS EDUCATION: A CRITICAL EXAMINATION OF DOCTORAL THESES	Prof. Dr. ÖZLEM ALİKILIÇ Doktorant, BÜŞRA GÖKÜŞ
		6	KARADENİZ TAHİL GİRİŞİMİ'NİN HİSSE FİYATLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİST GIDA, İÇECEK ENDEKSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Prof. Dr. Fatih KONAK Doç. Dr. Yasin ŞEKER
		7	HİSSE FİYATLARININ 2023 HAMAS- İSRAİL SAVAŞINA TEPKİSİ: BORSA İSTANBUL ÜZERİNE BİR UYGULAMA	Doç. Dr. Yasin ŞEKER Prof. Dr. Fatih KONAK
		8	MICHAEL PORTER'IN STRATEJİK YÖNETİME KATKILARI: BEŞ GÜÇ MODELİ, JENERİK STRATEJİ VE DEĞER ZİNCİRİ	Dr. Öğr. Üyesi Enes KAYA Dr. Öğr. Üyesi Eray Ekin SEZGİN
		9	YEŞİL MOTİVASYON, YEŞİL YETENEK VE YEŞİL FIRSATLAR IŞIĞINDA YEŞİL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ UYGULAMALARINI ANLAMAK	Dr. Öğr. Üyesi Enes KAYA Dr. Öğr. Üyesi Eray Ekin SEZGİN
		10	Sağlık Hizmetlerinde Özel Sektörün Varlık Sebepleri	Doç. Dr. Şahin KARABULUT Yüksek Lisans Öğrencisi, Ebrar ÖZDAL
		11	TÜRKİYE'DE E-SAĞLIK UYGULAMALARI'NIN KULLANIMI VE ÇIKTILARI: MHRS UYGULAMASI ÖRNEĞİ	Doç. Dr., Şahin Karabulut Yüksek Lisans Öğrencisi, Semih Şahin
		12	Türkiye'de Sağlık Turizminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesinin Önemi	Yüksek Lisans Öğrencisi, Emirhan Aktaş Doç. Dr., Şahin Karabulut

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Assist. Prof., ALP EREN KAYASANDIK	1	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE DUYGUSAL ZEKÂ VE ÖZNEL ZİNDELİK: DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERİN DÜZENLEYİCİ ROLÜ	Prof. Dr. Hüdaverdi BİRCAN Doktora Öğrencisi Mesut KARAMAN
		2	BİREYSEL GİRİŞİMCİLİK ALGISININ ÖZ YETERLİLİK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BENLİK SAYGISININ ARACILIK ROLÜ	Prof. Dr. Hüdaverdi BİRCAN Doktora Öğrencisi Mesut KARAMAN
		3	HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN KARIYER FARKINDALIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	Dr. Öğretim Üyesi, Hilal KUŞÇU KARATEPE Doktora Öğrencisi Mesut KARAMAN
		4	HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE BENLİK SAYGISININ KLİNİK KARAR VERME BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	Dr. Öğretim Üyesi, Hilal KUŞÇU KARATEPE Doktora Öğrencisi Mesut KARAMAN
		5	SAMPLE CASE OF LEADERSHIP FROM HOWARD HUGHES AND THE AVIATOR	Assist.Prof.,ALP EREN KAYASANDIK
		6	EXAMINING THE CONCEPT OF DIGITAL LITERACY USING THE BIBLIOMETRIC ANALYSIS METHOD	Assist. Prof., ALP EREN KAYASANDIK
		7	MEASURING THE FINANCIAL PERFORMANCE OF ENERGY SECTOR STOCKS OFFERED TO THE PUBLIC IN THE SHORT TERM ON BORSA ISTANBUL	Öğr.Gör.Dr. EZEL DERER AKAY Öğr.Gör.Dr. SERDAR YETİŞEN
		8	MEASURING UNIVERSITY STUDENTS' AWARENESS OF MARKET BEHAVIORS IN THE IPO PROCESS: AN APPLICATION ON ISUBU GONEN MYO STUDENTS	Öğr.Gör.Dr. SERDAR YETİŞEN Öğr.Gör.Dr. EZEL DERER AKAY
		9	THE EFFECT OF CORPORATE GOVERNANCE ON THE BRAND VALUE OF THE COMPANY: AN APPLICATION AT BORSA ISTANBUL	Arş. Gör., Abdullah Kürşat MERTER Dr., Yavuz Selim BALCIOĞLU Arş. Gör., Sedat ÇEREZ Prof., Gökhan ÖZER
		10	A NEW ERA OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE	Dr. DENİZ DEVRİM TAŞDEMİR

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Doç. Dr. Sevilay KONYA	1	İRAK'IN VE BELİRLENEN EKONOMİLERİN ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİNDEN YARARLANARAK BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI	ABBAS NAJDAT HASAN QOSHCHO Dr. Öğr. Üyesi, GÖKHAN ÖZKAYA
		2	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ÇEVRESEL ADALET	Doç. Dr. Ayşegül Kanbak
		3	TÜRKİYE'DE EKONOMİK BÜYÜME, TOPLAM FAKTÖR VERİMLİLİĞİ VE DIŞA AÇIKLIĞIN EKOLOJİK AYAK İZİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	Dr. Öğr. Üyesi Volkan BEKTAŞ
		4	IS REAL GDP PER CAPITA STABLE IN E-7 COUNTRIES? EMPIRICAL EVIDENCE FROM ALTERNATIVE PANEL UNIT ROOT TESTS	Doç. Dr. Sevilay KONYA
		5	6360 SAYILI YASA SONRASI KÖYLERİN MAHALLEYE ÇEVİRİLMESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Doç. Dr. Vedat YILMAZ Öğr. Gör. Mehmet MECEK
		6	COVID-19 SALGIN HASTALIĞI DÖNEMİNDE ÜNİVERSİTELERİN ALDIĞI TEDBİRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	Doç. Dr. Vedat YILMAZ
		7	EVALUATION OF BUDGET BALANCE IN TURKEY IN TERMS OF BUDGET REALIZATIONS	PhD. FİLİZ ÖZBAY
		8	ACCEPTABILITY OF CARBON TAX IN SOCIETY	Doç.Dr., CEYDA KÜKRER MUTLU
		9	TAXATION IN AN INFLATIONIST ENVIRONMENT	Arş. Gör. Dr., SELCAN ÜNAL
		10	TAX POLICIES APPLIED FOR GREEN RECOVERY	Arş. Gör. Dr., SELCAN ÜNAL

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24 Aralık / December 24, 2023 / 18:00 – 20:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Dr. Öğr. Üyesi Gamze BİLİR-SEYHAN	1	A RESEARCH ON SOCIAL-ENVIRONMENTAL ELEMENTS IN TAŞELİ TALES	Tuğba KARAKAYA
		2	EVLAT EDİNME HAKKINDA BULUŞMALARI: SOSYAL DESTEK VE BİLGİ PAYLAŞIMI	Dr. Öğr. Üyesi Gamze BİLİR-SEYHAN
		3	ROMAN ÇOCUKLARDA ERKEN YAŞTA MESLEK EDİNME SÜRECİ	KAMİL EFE, DR. ÖĞRETİM ÜYESİ HASAN ÖZER
		4	FİLM VE DİZİLERDE EVLAT EDİNME KONUSUNUN ELE ALINIŞI	Dr. Öğr. Üyesi Gamze BİLİR-SEYHAN
		5	BEING THE “OTHER” IN THE CONTEXT OF GLOBAL CLIMATE CHANGE AS A SOCIAL POLICY ISSUE	Doç. Dr. ASLIHAN AYKARA Doktora Öğrencisi GİZEM KARABUDAK
		6	THE IMPORTANCE OF CREATIVE DRAMA ACTIVITIES IN SOCIAL SERVICE PRACTICES FOR PEOPLE WITH DISABILITY	Doç. Dr. ASLIHAN AYKARA Doktora Öğrencisi GİZEM KARABUDAK
		7	ÜST SINIFIN TOPLUMSAL TABAKALAŞMA VE MEKÂNSAL AYRIŞMADAKİ YERİ	Doktora Öğrencisi, MUHAMMED CİHAD ALKIŞ
		8	LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNDEN TÜRKİYE’DE RUH SAĞLIĞI TEMALİ BİBLİYOGRAFİK BİR İNCELEME	Doktorant, MAHMUT SAMİ KÖKTAŞ Doç. Dr., HARUN CEYLAN
		9	AN ASSESSMENT ON THE INTERGOVERNMENTAL PANEL ON CLIMATE CHANGE’S APPROACH TO THE CLIMATE CHANGE PROBLEM	Dr. Mutlu TÜZER Prof. Dr. Seyhun DOĞAN
		10	İKLİM SENARYO VE PROJEKSİYONLARI PERSPEKTİFİNDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SORUNU	Dr. Mutlu TÜZER Prof. Dr. Seyhun DOĞAN
		11	EŞİTSİZLİKLERLE MÜCADELEDE İNSAN HAKLARI SAVUNUCUSU OLAN SOSYAL HİZMETİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Dr., GÖRKEM KELEBEK KÜÇÜKARSLAN
		12	FEMİNİST SOSYAL ÇALIŞMA BAKIŞ AÇISIYLA İNSAN TİCARETİNİ ANLAMAK	Dr., GÖRKEM KELEBEK KÜÇÜKARSLAN
		13		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Assoc. Prof. Dr. Zeljko Panian	1	A SYSTEMS MODELING APPROACH TO FACILITATE ECOLOGICALLY SOUND BUSINESS ADVANCEMENT IN MANUFACTURING SMES	Manuel Seidel, Rainer Seidel, Des Tedford, Richard
		2	TRANSFORMATION OF BUSINESS PROCESSES THROUGH SERVICE COMPUTING ON A PROCESS BASIS	Sinnakrishnan Perumal, Nitish Pandey
		3	ADVOCATING A BUSINESS PERFORMANCE MODEL FOR ENTERPRISE WIDE INFORMATION SYSTEMS	Dr. Vineet Kansal
		4	PROPOSING A CONCEPTUAL APPROACH FOR ADAPTABLE BUSINESS PROCESS MODELING	Assoc. Prof. Adla Bentellis, Zizette Boufaïda
		5	UTILIZING ONTOLOGY SEARCH IN CREATING CLASS DIAGRAMS FROM BUSINESS PROCESS MODELS	Wararat Rungworawut, Twittie Senivongse
		6	STRATEGIC DESIGN OF COMPONENT-BASED BUSINESS PROCESS MODELS USING A QUANTITATIVE METHOD	Eakong Atpitamvaree, Twittie Senivongse
		7	EXPANDING BUSINESS INTELLIGENCE: THE INCLUSION OF LOCATION-BASED INTELLIGENCE	Assoc. Prof. Dr. Zeljko Panian
		8	APPLICATION OF COMPUTATIONAL MODELING IN STRATEGIC MARKETING	Petr Cernohorsky, Jan Voracek
		9	EMPIRICAL STUDY OF MEASURING VALUE IN BUSINESS AND INFORMATION TECHNOLOGY IN BPR AMONG JAPANESE ENTERPRISES	Michiko Miyamoto, Shuhei Kudo, Kayo Iizuka
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assoc. Prof. Dr. Sepulveda Juan	1	MAXIMUM POWER POINT TRACKING BASED ON ESTIMATED POWER FOR PHOTOVOLTAIC ENERGY CONVERSION SYSTEM	Dr. Zainab Almkhtar, Ms. Adel Merabet
		2	IMPACT OF COLLECTOR ASPECT RATIO ON THE THERMAL EFFICIENCY OF UNDULATING-FINNE ABSORBER SOLAR AIR HEATER	Abhishek Priyam, Prabha Chand
		3	SIMILARITY FOR THERMAL SCALING OF A MULTIPHASE THERMOLYSIS REACTOR IN THE COPPER-CHLORINE CYCLE OF HYDROGEN PRODUCTION	Assis. Prof. Dr. Mohammed W. Abdulrahman
		4	IMPROVEMENT OF THERMAL EFFICIENCY IN PHASE CHANGE SOLAR STORAGE SYSTEM	Rishindra M. Sarviya, Ashish Agrawal
		5	A ZERO-VOLTAGE-TRANSITION, ZERO-CURRENT-TRANSITION, PULSE-WIDTH-MODULATION DC-DC BOOST CONVERTER WITH DIRECT POWER TRANSMISSION	Dr. Naim Suleyman
		6	TECHNICAL EVALUATION OF INTEGRATED SOLAR WATER HEATING SYSTEMS FOR FRIGID CLIMATES	Hossein Lotfizadeh, André McDonald, Amit Kumar
		7	AN EMPIRICAL INVESTIGATION OF EVACUATED TUBE SOLAR COLLECTOR FOR STEAM PRODUCTION IN INDIA	Avadhesh Yadav, Dr. Lecture Anunaya Saraswat
		8	INTEGRATING HEAT AND MASS TRANSFER IN HYDROGEN-ASSISTED SELF-IGNITION BEHAVIORS OF PROPANE-AIR MIXTURES IN CATALYTIC MICRO-CHANNELS	Junjie Chen, Deguang Xu
		9	TECHNO-ECONOMIC OUTLOOK OF HIGH WIND ENERGY PENETRATION IN ISOLATED VS. INTERCONNECTED ISLAND GRIDS	Marina Kapsali, John S. Anagnostopoulos
		10	ANALYSIS OF RENEWABLE ENERGY TRENDS: A PATENT-BASED STUDY	Assoc. Prof. Dr. Sepulveda Juan

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assoc. Prof. Dr. Akinwumi Olusegun	1	SVM-BASED COMPARISON OF EVOLUTIONARY METHODS FOR GENE SELECTION AND MICROARRAY DATA CLASSIFICATION	Rameswar Debnath, Haruhisa Takahashi
		2	BIOEFFICACY OF AFRICAN MUD CATFISH (CLARIAS GARIEPINUS) BEETLES, DERMESTES MACULATUS, AND NECROBIA RUFIPES USING OIL-MIXED PLANT DERIVATIVES	Assoc. Prof. Dr. Akinwumi Olusegun
		3	PREPARATION, CHARACTERIZATION, AND DRUG RELEASE STUDIES OF CHITOSAN/CASEIN MICROPARTICLES	Selvakumar Dhanasingh, Shunmuga Kumar Nallaperumal
		4	THE ROLE OF IMMUNOGENIC ADHESIN VIBRIO ALGINOLYTICUS 49 K DA IN THE MOLECULAR EXPRESSION OF MAJOR HISTOCOMPATIBILITY COMPLEX ON RECEPTORS OF HUMPBACK GROUPER CROMILEPTES ALTIVELIS	Dr. Uun Yanuhar
		5	POTENTIAL OF STRAIN M PROTEASE IN THE DEGRADATION OF PROTEIN IN NATURAL RUBBER LATEX	Norlin Pauzi, Ahmad R.M. Yahya, Z airossani Nor, Amirul A. Abdullah
		6	IDENTIFICATION, CHARACTERIZATION, AND PRODUCTION OF PHYTASE FROM ENDOPHYTIC FUNGI	Yetti Marlida , Rina Delfita , Neni Gusmanizar, Dr .Gita Ciptaan
		7	GLUCOSE-DEPENDENT FUNCTIONAL HETEROGENEITY IN MURINE INSULINOMA B-TC-6	Darren C-W. Tan, Partha Roy
		8	AN EFFICIENT PROTOCOL FOR CYCLIC SOMATIC EMBRYOGENESIS IN NEEM (AZADIRACHTA INDICA A JUSS.)	Dr. Mithilesh Singh, Lecture Rakhi Chaturvedi
		9	A MODEL PREDICTING THE MICROBIOLOGICAL QUALITY OF AQUACULTURED SEA BREAM (SPARUS AURATA) BASED ON PHYSICO-CHEMICAL DATA: APPLICATION IN WESTERN GREECE FISH AQUACULTURE	Joan Iliopoulou-Georgudaki, Chris Theodoropoulos, Danae Venieri, Maria Lagkadinou
		10	A GENERAL MODEL FOR AMINO ACID INTERACTION NETWORKS	Omar Gaci, Stefan Balev

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Assoc. Prof. Dr. Benedek Kovacs,	1	MODELING RADIAL HEAT AND MASS TRANSFER IN A FIXED BED CATALYTIC REACTOR THROUGH SIMULATION STUDY	K. Vakhshouri, M.M. Y. Motamed Hashemi
		2	PHASE BEHAVIOR OF CO ₂ AND CH ₄ HYDRATE IN POROUS MEDIA	Seong-Pil Kang, Ho-Jung Ryu, Yongwon Seo
		3	PREDICTION OF WAX FORMATION WITH A NOVEL MULTI-SOLID THERMODYNAMIC MODEL	Ehsan Ghanaei, Feridun Esmailzadeh, Jamshid Fathi Kaljahi
		4	NEURAL NETWORKS APPLICATION IN ESTIMATING REACTION RATE CONSTANTS	Assoc. Prof. Dr. Benedek Kovacs, Janos Toth
		5	PHASE EQUILIBRIUM IN AQUEOUS TWO-PHASE SYSTEMS WITH POLY (PROPYLENE GLYCOL) AND SODIUM CITRATE AT DIFFERENT PH	Farshad Rahimpour, Ali Reza Baharvand
		6	GAS SWEETENING UTILIZING MIXED AMINE SOLUTION	Dr. Zare Aliabadi, Assis. Prof. Hassan, Mirzaei, Somaye
		7	EFFECT OF ANIONIC AND NON-IONIC SURFACTANTS ON ACTIVATED SLUDGE OXYGEN UPTAKE RATE AND NITRIFICATION	Maazuza Z. Othman, Liqiang Ding, Yi Jiao
		8	TREATMENT OF TAR-CONTAINING WASTEWATER GENERATED FROM BIOMASS GASIFICATION PLANTS THROUGH PHYSICO-CHEMICAL METHODS	Dr. Vrajesh Mehta, Dr. Anal Chavan
		9	CONTINUOUS CHEESE WHEY FERMENTATION MODEL BY CANDIDA PSEUDOTROPICALIS	Rudy Agustriyanto, Prof. Dr. Akbarningrum Fatmawati
		10	BATCH FERMENTATION KINETICS OF GLUCONIC ACID BY ASPERGILLUS NIGER	Akbarningrum Fatmawati, Rudy Agustriyanto, Lindawati

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Dr .Seunghwan Lee	1	AN INTELLIGENT SYSTEM FOR REHABILITATING KNEE AND ANKLE	Dr. Dimitar Karastoyanov, Lec. Vladimir Monov
		2	REAL-TIME DETECTION OF MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS CONCENTRATION BY CNTFET BIOSENSOR	Hsiao-Wei Wang, Jung-Tang Huang, Chun-Chiang Lin
		3	DESIGNING THE BOWTIE ANTENNA TO DETECT TUMORS IN MICROWAVE TOMOGRAPHY	Dr. Muhammd Hassan Khalil, Dr. Xu Jiadong
		4	ON DESIGNING A SHAPE MEMORY ALLOY LOCKING MECHANISM: AN INNOVATIVE SOLUTION FOR LAPAROSCOPIC LIGATION PROCESSES	Reza Yousefian, Michael A. Kia, Mehrdad Hosseini Zadeh
		5	EXPLORING WHY WE'RE TALLER IN THE MORNING THAN AT NIGHT – AN IN VIVO AND IN VITRO STUDY	Assis. Prof. Dr. Harcharan Singh Ranu
		6	MICROBE-BASED ANTIOXIDANT BIOSENSOR	Dyah Iswantini, Trivadila, Novik Nurhidayat, Waras Nurcholis
		7	CHARACTERIZING THE LUBRICITY OF MUCINS ON POLYMERIC SURFACES FOR BIOMEDICAL APPLICATIONS	Dr .Seunghwan Lee
		8	EXPLORING THE INFLUENCE OF MICROSTRUCTURAL FEATURES ON THE WEAR RESISTANCE OF BIOMEDICAL TITANIUM MATERIALS	Mohsin T. Mohammed, Zahid A. Khan, Arshad N. Siddiquee
		9	ASSESSING THE EFFECT OF PRESS FIT ON THE OSSEOINTEGRATION OF THE ACETABULAR CUP	Nor Azali Azmir, Iskhrizat Taib, Mohammed Rafiq Abdul Kadir
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof. Dr. A.H. Akhaveissy	1	2D NUMERICAL EVALUATION OF SAO PAULO TUNNEL	Prof. Dr. A.H. Akhaveissy
		2	LATERAL ELASTIC PROPERTIES OF A NOVEL GLASS FIBER REINFORCED GYPSUM WALL	Dr. Zhengyong Liu, Dr. Huiqing Ying
		3	LIBYA'S WIND LOAD FEATURES	Mohammed B. Abohedma, Milad M. Alshebani
		4	MOLECULAR ATTRIBUTES OF SOILS TREATED WITH PHOSPHORIC ACID	Amin Eisazadeh, Khairul Anuar Kassim, Hadi Nur
		5	INCORPORATION OF GENERALIZED PLASTICITY IN THE LOAD-DEFORMATION RESPONSE OF FOUNDATIONS, WITH A FOCUS ON THE LOCALIZATION ISSUE	A. H. Akhaveissy
		6	EVALUATION OF THE DISBURSEMENT PROCESS FOR PUBLIC WORKS IN THAILAND	Israngkura Na Ayudhya B, Kunishima M.
		7	TECHNIQUES FOR ENHANCING STRUCTURAL SUSTAINABILITY IN RC HIGH-RISE BUILDINGS	Mohamed Azab
		8	IDENTIFICATION OF CONNECTIONS BETWEEN EXTREME FLOW MEASURES AND CLIMATE INDICES	Mohammed Sharif, Dr. Donald Burn
		9	ASSESSMENT OF DAMAGE IN CURVED STEEL BRIDGES UPGRADED WITH ISOLATION BEARINGS AND CABLE RESTRAINERS FOR UNSEATING PREVENTION	Carlos Mendez Galindo, Toshiro Hayashikawa, Javier Gil Belda
		10	MANAGEMENT OF STRUCTURAL INTEGRITY IN FIXED OFFSHORE PLATFORMS IN MALAYSIA	Dr. Narayanan Sambu Potty , Lecture Mohammad Kabir B. Mohd Akram

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dr. Naoto Suzuki	1	FINITE ELEMENT ANALYSIS AND EXPERIMENTAL VALIDATION OF PROXIMAL FEMUR FAILURE PATTERNS USING QUANTITATIVE COMPUTED TOMOGRAPHY IMAGES	Majid Mirzaei, Saeid Samiezadeh , Abbas Khodadadi, Mohammad R. Ghazavi
		2	CONSISTENT HEATING IN FOCUSED ULTRASOUND THERMAL THERAPY	To-Yuan Chen, Tzu-Ching Shih, Hao-Li Liu, Kuen-Cheng Ju
		3	FUNDAMENTAL RESEARCH TO DISTINGUISH SMALL RETINAL HEMORRHAGES FROM DUST ARTIFACTS UTILIZING HUE, LIGHTNESS, AND SATURATION IN COLOR SPACE	Dr. Naoto Suzuki
		4	ALIGNMENT OF BINARY OBJECTS THROUGH RIGID AND NON-RIGID REGISTRATION USING WEIGHTED RATIO IMAGES	Panos Kotsas, Tony Dodd
		5	AN OVERVIEW OF FUZZY INFERENCE SYSTEM APPLICATIONS FOR AUTOMATING BREAST CANCER GRADING WITH SPECTRAL DATA	Shabbar Naqvi, Jonathan M. Garibaldi
		6	THE SIGNIFICANCE OF SWIFT CHANGES IN MEAN FLOW STABILITY CHARACTERISTICS DURING BYPASS TRANSITION	Dong Ming, Dr. Lecture Su Caihong
		7	UTILIZATION OF SMARTPHONES FOR IN-HOME DIAGNOSTICS IN TELEMEDICINE	Assoc. Prof. DR. Nálezka Petr
		8	REDUCTION OF IMPULSE NOISE IN BRAIN MAGNETIC RESONANCE IMAGING THROUGH THE APPLICATION OF FUZZY FILTERS	Dr. Benjamin Y. M. Kwan, Dr. Hon Keung Kwan
		9	COMPARATIVE SENSITIVITY BETWEEN RAPID IMMUNO-CHROMATOGRAPHIC DEVICE TEST AND ELISA IN DETECTING AND ASSESSING SERO-PREVALENCE OF HBSAG AND ANTI-HCV ANTIBODIES IN APPARENTLY HEALTHY BLOOD DONORS FROM LAHORE, PAKISTAN	Natasha Hussain, Maleha Aslam, Robina Farooq
		10		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Assoc. Prof. Dr. Sebastião Feyo de Azevedo	1	PALLADIUM-CATALYZED DECHLORINATION FOR WATER REMEDIATION: CATALYST INACTIVATION AND RENEWAL	Dalia Angeles-Wedler, Katrin Mackenzie, Frank-Dieter Kopinke
		2	OPTICAL REFLECTION OF PURE AND DOPED TIN OXIDE: FROM THIN COATINGS TO POLYCRYSTALLINE SILICON/THIN FILM DEVICE	Smaali Assia, Outemzabet Ratiba, Media El Mahdi, Kadi Mohamed
		3	METHANE AND OTHER HYDROCARBON GAS EMISSIONS ARISING FROM FLARING IN KUWAIT OILFIELDS	Dr .Khaireyah Kh. Al-Hamad, V. Nassehi, A. R. Khan
		4	EQUILIBRIUM, KINETICS, AND THERMODYNAMIC INVESTIGATIONS FOR ADSORPTION OF HG (II) ON PALM SHELL POWDER	Shilpi Kushwaha, Suparna Sodaye, P. Padmaja
		5	EXAMINATION OF THE KINETICS OF AG INCORPORATION WITH TCPP	Rahmatollah Rahimi, Fariba Moharrami
		6	EXPLORATION OF THE ELECTRONIC CHARACTERISTICS OF AU/METHYL-RED/AG SURFACE-TYPE SCHOTTKY DIODE THROUGH CURRENT-VOLTAGE METHOD	Zubair Ahmad, Muhammad Hassan Sayyad
		7	SEGREGATION OF VITAMIN B2 AND B12 BY IMPREGNATING HPTLC PLATES WITH BORIC ACID	Dr. Homayon Ahmad Panahi, Phd. CanHossein Sid Kalal, Atyeh Rahimi
		8	IMPACT OF VALVE PRESSURE DROP IN EXERGY ANALYSIS OF C2+ RECOVERY PLANTS REFRIGERATION CYCLES	B. Tirandazi, M. Mehrpooya, A. Vatani
		9	OSMOTIC REMOVAL OF MOISTURE FROM BEETROOT IN SALT SOLUTION: PARAMETER OPTIMIZATION VIA STATISTICAL EXPERIMENTAL DESIGN	P. Manivannan, M. Rajasimman
		10	UTILIZATION OF FEED FORWARD NEURAL NETWORKS IN MODELING AND CONTROLLING A FED-BATCH CRYSTALLIZATION PROCESS	Lec.Petia Georgieva, Assoc. Prof. Dr. Sebastião Feyo de Azevedo

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Prof. Dr. Farshad Rahimpour,	1	DEDUCING THE DYNAMICS OF "CONCEALED" NEURONS FROM ELECTROPHYSIOLOGICAL RECORDINGS	Valeri A. Makarov, Nazareth P. Castellanos
		2	CATEGORIZING PRIMITIVES AND GENOME REARRANGEMENT IN BIOINFORMATICS: AN INTEGRATED PERSPECTIVE	Dr. Swapnoneel Roy, Minhazur Rahman, Ashok Kumar Thakur
		3	IDENTIFYING REMOTE PROTEIN EVOLUTIONARY RELATIONSHIPS THROUGH STRING SCORING METHOD	Nazar Zaki, Assis. Prof. Dr. Safaai Deris
		4	PARENTAGE COEFFICIENT FOR CROP HYBRIDIZATION	Manpreet Singh, Parvinder Singh Sandhu, Basant Raj Singh
		5	A MAXIMUM PARSIMONY MODEL TO RECONSTRUCT PHYLOGENETIC NETWORK IN HONEY BEE EVOLUTION	Usha Chouhan, K. R. Pardasani
		6	INITIAL EXAMINATIONS OF THE IMPACT OF SINGLE GENE PERTURBATIONS ON THE INFERENCE OF GENETIC NETWORKS	Frank Emmert-Streib, Dr. Matthias Dehmer
		7	COMPARISON OF ATTRIBUTE SELECTION METHODS FOR CLASSIFICATION OF DIFFUSE LARGE B-CELL LYMPHOMA	Helyane Bronoski Borges, Júlio Cesar Nievola
		8	THE INFLUENCE OF GUANIDINE HYDROCHLORIDE ON THE PHASE DIAGRAM OF PEG-PHOSPHATE AQUEOUS TWO-PHASE SYSTEM	Prof. Dr. Farshad Rahimpour, Mohsen Pirdashti

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Prof. Dr. Katarzyna Strzala-Osuch	1	ANALYSIS OF CLUSTER MECHANISM OF ANTI-GREENHOUSE EFFECT USING COMPUTER TECHNOLOGY	A. Galashev
		2	UTILIZATION OF NANOFILTERS FOR PROVIDING POTABLE WATER IN THE WATERSHED BASIN OF PERSIAN GULF AND OMAN SEA	Sara Zamani, Mojtaba Fazeli, Abdollah Rashidi Mehrabadi
		3	EVALUATION OF EIA REPORTS ADEQUACY: EVIDENCE FROM PAKISTAN – A CRITICAL REVIEW	Dr. Obaidullah Nadeem, Assis. Prof . Dr. Rizwan Hameed
		4	EXAMINATION OF GROUNDWATER QUALITY AND IDENTIFICATION OF POLLUTION SOURCES IN BAGHAN WATERSHED, IRAN	Abolfazl Moeini, Elahe Alizadeh Paenafrakaty
		5	APPRAISAL OF POLLUTION REDUCTION	Prof. Dr. Katarzyna Strzala-Osuch
		6	DEVELOPMENT OF ESTIMATION METHOD FOR CREATING A HYDROGEN SOCIETY UTILIZING VARIOUS BIOMASS RESOURCES IN JAPAN – PROJECT ON COST REDUCTIONS IN BIOMASS TRANSPORT AND FEASIBILITY OF HYDROGEN STATION WITH BIOMASS	Masaki Tajima, Kenji Imou, Shinya Yokoyama
		7	IMPACT OF CELLULOLYTIC MICROBIAL ACTIVATOR ON DECOMPOSITION OF COMPOSTED RUBBER FACTORY WASTE	Dr. Thaniya Kaosol, Dr. Sirinthrar Wandee
		8	INVESTIGATION INTO ENERGY-EFFICIENT TEMPERATURE CONTROL	Mitsuyuki Kawakami, Kimihiro Yamanaka
		9	ASSESSING THE ENVIRONMENTAL IMPACT OF AIR POLLUTION IN MOSCOW THROUGH HEDONIC PRICES	Assis. Prof. Dr. V. Komarova
		10	EXAMINATION OF WATER POLLUTION IN THE SURROUNDINGS OF SOSHANGUVE IN SOUTH AFRICA	O. I. Nkwonta, G. M. Ochieng

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 11	Dr. Ling Sze Leung	1	THE HONG KONG LOW-FERTILITY DILEMMA: CAN MAINLANDERS' BIRTHS CONTRIBUTE TO REVITALIZING THE LOW-FERTILITY ISSUE?	Nancy Iri Dr. Ling Sze Leung
		2	AN AGENT-BASED APPROACH TO KNOWLEDGE MANAGEMENT AND E-LEARNING	Teodora Bakardjieva Galya Gercheva
		3	DOCTOR BRAIN DRAIN: CAUSES AND RAMIFICATIONS IN PAKISTAN	Muhammad Wajid Tahir Rubina Kauser Majid Ali Tahir
		4	EVOLVING FROM SEPARATISM TO COALITION: VARIATIONS IN LANGUAGE POLITICS AND LEADERSHIP PATTERNS IN THE DRAVIDIAN MOVEMENT	PHD Subramaniam Chandran
		5	A KNOWLEDGE MANAGEMENT MODEL FOR EFFECTIVELY MANAGING KNOWLEDGE AMONG INTERCONNECTED ORGANIZATIONS	Mahboubeh Molaei
		6	USERS' MOTIVATION AND SATISFACTION WITH INFORMATION SYSTEMS	Abbas Moshref Razavi, Rodina Ahmad
		7	THE IMPACTS OF HUMAN ACTIVITY ON THE HEALTH OF STREAM CITY IN YASUJ AREA	Jamalodin Alvani Fardin Boustani, Omid Tabiee, Masoud Hashemi
		8	EXTRACTING IMPLICIT KNOWLEDGE TO FORECAST POLITICAL RISK THROUGH A NOVEL FRAMEWORK UTILIZING BAYESIAN NETWORK	Assis. Prof. Dr. Siavash Asadi Ghajarloo
		9	THE ORGANIZATIONAL INNOVATIVENESS OF PUBLIC-LISTED HOUSING DEVELOPMENTS	Nor'Aini Yusof, Dr. Ismael Younis Abu- Jarad
		10	COMMUNITY INNOVATION IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT: A CROSS-CASE STUDY	Tingan Tang, Kimmo Karhu, Matti Hamalainen

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 12	Prof. Dr. N. K. Fuloria,	1	A CRITICAL ANALYSIS OF CHITOSAN UTILIZATION AS A NATURAL ANTIMICROBIAL	F. Nejati Hafdani, N. Sadeghinia
		2	EXPLORING THE NEUROGENIC CAPACITY OF CLITORIA TERNATEA AQUEOUS ROOT EXTRACT – IMPLICATIONS FOR ENHANCING COGNITIVE FUNCTIONS	Dr. Kiranmai S.Rai
		3	DEVELOPMENT AND ASSESSMENT OF VAGINAL SUPPOSITORIES INCORPORATING LACTOBACILLUS	Sanae Kaewnopparat, Nattha Kaewnopparat
		4	EXTRACTION OF B-SİTOSTEROL DIARABİNOSİDE FROM RHİZOMES OF ALPİNİA GALANGA	Prof. Dr. N. K. Fuloria, S. Fuloria
		5	APPLICATION OF DATA MINING CLASSIFICATION TECHNIQUES IN DRUG DESIGN	Mária Stachová, Dr. Lukáš Sobišek
		6	PHARMACOKINETIC STUDY OF SALBUTAMOL SULPHATE-ETHYLCELLULOSE TABLETTED MICROCAPSULES: UTILIZING A CONVOLUTION APPROACH	Assis . Prof. Ghulam Murtaza, Kalsoom Farzana
		7	EVALUATING THE ANTIMICROBIAL PROPERTIES OF ETHANOL EXTRACTS FROM SELECTED THAI MEDICINAL PLANTS AGAINST CAMPYLOBACTER JEJUNI	Achara Dholvitayakhun, Nathanon Trachoo

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 22 - 24, 2023 İzmir Meeting ID: 881 9370 7664 Passcode: 123456 24Aralık / December 24, 2023 / 18:30 - 20:30Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 13	Assoc. Prof. Dr. Jamal Fathi Abu Hasna	1	OPTIMAL CONTROL STRATEGIES FOR VELOCITY REGULATION OF PERMANENT-MAGNET SYNCHRONOUS MOTOR DRIVES	Dr. Roozbeh Molavi, Assis. Prof. Dr. Davood A. Khaburi
		2	NSGA-BASED OPTIMAL VOLTAGE/VAR MANAGEMENT IN DISTRIBUTION SYSTEM WITH SCATTERED GENERATION	P. N. Hrisheekesha, Jaydev Sharma
		3	HANDWRITING IDENTIFICATION USING CONJUGATE GRADIENT NEURAL NETWORKS SPECTRAL ANALYSIS OF SPEECH: A NOVEL TECHNIQUE	Assoc. Prof. Dr. Jamal Fathi Abu Hasna
		4	INVESTIGATION AND ENHANCEMENT OF FLASH EVAPORATION DESALINATION UTILIZING THE OCEAN THERMOCLINE AND RELEASED HEAT	Neeta Awasthy, J.P.Saini, D.S.Chauhan
		5	INTRODUCING AN IMAGE PROCESSING-BASED CONCEPT FOR OUTDOOR CHILDREN CARE	Ms. Sami Mutair, Dr. Yasuyuki Ikegami
		6	DEVICE DISCOVERY: A COMPONENT FOR NETWORK MANAGEMENT SYSTEM UTILIZING SIMPLE NETWORK MANAGEMENT PROTOCOL	Hooman Jafarabadi
		7	EXTRACTION OF THEMATIC ROLES USING SHALLOW PARSING	Garima Gupta, Daya Gupta
		8	INTRODUCING AN IMAGE PROCESSING-BASED CONCEPT FOR OUTDOOR CHILD CARE	Mehrnoush Shamsfard, Maryam Sadr Mousavi
		9		

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 22 - 24, 2023
İzmir

EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
EGE 10th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
ARTworld 3rd INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 22 - 24, 2023
İzmir

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ KONUŞMA VE YAZMA BECERİLERİ ETKİNLİKLERİNDE KÜLTÜREL ETKİLEŞİM

Prof. Dr. Elif AKTAŞ¹, Arş. Gör. Ahmet Turan EŞ²

¹Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, elif.aktas@alanya.edu.tr
ORCID ID: 0000-0001-5573-2274

²Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, turan.es@alanya.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-7225-3934

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki üretici dil becerileri (konuşma ve yazma) etkinliklerinin kültürel etkileşim öğeleri bakımından incelenmesidir. Araştırmanın inceleme nesnesi, Yeni İstanbul Yabancılar için Türkçe C seviyesi ders kitabıdır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (CEFR) (2001) yer alan kültürel öğeler başlığı altındaki 6 öge kullanılmıştır. Nitel bir yaklaşımla desenlenen araştırmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniklerinden yüzde ve frekans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre incelenen ders kitabında kültürel etkileşim unsurlarına çok az verildiğini, kültürel etkileşimin değil aktarımın ön plana çıktığı dikkat çekmektedir. Bu açıdan etkinlik tasarlanırken kültürel unsurların 'etkileşim' ögesi göz önünde bulundurulularak tasarlanması gerekliliği göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel etkileşim, kültür, yabancı dil olarak Türkçe, üretici dil becerileri, konuşma, yazma.

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÖRSEL BİR METİN TÜRÜ OLARAK EFEMERA KULLANIMI

Prof. Dr. ELİF AKTAŞ¹

¹Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, elif.aktas@alanya.edu.tr,

ORCID ID: 000-0001-5573-2274

ÖZET

Bir ifade ve beceri dersi olan Türkçe dersi, öğrencilere metinler aracılığıyla temel dil becerilerini kazandırmayı amaçlar. Dolayısıyla ders kitaplarındaki metinlerin seçimi ve niteliği son derece önemlidir. Tematik yaklaşıma göre hazırlanan Türkçe ders kitaplarında yer alan metinler; şiir, hikâyeye edici ve bilgilendirici metin türlerinden oluşmaktadır. Görselliğin ön planda olduğu efemera ise bir metin türü olarak ilk defa 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na ikinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar dâhil edilmiştir. Efemera; biriktirilmek amacı ile üretilmemiş kısa ömürlü ve başlangıçta önemli görünmeyip sonradan bazı koleksiyoncular tarafından biriktirilerek koleksiyon malzemesi hâline getirilmiş materyallerin genel adıdır. Gündelik yaşamın bir parçası olan efemeralar, hayatın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Kullanılmış biletler, kuponlar, dilekçeler, fotoğraflar, kullanım kılavuzları, takvim yaprakları, kartpostallar, davetiyeler, posterler, ilanlar vb efemera örneklerinden sayılabilir. Eğitsel amaçla da kullanılabilen efemeralar; kültürel, tarihî ve sosyal hayatın yansımasıdır, bu nedenle ait olduğu toplumun ve dönemin özelliklerini yansıtmaktadır. Efemeralar, Türkçe derslerinde görsel okuma ile ilgili kazanımların gerçekleştirilmesinde kullanılabilir. Bu çalışmada ana dili eğitiminde bir metin türü olarak efemeraya nasıl ve ne oranda yer verildiği ve bur türden nasıl yararlanıldığı örneklerle tespit edilmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, veriler doküman analizi yoluyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analizden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda incelenen ders kitaplarında efemeraya bir metin türü olarak daha fazla yer verilmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretimi, metin, ders kitabı, efemera.

ÖĞRENME ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN BAZI KAVRAMLARIN AÇIKLANMASI VE BU KAVRAMLARIN KENDİ ARALARINDA VE PROGRAMLA OLAN İLİŞKİLERİNİN SAPTANMASI

Doç. Dr., PINAR ERTEN ¹

¹ Bingöl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, perten@bingol.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-3114-6064

ÖZET

Uzun zamandan beri her alanda yaşanan gelişim ve değişimden eğitim sistemi de etkilenmiştir. Eğitimde teknolojik yatırımlarla, sistem içerisinde yer alan bireylerin bu teknolojik değişime ve gelişime paralel olarak yetiştirilmesi ve eğitilmesi sağlanmıştır. Öğrencinin öğrenme sürecinde aktif ve özgür olduğu, öğretmenin ise öğrencinin öğrenmesine yardımcı ve rehber konumda olması gerektiği ön plana çıkmış ve buna yönelik öğrenci merkezli yaklaşımlar uygulanmıştır. Öğrencinin nasıl öğrendiği ve yeni bilgiyi nasıl özümlediğini konu alan oluşturmacı yaklaşım ile öğrenme süreçlerinde öğrenciden öğrenene, öğretmenden kolaylaştırıcı/yardımcı öğrenene doğru bir değişim gerçekleşti. Bireylerin içinde yaşadığı topluma uyum sağlamasını kolaylaştıran öğrenme, çok yönlü bir kavramdır. Öğrenme üzerinde etkili olan birçok kavram mevcuttur: Motivasyon, akademik iyimserlik, iyimserlik, yaşam memnuniyeti, öz yeterlilik, öz düzenleme, tutum, stres, doyum, iş doyum, keşfetme, anlama, problem çözme, kavram öğrenme ve üst biliş. Bireylerin davranışlarını etkileyen ve yönlendiren faktörler ya da davranışı yönlendiren bu kavramların literatürde etkileri farklı şekillerde araştırılmıştır. Bu kavramların eğitim programları ile olan ilişkilerine de kavram özelinde değinilmiştir. Öğrenmenin nasıl olduğu hakkında bilgi sahibi olmak, daha etkili ve verimli öğrenmeler gerçekleştirmek için bu kavramların beraber sunulması bireylerin farkındalığı açısından önemlidir. Bu çalışma ile öğrenmede etkili olan kavramların açıklanması ve kavramların kendi aralarında ve programla ilişkisi bir pencereden tek bir resim olarak sunulmak istenmiştir. Böylelikle her birinin değişen zamana ve çeşitlenen öğrenme durumlarına rağmen halen etkililiğinin ve ilişkilerinin önemi tekrar vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, kavram, etkililik, eğitim programı.

EXPLAINING SOME CONCEPTS THAT ARE EFFECTIVE ON LEARNING AND DETERMINING THE RELATIONSHIP OF THESE CONCEPTS AMONG THEMSELVES AND WITH THE PROGRAM

Abstract

The education system has also been affected by the development and change in every field for a long time. With technological investments in education, individuals within the system have been trained and trained in parallel with this technological change and development. It has come

to the fore that the student is active and free in the learning process, and the teacher should be in a position to help and guide the student's learning, and student-centered approaches have been implemented towards this. With the constructivist approach, which focuses on how the student learns and how he assimilates new information, there has been a change in the learning processes from the student to the learner and from the teacher to the facilitator/co-learner. Learning, which facilitates individuals' adaptation to the society they live in, is a multifaceted concept. There are many concepts that are effective on learning: Motivation, academic optimism, optimism, life satisfaction, self-efficacy, self-regulation, attitude, stress, satisfaction, job satisfaction, discovery, understanding, problem solving, concept learning and metacognition. The factors that influence and direct the behavior of individuals or the effects of these concepts that direct the behavior have been investigated in different ways in the literature. The relationships of these concepts with educational programs are also mentioned on a concept-specific basis. Having knowledge about how learning occurs and presenting these concepts together in order to achieve more effective and efficient learning is important for individuals' awareness. With this study, it is aimed to explain the concepts that are effective in learning and to present the relationship between the concepts among themselves and with the program as a single picture from a window. Thus, despite the changing times and diversifying learning situations, the importance of their effectiveness and relationships was re-emphasized.

Keywords: Learning, concept, effectiveness, training program.

SOMUT MATERYAL KAVRAMINA İLİŞKİN YAPILMIŞ AKADEMİK ARAŞTIRMALARIN BETİMSSEL İÇERİK ANALİZİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Deniz CEVHER TÜRKER ¹

¹ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

0009-0003-4207-5414

ÖZET

Eğitimin her kademesinde öğretim sürecini desteklemek adına farklı türde materyaller kullanılmaktadır. Skemp (1987)'e göre; çocukların somut nesnelere ile girdikleri etkileşimler, soyut anlamlarını desteklemektedir. Özellikle çocukluk döneminden başlayarak somut materyallerin eğitimin en temel aşamalarında kullanılan etkili bir öğrenme aracı olduğu söylenebilir. Bu araştırmada somut materyal kavramına ilişkin 2004-2023 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde erişime açılmış lisansüstü tezler, nicel bir tarama deseni olan betimsel içerik analizi ile incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan yayın sınıflama formu kullanılmış ve araştırmanın konu seçimi, yöntemi, örnekleme, veri toplama araçları, materyal türleri gibi çeşitli boyutlarda nicel ve nitel bir inceleme yapılmıştır. Elde edilen veriler ışığında, somut materyal ile ilgili yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğunun öğrenci temelli örneklemelerden oluşturulduğu ve çalışmalarda genellikle nicel araştırma yöntemlerinin uygulandığı görülmüştür. İncelenen tezlerde veri toplama araçlarının ölçek, anket, test, görüşme başlıkları altında toplandığı, tezlerin büyük bir çoğunluğunda birden fazla veri toplama aracı kullanıldığı görülmüştür. Araştırma kapsamındaki tezlerin önemli bir çoğunluğunun somut materyallerin etkililiği konusunu incelediği ve tezlerin konu dağılımının çoğunlukla materyal geliştirme becerilerinin tespiti ve materyale yönelik görüş belirtme ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında lisansüstü tezlerde kullanılan farklı materyal türleri sınıflandırılmış ve materyal türlerinin incelenmesi sonucunda dijital yazılım ve uygulama temelli materyaller ile yapılan araştırmaların, diğer materyal türleri ile ilgili yapılan araştırmalardan sayıca daha fazla olduğu görülmüştür. Bu bulgunun gelişen teknolojinin eğitime entegrasyonunun doğal bir sonucu olduğunu teyit ettiği ve son yıllarda yapılan çalışmaların çoğunlukla dijital eğitim materyallerinin etkililiğini incelediği görülmektedir. Çalışmanın sonucunda T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belli aralıklarla güncellenen (2005, 2009, 2012, 2015 ve 2018 yıllarında yapılan) ve oluşturmacı yaklaşımı öne çıkaran öğretim programlarının somut materyal kullanımına yaptığı atıf ve ilişkilendirmeler nedeniyle, somut materyal kavramına ilişkin yapılan akademik çalışmaları arttırdığı tespit edilmiştir. Sunumuzda incelenen çalışmaların ele alınan boyutlarıyla ilgili elde edilen bulgular ve yapılan tespitlerin dayandığı veriler ve gerekçeler ayrıntılı olarak paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Materyal, Somut Materyal, Öğrenme Ürünü, Eğitim Materyali.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARININ SOLO TAKSONOMİSİ'NE GÖRE İNCELENMESİ

Öğretmen, YL Öğrencisi, GÜLSEHER YURTCU ¹, Dr. Öğr. Üyesi, OSMAN AKTAN ²

¹ MEB, Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

ORCID: <http://orcid.org/0009-0002-4668-5474>

² Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-6583-3765>

ÖZET

Öğretim programlarının ana belirleyici olan kazanımların hazırlanmasında farklı taksonomilerden yararlanılmaktadır. Bu taksonomilerden biri de SOLO Taksonomisidir. SOLO Taksonomisi'nde amaçlar, tek yönlü, çok yönlü, ilişkisel ve soyutlanmış yapı olarak sınıflandırılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı'nda (İlkokul 4.sını, ortaokul 5., 6., 7, 8.sınıf, lise 9., 10., 11. ve 12.sınıflar) yer alan kazanımların SOLO taksonomisine göre incelenmesidir. Araştırma verileri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı kazanımlarından elde edilmiştir. Çalışmada Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programında ilkökul düzeyinde 19, ortaokul düzeyinde 106, lise düzeyinde 89 kazanım olmak üzere toplam 214 kazanımın SOLO Taksonomisi'ne göre taksonomik yapıları belirlenmiştir. Kazanımların taksonomik yapılarına göre analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Eğitim kademesi ve sınıf düzeylerinde kazanımlar SOLO Taksonomisine göre incelenmiş, kazanımların taksonomik karşılıkları belirlenmiş ve frekans olarak listelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı'nda ilkökul ve ortaokul kazanımlarının en çok tek yönlü yapıya uygun kazanımlara yer verildiği, lise düzeyinde ise en çok soyutlanmış yapıya uygun kazanımların yer aldığı belirlenmiştir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı'nda tüm sınıf düzeylerinde kazanımların sırasıyla en çok tek yönlü yapı, ilişkisel yapı, soyutlanmış yapı ve çok yönlü yapı içerisinde yer aldığı belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı'nda tüm sınıf düzeylerinde kazanımlarda taksonomik yapıda dengenin gözetilmesi, çok yönlü yapıya uygun kazanımlara daha fazla yer verilmesi önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Öğretim programı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı, Solo Taksonomisi, Kazanım, Kazanımların Sınıflandırılması

CUMHURİYETİN 100. YILINDA, FEN ÖĞRETİM PROGRAMININ 100 YILININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

INVESTIGATION of SCIENCE CURRICULUM's CENTURY in terms of VARIOUS VARIABLES on CENTENARY of REPUBLIC of TÜRKİYE

Dr. Öğr. Üyesi, HALİT KIRIKTAŞ¹, Öğr., AYŞENUR ERDEN², Öğr., ELBİ ÇABUK³

¹ SİİRT ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi, halit.kiriktas@gmail.com-0000-0002-5230-3041

² SİİRT ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi, aysenurerden389@gmail.com0009-0003-8397-8716

³ SİİRT ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi, lcbk1907@gmail.com 0009-0005-0458-2858

ÖZET

Öğretim süreçlerinin öğretmen-öğrenci, öğretim ortamı-materyalleri ve öğretim programı olmak üzere üç temel bileşenden oluştuğu ileri sürülebilir. Öğretim programlarının diğer bileşenlerin tanım ve rollerinin belirlenmesi, öğretim sürecinin çerçevesinin çizilmesinin yanı sıra; öğretim sürecinin doğasını ve felsefesini de yansıttığı söylenebilir. Bu bakımdan ülkelerin öğretim programlarının incelenmesiyle söz konusu döneme ait öğretim süreciyle ilgili geniş ölçekte bilgi sahibi olunabileceği ifade edilebilir. Bu kapsamda yürütülen çalışmada amaç; Cumhuriyet Döneminden günümüze yürürlüğe alınan 12 tane fen bilimleri öğretim programlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden Durum Araştırması Modeli' ne uygun olarak tasarlanan çalışmada, doküman incelemesi (içerik analizi) kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve programın eğitim sistemi, dersin adı, ders sayısı ve süresi, içerik, kazanım sayısı, felsefi yaklaşım, beceri, ölçme ve değerlendirme, temel amaçlar, öğrenci öğretmen rolü, yöntem ve strateji, vizyon boyutları olmak üzere 12 ölçütten oluşan rubrik kullanılmıştır. Alanında uzman iki araştırmacı tarafından belirtilen tarih aralığında yürürlüğe alınan 12 öğretim programı rubrik yardımıyla değerlendirilmiştir. Çalışmanın güvenilirliğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda uzmanlar arası uyum yüzdesi %85 olarak hesaplanmıştır. Çalışma sonunda elde edilen bulgular nitel olarak sunulmuştur. Araştırma sonuçlarına bakıldığında uygulama derslerine 1924 programının ardından 2017 programında yer verildiği görülmektedir. Ortaokulun ilkokulun devamı olacak şekilde 1948 yılında program hazırlanmıştır. 1948 programında öğrencilerin kendilerini değerlendirmesinden de söz edilmektedir. Süreç değerlendirilmesi 1968 programında ibare olarak belirtilmekteyken 2005 programında süreç değerlendirmesine ağırlık verilmiştir. 2013 programında araştırma-sorgulama süreci “açıklama

ve argüman” oluşturma olarak ele alınmıştır. Bu sonuçlar ışığında, sonraki çalışmalar için öğretim programında hedeflenen durumların öğretim ortamlarına ne derecede yansıdığına araştırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Fen Öğretim Programı, Cumhuriyetin 100. Yılı, Öğretim Programının Bileşenleri

SÖMÜRGEÇİLİK VE EĞİTİM

1. İhsan YABANERİ¹, 2. Prof. Dr. İsmail AYDOĞAN²

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı, Kırıkkale, yabanerihsan4037@gmail.com, 0000-0003-4431-5699

² Prof. Dr. Öğretim Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı, Kırıkkale, iaydogan124@gmail.com, 0000-0002-5447-4741

ÖZET

Eğitim hem kültürlerin nesilden nesillere aktarımı hem de devletlerin ideoloji ve politikalarının toplumlara aktarımında son derece etkin bir rol üstlenmektedir. Dolayısıyla bağımsızlığını kazanmış, bir bayrağa ve milli marşa sahip ulus-devletlerin milli bir eğitim sistemine sahip olması da son derece önem arz etmektedir. Kültürel değerlerinden, milli değerlerinden yoksun olarak şekillenmiş bir eğitim yapısı, yabancı zihniyet ve kültürlerin istilasına açık hâle gelecektir. Bu çalışmada sömürgeciliğin asıl başarısının askeri müdahaleler ve koloni kurma şeklinde kendini gösteren klasik sömürgecilik ile değil emperyalist yayılma ile başlayan yeni-sömürgeciliğin kültürel asimilasyon politikaları kapsamında üçüncü dünyanın ve gelişmekte olan diğer ülkelerin özellikle ekonomik zayıflıklarını dikkate alarak bu ülkelerin temel politikaları ve milli eğitim sistemleri üzerinde etkili olduğu, gelişmekte olan ülkeler ile üçüncü dünya ülkelerinin ekonomik üstünlüğe sahip ülkelere kültürel değerlerine eğitim vasıtasıyla yabancılaştırıldığı tezi savunulmaktadır. Bu çalışmada ayrıca sömürgecilik sonrasında kurulan uluslararası kuruluşlar ve ulusötesi vakıfların toplum mühendisliğine soyunarak kültürel asimilasyon yoluyla ve eğitim politikalarıyla küresel ideolojilerini aşılama ve tek tip Batı taklitçisi insan yaratmayı hedefledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sömürgecilik, Emperyalizm, Eğitim, Asimilasyon, Eğitime Yön Veren Kuruluşlar

MÜZİK DERSLERİNİ YÜRÜTEN FARKLI BRANŞLARDAKİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİM İNANÇLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER ÇERÇEVESİNDE KARŞILAŞTIRILMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Begüm ALTINOK ARICAN¹, Prof. Dr., Begüm ÖZ²

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
begumaltinok@gmail.com - ORCID NO: 0000-0001-6516-5031

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, begumusic@gmail.com - ORCID
NO: 0000-0001-8346-7308

ÖZET

Müzik eğitimi, öğrencilere sanatsal bakış açısı kazandırma ve sosyal gelişimlerini sağlama bakımından önemli bir role sahiptir. Müzik derslerini yürüten öğretmenlerin eğitim inançlarının; öğrenci başarısı, öğretim yöntemleri ve öğrenme süreçlerini şekillendirdiği bilinmektedir. Anaokulu ve ilkokul düzeyindeki müzik derslerini yürüten öğretmenlerin eğitim inançları, müzik eğitimlerine ilk adımlarını atan öğrencilerin öğrenme süreçlerini etkilemesi açısından önem taşımaktadır. Bu bağlamda yapılan çalışmada, çağdaş eğitim yaklaşımlarıyla öğrenim gören Müzik Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi ve Sınıf Eğitimi öğretmen adaylarının eğitim inançlarının ve eğitim inançları üzerinde çeşitli değişkenlerin etki durumunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Betimsel tarama modeliyle yapılan bu araştırmanın çalışma grubu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 139 öğretmen adayından oluşmaktadır. Çalışma kapsamında Yılmaz, Altinkurt ve Çokluk (2011) tarafından geliştirilen “Eğitim İnançları Ölçeği (EİÖ)” kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmen adaylarının en çok tercih ettiği eğitim inancının *İlerlemecilik* olduğu ve bunu sırasıyla *Varoluşçuluk*, *Yeniden Kurmacılık*, *Daimicilik* ve *Esasiciliğin* izlediği sonucuna ulaşılmıştır. “Cinsiyet” değişkeninin öğretmen adaylarının sahip oldukları inanç türleri üzerinde sadece *Varoluşçuluk* boyutunda anlamlı bir fark yarattığı, yaş, bölüm, sınıf düzeyi ve kitap okuma oranı değişkenlerinin ise eğitim inançları üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yaratmadığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının, cinsiyet fark etmeksizin çağdaş eğitim felsefelerine daha yatkın olduğu, yaş ve bölüm gibi değişkenlerin ise eğitim inançları üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmadığı sonucuna varılmıştır. Sınıf düzeyi değişkeni ise *Esasicilik* boyutunda anlamlı bir farklılık yaratmış, son sınıf öğrencilerinin esasici eğitim inancına daha fazla sahip olduğu görülmüştür. Kitap okuma oranının ise öğretmen adaylarının eğitim inançları üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgular, müzik eğitimi alanındaki öğretmen adaylarının eğitim inançlarını anlamak ve geliştirmek için önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Eğitim İnançları, Eğitim Felsefesi, Çağdaş Eğitim Yaklaşımları, Öğretmen Adayları.

MÜZİK DERSLERİNİ YÜRÜTEN FARKLI BRANŞLARDAKİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ “ÖĞRETMEN” KAVRAMINA İLİŞKİN BAKIŞ AÇILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Begüm ALTINOK ARICAN¹, Prof. Dr., Begüm ÖZ²

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
begumaltinok@gmail.com - ORCID NO: 0000-0001-6516-5031

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, begumusic@gmail.com - ORCID
NO: 0000-0001-8346-7308

ÖZET

Eğitim sürecinde öğretmenin temel rolü, sınıf içinde öğrencilerin etkili bir öğrenme deneyimi yaşamalarını sağlayarak uygun bir öğrenme ortamı oluşturmaktır. Bu nedenle geleceğin eğitim ortamına yön verecek olan öğretmen adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin algılarının ve öğretmenlik model anlayışlarının belirlenmesi kritik bir öneme sahiptir. Bu yaklaşımla yapılan çalışmanın temel amacı, eğitim sürecinde öğretmenin rolü çerçevesinde öğretmen adaylarının öğretmenlik kavramına ilişkin algılarını belirleyerek, öğretmen eğitimi alanında önemli olan bu konuların daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni ile yürütülmüştür. Çalışma grubu, 2022-2023 eğitim öğretim güz yarıyılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi ve Sınıf Eğitimi ana bilim dallarında öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 132 lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada katılımcıların “öğretmen” kavramına yönelik algılarını belirlemek amacıyla yöneltilen “Öğretmen...gibidir. Çünkü...” metafor sorusuna katılımcıların geliştirdikleri metaforlar ve açıklamaları MAXQDA Analytical Pro 2022 programı ile analiz edilmiştir. Öğretmen kavramı üzerine katılımcılar tarafından üretilen metaforlardan "anne/baba", "kaynak", "yol gösterici", "rehber-lider", "aydınlatici" ve "çok yönlü" gibi kategoriler elde edilmiştir. Öğretmenin yönlendirici ve rehber özelliği "pusula", "rehber" ve "kaptan" gibi metaforlarla vurgulanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmenin öğrencilere rehberlik etme, yön gösterme ve onları doğru yola yönlendirme rolünün vurgulandığı; öğretmenlerin genellikle olumlu niteliklere sahip metaforlarla (ışık, güneş, mum gibi) ilişkilendirildiği ve pozitif bir şekilde değerlendirildiği görülmektedir. Çalışma sonuçları, öğretmen adaylarının öğretmen kavramını geniş bir perspektiften kavradığını göstermektedir. Ayrıca, ilerlemeci eğitim inancının etkisiyle öğretmenin rehberlik ve yol gösterme rolünün vurgulandığı anlaşılmaktadır. Bu bulgular, öğretmen adaylarının eğitim sürecinde kendilerini öğretmen olarak görmeleri ve ilerlemeci anlayışa uygun bir öğretmen rolü benimsemeleriyle ilişkilendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Öğretmen Algısı, Öğretmen Rolü, Öğretmen Eğitimi, İlerlemeci Eğitim.

TÜRKİYE’DE OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE “OKURYAZARLIK” KAVRAMI İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLER

Öğr. Gör. Hasan Uğur SERDAROĞLU ¹, Prof. Dr. Hatice BEKİR ²

¹ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Pazar Meslek Yüksekokulu, huserdaroglu@gmail.com

ORCID ID 0000-0001-6397-3115

²Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, hsimsekbekir@gmail.com

ORCID ID 0000-0001-9591-7660

ÖZET

Okul öncesi eğitimin temel amaçlarından biri, çocukların ilkokula hazır hale gelmesini sağlamaktır. Bu amaca ulaşmak için gerçekleştirilen etkinlik çeşitlerinden biri ise okuma yazmaya hazırlık çalışmalarıdır. Günümüzde okuma yazma ilkokula başlayınca bir anda öğrenilmemekte; çevredeki uyaranlarla etkileşimde olan çocuğun okuryazarlığı doğumdan itibaren gelişmeye başlamaktadır. İlk yıllardan itibaren ilerleyen bu gelişim okul öncesi dönem çocukları için erken okuryazarlık, gelişen okuryazarlık, filizlenen okuryazarlık, tomurcuklanan okuryazarlık gibi kavramlarla ifade edilerek araştırmalar yapılmıştır. Zaman içerisinde yeni fikirler, yeni bilgileri; yeni bilgiler yeni kavramları ortaya çıkarmıştır. Yeni okuryazarlık türleri arasında sağlık okuryazarlığı, görsel okuryazarlık, ekolojik okuryazarlık, medya okuryazarlığı, müze okuryazarlığı, bilim okuryazarlığı, beslenme okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, müzik okuryazarlığı, duygusal okuryazarlık gibi birçok okuryazarlık türü bulunmaktadır. Yeni ortaya çıkan ve kavramsallaşan okuryazarlık türleriyle ilgili okul öncesi dönemde yapılan çalışmalar oldukça dikkat çekmeye ve önem kazanmaya başlamıştır. Bu araştırmada Türkiye’de okul öncesi dönemde gerçekleştirilen “okuryazarlık” kavramına yönelik lisansüstü tezlerin incelenerek okul öncesi dönemde okuryazarlık kavramına yönelik yapılan çalışmaların eğilimlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yönteminden içerik analizi çalışmalarında yer alan meta-sentez (tematik içerik analizi) desen kullanılacaktır. Meta-sentez ile belirli bir alanda gerçekleştirilen çalışmaların ana temalarının ortaya çıkarılması sağlanarak eleştirel bakış açısıyla yorum ve sentezi amaçlanmaktadır (Çalık ve

Sözbilir, 2014; Polat ve Ay, 2016). Bu araştırmada ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak sınırlandırmalar gerçekleştirilmiştir. Herhangi bir tarih aralığı belirtmeden 10.11.2023 tarihine kadar Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ulusal tez veri tabanındaki lisansüstü tezlerden erişime açık olanlar araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırma sürecinde ulusal tez veri tabanı “okul öncesi” ve “okuryazar/okuryazarlık/okuryazarlığı” kelimeleri ile tüm alanlarda (tez adı, konu, dizin, özet) taranmıştır. Ulaşılan araştırmalar yıl, konu, araştırma grubu, araştırma yöntemi ve araştırma türüne göre incelenecek; veriler istatistik programıyla analiz edilecektir. Okul öncesi dönemde okuryazarlık kavramına ilişkin gerçekleştirilen çalışmaların eğilimleri belirlenecek ve önerilerde bulunulacaktır. Bu araştırma okul öncesi dönemde gerçekleştirilen okuryazarlık çalışmalarının hangi çalışma gruplarında yoğunlaştığı, hangi okuryazarlık türlerine eğilimin arttığı, yeterli çalışma yapıp yapılmadığı, ihmal edilen okuryazarlık alanlarını göstermesi ve bu konularda öneri getirmesi açısından alanyazına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, okuryazarlık, tematik analiz.

Kaynaklar

Çalık, M., & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174).

Polat, S., & Osman, A. Y. (2016). Meta-sentez: Kavramsal bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 52-64.

GRADUATE THESES ON THE CONCEPT OF “LITERACY” IN THE PRESCHOOL PERIOD IN TÜRKİYE

Abstract

One of the main goals of preschool education is to ensure that children are prepared for primary school. Literacy preparation exercises are one type of activity used to accomplish this goal. Nowadays, children's literacy develops from birth through their interactions with the surrounding stimuli; it is not suddenly acquired when they start primary school. This development, which progresses from the first years, has been expressed in terms of early, developing, emerging, and budding literacy for preschool children, and research has been conducted accordingly. Over time, new ideas have brought forth further information, which has given rise to new concepts. New types of literacy include health, visual, ecological, media, museum, science, nutrition, digital, music, emotional literacy, and many more. The studies on the recently conceptualized and emerging types of literacy in the preschool period have begun to garner significant interest and importance. This study aims to investigate graduate theses on "literacy" in the preschool years in Türkiye to identify research trends in this area. In line with this objective, the meta-synthesis (thematic content analysis) research design, one of the qualitative research methods used in content analysis studies, was employed. Meta-synthesis seeks to reveal the main themes of studies conducted in a specific field and to critically interpret and synthesize them (Çalık & Sözbilir, 2014; Polat & Ay, 2016). The criterion sampling method was used in the research to define specific criteria. It included graduate theses until November 10, 2023, without designating a precise period and accessible in the National Thesis Center of the Council of Higher Education database. The database was searched for in all fields (thesis title, subject, index, abstract) with the terms "preschool" and "literate / literacy." The studies were reviewed according to year, topic, study group, research design, and research method, and the data were analyzed via a statistical analysis program. By means of this research, the trends of the studies carried out on the concept of literacy in the preschool period will be identified, and some recommendations will be made. Thus, the current study aims to contribute to the literature by specifying the focus of literacy studies conducted in the preschool period,

identifying the growing tendencies toward specific literacy types, evaluating whether sufficient research has been undertaken, highlighting understudied literacy areas, and providing recommendations.

Keywords: Preschool education, literacy, thematic analysis.

References

- Çalık, M., & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174).
- Polat, S., & Osman, A. Y. (2016). Meta-sentez: Kavramsal bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 52-64.

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU KAPSAMINDA BAĞIMSIZ DENETİM

Doç. Dr. Sevgi IŞIK EROL

Batman Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü,
sevgi.isik@windowslive.com, ORCID.org/0000-001-9925-1704

ÖZET

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) yürürlüğe girene kadar özel statülü şirketler dışındaki sermaye şirketlerinde ihtiyari bağımsız denetim yapıyordu. Yasal zorunlulukların bulunmaması nedeniyle çok sınırlı sayıda şirkette bağımsız denetim gerçekleştirilmiştir. Bu durum şirketlerin mali tablolarının objektif kriterlere göre denetlenmemesine yol açarken aynı zamanda kısa ve/veya uzun vadede kredi almalarını da engelledi. Anonim şirketlerin rekabet güçlerini artırabilmeleri ve gelişen para/sermaye piyasalarına kolaylıkla girebilmeleri için güvenilirliklerini artıracak şekilde denetlenmeleri gerekmektedir. Böylece, bağımsız denetim kavramına dayalı olarak anonim şirketlerin sürekli denetimini öngören 6102 sayılı TTK, 14 Şubat 2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. 6102 sayılı TTK ile anonim şirketlerin denetimi, şirket bünyesinde oluşturulan bir organ tarafından değil, bağımsız denetim yoluyla yapılmaya başlandı. Denetçi tarafından denetlenen anonim şirketlerin ve şirket gruplarının mali tabloları, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan uluslararası denetim standartlarına uygun olarak Türkiye Denetim Standartlarına göre denetlenmektedir. Piyasa gerçeklerini yansıtan muhasebe standartlarına göre hazırlanan mali tabloların uluslararası standartlara uygun bağımsız, tarafsız ve uzman kişiler tarafından denetlenmesi, sunulan bilgilerin doğru ve güvenilir olduğunun çok önemli bir güvencesidir. Nitekim bağımsız denetimden geçmiş mali tablolar yerli ve yabancı yatırımcıların güvenini artırarak ekonominin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Konunun önemi nedeniyle bu çalışmada 6102 sayılı TTK kapsamında bağımsız denetim ele alınmıştır. Teorik çerçevede ele alınan bu çalışma, 6102 sayılı TTK ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ticaret Hukuku, Denetim, Bağımsız Denetim.

INDEPENDENT AUDIT UNDER THE TURKISH COMMERCIAL LAW NO. 6102

SUMMARY

Until the Turkish Commercial Code (TCC) No. 6102 came into force, voluntary independent audits were carried out in capital companies other than companies with special status. Due to the lack of legal obligations, independent audits have been carried out in a very limited number of companies. While this situation caused companies' financial statements not to be audited according to objective criteria, it also prevented them from obtaining loans in the short and/or long term. In order for joint stock companies to increase their competitive power and to easily enter the developing money/capital markets, they need to be audited in a way that will increase their reliability. Thus, TCC No. 6102, which provides for the continuous audit of joint stock companies based on the concept of independent audit, came into force by being published in the Official Gazette dated 14 February 2011. With the TCC No. 6102, the audit of joint stock

companies began to be carried out through independent auditing, not by a body established within the company. The financial statements of joint stock companies and groups of companies audited by the auditor are audited in accordance with Turkish Auditing Standards in accordance with international auditing standards published by the Public Oversight, Accounting and Auditing Standards Authority. Auditing the financial statements prepared in accordance with accounting standards reflecting market realities by independent, impartial and expert persons in accordance with international standards is a very important assurance that the information presented is accurate and reliable. As a matter of fact, independently audited financial statements contribute to the development of the economy by increasing the confidence of domestic and foreign investors. Due to the importance of the subject, independent auditing within the scope of TCC No. 6102 is discussed in this study. This study, which is discussed within the theoretical framework, has been tried to be explained within the framework of TCC No. 6102 and other relevant legislation.

Keywords: Commercial Law, Audit, Independent Audit.

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU KAPSAMINDA BAĞIMSIZ DENETÇİNİN SORUMLULUĞU

Doç. Dr. Sevgi IŞIK EROL

Batman Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü,
sevgi.isik@windowlive.com, ORCID.org/0000-001-9925-1704

ÖZET

Son yüzyılda yaşanan hızlı ekonomik ve sosyal değişimler işletmelerin yapılarının değişmesine, sayılarının artmasına ve faaliyet hacimlerinin genişlemesine neden olmuştur. Bu değişikliklere paralel olarak bir yandan mali tablolar zamanla daha karmaşık hale gelmiş, diğer yandan mali tablolara ilişkin güvenilir bilgiye duyulan ihtiyaç önem kazanmıştır. İşletmelerin yıllık mali tablolarının ve diğer mali bilgilerinin şeffaf, doğru, güvenilir ve hesap verebilirlik ilkelerine uygun olması karar verme sürecinde bu tablolardan yararlanan tüm kullanıcılar için oldukça önemlidir. Ancak karar vericiler, işletmeyle ilgili bilgileri doğrudan öğrenme imkânına sahip olmadıkları için alanında uzman ve tecrübeli bağımsız denetçilerin hazırladığı mali raporlara güvenmek durumunda kalıyorlar. Mali tabloların ve faaliyetlerin önceden belirlenen standartlara uygunluğunun araştırılması amacıyla bilgi/belgelerin toplanmasını ve denetim raporunun hazırlanarak kullanıcılara iletilmesini sağlayan bağımsız denetim, bağımsız denetçiler tarafından yürütülür. Bağımsız denetimin önemli bir unsuru olan bağımsız denetçiler, faaliyetlerini yürütürken mevzuattan kaynaklanan bazı sorumluluklar üstlenmektedirler. Şirketin ve şirketler grubunun yılsonu ve konsolide mali tablolarını, raporlarını ve hesaplarını denetleyen denetçiler ve özel denetçiler; hukuki görevlerini yerine getirirken kusurlu davranışları halinde hem şirkete hem de şirketin alacaklılarına ve hissedarlarına verdikleri zararlardan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) uyarınca sorumludurlar. Konunun önemi nedeniyle bu çalışmada 6102 sayılı TTK kapsamında bağımsız denetçinin sorumluluğu konusu ele alınmıştır. Teorik çerçevede ele alınan bu çalışma, başta 6102 sayılı TTK olmak üzere ilgili diğer mevzuat kapsamında açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ticaret Kanunu, Bağımsız Denetim, Bağımsız Denetçi.

INDEPENDENT AUDITOR'S RESPONSIBILITY UNDER THE TURKISH COMMERCIAL LAW NO. 6102

Abstract

The rapid economic and social changes experienced in the last century have caused the structure of enterprises to change, the number of them to increase and the expansion of their activity volumes. In line with these changes, on the one hand, the financial statements have become more complex over time, on the other hand, the need for reliable information about the financial statements has become important. It is very important for all users who benefit from these tables in the decision-making process that the annual financial statements and other financial information of the enterprises are transparent, accurate, reliable and in accordance with the principles of accountability. However, decision makers have to rely on financial reports

prepared by independent auditors who are experts and experienced in the field, since they do not have the opportunity to learn information about the business directly. The independent audit, which ensures that the information/documents are collected and the audit report is prepared and transmitted to the users in order to investigate the compliance of the financial statements and activities with the predetermined standards, is carried out by the independent auditors. Independent auditors, which are an important element of independent auditing, undertake some responsibilities arising from the legislation while carrying out their activities. Auditors and special auditors who audit the year-end and consolidated financial statements, reports and accounts of the company and the group of companies; if they act faulty in the fulfillment of their legal duties; they are responsible for the damages they cause to both the company and the company's creditors and shareholders in accordance with the Turkish Commercial Code No. 6102 (TCC). Due to the importance of the subject, in this study, the subject of the responsibility of independent auditors within the scope of the TCC No. 6102 is discussed. This study, which is handled in a theoretical framework, has been tried to be explained within the scope of other relevant legislation, especially the TCC numbered 6102.

Keywords: Commercial Code, Independent Audit, Independent Auditor.

İSLAM ÜLKELERİNİN MUHASEBE SİSTEMLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, EMİN BAYRAK ¹, Doç.Dr. , ZÜLKİF YALÇIN ²

¹ MUNZUR ÜNİVERSİTESİ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, eminbayrak1988@gmail.com -
ORCID ID 0009-0002-1584-8840

² MUNZUR ÜNİVERSİTESİ, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, zulkiyalcin@gmail.com -
ORCID ID 0000-0002-4118-8316

ÖZET

Muhasebe geçmişten günümüze her alanda kendini gösteren ve anlaşılması bir o kadar zor ancak uygulama yönünden hemen hemen her kesim tarafından uygulanan bir bilimdir. Muhasebe sadece iktisadi gelişmelerden değil aynı zamanda toplumun dini, sanatsal ve diğer toplumsal devinim ile ortaya çıkan unsurlarından etkilenmiştir. İslam Fıkıh hükümlerinin muhasebe alanında etkisi mevcuttur. İslami muhasebe, İslam Fıkıhına göre hareket eden işletmelerin sosyo-ekonomik olarak paydaşları ikna etmek için gerekli muhasebe ve finansal bilgileri sağlayan muhasebe sürecidir. İslami muhasebe, geleneksel muhasebeden farklı olarak hem finansal bilgilere hem de finansal olmayan bilgilere odaklanarak amaca ulaşmaktadır. Sadece finansal bilgiler değil finansal olmayan bilgilerde bu aşamada önem kazanmaktadır. Bunu yaparken de İslami ilke ve kuralları göz önünde bulundurmaktadır. İslami muhasebenin sınıflandırması, muhasebe biliminin de dayandığı dünya görüşüne göre yapılmakta ve raporlamada İslami ilkeleri esas almaktadır. Türkiye’de İslami muhasebe sistemi, son yıllarda giderek daha fazla ilgi görmektedir. İslam ülkelerinin muhasebe sistemlerinin Türkiye ile karşılaştırılması, İslami muhasebenin farklı yönlerini ve Türkiye’deki muhasebe sistemlerinin nasıl çalıştığını anlamak ve muhasebe üzerine yapılmış olan bilimsel çalışmalara katkı sağlamak çalışmamızın önemini ortaya çıkarmaktadır. Çalışmamızın amacı İslam Ülkelerinin Muhasebe Sistemlerinin incelenerek karşılaştırılmasını sağlamaktır. Çalışmamızda bu amaca ulaşmak için gelişmiş İslam Hukukuna göre şekillenmiş Ülkelerin Muhasebe Sistemleri incelenecek ve bu sistemlerin gelişimi araştırılacaktır. Bu bağlamda çalışmada muhasebe unsurlarının bu ülkeler nezdinde nasıl kullanıldığı araştırılacaktır. Bunu yaparken İslami muhasebe sistemlerinin prensiplerine bakılacak İslami muhasebe sistemleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar belirtilecektir. Bu amaca ulaşmak için Literatür Taraması Yöntemi ile bilimsel çalışmalar incelenecek internet ağı üzerinden taramalar yapılacaktır. Çalışmamızın zorluğu bu çalışmanın muhasebe bilimine ve muhasebe literatürüne katkı sağlayacağı umudu ile önem kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Muhasebe Sistemleri, İslam Ülkeleri, Uluslararası Muhasebe

ACCOUNTING SYSTEMS OF ISLAMIC COUNTRIES

ABSTRACT

Accounting is a science that has manifested itself in every field from past to present and is difficult to understand, but is applied by almost every segment of society in terms of practice. Accounting has been affected not only by economic developments but also by the religious, artistic and other elements of society that emerged with social movements. The provisions of Islamic Fiqh have an impact in the field of accounting. Islamic accounting is the accounting process that provides the necessary accounting and financial information to convince stakeholders socio-economically of businesses that act in accordance with Islamic Jurisprudence. Islamic accounting, unlike traditional accounting, achieves its goal by focusing on both financial information and non-financial information. Not only financial information but also non-financial information gains importance at this stage. While doing this, it takes Islamic principles and rules into consideration. The classification of Islamic accounting is made according to the worldview on which accounting science is based, and reporting is based on Islamic principles. The Islamic accounting system in Turkey has attracted increasing attention in recent years. Comparing the accounting systems of Islamic countries with Turkey, understanding the different aspects of Islamic accounting and how the accounting systems in Turkey work, and contributing to scientific studies on accounting reveal the importance of our study. The aim of our study is to examine and compare the Accounting Systems of Islamic Countries. In order to achieve this goal in our study, the Accounting Systems of Countries shaped according to advanced Islamic Law will be examined and the development of these systems will be investigated. In this context, the study will investigate how accounting elements are used in these countries. While doing this, the principles of Islamic accounting systems will be examined and the similarities and differences between Islamic accounting systems will be stated. In order to achieve this goal, scientific studies will be examined with the Literature Review Method and scans will be made over the internet network. The difficulty of our study has gained importance with the hope that this study will contribute to accounting science and accounting literature.

Key Words: Accounting Systems, Islamic Countries, International Accounting

GELİŞMİŞ AFRİKA ÜLKELERİNİN MUHASEBE SİSTEMLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, CENGİZ KAYA ¹, Doç.Dr. , Zülkif YALÇIN ²

¹ MUNZUR ÜNİVERSİTESİ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, cekaya2323@gmail.com -

ORCID ID 0009-0005-7890-4880

² MUNZUR ÜNİVERSİTESİ, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, zulkifyalcin@gmail.com -

ORCID ID 0000-0002-4118-8316

ÖZET

Afrika genelinde Muhasebe ve Finans, kalkınma zorluklarının ve yoksulluğun azaltılması için, sağlık ve kamu altyapılarının iyileştirilmesi, okuryazarlığın artırılması ve sağlığın iyileştirilmesi için acil ihtiyaçları ön planda tutmak amacıyla kullanılmaktadır. Afrika'da muhasebeyle ilgili rapor edilen sorunlar muhasebe genelinde değil muhasebenin nasıl tasarlandığı, uygulandığı ve belirli çıkarları elde etmek için nasıl kullanıldığı üzerine olmuştur. Çoğunlukla yerel düzeyde özet ve sade olarak hazırlanmış olan muhasebenin ayrıntıya girilmeden sosyal, ekonomik ve kurumsal kalkınma endeksli yürütüldüğü görülmektedir. Ancak ekonomik ve sosyal kalkınmanın önemli bir bileşeni olarak görülmesine rağmen muhasebe üzerine araştırmalar genellikle sonraki aşamalarda yer almıştır. Gelişmiş Afrika Ülkelerinin Uluslararası Muhasebe Sistemlerine uyum sağlama yolunda atmış oldukları adımlar özellikle 21.yy. da IFRS-UMS ye uyum çerçevesinde olmuştur. Çalışmamızda Gelişmiş Afrika ülkelerine ait muhasebe sistemlerinin araştırılması yapılmış, muhasebe sistemleri karşılaştırılmıştır. Çalışmamız muhasebe literatüründe bu alanda çok nadir çalışmalar olmasından dolayı önem kazanmaktadır. Bu bağlamda Afrika da bulunan ekonomik gelişmişlik düzeyi daha ön planda olan ülkeler arasındaki gerek ekonomik bağlılık sağlamak gerekse işletmelerin faaliyetlerinde muhasebe uygulamalarını uyumlu yapmaları için akademik bir bakış açısı ile incelenmesi ve karşılaştırılması yapılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda elde edilen bilgilere dayanarak ortak bir muhasebe sistem önerisi elde edilecektir. Çalışmamızın amacı Afrika Gelişmiş Ülkelerin Muhasebe Organizasyonlarını inceleyip bu muhasebe sistemleri karşılaştırıp aralarındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için literatür taraması yöntemi ile araştırma yapılacaktır. Bu aşamada Afrika muhasebe sistemleri ile ilgili basılı veya elektronik bilimsel çalışmalar incelenecek, muhasebe standartları ve muhasebe ile ilgili mevzuatlar incelenecek olup ayrıca internet taraması yapılacaktır. Bu çalışma ile muhasebe bilimine ve muhasebe literatürüne katkı sunulması umut edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Sistemleri, Afrika Gelişmiş Ülkeleri, Uluslararası Muhasebe

ACCOUNTING SYSTEMS OF DEVELOPED AFRICAN COUNTRIES

ABSTRACT

Across Africa, Accounting and Finance are used to prioritize urgent needs to reduce development challenges and poverty, to improve healthcare and public infrastructures, to increase literacy and improve health. Reported problems with accounting in Africa have not been in accounting as a whole but in how accounting is designed, implemented and used to achieve particular interests. It is seen that the accounting, which is mostly prepared in a summary and simple manner at the local level, is carried out with the index of social, economic and institutional development without going into details. However, although it is seen as an important component of economic and social development, research on accounting has generally taken place in the later stages. The steps taken by Developed African Countries to adapt to International Accounting Systems are especially important in the 21st century. It was also within the framework of compliance with IFRS-UMS. In our study, the accounting systems of developed African countries were investigated and the accounting systems were compared. Our study gains importance because there are very rare studies in this field in the accounting literature. In this context, it has been examined and compared from an academic perspective between the countries in Africa with a higher level of economic development, both to ensure economic cohesion and to ensure that businesses harmonize their accounting practices in their activities. Based on the information obtained as a result of this comparison, a common accounting system proposal will be obtained. The aim of our study is to examine the Accounting Organizations of African Developed Countries, compare these accounting systems and reveal the similarities and differences between them. To achieve this goal, research will be conducted using the literature review method. At this stage, printed or electronic scientific studies on African accounting systems will be examined, accounting standards and accounting-related legislation will be examined, and internet browsing will also be conducted. It is hoped that this study will contribute to accounting science and accounting literature.

Key Words: Accounting Systems, African Developed Countries, International Accounting

İÇ DENETİM FONKSİYONUNUN DİJİTALLEŞMESİ VE BİR ÜRETİM FİRMASINDA UYGULAMA ÖRNEĞİ

KAAN GÜLDALI

İstanbul Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, guldalik20@itu.edu.tr –
0009-0006-2562-0531

ÖZET

Günümüz iş dünyasında, teknolojinin hızla gelişmesi ve dijital dönüşüm süreçlerinin her alanda kendini göstermesi, işletmelerin iş yapış şekillerini temelden değiştirmiştir. Bu değişim rüzgarı, şirketlerin iç denetim fonksiyonlarını da etkilemektedir. Dönüşüm; kurumların risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerini yeniden şekillendirmekte, bu alandaki profesyonellerin yaklaşım ve metodolojilerinde köklü değişikliklere neden olmaktadır. Dijitalleşme, iç denetim faaliyetlerinin daha etkin, verimli ve kapsamlı olmasını sağlamakta, aynı zamanda denetim süreçlerinin hızlanmasına ve derinleşmesine olanak tanımaktadır. Bu çalışmada, teknolojik yeniliklerin iç denetim süreçlerine nasıl entegre edildiğini ve bu entegrasyonun hem iç denetçilerin rolünü hem de denetim tekniklerini nasıl dönüştürdüğü incelenmektedir.

Dijitalleşme, iç denetim faaliyetlerinin verimliliğini, etkinliğini ve kapsamını genişletmekte, aynı zamanda yeni riskler ve fırsatlar yaratmaktadır. Bu bağlamda, yapay zeka, büyük veri analitiği, blockchain gibi teknolojilerin iç denetim faaliyetlerine entegrasyonu, denetim süreçlerinin daha proaktif ve stratejik bir yaklaşımla yürütülmesini sağlamaktadır. Dijitalleşme, iç denetim süreçlerinde sadece verimlilik ve etkinlik artışı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda yeni risk alanları ve denetim fırsatları da yaratmaktadır. Siber güvenlik riskleri, veri koruma ve gizliliği, dijital varlıkların yönetimi gibi konular, modern iç denetim uygulamalarının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. İç denetim fonksiyonunun dijitalleşmesi, günümüz iş dünyasının kaçınılmaz bir gerçeğidir ve bu alandaki profesyoneller için hem zorlukları hem de büyük fırsatları beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda, iç denetim profesyonellerinin bu yeni dijital dünyaya uyum sağlamaları ve sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, iç denetim fonksiyonunun dijitalleşme sürecini kapsamlı bir şekilde inceleyerek, bu sürecin kuruluşlar üzerindeki etkilerini, getirdiği fırsatları ve karşılaşılan zorlukları derinlemesine analiz etmektir. Dijitalleşmenin iç denetim üzerinde yarattığı dönüşümü ayrıntılı olarak ele alarak, bir üretim firması özelinde yapılan dijitalleşme çalışması üzerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler : İç Denetim, Dijitalleşme, Denetimde Dijital Uygulamalar

ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME TEKNİKLERİ ARACILIĞIYLA OPTİMAL PORTFÖY SEÇİMİ: BIST ŞİRKETLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yüksek Lisans Öğrencisi, AYŞE ÇAYGEÇEN¹, Doç. Dr., YUSUF TEPELİ²

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi,
aysecaygecen99@gmail.com - 0009-0004-9009-9629

² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi,
yusufteveli@mu.edu.tr - 0000-0003-0413-4869

Özet

Mali piyasalar, geniş bir yelpazeye sahip yatırım araçlarını bünyesinde barındırdıklarından yatırımcılar da çok çeşitli yatırım araçları arasından kendilerine en büyük faydayı sağlayacak optimum portföyü oluşturma gayreti içerisinde dirler. Buradan hareketle bu çalışmada etkin portföy ve etkin sınır kavramlarından yola çıkarak NMW, EDAS, ARAS, GİA, WASPAS ve MAIRCA yöntemlerinden yararlanarak BIST 100’de faaliyet gösteren 69 şirketin 2016 Aralık – 2021 Eylül dönemi çeyreklik verileri incelenmiştir. Analiz bölümünde geometrik ortalama getiri karşılaştırma ölçütü olarak alınmış olup kriterlerde ise Altman-Z, Jensen Alpha, Piotroski-F Skor, Sharpe, Sortino, Treynor ve Tobin-Q oranları da kriter olarak tercih edilmiştir. Analiz sonuçlarında elde edilen verilere göre ortalama getiri dikkate alındığında, EDAS ve ARAS benzer sonuçlar üretirken GİA ve MAIRCA da benzer sonuçlar üretmiştir. En tutarlı sıralamayı ise EDAS yönteminin vermiş olduğu tespit edilmiştir, EDAS yönteminin yatırımcıların rasyonel karar vermesine yardımcı olan en etkili yöntem olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Optimal Portföy, Etkin Portföy, Etkin Sınır, ÇKKV.

OPTIMAL PORTFOLIO SELECTION USING MULTI-CRITERIA DECISION MAKING TECHNIQUES: A STUDY ON BIST COMPANIES

Abstract

Since financial markets contain a wide range of investment instruments, investors strive to create the optimum portfolio that will provide the greatest benefit to them among a wide variety of investment instruments. Based on the efficient portfolio and efficient frontier concepts, this study utilizes the NMW, EDAS, ARAS, GIA, WASPAS and MAIRCA methods to analyze the quarterly data of 69 companies operating in the BIST 100 for the period December 2016 - September 2021. In the analysis section, geometric mean return is taken as the benchmark and Altman-Z, Jensen Alpha, Piotroski-F Score, Sharpe, Sortino, Treynor and Tobin-Q ratios are also preferred as criteria. According to the data obtained from the analysis results, when the average return is taken into account, EDAS and ARAS produced similar results, while GIA and MAIRCA also produced similar results. The most consistent ranking

was given by the EDAS method, which was found to be the most effective method to help investors make rational decisions.

Keywords: Optimal Portfolio, Efficient Portfolio, Effective Boundary, MCDM.

ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARINA GÖRE DEVLET TEŞVİKLERİ: BİR ÖNERİ

Doç. Dr. Yakup ASLAN¹

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, y.aslan@alparslan.edu.tr

ORCID: 0000-0001-9833-8840

ÖZET

İşletmeler, topluma hizmet maksadıyla faaliyetlerini sürdürürken nihai hedef olarak kar maksimizasyonunu amaçlar. İşletmenin sürekliliği kavramı gereğince işletmeler, belli sürelerle bağlı kalmaksızın kurulurlar. Öyle ki işletme sahip ya da sahiplerinin hayatının sona ermesiyle işletmelerin hayatı son bulmaz. Bu durum işletmelerin sürdürülebilirliği için oldukça anlamlıdır. Ülkelerin kalkınmasında, KOBİ olarak ifade edilen küçük orta boy işletmelerin, rolü oldukça büyüktür. Bu bağlamda işletmelerin maruz kaldığı sorunlar için kriz senaryolu destek paketlerine ihtiyaç vardır. Hükümet programlarına bakıldığında üretim, istihdam, yatırım ve ihracat odaklı yaklaşımların her geçen zaman diliminde daha çok benimsendiği görülmektedir. Bu anlayışın tüm işletmelere yayılabilmesi için ülke yönetimlerinin ilgili birimlerinin işletmeleri güdülemeleri elzemdir. Yapılan araştırmalara göre ilk beş yılda kurulan işletmelerin önemli bir kısmının kapandığı ya da kapanmak üzere olduğu görülmektedir. İşletmelerin yaşadıkları bu süreçleri iyi tahlil etmek zaruridir. İşletmelerin sürdürülebilir kılınması ülke ekonomileri için oldukça anlamlıdır. İşletmelerin hayati faaliyetlerini sürdürmeleri önündeki engeller; yüksek enflasyon, vergi dilimlerindeki ayar bozuklukları, çalıştırılan işçilerin işveren paylarının işverene mali yükü, işletme kurulumunda arsa maliyetleri, enerji maliyetleri gibi hususlar sıralanabilir. Özellikle gelişmekte olan ülkelere hizmet sunan işletmeler için altyapı sorunları, gelişmiş ülkelere göre daha sık görülmektedir. Bu durum ülke yönetimlerinin kalkınma programlarında daha sıklıkla vurgulanmaktadır. Dolayısıyla devlet teşvikleri konusu, bütçelerde daha yoğun olarak karşılık bulmaktadır. Mali niteliğe haiz olayların kaydedilmesi ile başlayan ve raporlanması ile son bulan muhasebe bilimi de işletmeler tarafından alınan teşviklerin muhasebeleştirilmesi sürecini yönetmektedir. Çalışmada Uluslararası Muhasebe Standartlarına göre devlet teşvikleri konusu aktarılarak bir öneri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Devlet Teşviki, IAS 20

GOVERNMENT INCENTIVES ACCORDING TO INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS: A RECOMMENDATION

ABSTRACT

While businesses continue their activities to serve society, they aim for profit maximization as the ultimate goal. In accordance with the concept of business continuity, businesses are established without adhering to certain periods of time. So much so that the life of the business does not end with the end of the life of the business owner or owners. This situation is very significant for the sustainability of businesses. Small and medium-sized enterprises, referred to as SMEs, play a significant role in the development of countries. In this context, crisis scenario support packages are needed for the problems faced by businesses. When looking at government programs, it can be seen that production, employment, investment and export-oriented approaches are increasingly adopted over time. In order for this understanding to spread to all businesses, it is essential that the relevant units of the country's administrations motivate the businesses. According to research, it is seen that a significant portion of the businesses established in the first five years have closed or are about to close. It is essential to analyze these processes that businesses go through well. Making businesses sustainable is very meaningful for country economies. Obstacles for businesses to continue their vital activities; Issues such as high inflation, irregularities in tax brackets, the financial burden of employer shares of employed workers, land costs in business establishment, and energy costs can be listed. Infrastructure problems, especially for businesses providing services in developing countries, are more common than in developed countries. This situation is emphasized more frequently in the development programs of country governments. Therefore, the issue of state incentives finds a more intense response in budgets. Accounting science, which starts with recording financial events and ends with reporting, also manages the accounting process of incentives received by businesses. In the study, the issue of government incentives according to International Accounting Standards will be explained and a suggestion will be made.

Key Words: Accounting, Government Grant, IAS 20

ENFLASYON MUHASEBESİ NEDİR, NİÇİN GEREKLİDİR?

Doç. Dr. Yakup ASLAN¹

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, y.aslan@alparslan.edu.tr

ORCID: 0000-0001-9833-8840

ÖZET

Enflasyon fiyatlar genel seviyesindeki hissedilir artış olarak ifade edilmektedir. Enflasyonist dönemlerde toplumun tüm kesimi satın alma güçlerinde zorluk yaşamaktadır. Ürün ve hizmet fiyatlarındaki yukarı oynaklık, bireylerin arzu ettikleri ürün ya da hizmete enflasyona bağlı olarak erişimlerini kısıtlayabilmektedir. Enflasyon, hane halkının gelir gider dengesini otomatik olarak bozmaktadır. Tüketici rolündeki hane halkının enflasyondan etkilenmesinin yanında, üretici konumundaki işletmeler için de durum farksız değildir. İşletmeler ürettikleri mal ya da hizmetleri son tüketiciye ulaştırmak suretiyle yaşam döngülerini sürdürürler. Ancak özellikle yüksek enflasyon döneminde üreticiler konjonktüre bağlı olarak ürün fiyatlarını artırmak zorunda kalmaktadırlar. Ürün ve hizmet fiyatlarındaki hissedilir ve yıkıcı artış iş gücü piyasasını da olumsuz etkilemektedir. Öyle ki, önceki aylarda rahat bir şekilde geçimini temin eden insanlar, enflasyon dönemlerinde ücret ve maaşlarıyla geçinememektedirler. Bu durum da işgücü emekçileri, emeklerinin karşılığı olan maaşlarında artış beklentisine girmektedirler. Ücret artışları yeni bir enflasyon dalgasına zemin hazırlayarak, enflasyonun kontrol altına alınmasına mani olmaktadır. Enflasyon oranlarının yüksekliğine bağlı olarak, enflasyonu dizginlemek zaman almaktadır. Ülke Merkez Bankaları başta olmak üzere enflasyon ile mücadele gücünü daha da artırmak zorunda kalmaktadır. Enflasyon ile mücadele eylem planının uygulanması esnasındaki kararlılığa bağlı olarak enflasyonda hedeflenen kalıcı tek haneli rakamlara ulaşmak mümkün olabilmektedir. Bahsedildiği üzere yüksek enflasyon dönemlerinde işletmelerin finansal tabloları önceki mali tablo dönemlerine göre daha yüksek görünmektedir. Yüzdesel olarak önceki dönemlere göre yapılan kıyaslamalara göre artış kaydeden bilanço ve gelir tabloları acaba gerçek performansı gösteren rakamlar mıdır? Zira işletmeler kural gereği mali tablolarını yayınlamak zorundadır ancak yayınlanan mali tabloların yorumu nasıl olmalıdır? Bu bağlamda çalışmada enflasyon muhasebesi ile ilgili değerlendirmeler yer alacaktır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Enflasyon Muhasebesi, Finansal Tablolar

WHAT IS INFLATION ACCOUNTING, WHY IS IT NECESSARY?

ABSTRACT

Inflation is expressed as a noticeable increase in the general level of prices. During inflationary periods, all segments of society experience difficulties in their purchasing power. The upward volatility in product and service prices may restrict individuals' access to the product or service they desire due to inflation. Inflation automatically disrupts the household's income and expense balance. While households in the role of consumers are affected by inflation, the situation is no different for businesses in the role of producers. Businesses continue their life cycle by delivering the goods or services they produce to the end consumer. However, especially during high inflation periods, manufacturers are forced to increase product prices depending on the conjuncture. The noticeable and devastating increase in product and service prices also negatively affects the labor market. So much so that people who made a comfortable living in the previous months cannot make ends meet with their wages and salaries during inflationary periods. In this situation, laborers expect an increase in their salaries in return for their labor. Wage increases prevent inflation from being taken under control by paving the way for a new wave of inflation. Due to high inflation rates, it takes time to rein in inflation. The country's Central Banks, in particular, are forced to further increase their power to combat inflation. Depending on the determination during the implementation of the anti-inflation action plan, it may be possible to achieve the targeted permanent single-digit inflation figures. As mentioned, in periods of high inflation, the financial statements of businesses appear higher than in previous financial statement periods. Are the balance sheets and income statements showing a percentage increase compared to comparisons made with previous periods, figures that show real performance? Because businesses must publish their financial statements as a rule, but how should the published financial statements be interpreted? In this context, the study will include evaluations regarding inflation accounting.

Key Words: Inflation, Inflation Accounting, Financial Statements

İKLİM HABERCİLİĞİ ÜZERİNE ALANYAZIN TARAMASI

Doç.Dr. Sevda ÜNAL¹, Doç.Dr. Filiz YILDIZ²

¹ Çukurova Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Adana, Türkiye,
sevndl@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2754-4780

² Çukurova Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Adana, Türkiye,
filizyildiz@cu.edu.tr, ORCID ID0000-0002-1206-4314

ÖZET

Bu çalışmanın konusunu iklim krizi ve iklim değişikliği haberlerine ilişkin alanyazında yapılan akademik çalışmalar oluşturmaktadır. İklim değişikliğiyle ilgili kamuoyunda oluşan algının bilimsel yaklaşımlardan farklılık göstermesi gazetecilerin konuyu işleme yöntemlerinden de kaynaklanabilmektedir. Türkiye’de iklim haberciliğiyle ilgili alanyazında yapılan çalışmalarda, haberlerin bilimsel kriterlere göre incelendiği ve iklim gibi hassas bir konuyu haberleştirmede yapılan hatalara dikkat çekildiği görülmektedir. Ayrıca iklim haberciliğinin, bilimsel kriterlere uygun biçimde nasıl yapılacağını konu edinen çalışmalar da yol gösterici niteliktedir. Çalışmada Google Akademik aracılığıyla “iklim haberciliği”, “iklim gazeteciliği”, “iklim medyası” ve “medyada iklim” anahtar kelimeleriyle ve zaman sınırlaması konulmadan yapılan tarama sonucunda 13 çalışmaya ulaşılmıştır. Medyada iklim krizinin nasıl ele alındığını tartışan iki rapor, iklim haberciliği hakkında bir ders notu ve bir kitap bölümü örneklem dışı bırakılmıştır. Erişilen 9 çalışma ise makaledir. Makalenin 7 tanesi iklim haberciliğiyle ilgili iken 2 tanesi iklim değişikliğinin farklı yönlerine dikkat çeken sosyal bilimlerin diğer alanlarına ait çalışmalardır. Bu kapsamda çalışmada iklim haberciliğiyle ilgili erişilen 7 makalenin içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Makaleler; anahtar kelimeler, konu, amaç, yöntem açısından incelenmiştir. Böylece iklim haberciliğine ilişkin ne tür yapısal sorunlarla karşı karşıya olduğumuz tartışılmakta iklim haberciliğinde nelere dikkate edilmesi gerektiği konusunda önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İklim haberciliği, iklim değişikliği, iklim krizi

İSRAİL’İN YERLEŞME POLİTİKASI ve BU POLİTİKANIN SİNEMADA TEMSİLİ

Israel Settlement Policy and Its Representation in the Cinema

Öğretim Görevlisi Eylem Dana Usta

Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, eylemdana@hotmail.com - 0000-0002-7297-431X

İsrail ile Filistin arasında yaşanan çatışmalar sonrasında İsrail devletinin Filistin topraklarındaki işgalini sürdürmesinin en önemli araçlarından biri yerleşim politikaları olmuştur. İsrail, 1967 savaşıdan sonra yerleşim politikasını başlatmış ve demografik yapıyı değiştirmeye başlamıştır (Bölme ve Kaya 2021:439).

Başlarda geçici olarak başlayan yerleşim politikası zamanla kalıcı hale gelmiş ve Filistinlilerin gündelik hayatını çevrelemiş ve kısıtlamıştır. Yerleşimler nedeniyle Filistinliler sağlık ve eğitim gibi en temel ihtiyaçlara ulaşmakta güçlük yaşamakta ve ekonomik faaliyetlerini zor koşullarda yürütmekte hatta zaman zaman bu faaliyetler durma noktasına kadar gelmektedir. Savaşlar, tehditler ve ağır vergiler ile Filistinlileri yerin etmeyi amaçlayan yerleşim politikası herhangi bir bölgedeki nüfusun İsrail lehine geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Batı Şeria, Gazze, Golan tepeleri ve Sina yarımadasında Yahudi yerleşim birimleri vardır. 1982 yılında Mısır ile imzaladığı Camp David anlaşması gereği Sina yarımadasındaki yerleşimcileri çeken İsrail, 2005 yılında da Gazze’deki yerleşimleri kaldırmıştır. Doğu Kudüs’te de yerleşim birimleri inşa etmeye devam eden İsrail, Araplar tarafından yapılan inşaat faaliyetlerini de engellemeye çalışmaktadır.

Bu çalışmada İsrail’in yerleşim politikasının sinemada nasıl gösterildiğini, bu politikaların Filistinlilerin günlük yaşamına olan etkisinin perdeye nasıl yansıtıldığını incelemeye çalışacağız. Sinema’nın toplumun aynasıdır ve yaşanan sorunlara kayıtsız kalmaz. Dolayısıyla İsrail’in yerleşim politikasının sebep olduğu sorunlar perdeye yansımıştır. Makalede üç film incelenecektir; Limon Ağacı, Ömer, 200 Metre. Filmlerin seçiminde 200 sonrası yayımlanan filmler olmasına özen gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerleşim Politikası, Sinema, Filistin, İsrail

YENİ İLETİŞİM MECRALARININ KULLANIMININ İŞLETME VERİMLİLİĞİNE ETKİSİ*

Soydan ÖZTÜRK

Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Ens., İletişim (Disiplinler arası) Bölümü,
soydan_ozturk@hotmail.com, 0535 888 82 96
ORCID NO: 0000-0003-2734-9803

Doç. Dr. Mustafa İNCE

Karabük Üniversitesi, Türker İnanoğlu İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü,
mustafaince@karabuk.edu.tr, 05326621006
ORCID NO: 0000-0001-8058-1076

ÖZ

Bilgisayar ve internet teknolojisinde yaşanan gelişmeler özellikle son yirmi yılda hayatımızın her alanında köklü değişikliklere neden olmuştur. Bireysel olarak uzun zaman, para ve çaba harcayarak yapabildiğimiz pek çok iş oturduğumuz yerden kolaylıkla yapılabilir hale gelmiştir. Bu durum kişilere zaman ve ekonomik açıdan büyük avantajlar sağlamıştır. Gelişen teknolojiler sadece bireylerin hayatını kolaylaştırmakla kalmamış, çalışma hayatında da yine başta zaman ve ekonomik açıdan olmak üzere önemli fırsatlar sunmuştur. Farklı alanlarda üretim yapan ve hizmet sunan işletmeler, teknolojinin imkanlarından faydalanmak için gerekli adımları atmaya çalışmışlardır. Bir işletmenin temel amacı verimlilik ve dolayısıyla daha fazla kar elde etmektir. İşletmeler bunu sağlamak adına teknolojinin sunduğu imkanlardan en üst düzeyde faydalanmayı hedeflemiştir. Bu bağlamda bilgi iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler de işletmelerdeki iş ve işleyiş süreçlerinde önemli avantajlar sağlamıştır. Özellikle internet tabanlı yeni iletişim mecraları, iş süreçlerinin daha hızlı ve daha ekonomik işlemesine imkân sağlamıştır.

Bu çalışmanın amacı, yeni iletişim mecralarının aktif olarak kullanılmasının işletmelerdeki verimlilik üzerindeki etkisini saptamaya çalışmaktır. Çalışma kapsamında, Karabük Demir Çelik Fabrikaları'nda (KARDEMİR) çalışan 409 personele anket uygulanarak, yeni iletişim mecralarının kullanımı ile çalışanların kurumsallık, motivasyon, aidiyet, şeffaflık ve iş verimliliği algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmada elde edilen temel verilere göre, yeni iletişim mecralarının kullanılmasının iş motivasyonunu ve verimliliği olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş verimliliği, yeni iletişim mecraları, motivasyon, aidiyet, kurumsallık, Kardemir

* Bu çalışma Soydan Öztürk'ün Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Disiplinlerarası İletişim Programı, “Orta ve Büyük Ölçekli İşletmelerde Yeni İletişim Mecralarının Aktif Kullanılmasının İş Verimliliğine Etkisinin İncelenmesi: Kardemir Örneği” (2022) başlıklı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

YEREL İNTERNET HABER SİTELERİNİN YEREL KONULARI HABERLEŞTİRME DURUMLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ: KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Mustafa İNCE

Karabük Üniversitesi, Türker İnanoğlu İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü,
mustafaince@karabuk.edu.tr, 05326621006
ORCID NO: 0000-0001-8058-1076

Özet

Ülke genelinden ziyade, bir veya birkaç ili kapsayacak şekilde, okurlarını gelişen olaylar hakkında bilgilendirmek üzere yayın yapan kitle iletişim araçları yerel basın olarak adlandırılır. Her ne kadar günümüzde internet teknolojisiyle birlikte yerellik kavramı ortadan kalkmış olsa da yerel medya ile, işlevsel olarak bulunduğu bölgeye ilişkin haber ve içerik sunan kitle iletişim araçları kastedilmektedir. Ulusal medya kuruluşlarının ülkenin her yerinde meydana gelen olayları aynı düzeyde haberleşmesi veya gündeme getirmesi teknik olarak mümkün gözükmemektedir. Bu nedenle yüzyıllardır olduğu gibi günümüzde de yerel medya, yakın çevrede yaşanan gelişmeleri gündeme getirmesi ve yayımlandığı ile/bölgeye ilişkin sorunların çözümüne katkı sağlaması nedeniyle önemini korumaktadır. Ancak yeni iletişim teknolojileri, habercilikte de dönüşüme sebep olmuş, yerel medya kuruluşları çeşitli kaygılar nedeniyle yerel konulardan ziyade daha sansasyonel, daha çarpıcı, daha genel içerikler yayınlamayı tercih edebilir olmuştur.

Bu çalışmanın amacı, yerel haber sitelerinin yerel konuları/olayları haberleşme durumlarını analiz etmektir. Çalışma kapsamında Karabük ilinde en çok takip edilen 4 internet sitesinin yayınladığı haberler ve içerikler ‘yerellik’ kavramı çerçevesinde incelenmiştir. Elde edilen veriler niceliksel analiz yöntemlerinden biri olan betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen temel bulgulara göre, Karabük’te en çok takip edilen haber sitelerinin çoğunlukla yerel olayları/konuları haberleştikleri görülmüştür. Yerel haber sitelerinin genellikle rutin haberlere yer verdiği, özel haber yayınlama noktasında oldukça sınırlı kaldıkları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler; Yerel medya, yerel basın, haber siteleri, yerel içerik, Karabük

GAZETECİLİK VE MEDYA ÇALIŞMALARINDA TARİH BİLİMİNDEN YARARLANMA HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi, Ali ÇAKIR

¹ Kastamonu Üniversitesi, İletişim Fakültesi, alicakir@kastamonu.edu.tr – ORCID ID: 0000-0003-2903-4071

ÖZET

İletişimin insanlıkla yaşıt bir uğraş olması, geçmiş dönemleri inceleme üzerine kurulan tarih biliminin de konusu olmasına vesile olmuştur. Bir olayın, bir nesnenin, bir kişinin velhasıl ardında kaynak bırakan veya kaynaklarda konu edilen her şeyin tarihi yazılabilir. Neyin tarihinin yazılıp yazılmayacağına karar veren ise bizzat tarihçinin kendisidir. Kişinin dünya görüşü, merakı ve sosyal çevresi gibi birçok değişken seçeceği konuyu doğrudan etkilemektedir. Diğer bir ifadeyle bir konunun önemli olup olmadığı sübjektif bir değerlendirme olarak karşımıza çıkmaktadır. Kitle iletişimlerinin önemli öğelerinden biri olan gazeteler de bu minvalde değerlendirilebilir. Tarihçi bazen bir gazeteyi monografik bir çalışmanın konusu edinirken bazen de seçtiği bir tema üzerinden gazete taramaları yapabilir. İşte burada ikincil bir eylem devreye girmektedir. Gazetecilik ve medya çalışmalarının da özellikle son yüzyılda kat ettiği mesafe neticesinde, kendine has yöntemleri gelişmiştir. Tarihçi ile fark burada ortaya çıkmaktadır. Esasında iki alanın birbiriyle ortak kullandıkları yöntemler mevcut olmakla birlikte uygulamada farklar görülmektedir. Monografik çalışmalarda tarihçi gazetenin yazar kadrosunu, şekil özelliklerini, başyazılarını, haberlerin içeriğini, reklamlarını vb. sistematik bir şekilde bir nevi madenci titizliğiyle ortaya koymaktadır. Gazetecilik ve medya çalışmaları alanında ihtisaslaşan bilim insanları ise bunları kendi yöntemleriyle gazetenin adı, başlığın konumlandırılması, içeriğinde ne tür haberlerin ne kadar yer kapladığı gibi özelliklerle de ilgilenmektedir. Bir tema üzerinden yapılan çalışmalarda ise tarihçi bir gazetenin belli bir zaman aralığını ya da yine belli bir zaman aralığında birden çok gazeteyi tarayarak belirlediği temayla ilgili haberleri toplamaktadır. Gazetecilik ve medya çalışmaları alanında ihtisaslaşan bilim insanları ise yine benzer sınırlandırmalar çerçevesinde anılan bu haberlerin içeriğine kendi alanının yöntemlerini uygulamaktadır. Tek bir gazete üzerinden çalışıyorsa, haberlerin hangi sayfalarda yer aldığı, hangi günlerde yoğunlaştığı, haberlerde geçen kelimelerin sayı ve sıklıklarını vb. özelliklerini de kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Birden çok gazeteyle

ilgileniyorsa yukarıdakilere ilaveten hangi gazetede yoğunlaşp yoğunlaşmadığı, gazete ve medya sahipliği vb. farklı konulara da değinmektedir. Özetle iki bilim de aynı malzemeyi kendine has yöntemlerle irdelemektedir. Burada önemli olan husus bilimsel bilginin ortaya çıkarılma sürecidir. Her bilim alanı kendi yöntemleriyle ilerlemek arzusundadır. Burada tartışılmaya çalışılan her iki bilim alanının yöntemlerinin nerede kesişip nerede ayrıştığını belirlemedeki zorluktur.

Anahtar Kelimeler: İletişim – Tarih – Yöntem – Gazetecilik ve Medya Çalışmaları

GAZETECİLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA HABERLERİNE GÜVEN VE TEYİT DAVRANIŞLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doktora Öğrencisi, Hamide SARITAŞ

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, hsaritas32@gmail.com-0000-0003-1401-4174

ÖZET

Yeni iletişim teknolojileri arasında yer alan sosyal medya platformlarının yaygın kullanımı bireylerin haber alma biçimlerini ve kaynaklarını etkilemiştir. Geleneksel medya araçlarında hakim olan tek yönlü iletişim ve profesyoneller tarafından aktarılan haber içerikleri sosyal medya araçlarıyla değişikliğe uğramıştır. Sosyal medya, haberlerin konu çeşitliliklerinin fazla olmasının yanında her bir sosyal medya kullanıcısının haber kaynağı olmasını ortaya çıkarmıştır. Bu durum sosyal medyada yer alan haberlere yönelik güven ve teyit noktasında soru işaretleri oluşturmuştur. Bu sorunsaldan yola çıkılarak yapılan bu çalışmanın amacı, almış oldukları eğitimlerle medya içeriklerine ve medya araçlarına daha sorgulayıcı ve eleştirel yaklaştıkları varsayılan iletişim fakültesi öğrencilerinin haber takibinde buldukları sosyal medya araçlarını, haberlerin kaynağına ve sosyal medyaya olan güvenlerini ortaya koymaktır. Nicel araştırma yöntemlerinden saha araştırmasının kullanıldığı bu araştırma, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü öğrencileri evreninde, 304 öğrenci örnekleminde yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcılar sosyal medyada karşılaştıkları haberleri diğer kaynaklardan doğrulama ihtiyacı duyduklarını ve haberin doğruluğuna inanmak için araştırma yaptıklarını ifade etmişlerdir. Sosyal medyaya orta düzeyde güvenen katılımcılar, sosyal medya fenomenlerinin paylaşımlarına güvenmediklerini belirtmişlerdir. En fazla kullandıkları sosyal medya platformu Instagram olan katılımcıların en çok haber takibinde buldukları sosyal medya aracının Twitter olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların cinsiyetine göre sosyal medya haberlerine güven ve teyit davranışlarında farklılık olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Haber, Sosyal Medya, Güven ve Teyit, Gazetecilik, Üniversite Öğrencileri

İLETİŞİM BİLİMLERİ PERSPEKTİFİNDEN SAĞLIK ALANINDA CERRAHİ CANLI YAYINLARININ GELİŞİM SÜRECİ

(The Development Process of Surgical Live Broadcasts in the Field of Health from the
Perspective of Communication Sciences)

Öğr. Gör. Dr. YİĞİT AÇIK ¹

¹ Ege Üniversitesi, Medya Uygulama ve Araştırma Merkezi, yigit.acik@ege.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-6233-8005

ÖZET

Bu çalışmada iletişimin çok disiplinli yönüne vurgu yapılarak sağlık alanında cerrahi bilimlerde video yapım ve yayın teknolojileri ile gerçekleştirilen cerrahi canlı yayınlarının (live surgery, tele-surgery) nasıl ortaya çıktığı, geliştiği ve günümüzdeki uygulamaları örnekler verilerek açıklanmaya çalışılacaktır. İletişimin, sağlık ve tıp ile ortak çalışma alanlarına olan ilgi her geçen gün artmaktadır. Özellikle görüntü algılayıcı (image sensors) teknolojisindeki gelişmelerin video kamera boyutlarını küçültmesi ve görüntü kalitesini artırması endoskopik görüntüleme tekniklerinin gelişmesine yol açmış, iletişim ve tıp için yeni ortak çalışma alanının oluşmasına zemin hazırlamıştır. Ayrıca cerrahi girişimlerin artık daha kolay ve hızlı bir şekilde kaydedilebilmesiyle üretilen video bilgisinin sayısı da artmıştır. Teknolojide yaşanan bu baş döndürücü gelişmelerin bir sonucu olarak literatürde konuyla ilgili terminolojinin oluşturulmasında bazı güçlükler yaşanmaktadır. Cerrahi canlı yayınlarını hem telekomünikasyon teknolojileri kullanılarak bir mesafe üzerinden sağlık hizmetlerinin sağlanması, klinik bilgilerin iletilmesi ve tıp eğitiminin verilmesi olarak tanımlanan teletıp kavramı üzerinden hem de sağlık konusuyla ilgili kişi veya grupların ilgili hedef gruplarına yönelik gerçekleştirdiği iletişim biçimi olarak tanımlanan sağlık iletişimi kavramı üzerinden değerlendirebilmek mümkündür.

Çalışmada ilk cerrahi canlı yayını yapıldığı 1965 yılından bugüne uzanan süreçte kullanılan video yayın ve yapım teknolojileri, analogtan dijitale geçiş süreci, internetin ve video kodlama teknolojilerinin bu yayınlara ve sosyal medyaya etkisi üzerinde örnekleriyle durulacak, yaşanan

gelişmelerin kısa bir tarihi verilecektir. Ayrıca gelecekte yaşanması olası gelişmeler ile ilgili öngörülerde de bulunulacaktır. Bu yayımların gerçekleştirilebilmesinde ses ve görüntü yayın teknolojileri konusunda bilgi ve deneyim sahibi uzmanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu uzmanlar, iletişim fakültelerinin radyo televizyon ve sinema bölümlerindeki radyo tv yayıncılığı tekniği derslerini almış ve kendini bu alanda geliştirmiş öğrenciler için bir istihdam alanı olarak ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Sağlık İletişimi, Video Akışlandırma, Teletıp, TV Yayın Teknolojileri

TÜRKİYE’ DE BTS GRUBU HAYRANLIĞININ “ÜNLÜ TAPINMA SENDROMU” KAPSAMINDA İNCELENMESİ

**Yüksek Lisans Öğrencisi, HANDAN ARLI¹, Yüksek Lisans Öğrencisi, GÜLPAMUK
GÖKÇE²**

¹ ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
handanarli@outlook.com- 0009-0001-1703-7219

² ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
gulpamukgokce@gmail.com-0000-0002-0628-5217

ÖZET

Psikolojide ünlülere tapınma sendromu şeklinde ifade edilen takıntılı hayran davranışı normal düzeydeki hayranlıktan patolojik sınır hattına kadar uzanabilen saplantılı hayran davranışıdır. Bireylerin bir veya daha fazla ünlüye takıntılı hale geldiği bir parasosyal etkileşimin sonucudur. Güney Kore’den tüm dünyaya yayılan ve popüler kültür haline gelen K-Pop’un önde gelen gruplarından BTS özellikle hayran kitlelerinin idollerinden fazla şekilde hoşlandığı bir gruptur. ARMY olarak adlandırılan hayranların, grupla ilişkisi yüksek ve kendi aralarında kurdukları kuvvetli bağları vardır. Bu çalışmanın amacı, “ünlü tapınma sendromu” kapsamında Türkiye’deki BTS fanlarının (ARMY), grup üyelerine yönelik takıntılı ve aşırı hayranlık tutumlarını incelemektir. ARMY’lerin hayran davranışı içinde nasıl bir yer aldığını araştıran bu çalışma ünlü tapınma perspektifinden ARMY yorumlarının açıklanması için çalışılmıştır. Ünlü tapınma sendromu açısından Türkiye fanlarının BTS grubuna yönelik tutumlarını açıklamak için durum deseni çalışması kullanılmıştır. İçerik analizi kullanılan bu çalışmada, Youtube BTS Galaxy Türkiye hesabındaki “BTS MAMA Artist of the Year Award Daesang Konuşması in Hong Kong 2018” adlı videonun yorumları nitel yöntemle incelenmiş, elde edilen veriler MAXQDA nitel analiz programı ile kodlanıp analiz edilmiştir. Kodlanan veriler kategori ve temalara ayrılarak elde edilen bulgular açıklanmıştır. Veri analizinde tümevarımcı analiz yöntemi kullanılarak elde edilen temalar sonuç kısmında değerlendirilmiştir. Bu çalışmanın sonucunda, ARMY’lerin ünlü tapınma sendromu içerisinde en fazla yoğun-kişisel boyutta yer aldığı görülmesiyle birlikte patolojik sınır hattını işaret eden tutumlara da rastlanmıştır. Çalışmada, ünlü tapınma sendromunun anlamlandırılması ve ARMY’lerin davranışlarının bu çerçevede ele alınması, patolojik bulgulara ulaşmaya yardımcı olması açısından önemlidir. Gelecek araştırmaların başlangıç noktası olabilecek bu çalışma takıntılı davranışların nedenleri

üzerinde araştırma yapılması ve özellikle genellenebilir bulgulara ulaşmak için daha büyük örneklem grupları ve nicel verilerle çalışılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: ünlü, ünlü tapınma sendromu, BTS, ARMY

MÉRIDA INITIATIVE: IMPACTS ON MIGRATION DUE TO SECURITY ON THE SOUTHERN BORDER OF MEXICO IN THE YEARS 2017-2021.

Diego Rodolfo Carballo López

Hacı Bektaş Veli Nevşehir Üniversitesi

diego.carballoeu@gmail.com – 0000-0001-5636-6165

ABSTRACT

The Mérida Initiative is a bilateral security plan adopted between the United States of America and Mexico. Signed in 2008, the main objective was to combat criminal organizations in Mexican territory and stop the trafficking of illegal substances towards the US border. In this sense, both nations agreed that the fight against drug trafficking represent an advance of their interests in terms of security and bilateral cooperation¹. Control of Mexico's northern and southern borders was one of the main concerns of the plan. The escalation of violence in Mexican territory has reached exorbitant levels due to the increase in homicides and forced disappearances perpetuated by transnational criminal organizations. Under Merida Initiative, both U.S. and Mexico recognize that criminal groups represent a threat and also that a shared responsibility must prevail in order to reduce the areas controlled by criminal groups. For instance, the southern border of Mexico, shared with Belize and Guatemala, acts an important entry of immigrants who transit through Mexico with the hope of achieving the so-called "American dream". In this area, as the main security measure, the Mexican State, alongside with US assistance, has decided to militarize the border and impose an anti-immigrant policy. In addition to this, the corruption and involvement of the police and the military undermine the efforts made resulting in human rights violations. Thus, the following question arises, Can the impacts of mass militarization on immigrants be overshadowed just to justify the battle against organized crime?

Keywords : Mérida Initiative, Mexico, United States, security, organized crime, immigrants.

---

¹ U.S. Embassy & Consulates In Mexico. (September, 7th, 2021). The Mérida Initiative. United States Embassy Mexico City. <https://mx.usembassy.gov/the-merida-initiative/>

Regional Security and Crisis Management: A Holistic Approach to Sustainable Peace

Juliana J.J. Almassri

¹The National University of public Service, Faculty of Military Science and Officer Training.

ABSTRACT

In order to address regional security and crisis management in Palestine, this paper promotes a comprehensive and all-encompassing strategy that integrates knowledge from the political, military, economic, social, and environmental domains. This approach's justification stems from the need for multidisciplinary solutions to advance sustainable peace as well as a sophisticated awareness of the region's complex security challenges.

The research is centred on an original investigation of geographic closeness in the context of the Regional Security Complex (RSC). It highlights how this proximity affects security issues and points out areas where cooperative security efforts might be implemented. The study expands on the novel viewpoint presented in Chapter One by exploring the complex aspects of security within the RSC. The extension not only enhances comprehension of security dynamics but also establishes the foundation for multidisciplinary approaches capable of tackling the complex problems.

The purpose of the paper is to advance the discussion on regional security. By doing this, it seeks to offer a comprehensive understanding of the interconnections between many facets of security and crisis management, paving the way for permanent peace in Palestine.

Keywords: Regional Security, Crisis Management, Middle East, Interdisciplinary Solutions, Regional Security Complex.

Challenges and Opportunities in Peacekeeping Initiatives: A Case Study of Palestine

Juliana J.J. Almassri ¹

¹The National University of public Service, Faculty of Military Science and Officer Training.

ABSTRACT

This study examines the difficulties and chances faced by foreign organisations involved in peacekeeping operations in Palestine, emphasising aspects pertaining to politics, logistics, and security. This study aims to examine the challenges these organisations encounter in pursuing lasting peace and reconciliation against the complex geopolitical backdrop. This investigation is justified by the need to understand the obstacles that prevent peacekeeping operations in the area from being as successful as they could be.

The study exposes a variety of obstacles that limit the advancement of international peacekeeping activities, including logistical issues, political complexities, and security risks. Through adherence to the research objectives established in the first chapter, this investigation seeks to furnish significant perspectives on the diverse problems encountered within the Palestinian milieu. Additionally, it aims to close the gap between theory and practice by putting tactics and best practices designed to increase the effectiveness of foreign organisations engaged in peacekeeping operations in Palestine.

It is anticipated that the research's conclusions would provide useful advice for resolving current issues and opening fresh doors for the region's lasting peace and reconciliation. By doing this, the paper hopes to give readers a sophisticated grasp of the dynamics at work and to be a useful tool for practitioners, academics, and politicians who are involved in developing and carrying out peacekeeping programmes.

Keywords: Palestine, peacekeeping initiatives, challenges, strategies, international organizations, sustainable peace.

NATO COUNTRIES' DEFENSE EXPENDITURES

Ph.D. Candidate, Melek Adsız

University of Public Service, Doctoral School of Military Sciences & Officer Training,
adsiz.melek@uni-nke.hu- melek.adsiz@hotmail.com- 0000-0001-7612-3400

ABSTRACT

Defense expenditures refer to the public spending allocated from a country's national income, essential for safeguarding a nation's future, prosperity, and national sovereignty. These expenditures are prioritized for political and strategic reasons, and reducing or relinquishing them is not feasible, irrespective of their productivity. The defense expenditures of NATO member countries play a critical role in shaping national security policies and international relations. These expenditures not only influence the balance between nations but also shape strategic relationships and national security perceptions. This study aims to examine the defense expenditures of NATO countries and understand their impact on security policies. It's crucial to analyze not just the amount spent but also the nature of these expenditures, the development of military capabilities, and the scale of defense industries. This analysis is essential for understanding power dynamics, tracking the evolution of military strategies, and comprehending NATO's contribution to the overall security structure.

This study aims to analyze NATO and its historical overview, delve into defense expenditures, explore the determinants influencing defense expenditures, and specifically scrutinize NATO's allocation towards defense spending

Keywords: NATO, Defence Expenditure, Strategy, Security.

TRANSFORMATION OF AN IDEOLOGY: TURKISH NATIONALISM

Gizem Yıldırım ¹

¹ National Defense University, Atatürk Strategic Studies and Graduate Education Institute, International Relations and Regional Issues, Doctorate Student, gizemyildirim0809@gmail.com - 0000-0002-8145-8368

ABSTRACT

This article, like all ideologies, will deal with the changes in the ideology of nationalism as it is passed down from generation to generation. By examining the historical process of this ideological transformation, certain stages will be examined. In fact, ideology is not a fixed box of belief or philosophy, however a set of ideas that can be influenced by a person or group that can undergo change and transformation. The preservation of the validity of an idea, which emerged thanks to the individual, in the social field as a result of its interaction with the outside world, can be considered the beginning of ideology. The ideology of "nationalism", which is associated with the concept of nationalism in world politics, was able to find a solid infrastructure in Turkey and entered the literature as Turkish nationalism. Turkish nationalism, which is associated with Turkism and Turanism, is a political view that aims to take steps for the progress and development of society. The Republic of Turkey has preserved its existence since the year it was founded, although it has transformed while being transmitted from generation to generation in the society. This stable structure of Turkish nationalism and its shaping according to the structure of each period has made the society wonder about how it has transformed. In this article, it has sought answers to the questions of how the ideology of nationalism has transformed Turkish history and which ideas were most affected in this process. The interpretive method was used while the article was accessing the findings.

Keywords: Nationalism, Turkiye, Turkish Nationalism

Bir İdeolojinin Dönüşümü: Türk Milliyetçiliği

ÖZET

Bu makale tüm ideolojiler gibi milliyetçilik ideolojisinde nesilden nesle aktarılırken uğradığı değişiklikleri ele alacaktır. Bu ideolojik dönüşümün tarihsel sürecini irdeleyerek belirli aşamalar incelenecektir. Aslında ideoloji bilinenin aksine sabit bir inanç veya felsefe kutusu değildir, değişim ve dönüşüm geçirebilen bir kişi veya grup tarafından etkilenebilen fikirler bütünüdür. Birey sayesinde ortaya çıkan bir fikrin, dış dünya ile etkileşimi sonucu toplumsal alanda geçerliliğini koruması ideolojinin başlangıcı sayılabilir. Dünya siyasetinde nasyonalizm kavramı ile bağdaştırılan “milliyetçilik” ideolojisi Türkiye’ de kendine sağlam bir alt yapı bulabilmiş ve Türk milliyetçiliği olarak literatüre geçmiştir. Türkçülük ve Turancılık ile ilişkilendirilen Türk milliyetçiliği toplumu ilerlemesi ve gelişmesi adına atılacak adımları amaçlayan siyasi bir görüştür. Her ne kadar toplum içinde nesilden nesle aktarılırken dönüşüm gerçekleştirse de Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu yıldan itibaren varlığını korumuştur. Türk milliyetçiliğinin bu istikrarlı yapısı ve her dönemin yapısına göre şekillenmesi nasıl bir dönüşüm geçirdiği hususunda toplumu merakla itmiştir. Bu makale de milliyetçilik ideolojisinin Türk tarihinde nasıl bir dönüşüm gerçekleştirdiğini ve bu süreçte en çok hangi idelerden etkilendiği sorularına cevap aramıştır. Makale nitel araştırma yöntemi olan yorumlayıcı paradigmadan yararlanmış ve gerekli bulgulara erişmiştir.

Anahtar Kelimeler: Milliyetçilik, Ulusçuluk, Türkiye, Türk Milliyetçiliği

Küresel Rekabette Afrika Zirveleri: Çin-Afrika Örneği

Yüksek Lisans Öğrencisi, RAVZA ASA¹, Dr. Öğr. Üyesi BELMA ENGİN GÜDER²

ÖZET

21. yüzyılda yeniden küresel rekabet alanı haline gelen Afrika’da pek çok küresel veya bölgesel aktör, kıtaya iş birliği ve stratejik ortaklık geliştirmek adına çeşitli işlevsel yöntemler hayata geçirmiştir. Siyasi, ekonomik veya kültürel alanlarda karşımıza çıkan bu yöntemler arasında, bir diplomatik yöntem olarak “zirve diplomasisi” dikkat çekmektedir. Devletlerin birbirleriyle ya da bölgesel ve uluslararası örgütlerle etkileşimini arttırmak; siyasi, ekonomik, ticari ve kültürel ilişkileri ilerletmek; az gelişmiş ülkeleri uluslararası politikada görünür kılmak ve uluslararası meselelere dair bir müzakere ortamı yaratmak, zirve diplomasisinin öne çıkan amaçlarından bazılarıdır. Onu diğerlerinden ayıran en belirgin özellik ise ulusal, bölgesel ve uluslararası arenada en üst düzey yetkililer ve karar alıcılar tarafından bulunulan temaslarla bu diplomasi türünün icra edilmesidir. Afrika’da taraflar arasında iş birliği ve stratejik ortaklık politikalarının oluşturulmasına imkân tanıyan zirvelere, Çin, ABD, AB ve Rusya gibi küresel aktörlerin yanı sıra Türkiye gibi orta düzey ve bölgesel güçler tarafından da başvurulduğu görülmektedir. Zirveler aynı zamanda, Afrika ülkelerini ve Afrika Birliği’ni sömürgecilik kısılcısından ve Soğuk Savaş koşullarından çıkararak politika alternatiflerini çeşitlendirmekte ve hareket alanlarını genişletmektedir. Afrika’nın yeniden ilgi odağı olmasının ve kıtadaki zirve diplomasisinin asıl mimarı olan Çin, 2000 yılından itibaren her üç yılda bir “Çin-Afrika İş Birliği Forumu (FOCAC)” adı altında periyodik Afrika zirvelerini günümüze dek düzenlemeyi sürdürmektedir. FOCAC zirveleri ile altyapı projeleri, ticaret, iletişim, eğitim, kültür, güvenlik, teknoloji, enerji, tarım ve insan kaynakları gibi pek çok alanda Çin-Afrika iş birliği ve ortaklık faaliyetleri kurumsal bir zeminde gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma, 21. yüzyılda küresel rekabetin öne çıkan alanlarından biri olan Afrika’ya yönelik Çin’in geliştirdiği politika ve stratejileri zirve diplomasisi çerçevesinden ele almayı ve tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afrika, Çin, Zirve Diplomasisi, FOCAC, Küresel Rekabet.

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ravzaasa@hotmail.com, ORCID: 0009-0002-0991-0281.

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, BİİBF Uluslararası İlişkiler Bölümü, belmaengin@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3734-1218.

İSRAİL’İN GAZZE SALDIRILARINI İNSAN HAKLARI BOYUTUNDA ANALİZİ

Dr. Seda Gözde Tokatlı¹,

¹ İzmir Demokrasi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı,
sedagozde.tokatli@idu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1880-1338>

ÖZET

Birleşmiş Milletlerin (BM) 1948 yılında kabul ettiği İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi temel kurucu bir belge olmanın yanında evrensellik özelliği taşımaktadır. İnsan Hakları kavramı, tüm insanların özgür ve eşit doğması, ırk, renk, cins, dil, siyasi inanç, ulusal ya da toplumsal köken, herhangi bir başka ayırım insanların sırf insan olmaktan kaynaklanan haklara sahip olmaları, uygulamada uluslararası zeminde de kabul görmüş ve ortak bir alanda büyük ölçüde tanınması bakımından evrenselliği yakalamıştır. Bu bildiriye, İsrail’in Gazze saldırılarına “insani” bir bakış geliştirmeyi amaçlamaktayım. İsrail’in 7 Ekim 2023 tarihinde Filistinli sivil halka yönelik başlatılan gayri insani ve gayri ahlaki saldırıları, uluslararası hukuk ve insancıl hukuk normlarını ihlal eden ve savaş suçu teşkil eden saldırılar olarak tanımlanmaktadır. Gazze’de bir insanlık dramı yaşanmaktadır. Uluslararası hukuk ve uluslararası insancıl hukuk ilkelerinin açık ihlali söz konusudur. Bu kapsamda, savaşın başladığı tarihten itibaren insan hakları ihlalleri çerçevesinde sivil halka yönelik saldırılara bu çalışmada yer verilecektir. Özellikle, çocuk ölümlerinin diğer savaşlara kıyasla artan sayısı, insan hakları ihlalleri kapsamında zorunlu göç politikası, beraberinde ortaya çıkan salgın hastalar vakası, yardım tırlarının girişine yönelik kısıtlayıcı müdahaleler veya esirlere yönelik insanlık dışı davranışlara bu bildiriye yer verilecektir. Gazze’de yaşam hakkının olmayışının yanında, ifade, eğitim, din ve konut özgürlüğünün de sivillerin elinden alınması yapılan zulümü bir kez daha ortaya koymuştur. Bu çerçevede, insani boyutun sadece ulusal değil uluslararası zemine taşınması gerektiğinin altını çizirken, uluslararası örgütlerin veya Batılı güçlerin ciddi bir imtihandan geçtiğinin vurgusu da yapılacaktır. Bu kapsamda, uluslararası toplumun, sorunun adilane biçimde ateşkese davet etmesi ve barışçıl çözüm için aksiyon alması elzem görünse de Birleşmiş Milletlerin kendi personelini koruyamadığı bu savaş ortamında ne yazık ki zayıflar için hukukun bir koruma kalkanı görevi görmediği bir kez daha şahit olunmuştur. Bu çalışmanın amacı, insan hakları ihlallerini uluslararası hukuk çerçevesinde maddeler halinde ele alırken, uluslararası hukuk ve anlaşmaların geçersizliğini bir kez daha ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: İnsan Hakları, İsrail-Filistin Savaşı, Uluslararası Sistem

DOĞAL KAYNAK RANTİ ZENGİNLİK Mİ YOKSA LANET Mİ? ÇİN İÇİN AMPİRİK BİR İNCELEME

Doç.Dr. Kumru TÜRKÖZ

Balıkesir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, kumru.turkoz@balikesir.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-0640-4212

ÖZET

Doğal kaynak açısından zengin ülkelerin sıklıkla yavaş bir ekonomik büyüme performansı göstermesi kaynak laneti hipotezi tartışmalarını sürekli gündemde tutmaktadır. Bu çalışmada; zengin doğal kaynaklara ev sahipliği yapan ve ekonomik kalkınması büyük ölçüde doğal kaynaklara bağımlı olan Çin’de 1971-2021 döneminde doğal kaynak rantı ve ekonomik büyüme bağlantısı araştırılmaktadır. Kömür, petrol ve doğalgaz rantının ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin ayrı ayrı ele alındığı çalışmada; değişkenler arasındaki ilişki Engle-Granger (1987) eşbütünleşme yaklaşımının yanı sıra pozitif ve negatif bileşenler üzerindeki şokları ayırıştırarak dikkate alan Granger ve Yoon (2002) saklı eşbütünleşme yaklaşımı ile analiz edilmektedir. Ampirik bulgular; Çin’de kömür, petrol ve doğalgaz rantının ekonomik büyüme performansı üzerinde anlamlı bir etkiye yol açmadığını göstermektedir. Buna karşın, petrol rantında meydana gelen pozitif şokların ekonomik büyümenin hem pozitif hem de negatif şokları üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmaktadır. Buna göre; petrol rantındaki pozitif şoklar uzun dönemde ekonomik büyümedeki pozitif şokları artırarak, negatif şokları ise azaltarak asimetrik bir etki yaratmaktadır. Dolayısıyla uzun dönem bulguları, fosil yakıtlardan elde edilen rantların ülkenin ekonomik büyüme performansı üzerinde olumsuz bir etkiye neden olmadığını, diğer bir ifadeyle ülkede kaynak laneti hipotezinin geçerli olmadığını doğrulamaktadır. Bu kapsamda çalışmada; doğal kaynak rantı ekonomik büyüme bağlantısına yönelik bazı önemli politika çıkarımları sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğal Kaynak Rantı, Doğal Kaynak Laneti, Granger ve Yoon Saklı Eşbütünleşme Analizi.

IS NATURAL RESOURCE RENT A WEALTH OR A CURSE? AN EMPIRICAL INVESTIGATION FOR CHINA

ABSTRACT

The fact that countries rich in natural resources often exhibit slow economic growth performance keeps the debate on the resource curse hypothesis constantly on the agenda. In this study; the connection between natural resource rent and economic growth is investigated in the period 1971-2021 in China, which is home to rich natural resources and whose economic development is largely dependent on natural resources. In the study, the effect of coal, oil and natural gas rent on economic growth is discussed separately. The relationship between the variables is analyzed with the Engle-Granger (1987) cointegration approach as well as the Granger and Yoon (2002) hidden cointegration approach, which takes into account the shocks on positive and negative components by separating them. Empirical findings show that coal, oil

and natural gas rent does not have a significant effect on economic growth performance in China. On the other hand, positive shocks in oil rent have a significant impact on both positive and negative shocks of economic growth. According to this; positive shocks in oil rent create an asymmetric effect in the long run by increasing positive shocks and decreasing negative shocks in economic growth. Therefore, long-term findings confirm that rents obtained from fossil fuels do not cause a negative impact on the country's economic growth performance, in other words, the resource curse hypothesis is not valid in the country. In this context, in the study, some important policy implications regarding the natural resource rent economic growth link are presented.

Keywords: Natural Resource Rent, Natural Resource Curse, Granger and Yoon Hidden Cointegration Analysis.

BRICS'İN GELECEĞİNE DAİR BİR DENEYİM: GAZZE KONUSU

Doç.Dr.MUHİTTİN TOLGA ÖZSAĞLAM¹

¹ Lefke Avrupa Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, mozsaglam@eul.edu.tr
0000-0001-6028-3338

ÖZET

Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'nın katılımlarıyla oluşturulan BRICS çok taraflı, adil ve uluslararası hukuka dayanan uluslararası sistemin yaratılmasına katkı yapması amaçlanan bir oluşum olarak kurulmuştur. Bu bağlamda, BRICS üyeleri karşılıklı çıkarlar çerçevesinde, ortak değerlerini oluşturmak için yola çıkmışlardır. Ekonomik ve kültürel işbirliklerinin yanı sıra siyasi ve güvenlik alanlarında da üye ülkelerin işbirlikleri öngörülmüştür.

Bu çalışmada BRICS çatısı altında işbirliği modelinin uluslararası ilişkiler teorilerinden bir tanesi olan liberal kurumsalcılık teorisinin yaklaşımı çerçevesinde değerlendirilmesi yapılmaktadır. Bu yaklaşımın genel hatlarına ek olarak konstrüktivist ve yeni-işlevselcilik kuramlarının argümanları çerçevesinde BRICS üyelerinin ve 2024'te üye olmaları beklenen devletlerin Gazze konusuna yaklaşımları karşılaştırılmaktadır. Konstrüktivist yaklaşımla üye devletlerin Gazze konusunda yaklaşımlarının ve algılamalarının değerlendirilmesi söz konusu olmaktadır. Yeni-işlevselcilik bağlamında yapılacak olan değerlendirme de BRICS'in ulus ötesi bir yaklaşıma ne kadar uzak veya yakın olduğu yada hükümetler arası bir oluşum olduğu ortaya çıkmaktadır.

BRICS'in şu andaki üyelerinin ve üye olması beklenen devletlerin Gazze konusuna ilişkin yaklaşımları BRICS'in siyasi ve güvenlik bağlamında ortak politika oluşturma sürecinde yaşadığı ve yaşayacağı güçlükleri de göstermektedir. Gazze örneği üzerinden yapılacak olan değerlendirme özelden genele, bir başka deyişle, tümevarım yaklaşımıyla BRICS üyelerinin pozisyonlarının değerlendirilmesi anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak bu çalışma BRICS üyelerinin dünyadaki uyuşmazlıklara-konulara ilişkin aldıkları pozisyon üzerinden dış politika yönelimlerdeki farkları ve entegrasyon düzeyini

ortaya koyarken, aynı zamanda liberal kurumsalcılık yaklaşımının dünyadaki yerini de anlamaya yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: BRICS, Gazze, Entegrasyon, Jeopolitik.

ORIGINS OF THE MIGRATION CRISIS IN LATIN AMERICA

ONUR CEYLAN¹ ASSOC.PROF.MESUT ŞÖHRET²,

¹ Graduate Student, Gaziantep University, Institute for Migration, avocylan@gmail.com,
+905306560477, ORCID NO: (0009-0003-4262-1059)

² Assoc. Prof. Dr. Gaziantep University, Faculty of Economics and Business Administration,
International Relations, Gaziantep, Turkey, sohretmesut@yahoo.com, +905064752053,
ORCID NO: (0000-0003-4052-9286)

ABSTRACT

Latin America is at the crossroads of a migration crisis that transcends geographic boundaries, involving a complex interplay of socio-economic, political, and environmental factors. These countries, whose natural resources and manpower have been exploited by Western powers for many years, are making a name for themselves with the economic and political crises they are experiencing today. As a result, recent mass migrations negatively affect the appearance of these countries in the international arena. The migration crisis in Latin America has its roots in many issues, including economic inequality, political instability, and environmental vulnerabilities. Although the problems experienced by the states in this region are similar to each other, these countries have different structural problems. The instabilities caused by these problems, combined with bad governance and failed state dynamics, cause a serious migration crisis for individuals and families hoping for a better life. Poor governance and authoritarianism are not unique to Latin American countries. It is a political situation that has many examples in the world, but it is necessary to focus on the reasons why poor governance caused such a wave of migration in this region. This study offers a comprehensive analysis of the migration crisis in Latin America, trying to reveal its complex dynamics, examine the root causes in-depth, and analyze the migration problems in Latin America by examining statistics.

Keywords: Latin America, Migration Crisis, Origins of Migration Crisis, Latin America and Refugee Problem, Colonialism Effect in Latin America

LATİN AMERİKA'DA GÖÇ KRİZİNİN KÖKENLERİ

ÖZET

Latin Amerika, sosyo-ekonomik, politik ve çevresel faktörlerin karmaşık etkileşimini kapsayan, coğrafi sınırları aşan bir göç krizinin kavşağındadır. Uzun yıllar boyunca Batılı güçler tarafından doğal kaynakları ve insan gücü sömürülen bu ülkeler günümüzde yaşadıkları ekonomik ve siyasi krizlerle isimlerinden söz ettirmektedirler. Bunun sonucunda son zamanlarda oluşan kitlesel göçler bu ülkelerin uluslararası arenadaki görünümünü olumsuz olarak etkilemektedir. Latin Amerika'daki göç krizinin kökenleri ekonomik eşitsizlik, siyasi istikrarsızlık ve çevresel hassasiyetler de dahil olmak üzere pek çok sorundan kaynaklanmaktadır. Bu bölgede bulunan devletlerin yaşadıkları sorunlar her ne kadar birbirlerine benzese de bu ülkelerin birbirinden farklı yapısal sorunları bulunmaktadır. Bu sorunların neden olduğu istikrarsızlıklar kötü yönetimler ve başarısız devlet dinamikleri ile birleşince bireyleri ve aileleri daha iyi bir yaşam umuduyla ciddi bir göç krizinin yaşanmasına neden olmaktadır. Kötü yönetim ve otoriterlik sadece Latin Amerika ülkelerine has bir durum değildir. Dünyada pek çok örneğine rastlanan bir siyasi durumdur ancak kötü yönetimin bu bölgede neden böylesine bir göç dalgasına neden olduğunun nedenlerine eğilmek gerekir. Bu çalışma Latin Amerika'daki göç krizinin kapsamlı bir incelemesini sunarak karmaşık dinamiklerini ortaya çıkarmayı, temel nedenleri derinlemesine incelemeyi, istatistikleri inceleyerek Latin Amerika'da yaşanan göç sorunlarını analiz etmeye çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Latin Amerika, Göç Krizi, Göç Krizinin Kökenleri, Latin Amerika ve Mülteci Sorunu, Latin Amerika'da Sömürgecilik Etkisi

BİLİŞSEL UYUMSUZLUK, DÜŞÜNME STİLLERİ VE SOSYAL DESTEK KAYNAKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: ÜRDÜN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Marwa ABU ALHALAWA¹, Prof. Dr., Seval ERDEN ÇINAR²

¹Marmara Üniversitesi, PDR Anabilim Dalı, marwa.abuelhalaweh@gmail.com, ORCID:
0009-0006-8419-5424

²Marmara Üniversitesi, PDR Anabilim Dalı, seval.erden@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-
0002-4512-1274

ÖZET

Bireyler arasındaki ilişki sorunları genellikle bilişsel süreçler ve inançlar tarafından biçimlendirilen içsel düşünce kalıplarından kaynaklanır. Özellikle kültürel veya dini farklılıklar, çatışmalara yol açabilir; ancak, temelde, bireylerin kendi düşünce kalıplarını sorgulamaları ve esnek bir perspektife sahip olmaları, daha sağlıklı ilişki dinamikleri geliştirmelerine katkı sağlayabilir. Bu araştırmanın amacı Ürdün üniversitesi öğrencilerinin bilişsel uyumsuzluk düzeyinin, düşünme stilleri ve sosyal destek kaynakları açısından incelenmesidir. Araştırmada ayrıca öğrencilerin bilişsel uyumsuzluk düzeylerinin cinsiyete, akademik yıl ve eğitim gördükleri fakülteye göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modeline dayalıdır. Araştırmanın örneklemini, kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılan 420 kadın (%44,2) ve 531 (%55,8) erkek olmak üzere 951 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; “Kişisel Bilgi Formu”, “Bilişsel Uyumsuzluk Ölçeği”, “Düşünme Stilleri Ölçeği” ve “Sosyal Destek Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, bilişsel uyumsuzluk ile düşünme stilleri ve sosyal destek kaynakları arasında yüksek düzeyde negatif yönde anlamlı ilişkinin olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra bilişsel uyumsuzluğunun yordayıcısı olarak düşünme stilleri ve sosyal destek kaynakları birlikte toplam varyansın %5’ini açıklamaktadır ve bilişsel uyumsuzluğun bazı demografik değişkenlere göre farklılaştığı bulunmuştur. Araştırma bulguları, ilgili literatür bağlamında değerlendirilmiş ve gelecekteki araştırmalar için yol gösterici öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel Uyumsuzluk, Düşünme Stilleri, Sosyal Destek Kaynakları

ERGENLERDE ALKOL VE UYUŞTURUCU MADDE KULLANIMI VE İLİŞKİLİ BAZI DEĞİŞKENLER

ALCOHOL AND DRUG USE IN ADOLESCENTS AND SOME RELATED VARIABLES

**Doç. Dr. HÜLYA ERCAN¹, Uzm. RAMAZAN ÇAKICI², Uzm. ERHAN KURT³, ALİ
İMİRAN AKSU⁴, MERVE BATUR⁵**

¹KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi,
hulya.ekin@mail.com, ORCID ID: 0000-0002-0442-4121,

²KARAMAN İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, ramazan.cakici@hotmail.com,
ORCID ID: 0000-0002-7937-6742,

³KARAMAN İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, erhankurt33@gmail.com, ORCID
ID: 0009-0005-1728-0760,

⁴KARAMAN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ, ali.imran.aksu@gmail.com, ORCID ID:
0009-0008-2509-7079,

⁵ KARAMAN GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ, mervebatur1905@gmail.com,
ORCID ID: 0009-0007-9664-6146.

ÖZET

Madde bağımlılığı, günümüzün önemli sorunlarından biridir ve maddeye başlama yaşı giderek daha da düşmektedir. Bağımlı kişilerin sağaltımı ve topluma kazandırılmaları oldukça zor, zahmetli ve pahalıdır. Bu nedenle madde kullanımının ilişkili olduğu değişkenleri belirlemek önemlidir. Bu nedenle çalışmanın temel amacı lise öğrencilerinde alkol ve uyuşturucu madde kullanımı ve risk faktörlerinin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Katılımcılar hazırlık sınıfı, 9., 10. ve 11. sınıflar arasından sistematik örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Katılımcıların %50.3'ünü kadınlar, %49.7'sini erkekler oluşturmaktadır. Veriler Kişisel Bilgi Formu ve Ergen Sağlığı ve Gelişimi Taraması'nın problem davranışlar indeksinin alkol ve uyuşturucu madde kullanım bozukluğu alt ölçekleri kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediği için Frekans ve yüzde hesaplamaları dışında, araştırma sorularının yanıtlamak için nonparametrik testler tercih edilmiştir. Elde edilen bulgular alkol ve uyuşturucu madde kullanımının cinsiyet, yaş, akademik başarı, ebeveyn birliktelik durumu, ebeveyn çalışma durumu, algılanan ebeveyn tutumu ve ailede alkol/uyuşturucu madde kullanım öyküsü ile ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bundan sonra yapılacak araştırmalar alkol ve madde kullanımının bağlam ve zamana göre nasıl bir yol izlediğini belirlemek bakımından önem taşımaya devam edecektir. Bununla birlikte önleme çalışmalarında risk gruplarının belirlenmesi bakımından elde edilen bulguların ipuçları sunduğu ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik dönemi, alkol kullanımı, uyuşturucu madde kullanımı.

ABSTRACT

Substance addiction is one of the important problems of today, and the age of starting to use drugs is decreasing. Treatment of addicted people and their reintegration into society is very difficult, troublesome and expensive. Therefore, it is important to determine the variables that are associated with substance use. For this reason, the main purpose of the study was determined to examine alcohol and drug use and risk factors in high school students. Relational survey model was used in the research. Participants were determined by systematic sampling technique among the preparatory class, 9th, 10th and 11th grades. 50.3% of the participants are women and 49.7% are men. Data were used from the Personal Information Form and the alcohol and drug use disorder subscales of the problem behavior index of the Adolescent Health and Development Survey. Since the data did not show a normal distribution, nonparametric tests were preferred to answer the research questions, except for frequency and percentage calculations. The findings revealed that alcohol and drug use is related to gender, age, academic achievement, parental relationship status, parental employment status, perceived parental attitude and family history of alcohol/drug use. Future research will continue to be important in determining the course of alcohol and substance use according to context and time. However, it can be stated that the findings provide clues in terms of identifying risk groups in prevention studies.

Key Words: Adolescence, alcohol use, drug use.

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ BAĞLANMA STİLLERİ VE SOSYAL BECERİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ*

INVESTIGATION OF ATTACHMENT STYLES AND SOCIAL SKILL LEVELS OF PRESCHOOL CHILDREN

Uzm. Leyla DÜZ¹, Doç. Dr. HÜLYA ERCAN²

¹ SÖKE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, mart16_2005@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0643-4403,

² KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi, hulya.ekin@mail.com, ORCID ID: 0000-0002-0442-4121.

ÖZET

Bağlanma, günümüz gelişim çalışmalarının önemli konularından biridir. Kavram, genel olarak yaşamın erken dönemlerinde bebek ile bakıcısı arasında kurulan duygusal bağı ifade eder. Bebek ile bakıcısı arasındaki ilişkinin niteliğine bağlı olarak gelişen bağlanma stili güvenli ya da güvensiz olabilir. Bebeklik yıllarında kurulan bu bağ, bireylerin ileriki yaşantısında sosyal becerilerini, başkalarıyla ilişki kurmasını ve bu ilişkiyi sürdürmesini etkileyebilir. Bu nedenle araştırmanın temel amacı, okul öncesi dönemdeki çocukların bağlanma stillerinin ve sosyal beceri düzeylerinin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma Sivas il merkezinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız anaokulları ve ilkokulların anasınıflarında eğitimine devam eden 5-6 yaş grubundaki çocuklar üzerinde gerçekleştirilmiştir. Amaca uygun örnekleme tekniğinin kullanıldığı çalışmanın 90 kız, 110 erkek olmak üzere toplam 200 çocuk ve öğretmenleri katılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Bağlanma Öykü Tamamlama Testi ve 4-6 Yaş Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği kullanılarak toplanmış ve SPSS 22.00 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sorularını yanıtlamak için frekans ve yüzdeler dağılımları hesaplanmış; Pearson ki-kare testi, Bağımsız Örneklemeler için t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, çocukların bağlanma stillerinin anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Sosyal beceri düzeyleri de cinsiyet, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve kardeş sayısı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Çocukların bağlanma stilleri ile sosyal beceri düzeyleri arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Sonuçlar, önceki araştırmaların bulguları ve kuramsal açıklamalar göz önünde bulundurularak tartışılmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma Stili, Sosyal Beceri, Okulöncesi Dönem.

ABSTRACT

Attachment is one of the important topics of today's development studies. The concept generally refers to the emotional bond established between the baby and its caregiver in the early stages of life. The attachment style that develops depending on the nature of the relationship between the baby and the caregiver may be secure or insecure. This bond established during infancy may affect individuals' social skills, establishing relationships with others, and maintaining these

* Bu çalışma Doç. Dr. Hülya Ercan danışmanlığında, Leyla Düz tarafından gerçekleştirilen "Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Bağlanma Örüntüleri ve Sosyal Beceri Düzeylerinin İncelenmesi" konulu Yüksek Lisans Tezinden türetilmiştir.

relationships in later life. For this reason, the main purpose of the research was determined to examine the attachment styles and social skill levels of preschool children. Relational screening model was used in the research. The research was carried out on children in the 5-6 age group who continued their education in the kindergartens of independent kindergartens and primary schools affiliated to the Ministry of National Education in the city center of Sivas. A total of 200 children, 90 girls and 110 boys, and their teachers participated in the study, in which purposeful sampling technique was used. Data were collected using the Personal Information Form, Attachment Story Completion Test and 4-6 Year Old Social Skills Evaluation Scale and analyzed with the SPSS 22.00 package program. Frequency and percentage distributions were calculated to answer the research questions; Pearson chi-square test, t-Test for Independent Samples, and One-Way Analysis of Variance were performed. The findings of the research revealed that children's attachment styles showed a significant difference according to the mother's education level. Social skill levels also showed a significant difference according to gender, mother's education level, father's education level and number of siblings. A significant relationship was determined between children's attachment styles and social skill levels. The results were discussed, taking into account the findings of previous research and theoretical explanations, and some suggestions were made.

Key Words: Attachment Style, Social Skills, Preschool Period.

THE KOMINSKY METHOD AND MASCULINE HEGEMONY

Dr. Öğretim Üyesi Şenay Tanrıvermiş Nişantaşı Üniversitesi, senayt@windowslive.com
0000-0003-1311-9767

ABSTRACT

The Kominsky Method is an American comedy-drama television series created an alternative old characters who did not lose their enthusiasm but were challenged with male power and denied their ages while they even set an example of excluding each other due to age. It premiered in 2018 on Netflix and It has attracted attention immediately with its very popular and well-known star cast such as Michael Douglas, Alan Arkin, Sarah Baker, Nancy Travis, Paul Reiser, and Kathleen Turner. The series was set to be written by Chuck Lorre, Al Higgins, and David Javerbaum. The Kominsky Method has been nominated for many awards and won Golden Globe Awards in Best Television Series and Best Actor. The Kominsky Method is a story of twilight years and Sandy Kominsky is the main protagonist as Norman's agent and friend, Mindy's father who is known as a Hollywood acting coach at his acting studio although never quite succeeds in the big screen. Sandy Kominsky is not a familiar stereotype as a portrait of aging masculinity and friendship however still a man eager for brand new beginnings, he even makes age discrimination against his daughter's boyfriend, forgetting his own age from time to time. This multi-layered masterpiece about aging questions characters' physical frustration with their body performance such as heart attacks, prostate problems, and erectile dysfunction all play their part. The aim of this study is to highlight the age-related changes in sexuality, how men try to cope with their problems, and the discrimination they apply to themselves.

Key Words: Masculine Hegemony, Self-made Man, Tragic Hero, Aging Problems

ERKEN ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ BİREYLERDE TEKNOLOJİ KULLANIMI İLE DİJİTAL AMNEZİ DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİNE DÖNÜK PİLOT ÇALIŞMA

GÖZDE AKKUŞ¹

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi, Siber Psikoloji Ana Bilim Dalı,
gozdeakkus.psikoloji@gmail.com - 0009-0004-7522-2123

ÖZET

Bu araştırmanın amacı erken ergenlik dönemindeki bireylerde dijital amnezi düzeyi ile teknoloji kullanımı arasındaki ilişkiyi araştırmak olup hafıza aşamalarından kodlama ve geri getirme sürecinde kâğıt-kalem veya dijital ekran kullanımına bağlı olarak dijital amnezi düzeyinin farklılaşp farklılaşmadığını incelemektir. Hatırlamada sorun yaşanması ve bellek kaybı anlamına da gelen amnezi kavramı ile dijital ekranların kullanım sıklığı arasındaki ilişki deneysel bir tasarımla test edilmiştir. Bireylerin kâğıt üzerinde ve dijital ekranlar üzerinde bilgiyi kaydetme farklılıklarına bağlı olarak unutma gerçekleşip gerçekleşmediği ve eğer gerçekleşiyorsa hangi cümle türlerinin niteliksel olarak daha çok hatırlandığı senaryoya dayalı okuma parçaları aracılığı ile incelenmiştir. Bu doğrultuda İzmir'deki bir ortaokulun 5. Sınıf öğrencilerinden veri toplanmıştır. Çalışmaya katılan 48 katılımcıya dijital amneziyi ve teknoloji kullanımını ölçen ölçeklerle demografik bilgi formu yüz yüze doldurtulmuştur. Katılımcıların kâğıt veya dijital ekranlar üzerinde kayıt süreci ise bilgisayar laboratuvarında araştırmacı tarafından test edilmiştir. Bulgulara göre senaryo cümleleri, senaryoyu kesici cümleler ve ilişkisiz cümleler arasından senaryoyu kesici cümle türleri diğerlerine göre anlamlı olarak daha çok hatırlanmıştır. Hatırlama ve geri getirme koşulunda kâğıt-kalemle not alan grup ile dijital ekrana not alan gruplar arasındaki fark anlamlı olmamakla birlikte teknoloji kullanım süresi ile unutma oranları arasında da anlamlı bir fark bulunamamıştır. Daha önceki çalışmalarda ortaokul öğrencilerine dönük bir bulguya rastlanmaması nedeniyle ilgili araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : dijital amnezi, teknoloji kullanımı, erken ergenlik, google etkisi

A PILOT STUDY TO INVESTIGATE THE RELATIONSHIP BETWEEN TECHNOLOGY USE AND DIGITAL AMNESIA LEVEL IN EARLY ADOLESCENTS

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the relationship between the level of digital amnesia and technology use in individuals in early adolescence and to examine whether the level of digital amnesia differs depending on the use of paper-pencil or digital screen in the process of encoding and retrieval from memory stages. The relationship between the concept of amnesia, which also means problems in remembering and memory loss, and the frequency of use of digital screens was tested with an experimental design. Depending on the differences in individuals' recording of information on paper and on digital screens, it was examined whether forgetting occurs and, if so, which sentence types are remembered qualitatively more by means of scenario-based reading passages. In this direction, data were collected from 5th grade students of a secondary school in Izmir. A demographic information form and scales measuring digital amnesia and technology use were filled in face-to-face with 48 participants. The recording process of the participants on paper or digital screens was tested by the researcher in the computer laboratory. According to the findings, among the scenario sentences, scenario-cutting sentences and unrelated sentences, scenario-cutting sentence types were remembered significantly more than the others. In the recall and retrieval condition, the difference between the groups who took notes with pen and paper and the groups who took notes on the digital screen was not significant, and there was no significant difference between the duration of technology use and forgetting rates. It is thought that this study will contribute to the literature since there is no finding for secondary school students in previous studies.

Keywords : digital amnesia, technology use, early adolescence, google effect

ÇOCUKLAR YANLIŞ KANI GÖREVİNE VERDİKLERİ CEVAPLARI NASIL GEREKÇELENDİRİRLER? ¹²

Dr. Öğr. Üyesi, ZEHRA ERTUĞRUL-YAŞAR

Yalova Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, zehra.yasar@yalova.edu.tr,

0000-0003-4543-3662

ÖZET

Yanlış kanı görevinde çocuğun, yanlış kanıya sahip olan karakterin davranışını tahmin edebilmesi beklenir. Fakat bu, çocuğun cevap verirken nasıl akıl yürüttüğünü ve neye dayanarak cevap verdiğini anlamamız için yeterli değildir. Bu nedenle bu araştırmada okul öncesi çocuklara yanlış kanı görevi uygulanmış ve ardından çocuklardan yanlış kanı görevine ilişkin tahminlerini gerekçelendirmeleri istenmiştir. Böylece zihin kuramını geçemeyen, geçen veya geçiş döneminde olan çocukların hikayedeki karakterin davranışını nasıl açıkladıkları incelenmiştir. 3 bağımsız kodlayıcı (i)algısal, (ii) duygu temelli (iii) kanı temelli (iv) istek temelli, (v) gerçeklik temelli, (vi) ilgisiz açıklamalar ve (vii) bilmiyorum olmak üzere çocukların açıklamalarını kodlamıştır. Araştırma süresince yanlış kanı görevinde hem alınan puanlarda hem de getirilen açıklama çeşidinde anlamlı bir değişim olduğu görülmüştür. Araştırma boyunca yanlış kanı görevini hiçbir oturumda geçemeyen, her oturumda geçen ve araştırma sırasında ilerleme gösteren çocukların farklı gerekçelendirme türleri kullandığı bulunmuştur. Araştırma süresince zihin kuramını geçemeyen çocukların gerekçelendirme türlerinde bir değişim görülmemiş ve bu çocuklar sıklıkla gerçeklik temelli açıklama yapmışlardır. Araştırma başladığında zaten zihin kuramını kazanmış çocukların hem gerçek temelli hem de zihinsel gerekçelendirme yaptıkları görülmüştür. Zihin kuramında ilerleme gösteren çocukların ise gerekçelendirme türlerinde gerçeklikten zihinsel doğru bir gelişim görülmüştür. Çocuklar yanlış kanı görevini geçmeye başlayınca anlamlı olarak daha fazla zihinsel açıklama getirmeye başlamışlardır.

Anahtar Kelimeler: yanlış kanı, zihin kuramı, okul öncesi çocuklar, gerekçelendirme

ABSTRACT

In the false belief task, children are asked to predict the behavior of the character who holds a false belief. However, this is not sufficient to understand how the children reason and justify their answers. In this study the false belief task was applied to preschool children, and then they were asked to justify their predictions. Thus, how children who have not passed, have passed, or are in the transitional period explain the behavior of the character was examined. Three independent coders coded explanations into seven categories: (i) perceptual, (ii) emotion, (iii) belief, (iv) desire, (v) situational (vi) irrelevant explanations, and (vii) don't know. A significant change was observed both in the false belief scores and in the types of explanations provided. It was found that children who did not pass, passed, and progressed during the research used

¹ Teşekkür: Kodlama işlemini özveri ve titizlikle yürüten Firdevs Ela Güllüce, Fatma Betül Er ve Berfu Katre Durusoy'a teşekkür ederim.

² Bu çalışma fikir olarak merhum Hocam Doç. Dr. Sema Karakelle ile beraber geliştirilmiş, kodlama sistemi üzerinde beraber çalışılmıştır. Ruhu şad olsun.

different types of justifications. There was no change in the types of justifications of children who did not pass theory of mind during the study, and these children frequently made reality-based explanations. It was observed that children who have already passed theory of mind do not only provide mental-based explanations but make both reality-based and mental justifications. Children who showed progress in theory of mind demonstrated a development from reality-based justifications to mental justifications. When children began to pass the false belief task, they started to provide significantly more mental explanations.

Keywords: False belief, Theory of Mind, Preschoolers, Justification

Waldorf Yaklaşımı

Doç.Dr. Raziye PEKŞEN AKÇA

Kayseri Üniversitesi, DMYO, rpeksenakca@kayseri.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-1989-8212

Dr. Öğretim Üyesi Rukiye ARSLAN

Batman Üniversitesi, rukiye.arslan@batman.edu.tr

ORCID ID-0000 0002 2043 5664

Özet

Waldorf yöntemi Ruldolf Steiner tarafından 1919 yılında Almanya da başlamıştır. Dünya savaşlarının yıkıcı etkilerini ortadan kaldırmak için yeni bir eğitim yaratılarak çözüleceği inancı ortaya çıkmıştır. Bu yöntemde duygusal-ruhsal gelişimin öncelikle desteklenmesi sonrasında ise bilginin aktarılması temeline dayanır. Bu yöntemde eğitimci çocukların psiko-motor, duygusal ve zihinsel olarak yeteneklerini ortaya koymasına rehberlik eder. Bu eğitim ortamında hikaye okunmaz, eğitimci hikayeleri çocuklara anlatır. Hikaye anlatım sürecinde bir kitap olmadığı gibi tepegöz, projeksiyon, bilgisayar gibi teknolojik araç-gereçlerden de yararlanılmaz. Eğitimci bu yaklaşımda doğrudan bilgi aktaran değil çocuğu ve ailesini en ince ayrıntısına kadar tanıtan, onların hayatının en önemli parçalarından biri olan en önemli insanlardan biridir. Eğitim ortamları doğa ile iç içe şekilde tasarlanmış, doğanın sunduğu olanaklardan faydalanacak şekilde yerlere kurulmaktadır. Çocukların doğayı sevmesi, doğa ile bütünleşmesi, doğaya uyum sağlayarak doğanın bir parçası olmaları sağlanmaktadır. Eğitim müfredatında festivaller, günlük rutinler, mevsimler önemli bir yer kaplar. Okuma, aritmetik gibi geleneksel konular dışında ahşap, bahçe tarımı, örgü, görsel sanat gibi konular müfredatın ana konularındandır. Bu kapsamda çalışmada Waldorf yaklaşımı kuramsal çevrede incelenerek yöntemin çocukların gelişimleri üzerindeki etkilerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Waldorf Yaklaşımı, Çocuk Gelişimi, Ruldolf Stenier

Abstract

The Waldorf method started in Germany in 1919 by Ruldolf Steiner. The belief has emerged that a new education will be resolved by creating a new education to eliminate the devastating effects of world wars. In this method, after the emotional-spiritual development is supported primarily, it is based on the transfer of information. In this method, it guides educator children to demonstrate their psycho-motor, emotional and mental abilities. In this educational environment, the story is not read, the educator tells the stories to the children. Technological tools such as overhead projector, projection and computer are not used as well as there is no book in the storytelling process. The educator is one of the most important people in this approach, not directly conveying information, but introducing the child and his family to the finest detail, one of the most important parts of their life. Educational environments are built in places designed in a way that is intertwined with nature and to benefit from the possibilities offered by nature. It is ensured that children love nature, integrate with nature, and become part of nature by adapting to nature. Festivals, daily routines and seasons take an important place in the education curriculum. Apart from traditional subjects such as reading and arithmetic, subjects such as wood, garden cultivation, knitting and visual art are the main topics of the curriculum. In this context, the Waldorf approach is aimed to be examined in the theoretical environment and to reveal the effects of the method on the development of children

Keys Word: Waldorf Approach, Child Development, Ruldolf Stenier

OTİZMLİ ÇOCUKLARDA DOĞA TEMELLİ ETKİNLİKLERİN DUYUSAL GELİŞİMİ DESTEKLEMEKTEKİ ÖNEMİ

Dr. Öğretim Üyesi Rukiye ARSLAN

Batman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, rkyarlan@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2043-5664

Doç. Dr. Raziye PEKŞEN AKÇA

Kayseri Üniversitesi, DMYO, rpeksenakca@kayseri.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-1989-8212

Özet

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) genellikle yaşamın ilk üç yılında ortaya çıkan sosyal etkileşim ve iletişimde yetersizlik, sınırlı ilgi alanı, takıntılı davranışlar ve rutinlere sıkı sıkıya bağlılık ile karakterize nörogelişimsel bir bozukluktur. OSB’li çocukların bir diğer karakteristik özelliği de duyuusal alanda yaşadıkları sorunlardır. OSB’li çocuklar duyuusal güçlükleri fazla olan ve duyuusal alanda yaşadıkları yetersizlikler nedeniyle yaşadıkları çevreye uyum sağlamada güçlük yaşayan çocuklardır. OSB’li çocuklardaki duyuusal hassasiyeti azaltmak için doğa temelli etkinlikler düzenlenmesinin bu çocukların yaşadıkları aşırı veya yetersiz duyu alımını düzenlemede etkili olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, ilgili literatür ışığında nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılarak doğa temelli uygulamaların OSB’li çocuklar üzerindeki etkisi tartışılacaktır.

Anahtar Kelime: Duyu Gelişimi, Doğa, Otizm

THE IMPORTANCE OF NATURE-BASED ACTIVITIES IN SUPPORTING SENSORY DEVELOPMENT IN CHILDREN WITH AUTISM

Abstract

Autism Spectrum Disorder (ASD) is a neurodevelopmental disorder that usually occurs in the first three years of life and is characterized by inadequacy in social interaction and communication, limited range of interests, obsessive behaviors and strict adherence to routines. Another characteristic feature of children with ASD is the problems they experience in the sensory area. Children with ASD are children who have severe sensory difficulties and have difficulty adapting to the environment they live in due to their deficiencies in the sensory field. It is thought that organizing nature-based activities to reduce sensory sensitivity in children with ASD will be effective in regulating the excessive or inadequate sensory perception experienced by these children. Therefore, in this study, the effect of nature-based practices on children with ASD will be discussed using the document analysis technique, one of the qualitative research methods, in the light of the relevant literature.

Key Words: Sensory Development, Nature, Autism,

AVRUPA BİRLİĞİ GENEL VERİ KORUMA TÜZÜĞÜ'NÜN (GDPR) UYGULAMA ALANI VE TÜRK HUKUKUNA ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Firdevs YÜZBAŞI TOBAZ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, firdevs.yuzbasi@omu.edu.tr - ORCID ID: orcid.org/0000-0002-4733-9947

ÖZET

Eskiden dosyalarda ve arşivlerde saklanan ve az sayıda kişi tarafından ulaşılabilen kişisel verilere, şimdilerde teknolojinin gelişmesi ile çok sayıda kişi ulaşabilmekte, ulaştıkları verileri depolamakta ve üçüncü kişilerle kolayca paylaşabilmektedir. Bu gelişmeler, insan yaşamına hız ve kolaylık getirmiş, kişisel verilerin ekonomik değerini arttırmış; fakat kişilerin mahremiyetlerine yönelik riskleri ise arttırmıştır. Bu nedenle kişisel verilerin korunması önem kazanmış, özellikle Avrupa Birliği (AB) tarafından oluşturulan düzenlemelerde kişisel verilerin korunması ile ilgili detaylı düzenlemelere yer verilmiştir. Kişisel verilerin korunması ile ilgili AB' ye üye ülkelerde 25 Mayıs 2018'de yürürlüğe giren Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR), AB merkezli bir düzenleme olmasının ötesinde, AB sınırlarını aşan bir uygulama alanına sahiptir. Şöyle ki GDPR' nin 3. maddesinde, Tüzüğün işleme faaliyetlerinin Birlik içerisinde yer alan ilgili kişilere mal veya hizmet sunulması ya da ilgili kişilerin Birlik içerisinde gerçekleşen davranışlarının izlenmesine yönelik faaliyetlerde bulunması durumlarında, bu faaliyetlerin Birlik içerisinde kurulu olmayan bir veri sorumlusu veya işleyen tarafından işlenmiş olsa da uygulanacağı düzenlenmiştir. Maddeye göre Türkiye sınırları içinde bulunan veri sorumluları, AB içerisindeki kişilere mal veya hizmet sunması halinde GDPR ile karşı karşıya kalacak, bu durum da problemlere sebep olacaktır. Çünkü GDPR ve Türkiye' de 7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK)' nun kişisel veriler için öngördükleri koruma düzeyi birbirinden farklıdır. Bu nedenle Türkiye' de bulunan veri sorumlularının ve veri işleyenlerin, sadece KVKK' yı dikkate almamaları, "Veri işleme faaliyetlerimizin içerisinde, AB' ye dair bir unsur var mı?" sorusunu cevaplandırmaları, Tüzüğe uygun şekilde veri işleme faaliyetini gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Aksi takdirde, veri sorumlularının ve veri işleyenlerin GDPR' da yer alan ağır idari para cezaları ile karşı karşıya kalma durumu söz konusu olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kişisel veri, GDPR, KVKK.

APPLICATION FIELD OF THE EUROPEAN UNION GENERAL DATA PROTECTION REGULATION (GDPR) AND ITS EFFECTS ON TURKISH LAW

ABSTRACT

Personal data, which was previously stored in files and archives and could only be accessed by a small number of people, can now be accessed by many people with the development of technology, they can store the data they have accessed and easily share it with third parties. These developments have brought speed and convenience to human life and increased the economic value of personal data; but it has increased the risks to people's privacy. For this reason, the protection of personal data has gained importance, and detailed regulations regarding the protection of personal data are included, especially in the regulations established by the European Union (EU). The European Union General Data Protection Regulation

(GDPR), which entered into force on 25 May 2018 in EU member states regarding the protection of personal data, is beyond being an EU-centered regulation, and has an application area that goes beyond the EU borders. Namely, in Article 3 of the GDPR, the processing activities of the Regulation include the provision of goods or services to relevant persons within the Union or activities aimed at monitoring the behavior of relevant persons within the Union, even if these activities are processed by a data controller or processor that is not established within the Union. It has also been arranged that it will be implemented. According to the article, data controllers within the borders of Turkey will face GDPR if they provide goods or services to people within the EU, and this will cause problems. Because the level of protection provided for personal data by GDPR and the Personal Data Protection Law (KVKK), which came into force in Turkey on April 7, 2016, is different from each other. For this reason, data controllers and data processors in Turkey should not only take the KVKK into consideration, but also ask, "Is there an EU element in our data processing activities?" They must answer the question and carry out data processing activities in accordance with the Regulation. Otherwise, data controllers and data processors will face heavy administrative fines in the GDPR.

Keywords: Personal data, GDPR, KVKK.

‘ÇERÇEVE SÖZLEŞME’LERİN EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY’DE TEMSİL OLUNMAYAN İŞÇİ KONFEDERASYONUN ÜYESİ OLAN SENDİKA İLE İDARE ARASINDA YAPILACAK TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİNE MALİ HAKLAR YÖNÜNDEN ETKİSİ - TEKİRDAĞ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, BARIŞ AKTAŞ

KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ, SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
1238107005@ogr.klu.edu.tr - <https://orcid.org/0009-0008-8852-1295>

ÖZET

6356 sayılı Sendika ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nun 2/(1)/b) maddesinde tanımlanan Ekonomik ve Sosyal Konsey’de temsil olunan konfederasyona bağlı sendikalar ile idare arasında çerçeve sözleşmenin düzenlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

6356 sayılı Sendika ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’na 696 sayılı KHK ile dahil edilen ve 7079 sayılı kanun ile aynen kabul edilen ve 09.03.2018 tarih ve 30354 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de aynı gün yayımı ile yürürlüğe giren Ek Madde 2/(1)/c) hükmünde yer alan “*Bu protokol hükümleri geçerlilik süresi içinde bu madde kapsamındaki idareler ile taraf konfederasyona üye olan sendikalar için bağlayıcıdır.*” hükmü ile ‘bağlayıcılık’ sorunu idareler ile çerçeve sözleşmenin tarafı olan konfederasyon üyesi sendikalar yönünden giderilmiştir.

Bununla birlikte maddenin aksi yorumundan çerçeve sözleşmenin, taraf olmayan konfederasyon üyesi sendikalar yönünden bağlayıcı olmayacağı anlaşılmaktaysa da ‘Eşit işe eşit ücret’ prensibi gereğince çerçeve sözleşmenin idarenin taraf olduğu diğer TİS hükümlerinin mali yönüne etkisinin araştırılmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Ekonomik ve Sosyal Konsey’de temsil olunmayan konfederasyonlara bağlı işçi sendikaları ile idare arasında akdedilecek toplu iş sözleşmelerinde (TİS) işçilerin mali haklarının artırılması bağlamında örnek gösterilmesi ve bunun mali haklar yönünden yapılan TİS hükümlerine etkisinin olup olmadığı Tekirdağ örneği üzerinden incelenmesi araştırmamızın konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler : çerçeve sözleşme, TİS, bağlayıcılık, mali haklar

THE EFFECT OF 'FRAMEWORK AGREEMENTS' ON COLLECTIVE LABOR

AGREEMENTS TO BE CONCLUDED BETWEEN THE ADMINISTRATION AND THE UNION WHICH IS A MEMBER OF THE WORKERS' CONFEDERATION NOT REPRESENTED IN THE ECONOMIC AND SOCIAL COUNCIL IN TERMS OF FINANCIAL RIGHTS - THE CASE OF TEKİRDAĞ

ABSTRACT

Article 2/(1)/b) of the Law No. 6356 on Trade Unions and Collective Bargaining Agreements stipulates that a framework agreement may be concluded between the unions affiliated to the confederation represented in the Economic and Social Council and the administration.

Additional Article 2/(1)/c), which was included in the Law No. 6356 on Trade Unions and Collective Bargaining Agreements with the Decree Law No. 696 and adopted by the Law No. 7079 and entered into force with its publication on the same day in the repeated Official Gazette dated 09.03.2018 and numbered 30354, states that "The provisions of this protocol are binding for the administrations within the scope of this article and the trade unions that are members of the party confederation within the validity period. ", the problem of 'bindingness' has been solved in terms of administrations and unions that are members of the confederation that is a party to the framework agreement.

However, even if it is understood from the contrary interpretation of the article that the framework agreement will not be binding for unions that are members of confederations that are not parties to the framework agreement, it is necessary to investigate the effect of the framework agreement on the financial aspects of other CBA provisions to which the administration is a party in accordance with the principle of 'equal pay for equal work'.

The subject of our research is to exemplify the collective labor agreements (CBA) to be concluded between the administration and the labor unions affiliated to the confederations that are not represented in the Economic and Social Council in the context of increasing the financial rights of the workers and to examine whether this has an impact on the provisions of the CBA in terms of financial rights through the Tekirdağ case.

Keywords : framework agreement, CBA, binding, financial rights

TÜKETİCİ UYUŞMAZLIKLARININ DAVA ŞARTI ARABULUCULUĞA ELVERİŞLİLİĞİ

Öğr. Gör. G. Günbala DURHAN

Gaziantep Üniversitesi

gunbaladurhan@gantep.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-1854-4295

Öğr. Gör. Ayşe BAHAR

Gaziantep Üniversitesi

ayseyeni@gantep.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-9800-7969

ÖZET

Tüketici hukukunun, günümüzde dünyada ve ülkemizde hızla gelişen ve değişen önemli bir hukuk dalı olduğu aşikardır. Özellikle son yıllarda sanayileşme ve küreselleşme ile birlikte ürün çeşitliliği artmış, bu da tüketicilerin korunmasını ve yeni hukuki düzenlemelerin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu düzenlemelerin temel amacı, zayıf konumda bulunan tüketicilerin sağlık, güvenlik ve ekonomik çıkarlarını korumaktır. Bu amaçla yürürlüğe giren 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun uygulama alanının ise geniş olması tüketici mahkemelerinin iş yükünü önemli ölçüde artırarak beklenen faydayı gösterememiştir. Bu sebeple alternatif uyuşmazlık çözüm yolları bir çıkış yolu olarak görülmüştür.

Bilinmektedir ki toplumsal düzenin korunması uyuşmazlıkların en kısa sürede ve dengeli bir şekilde çözülmesi ile sağlanabilmektedir. Ancak toplumun değişen ihtiyaçları ve çatışma türlerinin artışı, mahkemelerin iş yükünü artırmış, yargı süreçlerini uzatmış ve adaletin gecikmesine neden olmuştur. Bu süreçte hukuk sistemleri, alternatif çözüm yöntemlerine yönelmiş ve bunları uygulamıştır. Arabuluculuk, bu alternatif yöntemler arasında en yaygın ve tercih edilenidir. Ülkemizde öncelikle gönüllü bir şekilde uygulanmaya başlanan arabuluculuk, iş hukuku alanında başlamış ve daha sonra ticaret hukuku ile tüketici hukukunda dava açma şartı haline gelmiştir.

Tüketici uyuşmazlıklarında, tüketicinin bilgisiz, deneyimsiz veya ekonomik açıdan güçsüz olduğu ve genellikle dezavantajlı taraf olarak kabul edildiği için uyuşmazlığın çözümünde uzman arabulucunun rehberliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu açıdan çalışmamızda, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri hangi uyuşmazlıkların dava şartı arabuluculuğa elverişli olduğu hem mevzuat hem de Yargıtay kararları çerçevesinde ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: tüketici uyuşmazlığı, arabuluculuk, dava şartı arabuluculuk.

INVESTIGATING THE EFFECTS OF INTERNATIONAL TRADE ON ECONOMIC GROWTH: A LITERATURE REVIEW

Assistant Professor, Seyyid Ali ERTAŞ¹

¹ Yozgat Bozok University, Yerköy Vocational School of Justice Department of Law Social Security Program, seyyidaliertas89@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-2566-6605

Abstract

The term "international trade" relates to international trade in commodities and services. Activities, or the total of activities connected to cross-border commerce between traders, must include at least two nations. No nation is able to produce every good or service that people require for their consumption due to resource variances and limits. This justifies the significance of global trade. This link between commerce and economic activity suggests that countries must export products and services to earn funds to pay for the importation of services and goods that could not be produced domestically. International trade coordinates socioeconomic performance and opportunities for less developed countries; it is concerned with the interaction between states in both an economic and financial sense. This study examines the influence of international commerce on economic growth examines some of the most notable studies in the growing amount of literature on the influence of international trade on economic growth. On the basis of all of this, countries may develop their macroeconomic and microeconomic indicators through trade by producing goods and services that benefit them. Under an economy that's closed or an autarky, economic progress won't be as high as envisaged because nations would refrain from implementing global breakthroughs.

Keywords: International Trade, Economic Growth, Literature Review

---

¹ Assistant Professor, Yozgat Bozok University, Yerköy Vocational School of Justice Department of Law Social Security Program, seyyidaliertas89@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-2566-6605

AN ANALYSIS OF STUDIES INVESTIGATING THE ECONOMIC RELATIONSHIP OF THE ELDERLY, ONE OF THE DISADVANTAGED GROUPS

Assistant Professor, Seyyid Ali ERTAŞ¹

¹ Yozgat Bozok University, Yerköy Vocational School of Justice Department of Law Social Security Program, seyyidaliertas89@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-2566-6605

Abstract

The proportion of old people in the global population is rising. When some examples of studies in the literature are examined, there are impressions and determinations that this situation has negative effects on the social, health and economic conditions of countries. For example, an aging population can affect a country's national income by changing factors such as consumption, savings and labor supply. In this context, factors affected by the elderly population include the total availability of labor, wage earnings, the efficiency of the aging labor force, savings, consumption and economic growth. In this study, some examples of studies that examine the relationship between the elderly, one of the disadvantaged groups, and the economy are investigated. In this context, based on some prominent examples in the literature, The influence of the old population on the economy has been assessed and the link between elderly people and the economic has been looked at. As a result, it is obvious that the existence of an aging population worldwide is inevitable. In this context, in order for the economy to produce added value and to benefit from the elderly population, the elderly population should not be a burden on the economy. In this framework, in order to utilize the elderly population as a qualified production factor, policies such as social, health and economic policies should be developed specifically for them. For example, the knowledge and experience of the elderly population can be utilized to contribute to production, R&D, etc. by using them as a labor force according to their expertise and experience. In this way, strategies to reintegrate the elderly population into social, economic and other areas of life in line with their qualifications are of great importance.

Keywords: Elderly Population, Economy and Elderly Population, Literature Review

---

¹ Assistant Professor, Yozgat Bozok University, Yerköy Vocational School of Justice Department of Law Social Security Program, seyyidaliertas89@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-2566-6605

KRİPTO VARLIK OLARAK BİTCOİN'İN TÜRKİYE'DE ÖDEME YÖNTEMİ OLARAK KULLANILMASI

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet ÇOĞALAN¹

ÖZET

Kripto paralar, ortaya çıkmasından bugüne kadar dünyanın birçok bölgesinde ve farklı insanlar tarafından kullanılmış, bir yatırım ve ödeme aracı olarak görülmüştür. 2008 yılında Satoshi Nakamoto tarafından ele alınan makale ile temeli atılan kripto para kullanımı ilk olarak 'bitcoin' kripto parasının 'blockchain' sistemi kullanılarak transfer edilmesi ile başlamıştır. Kripto paralar, 2008 tarihinden bu güne kadar, gerek gerçek kişiler gerekse tüzel kişilerce rağbet görmüş ve son derece yüksek değerlere ulaşmıştır. 'Blockchain' teknolojisini kullanarak, üretilen ve transfer edilen tek kripto para 'bitcoin' olamamakla birlikte, ilk defa kullanıma sunulan kripto paradır.

Günümüzde binlerce farklı kripto para ve bu paraların işlem gördüğü yüzlerde borsa bulunmaktadır. Kripto paraların bu kadar fazla yaygınlaşması, devletleri de bu konuda tedbir almaya ve düzenleme yapmaya itmiştir. Kullanıcıların büyük çoğunluğu, kripto parayı bir yatırım aracı olarak görmekte ancak bu paralar, bazı durumlarda ödeme aracı olarak kullanılabilir. Kripto varlıkların, para olup olmadığı konusunda tartışmalar hala devam ettiği için, bu yöntemle ödeme yapılıp yapılmaması gerektiği konusunda da tartışmalar mevcuttur. Bazı ülkeler, çıkardıkları yasalarla kripto paraları ödeme aracı kabul ederken, bazı ülkeler bunu yasaklamıştır, bazı ülkelerde bu konuda hiçbir düzenleme yapmamıştır.

Çalışmada, kripto varlıklar arasında ilk ve en değerli kripto para olan 'bitcoin'in Türkiye'de bir ödeme yöntemi olarak kullanılıp kullanılmayacağı hususu üzerinde durulacak ve gün geçtikçe kullanımı artan bu teknolojinin ülkemiz finansal sisteminde de aktif olarak kullanılması açısından önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilişim ve teknoloji hukuku, kripto para, blockchain, bitcoin, ödeme yöntemleri

ABSTRACT

Since its emergence, cryptocurrencies have been used by different people in many parts of the world and have been seen as an investment and payment tool. The use of crypto money, which started with the article discussed by Satoshi Nakamoto in 2008, first started with the transfer of bitcoin cryptocurrency using the blockchain system. Cryptocurrencies have been in demand by both real persons and legal entities since 2008 and have reached extremely high values. Although bitcoin is not the only cryptocurrency produced and transferred using blockchain technology, it is the first cryptocurrency to be mined.

¹ Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Anabilim Dalı.

ORCID : 0000-0002-1185-2204

mehmetcogalan@hacettepe.edu.tr

Today, there are thousands of different cryptocurrencies and hundreds of exchanges where these currencies are traded. The widespread use of cryptocurrencies has led states to take precautions and make regulations on this issue. The majority of users see crypto money as an investment tool, but these coins can be used as a means of payment in some cases. Since there are still debates about whether crypto assets are money or not, there are also debates about whether payments should be made using this method. While some countries accept cryptocurrencies as a means of payment through their laws, some countries have banned it, and some countries have not made any regulations on this issue.

In our study, we will focus on whether bitcoin, the first and most valuable cryptocurrency among crypto assets, can be used as a payment method in Turkey, and suggestions will be made for the active use of this technology, whose use is increasing day by day, in our country's financial system.

Key Words: Information technology law, cryptocurrency, blockchain, bitcoin, payment methods

DOLANDIRICILIK SUÇUNDA HİLE UNSURU¹

Doç. Dr. Ali Tanju SARIGÜL

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD Öğretim Üyesi

E-posta: atanju.sarigul@hku.edu.tr

ORCID: 0000-0002-4112-0311

Fahriye AYBAR

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

E-posta: fahriye.aybar@std.hku.edu.tr

ORCID: 0009-0002-2348-4282

ÖZET

Dolandırıcılık suçu, çok eski zamanlardan beri sıklıkla işlenen bir suç olmuştur. Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye ceza verilir. Bu kapsamda dolandırıcılık suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 157. maddesinde malvarlığına karşı suçlar arasında düzenlenmiştir. Dolandırıcılık suçunun nitelikli halleri ise 158. maddede daha fazla cezayı gerektiren haller olarak ifade edilmektedir.

Yargıtay kararlarına göre hile nitelikli bir yalandır. Fail aracılığıyla gerçekleştirilen hareket, belli oranda ağır yoğun ve ustaca olmalıdır. Hareketin sergilenmesi bakımından, mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldırır nitelikte bazı hareketler olmalıdır. Yapılan hileli hareketlerle mağdurun iradesi sakatlanmalı ve sakatlanma neticesinde fail ya da başka bir bireye yarar sağlanmalıdır.

Dolandırıcılık suçunun fiil unsurunda yer alan hile kavramının tanımı Kanunda ifade edilmemiştir. 5237 sayılı TCK'nın 157. maddesinde fiilin hileli davranışlarla gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiş, fakat hilenin bir kişiyi kandırabilecek nitelikte olması ayrıca madde metninde açıklanmamıştır. Bu sebeple hangi tür davranışların dolandırıcılıkta hileli hareket kavramı kapsamına dâhil olduğu açıklanmamış, hilenin kapsamı uygulama ve öğretiye bırakılmıştır. Yargıtay kararlarında ise hangi hallerde hilenin kandırabilecek nitelikte olabileceğiyle ilgili bir ölçüt koyulmamış, mahkemenin bu durumu somut olaylara göre değerlendirmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Kanaatimizce hile kavramının Kanunda ifade edilmemesinin sebebi, değişen ve gelişen bir suç tipi olan dolandırıcılık suçunda ekonomik yaşam ile ilgili uygulamaların zaman geçtikçe değişime uğramasıdır. Teknolojinin her geçen gün ilerlemesi ve kendini yenilemesi sonucunda hileli hareketlerin görünümleri de farklılaşmaktadır. Ayrıca internet kullanımının gerçek ve tüzel kişiler arasında önemli oranda yaygınlaşmasıyla beraber dolandırıcılık suçu da bu duruma uyum sağlayarak fiillerin işlenmesi kolaylaşmaktadır.

¹ Bu çalışma, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü 'Yayın Şartı' gereği, yüksek lisans öğrencisi Fahriye Aybar ve Tez Danışmanı Doç. Dr. Ali Tanju Sarigül tarafından yapılmıştır.

Tebliğimizde uygulamada tartışma konusu olan mağdurun denetim imkânı ile görünümüleri, forex dolandırıcılığı, evlenme vaadiyle dolandırıcılık ve kartopu piramitsel dolandırıcılık ve kripto varlık dolandırıcılığı yöntemlerine açıklık getirilmektedir. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle daha çok karşımıza çıkan ve uygulamada günden güne fazlaşan bu alanlar, güncel Yargıtay kararları ve öğreti çerçevesinde açıklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dolandırıcılık, Malvarlığı, Hileli Davranış

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA ZORUNLU GEÇİT HAKKININ KURULABİLMESİNİN KOŞULLARI

Dr. Öğr. Üyesi, Hüseyin TOKAT

Selçuk Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, huseyintokat7861@gmail.com - 0000-0001-9814-8633

ÖZET

Zorunlu geçit hakkı, Türk Medeni Kanunu'nun 747'nci maddesinde hüküm altına alınmıştır. Bu hak, taşınmazından genel yol ağlarına ulaşmak için yeterli geçidi bulunmayan taşınmaz malikine, komşu malike ödeyeceği tam bir bedel karşılığında, taşınmazını genel yola çıkarma imkânı sağlar. Zorunlu geçit hakkı, mülkiyet hakkının dolaylı kısıtlaması niteliğindedir. Bu nedenle bu hakkın kurulabilmesi için Türk Medeni Kanunu'nda öngörülen koşulların (TMK m. 747) somut olayda gerçekleşmiş olması gerekir. Zorunlu geçit hakkının kurulabilmesi için gerekli olan ilk koşul, özel mülkiyete konu tapuya kayıtlı bir taşınmazın varlığıdır. Bu hakkın kurulabilmesi için gerekli olan bir diğer koşul, zorunlu geçit hakkı kurulmak istenen taşınmazın geçit ihtiyacının bulunmasıdır. Bu açıdan geçidin hiç bulunmaması ile geçidin yeterli olmaması arasında zorunlu geçit hakkının kurulması açısından fark yoktur. Ayrıca geçit ihtiyacının zorunlu geçit hakkının kurulmasını isteyen kimsenin kendi fiillerinden kaynaklanmamış olması da bu hakkın kurulabilmesi için şart olarak aranmaktadır. Zira zorunlu geçit hakkının kurulmasını isteyen kişinin kendi fiili sonucunda zaruret hali ortaya çıkarsa, bu durumda onun böyle bir hakkın kurulmasını talep edebilmesi mümkün olmaz. Bunların dışında, zorunlu geçit hakkının kurulmasını isteyen taşınmaz malikinin tam bir bedel ödemiş olması gerekmektedir. Ek olarak zorunlu geçit hakkı mülkiyet hakkının dolaylı kısıtlaması niteliğinde olduğundan, geçit ihtiyacı içerisinde olan taşınmaz malikinin komşu taşınmaz malikine karşı zorunlu geçit hakkının tanınmasına yönelik bir talepte bulunması gerekir. Zira talep olmadan bu hakkın kurulabilmesi mümkün değildir. Bu genel koşulların yanı sıra TMK m. 747/II uyarınca bu hak ilk önce kendisinden bu geçidin istenmesi önceki mülkiyet ve yol durumuna göre en uygun düşen komşuya karşı ve daha sonra en az zarar göreceğe olana karşı kullanılır. Ayrıca hâkim zorunlu geçit hakkı tesis ederken, her iki tarafın menfaatini gözetmekle yükümlüdür (TMK m. 747/III).

Anahtar Kelimeler: Komşuluk Hukuku, Mülkiyet Hakkının Dolaylı Kısıtlaması, Zorunlu Geçit Hakkı.

TİCARİ İŞLETME ÜZERİNDE REHİN HAKKI TESİS EDİLMEYEN ÖNCE DEĞER TESPİTİ YAPILMASI

Dr. Öğr. Üyesi, OĞUZ YOLAL¹

ÖZET

Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu (TİTRK) m. 13/1 gereğince, “*Taraflar, rehin hakkının kurulması öncesinde rehne konu taşınırın değerinin tespiti amacıyla ikinci fıkrada belirtilen usulle değer tespiti yaptırabilir*”. Değer tespitine ilişkin Ticari İşlemlerde Taşınır Varlıkların Değer Tespiti Hakkında Yönetmelik ayrıntılı hükümler içermektedir. Anılan yönetmelik m. 9/1’in ilk cümlesine göre, rehin sözleşmesinin tarafları, rehin hakkının kurulması öncesinde rehne konu taşınırın değerini herhangi bir değerlendirme hizmeti almaksızın serbestçe kararlaştırabileceklerdir. İkinci cümlesine göre ise, taraflar, değer tespitini kararlaştıramamaları hâlinde yetkili mahkemeden rehne konu taşınır varlığının değerini tespit ettirmek üzere talepte bulunabileceklerdir. Anılan hükümlerden anlaşılacağı üzere, rehin hakkının kurulmasından önce değer tespitinin yaptırılması zorunlu tutulmamış, tarafların iradelerine bırakılmıştır.

TİTRK m. 5/1-1 bendine göre ticari işletme üzerinde rehin hakkı kurulabilir. Ticari işletme rehni bakımından TİTRK m. 5/2 hükmünde, TİTRK m. 5/1’de yer alan diğer taşınır varlıkların borcu karşılması hâlinde işletmenin tümü üzerinde rehin kurulamayacağı düzenlenmiştir. Hâl böyle olunca ticari işletme rehni, rehin konusu varlıkların borcu karşılayıp karşılamadığının belirlenmesi, diğer bir ifadeyle değer tespitinin yapılması gündeme gelecektir. TİTRK m. 5/2 hükmü dikkate alındığında, ticari işletmenin tümü üzerinde rehin hakkı kurulması, tarafların serbestçe yapabilecekleri değer tespiti ile belirlenebilecektir. Bu çalışmada ticari işletme rehni, kurulması açısından, değer tespitinin yapılmasının bir zorunluluk olarak düzenlenmesinin daha isabetli olup olmadığı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu, Ticari İşletme Rehni, Değer Tespiti

¹Selçuk Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, oguzyolal@gmail.com - ORCID ID: 0000-0003-1333-4854

EVALUATION OF THE RIGHT OF EASEMENT IN FAVOUR OF OWNER IN TERMS OF ROMAN LAW

Arş. Gör. Dr. Nurtaç ENDES SELVİ ¹

¹ Selcuk University, Faculty of Law, nendes@selcuk.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9548-0761

ABSTRACT

The owner has all kind of authority over the property in his possession. Considering these broad powers granted to the owner by the property right, the question of whether he can establish a right that grants more limited and specific powers in his favor will be encountered. In Turkish-Swiss Law, this right, which enables the owner to establish an easement right on his own property on his behalf, is called "easement right in favor of the owner". In particular, by establishing a limited right in rem, the owner may separate some powers and make them independent by limiting the uncertain, comprehensive and variable structure of the right of property. Moreover, the owner may need such a limitation. For this reason, the Turkish Civil Code has also included provisions allowing the owner to establish easement rights in its favor. This possibility, which is based on the Germanic Law understanding in terms of today's law, was rejected with a contrary approach in Roman Law. In fact, according to the rule of "*Nemini res sua servit*", an easement right could only be established on the property of another. Therefore, the owner could not establish an easement on his own property in his own name. Moreover, since the owner had all the powers over an object in his possession, he did not need to establish a right granting certain powers in his name. Even if the owner did not establish an easement in his own name from the beginning, he could have an easement over the property in his possession in other ways. In fact, it was accepted that even if the owner, in whose favor an easement had been established on another immovable property, later purchased this immovable property, this merger would spontaneously terminate the easement "*ipso iure*" (i.e. spontaneously) due to "*confusio*" (confusion of rights). In the Turkish-Swiss Law, on the other hand, if the owner has acquired the ownership of the loaded and benefited immovable property due to the transfer or sale agreement, it is accepted that the easement and the limited right in rem will not spontaneously terminate, and the owner has the opportunity to have the easement abandoned if he wishes. In our study, our evaluations on the reasons why the concept of easement right in favor of the owner could not find an application area in Roman Law are included.

Keywords: Right of Easement in Favour of Owner, Limited Real Rights in Favour of Owner, "*iura in re aliena*", "*nemini res sua servit*", "*confusio*"

**EVALUATIONS REGARDING THE ANNULMENT OF THE RULE THAT CANNOT
FILE A CASE ON THE DENIAL OF LINEAGE BY THE MOTHER IN
ACCORDANCE WITH THE CONSTITUTIONAL COURT DECISION DATED
26.07.2023**

Arş. Gör. Dr. Nurtaç ENDES SELVİ¹

¹ Selcuk University, Faculty of Law, nendes@selcuk.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9548-0761

ABSTRACT

Pursuant to Article 285/I of the Turkish Civil Code, in the establishment of the lineage between the father and the child born during the marriage or within three hundred days following the dissolution of the marriage, it is seen that the “presumption of paternity” is based on the fact that the biological father will be considered as the father in the legal sense. In cases where lineage has already been established between a child and someone other than the biological father, the establishment of lineage with the biological father is only possible if the previous lineage relationship is terminated. It is accepted by the legislator that the presumption of paternity can be refuted by a case on the denial of lineage, and this case can only be filed by limited persons specified in the law, especially the husband or the child, in accordance with Article 286 of the Turkish Civil Code. In this context, the legislator does not grant the right of action to the mother, although the reason is not explicitly stated. However, the rule stipulated by the Civil Code that the mother cannot file a case on the denial of lineage was annulled by the Constitutional Court with the decision dated 26.07.2023 on the grounds that it violates the mother’s “right to demand respect for private life” protected by the Constitution and is contrary to the principle of equality. It is important how the legislator will fill the legal gap created by annulment and the criteria to be taken into consideration. In this case, the said gap in the Civil Code should be filled by taking into consideration the protection purpose of Article 286 of the Civil Code, the principle of equality and the interests of the mother, as another person whose legally protected rights and interests are violated as a result of the paternity denial case, arising from family law in the establishment of real paternity. In our study, general evaluations regarding the grounds underlying the annulment decision of the Constitutional Court and the possible reasons for not granting the mother the right of action in the action for the denial of lineage in accordance with the pre-nullification are included, and the issues that we believe should be taken into consideration by the legislator in filling the legal gap created due to the annulment of Article 286/I of the Turkish Civil Code are discussed.

Keywords: Denial of lineage, Case on the denial of lineage, Annulment of the rule that cannot file a case on the denial of lineage, Mother’s right of action, The Constitutional Court’s annulment decision

TIBBİ HATALI UYGULAMADAN DOĞAN İDARİ UYUŞMAZLIKLARDA SULH KURUMUNUN UYGULANABİLİRLİĞİ

Doktorant SENA ŞENGÜL ¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, nebioglusena@gmail.com - 0000-0002-0269-7062

ÖZET

İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. Hukuk Devleti olmanın yapı taşlarından birini teşkil eden bu hüküm, genel anlamda idarenin her türlü faaliyetini yerine getirirken, işlem tesis ederken hukuk içerisinde kalmasını ve idareden sadır olan her türlü eylemin/eylemsizliğin hukuk bağlamında hesap sorulabilir olmasını sağlamaktadır. Ancak bu hüküm, aynı zamanda yargı yükünü de arttıran bir mahiyete sahiptir. İdarenin işlemleri, aksi mahkemece ortaya konulmadıkça hukuka uygunluk karinesinden yararlanmaktadır. Bu nedenle, kişiler bu karineyi ortadan kaldırabilmek için dava açmak durumundadırlar. Bir problemin, dava açmak suretiyle çözüme kavuşturulması fikri, klasik bir sorun çözme yöntemidir. Fakat günümüzde kanun koyucu, yargı dışı uyuşmazlık çözüm yollarını da etkili ve verimli uyuşmazlık çözüm yöntemleri olarak görmeye başlamıştır. Artan iş yükü ve uzun süren yargılamalar da kanun koyucuyu farklı yollar aramaya mecbur bırakmaktadır. Tüm yargı kollarında olduğu gibi İdare Hukuku'nda da gün geçtikçe yargı dışı uyuşmazlık çözüm yollarının, uyuşmazlık çözümündeki payı arttırılmaktadır. Bu bağlamda, idari uyuşmazlıkların yargı dışı çözüm yöntemlerine uygunluğu ve yargı yetkisinin devredilmezliği sorunları da gündeme gelmektedir. Fakat tazminat taleplerinin olduğu idari uyuşmazlıklarda, özellikle hatalı bir tıbbi uygulama neticesinde ortaya çıkan, idarenin sorumlu olduğu uyuşmazlık türlerinde yargı dışı çözüm yollarının -örneğin sulhun- oldukça verimli ve etkili olacağı ifade edilmektedir. Zaten tıbbi hatalı uygulamadan kaynaklanan idari uyuşmazlıkların çözümünde sulh kurumunun oldukça iyi sonuçlar verdiği başkaca hukuk sistemleri de bulunmaktadır. Bu hukuk sistemlerinde taraflar sulh prosedürünü işletmek suretiyle çok daha çabuk ve tatmin edici sonuçlara ulaşmaktadırlar. Ülkemizde 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İdari Yargılama Usulü Kanunu'nunda yasal zemini de bulunan sulh kurumunun, tıbbi hatalı uygulamadan kaynaklanan uyuşmazlıklardaki yeri, kullanılabilirliği ve verimi irdelenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi Hatalı Uygulama, Sulh, İdari Başvuru.

DÖNGÜSEL EKONOMİ VE ÇEVRE: İŞ MODELLERİ

Dr. Servet KAPÇAK

Bağımsız Araştırmacı, servet.kapcak@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-0397-9704

Özet

Sanayi devrimiyle başlayan makineleşme ile kitle üretim hızlanmıştır. Özellikle 1960 yılından sonra başlayan küreselleşme ile nüfus artışı, iklimin değişikliği, dünya kaynaklarının hızla tükenmesi ve fosil yakıtların kullanımıyla birlikte ekolojik dengenin bozulmasına neden olmuştur. Bu durum uluslararası düzeyde farkındalığı artırmış ve mevcut ekonomik modelin insan ihtiyaçlarını karşılamayacağı anlaşılmıştır. Sınırsız insan ihtiyaçlarının sınırlı doğal kaynaklarla karşılanması için döngüsel ekonomi modeli literatüre kazandırılmıştır. Doğrusal ekonomik modelin alternatifi olan Döngüsel ekonomi modeli, ekonomik faaliyetlerin, çevresel refahın ve ekolojik dengenin entegrasyonunu sürdürülebilir bir şekilde kavramsallaştırmaya yönelik en son ekonomi modelini temsil etmektedir. Döngüsel ekonomi modelinin amacı; ekonomiye güç sağlamak için yenilenebilir enerji kullanarak atıkları tasarlamak, geri dönüştürmek ve dayanıklı malzemeleri üretim sürecine tekrar kazandırmaktır. Bu çalışmanın amacı, yeni bir ekonomik model olan döngüsel ekonomi modelini tanıtmak ve ekolojik çevreyle olan ilişkisini ortaya koymaktır. Diğer taraftan döngüsel ekonomik modelinin temelinde bulunan iş modellerini ortaya koyarak literatüre katkı sağlamaktır.

Anahtar kelimeler: Doğrusal Ekonomi, Döngüsel Ekonomi, Çevre, İş Modelleri

Abstract

Mass production has accelerated with the mechanization that started with the industrial revolution. Specially with globalization, which started after 1960, population growth, climate change, rapid depletion of world resources and the use of fossil fuels have caused the ecological balance to deteriorate. This situation has increased awareness at the international level and it has been understood that the current economic model will not meet human needs. The circular economy model, which is an alternative to the linear economic model, represents the latest economic model aimed at conceptualizing the integration of economic activities, environmental well-being and ecological balance in a sustainable way. The aim of the circular economy model is to design, recycle waste and reintroduce durable materials into the production process by using renewable energy to power the economy. The aim of this study is to introduce a new economic model, the circular economy model, and to reveal its relationship with the ecological environment. On the other hand, it is to contribute to the literature by revealing the business models based on the circular economic model.

Keywords: Circular Economy, Linear Economic, Environment, Business Models

SAVUNMA HARCAMALARININ ENERJİ TÜKETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Dr. Servet KAPÇAK
Bağımsız Araştırmacı, servet.kapcak@hotmail.com
ORCID: 0000-0003-0397-9704

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye için savunma harcamalarının enerji tüketimi üzerindeki etkisini tespit etmek için araştırılmaktadır. Bundan dolayı, 1965-2020 dönemine ait değişkenler, gecikmesi dağıtılmış otoregresif model (ARDL) sınır testi yardımıyla analiz edilmiştir. Modelde savunma harcamaları, yenilenebilir enerji tüketimi ve enerji tüketimi (OIL) değişkenleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, uzun dönemde değişkenlerin eşbütünleşik olduğu tespit edilmiştir. Uzun dönemde savunma harcamalarında meydana gelebilecek %1’lik artış enerji tüketimini (OIL) %0.17 oranında artırmaktadır. Yenilenebilir enerji tüketiminde oluşacak %1’lik artış enerji tüketiminde (OIL) %-0.43 oranında azaltmaktadır. Bu sonuçlar, literatüre katkı sağlayarak, politika yapıcılarına önemli ipuçları vermektedir.

Anahtar kelimeler: Savunma Harcamaları, Petrol Tüketimi, Yenilenebilir Enerji Tüketimi, Türkiye

ABSTRACT

In this study, it is investigated to determine the effect of defense expenditures on energy consumption for Turkey. Therefore, the variables belonging to the period 1965-2020 were analyzed with the help of the Autoregressive Distributed Lag Model (ARDL) boundary test. In the model, defense spending, renewable energy consumption and energy consumption (OIL) variables were used. According to the findings obtained, it has been determined that the variables are cointegrated in the long term. 1% increase in defense expenditures in the long term increases energy consumption (OIL) by 0.17%. 1% increase in renewable energy consumption reduces energy consumption (OIL) by -0.43%. These results contribute to the literature and provide important clues to policy makers.

Key Words: Defense Spending, Oil Consumption, Renewable Energy Consumption, Turkey

İKTİSADİ STRATEJİ; NÜKLEER MADDE ve RADYOAKTİF KAYNAK KAÇAKÇILIĞI (1993-2005)

*Zeynep Müjde SAKAR

*Doç. Dr. Harran Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, E-posta: zeynep.sakar@harran.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6939-0009

Nükleer silahlar; atom bombasının kullanılmasından başlayarak 2. Dünya Savaşı ve devam eden soğuk savaş döneminde süper güç olarak bilinen A.B.D. ile S.S.C.B. arasında denge unsuru olarak uzun bir süre kullanılmıştır. Bu süreçte sadece iki süper gücün sahip olduğu nükleer madde ve radyoaktif kaynaklar, 1990 yılında S.S.C.B'nin dağılması ile birlikte farklı ülkelerin ve terör örgütlerinin ilgisini çekmiş ve böylece daha kontrolsüz ve serbest bir alana kavuşmuştur. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından kaynaklanan ekonomik, sosyal ve siyasi dalgalanmalar sonucunda bu maddelerin güvenliklerinin sağlanması yönünde önemli zafiyetler doğmuştur. Bununla birlikte bu alanda çalışan uzman personelin beyin göçü ise başka bir tehlikeye kucak açmış ve özellikle bu teknoloji üzerinde çalışan ve bu teknolojiyi barışçıl amaçlar dışında kullanmayı düşünen ülkeler ile yasadışı örgütler için bulunmaz bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. Özellikle Bağımsız Devletler Topluluğu'nun oluşturduğu ülkelerin dünyaya açılmasıyla birlikte nükleer madde kaçakçılığı olaylarında ülkemizde önemli derecede artış olduğu gözlenmiştir

2001 yılında meydana gelen 11 Eylül terör saldırıları ile dünyada oluşmaya başlayan yeni konseptte, terörizmin yanı sıra her türlü nükleer ve radyoaktif maddelerin kaçakçılığında da öncelikli olarak yer almaktadır. Bu noktada ortaya çıkan “Nükleer Madde Kaçakçılığı” bazı ülkelerde olduğu gibi ülkemizi de kısmen etkilemiştir, nitekim SSCB'nin dağılmasının hemen ertesinde, 1993 yılında ülkemiz bu yeni suç türüyle tanışmıştır. Bu suça konu olan radyoaktif maddelerin bazılarının yarattığı kitlesel tehlikenin yanında bu maddelerin yaymış oldukları radyasyonun insan sağlığı üzerindeki zararları da ayrı bir tehlike unsuru oluşturmaktadır.

Bu çalışma ile Nükleer Madde ve Radyoaktif Kaynak Kaçakçılığının Ülke politikası üzerindeki etkisi üzerinde durularak ,kitlesel tehlikenin boyutu üzerinde değerlendirmeler yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler : Nükleer,Radyoaktif,Kaçakçılık,İktisat

FINANSAL GELİŞME VE ENERJİ TÜKETİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: PANEL VERİ ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi, Anıl LÖGÜN¹, Arş. Gör. Dr., Rahman AYDIN²

¹Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, logunanil@gmail.com - ORCID ID:
0000-0003-2543-3964

²Bitlis Eren Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, rahmnaydn@gmail.com
- ORCID ID: 0000-0003-0440-7468

ÖZET

Enerji ülkelerin büyümesinde ve kalkınmasında önemli bir faktör olarak görülmektedir. Enerji talebinin finansal gelişmelerden farklı yollarla etkilenebilmektedir. Bu konuda finansal gelişmeden enerji tüketimine doğru nedensellik, enerji tüketiminden finansal gelişmeye doğru nedensellik, finansal gelişme ve enerji tüketimi arasında çift yönlü nedensellik ve hiçbir ilişki olmadığı yönünde farklı görüşler vardır. Bu çalışmada finansal gelişme ve enerji tüketimi arasındaki nedensellik N – 11 (Bangladeş, Mısır, Endonezya, İran, Güney Kore, Meksika, Nijerya, Pakistan, Filipinler, Türkiye ve Vietnam) kapsamında incelenmiştir. Çalışma kapsamı olarak 1992 – 2021 dönemi aralığı belirlenmiştir. Breusch-Pagan LM, Pesaran scaled LM ve Pesaran CD yatay kesit bağımsızlık testleri sonucunda serilerin yatay kesit bağımlı olduğu görülmüş ve uygun panel birim kök testi olan Pesaran (2007) birim kök sınaması yapılmıştır. Değişkenlerin katsayılarının birime göre heterojen olduğu görülmüştür. Çalışmada finansal gelişme ve enerji tüketimi arasındaki nedensellik ilişkisi heterojen yapıyı dikkate alan Dumitrescu ve Hurlin (2012) yaklaşımıyla incelenmiştir. Bu analiz sonucunda İran, Güney Kore ve Meksika için finansal gelişmeden enerji tüketimine doğru tek yönlü nedensellik olduğu görülmüştür. Enerji tüketiminin finansal gelişmenin nedeni olduğuna dair herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal gelişme, enerji tüketimi, N-11, panel nedensellik

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL DEVELOPMENT AND ENERGY CONSUMPTION: PANEL DATA ANALYSIS

ABSTRACT

Energy is considered a crucial factor in the growth and development of countries. The dynamics of energy demand are susceptible to multifaceted influences stemming from financial advancements. Regarding this, there are differing views on the causality between financial development and energy consumption, causality from energy consumption to financial development, bidirectional causality between financial development and energy consumption, as well as the absence of any relationship. This study undertakes an examination of the causality nexus between financial development and energy consumption, focusing on the N – 11

economies encompassing Bangladesh, Egypt, Indonesia, Iran, South Korea, Mexico, Nigeria, Pakistan, Philippines, Turkey, and Vietnam. The study period is determined to be from 1992 to 2021. Through the Breusch-Pagan LM, Pesaran scaled LM, and Pesaran CD cross-sectional independence tests, it is observed that the series are cross-sectionally dependent. The suitable panel unit root test, Pesaran (2007) unit root test, is conducted. The coefficients of the variables are found to be heterogeneous. In the study, the causality relationship between financial development and energy consumption is examined using the Dumitrescu and Hurlin (2012) approach that takes into account the heterogeneous structure. As a result of this analysis, unidirectional causality from financial development to energy consumption is observed for Iran, South Korea, and Mexico. No evidence suggesting that energy consumption is the cause of financial development is encountered.

Keywords: Financial development, energy consumption, N-11, panel causality

VERGİ KAÇAKÇILIĞINI ÖNLEMEDE ADLİ MUHASEBENİN ÖNEMİ

Öğr.Gör Ayşe Gül ŞAHİN KOÇAK, ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ AKSEKİ MYO

aysegulsahin0784@gmail.com ORCID NO:0000-0003-4235-4627

Öğr.Gör.Dr. Mehmet Nedim UYGUR, ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ SİLOPİ MYO

nedimmehtmet@hotmail.com ORCID NO:0000-0003-1148-754X

ÖZET

Devletlerin kamu harcamalarındaki en önemli finans kaynağı vergilerdir. Vergiler vatandaşlardan doğrudan karşılığı gösterilmeden tahsil edilmektedir. Vergi kaybı ve kaçakçılığı günümüzde ekonomik problemlerin başında gelmektedir. Her geçen gün artan ticari ilişkiler mali içerikli suçları da beraberinde getirmektedir. Özellikle teknoloji alanındaki gelişmeler, kalabalık işletme kadroları, büyük iş hacmi, mali konularla ilgili yolsuzluk, hile ve suiistimal gibi durumların aydınlatılmasını zorlaştırmaktadır. Bu gibi durumlara çözüm olarak birçok kavram geliştirilmiştir. Bu kavramlardan biri olan adli muhasebe, iktisat, hukuk, maliye, muhasebe gibi dalları kapsayan davalarda destek danışmanlığı, uzman şahitlik ve hile denetçiliği gibi alanlarda çalışmalarda bulunan bir kavramdır. Muhasebe alanının zorlu ve özel dalıdır. Hukuk gibi adli muhasebe de delilleri toplama, her detayı inceleme, olayın çözülmesi için hiçbir detayı atlamama sezgileri güçlü, şüpheli, sürekli bilgi üreten bir alandır. Adli muhasebeci ise içinde bulunduğu davaların görünen ve görünmeyen yönlerini ele alarak titiz bir şekilde hareket etmektedir. Çünkü ortaya çıkarması gereken hileler ve yolsuzluklar basit bir şekilde çözülen olaylar değildir. Yüzlerce hesabın birbirine bağlı olduğu finansal tablolardaki etik olmayan olayları ortaya çıkarmanın anca çok yönlü araştırılmasıyla ortaya çıkması mümkündür. Çalışmanın amacı adli muhasebenin vergi kaçakçılığını önlemedeki önemi hakkında bilgi vermektir. Bu açıdan adli muhasebenin kapsamı hakkında bilgi verilerek vergi kaçakçılığının önlenmesi için devletlerin nasıl bir yol izlemesi gerektiği konusunda bilgi verilmeye çalışılmıştır.

ABSTRACT

The most important financial source of states' public expenditures is taxes. Taxes are collected directly from citizens without showing the equivalent. Tax loss and evasion are among the leading economic problems today. Increasing commercial relations day by day also bring about financial crimes. Especially developments in the field of technology, crowded business staff, large business volume make it difficult to clarify situations such as corruption, fraud and abuse

regarding financial matters. Many concepts have been developed as solutions to such situations. Forensic accounting, one of these concepts, is a concept that works in areas such as support consultancy, expert witnessing and fraud auditing in cases covering branches such as economics, law, finance and accounting. It is a challenging and special branch of accounting. Like law, forensic accounting is a field that collects evidence, examines every detail, leaves out no detail to solve the case, has strong intuition, is skeptical, and constantly produces information. The forensic accountant, on the other hand, acts meticulously by handling the visible and invisible aspects of the cases he is involved in. Because the frauds and corruptions that need to be revealed are not events that can be solved simply. It is only possible to uncover unethical events in financial statements where hundreds of accounts are linked to each other through multifaceted investigation. The aim of the study is to provide information about the importance of forensic accounting in preventing tax evasion. In this respect, by giving information about the scope of forensic accounting, an attempt has been made to provide information on what path states should follow to prevent tax evasion.

KAYIT DIŞI EKONOMİDE İSTİHDAM VE VERGİNİN ROLÜ

Öğr.Gör Ayşe Gül ŞAHİN KOÇAK, ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ AKSEKİ MYO

aysegulsahin0784@gmail.com ORCID NO:0000-0003-4235-4627

Öğr.Gör.Dr. Mehmet Nedim UYGUR, ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ SİLOPİ MYO

nedimmehmet@hotmail.com ORCID NO:0000-0003-1148-754X

ÖZET

"Kayıt dışı ekonomi" ifadesiyle benzer olan "kayıt dışı istihdam", kayıt dışı ekonominin çalışma hayatının gerçeklerinin yansıması olarak kabul edilir. Kayıt dışı ekonomi, belirli bir ekonomik çalışma eyleminin gerçekleşmiş olmasına rağmen, söz konusu çalışma ile ilgili kayıtların tutulmaması demektir. Kayıt dışı istihdam ise, istihdam çalışmalarının resmî belgelere yansımaması ya da ödenen ücret miktarının gerçekleştirilen istihdam süresi ve resmi makamlara tam olarak bildirilmesidir. Bu sebeple, her iki kavramın ortak yönü, gerçekleştirilen ekonomik faaliyet, ayrıca gerçekleştirilen istihdamla alakalı resmi kayıtın tutulmaması ya da eksik tutulması yer alır. Kayıt dışı ekonomi ve istihdam gerek gelişmekte olan gerekse gelişmiş tüm ölkelerin karşılaştığı ve ekonominin gelişmesinde etkili olan en önemli sorunlardan birisidir. Kayıt dışı ekonomi ve kayıt dışı istihdamın pozitif yönleri bulunsa da negatif yönleri öлке ekonomilerine çok büyük zararlar verebilmektedir. Bu zararlardan en önemli olanı de kayıt dışı çalışmaların neden olduğu vergi kaybıdır. Kayıt dışı çalışmalar sonucu ortaya çıkan devlet bütçesi açıkların kayıtlı olan çalışanlara yansıtılması ile kayıtlı çalışanların vergi yüklerinin artması kayıt dışına olan talebi gittikçe arttırmaktadır. Böylelikle devletin vergilendirmesi gereken gelirleri vergilendirememesi bazı kamu hizmetlerinin yerine getirilmesini engellemektedir. Bu durumda devlet toplayamadığı gelir ve kurumlar vergisini, vasıtalı vergileri artırarak (KDV, harç, akaryakıt vergisi vs), ya da borçlanarak almak zorunda kalır. Bu durum ekonomik yapıyı tamamen bozar. Bu çalışmanın amacı kayıt dışı ekonomide istihdamın ve verginin rolü teorik olarak açıklanmaya çalışılacaktır. Kayıt dışı ekonominin vergi yapısı ve vergi kayıpları üzerindeki etkileri ele alınmıştır. Kayıt dışı ekonominin sebep olduğu olumsuzluklar ve kayıt dışı ekonomiyi engellemeye yönelik uzun vadeli kalıcı tedbirlerin

alınması gerekliliği, bu tedbirlerin nasıl uygulanmasının daha kullanışlı bir çözüm olacağı üzerinde durulmuştur.

ABSTRACT

Similar to the expression "informal economy", "undeclared employment" is considered to be a reflection of the realities of working life in the informal economy. Unregistered economy means that although a certain economic work action has taken place, records regarding the work in question are not kept. Unregistered employment means that employment activities are not reflected in official documents or the amount of wages paid are not fully reported to the official authorities along with the duration of employment. For this reason, the common aspect of both concepts is that official records regarding the economic activity performed, as well as the employment performed, are not kept or are kept incomplete. Informal economy and employment are one of the most important problems faced by both developing and developed countries and affecting the development of the economy. Although the informal economy and unregistered employment have positive aspects, their negative aspects can cause great damage to country economies. The most important of these losses is the tax loss caused by unregistered work. The increase in the tax burden of registered employees due to the reflection of state budget deficits resulting from unregistered work to registered employees gradually increases the demand for unregistered services. Thus, the state's failure to tax the income it should tax prevents the fulfillment of some public services. In this case, the state is forced to collect the income and corporate taxes it cannot collect by increasing indirect taxes (VAT, duty, fuel tax, etc.) or by borrowing. This situation completely disrupts the economic structure. The aim of this study is to try to explain theoretically the role of employment and tax in the informal economy. The effects of the informal economy on the tax structure and tax losses are discussed. The negativities caused by the informal economy and the need to take long-term permanent measures to prevent the informal economy were emphasized, and how the implementation of these measures would be a more useful solution.

AZƏRBAYCANIN AVROPA İTTİFAQINA İNTEQRASIYA PROBLEMİ

Bakı-Azərbaycan, Aygün Əliyeva

Bakı Slavyan Universiteti, Diplomatika və xarici siyasət kafedrası
aygun.ibrahimova@yahoo.com – ORCID: 0000-0002-3351-4425

ÖZƏT

Dünyada davam edən qloballaşma tendensiyası, iqtisadiyyat sahəsində müxtəlif dövlətlərin milli təsərrüfat kompleksləri arasında artan qarşılıqlı əlaqələr və inteqrasiya prosesləri praktiki olaraq hazırda bütün qitələri əhatə etməkdədir. Bu prosesləri şərtləndirən ən mühüm amillər beynəlxalq münasibətlər, o cümlədən, beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində baş verən obyektiv proseslər və tendensiyalar hesab edilir. Dövlətlərarası münasibətlər sistemində sülh və təhlükəsizliyin mühafizəsi, dövlətlərarası iqtisadi əməkdaşlığın inkişafı, ekstremizm, separatçılıq, terrorizmə qarşı mübarizə çağırışları, siyasi, iqtisadi, ekoloji, sosial məsələlərin tənzimlənməsinə duyulan ehtiyac və s. problemlərin həlli müxtəlif inteqrasiya modellərinin yaranmasına səbəb olur. Bu da öz növbəsində inteqrasiya anlayışının mahiyyət və məzmununun müəyyənləşdirilməsi zərurətini ortaya çıxarır. Xüsusilə də inteqrasiya xarakterli beynəlxalq strukturların yaranması ilə nəticələnən inteqrasiya proseslərinin inkişafı siyasi, iqtisadi, həm də hüquqi cəhətdən vahid məkanın formalaşmasına səbəb olur. Bu prosesin ən yüksək nümunəsini Avropa İttifaqının nümunəsində görmək olar. Aİ Avropa qitəsində inteqrasiya proseslərinin inkişafında və onların səmərəli şəkildə nizamlanmasında mühüm rol oynayır. Bu səbəbdən Azərbaycan Respublikasının dünyada ən uğurlu inteqrasiya birliyi olan Aİ-yə inteqrasiya probleminin öyrənilməsi xüsusi aktualıq kəsb edir.

1991-ci ildə müstəqilliyini yenidən bərpa edən Azərbaycan Respublikasının iqtisadi inkişafının strateji istiqamətlərinin ən mühümlərindən biri Avropa iqtisadi məkanına inteqrasiya olunmaq idi. Əsasən də 1993-cü ildən etibarən Azərbaycanın xarici siyasətində Avropaya inteqrasiya prioritet istiqamətə çevrildi və Avropa İttifaqı ilə fəal əməkdaşlığa başlandı. Avropa və Asiya qitələrinin kəsişmə nöqtəsində yerləşən Azərbaycanın əlverişli strateji mövqeyi Aİ-yə üzv dövlətlərin də ölkəmizlə siyasi və iqtisadi münasibətləri inkişaf etdirmək marağını daha da artırmışdır.

Açar sözlər : Azərbaycan, Avropa İttifaqı, inteqrasiya

GELİR EŞİTSİZLİĞİ, EKONOMİK BÜYÜME VE EKOLOJİK AYAK İZİ İLİŞKİSİ: MINT + BRICS VAKASI

Öğr. Gör. Dr. Nazlı TEKMAN¹, Doç. Dr. Hikmet AKYOL²

¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, nazlitekman@osmaniye.edu.tr-

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0626-4296>

²Gümüşhane Üniversitesi, Şiran Mustafa Beyaz MYO, hikmetakyol76@gmail.com- ORCID

ID: <https://orcid.org/0000-0001-9119-7416>

ÖZET

Ekonomik kalkınma, gelir dağılımı adaletsizliği ve çevresel bozulma başlıkları günümüzde en çok tartışılan konuların başında gelmektedir. Nitekim 2015 yılında Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından kabul edilen 17 sürdürülebilir kalkınma amaçları içerisinde 2030 yılına kadar sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın sağlanıp, yoksulluğun ve gelir eşitsizliğinin azaltılması ile çevrenin korunmasıyla ilgili hedefler geniş bir yer tutmaktadır. Bu araştırma 1992-2021 arasındaki dönemde Meksika, Endonezya, Nijerya, Türkiye, Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin’de (MINT+BRICS) ekonomik büyüme, gelir eşitsizliği ve ekolojik ayak izi ilişkisini panel veri analizi tahminleri kullanarak tahmin etmiştir. Araştırmada ekolojik ayak izini temsilen Küresel Ayak izi Girişimi tarafından hesaplanan ekolojik ayak izi endeksi (kişi başına düşen hektar) alınmıştır. Bu endeks, yaygın bir şekilde insanların ve ülkelerin doğal kaynak kullanım miktarını ve çevreye ne ölçüde zarar verdiklerini tespit etmek amacıyla kullanılmaktadır. Gelir eşitsizliğini temsilen Harvard Üniversitesi Standartlaştırılmış Dünya Gelir Eşitsizliği Veri tabanından (SWIID) alınan GINI endeksi kullanılmıştır. GINI endeksi 0-1 arasında bir değer almakta olup, endeks değerinin 1’e yaklaşması gelir eşitsizliğinin arttığı anlamına gelmektedir. Son olarak araştırmada ekonomik büyümenin göstergesi olarak kişi başına düşen reel gayri safi yurtiçi hasıla (Reel GSYH, ABD Doları) kullanılmıştır. Bu değişken Dünya Bankası resmi veri tabanından temin edilmiştir. Araştırmada ekonomik büyüme, gelir eşitsizliği ve ekolojik ayak izi endeksi arasındaki uzun dönem panel veri ilişkisi Westerlund (2007) ve Gengenbach vd. (2016) eşbütünleşme analizi kullanılarak tahmin edilmiştir. Uzun dönem katsayılarının tahmini ise Pedroni (2001) tarafından önerilen Dinamik En Küçük Kareler Ortalama Grup (DOLS-MG), Pesaran (2006) tarafından geliştirilen Ortak Korelasyonlu Etkiler Ortalama Grup

(CCEGM) ve Eberhardt-Bond (2009) ile Eberhardt-Teal (2010) tarafından önerilmiş Genişletilmiş Ortalama Grup (AMG) tahmincileri kullanılarak incelenmiştir. Panel eşbütünleşme analizi sonuçları büyüme, gelir eşitsizliği ve ekolojik ayak izinin uzun dönemde ilişkili olduğunu göstermiştir. Regresyon analizleri ise genel anlamda ekonomik büyüme, gelir eşitsizliği ve artan kentleşmenin çevresel bozulmayı arttırdığını ortaya koymuştur. Fakat ampirik bulgular ülkelere göre farklılaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekolojik Ayak İzi, Ekonomik Büyüme, Gelir Eşitsizliği, Gelişmekte Olan Ülkeler.

THE RELATIONSHIP BETWEEN INCOME INEQUALITY, ECONOMIC GROWTH AND ECOLOGICAL FOOTPRINT: THE CASE OF MINT + BRICS

ABSTRACT

Economic development, income inequality and environmental degradation are among the most discussed issues today. As a matter of fact, among the 17 sustainable development goals adopted by the United Nations member states in 2015, the goals related to ensuring sustainable economic development by 2030, reducing poverty and income inequality, and protecting the environment have a wide place. This research estimated the relationship between economic growth, income inequality and ecological footprint in Mexico, Indonesia, Nigeria, Turkey, Brazil, Russia, India and China (MINT+BRICS) in the period between 1992 and 2021 using panel data analysis estimators. In the study, the ecological footprint index (hectares per capita) calculated by the Global Footprint Initiative was taken to represent the ecological footprint. This index is widely used to determine the amount of natural resources people and countries use and the extent to which they damage the environment. The GINI index taken from Harvard University's Standardized World Income Inequality Database (SWIID) represents income inequality. The GINI index takes a value between 0 and 1, and when the index value approaches 1, it means that income inequality is increasing. Finally, real gross domestic product per capita (Real GDP, US Dollar) was used as an indicator of economic growth in the study. This variable was obtained from the official database of the World Bank. In the study, the long-term panel data relationship between economic growth, income inequality and ecological footprint index was estimated using the cointegration analysis of Westerlund (2007) and Gengenbach et al. (2016). The estimation of long-run coefficients was examined using the Dynamic Least Squares Mean Group (DOLS-MG) proposed by Pedroni (2001), the Common Correlated Effects Mean Group (CCEGM) developed by Pesaran (2006), and the Augmented Mean Group (AMG) estimators proposed by Eberhardt-Bond (2009) and Eberhardt-Teal (2010). The results of panel cointegration analysis showed that growth, income inequality and ecological footprint were related in the long run. Regression analyses revealed that economic growth, income inequality,

and increasing urbanization increase environmental degradation. However, empirical findings differ according to countries.

Keywords: Ecological Footprint, Economic Growth, Income Inequality, Developing Countries.

Does the Environmental Kuznets Curve Hold for Oil Consumption? New evidence from United States

Dr. Selin Karlilar¹ & Assoc. Prof. Dr. Ugur Korkut Pata²

¹ Azerbaijan State University of Economics (UNEC) Clinic of Economics,
selinkarlilar@gmail.com, Orcid: 0000-0002-5850-8566

² Osmaniye Korkut Ata University, Department of Economics, korkutpata@osmaniye.edu.tr,
Orcid: 0000-0002-2853-4106

Energy is the fundamental pillar for economic and social development, and it has a vital function in allocating resources and driving economic growth. However, nowadays, the countries face significant environmental challenges, primarily resulting from heightened energy consumption driven by increased economic activities. Therefore, there is an urgent need to address the growing problem of how to balance economic growth and its corresponding environmental damage. This study specifically aims to examine the linkage between economic growth and energy consumption in the context of the Environmental Kuznet Curve (EKC) framework, with a focus on the United States. Oil consumption is regarded as a measure of energy consumption. The primary rationale for selecting the study sample is based on the fact that the United States holds the position of being the largest economy globally and is also the leading oil producer globally. The autoregressive distributed lag (ARDL) method is conducted, using yearly data spanning from 1965 to 2022. The findings reveal a U-shaped EKC hypothesis between economic growth and oil consumption. Based on the findings, oil consumption declines during the early phase of economic development but subsequently rises after reaching a turning point. It can be said that the country increases its share of renewable energy as the economy expands. However, relying solely on renewables is inadequate to meet the overall energy demand, as oil consumption tends to increase with ongoing economic expansion. These findings suggest that the United States should prioritize a balanced approach to incorporating both fossil fuels and renewable energy sources into its energy composition. In addition, it is crucial for the country to increase its investment in clean energy technologies and gradually transition its energy system to rely more on low-carbon sources.

Keywords: Economic growth, Energy consumption Environmental degradation, EKC hypothesis, the United States.

The effect of environmental taxes and environmental policy stringency on the investment in fossil-fuel technologies: Evidence from OECD countries

Dr. Selin Karlilar¹ & Assoc. Prof. Dr. Ugur Korkut Pata²

¹ Azerbaijan State University of Economics (UNEC), Clinic of Economics,
selinkarlilar@gmail.com, Orcid: 0000-0002-5850-8566

² Osmaniye Korkut Ata University, Department of Economics, korkutpata@osmaniye.edu.tr,
Orcid: 0000-0002-2853-4106

Climate change and its associated environmental degradation, which stem from conventional carbon-based technologies, have become the main concerns for numerous countries. Therefore, taking the essential steps to mitigate climate change is of the utmost importance given the persistent rise in greenhouse gas emissions and, accordingly, environmental degradation due to global energy production. Concerns regarding the potential consequences of emissions have prompted governments to implement concrete strategies in this regard, and the widespread deployment of clean energy as the primary source of energy has emerged as one of the most crucial climate policy objectives. Furthermore, the governmental bodies have adopted various policy mechanisms, such as environmental stringency policies and taxes. The aim of this study is to answer the following question: "How effective are environmental regulations at discouraging investments in fossil fuel technologies, a major impediment in the effort to decarbonize the energy sector in the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) countries?" To this end, the study analyzes 32 OECD countries spanning from 2000 to 2019 using second-generation panel data techniques, specifically the panel LM cointegration test and the common correlated effect mean group (CCE-MG). The empirical results show that environmental policy stringency and environmental taxes have a significant and negative impact on fossil fuel investments. The outcomes indicate that when environmental policies are more stringent, companies tend to adopt technologies that promote the adoption of clean energy. Furthermore, the allocation of revenues obtained by environmental taxes towards initiatives designed to expedite the adoption of eco-friendly technologies constitutes a crucial factor in the realization of the intended objectives. Consequently, the results of the research demonstrate the significance of the stringency of environmental policies and the imposition of environmental taxes in OECD nations in accomplishing objectives for renewable energy resources.

Keywords: Environmental taxes, Environmental policies, Environmental governance, Fossil-fuel technologies, OECD countries.

Türkiye ve Bölgelerinin Kaba İntihar Oranı Analizi -I

Doç. Dr. Ersin KIRAL¹

Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü,

Adana, Türkiye ORCID: ID/0000-0001-6040-1795,

ekiral@cu.edu.tr, 0532 5984219

ÖZET

Ölen kişi tarafından sonucunda öleceğini bilerek olumlu veya olumsuz bir edimin doğrudan ya da dolaylı neticesi olan her ölüm vakasına intihar denir. Kaba intihar hızı (KİH), intihar sayılarının her 100,000 kişiye oranıdır. Bu çalışmada Markov zincirleri modelleme yöntemi kullanılarak Türkiye’de ve bölgelerdeki kaba intihar oranları (KİH, 1/100,000) analiz ve tahmin edilmiştir. Her bir Markov modeli Türkiye ve 12 bölgenin KİH oranları üzerine inşa edilmiştir. İntihar oranları tahmini başlangıç olasılık vektörü ve geçiş olasılığı matrisinin çarpımı ile yapılmıştır. Tahminlerin denge durum matrisleri bulunmuştur. Çalışmadan elde edilen sonuçlar: i) Türkiye’nin intihar hızı oranı denge durumunda 0,55 olasılıkla azalandır. ii) Bölgelerde TRB Ortadoğu Anadolu ve TR3 Ege hariç 0,5 den büyük olasılıkla artandır. iii) Türkiye 2023 yılı kaba intihar oranı tahmini azalarak 4,381 olup durağanlık yılı 2037’ye kadar azalmaya devam edip 4,1604 limitine ulaşacaktır. iv) 2023 yılı Türkiye ortalamasından yüksek oranlı bölgelerin tahmini; TR2 Batı Marmara 5,5289, TR3 Ege 5,3138, TR6 Akdeniz 4,4483, TR7 Orta Anadolu 4,931, TR8 Batı Karadeniz 4,66, TR9 Doğu Karadeniz 4,8876, TRB Ortadoğu Anadolu 5,1151 dir. 2023 Türkiye ortalamasından düşük oranlıların tahmini; TR1 İstanbul 3,1002, TR4 Doğu Marmara 4,2582, TR5 Batı Anadolu 4,3023, TRA Kuzeydoğu Anadolu 4,164, TRC Güneydoğu Anadolu 3,9366 dir. v) Bölgelerin durağanlık yılları- denge durumundaki intihar oranları tahmini; TR1 İstanbul 2029- 3,199, TR2 Batı Marmara 2035- 5,2018, TR3 Ege 2029- 5,4471 KİH, TR4 Doğu Marmara 2035- 4,0053, TR5 Batı Anadolu 2041- 4,0438, TR6 Akdeniz 2063- 4,3628, TR7 Orta Anadolu 2050- 4,306, TR8 Batı Karadeniz 2030- 4,3743, TR9 Doğu Karadeniz 2043- 4,1717, TRA Kuzeydoğu Anadolu 2035- 4,3304, TRB Ortadoğu Anadolu 2037- 4,7099, TRC Güneydoğu Anadolu 2034- 3,7547 dir.

Anahtar Kelimeler: İntihar Hızı, Geçiş Olasılıkları, Yöneylem Araştırması

Türkiye ve Bölgelerinin Kaba Ölüm Oranı Analizi -I

Doç. Dr. Ersin KIRAL¹

Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü,

Adana, Türkiye ORCID: ID/0000-0001-6040-1795,

ekiral@cu.edu.tr, 0532 5984219

ÖZET

Kaba ölüm hızı (KÖH), ölüm sayılarının her 1000 kişiye oranıdır. Bu çalışmada Türkiye ve bölgelerinin KÖH oranları üzerine üstel fonksiyon modellemesi yapılarak analiz ve tahmin edilmiştir. Ölüm oranları için oluşturulan üstel fonksiyon logaritması alınarak doğrusal hale getirilip başlangıç değeri C ve artış oranı A katsayıları en küçük kareler yöntemi ile hesaplanmıştır. Modeller Türkiye ve 12 bölge kaba ölüm hızları (1/1000) oranları verisi üzerine inşa edilmiştir. Bundan başka Covid döneminde KÖH verileri üzerine karesel bir fonksiyon modellenip Türkiye’de beklenen ve gerçekleşen ölüm oranları hesaplanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar: a) Türkiye’nin 2023 yılı 6 Şubat büyük depremi ile birlikte ölüm sayısı 577832 olarak beklenmektedir, KÖH oranı %2,4478’lik bir artış ile 6,0861 hesaplanmıştır. Bölgelerde 2023 KÖH oranı tahminleri ise: TR8 Batı Karadeniz %2,1656 bir artış ile 8,9605’e ulaşacaktır. TR2 Batı Marmara -%1,093 değişimle 8,8539 olarak hesaplanmıştır. TR9 Doğu Karadeniz - %0,203’lük bir artış ile 8,6633 olarak bulunmuştur. TR3 Ege %1,0319 artış ile 7,7505 olarak bulunmuştur. TR7 Orta Anadolu %5,0633 artış ile 7,0085 olarak tahmin edilmiştir. TR4 Doğu Marmara %1,2841 değişim ile 6,4294 olarak hesaplanmıştır. TR6 Akdeniz %2,9542 artış ile 5,8906 olarak hesaplanmıştır. TR5 Batı Anadolu %4,5652 artış ile 5,7600 olarak bulunmuştur. TRA Kuzeydoğu Anadolu %3,6404 artış ile 5,4206 olacaktır. TR1 İstanbul %3,5996 bir artış ile 4,8131’e ulaşacaktır. TRB Ortadoğu Anadolu 2023’de %4,0291 artış ile 4,4827 olarak bulunmuştur. TRC Güneydoğu Anadolu %6,201 artış ile 3,7307 olarak hesaplanmıştır. Bunlardan başka: b) 2019 yılı ortalarından 2022 yılı sonuna kadar olan Covid sürecinde Türkiye’nin beklenen ortalama KÖH oranı 5,8643 iken gerçekleşen ortalama KÖH oranı 6,3793 olmuştur. Bu dönemde Türkiye’nin KÖH oranı beklenen değerden 1,2575 fazla olarak gerçekleşmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekonometri, Kaba Ölüm Hızı, Üstel fonksiyon modelleme, En Küçük Kareler Yöntemi, Karesel Fonksiyon modelleme

COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE ÜLKELERİN BÜYÜME PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Bahadır ŞİMŞEK¹

Arş. Gör. Bilge MEYDAN²

Özet

Ekonomik büyüme, genel ekonomik aktivitelerin artışını yansıtarak bir ülkenin refah düzeyini ve sosyal durumunu etkiler. Pandemi, kapsamlı önlemlerin alınmasıyla birçok ülkenin ekonomik hedeflerini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu çalışma, COVID-19 pandemisi döneminde 95 ülkenin ekonomik büyüme performansını değerlendirme amacını taşımaktadır.

Çalışmanın odak noktası, pandeminin ekonomik sonuçları üzerindeki etkilerini anlamak ve ülkeler arasındaki büyüme performansındaki farklılıkları değerlendirmektir. Analiz, 2019-2022 yıllarını kapsayan çeşitli ekonomik göstergeleri içermektedir. Bu göstergeler arasında tarım, mal ve hizmet ticareti, nihai tüketim harcamaları, GSYİH büyümesi gibi toplam 13 gösterge yer almaktadır.

Çalışmanın metodolojisi, veri setinin tanımlayıcı istatistiksel analizi ve çok kriterli karar analizi adımlarını içermektedir. Bu analizler, ekonomik göstergelerin genel eğilimlerini, dağılımlarını ve merkezi ölçülerini anlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, Entropy ve Critic yöntemleri ile kriter ağırlıklarının belirlenmesi ve CoCoSo yöntemi ile ülkelerin sıralanması, objektif ve kapsamlı bir değerlendirme sağlamayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular, pandemi dönemindeki ekonomik değişimleri anlamak, gelecekteki krizlere karşı stratejik çözümler geliştirmek ve ülkeler arasındaki büyüme performansındaki farklılıkları ortaya koymak için önemli bir temel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi Dönemi Ekonomik Büyüme, Çok Kriterli Karar Analizi, CoCoSo, Critic, Entropy.

EVALUATION OF COUNTRIES' GROWTH PERFORMANCES DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Abstract

Economic growth reflects an increase in overall economic activity, affecting a country's welfare and social status. The pandemic has adversely affected the economic goals of many countries with comprehensive measures being taken. This study aims to evaluate the economic growth performance of 95 countries during the COVID-19 pandemic.

The focus of the study is to understand the effects of the pandemic on economic outcomes and assess the differences in growth performance across countries. The analysis includes various

¹ Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,
abahadirsimsek@gumushane.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7276-2376

² Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
bilge.meydan@dpu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1478-5999

economic indicators covering the years 2019-2022. These indicators include 13 indicators in total, such as agriculture, trade in goods and services, final consumption expenditures, and GDP growth.

The methodology of the study includes descriptive statistical analysis of the dataset and multi-criteria decision analysis. These analyses aim to understand the general trends, distributions and central measures of economic indicators. Moreover, the determination of criteria weights by Entropy and Critic methods and the ranking of countries by CoCoSo method aim to provide an objective and comprehensive assessment.

The findings of the study provide an important basis for understanding the economic changes during the pandemic, developing strategic solutions against future crises and revealing the differences in growth performance between countries.

Keywords: Economic Growth During Pandemic Period, Multi-Criteria Decision Analysis, CoCoSo, Critic, Entropy

BİLİM, TEKNOLOJİ VE İNOVASYON PERSPEKTİFİNDEN: TOPSIS-SORT-B YÖNTEMİ İLE ÜLKELERİN SINIFLANDIRMASI

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Bahadır ŞİMŞEK¹

Arş. Gör. Dr. Bilge MEYDAN²

Özet

Bu çalışma, ülkeleri bilim, teknoloji ve inovasyon (BTİ) performanslarına göre sınıflandırmayı ve bu sınıflandırmanın ekonomik, bilimsel ve teknolojik performanslarını anlamayı amaçlamaktadır. BTİ performansına dayalı sınıflandırma, ülkelerin benzerlerini ve rol modellerini tanımalarına olanak tanır. Çalışmada kullanılan göstergeler arasında yüksek teknoloji ihracatının oranı, endüstriyel tasarım başvuruları, patent başvuruları, AR-GE harcamalarının yüzdesi, bilimsel ve teknik makale sayısı, marka başvuruları gibi kriterler bulunmaktadır. Bu göstergeler, bir ülkenin bilimsel araştırma kapasitesini, teknoloji üretim yeteneğini ve inovasyon süreçlerini değerlendirmeyi amaçlar.

Çalışmanın temel katkıları arasında, BTİ performansının ölçümü için geliştirilen çerçevenin TOPSIS-Sort-B yöntemiyle nasıl uygulanabileceğine dair bir modelin ortaya konması ve ülkelerin rol modellerini belirleyerek benzerlerine göre konumlarını anlamalarına rehberlik etmesi bulunmaktadır.

Çalışmada toplam 57 ülke 5 sıralı sınıfa, farklı profil değerleri içeren 4 senaryo kapsamında atanmıştır. Senaryolar sınıfları birbirinden ayıran profil değerlerinin sınıflandırmaya etkisini ölçmeyi amaçlamaktadır. Sınıflandırma sonuçları sınıf bazında değerlendirilerek yönetsel açıdan yorumlanmıştır.

Özellikle Türkiye'nin durumu incelendiğinde, ülkenin orta düzeyde BTİ performansına sahip olduğu ve C_4 sınıfına ait olduğu belirlenmiştir. Türkiye'nin bu sınıfta olmasına rağmen, komşu ülkelerinden bazılarının daha düşük performansa sahip olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'nin BTİ performansını artırması için önerilen stratejiler arasında Ar-Ge yatırımlarını artırmak, işbirliğini güçlendirmek ve eğitim sistemini güncellemek bulunmaktadır. Türkiye'nin rol modelleri arasında, C_3 ve C_2 sınıfındaki ülkelerin incelenmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: TOPSIS-Sort-B, Ülkelerin Sınıflandırılması, Türkiye, Bilim, Teknoloji, İnovasyon

¹ Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,
abahadirsimsek@gumushane.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7276-2376

² Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
bilge.meydan@dpu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1478-5999

From the Perspective of Science, Technology and Innovation: Classification of Countries with TOPSIS-Sort-B Method

Abstract

This study aims to classify countries based on their science, technology and innovation (STI) performance and to understand the economic, scientific and technological performance of this classification. Classification based on STI performance allows countries to recognize their peers and role models. The indicators used in the study include criteria such as the proportion of high-tech exports, industrial design applications, patent applications, percentage of R&D expenditures, number of scientific and technical articles, trademark applications. These indicators aim to assess a country's scientific research capacity, technology production capability and innovation processes.

Among the main contributions of the study are the presentation of a model on how the framework developed for the measurement of STI performance can be applied with the TOPSIS-Sort-B method and the guidance of countries to understand their position relative to their peers by identifying their role models.

In the study, a total of 57 countries were assigned to 5 ranked classes under 4 scenarios with different profile values. The scenarios aim to measure the effect of profile values that differentiate the classes on the classification. Classification results are evaluated on a class basis and interpreted from a managerial perspective.

When the case of Turkey is analyzed, it is determined that the country has a medium level of ICT performance and belongs to the C_4 class. Although Turkey is in this class, some of its neighboring countries have lower performance. Suggested strategies for Turkey to improve its ICT performance include increasing R&D investments, strengthening cooperation and updating the education system. Countries in C_3 and C_2 were suggested as role models for Turkey.

Keywords: TOPSIS-Sort-B, Classification of Countries, Turkey, Science, Technology, Innovation

TÜRKİYE’DE İLLERARASI REKABETÇİLİĞE YÖNELİK MEKANSAL BİR ANALİZ

Arş. Gör. Dr. Ayşegül YILDIZ¹

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İİBF, Ekonometri Bölümü, aysegul.yildiz@dpu.edu.tr -
<https://orcid.org/0000-0002-8036-9910>

ÖZET

Günümüzde ulusların, bölgelerin ve şehirlerin, yeni dünya düzeninde hayatta kalabilmeleri için rekabetçi olmaları ve ekonomik kalkınma stratejileri uygulamaları gerekmektedir. Dünyanın geleceği şehirlerin, küresel ekonominin lokomotifleri olacağı düşünüldüğünde milletlerarası rekabetin yanı sıra şehirler arası rekabetin de önemi her geçen gün artmaktadır. Dünya üzerinde yer alan çok sayıda şehir ekonomik, sosyal, kültürel, politik ve demografik nedenlerden dolayı küresel bir yarış içinde olduğundan şehirlerin tüketiciler, yatırımcılar, turistler, öğrenciler, girişimciler, uluslararası spor ve sanat etkinlikleri bakımından çekiciliğinin artırılması için rekabetçi olmaları son derece önemlidir. Bu nedenle, kentsel rekabet edebilirlik bugün kamu politikasının temel hedeflerinden biri haline gelmiştir. Çalışmada, Uluslararası Rekabet Kurumu (URAK) tarafından ilk olarak 2008 yılında hazırlanan İllerarası Rekabetçilik Endeksi’ne (İRE) ait güncel veriler kullanılarak Türkiye’de yer alan 81 ile yönelik benzerlik ve farklılıkların tespit edilmesi amaçlanmıştır. İRE, bir bölgenin ekonomi politikalarını şekillendirmek, rekabet gücünü artırmak ve büyümeyi teşvik etmek için önemli bir araç olmakla birlikte çeşitli göstergeleri kullanarak ekonomik faaliyetler, işgücü piyasası, altyapı, sağlık, turizm, eğitim, inovasyon ve diğer faktörlerini değerlendirmektedir. Bu sayede hangi bölgelerin daha rekabetçi olduğu ve hangi alanlarda gelişme potansiyeli olduğu belirlenmeye çalışılmaktadır. Üretim ve ticaret, beşeri sermaye, yenilikçilik ve yaşanabilirlik olmak üzere 4 temel başlık üzerinden 85 gösterge ile hesaplanan bu endeks ile 81 ilin rekabetçilik seviyeleri kapsamlı bir şekilde ortaya konulmaktadır. Çalışmada, keşfedici mekansal veri analiz yöntemi kullanılarak bölgesel rekabet gücünün komşu bölgelerden etkilenip etkilenmediği belirlenmekte, bir diğer deyişle komşuluğun ve gruplararası etkileşimin değeri vurgulanmaktadır. Mekansal otokorelasyonu ölçmede kullanılan Moran’s I istatistiği ve yerel mekansal ilişkiyi gösteren LISA haritası ile coğrafi olarak birbirine yakın konumda yer alan illere ait gözlemlerin uzak olanlara göre benzer değerler sergileme eğiliminde olduğu ve mekansal kümelenme meydana getirdiği gözlenmektedir. Ampirik bulgular sonucunda pozitif mekansal etkileşim gözlenmiş, komşuluğun illerarası rekabetçilik değerini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Keşfedici Mekansal Veri Analizi, İllerarası Rekabetçilik Endeksi, Moran’s I, LISA.

TEKNOLOJİK İLERLEMENİN CO₂ EMİSYONU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: EKONOMETRİK BULGULAR¹

Yüksek Lisans Öğrencisi, Aleyna BESE¹, Dr. Öğr. Üyesi, Merve ERTOK ONURLU²

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ekonometri Anabilim Dalı, besealeyna@gmail.com - 0009-0002-4350-9088

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biğa İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, m.ertok.onurlu@comu.edu.tr - 0000-0001-5187-1568

ÖZET

Küresel iklim değişikliğinin en önemli itici güçlerinden biri olan karbondioksit (CO₂) emisyonu, endüstriyel devrimden bu yana sürekli artmaktadır. Bu artış, atmosferdeki sera gazı konsantrasyonlarını etkileyerek, gezegenimizin ısınmasına ve iklim dengesinin bozulmasına neden olmaktadır. Karbondioksit emisyonundaki artışı anlamak ve bu trendi tersine çevirecek strateji ve politikalar geliştirmek, insanlık için büyük bir önem taşımaktadır. Karbondioksit emisyonundaki artış, birçok çevresel sorunu beraberinde getirmektedir. Kutuplardaki buzulların erimesi, iklim değişikliği, deniz seviyelerinin yükselmesi, olağanüstü hava olaylarının artması, hava kalitesinin bozulması ve biyoçeşitliliğin azalması gibi etkiler, CO₂ artışının doğrudan sonuçlarıdır. Ayrıca, bu durum tarım, su kaynakları ve insan sağlığı üzerinde de olumsuz etkilere sahiptir. Tüm bu etkiler göz önünde bulundurulduğunda CO₂ emisyonu üzerinde etkili faktörleri araştırıp, emisyonu azaltıcı politikalar geliştirmek önem arz etmektedir. Bu çalışmada, 2008-2019 yılları arasında OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) ülkelerinin tamamı ele alınarak teknolojik ilerlemenin CO₂ emisyonu üzerindeki etkisi panel veri yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Kişi başı gayrisafi yurt içi hasıla, nüfus ve patent başvuru sayısı (teknolojik ilerleme) değişkenleri bağımsız değişken olarak modele dahil edilmiştir. Panel veri analizi sonuçlarına göre; patent başvuru sayısı, kişi başı gayrisafi yurt içi hasıla ve nüfus değişkenlerinin CO₂ emisyonu dağılımı üzerinde farklı etkilere sahip olduğu görülmüştür. Düşük emisyon düzeylerinde; kişi başı gayrisafi yurt içi hasıla ve nüfus değişkenlerinin etkileri sabit tutulduğunda patent başvuru sayısındaki artışın CO₂ emisyonunu istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde arttırdığı görülmüştür. Yüksek emisyon düzeylerinde ise kişi başı gayrisafi yurt içi hasıla ve nüfus değişkenlerinin etkileri sabitken, patent başvuru sayısında meydana gelen artışın CO₂ emisyonunu istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde azalttığı sonucuna varılmıştır. Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular sayesinde OECD

¹ Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Ekonometri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Aleyna Bese tarafından, Dr. Öğr. Üyesi Merve Ertok Onurlu danışmanlığında hazırlanan "Teknolojik İlerlemenin CO₂ Emisyonları Üzerindeki Etkilerinin Panel Kantil Regresyon Yöntemi İle İncelenmesi: OECD Ülkeleri Üzerine Bir Uygulama" adlı tezden üretilmiştir.

ülkelerinde CO₂ emisyonunu azaltıcı politikalar geliştirmeye katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Karbondioksit Emisyonu, Teknolojik İlerleme, Panel Veri Analizi, OECD

AÇIK BANKACILIK: BİBLİYOMETRİK ANALİZ

Öğr. Gör. Dr. GÜLSEN ALKAÇ ÖZDEMİR

Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu,
gulsenozdemir@uludag.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-5301-9501

ÖZET

Açık bankacılık, bireysel bankacılıkta kapalı ve tam entegre bir değer zincirinden açık bir modele geçişi ifade etmektedir. Açık bankacılık, bireysel müşterilerin ve küçük işletmelerin verilerini diğer bankalarla ve üçüncü kişilerle güvenli bir şekilde paylaşmalarına, kendi ihtiyaçları doğrultusunda ürünleri karşılaştırmalarına ve bankalarını kullanmaya gerek kalmadan hesaplarını yönetmelerine olanak sağlamaktadır. İlgili literatür incelendiğinde konu farklı açılardan incelenmesine karşın ulusal literatürde bibliyometrik analiz kullanılarak yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Uluslararası literatürde ise açık bankacılık konusunda yapılmış bibliyometrik analiz çalışması ise oldukça kısıtlıdır. Bulunan bir adet çalışma ise Google Scholar üzerinden çekilen verilerle yapılmıştır. Türkiye’de bankaların reklamları incelendiğinde ve bankalar tarafından tüketicilere gelen mesajlar incelendiğinde açık bankacılık uygulamalarına yönelik çalışmaların ortaya konmaya başladığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, açık bankacılık ile ilgili akademik çalışmaları biblioshiny programını kullanarak Web of Science (WoS) veri tabanından çekilen verilerle analiz etmektir. WoS veri tabanında “open banking” anahtar kelimesi kullanılarak yapılan araştırma sonucunda 100 adet çalışmaya ulaşılmıştır. Analiz sonucunda açık bankacılık alanındaki çalışmaların gelişme yönü, en çok yayın yapılan dergiler, öncü olan yazarlar ve ülkeler, kavramsal yapılar, akademik işbirlikleri ve konunun zaman içindeki trendinin ortaya koması amaçlanmaktadır. Analiz sonucunda açık bankacılık konusunda temel konular, niş alanlar, gelişen/düşmekte olan konular ve motor temalar ortaya konacaktır. Araştırma sonuçları bu konuda çalışmak isteyen araştırmacılara önemli bilgiler vereceği gibi ilgili literatürle bağlantılı olarak konunun ilişkili olduğu kavramların öğrenilmesi bankacılık sektörünün gelişimi açısından da önemli olacaktır. Türkiye’deki bankalar için literatürdeki öncü konuları öğrenmek, sektördeki rekabette konuya ilgi duyan bankalara da katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Açık Bankacılık, Bibliyometri, Bankacılık, Pazarlama, Tüketici Davranışları

BANKACILIK SEKTÖRÜNDE HİZMET BAŞARISIZLIKLARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZ İLE BİLİMSEL HARİTALANMASI

Öğr. Gör. Dr. GÜLSEN ALKAÇ ÖZDEMİR

Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu,
gulsenozdemir@uludag.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-5301-9501

ÖZET

Sadece hizmet sektöründe değil, üretim de dâhil hemen her sektörde hizmet sunumu müşteri kazanmada ve müşterilerin elde tutulmasında çok önemlidir. Özellikle bankacılık gibi güven ve gizliliğin esas olduğu bir sektörde gerçekleşecek hizmet başarısızlıkları sadece bankaların müşteri kaybetmeleriyle değil, aynı zamanda negatif ağızdan ağıza reklam gibi birçok olumsuz sonuca da neden olacaktır. Bankacılık sektöründe yaşanacak hizmet başarısızlıklarının telafisi de diğer birçok sektöre göre oldukça zordur. Bu nedenle bankacılık sektöründe hizmet başarısızlıklarının olmaması için diğer sektörlerle kıyasla müşteri hizmetlerin çok daha fazla önem verilmektedir. Bankacılıkta hizmet başarısızlıkları üzerine yapılmış çok sayıda farklı konuyla bağlantılı çalışma bulunmaktadır. Ancak ulusla ve uluslararası literatür incelendiğinde konunun bibliyometrik analizler ile bilimsel haritalanmasına ilişkin çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, bankacılık sektöründeki çalışmaların bibliyometrik programlar kullanarak çeşitli yönlerden bilimsel bir tasnifini yapmak ve konunun gelişme yönüne ilişkin bilimsel haritaları çıkarmaktır. Analiz için gerekli veriler farklı veri tabanlarından çekilebilir. Bu çalışma için veriler Web of Science veri tabanından çekilmiştir. Analiz için R stüdyo programı altında çalışan Biblioshiny programı kullanılmıştır. Analiz sonucunda bankacılıktaki hizmet başarısızlıkları anahtar kelimesiyle ilgili hangi yazarlar tarafından hangi konuların çalışıldığı, akademik işbirliklerinin yönü, içerik analiziyle bankacılıkta hizmet başarısızlığı konusundaki temel temaların, motor temaların, niş alanların ve gelişen/azalan temaların hangileri olduğu ortaya konacaktır. Araştırma sonuçları bankacılıkta hizmet kalitesini geliştirmek isteyen bankalara, bankacılıkta hizmet başarısızlıkları konusuna ilgi duyan akademisyenlere yeni bir bakış açısı kazandırabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hizmet Başarısızlığı, Bankacılık, Bibliyometri, Tüketici Davranışları

DİNAMİK PROGRAMLAMA İLE PYTHON UYGULAMASI

**Dr. ŞAHİN İNANÇ¹, Dr.ONUR MESUT ŞENARAS², Doç.Dr. ARZU EREN
ŞENARAS³**

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Keles Meslek Yüksek Okulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü,
sahininanc@uludag.edu.tr - ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0603-1604>

² Bursa Uludağ Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Otomotiv Mühendisliği Bölümü;
osenaras@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4295-801X>

³ Bursa Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü;
arzueren@uludag.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0002-3862-4551

ÖZET

Bu çalışmada geliştirilen Python uygulaması, dinamik programlama yaklaşımını kullanarak çeşitli optimizasyon problemlerini çözmek amacıyla tasarlanmıştır. Dinamik programlama, genellikle tekrarlanan alt problemleri çözerek, daha büyük bir problemin çözümünü elde etmeyi amaçlayan etkili bir algoritmik stratejidir. Bu uygulama, dinamik programlamanın temel kavramlarını ve bu kavramların Python dilinde nasıl uygulandığını anlamak isteyenler için kapsamlı bir kaynak sunmaktadır. Uygulamanın temel odak noktalarından biri, Fibonacci sayıları üzerinden dinamik programlamanın nasıl uygulandığını göstermektir. Fibonacci dizisi, bir sayının önceki iki sayının toplamı olarak elde edildiği bir matematiksel dizidir ve dinamik programlamanın alt problemleri nasıl çözdüğünü anlamak için sıkça kullanılır. Uygulama, Fibonacci dizisi üzerinden yapılan örneklemelerle adım adım ilerleyerek, dinamik programlamanın optimize edici gücünü ortaya koyar. Dinamik programlamanın bir başka önemli örneği de en kısa yol problemleridir. Uygulama, bir ağırlıklı grafik üzerinde çalışarak, bir başlangıç noktasından hedef noktasına olan en kısa yolun ve bu yolun toplam mesafesinin nasıl hesaplandığını gösterir. Algoritma, her adımda en kısa mesafeli düğümü seçerek ve bu düğüme komşu olan düğümlerin mesafelerini güncelleyerek en kısa yolun nasıl belirleneceğini adım adım açıklamaktadır. Bu örnek, dinamik programlamanın gerçek dünya problemlerine nasıl uygulanabileceğini anlamak için değerli bir örnek sunar. Uygulama aynı zamanda dinamik programlamanın optimize edici gücünü vurgulamak için karmaşık bir alt problemin çözümüne de odaklanır. Bu bağlamda, bir dizi yemek malzemesinin belirli besin değerlerini ve fiyatlarını içeren bir problem üzerinden giderek, en uygun beslenme planını oluşturmayı amaçlamaktadır. Dinamik programlama, bu tür karmaşık problemlerde de nasıl kullanılabilir, alt problemlerin

nasıl tanımlanıp çözülebileceği konularında ayrıntılı bir şekilde ele alınmaktadır. Sonuç olarak, bu çalışmada Python uygulaması ile, dinamik programlama kavramlarını anlamak ve uygulamak isteyenlere geniş bir perspektif sunmaktadır. Fibonacci dizisi, en kısa yol problemleri ve karmaşık optimizasyon problemleri üzerinden adım adım ilerleyen uygulama, dinamik programlamanın teorik temellerini güçlü bir şekilde vurgularken, pratik uygulamalarıyla da zenginleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Dinamik Programlama, En Kısa Yol Problemleri, Python ile Programlama.

GEZGİN SATICI PROBLEMLERİ İÇİN PYTHON UYGULAMASI

**Dr.ONUR MESUT ŞENARAS¹, Dr. ŞAHİN İNANÇ², Doç.Dr. ARZU EREN
ŞENARAS³**

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Otomotiv Mühendisliği Bölümü; osenaras@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4295-801X>

² Bursa Uludağ Üniversitesi, Keles Meslek Yüksek Okulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, sahininanc@uludag.edu.tr - ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0603-1604>

³ Bursa Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü; arzueren@uludag.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0002-3862-4551

ÖZET

Bu çalışma, Python uygulaması ile Gezgin Satıcı Problemi'ni çözmek amacıyla geliştirilmiştir. Geliştirilen Python tabanlı uygulama, Gezgin Satıcı Problemi'ni çözmek amacı güder ve bu sorunu ele almak için bir yaklaşık yöntem kullanmaktadır. Gezgin Satıcı Problemi, bir satıcının belirli bir şehir kümesini en kısa yol rotasıyla ziyaret etme ihtiyacını içeren bir kombinasyon optimizasyon problemidir ve NP-hard sınıfına aittir. Bu uygulama, kullanıcılara şehirler arasındaki en kısa rotayı ve bu rotanın toplam mesafesini bulma yeteneği sunar, ancak bunu yaparken daha hızlı ve hesaplamalı olarak yaklaşık bir çözüm stratejisi kullanır. Uygulamanın ana odak noktası, tüm şehir kombinasyonlarını tek tek denemek yerine, şehirler arasındaki mesafelerin matrisini temel alarak ve bir başlangıç noktasını belirleyerek, her adımda en yakın şehri seçmeye dayanır. Bu yaklaşım, brute force yöntemlerine kıyasla daha hızlı bir çözüm sunar, bu da uygulamanın daha büyük veri setleri veya karmaşık şehir düzenlemeleri gibi zorlu senaryolarla daha etkili bir şekilde başa çıkabilmesini sağlar. Uygulama, kullanıcı dostu bir arayüz sağlar, bu da kullanıcıların şehirler arasındaki mesafeleri belirleyebilmelerine, başlangıç ve bitiş noktalarını tanımlamalarına ve ardından en yakın yaklaşımla en kısa rotayı ve bu rotanın toplam mesafesini bulmalarına imkan tanır. Python'un esnek dil yapısı, algoritmanın anlaşılabilirliğini artırarak kullanıcıların uygulamayı daha etkili bir şekilde kullanmalarına olanak tanır. Gezgin Satıcı Problemi'nin NP-hard olması, bu uygulamanın kullanıcılarını daha büyük veri setleri veya karmaşık şehir düzenlemeleri gibi daha zorlu senaryolara yönlendirmesi bakımından önemlidir. Yine de, uygulama, kullanıcılarına hızlı ve pratik bir çözüm sunarak, daha karmaşık problemlerle başa çıkabilme yeteneği konusunda düşünceleri için bir temel

sağlar. Sonuç olarak, bu Python tabanlı uygulama, Gezgin Satıcı Problemi'nin yaklaşık bir çözümü için tasarlanmıştır ve kullanıcılara etkili bir çözüm stratejisi sunarak, bu karmaşık optimizasyon problemiyle başa çıkma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Gezgin Satıcı Problemi, En Yakın Yaklaşım Yöntemi, Python ile Programlama.

SPORCU ANTRENÖR İLİŞKİLERİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Doçent Dr., ÇİĞDEM ÖNER ¹

¹ İstanbul Rumeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, esenlik@cigdemoner.com.tr
0000-0002-1939-0526

ÖZET

Sporcuların kariyer yaşantıları boyunca geliştirdikleri teknik taktik bilginin öğreticisi oldukları kadar, kişisel tarzları ile rol model alınan, kimi zaman da kendisinden kaçınılan, korkulan bir kimlik kazanan antrenörlerin performansa dayalı ilişkiler ağındaki belirleyiciliği yadsınamaz bir gerçek olarak değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeye dayanarak, bu çalışmada ilgili alanyazında sporcu antrenör ilişkisini konu edinen araştırmaların gelişimsel süreçlerini gözden geçirmek, bu ekseninde üretilen yayınların kapsamlı bibliyometrik analizinin gerçekleştirilmesi amaç edinildi. Araştırmanın amacı doğrultusunda, Web of Science veritabanında tanımlı olan Social Sciences Citation Index (SSCI), Science Citation Index Expanded (SCIE), Emerging Sources Citation Index (ESCI) ve Arts & Humanities Citation Index (AHCI) atıf indekslerinde 1985-13 Aralık 2023 tarih aralığında yayımlanan araştırma makaleleri incelendi. İlgili makalelerden spor ve psikoloji ile ilişkili olduğu düşünülen 12 farklı alt bilim kategorisi altında listelenen 1.871 makale araştırma birimi olarak seçildi. Bibliyometrik analiz uygulamalarında VOSviewer 1.6.19 kullanıldı. Elde edilen veriler, atıf analizi, ortak atıf analizleri, bibliyometrik eşleştirme analizi, ortak yazarlık analizi, ortak oluşum analizleri, ortak kelime analizleri ile çözümlendi. Bulgular, 2021 yılının 177 makale ve 5.482 atıf ile en çok alıntı yapılan yayınlara tanıklık ettiğini gösterdi. Atıf analizi bulguları, en çok atıf yapılan yayının Harmon vd.'ne ait olduğunu, en fazla atıf alan dergi, yazar, kurum ve ülkenin sırasıyla Psychology of Sport and Exercise, Sofia Jowett, Loughborough University ve USA olduğunu vurguladı. Bibliyometrik eşleştirme sonuçları, en yüksek toplam bağlantı gücüne sahip dergi, kurum ve ülke olarak sırasıyla Psychology of Sport and Exercise, Loughborough University ve İngiltere'ye işaret etti. Bir diğer bulguya göre, en sık başvurulan anahtar kelimeler antrenörlük, antrenör-sporcu ilişkisi, performans, spor ve sporculardır. Araştırma özetlerinde en çok öne çıkan terimler ise performans, algı, rol, zaman ve bağlamdır. Sonuç olarak, yazarlar, yayıncılar, kuruluşlar ve uluslar dahil olmak üzere kilit aktörler arasındaki bağlantılar, geniş ve içerik açısından zengin literatürün arka planında ortaya çıkmakta ve kurdukları anlamlı ve sağlam etkileşimler, akademik verimliliğe ve üretkenliğe katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Antrenör-sporcu ilişkisi, sportif performans, psikolojik performans.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ATHLETE COACH RELATIONSHIPS

ABSTRACT

Coaches' decisive role in the athletes' performance-based relationships is an undeniable reality, as not only instructors of the technical and tactical knowledge developed by athletes throughout their careers but also serving as role models with their styles, and sometimes gaining an identity that is avoided and feared. This study aimed to review the research's developmental processes on the athlete-coach relationship in the relevant literature and conduct a comprehensive bibliometric analysis of the publications. As per the research objective, the review process scrutinized scholarly articles featured in the Social Sciences Citation Index (SSCI), Science Citation Index Expanded (SCIE), Emerging Sources Citation Index (ESCI), and Arts&Humanities Citation Index (AHCI) indexes available in the Web of Science database, from 1985 to 13 December 2023. Across 12 sub-science categories related to sports and psychology, 1,871 articles were incorporated as research units. Bibliometric analysis was performed using VOSviewer 1.6.19. Evaluating data, citation analysis, co-citation analysis, bibliometric matching analysis, co-authorship analysis, co-occurrence analysis, and co-word analysis were employed. Findings indicated that 2021 witnessed the most cited publications, with 177 articles and 5,482 citations. Citation analysis highlighted that the most cited publication authored by Harmon et al. The most cited journals, authors, institutions, and countries are Psychology of Sport and Exercise, Sofia Jowett, Loughborough University, and USA. Bibliometric matching results pointed to Psychology of Sport and Exercise, Loughborough University, and England having the highest total link strength as journals, institutions, and countries, respectively. Another result noted coaching, coach-athlete relationship, performance, sports, and athletes as the most commonly used keywords. The most prominent terms in the abstracts were performance, perception, role, time, and context. Conclusionally, the connections among the key actors, including authors, publishers, organizations, and nations, appear in the background of extensive and content-rich literature, and the meaningful and robust interactions they establish contribute to academic efficiency and productivity.

Keywords: Coach-athlete relationship, sports performance, psychological performance.

KINOVEA YAZILIMININ İNCELENMESİ VE SPOR BİLİMLERİ ALANINA YÖNELİK KULLANIM ÖNERİLERİ

Doç. Dr. MEHMET İMAMOĞLU

Sinop Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü
mehmet.imamoglu@outlook.com - 0000-0001-9820-106X

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Kinovea yazılımının incelenmesi ve spor bilimleri alanına yönelik kullanım önerileri sunmaktır. Kinovea, hareket analizi amacıyla geliştirilmiş bir video açıklama aracıdır; bu yazılım, videolardaki hareketi tespit etme, yavaşlatma, karşılaştırma, açıklama ekleme ve ölçme gibi işlemlere sahiptir. Yazılımın karşılama ekranında üstte ana menü (dosya, düzenle, görünüm, imaj, video, araçlar, seçenekler, yardım) ve araçlar (aç, kaydet, gezgin, oynatma ekranı, çift oynatma ekranı, yakalama ekranı, çift yakalama ekranı), solda gezgin paneli ve ortada ekranlara ait panel yer almaktadır. Kinovea yazılımı kullanılarak hazırlanan akademik çalışmaların Web of Science Kategorileri arasında yer alan Spor Bilimleri, Konaklama Serbest Zaman Spor Turizm, Eğitim Araştırmaları, Rehabilitasyon, Elektrik Elektronik, Multidisipliner Bilimler, Biyomedikal, Ortopedi ve Kamu Çevre İş Sağlığı gibi birçok alanda yayımlandığı görülmektedir. Kinovea yazılımını sporcular, antrenörler, fizyoterapistler, spor bilimcileri, araştırmacılar, öğrenciler, eğitmenler ile spor takımları ve kulüpler tercih edebilir. Kinovea yazılımı; hareket analizi, biyomekanik değerlendirme, teknik analiz, taktiksel analiz, performans izleme, yarış stratejisi geliştirme, fiziksel hazırlık, rehabilitasyon, yetenek geliştirme, teknoloji destekli eğitim ve öğretim, postür değerlendirmesi, koordinasyon ve motor kontrol araştırmalarına yönelik olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kinovea, Spor bilimleri, Görüntü analizi.

EXAMINATION OF KINOVEA SOFTWARE AND SUGGESTIONS FOR USAGE IN THE FIELD OF SPORTS SCIENCES

ABSTRACT

This study aims to analyze the Kinovea software and provide suggestions for its use in the field of sports sciences. Kinovea is a video annotation tool developed for motion analysis; this software has functions such as detecting, slowing down, comparing, annotating, and measuring motion in videos. The interface of the software includes the main menu (file, edit, view, image, video, tools, options, help) and tools (open, save, navigator, playback screen, double playback screen, capture screen, double capture screen) at the top, the navigator panel on the left, and the panel of screens in the middle. It is seen that academic studies prepared using Kinovea software have been published in many fields such as Sports Sciences, Hospitality Leisure Sports Tourism, Educational Research, Rehabilitation, Electrical Electronics, Multidisciplinary Sciences, Biomedical, Orthopedics, and Public Environment Occupational Health, which are among the Web of Science Categories. Kinovea software can be used by athletes, coaches, physiotherapists, sports scientists, researchers, students, trainers, sports teams and clubs.

Kinovea software can be used for movement analysis, biomechanical evaluation, technical analysis, tactical analysis, performance monitoring, race strategy development, physical preparation, rehabilitation, skill development, technology-assisted education and training, posture assessment, coordination, and motor control research.

Keywords: Kinovea, Sports sciences, Image analysis.

MIT APP INVENTOR PLATFORMUNUN İNCELENMESİ VE SPOR BİLİMLERİ ALANINA YÖNELİK UYGULAMA ÖNERİLERİ

Doç. Dr. Mehmet İMAMOĞLU

Sinop Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü
mehmet.imamoglu@outlook.com - 0000-0001-9820-106X

ÖZET

Bu çalışmanın amacı MIT App Inventor platformunun incelenmesi ve bu platform aracılığıyla spor bilimleri alanına yönelik geliştirilebilecek uygulama önerileri sunmaktır. MIT App Inventor, Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (MIT) tarafından Android tabanlı mobil uygulamaların geliştirilmesini kolaylaştırmak için oluşturulan bir platformdur, özellikle programlama becerisi olmayanlar veya yeni başlayanlar için blokları sürükleyip birbirine bağlayarak kod benzeri mantık oluşturmasına olanak tanıyan blok tabanlı bir arayüz aracılığıyla mobil uygulamalar oluşturma fırsatı sunmaktadır. Ücretsiz ve çevrimiçi bir platform olması, geliştirilen uygulamaların anlık olarak test edilebilmesi için emülatör ya da benzeri olanaklarla mobil telefonlarda görüntülenebilmesi platformun tercih edilme nedenleri arasında sayılabilir. MIT App Inventor konum sensörü, harici sensörler, XML ve Web hizmetlerini desteklemesi gibi gelişmiş özellikleri de barındırmaktadır. Platform aracılığıyla; Antrenman Programı Oluşturucu ve Takibi, Oyuncu Performans Analizi, Maç Analiz ve Taktik, Yarış ve Zamanlama, Beslenme Takibi, Sağlık Günlükleri, Lig Yönetimi, Spor Psikolojisi ve Mental Antrenman Yardımı, Park ve Rekreasyon Alanı Haritası, Doğa Yürüyüşü ve Gezi Rehberi, Rekreasyonel Eğitim ve Beceri Geliştirme; Taraftar/Seyirci Etkileşimi, Takım Bütçe ve Kaynak Yönetimi, Sporcu Transfer ve Yetenek Takibi gibi alanlarda mobil uygulamalar geliştirilebilir. Bu tür uygulamalar sporcular, antrenörler ve teknik ekip, spor yöneticileri ve kulüp yetkilileri, rekreasyon ve doğa severler ile taraftarlar ve seyirciler gibi sporun birçok paydaşı tarafından faydalı bir şekilde kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Mobil uygulama, spor bilimleri, blok tabanlı kodlama.

EXAMINATION OF THE MIT APP INVENTOR PLATFORM AND APPLICATION SUGGESTIONS FOR THE FIELD OF SPORTS SCIENCES

ABSTRACT

This study aims to examine the MIT App Inventor platform and provide application suggestions that can be developed for the field of sports sciences through this platform. MIT App Inventor is a platform created by the Massachusetts Institute of Technology (MIT) to facilitate the development of Android-based mobile applications, especially for those with no programming skills or beginners; it offers the opportunity to create mobile applications through a block-based interface that allows them to create code-like logic by dragging and connecting blocks. The fact that it is a free online platform and can be displayed on mobile phones with emulators or similar facilities for instant testing of the developed applications can be counted among the reasons why the platform is preferred. MIT App Inventor also includes advanced features such as

location sensors, external sensors, and XML and web services support. Through the platform, mobile applications can be developed in areas such as Training Program Builder and Tracking, Player Performance Analysis, Match Analysis and Tactics, Racing and Scheduling, Nutrition Tracking, Health Diaries, League Management, Sports Psychology and Mental Training Assistance, Park and Recreation Area Map, Hiking and Sightseeing Guide, Recreational Training and Skill Development; Fan/Audience Interaction, Team Budget and Resource Management, Athlete Transfer and Talent Tracking. Such applications can be usefully utilized by many stakeholders of sports, such as athletes, coaches, technical staff, sports managers and club officials, recreation and nature lovers, fans, and spectators.

Keywords: Mobile application, sport sciences, block-based coding.

ÇOK BOYUTLU ALGILANAN SOSYAL DESTEK VE İSTATİSTİK ÖZ YETERLİLİK İNANCI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr.İSMAİL DURAK ¹, Doç.Dr.HAKAN TAHİRİ MUTLU ²

¹Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, ismaildurak@duzce.edu.tr - 0000-0002-8898-9639

²Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
tahirimutlu@ibu.edu.tr - 0000-0002-8964-2696

ÖZET

Üniversite öğrencileri başta sorumlu oldukları bazı derslerde karşılaştıkları zorluklar olmak üzere üniversite hayatında çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu zorlukların üstesinden gelip akademik ve sosyal hayatta başarılı olmalarını etkileyen birçok faktör olduğu ilgili literatürde belirtilmiştir. Bunlar arasında çok boyutlu algılanan destek özellikle son yarım yüzyılda sosyal destekten farklı olarak araştırmaların odağında yer almıştır. Çok boyutlu algılanan sosyal destek kavramı kişinin sosyal bağlarının kendisi için ne kadar destekleyici olduğuna dair algısıyla ilişkilidir. Özellikle sayısal alt yapısı güçlü olmayan öğrencilerin matematik ve istatistik gibi derslerde başarılı olmalarında algıladıkları çok boyutlu sosyal destek etkili olabilmektedir. Öğrencilerin bu tür dersleri başarıp başarmayacağına öne çıkan bir diğer etmen ise o derse yönelik olan öz yeterlilik inancıdır. Bu doğrultuda yapılan bu araştırmada çok boyutlu algılanan sosyal destek ile istatistik öz yeterliliği arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaçla Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden yüz yüze anket yöntemiyle 229 anket verisi toplanmıştır. Oluşturan ankette, çok boyutlu algılanan destek, istatistik öz yeterliliği ölçekleri ve katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin maddeler bulunmaktadır. Çalışmanın verilerini analiz etmek için SPSS 26 istatistiksel paket programı kullanılmıştır. Yapılan normallik testleri sonucunda verilerin normal dağıldığı tespit edilmesinden dolayı araştırma hipotezlerini test etmek için parametrik istatistiksel analiz yöntemlerinden t-testi, ANOVA, faktör analizi, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Araştırma sonucunda çok boyutlu algılanan destek ile istatistik öz yeterlilik inancı arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, bu değişkenlerin ortalamalarının bazı sosyo-demografik özelliklere göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarının başta istatistik eğitimcileri olmak üzere diğer eğitimcilere de katkıda bulunacağı, ayrıca politika yapıcılara yol gösterici olacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Çok boyutlu algılanan destek, istatistik öz yeterlilik inancı, üniversite öğrencisi, akademik başarı

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN MULTIDIMENSIONAL PERCEIVED SOCIAL SUPPORT AND STATISTICAL SELF-EFFICACY BELIEF

ABSTRACT

Students at universities confront a variety of challenges throughout their time there, particularly those related to the courses they are responsible for. The related research states that a variety of factors influence their capacity to overcome these challenges and achieve success in both their social and academic lives. Among these, multidimensional perceived support has been at the center of research, unlike social support, especially in the last half century. The multidimensional concept of perceived social support is related to a person's perception of how supportive their social ties are for them. In particular, the multidimensional social support perceived by students who do not have a strong numerical background can be effective in their success in courses such as mathematics and statistics. Another factor that stands out in determining whether students will succeed in such courses is their self-efficacy belief for that course. In this direction, this research aimed to reveal the relationship between multidimensional perceived social support and statistical self-efficacy beliefs. For this purpose, 229 survey data were collected from students studying at Düzce University Faculty of Business Administration by face-to-face survey method. The survey contains items regarding multidimensional perceived support, statistical self-efficacy scales, and demographic characteristics of the participants. The study's data were analyzed using the statistical tool SPSS 26. Since it was determined that the data was normally distributed as a result of the normality tests, parametric statistical analysis methods such as t-test, ANOVA, factor analysis, correlation and regression analyze were used to test the research hypotheses. As a result of the research, it was determined that there was a relationship between multidimensional perceived support and statistical self-efficacy belief. It was also discovered that these variables' means vary depending on some sociodemographic factors. It is expected that the research will contribute to other educators, especially statistics educators, and will guide policy makers.

Keywords: Multidimensional perceived support, statistical self-efficacy beliefs, university student, academic success

YAPAY ZEKÂ KULLANILARAK AKADEMİK ÇALIŞMALAR YAPMANIN ETİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. HAKAN TAHİRİ MUTLU¹, Doç. Dr. İSMAİL DURAK²

¹ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İİBF, tahirimutlu@ibu.edu.tr - 0000-0002-8964-2696

² Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, ismaildurak@duzce.edu.tr - 0000-0002-8898-9639

ÖZET

Akademik çalışmaların en önemli kısımlarından biri, ilgili konuya ait alınyazın taramasının yapılması ve en uygun ve en güncel olanlardan faydalanılarak literatürün yazılmasıdır. Kimi zaman cümle tekrarları yapılabilmekte; aynı cümle, farkına varılmadan farklı yazarlar kaynak gösterilerek yazılabilmektedir. Özellikle lisansüstü tezlerin önemli bir bölümünü oluşturan literatür kısmının yazımı belki de en çok zamanın harcandığı bölüm olarak karşımıza çıkmaktadır. Çoğunlukla yabancı kaynaklardan çeviri yapılarak oluşturulan literatür bölümü gereksiz tekrarlara sahne olmaktadır. Bu bildiri, yapay zekâ kullanımının akademik çalışmalarda etik konuları nasıl etkilediğini ve bu kullanımın doğru bir şekilde nasıl yönetilebileceğini ele almaktadır. Yapay zekâ, veri analizi, öneri sistemleri, literatür yazma ve dil çevirisi gibi alanlarda akademik araştırmalara önemli katkılarda bulunmaktadır. Ancak, bu teknolojinin kullanımıyla beraber etik sorular ve endişeler de ortaya çıkmaktadır. Özellikle yapay zekâ tarafından oluşturulan literatürde kaynak gösterimindeki hatalar ya da eksiklikler intihal sorununu da ortaya çıkarmaktadır. Buna karşın her yerde erişimi kolaylıkla bulunan literatürün özellikle tezlerde tekrar tekrar bir daha yazılması, “kopyala yapıştır” literatür yazımına çoğu enerji ve zamanın harcanması araştırmacıların gereksiz yere efor sarf etmesine sebep olmaktadır. Tezin kalite ölçütlerinden birinin sayfa sayısı ve literatürün çokluğu gibi yanlış bir algının yaygın olduğu ülkemizde bu uygulamalara maalesef oldukça fazla karşılaşılmaktadır. Yabancı kaynaklar incelendiğinde ise özellikle de yabancı tezlerde literatür kısmının çok fazla yazılmadığı, çalışmanın odak noktasını araştırma yöntem ve teknikleri ile uygulama kısımlarının oluşturduğu görülmektedir. “ChatGBT” benzeri yapay zekâ programlarının bu tarz literatür yazımını anında yapması ve gerçekten de akademik bir dil kullanarak ortaya çok güzel çalışmalar çıkarması literatür yazma sorununu ortadan kaldırmaya yönelik iyi bir adım olarak görülmektedir. Bu çalışma çerçevesinde yapılan araştırmalar sonucunda yapay zekâ tarafından hazırlanan literatürün -gerekli kaynak gösterme sorunlarının çözülmesi, veri gizliliği ve güvenliğinin sağlanması ve şeffaflık koşuluyla- etik ve ahlaki sorumlulukları sağladığı; kanuni yükümlülükleri de ihlal etmediği savunulmaktadır. Bununla birlikte ülkemizde yapay zekânın literatür yazımında kullanılması ile birlikte yazılan tezlerde ve diğer akademik çalışmalarda enerjinin literatür yazımına değil de araştırmanın yöntem, teknik ve uygulama kısmına harcanması sağlanarak daha kaliteli çalışmaların yapılması gerçekleşmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, akademik literatür yazımı, etik

ETHICAL EVALUATION OF CONDUCTING ACADEMIC STUDIES USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE

ABSTRACT

One of the most important parts of academic studies is to scan the literature on the relevant subject and write the literature using the most appropriate and up-to-date ones. Sometimes sentences may be repeated; The same sentence can be written by citing different authors without realizing it. Especially the writing of the literature section, which constitutes an important part of postgraduate theses, is perhaps the section where the most time is spent. The literature section, which is mostly composed of translations from foreign sources, is subject to unnecessary repetitions. This paper discusses how the use of artificial intelligence affects ethical issues in academic studies and how this use can be managed correctly. Artificial intelligence makes significant contributions to academic research in areas such as data analysis, recommendation systems, literature writing and language translation. However, ethical questions and concerns also arise with the use of this technology. Especially in the literature created by artificial intelligence, errors or deficiencies in citing sources also reveal the problem of plagiarism. On the other hand, writing the literature, which is easily accessible everywhere, over and over again, especially in theses, and spending most of the energy and time on "copy-paste" literature writing causes researchers to spend unnecessary effort. Unfortunately, these practices are quite common in our country, where it is widely believed that one of the quality criteria of the thesis is the number of pages and the abundance of literature. When foreign sources are examined, it is seen that the literature section is not written much, especially in foreign theses, and the focus of the study consists of research methods and techniques and application sections. The fact that artificial intelligence programs such as "ChatGBT" can write this kind of literature instantly and produce very good works using an academic language is seen as a good step towards eliminating the problem of writing literature. As a result of the research conducted within the framework of this study, it has been determined that the literature prepared by artificial intelligence provides ethical and moral responsibilities - provided that the necessary referencing problems are solved, data confidentiality and security are ensured and transparency is provided; It is argued that it does not violate legal obligations. In addition, with the use of artificial intelligence in literature writing in our country, higher quality studies will be achieved by ensuring that energy is spent on the method, technique and application part of the research, rather than on literature writing, in the theses and other academic studies written.

Key Words: Artificial intelligence, academic literature writing, ethics

YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİ: YENİ TESTLERDEN YENİ BULGULAR

Prof. Dr. BURAK GÜRİŞ¹, Doç. Dr. AYCAN HEPSAĞ²

¹İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, bguris@istanbul.edu.tr, ORCID:
0000-0003-0562-4130

²İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, hepsag@istanbul.edu.tr,
ORCID: 0000-0001-6223-6914

ÖZET

Enerji tüketimi ülkelerin büyüme ve kalkınma performanslarında önemli bir rol oynamaktadır. Tüketilen enerji kaynaklarının önemli bir kısmı fosil kaynaklı yakıtlardan sağlanmaktadır. Günümüzde küresel ısınmanın yarattığı etkiler, yenilenebilir enerji kaynaklarının önemini arttırmıştır. Bu çalışmada yenilenebilir enerji tüketiminde şokların kalıcı etkiye sahip olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular Heinen, Michael, Sibbertsen (2013) tarafından geliştirilen, farklı geçiş fonksiyonlu yumuşak geçişli otoregresif model kullanan doğrusal olmama ve birim kök testinden elde edilmiştir. Bu bulgulara göre, yenilenebilir enerji tüketimi verileri doğrusal olmayan özellikler sergilemektedir. Ayrıca yenilenebilir enerji tüketimi verilerinde şokların kalıcı etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir Enerji Tüketimi, Doğrusal Olmama Testi, Birim Kök Testi

GENÇ GÜREŞÇİLERE UYGULANAN KUVVET ANTRENMANLARININ ANTROPOMETRİK PARAMETRELERE ETKİSİ

Turan GÖKTAŞ¹, Dr. Öğr. Üyesi Faruk GÜVEN²

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Rekreasyon
Yönetimi, Turangoktas1@gmail.com – 0000-0002-0165-479x

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Rekreasyon
Yönetimi, farukguven@kmu.edu.tr - 0000-0001-6186-8784-5052532637

ÖZET

Bu çalışmada, 12-14 yaş, 10 güreşçiye 8 hafta uygulanan kuvvet antrenmanlarının antropometrik parametrelere etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 12,4 yıl, boy ortalaması 168,6 cm ve kilo ortalaması 67,9 kg'dır. Verilerin toplanması Araştırma, ön test-son test kontrollü deneysel bir çalışmadır. Çalışmaya katılan güreşçilere, haftada 3 gün, 45 dakikalık kuvvet antrenman programı uygulanmıştır. Antrenman programı, bench press, leg press, leg extension, leg curl, chest press, shoulder press, mekik izometrik kasılma süresi ve mekik 30 saniye tekrar sayısı egzersizlerini içermektedir. Testler Konya Selçuklu Belediyesi Spor tesislerinde yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizleri için İstatistiksel önem düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir. Tüm istatistiksel hesaplamalarda SPSS 20.0 paket programı ile “Paired Sample t Testi” kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analiz sonuçlarında; güreşçilerin kuvvet, kas kütlesi ve vücut kompozisyonunda önemli değişiklikler olduğu bulunmuştur (Kuvvet: Güreşçilerin bench press, leg press, leg extension, leg curl, chest press, shoulder press, mekik izometrik kasılma süresi ve mekik 30 saniye tekrar sayısı değerlerinde artışlar görülmüştür.($p<0,05$). Bu artışlar, güreşçilerin antrenman programının bu egzersizlerdeki kuvvet değerlerini önemli ölçüde artırdığını göstermektedir ($p<0,05$). Kas kütlesi: Güreşçilerin omuz, göğüs, karın, kalça ve kol çevre ölçülerinde artışlar görülmüştür. Bu artışlar, güreşçilerin antrenman programının bu bölgelerdeki kas kütlesini artırdığını göstermektedir ($p<0,05$). Vücut kompozisyonu: Güreşçilerin deri altı yağ yüzdesinde azalma görülmüştür. Bu azalma, güreşçilerin antrenman programının yağ oranını azalttığını göstermektedir ($p<0,05$). Sonuç olarak, 8 haftalık bir antrenman programı, güreşçilerin kuvvet, kas kütlesi ve vücut kompozisyonunu önemli ölçüde iyileştirebileceği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Güreş, Kuvvet, Vücut Kompozisyonu.

THE EFFECT OF STRENGTH TRAINING ON ANTHROPOMETRIC PARAMETERS IN YOUNG WRESTLERS

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the effect of 8 weeks of strength training on anthropometric parameters in 10 wrestlers aged 12-14 years. The average age of the participants was 12.4 years, average height was 168.6 cm and average weight was 67.9 kg. Data collection The study was a pre-test-post-test controlled experimental study. The wrestlers participating in the study were applied a 45-minute strength training programme 3 days a week. The training programme included bench press, leg press, leg extension, leg curl, chest press, shoulder press, sit-up isometric contraction time and sit-up 30 seconds repetition time exercises. The tests were performed in Konya Selçuklu Municipality Sports facilities. Statistical significance level was accepted as 0.05 for statistical analyses of the data obtained in the study. All statistical calculations were performed by using "Paired Sample t Test" with SPSS 20.0 package programme. The results of the data analyses showed that there were significant changes in the strength, muscle mass and body composition of the wrestlers (Strength: Increases were observed in bench press, leg press, leg extension, leg curl, leg curl, chest press, shoulder press, sit-up isometric contraction time and sit-up 30 seconds repetitions ($p<0,05$). These increases indicate that the training programme of the wrestlers significantly increased the strength values in these exercises ($p<0,05$). Muscle mass: Wrestlers' shoulder, chest, abdomen, hip and arm circumference measurements increased. These increases indicate that the wrestlers' training programme increased the muscle mass in these areas ($p<0,05$). Body composition: The percentage of subcutaneous fat decreased in wrestlers. This decrease indicates that the wrestlers' training programme decreased the fat percentage ($p<0,05$). In conclusion, it seems that an 8-week training programme can significantly improve the strength, muscle mass and body composition of wrestlers.

Keywords: Wrestling, Strength, Body Composition

FİZİKSEL AKTİVİTENİN BİREYLERDE ATILGANLIĞA ETKİSİNİN CİNSİYET VE FARKLI DEĞİŞKENLER YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

YILDIRAY ORTAHİSAR ¹, Doç. Dr. YENER AKSOY ²

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği
Yüksek Lisans, y.ortahisar61@gmail.com, 0009-0003-6777-4174

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü
yeneraksoygsim@gmail.com - 0000-0002-1899-4096

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, spor yapan bireylerin cinsiyet değişkenlerine göre atılganlık düzeylerinin incelenmesidir. Çalışmada spor yapan bireylerin atılganlık düzeyleri; cinsiyet ve çalışma durumu değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini; 2023 yılında, fiziksel amaçlı aktivite olarak spor yapan bireylerden rastgele örneklem yöntemi ile seçilmiş, toplam 230 (n erkek=115; n kadın=115) birey oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler, kişisel bilgi formu ve Topukçu (1982) tarafından geliştirilen “Atılganlık Envanteri” Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın verileri, betimsel istatistikler ve T testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırma ile ilgili istatistiksel sonuçlara bakıldığında; cinsiyet değişkenine göre atılganlık düzeylerinde, özel spor salonlarında spor yapan kadın ve erkek bireylerin atılganlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Spor yapan kadın ve erkek bireylerin ve çalışma durumu ile ilgili atılganlık düzeyleri arasında istatistiksel bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Bu sonuçlara bakıldığında örneklem grubu üzerinde kadın bireylerin erkek bireylere göre daha atılgan oldukları sonucuna varılmıştır. Sportif aktiviteye katılmanın ve çalışma durumunun atılganlık duygusunu artırmaya yardımcı olabileceği bu nedenle bireylerin spor yapmaya teşvik edilmesi ve daha sosyal olmaya teşvik edilmesi gerektiği sonucuna varılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet, Spor, Fiziksel Aktivite, Atılganlık

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF PHYSICAL ACTIVITY ON ASSERTIVENESS IN INDIVIDUALS IN TERMS OF GENDER AND DIFFERENT VARIABLES

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the assertiveness levels of individuals who do sports according to gender variables. In the study, the assertiveness levels of individuals who do sports; It was examined in terms of gender and employment status variables. The sample of the research; In 2023, a total of 230 (n male=115; n female=115) individuals were randomly selected from individuals who do sports as physical activities. The data obtained in the study were collected using the personal information form and the "Assertiveness Inventory" Scale developed by Topukçu (1982). The data of the study were evaluated using descriptive statistics and T test. When the statistical results related to the research are examined; A statistically significant difference was found between the assertiveness levels of male and female individuals who did sports in private gyms according to the gender variable ($p < 0.05$). There was no statistically significant difference between the assertiveness levels of male and female individuals who did sports and their employment status ($p > 0.05$). Considering these results, it was concluded that female individuals were more assertive than male individuals in the sample group. It can be concluded that participating in sports activity and working status can help increase the sense of assertiveness, so individuals should be encouraged to do sports and be more social.

Keywords: Gender, Sports, Physical Activity, Assertiveness

FARKLI ÜNİVERSİTELERİN SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTELERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERDE SİGARA VE ALKOL KULLANIMININ YALNIZLIK DURUMLARINA ETKİSİ

Doç. Dr. YENER AKSOY ¹, YILDIRAY ORTAHİSAR ²

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü
yeneraksoygsim@gmail.com - 0000-0002-1899-4096

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Yüksek
Lisans, y.ortahisar61@gmail.com, 0009-0003-6777-

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, farklı üniversitelerin spor bilimleri fakültesinde okuyan üniversite öğrencilerinin sigara ve alkol kullanımının yalnızlık düzeylerinin incelenmesidir. Çalışmada spor yapan bireylerin yalnızlık düzeyleri; sigara ve alkol kullanım durumu değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini; 2023 yılında, farklı üniversitelerin spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören ve rastgele örneklem yöntemi ile seçilmiş, toplam 244 birey oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler, kişisel bilgi formu ve Demir (1989) tarafından Türkçeye uyarlanan, UCLA (University of California Los Angeles) Yalnızlık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın verileri, betimsel istatistikler ve T testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırma ile ilgili istatistiksel sonuçlara bakıldığında; sigara ve alkol değişkenlerine göre yalnızlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$). İstatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında sigara kullanan bireylerin kullanmayan bireylere göre yalnızlık durumu fazla olarak ortaya çıkmaktadır. Alkol kullanan bireylerde ise kullanmayan bireylerin yalnızlık durumunun fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Alkol, Bağımlılık, Sigara, Üniversite öğrencisi, Yalnızlık

THE EFFECT OF SMOKING AND ALCOHOL USE ON LONELINESS IN STUDENTS STUDYING AT THE FACULTIES OF SPORTS SCIENCES OF DIFFERENT UNIVERSITIES

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the loneliness levels of smoking and alcohol use of university students studying in the faculty of sports sciences of different universities. In the study, the loneliness levels of individuals who do sports; It was examined in terms of smoking and alcohol use variables. The sample of the research; In 2023, a total of 244 individuals studying at the sports sciences faculties of different universities and selected by random sampling method constitute a total of 244 individuals. The data obtained in the study were collected using the personal information form and the UCLA (University of California Los Angeles) Loneliness Scale, which was adapted to Turkish by Demir (1989). The data of the study were evaluated using descriptive statistics and T test. When the statistical results related to the research are examined; There was no statistically significant difference between loneliness levels according to smoking and alcohol variables ($p>0.05$). When the results of statistical analysis are examined, the loneliness of smokers is higher than that of non-smokers. In individuals who use alcohol, it has been revealed that the loneliness of individuals who do not use alcohol is high.

Keywords: Alcohol, Addiction, Smoking, University student, Loneliness

SUDAN GELENEKSEL GÜREŞLERİ ARIAMA VE RIAN RAJOR İLE GELENEKSEL TÜRK GÜREŞLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğr. Gör. Dr. FATİH KARAKAŞ¹, Doç. Dr. YENER AKSOY²

¹ Sinop Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, fkarakas@sinop.edu.tr- 0000-0002-3366-7587

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü
yeneraksoysim@gmail.com - 0000-0002-1899-4096

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Sudan Geleneksel Güreşleri Ariama ve Rian Rajor ile Geleneksel Türk Güreşlerinin Karşılaştırılmasıdır. Literatür taraması yapılmıştır. Ariama veya akiama (akiama) kimin daha iyi olduğunu test eden Lotuko halkının geleneksel bir güreşidir. Geleneksel Lotuko güreşi, hasattan düğün törenlerine veya yetişkin bir adam olmaya kadar toplumsal ritüellerin bir parçasıydı. Rian Rajor ise Güney Sudan'daki en büyük yerli etnik gruplardan biri olan Dinka halkının geleneksel güreşidir.

Sonuç: Sudanda yapılan Ariama Ve Rian Rajor güreşleri Türklerde karakucak, yağlı güreş, şalvar güreşi ve aba güreşi gibi müzik eşliğinde yapılırlar. Sudan'ın belli bölgelerinde yapılırlar. Özel günlerde ve özel amaçlar ile genel olarak kırsal kesim insanları tarafından yapılması Türk geleneksel güreşleri ile ortak özellikleri olarak sayılabilir.

Anahtar kelimeler: Geleneksel Güreş, Ariama, Rian Rajor, Spor tarihi

COMPARISON OF SUDANESE TRADITIONAL WRESTLING WITH ARIAMA AND RIAN RAJOR AND TRADITIONAL TURKISH WRESTLING

ABSTRACT

The aim of this study is to compare Sudanese Traditional Wrestling with Ariama and Rian Rajor and Traditional Turkish Wrestling. A literature review was conducted. Ariama or akiama (akiama) is a traditional wrestling of the Lotuko people that tests who is better. Traditional Lotuko wrestling was part of social rituals, from harvesting to wedding ceremonies or becoming a grown man. Rian Rajor is the traditional wrestling of the Dinka people, one of the largest indigenous ethnic groups in South Sudan.

Result: Ariama and Rian Rajor wrestling held in Sudan are performed with musical accompaniment, such as karakucak, oil wrestling, shalwar wrestling and aba wrestling in Turks. They are made in certain regions of Sudan. The fact that it is generally performed by rural people on special occasions and for special purposes can be considered as a common feature with Turkish traditional wrestling.

Key words: Traditional Wrestling, Ariama, Rian Rajor, Sports history

EXAMINATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHER CANDIDATES' 21ST CENTURY SKILLS SELF-EFFICACY PERCEPTIONS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

**Yüksek Lisans Öğrencisi Hasan KOCAHAL¹, Doç. Dr. Fikret ALINCAK², Doç. Dr.
Zarife PANCAR³**

¹ Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, hasankocahal@gmail.com- 0009-0005-
9612-5899

² Gaziantep Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, alincakfikret27@gmail.com- 0000-0003-
3459-3441

³ Gaziantep Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, z_pancar@hotmail.com- 0000-0002-1659-
2157

ABSTRACT

This study focused on the examination of physical education and sport pre-service teachers' self-efficacy perceptions of 21st century skills in terms of different variables. The study evaluated pre-service teachers' self-efficacy perceptions towards 21st century skills such as technology, critical thinking, creativity, collaboration and communication in the light of various demographic and educational variables. These variables included gender, grade level, GPA, type of high school graduated from, family socio-economic level, mother and father education levels. The sample of the study consisted of Physical Education and Sports Teaching Department students studying at various universities. The 21st Century Skills Self-Efficacy Perception Scale was used as a data collection tool and demographic information of the participants was obtained. In the analysis process, various statistical methods such as descriptive statistics, t-test, ANOVA, Kruskal-Wallis test and multiple regression analysis were used. The findings revealed that there were no significant differences in pre-service teachers' perceptions of 21st century skills self-efficacy according to their gender. In the analyses conducted in terms of the grade level, there was no significant relationship between grade level and self-efficacy perceptions in general, which is in line with the results of some studies in the literature. The effect of variables such as GPA and type of high school graduated from on self-efficacy perceptions showed significant differences in some skills, in line with the results of studies in the literature.

Keywords: Physical Education, Sport, Preservice Teacher, 21st Century Skills, Self-Efficacy

EXAMINATION OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' VIEWS ON INTEGRATION EDUCATION

Doç. Dr. Fikret ALINCAK¹, Doç. Dr. Zarife PANCAR²

¹ Gaziantep Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, alincakfikret27@gmail.com- 0000-0003-3459-3441

² Gaziantep Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, z_pancar@hotmail.com- 0000-0002-1659-2157

ABSTRACT

This study was conducted to examine the views of physical education teachers on inclusive education. In the study group of the research, face-to-face interview technique was used with 10 physical education teachers working in Gaziantep Provincial Directorate of National Education on the basis of volunteerism. The interview method, which is one of the qualitative research methods, was used in the research and the data obtained were analyzed by content analysis method. As a result of the research; while physical education teachers stated that there are students with special needs in the classes they teach, they stated that inclusive education benefits students in many ways. In addition, the physical education teachers who participated in the study stated that the motivation of the students increased and they were more successful with inclusive education. Participants stated that they carried out activities by taking into account the individual differences between students in the lesson. In addition, it was concluded that physical education teachers should be given in-service trainings on inclusive education in certain periods and teachers should improve themselves in this field.

Keywords: Physical Education, Teacher, Inclusion.

ANNELER VE KIZLARI

Doç. Dr. AYÇA DEMİR

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
gurdalayca@gmail.com-<https://orcid.org/0000-0001-8098-473X>

ÖZET

Bu çalışma, Fransız feminist Luce Irigaray’ın dilsel, toplumsal ve kültürel temelde bir başka deyişle simgeselleşmiş bir dekorda anne-kız ilişkisinin temsilinin olmamasına yönelik belirlemesini okuma gayreti üzerinden oluşturulmuştur. Batı kültürünün simgesel olarak eril bir dille yazıldığını belirten Irigaray, kadınların yoksunluk, eksiklik olarak kavramsallaştırıldığını ve söz konusu kavramsallaştırmanın annelerin oğulları ile ilişkisinden farklı olarak kızları ile olan ilişkilerinde ataerkil bir mirası içerdiğini ifade etmektedir. Anneler Lacan’cı bir terminoloji çerçevesinde imgesel ve simgesel düzende yaşamlarında var olan erkekleri desteklerlerken, kızları ile olan ilişkileri, toplumsal cinsiyete yönelik kültürelleşmiş (biyolojik cinsiyetin toplumsal, kültürel ve yapısal eril kodlara göre kadınlar aleyhine kadınları doğaya yakın gören bir zihniyet inşası olarak) biyolojik bir miras olarak simgeselleşmemiş bir bağlam içerisinde inşa edilmektedir. Biyoloji-toplum veya doğa-kültür ikiliğine veya gerilimine sıkışmış gibi görünen toplumsal cinsiyet ile ilişkili anne-kız ilişkisini de, bu sıkışmışlık üzerinden klâsik ya da modası geçmiş bir ikilik olarak görmemek gerekmektedir. Butler, geçmişte ‘biyoloji kaderdir’ söyleminin ‘kültür kaderdir’ söylemi ile yer değiştirdiğini belirterek biyolojinin kültür, kültürün biyoloji üzerinde mutlak belirleyici olduğunu dile getiren görüşleri eleştirir. Elbette tekil bir determinizm üzerinden beden ve kültür arası ilişkiyi okumak ontolojik ve epistemolojik bakımdan yetersizliği tarihsel olarak ortaya konmuş pek çok teorik pratiğin katkıları ile doludur. Dolayısıyla karşılıklı bir determinizm ve hatta determinizm kavramının da ağırlığından postyapısalcı söylemin bizi uyaran anarşist titizliğini dikkate alarak ve karşılıklı olarak birbirini belirlemenin görelî ağırlığına dayanarak, biyoloji ve kültürün birbirleri üzerindeki belirleyiciliğini ya da etkisini herhangi bir ‘kader’ anlayışından uzak durarak anlamlandırmak gerekmektedir. Çalışma, bahsedilen bu kavramsal çerçeveden hareketle simgesel düzende temsil edilmeyen anne-kız ilişkisini anlamlandırma temeline dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Irigaray, toplumsal cinsiyet, anne-kız

Diasporada Müslüman Olmak: Almanya Örneği

Prof. Dr. Mizrap Polat
Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi
E-Mail: mizrap.polat@atauni.edu.tr
Orcid No: 0000-0001-8702-5929

Özet

Etnik anlamda Alman olmayanların kültürel ve dinsel kimliklerini ifade etmeleri ve bunu sosyal ve kamusal alanda görünür kılma çabaları Alman kamuoyunda sıklıkla uyumu engelleyici tutumlar olarak algılanmaktadır. Bu nedendir ki, göçmenlere ve özellikle Müslümanlara yönelik yeni bazı kanuni düzenlemeler anadil ve din gibi ortak kimliği güçlendirici öğelerin alanını daraltma hedefini gütmektedir. Bu çalışma Almanya'nın sosyo-politik şartlarını dikkate alarak oradaki Müslüman ve İslam algısının niteliğini ve bu algının Müslüman azınlığın hayatına etkilerini konu edinmektedir.

Müslüman göçmenler konusu Batıda özellikle aşırı sağ parti ve grupların yükselmesi ve medyanın Müslümanlara ve İslam'a menfi yaklaşımları nedeniyle oldukça fazla siyasallaştırılan bir konudur. Bu alandaki tartışmalarda olguların yanında önemli oranda propaganda ve algı mühendislikleri de ektilidir. Bu algılar göçmenlerle ilgili bilimsel çalışmaların nicel ve nitel verileri yorumlanırken bilim insanlarını bile yanıltabilmekte ve tarafsız tezler geliştirmelerini bazen engelleyebilmektedir. Alman akademik dünyasında göç konusu özellikle sosyal entegrasyon problemleri, suç, terör tehlikesi gibi alanlara hasredilmiş durumdadır. Özellikle Müslüman göçmen kökenlilere bu sorun merkezli yaklaşımı aşarak onların kimliksel algı ve tutumlarını araştırmak alana yeni bir yaklaşım kazandıracaktır. Buna ilaveten onların dinlerini yaşarken nelerle karşılaştıklarını anlamak ta önemlidir. İslam Dünyasının Avrupa Birliği ile ilişkilerinin olumlu yönde gelişmesinde oradaki Müslümanlar toplum bir köprü görevi görebilir. Bu dini azınlık toplumun kimliklerini muhafaza ederek aynı zamanda da çoğunluk toplumuna uyum sağlamaları bu anlamda da önemlidir.

Anahtar Kelimeler

Kimlik Yapısı, Din ve Kimlik, Almanya'da Müslüman Azınlık; Uyum, Asimilasyon

Being Muslim in the Diaspora: The Case of Germany

Abstract

The effort of non-Germans to articulate and implement their cultural and religious identity and show it in practice is interpreted in public as disintegrative. Therefore, some recent legal regulations regarding the Muslim migrants aim to narrow down the living space of identity-forming factors such as the mother tongue and religion. Taking into account the socio-political conditions of Germany, this study focuses on the nature of the perception of Muslims and Islam in Germany and the effects of this perception on the lives of the Muslim minority.

The Muslim migration issue in the West is very politicized and criminalized because of the increasing right-wing extremism and Islamophobia. In addition to the facts, propaganda and prejudice also play a significant role in research on Muslim migrants. Even these propaganda and prejudice exert a great influence on interpreting of the quantitative and qualitative data of the scientific surveys. The scientists working on this topic allow themselves to be influenced to a certain extent by this atmosphere and consequently they sometimes fail to develop impartial theses. The question of migration is often dealt with in the German academic world in connection with integration problems, crime and terrorism. Moving beyond a problem-centered approach to Muslim immigrants in particular and investigating their identity perceptions and attitudes will bring a new approach to the field. In addition, it is important to understand what they face while practicing their religion. The Muslim community there can serve as a bridge in the positive development of the Islamic world's relations with the European Union. In this sense, it is important that this religious community maintains their identity and at the same time adapts to the majority society.

Keywords

Identity Construction, Religion and Identity, Muslim Minority in Germany, Integration, Assimilation

Türkiye ve Almanya'daki Müslüman Üniversite Öğrencilerinde İslamofobi Algısı

Prof. Dr. Mizrap Polat
Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi
E-Mail: mizrap.polat@atauni.edu.tr
Orcid No: 0000-0001-8702-5929

Özet

İslamofobi özellikle 11 Eylül 2001 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri'nde ikiz kulelere düzenlenen saldırıdan sonra belirli bir ivme kazanan ve Batıda göçmen siyaseti ve Ortadoğu politikalarını etkileyen sistemli bir olgudur. Özellikle Avrupa'da İslamofobiye merkeze alan sağ popülist partiler çoktan %10 oy oranlarına ulaşabilmiş ve hatta bu oranı zaman zaman aşan partilerde olmuştur. Özellikle ülkelerindeki İslamofobiden, demografik ve ekonomik daralmadan beslenen bu aşırı sağ partiler Avrupa'daki demokrasinin ve çoğulcu toplumsal yapının gelişmesine ve hatta Avrupa Birliği'nin geleceğine yönelik oldukça ciddi bir tehlike arz etmektedirler. Batıda gözlenen İslamofobi sadece kendini sosyal yönden ülke imkanlarından yeterince pay alamamış hisseden küçük bir azınlığın tepkisi veya fobik yaklaşımı olarak kalmamış, toplumun her katmanına sirayet etmiştir.

Bu nicel araştırma İslamofobinin Türkiye ve Almanya'daki üniversite öğrencileri tarafından nasıl algılandığını anlamaya çalışmaktadır. Bu karşılaştırmalı ampirik araştırma için veri toplama aracı olarak bir ölçek geliştirilmiş ve 1071 öğrenciden net veri toplanmıştır. Elden edilen veriler, hem Türkiye'deki ve hem de Federal Almanya'daki Müslüman üniversite öğrencilerinin takriben %70 oranında küresel anlamda yaygınlaşan İslamofobiden dolayı endişeli olduklarını göstermiştir. Kısmen endişeli olanların oranı ise takriben % 17 oranındadır. Bu verilerden ve diğer ampirik araştırmaların verilerinden yola çıkarak rahatlıkla denilebilir ki, İslamfobi, İslam karşıtlığı ve Müslüman düşmanlığı demokrasileri, toplumsal barışı ve dini anlamda farklı grupların bir arada yaşamasını ciddi şekilde tehdit eden bir ideoloji ve siyaset üretme aracı olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İslamofobi, Müslüman Göçmenler, Uyum, Dışlanma, Damgalanma

Perception of Islamophobia among Muslim Students in Turkey and Germany

Abstract

Islamophobia is a systematic phenomenon that has gained a certain momentum especially after the attack on the Twin Towers in the United States on September 11, 2001 and has influenced immigration politics and Middle East policies in the West. Especially in Europe, right-wing populist parties centered on Islamophobia have already reached 10% of the vote and even exceeded this rate from time to time. These radical right-wing parties and groups, fueled by Islamophobia, demographic and economic contraction in their countries, pose a serious threat to the development of democracy and pluralistic social structure in Europe and even to the future of the European Union. The Islamophobia observed in the West is not just the reaction or phobic approach of a small minority who feel socially deprived of their share of the country's wealth. Islamophobia has spread to every class of society.

This quantitative research seeks to understand how Islamophobia is perceived by university students in Turkey and Germany. A scale was developed as a data collection tool for this comparative empirical research and data was collected from 1071 students. The data showed that approximately 70% of Muslim university students in both Turkey and the Federal Republic of Germany are concerned about the global spread of Islamophobia. The percentage of those who are partially concerned is approximately 17%. Based on these data and other empirical studies, it can be safely said that Islamophobia, anti-Islamism and Muslimophobia have emerged as an ideology and a tool of policy-making that seriously threatens democracies, social peace and the coexistence of religiously diverse groups.

Keywords

Islamophobia, Muslim Immigrants, Integration, Exclusion, Stigmatization

TÜRKİYE’DE KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETİN SOSYOLOJİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, İlayda Özcan

Bursa Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
ilaydaozcann.00@gmail.com,
ORCID: 0009-0008-3393-6696

ÖZET

Şiddet, en genel tanımıyla can, mal veya değere yönelik gerçekleştirilen ve zarar verici etkileri olan davranış biçimidir. Günümüzde şiddet, yıkıcılığı ve bu yıkıcılığın etki alanları ile birlikte değerlendirildiğinde oldukça önemli boyutlarda karşımıza çıkmakta ve toplumsal yapı içinde çeşitli şekillerde kendini göstermektedir. Çocuk, yaşlı, engelli vb. dezavantajlı gruplara yönelik gerçekleşen şiddet sosyoloji literatüründe sıklıkla çalışılan konuların başında gelmektedir. Söz konusu dezavantajlı grupların yanı sıra kadına yönelik şiddet günümüzde en sık karşılaşılan şiddet yönelimlerinden birini oluşturmaktadır. Kadına yönelik şiddet sıklıkla aile içerisinde gerçekleşen bir durumdur. Şiddet yaş, statü, eğitim durumu, sosyo-ekonomik durum, kültürel durum, etnik köken ayırt etmeksizin her ailede görülebilmektedir. Toplumun en küçük yapı birimi olan aile içerisinde gerçekleşen şiddet sadece mikro alanda aileyi değil makro yapıda bütün toplumu etkilemektedir. Bu noktada şiddetin sadece bireysel değil toplumsal etkileri de mücadele edilmesi gereken alanların başında gelmektedir. Şiddetin çok yönlü bir olgu olması mücadele alanlarını da çeşitlendirmektedir. Özellikle kadına yönelik aile içi şiddet karmaşık ve çok yönlü patolojik bir olgudur. Bu durum kadının eşitsiz konumu, ataerkil yapı, kadının hem dışarda hem ev içinde çalışması gibi sebeplerden kaynaklanabilmektedir. Yapılan söz konusu çalışmada kadına yönelik aile içi şiddetin fiziksel, ekonomik, cinsel, psikolojik türleri başta olmak üzere yapılan farklı araştırmalar da göz önüne alınarak sosyolojik bir perspektiften değerlendirilmesi yapılmıştır. Sonuç kısmında kadına yönelik aile içi şiddetin yıkıcı yönleri tartışılmış ve konuya yönelik çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Kadın, Aile İçi Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet

SOCIOLOGICAL EVALUATION OF DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN IN TURKEY

Violence, in its most general definition, is a behavior directed towards life, property or value and causing harmful effects. In today's context, violence emerges prominently with its destructiveness and the various ways it manifests within the societal structure. Violence towards disadvantaged groups such as children, the elderly, and the disabled is frequently studied in sociological literature. Additionally, violence against women, particularly within the family, constitutes one of the most prevalent forms of violence today. This type of violence occurs irrespective of age, status, education, socio-economic condition, cultural background, or ethnic origin, affecting every family in micro and, consequently, the entire society in macro terms. Addressing violence requires not only individual but also societal efforts, given its multidimensional nature. Domestic violence against women, especially, is a complex and multifaceted pathological phenomenon, arising from factors like women's unequal position, patriarchal structures, and the dual responsibilities of working both outside and inside the home. This study evaluates domestic violence against women from a sociological perspective, considering various types such as physical, economic, sexual, and psychological violence, drawing on different research findings. In the conclusion, the destructive aspects of domestic violence against women are discussed, and various recommendations for addressing the issue are proposed.

Key Words: Violence, Women, Domestic Violence, Violence Towards Women

IMMANEUL WALLERSTEIN'S VIEWS ON LIBERALISM

Res. Asst. Mertcan MUTLU¹

Izmir Bakircay University, Faculty of Humanities and Social Sciences,
mertcan.mutlu@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9736-6006

ABSTRACT

Liberalism is an ideology that has been decisive in the globalization of the modern world, especially in Europe and America, and in the establishment of the modern world-system. Some influential figures in sociology (Herbert Spencer, Alexis de Tocqueville, Anthony Giddens, Raymond Aron, etc.) have discussed liberalism in different aspects. One of the contemporary sociologists who analyzed what liberalism is, its origins, basic principles and characteristics is Immanuel Wallerstein, who is known for his anti-liberalism views. The aim of this paper is to analyze Immanuel Wallerstein's views on liberalism. Wallerstein evaluates the emergence of liberalism together with conservatism and socialism and states that liberalism is one of the three main ideologies of the 19th century (conservatism, liberalism, socialism). He argues that liberalism is a product of the French Revolution and an ideology compatible with modernity. According to Wallerstein, liberalism is opposed to conservative ideology, that is, conservative and old order ideologies. It is the defender of innovative thinking. It looks at the world from the perspective of "movement against order", is open to change and supports continuous social movement. Unlike conservatism, Wallerstein associates liberalism with universalism. In connection with its claim of universalism, liberalism wants to eliminate the cumbersome structures and irrationality of the past. Therefore, according to Wallerstein, the historical subject of liberalism is the "free individual". Liberalism asserts that it is the free individual who will shape history. Liberals are aware that the individual alone cannot be sufficient to realize this goal. For this, they see an organizational effort made up of free individuals as essential, not individual effort. According to Wallerstein, supporters of liberalism, just like conservatives and socialists, know that capturing state structures will bring ideological supremacy. Proponents of liberalism value the individual, the interests and freedom of the individual, not the state, but they need the state, which they criticize, to protect the liberal economy. Liberalism emphasizes the free market and firms as well as the free individual. In conclusion, according to Wallerstein, liberalism is an ideology opposed to conservatism, which glorifies the past, and socialism, which criticizes capitalism, which has been effective since the 19th century. Liberalism is compatible with the modern world system. As polarization, alienation, sexism and racism, which are the contradictions of capitalism, increase, the influence of liberalism decreases and liberalism experiences a crisis. Wallerstein argues that liberalism, which has an important place in world system analysis, is experiencing a crisis and that a "post-liberal" phase is on the agenda.

Keywords: Immanuel Wallerstein, liberalism, The French Revolution, modernity, world-system theory.

---

¹ Izmir Bakircay University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sociology Department, Research Assistant, mail: mertcan.mutlu@bakircay.edu.tr , ORCID: 0000-0001-9736-6006.

KADEM DERNEĞİ'NİN İSTANBUL SÖZLEŞMESİNE YAKLAŞIMI*

Gülistan TAY¹ – İhsan ÇAPCIOĞLU²

Özet

Değişen dünya düzeniyle birlikte kadınların cinsiyetler arası eşitlik talebi, şiddet karşısındaki mücadeleci tutumları ve kadın haklarının yasal güvence altına alınması gibi birçok hak talebinde bulunmaları, devletlerin bu alanda çalışmalar yürütmelerine neden olmuştur. Devletlerin gelişmişlik düzeyi ve kadına yönelik politikaları çerçevesinde yürütülen bu çalışmalar neticesinde, kadın haklarına yönelik birçok ulusal ve uluslararası anlaşmalar imzalanarak yasalar yürürlüğe girmiştir. Bu antlaşmalardan bir tanesi de “Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi” olan İstanbul Sözleşmesi’dir. Kadına yönelik şiddeti önlemeyi ve kadın haklarını yasal güvence altına almayı amaçlayan sözleşme, Türkiye başta olmak üzere birçok ülkede imzalanmış ve yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, Türkiye’de yürürlüğe girmesiyle eş zamanlı olarak bir kesim tarafından desteklenerek lehte söylemlerle karşılaşırken; diğer bir kesim tarafından da aleyhte söylemlere ve eleştirilere maruz kalmıştır. KADEM Derneği tarafından da sözleşme öncelikle desteklenmiş, fakat sözleşme feshedildikten sonra fesih kararını destekler nitelikte açıklamalar yapılmıştır. Bu çalışmada, İstanbul Sözleşmesi’nin feshedilmesinin ardından KADEM Derneği’nin sözleşmeye yönelik fesih kararına tepki vermemesinin arka planındaki temel faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda söz konusu derneğin kamuoyu açıklamaları ve sosyal medyadaki paylaşımları üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre; KADEM Derneği’nin sözleşmeden desteğini çekmesinin temelinde vizyon ve misyon kaygılarının yanı sıra, toplumsal ve politik nedenlerin olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, KADEM Derneği, İstanbul Sözleşmesi.

* Bu bildiri, “Toplumsal cinsiyet eşitsizliği tartışmaları bağlamında Kadem Derneği'nin İstanbul Sözleşmesine Yaklaşımı” başlığıyla Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Din Sosyolojisi Anabilim Dalı’nda 2023 yılında tamamlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Doktora Adayı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri (Din Sosyolojisi) Anabilim Dalı, e-posta: glstn3676@hotmail.com, Orcid ID: 0000-0001-5864-6427

² Prof. Dr., Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, e-posta: ihsancapcioglu@yahoo.com, Orcid ID: 0000-0003-4796-5232

ZİYA GÖKALP VE AHMET AĞAOĞLU BAKIŞ AÇISIYLA “BATICILIK” “WESTERNISM” FROM THE PERSPECTIVE OF ZİYA GÖKALP AND AHMET AĞAOĞLU

Öğrenci, Yeliz Akdeniz¹, Dr. Öğr. Üyesi, Gökhan Murat Üstündağ²

¹Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
yelizakdenizz@hotmail.com- 0009-0005-2399-4372

²Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
gokhan.ustundag@bilecik.edu.tr- 0000-0002-9660-1008

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde modernleşme hususunda Batı medeniyeti karşısında geri kaldığını ve devletin devamlılığının sağlanması için Batıyı örnek alması gerektiğini düşünen aydınlardan iki önemli düşünür Ziya Gökalp ve Ahmet Ağaoğlu'dur. Bu çalışmada; her iki yazarın temel eserleri ele alınarak batıcılık konusundaki düşüncelerindeki benzerlik ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Söz konusu eserlere ek olarak, detaylı literatür taraması kullanılmış, her iki düşünürün konu hakkındaki fikirleri en doğru şekilde belirlenerek analiz edilmeye çalışılmıştır. Her ikisi de Batılılaşmak konusunda hemfikirken yöntem konusunda farklı görüşler sunmuştur. Bu görüşlerin ise maruz kaldıkları ortamların farklılığından kaynaklandığı gözlemlenmiştir. Bu çalışma, Ziya Gökalp ve Ahmet Ağaoğlu'nun batıcılık hakkındaki görüşlerinin zaman içindeki değişimlerini de tartışmaktadır. Her iki aydının da batıcılık hakkındaki görüşleri kültür kavramıyla bağlantı kurularak açıklanmaya çalışılmıştır. Gökalp, modernleşmek için Batıya yönelme fikrini savunmuştur ve bunun taklitçilikle değil bilimle, eğitimle yapılması gerektiğinin altını çizmiştir. Dil, din, ahlak olarak Türk kültüründen uzaklaşmamamız, tüm unsurların sadece bilim yönünü almamız gerektiğini savunmuştur. Kültür ve medeniyeti birbirinden ayırmıştır ve kültürün medeniyete kıyasla dışarıdan alınmayacağı görüşündedir. Ağaoğlu ise çağdaşlaşabilmek için Batı medeniyetinin tümüyle alınması gerektiği görüşündedir. Batı medeniyeti karşısında diğer medeniyetler yenilmişlerdir. Bir medeniyetin parçalanamaz bir bütün olduğunu savunarak, Gökalp'e kıyasla sadece bilim ve eğitim gibi unsurların alınmasının değil, medeniyetin bütün halde alınmasının çağdaşlaşmak için tek yol olduğunu düşünmektedir. Osmanlı Devleti'nin devamlılığı için Batı medeniyetini ön plana alıp, kurtuluşun ancak böyle gerçekleşeceğini savunan bu iki aydının görüşleri, medeniyetin nasıl ve ne derecede alınacağı hususunda çatışmıştır. Araştırma sonuçları göstermiştir ki; Ziya Gökalp ve Ahmet Ağaoğlu, kurtuluşu Batı medeniyetinde görme konusunda benzer görüşlere sahipken, medeniyet kavramının kapsamı ve söz konusu medeniyete ulaşma yolları konusunda farklı fikirlere sahiptirler.

Anahtar Kelimeler: batıcılık, kültür, medeniyet, yöntem

ABSTRACT

Ziya Gökalp and Ahmet Ağaoğlu are two important intellectuals who thought that the Ottoman Empire fell behind the Western civilization in terms of modernization in the last periods and that it should take the West as an example to ensure the continuity of the state. In this study; The main works of both writers were discussed and the similarities and differences in their thoughts on Westernism were tried to be revealed. In addition to the works in question, a detailed literature review was used, and the ideas of both thinkers on the subject were tried to be determined and analyzed in the most accurate way. While both agreed on Westernization, they offered different views on the method. It has been observed that these views arise from the difference in the environments they are exposed to. This study also examines the change in Ziya Gökalp and Ahmet Ağaoğlu's views on Westernism over time. The views of both intellectuals on Westernism have been tried to be explained by making a connection with the concept of culture. Gökalp defended the idea of turning to the West for modernization and underlined that this should be done through science and education, not through imitation. He argued that we should not move away from Turkish culture in terms of language, religion and morality, and that we should only consider the scientific aspects of all elements. He made a distinction between culture and civilization and was of the opinion that, unlike civilization, culture cannot be taken from outside. Ağaoğlu is of the opinion that Western civilization should be fully embraced in order to modernize. Other civilizations succumbed to Western civilization. He argued that civilization is an indivisible whole. Unlike Gökalp, he thinks that addressing civilization as a whole, not just its elements such as science and education, is the only way to modernize. The views of these two intellectuals, who prioritized Western civilization for the continuity of the Ottoman Empire and argued that salvation could only be achieved in this way, conflicted on how and to what extent civilization would be achieved. The research results showed that; While Ziya Gökalp and Ahmet Ağaoğlu have similar views on seeing salvation in Western civilization, they have different views on the scope of the concept of civilization and the ways to reach that civilization.

Anahtar Kelimeler: *westernism, culture, civilization, method*

POSTMODERN DÖNEMDE DEĞİŞEN BEDEN ALGISI: BEDENİN YENİDEN İNŞASI

Gülşah Karaman Kıyak¹

ÖZET

Beden tarih boyunca farklı anlamlar taşımış ve farklı anlamlandırmalara konu olmuştur. Bedenin yalnızca biyolojik olarak değil aynı zamanda toplumsal etmenler tarafından oluşturulduğu düşüncesinin kabul görmeye başlaması bedeni tek yönlü bakış açısından kurtarıp bedenin sosyoloji içinde bir alan olarak güçlenmesine olanak sağlamıştır. Beden toplum içinde var olmamızı sağlayan bir etmendir. Yalnızca biyolojik yönlü değil aynı zamanda toplumsal anlamı olan bir varlıktır. Bu çalışma, bedenin tarihsel yolculuğunu tartışmayı, bedenin postmodern dönemde yeniden inşasını ve “postmodern dönem bedeni nasıl algılamakta? Bedeni nasıl inşa etmektedir?” sorularını tartışmayı hedeflemektedir. 20. yüzyıl sonları beden, postmodern söylem içerisinde adından sıkça söz edilen bir konumda durmaktadır. Postmodern dönem incelendiğinde beden algısının değiştiği görülmektedir. Postmodern dönemde beden algısına dair farklı görüşlere yer verilmektedir. Modern dönem içinde bedene atfedilen katı beden algısının postmodern anlayışta özgürleştiği fikri kabul görmektedir. Bir başka görüş ise postmodern etkilerin, bedeni tamamen simgesel bir konuma getirdiği ve bedenin yıkımına zemin hazırladığıdır. Bedenin yeniden inşası postmodern dönemde diğer dönemlerden farklı bir anlam taşımaktadır. Bu dönemde beden değiştirilebilir, kontrol edilebilir bir hedef haline getirilmiştir. Modern dönemde değişerek hazzın kaynağı haline gelen beden, postmodernizmle birlikte bireyselliğin ön plana çıkmasıyla özel alan haline gelmiştir. Beden artık devletin nesnesi olmaktan uzaklaşarak bireyin özel alanı, tüketimin nesnesi haline gelmiştir. Bedenin yeniden inşasında estetik operasyonlar bedensel yeniden yaratımı mümkün kılmaktadır. Postmodern dönemin aşıladığı anlayışla herkes estetik operasyonların vadettiği, popüler kültürün ve medyanın her gün yüzlerce kanaldan sergilediği ideal güzelliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Tarihsel süreçte bedenin anlamı ve ona verilen önem, karşıladığı değerle sürekli değişim görülmektedir. Bu çalışmada bedene dair değerlendirmelere yer verilmekle birlikte tüketim

¹ Yüksek lisans öğrencisi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Atakum/SAMSUN, gulsahkrmn91@hotmail.com- ORCID: 0009-0008-7609-0619

toplumu ve kültürüne etki eden argümanların bedeni de yeniden anlamlandırıldığı üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler : beden politikaları, estetik müdahale, bedenin yeniden inşası

CHANGING BODY PERCEPTION IN THE POSTMODERN PERIOD: THE RECONSTRUCTION OF THE BODY

ABSTRACT

The body has carried different meanings throughout history and has been subject to different interpretations. The acceptance of the idea that the body is formed not only biologically but also by social factors has enabled the body to be strengthened as a field within sociology by saving the body from a one-way perspective. The body is a factor that allows us to exist in society. It is not only biologically oriented but also has a social meaning. This study aims to discuss the historical journey of the body, the reconstruction of the body in the postmodern period and the questions “how does the postmodern period perceive the body? How does it construct the body?”. In the late 20th century, the body stands in a position that is frequently mentioned in postmodern discourse. When the postmodern period is analyzed, it is seen that the perception of the body has changed. In the postmodern period, there are different views on body perception. The idea that the rigid body perception attributed to the body in the modern period is liberated in the postmodern understanding is accepted. Another view is that postmodern influences bring the body to a completely symbolic position and prepare the ground for the destruction of the body. The reconstruction of the body has a different meaning in the postmodern period than in other periods. In this period, the body has been turned into a changeable, controllable target. The body, which changed and became a source of pleasure in the modern period, became a private space with the prominence of individuality with postmodernism. The body has moved away from being the object of the state and has become the private sphere of the individual, the object of consumption. In the reconstruction of the body, aesthetic operations make bodily recreation possible. With the understanding instilled by the postmodern era, everyone is trying to achieve the ideal beauty promised by aesthetic operations and exhibited by popular culture and the media through hundreds of channels every day. In the historical process, there has been a constant change in the meaning of the body and the importance and value attached to it. In this study, while evaluations about the body are

included, it is emphasized that the arguments affecting the consumer society and culture also re-signify the body.

Keywords: body politics, aesthetic intervention, body reconstruction.

KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE BİREYİN KİMLİK ARAYIŞI

Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim Şahin

Mardin Artuklu Üniversitesi, sahinibrahim@artuklu.edu.tr- 0000-0002-1064-0779

Yüksek Lisans Öğrencisi Neslihan Güngören

Mardin Artuklu Üniversitesi, neslihangungoren5@gmail.com – 0000-0001-5073-7017

ÖZET

Endüstri devrimiyle gelişen ve hızlanan süreçte tahrip edilen sosyal yapılarda bireyler arası ilişkiler bozulmaya başlanmış, toplumsal yapıların anlam ve öneminde önemli değişiklikler olmuştur. Küreselleşme süreciyle beraber etnisitelerin ve kültürel yapıların zamanla önemini yitirmesi ve tüketim endeksli bir sosyal hayat oluşmuştur. Oluşan tüketim endeksli yeni sosyal hayatla beraber bireyler tükettikleri ve tüketilen ürünlerin markasal değerleriyle doğru orantılı değer görme-değer biçme süreci oluşmuştur ki bu durum kültürel kimliğin tahrip edilmesiyle kimliksizleşme sürecidir. 20. yy'da yaşanan kimi gelişmelerle global bir yapı kazanan dünyada, toplumsal ilişkilerde yaşanan kimlik sorunları ve batılı kültürün tüm dünyada giderek yaygınlaşmasının sonuçları olarak bireylerin kendi kültürlerine yabancılaşmışlardır. Küreselleşme olgusu toplumlara kimi faydalarıyla beraber zararlarda vermektedir. Bu zararlar sanıldığı kadar aksine çok daha büyük ve kalıcı olarak toplumsal hayatı tahrip etmektedir. Küreselleşmeyle kendisini iyiden iyiye hissettiren kimlik olgusunun geleceği ve içine girmiş olduğu çıkmazın neden ve sonuçlarını anlamak ve de anlamlandırmak için küreselleşme olgusunu yakından incelemek gerekmektedir. Bu sayede tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar kimlik olgusu 21. yy'da içerisine girmiş olduğu çıkmazdan kurtulmasının yollarını bulmak toplumsal yapıda oluşan kargaşa ve de bunalıma panzehir niteliğinde olacağı düşünülmesi açısından önemlidir. Aksi durumda batılı kültürün hâkim olduğu bir dünyada sosyal yapılar tekdüzeliğe hapsedilip toplumsal sorunlar artarak devam edeceği öngörülmektedir. Bu sorunu ve bu sorunun neden olduğu sorunları doğru, sağlıklı bir şekilde ele alınıp incelendiğinde yerel kimliklere tekrar dönüşlerin nedeni ve de önemi çok daha iyi kavranacaktır.

Bu çalışmanın amacı; küreselleşme süreciyle birlikte bireyin kimlik arayışındaki değişim ele alınarak değerlendirilmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Global, Kültür, kimliksizlik, Toplum, Sosyal Yapılar

DİJİTAL OYUNLARDA GÖZETİM: PRİSON SİMULATOR OYUNU VE TOTAL KURUMLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME

Başak KART¹

¹ Anadolu Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü Doktora Öğrencisi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
kartbasak@gmail.com - <https://orcid.org/0000-0001-9502-1143>

ÖZET

Gözetim toplumunda iktidar, panoptik bir örgütlenmeyle bireyleri gündelik hayatlarının her alanında kontrol etmektedir. Aynı zamanda iktidar, bireylere kendi kendilerini kontrol etmeleri için gerekli bilinci çeşitli yollarla aşılacaktır. Dijital oyunlar günümüz toplumunda her yaşta bireylerin gündelik yaşantısının önemli bir parçasıdır. Bundan dolayı iktidarın gözetim ve kontrol mekanizmaları söylemler aracılığıyla dijital oyunların içerisine de yerleştirilmiştir. Gözetim toplumunda iktidarın uyguladığı stratejiler, Foucault'nun ve Goffman'ın bahsetmiş olduğu kapatma ve gözetleme mantığından uzaklaşmıştır. Bunun yerine dijital çağda iktidar, denetim mekanizmalarını daha belirsiz ve mekandan bağımsız bir biçimde örgütlemiştir. Çalışmada iktidarın kapatma ve gözetleme mantığını gündelik hayatın birçok alanına yerleştirdiği gibi dijital oyunların içerisine de yerleştirdiği, söylemler aracılığıyla bireylere aşıladığı görülmüştür. Bu çalışmanın amacı Prison Simulator oyunun mantığıyla, Goffman'ın bahsetmiş olduğu total kurumların mantığının ilişkisini irdelemektir. Bu bağlamda araştırmada eleştirel söylem çözümlemesi yöntemi kullanılarak Prison Simulator oyunun içerisindeki iktidarın söylemleri açığa çıkartılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda Goffman'ın bahsettiği total kurumlar içerisindeki mahkumların benliklerinin silinmesi ve yeni bir benlik inşa edilmesi için uygulanan tüm yöntemlerin, Prison Simulator oyununun içerisindeki mahkumlara uygulandığı görülmüştür. Üstelik oyun, bu yöntemlerin uygulanmasını oyunu oynayan bireylere bir gereklilik olarak sunmaktadır. Bu bağlamda oyuna gardiyan olarak başlayan oyuncular, mahkumları bu yöntemleri uygulayarak denetledikleri ölçüde terfi almaktadır. Çalışma kapsamında, günümüzde bireylerin hayatlarının bir parçası olan dijital oyunlarda iktidarın gözetim mantığını irdelemek değerli görülmüştür. Foucault'nun bahsettiği üzere, iktidarın irdelenmediği takdirde fark edilemeyeceği şekillerde bireylerin gündelik yaşantılarına nasıl sızdığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Gözetim toplumu, dijital oyunlar, iktidar, Michael Foucault, Erving Goffman

Surveillance in Digital Games: A Study on Prison Simulator Game and Total Institutions

ABSTRACT

In the surveillance society, the government controls individuals in every aspect of their daily lives through a panoptic organization. At the same time, power instills in individuals the necessary awareness to control themselves in various ways. Digital games are an important part of the daily life of individuals of all ages in today's society. Therefore, the surveillance and control mechanisms of power have been placed in digital games through discourses. The strategies implemented by power in the surveillance society have moved away from the logic of closure and surveillance mentioned by Foucault and Goffman. Instead, power has organized its control mechanisms in more ambiguous and location-independent manner in the digital age. In the study, it was seen that power placed the logic of closure and surveillance in many areas of daily life, as well as in digital games, and instilled it in individuals through discourses. The purpose of this study is to examine the relationship between the logic of the Prison Simulator game and the logic of total institutions mentioned by Goffman. In this context, the research tried to reveal the discourses of power in the Prison Simulator game by using the critical discourse analysis method. As a result of the research, indicate that all methods applied within total institutions, as discoursed by Goffman, for the erase of the selves of prisoners and construction of new identity are observed to be implemented on the prisoners within the Prison Simulator game. Moreover, the game presents the application of these methods as a requirement to the individuals playing game. In this context, players starting as guards in the game are promoted based on their supervision of prisoners by applying these methods. Within the scope of the study, examining the logic of surveillance in digital games, which has become a part of individuals' lives today, has been deemed valuable. As Foucault pointed out, an attempt has been made to reveal how power infiltrates the everyday lives of individuals in ways that may go unnoticed if not scrutinized.

Keywords : Surveillance society, digital games, power, Michael Foucault, Erving Goffman

ÜST SINIFIN TOPLUMSAL TABAKALAŞMA VE MEKÂNSAL AYRIŞMADAKİ YERİ¹

Doktora Öğrencisi, MUHAMMED CİHAD ALKIŞ¹

¹ Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, alkiscihad@gmail.com - ORCID ID:
0000-0002-6208-8920

ÖZET

Neoliberalizm ve finansallaşma ile birlikte sayısı artan ve daha görünür olan küresel ultra zenginlerin gösterişçi tüketimini mekân üzerinde inceleyen, sahip oldukları parasal güçleri ve sermaye hareketlerinin serbestliği sayesinde Lonra, New York, Paris gibi büyük şehirlerin elit semtlerinde lüks konutlara sahip olabilen zenginlerin konut piyasasına etkisi yurt dışında geniş bir ilgiye sahip olmuştur. Medyada zenginler üzerinde çok durulmasına rağmen bu üst sınıfa ülkemizde akademik çevrede ilgi zayıftır. Zengin bir gündemin yoksul litaretürü'ne² katkıda bulunmayı amaçlayan bu çalışmada Türkiye'de iktisadî ve ictimai dönüşüme bağlı olarak değişen üst sınıfın dönemlere göre farklılık gösteren konut tercihleri hakkında genel bir çerçeve sunulacaktır.

Zenginliğin tanımını maddî ölçüt kullanarak yapmak zor olduğu gibi statü, kültürel sermaye gibi parametrelerin de dâhil edildiği bir üst sınıf profili çizmek daha da güçleşmektedir. Bu açıdan bakıldığında maddî durumun yansıması olarak mekân ve konut, zenginliğin dünyasıyla ilgili fikir yürütebileceğimiz en önemli araçlardan biridir. Mekân ve konut bu yönüyle sadece coğrafya ya da sosyoloji gibi tek bir disipline indirgenemeyecek kadar geniş bakış açısı sunmaktadır. Bireyler birçok konuda birbirlerinden ayrışırken bu farklılaşma konut düzeyinde de kendini göstermektedir. Toplumsal tabakalar doğuştan getirdikleri özellikleri ya da sonradan sahip oldukları nitelikleri nedeniyle ayrışmaya tabi tutulsa da sanayi devrimiyle birlikte yoğunlukla kullanılan ayırıştırma modeli sosyo-ekonomi temelli sınıf ayrımıdır. Günümüze kadar toplumun farklı katmanları ikâmet ettikleri konut tipolojileri üzerinden analize tâbi

¹ Bu çalışma, yazarın Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Tarihi bölümünde yürüttüğü “Zâdegân Muhitinden Milyarden Mekânına: Boğaziçi'nde Değişim ve Süreklilik” başlıklı tez çalışmasından üretilmiştir.

² Not: Bu ifade Tanıl Bora ve Necmi Erdoğan'a aittir. Bknz: Tanıl Bora ve Necmi Erdoğan, Zenginlik: ‘Zengin Bir Araştırma Gündemi, ‘Yoksul’ Bir Literatür, Toplum ve Bilim (104), 2005, s.3-12.

tutulmuştur. Söz gelimi çoğu zaman kent çalışmalarında alt sınıf “gecekondular”, orta sınıf “apartman” ve kent merkezinden şehrin çeperlerine göç edip kapalı sitelerde steril bir alana kavuşmak isteyen orta sınıflar ise “kapalı siteler” ile anılmaktadır. Şehir merkezine tekrar ilgi gösteren orta-üst sınıf, “soylulaştırma” çalışmalarının baş öznesidir. Fakat zenginlerin konutu ile ilgili yapılan çalışmalar lüks villa siteleri ve konaklar, rezidanslar gibi tipolojiler ile sınırlı kalmaktadır. Dünya literatüründe son zamanlarda elit konutuna alâka artış gösterse de Türkiye’de bu konuya ilgi azdır. Bu çalışmada çeşitli dönemlerde farklı sunum biçimleriyle ortaya çıkan üst sınıf konutuna betimleyici bir yöntemle ışık tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler : Toplumsal Tabakalaşma, Mekânsal Ayrışma, Üst Sınıf, Konut, Zenginlik

ÖĞRENEN ORGANİZASYONLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME: IKEA ÖRNEĞİ A REVIEW ON LEARNING ORGANIZATIONS: THE IKEA EXAMPLE

Öğr. Gör. Dr. ŞERİFE KUZGUN

Kırklareli Üniversitesi, Lüleburgaz MYO, İnsan Kaynakları Yönetimi
serife.erdun@klu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6145-6349

ÖZET

Günümüzün rekabetçi ekonomik ortamı, karmaşık ve sürekli değişen yeni bir örgütsel gerçekliği ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda hiçbir örgüt bu değişimlerin bir istisnası değildir. Kamu ve özel sektör yoğun rekabetle karşı karşıyadır. 21. yüzyılın belirsiz, sürekli değişkenlik gösteren ve pek çok engelle çevrili bu yeni düzeninde, örgütlerin varlıklarını sürdürülebilmeleri ve rekabet üstünlüğü sağlayabilmeleri için yeniliklere açık olmaları, sürekli gelişmeyi ve öğrenmeyi hedeflemeleri gerekmektedir. Öğrenen bir organizasyonun temelinde öğrenmeyi öğrenme felsefesi yer almaktadır. Öğrenen organizasyonların başarıya ulaşmalarında ve başarılarını devam ettirebilmelerinde sürekli öğrenmeyi teşvik etmeleri, çalışanlarını güdülemeleri, öğrenmeyi bir yaşam tarzı haline getirmeleri ve örgütte takım ruhunu oluşturarak tüm çalışmaları sistem bütünlüğü içinde uygulamaları büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda çalışmada ilk olarak öğrenen organizasyon kavramı, gelişimi ve önemi ele alınmıştır. Daha sonra örnek uygulama olarak ele alınan IKEA firması Peter Senge'nin beş temel disiplini ele aldığı çerçevede değerlendirilerek öğrenen organizasyon olmanın önemine, etkilerine ve sonuçlarına yer verilmiştir. Çalışma ile IKEA firmasının öğrenmeyi öğrenme felsefesini benimsediği, gelişmeye ve yeniliklere açık, kalıcı misyon ve vizyon temelleri üzerine inşa edildiği, rekabet gücü yüksek adil, şeffaf bir firma olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yalnızca öğrenen değil öğreten bir organizasyon olarak da sistematik sorun çözme, yeni trendleri ve yaklaşımları tecrübe etme, geçmiş tecrübelerden yararlanma, rakipleri dikkate alarak öğrenme, proaktif hareket edebilme ve bilginin organizasyonda etkin ve hızlı şekilde transferi konularında başarılı uygulamaları bulunduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenen Organizasyonlar, Örgütsel Öğrenme, IKEA.

ABSTRACT

Today's competitive economic environment has revealed a new organizational reality that is complex and ever-changing. In this context, no organization is an exception to these changes. The public and private sectors face intense competition. In this new order of the 21st century, which is uncertain, constantly changing and surrounded by many obstacles, organizations must be open to innovations and aim for continuous development and learning in order to sustain their existence and gain competitive advantage. The philosophy of learning to learn lies at the core of a learning organization. In order for learning organizations to achieve success and maintain their success, it is of great importance that they encourage continuous learning, motivate their employees, make learning a lifestyle, and create team spirit in the organization

and implement all their work within the integrity of the system. In this context, firstly, the concept of learning organization, its development and importance are discussed in the study. Then, the IKEA company, which was taken as a sample application, was evaluated within the framework of Peter Senge's five basic disciplines and the importance, effects and results of being a learning organization were included. With the study, it was determined that IKEA company has adopted the philosophy of learning to learn, is open to development and innovation, is built on the foundations of permanent mission and vision, and is a fair and transparent company with high competitive power. In addition, as an organization that not only learns but also teaches, it has been determined that it has successful practices in systematic problem solving, experiencing new trends and approaches, benefiting from past experiences, learning by taking into account competitors, being able to act proactively and transferring information effectively and quickly in the organization.

Keywords: Learning Organizations, Organizational Learning, IKEA.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDE TOPRAK REFORMU HAREKETİ PROPAGANDASI

Öğr. Gör. Dr. Mehmet Ozan GÜLADA¹

¹ Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Akçadağ Meslek Yüksekokulu,
mehmet.gulada@ozal.edu.tr - ORCID NO: 0000-0001-8233-2321

ÖZET

Mao Zedong liderliğindeki Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) Çin İç Savaşı'ndan zaferle çıkmasından sonra ÇKP, Çin halkını toprak sahibi yapmak amacıyla Toprak Reformu Hareketi adı verilen bir harekete yönelmiştir. ÇKP tarafından gerçekleştirilen Toprak Reformu Hareketi'yle milyonlarca Çinliye toprak verilmiştir. Hareket kapsamında Çin halkına verilen tapularla Çin halkı toprak sahibi olurken, Çin'deki toprak ağalarının etkisinin ortadan kaldırılması amaçlanmıştır. Diğer yandan milyonlarca Çinlinin toprak sahibi yapılmasıyla birlikte Çin'de tarım üretiminin geliştirilmesine çalışılmıştır. Bunun dışında Toprak Reformu Hareketi, milyonlarca Çinlinin toprak sahibi olmasını sağlaması nedeniyle Çin'deki yeni rejime geniş halk kitlelerinin destek vermesi açısından önemli bir hareketi ifade etmiştir. Yeni rejim de Toprak Reformu Hareketi'ni kamuoyunda itibarlandırmak amacıyla etkin bir propaganda faaliyetine girişmiştir. Toprak Reformu Hareketi propagandası kapsamında çeşitli propaganda posterleri hazırlanarak, hareket kamuoyunda yüceltmeye çalışılmıştır. Çalışmada Çin'de Toprak Reformu Hareketi'ni konu alan posterlerde ne tür görseller kullanılarak, hangi propaganda mesajlarının kitlelere verilmeye çalışıldığı tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada konuya ilişkin propaganda posterleri, gösterebilimsel olarak incelenmiş ve elde edilen bulgular ışığında ÇKP'nin toprak reformuyla ilgili propaganda amacının ortaya konulmasına çalışılmıştır. Çalışmada incelenen propaganda posterlerinde Toprak Reformu Hareketi'yle bol üretimin olduğuna yönelik algı ortaya çıkmıştır. Diğer yandan çalışmada propaganda posterlerinde Toprak Reformu Hareketi'nin, ÇKP'nin kendisini kamuoyunda meşrulaştırmasında ve Mao'nun kişi kültürünün propagandasında kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çin, Propaganda, Toprak Reformu Hareketi, Toprak Reformu, Üretim

LAND REFORM MOVEMENT PROPAGANDA IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

ABSTRACT

After the Chinese Communist Party (CCP) led by Mao Zedong emerged victorious in the Chinese Civil War, the CCP turned to a movement called the Land Reform Movement in order to make the Chinese people landowners. With the Land Reform Movement carried out by the CCP, land was given to millions of Chinese. Within the scope of the movement, it was aimed to eliminate the influence of the landlords in China while the Chinese people became landowners with the title deeds given to the Chinese people. On the other hand, efforts were made to develop agricultural production in China by making millions of Chinese landowners. Apart from this, the Land Reform Movement was an important movement in terms of the support of large masses of people for the new regime in China, as it enabled millions of Chinese to own land. The new regime also embarked on an effective propaganda activity in order to credit the Land Reform Movement with the public opinion. Within the scope of the Land

Reform Movement propaganda, various propaganda posters were prepared and the movement was tried to be glorified in the public opinion. The study aimed to determine what kind of visuals were used in posters about the Land Reform Movement in China and what propaganda messages were sought to be given to the masses. For this purpose, in the study, propaganda posters on the subject were examined semiotically and in the light of the findings, the CCP's propaganda purpose regarding land reform was tried to be revealed. In the propaganda posters examined in the study, the perception that there was abundant production with the Land Reform Movement emerged. On the other hand, the study concluded that the Land Reform Movement was used in propaganda posters to legitimize the CCP itself in public opinion and to propagate Mao's personality cult.

Key Words: China, Propaganda, Land Reform Movement, Land Reform, Production

ÖRGÜTLERDE GÖRÜNMEZ TEHLİKE: SESSİZ İSTİFA

Doç. Dr., Devrim VURAL YILMAZ¹

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
devrimvural@sdu.edu.tr, ORCID No: 0000-0002-1177-1666

ÖZET

Son zamanlarda, "sessiz istifa" olarak bilinen yeni bir trend özellikle sosyal medya paylaşımlarında hızla yaygınlaşmaktadır. Sessiz istifa çalışanların fiilen işten ayrılmasını değil, işyerinde gerekenden daha fazlasını yapma fikrini bırakmasını ifade etmektedir. Sessiz istifa, çalışanların kendilerine verilen iş görevlerinin üzerinde ve ötesinde isteğe bağlı işler yapmamayı tercih etmeleri ve bunu amirleri veya iş arkadaşlarıyla iletişim kurmadan yapmaları anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle sessiz istifa, işyeri görevlerine katılımı azaltmayı ve "çabayı esirgemeyi" içermektedir. Çalışanlar işlerini yapmakta ancak sessizce geri adım atma kararı vermekte, fazladan yol kat etmeyi reddetmektedir. Mesai saatleri dışında e-postalara veya telefonlara cevap vermemek, çalışanın iş tanımının bir parçası olmayan veya çalışan tarafından arzu edilmeyen yeni projelere hayır demek ve her gün işten tam zamanında ayrılmak gibi çeşitli şekillerde olabilir. Sessizce işten ayrılanlar, ellerinden geleni yapma motivasyonunu kaybetmekte ve ödül teşviki olmadan ek projelerde çalışmaktan kaçınma eğilimi göstermektedir. Bu durum üretkenliğin azalması ve iş arkadaşlarıyla sosyal etkileşimden kaçınma şeklinde görülebilir. Bazı durumlarda, sessiz istifa işten ayrılma ile birlikte gelen zorluklardan kaçınmak için bilinçli bir karar olarak uygulanabilir. Ancak çoğunlukla aşırı çalıştığını hisseden ve tükenmişlik sendromuyla karşılaşan çalışanların işareti olarak ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda sessiz istifa çalışanların iş-özel yaşam dengesine ilişkin artan taleplerinin dile getirilmesidir. Sessiz istifa bir kuruluş için ciddi sonuçlar doğurabilir ve bu nedenle çalışanların bu tutumlarının arkasındaki motivasyonları anlamak önemlidir. Bu çalışmada literatürde yeni bir terim olan sessiz istifa kavramsal olarak incelenmekte ve iş yaşamındaki yansımalarına ilişkin bulgular paylaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşten ayrılma, iş-özel yaşam, sessiz istifa.

ÖRGÜTSEL SESSİZLİĞİN BOYUTLARINA İLİŞKİN KAVRAMSAL BİR İNCELEME

Doç. Dr., Devrim VURAL YILMAZ¹

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

devrimvural@sdu.edu.tr, ORCID No: 0000-0002-1177-1666

ÖZET

Söz gümüşse sükût altın mıdır? Günlük yaşamda sessizlik kimi zaman alçakgönüllülük, saygı, sağduyu gibi erdemlerle ilişkilendirilir ve olumlu bir davranış tarzı olarak görülür. Kimi zaman da insanlar utançtan, yüzleşmeden ve algılanan diğer tehlikelerden kaçınmak için kendilerini sustururlar. Ancak örgütlerde çalışan sessizliği genellikle her şeyin yolunda olduğuna işaret değildir. Günümüzde çalışanlar, örgütlerin başarısı için kritik faktörler olan değişim, yaratıcılık, öğrenme ve yeniliğin ana kaynakları olarak kabul edilir. Ancak pek çok çalışan, kuruluşlarındaki konularla ilgili görüş ve endişelerini dile getirmemeyi tercih etmektedir. Sessizlik yoluyla, örgüt üyeleri zor veya rahatsız edici kişisel ve örgütsel konularla ilgili endişelerini bastırırlar. Çalışanların sessizliği örgütler için son derece zararlıdır ve genellikle çalışanlar arasında artan düzeyde memnuniyetsizliğe neden olur, bu da kendini devamsızlık, işten ayrılma ve belki de diğer istenmeyen davranışlarla gösterir. Çalışanların sessiz kalması uzun vadede kurumun tüm işleyişine zarar verir. Bu nedenle örgütsel sessizliğe ilişkin sinyaller dikkate alınmalı ve sessizlik kültürünün yerleşmesinin önüne geçilmelidir. Bu çalışmada örgütsel sessizliğin olası nedenleri, etkileri ve çözüm yollarına ilişkin bir değerlendirme yapılmaktadır. Bu kapsamda örgütsel sessizlik kabullenici sessizlik, savunmacı sessizlik ve pro-sosyal sessizlik olarak üç kategoride ele alınmaktadır. Örgütsel sessizliğin örgütsel ve çevresel özellikler; örgütsel yapılar, politikalar ve uygulamalar, üst yönetimin ve amirlerin tutumu; grup özellikleri, iletişim fırsatları, örgütsel güven gibi değişkenlerle ilişkisi incelenmektedir. Örgütsel sessizliği kırmaya ve iletişimi cesaretlendirici bir örgüt iklimi yaratmaya yönelik öneriler ortaya konmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel sessizlik, çalışan sessizliği, örgütsel değişim

SOSYAL SAĞLIK ALGISININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Dr.Öğr.Üyesi Mustafa FİLİZ¹

¹ Artvin Çoruh Üniversitesi, İşletme Fakültesi, mustafa2108@artvin.edu.tr, ORCID:0000-0002-7445-5361.

ÖZET

Sosyal sağlık algısı, bireylerin sağlık hizmetlerine erişim, sağlık bilinci ve genel yaşam kalitesi üzerinde etkili olan önemli bir faktördür. Çeşitli değişkenlere odaklanarak, bu çalışma Marmara bölgesinde yaşayan 18 yaş ve üzeri bireylerin sosyal sağlık algısını anlamak için geniş bir örnekleme dayanmaktadır. Bu çalışmada 18 yaş üstü bireylerin sosyal sağlık algılarının çeşitli demografik değişkenlere göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında çalışma da 18 yaş üstü 230 bireye ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak, sosyal sağlık algısı ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, 33 adet soru ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Verilerin analiz edilmesinde farklılıkları belirlemek için t testi ve Anova testi kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının ilişkilerini saptamak için korelasyon analizi, etkilerini belirlemek için ise regresyon analizi yapılmıştır. Verilerin analiz edilmesi için SPSS 25 paket programı kullanılmıştır. Sosyal sağlık ölçeğinin Cronbach Alpha katsayısı ,934 olarak saptanmıştır. Bireylerin sosyal sağlık algılarının cinsiyete, düzenli kitap okumaya, haber takip etme durumuna göre değişmediği saptanmıştır. Ancak gelir durumuna, mutluluk düzeyine, yaşa göre ve bireyin çevresine yaklaşımına göre farklılık arz ettiği tespit edilmiştir. Ölçek alt boyutlarının kendi ilişki ve etkileşim içinde olduğu saptandı. Buna göre aile boyutunun %25'i arkadaş/akraba sosyal boyutu ile açıklanmaktadır. Gelir durumu, mutluluk düzeyi ve yaş gibi değişkenlere bağlı olarak sosyal sağlık algısındaki farklılıkların anlaşılması, toplumsal bilinçlendirme kampanyalarının düzenlenmesine yönelik fırsatlar yaratılabilir. Bu kampanyalar, özellikle düşük gelirli gruplar, genç bireyler veya belirli yaş gruplarına odaklanarak sağlık bilincini artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sağlık, Sağlık Hizmet, Ruh Sağlığı.

EXAMINATION OF SOCIAL HEALTH PERCEPTION ACCORDING TO VARIOUS DEMOGRAPHIC VARIABLES

ABSTRACT

Social health perception is a crucial factor influencing individuals' access to healthcare, health consciousness, and overall quality of life. Focusing on various variables, this study relies on a broad sample to comprehend the social health perception of individuals aged 18 and above residing in the Marmara region. The objective of this study is to evaluate the social health perceptions of individuals aged 18 and above based on various demographic variables. Within the scope of this objective, the study reached 230 individuals aged 18 and above. The data collection instrument used was the Social Health Perception Scale, consisting of 33 questions and three sub-dimensions. T-tests and ANOVA tests were employed to determine differences in data analysis. Correlation analysis was conducted to identify relationships between the sub-dimensions of the scale, and regression analysis was performed to ascertain their effects. The data analysis utilized the SPSS 25 software package. The Cronbach Alpha coefficient for the Social Health Scale was found to be 0.934. Findings indicate that individuals' social health perceptions do not vary according to gender, regular reading habits, and news-following behavior. However, differences were observed concerning income status, happiness level, age, and the individual's approach to their environment. The interrelation and interaction of the scale's sub-dimensions were identified, revealing that 25% of the family dimension is explained by the friend/family social dimension. Understanding variations in social health perception based on variables such as income status, happiness level, and age can create opportunities for organizing public awareness campaigns. These campaigns, particularly focusing on low-income groups, young individuals, or specific age groups, can enhance health consciousness.

Keywords: Social Health, Healthcare, Mental Health.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKU DÜZEYİNİN SAĞLIK ARAMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr.Öğr.Üyesi Mustafa FİLİZ

¹ Artvin Çoruh Üniversitesi, İşletme Fakültesi, mustafa2108@artvin.edu.tr, ORCID:0000-0002-7445-5361.

ÖZET

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin akademik gelişmelerini kaçırma korkusu ile sağlık arama davranışları arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik önemli bir araştırmayı temsil ediyor. Bu konu, genç yetişkinlerin hem akademik hem de psikososyal açıdan önemli bir dönemde oldukları düşünüldüğünde oldukça kritik bir alandır. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin gelişmeleri kaçırma korku düzeylerinin sağlık arama davranışı üzerindeki etkisinin belirlenmesi ve demografik değişkenler açısından genel algılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmaya toplamda 200 üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korku ölçeği ve sağlık arama ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde t testi, Anova testi ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara öğrencilerin gelişmeleri kaçırma korkusu ve sağlık arama davranışları cinsiyet, sürekli ilaç kullanım durumu, yaş, gelir durumu, kronik rahatsızlığın olup olmaması ve öğrenim türü açısından herhangi bir fark bulunmamaktadır. Gelişmeleri kaçırma algısının sağlık arama davranışlarını üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin gelişmeleri kaçırma algısının, sağlık arama davranışlarının alt boyutlarından profesyonel sağlık arama ve online sağlık arama davranışları üzerinde etkili olmadığı, ancak geleneksel sağlık arama davranışı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin, geleneksel sağlık arama davranışının %6'sı gelişmeleri kaçırma algısı ile açıklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Üniversite yönetimleri ve sağlık hizmeti sağlayıcıları, öğrencilere gelişmeleri kaçırma algısının sağlık arama davranışları üzerindeki etkileri konusunda farkındalık programları düzenleyebilir. Bu programlar, öğrencilere bu tür davranışların uzun vadeli sağlık sonuçları üzerindeki etkilerini anlatarak bilinçlenmelerini sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Arama, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sağlık Hizmetleri, Öğrenci Sağlığı.

UNIVERSITY STUDENTS' FEAR OF MISSING OUT ON ACADEMIC DEVELOPMENTS AND ITS IMPACT ON HEALTH-SEEKING BEHAVIOR

ABSTRACT

This study represents a significant research effort aimed at understanding the relationship between university students' fear of missing academic developments and their health-seeking behaviors. Given that young adults are considered to be in a crucial period both academically and psychosocially, this topic is highly critical. The objective of this study is to determine the impact of the fear of missing academic developments on health-seeking behavior among university students and to elucidate their overall perceptions in terms of demographic variables. A total of 200 university students participated in the study. The data collection instruments used in the study were the Fear of Missing Out on Developments Scale and the Health-Seeking Behavior Scale, administered in social settings. Data analysis employed t-tests, ANOVA, and multiple regression analysis. The findings revealed no significant differences in the fear of missing academic developments and health-seeking behaviors of students based on gender, continuous medication use, age, income status, the presence of chronic illness, and type of education. It was identified that the perception of missing developments has a significant impact on health-seeking behaviors. The fear of missing academic developments was found to be ineffective on the sub-dimensions of health-seeking behaviors, namely professional health-seeking and online health-seeking behaviors, but effective on traditional health-seeking behavior. It was concluded that 6% of students' traditional health-seeking behavior is explained by the fear of missing developments. University administrations and healthcare providers can organize awareness programs for students regarding the effects of the fear of missing developments on health-seeking behaviors. These programs can enlighten students about the long-term consequences of such behaviors on their health outcomes.

Keywords: Health-Seeking, Fear of Missing Developments, Health Services, Student Health.

LİDERLİĞİN ÇARPAN ETKİSİNDE LİDERLİK TARZLARININ AYDINLIK VE KARANLIK YÜZÜNE GENEL BİR BAKIŞ

Melike ÇIRAK, Doktora Öğrencisi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi,

Sosyal Bilimler Enstitüsü, melike.cirak@saglik.gov.tr,

Orcid İD: 0000 0002 6045 8940

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; organizasyon üzerinde çarpan etkisi olan liderin olumlu ve olumsuz tarzlarının literatürden yararlanarak vurgulanmasıdır. Bu çalışmada tarama yönteminden yararlanılmıştır. Bu kapsamda, konuyla ilgili yerli ve yabancı online, offline bilimsel çalışmalar, yazılı ve görsel basın taranmıştır. Liderlik ve liderlik tarzları işgören ve örgüt için önemli sonuçlara neden olan bir kavramdır. Liderin davranışları, tutumları ve sergilediği liderlik tarzıyla örgütün renginde belirleyici olduğu ve en tepedeki rolü üstlenici kişinin ‘lider’ olduğu söylenebilir. Bu bağlamda düşünüldüğünde örgütteki; kültürü, değeri, normu, etkinliği, verimliliği, performansı, etiği iyi veya kötü yönde şekillenmesinde ve etkilenmesinde kilit rol oynayan bu etki ‘Liderin Çarpan Etkisi’ olarak adlandırılmaktadır. Liderin işgören ve örgüt üzerindeki çarpan etkisinin sergilenen liderlik tarzlarıyla ilişkili olduğu anlaşılmakta, bu amaçla liderin aydınlık ve karanlık yüzü literatürden incelenmiştir. Bu bağlamda liderlik tarzları için 140 yabancı yazın ve 20 yerli yazın incelendiğinde; aydınlık yani olumlu liderlik tarzları için en çok karşılaşılan liderlik tarzlarının; Karizmatik Liderlik, Dönüşümcü Liderlik, Etik Liderlik, Otantik Liderlik, Hizmetkar Liderlik, Etkileşimci Liderlik olduğu görülebilmektedir. Diğer yandan, Karanlık liderlik tarzları için yapılan taramada ise; liderin karanlık tarafıyla yapılan ilk çalışmanın Conger (1990) ile başladığı görülmektedir. Karanlık tarz; Ashforth (1994) tarafından ‘Küçük Tiran’ tanımıyla geliştirilmiş, istismarcı liderlik yapısını inceleyen Tepper (2000) ile devam etmiştir. Ayrıca yapılan çalışmalarda toksik liderlik, despotik liderlik, otoriter liderlik, pasif-agresif liderlik tarzlarının da incelendiği görülmekle birlikte, alan yazın makyavelist liderlik, narsist liderlik, psikopatik liderliği ise ‘Karanlık Üçlü’ olarak nitelendirdiği anlaşılmaktadır.

Organizasyonlardaki olumlu ve olumsuz liderlik tarzlarının, örgütsel adalet, örgütsel sinizm, örgüt kültürü, örgütsel bağlılık, örgüt iklimi gibi konularla ilişkili olduğu, iş görenler üzerinde de pozitif/negatif sonuçlu olarak duygusal tükenme, iş performansı, iş tatmini, işten ayrılma niyeti, psikolojik sıkıntı yaşama eğilimi, yenilikçi davranış geliştirebilme, işin anlamlı kılınması gibi birçok sonucunun olduğu bulgularla ifade edilmektedir. Liderlik programlarının artırılması, aydınlık liderlik tarzlarının işgören üzerindeki sonuçlarının daha fazla incelenmesi ve anlatılması, liderlik seçimlerinde profesyonel bir yaklaşımla değerlendirmelerin yapılması, belirlenen karanlık tarzların aydınlık tarza çevrilmesinde eğitim programlarının geliştirilmesi,

örgütlerde ve işgörenlerde iş yaşam kültür ve koşullarının değişmesine ve gelişmesine faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Liderlik, Liderliğin Çarpan Etkisi, İşgören, Aydınlık-Karanlık Liderlik

AN OVERVIEW OF THE LIGHT AND DARK SIDE OF LEADERSHIP STYLES IN THE MULTIPLIER EFFECT OF LEADERSHIP

ABSTRACT

The purpose of this study; the aim is to emphasize the positive and negative styles of the leader, which has a multiplier effect on the organization, by using the literature. In this study, scanning method was used. In this context, local and foreign online and offline scientific studies, written and visual media on the subject were scanned. Leadership and leadership styles are concepts that cause important consequences for the employee and the organization. It can be said that the leader's behavior, attitudes and leadership style determine the color of the organization and the person who assumes the role at the top is the 'leader'. Considered in this context, in the organization; This effect, which plays a key role in shaping and influencing culture, values, norms, effectiveness, efficiency, performance and ethics, for better or worse, is called the 'Leader's Multiplier Effect'. It is understood that the multiplier effect of the leader on the employee and the organization is related to the leadership styles exhibited, and for this purpose, the bright and dark sides of the leader were examined from the literature. In this context, when 140 foreign literature and 20 local literature were examined for leadership styles; The most common leadership styles for bright, that is, positive leadership styles; It can be seen that there are Charismatic Leadership, Transformational Leadership, Ethical Leadership, Authentic Leadership, Servant Leadership, Transactional Leadership. On the other hand, in the screening for Dark leadership styles; It seems that the first study on the dark side of the leader started with Conger (1990). Dark style; It was developed by Ashforth (1994) with the definition of 'Little Tyrant' and continued with Tepper (2000) who examined the abusive leadership structure. In addition, although studies have also examined toxic leadership, despotic leadership, authoritarian leadership and passive-aggressive leadership styles, it is understood that the literature describes Machiavellian leadership, narcissistic leadership and psychopathic leadership as the 'Dark Triad'. Positive and negative leadership styles in organizations are related to issues such as organizational justice, organizational cynicism, organizational culture, organizational commitment, organizational climate, and have positive/negative consequences on employees, such as emotional exhaustion, job performance, job satisfaction, intention to quit, psychological distress. It is expressed in the findings that it has many results such as the tendency to live, the ability to develop innovative behavior, and making work meaningful. It is thought that increasing leadership programs, further examining and explaining the results of bright leadership styles on employees, evaluating leadership choices with a professional

approach, developing training programs to transform the determined dark styles into bright styles will be beneficial to the change and development of work life culture and conditions in organizations and employees.

Key words: Leadership, Multiplier Effect of Leadership, Employee, Light-Dark Leadership

PROSOSYAL DAVRANIŞLAR ve ALTURİSTİK LİDERLİĞE DAİR KAVRAMSAL BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi, Hüseyin KARAGÖZ¹

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
huseyinkaragoz@kmu.edu.tr - ORCID: 0000-0003-4981-8156

ÖZET

Prososyal davranışlar, bireyin hiçbir baskı hissetmeden başkalarının yararına olabilecek davranışlarda bulunması halidir. Pozitif sosyal davranışlar arasında sayılan prososyal davranışlar, rol ötesi davranış olarak kabul görmektedir. Bireyin karşısındakine gösterdiği ilgi olarak da tanımlanana bu davranış biçimi, karşılık beklemezsizin gösterilmektedir. Prososyal davranış sergileyen bireylerin kendilerinden çok karşısındaki bireylerin faydasını gözetdiği bilinmektedir. Kişinin karşılıksız fedakârlık sergilemesi olarak da tanımlanan prososyal davranışlar, diğerkâmlık duygusu içermektedir. Hiçbir beklenti içerisine girmeden sergilenen bu tip davranışların örgütsel anlamda birçok olumlu sosyal davranışları pekiştirdiği bilinmektedir. Liderlik kavramı ise insanlık tarihi kadar eskiye dayanmaktadır. İnsanların toplu yaşamaya başlamasından bu yana var olan bu olgu, zaman içerisinde birçok davranış tarzı ile açıklanmıştır. Bunlardan birisi de alturistik davranış biçimidir. Alturistik liderler, kendi menfaatlerini öteleyen, karşısındaki bireyi önceleyen, astlarını onlarla etkili iletişim kurmak suretiyle motive edebilen, onların duygu ve düşüncelerini önemseyen, astlarının çıkarlarını kendi çıkarlarından önde tutan kimselerdir. Dolayısıyla diğerkâmlık duyguları yüksektir. Örgütlerin başarıya ulaşmasında en önemli faktörün insan kaynağı olduğu bilinmektedir. İnsan kaynaklarını doğru ve etkin biçimde yönetebilen liderlerin örgüte katkısı yüksek düzeyde olacaktır. Buradan hareketle güncel bir liderlik yaklaşımı olan alturistik liderlik ortaya çıkmıştır. Olumlu davranışlar olarak tanımlanan alturizm, başkalarına karşı olumlu davranış sergilemek suretiyle mutlu olmayı, herhangi bir beklentiye girmeksizin karşı tarafa yardım etmeyi benimseyen bir yaklaşımdır. Alturistik davranışların özünde gösterişten uzak olma, beklenti ile hareket etmeme ve iyi niyet vardır. Dolayısıyla alturistik liderler, karşısındakinin iyiliği ya da menfaati için kendinden ödün veren kimselerdir. Fedakârlık duyguları yüksek alturistik liderler, astlarının refahı ve huzuru için çalışırlar ve onlara bu davranış biçimleri ile yön verirler. Onların kişisel gelişimleri için çaba sarfeden alturistik liderler, güven duyulan bireylerdir. İzleyicilerinin menfaatleri ile örgüt menfaatlerini bağdaştırmak suretiyle örgütsel başarıya hizmet eden bu kimseler, diğerkâmlık ve yardımlaşma duygusunu önceleyen bir örgüt kültürü yaratabilmek amacıyla faaliyet gösterirler.

Anahtar Kelimeler: Prososyal Davranış, Alturistik Liderlik, Diğerkâmlık

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, huseyinkaragoz@kmu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4981-8156

Abstract

Prosocial behavior is the state in which an individual engages in behavior that may benefit others without feeling any pressure. Prosocial behaviors, which are considered among positive social behaviors, are accepted as extra-role behavior. This form of behavior, which is also defined as the interest shown by the individual to the other person, is shown without expecting anything in return. It is known that individuals who exhibit prosocial behavior look out for the benefit of others rather than themselves. Prosocial behaviors, also defined as a person's display of self-sacrifice without reward, involve a sense of altruism. It is known that this type of behavior, exhibited without any expectations, reinforces many positive social behaviors in the organizational sense. The concept of leadership is as old as human history. This phenomenon, which has existed since people began to live collectively, has been explained by many behavioral styles over time. One of these is altruistic behavior. Altruistic leaders are people who postpone their own interests, prioritize the individual in front of them, motivate their subordinates by communicating effectively with them, care about their feelings and thoughts, and prioritize the interests of their subordinates over their own. Therefore, their feelings of altruism are high. It is known that the most important factor in the success of organizations is human resources. Leaders who can manage human resources correctly and effectively will contribute to the organization at a high level. Based on this, altruistic leadership, a current leadership approach, has emerged. Altruism, defined as positive behavior, is an approach that embraces being happy by exhibiting positive behavior towards others and helping the other party without any expectations. The essence of altruistic behavior is being away from ostentation, not acting with expectations, and good will. Therefore, altruistic leaders are people who compromise themselves for the good or benefit of the other person. Altruistic leaders with high feelings of altruism work for the welfare and peace of their subordinates and guide them with these behaviors. Altruistic leaders who make efforts for their personal development are trustworthy individuals. These people, who serve organizational success by reconciling the interests of their followers with the interests of the organization, operate to create an organizational culture that prioritizes altruism and cooperation.

Key Words: Prosocial Behavior, Altruistic Leadership, Altruism

ULUSLARARASI PAZARLARDA DESTİNASYON PAZARLAMASI VE DESTİNASYON SEÇİMİ: MARİNA MÜŞTERİLERİNİN MOTİVASYON FAKTÖRLERİ

Öğr.Gör.Dr. TUĞÇE MERVE İNAK ÖZBERK ¹, Dr.Öğr.Üyesi ELİF KOÇ ²

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Datça Kazım Yılmaz Meslek Yüksekokulu,
tugceinak@mu.edu.tr, - ORCID ID: 0000-0002-7642-346X

² Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, Ömer Seyfettin Uygulamalı Bilimler Fakültesi,
elifkoc@bandirma.edu.tr, - ORCID ID: 0000-0002-0235-086X

ÖZET

Marinalar, uluslararası pazarlarda destinasyon pazarlaması açısından büyük bir öneme sahiptir. Deniz turizminin temel altyapı tesisleri arasında yer alan marinalar (yat limanları), eğlence amaçlı yatlar için yaşama olanağı ve çeşitli hizmetler sunmaktadırlar. Bu tesisler, deniz turizmi destinasyonlarının çekiciliğini artırarak uluslararası turistlerin ilgisini çekerler. Müşteri tercihleri, destinasyon pazarlamasında tüketici karar verme sürecini ve davranışsal niyetlerini etkileyen önemli bir faktördür. Destinasyon seçimi, seyahat kararı vermenin temel bir unsuru olarak öne çıkar. Kavramsal olarak yürütülen bu çalışmada, marina müşterilerinin destinasyon seçimlerini belirleyebilecek potansiyel faktörleri tespit etmek amacıyla kıyı destinasyonlarındaki motivasyon faktörleri üzerine odaklanan çalışmalar incelenmiştir. Bu araştırmalardan elde edilen bulgular arasında, marina müşterilerinin destinasyon tercihleri üzerinde etkili olabilecek faktörler ortaya konulmuştur. Çalışma, marina müşterilerinin destinasyon anlayışıyla ilgili yapılan çalışmalar açısından bir boşluğa odaklanarak, marina işletmecilerine, politika yapıcılara ve araştırmacılara marinaların tercih edilen destinasyonlar olarak çekiciliğini artırmaya yönelik değerli bilgiler sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Destinasyon pazarlaması, Destinasyon seçimi, Marina müşterileri, Destinasyon motivasyon faktörleri.

ÖLÇEK UYARLAMA ÇALIŞMALARINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: 3 MADDELİK İŞLE BÜTÜNLEŞME ÖLÇEĞİ (UWES-3) UYARLAMA DENEMESİ

Doç. Dr. Özgür ÖNGÖRE¹

¹ Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu Meslek Yüksekokulu, e-posta:
ozgurongoretr@yahoo.com - ORCID ID: 0000-0003-1366-1345

ÖZET

Günümüzde ölçeklerin mümkün olduğunca az madde ile istenilen değişkeni ölçmesi arzulanmaktadır. Araştırma modelleri daha karmaşık hale gelmekte ve araştırmacılar bu modeller ile daha çok değişkene ait bulgulara ulaşmaya çalışmaktadır. Katılımcıların sınırlı zamanın olması ve anketlerde soru sayısı artıkça anketi doldurma süresinin artması ile birlikte katılımcıların algısının azalması gibi sebepler doğru bulgulara ulaşmayı zorlaştırmaktadır.

Bu çalışmada, birçok araştırmaya konu olan çalışanların işle bütünleşme düzeylerini ölçmeye yarayan Utrecht İşle Bütünleşme Ölçeğinin 3 maddelik en kısa sürümünün Türkçe uyarlaması yapılmak istenmiştir.

Katılımcılar, Kastamonu ilinde merkezde yer alan Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı devlet okullarında istihdam edilen öğretmenlerdir. Bu araştırma kapsamında MEB'e bağlı Kastamonu merkezde yer alan 20 devlet okulu ziyaret edilmiş ve bu okullarda görevli 620 öğretmenler ile yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Anketler toplandıktan sonra yapılan incelenmiş ve eksik doldurulan anketler ile stajyer durumunda olan öğretmenlerin anketleri çıkarılmıştır. Böylece toplamda 589 öğretmenden anket yolu ile analizlerde kullanılacak veri toplanmıştır.

Bu araştırma sonucunda, ölçek maddelerinin ölçmek istenen faktörü temsil etme yeteneğinin çok önemli olduğu bir kez daha görülmüştür. Alanyazına uygun bir şekilde eğer maddelerin temsil yeteneği yüksek ise ancak ilgili oldukları faktörü iyi bir şekilde açıklayabildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırma kapsamında analizleri yapılan UWES-3 Türkçe Ölçeğinin işle bütünleşmeyi ölçmede kullanılacak, alternatif ve kısa bir ölçek olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İşle bütünleşme, Ölçek uyarlama, Geçerlik, Güvenirlilik

A RESEARCH ON ISSUES TO BE CONSIDERED IN SCALE ADAPTATION STUDIES: 3-ITEM WORK ENGAGEMENT SCALE (UWES-3) ADAPTATION TRIAL

ABSTRACT

Today, scales are designed to measure the related variables with few items as possible. Research models are becoming more complex and researchers are trying to expand their findings with these models. Reasons such as limited time for participants and the decrease in the perception of participants, and the time to fill out the survey increases, make it difficult to obtain accurate findings from the scales.

In this research, it was aimed to adapt the shortest 3-item version of the Utrecht Work Integration Scale, which is used to measure the work engagement levels of employees, which is the subject of many studies, into Turkish.

Participants are teachers employed in public schools affiliated with the Ministry of National Education located in the center of Kastamonu province. Within the scope of this research, 20 public schools affiliated with the Ministry of National Education located in the center of Kastamonu were visited and a face-to-face survey was conducted with 620 teachers working in these schools. After the surveys were collected, they were examined and the incompletely filled surveys and the surveys of the teachers who were interns were removed. Thus, data that could be used in analysis was collected from a total of 589 teachers via survey.

As a result of this research, it was once again seen that the ability of the scale items to represent the factor they want to measure is very important. Consistent with the literature, it was concluded that if the items have high representativeness, they can only explain the factor they are related to well.

It was concluded that the UWES-3 Turkish Scale, analyzed within the scope of this research, is an alternative and short scale that can be used to measure work engagement.

Keywords: Work engagement, Scale adaptation, Validity, Reliability

FREE MINDS, IDEAS, AND CREATIVITY IN WORKING LIFE

Assoc. Prof. Dr. Özgür ÖNGÖRE¹

¹ Kastamonu University, Kastamonu Vocational School, e-mail: ozgurongoretr@yahoo.com -
ORCID ID: 0000-0003-1366-1345

ABSTRACT

Personality can make person free if personality as a unique structure has a free mind to foster creativity (Barron & Harrington, 1981). A free mind in a society is a rare situation because of the obstacles which impose the limits of others. Limits surround the minds of people which decrease creativity, dreaming, and passion.

People learn how to think and boundaries of mind from others. The boundaries of others force the uniqueness of unique personalities to disappear. Similar minds and personalities can be accepted as a rule of living together in a society. If personality is viewed as the product of culture, everyone sharing the same heritage should be alike (Shibutani, 2017). Creativity can be a problem which cannot be approved by the society. Majority of the society can perceive creativity and differences as a threat for their existence.

In this strict environment, creativity become a precious and rare flower. A free mind is needed to be creative. Only a free mind can innovate new ideas, services, and products. Every society needs free minds for the development. Societies should support environments to grow up of free minds to develop their societies in various aspects. People should learn not to afraid from differences and new ideas.

Education is very important to increase the creativity and number of free minds. Education should support creativity and query (Fasko, 2001). Education should also teach the values like kindness, peace and love to the free minds. Therefore, free minds can be satisfied and feel valuable while producing and being creative.

In working life, business should encourage people who have free minds (Smith et al., 2000). These people can change the world. A world with full of ideas and creativity. Creativity can occur only in a supportive positive environment.

Keywords: Free minds, Ideas, Creativity

COĞRAFI İŞARETLEMENİN YEREL VE GELENEKSEL ÜRÜNLERE KATKISI CONTRIBUTION OF GEOGRAPHICAL INDICATION TO LOCAL AND TRADITIONAL PRODUCTS

Doç. Dr. Devrim ERTÜRK

Dokuz Eylül Üniversitesi Efes Meslek Yüksekokulu Seyahat ve Eğlence Hizmetleri Bölümü
Kültürel Miras ve Turizm Programı

devrim.erturk@deu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-5131-1325

Prof. Dr. Ayşegül KOYUNCU OKCA

Pamukkale Üniversitesi Denizli Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, El Sanatları Bölümü

aysegulkoyuncu@pau.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-1060- 0280

ÖZET

Modern yaşam pratiklerinin hayatın her alanında egemen hale gelmesi ile birlikte geleneksel unsurlar ortadan kalkmaya başlamıştır. Belli bir yaşam şeklinin gerektirmiş olduğu pratikler ve ürünler de bu süreç içerisinde kaybolmuş ve kaybolmaya devam etmektedir. Modernite kendine ait sosyal, ekonomik, kültürel ve politik bir yaşam öngörmektedir. Uzmanlaşma, eğitim üzerine endüstriyalizm ile gerçekleştirilen üretim, geleneksel olanla çok fazla ilgilenmemektedir. Hatta modernitenin, geleneksele dair ne varsa tümünü modern olana çevirme amacı olduğu bilinmektedir.

Modern-geleneksel çatışması içerisinde varlığını günümüze kadar sürdürmüş olan geleneksel ve yerel özellikler günümüz dünyasında son derece önem kazanmıştır. Günümüzde yerel ve geleneksel olanın adeta hazine gibi keşfedilmesine tanıklık edilmektedir. Özellikle 1980 sonrasında değişen bu durum, tabii ki dünya ölçeğinde önem kazanan farklı kimlikler, farklı kültürler gerçeğinden bağımsız değildir. Farklı olana gösterilen itibar, yine geleneksel yöntemler ile üretilen ürünlere artan rağbet gibi eğilimler, yerel ürünlerin piyasada önem kazanmasının yolunu açan gelişme olmuştur.

Yerel olanın ve geleneksel olanın küresel dünyada korunması gerektiği yönündeki bu zihinsel değişim, yine bu yönde politikalara giden yolu açmıştır. Dolayısıyla ile koruma perspektifli politikalar yerel ve geleneksel ürünlerin pazarda kendisine yer bulabilmesini sağlamıştır. Ulusal ve uluslararası düzeyde koruma politikaları yerel ve geleneksel olan ürünlerin kendisini yeniden üretebilmesi, korunması amacı ile coğrafi işaretlemeyi de beraberinde getirmiştir.

Yerel ürünlerin özgün koşullarında, coğrafi işaretleme ile yeniden üretiminin sağlanması, farklılıkların küresel düzlemin tekçileştirme anlayışı karşısında son derece önemlidir. Bu çalışmada coğrafi işaretlemenin yaygınlaşması, kayıt altına alınması ve tescillenmesi süreçlerinin küreselleşme ile ilişkili olduğu gerçeği ele alınmaktadır. Literatürden elde edilen veriler ışığında coğrafi işaretlemenin yerel ve geleneksel ürünlere katkısını ele alırken; koruma, yeniden üretme ve pazarlanabilirlik çerçevesinde analizler yapmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Kültürel Miras, Küreselleşme, Coğrafi İşaret, Geleneksel Ürün.

ABSTRACT

With modern life practices becoming dominant in all areas of life, traditional elements have begun to disappear. The practices and products required by a certain way of life have also been lost and continue to be lost in this process. Modernity envisages a social, economic, cultural and political life of its own. Production carried out with industrialism based on specialization and education is not very interested in the traditional. In fact, it is known that modernity aims to transform everything that is traditional into modern.

Traditional and local features, which have continued their existence until today within the modern-traditional conflict, have become extremely important in today's world. Today, we are witnessing the discovery of local and traditional things like treasure. This changing situation, especially after 1980, is of course not independent of the reality of different identities and different cultures gaining importance on a world scale. Trends such as the respect shown to the different and the increasing demand for products produced with traditional methods have paved the way for local products to gain importance in the market.

This mental change that what is local and traditional should be protected in the global world has also paved the way for policies in this direction. Therefore, policies with a conservation perspective have enabled local and traditional products to find a place in the market. National and international conservation policies have brought about geographical marking for the purpose of reproducing and protecting local and traditional products.

Ensuring the reproduction of local products in their original conditions through geographical marking is extremely important against the monism approach of the global level. While this study discusses the contribution of geographical indication to local and traditional products in the light of data obtained from the literature; It aims to make analyzes within the framework of conservation, reproduction and marketability.

Key Words: Culture, Cultural Heritage, Globalization, Geographical Indication, Traditional Product.

KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE YEREL VE GELENEKSEL UNSURLAR LOCAL AND TRADITIONAL ELEMENTS IN THE GLOBALIZATION PERIOD

Doç. Dr. Devrim ERTÜRK

Dokuz Eylül Üniversitesi Efes Meslek Yüksekokulu Seyahat ve Eğlence Hizmetleri Bölümü
Kültürel Miras ve Turizm Programı

devrim.erturk@deu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-5131-1325

Prof. Dr. Ayşegül KOYUNCU OKCA

Pamukkale Üniversitesi Denizli Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, El Sanatları Bölümü

aysegulkoyuncu@pau.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-1060- 0280

ÖZET

İçinde yaşanılan dünyanın en önemli özelliği iletişim hızının artmış ve farklılıkların geçmişten çok daha fazla olarak ön plana çıkmasıdır. Yerkürenin farklı bölgeleri birbirleri ile geçmişin hiçbir döneminde olmadığından daha fazla ilişki halindedir. Bu süreçte aktörlerin ve toplumların arasındaki etkileşim giderek artmış, uluslararası ilişkilerde de bu durum kendisini göstermiştir. Dünya çapında artan ilişkiler bir yanda genel bir toplum yapısı ve ilişkiler ağı ortaya çıkarırken diğer yandan da yerel olanın küresel olan içerisinde kendisini yeniden üretmesi söz konusu olmuştur. Yani küresel olan bir yandan evrenselleşmeye doğru bir yönde ilerlerken aynı zamanda yerel olanı da içeren iki yönlü bir gelişme göstermektedir. Küresel olanın kendi sistemine dâhil ettiği yeni unsurlar ise küreselleşmenin yapısına dinamik bir nitelik kazandırmaktadır. Küreselleşme dinamikleri çerçevesinde yerelin önce ilginç gelmesi ve merak uyandırması, daha sonra turizmden endüstriye kadar tüm sektörlerde pazarlanabilir hale getirilmesi söz konusudur. Bu süreçte yerel bir unsur olarak geleneksel olanın önem kazanması, geleneksel ürünlerin küresel sistem içerisinde dâhil edilerek bir rekabet imkânı elde etmesi söz konusudur.

Bu çalışmada küreselleşme olgusu çerçevesinde yerel ve geleneksel unsurların önem kazanması ele alınmaktadır. Dünyanın hiç olmadığı kadar hızlı değiştiği, toplumların birbirlerine yaklaşırken aynı zamanda farklılıkların da görünürlüğünün arttığı dönemde küreselleşme denilen olguya teorik bir yaklaşımla, yerellikler üzerinde nasıl etki yaptığına dair analizleri, literatürdeki tartışmalar ışığında, ortaya koymayı ve yerel olanın önem kazanması ile yerel ve geleneksel unsurların küresel şartlara tutunarak kendisini yeniden üretebilmesi gerektiğinin altını çizmeyi amaçlamaktadır. Çalışma öncelikle küreselleşme olgusunun teorik temellerini ele almakta, yine küreselleşme içerisinde yerel olanın önem kazanmasının hangi temellerde gerçekleştiğini literatüre dayalı açıklamaya çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, İletişim, Ulus-Devlet, Yerel, Geleneksel.

ABSTRACT

The most important feature of the world we live in is that the speed of communication has increased and differences come to the fore much more than in the past. Different regions of the globe are in greater contact with each other than at any time in the past. In this process, the interaction between actors and societies has gradually increased, and this has also manifested

itself in international relations. While increasing relations around the world have created a general social structure and network of relations, on the other hand, the local has reproduced itself within the global. In other words, while the global progresses in one direction towards universalization, it also shows a two-way development that includes the local. The new elements that the global has included in its system give a dynamic character to the structure of globalization. Within the framework of globalization dynamics, the local must first be interesting and arouse curiosity, and then it will be made marketable in all sectors, from tourism to industry. In this process, the traditional as a local element gains importance and traditional products gain a competitive opportunity by being included in the global system.

In this study, the importance of local and traditional elements within the framework of globalization is discussed. In a period when the world is changing faster than ever and societies are getting closer to each other while the visibility of differences is increasing, we aim to analyze the phenomenon called globalization, with a theoretical approach, on how it affects localities, in the light of discussions in the literature, and to reveal the importance of local and traditional elements to global conditions. It aims to underline that it must be able to reproduce itself by holding on. The study first deals with the theoretical foundations of the phenomenon of globalization and tries to explain, based on the literature, on which basis the local gain importance within globalization.

Key Words: Globalization, Communication, Nation-State, Local, Traditional.

BÖLGESEL KALKINMADA İNANÇ TURİZMİ POTANSİYELİNE YÖNELİK BİR ANALİZ :KÜTAHYA MEVLEVİHANESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğretim Üyesi GÜLTEN ŞEN

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, gulten.sen@dpu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2057-359X.

ÖZET

Alternatif turizm türleri içerisinde olan inanç turizmi dini inançların gelişmesine ve sosyal kültürel ilişkilerin yoğunlaşmasına yardımcı olmaktadır. İnanç turizmi, turizm sektörü içerisinde potansiyelini geliştirmektedir. Dini değerlerin korunması, canlandırılması ve geliştirilmesine önem verilmektedir. Bu değerler genellikle cami, manastır ve kiliseler ile dini tarihi değerler, dini kutlamalar ve çeşitli tarihi olaylardan oluşmaktadır. Turistlerin dünyadaki kutsal şehirleri ve kutsal mekanları daha fazla ilgi duydukları gözlemlenmiştir. Bu eserler milli mirasın ayrılmaz bir parçası olup, turistlere çekici gelmektedir. İnanç turizmi ile uluslararası turizm hareketliliği daha güçlenmektedir. Bu turizm destinasyonu, dini yapılar ile çeşitli turistik kaynaklara da sahip bulunmaktadır. Dini yapılar, uluslararası düzeyde çekici turistik mekanlardır. Kütahya dini ve kültürel tarihi eserler açısından zengin iller içerisinde yer almaktadır. Mevlevihane erken dönem Anadolu Türk mimarisi özgün örneklerinden olması nedeniyle inanç turizmini geliştirme kabiliyetine sahip bulunmaktadır. Mevlevihane'nin Kütahya'nın inanç turizmine ve bölgesel kalkınmaya katkısının belirlenmesi gerekmektedir. Teorik çalışmanın desteklemesi amacı ile Mevlevihane'nin Kütahya şehrinin inanç turizmi içerisinde ki yeri belirlenerek, bu potansiyelden yararlanma durumunun ortaya konulması amaçlanmaktadır. Sonuçlar analiz ile değerlendirme yapılarak güçlü ve zayıf tarafları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Böylelikle inanç turizm açısından fırsat ve tehditler ortaya konulacaktır. Çalışmanın amacı, Mevlevi hanenin inanç turizmi bakımından bölgesel kalkınma içerisindeki durumunu belirlenerek tanıtımını yapmaktır.

Anahtar Sözcükler: Kütahya, Mevlevihane, Bölgesel Kalkınma, Sanat, Mimari

A SWOT ANALYSIS OF THE FAITH TOURISM POTENTIAL OF KÜTAHYA MEVLEVİHANE

SUMMARY

Faith tourism, which is one of the different tourism types, helps the development of religious beliefs and the intensification of social and cultural relations. Faith tourism develops its potential within the tourism sector. It attaches importance to the protection, revitalization and development of religious values. These values generally consist of mosques, monasteries and

churches, religious and historical values, religious celebrations and various historical events. It has been watched that tourists are more interested in holy cities and sacred sites around the world. These monuments are a complementary part of the national heritage and are attractive to tourists. International tourism mobility is getting stronger with faith tourism. This tourism destination also has religious buildings and various touristic resources. Religious buildings are internationally attractive tourist attractions. Kütahya is among the provinces rich in religious and cultural historical artifacts. Mevlevihane has the ability to develop religious tourism as it is one of the original examples of early Anatolian Turkish architecture. It is necessary to determine the contribution of Mevlevihane to faith tourism and regional development in Kütahya. In order to support the theoretical study, it is aimed to determine the place of Mevlevihane in the religious tourism of Kütahya city and to reveal the situation of utilizing this potential. The results were evaluated with SWOT analysis and strengths and weaknesses were tried to be evaluated. Thus, opportunities and threats in terms of religious tourism will be revealed. The aim of the study is to determine the status of Mevlevihane in terms of faith tourism and promote

Keywords: Kütahya, Mevlevihane, Regional Development, Art, Architecture

BÖLGESEL KALKINMADA İNANÇ TURİZMİ POTANSİYELİNE YÖNELİK BİR ANALİZ :KÜTAHYA MEVLEVİHANESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğretim Üyesi GÜLTEN ŞEN

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, gulten.sen@dpu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2057-359X.

ÖZET

Alternatif turizm türleri içerisinde olan inanç turizmi dini inançların gelişmesine ve sosyal kültürel ilişkilerin yoğunlaşmasına yardımcı olmaktadır. İnanç turizmi, turizm sektörü içerisinde potansiyelini geliştirmektedir. Dini değerlerin korunması, canlandırılması ve geliştirilmesine önem verilmektedir. Bu değerler genellikle cami, manastır ve kiliseler ile dini tarihi değerler, dini kutlamalar ve çeşitli tarihi olaylardan oluşmaktadır. Turistlerin dünyadaki kutsal şehirleri ve kutsal mekanları daha fazla ilgi duydukları gözlemlenmiştir. Bu eserler milli mirasın ayrılmaz bir parçası olup, turistlere çekici gelmektedir. İnanç turizmi ile uluslararası turizm hareketliliği daha güçlenmektedir. Bu turizm destinasyonu, dini yapılar ile çeşitli turistik kaynaklara da sahip bulunmaktadır. Dini yapılar, uluslararası düzeyde çekici turistik mekanlardır. Kütahya dini ve kültürel tarihi eserler açısından zengin iller içerisinde yer almaktadır. Mevlevihane erken dönem Anadolu Türk mimarisi özgün örneklerinden olması nedeniyle inanç turizmini geliştirme kabiliyetine sahip bulunmaktadır. Mevlevihane'nin Kütahya'nın inanç turizmine ve bölgesel kalkınmaya katkısının belirlenmesi gerekmektedir. Teorik çalışmanın desteklemesi amacı ile Mevlevihane'nin Kütahya şehrinin inanç turizmi içerisinde ki yeri belirlenerek, bu potansiyelden yararlanma durumunun ortaya konulması amaçlanmaktadır. Sonuçlar analiz ile değerlendirme yapılarak güçlü ve zayıf tarafları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Böylelikle inanç turizm açısından fırsat ve tehditler ortaya konulacaktır. Çalışmanın amacı, Mevlevi hanenin inanç turizmi bakımından bölgesel kalkınma içerisindeki durumunu belirlenerek tanıtımını yapmaktır.

Anahtar Sözcükler: Kütahya, Mevlevihane, Bölgesel Kalkınma, Sanat, Mimari

A SWOT ANALYSIS OF THE FAITH TOURISM POTENTIAL OF KÜTAHYA MEVLEVİHANE

SUMMARY

Faith tourism, which is one of the different tourism types, helps the development of religious beliefs and the intensification of social and cultural relations. Faith tourism develops its potential within the tourism sector. It attaches importance to the protection, revitalization and development of religious values. These values generally consist of mosques, monasteries and

churches, religious and historical values, religious celebrations and various historical events. It has been watched that tourists are more interested in holy cities and sacred sites around the world. These monuments are a complementary part of the national heritage and are attractive to tourists. International tourism mobility is getting stronger with faith tourism. This tourism destination also has religious buildings and various touristic resources. Religious buildings are internationally attractive tourist attractions. Kütahya is among the provinces rich in religious and cultural historical artifacts. Mevlevihane has the ability to develop religious tourism as it is one of the original examples of early Anatolian Turkish architecture. It is necessary to determine the contribution of Mevlevihane to faith tourism and regional development in Kütahya. In order to support the theoretical study, it is aimed to determine the place of Mevlevihane in the religious tourism of Kütahya city and to reveal the situation of utilizing this potential. The results were evaluated with SWOT analysis and strengths and weaknesses were tried to be evaluated. Thus, opportunities and threats in terms of religious tourism will be revealed. The aim of the study is to determine the status of Mevlevihane in terms of faith tourism and promote

Keywords: Kütahya, Mevlevihane, Regional Development, Art, Architecture

AKILLI TURİZM UYGULAMALARINDA TURİSTLERİN TEKNOLOJİYE HAZIR OLUŞLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, İZMİR VE ANTALYA ÖRNEĞİ

Doktora Öğrencisi MUSTAFA SAİD KOCABIYIK¹

Özet:

Gelişen teknoloji ve hızla değişen yaşam tarzı çeşitli sektörlerde ve alanlarda 2000’li yılların başlaması ile daha yoğun bir şekilde yer almaktadır. Bu doğrultuda bahsedilen sektörlerden birisi de turizmdir. Hizmet satın alınan bir sektör olarak bireylerin tatil süreçlerinde hem daha keyifli hale gelmesi hem de unutulmaz deneyimlerle, kişilere özel anlar yaşatılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda teknolojik gelişmelere birey özelinde bakacak olursak, otel içi mobil uygulamalar ve destinasyonlar için geliştirilmiş artırılmış gerçeklik uygulamaları ve kişiye özel olarak sunulan hizmetler gösterilmektedir. Bahsedilen bu avantajların ve özelliklerin yanı sıra olumsuzluklar da yer almaktadır. Sektör olarak insan ilişkilerinin yüksek olduğu bir alan olan turizm insanı ortadan kaldırma durumlarında hizmet satın alan bireylerin davranışlarını etkilemektedir.

Çalışma kapsamında akıllı turizm uygulamalarında turistlerin teknolojiye hazır oluşları çerçevesinde bireylerin tatil süreçlerinde kullandıkları teknolojik uygulamaların olumlu ve olumsuz yönlerini belirlemek, teknoloji kullanımlarındaki kolaylıkları ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Antalya ve İzmir bölgelerinde konaklama yapan bireyler üzerine çalışma kurgulanmıştır. Çalışma kapsamında oluşturulan görüşme soruları ile veriler toplanmıştır. Otel içi mobil uygulama kullanımları, destinasyonlarda kullandıkları teknolojiler incelenmiştir. Araştırma yöntemlerinden biri olan nitel araştırma kullanılmıştır. Nitel araştırma yönteminin barındırdığı betimsel analiz tercih edilmiş ve yapılan görüşmeler bu doğrultuda yorumlanmıştır.

Çalışma kapsamında elde edilen görüşmeler sonucunda bireylerin tatil süreçlerinde ve otel içi ve destinasyon özelinde kullanılan teknolojilerin bireyler açısından hem rahat bir deneyim yaşamalarına neden oldukları hem de tatil süreçlerini daha keyifli bir hale gelmesini etkilediği yapılan görüşmeler çerçevesinde elde edilmiştir. Bireyler teknoloji kullanımı için zaman kayıplarını ortadan kalktığını ve konforlu hale geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Olumsuz yanlarına bakıldığında ise, yoğun teknoloji kullanımlarının bireyler özelinde önceki dönemlere nazaran daha az düşünmelerine neden oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Teknoloji, Akıllı turizm, Teknoloji hazırlık,

COĞRAFI İŞARETLİ YÖRESEL ÜRÜNLERİN GASTRONOMİ ALANINDA DEĞERLENDİRİLMESİ: MUĞLA GÖCE TARHANASI ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Dr. Ayşe Sena ENGİN¹, Öğr. Gör. Dr. Gamze KARAYEL İNCİLİ¹, Prof. Dr. Özgür CEYLAN¹, Öğr. Gör. Dr. Songül KILINÇ ŞAHİN¹

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Ula Ali Koçman Meslek Yüksekokulu,
aysesenaaydin@mu.edu.tr ORCID (0000-0003-0417-9039)
gkarayel@mu.edu.tr ORCID (0000-0001-6689-5749)
ozgurceylan@mu.edu.tr ORCID (0000-0002-1865-1093)
songulkilinc@mu.edu.tr ORCID (0000-0002-3510-9220)

ÖZET

Tarhana, Türk mutfağının önemli bir parçası ve geleneksel bir lezzettir. Türkiye'nin farklı bölgelerinde, farklı malzemeler ve yöntemlerle üretilen tarhana, Türk halkının damak zevkine hitap etmesinin yanı sıra uzun süre kuru halde saklanabilme, ekonomik üretim ve kolay pişirilebilme gibi özellikleriyle pek çok avantaja sahiptir. Ayrıca, beslenme açısından değerli bileşenleri içermesi de onu daha tercih edilir hale getirmektedir. Her bir bölgenin kendine özgü tarhana çeşitleri bulunmaktadır. Muğla göce tarhanası da bu çeşitlerden biridir ve üretim süreci, içeriği ve tüketim alışkanlıklarıyla diğer tarhana çeşitlerinden ayrılır. Bu çalışma ile, Muğla'nın coğrafi işaretlerle tescilli ürünlerinden olan Göce tarhanasının özelliklerini vurgulayarak açıklamayı ve bu tür ürünlerin destinasyonlarda gastronomik bir ürün olarak kullanılmasının önemine dikkat çekmek amaçlanmıştır. Gastronomi alanındaki bu çalışmalar, bir ülkenin kültürel değerlerini, yemek kültürünü ve geleneklerini koruma, tanıtmaya ve gelecek nesillere aktarma açısından büyük önem taşır. Bu tür araştırmalar, yöresel lezzetlerin, geleneksel yöntemlerin ve yerel ürünlerin korunması ve tanıtılması için kilit rol oynar.

Anahtar Kelimeler : Gastronomi, Coğrafi İşaret, Muğla Göce Tarhanası,
ABSTRACT

Tarhana is an important part of Turkish cuisine and a traditional flavor. Produced with different ingredients and methods in different regions of Turkey, tarhana not only appeals to the taste of the Turkish people, but also has many advantages such as being able to be stored dry for a long time, economical production and easy cooking. In addition, the fact that it contains nutritionally valuable components makes it more preferable. Each region has its own tarhana varieties. Muğla Göce tarhana is one of these varieties and differs from other tarhana varieties with its production process, ingredients and consumption habits. This study aims to highlight and explain the characteristics of Göce tarhana, which is one of the geographically registered products of Muğla, and to draw attention to the importance of using such products as a gastronomic product in destinations. These studies in the field of gastronomy are of great importance in terms of preserving, promoting and transferring a country's cultural values, food culture and traditions to future generations. Such research plays a key role in preserving and promoting local flavors, traditional methods and local products.

Key Words: Gastronomy, Geographical Indication, Muğla Göce Tarhanası,

ANTİK KENT DATÇA'TA BADEM KAHVE KÜLTÜRÜ

Öğr. Gör. Dr. Songül KILINÇ ŞAHİN¹, Prof. Dr. Özgür CEYLAN¹, Öğr. Gör. Dr. Gamze KARAYEL İNCİLİ¹, Öğr. Gör. Dr. Ayşe Sena ENGİN¹

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Ula Ali Koçman Meslek Yüksekokulu,
songulkilinc@mu.edu.tr ORCID (0000-0002-3510-9220)
gkarayel@mu.edu.tr ORCID (0000-0001-6689-5749)
ozgurceylan@mu.edu.tr ORCID (0000-0002-1865-1093)
aysesenaaydin@mu.edu.tr ORCID (0000-0003-0417-9039)

ÖZET

Türk mutfak kültürünün en önemli miraslarından biri olan Türk kahve kültürü ülkemizin değişik bölgelerinde farklı şekillerde kendine yer bulmuştur. Türk kahvesinden çok farklı olan bu lezzetlerden biri de Datça badem kahvesidir. Datça, gerek doğal güzellikleri gerekse de kültürel mirası bakımından hali hazırda turizm çekiciliği bulunan bir ilçedir. Türkiye'deki ilk badem Datça ilçesinde çıkmakta olup Datça bademinin özelliği diğer bölgelerde yetişen bademlere göre daha iri ve lezzetli olarak üstün kalitede olmasından kaynaklanmaktadır. Bu çalışmada Datça mutfağının vazgeçilmezleri arasında yer alan 'Badem kahvesi'nin faydaları, yapılış aşamaları, kültürü ve ürüne ait fotoğraflara yer verilmiştir. Datça badem kahvesi turistik ürün geliştirme ve yenilik kapsamında, özellikle gastronomi turizmi ile de beraber ele alınabilecek bir ürün kapsamında Muğla mutfak kültürü açısından öneminin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Datça mutfağı, içecek kültürü, badem kahvesi.

ABSTRACT

Turkish coffee culture, one of the most important legacies of Turkish culinary culture, has found its place in different ways in different regions of our country. One of these flavors, which is very different from Turkish coffee, is Datca almond coffee. Datca is a district that already has tourism appeal in terms of both its natural beauties and cultural heritage. The first almond in Turkey was produced in the Datca district, and the feature of the Datca almond is that it is larger and of superior quality in taste compared to the almonds grown in other regions. In this study, the benefits of 'Almond coffee', which is among the indispensable ingredients of Datca cuisine, its preparation stages, culture and photos of the product are included. It is aimed to reveal the importance of Datca almond coffee in terms of Mugla culinary culture within the scope of touristic product development and innovation, especially as a product that can be considered together with gastronomy tourism.

Keywords: Datça cuisine, beverage culture, almond coffee.

THE ROLE OF FESTIVAL TOURISM AS AN ECOTOURISM ACTIVITY IN DESTINATION BRANDING

DOÇ.DR | ELİF AKPINAR KÜLEKÇİ^{1*}

DOÇ.DR | FERAN AŞUR²

^{1*} Atatürk University, Faculty of Architecture and Design, Department of Landscape Architecture

ekpinar@atauni.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-2818-8562

² Van Yüzüncü Yıl University, Faculty of Architecture and Design, Department of Landscape Architecture

feranekasur@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-9480-5536

ABSTRACT

Festival tourism is the whole set of events organised to attract tourists to destinations where cultural events are used as touristic attractions. This study focuses on the potential of festival tourism to increase cultural richness, contribute to the local economy and increase the touristic attractiveness of the destination. Cultural festivals offer a unique experience in destinations by including traditional art, music, dance, gastronomy and other cultural elements. These events play the role of preserving and promoting local cultures as well as increasing cultural understanding among tourists.

Festival tourism provides significant economic contributions to destinations. With the arrival of tourists to the region, accommodation, food and beverage, shopping and other touristic service sectors are revitalised, local entrepreneurs and tradesmen are economically strengthened. These events also contribute to socio-economic development by increasing employment.

However, there are also some challenges related to festival tourism. Factors such as infrastructure deficiencies, environmental impacts, cultural incompatibilities and organisational difficulties can threaten the sustainability of festival tourism. In order to overcome these challenges, cooperation between local governments, non-governmental organisations and tourism professionals is important.

This research provides a framework for academics, tourism professionals and local administrators who want to understand the cultural and economic impacts of festival tourism on destinations and to conduct further research in this field.

Keywords: Tourism, ecotourism, festival tourism, branding

DROUGHT-RESISTANT LANDSCAPE IDEAS AND PLANTS FOR DRY CLIMATES

MASTER STUDENT | GÖKÇE CAN¹

ASSOCIATE PROFESSOR | ELİF AKPINAR KÜLEKÇİ^{2*}

Atatürk University, Faculty of Architecture and Design, Department of Landscape
Architecture

gokce.can.z00@gmail.com ORCID ID: 0009-0002-4160-2975

Atatürk University, Faculty of Architecture and Design, Department of Landscape
Architecture

*eakpinar@atauni.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-2818-8562

Abstract

This study examines the negative impacts of global climate change such as increasing temperatures, decreasing rainfall and decreasing water resources around the world, focusing on the increasing drought problem with the effects of climate change. This situation increases the dependence on water resources and triggers drought stress, especially for communities living in dry climate zones.

This study emphasises the importance of arid landscapes and dry landscapes as a sustainable solution to the effects of drought. Drought landscape design includes water-saving plant selections, features suitable for local climatic conditions and soil management strategies. In this context, the study explains the potential of dry landscapes as an effective strategy to combat drought, conserve water resources, prevent soil erosion and promote ecosystem health. It also discusses drought-tolerant landscape ideas and suitable plant options for individuals living in arid climates and landscape designers. Drought is becoming an increasing problem in regions where water resources are limited. In this context, the paper presents effective strategies for water conservation and sustainable landscape design, emphasising the factors that should be considered in the selection of plant species that grow in arid climatic conditions.

This study provides inspiring ideas for landscape design in arid regions, combining aesthetics and functionality. It also aims to serve as a resource in dealing with this important environmental challenge by providing information to help communities develop strategies to cope with drought.

Keywords: Climate change, drought, arid landscapes, dry landscapes

KALECİK AGROTOURISM POTENTIAL IN THE PERSPECTIVE OF VITICULTURE AND VINEYARD PRODUCTS

Assist.Prof.Dr. YALÇIN GÜÇER¹, Assoc.Prof.Dr. HAVVA EYLEM POLAT²

¹ Ankara University, Beypazarı Vocational School, ygucer@ankara.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0002-7280-584X

² Ankara University, Faculty of Agriculture, epolat@ankara.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0002-2159-0666

ABSTRACT

The Kalecik district's unique microclimate in the Kızılırmak basin, with lower altitude compared to its surroundings, makes it an attractive destination. Its value is on the rise in the field of agricultural tourism. The region's agricultural tourism is greatly influenced by its microclimate and soil structure, as well as the potential for viticulture. Kalecik Karası is a unique grape variety renowned for its intense flavour notes of red forest fruits. This valuable grape, which is locally processed into many different products from wine to molasses, from molasses to pestil, from pestil to brined vine leaf, reflects the richness of the region's viticulture tradition with traditional products with high added value produced for generations. The viticultural heritage of this region has a long-standing agricultural tradition that has developed in harmony with its unique climate and soils. Kalecik, where agrotourism is rapidly developing, gives tourists the chance to travel to the centre of viticulture through its festival's and a wide variety of vineyard products, especially during the vintage season, and in this context, the people of the district are given the opportunity to promote the agricultural richness and ancient cultural texture of the region. The main objective of Kalecik should be to preserve and develop its viticulture heritage for future generations, and to pass it on to them. This will further increase the touristic value of the region, with its deep-rooted viticulture tradition and potential for agrotourism.

Keywords: Kalecik, viticulture, agricultural tourism, Kalecik Karası

BAĞCILIK VE BAĞ ÜRÜNLERİ PERSPEKTİFİNDE KALECİK TARIM TURİZMİ POTANSİYELİ

ÖZET

Ankara'nın Kalecik ilçesi, çevresine göre düşük rakıma sahip Kızılırmak havzasındaki benzersiz iklimi ile tarım turizminde yükselen değeriyle dikkat çeken bir destinasyondur. İklim ve toprak yapısına bağlı olarak özellikle bağcılık potansiyeli ve dünyaca ünlü coğrafi işaretli Kalecik Karası üzümü, bölgenin tarım turizmi açısından önemli bir yere sahiptir. Kalecik Karası, kırmızı orman meyvelerine ait güçlü aroma notalarının yoğunluğu ile bilinen özel bir üzüm çeşididir. Şaraptan pekmeze, pekmezden pestile, pestilden salamura yaprağı kadar birçok farklı ürüne yerelde işlenen bu değerli üzüm, nesillerdir üretilen katma değeri yüksek geleneksel ürünler ile de bölgenin bağcılık geleneğinin zenginliğini yansıtmaktadır. Bu bağcılık mirası, bölgenin toprakları ve kendine has iklimiyle uyum içinde gelişmiş, uzun yıllara dayanan bir tarımsal geleneğe sahiptir. Tarımsal turizmin hızla gelişmekte olduğu Kalecik, özellikle bağbozumu dönemlerindeki festivalleri ve çok çeşitli bağ ürünleri aracılığıyla turistlere bağcılığın merkezine yolculuk yapma şansı verirken, bu çerçevede bölgenin tarımsal zenginliğini ve kadim kültürel dokusunu tanıtmak için de ilçe halkına fırsat verilmektedir. Bu bağlamda Kalecik'in en öncelikli hedefi, gelecek nesiller için bağcılık mirasını koruyup geliştirerek bu mirası gelecek kuşaklara ulaştırmak olmalıdır. Sonuç olarak Ankara'nın Kalecik ilçesi, köklü bağcılık geleneği ve tarım turizmi potansiyeliyle bölgenin gelecekteki turistik değerini daha da artıracaktır.

Anahtar Kelimeler: Kalecik, bağcılık, tarım turizmi, Kalecik Karası

NEW GENERATION GASTRONOMY AND ENGINEERING APPROACHES: FOOD SAFETY&SECURITY, INNOVATION, AND SUSTAINABILITY

Assist.Prof.Dr. YALÇIN GÜÇER¹, Assoc.Prof.Dr. HAVVA EYLEM POLAT²

¹ Ankara University, Beypazarı Vocational School, ygucer@ankara.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0002-7280-584X

² Ankara University, Faculty of Agriculture, epolat@ankara.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0002-2159-0666

ABSTRACT

The food industry is constantly evolving and reinventing itself through new generation gastronomy innovation, driven by consumer demands and technological advancements. Innovative approaches that focus on human health and environmental sustainability are being developed by reinterpreting traditional dietary habits with a foundation in food engineering. Advanced technologies, such as biotechnology and nanotechnology, are improving the nutritional value and health benefits of new-generation foods. These foods not only support digestive health but also strengthen the immune system. Furthermore, the development of plant-based proteins, which are increasingly popular in new culinary trends and support vegan diets, is gaining significance. Nanotechnological applications can optimise the sensory characteristics of food and enable controlled process management in food preservation. Engineering practices are driving innovations in reducing food waste and enhancing sustainability in packaging and processing techniques, which are shaping the future of gastronomy practices. In the context of gastronomy innovation, integrating agricultural engineering principles, such as good agricultural practices in fertilization, plant protection, and irrigation methods, contributes to establishing a food chain that is aligned with human health, sustainability, and reliability. The ultimate goal of contemporary gastronomy is to access quality and reliable food sustainably. In this new generation of gastronomy, the disciplines of food engineering and agricultural engineering form a critical foundation for a healthier future.

Keywords: Gastronomy, food security, food safety, sustainability, engineering

YENİ NESİL GASTRONOMİ VE MÜHENDİSLİK YAKLAŞIMLARI: GIDA GÜVENLİĞİ VE GÜVENİLİRLİĞİ, İNOVASYON VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

ÖZET

Gıda endüstrisi, tüketici talepleri ile teknolojik ilerlemelerin ışığında yeni nesil gastronomi inovasyonu noktasında sürekli gelişip kendisini yenilemektedir. Bu çerçevede geleneksel beslenme alışkanlıklarının, insan sağlığı ve çevresel sürdürülebilirlik odaklı yenilikçi yaklaşımlarla yeniden yorumlanması, gıda mühendisliği merkezli bir anlayışla gelişmektedir. Biyoteknoloji ve nanoteknoloji gibi ileri teknolojilerle geliştirilen besleyici değerleri ve biyoyararlılıkları yüksek yeni nesil gıdalar, sindirim sağlığını desteklerken bağışıklık sistemini de güçlendirmektedir. Ayrıca yeni mutfak akımları açısından bakıldığında da günden güne yaygınlaşan bitkisel kaynaklı proteinlerce zenginleştirilmiş ve vegan beslenmeyi destekleyen gıdaların gelişimi de önem kazanmaktadır. Nanoteknolojik uygulamalar, gıdaların duyuşal özelliklerinin optimizasyonu ve sürdürülebilirliği ile gıda muhafazası noktalarında kontrollü süreç yönetimini sağlamakta ayrıca mühendislik uygulamaları ile de gıda atıklarının azaltılması ve sürdürülebilirlik adına ambalajlama ve işleme tekniklerinde yenilikler yaparak geleceğin gastronomi uygulamalarına yön verilmektedir. Tüm bunların yanında gastronomi inovasyonu sürecinde, tarımsal üretimde gübreleme, bitki koruma, sulama yöntemleri, vb. alanlarda iyi tarım uygulamalarını içeren ziraat mühendisliği prensipleriyle tanımlanan bu süreçler entegre edildiğinde, insan sağlığına uygun, sürdürülebilir ve güvenilir gıda zincirinin oluşturulmasına katkı sağlanmaktadır. Sonuç olarak, günümüzde gastronomi perspektifinde sürdürülebilir şekilde kaliteli ve güvenilir gıdaya erişim hedeflenirken, bu yeni nesil gastronomi anlayışı çerçevesinde daha sağlıklı bir gelecek için gıda mühendisliği ve ziraat mühendisliği disiplinleri önemli bir temel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, gıda güvenliği, gıda güvenilirliği, sürdürülebilirlik, mühendislik

GENEL CERRAHİ UYGULAMALARDA İNFOGRAFİK KULLANIMI: GÖZ CERRAHİSİ İNFOGRAFİK UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Doç. Dr. Tarık YAZAR¹, Ünal AKBAŞ², Emin ESER YOLOĞLU³

ÖZET

İnfoğrafikler bilginin görsel olarak tasarlandığı grafiklerdir. Modern bilimin bir parçası olarak değerlendirilen infografikler; çok karışık ve anlaşılması güç olan konuları işaretler, semboller, resimsel simgeler, diyagramlar, haritalar ve illüstrasyonlar gibi görsel öğelerle açıklayan tasarım ürünleridir. Birçok alanda yaygın olarak kullanılmaya başlanan infografikler, tıp eğitimi ve cerrahi uygulamalar alanında da bir gereklilik haline gelmiştir. Bilgilendirme grafiklerinde bilgi görselleştirme ögesi olarak kullanılan illüstrasyonlar günümüz tıp biliminde bir zorunluluk haline gelmiş ve sağlık alanlarındaki eğitim ve öğretimde önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedir. Tıp eğitiminde, tıbbi çalışmalarda ve sosyal bilgilerde tıbbi illüstrasyonlar aracılığıyla insan vücudunun açık ve anlaşılır bir şekilde görselleştirilmesi yapılmaktadır. Bu alan teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan yeni tıbbi teknik ve araçların tanıtılmasında kullanılan tıbbi illüstrasyonları, hedef kitleyi bilgilendirmek ve farkındalık yaratmak amacıyla yapılan infografikleri içermektedir. Görselleştirmenin tıp bilimi tarihi boyunca kaliteli bir tıp eğitiminin vazgeçilmez bir parçası olduğu düşünüldüğünde, tıbbi illüstrasyonların yeterli bilimsel düzeyde olması gerektiği anlaşılacaktır. Genel cerrahi uygulamalarda operasyon ekibinin süreci senkronize olarak takip edebilmesi ve ameliyatın nasıl yapılacağına dair hastaların bilgilendirilebilmesi için tıbbi illüstrasyonların ve dolayısıyla bilgilendirme grafiklerinin önemli katkısı olmaktadır. Örneğin, bir ameliyatın canlı video görüntüleri ile illüstrasyon uygulamaları kıyaslandığında tıbbi illüstrasyonun anlatım sadeliği göz önüne çıkmaktadır. Tıbbi bilgilerin doğruluğunu yansıtması ve anlaşılır olması bakımından illüstrasyonlar önemlidir. Dolayısıyla bu illüstrasyonlarla oluşturulan bilgilendirme grafikleri de büyük önem taşımaktadır.

Diğer tüm cerrahi uygulamalarda olduğu gibi göz cerrahisinde de bilinmesi gereken hassas durumlar bulunmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın iki temel amacı bulunmaktadır. Birinci amaç; genel cerrahi uygulamalarda infografik kullanımının gerekliliğini ve önemini araştırmaktır. İkinci amaç ise, göz cerrahisi ile ilgili infografik tasarım örnekleri hazırlayarak öneri niteliğinde sunmaktır. Araştırmada genel tarama modellerinden literatür taraması yöntemi kullanılmış, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yapılarak belgeler incelenmiş ve bilgiler toplanmıştır. Çalışma sonucunda genel cerrahi uygulamalarda infografik kullanımının önemiyle ilgili bilgi verilmiş ve konu bütünlüğü içerisinde Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tıbbi Resimleme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencileriyle ders kapsamında Vitrektomi ve Katarakt göz cerrahisi infografik tasarımları hazırlanarak öneri niteliğinde sunulmuştur.

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Bölümü,
tarikyazar08@gmail.com, Orcid ID: 0000-0001-5208-825X

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tıbbi Resimleme Anabilim Dalı,
akbasunall@gmail.com, Orcid ID: 0009-0008-5640-3219

³ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tıbbi Resimleme Anabilim Dalı,
eseryologlu@gmail.com, Orcid ID: 0009-0002-5542-6781

Anahtar Kelimeler: Genel Cerrahi, Tıbbi İllüstrasyon, İnfografik, Bilgilendirme Grafiği, Göz Cerrahisi İnfografığı.

***USE OF INFOGRAPHICS IN GENERAL SURGICAL APPLICATIONS: EYE SURGERY
INFOGRAPHIC APPLICATION EXAMPLES***

ABSTRACT

Infographics are graphics in which information is designed visually. Infographics considered as a part of modern science; They are design products that explain very complex and difficult to understand subjects with visual elements such as signs, symbols, pictorial icons, diagrams, maps and illustrations. Infographics, which have become widely used in many fields, have also become a necessity in the field of medical education and surgical practices. Illustrations used as information visualization elements in information graphics have become a necessity in today's medical science and fulfill an important function in education and training in the field of health. In medical education, medical studies and social studies, the human body is visualized clearly and understandably through medical illustrations. This field includes medical illustrations used to introduce new medical techniques and tools that have emerged with the development of technology, and infographics made to inform the target audience and raise awareness. Considering that visualization has been an indispensable part of a quality medical education throughout the history of medical science, it will be understood that medical illustrations must be at a sufficient scientific level. In general surgical practices, medical illustrations and therefore information graphics make a significant contribution to the operation team's ability to follow the process synchronously and to inform patients about how the surgery will be performed. For example, when live video images of a surgery are compared with illustration applications, the simplicity of expression of medical illustration comes to the fore. Illustrations are important because they reflect the accuracy of medical information and are understandable. Therefore, information graphics created with these illustrations are also of great importance.

As in all other surgical procedures, there are sensitive situations that need to be known in eye surgery. In this context, the study has two main aims. First purpose; To investigate the necessity and importance of using infographics in general surgical practices. The second aim is to prepare infographic design examples related to eye surgery and present them as suggestions. In the research, the literature review method, one of the general scanning models, was used, and the documents were examined and information was collected by document analysis, one of the qualitative research methods. As a result of the study, information was given about the importance of using infographics in general surgery practices, and Vitrectomy and Cataract eye surgery infographic designs were prepared and presented as suggestions within the scope of the course with the Graduate Students of the Medical Illustration Department of the Graduate Education Institute, within the integrity of the subject.

Keywords: General Surgery, Medical Illustration, Infographic, Information Graphic, Eye Surgery Infographic.

GÖRSEL İLETİŞİMDE BİLGİLENDİRME VE YÖNLENDİRME TASARIMLARININ ROLÜ: ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ KURUPELİT YERLEŞKESİ BİLGİLENDİRME GRAFİĞİ ÖRNEKLERİ

Doç. Dr. Tarık YAZAR¹, Serhat KAYA², Ahmet Ali FIRINCI³,
Elif KABAKCIOĞLU⁴, Farah SAĞLAM⁵

ÖZET

Görsel iletişim, bilgiyi görsel öğeler aracılığıyla ileten bir iletişim biçimidir. İnsanların hızlı bir şekilde bilgiyi anlamalarını sağlamak, duygusal bağ kurmalarına yardımcı olmak ve iletilen mesajın daha akılda kalıcı olmasını sağlamak gibi avantajlara sahiptir. Görsel iletişimin temel amacı, hedef kitleye bilgiyi anlaşılır ve etkili bir şekilde ileterek bu bilgiyi anlamlı kılmaktır. Bilginin hedef kitleye iletilmesinin birçok yöntemi bulunmaktadır. Bu yöntemlerin en etki olanlarından biri bilgilendirme ve yönlendirme tasarımlarıdır. Grafik tasarımın en temel alanlarından olan bilgilendirme tasarımı, bilginin nasıl daha iyi şekilde kullanıcıya aktarılabilir üzerine çalışırken yönlendirme tasarımı, kılavuzluk görevi görür ve insanların çevrelerinde kendilerini rahat hissetmelerini sağlar. Günümüzde yaygın olarak kullanılmaya başlanan infografikler, henüz işlenmemiş çok sayıda veri ve bilgilerin sistematik bir şekilde planlanıp insanların kolay anlayabileceği türde yeniden dizayn edilmesiyle oluşturulan yalın bilgi grafikleridir. Genellikle, grafikler, tablolar, resimsel simgeler, çizimler, illüstrasyonlar ve piktogramlar gibi görsel öğelerle gerçekleştirilen infografik tasarımlar, izleyicilerin bilgiye erişimini kolaylaştırır, veri anlaşılabilirliğini sağlar ve genel iletişim etkileşimini artırır. Dolayısıyla bilgilendirme ve yönlendirme tasarımlarının, insanların karışık, anlaşılması güç olan bilgileri anlamalarına, hatırlamalarına ve etkileşimde bulunmalarına yardımcı olmak için önemli bir rol oynadıkları söylenebilir.

Bilgilendirme ve yönlendirme sistemleri, kullanıcılara belirli bir yerden başka bir yere ulaşmalarında yardımcı olan ve genellikle fiziksel konumları üzerine odaklanan sistemlerdir. Bu sistemler, çeşitli teknolojiler ve yöntemler kullanarak kullanıcılara güzergahları belirleme, harita okuma ve hedeflerine ulaşma konusunda yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın iki temel amacı vardır. Birinci amaç; görsel iletişimde bilgilendirme ve yönlendirme tasarımlarının rolünü araştırmaktır. İkinci amaç ise, Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Kurupelit Yerleşkesi/Kampüsü için bilgilendirme grafiği/infografik tasarım örnekleri hazırlayarak öneri niteliğinde sunmaktır. Araştırmada genel tarama modellerinden literatür taraması yöntemi kullanılmış, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yapılarak yazılı dokümanlar ve çevresel bilgiler araştırılarak toplanmıştır. Çalışma sonucunda görsel iletişimde bilgilendirme ve yönlendirme tasarımlarının rolü hakkında bilgi verilmiş ve konu bütünlüğü içerisinde Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Görsel İletişim Tasarımı Anasanat Dalı Yüksek Lisans Öğrencileriyle ders kapsamında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Yerleşkesi için bilgilendirme grafiği/infografik tasarımları yapılarak öneri niteliğinde sunulmuştur.

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Bölümü,
tarikyazar08@gmail.com, Orcid ID: 0000-0001-5208-825X

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Görsel İletişim Tasarımı Anasanat Dalı,
serhat.kaya@omu.edu.tr, Orcid ID: 0009-0009-0908-585X

³ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Görsel İletişim Tasarımı Anasanat Dalı,
ahmetalifmc@gmail.com, Orcid ID: 0009-0004-6066-7584

⁴ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Görsel İletişim Tasarımı Anasanat Dalı,
kabakcioglu.elf@gmail.com, Orcid ID: 0000-0001-6250-3728

⁵ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Görsel İletişim Tasarımı Anasanat Dalı,
irmsglm@hotmail.com, Orcid ID: 0009-0005-1101-0938

Anahtar Kelimeler: Görsel İletişim, Bilgilendirme ve Yönlendirme Tasarımı, Bilgilendirme Grafiği, İnfografik.

THE ROLE OF INFORMATION AND GUIDANCE DESIGNS IN VISUAL COMMUNICATION: ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY KURUPELT CAMPUS INFORMATION GRAPHIC EXAMPLES

ABSTRACT

Visual communication is a form of communication that conveys information through visual elements. It has advantages such as helping people understand information quickly, helping them establish emotional bonds, and making the message conveyed more memorable. The main purpose of visual communication is to convey information to the target audience in an understandable and effective way and to make this information meaningful. There are many methods of conveying information to the target audience. One of the most effective of these methods is information and guidance designs. While information design, one of the most basic areas of graphic design, works on how to convey information to the user in a better way, orientation design serves as a guide and makes people feel comfortable in their environment. Infographics, which are widely used today, are simple information graphics created by systematically planning a large amount of data and information that has not yet been processed and redesigning them in a way that people can easily understand. Infographic designs, generally made with visual elements such as graphs, tables, pictorial symbols, drawings, illustrations and pictograms, facilitate audience access to information, ensure data comprehensibility and increase overall communication interaction. Therefore, it can be said that information and guidance designs play an important role in helping people understand, remember and interact with complex, difficult to understand information.

Information and guidance systems are systems that help users get from one particular place to another and generally focus on their physical location. These systems help users determine routes, read maps and reach their destinations using a variety of technologies and methods. In this context, the study has two main purposes. First purpose; To investigate the role of information and guidance designs in visual communication. The second purpose is to prepare information graphic/infographic design examples for Ondokuz Mayıs University Kurupelit Campus and present them as suggestions. In the research, the literature review method, one of the general scanning models, was used, and written documents and environmental information were collected by searching through document analysis, one of the qualitative research methods. As a result of the study, information was given about the role of information and guidance designs in visual communication, and within the scope of the subject, information graphic/infographic designs were made and presented as a suggestion for Ondokuz Mayıs University Kurupelit Campus with the Graduate Students of the Visual Communication Design Department of the Graduate Education Institute within the scope of the course.

Keywords: Visual Communication, Information and Guidance Design, Information Graphic, Infographic.

FÜTÜRİZM AKIMI BAĞLAMINDA AFİŞ TASARIM

Öğretim Görevlisi, Buse Şirin İLTER ABAY

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Grafik Tasarımı Programı

busesirinilter@esenyurt.edu.tr -0009-0000-0198-015X

ÖZET

Endüstri Devriminin beraberinde getirdiği yenilikler teknoloji, iletişim ve farklı sanat disiplinlerini oldukça etkilemiş ve yön vermiştir. Dolayısıyla bu gelişmeler dönemin sanatçılarını, sanatını ve sanat hareketlerini de etkisi altına almış, gelişimlerinde büyük rol oynamıştır. Bunlardan biri de edebiyat ile hayatımıza giren ve günümüze kadar ulaşan Fütürizm akımıdır. Fütürizm, 1909 yılında Filippo Tomasso Marinetti'nin Fütürist Manifestosunu yayınlamasıyla, sınırlarını ve kurallarını belirleyen radikal bir sanat hareketidir. Fütürizm farklı sanat disiplinlerinde de karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan biri de grafik tasarımıdır. Geleneksel tasarım anlayışına karşı çıkan ve tasarıma yenilikçi bir yaklaşımı aşılayan Fütürizm, sanat ve tasarıma yeni bir bakış açısı kazandırmıştır. Geleneksel tasarım uygulamalarının aksine dinamik, çok katmanlı kompozisyon yapısı, özgür sözcükler ve harfler, çeşitli puntolar ve yazı karakterleri kullanmıştır. Fütürizm grafik tasarım alt disiplinlerinden afiş tasarımı ve tipografide de farklı yöntemlere, yeniliklere imza atmıştır.

Temeline iletişimi alan ve geniş kitlelere hitap etmeyi amaç edinen afişte; bir metin, görsel bir anlatım dili ile ifade edilmektedir. Tasarım öğelerinden biri olan tipografi ise yazı ve görseli etkin bir biçimde kullanarak güçlü bir yazı dili oluşturmayı ve toplumla iletişim kurmayı sağlamaktadır. Önceleri sıralı ve kurallı bir dizgi sistemi içerisinde kullanılan tipografi, Fütürizm ile okunaklılık kaygısından uzaklaşmış, harfler ve kelimeler fonksiyonunu kaybetmeden görselleştirilmiştir. Ayrıca afiş tasarımı içerisinde çeşitli anlatım ve uygulama olanakları bulunmuştur.

Fütürist sanatçılar afiş tasarımlarında tipografiyi etkili bir biçimde kullanmışlardır. Harfler ve kelimeler tasarım içeriği bakımından farklı biçimlere uğramış, boşluklardan ve yazı karakterlerinin farklı et kalınlıklarından faydalanmışlardır. Geleneksel tasarımın süslü, dekoratif, alışılmış tipografisinin ve durağan kompozisyon yapısının aksine yüzey üzerinde savrulan bir tipografi, dinamik ve çok katmanlı bir kompozisyon yapısı benimsemiştir.

Bu araştırmada Fütürizm akımı bağlamında afiş tasarımı üzerinde durulmuştur. Fütürizm ve afiş tasarımı tarihsel süreç içerisinde nitel tarama yöntemi ile irdelenmiştir. Çeşitli afiş tasarımı analizleri konu kapsamında incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fütürizm, Afiş Tasarımı, Tipografi

CORY ARCANGEL'İN SANAL EVRENLERİ

Doç. BÜLENT BULDUK ¹

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, bulentbulduk@yahoo.com - ORCID ID: 0000-0003-0381-2971

ÖZET

1960'lı yıllarda kamera ve televizyon gibi araçların bir sanat formu olarak kullanılmasından sonra 1990'larda Yeni Medyanın araç ve ortam olarak sanat pratiklerine dahil edildiğini görüyoruz. Sayısal ya da dijital teknolojiyle üretilen bu araç ve ortamlar sanatçılar için bir malzemeye dönüşür. Gelinen nokta ise 20. Yüzyılla başlayan alternatif mekân ve malzeme arayışının bir devamıdır. Bilgisayar, internet ve sanal gerçeklik gibi etkileşim ortamları sanatçı ve artık kullanıcıya dönüşen izleyici açısından yeni deneyimler sunar. Sanatçı, kullanıcıyı yapıtın bir parçası haline getirir. Kullanıcı ise yapıtla etkileşime girerek onu tamamlar. Bu sayede hem sanatçı hem de kullanıcı zihinsel ve fiziksel enerji harcar. Kullanıcı pasif halden dinamik hale geçmek durumunda kalır.

Kimi sanatçılar ise 'Video Oyun Sanatı'nda olduğu gibi mevcut sanal ortamları manipülasyona uğratarak kendine mâl eder. Bu yöntem Video Art sanatçısı Nam June Paik'in televizyonun mekanizmasıyla oynadığı çalışmalarıyla benzerlik gösterir. Bu bağlamda Video Oyun Sanatının önemli isimlerinden Cory Arcangel ve onun sanatı bu araştırma çalışmasının konusu olacaktır.

Anahtar Kelimeler : Cory Arcangel, Sanat, Video Oyun Sanatı

MONA HATOUM'UN TRAVMATİK NESNELERİ

Doç. BÜLENT BULDUK ¹

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, bulentbulduk@yahoo.com - ORCID ID: 0000-0003-0381-2971

ÖZET

Postmodern dönemle birlikte kimlik ve belleğe ilişkin politik içerikli temalar sanat pratiklerinin konusu olmuştur. Ötekileştirilmiş ya da dışlanmış kimlikler bu dönemde insani ve kültürel varoluşlarının izini sürmüştür. Postmodernizm, yerel anlatıların ya da kimliklerin politik bir duruşla ifade edilmesinin önünü açarak modern dönemin homojen kimlik anlatısını dışarda bırakmıştır. Postmodernizm, modernizmin aynılaştırıcı dili yerine mikro kültürleri ve çoğulculuğu esas alan çoklu anlam katmanlarına olanak tanımıştır. 1960'lerden sonra ırk, cinsiyet, inanç gibi kavramlar sanat pratikleri bağlamında alternatif deneyimlerle görünürlük kazanmıştır. Sanatçılar bazen kendi kültürlerine dair nesnelere kullanarak bazen de kendi bedenlerini kullanarak kimliğine ilişkin kaygılarını ve sorunlarını eleştirel bir dille ifade etmenin yolunu aramışlardır. Bu çalışmanın konusu olan sanatçı Mona Hatoum Filistinli bir ailenin çocuğu olarak bellek ve kimlik üzerine bir dizi performans ve enstalasyon (yerleştirme) çalışmaları yaparak belleğini güncel alana taşımıştır.

Anahtar Kelimeler : Mona Hatoum, Kimlik, Bellek, Sanat

18. VE 19. YÜZYIL ANADOLU SİVİL MİMARİSİ İÇİNDE YER ALAN DUVAR RESİMLERİNDE RENK VE KOMPOZİSYON

Öğr.Gör.Dr. Mustafa ÖZTÜRK¹

Prof. İbrahim ÇOBAN²

¹Selçuk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, ORCID: 0000-0002-1302-2765

²Selçuk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, ORCID:0000-0002-7291-558X

ÖZET

İnsanlık tarihini aydınlatan mağara duvarlarındaki resimler, farklı amaçlar doğrultusunda birçok medeniyet tarafından yaygın olarak farklılaşarak günümüze kadar kullanılmıştır. Hun, Göktürk ve Uygur eserleri arasında önemli bir yer tutan duvar resimleri aynı zamanda, Türk medeniyet tarihinin araştırılmasında önemli bir kaynaklık teşkil eder. Bu araştırmalar duvar resimlerinin Türk medeniyetinde uzun dönemler boyunca kullanıldığını göstermiştir. Osmanlı dönemine gelindiğinde ise 17. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, minyatür ve duvar resimlerinde başlayan batılılaşma etkileri, 18. ve 19. yüzyıllarda hızla artarak devam etmiştir. Batılılaşma etkileri içinde devam eden bu gelişim geleneksel resim sanat anlayışının dışında deneysel bir sürece girmiştir. Renk ve kompozisyon elemanları bağlamında, batı sanatına dönük resim sanatının temellerini oluşturmuştur. Araştırma, Anadolu sivil mimarisi içerisinde 4 (dört) yapıda yer alan duvar resimlerinden birer örnekle sınırlandırılmıştır. Çalışma literatür taraması ve nitel veri yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Resimlerin analizi biçimsel analiz yöntemiyle yorumlanmıştır. Ortaya çıkan veriler değerlendirilmiş ve elde edilen bulguların, Çağdaş Türk Resminde orijinal bir dil yaratma çabasındaki sanatçılara farklı bakış açıları kazandırması yönünde yardımcı olacağı düşünülmüştür. Ayrıca araştırmamızla, duvar resimlerinin sadece estetik ve dekoratif bir süsleme olmadığı görülmüştür. Aynı zamanda o dönemin sanat anlayışına ilişkin yeni görüşlerin ortaya konmasına katkı sağlayacağı, renk, kompozisyon ve tasarım yorumlarının tespiti sonucu elde edilen verilerin, çağdaş sanat bağlamında sanatçıya yol göstereceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Duvar Resmi, Osmanlı Duvar Resimleri, Renk, Kompozisyon

COLOR AND COMPOSITION IN WALL PAINTINGS IN ANATOLIAN CIVIL ARCHITECTURE OF THE 18TH AND 19TH CENTURIES

ABSTRACT:

The paintings on the cave walls, which shed light on human history, have been widely used by many civilizations for different purposes until today. Wall paintings, which have an important place among Hun, Gokturk and Uyghur works, also constitute an important source in researching the history of Turkish civilization. These studies have shown that wall paintings were used for long periods in Turkish civilization. When it comes to the Ottoman period, the westernization effects that started in miniatures and wall paintings from the second half of the 17th century continued to increase rapidly in the 18th and 19th centuries. This development, which continues under the influence of Westernization, has entered an experimental process outside the traditional understanding of painting and art. It formed the foundations of Western painting in the context of color and composition elements. The research is limited to a sample of wall paintings in 4 (four) buildings within Anatolian civil architecture. The study was examined using literature review and qualitative data methods. The analysis of the pictures was interpreted using the formal analysis method. By evaluating the resulting data, it was thought that the findings would provide different perspectives to artists who are trying to create a unique language in Contemporary Turkish Painting. Additionally, our research has shown that murals are not just an aesthetic and decorative decoration. At the same time, it is envisaged that it will contribute to the discovery of new views on the understanding of art of that period, and that the data obtained as a result of the determination of color, composition and pattern interpretations will guide the artist in the context. contemporary art.

Key Words: Mural Painting, Ottoman Murals, Color, Composition

ÇAĞDAŞ SANATTA BABİL KULESİ KONULU ENSTALASYON ÇALIŞMALARI

Prof. MUSTAFA KÜÇÜKÖNER¹

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, mkucukoner@erbakan.edu.tr

ORCID: 0000-0002-9796-0117

ÖZET

Babil Kulesi kadim uygarlıklardan Sümer ve Babil Dönemlerinde yapıldığı bilinen dönemine ait dünyanın en yüksek yapısıdır. Tarihi kaynaklara göre kule son olarak Büyük İskender tarafından onarılmış anca sonraki yüzyıllarda yapılan işgallerde yıkılmıştır. Kaynaklarda kulenin Irak'ta Bağdat'a yakın Fırat Nehrinin kenarında bulunan El Hilla adındaki yerleşim alanında olduğu düşünülmektedir.

Tarihi minyatür ve resimlerde görüldüğü gibi Babil Kulesi yerden gökyüzüne doğru spiral bir sarmal halinde tırmanan bir görünüm içermektedir. Yer yüzünde geniş zeminlere yayılan ana gövdesi, gökyüzüne doğru gittikçe daralmakta ve sonuç olarak üçgen bir yapı ortaya çıkmaktadır. Minyatürlerde birkaç katlı basit kule formuna karşın 1563 yılında Alman ressam Pieter Brugel'in yaptığı Babil Kulesi devasa bir yapı görünümünü içermekteydi. Bruegel'den sonra Avrupa'daki ressamlar bu büyük gövdeli kule formundan esinlenerek yüzlerce daha Babil Kulesi resmetmişlerdir.

20. yüzyılın başlarında Babil Kulesi formu mimari ve anıt gibi alanlarda da kullanılmaya başlanmıştır. 1920 yılında Rus sanatçı Vladimir Tatlin Babil Kulesi formunda bir anıt heykel modeli, 1995 yılında Kanada'da Mimar Moshe Safdie "Vancouver Halk Kütüphanesi"ni Babil Kulesi formunda yapmıştı. Fransa'da Strazburg şehrindeki Avrupa Parlamento Binası da 1991-99 arası Mimar Louise Weiss tarafından Bruegel'in Babil kulesi formundan yola çıkılarak yapılmıştı.

21. yüzyılda ise dünya üzerinde çok sayıda sanatçı Babil Kulesi konulu resim, enstalasyon, mimari yapı ve anıt türünde eserler üretmişler ve bu eserlerde genel olarak 'birlik' teması üzerinde durmuşlardır. Enstalasyon çalışan sanatçılardan olan Joel Stoehr, Cildo Meireles, Giulio Cappellini, Jakob Gautel ve Mustafa Küçüköner'dir. Bu sanatçılar birlik temasını ön plana çıkardıkları çalışmalar yapmışlardır. Bu bildiride adı geçen sanatçılara ait birer adet enstalasyon eseri ele alınacaktır. Eserlerin görselleri verilecek ve eserler hakkında açıklamalar yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Babil Kulesi, Enstalasyon, Çağdaş Sanat.

ABSTRACT

The Tower of Babel is the tallest structure in the world dating back to the ancient civilizations known to have been built during the Sumerian and Babylonian Periods. According to historical sources, the tower was last repaired by Alexander the Great, but was destroyed during the occupations in the following centuries. According to sources, the tower is thought to be in the settlement area called El Hilla, located on the edge of the Euphrates River close to Baghdad in Iraq.

As seen in historical miniatures and paintings, the Tower of Babel has a view of climbing from the ground to the sky in a spiral spiral. Its main body, which spreads over wide areas on the earth, gradually narrows towards the sky, resulting in a triangular structure. Contrary to the simple tower form with several floors in the miniatures, the Tower of Babel, built by the German painter Pieter Bruegel in 1563, had the appearance of a huge structure. After Bruegel, painters in Europe painted hundreds more Towers of Babel, inspired by this large-bodied tower form.

At the beginning of the 20th century, the Tower of Babel form began to be used in areas such as architecture and monuments. In 1920, Russian artist Vladimir Tatlin created a monumental sculpture model in the form of the Tower of Babel, and in 1995, Canadian architect Moshe Safdie created the "Vancouver Public Library" in the form of the Tower of Babel. The European Parliament Building in Strasbourg, France, was built by Architect Louise Weiss between 1991 and 1999, based on Bruegel's Tower of Babel form.

In the 21st century, many artists around the world have produced works such as paintings, installations, architectural structures and monuments on the subject of the Tower of Babel, and in these works they generally emphasized the theme of 'unity'. Among the artists working on the installation are Joel Stoehr, Cildo Meireles, Giulio Cappellini, Jakob Gautel and Mustafa Küçüköner. These artists produced works that highlighted the theme of unity. In this paper, one installation work by the mentioned artists will be discussed. Images of the works will be given and explanations will be made about the works.

Key Words: Tower of Babel, Installation, Contemporary Art.

AHLAT'TA BULUNAN EMİR BAYINDIR KÜMBETİNİN GÜNÜMÜZE AİT GRAVÜR RESİMLERİ

Prof. MUSTAFA KÜÇÜKÖNER¹, Dr. HAVA KÜÇÜKÖNER²

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, mkucukoner@erbakan.edu.tr

ORCID: 0000-0002-9796-0117

²Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, havacakoner@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0003-2344-8872

ÖZET

Türk – İslam dünyasında “Kubbet-ül İslam” olarak bilinen kadim yerleşim alanlarından biri de Ahlat’tır. Selçuklu Döneminin en büyük kentlerinden biri olan Ahlat günümüzde Bitlis İl’ine bağlı bir ilçe olarak Van Gölü’nün kuzeyinde yer almaktadır. Konum itibari ile oldukça büyük bir yerleşim alanı olan Ahlat, özellikle Selçuklu döneminde yoğun nüfuslu bir yer olmuştur. Selçuklu Dönemi adeta şehre damgasını da vurmuştur. Şehirde binlerce sayıda sanatsal değere sahip mezar taşı ve onlarca sayıda kültürel değerdeki kümbetler mevcuttur. Bu mezar taşları ve kümbetleri ile günümüzde de dünyanın en büyük açık hava müzelerinden biridir.

Bu çalışmamızda Ahlat’taki en önemli kümbetlerden biri olan Emir Bayındır Kümbeti konu edilmiştir. Emir Bayındır Kümbeti hakkında kısa bilgi verilmiş ve kümbetin günümüzdeki görünümü görsel olarak çalışmanın içinde yer almıştır. Bu görsellerden yararlanılarak elde edilen gravür resimleri de çalışmanın içinde yer almış ve teknik ve sanatsal açıdan bu gravürler değerlendirilmiştir.

Bilindiği gibi gravür 15.yüzyılda başta Almanya olmak üzere Avrupa ülkelerinde gelişmeye başlamıştır. O zamanlar daha çok kitap resimleri türünde ilerleyen gravür sanatı sonraki yüzyıllarda belgesel türünde de oldukça kullanılmaya başlanmıştır. Hatta 17, 18 ve 19. yüzyıllarda Osmanlı topraklarına da sanatçılar gelmiş, buralarda çizimler yapmış ve bu çizim ve gözlemleri kendi ülkelerinde gravür resimlere dönüştürmüşlerdir. Günümüzde bile halen o dönemin tarihi ve coğrafi yapıları için en önemli belge olarak bu gravür resimler kullanılmaktadır.

Günümüzde de bu harekete benzer olarak Türk sanatçılardan oluşan bir grup belgesel türde Ahlat temalı gravürler üretmişlerdir. Bu gravürler hem klasik hem de modern teknikler kullanılarak yapılmıştır. Bu çalışma içinde bu gravürlerin görselleri yer alacak ve gravürler teknik ve sanatsal olarak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahlat, Emir Bayındır Kümbeti, Gravür.

ABSTRACT

Ahlat is one of the ancient settlements known as "Kubbet-ul Islam" in the Turkish-Islamic world. Ahlat, one of the largest cities of the Seljuk Period, is today located in the north of Lake Van as a district of Bitlis Province. Ahlat, which is a very large settlement area due to its location, was a densely populated place, especially during the Seljuk period. The Seljuk Period left its mark on the city. There are thousands of tombstones of artistic value and dozens of tombs of cultural value in the city. With these tombstones and tombs, it is still one of the largest open-air museums in the world.

In this study, Emir Bayındır Tomb, one of the most important tombs in Ahlat, is discussed. Brief information about the Emir Bayındır Tomb is given and the current appearance of the tomb is visually included in the work. The engravings obtained using these images were also included in the study and these engravings were evaluated from a technical and artistic perspective.

As it is known, engraving started to develop in European countries, especially Germany, in the 15th century. The art of engraving, which at that time was mostly in the form of book illustrations, began to be used in the documentary genre in the following centuries. In fact, artists came to the Ottoman lands in the 17th, 18th and 19th centuries, made drawings there, and transformed these drawings and observations into engravings in their own countries. Even today, these engravings are still used as the most important document for the historical and geographical structures of that period.

Today, similar to this movement, a group of Turkish artists have produced Ahlat-themed engravings in the documentary genre. These engravings were made using both classical and modern techniques. In this work, images of these engravings will be included and the engravings have been interpreted technically and artistically.

Key Words: Ahlat, Emir Bayındır Tomb, Engraving.

ANADOLU SELÇUKLU VE BEYLİKLER DÖNEMİ TÜRK TEZHİP SANATINDA MÜNİHANI ÜSLUBU (XIII.- XIV. YÜZYILLAR)

Araştırma Görevlisi, BURCU ER¹

ÖZET

Münhani motifi, Türk tezyini sanatlarında bir motif grubu olarak yer almaktadır. Kelime olarak eğri manasına gelen münhani motifi genellikle birbirini takip eden eğrilerden oluşur ve kendine has bir boyama tekniğine sahiptir. Münhani motifi, Türk kitap sanatları bünyesinde önemli bir yere sahip olan altın ve çeşitli boylarla yapılan Türk tezhip sanatında da yer bulmuştur. Özellikle Selçuklu ve Beylikler dönemi yazma eserlerinde oldukça sık uygulanmıştır. Bu çalışma, Anadolu Selçuklu ve Beylikler dönemi (XIII.- XIV. Yüzyıllar) Türk tezhip sanatındaki münhani üslubunu renk, kompozisyon, kullanım alanları ve motif olarak ele almayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, Anadolu Selçuklu ve Beylikler dönemine ait olduğu tespit edilen 9 yazma eser incelenmiştir. Bunlar; SK Fatih 315, SK Ayasofya 2984, SK Aşir Efendi 316, SK Ayasofya 2442, SK. Ayasofya 2445, KMM 1177 Mesnevi, BTİEM 208, MİHK 9424, KMM 74 envanter numaralı yazma eserlerdir. Bu eserler içerisinde dönemin münhani üslubunu en iyi yansıttığı düşünülen ve farklı veya benzer münhani motiflerin yer aldığı 18 sayfa seçilmiş ve araştırma bunlar üzerinde yapılmıştır. Sonuç olarak; incelenen tezhipli sayfalardaki münhani üsluplarının renk, motif ve kullanım alanları ile ilgili bilgileri verilmiştir. İncelenen her iki dönem tezhiplerinde renk, kullanım alanları ve motif bakımından benzer münhani üslupları tespit edilmiştir. Her iki dönem münhani üslubunda genel olarak altın, yeşil, kırmızı, lacivert ve tonlarının uygulandığı görülmüştür. Dahası her iki dönemde münhani motifinin genellikle kenarsuyu bezemede uygulandığı belirlenmiştir. Ancak ara suyunda da uygulandığı görülmüştür. Ayrıca Beylikler dönemine ait MİHK 9424 ve BTİEM 208 envanter numaralı yazma eserlerin güllerinde uygulanan münhani üslupların motif olarak diğer yazma eserlerde tespit edilen münhani motiflerden farklılıklara sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Selçuklu dönemi, Beylikler dönemi, Türk Tezhip Sanatı, Münhani üslubu.

¹ Kafkas Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, burcuer84@hotmail.com - 0000-0002-2847-0245

SÜRREALİZM SANAT AKIMININ ETKİSİYLE OTOMATİZM TEKNİĞİ KULLANILARAK GRAFİK TASARIMLARININ OLUŞTURULMASI

Zeynep DUMAN ¹, Sibel KIZILKAYA ²

¹ Kişili Giyim Tic. A.Ş., Kocaeli/Türkiye, zeynepduman@kigili.com.tr

² Kişili Giyim Tic. A.Ş., Kocaeli/Türkiye, sibekizilkaya@kigili.com.tr ORCID: 0000-0002-7684-2744

ÖZET

Sürrealizm sanat akımı, geleneksel sanat akımlarına tepki olarak 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkarılmıştır. Sürrealist düşünce biçiminde bilinçaltı, hayal gücü ve rüyalar rasyonalite ile harmanlanarak sentez içine girmeye başlamıştır. Bu yaklaşım, yaratıcılığın hâkim olduğu bir ifade biçimini benimsemekte, insanın kendi içsel dünyasını anlaması ve keşfetmesi adına sanatın bir araç olduğunu vurgulamaktadır.

Sürrealist eser üretim aşamalarında bilinç dışını ve özgür hayal gücünü öne çıkarmak amacıyla birçok özgün teknik kullanılmaktadır. Bu tekniklerden biri olan otomatizm, bilinçaltının doğrudan eserlere yansıtılmasına yönelik bir çaba olarak öne çıkmaktadır.

Bu teknik, düşüncelerin ve duyguların serbestçe ifade edilmesine odaklanan, gerçekçi düşünceyi veya planlamayı bir kenara bırakarak, daha çok içgüdüsel bir yaklaşımı ifade eder. Otomatik çizimde çizgiler kontrol dışı ve doğal olarak el çizimleri ile kâğıda, bilgisayar ekranına veya diğer ortamlara aktarılır. Serbest akış ile oluşturulan çizgiler ve hatalar, gerçeküstü eserlerin oluşturulmasına katkı sağlar. Sürrealizmin bir parçası olan otomatizm tekniği ile en önemli uygulayıcıları André Masson, Joan Miro, Salvador Dali, Jean Arp ve Andre Breton olarak bilinmektedir.

Bu çalışmada Sürrealist sanatçıların eserlerinden ilhamla, otomatizm tekniği kullanılarak dijital ortamda el çizimiyle gerçekleştirilen grafik tasarımları oluşturulmuştur. Beynin, deneyimlerden kaynaklanan duygusal tepkilerin düzenlenmesinde görevli olan amigdala bölgesinin çalışma prensibi ele alınarak, korkular ve fobilerin gelişmesi sonrasında bilinç üstüne çıkan gerçek dışı düşüncelerin renk ve çizgiler yardımıyla görselleştirilmesi üzerine bir çalışma yürütülmüştür. Bir organizmanın herhangi bir tehdit karşısında gösterdiği Kaçma, Donakalma ve Savaşma olmak üzere üç temel tepki konu alınmıştır. Sürrealizm akımı etkisi ve otomatizm tekniği ile korku kaynaklı bilinç üstüne çıkan düşüncelerin aktarımı sağlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Sürrealizm, otomatizm, grafik tasarımı

CREATING GRAPHIC DESIGNS USING AUTOMATISM TECHNIQUE INSPIRED BY THE INFLUENCE OF THE SURREALIST ART MOVEMENT

Surrealism, as an art movement, emerged in the early 20th century as a response to traditional art movements. In the surrealist thought, the subconscious, imagination, and dreams began to blend with rationality. This approach adopts a form of expression where creativity prevails, emphasizing that art serves as a tool for individuals to understand and explore their internal worlds.

Various unique techniques are employed in the production stages of surrealist artworks to highlight the subconscious and free imagination. One such technique, automatism, stands out as an effort to directly reflect the subconscious onto works of art.

This technique focuses on the free expression of thoughts and emotions, forsaking realistic thinking or planning in favor of a more instinctive approach. In automatic drawing, lines are transferred to paper, computer screens, or other mediums in an uncontrolled and natural manner. The lines and errors generated through free flow contribute to the creation of surreal works. Prominent practitioners of automatism, a part of surrealism, include André Masson, Joan Miró, Salvador Dalí, Jean Arp, and André Breton.

In this study, graphic designs executed through hand drawing in a digital environment using the automatism technique were created, inspired by the works of surrealist artists. The study delves into the working principle of the amygdala, responsible for regulating emotional responses based on experiences. It explores the visualization, through colors and lines, of unrealistic thoughts emerging onto the conscious mind following the development of fears and phobias. The study focuses on the three fundamental reactions an organism displays when faced with a threat: Flight, Freeze, and Fight. The transmission of surrealist influences and the expression of subconscious thoughts arising from fear are accomplished through the impact of the surrealist movement and the use of the automatism technique.

Keywords: Surrealism, automatism, graphic design

KAYNAKÇA

- Crawforth, H. (2004). Surrealism and the fashion magazine. *American Periodicals*, 14(2), 212-246.
- Özüdoğru, S. (2013). Modern Sanat Akımları Ve Moda. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 2(06), 211-238.
- Kalebek, N., & Sayar, S. (2021). Sürrealizm Sanat Akımının Giysi Tasarımlarında Kullanılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(80), 2127-2136.
- Atalay, V. (2018). *2000 yılı itibari ile moda-sanat etkileşimi* (Master's thesis, Işık Üniversitesi).
- Özüdoğru, Ş. (2015). *19. yüzyıldan günümüze moda ve sanat etkileşimi* (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
- Çim, M. (2015). *1980-2014 yıllarında modaya yön veren etkenler* (Master's thesis, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Sunerli, Ö. G. E., & Şahin, Y. (2018). Moda İllüstrasyonunda Yeni İfade Biçimleri Üzerine1 2.
- Gibson, R. (2003). Schiaparelli, Surrealism and the desk suit. *Dress*, 30(1), 48-58.
- Dilber, K. C. (2019). Zaman'ın Belleği'ne Bir Bakış. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 8(55), 303-312.
- Demirarslan, D., & Demirarslan, O. (2021). Salvador Dali, Sürrealizm ve Mobilya. *Mimarlık ve Yaşam*, 6(2), 735-766.

ÇARGAH MAKAMI DİZİSİNDE ÇOKSESLENDİRME YAKLAŞIMLARI

Doç. Dr. SERCAN ÖZKELEŞ

ORDU ÜNİVERSİTESİ, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

sercanozkeles@odu.edu.tr - 0000-0003-2845-5667

ÖZET

Geçmişten günümüze Türk Müziği, çeşitli tür ve biçimlerde evrimleşerek gelişimini sürdürmektedir. Özellikle tek sesli bir yapıya sahip olan Türk Makam Müziği'nde ise çoksesli çalışmalar artarak devam etmektedir. Üçlü armoniden dördü armonyeye, caz müziği armonisinden karma armonileme tekniklerine değin, çokseslendirmede birçok farklı teknikten yararlanılmaktadır. Eserlerde kullanılan söz konusu çokseslendirme tekniklerinin tamamına yakını ise 12 eşit aralıklı tampereman sistem içerisinde yapılmakta ve uygulanmaktadır. Tampereman sistemde yapılan üçlü armonyeye dayalı denemelerde ise makamsal yapıdan farklı olarak geleneksel armoni kullanıldığı dikkati çekmektedir. Özkeleş¹ (2017: 81) Türk müziğinde kullanılan makam dizilerinin, 12 eşit aralıklı tampere sistemde kullanılması, Türk müzik kültürünün ulusal ve uluslararası boyutta yaygınlaşması, gelişmesi ve evrenselleşmesi bakımından Türk müziği kültürüne ait yapıtların üretilmesinde, seslendirilmesinde ve yorumlanmasında büyük önem arz ettiğini, Albuz² ise (2011, 66) karma/özgün çokseslilik yaklaşımlarında mümkün olan her yolun denenmesi suretiyle farklı çokseslilik denemeleri kolaylıkla yapılabildiğini ve geleneksel müziğimiz kaynaklı çokseslilik yaklaşımlarına ilişkin olarak; özellikle eğitim müziği besteciliği alanında farklı diğer diziler üzerinde de denemelerin, seslendirmelerin, icraların yapılması gerektiğini belirtmiştir. Bu çalışmada ise Türk Makam Müziği'nde kullanılan Çargah Makamı'nda çeşitli armonik yaklaşımlar kullanılarak çokseslendirme teknikleri ele alınacaktır. Betimsel araştırma olan çalışmanın verileri doküman inceleme yoluyla toplanarak görsel analiz tekniği ile analiz edilecektir. Araştırmada ilk olarak Çargah Makamı, genel özellikleri; karar sesi, güçlüsü, yedeni gibi unsurları ile Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemine göre açıklanarak çeşitli şekillerde yapısal özellikleri doğrultusunda ele alınacaktır. Sonraki aşamada ise Çargah Makamı dizisinde kullanılacak akorlar makam dizisi kapsamında çözümlenerek dizek üzerinde gösterilmiştir. Araştırmanın, makamın yapısına uygun olarak oluşturulan akorların, Çargah Makamı'na ilişkin yapılacak çokseslendirme çalışmalarında ve Çargah Makamı'na ilişkin çoksesli eserlerin bestelenmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

¹ Özkeleş, S. (2017). 12 Eşit Aralıklı Tampere Sistemde Türk Müziği Makam Dizilerine Kuramsal Bir Yaklaşım, Kurtaslan, Z. (Haz./Ed.), Konya: Eğitim Yayınevi

² Albuz, A. (2011). Türk Müziğinde Çokseslilik Yaklaşımları. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt/Vol.1 Sayı/No.1 (2011): 51-66.

Anahtar Kelimeler : Makamsal Çokseslilik, Çargah Makamı Dizisi, Türk Makam Müziği'nde Çokseslendirme.

POLYPHONY APPROACHES IN ÇARGAH MAQAMI SCALE

ABSTRACT

From past to present, Turkish Music continues to evolve and develop in various genres and forms. In Turkish Makam Music, which has a monophonic structure in particular, polyphonic studies continue to increase. From ternary harmony to quartet harmony, from jazz harmony to mixed harmonization techniques, many different techniques are used in polyphony. Almost all of these polyphony techniques used in the works are performed and applied in a tampereman system with 12 equal intervals. It is noteworthy that in the experiments based on ternary harmony in the tampereman system, traditional harmony is used unlike the maqamal structure. Özkeleş³ (2017: 81) states that the use of maqam scales used in Turkish music in the tampered system with 12 equal intervals is of great importance in the production, performance and interpretation of works belonging to Turkish music culture in terms of the spread, development and universalization of Turkish music culture on a national and international scale, Albuz⁴ (2011, 66) states that different polyphony experiments can be easily made by trying every possible way in mixed / original polyphony approaches, and regarding the polyphony approaches originating from our traditional music; especially in the field of educational music composition, experiments, vocalizations and performances should be made on other different scales. In this study, polyphony techniques using various harmonic approaches in Çargah Makam used in Turkish Makam Music will be discussed. The data of the study, which is a descriptive research, will be collected through document review and analyzed with visual analysis technique. In the research, firstly, the general characteristics of Çargah Maqam will be explained according to the Arel-Ezgi-Uzdilek sound system with its elements such as the decisive sound, its strength, its seventh, and its structural features in various ways. In the next stage, the chords to be used in the Çargah Maqam scale will be analyzed within the scope of the maqam scale and shown on the string. It is thought that the chords created in accordance with the structure of the maqam will contribute to the polyphony studies on Çargah Maqam and the composition of polyphonic works related to Çargah Maqam.

Keywords: Makamsal Polyphony, Çargah Maqam Scale, Polyphony in Turkish Makam Music.

³ Özkeleş, S. (2017). 12 Eşit Aralıklı Tampere Sistemde Türk Müziği Makam Dizilerine Kuramsal Bir Yaklaşım, Kurtaslan, Z. (Haz./Ed.), Konya: Eğitim Yayınevi

⁴ Albuz, A. (2011). Türk Müziğinde Çokseslilik Yaklaşımları. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt/Vol.1 Sayı/No.1 (2011): 51-66.

ÇEŞNİLERLE ÇOKSESİLİK “ÇARGAH MAKAMI DİZİSİ ÖRNEĞİ”

Doç. Dr. SERCAN ÖZKELEŞ

ORDU ÜNİVERSİTESİ, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

sercanozkeles@odu.edu.tr - 0000-0003-2845-5667

ÖZET

Bu çalışmada Türk Müziği makamlarından Çargah Makam'ında kullanılan çeşnilerin çokseslendirme teknikleri incelenecektir. Hüseyin Saadettin Arel, Dr. Suphi Ezgi, Rauf Yekta Bey ve Adülkadir Töre gibi müzikologların makamı açıklanmasında kendilerine göre gerekli gördükleri nitelik ve öğeleri dikkate almaları ve bu açılardan yapılan inceleme doğrultusunda makamı; ister bazı şartların gelişmesiyle doğan hususi bir skala, ister muayyen şartlara uygun olarak icra edilen melodik bir hareket, ister birbirleriyle uyumlu seslerden kurulu bir gam, ister durak ve güçlü denilen unsurlarla dizinin diğer sesleri arasındaki ilişkisi olarak görmektedir (Kutluğ, 2000: 77-78)¹. Bu durumla birlikte makamın en önemli unsurlarından biri olan seyir ise, makamın unsurları doğrultusunda işlenerek icra edilmesidir. Kullanıldıkları dizilerle birbirleriyle benzerlik gösteren, ancak seyirleri açısından farklılık gösteren makamlarda bulunmaktadır. Benzerliklerin ayırt edilmesi bağlamında ise çeşniler oldukça önemli bir yer tutar. Her bir makamın iç yapısında bulunan çeşniler, ilgili makamın ezgisel yapısını işleyerek geliştirir; makam içerisindeki çeşninin kendisini tek bir perde ile gösterebilmesi gibi, makam dizisindeki perdelerin icra edilmesiyle de farklı melodik çizgilerde kullanılabilir. Çeşninin müzikal hafızada bırakacağı perdeler ise dörtlü ve beşli yapılarla iç içedir. Özkeleş² (2017: 69-70) Türk müziğinde başlangıç ve bitiş sesleri arasında tam dörtlü aralığa sahip olan; Çargah Dörtlüsü, Buselik Dörtlüsü, Kürdi Dörtlüsü, Rast Dörtlüsü, Uşşak Dörtlüsü, Hicaz Dörtlüsü, Nişabur Dörtlüsü ve Tam Müstear Dörtlüsü ile başlangıç ve bitiş sesleri arasında tam beşli aralığa sahip olan Çargah Beşlisi, Buselik Beşlisi, Kürdi Beşlisi, Rast Beşlisi, Hüseyini Beşlisi, Hicaz Beşlisi, Hüzam Beşlisi, Tam Müstear Beşlisi, Pençgah Beşlisi, Nikriz Beşlisi, Tam Segâh Beşlisi ve Tam Ferahnak Beşlisi olduğunu belirtmiştir. Çargah Makamında kullanılan çeşnilerdeki çoksesli yapıların tespit edileceği bu çalışmada, makamın bünyesinde bulunan çeşnilerin yalnız Çargah Makamı'nda değil, farklı makamlarla da çoksesli biçimde işlenebileceği ve çeşnilerin, makamlarda tek sesli bir yapıyla birlikte çoksesli yapıda nasıl kullanılabileceği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Çargah Makamı, Çeşni, Türk Makam Müziği, Makam Dizisi

¹ Kutluğ, Y. F. (2000). Türk Musikisinde Makamlar. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

² Özkeleş, S. (2017). 12 Eşit Aralıklı Tampere Sistemde Türk Müziği Makam Dizilerine Kuramsal Bir Yaklaşım, Kurtaslan, Z. (Haz./Ed.), Konya: Eğitim Yayınevi

POLYPHONY WITH VARIATIONS "THE EXAMPLE OF ÇARGAH MAQAM SCALE"

ABSTRACT

In this study, the polyphony techniques of the variations used in Çargah Makam, one of the makams of Turkish Music, will be analyzed. Musicologists such as Hüseyin Saadettin Arel, Dr. Suphi Ezgi, Rauf Yekta Bey and Adülkadir Töre take into account the qualities and elements that they consider necessary in explaining the maqam, and in line with the examination made from these perspectives, they see the maqam as a special scale arising from the development of certain conditions, a melodic movement performed in accordance with certain conditions, a scale composed of compatible pitches, or the relationship between the elements called stop and strong and the other pitches of the scale (Kutluğ, 2000: 77-78)³. Along with this situation, one of the most important elements of the makam is the course, which is processed and performed in line with the elements of the makam. There are maqams that are similar to each other in terms of the scales they use, but differ in terms of their courses. In the context of distinguishing similarities, variations have a very important place. The variations in the internal structure of each makam develop the melodic structure of the relevant makam by processing it; just as the variation in the makam can manifest itself with a single pitch, it can also be used in different melodic lines by performing the pitches in the makam scale. The pitches that the seasoning will leave in the musical memory are intertwined with quartet and pentatonic structures. Özkeleş⁴ (2017: 69-70), which has a full quartet interval between the beginning and ending pitch in Turkish music; Çargah Quartet, Buselik Quartet, Kürdi Quartet, Rast Quartet, Uşşak Quartet, Hicaz Quartet, Nişabur Quartet and Tam Müstear Quartet, and Çargah Quintet, which has a full fifth interval between the beginning and ending pitch, Buselik Quintet, Kürdi Quintet, Rast Quintet, Hüseyini Quintet, Hicaz Quintet, Hüzzam Quintet, Full Müstear Quintet, Pençgah Quintet, Nikriz Quintet, Full Segâh Quintet and Full Ferahnak Quintet. In this study, in which the polyphonic structures in the variations used in Çargah Makam will be determined, it is revealed that the variations within the makam can be processed polyphonically not only in Çargah Makam but also in different makams and how the variations can be used in a polyphonic structure with a monophonic structure in makams.

Keywords: Çargah Maqam, Çeşni, Turkish Maqam Music, Maqam Scale

³Kutluğ, Y. F. (2000). Türk Musikisinde Makamlar. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

⁴Özkeleş, S. (2017). 12 Eşit Aralıklı Tampere Sistemde Türk Müziği Makam Dizilerine Kuramsal Bir Yaklaşım, Kurtaslan, Z. (Haz./Ed.), Konya: Eğitim Yayınevi

DİVÂN SAHİBİ ŞEYH AHMED KUDDÛSÎ İLE İLGİLİ OSMANLI ARŞİVLERİNDE BULUNAN BAZI HUSÛSÎ VESİKALAR

Doç. Dr. Mehmet Sait MERMUTLU¹

ÖZET

Ahmed Kuddûsî, I. Abdülhamid, III. Selim, IV. Mustafa, II. Mahmud ve Abdülmecid dönemlerini idrâk etmiş bir mutasavvıftır. Ulaşabildiğimiz bilgilere göre bu padişahlar içerisinde II. Mahmud ve Abdülmecid’le görüşme ihtimalinin oldukça güçlü olduğu anlaşılmıştır. Bu görüşmelerden birinin Rus savaşına iştirak ettiği Şumnu cephesinden dönüşünde bir müddet kalmış olduğu İstanbul’da Padişah II. Mahmud’la olduğu ifade edilmektedir. Bir vesikada ise Padişah Abdülmecid’in Kuddûsî Efendi’yi İstanbul’a davetiyle ilgili resmi bir tebliğatin varlığıdır.

Söz konusu vesikalarla beraber aşağıda sıraladığımız konular çerçevesinde yazışmaları gösteren vesikalar da çalışmamıza dahil edilmiştir:

Şeyh Ahmed Kuddûsî’nin vefatını müteakip çocukları ve damadının müracaatıyla maaşının yakınlarına intikali için sunmuş oldukları dilekçeler ve Padişah Abdülmecid’in, Kuddûsî’nin maaşıyla ve tekkesinin tedârikiyle ilgili olarak kendi yazdığı iki ayrı Berât’a arşivlerde ulaşılmıştır.

Özellikle muhtelif nüshalarda bulunan binin üzerindeki manzumeleri arasında iki Sultan (II. Mahmud ve Abdülmecid) için dört adet şiirin (her birine iki adet olmak üzere) kaleme alınmış olduğu, özellikle Sultan Abdülmecid için yazdığı manzumelerin basımı için müracaatını gösteren dilekçe ve bunu takiben resmi yazışmaların tespiti yapılarak sunulmuştur.

Ahmed Kuddûsî’nin Padişah Abdülmecid’e sunduğu içeriği belirtilmeyen bir mektup ve cevabı hakkında yazılmış vesikalar.

Kuddûsî’den ve damadı Mustafa Nûrî’den alacaklı Yorgi’nin dilekçesi.

Ahmed Kuddûsî’nin oğlu Abdurrahman Rûhî’nin vefatı ile maaş kaydının düşmesini konu eden bir vesika.

Abdurrahman Rûhî’nin maaşının tespiti için kaleme alınmış resmi yazı.

Maaş tespitini gösteren vesika.

¹ Dicle Üni. İlahiyat Fak. İslam Tarihi ve Sanatları Böl. (msaitmermutlu@hotmail.com) Orcid:0000 0002 4129 9884

Abstract

Ahmad Quddusi was a Sufi who understood the periods of Abd al-Hamid I, Selim III, Mustafa IV, Mahmud II and Abd al-Majid. According to the information we were able to access, it was understood that there was a strong possibility of meeting with Mahmud II and Abd al-Majid among these Sultans. It is stated that one of these meetings was with Sultan Mahmud II in Istanbul, where he stayed for a while on his return from the Shumen front where he participated in the Russian war. Again, following his death, with the application of his children and son-in-law, two separate Berats written by Sultan Abd al-Majid himself regarding the salary of Quddusi and the supply of his tekke were found in the archives.

Apart from the documents in question, documents showing correspondence on the subjects listed below were included in our study:

Following the death of Sheikh Ahmed Quddusi, the petitions submitted by his children and son-in-law for the transfer of his salary to his relatives and two separate Berats written by Sultan Abd al-Majid regarding Quddusi's salary and the provision of his lodge have been found in the archives.

In particular, we found that four poems (two for each) were written for two Sultans (Mahmud II and Abd al-Majid) among his over a thousand poems found in various copies. In particular, the petition showing his application for the printing of the poems he wrote for Sultan Abd al-Majid and the subsequent official correspondence were identified and presented.

A letter, the contents of which are not specified, that Ahmed Quddusi presented to Sultan Abd al-Majid, and documents written about her response

Petition of Yorgi, a creditor from Quddusi and his son-in-law Mustafa Nuri.

A document stating the letter regarding the death of Ahmed Quddusi's son Abdurrahman Ruhi and the loss of his salary record.

Official letter written to determine Abdurrahman Ruhi's salary.

Document showing Salary Determination.

MUHYİDDİN ÇELEBİ VE SEZAI KARAKOÇ’UN HIZIR İLE BULUŞMALARI (HIZIRNÂME VE HIZIRLA KIRK SAAT’İN ORTAK MOTİFLERİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA)

Doç. Dr. Mehmet Sait MERMUTLU¹

Özet

Müslümanlığın kabulünden sonra Türk milletleriyle birlikte Arap ve Fars edebiyatlarında bugün bile kullanılan Hızır, Hızır-İlyâs, Hıdırellez ve Âb-ı hayât gibi kavramlara ilaveten mitolojik zenginlikler edebiyata mal olabilmeyi başarabilmiş boyuttadır. İncelediğimiz eserlerin kahramanlarını oluşturan kimliklerin başında Hızır ve Hızır-İlyâs gelmektedir. Başta Kur’ân-ı Kerîm olmak üzere hadis, tefsir ve tarih kitaplarında da yer alan Hızır ve İlyâs aynı veya farklı kişiler olarak yorumlanmış, Hızır’ın karada, İlyâs’ın denizde yaşadıkları ve buralarda insanlara yardım ettikleri; sıklıkla bir araya geldikleri; Hızır’ın zulûmâta gidişi, İlyâs ve İskender’le birlikte Âb-ı hayâtı bulması, İlyâs ile birlikte bu sudan içerek ölümsüzlüğe kavuşması gibi motifler sık sık rastlanan telmih konularındandır.

Muhyiddin Çelebi’nin hayatı hakkında kesin olmamakla birlikte kaynakların bize verdiği bilgiler, onun Eğridir’de 1426 ile 1495 yılları arasında yaşamış olduğudur. Bilindiği kadarıyla, 1476 yılında kaleme aldığı tek eseri *Divân’ı* (daha çok *Hızırnâme* olarak bilinir) olduğudur. İlahi bir emir sonucu yazdığı eserde ele aldığı konuları bir Ramazan ayının Kâdir Gecesi’nde Hızır’la birlikte yaptıkları mirâç ve bunun etrafında oluşan olaylar çerçevesinde yoğunlaştırır. 15. yüzyılda kaleme alınmış olan *Hızırnâme*, dini ve tasavvufî edebiyatın eski Anadolu Türkçesi dönemine ait örnek bir didaktik eserdir.

15. asırda Muhyiddin Çelebi tarafından kaleme alınmış olan *Hızırnâme* ve ondan yaklaşık 5 asır sonra Sezai Karakoç tarafından yazılmış olan *Hızır la Kırk Saat* adlı şiirsel anlatım, büyük oranda dini referansları ihtiva eden yönleriyle ele alınmış ve ortak yönleriyle değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Kelimeler: Muhyiddin Çelebi, Sezai Karakoç, Hızırnâme

Abstract

Muhyiddin Çelebi And Sezai Karakoç’s Meetings With Hızır

(A Comparative Study On The Common Motives Of Hızırname And Hızır la Kırk Saat)

After the adoption of Islam, in addition to the concepts such as Hızır, Hızır-İlyas, Hıdırellez and Ab-ı hayat, which are used even today in Arabic and Persian literatures with the Turkic nations, mythological riches have managed to cost literature. Hızır and Hızır-İlyas are at the beginning of the identities that constitute the heroes of the works we examined. Hızır and İlyas, which are also included in hadith, tafsir and history books, especially in the Holy Qur’an, have been interpreted as the same or different people, that Hızır lived in the seas and İlyas lived on

¹ Dicle Üni. İlahiyat Fak. İslam Tarihi ve Sanatları Böl.(msaitmermutlu@hotmail.com) orcid: 0000 0002 4129 9884

land and helped people there; that they often come together; Motifs such as Hızır going into darkness, finding Ab-ı hayat with İlyas and Alexander, and attaining immortality by drinking from this water with İlyas are frequently encountered.

Although it is not certain about the life of Muhyiddin Çelebi, the information given to us by the sources is that he lived in Egridir between 1426 and 1495. In our researches, it is the Divan of the only work he wrote in 1476, or better known as Hızırname. In the work he wrote by taking orders from Allah, he focuses on the subjects he deals with in the context of the inheritance he and Hızır made together on the Night of Qadir of Ramadan and the events that took place around him. *Hızırname*, written in the 15th century, is an exemplary didactic work of religious and Sufi literature belonging to the old Anatolian Turkish period.

Hızırname, which was written by Muhyiddin Çelebi in the 15th century, and *Hızırla Kırk Saat* written by Sezai Karakoç about 5 centuries later, were handled with aspects that largely included religious references and tried to be evaluated with common aspects.

Keywords: Muhyiddin Çelebi, Sezai Karakoç, Hızırname

BİZANSLI TARİHÇİ ATTALEIATES'İN PERSPEKTİFLERİYLE MALAZGİRT SAVAŞI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Meliha ÇETİN¹

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih ABD,
melihacetin66@gmail.com – ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-9900-0257>

ÖZET

Mikhael Attaleilates, 1034-1080 yılları arasında Bizans eksenli gerçekleşen olayları Tarih adlı eserinde anlatmıştır. Malazgirt Savaşı öncesi, Malazgirt savaşı ve sonrasında gelişen olaylar hakkında detaylı bilgiler verir. Romanos Diogenes'in seferlerinde askeri yargı işlerini yürütmesi amacıyla seçilmiş kişi olan Attaleliates Malazgirt savaşının bizzat tanığıdır. Döneme tanıklık etmesi bağlamında aktarmış olduğu bilgiler önem arz etmektedir. Romanos Diogenes'in Selçuklulara karşı giriştiği son sefer için belirlediği güzergâhlarda ordunun tanık olduğu İmparatorun bizzat yaşadığı doğa olayları dini perspektif anlamda yorumlanarak kehanetlerle açıklanmıştır. Malazgirt savaşı öncesi Ahlat yakınlarında Bizans ordusu ve Selçukluların giriştiği savaşta Bizans ordusunda yer alan ücretli askerlerden Peçenekler Selçuklu Türkleriyle fiziki görünüş ve savaş teknikleri açısından benzerlik göstermesi nedeniyle bir kısmı Selçuklu ordusuna geçerek taraf değiştirmişlerdir. Savaş öncesinde Bizans ordusu içerisinde kalan diğer Peçenek askerlerine ise Romanos Diogenes'in bilgisi dâhilinde Attaleiates tarafından bağlılık yemini ettirilmiştir. Bu doğrultuda savaş esnasında Peçenek askerlerinin taraf değişimi gerçekleşmemiştir. Selçuklu sultanı Alparslan İmparatora elçi göndererek uzlaşmaya varmak istemiş ise de Romanos Diogenes elçilerin ardından savaş borazanlarını çaldırılmıştır. Savaş sırasında Bizans ordusunda Andronikos Dukas askerleriyle beraber kaçmıştır. Bizans'ın 1071 yılında yaşamış olduğu Malazgirt savaşının askeri anlamda yenilgisinin en büyük nedeni olarak Andronikos Dukası'nın savaş esnasında kaçıışı gösterilmektedir. Çalışmada incelenen husus 1071 yılı itibari ile Attaleiates'in Bizans ordusu içerisindeki olayları değerlendirmesine, Selçuklu ordusu hakkında gözlemlerine ve Bizans'ta Türkler hakkından oluşan algıya yer verilmiştir. Çalışmada Bilge Umar tarafından Türkçeye kazandırılan, Mikhael Attaleiates'in yazmış olduğu Tarih kroniği incelenmiş olup Attaleiates hakkında yayımlanmış olan çalışmalar ve Malazgirt savaşı üzerine yapılan çalışmalar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Malazgirt Savaşı, Romanos Diogenes, Attaleiates

A STUDY ON THE BATTLE OF MALAZGIRT THROUGH THE PERSPECTIVES OF BYZANTINE HISTORIAN ATTALEIATES

ABSTRACT

Mikhael Attaleiates described the Byzantine-oriented events that took place between 1034 and 1080 in his work *History*. It gives detailed information about the events before, during and after the Battle of Manzikert. Attaleiates, who was the person chosen to carry out the military judicial affairs during the campaigns of Romanos Diogenes, is a personal witness of the Battle of Manzikert. The information he conveyed is important in the context of witnessing the period. The natural events witnessed by the army and experienced by the Emperor himself on the routes determined by Romanos Diogenes for his last campaign against the Seljuks were interpreted from a religious perspective and explained with prophecies. In the war between the Byzantine army and the Seljuks near Ahlat before the Battle of Manzikert, some of the Pechenegs, one of the mercenaries in the Byzantine army, changed sides by joining the Seljuk army due to their similarities with the Seljuk Turks in terms of physical appearance and war techniques. The other Pecheneg soldiers who remained in the Byzantine army before the war were made to swear an oath of allegiance by Attaleiates, with the knowledge of Romanos Diogenes. Accordingly, the Pecheneg soldiers did not change sides during the war. Although the Seljuk sultan Alparslan wanted to reach a compromise by sending an ambassador to the Emperor, Romanos Diogenes had the war trumpets sound after the ambassadors. During the war, Andronikos Dukas escaped with his soldiers from the Byzantine army. The escape of the Duke of Andronikos during the war is shown as the biggest reason for the military defeat of the Byzantine Empire in the Battle of Manzikert in 1071. The issue examined in the study is Attaleiates' evaluation of the events within the Byzantine army as of 1071, his observations about the Seljuk army and the perception of the Turks in Byzantium. In the study, the History chronicle written by Attaleiates, translated into Turkish by Bilge Umar, was examined, and the studies published about Attaleitates and the studies on the Battle of Manzikert were examined.

Key words: The Battle of Manzikert, Romanos Diogenes, Mikhael Attaleitates

BİZANS'IN LATİN İMPARATORİÇESİ: SAVOYLU ANNA PALEOLOGINA

LATIN EMPRESS OF BYZANTIUM: ANNA PALEOLOGINA OF SAVOY

DİLEK GÜNEŞ

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, BARTIN ÜNİVERSİTESİ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih ABD, dilekyilmaz15@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0008-1625-4810>

ÖZET

Anna Paleologina ya da Batı'da bilinen adıyla Savoylu Anna, tıpkı Monfferatolu Yolanda (Yunanca adı Irene) gibi sonradan Bizanslı olan Batılı bir soyluydu. Tahmini 1306 yılında Savoy Kontunun kızı olarak Chambéry'de doğan Anna veya ailesinin kendisine verdiği isimle Giovanna, oldukça kalabalık ve nüfuzlu bir aile içerisinde büyümüştü. Bizans imparatoru III. Andronikos ile yapmış olduğu evlilik ile Paleologos hanedanında önemli bir yere sahip olan Anna'nın hayatı Bizans Devleti'nin en zor dönemlerinde çalkantılı geçmişti. III. Andronikos'un, büyükbabası II. Andronikos ile girmiş olduğu taht mücadelesi ve ardından çıkan iç savaşla Bizans İmparatorluğu çöküş sürecine girmiştir. Büyükbabasına karşı taht mücadelesini kazanan III. Andronikos'un imparatorluğunun meşrulaşmasından sonra İmparatoriçe sıfatını alan Anna, kocasının erken ölümü üzerine yine kocasının akıl hocası ve Bizans ordularının baş komutanı Ioannes Kantekuzenos ile girdiği taht mücadelesi sonunda yaşanan iç savaşlarla oldukça çetrefilli bir hayat yaşamıştı. III. Andronikos'un kendisinden sonra gelecek imparatoru belirlememesinden kaynaklı olarak henüz o sırada 9 yaşında olan oğlu V. Ioannes annesinin naipliğinde tartışmalı bir şekilde tahta oturtulmaya çalışılır ancak Anna oğlunun tahta tek yetkili olmasını sağlayamaz ve Kantekuzenos ile ortak imparator olarak yer almasını kabul etmek zorunda kalır. Bir yandan iç karışıklıkla ve taht mücadelesiyle oğlunun ve dolayısıyla kendisinin iktidarını meşrulaştırmaya çalışan Anna, bir yandan da batıda Sırlar ve Bulgarlarla, doğuda ise Osmanlı ile çeşitli ittifaklar içerisine girmiştir. Uzun süren mücadelelerle geçen hayatında Anna daha sonra imparatorluğun Trakya topraklarında bulunan Thessalonike'de (Selanik) oğlunun kurduğu bağımsız imparatorlukta 14 yıl boyunca kendi imparatoriçeliğini sürdürdü ve bir daha Konstantinopolis'e adımını atmadı. Bu çalışmada İmparatoriçe Anna'nın hayatı dönemin önemli olayları ile birlikte ele alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anna Paleologina, Bizans, Savoy, III. Andronikos, Paleologos Hanedanı

ABSTRACT

Anna Paleologina, or Anna of Savoy as she was known in the West, was a Western nobleman who later became a Byzantine, just like Yolanda of Monfferato (Greek name Irene). Born in Chambéry, approximately in 1306, as the daughter of the Count of Savoy, Anna, or Giovanna

as her family called her, grew up in a very crowded and influential family. Anna, who had an important place in the Paleologos dynasty with her marriage to the Byzantine Emperor Andronikos III, had a turbulent life during the most difficult periods of the Byzantine Empire. With the struggle for the throne between Andronikos III and his grandfather Andronikos II and the civil war that broke out, the Byzantine Empire entered the process of collapse. Anna, who received the title of Empress after the legitimation of the empire of Andronikos III, who won the struggle for the throne against her grandfather, lived a very complicated life with the civil wars that broke out at the end of the struggle for the throne with Johannis Kantekuzenos, her husband's mentor and the commander-in-chief of the Byzantine armies, following the early death of her husband. Due to Andronikos III not choosing the emperor who would succeed him, his son Ionnes V, who was only 9 years old at the time, was controversially tried to be placed on the throne under his mother's regency, but Anna could not ensure that her son would be the only authority on the throne and she had to accept him as co-emperor with Kantekuzenos. Anna, who, on the one hand, tried to legitimize her son's and therefore her own power through internal turmoil and the struggle for the throne, also entered into various alliances with the Serbs and Bulgarians in the west and with the Ottomans in the east. After a long life of struggles, Anna continued to serve as empress for 14 years in the independent empire founded by her son in Thessalonica (Thessaloniki), located in the Thracian lands of the empire, and never set foot in Constantinople again. In this study, Empress Anna's life will be discussed together with the important events of the period.

Keywords: Anna Paleologina, Byzantium, Savoy, III. Andronikos, Paleologos Dynasty

HARF İNKILABI'NIN BASIN VE BASIMDA UYGULANMASI

BEYZA KÖSE ŞEKER¹

¹ Bilim Uzmanı, Tarih Öğretmeni, Iğdır Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, beyzakosee23@gmail.com

ORCID ID: 0009-0009-0880-7021

ÖZET

Tarih boyunca birçok alfabe kullanan Türk devletleri, İslamiyet'in kabulüyle birlikte Arap alfabesini benimsemişlerdir. Arap alfabesinin kullanımından vazgeçilip yerine Latin alfabesinin getirilmesi, ülkede dilin modernleşmesi, standartlaşması ve ulusal bir birlik oluşturulması amacını taşımıştır. Gazete, dergi ve kitaplar, bu dil devriminin önemli taşıyıcıları olmuştur. Toplumun her kesimine ulaşan yazılı basın, yeni dil normlarını benimseme sürecinde önemli bir rol oynamıştır. Bu süreç, ülkenin ulusal kimliğini güçlendirmeyi, bilgi iletişimini kolaylaştırmayı ve ulusal bir birlik duygusu oluşturmayı amaçlayan büyük bir modernleşme çabasının bir parçasıydı. Harf İnkılabı, Türkiye'nin dil ve kültür tarihinde bir kilometre taşı olarak kabul edilir. Yapılan bu dil devrimi, ülkenin modernleşme sürecinde dilin önemli bir araç olarak nasıl kullanıldığını ve toplumsal dönüşümde nasıl bir etkisi olduğunu anlamak adına kritik bir dönemeçtir. Harf İnkılabı, başlangıçta toplumsal dirençle karşılaşsa da zaman içinde dilin modernleşmesine ve standardizasyonuna katkı sağlamıştır. Çalışmanın ana konusu, harf devriminin öncesinde ve sonrasında, yeni harflerin, basında nasıl ele alındığı ve yeni yazının neleri değiştirdiği olmuştur. Çalışmanın amaçları arasında harf devriminin gazete, dergi ve kitaplar üzerindeki etkisi, bu araçlar aracılığıyla nasıl yayıldığı, yazılı medya açısından ne gibi avantaj ve dezavantajlara sahip olduğu da yer almaktadır. Bu çalışmanın asıl konusu ele alınırken, çok sayıda süreli yayının incelenmiş ve hepsinin harf devrimine bakış açıları gözlem konusu olmuştur. Bu çalışmada Harf İnkılabı'nın gerçekleşmesi yolunda ortaya çıkan tartışmalar, inkılabın tüm topluma yayılması adına yapılan öğretiler, basımlar ve açılan kurumlar incelenmiş olup dönemin basınının ne yönde etkilendiği konuları da ele alınmıştır. Ayrıca bu çalışma "Harf Devrimi: Gazete, Dergi ve Kitaplarda Uygulanması" adlı yüksek lisans tezi olarak kapsamlı bir şekilde daha önce çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil Devrimi, Okur-Yazarlık, Arap Alfabeti, Latin Alfabeti, Basın.

BOZKIR KAVİMLERİNDE MADENCİLİK

Dr.MAZHAR NARŞAP¹

narsapmazhar5@gmail.com ORCID ID: [0000-0002-5104-2054](https://orcid.org/0000-0002-5104-2054)

ÖZET

Avrasya coğrafyası içerisinde yaşayan bozkır kavimleri de yaşamış oldukları coğrafyanın şartları neticesinde konar-göçer bir yaşam tarzı oluşturmuşlar ve bu yaşam tarzının neticesinde bozkır kültürünü ortaya çıkarmışlardır. Konar-göçebe yaşam tarzı basit bir göçebelik olmayıp boy beyinin idaresinde yılın belirli zamanlarında yaylak-kışlak arasında yapılan sistemli bir göç hareketidir. Konar-göçebeliği benimsemiş olan bozkır kavimleri tarihin en erken dönemlerinden itibaren görülmektedirler. Bunların tarih ve kültürüne dair veriler ilişkide buldukları kavimlerin yazılı kaynaklarında sınırlıda olsa bilgiler bulunmakla birlikte esas veriler sözlü ve arkeolojik kaynaklardan elde edilmektedir. Arkeolojik kaynakların başında ise bozkır hükümdarının öldüğü zaman defnedildiği mezarı olan kurganlar gelmektedir. Kurganlar bozkır insanın gündelik hayatında kullanmış olduğu evi olan çadır tarzında düzenlenmiş olduğu için yapılan arkeolojik kazılar sonucunda bozkır insanın sosyal, iktisadi, dini ve askeri yapısı hakkında birçok veri elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler iktisadi ve askeri hayatı ilgilendiren madencilik konusunda da önemli bilgiler sunmaktadır. Bozkır insanı tarihin en erken dönemlerinden itibaren kronolojik olarak çeşitli maden devirlerini yaşamıştır. Başta kurganlarda olmak üzere bozkır coğrafyasının çeşitli yerlerinde yapılan arkeolojik kazılarda bulunan kalıntı ve buluntular bozkır insanın tunç, bakır, demir, altın, gümüş gibi birçok madeni bildiğini bunları eriterek çeşitli silahlar, süs eşyaları, mutfak eşyaları birçok ürün yapmış olduğunu göstermektedir. Ayrıca bozkır insanının tanımış olduğu madenler ve onları eritme yöntemleri ve de bu madenlerden yapılan ürünler bozkır insanın sadece iktisadi ve askeri yapısını değil onun sanat anlayışını ve ulaştığı medeni seviyeyi de göstermesi bakımından ayrıca önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler; Bozkır, Kültür, Maden, Demir, Altın

¹ Dr.Mazhar NARŞAP, narsapmazhar5@gmail.com Orcid id : [0000-0002-5104-2054](https://orcid.org/0000-0002-5104-2054)

SIHHAT GAZETESİ İNDEKSİ (1.CİLT)²

Rümeysa Ayşe KAYA³

Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT⁴

ÖZET

Matbaanın yaygın olarak kullanılmasının ardından kamuoyunun bilinçlendirilmesi açısından dünyanın pek çok yerinde basın ve yayın faaliyetleri başlamıştır. Halka ulaşmanın en önemli yollarından bir tanesi de belirli aralıklarla çıkarılan gazete ve dergilerdir. XIX. yüzyıl Osmanlı toplumunda, çeşitli kesimlerin halkı aydınlatmak ve bilinçlendirmek amacıyla gazete ve dergi çıkardıkları görülmektedir. Bunlardan biri de Osmanlı Ermenilerinden Doktor Manuel Ütucyan tarafından çıkarılan Sıhhat gazetesidir. 1884 yılında yayın hayatına başlayan gazete dört yıl boyunca belirli aralıklar ile yayınlanmaya devam etmiştir. Haftalık olarak çıkarılan gazete Osmanlı harfleri ile Türkçe olarak yayınlanmıştır. Gazetenin nüshası ilk dönemde 30 daha sonraları 50 para olarak satılmıştır. Gazetenin birinci senesinde 45 sayı, ikinci ve üçüncü senesinde 44 sayı ve dördüncü senesinde 43 sayı olmak üzere toplam 176 sayı yayımlanmıştır. Bu sayılar İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. Bu çalışmada Sıhhat gazetesinin birinci sene yayınlanan 45 sayısının indeksi yapılmıştır. Gazetenin idâresi, Beyoğlu'nda Tarlabası'nda Zambak sokağında on iki numaralı hanede yer almaktadır. Gazete ilk sayısında amacını padişahın sağlık alanında yaptıklarını aktarmak, dönemin ilerlemesine sebep olan bilimin önemini tarif etmek olarak açıklamaktadır. Konu başlıkları incelendiğinde gazetede daha çok sağlığı koruma, salgın hastalıklar, Avrupa'da tıp alanındaki gelişmeler, doğru beslenme yöntemleri gibi hususlara değinilmiştir. Gazetenin son sayfasında çeşitli içeceklere yönelik ilanlar bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı basını, Sıhhat Gazetesi, Ermeni.

SIHHAT NEWSPAPER INDEX (VOLUME 1)

ABSTRACT

After the widespread use of the printing press, press and broadcasting activities have started in many parts of the world in order to raise public awareness. One of the most important ways to reach the public is through newspapers and magazines published at regular intervals. In the nineteenth century Ottoman society, it is seen that various segments published newspapers and magazines in order to enlighten and raise awareness of the public. One of them is the newspaper Sıhhat, which was published by Doctor Manuel Utucyan, one of the Ottoman Armenians. The newspaper, which started its publication life in 1884, continued to be published at regular

² Bu çalışma Prof. Dr. Songül Keçeci Kurt'un danışmanlığında yürütülmekte olan Rümeysa Ayşe KAYA'nın "Sıhhat Gazetesi'nin transkripsiyon ve değerlendirmesi" adlı tez çalışması kapsamında hazırlanmıştır.

³ Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, rmysakaya@gmail.com. <https://orcid.org/0009-0003-1172-686X>

⁴ Amasya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi, songul.kurt@amasya.edu.tr. <https://orcid.org/0000-0003-4983-9897>.

intervals for four years. The newspaper, which was published weekly, was published in Turkish with Ottoman letters. The copy of the newspaper was sold for 30 coins in the first period and later 50 coins. A total of 176 issues were published, including 45 issues in the first year, 44 issues in the second and third years, and 43 issues in the fourth year. These numbers are in the Istanbul Metropolitan Municipality Atatürk Library. In this study, the index of 45 issues of Sıhhat newspaper published in the first year was made. The administration of the newspaper is located in the number twelve house on Zambak Street in Tarlabası in Beyoğlu. In the first issue, the newspaper explains its purpose as conveying the sultan's actions in the field of health and describing the importance of science that caused the progress of the period. When the topics are examined, issues such as health protection, epidemics, developments in the field of medicine in Europe, and proper nutrition methods are mostly mentioned in the newspaper. On the last page of the newspaper, there are advertisements for various drinks.

Keywords: Ottoman press, Sıhhat Newspaper, Armenian.

OSMANLI ERMENİLERİNDE KADIN ALGISI: SIHHAT GAZETESİ ÖRNEĞİ¹

Rümeysa Ayşe KAYA²

Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT³

Özet

Kadın tarihi araştırmaları son yüzyıllarda önem kazanmaya başlamıştır. Sosyal ve kültürel tarih çalışmaları içerisinde kadın tarihi XIX. yüzyıldan itibaren daha fazla üzerinde durulan bir çalışma alanı olmuştur. Tüm dünyada kadının toplumdaki yeri tartışılmaya, görev ve sorumlulukları modernleşme ile yeniden yorumlanmıştır. Osmanlı toplumunda da batıdaki gelişmelere paralel olarak kadınların eğitimi, aile içindeki rolü, iş hayatındaki görünürlüğü çeşitli vesileler ile ele alınmıştır. XIX. yüzyılda basın yayın organlarının etkili olarak kullanılması ile Osmanlı toplumundaki farklı etnik gruplar kadınlar ile ilgili düşüncelerini kamuoyuna gazeteler ve dergiler aracılığı ile aktarmaya çalışmışlardır. Eğitim, sağlık, siyaset gibi farklı konularda yayın yapan gazete ve dergilerin içerisinde kadın konusu genellikle kendisine yer bulmuştur. Dönemin sağlık alanındaki gelişmelerini halka anlatmak amacıyla çıkarılan Sıhhat gazetesi de sayılarında bu konu ile ilgili bilgilere yer vermiştir. 1884 yılında sağlık alanında yayın hayatına başlayan Sıhhat gazetesinin sahibi Ermeni Doktor Ütücyan Bey, gazetesinin ilk sayılarında açılan kız okullarını eleştirmiş, kız çocuklarının okula gitmesine gerek olmadığını detaylıca anlatmıştır. Bilinçlendirmek üzere okula gönderilen kızların ise Matematik, Coğrafya, sağlık gibi bilimsel derslerin yerine ev idaresi, çocuk bakımı, nakış işleri gibi dersleri almasının daha makbul olduğunu savunmuştur. Bu çalışmada Ermeni toplumunun kadına bakış açısı Ütücyan Bey'in Sıhhat gazetesinde yayınladığı yazılar göz önünde bulundurularak incelenmiştir. Aslında Ermeni toplumu ile Türk toplumunun kadına bakış açısı bakımından benzer yönlerinin olduğu, gazetenin ilk sayılarında bu görüşlerin dile getirildiği fakat daha sonraki sayılarında ise modernleşmenin etkisi ile kadınlarının eğitiminin desteklenmeye başladığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ermeni, Sıhhat gazetesi, Osmanlı basını.

THE PERCEPTION OF WOMEN IN OTTOMAN ARMENIANS: THE CASE OF SIHHAT NEWSPAPER

ABSTRACT

Women's history research has begun to gain importance in recent centuries. Within social and cultural history studies, women's history has been a field of study that has been

¹ Bu çalışma Prof. Dr. Songül Keçeci Kurt'un danışmanlığında yürütülmekte olan Rümeysa Ayşe KAYA'nın "Sıhhat Gazetesi'nin transkripsiyon ve değerlendirmesi" adlı tez çalışması kapsamında hazırlanmıştır.

² Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, rmysakaya@gmail.com. <https://orcid.org/0009-0003-1172-686X>

³ Amasya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi, songul.kurt@amasya.edu.tr. <https://orcid.org/0000-0003-4983-9897>.

emphasized more since the nineteenth century. All over the world, the place of women in society has been discussed, and their duties and responsibilities have been reinterpreted with modernization. In parallel with the developments in the west in the Ottoman society, women's education, their role in the family, and their visibility in business life were discussed on various occasions. In the nineteenth century, with the effective use of the press organs, different ethnic groups in the Ottoman society tried to convey their thoughts about women to the public through newspapers and magazines. In newspapers and magazines that publish on different subjects such as education, health and politics, the subject of women has generally found its place. The *Sihhat* newspaper, which was published in order to explain the developments in the field of health of the period to the public, also included information on this subject in its issues. Armenian Doctor *Ütücyan Bey*, the owner of the newspaper *Sihhat*, which started its publication life in the field of health in 1884, criticized the girls' schools opened in the first issues of his newspaper and explained in detail that girls did not need to go to school. He argued that it is more acceptable for girls who are sent to school to raise awareness to take courses such as housekeeping, child care and embroidery instead of scientific courses such as Mathematics, Geography and health. In this study, the perspective of the Armenian society towards women was examined by considering the articles published by *Ütücyan Bey* in the *Sihhat* newspaper. In fact, it is seen that the Armenian society and the Turkish society have similar aspects in terms of their perspective on women, and these views were expressed in the first issues of the newspaper, but in the later issues, the education of women began to be supported with the effect of modernization.

Keywords: Armenian, *Sihhat* newspaper, Ottoman press.

ACIK HAVADA EĞİTSEL OYUNLARLA FEN BİLİMLERİ DERSİ PERİYODİK SİSTEMDEKİ ELEMENTLER KONUSUNUN ÖĞRETİMİ

Prof. Dr. İjlal OCAK¹, Neyla BAYRAKTAROĞLU², Öğr. Gör. Dr. Nilda HOCAOĞLU³

¹Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, iocak@aku.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0001-6976-5747>

²MEB, neyla__0087@hotmail.com - <https://orcid.org/0009-0002-7619-0923>

³Afyon Kocatepe Üniversitesi, Rektörlük, nhocaoglu@aku.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-3456-095X>

ÖZET

Çağımızda uygulanan eğitim sistemi, öğreneni merkeze alarak, öğrenme sürecinde öğrenenin aktif rol almasına ve öğrenme sürecinde pek çok yeni yöntem ve tekniği kullanmasına olanak tanımaktadır. Bu tekniklerden biri olan eğitsel oyunlar, öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesini, öğrencilerin kendilerini rahat ifade edebilmelerini, hareket özgürlüğü kazanmalarını ve sürece aktif katılımını sağlamaktadır. Ayrıca alan yazında açık havada yapılan etkinlikler ile öğrencilerin zihinsel anlamda dikkat düzeyinde bir yenilenme ve artış sağlandığı aynı zamanda stres düzeyinde düşüş ve rahatlama meydana geldiği, merak ve araştırma hissi yarattığı ifade edilmektedir. Bu bağlamda araştırmada, öğrencilerin anlamakta ve hatırlamakta zorlandıkları "Saf Madde ve Karışımlar" ünitesindeki kavramların öğrenilmesi için açık havada eğitsel oyunlarla etkinlikler tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar ili Çobanlar ilçesindeki bir ortaokulun 7. Sınıfında öğrenim görmekte olan 16 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada yer alan etkinlikler beş hafta boyunca 12 ders saati süreyle gerçekleştirilmiştir. Tüm derslere katılan 16 öğrencinin verileri değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmanın veri toplama araçları olarak akademik başarı testi, öğrencilere uygulanan görüşme formları, öğrenci yansıtıcı günlükleri, araştırmacı günlükleri ve Baykul (1990) tarafından geliştirilmiş olan "Fene Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada ön-son test olarak kullanılan akademik başarı testi ve tutum testi puanları arasında son test lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğrenci görüşlerine bakıldığında öğrencilerin ilgi çekici oyun etkinlikleriyle karşılaşmaktan, bu etkinliklere aktif katılım sağlamaktan ve özellikle de sınıf dışında ders işlemekten keyif aldıkları belirlenmiştir. Eğitsel oyunlar sayesinde öğrenmelerinin daha kalıcı olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çerçevesinde açık havada oyun etkinliklerinin öğrenmeyi kolaylaştırması ve etkin öğrenmeyi sağlaması nedeniyle öğrencilerin bu tarz etkinliklerin diğer derslerde de uygulanmasını istedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri, Eğitsel Oyun, Açık Havada Öğrenme, Ortaokul.

SCIENCE COURSE WITH OUTDOOR EDUCATIONAL GAMES TEACHING THE SUBJECT OF ELEMENTS IN THE PERIODIC SYSTEM

ABSTRACT

The education system applied in our age allows the learner to take an active role in the learning process and to use many new methods and techniques in the learning process. Educational games, which are one of these techniques, enable students to reinforce the learned knowledge, to express themselves comfortably, to gain freedom of movement and to participate actively in the process. In addition, it is stated in the literature that activities carried out outdoors provide a renewal and increase in the mental attention level of students, as well as a decrease and relaxation in the stress level, and create a sense of curiosity and research. In this context, in this context, it is aimed to learn the names, symbols, areas of use and the elements and compounds that the students have difficulty in comprehending through educational games in the open air and to determine the post-game views of the elements in the "Pure Substances and Mixtures" unit, which they have difficulty in understanding and remembering. Action research, which is one of the qualitative research designs, was used in the study. The study group of the study was conducted in the 2022-2023 academic year in the 7th phase of a secondary school in Çobanlar district of Afyonkarahisar province. It consists of 16 students currently studying in its class. The applications in the research were carried out for 12 course hours for five weeks. The data of 16 students who participated in all courses were evaluated. The data collection tools of the study consist of a success test consisting of open-ended evaluation questions, semi-structured interview forms applied to students, reflective diaries printed to students at the end of activities, researcher notes prepared by the researcher and attitude scale developed by Baykul (1990) that measures students' interest in Science course. According to the results obtained from the academic achievement test applied in the research, it was seen that the studies increased the student success. When the student opinions are examined, it is determined that the students enjoy meeting with interesting game activities, actively participating in these activities, making their learning more permanent, and especially processing lessons outside the classroom. Within the framework of the results obtained from the research, it was determined that students wanted these kinds of activities to be applied in other courses because outdoor play activities facilitate learning and provide effective learning.

Keywords: Science, Educational Play, Outdoor Learning, Secondary School.

6. SINIF İNGİLİZCE DERS PROGRAMINDA YER ALAN 6., 7. VE 8. ÜNİTELERE YÖNELİK DİNLEME TESTİNİN GELİŞTİRİLMESİ¹

Öğr. Gör. Dr. Nilda HOCAOĞLU¹, Prof. Dr. Gürbüz OCAK²

¹Afyon Kocatepe Üniversitesi, Rektörlük, nhocaoglu@aku.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-3456-095X>

²Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, gocak@aku.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0001-8568-0364>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 6. Sınıf İngilizce Öğretim Programı'nda yer alan 6., 7. ve 8. ünitelerde belirtilen dinleme kazanımlarına yönelik geçerli ve güvenilir bir dinleme testi geliştirmektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden olan tarama modeli ile yürütülmüştür. İlgili ünitelerin kazanımları doğrultusunda bir belirtke tablosu oluşturulmuştur. Araştırmacılar tarafından bu üç üniteye yer alan beş dinleme kazanımına uygun 75 sorudan oluşan bir dinleme testi hazırlanmıştır. Hazırlanan bu sorular kapsam geçerliliğinin sağlanabilmesi için uzman görüşüne sunulmuş ve uzmanlardan alınan dönütler doğrultusunda düzenlenerek dinleme testi 66 sorudan oluşan bir başarı testi olarak son halini almıştır. Sekiz öğrenciye ön pilot uygulama yapılarak soruların anlaşılabilirliği ve testin cevaplanma süresi gibi hususlar gözlemlenmiştir. Geliştirilen İngilizce dinleme testi 2022-2023 eğitim-öğretim yılının ilk döneminde Afyonkarahisar ilinin merkez ilçesinde bir ortaokulda uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiş toplam 22 yedinci sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Madde güçlük indeksi 0 ve 1 ve madde ayırt edicilik indeksi 0.19 ve bundan daha küçük olan 33 tane madde testten çıkartılmıştır. Altı tane maddenin güçlük düzeyleri orta olmasına rağmen, ayırt ediciliklerinin düşük olması sebebi ile testten çıkartılmışlardır. Yirmi dört tane maddenin kazanımlarla ilgili hedef ve davranışları karşılaması, madde ayırt edicilik indeksi için ($d \geq 0,33$) değerleri ve madde güçlük indeksi için ($p=0,33-0,75$) değerleri incelendiğinde gerekli kriterleri sağlamalarından dolayı başarı testine dâhil edilmelerine karar verilmiştir. Testin ortalama madde güçlük indeksi 0.49, güvenilirlik katsayısının 0.86 olduğu yapılan analizlerle hesaplanmıştır. Sonuç olarak ilgili kazanımlara yönelik hem araştırmacıların hem de İngilizce öğretmenlerinin faydalanabileceği geçerli ve güvenilir bir dinleme testi geliştirilmiştir. Elde edilen dinleme testinin ortaokul öğrencilerinin ilgili kazanımlarının ölçülmesi, ihtiyaçların belirlenmesi ve farklı üniteler için hazırlanacak dinleme testleri için yardımcı olabilecek bir çalışma olarak kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Dinleme testi, İngilizce dersi, Geçerlik ve güvenilirlik.

DEVELOPMENT OF THE LISTENING TEST FOR UNITS 6, 7 AND 8 IN THE 6TH GRADE ENGLISH CURRICULUM

* Bu çalışma 2. yazarın danışmanlığında 1. yazar tarafından hazırlanan doktora tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

ABSTRACT

The aim of this study is to develop a valid and reliable listening test for the listening objectives specified in the 6th, 7th and 8th units of the 6th Grade English Curriculum. The research was conducted with the survey model, which is one of the quantitative research methods. A table of specifications was created in line with the objectives of the relevant units. A listening test consisting of 75 questions suitable for the five listening objectives in these three units was prepared by the researchers. These questions were submitted to expert opinion to ensure content validity, and the listening test was finalized as an achievement test consisting of 66 questions by editing it in line with the feedback received from the experts. A preliminary pilot application was carried out with eight students and issues such as the clarity of the questions and the answering duration of the test were observed. The developed English listening test was applied to a total of 22 7th grade students determined by convenient sampling method in a secondary school in the central district of Afyonkarahisar province in the first semester of the 2022-2023 academic year. 33 items with item difficulty indexes of 0 and 1 and item discrimination indexes of 0.19 and lower were removed from the test. Although six items had medium difficulty levels, they were removed from the test due to their low item discrimination. Twenty-four items were decided to be included in the achievement test because they met the goals and behaviors related to the objectives, and when their values for the item discrimination index ($d \geq 0.33$) and item difficulty index ($p = 0.33-0.75$) were examined, they met the necessary criteria. The average item difficulty index of the test was calculated as 0.49 and the reliability coefficient was calculated as 0.86. As a result, a valid and reliable listening test has been developed for the relevant objectives, which can be used by both researchers and English teachers. It can be suggested that the achieved listening test be used as a study that can help measure the relevant objectives of secondary school students, determine their needs, and prepare listening tests for different units.

Anahtar Kelimeler: Listening test, English course, validity and reliability.

THE EFFECT OF USING THE ACROSTICS MNEMONIC METHOD IN 10TH GRADE TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE COURSE ON STUDENTS' ACADEMIC ACHIEVEMENT¹

Şafak AYAN², Asist. Prof., Vildan KATMER BAYRAKLI³

² Ministry of National Education, sfkayan@hotmail.com - 0009-0008-6212-4603

³Maltepe University, Faculty of Education, vildankatmer@gmail.com - 0000-0002-3740-0599

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the effectiveness of the implementation of the Acrostics Mnemonic Method (Acrostic/Acronym) in the 10th grade Turkish Language and Literature (TLL) course on students' academic achievement in secondary education. In the research, the experimental and control group quasi-experimental design was used. The convenience sampling method was used in the determination of the participants of the study. While determining this method, transportation, administrators' permission to research, and teachers' attitudes toward research were considered. The participants of the study were 80 students in the 10th grade of a state high school located in Sultanbeyli district, Istanbul, during the first semester of the 2022- 2023 academic year. 40 students formed the experimental group while the other 40 students formed the control group. The data of the research were obtained with the help of the achievement test prepared by the researchers according to the expert opinions. During the research process, the 10th grade TLL teachers, who used the Acrostics Mnemonic Method, were determined on a voluntary basis. The achievement test was applied to the experimental and control group before and after the experimental application. The experimental application process lasted 6 weeks. Obtained data were analyzed with SPSS 26.0 software package. The dependent t-test was applied in the analysis made between the experimental and control groups, and the independent t-test was used in the analysis made between the groups. As a result of the research, it was concluded that the Acrostics Mnemonic Method had a positive effect on the academic success of the students in the 10th grade Turkish Language and Literature course.

Keywords: Embedded Letter Strategies, Acrostics Mnemonic Method, Turkish Language and Literature.

¹ This research is produced from the first author's master's thesis.

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÇEVREYE YÖNELİK BİLİNÇ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatime AKSU¹, Prof. Dr. Ümit DENİZ²

¹Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, fatime.aksu@gazi.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2923-4858

²Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, umitdeniz@gazi.edu.tr, ORCID ID: ORCID ID: 0000-0001-5338-8254

ÖZET

Doğa ve insan ilişkisi birbirine etki eden bir ilişki olarak tanımlanmaktadır. Teknolojinin hızla gelişmesi insanın doğaya olan etkilerinin artmasına neden olmuştur. Çevrede meydana gelen tahribatlar çevre bilincinin önemini ortaya çıkarmaktadır. Özellikle çocukların dünyayı keşfetmeye başladığı ve temel değerlerinin oluştuğu okul öncesi dönem, çevre bilinci açısından önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönem çocuklarının çevreye yönelik bilinç düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 eğitim öğretim yılında, İstanbul ili Bahçelievler ve Beyoğlu ilçelerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokullarına devam eden 36-72 aylık 90 çocuk oluşturmuştur. Araştırmada, Demografik Bilgi Toplama Formu ve Çocuklar için Ekolojik Ayak İzi Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler öncelikle betimsel olarak değerlendirilmiştir. Çocukların verdiği yanıtlar frekans-yüzde olarak betimlenmiştir. Okul öncesi dönem çocuklarının ekolojik ayak izi farkındalık puanlarının cinsiyetlerine, sahip olduğu kardeş sayısına ve anne ve babanın öğrenim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olup olmadığı Tek Örneklem Ki-Kare Testi ile sınanmıştır. Araştırmada, erkek ve kız çocukların ekolojik ayak izi farkındalık düzeyi arasında çoğunlukla anlamlı bir fark bulunmadığı, yalnızca tabağına yiyeceği kadar yiyecek alma seçiminde erkek çocukların kız çocuklara göre anlamlı düzeyde doğru seçim yaptığı görülmüştür. Ekolojik ayak izi farkındalık puanlarının kardeş sayısına göre frekans ve yüzde sonuçlarına bakıldığında; tek çocuk olarak büyüyen çocuklar diğer gruplara göre daha fazla oranda atık şeyeyi, camı, tenekeyi, kâğıdı, malzemeleri geri dönüştürme, atıkları hayvanlarla paylaşma, duşta su tüketimine dikkat etme maddelerinde doğru yanıtı ifade etmişlerdir. Aynı zamanda tek çocuk olanların tabağına tüketebileceği kadar yiyecek alma, ulaşımda otobüs tercihinde bulunma, kalemlerin kurummasını önleme ve su tüketiminde suluk kullanma maddelerinde de fazla oranda doğru yanıtı ifade ettiği tespit edilmiştir. Annesi okuryazar olmayan çocukların birçok maddede doğru yanıtı belirttiği belirlenmiştir. Diğer öğrenim düzeylerinde annesi olan çocukların da bazı maddelerde doğru yanıt verdiği saptanmıştır. Çocukların yanıtlarının, baba öğrenim düzeyine göre de anne öğrenim düzeyine benzer olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Dönem, Çevre Bilinci, Ekolojik Ayak İzi.

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNİN 5. SINIF IŞIĞIN YAYILMASI VE İNSAN VE ÇEVRE ÜNİTELERİNDE YAŞADIĞI ZORLUKLAR*

Yüksek Lisans Öğrencisi, ÇAĞLA NUR ÖZKAN¹, Doç. Dr., SEDA OKUMUŞ²

¹ Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, caglanursurmeli_13@hotmail.com - ORCID ID: 0000-0002-6349-9692

² Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, seda.okumus@atauni.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-6271-8278

ÖZET

2012-2013 eğitim- öğretim yılından itibaren 4+4+4 formülüne geçilmesiyle birlikte 5. sınıflar ortaokul seviyesinde yer almaya başlamıştır. 5. sınıf öğrencilerinin ortaokula uyum sürecinde problemler yaşamalarıyla birlikte fen bilimleri konularını anlamalarında da problemler ortaya çıkmıştır. Bu çalışma ortaokul 5. sınıf dersine giren fen bilimleri öğretmenlerinin ışığın yayılması ve insan ve çevre ünitelerinde yaşadıkları zorlukları ele almaktadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden özel durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı okullarda görev yapan 20 fen bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma veri toplama amacıyla üç sorudan oluşan bir görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlere öncelikle demografik sorular yöneltilmiş ardından beşinci sınıf ikinci dönem üniteleri olan İnsan ve Çevre ve Işığın Yayılması ünitelerinde yer alan “ışığın yayılması, ışığın yansımaları, ışığın madde ile karşılaşması, tam gölge, biyoçeşitlilik, insan ve çevre ilişkisi ve yıkıcı doğa olayları” alt konularını işlerken karşılaştıkları zorluklar sorulmuş ve öğretmenlerin cevaplaması istenmiştir. Sorular Google formlar üzerinden gönderilmiş ve yanıtları yazılı olarak kaydedilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Buna göre tema ve kodlar oluşturulmuştur. Araştırmadan fen bilimleri öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde öğretmenlerin ışığın yayılması konusunda en çok ışığın doğrusal yayıldığını kavratmakta zorlandıkları, ışığın yansımaları konusunda en çok yansıma kanunlarında güçlük yaşadıkları, ışığın madde ile karşılaşması konusunda en çok yarı saydam maddeleri kavratmakta zorlandıkları ve tam gölge konusunda ise en çok ışığın yaklaşıp uzaklaştıkça gölge boyunun değişmesinde zorlandıkları belirlenmiştir. İnsan ve çevre ünitesinin ilk konusu olan biyoçeşitlilik konusunda öğretmenler en çok nesli tükenen, tükenmekte olan canlıları

kavratmakta zorluk yaşadıklarını, insan ve çevre ilişkisi konusunda ise genellikle sıkıntı yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler, yıkıcı doğa olayları konusunda ise doğa olaylarının isimlerini kavratmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Fen bilimleri öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sonucunda vermiş oldukları cevaplar olumlu ve olumsuz yönleri ile değerlendirilmiş öğretim programında yer alan konuların 5. Sınıf öğrencilerinin seviyesine uygunluğu tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri, Işığın yayılması, İnsan ve Çevre, 5. sınıf

PANDEMİ DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLEN UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARININ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Uzm. Aylin Kılıç¹, Prof. Dr. Mustafa Şahin²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, aylin8291@gmail.com

ORCID ID: 0009-0004-6063-9305

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, mustafa.sahin@deu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-8789-514X

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşlerini derinlemesine incelemektir. Araştırma nicel ve nitel araştırma yöntem ve yaklaşımlarını tek bir çatı altında birleştiren karma araştırma yaklaşımı ile yürütülmüştür. Araştırmada öncelikle nicel veriler toplanıp analiz edilmiş sonrasında daha derin bilgilere ulaşmak için nitel veriler toplanmıştır. Araştırmanın elde edilen nicel verilerin analizi sonucunda öğretmen adaylarının Pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşlerinde yaşadığı yere göre anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Köyde yaşayan öğrencilerin kent merkezinde yaşayan öğrencilere göre uzaktan eğitime daha olumsuz baktığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının cinsiyete göre farklılaşması incelendiğinde erkek öğretmen adayların kadın öğretmen adaylarına nazaran uzaktan eğitime daha yatkın olduğu görülmüştür. Araştırmanın diğer değişkenleri olan öğretmen adaylarının uzaktan eğitime ilişkin görüşleri sınıf düzeyine, internet bağlantı durumuna, bir işte çalışıp çalışmama durumlarına, ailelerinin gelir düzeyine göre benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada nitel verilerin analizi sonucu incelendiğinde öğretmen adaylarının uzaktan eğitimi sürdürürken motivasyonlarını nasıl sağladıklarına ilişkin görüşlerinde dersleri düzenli takip etmek, öğretmenlik meslek bilincini kaybetmemek ve arkadaşlarla iletişime geçmek, fizyolojik olarak iyi hissetmek vb. durumlar olduğunu belirttikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim sürecinde bazı sorumluluklarında artış yaşandığını bazı durumlarda ise sorumluluklarının azaldığını ifade ettikleri görülmüştür. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen adaylarına genel anlamda hem maddi hem de manevi olarak aile desteğinin sağlandığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının bu süreçte sınıf içi etkileşimin az olduğunu belirttikleri, yöntem ve araç-gereç olarak en çok derste onları aktif tutacak etkinliklerin yapılmasını, görsellerin ve videoların kullanılmasını, grup etkinliklerinin yapılmasını önerdikleri tespit edilmiştir. Araştırma uzaktan öğretim sürecinin zamandan ve mekândan bağımsız öğrenme, araştırma, okuma ve öğrenme becerilerini geliştirme gibi faydalarının olduğunu da ortaya koymuştur. Yapılan bu araştırma sonucunda öğretmen adayları genellikle yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime tercih ettiklerini, zorunluluk dahilinde uzaktan eğitimin kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Bazı öğretmen adayları ise alternatif olarak karma eğitim modelini önermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, uzaktan eğitim, sosyal bilgiler öğretmen adayları.

İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİKSEL OKURYAZARLIĞI ÖZ YETERLİKLERİNİN VE MATEMATİK ÖĞRETMEYE HAZIR OLMA İNANIŞLARININ İNCELENMESİ

Tuğba ÇEVİK¹, Dr. Öğr. Üyesi Mustafa AKINCI²

¹ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, - 0000-0001-9135-176X

² Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, 0000-0003-2096-7617

ÖZET

Bu çalışmada ilköğretim matematik öğretmen adaylarının matematik okuryazarlığı öz yeterlikleri ve matematik öğretmeye hazır olma inançlarının durumu, ilişkisi ve etkisi incelenmiştir. Çalışma nicel araştırma yöntemi ile yapılmış olup matematik okuryazarlığı öz yeterlik ile matematik öğretmeye hazır olma inancı arasındaki ilişkiyi belirlemek için ilişki tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılının bahar döneminde, Türkiye’de üç farklı devlet üniversitesinde öğrenim gören 380 (birinci sınıf: 79, ikinci sınıf: 111, üçüncü sınıf: 105 ve dördüncü sınıf: 85) ilköğretim matematik öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak ““ Matematik Okuryazarlığı Öz Yeterlik Ölçeği”” ile ““Matematik Öğretmeye Hazır Olma Ölçeği ”” kullanılmıştır. Verilerin analizinde bir istatistik paket programı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler için normallik analizleri yapıldıktan sonra verilerin normal dağılmadığı gözlenmiştir. Normal dağılıma sahip olmadığından parametrik olmayan Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testlerinden yararlanılmıştır. İlköğretim matematik öğretmen adaylarının matematik okuryazarlığı öz yeterlik düzeyinin ortalamasının üstünde olduğu, cinsiyete ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark gözlenmediği ortaya çıkmıştır. Matematik öğretmeye hazır olma inanç düzeyinin ortalamasının üstünde olduğu, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermezken sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. İlköğretim matematik öğretmen adaylarının matematik öğretmeye hazır olma inanç düzeyinde birinci sınıfların ikinci sınıflar ve üçüncü sınıflar arasında farklılık gösterdiğine ulaşılmıştır. İkinci sınıfların ise dördüncü sınıf arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Superman Korelasyon analizi sonucunda matematik okuryazarlığı öz yeterlik ve matematik öğretmeye hazır olma inancı arasında pozitif bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Yapılan regresyon analiz sonucunda ilköğretim matematik öğretmen adaylarının matematik okuryazarlık öz yeterliğinin matematik öğretmeye hazır olma inancına etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim matematik öğretmen adayları, matematik okuryazarlığı öz yeterlik, matematik öğretmeye hazır olma inancı

ÇOCUK EĞİTİMİ, UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ ETKİNLİKLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TEMEL BECERİLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğrt. Gör. Dr. AYŞEN TÜKEL¹, Prof. Dr. ALİ MEYDAN², Mukaddes İpek Bekdik³

Nevşehir HBV Üniversitesi, SHMYO, aysentukel@nevsehir.edu.tr.. 0000-0002-4525-3293

Nevşehir HBV Üniversitesi, Eğitim Fak., meydan@nevsehir.edu.tr.. 0000-0002-1278-096X

BİST Zübeyde Hanım MTAL, bekdik@gmail.com.. 0009-0002-3127-8040

ÖZET

Günümüzde İnsanlığın içinden geçtiği büyük toplumsal değişim ve dönüşüm süreci, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de eğitime dair arayışların, sürekli güncellenerek devam etmesine neden olmuştur. Dolayısıyla her dönem en iyi eğitim modelini, ortamını oluşturabilme çabası hep var olmuştur. Eğitimin küçük yaşta başlaması gerektiği herkesçe kabul gören, şüpheye mahal vermeyen bir durumdur. Bilimin merkezinde ise Üniversiteler vardır. Hem küçük yaşta eğitim hem de üniversitelerin bilimsel düşüncenin yaygınlaşmasına olan etkisi bir araya getirilerek “Çocuk Eğitimi, Uygulama ve Araştırma Merkezleri” doğmuştur. Diğer adı ile Çocuk Üniversitesi bünyesinde sanat, kültür ve spor temalı pek çok etkinlik düzenlenmektedirler. Araştırma da Çocuk Eğitimi, Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin yapmış olduğu faaliyetlerin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’ndaki hangi becerilerin kazandırılmasına katkı sağladığı incelenmiştir. Bu amaç çerçevesinde Üniversitelerin Web sayfasındaki araştırma merkezlerinden Çocuk Eğitimi, Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin web sayfasına girilmiş ve şu an aktif olan ve faaliyetleri sayfasında yer alan üniversiteler listelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’deki 2015 ile 2020 yılları arasındaki faaliyetlerini web tabanında paylaşan dört özel ve on dokuz devlet üniversiteleri olmak üzere yirmiüç Çocuk Eğitimi, Uygulama ve Araştırma Merkezi çalışma grubunu oluşturmuştur. Nitel araştırma yöntemlerinden Doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler, metin içeriği toplama ve analiz etme tekniği olarak ele alınabilecek içerik analiziyle ortaya konulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretim programı temel becerileri olan yirmi yedi beceri alanı ayrı ayrı listelenmiş yapılan faaliyetler hangi beceri alanına giriyorsa o alanda yer almıştır. Faaliyetler en yakın beceri alanına yazılmış ikinci bir beceri alanına kaydedilmemiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre; Çocuk Eğitimi, Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin faaliyetleri Sosyal Bilgiler öğretim programı temel becerilerinden en çok araştırma becerisini desteklediği, en az ise politik okuryazarlık, problem çözme ve kalıp yargı ve önyargıyı fark etme becerilerini desteklediği görülmüştür. Araştırma becerisini özellikle gökbilim, uzay, STEM uygulamaları, bitki tür ve bakımları DNA gibi konu başlıklarından oluşan etkinliklerle

desteklendiği görölmüştür. Değişim ve sürekliliği algılama becerisi ile empathy kurma becerisine yönelik faaliyetlerin sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk eğitimi uygulama ve araştırma merkezi, çocuk üniversitesi, çocuk eğitimi, sosyal bilgiler, beceri.

ETKİNLİK TEMELLİ SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN SOSYAL BECERİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Nevşehir HBV Üniversitesi, SHMYO, aysentukel@nevsehir.edu.tr. 0000-0002-4525-3293

Nevşehir HBV Üniversitesi, Eğitim Fak., meydan@nevsehir.edu.tr. 0000-0002-1278-096X

ÖZET

Toplumun temelini oluşturan ve yarını inşa edecek olan çocukların erken çocuklukta sosyal beceri kazanarak hayata hazırlanmaları önem arz etmektedir. Çalışmada, okul öncesi dönem çağındaki çocuklar için sosyal bilgiler öğretim programı (2018) ve okul öncesi eğitim programı (2013) kazanımları doğrultusunda hazırlanmış sosyal bilgiler eğitim etkinliklerinin okul öncesi çocukların sosyal becerilerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, yarı deneysel desen kullanılmış ve veri çeşitlenmesine gidilmiş, nicel çalışma nitel verilerle desteklenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu; 2021-2022 Eğitim-Öğretim Bahar Yarıyılı'nda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız bir anaokulunun 5 yaş sınıfında eğitim gören çocukların 16'sı deney, 17'si kontrol grubunda olmak üzere toplam 33 okul öncesi çocuğu oluşturmaktadır. Uygulama öncesinde aynı yaş grubundaki 3 sınıfa ölçek (OSBED) uygulanmış olup sosyal beceri düzeylerinin benzer olduğu iki sınıftan biri kura yoluyla deney diğeri kontrol grubu olarak atanmıştır. Araştırmada çocuklar ve aileleri hakkında bilgi almak amacıyla Demografik Bilgi Formu, çocukların sosyal becerilerini ölçmek amacıyla Okul Öncesi Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği (OSBED) Öğretmen Formu ve çocukların etkinlik sonrası yaptığı resimler kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyal Bilgiler Eğitim Etkinlikleri deney grubuna 10 hafta boyunca 20 etkinlik şeklinde uygulanmıştır. Kontrol grubu olarak belirlenen çocuklar ise kendi programlarına devam etmişlerdir. Ayrıca kontrol grubuna müdahale edilmemiştir. Araştırmanın nicel boyutunu OSBED formundan alınan puanların değerlendirilmesi, nitel boyutunu ise çocuk resimlerinin betimsel analizi, çocukların yorumlarından doğrudan alıntılar ve resim örnekleri oluşturmuştur. Araştırma sonucuna göre deney ve kontrol grubu arasında; Sosyal Bilgiler Eğitim Etkinliklerinin hem ölçek genel toplamında hem de başlangıç becerileri, akademik beceriler, arkadaşlık becerileri, duygularını yönetme ve kontrol etme becerileri alt boyut son test ve kalıcılık test puanlarında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Çocuk resimlerinin yorumlarından Sosyal Bilgiler Eğitim Etkinliklerinin resimlere ve resimlerin yorumlarına yansıdığı diğeri bir araştırma sonucudur. Bu bulgular doğrultusunda, araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler eğitim etkinlikleri, okul öncesi, sosyal beceri.

ETKİNLİK TEMELLİ SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN SOSYAL BECERİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Nevşehir HBV Üniversitesi, SHMYO, aysentukel@nevsehir.edu.tr. 0000-0002-4525-3293

Nevşehir HBV Üniversitesi, Eğitim Fak., meydan@nevsehir.edu.tr. 0000-0002-1278-096X

ÖZET

Toplumun temelini oluşturan ve yarını inşa edecek olan çocukların erken çocuklukta sosyal beceri kazanarak hayata hazırlanmaları önem arz etmektedir. Çalışmada, okul öncesi dönem çağındaki çocuklar için sosyal bilgiler öğretim programı (2018) ve okul öncesi eğitim programı (2013) kazanımları doğrultusunda hazırlanmış sosyal bilgiler eğitim etkinliklerinin okul öncesi çocukların sosyal becerilerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, yarı deneysel desen kullanılmış ve veri çeşitlemesine gidilmiş, nicel çalışma nitel verilerle desteklenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu; 2021-2022 Eğitim-Öğretim Bahar Yarıyılı'nda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız bir anaokulunun 5 yaş sınıfında eğitim gören çocukların 16'sı deney, 17'si kontrol grubunda olmak üzere toplam 33 okul öncesi çocuğu oluşturmaktadır. Uygulama öncesinde aynı yaş grubundaki 3 sınıfa ölçek (OSBED) uygulanmış olup sosyal beceri düzeylerinin benzer olduğu iki sınıftan biri kura yoluyla deney diğeri kontrol grubu olarak atanmıştır. Araştırmada çocuklar ve aileleri hakkında bilgi almak amacıyla Demografik Bilgi Formu, çocukların sosyal becerilerini ölçmek amacıyla Okul Öncesi Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği (OSBED) Öğretmen Formu ve çocukların etkinlik sonrası yaptığı resimler kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyal Bilgiler Eğitim Etkinlikleri deney grubuna 10 hafta boyunca 20 etkinlik şeklinde uygulanmıştır. Kontrol grubu olarak belirlenen çocuklar ise kendi programlarına devam etmişlerdir. Ayrıca kontrol grubuna müdahale edilmemiştir. Araştırmanın nicel boyutunu OSBED formundan alınan puanların değerlendirilmesi, nitel boyutunu ise çocuk resimlerinin betimsel analizi, çocukların yorumlarından doğrudan alıntılar ve resim örnekleri oluşturmuştur. Araştırma sonucuna göre deney ve kontrol grubu arasında; Sosyal Bilgiler Eğitim Etkinliklerinin hem ölçek genel toplamında hem de başlangıç becerileri, akademik beceriler, arkadaşlık becerileri, duygularını yönetme ve kontrol etme becerileri alt boyut son test ve kalıcılık test puanlarında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Çocuk resimlerinin yorumlarından Sosyal Bilgiler Eğitim Etkinliklerinin resimlere ve resimlerin yorumlarına yansıdığı diğeri bir araştırma sonucudur. Bu bulgular doğrultusunda, araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler eğitim etkinlikleri, okul öncesi, sosyal beceri.

IDENTITY AND HOMELAND IN SUSAN ABULHAWA'S *MORNINGS IN JENIN*

Safaa Madkhana

Social Sciences University of Ankara

Safaa.mak@gmail.com

ABSTRACT

The present study aims to analyze the concepts of homeland and identity as represented in Susan Abulhawa's novel *Mornings in Jenin* (2010). The thesis examines how the novel illustrates the strong attachment of the characters to the land and their indomitable sense of identity. The novel explores the profound impact of the characters' deep-rooted connection to the land on their sense of belonging and existence, as well as the traumatic experiences challenging them. More precisely, the thesis will approach the novel as a literary narrative charting the impacts of exile, diaspora, and displacement on various characters' sense of home and identity formations. To this end, through the lens of literary criticism, it is essential to examine the case of identity, imaginative geographies, and notions such as home and identity. The study concludes that experiences of trauma strengthen and crystallize the intrinsic ties of the characters in the novel to the land and their identity. Based on the reading of *Mornings in Jenin*, the main argument in this thesis is that the novel's characters' steadfast attachment to the land and ancestral heritage shapes, determines, and fortifies their identity. However, despite the traumatic experiences that challenge the characters' ties to their roots and sense of home, places, and existence, these challenges have ultimately strengthened and solidified their bond to the homeland and perception of identity, as represented in the novel. Consequently, the novel suggests that the characters' connection to the land plays a pivotal role in sustaining and maintaining their identity, being, and a sense of belonging that persists across generations; thereby, the concepts of homeland and identity are interconnected.

Key Words: *Mornings in Jenin*, Identity, Homeland, Belonging, Attachment, Exile.

GENERAL VIEW ON THE PRAGMATIC FUNCTION OF IDIOMS APPLIED IN ENGLISH LITERARY TEXTS (on the basis of ethnonyms)

PHD student, Rugiyya Karimova

“Nakhchivan” University, Department of the foreign Languages

ORCID ID: 0009-0006-2946-7378

ABSTRACT

The study contributes to the development of principles and approaches to the study of the functioning of phraseological units in modern literary texts; its novelty lies both in the choice of material for analysis - modern British literature for teenagers, and in the choice of subject - the pragmatic properties of phraseological units in fiction for teenagers.

The function of English phraseological units incorporating ethnonyms in contemporary media speech is examined in this article. The study investigates the hypothesis—which has certain usage restrictions—that idioms with embedded ethnonyms do not match the contemporary social paradigm. After examining the semantic characteristics of these common idioms, three classes are identified: phraseological units with negative connotations and ethnic stereotypes; idioms without connotations and without any expression of ethnic stereotypes; and phraseological units without expression of ethnic stereotypes but with a hint of negativity. The functioning of idioms that integrate ethnonyms is analyzed, and the results show that English units that reflect stereotypically unfavorable opinions about ethnic groups are left out of contemporary media discourse because they do not conform to the dominant paradigm of tolerance and inclusivity. Phonological expressions including ethnonyms are used in media writings to play with words according to their literal and metaphorical meanings. The dual pathway model describes how each meaning is activated: because idiomatic terms are simple to recall from memory, they compute more quickly than new words. The study also shows that there are some semantic changes and a break in the relationship with the primary ethnic group indicated when sample idioms are used in context.

Key words: idiom, pragmatism, cultural stereotype, discourse, connotation, literary text

Babanzâde Ahmed Naim'in Arap Edebiyatından yaptığı “Ferezdak’ın Bir Kasidesi” Başlıklı Tercümesi: Değerlendirme ve Çeviri Yazı

Prof. Dr. Mustafa İsmail Dönmez

Selçuk Üniversitesi, mismaildonmez@selcuk.edu.tr, 0000-0002-0315-7615

ÖZET

Bu çalışmada mütercim, fikir adamı ve yazar Babanzâde Ahmed Naim'in (1872-1934) Arap edebiyatından yaptığı bir tercümesi ele alınmıştır. Ahmed Naim hem Arapçadan hem de Fransızcadan yaptığı farklı alanlardaki çevirilerle tercümede yetkinliği ortaya koymuş bir mütercimidir. Babanzâde Ahmed Naim Servet-i Fünun dergisinde “Bedâiyu'l-Arab/Arap Edebiyatının Şaheserleri” başlığı altında Cahiliye ve İslamiyet dönemindeki şairlere ait kasideleri tercüme etmiştir. Literatürde onun üzerine yapılan çalışmalarda Servet-i Fünun dergisinde on üç kaside tercümesinin olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Ancak, Servet-i Fünun dergisini taradığımızda onun alan yazında yer verilenlerden başka çevirilerinin de olduğu tespit edildi. Bu çalışmada onun Servet-i Fünun dergisinde kaynak metnin nereden alındığını belirtmeden yaptığı “Bedâiyu'l-Arab Ferezdak’ın Bir Kasidesi” başlıklı tercümesi ele alındı. Babanzade Ahmed Naim özellikle şiir çevirilerinde Arapça ve Farsça asıllı terkiplere daha çok yer vermiştir. Kaynak metnin edebi yönünün çeviride olabildiğince yansıtılması gerektiği görüşündedir. Çeviriyi lafzi bir şekilde değil şiirden anlaşılan genel anlam sanatsal olarak aktarmayı tercih etmiştir. Âgâh Sırrı Levend'in gelenekte "genişletilerek yapılan çeviriler" olarak adlandırdığı yöntemi kullanmıştır. Aynı dönemde Arap edebiyatından bazı mensur ve manzum eserlerin tercümelerine yer verilen Malumat Gazetesi'nde bir yazıda Babanzâde Ahmed Naim'in tercümelerine yönelik bazı eleştiriler yayımlanmıştır. Bu eleştiriler daha çok onun erek metne kaynak metinde olmayan ifadeleri keyfi olarak eklemesi üzerine odaklanmıştır. Ahmed Naim'in düz yazıda ve özellikle diyaloglarda daha sade bir Türkçe kullanırken şiirlerin çevirisinde günümüz Türkçesinden uzak ağdalı bir dil kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmayla çeviri tarihi ve çeviri arkeolojisi açısından Arap edebiyatından yapılan çevirilerin tespiti, yeri ve çeviri uygulamaları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri Tarihi, Babanzâde Ahmed Naim, Arap Edebiyatı, Tercüme

Babanzâde Ahmed Naim's Translation from Arabic Literature titled "An Ode of Ferezdak": Evaluation and Translation

ABSTRACT

This study examines a translation of Arabic literature by the translator, intellectual and writer Babanzâde Ahmed Naim (1872-1934). Ahmed Naim is a translator who has demonstrated his competence in translating from Arabic and French in various fields. Babanzâde Ahmed Naim translated the odes of poets of the Jahiliyya and Islamic periods under the title "Bedâiyu'l-Arab / Masterpieces of Arabic Literature" in the magazine Servet-i Fünun. In the studies on him in literature, it was found that he translated thirteen odes in Servet-i Fünun magazine. However, when we scanned the Servet-i Fünun magazine, we found that he had other translations than those mentioned in the literature. This study discusses his translation titled

'Bedâyi'u'l-Arab Ferezdak's An Ode', which he made in Servet-i Fünûn magazine without citing the source text. Babanzade Ahmed Naim gave more space to Arabic and Persian compositions, especially in his translations of poetry. He believed that the literary aspect of the source text should be reflected as much as possible in the translation. He preferred to convey the general meaning of the poem artistically rather than literally. He used what Âgâh Sırrı Levend in the tradition calls "extended translations". In the same period, the Malumat newspaper, which published translations of some prose and verse works of Arabic literature, published an article criticising Babanzâde Ahmed Naim's translations. These criticisms focused mainly on his arbitrary addition of expressions to the target text that were not present in the source text. It was concluded that while Ahmed Naim used a simpler Turkish in prose and especially in dialogues, he used a colloquial language far removed from contemporary Turkish in the translation of poetry. This study has attempted to reveal the identification, location and translation practices of translations of Arabic literature in terms of translation history and translation archaeology.

Key Words: Translation History, Babanzâde Ahmed Naim, Arabic Literature, Translation

Babanzâde Ahmed Naim'in Arap Edebiyatından yaptığı “Bir Şâir-i Bahâdır yâhûd Bişr bin Ebî Avâne” Adlı Tercümesi

Prof. Dr. Mustafa İsmail Dönmez

Selçuk Üniversitesi, mismaildonmez@selcuk.edu.tr, 0000-0002-0315-7615

ÖZET

Bu çalışmada Osmanlı-Türk modernleşmesi sürecinde pek çok alanda önemli bir yere sahip olan müderris, mütercim, fikir adamı ve yazar Babanzâde Ahmed Naim'in (1872-1934) Arap edebiyatından yaptığı bir tercümesi ele alınmıştır. Ahmed Naim hem Arapçadan hem de Fransızcadan yaptığı farklı alanlardaki çevirilerle tercümede yetkinliği ortaya koymuş bir mütercimdir. Babanzâde Ahmed Naim Servet-i Fünun dergisinde “Bedâiyu'l-Arab/Arap Edebiyatının Şaheserleri” başlığı altında Cahiliye ve İslamiyet dönemindeki şairlere ait kasideleri tercüme etmiştir. Literatürde onun üzerine yapılan çalışmalarda Servet-i Fünun dergisinde on üç kaside tercümesinin olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Ancak, Servet-i Fünun dergisini taradığımızda onun alan yazında yer verilenlerden başka çevirilerinin de olduğu tespit edildi. Bu çalışmada onun 19 Ağustos 1314 [31 Ağustos 1898] tarihli 390 sayılı Servet-i Fünun dergisinde kaynak metnin nereden alındığını belirtmeden hem düz yazı hem de şiir tercümesi olan “BEDÂYİ'U'L-ARAB Bir Şâir-i Bahâdır yâhûd Bişr bin Ebî Avâne” başlıklı çevirisi ele alındı. Babanzade Ahmed Naim özellikle şiir çevirilerinde Arapça ve Farsça asıllı terkiplere daha çok yer vermiştir. Kaynak metnin edebi yönünün çeviride olabildiğince yansıtılması gerektiği görüşündedir. Çeviriyi lafzi bir şekilde değil şiirden anlaşılan genel anlam sanatsal olarak aktarmayı tercih etmiştir. Âgâh Sırrı Levend'in gelenekte "genişletilerek yapılan çeviriler" olarak adlandırdığı yöntemi kullanmıştır. Aynı dönemde Arap edebiyatından bazı mensur ve manzum eserlerin tercümelerine yer verilen Malumat Gazetesi'nde bir yazıda Babanzâde Ahmed Naim'in tercümelerine yönelik bazı eleştiriler yayımlanmıştır. Bu eleştiriler daha çok onun erek metne kaynak metinde olmayan ifadeleri keyfi olarak eklemesi üzerine odaklanmıştır. Ahmed Naim'in düz yazıda ve özellikle diyaloglarda daha sade bir Türkçe kullanırken şiirlerin çevirisinde günümüz Türkçesinden uzak ağdalı bir dil kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmayla çeviri tarihi ve çeviri arkeolojisi açısından Arap edebiyatından yapılan çevirilerin tespiti, yeri ve çeviri uygulamaları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri Tarihi, Babanzâde Ahmed Naim, Arap Edebiyatı, Tercüme

Babanzâde Ahmed Naim's Translation from Arabic Literature titled "Bir Şâir-i Bahâdır yâhûd Bişr bin Ebî Avâne"

ABSTRACT

This study deals with a translation from Arabic literature by Babanzâde Ahmed Naim (1872-1934), a scholar, translator, intellectual and writer who had an important place in many fields in the process of Ottoman-Turkish modernisation. Ahmed Naim is a translator who has demonstrated his competence in translation with his translations from both Arabic and French in different fields. Babanzâde Ahmed Naim translated the odes of poets of the Jahiliyya and

Islamic periods under the title of "Bedâyi'u'l-Arab / Masterpieces of Arabic Literature" in Servet-i Fünun magazine. In the studies on him in the literature, it was found that he translated thirteen ode translations in Servet-i Fünun magazine. However, when we scanned the magazine Servet-i Fünun, it was found that he had translations other than those mentioned in the literature. In this study, his translation titled "BEDÂYİ'U'L-ARAB Bir Şâir-i Bahâdır yâhûd Bişr bin Ebî Avâne", which is both a prose and a poetry translation without indicating where the source text was taken from, in Servet-i Fünûn magazine dated 19 August 1314 [31 August 1898] and numbered 390, is discussed. Babanzade Ahmed Naim, especially in his poetry translations, used Arabic and Persian expressions more frequently. He was of the opinion that the literary aspect of the source text should be reflected in the translation as much as possible. He preferred to convey the general meaning of the poem artistically rather than literally. He used the method that Âgâh Sırrı Levend calls "extended translations" in the tradition. In the same period, Malumat Newspaper, which featured translations of some prose and verse works from Arabic literature, published some criticisms against Babanzâde Ahmed Naim's translations in an article. These criticisms were mostly focussed on his arbitrary addition of expressions to the target text that were not in the source text. It has been concluded that while Ahmed Naim used a simpler Turkish in prose writing and especially in dialogues, he used a colloquial language far from contemporary Turkish in the translation of poems. With this study, it has been tried to reveal the identification, place and translation practices of translations from Arabic literature in terms of translation history and translation archaeology.

Key Words: Translation History, Babanzâde Ahmed Naim, Arabic Literature, Translation

BALIKESİR İLİ KEPSUT İLÇESİ KARAÇALTI KÖYÜ AĞZINDAN DERLEME SÖZLÜĞÜ'NE KATKILAR

Dr. Öğr. Üyesi Sunay Deniz

Dr. Öğr. Üyesi Sunay Deniz, Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı, mail: sddeniz1@gmail.com, Tlf: 05456043995, Orcid no: 0000-0001-8169-4806.

ÖZET

Anadolu insanının varlıkları ve oluşları adlandırma konusunda çok zengin bir söz dağarcığı vardır. Aynı durumu veya varlığı birbirinden çok farklı söz veya söz gruplarıyla ifade etme konusunda kıvrak bir zekâyâ, zengin bir birikime, tecrübeye ve söz hazinesine sahiptir. Dilin gücü Anadolu insanın zekâsıyla birleşince ortaya yazı diline kazandırılacak zengin bir malzeme çıkmıştır. Sınırlı bir alanda konuşuluyor da olsa ağızlarda birçoğu yazı dilinde bulunmayan türlü sözcük ve çeşitli ifade biçimleri türetilmiştir. Bu tür sözcükler Türkiye'nin çeşitli bölge ağızlarından derlenerek kayıt altına alınmış ve alınmaya devam etmektedir. Derleme Sözlüğü'ne katkı sağlaması adına yapılan çalışmalar henüz gidilmemiş bölgelerdeki saklı dil malzemelerini barındırmakta ve ortaya çıkarmaktadır. Hâlâ derleme yapılmamış birçok bölge ve ağız vardır. Derlemeler yapıldıkça bu tür sözcükler kayıt altına alınacak, bir kısmı yazı diline kazandırılacak bir kısmı da unutulup kaybolmaktan kurtulacaktır.

Bu bildiri, Balıkesir ili Kepsut ilçesi Karaçaltı Köyü ağzının söz varlığını içermekte ve çeşitli konularda 70 yaş üzeri köy sakinlerinden derlediğimiz dil verilerine yer vermektedir. Bu verilerin büyük bir kısmı Derleme Sözlüğü'nde bulunmayan küçük bir bölümü de sözlükte bulunan ancak farklı anlamlarıyla kullanılan sözcüklerdir. Bu çalışma ile hem dilin söz varlığına hem Derleme Sözlüğü'ne hem de ilerde eğer yapılırsa Balıkesir İli Ağızları Sözlüğü'ne katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Balıkesir, Karaçaltı Köyü, söz varlığı, ağızlar, derleme.

CEMALEDDİN EFGANİ, MUHAMMED ABDUH GİBİ İSLAM BİLGİNLERİNİN TÜRK ŞAİR VE YAZARLARINA ETKİLERİ BAĞLANMINDA İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Şahristan – SEÇKİN¹, Prof. Dr. Nurullah ULUTAŞ²

¹*Bitlis Eren Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, sahristanseckin@gmail.com, 009-0008-4705-2656*

²*Bitlis Eren Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, nurullahulutas@gmail.com*

ÖZ

İslami modernizm; Bazen modern selefilik olarak da adlandırılan, İslam inancını milliyetçilik, demokrasi, medeni haklar, rasyonellik, eşitlik ve ilerleme gibi modern Batı değerleriyle uzlaştırmaya çalışan ve “ilk Müslüman ideolojik tepki” olarak tanımlanan bir harekettir. Türk şair ve bilginler bu anlamda özellikle Milli edebiyatın da cereyan etmiş olduğu dönemde bu düşünce ve fikir akımlarını benimsemiş, bununla birlikte topluma bu fikirleri aşlamak için gayret göstermiştir. Bu açıdan öne çıkan isimlerinden biri olarak karşımıza çıkan Mehmet Akif Ersoy, İslami modernizm adı altında bu fikirler çerçevesinde ilerlemiş bununla birlikte Muhammed Abduh ve Cemaleddin Efgani gibi İslam bilginlerinden fikirsel olarak etkilenmiştir. Bu çalışmada da bu etkilerin Türk edebiyatı ve yazarlarına olan katkılarına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: İslam Bilginleri, Muhammed Abduh, Cemaleddin Efgani, Müslüman Türk Şairleri, İslami Modernizm.

ABSTRACT

Islamic modernism; Sometimes called modern Salafism, it is a movement that tries to reconcile the Islamic faith with modern Western values such as nationalism, democracy, civil rights, rationality, equality and progress, and is described as the "first Muslim ideological reaction". Turkish poets and scholars are especially active in this sense in National literature. During his time, he adopted these thought and thought movements, and at the same time, he made an effort to instill these ideas into the society. Mehmet Akif Ersoy, who emerges as one of the prominent names in this respect, progressed within the framework of these ideas under the name of Islamic modernism, and was intellectually influenced by Islamic scholars such as Muhammed Abduh and Cemaleddin Efgani. In this study, the contributions of these influences to Turkish literature and writers will be touched upon.

Keywords: Islamic Scholars, Muhammed Abduh, Cemaleddin Afgani, Muslim Turkish Poets, Islamic Modernism.

NABİZADE NAZİM'İN ZEHRA ADLI ROMANININ NATÜRALİZM BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Şahrıstan – SEÇKİN
Bitlis Eren Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, sahristanseckin@gmail.com, 009-0008-4705-2656

ÖZ

Naturalizm; doğayı detayları ile olduğu gibi yansıtmayı öngören, her şeyin doğal varlıklardan, doğal nedenlerle oluştuğunu, doğüstü varlıklara ve açıklamalara itibar edilmemesi gerektiğini savunan, aynı zamanda dünyanın ve insanların tüm çirkinliğini olağan çıplaklığı ile sunmada deney ve gözlemi esas alan düşünce akımıdır. Yazdığı roman ön sözleri ve gazete yazılarında natüralizme bağlılığını açık bir şekilde ifade eden, bunların yanı sıra natüralizmin dünyaca ünlü kurucuları arasında yerini almış Emile Zola' yı edebiyatımıza tanıtır natüralist tekniği edebi eserlerine uygulayan ilk yazarlardan olan Nabizade Nazım, aynı zamanda Türk edebiyatındaki ilk natüralist tezli ve psikolojik roman denemesi olarak kabul edilen "Zehra" adlı romanın yazarıdır. Romanda, içerik bakımından klasik Tanzimat Dönemi romanlarında olduğu gibi bir aşk üçlemesi hakim olarak görülse de natüralist etkilerin katkılarıyla toplumsal olgular, psikolojik tahliller bölümleri verilmek istenen mesajlar olarak okuyucuya sunulmuştur. Bu çalışmada da "Zehra" adlı romanın natüralist bağlamda ele alınmasına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Natüralizm, Nabizade Nazım, Zehra, Kıskançlık, Aşk Üçlemesi, Toplumsal Olgular, Gerçeklik

Abstract

Naturalism; It is a movement of thought that aims to reflect nature as it is with its details, argues that everything is formed by natural beings, natural causes, that supernatural beings and explanations should not be respected, and at the same time, it is based on experiment and observation in presenting all the ugliness of the world and people with their usual nakedness. Nabizade Nazım, who is one of the first writers to introduce the world-famous founder of naturalism, Emile Zola, who has clearly expressed his commitment to naturalism in the prefaces of his novels and newspaper articles, is also one of the first writers to apply the naturalist technique to his literary works. He is the author of the novel "Zehra", which is considered as a psychological novel experiment. Although a love trilogy is seen as dominant in the novel, as in the classical Tanzimat period novels in terms of content, social facts and psychological analysis sections are presented to the reader as messages to be given, with the contribution of naturalist influences. In this study, it will be mentioned that the novel "Zehra" is handled in a naturalist context.

Keywords: Naturalism, Nabizade Nazım, Zehra, Jealousy, Love Trilogy, Social Phenomena, Reality

“GAZAP ÜZÜMLERİ” ROMANI ÜZERİNDEN EMEĞİN EDEBİYATA YANSIMASINA BİR BAKIŞ

Arş. Gör. Dr., TUĞBA GÜCENMEZ¹,

¹ Adıyaman Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü,
tgucenmez@adiyaman.edu.tr – ORCID: 0000-0001-9001-2926

ÖZET

Emek ve edebiyatın kesişimi uzun yıllardır ilgi çekici bir akademik araştırma konusu olmuştur. Bu çalışmada emek ve edebiyat arasındaki ilişkiye kısa bir genel bakış sunmak amaçlanmaktadır. Edebi metinler, sosyal politika ve emek, sınıf çalışmaları bağlamında ele alındığında, bireysel ve toplumsal düzeyde birbirine sıkıca bağlı olan ve birbirini besleyen veya yeniden üreten özelliklerle birlikte değerlendirilmelidir. Edebi metinler, sadece kendi içerikleriyle değil, aynı zamanda toplumsal ve politik bağlarıyla birlikte değerlendirilmelidir. Emek ve edebiyat arasındaki ilişki, bu çalışmada, John Steinbeck'in klasik romanı "Gazap Üzümleri"nde tarım işçilerinin temsiline ve çalışma koşullarına odaklanılarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Gazap Üzümleri, Büyük Buhran sırasında Joad ailesinin ve göçmen arkadaşlarının karşı karşıya kaldığı ekonomik ve sosyal hayatın sert gerçeklerini canlı bir şekilde tasvir etmekte ve emeğin tarihsel bağlamda, edebiyat üzerindeki kalıcı etkisinin incelenmesi için güçlü bir mercekle sağlamaktadır. Gazap Üzümleri, ayrıca, toplumsal bir yorum işlevi görmektedir ve tarım işçilerinin karşılaştığı sömürü, belirsizlik ve ekonomik güvensizlik konularına odaklanmaktadır. Roman, dönemin toplumsal zorluklarına ve adaletsizliklerine ayna tutmakta; işçilere yönelik haksızlıkları ortaya koyarak adil çalışma uygulamalarını ve sosyal adaleti savunmaktadır. Bu çalışma, emek ve edebiyat arasındaki kesişimin kalıcı öneminin altını çizmekte, geçmiş ve şimdiki emek ortamına dair değerli bilgiler sunarken, aynı zamanda toplumsal adaletsizlikler ve emekle ilgili zorluklara ilişkin anlayışımızı şekillendirmede edebiyatın rolünü de vurgulamaktadır. Literatürde emeğin incelenmesi, emeğin hızla değişen dünyamızdaki çeşitli tezahürleri, etkileri ve gelişen önemi konusunda daha fazla araştırmayı teşvik etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Emek, Edebiyat, Sosyal Politika, Gazap Üzümleri.

ABSTRACT

The intersection of labor and literature has been an interesting subject of academic research for many years. This study aims to provide a brief overview of the relationship between labor and literature. When literary texts are considered in the context of social policy, labor and class studies, they should be evaluated together with the features that are tightly interconnected at the individual and social level and feed or reproduce each other. Literary texts should be evaluated not only with their own content, but also with their social and political context. The relationship between labor and literature has been tried to be revealed in this study by focusing on the representation and working conditions of agricultural workers in John Steinbeck's classic novel "The Grapes of Wrath". The Grapes of Wrath vividly depicts the harsh realities of economic and social life faced by the Joad family and their fellow immigrants during the Great Depression and provides a powerful lens for examining the enduring impact of labor on literature in historical context. The Grapes of Wrath also serves as a social commentary and focuses on the issues of exploitation, uncertainty, and economic insecurity faced by agricultural workers. The novel reflects the social difficulties and injustices of the period; It advocates fair labor practices and social justice by exposing injustices against workers. This work underscores the enduring importance of the intersection between labor and literature, providing valuable insights into the labor landscape past and present, while also highlighting the role of literature in shaping our understanding of social injustices and labor-related challenges. The study of labor in the literature encourages further research into the various manifestations, impacts, and evolving importance of labor in our rapidly changing world.

Keywords: Labor, Literature, Social Policy, The Grapes of Wrath

THE CONFLICTS IN THE PLAY *RIISING OF THE MOON* BY LADY GREGORY

FAROOQ UMER ABDULHADI¹, ARZU ÖZYÖN²

¹MA Student, Kütahya Dumlupınar University, Department of English Language and Literature,

farooq.abdulahadi@ogr.dpu.edu.tr - ORCID ID: 0009-0000-3033-0762

²Assoc. Prof. Dr. Kütahya Dumlupınar University, Department of English Language and Literature,

arzu.ozyon@dpu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-2730-9676

ABSTRACT

The Rising of the Moon by Lady Gregory presents the complex interplay between England and Ireland amidst the pursuit of freedom from British governance. The play displays the dynamics of power, ideology, and nationalism, and also the complex dynamics between law, justice, and socio-economic power structures in Ireland in the early 1900s. The story centers on a Sergeant, an Irish police officer, who struggles with an internal conflict between his sense of duty and his national identity. The play investigates the abstract concepts of identity and nationalism, specifically in the context of the Irish independence movement. The internal conflict of the Sergeant reflects the broader struggles experienced by the Irish population, as they struggle with their sense of belonging to Ireland and their role as instruments of British authority. Thus, Lady Gregory focuses on the complexities of Irish identity and its impact on individuals' choices and behaviours.

Key Words: Nationalism, Conflicts, Independence, Identity.

LADY GREGORY'NİN *AYIN DOĞUŞU* OYUNUNDAKİ ÇATIŞMALAR

ÖZET

Lady Gregory tarafından yazılan *Ay'ın Doğuşu* (*The Rising of the Moon*), İngiliz yönetiminden özgürlük arayışının ortasında İngiltere ile İrlanda arasındaki karmaşık etkileşimi sunmaktadır. Oyun, 1900'lerin başındaki iktidar, ideoloji ve milliyetçilik dinamiklerini ve ayrıca, İrlanda'daki hukuk, adalet ve sosyo-ekonomik güç yapıları arasındaki karmaşık dinamikleri sergiliyor. Hikâye, görev duygusu ile ulusal kimliği arasındaki iç çatışmayla mücadele eden İrlandalı bir polis memuru olan Çavuş'u konu alıyor. Oyun, özellikle İrlanda bağımsızlık hareketi bağlamında soyut kimlik ve milliyetçilik kavramlarını araştırıyor. Çavuşun iç çatışması, İrlanda halkının İrlanda'ya ait olma duygusuyla ve İngiliz otoritesinin

araçları olma rolleriyle mücadele ederken yaşadığı daha geniş mücadeleleri yansıtıyor. Böylece, Lady Gregory, İrlanda kimliğinin karmaşıklığına ve bunun bireylerin seçimleri ve davranışları üzerindeki etkisine odaklanıyor.

Anahtar Kelimeler: Milliyetçilik, Çatışmalar, Bağımsızlık, Kimlik.

TÜKENMİŞLİK DÜZEYİ ve ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

**Dr. YAŞAR DEMİR¹. Dt. ZEYNEP AYDIN KILINÇ^{2*}. Öğr.Gör. ERHAN DAĞ³. YUSUF
ALPER BAŞTÜRK⁴**

¹ Samsun Ayvacık Devlet Hastanesi. mszydsimal@gmail.com - 0000-0001-9930-8440

²Alanya İlçe Sağlık Müdürlüğü. zeynep-1202@hotmail.com-0000-0001-9140-0146

³Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi. Gediz Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu.
erhan.dag@ksbu.edu.tr 0000-0003-3474-1344

⁴Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
yusufalperbasturk@hotmail.com. 0000-0003-4482-4717

ÖZET

Tükenmişlik, genellikle uzun süreli stres, aşırı çalışma, duygusal baskı ve sürekli yoğun iş yükü gibi nedenlerle ortaya çıkan bir ruh halidir. Örgütsel bağlılık ise, bir çalışanın organizasyonuna olan bağlılığını ve duygusal bağını ifade eden önemli bir kavramdır. Bu bağlılık, çalışanın organizasyonunun amaçlarına, değerlerine ve hedeflerine olan inancını, kendini organizasyona ait hissetme düzeyini ve organizasyonlarına katkıda bulunma isteğini yansıtır. Örgütsel bağlılık, çalışanın iş performansı üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir ve çalışanların organizasyonlarında uzun süreli kalma eğiliminde olmalarına katkıda bulunabilir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı bir kamu dış hastanesinde çalışanların tükenmişlik düzeylerini ve örgütsel bağlılık düzeylerinin belirlenmesidir. Araştırmanın örneklemini Samsun’da bulunan dış hastanesinde çalışan 416 çalışan personel oluşturdu. Çalışmanın örneklemini %5 hata payı %95 güven aralığında 121 hesaplandı. Anket formları 01.06.2019-31.12.2019 tarihleri arasında yüz yüze toplandı. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Maslach Tükenmişlik Ölçeği, Allen-Meyer Örgütsel Bağlılık Ölçeği kullanılarak toplandı. Çalışma sonucunda eksiksiz doldurulan 171 anket formu SPSS 26.00 programı ile analiz edildi Katılımcıların %50.9’u kadın, %49.1’i erkek, %32.2’si 31-35 yaş aralığında, %44.4’ü lisans mezunu, %23.4’ü 6-10 yıl aralığında çalışmakta ve %65.5’i kliniklerde görev yapmaktadır. Katılımcıların tükenmişlik düzeylerinin orta düzeyde olduğu belirlendi ($\bar{X}$ =3.40). “Duygusal Tükenme” ($\bar{X}$ =3.42) ve “Kişisel Başarısızlık” alt boyutuna ait algıların orta düzeyde ($\bar{X}$ =3.23). “Duyarsızlaşma” alt boyutuna ait algıların orta düzeyde ($\bar{X}$ =3.55) olduğu saptandı. Katılımcıların örgütsel bağlılık algı düzeylerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir ($\bar{X}$ =3.35). Katılımcıların “Duygusal Bağlılık” ($\bar{X}$ =2.68) ve “Normatif Bağlılık” algıların orta düzeyde ($\bar{X}$ =3.28) “Devam Bağlılığı” algıların yüksek düzeyde ($\bar{X}$ =4.09) olduğu belirlendi. Korelasyon analizi sonuçlarına göre ise duygusal tükenmişlik ile duygusal bağlılık arasında; duygusal tükenmişlik ile normatif bağlılık arasında negatif yönlü bir ilişki tespit edildi ($p<0.05$). Kişisel Başarısızlık ve duygusal bağlılık arasında, Kişisel Başarısızlık ve devam bağlılığı arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edildi ($p<0.05$). Sonuç olarak tükenmişlik düzeyi arttıkça örgütsel bağlılık azalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik. Örgütsel Bağlılık. Sağlık Çalışanları

THE RELATIONSHIP BETWEEN BURNOUT SYNDROME AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT: A CROSS-SECTIONAL STUDY

ABSTRACT

Burnout is a state of mind that usually occurs due to long-term stress, overwork, emotional pressure and constant workload. Organizational commitment is an important concept that expresses an employee's commitment and emotional attachment to his/her organization. This commitment reflects the employee's belief in the goals, values and objectives of the organization, the level of feeling belonging to the organization and the willingness to contribute to the organization. Organizational commitment can have a significant impact on an employee's job performance and contribute to employees' tendency to stay with their organization for a long time. Therefore, the aim of this study is to determine the burnout levels and organizational commitment levels of employees in a public dental hospital. The sample of the study consisted of 416 employees working in a dental hospital in Samsun. The sample of the study was calculated with a 5% margin of error and 95% confidence interval. The questionnaire forms were collected face-to-face between 01.06.2019-31.12.2019. Data were collected using Personal Information Form, Maslach Burnout Scale, Allen-Meyer Organizational Commitment Scale. As a result of the study, 171 completed questionnaires were analyzed with the SPSS 26.00 program. 50.9% of the participants were female, 49.1% were male, 32.2% were between the ages of 31-35, 44.4% were undergraduate graduates, 23.4% had been working for 6-10 years and 65.5% were working in clinics. It was determined that the burnout levels of the participants were moderate ($\bar{X}=3.40$). It was determined that the perceptions of "Emotional Exhaustion" ($\bar{X}=3.42$) and "Personal Achievement" sub-dimension were at a moderate level ($\bar{X}=3.23$), and the perceptions of "Depersonalization" sub-dimension were at a moderate level ($\bar{X}=3.55$). It was determined that the participants' perception level of organizational commitment was at a moderate level ($\bar{X}=3.35$). It was determined that the participants' perceptions of "Emotional Commitment" ($\bar{X}=2.68$) and "Normative Commitment" were at a medium level ($\bar{X}=3.28$) and "Continuance Commitment" was at a high level ($\bar{X}=4.09$). According to the results of the correlation analysis, a negative relationship was found between emotional exhaustion and emotional commitment and between emotional exhaustion and normative commitment ($p<0.05$). A positive relationship was found between personal accomplishment and emotional commitment, and a positive relationship was found between personal accomplishment and continuance commitment ($p<0.05$). As a result, organizational commitment decreases as burnout level increases.

Keywords : Burnout, Organizational Commitment, Health Workers

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN İLK YILLARINDA İZLENEN İÇ GÜVENLİK POLİTİKALARI

Esra ÇIKMAZ¹
Burak KILIÇ²

Özet

Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar iç güvenlik politikalarının sürekli olarak evrildiği ve şekillendiği görülmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında, ülke içindeki güvenliğin sağlanması için oldukça önemli adımlar atılmıştır. Bunlar arasında Türk Ordusu'nun modernleştirilmesi, güvenlik birimlerinin oluşturulması ve sivil polis teşkilatlarının kurulması yer almaktadır. Ayrıca yeni hükümet, çeşitli isyanlar ve ayaklanmalarla başa çıkmak için iç güvenlik operasyonlarına da oldukça önem vermiştir. Ancak, iç güvenlik politikalarının uygulanması sırasında bazı tartışmalar da yaşanmıştır. Güvenlik önlemlerinin toplumsal özgürlüklerle çatışabileceği endişeleri bulunmaktadır. Bu nedenle, iç güvenlik politikalarının dengeleyici bir yaklaşımla yürütülmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında iç güvenlik politikalarının nasıl şekillendiğini incelemektir. Bu çalışmada, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarındaki iç güvenlik politikalarının evrimini anlamak amacıyla literatür taraması yöntemi benimsenmiştir. İç güvenlik politikaları, yeni kurulan Türkiye'nin bağımsızlığını koruma ve istikrarını sağlama çabalarının önemli bir parçasıdır. Sonuç olarak, iç güvenlik politikaları, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında büyük bir öneme sahiptir ve ülkenin güvenliğini sağlama çabalarının temelini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, Güvenlik, Politika, Bağımsızlık, Refah

INTERNAL SECURITY POLICIES FOLLOWED IN THE EARLY YEARS OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE

Abstract

It is seen that internal security policies have constantly evolved and taken shape from the first years of the Republic to the present day. In the first years of the Republic, very important steps were taken to ensure security within the country. These include modernizing the Turkish Army, creating security units and establishing civilian police organizations. In addition, the new government placed great emphasis on internal security operations to deal with various rebellions and uprisings. However, some controversies have occurred during the implementation of internal security policies. There are concerns that security measures may conflict with social freedoms. For this reason, it was emphasized that internal security policies should be carried out with a balancing approach. The aim of this study is to examine how internal security policies were shaped during the founding years of the Republic of Turkey. In this study, the literature review method was adopted in order to understand the evolution of internal security policies in the founding years of the Republic of Turkey. Internal security policies are an important part of the newly established Turkey's efforts to preserve its independence and ensure its stability. As a result, internal security policies were of great importance in the founding years of the Republic of Turkey and formed the basis of efforts to ensure the security of the country.

¹ Esra ÇIKMAZ, Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, esracikmaz@gantep.edu.tr

² Burak KILIÇ, Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, brk.klc.92@gmail.com

Key Worrds: Republic, Security, Politics, Independence, Welfare

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE TÜRK SANAYİNDE DÖNÜŞÜM: İSTANBUL OSB'LERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğr. Üyesi HİLAL KUVVETLİ YAVAŞ¹

¹ İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

hilalkuvvetliyavas@arel.edu.tr – <https://orcid.org/0000-0002-9066-4358>

ÖZET

İnsanlık karmaşık ve birbiriyle ilişkili ekonomik, sosyal ve çevresel sorunlarla karşı karşıyadır. Antropojenik iklim değişimi, buzulların erimesi, plastik kirliliği, ormansızlaşma, çölleşme gibi çevresel sorunlar mevcut sistemin sürdürülemez karakterini ortaya koymaktadır. 2000'li yıllarda özellikle Küresel Finans Krizi'nin ardından hem mevcut yapıyı çevresel açıdan sürdürülebilir kılmak hem de dijital teknolojiler aracılığıyla ekonomik ve sosyal sorunlara cevap verecek bir dinamizm geliştirmek amacıyla yeşil ve dijital dönüşümü (ikiz dönüşüm) hedefleyen çeşitli stratejiler ortaya çıkmıştır. 2011 yılında ortaya atılan Endüstri 4.0, 2016 yılında ilan edilen Toplum 5.0 stratejileri genel olarak ikiz dönüşümü hedefleyen, dijital teknolojiler aracılığıyla endüstriyel faaliyetler başta olmak üzere ekonominin her alanını kapsayan, endüstriyel üretimin küresel konfigürasyonunda, uluslararası ticarete önemli değişimler öngören stratejilerdir. Avrupa Birliği (AB), 2019 yılında ilan ettiği Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) ile ikiz dönüşüm hedefini kapsamlı ve bağlayıcı bir şekilde ortaya koymuş; ardından geçen zamanda yeni resmi dokümanlar ve düzenlemelerle ikiz dönüşüme küresel ölçekte liderlik etme hedefini sürdürmüştür. AB, 2050 yılında karbon nötr bir ekonomi olmayı ve 25 yıllık bir dönemde yeşil endüstriyel dönüşümünü tamamlamayı, komşuları ve ekonomik partnerleriyle olan ilişkilerini AYM doğrultusunda şekillendirmeyi amaçlamaktadır. AB'nin Türkiye'nin komşusu ve en önemli dış ticaret partneri olması, AB'nin öncüsü olmayı hedeflediği dönüşümün Türkiye'yi doğrudan etkileyeceğini göstermektedir. Bu çerçevede, Türkiye'de ilgili kamusal, özel ve sivil kurum ve kuruluşlarda çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bir tür endüstriyel kümelenme örneği olan ve Türkiye'nin endüstrileşme hikayesinde ve endüstrinin mezo ölçekte örgütlenmesinde önemli bir yer kaplayan organize sanayi bölgeleri (OSB) nezdinde de çalışmalar söz konusudur. Dünyada özellikle yeşil endüstriyel dönüşüm bakımından endüstriyel kümelerin dönüşümü önemli bir sınai, akademik ve politik çalışma alanıdır. Türkiye'de yakın zamanda Yeşil OSB kavramı geliştirilmiş ve mevzuatta yerini

almaya başlamıştır. Bu çalışmada, Türk sanayinin AYM bağlamında mevcut durumunu değerlendirmek amacıyla Türkiye'nin sınai ve ticari bakımdan kalbi konumundaki İstanbul şehrindeki OSB'lerden ilgili yöneticilerle yarı-yapılandırılmış derinlemesine mülakatlar yapılmıştır. Mülakatlar ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, deşifre edilerek metin haline getirilmiş ve verilerin analiz edilmesinde içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Mülakata katılan yöneticilerin AYM ile şekillenen ikiz dönüşümün yakalanabilmesi için gerekli gördükleri en önemli konular, karar alıcıların ilgili politikalarda kararlılık ve irade göstermesi, yenilik kültürünün yaygınlaştırılması, etkin bir veri sisteminin oluşturulması ve mevzuatın düzenlenmesi, şeffaf bir yaptırım ve teşvik sisteminin uygulanması olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil ve Dijital Dönüşüm, İkiz Dönüşüm, Avrupa Yeşil Mutabakatı, Organize Sanayi Bölgeleri, Yeşil OSB.

BOSCH MARKASININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLARININ YILLAR İÇİNDEKİ GELİŞİMİNİN İNCELENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

EXAMINING THE DEVELOPMENT OF BOSCH BRAND'S SUSTAINABILITY REPORTS OVER THE YEARS: A QUALITATIVE STUDY

Doktora Programı Öğrencisi, Saba Pire ÖZGEN

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü, D231333004@ogr.ikc.edu.tr,

Orcid ID: 0009-0003-0079-6838

Öğretim Üyesi, Doç. Dr. Elif DENİZ

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü, elif.deniz@ikc.edu.tr

Orcid ID: 0000-0001-6873-5757

ABSTRACT

The aim of this study is to examine Bosch Türkiye's corporate sustainability reports published between 2014 and 2022, using content analysis, a qualitative analysis method, in order to understand what kind of sustainability activities the brand has carried out over the years and how its approaches have developed. In the study, Bosch Türkiye was studied as a case analysis. Other country reports of the brand were excluded due to scope and limitation. Sustainability is being associated with concepts such as corporate social responsibility, environmental management and sustainable development. A precise definition is lacking due to its broad scope, however research supports that society expects institutions to consider social benefit and be environmentally sensitive in their activities. Sustainability reports are effective tools for transparently communicating a company's sustainability activities to its stakeholders. Independent international organizations such as the Global Reporting Initiative (GRI) set global standards for sustainability reporting. Expectation from companies to comply with these standards increases every year.

As per the findings, Bosch Türkiye signed the United Nations Global Compact in 2014 and is committed to the initiative's ten global principles in the fields of human rights, labor standards, environmental protection and anti-corruption. Bosch Türkiye's sustainability reports serve as its therewith related progress report. The activities are mainly in the areas of environmental protection (7,8,9) and labor standards (3,4,5,6). In 2014 environment, and from 2015 to 2017 labor standards related activities are enhanced. The new sustainability vision encompassing "climate", "water", "health", "energy", "globalization", "urbanization" topics was announced in the 2018 report and related activities were highlighted in the 2019 report. With the conversion of the reporting format to GRI's basic option in 2020, the Bosch Global Sustainability Report began to be published as a single report for all countries. Sections of "foreword", "company", "products", "supply chain", "environment", "associates" and "society", a GRI standards reference index and the independent auditor firm's evaluation report were added. Bosch uses sustainability reports effectively to enhance its global reliability and positive perception.

JEL Codes: Q01, M14, M31

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Bosch markasının yıllar içinde sürdürülebilirlik adına ne tür faaliyetlerde bulunduğunu ve sürdürülebilirlik yaklaşımlarının nasıl geliştiğini anlamak amacıyla Bosch Türkiye tarafından 2014-2022 yılları arasında yayınlanan kurumsal sürdürülebilirlik raporlarının nitel bir analiz yöntemi olan içerik analiziyle incelenmesidir. Çalışmada vaka analizi olarak sadece Bosch Türkiye çalışılmış olup kapsam ve sınırlılık açısından markanın diğer ülke raporları yer almamıştır. Sürdürülebilirlik, kurumsal sosyal sorumluluk, çevre yönetimi, sürdürülebilir kalkınma gibi kavramlarla ilişkilendirilse de geniş bir alana yayılması nedeniyle tam olarak tanımlanması zordur. Araştırmalar toplumun kurumlardan faaliyetlerinde toplumsal faydayı düşünmelerini ve çevreye duyarlılık göstermelerini beklediğini desteklemektedir. Sürdürülebilirlik raporları bir firmanın sürdürülebilirlik faaliyetlerinin şeffaf ve açık bir biçimde iç ve dış paydaşlara iletilmesinde etkin araçlardır. Küresel Raporlama Girişimi (GRI) gibi bağımsız kuruluşlar sürdürülebilirliğin raporlanması için küresel standartları belirlemektedirler. Her geçen yıl firmalardan bu standartlara uyulması hususunda beklentiler yükselmektedir.

Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre Bosch Türkiye 2014'te Birleşmiş Milletler (BM) Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni imzalamıştır ve bu girişimin insan hakları, çalışma standartları, çevrenin korunması ve yolsuzluk ile mücadele alanlarındaki on küresel prensibine bağlıdır. Bu alanda ilerleme raporu işlevini gören Bosch Türkiye Sürdürülebilirlik raporları incelendiğinde, şirketin faaliyetlerinde çevrenin korunması (7,8,9) ve çalışma standartları (3,4,5,6) küresel ilkelerine odaklanıldığı görülmektedir. 2014 raporunda çevre, 2015 ile 2017 yılları arasındaki raporlarda ise çalışma standartları faaliyetleri öne çıkmaktadır. 2018 raporunda “iklim”, “su”, “enerji”, “sağlık”, “küreselleşme” ve “kentleşme” alanlarını içeren yeni sürdürülebilirlik vizyonu açıklanmıştır. 2019 raporunda bu konulardaki faaliyetlere yer verilmiştir. 2020'de GRI'nin temel seçeneğine uygun raporlama formatına geçilmesiyle Bosch Global Sürdürülebilirlik Raporu tüm ülkeler için geçerli tek rapor olarak yayınlanmaya başlanmıştır. Format güncellemesi ile “önsöz”, “şirket bilgileri”, “ürünler”, “tedarik zinciri”, “çevre”, “çalışanlar” ve “toplum” bölümleri tanımlanmış, raporların sonuna GRI standartlarına atıf dizini ve bağımsız denetçi firmanın değerlendirme raporu eklenmiştir. Bosch Türkiye'nin sürdürülebilirlik raporlarını küresel çerçevede şirketin güvenilirliğini arttırmaya ve olumlu şirket algısını desteklemeye yönelik etkin bir iletişim mecrası olarak kullandığı da söylenebilir.

Anahtar Kelimeler : Sürdürülebilirlik, Bosch, Küresel Raporlama Girişimi, Global Reporting Initiative (GRI), Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi.

JEL kodları: Q01, M14, M31

BUTİK PASTA ÜRETİMİ YAPAN KADIN GİRİŞİMCİLERİN GAZİANTEP’TE İKAMET EDEN EV HANIMLARI TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Nurdane TAŞ¹, Doç. Dr. Esra ÇIKMAZ², Prof. Dr. Atınc OLCA Y³

Gaziantep Üniversitesi, Turizm Fakültesi, tasnurdane5@gmail.com - ORCID-ID: 0000-0001-7280-4663

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF), esra9824@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-9576-7161

Gaziantep Üniversitesi, Turizm Fakültesi, atincolcay@gmail.com - ORCID-ID: 0000-0003-0407-5467

ÖZET

Fransa başta olmak üzere, dünyanın birçok ülkesinde geçmişi eski olan, Türkiye’de ise son yıllarda hızla gelişen butik pastacılık sektörü kişiye özel ürünler üretmektedir. Dolayısıyla ürünler tüketiciye taze, özenli ve benzersiz olarak sunulmaktadır. Bu ürünler tasarım açısından birbirine benzememektedir. Son yıllarda önem kazanan butik pastacılık sektörü girişimci kadınların dikkatini çekmektedir. Dolayısıyla bu durum sektörde faaliyet gösteren girişimci kadın sayısının, istihdamın ve ülke ekonomisinin artmasına fırsat sağlamaktadır. Girişimci kadınların bu sektörde ön planda yer almaları ve faaliyet göstermeleri ülke ekonomisine katkı sağlamaları açısından önem arz etmektedir. Araştırmanın konusunun butik pastacılık sektörü üzerine seçilmesi kadın girişimcilerin bu alandaki tecrübe ve becerilerinin ölçülmesini gerektirmektedir. Bundan dolayı yapılan araştırmanın temel amacı; butik pasta üreten işletmelerdeki kadın girişimcilere yönelik Gaziantep’te ikamet eden ev hanımlarının görüşlerini tespit etmektir. Bu amaçla nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmış ve yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında Gaziantep’te ikamet eden 24 ev hanımı ile görüşmeler yapılmış ve veriler toplanmıştır. Veriler NVivo 14 paket programı aracılığıyla çözümlenmiştir. Çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle, ev hanımlarının, satın aldıkları ürünleri tercih etmelerinin sebepleri incelendiğinde zaman ve emekten tasarruf etmek, kişiye özel tasarım ve taze ürünler olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, gelecekte yapılması planlanan araştırmalarda karma ve nicel veri toplama tekniklerinden yararlanılarak ve örneklem genişletilerek gelecekte yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Butik Pastacılık, Kadın Girişimcilik, Ev Hanımları, NVivo.

ABSTRACT

EVALUATION OF WOMEN ENTREPRENEURS MAKING BOUTIQUE CAKE PRODUCTION BY HOUSEWIVES RESIDING IN GAZİANTEP

The boutique pastry industry, which has a long history in many countries of the world, especially France, and has developed rapidly in recent years in Turkey, produces personalized

products. Therefore, the products are presented to the consumer as fresh, careful, and unique. These products are not similar to each other in terms of design. The boutique pastry industry, which has gained importance in recent years, attracts the attention of entrepreneurial women. Therefore, this situation provides an opportunity to increase the number of female entrepreneurs operating in the sector, employment, and the country's economy. Entrepreneurial women need to be at the forefront and operate in this sector in terms of contributing to the country's economy. Choosing the subject of the research on the boutique pastry industry requires measuring the experience and skills of women entrepreneurs in this field. Therefore, the main purpose of the research is; the aim is to determine the opinions of housewives residing in Gaziantep regarding female entrepreneurs in boutique cake-producing businesses. For this purpose, the interview technique, one of the qualitative research methods, was used and a semi-structured interview form was prepared. Within the scope of the research, interviews were conducted with 24 housewives residing in Gaziantep, and data were collected. Data were analyzed using the Nvivo 14 package program. Based on the findings obtained as a result of the analysis, when the reasons why housewives prefer the products they buy are examined, it is seen that they are saving time and effort, personalized design, and fresh products. however, it is thought that future studies will contribute to future studies by using mixed and quantitative data collection techniques and expanding the sample.

Keyword: Boutique Pastry, Women Entrepreneurship, Housewives, NVivo.

MANİSA BİLİM VE SANAT MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN MANİSA’NIN KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ İLE İLGİLİ FARKINDALIKLARI

EMİR TÜRKMEN¹, DORA EGE SU²

¹Manisa Bilim ve Sanat Merkezi, godzillaturkmen@gmail.com - 0009-0009-4568-4470

²Manisa Bilim ve Sanat Merkezi, doraage6@gmail.com - 0009-0006-1884-0974

ÖZET

Bu araştırmanın amacı üstün yetenekli öğrencilerin, Manisa’nın kültürel özellikleri ile ilgili olarak farkındalık düzeylerini belirlemek ve artırmaktır.

Küreselleşme tüm dünyayı yoğun bir biçimde etkilemektedir. Bu açıdan kültürel değerlerimizi korumak sorumluluğu toplumdaki tüm bireylerin öncelikli görevlerinden olmalıdır. Kültürel aktarım, toplumların geleceği adına her zaman önemli olmuştur. Gelenek-görenekler, adabımuâşeret kuralları, sanatı, kısaca milletin maddi-manevi tüm varlığı, fert ile cemiyet arasında bir uyum tesis ederek her yönden sağlıklı bir toplumun zeminini oluşturur. Görgü kurallarına (adabımuâşeret) uymak ise toplumdaki bireylerin uyumlu, mutlu, huzurlu yaşamaları için her zaman gereklidir.

Potansiyellerini en üst düzeyde kullanan öğrencilerin etkin, faydalı ve iyi birer vatandaş olmaları ve geleceğe yön vermeleri için kültürel özellikler ile ilgili daha fazla eğitim almaları gerekmektedir. Bu çalışmada Manisa’nın kültürel özellikleri ile ilgili olarak üstün zekâlı/yetenekli öğrencilerin farkındalık düzeyleri araştırılmıştır.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler: Araştırma kültür, kültür ve medeniyet, kültür ve eğitim, kültür ve şehir, Manisa’da gelenek ve göreneklerdir. Araştırmanın gelenek ve göreneklerle ilgili bölümü: Arife Günü, Askerlik Gelenekleri, Teravîh Namazı, Görgü Kuralları(Adabımuâşeret), Manisa’daki Evlilik Törenleri, Bayramlaşma, Manisa’daki Sünnet Törenleri, Bayram Yemeğinin Yenmesi, İftarda Kurulan Sofra, Ölümle İlgili İnanışlar ve Âdetler, Ramazanla İlgili Gelenekler, Bayramlardan oluşmaktadır.

Araştırmada nitel desen kullanılmıştır. Veriler, Manisa Bilim ve Sanat Merkezinde uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır, doküman analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucuna göre öğrenciler eğitimi başarıyla gerçekleştirmişlerdir.

Araştırmada eğitim çalışması yapıldıktan sonra Manisa Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinin okuldan bağımsız olarak Manisa’nın kültürel özellikleri, görgü kuralları ile ilgili öğrendiklerini, sosyal ortamlarda uygulayarak paylaşımlarını sürdürüp sürdürmedikleri ve görgü kurallarına uyup uymadıkları gözlemlenmiştir. Yapılan eğitim başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Manisa Bilim ve Sanat Merkezi öğrencileri, kültür, farkındalık

TÜRKİYE PERSPEKTİFİNDEN EKOLOJİK AYAK İZİNİN KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

**Doç. Dr. SEVDA KUŞKAYA¹, Öğr. Gör. ONUR KORKMAZ², Dr. PELİN
GENÇOĞLU**

¹ Erciyes Üniversitesi, Adalet Meslek Yüksekokulu, skuskaya@erciyes.edu.tr -0000-0003-4527-5713

² Erciyes Üniversitesi, Adalet Meslek Yüksekokulu, onurkorkmaz@erciyes.edu.tr -0000-0003-1712-2015

³Erciyes Üniversitesi, Kayseri Uygulama ve Araştırma Merkezi, pgencoglu@erciyes.edu.tr -0000-0003-2985-2875

ÖZET

Günümüz dünyasının en önemli sorunlarından biri, sanayi devrimi ile hız kazanan teknolojik gelişmeler, kentleşme ve hızlı nüfus artışının sebep olduğu çevresel bozulmadır. Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler, çevresel ve ekonomik amaçlar arasındaki denge konusunda zorluklarla karşı karşıyadır. Türkiye, bu zorlukları yaşayan gelişmekte olan ülkelerden biridir. 1980'li yılların başından itibaren Türkiye'de yaşanan iktisadi serbestleşme hareketleri, küreselleşme sürecini hızlandırarak ülke ekonomisinin tarımsal bir yapıdan, sanayi odaklı bir yapıya geçişini başlatmıştır. Bu dönüşüm sürecinde ekonomik faaliyetlerin çevre üzerindeki etkilerinin belirlenmesi önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir.

Ekonomik faaliyetlerin çevre üzerindeki etkilerinin ölçümü için kullanılan önemli kavramlardan birisi, insan tüketiminin doğa üzerindeki etkisini ölçen ekolojik ayak izidir. Bu ölçüm, ekim alanı, otlak alanı, orman, yapılaşma alanı, CO₂ ayak izi ve okyanus gibi faktörleri içerir.

Çevreyi etkileyen unsurlar arasında yer alan küreselleşme de ekolojik ayak izini etkileyecek role sahiptir. Küreselleşme, kendi içine kapalı ve izole ulusal ekonomilerden daha entegre, birbirine bağımlı bir küresel ekonomiye geçişi ifade eder. Çevre ekonomisi literatüründe, küreselleşmenin çevresel kalitesi üzerindeki etkisinin olumlu ya da olumsuz olabildiğine dair araştırma bulgularına rastlanmaktadır. Küreselleşme genellikle doğal kaynakların hızlı tükenmesine ve olumsuz çevresel etkilere yol açabilmektedir. Özellikle endüstriyel üretim, taşımacılık ve ticaret gibi küreselleşmeye bağlı faaliyetler, ekolojik ayak izini artırabilmektedir.

Diğer taraftan küreselleşme, teknolojik ilerlemeler ve bilgi paylaşımı yoluyla sürdürülebilirlik çabalarını destekleyebilmektedir. Uluslararası iş birliği ve bilgi transferi, çevresel sorunlara daha etkili çözümler bulunmasına katkıda bulunabilmektedir. Bunlar da ekolojik ayak izinin azalmasını sağlayabilmektedir.

Bu bağlamda bu çalışma, Türkiye ekonomisi için 1974-2018 döneminde küreselleşmenin (KOF endeksi¹) ekolojik ayak izi² üzerindeki pozitif ya da negatif etkisini frekans analizi tekniği ile belirlemeye çalışarak, ekonomik kalkınma ile çevresel sürdürülebilirlik arasındaki dengeyi anlamaya yönelik mevcut literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekolojik ayak izi, küreselleşme, KOF küreselleşme endeksi, Frekans analizi, Türkiye.

¹ Küreselleşmenin bir göstergesi olan KOF küreselleşme endeksi, bu değişimi ölçmede kullanılan yaygın bir endekstir.

² Türkiye'nin çevresel bozulma seviyesini temsil eden değişken olarak analiz modeline dahil edilmiştir.

ISPARTA MERKEZİ İŞ ALANI ÖRNEĞİNDE GÖRSEL KİRLİLİĞİN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Dr. SEMA ÇETİNKAYA ¹

¹ SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
semacetinkaya57@gmail.com - ORCID ID 0000-0001-8914-4403

ÖZET

İnsanların doğayla olan ilişkisi insanın yerleşik hayata geçmesiyle değişmekte ve doğal çevre insanların yararı amaçlanarak insanlar tarafından şekillendirilmekteydi. Bu şekillendirme anlayışına göre “doğal çevre” tükenmek bilmeyen bir rezervdi. Ortaya çıkan çevre sorunlarından sonra tükenmeyeceği düşünülen doğal ortamın bu hızla kullanımının insanlara fayda sağlamayan ve kendini yenileme süreciyle uyumlu olmayan sistemlerin bulunduğu yapay ortamların oluşturulduğu anlaşılmıştır. Bu ortamlardan en yaygın olanı ve yerleşme türlerinden biri olan kentlerdir. Kentlerin barındırdığı, yoğunlukla plansız ve düzensiz şekilde yapıldığında doğal çevreyle uyumlu olmayan sistemlerden bazıları; sanayileşme, enerji üretimi, nüfus artışı, hızlı kentleşme ve ortaya çıkışından taşınmasına ve depolanmasına kadar geçen süreçteki atık yönetimidir. Bu sistemlerin doğru yönetilememesi kent ortamlarında yaşanabilirliği etkileyen sağlıksız, planlama dışı kaçak yapılaşmanın oluşturduğu ve kentsel mimariyle uyumsuz mekânların oluşmasına sebep olmaktadır. Özellikle ticari faaliyetlerin yoğun bir biçimde gerçekleştiği ve konutlarla iç içe geçmiş Merkezi İş Alanları (MİA) bu uyumsuzluğun çeşitli formlarda gözlenebildiği yerlerdir. Görsel kirlilik bu uyumsuzluklardan çok belirgin olanıdır. Kentsel mekânların görsel kalitesini arttırmak bakımından ticaret faaliyetlerinin yoğun bir şekilde gerçekleştirildiği MİA’daki mekânların kentsel mimariyle uyumlu olması ya da kendi aralarında uyumu yakalaması önemlidir. Bu araştırmanın amacı; Isparta kenti merkezi iş alanında, görsel kirliliğe yol açan öğelerin belirlenmesi ve tespit edilen bulguların değerlendirilmesidir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Isparta kenti merkezi iş alanında saha çalışmaları gerçekleştirilmiş, gözlem sırasında çekilen fotoğraflarla araştırma bulguları desteklenmiştir. Tespit edilen bulgulardan birisi; iş yerlerine ait tabelaların boyutları, tabelalardaki yazı puntoları, renkleri veya ışıklandırmalarının ön plana çıkma gayretinden dolayı estetik görünümünden uzaklaşmasıdır. Diğer ise; kamusal alan olarak

nitelendirdiğimiz kaldırım ve meydanların iş yeri sahipleri tarafından ticari malların sergilenmesi amacıyla kamusal alanları işgal etmeleridir. Bunun bir sonucu olarak merkezi iş alanlarını kullananlar için meydanların ve kaldırımların yetersiz kalmasına yol açmıştır. Diğer sonucu ise binaların dış cephelerini kaplayan birbiriyle uyumsuz ticari levhaların hâkim görüntü sergilemesidir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Merkezi İş Alanı, Görsel Kirlilik, Görsel Bozulma, Isparta.

INVESTIGATION OF VISUAL POLLUTION IN THE CASE OF ISPARTA CENTRAL BUSINESS AREA

People's relationship with nature was changing with the transition of man to a settled life, and the natural environment was shaped by people for the benefit of people. According to this shaping understanding, the “natural environment” was an inexhaustible reserve. It has been understood that the rapid use of the natural environment, which is thought not to be exhausted after the environmental problems that arise, creates artificial environments in which there are systems that do not benefit people and are not compatible with the self-renewal process. The most common of these environments and one of the settlement types are cities. Some of the systems hosted by cities that are incompatible with the natural environment, mostly when done in an unplanned and irregular way, are industrialization, energy production, population growth, rapid urbanization, and waste management in the process from its emergence to transportation and storage. Failure to manage these systems correctly leads to the formation of spaces that are incompatible with urban architecture and caused by unhealthy, unplanned illegal construction that affects livability in urban environments. Especially the Central Business Districts (CBD) where commercial activities take place intensively and intertwined with residential buildings are the places where this incompatibility can be observed in various forms. Visual pollution is the most obvious of these incompatibilities. In terms of improving the visual quality of urban spaces, it is important that the spaces in MIA, where commercial activities are carried out intensively, are compatible with urban architecture or achieve harmony among themselves. The aim of this research is; It is the determination of the elements that cause visual pollution in the central business area of the city of Isparta and the evaluation of the detected findings. Qualitative research method was preferred in this study. Field studies were carried out in the central business district of the city of Isparta, and the research findings were supported by photographs taken during observation. One of the detected findings is that the dimensions, font sizes, colors or lighting of the signs belonging to the workplaces move away from the aesthetic

appearance due to the effort to stand out. The other is; what we characterize as a public space is that sidewalks and squares are occupied by business owners in public spaces for the purpose of displaying commercial goods. As a result of this, it has led to insufficient squares and sidewalks for those who use the central business areas. The other result is that the incompatible commercial plates covering the exterior facades of the buildings exhibit a dominant image.

Keywords: City, Central Business District, Visual Pollution, Visual Distortion, Isparta.

AÇIK İNOVASYON: 2000-2023 DÖNEMİNDE BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Dr. Öğr. Üyesi DERYA YÜCEL¹, Prof. Dr. MUHSİN HALİS²

¹Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Mudurnu Süreyya Astarıcı MYO,

deryayucel@ibu.edu.tr - 0000-0003-1853-2673

²Kocaeli Üniversitesi, İşletme Fakültesi, muhsinhalis@gmail.com - 0000-0001-9495-5083

ÖZET

Açık inovasyon paradigması özellikle son çeyrek asırda ortaya çıkan ve dahili yeniliği hızlandırmak ve yeniliğin harici kullanımını sağlamak için pazarları genişletmek amacıyla bilgi girişlerinin ve çıkışlarının kullanılmasına dönük çabaları içeren çok boyutlu ve çok paydaşlı bir süreci ifade etmektedir. İnovasyonun her geçen gün daha önemli hale gelmesi, yenilik sürelerinin tüm sektör ve tüm ürünlerde her geçen gün artması ve bunun doğurduğu maliyetlerdeki artış açık inovasyona olan ihtiyaç ve bu alandaki çabaları giderek artırmıştır. Bu sürecin doğal bir sonucu olarak son çeyrek asırda açık inovasyonla ilgili akademik çalışmalar da giderek artmış ve özellikle son on yıllık dönemde hızlı bir gelişme göstermiştir.

Bu kapsamda hazırlanan çalışmada Web Of Science (WOS) kapsamındaki yayınlar üzerinden bibliyometrik bir analizle konu ile ilgili yayınlar incelenmiştir. Çalışmada konu ile ilgili işletme ve yönetim alanında yayınlanan çalışmalar 2000-2023 döneminde ele alınmış ve özellikle 2010 ve sonrasında çalışma sayısının tek haneli sayıları aştığı ve 2016 ve sonrasında bu artışın üç haneli sayılara ulaştığı gözlenmiştir. İlgili dönemde ele alınan 1400’ü aşkın çalışmanın 1000’e yakını 2016 ve sonrasında yayınlanmıştır. Araştırmada, makalelerin yayınlandığı dergi, indeks, ülke, yayınlanma yılı ve yayını yazan yazarlar gibi kıstaslar kullanılmıştır. Bu kapsamda Web of Science (WOS) üzerinden ulaşılan makaleler değerlendirilmiştir. Bu makalelere ait analizler WOS ve VOSviewer uygulamaları ile yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Açık inovasyon, bibliyometrik analiz, işletme, yönetim.

OPEN INNOVATION: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS DURING THE PERIOD 2000-2023

ABSTRACT

The open innovation paradigm refers to a multi-dimensional and multi-stakeholder process that has emerged especially in the last quarter century and includes efforts to use knowledge inputs and outputs to accelerate internal innovation and expand markets to enable external use of innovation. Innovation has become more important day by day, innovation times have increased day by day in all sectors and all products, and the increase in costs caused by this has gradually increased the need for open innovation and the efforts in this field. As a natural result of this process, academic studies on open innovation have increased gradually in the last quarter century and have shown rapid development, especially in the last decade.

In the study prepared in this context, publications on the subject were examined with a bibliometric analysis through publications within the scope of Web Of Science (WOS). In the study, studies published in the field of business and management on the subject were discussed in the period 2000-2023, and it was observed that the number of studies exceeded single-digit numbers, especially in 2010 and later, and this increase reached three-digit numbers in 2016 and later. Nearly 1000 of the more than 1400 studies discussed in the relevant period were published in 2016 and later. In the research, criteria such as the journal in which the articles were published, index, country, publication year and authors of the publication were used. In this context, articles accessed via Web of Science (WOS) were evaluated. Analyzes of these articles were made with WOS and VOSviewer applications.

Key Words: Open innovation, bibliometric analysis, business, management.

BİR ORTAOKULDA PİKTES DESTEKLEME KURSLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN DENEYİMLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Öğretmen-MEB, İDİL GÜLCAN

Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Yönetimi, idilgulcan82@gmail.com

-ORCHID ID:0009-0000-4021-8109

ÖZET:

Bu araştırmanın amacı; İzmir ilindeki resmi bir ortaokulda Suriyeli öğrenciler için ilk kez uygulanan Pktes destekleme kurslarına ilişkin öğretmen ve okul yöneticilerinin deneyimlerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Pktes destekleme kursuyla ilgili öğretmen ve yönetici deneyimlerinin nasıl olduğunun bilinmesi ihtiyacından, İzmir ilinde bulunan bir resmi bir ortaokulda görev yapmakta olan 6 öğretmen ve 2 okul yöneticisi araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Bu araştırmada nitel araştırma yönteminin durum çalışması deseni kullanılmıştır. Katılımcıların bilgileri ve araştırmacı tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Görüşmeler yüzyüze yapılmış, bulguların analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen analiz sonuçlarına göre; piktes destekleme kursu veren öğretmen ve yöneticilerin deneyimleri; olumlu ve olumsuz olarak kategorilere ayrılmış. Olumlu deneyimlerin daha fazla olduğu görülmüştür. Öğretmen ve Yöneticiler Suriyeli öğrencilerle ilgili olumsuz tecrübelerinde; akademik derslere olan ilgisizliklerinden ve ailelerin ilgisizliğinden bahsetmişlerdir. Öğrencilerin akademik derslerdeki isteksizliklerine temel eğitimlerinin yetersizliğinin neden olduğu bildirilmiştir. Ailelerle ilgili olan olumsuz tecrübelerde velilerin dil ve entegrasyon sorunları üzerinde durulmuştur. Pktes destekleme kursundaki öğretmen ve yöneticiler olumlu algı ve tecrübelerinde; öğrencilerin kültürel uyum ve aidiyeti artık kabullenmiş, dil problemi de büyük ölçüde aşmış olduklarını belirtmişlerdir. Pktes destekleme kurslarının öğrencilere olumlu davranışlar kazandırdığı, öğretmen ve yöneticilere ise; farklı bakış açılarıyla çok kültürlülüğü, kapsayıcı eğitimi, kültürel değerlere dayalı eğitim ve öğretimi ve kültürel pedagojiyi içselleştirmelerini ve uygulamalarını sağladığı görülmektedir. Araştırma sonunda araştırmacılara, politika yapıcılara ve uygulayıcılara destekleme kurslarıyla ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Piktes, Suriyeli öğrenci, öğretmen, okul yöneticisi, destekleme kursu

ÜNİVERSİTELER İÇİN STRATEJİK PLANLAMA REHBERİNİN HERMENEUTİK AÇIDAN İNCELENMESİ¹

Prof. Dr., Yasemin BAL¹, Dr., Esmâ DÖKMENER², Ceylan Merve BİNİCİ³

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, İİBF, yaseminmutluay@gmail.com- 0000-0002-3718-3424

²Yıldız Teknik Üniversitesi, edokmener@gmail.com- 0000-0001-5228-7777

³Yıldız Teknik Üniversitesi, ceylan.binici@gmail.com- 0000-0002-7672-5185

ÖZET

Multidisipliner çalışmalarda kullanılan hermeneutik (yorumbilim) yaklaşım metodolojisinin işletme literatüründe ulusal yayınlarda yetersiz olduğu düşünülmektedir. Özellikle örgüt kültürünün oluşmasını ve şekillenmesini sağlayan imge, sembol, metin, söylem, beden dili gibi yazılı ve sözlü iletişimde kullanılan kavramların anlaşılması, organizasyon yapısında yer alan olumlu ve olumsuz bir takım parametrelerin analiz edilmesinde ve iyileştirilmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Evrendeki tüm olaylar belirli bir döngüde ilerlemekte ve diyalektik bir özellik taşımaktadır. Doğal akışında ilerleyen bu döngü içerisinde örgütler insan müdahalesiyle inşa edilen ve kendisine bir anlam atfedilen yapılardır. Özellikle kamu kuruluşlarında sınırlar belirgindir ve hâkim gücün iradesi yönünde şekillenmektedir. Hermeneutik çalışmalar, bu sistematik yapıların eleştirel bir yaklaşımla incelenmesini ve örtük anlam yaratan tüm yapıların üzerindeki örtünün kaldırılmasını amaçlamaktadır. Hermeneutik bu anlamda gerçekliğin sosyal inşasını, çok anlamlılık yaratan ve belirsizliğe neden olan kilit unsurların ortadan kaldırılmasını, toplumu nesneleştirme önüne geçilmesini ve gücün belirli bir kesimin elinde bulunmasının yaratacağı risklerin ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir. Anlamanın ve anlamı yaratan üreticilerin doğasına işaret ederek arada bir köprü görevi üstlenmektedir. Bu çalışmada T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın hazırlamış olduğu “Üniversiteler İçin Stratejik Planlama Rehberi” hermeneutik açıdan incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Felsefi Hermeneutik, Hermeneutik, Stratejik Plan

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi 4545 nolu Bilimsel Araştırma Projesi tarafından desteklenmektedir.

REVIEW OF THE STRATEGIC PLANNING GUIDE FOR UNIVERSITIES FROM A HERMENEUTICAL PERSPECTIVE

ABSTRACT

It is thought that the hermeneutic approach methodology used in multidisciplinary studies is insufficient in national publications in the business literature. Understanding the concepts used in written and verbal communication, such as images, symbols, text, discourse and body language, which enable the formation and shaping of organizational culture, plays an important role in analyzing and improving a number of positive and negative parameters in the organizational structure. All events in the universe proceed in a certain cycle and have a dialectical feature. In this cycle that proceeds in its natural flow, organizations are structures built with human intervention and to which a meaning is attributed. Especially in public institutions, the boundaries are clear and are shaped in the direction of the will of the dominant power. Hermeneutic studies aim to examine these systematic structures with a critical approach and to unveil all structures that create implicit meaning. In this sense, hermeneutics aims at the social construction of reality, the elimination of key elements that create polysemy and cause ambiguity, the prevention of objectification of society, and the elimination of the risks caused by the power being in the hands of a certain group. It serves as a bridge by pointing out the nature of understanding and the producers who create meaning. In this study, T.C. The "Strategic Planning Guide for Universities" prepared by the Presidency of Strategy and Budget was examined from a hermeneutical perspective.

Key Words: Philosophical Hermeneutics, Hermeneutics, Strategic Plan

BİLSEM'LERDE EĞİTİM GÖRMEKTE OLAN MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN FLÜT EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Erdem Metinkaya¹, Müzik Öğretmeni,

Karşıyaka Aydoğan Yağcı Bilim ve Sanat Merkezi,

Elvan Erol Yıldız², Müzik Öğretmeni,

Karşıyaka Aydoğan Yağcı Bilim ve Sanat Merkezi,

Sibel Çiloğlu³, Müzik Öğretmeni,

Karşıyaka Aydoğan Yağcı Bilim ve Sanat Merkezi,

ÖZET

Müzik eğitimi, genel müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi ve özengen müzik eğitimi olmak üzere 3 genel başlıkta ele alınmaktadır. Bireyler, ilgileri ve ihtiyaçları doğrultusunda aile, öğretmen ve çevrelerinin yönlendirmesiyle yetenekli oldukları ya da ilgi duydukları alanda eğitim alabilmektedir. Bireylerin müzik eğitimi görebildiği kurumlardan birisi de BİLSEM'lerdir. BİLSEM kurumları akranlarına göre daha fazla ilerleme gösteren özel yetenekli bireylere yetenekli oldukları alanda (genel yetenek, müzik, görsel sanatlar) destek eğitimi veren kurumlardır. Şüphesiz ki bu kurumların en önemli eğitim alanlarından birisi de müzik birimidir. Müzik birimi öğrencileri bu kurumlarda okullarının yanında destek eğitimi almaktadırlar. Genel müzik müfredatının yanında öğrenmekte oldukları bir çalgı varsa bu alanda ders içerisinde desteklenebilmektedirler. Bu çalgılar; piyano, gitar, flüt, viyolonsel, ritim vb. olmak üzere çeşitlendirilebilir. Hazırlanan çalışmada, BİLSEM müzik biriminde eğitim görmekte olan öğrencilerden flüt eğitimi alanların flüt eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında katılımcılara 4 görüşme sorusu sorulmuş, elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmaya BİLSEM'de öğrenim gören 10 müzik bölümü öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonucunda, flüt eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşadıkları teknik, duyuşsal ve fiziksel sorunların olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, hazırlanan çalışma ile BİLSEM'lerde eğitim görmekte olan müzik birimi öğrencilerinin flüt eğitimine yönelik görüşlerinin incelenerek gelecek çalışmalara ışık tutacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: BİLSEM, flüt eğitimi, müzik eğitimi.

CUMHURİYET EĞİTİM MÜZESİ: TARİHE BİR YOLCULUK

Blm. Uzm. ALEV ÇELİK¹, Dr. Öğr. Üyesi ADİL ADNAN ÖZTÜRK²

¹ KARŞIYAKA AYDOĞAN YAĞCI BİLİM VE SANAT MERKEZİ,

alevcelik.a@gmail.com - 0000-0001-8313-8061

²ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi, adil_adnanozturk@hotmail.com-

0000-0003-3457-2229

ÖZET

Eğitim sadece okulda sınıf ortamında değil, farklı mecralarda yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Okul dışında planlanarak yapılan etkinlikler ise öğrenciye yaparak-yaşayarak öğrenme imkanı sağladığı için çok önemlidir. Okul dışı öğrenme ortamlarından en çok kullanılan mekanların başında ise “müzeler” gelmektedir. Müze; günümüzde açıkça tanımlanmış eğitim politikası, eğitim kadrosu, genel ortamı ve planlı-programlı etkinlikleriyle bir eğitim kurumu olarak kabul edilmektedir. Müze eğitimi, artık iyi yönetilen bütün müzelerin ayrılmaz bir parçası olarak görülmekte, sürekli gözden geçirilmekte, değerlendirilmekte ve geliştirilmektedir (Akmehmet, Ödekan, 2006). Müzede katılımcıların interaktif olabilecekleri ve eğlenerek öğrenebilecekleri en etkili yöntemlerden birisi ise oyundur. Çalışmamızda Cumhuriyet Eğitimi Müzesi’nde eğitsel dijital kaçış oyunu ile katılımcılara müze ile etkileşimli çözümleri gereken görevler verilerek aktif öğrenmeye imkan sağlayan bir atölye hazırlanmıştır. Atölyede oyun kurgusu içinde müze eğitiminde kullanılan ara-bul, drama, afiş hazırlama gibi yöntem ve teknikler Google form ile oluşturulan dijital kaçış oyunu içindeki bir kurgu yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma bir kazanım doğrultusunda Müze Öncesi-Müze ve Müze sonrası olmak üzere planlanmıştır. Katılımcılar Cumhuriyet Eğitimi Müzesi’nde Cumhuriyet döneminden günümüze kadar olan gelişmeleri bütüncül bir bakış açısı ile inceleyerek dün-bugünü ve geleceği tarihsel bir bakış açısı ile incelemişlerdir. Araştırmada nitel araştırma yönteminde kullanılan, yarı yapılandırılmış bireysel görüşme tekniği uygulanmıştır. Araştırmada 17 ortaokul öğrencisi ve çeşitli branşlarda görev yapan 12 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile görüşmeler yapılmıştır. Öncelikle öğretmen ve öğrenciler için Cumhuriyet’in ilk yıllarında eğitim konulu oyun kurgusu hazırlanmıştır. Müze öncesi çalışması olarak müze ve müze kuralları üzerinde durulurken oyun kurgusuna da giriş yapılmıştır. Müzede yapılan atölye sonunda ise müze sonrası çalışması olarak öğrenci ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerle konuya ilişkin düşünceleri ortaya konmuştur. Araştırma sonuçlarından toplanan veriler “içerik analizi” yöntemi uygulanarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucundan elde edilen bulgular tema, kategori ve kodlar şeklinde tablolandırılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen ve öğrencilerin oyuna ilişkin değerlendirmelerinin olumlu olduğu görülmüştür. Bununla birlikte oyunla yapılandırılmış okul dışı öğrenme çalışmalarının planlamasının gerekliliğine ilişkin sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler : Müze Eğitimi, Dijital Oyun, Okul Dışı Öğrenme

BİR KLASİK ŞİİR MECMUASININ İNCELENMESİ VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

ERHAN ÖZDEMİR¹, BAHİR SELÇUK²

¹ Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, erhanozdemir.erhan@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-8452-8763

² Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, bahirselcuk@firat.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-9915-3100

ÖZET

Sözlük anlamı “toplanmış, bir araya getirilmiş şey; içinde şiirler, seçilmiş söz ve yazılar bulunan el yazması defter veya kitap” olan mecmua kelimesi, ‘cem’ kökünden türemiştir. Mecmualar, genelde bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dinî, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan derleme defter veya kitaplardır. Mecmualar; manzum, mensur veya nazım-nesrin karışık olduğu mecmualar şeklinde sınıflandırılabilirdiği gibi, konularına göre şiir, münşeat ve fevâid mecmuaları olarak da tasnif edilebilir. Son dönemlerde özellikle şiir mecmuaları üzerine çoğu lisansüstü tez kapsamında olmak üzere önemli çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda özel bir kütüphanede tespit edilen bir şiir mecmuası da “Klasik Bir Şiir Mecmuası (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)” adıyla yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır. Arapça ve Farsça şiirlerin de yer aldığı 81 sayfalık şiir mecmuasında farklı şairlere ait 115 şiir bulunmaktadır. Derleyeni belli olmayan mecmuada yer alan şiirlerin büyük bölümünde imla hataları, vezin kusurları, mısra ve kelime eksiklikleri göze çarpmaktadır. Mecmua içerisinde en çok şiiri bulunan ve mecmuanın büyük çoğunluğunu kapsayan şair, Basîrî’dir. Bunun yanında Âşık Ömer, Fahrî, Fuzûlî, Kâmî, Nâbî, Nesîmî, Nevres, Râsih, Şîrîn gibi birçok şaire ait manzumeler de yer almaktadır. Bu çalışma kapsamında mecmuadaki şiirlerin biçim ve içerik incelemesi yapıp şiirlerin MESTAP’a (Şiir Mecmualarının Sistemik Tasnifi Projesi) göre muhteva tablosu hazırlanacaktır. Böylece mecmua sahasındaki çalışmalara ve MESTAP projesine katkı sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şiir mecmuası, inceleme, tasnif, MESTAP.

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN SOSYAL DESTEK DÜZEYİNİN ÖZNEL İYİ OLUŞ İLE İLİŞKİSİ

THE RELATIONSHIP OF PERCEIVED SOCIAL SUPPORT LEVEL IN HIGH SCHOOL STUDENTS AND PRIVATE WELL-BEING

Kübra ŞAHİN KAYITMAZ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
kubrasahin7675@gmail.com, 0009-0001-7181-5843

ÖZET

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinde algılanan sosyal destek düzeyi ile öznel iyi oluş düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada nicel bir yöntem olan ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verileri lise kademesinde öğrenim görmekte olan 81'i erkek (%34,6), 153'ü kadın (%65,4) toplam 234 katılımcıdan toplanmıştır. Araştırmada araştırmacı tarafından oluşturulan "Demografik Bilgi Formu"nun yanında "Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeği" ve "Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği" kullanılmıştır. Yapılan normallik testleri sonucunda tüm ölçek ve alt boyutlarına ilişkin dağılımların normal olduğu saptanmıştır. Ergen öznel iyi oluş ve algılanan sosyal destek düzeylerinin cinsiyet, yaş ve ekonomik durum değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak amacıyla t testi, ergen öznel iyi oluş ve algılanan sosyal destek düzeylerinin sınıf, kardeş sayısı ve anne baba durumu değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA), ergen öznel iyi oluş ile algılanan sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla Pearson korelasyon analizi, algılanan sosyal destek düzeyinin ergen öznel iyi oluş düzeyi üzerindeki etkisini saptamak amacıyla regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ergen öznel iyi oluş ve alt boyut düzeyleri ile algılanan sosyal destek ve alt boyut düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Korelasyon analizinden hareketle yapılan regresyon analizi sonucuna göre algılanan sosyal destek toplam ve algılanan aile sosyal destek düzeylerinin öznel iyi oluş düzeyine ilişkin varyansın %32,1'ini açıkladığı görülmektedir. Tüm bu verilerden hareketle araştırmacılara, uygulayıcılara ve ruh sağlığı alanında çalışan uzmanlara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Algılanan sosyal destek, Sosyal Destek, Öznel iyi oluş

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between the perceived social support level of adolescents and their subjective well-being. Relational screening model, which is a quantitative method, was used in the research. Research data were collected from a total of 234 participants, 81 male (34.6%) and 153 female (65.4%) studying at high school. In addition to the "Demographic Information Form" created by the researcher, the "Adolescent Subjective

Well-Being Scale" and "Multidimensional Scale of Perceived Social Support" were used in the study. As a result of the normality tests, it was determined that the distributions of all scales and sub-dimensions were normal. In order to determine whether adolescent subjective well-being and perceived social support levels differ significantly according to gender, age and economic status variables, the t test was used to determine whether adolescent subjective well-being and perceived social support levels differ significantly according to the variables of class, number of siblings and parental status. For this purpose, one-way analysis of variance (ANOVA), Pearson correlation analysis to determine the relationship between adolescent subjective well-being and perceived social support levels, and regression analysis to determine the effect of perceived social support level on adolescent subjective well-being were performed. As a result of the analyses, significant relationships were found between adolescent subjective well-being and sub-dimension levels and perceived social support and sub-dimension levels. According to the results of the regression analysis based on the correlation analysis, it is seen that the total perceived social support and perceived family social support levels explain 32.1% of the variance regarding the subjective well-being level. Based on all these data, suggestions were made to researchers, practitioners and experts working in the field of mental health.

Keywords: Perceived social support, Social support, Subjective well-being

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM DOYUMLARI İLE DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Psikolojik Danışman MEHDİ KAYITMAZ

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi,
kayitmaz.mehdi@gmail.com- 0000-0002-4578-0472

ÖZET

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin yükseköğrenim yaşam doyumu ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada nicel bir yöntem olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verileri üniversitede öğrenim görmekte olan 85'i erkek (%37,4), 142'si kadın (%62,6) olmak üzere toplam 227 katılımcıdan toplanmıştır. Araştırmada Demografik Bilgi Formunun yanında Yükseköğrenim Yaşam Doyumu Ölçeği ve Duygusal Zekâ Ölçeği kullanılmıştır. Yapılan normallik testleri sonucunda tüm ölçek ve alt boyutların normal dağıldığı görülmüştür. Yükseköğrenim yaşam doyumu ve duygusal zeka düzeylerinin cinsiyet, sigara-alkol kullanımı ve yaşanan yer değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşp farklılaşmadığını saptamak amacıyla t testi, Yükseköğrenim yaşam doyumu ve duygusal zeka düzeylerinin yaş, gelir durumu, algılanan kişilik tipi ve anne baba durumu değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşp farklılaşmadığını saptamak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Yükseköğrenim yaşam doyumu düzeyi ile duygusal zeka düzeyi arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla Pearson korelasyon analizi, duygusal zeka düzeyinin yükseköğrenim yaşam doyumu düzeyi üzerindeki etkisini saptamak amacıyla regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre yükseköğrenim yaşam doyumu ve alt boyutları ile duygusal zekâ ve alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler görülmüştür. Korelasyon analizine bağlı olarak yapılan regresyon analizinde duygusal zekanın alt boyutu olan duygusal düzenleme düzeyinin yükseköğrenim yaşam doyumu düzeyine ait varyansın %6,2'sini açıkladığı saptanmıştır. Tüm bu veriler ışığında bulgular tartışılmış, araştırmacılara, uygulayıcılara ve ruh sağlığı uzmanlarına önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Doyumu, Zeka, Duygusal Zeka

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARDA OYUN TERAPİSİ UYGULAMALARI: TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL DURUM

¹Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Özlem KARAYER,

²Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi İrem KÖLEOĞLU,

³Dr. Öğr. Üyesi Aysun TURUPCU

¹ İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi

zkarayer@gmail.com – 0000-0002-2704-7824

²İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi

iremcole61@gmail.com - 0009-0005-7108-0508

³İzmir Demokrasi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

aysun.turupcu@idu.edu.tr - 0000-0002-3840-6802

ÖZET

Oyun kavramı beden ve zihnin bir arada işlemesi, oyuna katılan kişi tarafından eğlenme amacıyla gerçekleştirilen; bunun yanı sıra eğitim hedeflerini destekleyerek yetenek ve zekanın gelişimine katkı sağlayan eylemlerdir. Oyun çocuğun iç dünyasına yolculuk yapmasına olanak sağlayan bir kavram olmakla beraber aynı zamanda dış dünyaya açılan bir kapıdır. Oyun, çocuğun büyümesi ve gelişmesinde olduğu kadar, tedavi amaçlı da kullanılır. Oyun, özel gereksinimli çocukların tedavisinde kullanılan bir yöntemdir. Oyun terapileri, çocukların psiko-sosyal problemlerinin oyunun iyileştirici gücü kullanılarak tedavi edildiği bir terapi yöntemi olarak tanımlanır. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında yapılan, erken çocukluk döneminde bulunan özel gereksinim tanısı almış çocukların eğitiminde ve tedavisinde oyun terapisi kullanımını içeren çalışmaları incelemek ve Türkiye’deki güncel durumu değerlendirmektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden sistematik derleme modeli kullanılmıştır. Çalışmada Yök Tez, Google Akademik ve Dergipark veri tabanları kullanılmış 10 çalışma üzerinden inceleme yapılmıştır. İncelenen çalışmalar yöntem, çalışma grubu ve bulgular başlıkları altında yorumlanmıştır. Bu doğrultuda oyun terapisinin, erken çocukluk eğitiminde özel gereksinim tanılı çocukların tedavisinde kullanılan etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk, Oyun terapisi, Özel gereksinimli çocuklar, Okul öncesi dönem

Takım Spor Antrenörlerinde Karanlık Üçlü Kişilik ve Algılanan Yıkıcı Liderlik Düzeyleri Arasındaki İlişkide Saldırganlığın Aracı Rolünün İncelenmesi

EYLÜL SUCULARLI¹, Prof. Dr. CENGİZ KARAGÖZOĞLU²

¹ Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, eylulsucularli@hotmail.com -
0000-0002-8066-9366

² Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, cengizk@marmara.edu.tr -
0000-0003-3959-4478

ÖZET

Bu tez kapsamında temel amaç; takım sporu antrenörlerinde Karanlık Üçlü kişilik ve algılanan yıkıcı liderlik düzeyleri arasındaki ilişkide, saldırganlık aracı rolünü incelemektir. Araştırmanın bir diğer amacı; takım sporcularında Karanlık Üçlü kişilik, algılanan yıkıcı liderlik ve saldırganlık düzeylerinin; cinsiyet, eğitim düzeyi ve spor branşına göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Çalışmaya; uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiş, İstanbul ilinde yer alan spor kulüplerinde takım sporlarına (futbol, basketbol, voleybol, hentbol) aktif olarak devam eden 13-39 yaş arası, 153'ü kadın ve 224'ü erkek olmak üzere toplam 377 takım sporcusu ve 18 yaş ve üstü 26 erkek takım antrenörü, toplam 403 kişi katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu”, “Dirty Dozen Karanlık Üçlü Ölçeği”, “Sporda Algılanan Yıkıcı Liderlik Ölçeği” ve “Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği” kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, takım sporcularında Karanlık Üçlü kişilik, algılanan yıkıcı liderlik ve saldırganlık düzeylerinde; cinsiyet, eğitim düzeyi ve spor branşına göre farklılık bulunmuştur. Aracılık analizinden önce değişkenler arasındaki korelasyon incelenmiş; algılanan yıkıcı liderlik alt boyutlarından “planlama-değişim yöntemi”, saldırganlık alt boyutlarından “öfke” ve Karanlık Üçlü alt boyutlarından “makyavelizm”; algılanan yıkıcı liderlik alt boyutlarından “planlama-değişim yöntemi”, saldırganlık alt boyutlarından “öfke” ve Karanlık Üçlü alt boyutlarından “psikopati”; algılanan yıkıcı liderlik alt boyutlarından “duygusal kararsızlık”, saldırganlık alt boyutlarından “sözel saldırganlık” ve Karanlık Üçlü alt boyutlarından “narsisizm” arasında anlamlı korelasyonlar bulunmuştur. Aracılık testi sonuçlarına göre; öfke alt boyutunun, planlama-değişim yöntemi ile makyavelizm ($p<.01$, $R^2 = .03$) ve planlama-değişim yöntemi ile psikopati ($p<.01$, $R^2 = .04$) arasındaki ilişkide kısmi aracı rol oynadığı görülmüştür. Sözel saldırganlığın, duygusal kararsızlık ile narsisizm arasındaki ilişkide ise tam aracı rol oynadığı görülmüştür ($p<.001$, $R^2 = .04$). Sonuç olarak, algılanan yıkıcı liderliğin, antrenörlerin saldırganlık düzeyleri aracılığıyla antrenörlerin karanlık üçlü kişilik düzeyleri üzerinde etkili olduğu ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler : makyavelizm, narsisizm, psikopati, yıkıcı liderlik, saldırganlık

ANAEROBİK GÜÇ VE KAS KUVVETİNDE YAŞ VE CİNSİYET FAKTÖRÜ

AGE AND GENDER FACTOR IN MUSCLE STRENGTH AND ANAEROBIC POWER

Doç. Dr. İbrahim CAN

İğdır Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, İğdır.

ibrahimcan_61_@hotmail.com

ORCID NO: 0000-0002-2050-1473

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, kas kuvveti ve anaerobik performansta yaş ve cinsiyet faktörünün incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Anaerobik güç ve kapasite terimi genellikle iki farklı anaerobik enerji sisteminin tüketilmesine göre kullanılan, hem takım hem de bireysel sporlardaki başarılı bir performansın sergilenebilmesi için gerekli olan birçok hareket örneğinin yapılmasına katkı sağlayan önemli bir özelliktir. Anaerobik güç terimi, fosfojen sistemi kullanılarak gerçekleştirilen kısa süreli ve yüksek şiddetteki fiziksel bir egzersizde birim zamanda üretilen maksimal güç olarak ifade edilirken, anaerobik kapasite ise anaerobik glikoliz enerji sistem kullanılarak gerçekleştirilen kısa süreli ve yüksek şiddetteki bir fiziksel egzersiz esnasında maksimal çalışma (iş) kapasitesi olarak ifade edilir. Kas kuvveti ise herhangi bir fiziksel aktivite esnasındaki bir dirence karşı koyabilme özelliği olarak tanımlanır. Literatüre bakıldığında, anaerobik performans ve kas kuvvetinde yaş ve cinsiyet faktörüne göre yapılan birçok çalışmanın mevcut olduğu görülür. Bu çalışmalarda, ergenlik öncesinde hem kas kuvveti hem de anaerobik performans özelliklerinin erkek ve kız çocukları arasında çok benzer veya kız çocukları lehine biraz yüksek olduğu görülür. Yaşla birlikte cinsiyet farklılıklarının da ortaya çıkması ve ergenlik döneminin başlamasıyla erkeklerdeki testosteronun anabolik etkileri artış gösterir (ergenlik döneminde erkeklerde 20-30 kat artış olur) ve cinsiyetler arasında önemli atletik performans farklılıkları ortaya çıkar. Sonuç olarak, erkek ve kadınların yapısındaki doğal fizyolojik adaptasyonlar birçok noktada benzerlik göstermesine rağmen, anatomik ve fizyolojik olarak doğal farklılıkların olması ve yaşla birlikte erkeklerdeki testosteron seviyesindeki büyük artış, atletik performansta cinsiyetler arasında ortaya çıkan farklılığın temel belirleyicisidir.

Anahtar Kelimeler: Anaerobik Güç, Kas Kuvveti, Yaş, Cinsiyet

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the age and gender factors in muscle strength and anaerobic performance. For this purpose, the scanning model was used in the study. The term anaerobic power and capacity is an important feature that is generally used according to the consumption of two different anaerobic energy systems and contributes to many movement

examples required for successful performance in both team and individual sports. While the term anaerobic power is expressed as the maximal power produced per unit time in a short-term and high-intensity physical exercise performed using the phosphogen system, anaerobic capacity is expressed as the maximal work (work) capacity during a short-term and high-intensity physical exercise performed using the anaerobic glycolysis energy system. Muscular strength is defined as the ability to resist resistance during any physical activity. When we look at the literature, it was seen that there are many studies on anaerobic performance and muscle strength according to age and gender factors. In these studies, before puberty, both muscle strength and anaerobic performance characteristics appear to be very similar between boys and girls or slightly higher in favor of girls. As gender differences emerge with age and the onset of puberty, the anabolic effects of testosterone in men increase (there is a 20-30-times increase in men during puberty) and significant athletic performance differences emerge between genders. As a result, although the natural physiological adaptations in the structure of men and women are similar in many points, the existence of natural anatomical and physiological differences and the large increase in testosterone levels in men with age are the main determinants of the difference between genders in athletic performance.

Key Words: Anaerobic Power, Muscle Strength, Age, Gender

VÜCUT KOMPOZİSYONU VE SPORTİF PERFORMANS ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN BODY COMPOSITION AND ATHLETIC PERFORMANCE

İbrahim CAN

İğdır Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, İğdır.

ibrahimcan_61_@hotmail.com

ORCID NO: 0000-0002-2050-1473

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, vücut kompozisyonu ve sportif performans arasındaki ilişkilerin araştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Günümüzde teknolojik gelişmeler, antrenmanların kalitesi ve uygulamalarda farklı yöntemlerin kullanılması ile sporcuların performanslarında büyük gelişmeler meydana gelmiştir. Bununla birlikte, vücut kompozisyonu da büyük bir öneme sahiptir ve hem antrenörler hem de sporcular tarafından en yüksek sportif performansa ulaşmak için ilgili spor branşında optimal vücut kompozisyonunun ne olması gerektiği çok iyi bilinir. Bu nedenle sporcunun yapısı, boyutu ve vücut kompozisyonu hemen hemen tüm atletik eforlardaki sportif başarı için kritik bir öneme sahiptir. Vücut boyutu (ya da büyüklüğü) bir bireyin boy uzunluğu ve kütlesini (örneğin, kısa ya da uzun, büyük ya da küçük veya ağır ya da hafif) ifade ederken, vücut yapısı morfolojisini ya da şeklini (enfomorfî, mezamorfî, ektomorfî) ifade eder. Vücut kompozisyonu ise vücudun kimyasal bileşimini ifade eder ve kimyasal model (yağ, protein, su, karbonhidrat, mineral), anatomik model (yağ dokusu, kas, kemik, organlar, diğer dokular) ve iki bileşenli model (yağlı ve yağsız kütleler) olmak üzere üç farklı modele ayrılır. Literatüre bakıldığında, ideal vücut kompozisyonunun her spesifik spor branşında ve hatta aynı spor branşındaki sporcuların pozisyonuna veya yarışmanın türüne göre değişiklik gösterdiğini söyleyebiliriz. Profesyonel bir basketbol oyuncusu için 180 cm olan boy uzunluğu kısa olabilirken, bu boy uzunluğu bir maraton koşucusu için çok yüksektir ya da bir maraton koşucusu ve jimnastikçi için yüksek bir vücut ağırlığı sportif başarı için bir dezavantaj iken, sumo güreşçisi veya atma sporlarındaki sporcular için bir avantaj sağlayacaktır. Atletizm yarışmalarında, atma kategorilerinde mücadele eden sporcuların fiziksel özellikleri, maratonda başarılı olan sporculardan oldukça farklıdır. Kuvvet, güç ve kas dayanıklılığının gerekli olduğu spor branşlarındaki sporcularda yağsız kütle maksimum düzeyde olması önemli olarak kabul edilirken, yağsız kütle oranının fazla olması uzun bir süre boyunca vücut kütlelerini yatay olarak hareket ettirmek zorunda olan mesafe koşucularında istenmeyen bir durumdur. Sonuç olarak, vücut kompozisyonu atletik performansı etkileyebilen bir faktördür ve bu nedenle sporcular ve antrenörler için oldukça ilgi çekici bir özelliktir.

Anahtar Kelimeler: Vücut Kompozisyonu, Performans, Başarı

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate the relationships between body composition and athletic performance. For this purpose, scanning model was used in the study. Nowadays, with technological developments, the quality of training and the use of different methods in applications, great improvements have occurred in the performances of athletes. However, body composition is also of great importance and it is well known by both coaches and athletes what the optimal body composition should be in the relevant sport in order to achieve the highest athletic performance. Therefore, the athlete's build, size and body composition are of critical importance for athletic success in almost all athletic efforts. Body size refers to an individual's height and mass (e.g., short or tall, large or small, or heavy or light), while body structure refers to their morphology or shape (enphomorphy, mesomorphy, ectomorphy). Body composition refers to the chemical composition of the body and is divided into three different models: chemical model (fat, protein, water, carbohydrate, mineral), anatomical model (adipose tissue, muscle, bone, organs, other tissues) and two-component model (fat mass and fat-free mass). Looking at the literature, we can say that ideal body composition varies in each specific sport branch and even depending on the position of the athletes in the same sport branch or the type of competition. While the height of 180 cm may be short for a professional basketball player, this height is too high for a marathon runner, or while a high body weight is a disadvantage for sporting success for a marathon runner and gymnast, it will provide an advantage for a sumo wrestler or athletes in throwing sports. The physical characteristics of athletes competing in throwing categories in athletics competitions are quite different from athletes who are successful in the marathon. While it is considered important to have maximal fat-free mass in athletes in sports branches where strength, power and muscular endurance are required, a high fat-free mass ratio is undesirable in distance runners who have to move their body mass horizontally for a long time. In conclusion, body composition is a factor that can affect athletic performance and is therefore a very interesting feature for athletes and coaches.

Key Words: Body Composition, Performance, Success

SPORTİF FAALİYETLERE KATILIMIN TEMEL PSİKOLOJİK İHTİYAÇLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN

Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi
cuneytaskin@trakya.edu.tr - Orcid: 0000-0001-5219-4837

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; spor bilimleri fakültelerinde okuyan öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımları ile temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeğine vermiş oldukları cevaplar hakkındaki görüşlerinin incelemesidir. Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Trakya Üniversitesi Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim görmekte olan 1350 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemi ise rastgele örnekleme ile seçilmiş 319 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak; öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarını belirleyebilme amacı ile geliştirilmiş olan; “Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği” kullanılmıştır. Örneklem grubu olan öğrencilerinin cinsiyet, aile ekonomik geliri ve sportif faaliyetlere katılım yılı düzeylerine göre, temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeğinden almış oldukları puanlar SPSS 26.0 paket programında çeşitli testler (Mann Whitney-U, Kruskal Wallis) kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma grubu öğrencilerinin ölçeğe vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda, “cinsiyet ve aile ekonomik geliri” değişkenlerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma tespit edilemezken ($p>0,05$), “sportif faaliyetlere katılım yılı” alt boyutunda anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir ($p<0,05$). Özellikle spor bilimleri öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım yıllarının temel psikolojik ihtiyaçlarını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor Bilimleri, Temel Psikolojik İhtiyaçlar, Ölçek Uyarlama

TEMEL PSİKOLOJİK İHTİYAÇLAR ÖLÇEĞİNİN SPOR BİLİMLERİ EVRENİNE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN

Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi
cuneyttaskin@trakya.edu.tr - Orcid: 0000-0001-5219-4837

ÖZET

Spor bilimleri evrenine uyarlanacak olan Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği; Vlachopoulos, Katartzi, and Kontou tarafından tasarlanmıştır. Ölçek, 12 madde içeren üç boyutlu 7'li Likert tipi bir derecelendirme sistemini kullanmaktadır. Türkçeye uyarlanma çalışmasında ise, ölçeğin orijinal yapıları korunarak 5'li Likert tipinde düzenlenmiştir. Ölçekte kullanılan puanlama sistemi; Hiç Uygun Değil (1), Uygun Değil (2), Kısmen Uygun (3), Uygun (4) ve Tamamen Uygun (5) şeklindedir. Ölçeğin alt boyutları; özerklik, yeterlik ve ilişki şeklinde olup, iç tutarlılık katsayıları sırası ile .72, .83, .82 bulunmuştur. Uyarlama çalışmasında; Trakya Üniversitesi Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi' inde okuyan ve spor bilimleri alanını temsil eden 1330 öğrenci araştırma evrenini oluşturmaktadır. Ölçeğe ait maddelerin spor bilimleri evrenine uygunluğunu belirleyebilmek için doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Analiz modelinde uyum indeksleri ki-kare (x^2), ki-kare/serbestlik derecesi (x^2/sd), mutlak uyum indeksleri (GFI, AGFI), yaklaşık hataların ortalama karekökü (RMSEA), artık temelli uyum indeksi (RMR) gibi isimler alır. Ölçeğe ait uyum indekslerine bakıldığında; x^2 değeri iyi uyum (0,658), x^2/sd iyi uyum (3,124), GFI değeri kabul edilebilir uyum (0,973), RMSEA değeri kabul edilebilir uyum (0,048) ve RMR değeri kabul edilebilir uyum (0,037) olarak belirlenmiştir. Ölçme aracının üç alt boyutu altında yer alan toplam 12 madde oluşan ölçme aracının güvenilirliğinin hesaplanmasında iç tutarlılık göstergesi olan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları 0,78 ile 0,84 arasında hesaplanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda kullanılan ölçeğin, yüksek güvenilirlikli olduğu ve spor bilimleri evrenine kültürel olarak uyum sağladığı tespit edilmiştir

Anahtar Kelimeler: Spor bilimleri, Temel psikolojik ihtiyaçlar, Ölçek uyarlama

SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM ORTAMINA YÖNELİK TUTUMLARI

Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN

Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi
cuneyttaskin@trakya.edu.tr - Orcid: 0000-0001-5219-4837

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; spor bilimleri fakültelerinde okuyan öğrencilerin uzaktan eğitim ortamlarına yönelik tutumlarının incelemesidir. Öğrencilerin, uzaktan eğitim sistemine bakış açıları, uzaktan eğitim öz yeterlikleri ve derslere ilişkin görüşleri belirlenmek amacıyla Yıldız ve arkadaşları tarafından geliştirilen “Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Trakya Üniversitesi Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim görmekte olan 1383 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemi ise rastgele örnekleme ile seçilmiş 303 öğrenci oluşturmuştur. Ölçeğin sonuçları SPSS 26.0 paket programında çeşitli testler (Mann Whitney-U, Kruskal Wallis) kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin frekans ve yüzde gibi tanımlayıcı istatistikler ile çeşitli parametrik ve non-parametrik istatistiksel testler uygulanmıştır. Sonuçlar, öğrencilerin uzaktan eğitim sistemini benimsediğini ve sistemin kullanımıyla ilgili herhangi bir problem yaşamadıklarını göstermiştir. Uzaktan eğitimin avantajları olarak video kayıtlarının tekrar izlenmesi, esneklik ve zaman tasarrufu görülürken, internete ve eğitime ulaşamama ve sosyal yalıtılmışlık gibi olumsuz yönleri de tespit edilmiştir. Sonuç olarak, uzaktan eğitimin geleneksel eğitim yöntemleriyle harmanlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor Bilimleri, Uzaktan Eğitim, Tutum

UZAKTAN EĞİTİM ORTAMLARININ KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİNİN SPOR BİLİMLERİ EVRENİNE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN

Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi
cuneyttaskin@trakya.edu.tr - Orcid: 0000-0001-5219-4837

ÖZET

Spor bilimleri evrenine uyarlanacak olan “Uzaktan Eğitim Ortamlarının Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği”; Ezgi Pelin Yıldız, Metin Çengel ve Ayşe Alkan tarafından tasarlanmıştır. Ölçek, 24 madde içeren dört alt boyutlu 5’li Likert tipi bir derecelendirme sistemini kullanmaktadır. Ölçeğin alt boyutları; yeterlilik, kullanılabilirlik, etkililik ve memnuniyet şeklinde olup, tasarlanma sürecinde iç tutarlılık katsayıları sırası ile .94, .81, .88, .84 bulunmuştur. Uyarlama çalışmasında; Trakya Üniversitesi Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi’nde okuyan ve spor bilimleri alanını temsil eden 1330 öğrenci araştırma evrenini oluşturmaktadır. Ölçeğe ait maddelerin spor bilimleri evrenine uygunluğunu belirleyebilmek için doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Analiz modelinde uyum indeksleri ki-kare (x^2), ki-kare/serbestlik derecesi (x^2/sd), mutlak uyum indeksleri (GFI, AGFI), yaklaşık hataların ortalama karekökü (RMSEA), artık temelli uyum indeksi (RMR) gibi isimler alır. Ölçeğe ait uyum indekslerine bakıldığında; x^2 değeri iyi uyum (620,285), x^2/sd iyi uyum (2,521), AGFI değeri kabul edilebilir uyum (0,921), RMSEA değeri kabul edilebilir uyum (0,071) ve RMR değeri kabul edilebilir uyum (0,049) olarak belirlenmiştir. Ölçme aracının dört alt boyutu altında yer alan toplam 24 madde oluşan ölçme aracının güvenilirliğinin hesaplanmasında iç tutarlılık göstergesi olan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları 0,73 ile 0,87 arasında hesaplanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda kullanılan ölçeğin, yüksek güvenilirlikli olduğu ve spor bilimleri evrenine kültürel olarak uyum sağladığı tespit edilmiştir

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Spor Bilimleri, Ölçek Uyarlama

ÜLKEMİZDEKİ SPOR TEŞKİLATLANMALARININ ANALİZİ VE OLİMPİYAT OYUNLARINA ETKİSİNİN İRDELENMESİ

Sacide TÜFEKÇİ¹ Doç. Dr. Şakir TÜFEKÇİ² Doç. Dr. Talha MURATHAN³

1: İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı, Malatya, Türkiye.

<https://orcid.org/0000-0002-5422-0928>

2: İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Malatya, Türkiye.

<https://orcid.org/0000-0002-7815-571>

3: İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Malatya, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0002-9837-3707>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki spor teşkilat yapısının geçmişten günümüze analiz edilmesi ve olimpiyat oyunlarına olan etkisinin incelenmesidir. Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 1924 Paris Olimpiyat Oyunlarından 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunlarına kadar olan süreçte, Uluslararası Olimpiyat Komitesi ve Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nin resmi internet sitelerinden elde edilen veriler kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, Türkiye'deki spor teşkilatlanmasının yıllar içinde sürekli bir değişime tabi tutulduğunu göstermektedir. Bu da teşkilat yapısında bir tatminsizliğin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle, olimpiyat oyunlarındaki başarılarımız ve madalya sayılarımız yıllara göre değişkenlik göstermiştir. 1948 Londra Olimpiyat Oyunları'nda 7. sırada, 1956 Melbourne/Stockholm'de 11. sırada, 1960 Roma'da 6. sırada, 1968 Meksiko'da 17. sırada ve 1996 Atlanta'da 18. sırada yer aldığımız görülmektedir. Ayrıca, 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'nin genel sıralamada 41. sıradan 35. sıraya yükseldiği ve altın ile bronz madalya sayısının arttığı gözlenmiştir. Bu, ülkenin spor teşkilat yapısında bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu son olimpiyat oyunlarındaki başarılarımız ülkenin teşkilat yapısında bir iyileşmenin olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor Teşkilatı, Spor Yönetimi, Olimpiyat, Teşkilat Analizi

ABSTRACT

The aim of this research is to analyze the sports organization structure in our country from past to present and to examine its impact on the Olympic Games and to shed light on future studies. In this study, which was conducted using the scanning method and document analysis in the quantitative research approach, all data about Turkey was obtained from the official websites of the International Olympic Committee and the Turkish National Olympic Committee, from the 1924 Paris Olympic Games to the 2020 Tokyo Olympic Games. In conclusion; When we look at the change in the sports organization in Turkey over the years, there has been a constant change in the organizational structure, which shows us that there is dissatisfaction in the organizational structure. For this reason, our success in the Olympic Games and the number of medals have continued with ups and downs over the years. Among Turkey's most notable successes, it was 7th in the 1948 London Olympic Games, 11th in 1956 Melbourne/Stockholm, 6th in 1960 Rome, 17th in 1968 Mexico City and 18th in 1996 Atlanta. . In addition, Turkey's place in the general rankings at the 2020 Tokyo Olympic Games increased from 41st to 35th, while the number of gold and bronze medals increased. Our success in these last Olympic Games shows that there is an improvement in the organizational structure of the country.

Key Words: Sports Organization, Sports Management, Olympics, Organizational Analysis.

ÜLKEMİZDEKİ SPOR POLİTİKALARININ ANALİZİ VE OLİMPİYAT OYUNLARINA ETKİSİNİN İRDELENMESİ

Sacide TÜFEKÇİ¹ Doç. Dr. Şakir TÜFEKÇİ² Doç. Dr. Talha MURATHAN³

1: İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı,
Malatya, Türkiye.

<https://orcid.org/0000-0002-5422-0928>

2: İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Malatya, Türkiye.

<https://orcid.org/0000-0002-7815-571>

3: İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Malatya, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0002-9837-3707>

ÖZET

Bu araştırmada amaç, ülkemizde uygulanan spor politikalarının irdelenmesi ve olimpiyat oyunlarına etkisinin incelenip yapılacak olan çalışmalara ışık tutmasıdır. Yöntem olarak nitel araştırma yaklaşımlarından betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Türkiye'nin geçmişten günümüze kadar sporla ilgili çıkarmış olduğu politikalar ve bu politikaların olimpiyat oyunları üzerindeki etkisi irdelenip sonuç olarak; Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bugüne kadar 1924, 1961 ve 1982 yıllarında olmak üzere üç Anayasa kabul edilmiştir. 1924 ve 1961 Anayasalarında spora yer verilmemiştir. 1982 Anayasasında ise 58. (Gençliğin Korunması) Ve 59. (Sporun Geliştirilmesi) Maddelerin de sporla ilgili düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir. Ancak, dünyanın ve Türkiye'nin değişen koşulları mevcut politikanın yetersiz olduğunu ve olimpiyatlarda istenilen başarıya ulaşılmadığını göstermiştir. Dünyanın ve Türkiye'nin gelişen ve değişen koşulları artık yeni bir spor politikasını zorunlu kılmaktadır. Politikaların hedefi sporun kitlelere yayılmasını ve her yaştaki vatandaşlarımızın spor yapmasını sağlamak olmalıdır ancak bu şekilde olimpiyat oyunlarında istenilen başarı yakalanabilir.

Anahtar Kelimeler: Spor Politikaları, Spor Analizi, Spor Yönetimi, Olimpiyat

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the sports policies implemented in our country and their effects on the Olympic Games and to shed light on future studies. As methods, scanning method and document review method were used in the quantitative research approach. The sports-related policies that Turkey has enacted from past to present and the impact of these policies on the Olympic Games are examined and as a result; Since the establishment of the Republic of Turkey, three Constitutions have been adopted in 1924, 1961 and 1982. Sports were not included in the 1924 and 1961 Constitutions. It is seen that in the 1982 Constitution, regulations regarding sports were made in Articles 58 (Protection of Youth) and 59 (Development of Sports). However, the changing conditions of the world and Turkey have shown that the current policy is insufficient and the desired success has not been achieved in the Olympics. The developing and changing conditions of the world and Turkey now necessitate a new sports policy. The goal of policies should be to spread sports to the masses and to ensure that citizens of all ages participate in sports. Only in this way can the desired success be achieved in the Olympic Games.

Key Words: Sports Policies, Sports Analysis, Sports Management, Olympics

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA ÜZERİNE BİR İNCELEME

Doç. Dr. SERPİL DURĞUN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü
sdurgun@mehmetakif.edu.tr – ORCID ID: 0000-0002-7590-5600

ÖZET

1980'lerden itibaren sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma kavramlarına dair pek çok görüş ortaya koyulmuştur. Söz konusu kavramlara yönelik birbiriyle yarışan ve çatışan pek çok görüşün ortaya çıkması, sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma söyleminin herhangi bir işe yaramayacak kadar kapsamlı olduğunun öne sürülmesine neden olmuştur. Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma kavramlarının karşı karşıya olduğu bu zorluğun üstesinden gelebilmek için, adaletli bir şekilde paylaşılması gereken maddi, kritik ve estetik olmak üzere üç çeşit mal ayırt edilmektedir. Bu üç çeşit mal sırasıyla, ekonomide kullanılan temel kaynaklarla ilgili malları, ahlaki koruma altında olan varlık ve türlerini ve son olarak estetik olarak kabul edilen kültürel doğal yapıları işaret etmektedir. Çevre politikasının kavramlarından biri olan sürdürülebilirlik, bugünün ihtiyaçlarını karşılarken gelecek nesillerin de ihtiyaçlarını karşılama becerisinden ödün verilmemesi, gelecek nesillerin de ihtiyaçlarının gözetilmesi anlamına gelmektedir. Sürdürülebilirlik ilkesine göre dünyayı kullanımımız, onu tüketmek veya yok etmek yerine, korumak ve yenilemek için tasarlanmalıdır. Çoğunlukla geleneksel çevre hareketinden gelen sürdürülebilirlik savunucuları, bu ilkedен hareketle toplumun tüketimi büyük ölçüde azaltmasını ve doğayı korumasını isterler. Sürdürülebilirlik ilkesinin pratik bir bileşeni olarak kabul edilen sürdürülebilir kalkınma ise, sürdürülebilirliğin eylem odaklı versiyonu olarak anlaşılmaktadır. Çevresel, ekonomik ve sosyal konular arasındaki bağlantıları gören daha bütünsel bir sürdürülebilirlik anlayışını savunmasıyla karakterize edilen sürdürülebilir kalkınma düşüncesinin, çevresel adalet hareketinin uzun vadeli başarısı için gerekli olan politik bir çerçeve olduğu öne sürülmektedir. Bu politik çerçevenin işe yarayabilmesi için öncelikle, sürdürülebilir kalkınmanın önündeki en önemli engel olarak görülen ekonomik, çevresel ve sosyal alanlarda tezahür eden eşitsizliğin aşılması gerektiğine inanılmaktadır. Ulusal ve küresel düzeyde ekonomik, çevresel ve sosyal alanlarda eşitsizlikler var olduğu sürece hiçbir kalkınmanın sürdürülebilir olamayacağı savunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Kalkınma, Eşitsizlik.

A REVIEW ON SUSTAINABILITY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

ABSTRACT

Since the 1980s, many views on the concepts of sustainability and sustainable development have been put forward. The emergence of many competing and conflicting views on these

concepts has led some to argue that the discourse on sustainability and sustainable development is too comprehensive to be of any use. In order to overcome this challenge faced by the concepts of sustainability and sustainable development, three types of goods are distinguished: Material, critical and aesthetic, which must be shared fairly. These three types of goods indicate, respectively, goods related to the basic resources used in the economy, assets and types that are under moral protection, and finally cultural natural structures that are considered aesthetic. Sustainability, one of the concepts of environmental policy, means meeting the needs of future generations while meeting the needs of the present. According to the principle of sustainability, our use of the earth should be designed to protect and regenerate it, rather than consume or destroy it. Sustainability advocates, mostly coming from the traditional environmental movement, want society to greatly reduce consumption and protect nature based on this principle. Sustainable development, which is accepted as a practical component of the principle of sustainability, is understood as the action-oriented version of sustainability. Characterized by advocating for a more holistic understanding of sustainability that recognizes the interconnections between environmental, economic and social issues, sustainable development thinking is argued to be a political framework that is essential for the long-term success of the environmental justice movement. It is believed that in order for this political framework to work, inequality in the economic, environmental and social areas, which is seen as the most important obstacle to sustainable development, must first be overcome. It is argued that no development can be sustainable as long as inequalities exist in economic, environmental and social areas at national and global levels.

Keywords: Sustainability, Sustainable Development, Inequality.

MEKANIN YİTİMİ: ÖZNEİNİN TASFİYESİ

THE LOSS OF THE SPACE: ELIMINATION OF THE SUBJECT

Dr. Öğr. Üyesi Burçak İSMET

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, bur1978@yahoo.com, Orcid id: 0000 0001 9303 7977

Özet

Bu çalışmada, Henri Lefebvre'in *Mekanın Üretimi* eserinden yola çıkılarak Marxist üretim açısından insan ve mekan arasındaki dönüşlü ilişki ele alınmıştır. Lefebvre'in Marx'ın temel sosyolojik kavramlarını, mekanın üretimine entegre ederek yeniden yorumlaması ekseninde ortaya koyduğu mekan felsefesi, çağdaş düşüncenin fenomenal dünya ile kurduğu organik ilişkinin en özgün örneklerinden biridir. Geleneksel felsefe tarihinden ayrı olarak, düşünce ve pratiğin birbirinden farklı yapılara sahip olmadığını savunan bu avangart düşünme biçimini temel alarak, Marx'ın "mistifikasyon", "reifikasyon" ve "yabancılaşma" kavramları doğrultusunda insan ve mekanın birbirinden uzaklaşması sonucu öznenin nasıl bir gerçeklik durumuna tabi kaldığı bu çalışmanın ana eksenini oluşturmaktadır. Zamanın, ölçülebilir bir nicelliğe indirgenerek mekansallaştırılmasına karşı çıkan Fransız fenomenolojisinden feyz alan bu çalışmada, sadece zamanın mekansallaştırılmasına dair bir eleştiri değil, mekanın kendisinin de ölçülebilir bir nicelliğe indirgenerek bir konum bilgisinden ibaret kılınması da tartışılmıştır. Sonuç olarak, Marx'ın yabancılaşmasına özgün bir ekleme bağlamında, yeri doldurulabilir anlamına gelen "yedeklenme" olgusu üzerinden öznenin nasıl yok edilerek, yerini barkod numaralarından ibaret birer nesneye bıraktığı açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mekan, Mistifikasyon, Reifikasyon, Yabancılaşma, Yedeklenme.

Abstract

In this study, with the help of Henri Lefebvre's *The Production of Space*, the reflexive relation of human and space is examined accordingly to Marxist production models. As one of the most unique examples of contemporary way of thinking, which is correlated with the phenomenal world; Lefebvre re-interprets the space as he integrates Marxist essential sociological concepts to the production of the space. As opposed to traditional history, with this avant-garde way of philosophizing, for which thinking and practicing do not possess different qualities; in this study it is tried to explain that what kind of a reality is left for the subject at the end. With the help of very Marxist concepts: "mistification", "reification" and "alienation", this renewed kind of reality is examined, which is emerged as the relationship of human and space is broken. Following the French phenomenology which is opposed to the spatialization of time as it is reduced to measurable quantity, in this study not only the spatialization of time is criticized, but also the degradation of the space itself as it is reduced to some kind of location. As a conclusion, it is tried to explain how a subject is eliminated and left its place to trivial barcode numbers, with the case of the "substitution" which is presented as the process after the Marxist alienation.

Keywords: Space, Mistification, Reification, Alienation, Substitution.

ANTİK GREK VE ORTA ÇAĞ DÖNEMİNDE ONTOLOJİK VE EPİSTEMOLOJİK EKSENDE GÖRSEL DÜŞÜNME

VISUAL THINKING ON THE ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL AXIS IN ANCIENT GREEK AND THE MIDDLE AGE

Dr. Öğr. Üyesi Burçak İSMET

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, bur1978@yahoo.com, Orcid id: 0000 0001 9303
7977

Yüksek Lisans Öğrencisi Sefer ÖRÇEN

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, Antik Grek ve Orta Çağ düşünürlerinin bakış açılarıyla ontolojik ve epistemolojik ekseninde “Görsel Düşünme”nin gelişimi irdelenmiştir. Düşünme etkinliğinde Antik Grek’ten Orta Çağ’a, hatta on yedinci ve on sekizinci yüzyıla gelene kadar, “tikeller-tümeller” konusu daima gündemde olmuştur. Antik Grek’te Platon ve Aristoteles felsefelerinde tümellerin kavramsal oluşumuna ilişkin öncel bir incelemeye gidilebilir. Buradaki sorun, soyut ve evrensel olan zihin kavramı ile zihnin dışındaki nesnel, somut ve tikel varlıkların gerçekliğinin sorgulanması gerekliliğidir. Bu yaklaşımla, Orta Çağ’ın skolastik felsefesine olan katkısının bir sonucu olarak ortaya çıkan Nominalizm (Adçılık) olgusuyla, tümeller kavramının tikel nesnelere olan ilişkisi yeni bir boyut kazanmıştır. Platon, tikeller ve tümeller ayrımında, tümelleri idealer kavramı içinde görmüş olmasına rağmen, Aristoteles’e göre tümeller nesnelere ilişkilidir. Özetlenirse, görülen nesnelere zihinde şekillenmiş ve genelleştirilmiştir. Bilginin varlığını araştıran ve bunu oluş dünyasının dışında konumlandıran Aristoteles, onun kökenini nesnelere birlikte madde form ilişkisinde fizikselliğe bağlamış, bir bakıma Aristoteles’in zayıf gerçekçiliği Platon idealizmiyle örtüşmemiş ve bu durum, tepkilerle nominalizme zemin hazırlamıştır. Özellikle Aristoteles’in, bir nesnenin gerçekliğini hakiki ve

kalıcı doğasına bağlaması temelinde, algılama ile akıl yürütme karşıtlığını kavramış olan Grek filozoflarının öğretilerinin Batı düşüncesinde yer alması ve uygulanması konusunda yeterli bir şekilde benimsendiğini söylemek olanaklı gözükmektedir. Bu durum, Orta Çağ filozoflarının tümeller tartışmasını üç farklı yaklaşımla tanımlamasını sağlamıştır. Bunlar; Platon düşüncesiyle özdeşleştirilen, “Öznel Realizm”, Aristoteles’e özgü tümellerin nesnelere içinde yer aldığı kabulüyle “Nesnel Realizm” ve realizmin tam karşıtı, tümellerin sadece dilde olduklarını, gerçek olanın tikeller olduğunu kabul eden Nominalizm olarak ortaya konulmuştur. Sonuçta, ilk sorgulamalarla Antik Grek’ten Orta Çağ’a tikel-tümel kavramının açıklığa kavuşturulması çabası, günümüzde, görmenin seçiciliğinden, düşünceden koparılmış algı, bilme yetisi, algı ve sınırlanmış algı değişimine evrilmiş olan “Görsel Düşünme” için bir temel oluşturmuştur.

Anahtar Sözcükler: Epistemoloji, Ontoloji, Görsel Düşünme.

Abstract

In this study, the development of "Visual Thinking" on the ontological and epistemological axis is examined through Ancient Greek and Middle Age perspectives. The subject of "particulars and universals" has always been the focus of thinking activity, from Greeks to even the eighteenth century. A preliminary examination can be made regarding the conceptual formation of universals within Plato and Aristotle. Here the problem is the need to question the concept of mind, which is abstract and universal, and the reality of objective, concrete and particular entities outside the mind. With this approach, the relationship of the concept of universals with particular objects has acquired a new dimension with the phenomenon of "Nominalism", which emerged as a result of its contribution to the scholastic philosophy of the Middle Ages. However, Plato, in his distinction between particulars and universals, saw universals within the concept of ideas; Aristotle accepted universals inherent to objects. To summarize, the objects seen are shaped and generalized in the mind. Aristotle, who investigated the existence of knowledge and positioned it outside the world of becoming, attributed its origin to physicality in the matter and form relationship with objects. As a result, Aristotle's poor realism did not coincide with Plato's idealism, and this paved the way for nominalism with reactions. It seems possible to say that the doctrines of the Greek philosophers, who grasped the opposition

between perception and reasoning; especially on the basis of Aristotle's attachment of the reality of an object to its true and permanent nature, have been adequately adopted in Western thought. This situation enabled medieval philosophers to define the discussion of universals with three different approaches: "Subjective Realism", which is identified with Plato's thought; Aristotle's "Objective Realism", which accepts that universals are inherent to objects, and "Nominalism", which is the exact opposite of realism, that accepts that universals are only in language whereas the real is only particulars. As a result, the effort to clarify the concept of particular and universal from Greeks to the Middle Ages with the first inquiries has formed a basis for "Visual Thinking", which today has evolved from the selectivity of vision to the change of perception, the ability to know, perception and limited perception disconnected from thought.

Key Words: Epistemology, Ontology, Visual Thinking.

SOYUT FOTOĞRAFİN FELSEFİ BOYUTUNA DAİR BİR YAKLAŞIM

AN APPROACH TO THE PHILOSOPHICAL DIMENSION OF ABSTRACT PHOTOGRAPHY

Yüksek Lisans Öğrencisi Sefer ÖRÇEN

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, orcensefer@gmail.com, Orcid id: 0000-0002-6099-7725

Dr.Öğr.Üyesi Burçak İSMET

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, bur1978@yahoo.com, Orcid id: 0000-0001-9303-7977

Özet

Farklı bakış açılarıyla gözle bir şeyleri algılama yeteneği ilişkisinde sınırları/çizgileri ayırarak ortaya konulan “Soyut Fotoğraf” ta hedef, makro formatta ayrıntılarla doğanın objelerine ulaşmaktır. Bu tür fotoğrafın özünde, yaşanan ortamlarda kişiye ait olanın arayışında; öğrenerek-öğreterek üretmek, izleyicilerin algılarına sunmak ve düşünceleriyle onlardan gelecek algılamayı beklemek yatmaktadır. Bu tür fotoğrafta, yaratıcı olmakla özdeş bir tür sıfatıyla insan, gerçeklerden düşlere yolculuklara çıkmak yetisini kullanmaktadır. “Soyut Fotoğraf” ta şeklin soyutlanması, bir nesnenin seçilen yanının diğer yanlarından ayrılarak tekçe olarak ele alınmıştır. Bununla birlikte algılardan ulaşılan imgeler bütünlüğünde, “Görsel Düşünme” perspektifiyle zihinsel süreçte işlenmemiş ham algı verilerinin kavramlara dönüştürüldüğü anla birlikte, fotoğrafta bir dinamik oluşturulmaktadır. Bu vurguyla, “Görsel Düşünme” metodolojisinde ‘Bakmak-Görmek-Düşlemek-Göstermek’ döngüsünde yinelenen bir düşünme sistematigi ve kavramlara giden bir yolun izlenmesinden söz edilebilir. Yukardaki açıklamalardan kalkarak; “Soyut Fotoğraf”ın felsefi boyutunda; bağlamı çekip çıkarmak ve korumak, kalıcılık ve değişim, ilişkilerin yapı içinde görülmesi, eşleşmeler, algının ayırım

gözetmesi ve karşılaştırması, benzerlikleri görmek, algıların tamamlanması, içeriği görmek ve yaratıcılık gibi önemli öğelerin belirleyici olacağını söylemek olanaklıdır.

Anahtar Sözcükler: Felsefe, Görsel Düşünme, Soyut Fotoğraf.

Abstract

The aim of "Abstract Photography", which is introduced by separating boundaries/lines in relation to the ability to perceive things with the eye from different perspectives, is to reach the objects of nature with details in macro format. The essence of this type of photography is the search for what belongs to the person in the living environments; it consists of producing by learning and teaching, presenting it to the perception of the audience and waiting for the perception from them with their thoughts. In this type of photography, humans, as a species synonymous with being creative, use their ability to embark on journeys from reality to dreams. In "Abstract Photography", the abstraction of the shape is handled as a monolith by separating the selected side of an object from the other sides. However, in the integrity of images obtained from perceptions, a dynamic is created in photography with the moment when raw perception data that has not been processed in the mental process is transformed into concepts with the perspective of "Visual Thinking". With this emphasis, it can be said that in the "Visual Thinking" methodology, a recurring thinking systematic and a path leading to concepts are followed in the 'Looking-Seeing-Dreaming-Showing' cycle.

Based on the above explanations; in the philosophical dimension of "Abstract Photography"; it is possible to say that important elements such as extracting and preserving the context, permanence and change, seeing relationships within the structure, matches, discrimination and comparison of perception, seeing similarities, completing perceptions, seeing inside and creativity will be decisive.

Key Words: Abstract Photography, Philosophy, Visual Thinking.

MEKÂN, SİSTEMATİK OLARAK İNSANI NASIL ÜRETTİ?

HOW THE SPACE SYSTEMATICALLY GENERATED THE HUMAN?

Yüksek Lisans Öğrencisi Sefer ÖRÇEN

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, orcensefer@gmail.com, Orcid id: 0000-0002-6099-7725

Dr.Öğr.Üyesi Burçak İSMET

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, bur1978@yahoo.com, Orcid id: 0000-0001-9303-7977

Özet

Bu çalışma, “mekân ve insan” temelinde birbirini tetikleyerek, mekânın insanı ya da insanın mekânı üretmesi ikilemi içinde, neden ve sonuç ilişkisiyle mekânın nasıl bir üretimin parçası olduğuna bir yanıt aramayı amaçlamıştır. Henri Lefebvre’in mekân kuramının çerçevesinde mekânın zaman içindeki değişimi; algı, tasarım ve yaşam ilişkisi içinde irdelenmiştir. Mekânın üretiminin; toplumların doğa ile ilişkisi bütününde, yeryüzünü oluşturan maddelerin ve onların dönüştüğü enerji kaynaklarıyla olan etkileşimleri sonucunda ortaya çıktığı görüşü kabul edilmektedir. Bir ürün olarak mekân, toplumların gelişim süreci içinde doğrudan üretime, üretim ilişkilerine ve üretici güçlere katılarak egemen olma çabasını sürdürmüştür. Bu devinimi içinde mekân kavramı; ekonomik ve toplumsal ilişkilerin dayanağı durumuyla bütünleşmiştir. Toplumların eski çağlardan günümüze geçirdikleri değişim-dönüşüm içinde; her üretim tarzında oluşturdukları “mutlak, kutsal, tarihsel, soyut ve çelişkili mekân” belirlemesi kapsamında mekânın tarihsel gelişimi ortaya konulmuştur. Marksist teorideki üretim tarzları ile Lefebvre’in mekân üretimi, tarihsel gelişim içinde örtüşür niteliktedir. Bu örtüşme; a. İlkel-Neolitik toplum (Avcı ve toplayıcı, tarım ve hayvancılık kabile toplumu)/Mutlak ve Kutsal mekân (Doğa kökenli ve tanrısal), b. Köleci toplum (Doğu despotizmi, Yunan şehir devletleri, İmparatorluklar) /Kutsal ve Tarihsel mekân, c. Feodal toplum/Kutsal mekân, d. Kapitalist toplum/Soyut ve Çelişkili mekân dönüştürmesi sayesinde yapılabilir. Sonuç olarak; mekânın sistematik olarak insanı üretmesiyle şekillenen işleyiş bağlamında, günümüzde üretim ilişkilerine koşut olarak insan topluluklarının, küresel hegemonyanın egemenliği altında soyut

ve çelişkili mekânda bir bakıma köleci topluma dönüştürülmeye çalışıldığını söylemek olanaklıdır.

Anahtar kelimeler: Lefebvre, İnsan, Mekân, Marksist Teori, Mekân Üretimi.

Abstract

This study aims to seek an answer to how space is a part of production with cause and effect relation, in the dilemma of space producing man or man producing space by triggering each other on the basis of "space and human". While doing this, the main frame was established on the work of H. Lefebvre called "The Production of Space". The change of space in time within the framework of Lefebvre's theory of space; perception, design and life are examined within the relationship. The production of the space; It is accepted that the society emerges as a result of the interaction of the materials that make up the earth and the energy sources that they transform into. Space as a product has continued its efforts to dominate by directly participating in production, production relations and productive forces in the development process of societies. The concept of space in this movement; It is integrated with the status of the basis of economic and social relations. In the change-transformation that societies have undergone from ancient times to the present; the historical development of the space has been revealed within the scope of the determination of "absolute, sacred, historical, abstract and contradictory space" that they create in each production style. The modes of production in Marxist theory and Lefebvre's production of space overlap in historical development. This overlap; a. Primitive-Neolithic society (Hunter and gatherer, agriculture and animal husbandry tribal society)/Absolute and Sacred space (Natural origin and divine), b. Slave society (Oriental despotism, Greek city-states, Empires) / Sacred and Historical space, c. Feudal society/sacred space, d. It can be done with capitalist society/Abstract and Contradictory space correlation. In conclusion; in the context of the functioning of space systematically producing people, it is possible to say that today, in parallel with production relations, human communities are being tried to be transformed into a slave society in an abstract and contradictory space under the domination of global hegemony.

Keywords: Lefebvre, Human, Space, Marxist Theory, Production of Space.

EĞİTİMDE İKİ REFORMCU: EMRULLAH EFENDİ-İSMAİL HAKKI BALTACIOĞLU

1. *Alper GÜREL* ¹, 2. *Doç.Dr. Kamil ŞAHİN* ²

¹ *Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Ana Bilim Dalı, Kırıkkale, gurelalper@hotmail.com, 0000-0002-7986-0307*

² *Doç. Dr. Öğretim Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Ana Bilim Dalı, Kırıkkale, sahinkamil@kku.edu.tr, 0000-0002-8208-3916*

ÖZET

Bu araştırma, eğitimde iki reformcu olan Emrullah Efendi ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun eğitim görüşlerine odaklanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada nitel bir yöntem takip edilmiştir. Betimsel tarama modeli kullanılan araştırmada literatür geniş bir şekilde taranmış ve gerekli kaynaklara ulaşılmıştır. Kaynaklarda Emrullah Efendi ve Baltacıoğlu'nun görüşleri doğrudan aktarım yöntemiyle dördüncü bölümde verilerek bu görüşler üzerinden yorumlamaya gidilmiştir. Görüşlerin yorumlanmasında betimsel analiz ile birlikte içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz ile tespitler yapılmış, içerik analizi yöntemiyle tespitlere yönelik kıyaslamalar ve yorumlamalara gidilmiştir.

Emrullah Efendi ve Baltacıoğlu'nun görüş ve uygulamalarına dair yapılan inceleme ve değerlendirmelerde; eğitim olgusu yönüyle incelenen görüşlerinin birbirine benzer ve birbirini destekler nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Emrullah Efendi ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun eğitim olgusuna yönelik benzer ve destekleyici görüşleri, Türk eğitim düşüncesinde ortak bir temelde buluştuklarını göstermektedir. Bu benzerliklerin ve destekleyici unsurların varlığı, her iki düşünürün de benzer toplumsal koşullarda yetişmeleri ve Türk eğitim sistemi üzerindeki ortak endişeleri paylaşmaları gibi faktörlere dayanabilir.

Okul kademeleriyle ilgili görüşlerinde benzer bakış açılarına sahip oldukları anlaşılan iki düşünürün de eğitim kademelerinin temel meseleleriyle yakından ilgilendikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Genel anlamda benzer görüşlere sahip olan iki düşünürün farklı olduğu tespit edilen görüşlerinde de belirgin zıtlıklar bulunmamaktadır. Eğitimin en önemli ögesi olan öğretmen unsuru, hem Emrullah Efendi de hem de Baltacıoğlu'nda özel bir öneme sahiptir. Nazır olan Emrullah Efendi, yetkisini kullanarak öğretmenliğin bir meslek olarak algılanması gerektiği konusunda önemli adımlar atmış maddi olanaklarını artırmak için gerekli girişimlerde bulunarak bu konuya ne kadar çok önem verdiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Emrullah Efendi, İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Eğitim Reformlar

GELENEK İÇİNDE ARİSTOTELES’İN DİL FELSEFESİ

Doç.Dr.Mehmet Akif DUMAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi Dilbilimi Bölümü,
Konya/Türkiye, akifduman@live.de, ORCID ID: 0000-0002-5633-8268.

ÖZET

Geleneksel dil teorisinin başlangıç ismi olan Aristoteles’in konularını mantık, dil, şiir, retorik, psikoloji, etik, politika, doğa tarihi, doğa felsefesi, metafizik ve teoloji başta olmak üzere birçok disiplinin oluşturduğu 106 Ciltlik külliyyatından geriye kalanlar dahi Batı medeniyetini yeniden biçimlendirmeye yetmiş görünmektedir. Tüm bu donanımıyla Aristoteles dil felsefesi için lalettayin bir isim değil, biçimlendirici-belirleyici-kurucu bir şahsiyettir.

Geleneksel dil teorisi ifadesiyle Aristoteles ile Wilhelm Wundt arasındaki dönemin tamamı kastedilmektedir. Bu dönemde dil, az çok yalnızca düşüncelerin ve bilginin iletilmesi için bir araç olarak anlaşılmıştır. Bu geleneksel dil teorisinin “fazla teorik ve entelektüel” olmasının nedeni dilin bilişsel yönünün, kavramsal içeriğinin, gösterge ve bildirim cümlelerinin abartılmasıdır.

Aristoteles’in, düşüncelerin formülasyonunda, yorumlanmasında ve eleştirisinde dilin oynadığı rol üzerinde kafa yordduğu her adımda netleşir. Kendi düşüncesinin dilsel faktörler tarafından belirlenip belirlenmediği ve hangi anlamda belirlendiği daha az açıktır. Dolayısıyla Aristoteles’in gerçekliği dilin gözlüğüyle gördüğü ve betimlemenin özelliklerini dilin özellikleri olarak görme eğiliminde olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Aristo, dil felsefesi, felsefe

ARİSTOTELES'İN DİL FELSEFESİNDE METAFOR VE SEMANTİK OYUNLAR

Doç.Dr.Mehmet Akif DUMAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi Dilbilimi Bölümü,
Konya/Türkiye, akifduman@live.de, ORCID ID: 0000-0002-5633-8268.

ÖZET

Doğru ve yanlış hüküm bakımından dilsel kullanımdaki en belirgin sapma metaforunda yaşanır. Benzetme ve metafor arasındaki çarpıcı benzerliği gören ilk filozoflardan Aristoteles için önemli olan bir metafor bulabilmektir. Bu, başkasından öğrenilemeyecek bir yetenektir (Poet. 22, 1459a). Aristo metaforun temelinde *mukayese* olduğunu düşünür. Aristoteles, metaforik ifadeler için kabiliyeti özel bir yeteneğin işareti olarak takdir etse de felsefi argümanlar bağlamında kullanımını kesinlikle reddeder. Bu, *tanımlarla* başlar (An. post. II 13) ve sözgelimi ılımlılık türünü belirtmek için *uyumun* kullanılmasına (Top. IV 3) kadar uzanır. Aristoteles öncelikle onomasyolojik olarak ilerler, yani genellikle kavram üzerinden konuyu adlandırmaya çalışır. Dolayısıyla Aristotelesçi anlambilim, dilsel tezahürleri açısından varlıkların bir gruplandırılmasıdır. Yoğun çabalarının temelinde, bir konu yahut düşünce alanının yapısının mutlaka dilin yapısıyla örtüşmediği, daha ziyade daha iyi bilgi elde etmek için her ikisinin de her zaman birbirine karşı tutulması gerektiği anlayışı yer alır. Dilsel adlandırmadaki farklılaşma derecesinin ilgili konu alanına aşinalığa bağlı olduğunun bilincindedir. Bu amaçla Aristoteles nazarında anonim, homonim, sinonim, paronim gibi kavramların incelenmesi dil felsefesi açısından temel bilgilerin edinilmesini sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Aristo, metafor, semantik (anlambilim)

DÜZENİN DİYALEKTİĞİ: POLİTİKA, ETİK VE HUKUK İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Doç. Dr. ERAY YAĞANAK ¹

¹ Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, erayyaganak@akdeniz.edu.tr- 0000-0001-7822-7510

ÖZET

İnsanın kendinde, kendi için değeri, insanın içeriden dışarıya ve dışarıdan kendine (içeriye) bakışından bağımsız değildir. Dolayısıyla, insanın insan olmaktan kaynaklanan değerini belirleyen ontolojik zemin “içeriden” ve “dışarıdan” bakış aracılığıyla açıklanabilir. Bu durum, insanı diğer varlık kategorilerden ayıran dönüşlü ilişki biçiminin de temelini oluşturur ve bu ilişkide insan etkirken, aynı zamanda, etkilenir. İnsanın toplumsallığını ortaya çıkaran da tam olarak bu dönüşlü ilişki biçimidir. Etkiyen (eyleyen) bir varlık olarak insan hem dönüşür hem de dönüştürür. Bireysellik bu dönüşüm sürecindeki tikelliklerin kendi olma sürecine karşılık gelirken toplumsallık tikel olanın bütün olandan farkı olarak ortaya çıkar. Daha açık deyişle, toplumsallık bağımsız tikelliklerin bütüncül olarak kavranması demektir. Bütünlük ya da homojenlik ortak kavrayışın ontolojik zeminini, fark ise bu ortak kavrayışın dışında kalan tikellikleri gösterir. Bütün ve tekil arasındaki ilişkinin asimetrik ilişkiler ağını göstermek/tanımlamak/açıklamak için kullanılması ve bütünün tikele indirgenemez bir ontolojik kategori olarak görülmesi, daha açık deyişle, tikele kendini görünür kılabileceği bir alan bırakılmaması, klasik Yunan siyaset felsefesinde Platon ve Aristoteles’ten bu yana tartışıla gelen “düzen” sorununun ana tartışma eksenini oluşturagelmıştır. Bu bağlamda, düzen, bir insanın bir bütünde kendini bütünle uyum içinde görünür kılabileceği bir durum olarak belirlenirken, düzensizlik tikelin bütünden farkı olarak görülür. Düzen ve toplum arasındaki ilişki, bu ilişkiyi düzenleyen etik ilkelerden, siyaset yapma tarzından ve hukuk sisteminden bağımsız ele alınamaz. Dolayısıyla fark olarak görülen ya da dile getirdiğim bu üç bağlam dışında kalan/bırakılan her tekil bütüne uydurulması zorunlu olan kategori olarak görülür. Daha açık deyişle, agonizm bütünün içsel uyumunu tehlikeye sokan ve hatta onu bozan bir çatışma alanı olarak tasarlandığı/kurgulandığı/görüldüğü için etik, politik ve hukuk, uyumu koruyan temel dinamikler olmaları nedeniyle, her türlü çatışmayı önleyen araçlar olarak mutlaklaştırılırlar. Bu çalışmada, siyasal düzen ve toplumsal düzen arasındaki ilişki, bu ilişkileri düzenleyen üç temel norm olarak adlandırdığım etik, politika ve hukuk aracılığıyla incelenecek ve bu üç normun bütüne bağlı olmayan tikelliklerin görünür olma iradelerinin önünde engel teşkil ettikleri iddia edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Siyasal düzen, toplumsal düzen, fark, etik, politika, hukuk

MARX'TAKİ “YABANCILAŞMA” VE LUKACS'TAKİ “ŞEYLEŞME” TEORİLERİ BAĞLAMINDA ÖZNE-NESNE İLİŞKİSİNİN YENİDEN YORUMLANMASI

Dr. Mehtap Nur BİTMEZ¹

¹ mehtapnur.bitmez@gmail.com - ORCID ID: 0000-0001-6534-6086

Özet

Ontolojik manada “insan”, hem bir birey olarak “ben” hem de toplumsal bir varlık olarak “ben’in dışındaki her şey” kavramsallaştırmalarıyla anlamlandırılmaktadır. İki boyutlu insan, her bakımdan ilişki içinde olduğu toplumu da benzerlikler ve zıtlıklarla meydana getirmektedir. Birey ve toplum arasındaki bu bitmeyen etkileşim, özne-nesne ilişkisini tüm yönleriyle araştırmayı önemli ve gerekli kılmaktadır. Bireyin kendiliğini kurduğu ve doğru bulup inandığı değer yargıları, herhangi bir şekilde toplumdaki değer yargıları ile her zaman örtüşmeyebilir. Dolayısıyla ortak bir değer sistemi üretmek oldukça zor ve zaman alıcı olabilmektedir. Nitekim tarihin en eski çağlarından beri insanı ve toplumu ilgilendiren bir olgu olarak gündeme gelen *doğadan, özden, türden kopuş ve savrulma*, genel olarak sosyal bilimlerin temel uğraşı alanlarından olmuştur. Bu bakımdan “yabancılaşıma” kavramından bahsetmek gerekmektedir. Öncelikli olarak felsefe disiplininin uğraş alanı olan ve sıklıkla düşünsel boyutta analiz edilen *yabancılaşıma*, özünde toplumsal yani sosyolojik bir sorun olarak değerlendirilebilir. Çünkü birey olarak özne-insan, topluma katıldığı süreçlerde tecrübe ettiği ilişkiler ve nesnel belirlenimler neticesinde *yabancılaşıma* sorunu ile karşılaşabilmektedir. Genel bir çerçeveden bakıldığında *yabancılaşıma*, toplumsal yapının şekillendirdiği ve yaşamın neredeyse bütün alanlarını kapsayacak şekilde ilerleyen bir süreci işaret etmesi bakımından oldukça zor kavramsallaştırılmakta; “meta fetişizmi”, “nesneleşme” ve “şeyleşme” kavramlarıyla birlikte anılmaktadır. *Yabancılaşıma* ile *şeyleşme* arasındaki ilişkiler sorunu ise her zaman Marksist düşüncenin odak noktalarından biri olmuştur. Bu çalışmada, yaygın bir şekilde var olan bu kavram karmaşasını netleştirmek adına başta Marx’ın *yabancılaşıma* ve *meta fetişizmi* kavramları ile ilgili düşüncelerinin kaynağına inilmiş, akabinde Marx’ı yeniden yorumlayan ve Marksist teoriye katkıda bulunan Lukacs’ın *Şeyleşme Teorisi* ele alınmıştır. Son olarak büyük oranda Marx’ın ve Lukacs’ın etkisinde kalarak Frankfurt Okulu’nu oluşturan Eleştiri kuramcılarının *yabancılaşıma*, *şeyleşme*, *araçlaşma*, *nesneleşme* süreçleri ile ilgili görüşleri analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özne-Nesne İlişkisi, Yabancılaşıma, Şeyleşme, Marx, Lukacs, Eleştirel Teori.

REINTERPRETATION OF THE SUBJECT-OBJECT RELATIONSHIP IN THE CONTEXT OF MARX'S "ALIENATION" AND LUKACS'S "REIFICATION" THEORIES

Abstract

In an ontological sense, "human" is interpreted as both "me" as an individual and "everything other than me" as a social being. The two-dimensional human being creates the society with which human is in relationship in every respect, with similarities and contrasts. This endless interaction between the individual and society makes it important and necessary to investigate the subject-object relationship in all its aspects. The value judgments that the individual establishes and believes in as true may not always coincide with the value judgments in society. Therefore, producing a common value system can be quite difficult and time consuming. As a matter of fact, *detachment and drift from nature, essence and species*, which has been on the agenda as a phenomenon that concerns human beings and society since the earliest ages of history, has generally been one of the main areas of concern of social sciences. In this regard, it is necessary to talk about the concept of "alienation". *Alienation*, which is primarily the field of study of the discipline of philosophy and is often analyzed in an intellectual dimension, can be considered as an essentially social, that is, sociological problem. Because the human subject, as an individual, may face the problem of *alienation* as a result of the relationships and objective determinations human experiences during the processes of participating in society. When viewed from a general perspective, *alienation* is very difficult to conceptualize as it indicates a process shaped by the social structure and progressing to cover almost all areas of life; It is mentioned together with the concepts of "commodity fetishism", "objectification" and "reification". The problem of the relations between *alienation* and *reification* has always been one of the focal points of Marxist thought. In this study, in order to clarify this widely existing conceptual confusion, we first went into the source of Marx's thoughts on the concepts of *alienation* and *commodity fetishism*, and then Lukacs's *Theory of Reification*, which reinterpreted Marx and contributed to Marxist theory, was discussed. Finally, the views of the Critical theorists who formed the Frankfurt School, largely under the influence of Marx and Lukacs, regarding the processes of *alienation*, *reification*, *instrumentalization* and *objectification* were analyzed.

Key Words: Subject-Object Relationship, Alienation, Reification, Marx, Lukacs, Critical Theory.

YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ E-TİCARET UYGULAMALARININ SATIN ALMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ROLÜNE İLİŞKİN NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Yüksek Lisans Öğrencisi, IRMAK TOSUN¹, Doç. Dr., ÖMER AYDINLIOĞLU²

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım ABD, tosun.irmak@gmail.com – 0009-0000-8689-0937

²Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Yeni Medya ve İletişim Bölümü, oaydinlioglu@cumhuriyet.edu.tr-0000-0001-6718-4850

ÖZET

Mobil cihazlar ve kullanıcı merkezli teknolojiler yapay zekâ ile desteklendiğinde tüketiciye satın alma kararını kolay ve hızlı verebilme gibi avantajlar sunabilmektedir. Bilindiği üzere satın alma davranışı karmaşıktır ve hızlı tüketim kategorisi ürünleri dışında tüketicinin satın alacağı ürüne karar vermesi zaman alabilmektedir. E-ticaret uygulamaları çağımızın pazar yerleri olarak işlev görürken tüketim davranışına da yeni boyutlar kazandırmaktadır. Son zamanlarda yapay zekâ desteğinin bahse konu uygulamalara entegre edilmesiyle birlikte tüketici sitede veya uygulamada gördüğü ürünü sepete atmadan önce üzerinde veya belirli bir mekânda görme, yapay zekâ tarafından seçilen ürün ile uyumlu alternatif ürün önerisi alma veya tamamen tüketicinin talepleri doğrultusunda ürün konfigürasyonu yapabilme imkânı bulunmaktadır. Verilen örnekler başta tüketim anlayışı olmak üzere online alışveriş davranışını değiştirmektedir. Diğer taraftan hali hazırda bazı markalar bahse konu yapay zekâ destekli uygulamaları e-ticaret sitelerinde tüketicinin kullanımına sunmuştur. Bu araştırma ile amaçlanan katılımcıların yapay zekâ destekli e-ticaret uygulamaları ile ilgili görüşlerini toplamak ve incelemektir. Bu doğrultuda Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğrenim gören ve kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen 12 öğrenci odak grup görüşmesine dahil edilmiştir. Katılımcılara ilk olarak daha önce yapay zekâ destekli e-ticaret uygulamalarını kullanıp kullanmadıkları sorusu yöneltilmiştir. Toplam 12 katılımcıdan yedisinin daha önce bu tür uygulamaları kullanmadıklarını belirtmesi üzerine katılımcılara farklı markaya ait yapay zekâ destekli e-ticaret uygulamalarına ait reklamlar izletilmiştir. Katılımcılara ardından yapay zekâ destekli e-ticaret uygulamalarının satın alma davranışları üzerindeki rolüne ilişkin sorular yöneltilmiş ve elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırma yapay zekâ araştırmalarına pazarlama boyutundan katkı sunması açısından önemlidir. Çalışma sonucunda katılımcıların yapay zekâ destekli e-ticaret uygulamalarına yönelik büyük çoğunluğunun bilgi sahibi olmadığı, e-ticaret uygulamaları ile ilgili reklam izletildikten sonra ise görüşlerinin olumlu olduğu, bahse konu e-ticaret uygulamalarını satın alma kararını kolaylaştırması, ürünü önceden deneyimleme imkânı sunması, zamandan tasarruf sağlaması ve ürünü iade etme işleminden tüketiciyi kurtarması gibi gerekçelerle kullanmak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Dijital Pazarlama, E-Ticaret Uygulamaları, Satın Alma Davranışı

TÜKETİM KÜLTÜRÜ ÜZERİNDE REKLAM VE YAPAY ZEKA

Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü Öğrencisi, Ahmet ÇEKİNMEZ ¹
Doç. Dr., Adem YÜCEL ²

¹ Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Niksar Uygulamalı Bilimler Fakültesi,
ahmet.cekimez@gmail.com

² Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Turhal Uygulamalı Bilimler Fakültesi,
admycl@gmail.com

ÖZET

Hızla gelişen ve hayatımızın birçok alanında kullanılan yapay zekânın, tüketim kültürü ve reklam çalışmalarında teknolojik yenilikler ve dijitalleşme ile yaygınlaştığı görülmektedir. Bu yeni teknolojik çağda, bilgisayar teknolojisi sayesinde akıllı cihazlar ve uygulamaların günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmesiyle birlikte tüketim kültürü farklı bir boyuta geçmiştir. Günümüzde internetten yapılan alışverişlerin sıkça yaşandığı bu süreçte tüketicilerin ilgi ve ihtiyaçlarını analiz etme ve tüketicilere göre uygun reklam gösterme gibi çalışmalarda yapay zekâ kullanımı giderek artmıştır. Bu çalışma ile halkla ilişkiler bağlamında tüketim kültüründe reklamın etkisinin yapay zekâ kullanımı ile ne gibi sonuçlar ortaya çıkaracağı, bu konuyla ilgili yapılan çalışmaları ve araştırmaları inceleyerek bu alana katkı yapacak yeni bulgular ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu araştırma dahilinde yapay zekanın, tüketim ve reklam üzerindeki etkileri kullanılan uygulamalar ve sonuçları üzerinden örnekler ile anlatılmıştır. Bu bağlamda yapay zekâ ile tüketim kültüründe reklam üretimi ve yeni öngörüler ve yeni fikirler sağlamış, elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç ve öneriler verilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halkla İlişkiler, Yapay Zekâ, Tüketim Kültürü, Reklam

ADVERTISING AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON CONSUMER CULTURE

ABSTRACT

It is seen that artificial intelligence, which is rapidly developing and used in many areas of our lives, has become widespread with technological innovations and digitalization in consumer culture and advertising studies. In this new technological age, consumption culture has taken a different dimension as smart devices and applications have become an indispensable part of our daily lives thanks to computer technology. Today, the use of artificial intelligence has gradually increased in studies such as analyzing the interests and needs of consumers and showing appropriate advertisements according to consumers in this process where online shopping is frequently experienced. This study aims to reveal new findings that will contribute to this field by examining the results of the effect of advertising in consumer culture with the use of artificial intelligence in the context of public relations and the studies and researches on this subject.

Within the scope of this research, the effects of artificial intelligence on consumption and advertising are explained with examples through the applications used and their results. In this context, artificial intelligence has provided new insights and new ideas in the production of advertisements in consumption culture, and conclusions and suggestions have been tried to be given in line with the findings obtained.

Key Words: Public Relations, Artificial Intelligence, Consumption Culture, Advertisement

PROFESYONEL TURİST REHBERLERİNİN DESTİNASYON MARKA ALGILARININ İŞ TATMİNLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, AYÇA ÇOLAK¹, Dr.Öğr.Üyesi, MUSTAFA ÜNSALAN²

¹Nevşehir Hacıbektas Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ayc.colak@hotmail.com -
0000-0002-3873-4750

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İşletme Fakültesi, munsalan@aybu.edu.tr-0000-0002-
5090-0205

ÖZET

Tarihte insanlar farklı amaçlar için seyahat etmişler, bu seyahatler zamanla çoğalarak bir turizm hareketine dönmüştür. Zaman içinde insanların beklentilerinin değişmesiyle turizm alanları genişlemiştir. Turizm sürekli büyüyen, ülkelere gelir yaratan, sosyal ve kültürel hayatı etkileyen, büyük istihdam ve gelişme imkanı sağlayan bir sektör haline gelmiştir. Bu büyük sektörün pek çok paydaşı bulunmakla birlikte, en önemli paydaşlarından biri turist rehberleridir. Turist rehberleri birer kültür elçisi olarak ülkeleri hakkında çevirmenlik, yol göstericilik, tanıtım, sürdürülebilirlik gibi pek çok görevi üstlenerek mesleklerini icra etmektedirler. Ziyaretçi ile en çok muhatap olan paydaş olan turist rehberleri, ziyaretçi memnuniyetini etkileyen en büyük etkenlerden biridir. Dolayısıyla ziyaretçi memnuniyetinin rehberin duyduğu iş tatminine bağlı olarak olumlu ya da olumsuz olarak etkileneceği söylenebilir. Destinasyonların önemi arttıkça turizmi etkileyen başka bir unsur haline gelmiştir. Ziyaretçilerin ilgisini çekmek üzere destinasyon markalaşmasının da önemi artmıştır. Destinasyonun ne derece ilgi çekici, gelişmiş ve iyi tanıtılmış ise aldığı ziyaret sayısı ve memnuniyet derecesi o derece artmaktadır. Sahada en çok görev üstlenen paydaş olarak rehberlerin destinasyon markalaşması üzerindeki algıları çalışma alanlarını, çalışma yöntem ve tercihlerini; dolayısıyla iş tatminlerini etkilemektedir. Yapılan bu çalışma ile destinasyon marka algıları ve iş tatmini değişkenleri ele alınarak özgün bir model ile literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda bu çalışma profesyonel turist rehberlerinin destinasyon marka algılarının, iş tatminleri üzerine etkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu çalışma teorik ve uygulama olmak üzere iki kısımdan oluşacaktır. Çalışmanın uygulama kısmı Türkiye geneli profesyonel turist rehberleri üzerinde gerçekleştirilecek ve anketler online platformlar aracılığıyla uygulanacaktır. Araştırmaya katılanlardan elde edilen veriler ilgili paket programlarla değerlendirilecek, hipotez testleri için istatistiki analizler yapılacak ve öneriler sunulacaktır. Gelecekteki çalışmalarda turist rehberlerinin destinasyon marka algılarının iş tatmini üzerine etkisi Türkiye coğrafi bölgeleri üzerinden bölgesel bazlı incelenerek çalışmaların derinleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler :Profesyonel Turist Rehberliği, Destinasyon Markalaşması, Destinasyon Marka Algısı, İş Tatmini.

THE EFFECT OF DESTINATION BRAND PERCEPTIONS OF PROFESSIONAL TOURIST GUIDES ON JOB SATISFACTION

ABSTRACT

Throughout history, people have traveled for different purposes, and these travels have increased over time and turned into a tourism movement. Tourism areas have expanded over time as people's expectations changed. Tourism has become a sector that is constantly growing, creates income for countries, affects social and cultural life, and provides great employment and development opportunities. One of the most important stakeholders of tourism is tourist guides. Tourist guides practice their professions as cultural ambassadors, undertaking many tasks such as translation, guidance, promotion and sustainability of their countries. Tourist guides, who interact most with visitors, are one of the biggest factors affecting visitor's satisfaction. Therefore, it is possible that the guide's job satisfaction can affect the visitor's satisfaction. As the destination gains importance, it becomes another factor affecting tourism. The more interesting, developed and well-promoted the destination is, the more the number of visits and the degree of satisfaction it receives increases. As the stakeholders who undertake the most duties in the field, guides have perceptions on destination branding and this perception affects their work areas, working methods and preferences, and therefore their job satisfaction. This study aimed to contribute to the literature with an original model by addressing destination brand perceptions and job satisfaction variables. This study will consist of two parts: theoretical and practical. The practical part of the study will be carried out on professional tourist guides throughout Türkiye and surveys will be applied through online platforms. The data obtained from the participants will be evaluated with relevant package programs, statistical analyzes will be made for hypothesis tests and recommendations will be presented. In future studies, it is recommended to deepen the studies by examining the effect of tourist guides' destination brand perceptions on job satisfaction on a regional basis through the geographical regions of Türkiye.

Keywords: Professional Tourist Guidance, Destination Branding, Destination Brand Perception, Job Satisfaction.

İŞLETME YÖNETİCİLERİNİN İŞLETMELERİNDEKİ İNOVASYON ENGELLERİNE DAİR ALGILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Semra ÇEVİK¹, Murat ARSLANOĞLU², Fatih ÇAĞIRANKAYA³

¹Teknorot Otomotiv Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş., semra.cevik@teknorot.com - ORCID
ID: 0009-0003-5842-2468

²Teknorot Otomotiv Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş., murat.arslanoglu@teknorot.com -
ORCID ID: 0000-0003-2995-9699

³Teknorot Otomotiv Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş., fatih.cagirankaya@teknorot.com -
ORCID ID: 0000-0002-3537-1659

ÖZET

İş dünyasında, sürdürülebilir rekabet avantajı elde etme ve koruma çabaları, organizasyonların inovasyonu stratejik bir öncelik olarak benimsemelerine neden olmaktadır. İnovasyon, statik iş modellerini aşarak, sürekli değişen pazar şartlarına uyum sağlama ve üstün rekabet avantajları elde etme amacını taşıyan bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, işletmelerin başarısı giderek artan bir şekilde, yöneticilerin ve liderlerin inovasyonu stratejik bir şekilde yönetme yeteneklerine bağlıdır. İnovasyon, organizasyonların rekabet avantajlarını güçlendirmek ve sürdürmek adına kritik bir unsurdur. Yeni fikirlerin, süreçlerin ve ürünlerin sürekli olarak geliştirilmesi, işletmelerin dinamik bir iş ortamında rekabet avantajı elde etmelerine olanak tanır. Stratejik yönetim bağlamında, işletme liderlerinin inovasyonu stratejik bir araç olarak kullanma yetenekleri, organizasyonun uzun vadeli başarısını şekillendirir. İnovasyon, yalnızca ürün ve hizmet geliştirme süreçleriyle sınırlı olmaksızın, aynı zamanda organizasyonel kültürdeki değişiklikleri de içerir. Bu bağlamda, liderlerin inovasyonu teşvik etme, destekleme ve etkili bir şekilde yönetme becerisi, organizasyonun inovasyon kapasitesini şekillendirmede önemli bir rol oynar. Liderlerin inovasyonu stratejik bir hedef olarak benimsemesi, organizasyonun geleceğe yönelik hazırlıklarını güçlendirebilir. İnovasyonu sınırlayan faktörlerin tespit edilmesi ve aşılması, yöneticilerin üzerine düşen önemli bir sorumluluktur. Finansal kısıtlamalardan organizasyon kültürüne kadar çeşitli engeller, inovasyon sürecini etkileyebilir. Bu noktada, işletme yöneticilerinin bu engelleri doğru bir şekilde anlamaları ve etkili bir şekilde yönetmeleri, organizasyonun inovasyon hedeflerine ulaşmasında kritik bir rol oynar.

Bu çalışmada, Düzce ilinde, süspansiyon ve yönlendirme parçaları üreticisi olarak binek ve hafif ticari araç segmentindeki yenileme pazarında faaliyet gösteren 4100' den fazla çalışan ile hizmet veren Avrupa'nın en büyük üreticisi konumunda olan TEKNOROT firması

yöneticilerinin inovasyonun önündeki engellere dair algıları ele alınmaktadır. İnovasyonun işletmeler ve rekabet içindeki rolü, yönetici ve lider rolleri, inovasyon tanımları ve engellerin tespitinin önemi gibi temel konular, araştırmanın genel çerçevesini belirler. Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı, işletme yöneticilerinin kendi işletmelerindeki inovasyon engellerini nasıl algıladıklarını anlamaktır. Bu bilgiler ışığında, işletme liderlerine ve araştırmacılara, inovasyon yönetimi konusunda daha iyi bilgi ve stratejik bir perspektif sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, İnovasyon Engelleri, Yönetici, İnovasyon Algısı.

INVESTIGATING THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA MARKETING ON WORD OF MOUTH COMMUNICATION

İbrahim AYDIN¹, Zübeyir ÇELİK², Reha SAYDAN³

¹ Assoc. Prof., Van Yüzüncü Yıl University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, aydnibrhm@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0720-364X

² Assoc. Prof., Van Yüzüncü Yıl University, Erciş Faculty of Business Administration, zubeyircelik1@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1692-9378

³ Prof., Van Yüzüncü Yıl University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, rsaydan@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8091-9396

ABSTRACT

Word of mouth communication (WOMC) is seen as much more reliable compared to other marketing communication activities carried out by the business. In this regard, it is important to examine the concepts that will have a positive or negative effect on WOMC, which is valuable in terms of marketing science. The aim of this study is to investigate the effect of social media marketing (SSM) on WOMC. The data used in the study was collected through an online survey. The population of the study is those who know a clothing brand. The sample is 109 people from Turkey. The sample was reached using the convenience sampling method. Simple linear regression was used to analyze the data obtained. According to the results obtained, SMM has a positive effect on WOMC. Word of mouth communication is a very important concept in terms of marketing activities. Depending on the results obtained from the study, it is recommended that businesses carry out their marketing activities more intensively on social media.

Keywords: Social Media Marketing, Word of Mouth Communication, Marketing Communication

THE EFFECTS OF BRAND TRUST, BRAND LOVE AND BRAND LOYALTY ON WORD-OF-MOUTH COMMUNICATION INTENTION

Zübeyir ÇELİK¹, İbrahim AYDIN², Reha SAYDAN³

¹ Assoc. Prof., Van Yüzüncü Yıl University, Erciş Faculty of Business Administration,
zubeyircelik1@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1692-9378

² Assoc. Prof., Van Yüzüncü Yıl University, Faculty of Economics and Administrative
Sciences, aydnibrhm@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0720-364X

³ Prof., Van Yüzüncü Yıl University, Faculty of Economics and Administrative Sciences,
rsaydan@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8091-9396

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the effects of brand trust (BT), brand love (BL) and brand loyalty (BLY) on word-of-mouth communication intention (WOMCI). Data was collected from 208 people in the target population using an online survey. The research model was tested by running structural equation modeling. It has been supported that the research model has structural validity. The results confirm that the positive effects of BT, BL, and BLY on WOMCI are significant. In other words, according to the results, bank customers' WOM communication intentions increase depending on brand trust, brand love and brand loyalty. A discussion of these results is provided in the study.

Keywords: Brand Trust, Brand Love, Brand Loyalty, WOM Communication Intention.

YEŞİL TEDARİK ZİNCİRİ YÖNETİMİ VE UYGULAMALARI

Arş. Gör, İBRAHİM KADİR DEMİR ¹, Doç. Dr., YUSUF ERSOY ² Doç. Dr., ALİ
TEHCİ ³

¹ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, İ.İ.B.F, ikdemir@agri.edu.tr- 0000-0003-3277-9795

² Muş Alparslan Üniversitesi, Malazgirt MYO, y.ersoy@alparslan.edu.tr- 0000-0002-0106-
1695

³Ordu Üniversitesi, Fatsa Deniz Bilimleri Fakültesi, a.tehci@odu.edu.tr- 0000-0001-9949-
2794

ÖZET

Sanayileşmeye bağlı olarak doğal kaynakların azalmaya başlaması ve çevreyle ilgili konularda sorunların giderek çoğalması ile birlikte yeşil tedarik zinciri uygulamalarının göz ardı edilemeyeceği anlaşılmış ve işletmeler, sağlıklı, güvenli ve çevreye daha az düzeyde zarar verebilecek ürünler üretmeye yönelmişlerdir. Bu yönelim beraberinde, çevre kirliliğini olabildiğince azaltan üretim sistemlerinin kurulmasını ve tehlikeli atıkların minimum seviyeye indirgenmesini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca işletmeler, yeşil tedarik zinciri uygulamaları sayesinde müşteri ilişkilerini geliştirmiş, kaynak kullanımı verimliliklerini artırmış ve rekabet avantajı yakalamışlardır. Bu çalışmanın amacı, Yeşil Tedarik Zinciri Yönetimi (YTZY) ve faaliyetleri, Yeşil Tedarik Zinciri Uygulamaları (YTZU) kavramlarını açıklamaktır. Bu amaca yönelik olarak çalışmada yeşil tedarik zinciri yönetimindeki engellere ve yeşil tedarik zinciri yönetiminin avantajlarına, yeşil tedarik zinciri performansına değinilmiştir. Bu çalışma, YTZY kavramının çevresel sorumlulukların yerine getirilmesi ve gelecek için daha yaşanılabilir bir dünya bırakılabilmesi adına hayati öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tedarik Zinciri Yönetimi, Yeşil Tedarik Zinciri, Yeşil Tedarik Zinciri Uygulamaları, Yeşil Faaliyetler,

ABSTRACT

With the decrease in natural resources due to industrialization and the increasing number of environmental problems, it has been understood that green supply chain practices cannot be ignored and businesses have turned to producing products that are healthy, safe and less harmful to the environment. This orientation has brought with it the establishment of production systems that reduce environmental pollution as much as possible and the minimization of hazardous wastes. In addition, businesses have improved their customer relations, increased their resource utilization efficiency and gained a competitive advantage thanks to GSCM applications. The purpose of this study is to explain the concepts of Green Supply Chain Management (GSCM) and its activities, Green Supply Chain Applications (GSCA). For this purpose, the study addresses the obstacles in green supply chain management, the advantages of green supply chain management, and green supply chain performance. This study reveals that the concept of GSCA is of vital importance in fulfilling environmental responsibilities and leaving a more livable world for the future.

Keywords : Supply Chain Management, Green Supply Chain, Green Supply Chain Applications, Green Operations

TASARRUF MU ÇEVRECİ TÜKETİM Mİ? SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç.Dr. HAKAN KİRACI¹ , NİHAL KUZYAKA²³

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye İşletme Fakültesi, hakan.kiraci@mu.edu.tr –
0000-0001-9230-3102

² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye İşletme Fakültesi, nihal_kzyka@icloud.com –
0009-0000-5473-3873

³ Birinci yazarın akademik danışman ve ikinci yazarın yürütücü olduğu TÜBİTAK 2209-A
Projesinden (2022/1 Dönemi Proje No:1919B012204871) türetilmiştir.

ÖZET

Gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılamalarını teminat altına alarak, günümüzde gereksinim ve istekleri karşılayacak tüketim yollarının aranmasını öneren sürdürülebilir tüketim düşüncesi, sergilenecek tüketim eylemlerine “doğaya uyum” koşulunu eklemektedir. Ancak bu şekilde insanoğlunun çabasıyla bozulan ekolojik denge yeniden kurulabilecek ve kendi geleceğine ilişkin tehditler ortadan kaldırılabilir. Bu çalışmada, bireysel düzeyde sürdürülebilir tüketim davranışları incelenmekte, bireylerin kendi evlerindeki ve otel/cafe/restoran gibi dış ortamlardaki “sürdürülemez” nitelikli tüketim düzeyleri karşılaştırılmaktadır. Söz konusu tüketim düzeyleri arasındaki farklılıkları saptamak, ekonomik ve ekolojik kaygılarla yapılan tüketim davranışlarını ayırt etme amacına hizmet etmektedir. Ayrıca, bireylerin ekolojik çevre karşıtı tutumlarının bu tüketim eylemleri üzerindeki olası etkileri ortaya konmaktadır. Muğla ili Fethiye ilçesindeki 376 lise öğrencisinden toplanan veriler analiz edilmekte ve sürdürülebilir tüketim hareketinin ekolojik ve ekonomik yönleri hakkında ipuçları ortaya konmaktadır. Yapılan araştırma sonucunda, sürdürülemez nitelikli tüketim davranışlarının dışarıda daha fazla sergilendiği, ekolojik çevre karşıtı tutumların dışarıda gerçekleştirilen sürdürülemez nitelikli davranışlarla daha fazla ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Her ne kadar sürdürülebilir tüketimin kuramsal altyapısı ve sürdürülebilir tüketim öncülleri konusunda pek çok ulusal ve uluslararası bilimsel çalışma yapılmış olsa da, içinde bulunulan ortama göre tüketim davranışlarının karşılaştırılıyor olması bu araştırmanın özgünlüğünü yansıtmaktadır. Bu araştırmadan elde edilen bulgular, sürdürülebilir tüketimin paydaşları olan STK’lar, işletmeler, kamu kuruluşları ve elbette çevre örgütlerinin politikalarının belirlenmesine destek olacak veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, sürdürülebilir tüketim, ekoloji, yeşil tüketim.

BİR BAĞIŞ TOPLAMA ARACI OLARAK LÖSEV KURUMSAL WEB SİTESİ

Prof. Dr. Hasret AKTAŞ¹, Arş. Gör. Kahraman Kağan KAYA²

¹Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, h.aktas@selcuk.edu.tr - 0000-0003-4217-4941

²Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, kkagan.kaya@selcuk.edu.tr - 0000-0002-6156-5027

ÖZET

Kurumsal web sitesi, ihtiyaç duyduğu bağışları elde edebilme noktasında sivil toplum kuruluşlarına son derece büyük bir fırsat sağlamaktadır. Araştırmanın amacı, LÖSEV (Lösemili Çocuklar Vakfı) kurumsal web sitesinin bağış toplama noktasında ne ölçüde başarılı bir şekilde kullanıldığının ortaya koyulabilmesidir. Araştırma sonucunda LÖSEV kurumsal web sitesinde, Eğitim kategorisindeki unsurlardan iki tanesinin yer aldığı, bir tanesinin ise bulunmadığı bulgusu elde edilmiştir. Çalışma neticesinde LÖSEV kurumsal web sitesinde, Hesap Verebilirlik kategorisindeki unsurlardan iki tanesinin yer aldığı, bir tanesinin ise kısmen bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda LÖSEV kurumsal web sitesinde, Erişilebilirlik kategorisindeki üç unsurdan tamamının yer aldığı bulgusu elde edilmiştir. Çalışma neticesinde LÖSEV kurumsal web sitesinde, Etkileşim kategorisindeki unsurlardan iki tanesinin yer aldığı, bir tanesinin ise bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: LÖSEV, Kurumsal Web Sitesi, Bağış Toplama

LÖSEV CORPORATE WEBSITE AS A FUNDRAISING TOOL

ABSTRACT

The corporate website provides a great opportunity for non-governmental organizations to obtain the donations they need. The aim of the research is to reveal how successfully the LÖSEV (Foundation for Children with Leukemia) corporate website is used at the point of fundraising. As a result of the research, it was found that two of the elements in the Education category are included in the LÖSEV corporate website, and one of them is not. As a result of the study, it was concluded that two of the elements in the Accountability category are included in the LÖSEV corporate website, and one of them was partially found. As a result of the research, it was found that all three elements in the Accessibility category are included in the LÖSEV corporate website. As a result of the study, it was concluded that two of the elements in the Interaction category are included in the LÖSEV corporate website, and one of them did not.

Keywords: LÖSEV, Corporate Website, Fundraising

BASINDA CUMHURİYET'İN 100. YILININ SUNULUŞUNA DAİR BİR İNCELEME

DOÇ. DR. MELTEM ŞAHİN HASSAN ¹, DOÇ. DR. FİLİZ YILDIZ ²

¹ Erciyes Üniversitesi, İletişim Fakültesi, meltemsahin@erciyes.edu.tr- 0000-0003-0337 1678

² Çukurova Üniversitesi, İletişim Fakültesi, filizyildiz@cu.edu.tr- 0000-0002-1206-4314

ÖZET

Kurtuluş Savaşı'nın zaferle sonuçlanmasının ardından, Mustafa Kemal Atatürk tarafından temelleri atılan yeni Türkiye'nin tarihinde, cumhuriyetin ilanı en büyük inkılap olarak nitelendirilmektedir. Cumhuriyet, salt siyasal rejim değişikliğinin ötesinde, tam bağımsız ve çağdaş bir ulus hedefinin de mihenk taşı olmuştur. Cumhuriyet rejimini en ileri hükümet ve devlet şekli olarak gören Atatürk, bu konuda büyük bir kararlılık sergilemiş, devlet şekliyle ilgili 1921 Anayasasında bulunan hükümleri değiştiren yasa tasarısını bizzat hazırlamıştır. 29 Ekim 1923 günü de mecliste sunulan bu yasa tasarısı ve cumhuriyetin ilanına ilişkin önerge, kabul edilmiş ve böylece yeni Türkiye'nin yönetim biçiminin cumhuriyet olduğu resmen ilan edilmiştir. Rejim değişikliğinin ardından, bazı kesimlerin sert muhalefeti ve yıpratma süreci ile karşılaşmıştır. Bazı basın kuruluşları ve gazeteciler de cumhuriyetin ilanına muhalefet edenler arasındadır. Ulus devletin daha kuruluş aşamasında, özellikle basından gelen muhalefet, kurucu iktidar ile gazeteciler arasındaki ipleri germiş ve sancılı bir süreç başlamıştır. Bugün de bazı medya mecralarında cumhuriyet rejimi ve cumhuriyetin kurucu değerlerine yönelik karşıt söylemlerin yeniden üretilerek dolaşıma sokulduğu görülmektedir.

Türkiye'de basının, 100. yılında cumhuriyete yönelik yaklaşımını betimlemeye yönelik bu çalışmanın örneğini, *Oksijen, Sözcü, Cumhuriyet, Takvim, Posta, Akşam, Milliyet, Hürriyet* ve *Sabah* gazetelerinin 29 Ekim 2023 tarihli sayıları ve bu güne özgü çıkarılan ekleri oluşturmakta olup, elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile incelenmiştir. Çalışma kapsamında gazetelerin reklâmlar dahil olmak üzere tüm içerikleri incelenerek cumhuriyetin 100. yılının basında nasıl çerçvelendiği saptanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, cumhuriyetin 100. Yılı, cumhuriyet rejimi

YARDIMSEVERLİĞİN PROSOSYAL DAVRANIŞLARA ETKİSİNDE POZİTİF PSİKOLOJİNİN ARACI ROLÜ

Eylül Tuğba DİLEK¹, Prof. Dr. Muhsin HALİS²

¹ Kocaeli Üniversitesi, İşletme Fakültesi, 226211002@kocaeli.edu.tr

ORCID:0009-0007-9098-0303

² Kocaeli Üniversitesi, İşletme Fakültesi, muhsin.halis@kocaeli.edu.tr

ORCID:0000-0001-9495-5083

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; çalışanların, örgütlerdeki yardımsever tutumlarının prososyal davranışlarıyla ilişkisini incelemek ve bu ilişkide pozitif psikolojilerinin aracı rolü olup olmadığını belirlemektir. Farklı sektörlerdeki çalışanlar üzerinde yapılan bu çalışmanın örnekleme İstanbul ve İzmir'deki kamu ve özel firmalardan rastgele seçilen 135 kişiden oluşmaktadır. Veri toplamak için oluşturulan anket toplam 56 soru olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır. Anketteki sorular 5'li likert tarzında hazırlanmıştır. Çalışanların örgütteki yardımseverlik tutumlarını ölçmek için “Yardımseverlik Tutum Ölçeği”, çalışanların örgütteki olumlu davranışlarla başkalarına yarar sağlama niyetlerini ölçmek için “Prososyal Davranış Ölçeği” ve çalışanların onları artı hale taşıyan pozitif psikolojiye sahip olup olmadıklarını ölçmek için de “Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler toplandıktan sonra, SPSS ile değişkenlerin güvenilirliği incelenmiş, normallik analizi yapılmış, daha sonra değişkenlerin korelasyonları hesaplanmış ve son olarak da hem SPSS ile ve hem de Hayes'in Process Macro uygulaması ile regresyon analizleri yapılmıştır. Araştırma sonucunda pozitif psikoloji; yardımseverlik ile prososyal davranışlar arasında kısmi aracı etkiye sahip bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar, pozitif psikoloji ve örgütsel vatandaşlık davranışı ile ilgili ulusal ve uluslararası literatürde yapılan araştırma sonuçlarıyla paralellik gösterse de çalışmada birlikte ölçülen değişkenlerden elde edilen sonuçların literatüre yeni bir yol haritası olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Prososyal Davranışlar, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı, Yardımseverlik (Özgecilik), Pozitif Psikoloji, Öznel İyi Oluş

THE MEDIATING ROLE OF POSITIVE PSYCHOLOGY IN THE EFFECT OF BENEVOLENCE ON PROSOCIAL BEHAVIOR

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the relationship between employees benevolent attitudes in organizations and their prosocial behaviors and to determine whether positive psychology plays a mediating role in this relationship. The sample of this study, which was conducted on employees in different sectors, consists of 135 people randomly selected from public and private firms in Istanbul and Izmir. The questionnaire created to collect data consists of three parts with a total of 56 questions. The questions in the questionnaire were prepared in 5-point Likert style. The "Benevolence Attitude Scale" was used to measure employees' benevolence attitudes in the organization, the "Prosocial Behavior Scale" was used to measure employees' intentions to benefit others through positive behaviors in the organization, and the "Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale" was used to measure whether employees have positive psychology that makes them positive. After the data were collected, the reliability of the variables was examined with SPSS, normality analysis was performed, then the correlations of the variables were calculated and finally regression analyses were performed both with SPSS and Hayes Process Macro application. As a result of the study, positive psychology was found to have a partial mediating effect between benevolence and prosocial behaviors. Although the results obtained are in line with the results of the studies conducted in the national and international literature on positive psychology and organizational citizenship behavior, it is thought that the results obtained from the variables measured together in the study will be a new road map for the literature.

Keywords: Prosocial Behaviors, Organizational Citizenship Behavior, Altruism, Positive Psychology, Subjective Well-Being

INDIVIDUAL ECOLOGICAL FOOTPRINT: THE CASE OF ADANA, TURKEY

Arş. Gör., SEVİM GÜLİN DEMİRBAŞ¹, Doç. Dr. ,SELİM GÜNDÜZ

¹ Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, İşletme Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitü, sgkiral@atu.edu.tr - 0000-0003-3878-0332

Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, İşletme Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitü, sgunduz@atu.edu.tr - 0000-0001-5289-6089

SUMMARY

Ecological Footprint is a technique created to detect ecological balances that are adversely affected by human activities and to estimate how much they will be required to restore them to the ecosystem. The study analyzed the survey data of individuals living in Adana to determine their individual ecological footprints.

A survey assessing the ecological footprint of each individual was conducted on the respondents. The survey is comprised of two components. The initial component has five inquiries pertaining to demographic data: gender, age, educational attainment, income, and car ownership status. The second section of the survey consists of a total of 15 questions, divided into three categories: food (2 questions), housing (8 questions), and public transportation (5 questions).

These questions have been designed to align with the components of the ecological footprint. The t-test was employed to assess the presence of a significant disparity between footprints and factual data in variables with two subcategories, while the ANOVA test was utilized to compare variables with more than two subcategories. When normality was not reached, non-parametric tests were used to complete the analyses. The variables' significance levels were evaluated by using their probability (p value) values. Based on the findings, it was determined that people living in Adana have a higher ecological footprint than the average ecological footprint of Turkey. Another research finding indicates that the ecological footprint varies according on gender and income.

Key Words: Ecological Footprint, Individuals' Ecological Footprint, Ecological Awareness, Applied Statistics.

ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YAKLAŞIMIYLA BANKA PERFORMANSININ İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Gülay DEMİR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sivas, Türkiye

gulaydemir@cumhuriyet.edu.tr ORCID ID: 0000-0002-3916-7639

ÖZET

Bu çalışma, Halk Bankası A.Ş.'nin performansını objektif bir şekilde değerlendirmek amacıyla çok kriterli karar verme yöntemlerini kullanmaktadır. Özellikle, Modified Preference Selection Index (MPSI) ve Multi-Objective Optimization on the basis of Simple Ratio Analysis (MOOSRA) gibi yöntemlerinin kullanıldığı hibrit bir model önerilmiştir.

MPSI yöntemi, farklı kriterler arasındaki ilişkileri değerlendirerek önem sıralaması yapmaya odaklanırken, Halk Bankası A.Ş.'nin performansını belirlemek için kredi riski, likit aktifler oranı, özsermaye karlılığı, iflas riski, gelir gider oranı, aktif büyüme oranı, sermaye oranı, kredilendirme, mevduat oranı, net faiz geliri, faiz dışı gelirler oranı gibi kriterler dikkate alınmıştır. Bu kriterler, bankanın stratejik hedefleriyle uygunluğunu belirlemede kritik bir rol oynar.

MOOSRA yöntemi ise fayda ve maliyet özellikli kriterlerin değerlendirilmesine olanak sağlar. Bu çalışmada, Halk Bankası A.Ş.'nin 2008-2021 performansı MOOSRA yöntemiyle analiz edilmiştir. Sonuçlar, bankanın en güçlü ve zayıf yıllarını belirleyerek stratejik adımların atılmasına yardımcı olabilir.

Çalışma, performansın değerlendirilmesi için kullanılan kriterlere objektif ağırlık katsayılarını MPSI yöntemiyle tespit etmiştir. Bulgular, faiz dışı gelirler oranının performans değerlemesinde en önemli kriter olduğunu göstermektedir. Ayrıca, MOOSRA yöntemine dayalı sıralama sonuçları, Halk Bankası A.Ş.'nin değerlendirilen kriterler açısından en başarılı yılının 2015 olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Halk Bankası A.Ş., verimlilik performansı, MPSI, MOOSRA.

BANK PERFORMANCE REVIEW USING A MULTI-CRITERIA DECISION- MAKING APPROACH

ABSTRACT

This study utilises multi-criteria decision making methods to objectively evaluate the performance of Halk Bank In particular, a hybrid model using Modified Preference Selection Index (MPSI) and Multi-Objective Optimisation on the basis of Simple Ratio Analysis (MOOSRA) is proposed.

While the MPSI method focuses on ranking the importance by evaluating the relationships between different criteria, criteria such as credit risk, liquid assets ratio, return on equity, bankruptcy risk, income and expense ratio, asset growth rate, capital ratio, lending, deposit ratio, net interest income, non-interest income ratio are taken into consideration to determine the performance of Halk Bank. These criteria play a critical role in determining the bank's compliance with its strategic objectives.

MOOSRA method allows the evaluation of criteria with benefit and cost characteristics. In this study, Halk Bank's 2008-2021 performance is analysed by MOOSRA method. The results can help to take strategic steps by identifying the strongest and weakest years of the bank.

The study determined the objective weighting coefficients for the criteria used for performance evaluation using the MPSI method. The findings show that the non-interest income ratio is the most important criterion in performance evaluation. In addition, the ranking results based on the MOOSRA method reveal that Halkbank's most successful year in terms of the evaluated criteria is 2015.

Keywords: Halk Bank, efficiency performance, MPSI, MOOSRA.

KATILIM BANKALARININ PANDEMİ ÖNCESİ VE COVID-19 SÜRECİNDEKİ PERFORMANSI: ÇOK KRİTERLİ DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Gülay Demir

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sivas, Türkiye

gulaydemir@cumhuriyet.edu.tr ORCID ID: 0000-0002-3916-7639 GSM: 05377809688

ÖZET

Bu çalışma, katılım bankalarının pandemi öncesi ve COVID-19 sürecindeki performansını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, çok kriterli değerlendirme yöntemleri kullanılarak bankaların performansı analiz edilecektir. Özellikle, pandemi öncesinde ve pandemi döneminde bankaların karşılaştırmalı analizi üzerinde odaklanılacak ve belirli kriterlerin performans üzerindeki etkisi incelenecektir. Bu değerlendirme, katılım bankalarının kriz dönemlerindeki dayanıklılığını ve stratejik yönetimini anlamak adına önemli bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu makale, yabancı sermayeli katılım bankalarının Method based on the Removal Effects of Criteria (MEREK) ve Measurement of Alternatives and Ranking according to COMpromise Solution (MARCOS) yöntemleriyle pandemi öncesi ve COVID-19 sürecindeki nasıl değerlendirilebileceğini detaylı bir şekilde ele almaktadır. Bankaların finansal performansı, toplanan fonlar, kullanılan fonlar, takipteki alacaklar, toplam aktifler, özkaynaklar, net kâr, personel sayısı, şube sayısı gibi çeşitli kriterler değerlendirmenin temelini oluşturur. COVID-19 öncesi için 2019 verileri ve COVID-19 esnası için 2020 yılına ait finansal göstergeler kullanılarak analiz edilmiştir.

Çalışmada finansal performansının ölçülmesi amacıyla seçilmiş olan kriterlere ilişkin objektif ağırlık katsayıları MEREK yöntemi kullanılarak tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular finansal performansı için pandemi öncesi ve COVID-19 sürecinde en önemli kriterinin “kullanılan fonlar” kriteri olduğunu ortaya koymaktadır. Analiz kapsamında incelenen bankalara ilişkin MARCOS yöntemine ait sıralama sonuçları ise pandemi öncesi ve COVID-19 sürecinde Kuveyt Türk Katılım Bankası kullanılan kriterler açısından en başarılı katılım bankası olduğunu göstermektedir. Bu makale, katılım bankacılığı sektöründe objektif bir bakış açısı sunmayı amaçlarken ve bu yöntemlerin banka performansı değerlendirmesindeki etkinliğini göstermeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Katılım bankası, performans analizi, COVID-19, MEREK, MARCOS.

PERFORMANCE OF PARTICIPATION BANKS BEFORE THE PANDEMIC AND DURING COVID-19: A MULTI-CRITERIA EVALUATION

ABSTRACT

This study aims to evaluate the performance of participation banks before the pandemic and during the COVID-19 pandemic. In the study, the performance of banks will be analysed using multi-criteria evaluation methods. In particular, the focus will be on the comparative analysis of banks before and during the pandemic, and the impact of certain criteria on performance will be examined. This evaluation aims to make an important contribution to understanding the resilience and strategic management of participation banks in times of crisis.

This article discusses in detail how foreign-capitalised participation banks can be evaluated with the M_Ethod based on the Removal Effects of Criteria (MEREC) and Measurement of Alternatives and Ranking according to COmpromise Solution (MARCOS) methods before the pandemic and during the COVID-19 process. The financial performance of banks is based on various criteria such as funds collected, funds disbursed, non-performing loans, total assets, shareholders' equity, net profit, number of personnel, and number of branches. It is analysed using 2019 data for pre-COVID-19 and 2020 financial indicators for during COVID-19.

In the study, objective weight coefficients for the criteria selected to measure financial performance were determined using the MEREC method. The findings obtained reveal that the most important criterion for financial performance before the pandemic and during the COVID-19 period is the "funds allocated" criterion. The ranking results of the MARCOS method for the banks examined within the scope of the analysis show that Kuv_eyt T_urk Participation Bank is the most successful participation bank in terms of the criteria used in the pre-pandemic and COVID-19 period. This article aims to provide an objective perspective on the participation banking sector and aims to demonstrate the effectiveness of these methods in evaluating bank performance.

Keywords: Participation bank, performance analysis, COVID-19, MEREC, MARCOS.

YEŞİL MUTABAKAT BAĞLAMINDAKİ FİNANSAL KONULAR

Öğr. Gör. Dr. Murat DEDEOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Özalp Meslek Yüksekokulu,
ORCID No: 0000-0002-2287-6201 mdedeoglu@yyu.edu.tr

ÖZET

Her bir insanın artık açıkça hissettiği değişikliklerden biri haline gelmiş olan iklim konusu hepimizin canını sıkmaya devam ediyor. Gerek dünyada gerekse de ülkemizde yaşanan iklim değişiklikleriyle mücadele etmek her bir birey için mecburiyet haline gelmiştir. Bu sebeple söz konusu değişikliklere mücadele yolları araştırılmış ve “Yeşil Mutabakat” kapsamında eylem planları devreye sokulmuştur.

Ülkemizde bu konuyla alakalı ilk önemli adım 2004’te gerçekleşmiş “Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi” olmuştur. Daha sonra 2015 yılında Paris şehrinde düzenlenen 21. Taraflar Konferansında “Paris Anlaşması” kabul edilmiştir. Ülkemiz, söz konusu olan bu anlaşmayı 22 Nisan 2016 tarihinde, New York’ta düzenlenen ve 175 ülke temsilcisiyle birlikte imzalamıştır. 6 Ekim 2021 tarihinde onay verilen bu anlaşma 10 Kasım 2021 tarihinde ülkemizde yürürlüğe girmiştir. Türkiye olarak net sıfır emisyon hedefi olarak 2053 yılı belirtilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından 6 Ekim 2023 tarihinde 2022 yılı “Yeşil Mutabakat Eylem Planı Yıllık Faaliyet Raporu” yayınlanmıştır. Bu eylem planı dokuz başlıktan oluşmakta olup; “yeşil ve dögüsel ekonomi” ve “yeşil finansman” konuları ekonomik hayatta dikkat çekmektedir.

Sürdürülebilir olarak kabul edilen yeşil üretim sayesinde üretim sürecinin bilinçli bir şekilde yapılması ve çevrenin korunmasının öncelenmesi mümkün olmaktadır. Bununla beraber ömrünü tamamlamış ürünlerin geri kazandırılması da hedeflenmektedir. Yeşil bankacılık ve yeşil finansal teknolojiler ile de hem çevrenin korunması hem de israfın önlenerek işletme karlılığının artırılması çabalarını içinde barındırmaktadır. Bu sayede özellikle bankacılıkta dijital çözümler geliştirilerek sürdürülebilir bir ortam sağlanmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, yeşil mutabakat, yeşil teknolojiler

ABSTRACT

The climate issue, which has become one of the changes that every person clearly feels, continues to bother us all. It has become an obligation for every individual to fight against climate changes both in the world and in our country. For this reason, ways to combat these changes have been researched and action plans have been put into effect within the scope of the "Green Deal".

The first important step regarding this issue in our country was the "United Nations Framework Convention on Climate Change", which took place in 2004. Later, the "Paris Agreement" was adopted at the 21st Conference of the Parties held in Paris in 2015. Our country signed this

agreement together with 175 country representatives on April 22, 2016, in New York. This agreement, which was approved on October 6, 2021, entered into force in our country on November 10, 2021. As Turkey, 2053 is stated as the net zero emission target.

The 2022 "Green Agreement Action Plan Annual Activity Report" was published by the Ministry of Commerce of the Republic of Turkey on October 6, 2023. This action plan consists of nine headings; The topics of "green and circular economy" and "green financing" attract attention in economic life.

Thanks to green production, which is considered sustainable, it is possible to carry out the production process consciously and prioritize the protection of the environment. In addition, it is also aimed to recycle end-of-life products. It includes efforts to protect the environment and increase business profitability by preventing waste through green banking and green financial technologies. In this way, a sustainable environment will be provided by developing digital solutions, especially in banking.

Keywords: Climate change, green agreement, green technologies

ESTETİK EMEK VE TÜKENMİŞLİK ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME

Zahide Aydoğdu Akyar¹, Doç. Dr. Devrim VURAL YILMAZ², Doç. Dr. Muhammet Hamdi MÜCEVHER³

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, zahide2125@hotmail.com- 0000-0002-7458-7073

²Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, devrimvural@sdu.edu.tr - 0000-0002-1177-1666

³Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uluborlu Selahattin Karasoy Meslek Yüksekokulu, muhammetmucevher@isparta.edu.tr - 0000-0002-3474-5073

ÖZET

Teknolojinin hızla ilerlemesi ile iş dünyasında devrim niteliğinde değişiklikler olmaktadır. Her işletme, bu değişken geçiş dönemlerinde rekabet avantajı elde etmek için çabalamaktadır. Bu çabayla birlikte işverenler, iş görenlerden beklentilerini yükseltme ve üzerlerinde çeşitli baskılar oluşturmaktadır. Bu baskılar, tükenmişlik ve estetik emekle ilgili kaygıya neden olmuştur. Bu çalışma, estetik emek ve tükenmişlik kavramları incelemektedir.

Estetik emek ve tükenmişlik konusunda özellikle yabancı ülkelerde zengin bir literatür mevcuttur. Bu konudaki araştırmalar, 1980'lerde başlamıştır denilebilir. Araştırmalar, estetik emek kaygısı yaşamının, sürekli olarak yaratıcı ve estetik talepleri karşılama ihtiyacı nedeniyle tükenmişlik, stres ve yorgunlukla sonuçlanabileceğini göstermektedir. Türkiye'de bu alanda 2017 yılında Katırcıoğlu tarafından yapılan çalışmada, estetik emek taleplerine maruz kalan iş görenlerin orta düzeyde duygusal yorgunluk, duyarsızlaşma ve düşük benlik saygısı yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu literatür taraması, özellikle konuyla doğrudan ilgili olanlara odaklanarak, çeşitli veri tabanlarında son on yılda yayınlanmış araştırmaları incelemektedir. Ayrıca inceleme, her bir yayının atıf sayısı dikkate alınarak tükenmişlik sendromu ve estetik emek araştırmalarının incelenmesini de kapsamıştır.

Analiz sonucunda toplam 30 yayın tespit edilmiştir. Çalışmada yayın yılı, yazar adı, araştırma metodolojisi, makale içeriği, yayınlandığı dergi ve kullanılan dil analiz edilmiştir. Belirlenen sınırlar dahilinde estetik emek ve tükenmişlik arasındaki ilişkiye dair herhangi bir literatür taramasına rastlanmamıştır. Bu çalışma, özellikle alanyazında estetik emek ve tükenmişlik üzerine değerli bir katkı sunması üzere yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Estetik Emek, Tükenmişlik, Bibliyometri

TÜRKİYE VE FRANSA EĞİTİM SİSTEMİNİN GENEL AMAÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Prof. Dr. Semiha Şahin¹, Prof. Dr. Mustafa Şahin²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, semiha.sahin@deu.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-1135-0327

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, mustafa.sahin@deu.edu.tr
ORCID ID: 0000-0001-8789-514X

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye ve Fransa eğitim sisteminin genel amaç ve ilkelerinin karşılaştırılmasıdır. Genel amaçlar eğitim politikalarıyla bağlantılı olarak o ülkenin eğitimine yön veren ana unsurları ve ilkeleri kapsamaktadır. Her kademede eğitim programlarının bu genel amaçlar doğrultusunda oluşturulması ve genel değerlendirmelerin de bu amaçlar açısından yapılması beklenmektedir. Bu iki ülkenin ele alınmasının nedeni ise Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ve erken Cumhuriyet döneminde Fransa ile oldukça yakın seyreden sosyal, siyasal ve kültürel ilişkilerdir. Bu nedenle bu çalışmada, karşılaştırmalı yaklaşımla iki ülke eğitiminin genel amaçları analiz edilmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniği ile yürütülmüştür. Araştırmanın sonuçları bağlamında ilk olarak iki ülkenin eğitimde merkezi yapılanma gibi genel özellikleri ve eğitim politikalarına benzerlik ve farklılıklarına yer verilmiştir. İkinci olarak Milli Eğitim Temel Kanunu'nun ilk maddeleri olarak verilen Türk eğitim sisteminin genel amaç ve ilkeleri ele alınmıştır. Türk eğitim sisteminin genel amaçları; a) milli değerler ve devlet yapısına bağlılık, b) bedensel ve zihinsel gelişim, hür düşünme gibi kişisel gelişim, b) mesleki yönlendirme temalı üç temel amaç ve genellik-eşitlik, bilimsellik, laiklik gibi 14 genel ilkedен oluşmaktadır. Fransa eğitiminin temelini oluşturan ilkeler ise; a) laik eğitim, b) 16 yaşa kadar zorunlu eğitim, c) parasız eğitim, d) eşitlik-kalite, e) eğitim özgürlüğü şeklinde sıralanmaktadır. 1989 Eğitim Reformu'nda kabul edilmiş ve günümüzde de geçerli olan Fransa eğitim sisteminin amaçları ise şöyledir: a) Her öğrencinin geleceği ile ilgili planlarını gerçekleştirmesini sağlamak, b) her genci yeteneklerine göre en iyi düzeyde eğitime hazırlamak, c) okul terkinin en aza indirmek, d) kolej eğitimini %65 oranına çıkarmak, e) yükseköğrenimi teşvik etmek, f) bireyleri uluslararası işbirliği ve Avrupalılık düşüncesiyle yetiştirmek. Görüldüğü gibi eğitimde merkezîyetçilik, laiklik ve eşitlik gibi ilkelere benzerlikler dikkat çekmektedir. Farklılıklar ise daha çok amaç ve ilkeleri ifade etme biçiminden kaynaklanmaktadır. Bu durumda eğitim sonuçlarındaki farklılıkların uygulamadaki farklılardan kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Fransa, Karşılaştırmalı Eğitim

GÖRSELLERLE YEŞİL OKULLAR

Prof. Dr. Semiha Şahin¹, Prof. Dr. Mustafa Şahin²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, semiha.sahin@deu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1135-0327

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, mustafa.sahin@deu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-8789-514X

ÖZET

Bu araştırmada mutlu ve başarılı okul, çevre bilinci, ekonomiklik gibi değerler ölçüt alınarak bina ve bahçesi, öğretim mekanları (sınıf, laboratuvar gibi), beden eğitimi ve spor alanları, müzik, resim sınıf-atölye, dinlenme ve ihtiyaç alanlarının niteliği ve işlevselliği açısından yeşil okulların temel özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma verileri nitel araştırma yöntemiyle doküman analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Fotoğraflanacak okulları belirlemek için amaçlı örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmanın verilerini araştırmacılar tarafından ABD, Wisconsin-Madison’da altı okulda çekilen fotoğraflar oluşturmuştur. Bahsi geçen okullarda çekilmiş olan yaklaşık 1000 fotoğraftan elemeler yapılmış ve 150 fotoğraf analiz edilmiştir. Çözümleme sırasında temel ölçütler okulların genel yapısı, öğrenmeye elverişlilik, öğrenci ve çalışanların yaşam kalitesi, sağlık ve mutluluğu ile çevreye duyarlılık vb. olmuştur. Bunun yanında analizler yapılırken bazı gözlem, duygu/hislerden yola çıkılarak fotoğraf analizleri desteklenmiştir. Analizlerde betimsel çözümlenmeden yararlanılmış ve analizleri iki araştırmacı görüş birliği içinde yürütmüştür. Analizlerden elde edilen sonuçlara göre, bu okulların mimarileri modern çağın anlayışına göre dizayn edilmiştir. Binalar derinlik ve ferahlık ilkesine uygundur ve daha çok doğal yollarla elde edilen ısı, ışık, nem yeterli düzeydedir denebilir. Bu okullarda jeotermal sistem kurulmuş ve güneş ışığından yeterince yararlanıldığı kanısı oluşmuştur. Bu okullar eğitim ve öğretim bakımından yeterli sayıda derslik, laboratuvar, faaliyet alanları ve işliklere sahiptir. Sözü edilen okullar geniş bahçelere, iç-dış spor ve oyun alanlarına, sanatsal işliklere sahiptir. Koridorları, yemekhane ve dinlenme alanları, öğrenci sayısı ile orantılı, oldukça modern, ferah, kullanışlı ve temizdir. Okullarda renkler açık tondur, doğala özdeştir, aydınlatma ve güneş ışığından yararlanmak üzere büyük camlar kullanılmıştır. Geri dönüşüm sistemleri oldukça iyi işlemektedir. Tüm bunlar okulları tasarrufa yöneltmekte ve çevre duyarlılığını ve katkılarını artırmaktadır. Gözlem ve görüşme sonuçlarına göre; okul çalışanları, öğrencilerin daha mutlu ve huzurlu olduğunu, buna bağlı olarak okula devam oranının ve okul başarısının arttığını dile getirmişlerdir. Bu verilerden hareketle yeşil okula geçme gereğinin önemi anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Okullar, Okul Mimarisi, Çevreci Yaklaşım

Sosyal Becerilere Yönelik Sınıf Öğretmeni Adaylarının Farkındalıkları Awareness of Primary School Teacher Candidates Regarding Social Skills

Dr. Birsen Berfu AKAYDIN¹

¹ Kocaeli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, berfu.akaydin@kocaeli.edu.tr - 0000-0002-9118-4815

ÖZET

Bireylerin içerisinde yer aldıkları sosyal ortamlara uygun bir şekilde davranmalarına, toplumda yer edinmelerine ve olumlu bir iletişim sağlamaya etki eden tutum, davranış ve düşünceler sosyal beceri olarak ifade edilmektedir. Sosyal beceriler doğumdan itibaren kazanılmaya başlayıp ömür boyu devam eder. Sosyal becerilerin kazandırılması sürecinde ilkökulda verilen eğitimin önemli olmasından dolayı sınıf öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının sosyal becerilere yönelik farkındalıkları önemlidir. Araştırmanın amacı sınıf öğretmenliği eğitimi alan dördüncü sınıf öğretmen adaylarının sosyal becerilere yönelik farkındalıklarını incelemektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları 2023-2024 eğitim öğretim yılının güz döneminde Marmara bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinde öğrenim gören dördüncü sınıf düzeyinde 45 öğretmen adayından oluşmaktadır. Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanmış ve uzman görüşü alınmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma formunda sınıf öğretmeni adaylarının sosyal becerilere yönelik farkındalıklarını ortaya çıkarmak için üç soru yer almaktadır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiş, uzman görüşü alınarak en son kategoriler oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının sosyal beceri kavramına yönelik düşünceleri incelendiğinde öğretmen adayları genel itibarı ile sosyal beceriyi empati, iletişim, iş birliği gibi çevreleriyle etkileşimi arttıran, topluma yararlı davranışları sergileme becerisi olarak ifade etmişlerdir. Ayrıca ilkökul düzeyinde eğitim verilen öğrencilere kazandırılacak sosyal becerilerle ilgili sınıf öğretmeni adayları genel olarak dinleme, kendini ifade etme, empati, iletişim, problem çözme, saygı duyma ve yaratıcı düşünme gibi becerilerin gerekliliğini belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak sosyal becerilerin kazandırılması sürecinde ilkökulda yapılması gereken eğitimsel faaliyetlere yönelik sınıf öğretmeni adaylarının düşünceleri alındığında ise genel olarak drama, akran öğretimi, rol oynama, model olma gibi tekniklerden yararlanılabileceği, ailelere gerekli bilgilendirmelerin yapılabileceği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni adayı, sosyal beceriler, farkındalık

ABSTRACT

The attitudes, behaviors, and thoughts that influence individuals to behave appropriately in the social environments they are part of, to establish themselves in society, and to facilitate positive communication are referred to as social skills. Social skills begin to be acquired from birth and continue throughout a person's lifetime. Given the importance of the education provided in primary school in the process of acquiring social skills, the awareness of primary school teachers and teacher candidates regarding social skills is crucial. The aim of the research is to

examine the awareness of fourth-year pre-service teachers, who are receiving primary school teacher training, regarding social skills. A case study design, which is one of the qualitative research designs, was employed in the research. The participants of the study consist of 45 primary school teacher candidates at the fourth-year level studying at a state university in the Marmara region during the fall semester of the 2023-2024 academic year. The data of the study were obtained through a semi-structured interview form prepared by the researcher and validated by experts. The research form includes three questions to reveal the awareness of teacher candidates about social skills. The data obtained in the research were analyzed using the content analysis technique, and final categories were created with expert opinions. As a result of the research, when the thoughts of teacher candidates about the concept of social skills were examined, teacher candidates generally expressed social skills as the ability to increase interaction with their environment, exhibit behaviors beneficial to society, such as empathy, communication and collaboration. Additionally, teacher candidates generally emphasized the necessity of skills such as listening, self-expression, empathy, communication, problem-solving, respect, and creative thinking that can be imparted to students at the elementary school level. Furthermore, regarding the educational activities that should be carried out in the process of acquiring social skills at the primary school level, the thoughts of teacher candidates revealed that techniques such as drama, peer teaching, role-playing, and modeling could be utilized, and necessary information could be provided to parents.

Keywords: Primary school teacher candidate, social skills, awareness

“ÖĞRETMENLİK UYGULAMASINA GİDİYORUM.” BENİ NELER KARŞILADI? “I am Heading to a Teaching Practice.” What Will Await Me?

Dr. Birsen Berfu AKAYDIN¹

¹ Kocaeli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, berfu.akaydin@kocaeli.edu.tr - 0000-0002-9118-

4815

ÖZET

Öğretmenlik uygulaması dersi öğretmen yetiştirme programında yer almakta olup öğretmen adaylarının eğitim sürecinde kazandıkları bilgi, beceri ve tutumlarını eğitim-öğretim ortamına ilk olarak yansıttıkları, ilk deneyimlerine sahip oldukları ve ilk defa bir öğretmen adayı olarak okul ortamı ile karşılaştıkları bir derstir. Bu nedenlerden dolayı öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde okullarda ilk olarak karşılaştıkları durumlar öğretmenliğe yönelik algılar üzerinde etkilidir. Araştırmanın amacı sınıf öğretmenliği eğitimi alan dördüncü sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2023-2024 eğitim öğretim yılının güz döneminde Marmara bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinde öğrenim gören dördüncü sınıf 18 öğretmen adayının görüşleri alınmıştır. Çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmeni adayları öğretmenlik uygulamasına gittikleri ilk gün çok heyecanlı olduklarını, sınıf ortamında öğrenciler tarafından nasıl karşılanacakları konusunda merak ettiklerini ve streslerinin/kaygılarının bulunduğunu ifade etmişlerdir. İlkokulda öğretmenlik uygulamasına gitmeden önce uygulama sürecini nasıl hayal ettiklerine ilişkin görüşleri alındığında öğretmen adayları üniversite öğreniminin yarısını uzaktan tamamladıkları için yapıp yapamayacaklarına ilişkin korkularının olduğunu, sınıf yönetiminde zorlanabileceklerini ve bu nedenle tedirgin olduklarını belirtirken, öğretmen adaylarından bazıları da öğrencilerle iletişim kurabileceğini ve herhangi bir sorun yaşamayacağını hayal ettiğini belirtmiştir. İlkokulda öğretmenlik uygulaması sürecinde dikkat edilmesi gerekenlere yönelik sınıf öğretmeni adayları, sınıf içi kuralların ilk olarak sınıf içinde hep birlikte alınması, sınıf yönetimini iyi bir şekilde kullanılmasının önemi, öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının birbirlerine yönelik akran öğretiminin gerçekleştirilmesi ve okul uygulaması sonrasında mikro öğretim uygulama sürecinin değerlendirilmenin yapılması gerektiği şeklinde ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni adayı, öğretmenlik uygulaması, deneyim

ABSTRACT

The course of teaching practice is part of the teacher training program, where teacher candidates first reflect the knowledge, skills, and attitudes they have gained during their education on the teaching environment. It is the lesson where they have their initial experiences, encountering the school environment for the first time as teacher candidates. For these reasons, the situations that teacher candidates first encounter in schools during the teaching practice process have an impact on their perceptions of teaching. The aim of the research is to reveal the opinions of

fourth-year teacher candidates receiving primary school teacher training about the teaching practice. A case study design, one of the qualitative research designs, was used in the research. In line with this purpose, the views of 18 fourth-year teacher candidates studying at a state university in the Marmara region during the fall semester of the 2023-2024 academic year were obtained. The data of the study were obtained using a semi-structured interview form. The data obtained in the research were analyzed using the content analysis technique. As a result of the research, the teacher candidates stated that they were very excited on the first day of going to teaching practice, curious about how they would be welcomed by the students in the classroom and had stress/anxiety. When their views on how they imagined the practice process before going to teaching practice in elementary school were obtained, the teacher candidates expressed fears about whether they could do it or not because they had completed half of their university education remotely. Some mentioned potential difficulties in classroom management and expressed uneasiness. On the other hand, some teacher candidates imagined that they could communicate with students and would not have any problems. Regarding what should be paid attention to during the teaching practice process in elementary school, teacher candidates emphasized the importance of establishing class rules collectively, paying attention to the socio-economic conditions of students, effectively using classroom management, implementing peer teaching among teacher candidates during the teaching practice process, and evaluating the micro-teaching practice process after the school application.

Keywords: Primary school teacher candidate, teaching practice, experience

KINALIZÂDE ALİ’NİN EĞİTİM VE AHLAK ANLAYIŞI

1. *Vakkas KAÇAR*¹, 2. *İsmail Aydoğan*²

¹ *Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı, Kırıkkale, vakkaskacarr@gmail.com, 0000-0002-2016-7268*

² *Prof. Dr. Öğretim Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı, Kırıkkale, iaydogan124@gmail.com, 0000-0002-5447-4741*

ÖZET

Toplumsal bir varlık olarak insanoğlu, doğumla başlayıp ölümle biten yaşamı boyunca değerler geliştirmeye ve bu değerlere dayalı davranışlar sergilemeye yönelmektedir. İnsanın iyi veya kötü, doğru veya yanlış olarak değerlendirilen ve kendi özgür iradesiyle sergilediği bu davranışlar ahlak kavramı ile tanımlanmaktadır. Bireyin toplum içerisinde sağlıklı ilişki kurabilmesi ve hangi durumda nasıl davranması gerektiğini öğrenmesi ahlak eğitimi ile mümkün olmaktadır. Türk toplumunda günümüzde ahlak eğitimi alanında işlenen konular genellikle Batı dünyasından düşünürler üzerinden ele alınmaktadır. Ancak geleneksel Türk ahlak eğitimi tarihine bakıldığında ahlak ile ilgili birçok eserin ve düşünürün olduğu görülmektedir. Bu düşünürlerden biri de Kınalızâde Ali Efendi’dir. Onun Ahlâk-ı Alâî adlı eseri günümüz eğitim ve ahlak anlayışına yön verecek düzeyde önemli bir eserdir. Bu bağlamda çalışmada, Osmanlı Döneminin en büyük ahlakçılarından olan Kınalızâde Ali Efendi’nin Ahlâk-ı Alâî adlı eserinde ifade ettiği eğitim ve ahlak anlayışı onun eserinin incelenmesi yoluyla ve çeşitli dokümanlar taranarak ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Kınalızâde Ali Efendi, eserde eğitim ve ahlak konularını geleneksel kültürün değerli kaynaklarından yararlanarak geniş bir perspektiften ele almıştır. Eserinde çocuğun ahlaki gelişimini bireysel ve toplumsal açıdan değerlendiren yazar, geleneksel mirasa sadık kalarak ahlak eğitiminde kendi döneminin ötesinde bir bakış açısına sahiptir. Sadece kendi dönemine değil, günümüz ahlak eğitimi yaklaşımlarına da önemli bir kaynak olabilecek nitelikteki çalışması ile geleneksel kültür içinde ahlak eğitimine farklı bir perspektif sunmaktadır. Bu noktada yazarın ortaya koyduğu görüşler yüzyıllar önce yazılmış olmasına rağmen günümüzde herkes tarafından kabul görebilecek nitelik taşımakta ve hem eğitim hem de ahlak eğitimine önemli katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kınalızâde Ali, Ahlâk-ı Alâî, Eğitim, Ahlak, Ahlak Eğitimi.

OKUL YÖNETİCİLERİNİN HİZMETİÇİ EĞİTİM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNE DAİR ARAŞTIRMALAR: 2010-2023 YILLARI ARASINDAKİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

**Öğretmen, Nilgün KARACA¹, Uzman Öğretmen, Savaş CEYLAN², Uzman Öğretmen,
Mitat DUMAN³, Öğretmen, Süleyman Nida ÇETİN⁴**

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, nilgunkaraca44@gmail.com - 0000-0003-1041-9414

² Milli Eğitim Bakanlığı, savas.ceylan749@gmail.com - 0009-0005-8524-3187

³ Milli Eğitim Bakanlığı, mitatduman@gmail.com - 0009-0004-7064-6613

⁴ Milli Eğitim Bakanlığı, nidacetin84@gmail.com - 0009-0002-6422-7944

ÖZET

Okul yöneticilerinin hizmetiçi eğitimler ile ilgili görüşleri hakkında fikir sahibi olmak, yapılacak çalışmalara yön vermesi anlamında önemli bir yere sahiptir. Bu araştırmanın amacı, 2010-2023 yılları arasında Türkiye’de çalışılmış okul yöneticilerinin hizmetiçi eğitim ile ilgili görüşlerini içeren lisansüstü tezleri incelemek ve sonuçları ile alakalı öneriler sunmaktır. Çalışma, lisansüstü tezlerin incelenmesine dair doküman analizi şeklinde çalışılan nitel bir araştırmadır. Çalışmanın örneklemini okul yöneticilerin hizmetiçi eğitim konusundaki görüşlerini içeren 21 lisansüstü tezi oluşturmaktadır. İncelenen tezlerde şu soruların cevabı aranmıştır: Okul yöneticilerinin hizmetiçi eğitim üzerine yapılan çalışmaların konusu nelerdir, yapılan lisansüstü tezlerinin yıllara göre dağılımı hangi şekildedir, yapılan çalışmalarda örneklem nasıl belirlenmiştir, yapılan çalışmalarda hangi yöntem kullanılmıştır, veri toplama aracı olarak neler tercih edilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen verilerin yüzde ve frekansları hesaplanarak tablo halinde sunulmuştur. Verilerin yorumlanmasını kolaylaştırmak amacıyla sonuçlar grafik haline getirilmiştir. Çalışma sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır: Okul yöneticilerinin hizmetiçi eğitim ile ilgili görüşlerinin araştırmalara konu olduğu en yoğun yıl 2010 yılıdır. 2011, 2013, 2021, 2022 ve 2023 yıllarında ise bu konu ile ilgili hiçbir çalışmaya rastlanılmamıştır. Araştırmaya konu olan lisansüstü tezlerinde okul yöneticilerinin hizmetiçi eğitime dair ihtiyaçları üzerine çalışıldığı görülmektedir. Çalışmalarda tesadüfî örneklem yönteminin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara dayalı olarak bazı önerilerde bulunulmuştur. İncelenen lisansüstü tezlerinde ölçek, anket ve görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Bazı çalışmalarda bir kaç veri toplama aracının aynı anda kullanıldığı görülmüştür. Araştırılan tezlerde tesadüfî örnekleme, amaçlı örneklem, basit tesadüfî örneklem, tabakalı örneklem kullanıldığı bazı çalışmalarda ise örneklem kullanılmadığı görülmüştür.

Araştırmaya konu tezlerin çoğunluğunun, eğitim yöneticilerine uygulanan hizmetiçi programların değerlendirildiği ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar olduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin hizmetiçi eğitime yönelik tutumlarının incelendiği çalışmaların ise düşük olduğu belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular literatürdeki bazı araştırmalar ile paralellik göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : Okul Yöneticileri, Hizmetiçi Eğitim, Yönetici Eğitimi .

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN EBA PORTALI KULLANIMINA DAİR YÖNELİMLERİ: 2018-2023 YÖKTEZ VERİ TABANINDA YAYINLANAN TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ

Öğretmen, NİLGÜN KARACA ¹, Öğretmen, Mahmut İŞLER ², Öğretmen, Yılmaz
TOZANLI ³, Öğretmen, Hacı BUĞDAYLI ⁴

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, nilgunkaraca44@gmail.com - 0000-0003-1041-9414

² Milli Eğitim Bakanlığı, islermahmut@hotmail.com - 0009-0000-3575-5428

³ Milli Eğitim Bakanlığı, tozanli2005@gmail.com, 0009-0008-4964-4241

⁴ Milli Eğitim Bakanlığı, h_bugdayli@hotmail.com, 0009-0005-1428-1338

ÖZET

Gelişen teknoloji ile birlikte uzaktan eğitim lisansüstü tezlerinin konusu olmaktadır. Kullanılan web araçları eğitim alanında büyük bir yer edinerek yapılan birçok çalışmanın konusu olmuştur. Teknolojinin eğitime entegre edilmesi ile mekandan ve zamandan bağımsız öğrenme, kendi hızında öğrenme ve eğitimde fırsat eşitliği sağlama gibi imkanlar sunulmaktadır. Bu açıdan Türkiye’de ortaokulda kullanılan EBA (Eğitim Bilişim Ağı) portalı ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerinin içerik açısından değerlendirilmesi yapılacak çalışmalara katkı sağlayacaktır. Bu araştırmanın amacı 2018-2023 yılları arasında yayınlanmış YÖKTEZ veri tabanındaki ortaokulda kullanılan EBA portalını lisansüstü tezlerindeki yönelimlerini yıllara, araştırma desenlerine ve kullanılan anahtar kelimelerine göre içerik analizi yöntemi ile analiz etmektir. Çalışmada ilk olarak EBA portalı kullanımını konu alan lisansüstü tezlerinin hangi yıllarda yoğun olduğu değerlendirilmiştir. YÖKTEZ veri tabanı incelendiğinde 2018-2023 yılları arasında Ortaokulda EBA portalı kullanımı ile ilgili 20 lisansüstü çalışma yapıldığı görülmüştür. Bu 20 çalışma yayınlanma yılı, araştırma deseni ve anahtar kelimelere göre incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre ortaokulda EBA portalı kullanımı ile ilgili 2020 yılında hiç çalışma yapılmadığı görülmüştür. Yapılan çalışmalarda yıllara göre azalma olduğu gözlemlenmiştir. Ardından EBA portalı kullanımı ile alakalı kullanılan anahtar kelimeler değerlendirilmiştir. İncelenen lisansüstü tezlerinde en çok tanımlanan anahtar kelimenin ‘Eğitim Bilişim Ağı’ olduğu görülmüştür. Bunlara ilave olarak uzaktan öğrenme alanında yapılan çalışmalar ile gelişen teknoloji alanında yapılan çalışmaların iç içe geçtiği görülmüştür. Yapılan araştırmaların EBA portalı kullanımı üzerine daha çok öğrenci üzerinde değerlendirildiği, Öğretmen ve yöneticilerin EBA kullanımı ile ilgili değerlendirmelerin daha az olduğu gözlemlenmiştir. Eğitim teknolojileri alanında daha fazla tez çalışmasının oluşması

in lisansüstü araştırmalarının yaygınlaştırılması önerilmiştir. Bu çalışmanın gelecekte EBA portalı ile ilgili araştırma yapacak olanlara yol gösterebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Eğitim Bilişim Ağı, EBA, Ortaokul

TÜRKİYE'DEKİ SOSYAL HİZMET PROGRAMLARINDA UYGULAMA DERSLERİNİN İNCELENMESİ: GENEL BİR DEĞERLENDİRİLME

Arş. Gör., Ezgi SEZER¹, Arş. Gör., Çağla TAŞCI²

¹ İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi,
ezgi.sezer@nisantasi.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-1314-6979

²Atatürk Üniversitesi, Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi, caglaabdan@atauni.edu.tr -
ORCID ID: 0000-0002-4590-7197

ÖZET

Sosyal hizmet eğitimi öğrencileri sosyal hizmet sektöründe çalışmaya hazırlamayı amaçlamaktadır. Öğrenciler sosyal hizmet uzmanları olarak mezun olduktan sonra bireylerle, ailelerle, gruplarla ve toplumla çalışan meslek elemanları olmaktadır. Bu nedenle Türkiye’de iktisadi, idari bilimler fakültelerinde ve sağlık bilimleri fakültelerinde eğitim vermek üzere birçok sosyal hizmet bölümü bulunmaktadır. Sosyal hizmet eğitimi veren fakülteler artmaya devam etmektedir. Bu artışın hızlı bir biçimde yaşandığı söylenilebilir. Uygulama eğitimi ise sosyal hizmet mesleğinin doğası gereği son derece önemlidir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’deki sosyal hizmet eğitiminde uygulanmanın yeri ve bölümün ders programlarında müfredat olarak nasıl bir yol izlendiğinin ortaya konmasıdır. Bu amaçla çalışma kapsamında ilk olarak sosyal hizmetin tarihsel gelişimi ve meslek olarak tanınması konusu ele alınmıştır. Sosyal hizmet disiplininde uygulamanın önemi tartışılmıştır. Son olarak ise Türkiye’de üniversitelerde farklı fakültelerde bulunan lisans düzeyindeki sosyal hizmet bölümlerinin müfredat programlarının incelemesi yapılarak, Sosyal Hizmet Uygulaması derslerinin verilip verilmediği, dersin verildiği dönemler, dersin AKTS değerleri, dersin haftalık kaç gün/saat uygulama içeriğine sahip olduğu gibi bilgiler ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Araştırmaya dahil edilecek üniversiteleri belirleyebilmek için Olasılıklı Örnekleme Yöntemlerinden Basit Rastgele Örnekleme Tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya dahil edilecek üniversiteleri belirlerken, Sosyal Hizmet eğitimi veren tüm üniversiteler ÖSYM Giriş Puanlarına göre sıralanmış ve 73 farklı üniversite kuraya dahil edilmiştir. Ardından bilgisayar ortamında yapay zekaya (Chat GBT) 1 ila 73 arasında 10 farklı sayı vermesi komutu girilmiş, yapay zekanın verdiği sayılara karşılık gelen üniversiteler araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma verilerinin analizi ise nitel analiz yöntemlerinden biri olan Doküman Analizi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre Sosyal Hizmet Uygulaması derslerin isimleri, AKTS değerleri, uygulama yapılan gün sayısı ve uygulama içerikleri fakültelere göre ciddi farklılıklar gözlemlenmektedir. Sonuç olarak, Sosyal Hizmet Uygulaması derslerinde üniversitelerin müfredatları arasında bir uzlaşma olmadığı, Sosyal Hizmet Uygulaması derslerinin yürütülmesinde uygulanan bir standart bulunmadığı saptanmıştır. Bu da sosyal hizmet eğitiminde standartlaşmayı engelleyen bir faktördür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Hizmet Eğitimi, Uygulama, Staj, Ders Programları, Müfredat Karşılaştırılması

METAPHORS AS TEACHER'S LITMUS TEST TOOLS

Assoc. Prof. Dr. Buğra ZENGİN

Tekirdağ Namık Kemal University, Faculty of Science and Literature

bzengin@nku.edu.tr - 0000-0002-7443-5256

Assist. Prof. Dr. Tuğba AYDIN YILDIZ

Zonguldak Bülent Ecevit University, Ereğli Education Faculty

tugbaaydinyildiz5@gmail.com - 0000-0001-5248-2484

ABSTRACT

Conceptualisation of metaphors is so important since metaphors are not superficial and superfluous ornaments but pervasive in everyday life due to the largely metaphorical nature of our conceptual system, which we are not normally aware of (Lakoff & Johnson, 1980). This is why it is possible to deduce from metaphors the insights into users' experiences and perceptions of both abstract concepts and tangible objects, revealing perspectives that might otherwise remain overlooked. Foregrounding the known or familiar parts in the structure of metaphor is used to explain the unknown, the unfamiliar in the background. These qualities make it functional in facilitation of identification and analyses of unnoticed perceptions disclosing them that would otherwise stay unnoticed or unexpressed due to a possible psychological need for approval, or self-censor. For instance, the feedback for movie audio-description in language learning may be tested by asking the learner what metaphor s/he thinks can reflect their ideas regarding the tool introduced. Depending on the students' metaphors such as "*virtual reality goggles*" (symbolizing mentally seeing and understanding the content, despite physically being absent there), the teacher can rethink the practice or develop some of its parts. Therefore, this paper aims to offer practical solutions for language teachers as action researchers to better understand their students' perceptions or attitudes regarding the possible effects of tools, models or novel concepts adapted to the context of their class settings. Facilitating language learners by rendering abstract concepts more tangible and comprehensible, these metaphors enable students to delve deeper into their understanding.

Keywords: Applied linguistics, metaphors, metaphor analysis, action research.

BENEFITING FROM THE U.S ELECTION RHETORIC FOR LANGUAGE EDUCATION PURPOSES

Assoc. Prof. Dr. Buğra ZENGİN

Tekirdağ Namık Kemal University, Faculty of Science and Literature

bzengin@nku.edu.tr - 0000-0002-7443-5256

Assist. Prof. Dr. Rabia KORKMAZ TAN

Tekirdağ Namık Kemal University, Çorlu Engineering Faculty

rkorkmaz@nku.edu.tr - 0000-0002-3777-2536

Assist. Prof. Dr. Oya MERT

Tekirdağ Namık Kemal University, Faculty of Science and Literature

omert@nku.edu.tr -0000-0002-8791-3341

ABSTRACT

Rhetoric is the art of effective speaking or writing tapping into available means of persuasion, the most effective examples of which can be found in abundance in political debates due to powerful strategies political speech writing teams develop to enhance the persuasiveness of election candidates' argumentation. Supposed to make the most of the highly limited time allowed in live, coverage of debates, each strategist candidate uses political rhetoric strategies to stand out among others with their styles of political communication, get their messages across, and appeal deeply to emotions. Besides, Part of the challenge is town hall meetings where candidates interactively connect with constituents some of whom may be supporters of their rivals and the undecided s/he could give a shot to convince. The language used is often informal, additionally, it is likely to hear one-liners bringing fun and relaxation to anything uptight. The real challenge is the discourse participants are unscripted, especially the audience members likely to ask unpredictable questions. All these qualities make the study of political rhetoric promising for those keen on improving their rhetoric. Spanning a range of academic disciplines, its study brings together academics from various disciplines. To initiate an example,

this study aims to demonstrate the feasibility of setting off for a collaborative analysis process as its co-authorship consists of applied linguistics, computer engineering and mathematics. In this paper, it is suggested that the language education materials developers foreground the educational status of the candidates running for President.

Keywords: Applied Linguistics, Content-based instruction, Rhetoric.

SOSYAL ÖĞRENME TEORİSİ VE ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ

SOCIAL LEARNING THEORY AND EARLY CHILDHOOD EDUCATION

Burcu GEZER ŞEN

Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, burcugezersen@firat.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0003-3782-2377

ÖZET

Erken çocukluk eğitimi çocukların geleceğini şekillendirmede çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu dönemde çocuklar yaşam boyu öğrenmenin temelini oluşturan beceri, bilgi ve tutumlar geliştirirler. Erken çocukluk eğitimi teorileri çocukların öğrenme deneyimlerini şekillendirmeye yardımcı olan bir rehber görevi görmektedir. Sosyal öğrenme teorisi, çocukların başkalarını gözlemleyerek öğrendiği fikrine dayanmaktadır. Albert Bandura tarafından önerilen sosyal öğrenme teorisi, başkalarının davranışlarını, tutumlarını ve duygusal tepkilerini gözlemlemenin, modellemenin ve taklit etmenin önemini vurgulamaktadır. Gözlemsel öğrenme, Bandura'nın sosyal öğrenme teorisinin bir bileşenidir. Sosyal öğrenme teorisi, hem çevresel hem de bilişsel faktörlerin öğrenmeyi sağlamak için nasıl etkileşime girdiğini dikkate alır. Sosyal öğrenme teorisinde Bandura, klasik koşullanma ve edimsel koşullanmanın davranışçı öğrenme teorilerini kabul etmekle birlikte, davranışın gözlemsel öğrenme süreci yoluyla çevreden öğrenildiğini vurgular. Sosyal öğrenme teorisi davranışın gözlemsel öğrenme süreci yoluyla çevreden öğrenildiğini savunur. Sosyal öğrenme teorisi, davranışçılığın tek başına öğrenmeyle ilgili her şeyi açıklayamayacağını, davranış ve çevrenin birbirini etkilediğini vurgular. Bandura, öz düzenleme yoluyla bireylerin kendi davranışlarını kontrol edebileceğini savunmuştur. Bireyler çevrelerindeki dünyayı hem etkiler hem de ondan etkilenirler. Sosyal öğrenme teorisi, bireylerin diğerlerinin temel davranışlarını gözlemleyerek yeni tepkiler öğrenebileceğini öne sürer. Bandura gözlemsel öğrenme sürecinin dikkat, akılda tutma, uygulama ve öğrenme motivasyonu olmak üzere dört bölümden oluştuğunu öne sürmüştür. Bireyin öğrenebilmesi için gözlemlediği şeye dikkat etmesi, davranış hafızasında tutabilmesi, davranış uygulayabilmesi ve gözlemcinin gözlemsel öğrenmeye katılma motivasyonuna sahip olması gerekir. Gözlemsel öğrenme olarak da bilinen sosyal öğrenme teorisi, bir modelin davranışını gözlemledikten sonra gözlemcinin davranışının değişmesiyle ortaya çıkar. Gözlemcinin davranışı, görülen davranışın olumlu ya da olumsuz gösteriminden etkilenebilir.

Anahtar Kelimeler: Erken Çocukluk Eğitimi, Sosyal Öğrenme Teorisi, Albert Bandura.

ABSTRACT

Early childhood education plays a very important role in shaping children's future. During this period, children develop skills, knowledge and attitudes that form the basis of lifelong learning. Early childhood education theories serve as a guide to help shape children's learning experiences. Social learning theory is based on the idea that children learn by observing others. Social learning theory, proposed by Albert Bandura, emphasizes the importance of

observing, modeling, and imitating the behaviors, attitudes, and emotional responses of others. Observational learning is a component of Bandura's social learning theory. Social learning theory considers how both environmental and cognitive factors interact to enable learning. In his social learning theory, Bandura accepts the behaviorist learning theories of classical conditioning and operant conditioning, but emphasizes that behavior is learned from the environment through the process of observational learning. Social learning theory argues that behavior is learned from the environment through the process of observational learning. Social learning theory emphasizes that behaviorism alone cannot explain everything about learning, and that behavior and the environment influence each other. Bandura argued that individuals can control their own behavior through self-regulation. Individuals both influence and are affected by the world around them. Social learning theory suggests that individuals can learn new responses by observing the basic behaviors of others. Bandura suggested that the observational learning process consists of four parts: attention, retention, application and learning motivation. In order for an individual to learn, he/she must pay attention to what he/she observes, be able to keep the behavior in memory, be able to practice the behavior, and the observer must have the motivation to participate in observational learning. Social learning theory, also known as observational learning, occurs when the observer's behavior changes after observing the behavior of a model. The observer's behavior can be influenced by the positive or negative representation of the observed behavior.

Keywords: Early Childhood Education, Social Learning Theory, Albert Bandura.

SÜRDÜRÜLEBİLİR EBEVEYNLİK EĞİTİMİ SUSTAINABLE PARENTING EDUCATION

Burcu GEZER ŞEN

Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, burcugezersen@firat.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0003-3782-2377

ÖZET

İnsani gelişme, Dünyanın istikrarını tehdit etmektedir. İçinde bulunulan çağ bir ekolojik krizi çağı olarak gösterilmektedir. İnsan ile insan olmayan arasındaki ilişkileri tanımlamak için, insanların ekolojik topluluklara, yani insan ve insan olmayan üyelerden oluşan topluluklara nasıl entegre edildiğine dair multidisipliner modellere ihtiyaç duyulmaktadır. Ekolojik kriz, insanların birbirleriyle ve diğer varlıklarla olan hatalı etkileşimlerinden kaynaklanabilmektedir. İnsan-insan ve insan-toplum etkileşimlerine paralel olarak insan-diğer varlıklar ve insan-ekosistem etkileşimleriyle ekososyalleşme gerçekleşmektedir. Ekolojik kriz çağında ekososyalleşmenin amacı sürdürülebilirliktir. Dünya üzerindeki canlıların refahı için iklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarının önlenmesi, yaşam alışkanlıklarının ve günlük tercihlerin yeniden düşünülmesi ve çevreye duyarlı nesillerin yetiştirilmesi önem taşımaktadır. Sürdürülebilir ebeveynlik, insan faaliyetlerinin çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin farkına varılmasıyla son yıllarda ön plana çıkmıştır. Sürdürülebilir ebeveynlik, insan ve çevre arasındaki karşılıklı bağlılık temelinde bilinçli seçimleri yansıtan yaşam alışkanlıkları edinilmesiyle başlar. Çevre dostu uygulamalar kadar çocukları çevreye duyarlı bir zihniyetle yetiştirmek de oldukça önem taşır. Erken çocukluk, yaşam boyu gelişimin temellerinin atıldığı önemli bir dönemdir. Yeşil ebeveynlik olarak da adlandırılan sürdürülebilir ebeveynlik, çocukları çevreye duyarlı bir şekilde yetiştirmeye yönelik bilinçli bir çabadır. Yeşil davranış, çevreye faydalı olan veya çevreye verilen zararı en aza indiren her türlü davranışı ifade eder. Sürdürülebilir ebeveynlik, çocukların sürdürülebilir yaşamının önemini anlamalarını sağlamak, onlara sürdürülebilirlik değerlerini aşılacak ve çevre dostu alışkanlıklar geliştirmelerine yardımcı olmak anlamı taşır. Sürdürülebilir ebeveynlik eğitim programları, toplum temelli ve ihtiyaçlara duyarlı bir nitelik taşır. Sürdürülebilir ebeveynler çocuklarını mümkün olan en çevre dostu şekilde yetiştirmeyi amaçlamakta ve çocukların beslenmesinden eğitimine kadar her ebeveynlik kararında gezegenin sağlığını dikkate

almaktadırlar. Sürdürülebilir yaşama katkıda bulunacak her türlü eylem, çevre üzerinde olumlu bir etki oluşturur.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Ebeveynlik, Yeşil Ebeveynlik, Ebeveynlik Eğitimi, Sürdürülebilir Ebeveynlik Eğitimi, Ekolojik Sosyalleşme.

ABSTRACT

Human development threatens the stability of the Earth. The current era is shown as an era of ecological crisis. Multidisciplinary models of how humans are integrated into ecological communities, that is, communities composed of human and nonhuman members, are needed to describe human-nonhuman relationships. Ecological crisis can arise from faulty interactions of humans with each other and other beings. In parallel with human-human and human-society interactions, ecosocialization occurs through human-other beings and human-ecosystem interactions. In the age of ecological crisis, the aim of ecosocialization is sustainability. For the well-being of living things on Earth, it is important to prevent the negative consequences of climate change, rethink living habits and daily preferences, and raise environmentally sensitive generations. Sustainable parenting has come to the fore in recent years with the realization of the negative effects of human activities on the environment. Sustainable parenting begins with acquiring life habits that reflect conscious choices based on the interconnectedness between humans and the environment. Raising children with an environmentally sensitive mindset is as important as environmentally friendly practices. Early childhood is an important period in which the foundations of lifelong development are laid. Sustainable parenting, also called green parenting, is a conscious effort to raise children in an environmentally responsible manner. Green behavior refers to any behavior that benefits the environment or minimizes damage to the environment. Sustainable parenting means ensuring that children understand the importance of living sustainably, instilling sustainability values in them and helping them develop environmentally friendly habits. Sustainable parenting education programs are community-based and sensitive to needs. Sustainable parents aim to raise their children in the most environmentally friendly way possible and consider the health of the planet in every parenting decision, from children's nutrition to education. Any action that contributes to sustainable living has a positive impact on the environment.

Keywords: Sustainable Parenting, Green Parenting, Parenting Education, Sustainable Parenting Education, Ecological Socialization.

ÖĞRETMENLİK VE SESSİZLİK: BİR TUHAF ÇELİŞKİ

Arş. Gör., FUNDA ERYILMAZ BALLI

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, fundaballi@sdu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-4703-3945

ÖZET

Bu araştırmada öğretmenlerce algılanan örgütsel sessizlik durumları ve örgütsel sessizlik durumlarında farklılaşmaya neden olan temel faktörler incelenmiştir. Araştırma doküman incelemesi deseninde gerçekleştirilmiş olup, 2011-2022 yılları arasında yayımlanan ve Google Akademik ve YÖK Tez veri tabanlarından, araştırma kriterleri kapsamında, erişilebilen çalışmalar araştırmanın verilerini oluşturmaktadır. Veriler betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular bireysel (cinsiyet, kıdem, yaş, branş, okuldaki hizmet süresi, eğitim seviyeleri, öğretmenlerin önyargıları, ilişkileri zedeleme korkusu, konuşmanın riskli bulunması, izolasyon korkusu, yöneticiye güvenin düşük olması, geçmiş tecrübeler, iş arkadaşları ile ilişkiler, iş yükünün artması endişesi, kültürel farklılıklar, sendikal durum, işini kaybetme korkusu, tecrübe eksikliği, etiketlenme korkusu, tükenmişlik, motivasyon, öz yeterlilik algısı), yönetsel (yöneticinin liderlik tarzı ve tavrı, silo tarzı yönetim anlayışı, yöneticilerin düşük performansı, mobbing, farklılıkların yönetimi) ve örgütsel (örgüt kültürü, örgütsel adalet, örgütsel vatandaşlık, örgütsel güven, örgütsel özdeşleşme, örgütsel sinizm, iş tatmini, örgütsel yalnızlık, örgütsel muhalefet, özel sektör ve devlet okulu farkı, okul ortamındaki eksiklikler, buldukları okulun konumu, okul kademesi) faktörler olarak kategorize edilmiştir. Ayrıca incelenen araştırmaların sonuçlarına göre öğretmenlerin örgütsel sessizlik düzeyleri düşük, orta ve yüksek olmak üzere farklılık göstermektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin eğitim öğretim süreçlerindeki öğretmenlik meslek kanununda öğretmenlerin haklarına yönelik koruyucu somut değişiklik ve geliştirmeler yapılması gerektiğini söylemek mümkündür. Ayrıca okul yöneticilerinin yetiştirilmesi ve atanmasında çağcıl yaklaşımların benimsenmesi ve liyakat temelli atamaların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bununla beraber öğretmen yetiştiren kurumlar olarak yüksek öğretim kurumlarında öğretmenlerin gerek iletişim becerilerinin gerekse hak ve sorumluluklarına yönelik farkındalıklarının artırılmasına yönelik eğitim içeriklerinin ve derslerin artırılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel sessizlik, Eğitimde örgütsel sessizlik, Okullarda sessizlik

TÜRKÇE ŞİİR ANTOLOJİLERİNDE DEĞİŞEN ALMAN ŞİİRİ ALGISI

Prof. Dr. Ali Osman Öztürk¹

Özet

“Antoloji” sözlük anlamı olarak, belli bir edebi döneme ya da belli bir ulusun edebiyatına örnek olması için seçilen ya da seçilen kaynak dili temsil etmesi gereken “şiir ve düzyazı parçaları seçkisi” anlamına gelir. Türkiye’de 1960 yılından bu yana Alman şiirinden bir seçki sunmayı amaçlayan altı şiir antolojisi yayımlanmıştır. Bu antolojilerin editörleri ve şiirlerin çevirmenleri hem üniversite hem de üniversite dışı kökenlerden gelmekte, bu da bu çalışmanın konusu olan temelde farklı bir alımlamaya yol açmaktadır. Belli bir edebi kanonun belirleyici olduğu akademik alımlamanın aksine, siyasi paternalizme boyun eğmeyen popüler şiir antolojileri daha liberal bir karaktere sahiptir. Öte yandan, popüler ciltlerdeki şiirlerin seçiminde şairler belirleyici olurken, akademik yönelimli editörler ilgili şairlerin dönemsel aidiyetlerini bağlayıcı kabul ederler. Bu makalede, başlıkları neredeyse aynı, fakat anlayışları farklı olan Türkçe şiir antolojileri incelenecektir. Metodolojik olarak dokümanlar analiz edilecek, veriler ve bulgular istatistiksel açıdan grafikler halinde değerlendirilecek ve odak noktalarına göre tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: şiir, antoloji, Alman edebiyatı, çeviri, alımlama.

Abstract (English)

German-language poetry in the changing reception of anthologies in Turkey

“Anthology” lexically means “anthology of poems and prose pieces”, which are selected as exemplary for a certain literary epoch or the literature of a certain nation or should be representative of the selected source language. Since 1960, there have been six poetry anthologies in Turkey that aim to present a selection of German poetry. The editors of the volumes and the translators of the poems come from both university and non-university backgrounds, resulting in a fundamentally different reception, which is the subject of this study. In contrast to the academic reception, for which a certain literary canon is decisive, the popular poetry anthologies, which do not put up with political paternalism, have a more liberal character. On the other hand, while poets set the tone in the selection of poems in the popular volumes, the academically orientated editors consider the epochal affiliation of the respective poets to be binding. The following article will analyse the Turkish-language poetry anthologies, which are almost identical in their titles but different in their conception. Methodologically, the documents will be analysed and the data and findings will be statistically evaluated and discussed according to their focus.

Keywords: poetry, anthology, German literature, translation, reception.

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi A.K. Eğitim Fakültesi, Konya. E-Mail: aozturk@erbakan.edu.tr, ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2759-2096>

MODERN BİR NASRETTİN HOCA: BİR EĞİTİMCİ OLARAK PROF. DR. WILFRIED BUCH

Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK¹ - İsmail Yusuf KIZILKAYA²

Özet

Tüm bilimsel disiplinlerin olduğu gibi Germanistide nihai amacı insan hayatını kolaylaştırmaktır. Kolay bir hayat ancak iyi yetişmiş insanların oluşturduğu toplumda mümkündür. Bu topluma ulaşma konusunda ana sorun „çocuk yetiştirme ve eğitimi“ ve buna bağlı olarak „eğitici eğitimi“ sorunlarıdır. Türkiyeyi anlamış ve sevmiş bir edebiyatçı ve „Hoca“ olan Wilfried Buch yıllar süren eğitim tecrübesinin ve edebiyatçı gözüyle bakabilme yetisinin bir meyvesi olarak bu sorunların reçetesini „hayata yarayacak“ öğretim materyali, eleştirel düşünmeye teşvik ve fırsat, farklı düşüncelerin tartışılması, öz gelişim için ruhsal ve zihinsel „gıda“ ve karşılıklı saygı şeklinde maddeleştirmiş ve bunu kendi derslerinde uygulamıştır. „Ben yetişmiş çocuğu sevmem, çocuğu yetiştirmeyi severim.“ diyen Buch derslerine katılanlara bir nevi teatral bir eser müşahade ediyormuş hissiyatı verirken aynı zamanda öğrencilerinin derslerle hayatın kopmayacak bir bağ kurmasını sağlayarak günümüzün bir çok eğitim sorununa da çözüm teşkil edilebilecek, analiz edip öğretiler çıkarılabilecek öğretim yaklaşımları, eserleri, „dersleri“ eğitimcilere miras bırakmıştır. Bu araştırmada bu mirastan istifade amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Wilfried Buch, Nasrettin Hoca, eğitim, Germanistik, ders.

Abstract

A modern Nasreddin Hodja: Prof. Dr Wilfried Buch as an educator

As with all scientific disciplines, the ultimate aim of Germanistics is to facilitate human life. This can only be achieved in a society of well-educated individuals. The main challenge in creating such a society is the education of children and the training of educators. Wilfried Buch, a literary scholar and teacher who had a deep understanding of Turkish culture and a great love for Turkey, summarised the solution to these problems as teaching material that is 'useful for life', encouragement and opportunities for critical thinking, discussion of different opinions, spiritual and mental nourishment for self-development, and mutual respect. He implemented these principles in his own classes. Buch stated, 'I do not like the child who is raised, I like to raise the child.' He gave his lecture participants the impression that they were witnessing a theatrical performance. By enabling his students to connect the lessons to real life, he left behind teaching approaches, works, and 'lessons' that can be analysed and learned from. This legacy can provide solutions to many of today's educational problems. This research aims to benefit from his contributions.

Keywords: Wilfried Buch, Nasrettin Hodja, education, Germanistik, lesson.

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. Eğitim Fakültesi, Konya. Email: aozturk@erbakan.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2759-2096

² Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. Eğitim Fakültesi, Konya. Email: iyusufkizilkaya@gmail.com, ORCID 0009-0007-4516-3320

ROMAN ÇOCUKLARIN ÖZ YETERLİKLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Doç. Dr., SELVİ DEMİR¹

¹ Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilisli Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi,
slv.demir@gmail.com - <https://orcid.org/0000-0002-7043-7414>

ÖZET

Bu araştırma, çocukların öz yeterliklerini belirlemek ve öz yeterliklerini çeşitli değişkenlere (cinsiyet, yaş, akademik başarı, anne-baba eğitim düzeyi, evde bulunan kitap sayısı, aylık okunan kitap sayısı, günlük internet kullanım süresi ve günlük TV izleme süresi) göre incelemek amacıyla oluşturulmuştur. Bu amaçla nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2023-2024 eğitim öğretim yılı güz döneminde bir devlet ortaokulunda öğrenim gören 408 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, “Kişisel Bilgi Formu” ve “Çocuklar İçin Öz Yeterlik Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiğinden istatistiksel analizlerde parametrik testler yapılmıştır. Araştırma sonucunda çocukların genel öz yeterliklerinin orta düzeyde olduğu ve yaş, akademik başarı, evde bulunan kitap sayısı, aylık okunan kitap sayısı ile günlük internette geçirilen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı biçimde farklılaştığı tespit belirlenmiştir. Çocukların akademik öz yeterliklerinin yaş, akademik başarı, ebeveyn eğitim düzeyi, aylık okunan kitap sayısı ve günlük internette geçirilen süreye göre anlamlı biçimde farklılaştığı tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal öz yeterliklerinin yaş, akademik başarı, evde bulunan kitap sayısı ve aylık okunan kitap sayısına göre anlamlı biçimde farklılaştığı belirlenmiştir. Yine duygusal öz yeterliklerinin yaş ve aylık okunan kitap sayısı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığa sahip olduğu bulunmuştur. Ancak cinsiyet ve günlük TV izleme süresine göre çocukların akademik, sosyal, duygusal ve genel öz yeterliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmanın sonucunda ulaşılan bulgular ilgili alanyazını çerçevesinde değerlendirilerek tartışılmış ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik öz yeterlik, sosyal öz yeterlik, duygusal öz yeterlik, ortaokul.

EXAMINING CHILDREN'S SELF-EFFICACY ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES

ABSTRACT

This study was designed to determine children's self-efficacy and to examine their self-efficacy according to various variables (gender, age, academic achievement, parental education level, number of books at home, number of books read per month, daily internet usage time and daily TV viewing time). For this purpose, survey design, one of the quantitative research methods, was used. The participants of the study consisted of 408 children studying in a public secondary school in the fall semester of the 2023-2024 academic year. The data were collected using the “Personal Information Form” and the “Self-Efficacy Scale for Children”. Since the data were

normally distributed, parametric tests were used in statistical analysis. As a result of the research, it was determined that children's general self-efficacy was at a moderate level and that it differed statistically significantly according to age, academic achievement, number of books at home, number of books read per month and time spent on the Internet per day. It was determined that children's academic self-efficacy differed significantly according to age, academic achievement, parental education level, number of books read per month and time spent on the internet per day. In addition, it was determined that social self-efficacy differed significantly according to age, academic achievement, the number of books at home and the number of books read per month. Emotional self-efficacy was found to have a significant difference according to age and the number of books read per month. However, no statistically significant difference was found in children's academic, social, emotional and general self-efficacy according to gender and daily TV viewing time. The findings of the study were evaluated and discussed within the framework of the related literature and various suggestions were presented.

Keywords: Academic self-efficacy, social self-efficacy, emotional self-efficacy, secondary school.

SÜPERVİZYON ALAN PSİKOLOJİK DANIŞMAN ADAYLARININ KAYGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi SÜLEYMAN BALCI¹

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fak., suleymandr@gmail.com,
0000-0001-9374-8808

ÖZET

Psikolojik danışmanların, uzmanlık düzeyinde temel yardım etme bilgi ve becerilerine sahip olmaları ve danışmanlarına etkili psikolojik danışmanlık verebilmeleri için yüksek öğrenim sürecinde bu bilgi ve becerileri pratik uygulamalarla pekiştirmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu nedenden dolayı, psikolojik danışmanların hem kuramsal bilgiler ve beceriler yönünden hem de bu bilgileri ve becerileri etkili şekilde kullanabilmeleri açısından yeterli düzeyde süpervizyon uygulaması almaları gerekmektedir. Psikolojik danışman adayları için gerekli olan bu süpervizyon uygulaması, Türkiye'de psikolojik danışmanlık lisans bölümlerinde verilmektedir. Bu çalışmanın amacı, lisans düzeyinde psikolojik danışmanlık eğitimi alan öğrencilerin Bireyle Danışmanlık Uygulaması dersi sonrasında psikolojik danışmanlık uygulama sürecine ilişkin kaygı düzeylerini incelemektir. Bu araştırmanın katılımcıları psikolojik danışmanlık lisans bölümünde son sınıfa devam etmekte olan 38 psikolojik danışman adayından oluşmaktadır ve araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmanın katılımcılarından Bireyle Psikolojik Danışmanlık Uygulaması dersi sonrasında psikolojik danışmanlık uygulamalarına ilişkin açık uçlu yazılı soruları yanıtlamaları istenmiştir. Bireyle Psikolojik Danışmanlık Uygulaması dersi haftada 3 saat olarak 14 hafta devam etmiştir. Lisans düzeyinde Bireyle Psikolojik Danışmanlık Uygulaması dersinde süpervizyon alan psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışmanlık uygulamasına ilişkin yazılı cevapları incelenmiştir. Bireyle Psikolojik Danışmanlık Uygulaması dersi sonrası alınan yazılı cevapların karşılaştırılması sonucunda süpervizyon alan psikolojik danışman adayları arasında psikolojik danışma sürecine ilişkin kaygı duyanların sayısında azalma olduğu saptanmıştır. Bazı araştırmacılar, klinik gözetim altında yapılan uygulama ve stajın, aday psikolojik danışmanların etkili bir profesyonel uygulayıcı biçiminde gelişiminde önemli rol oynadığını açıklamaktadır. Ayrıca, klinik süpervizyon çalışmalarına ilişkin incelemeler, süpervizyon alan kişilerin süpervizyon ortamlarında kendilerini desteklenmiş, rahat, güvenilir ve güvende hissettiklerini göstermektedir. Literatür incelemesinde ulaşılan bu araştırma sonuçları, bu çalışmada elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik danışmanlar, bireyle psikolojik danışma, süpervizyon

INVESTIGATING ANXIETY LEVEL OF SUPERVISED PROSPECTIVE PSYCHOLOGICAL COUNSELORS

ABSTRACT

It is significantly important for psychological counselors to have essential helping skills and knowledge at the level of expertise and reinforce these knowledge and skills with actual implementation for providing effective psychological counseling to their clients during higher education. Therefore, psychological counselors need to receive adequate supervision in terms of both theoretical knowledge and skills and the ability to apply this knowledge and skills effectively. This supervision practice, which is required for psychological counselor candidates, is provided at psychological counseling undergraduate departments in Türkiye. The present study is aimed to investigate undergraduate supervisees' level of anxiety about the process of their psychological counseling practice before and after the Individual Counseling Supervision course. The participants of current research included 38 last year students of a psychological counseling undergraduate department and they voluntarily participated into study. The participants of this research were requested to reply open ended written questions regarding their psychological counseling practice after the Individual Counseling Supervision course. Analysis were conducted for examining the responses of undergraduate supervisees about their psychological counseling practice. It was revealed that there was decrease in the number of those who have feeled anxious about the counseling process among the prospective psychological counselors who received supervision, as a result of review of written responses obtained after the Individual Counseling Supervision course that lasted for 14 weeks as 3 hours per week. Some researchers supported that practicum and internship under clinical supervision has an essential role for the development of counselor trainees as an effective professional practitioner. Moreover, reviews of the clinical supervision studies showed that supervisees have feeled supported, comfortable, trusting, and safe in their supervision environment by taking risks to self-disclose and seeking feedback in supervision, and applying new skills. The results of these researches obtained in the literature review support the findings reached in current research.

Keywords: Psychological counselors, individual counseling, supervision

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN REHBERLİK HİZMETLERİNDEN FAYDALANDIĞI OKUL KONULARI VE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER

Dr. Öğr. Üyesi SÜLEYMAN BALCI¹

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fak., suleymandr@gmail.com,
0000-0001-9374-8808

ÖZET

Okul öncesi dönemde eğitime devam eden çocuklara yönelik rehberlik hizmetleri sunulurken bu dönemdeki rehberlik hizmetlerinin okul öncesi eğitim dönemindeki eğitimi düzenleyen programla uyumlu halde bulunması, okul öncesindeki eğitim programının kazanım ve göstergeleri ile ilişkili olması ve bu gelişim döneminin özelliklerinin dikkate alınması özellikle önemlidir. Bu dönemdeki eğitimin ve okul rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi sürecinde okul öncesi öğretmenin ve okuldaki rehberlik öğretmenin işbirliği içerisinde olması gerekmektedir. Okul öncesi eğitim düzeyindeki rehberlik hizmetlerinin kapsamında çocuğun tanınmasını, çocukların okula uyumunun sağlanmasını, çocukların sorunlarının belirlenmesini ve çözüm süreçlerinin uygulanmasını, özel eğitime gereksinimi olan çocukların erken dönemde tespit edilmesini ve bu konularda ailelere yönelik etkinlikler yapılmasını ve rehberlik hizmetleri verilmesini içeren faaliyetler yer almaktadır. Okul öncesi öğretmenleri üniversitelerdeki lisans eğitiminde rehberlik hizmetlerinin okullarda sunulmasına ilişkin dersler aldıklarından dolayı görev yaptıkları okullarda okul öncesi çağıdaki çocuklara eğitim verirken rehberlik hizmetleri kapsamında yer alan konulardan yararlandıkları bilinmektedir. Okullarda rehberlik hizmetlerinin etkili yürütülmesini sağlamaya yönelik “rehberlik hizmetlerinin okullarda sunulmasında okul personeli arasında ortak anlayış ve işbirliği içeren bir takım çalışması olması gerekir” ilkesinden hareketle bu çalışmada, okulda görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin okulda hangi konularda rehberlik hizmetlerinden faydalandıkları ve rehberlik hizmetlerinden faydalanırken karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak, Googleforms uygulaması ile okul öncesi düzeyinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerine açık uçlu şu iki soru sorulmuştur: “1- Okul öncesi öğretmeni olarak görev yaparken rehberlik hizmetlerinin katkısını gördüğünüz okuldaki konulara 3 tane örnek veriniz? 2- Rehberlik konularından yararlanırken hangi güçlüklerle karşılaştınız?”. 28 okul öncesi öğretmeni tarafından verilen yanıtlar değerlendirmeye alınmıştır. Bu okul öncesi öğretmenlerinin verdiği yanıtların ve frekanslarının incelenmesi sonucunda, okul öncesi öğretmenlerinin “okul öncesi dönemdeki çocukların kapasitesinin keşfedilmesinde ve yeteneklerinin ortaya çıkarılmasında ve ebeveynlere yönelik etkinlikler ve velilerle işbirliği” konularında rehberlik hizmetlerinden daha çok yararlandıkları ve rehberlik hizmetlerinden yararlanırken çok karşılaştıkları güçlük ise “okul öncesindeki öğretmenlerin bireyi tanımaya yönelik tekniklere ilişkin yeterli düzeyde bilgili olmadıkları, aileye yönelik uygulanan etkinlikler hakkında yeterli olmadıkları” olarak saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rehberlik hizmetleri, okul öncesi öğretmeni, okul öncesi dönemde rehberlik

SCHOOL TOPICS WHICH PRESCHOOL TEACHERS BENEFIT FROM GUIDANCE SERVICES AND DIFFICULTIES THEY FACE

ABSTRACT

While providing guidance services for children continuing their education in pre-school level, it is especially important that guidance services in this period interact with the education program implemented in the pre-school education period and these guidance services are interrelated to the achievements and indicators of the pre-school education program, and to be taken into account the characteristics of pre-school development period. In the process of carrying out education and school guidance services in this period, the preschool teacher and the school guidance counselor need to cooperate. The scope of guidance services at the pre-school education level includes activities that contain getting to know the child, ensuring children's adaptation to school, identifying children's problems and implementing solution processes, identifying children in need of special education at an early age, and organizing activities and providing guidance services for families on these topics. Since preschool teachers take courses on providing guidance services in schools during their undergraduate education at universities, it is known that they benefit from the subjects within the scope of guidance services while teaching preschool children in the schools where they work. Based on the principle that "there must be a teamwork that includes common understanding and cooperation among school personnel in providing guidance services in schools" to ensure effective guidance services in schools, the aim of this study is to examine the school topics which preschool teachers benefited from guidance topics and guidance services while working in schools during education for preschool children and to identify the problems they face. For this purpose, the following two open-ended questions were asked to pre-school teachers working at the pre-school level with the google forms application: "1- would you like to give three examples of the topics for which you benefited from guidance services at school while working as a preschool teacher?, 2- What difficulties did you encounter while benefiting from the guidance topics?". The responses given by 28 preschool teachers were evaluated. As a result of examining the responses given by these preschool teachers and their frequencies, it was found that preschool teachers benefit more from guidance services for "discovering the capacities of preschool children and revealing their talents, and activities for parents and cooperation with parents" and the most common difficulty they face is "that preschool teachers do not have sufficient knowledge about individual information techniques and do not have sufficient knowledge about activities for the family."

Keywords: Guidance services, preschool teacher, guidance in preschool period

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA PİYANO EĞİTİMİNİN PSİKO-MOTOR GELİŞİM ÜZERİNDEKİ OLUMLU ETKİLERİ

Dr. Öğretim Üyesi Çağdaş Alapınar Gençay

Anadolu Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, calapinar@anadolu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-2130

ÖZET

Okul öncesi dönem olan 0-6 yaş aralığı, çocuğun ileriki yaşamını büyük ölçüde etkileyecek bir süreçtir. Gelişimin en hızlı olduğu bu dönemde, fiziksel ve merkezi sinir sistemi gelişimi ile birlikte kazanılan beceriler söz konusudur. Anlam olarak hareketi ifade eden psiko-motor kelimesi, doğuştan refleks olan bazı hareketlerin, (nefes alıp vermek gibi) zamanla bilinçli olarak kullanılmasıyla becerilere dönüşmesini ifade eder. (makas kullanmak, zıplamak gibi) Küçük ve büyük kas gelişimi olarak ikiye ayrılan psiko-motor gelişim, tüm vücudun kontrol-denge hareketlerini (büyük kaslar) ve el-ayak kullanarak yapılan becerileri (küçük kaslar) kapsar. Her yeni yaşla birlikte gelişen psiko-motor beceriler, çocuktan çocuğa farklılık göstermekle beraber, 4 yaşından itibaren küçük kas hareketlerini kullanarak kalem tutup, makas kullanabilecek düzeye gelmektedir. Bu dönemde eğitimle gelişimi destekleyici çalışmalar önem taşımaktadır. Farklı kas gruplarını geliştirmeyi hedefleyen çeşitli etkinliklerle birlikte, küçük kas gruplarını (eller) geliştirmede, piyano eğitiminin yararları ön plana çıkmaktadır. Çocuğun psiko-motor gelişiminde özellikle koordinasyon, dikkat, esneklik gibi yeteneklerini ön plana çıkartarak, aynı zamanda duygusal ve sosyal yönlerinin de pekişmesini sağlamaktadır. Psiko-motor becerileri sadece fiziki bir gelişme olarak değil, çocuğun benliğini oluşturacak tüm bilişsel, duygusal yönleri ile bir bütün olarak değerlendirmek gerekir. Bu açıdan ele alındığında piyano eğitimi, çocuğa kazandıracığı özel yeteneklerini keşfetme, kendini ifade edebilme, duygu ve düşüncelerini dışa vurabilme gibi olanaklarla, sosyal gelişimlerini de arttırmaktadır. El-bilek hareketlerinde beceri kazanabilme, el-göz koordinasyonu sağlayabilme, ayrıca iki el birlikte kullanarak, aynı zamanda göz koordinasyonu kurabilme, el-ayak-göz koordinasyonunu birlikte kullanabilme, çeviklik kazanma ve refleksleri hızlandırma gibi daha bir çok yarar sağlayarak, çocuğun psiko-motor gelişimini hızlandırmaya yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Piyano eğitimi, Okul öncesi dönem, Psiko-motor gelişim

ÇEVİRİMİÇİ SÖZLÜKLERİN VE DOĞAL DİL İŞLEME SİSTEMLERİNİN DİL ÖĞRENCİLERİNİN SÖZLÜK KULLANMA TUTUMUNA ETKİSİ

Öğr.Gör.Dr. Oğuz İbrahim DÜNDAR¹

¹ Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, oidundar@anadolu.edu.tr - ORCID ID:

<https://orcid.org/0000-0002-9574-6125>

ÖZET

Bu araştırma, çevrimiçi sözlüklerden en çok kullanılan, ücretsiz, web tabanlı bir kaynak olan Google Çeviri ile Doğal Dil İşleme özelliği olan çeviri amaçlı olarak da kullanılabilen sistemlerin öğrenciler üzerinde sözlük kullanmaya yönelik tutumlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, 2023-2024 akademik yılı bahar döneminde Anadolu Üniversitesi Turizm Fakültesi Rehberlik Bölümü'nde gerçekleştirilecektir. Araştırmada karma araştırma desenlerinden üçgenleme deseni kullanılacaktır. Bu desen ile araştırmada farklı veri toplama yöntemlerini kullanarak daha güvenilir sonuçlar elde edilmesi beklenmektedir. Çalışmada, öğrencilerden her iki çeviri aracını dönem boyunca derslerinde kullanmaları istenecektir. Veri toplama araçları 17 maddeden oluşan 5'li Likert tipi bir ölçek olan Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçeği ile odak grup görüşmesidir. Çevrimiçi sözlüğün kullanılması ve Doğal Dil İşleme sisteminin kullanılmasından sonra olacak şekilde iki kez Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçeği, sekiz haftanın sonunda ise odak grup görüşmesi gerçekleştirilecektir. Odak grup görüşmesi ile Sözlüklere Yönelik Tutum Ölçeği ile toplanan verilerin nitel olarak karşılaştırılması planlanmaktadır. Çalışma henüz başlamamış olup, bulgular, yorumlar, sonuçlar ve öneriler daha sonra paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler :BT, Doğal Dil İşleme, Online Sözlük, Yabancı Dil Fransızca.

THE IMPACT OF ONLINE DICTIONARIES AND NATURAL LANGUAGE PROCESSING SYSTEMS ON LANGUAGE LEARNERS' DICTIONARY USE ATTITUDES

ABSTRACT

This study aims to investigate the impact of online dictionaries and natural language processing systems on dictionary use attitudes of students. The study will be conducted in the spring semester of the 2023-2024 academic year at the Department of Tourism Guidance in the Faculty of Tourism at Anadolu University. The study will employ a mixed-methods research design, using a triangulation approach. This approach is expected to yield more reliable results by using a variety of data collection methods. In the study, students will be asked to use both online dictionaries and natural language processing systems during their classes. Data will be collected using a 17-item Likert-type scale dictionary use attitude scale and focus group interviews. Two rounds of the dictionary use attitude scale will be administered, one after the use of the online dictionary and one after the use of the natural language processing system. The focus group interview will be conducted at the end of eight weeks. The data collected from the focus group interviews will be qualitatively compared to the data collected from the dictionary use attitude scale. The study has not yet begun, and the findings, interpretations, results, and recommendations will be shared later.

Keywords: French as a Foreign language, ICTE, Natural language processing, Online Dictionary.

MATEMATİK EĞİTİMİ ALANINDAKİ GÜNCEL BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN YÖNTEM VE DESEN EĞİLİMLERİ

Doç. Dr. Aziz İLHAN

İnönü Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-7049-5756, aziz.ilhan@inonu.edu.tr, 0 554 829 10 21

Öğrt. Eda Nur YILMAZ

Mili Eğitim Bakanlığı, ORCID:, edayllmaz362@gmail.com, 0 507 862 44 05

Öğrt. Mübeccel Ahsen YAĞMURLU

Mili Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0002-2698-5138, ahsen.yagmurlu@gmail.com, 0 531
516 00 81

Özet

Eğitim araştırmaları sonucu elde edilen bulgular eğitim sistemine yön vermektedir. Eğitim araştırmalarına yön veren koşullardan birisi ise alan yazında daha önce yapılmış olan araştırmalardır. Nitekim yapılacak olan araştırmalar için önceki araştırmalar mevcut araştırmaların eksiklikleri hakkında bilgi vermekte ve bir sonraki çalışmalara yol göstermektedir (Toptaş & Gözel, 2018). Bu doğrultuda çalışmanın amacı, 2018-2023 yılları arasında matematik eğitimi alanında çalışmanın ölçütlerine göre yurtiçi ve yurtdışı veri tabanlarında yer alan bilimsel yayınların yöntem ve desen tercihlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın verileri amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak ERIC, Web Of Science, ProQuest, YÖK Tez ve TR Dizin veri tabanlarının herhangi birinde yayınlanmış toplam 323 bilimsel çalışmadan elde edilmiştir. İncelenen tez ve makaleler yedi ölçüt baz alınarak değerlendirilmiş, elde edilen bulgular veri sınıflama formuna kaydedilerek düzenlenmiştir. Dolayısıyla veriler nitel analiz desenlerinden betimsel içerik analizine tabi tutulmuştur. Analiz yapılırken çalışmanın yer aldığı dizin, kullanılan yöntem ve desen dikkate alınmıştır. Elde edilen bulgular, tablo ve grafiklerle sunulmuş frekans ve yüzdelere göre yorumlanmıştır. Çalışma sonucunda en çok nitel yöntem ve durum çalışması deseninin tercih edildiği belirlenmiştir. Ayrıca nicel yöntem ve yarı deneysel desenin çalışmalarda fazlaca tercih edildiği karma yöntemin ise en az kullanılan yöntem olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular göz önünde bulundurularak, literatürde karma yöntem kullanılarak yapılan çalışmaların azlığına vurgu yapılmış, araştırmacılara çalışmalarında karma yöntemi tercih edebilecekleri önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematik eğitimi, içerik analizi, yöntem, desen.

Kaynaklar

Toptaş, V. & Gözel, E. (2018). Türkiye’de matematik kaygısı ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin içerik analizi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 136-146.

METHOD AND DESIGN TENDENCIES OF CURRENT SCIENTIFIC STUDIES IN THE FIELD OF MATHEMATICS EDUCATION

Abstract

The findings obtained as a result of educational research give direction to the education system. One of the conditions that guide educational research is the previous researches in the literature. As a matter of fact, previous studies provide information about the shortcomings of the current research and guide the next studies (Toptaş & Gözel, 2018). In this direction, the aim of this research is to reveal the method and pattern preferences of the studies in the domestic and international databases in the field of mathematics education between the years 2018-2022. The sample of the study was formed from a total of 323 postgraduate studies published in any of the ERIC, Web Of Science, ProQuest, YÖK Thesis and TR Index databases using the purposive sampling method. The theses and articles examined were examined based on 6 criteria, and the data obtained were saved in the excel program and arranged. The data were subjected to descriptive content analysis, one of the qualitative analysis methods. While making the analysis, the directory in which the study is located, the method used and the pattern were taken into consideration. The findings were interpreted according to the frequencies and percentages presented in tables and graphics. According to the findings obtained as a result of this study, it was determined that the most qualitative method and case study design were preferred. In addition, it was seen that the quantitative method and quasi-experimental design were preferred in the studies, and the mixed method was the least used method. Considering the findings obtained as a result of the research, the scarcity of studies using the mixed method was emphasized in the literature, and it was suggested to the researchers that they could prefer the mixed method in their studies. It is thought that the results obtained from this research will shed light on future research in the field of mathematics education and will be a guide for researchs.

Keywords: Math education, Content Analysis, Methods and Patterns.

References

Toptaş, V. & Gözel, E. (2018). Content analysis of graduate theses on mathematics anxiety in Turkey. *Journal of Educational Theory and Practice Research*, 4(3), 136-146.

Ortaokul Öğrencilerinin Algıladıkları Öğretmen Tutumları ve Saygı Değerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi ve Aralarındaki İlişki

Bilim Uzmanı, Nurcan ÖZCAN¹, Doç. Dr., Yusuf KESKİN², Şener DOĞAN³

¹Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, nren.math@hotmail.com- [0009-0001-9301-8466](mailto:nren.math@hotmail.com)

²Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ykeskin@sakarya.edu.tr- [0000-0002-1072-6708](mailto:ykeskin@sakarya.edu.tr)

³Kocaeli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, senerdogan250@hotmail.com - [0009-0008-6526-9744](mailto:senerdogan250@hotmail.com)

ÖZET

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin algıladıkları öğretmen tutumlarının ve sahip oldukları saygı değerinin ne düzeyde olduğunu, aralarında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını, cinsiyet ve sınıf seviyesi değişkenlerine göre anlamlı derecede farklılaşmanın olup olmadığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada nicel araştırma desenlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma Kocaeli ili İzmit ilçesinde bir devlet ortaokulunda yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf seviyelerinde okuyan 359 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak “Öğretmen Tutumları Öğrenci Formu” ve “Saygılı Olma Eğilimi Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler araştırmanın amacı ve soruları doğrultusunda istatistiksel işlemlere tabi tutularak çözümlenmiştir. Analizler sonucunda; ortaokul öğrencilerinin algıladıkları demokratik, otoriter ve serbest öğretmen tutum düzeylerine göre saygılı olma eğilimine daha çok sahip oldukları görülmüştür. Öğretmen tutumlarını daha çok demokratik tutum olarak algıladıkları ve algıladıkları öğretmen tutumları ile saygılı olma eğilimleri arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Öğrencilerin, demokratik öğretmen tutumuna ilişkin algıları artıka saygılı olma eğilimleri artmıştır. Kız öğrencilerde demokratik öğretmen tutumu algı düzeyi ve saygılı olma eğilim düzeyi erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Algılanan otoriter tutum, serbest tutum ve toplam öğretmen tutum düzeyleri ise erkek öğrencilerde daha yüksektir. Ayrıca öğrencilerin sınıf seviyeleri ile algıladıkları öğretmen tutumlarının alt boyutları, toplam öğretmen tutumları ve saygı değerleri arasında anlamlı düzeyde farklılaşma olduğu görülmüştür. Öğrencilerin algıladıkları demokratik öğretmen tutumu 5. sınıf öğrencilerinde, otoriter ve serbest öğretmen tutumu 8. sınıf öğrencilerinde, toplam öğretmen tutumu ve saygı değeri düzeyi 5. sınıf öğrencilerinde diğer sınıf seviyelerine göre daha yüksektir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Tutumu, Değerler Eğitimi, Saygı, Öğrenci, Sosyal Bilgiler.

Examination of Teacher Attitudes and Value of Respect Perceived by Secondary School Students According to Different Variables and the Relationship Between Them

Abstract:

This research was conducted to examine the level of teacher attitudes and respect values perceived by secondary school students, whether there is a significant relationship between them, and whether there is a significant difference according to gender and grade level variables. The general survey model, one of the quantitative research designs, was used in the study. The research was conducted in a public secondary school in İzmit district of Kocaeli province. The study group of the research consists of 359 students studying at the 5th, 6th, 7th, and 8th grade levels of secondary school. “Teacher Attitudes Student Form” and “Respectful Tendency Scale” were used as data collection tools. The data obtained was analyzed by subjecting it to statistical procedures in line with the purpose and questions of the research. As a result of the analysis; It has been observed that secondary school students have a higher tendency to be respectful depending on their perceived democratic, authoritarian, and liberal teacher attitude levels. It was observed that they perceived teacher attitudes as more democratic attitudes and that there was a significant relationship between their perceived teacher attitudes and their tendency to be respectful. As students' perceptions of democratic teacher attitudes increased, their tendency to be respectful increased. The perception level of a democratic teacher attitude and the tendency to be respectful is higher in female students than in male students. Perceived authoritarian attitude, liberal attitude, and total teacher attitude levels are higher in male students. In addition, it was observed that there was a significant difference between the student's grade levels and the sub-dimensions of teacher attitudes they perceived, total teacher attitudes, and respect values. Students perceived democratic teacher attitude is higher in 5th-grade students, authoritarian and liberal teacher attitude is higher in 8th-grade students, and total teacher attitude and respect value level is higher in 5th-grade students compared to other grade levels.

Keywords: Teacher Attitude, Values Education, Respect, Student, Social Studies.

GÜNCEL EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ TARTIŞMALARINA İLİŞKİN DOKÜMAN ANALİZİ

Ahmet Tarık KARAÇORLU¹, Prof. Dr. Bünyamin ATICI²

¹Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, ahmettarikkaracorlu@hotmail.com

0000-0002-7587-2212

²Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, baticigmail.com

0000-0003-0472-0219

ÖZET

Web of Science çok sayıda farklı akademik disiplin için kapsamlı atıf verileri sunan birden çok veri tabanına abonelik tabanlı erişim sağlayan bir platformdur. Bu çalışmada Web of Science’da “Computer Science” disiplinine bağlı “Computer Science, Interdisciplinary Applications” kategorisindeki dergiler doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu kategorideki SCIE atıf indeksine sahip 112 dergiden Q1’lik dilime giren 28 dergi araştırma kapsamına alınmış. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri alanına yakın olan Computers in Industry, Computers & Education, Robotics and Computer-Integrated Manufacturing, Journal of Network and Computer Applications dergileri seçilerek bu dergilerin 2022 yılında yayımladıkları tüm makaleler betimsel içerik analizi ile ele alınmıştır. Bu 4 derginin 2022 yılında yayımladıkları tüm sayıları indirilmiş ve 44 sayıdan toplam 605 makaleye ulaşılmıştır. 605 makaleden 8 tanesinde hiç anahtar kelime olmadığı görülmüştür. Anahtar kelimeye sahip olmayan 8 makale çıkarıldıktan sonra geriye kalan 597 makale incelenerek toplam 2053 tane farklı anahtar kelime tespit edilmiştir. Tüm anahtar kelimeler betimsel içerik analizine tabi tutulmuştur. MS Excel ve SPSS programları kullanılarak anahtar kelimeler istatistiksel olarak incelenip 4 dergi için ayrı ayrı en çok kullanılan anahtar kelimeler listelenmiştir. En güncel 10 anahtar kelime 4 dergideki veriler birleştirilerek belirlenmiştir. Bulunan anahtar kelimeler dergilerin bütünlüğü içerisinde incelenerek tartışılmıştır. Sonuç olarak bilgisayar bilimleri disiplinlerarası uygulamalar alanında Industry 4.0, Internet Of Things, Machine Learning, Improving Classroom Teaching, Teaching/Learning Strategies, Digital Twin, Pedagogical Issues, Deep Learning, 21st Century Abilities ve Media in Education en yüksek frekansa sahip 10 anahtar kelime olarak tespit edilmiştir. Çalışmanın bulgularının Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri eğitiminin müfredatında ağırlık verilecek konuların belirlenmesinde önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Web of Science, Anahtar Kelime, Industry 4.0, Internet Of Things, Machine Learning, Improving Classroom Teaching, Teaching/Learning Strategies, Digital Twin, Pedagogical Issues, Deep Learning, 21st Century Abilities, Media in Education

BEYİN GÖÇÜ VE EĞİTİM

Dr. Öğr. Üyesi Mahire ASLAN

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, mahire.aslan@inonu.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8032-7331>

ÖZET

Bu çalışmada beyin göçü olgusu, bir nitel araştırma tekniği olan doküman incelemesi ile analiz edilmekte ve Türk eğitim sistemi açısından değerlendirilmektedir.

Eğitimin temel işlevlerinden biri olan ekonomik işlev, ülkenin gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmektir. Eğitim sisteminin bu işlevi gerçekleştirebilmesi için ülkeler, milli gelirleri doğrultusunda genel bütçelerinin önemli bir kısmını eğitime ayırmaktadırlar. Buna karşılık, eğitim sisteminin yetiştirdiği nitelikli işgücü ülke içinde kalıp ulusal üretime katkıda bulunmak yerine; yaşam ve çalışma koşullarının daha iyi olduğu bir ülkeye göç etmektedir. Beyin göçü denilen ve nitelikli insan sermayesinin transferi şeklinde gerçekleşen bu olgu, kültürleşme boyutu üzerinden başlangıçta sosyoloji biliminde, giderek ekonomi ve siyaset bilimlerinde ve günümüzde ise eğitim biliminde önemli bir araştırma alanı haline gelmiştir.

Göç araştırmaları; toplumsal, ekonomik ve siyasal içerikli geniş kapsamlı olgular kadar, daha yüksek standartlı bir yaşam, eğitim ve iş olanakları sağlamak gibi bireysel beklentilerin de beyin göçünde başat rol oynadığını ortaya koymaktadır. Ülkemiz özelinde ele alındığında beyin göçünün daha çok genç, eğitilmiş ve vasıflı işgücünde yoğunlaştığı ve Avrupa'nın gelişmiş ülkelerine gidiş şeklinde gerçekleştiği dikkati çekmektedir. Bu hedef kitlenin ülke içinde kalmasını sağlayabilmek; sağlık, güvenlik, teknoloji ve eğitim gibi temel alt yapı hizmetlerini hem nicelik hem de nitelik olarak geliştirecek rasyonel siyasi ve ekonomik politikaların izlenmesini gerekli kılmaktadır.

Beyin göçü; ekonomik, sosyal, teknolojik, siyasal vb. açılardan ileride daha yüksek konuma gelebilme potansiyeli taşıyan bir ülkenin geleceğini tehdit ettiği için, daha demokratik yönetsel sistemler yanında, daha güçlü ve işlevsel eğitim sistemleriyle birlikte kaliteli bir insan yetiştirme düzeninin sağlanabilmesi esastır.

Anahtar kelimeler: Beyin göçü, eğitim sistemi, insan sermayesi.

Z KUŞAĞI VE EĞİTİM

Dr. Öğr. Üyesi Mahire ASLAN

İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mahire.aslan@inonu.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8032-7331>

ÖZET

Bu araştırmada Z kuşağına ilişkin kuramsal bilgiler, nitel araştırma tekniklerinden biri olan doküman incelemesi yoluyla analiz edilmekte; özellikle pedagojik açıdan ele alınarak değerlendirilmektedir.

Sosyolojik anlamda kuşak (göbek, nesil, batın, jenerasyon), aynı yıllarda doğmuş, benzer toplumsal koşulları ve sorunları paylaşan insan grubunu ifade etmektedir. Doğum tarihleri kapsamında yapılan adlandırmaya göre 1927-1944 arası doğanlar “Sessiz Kuşak”, 1945-1965 arası doğanlar “Bebek Patlaması Kuşağı”, 1966-1979 arası doğanlar “X Kuşağı”, 1980-1999 arası doğanlar “Y Kuşağı”. 2000 yılı sonrası doğanlar ise “Z Kuşağı”dır. Bu kuşağın çoğu X Kuşağı'nın çocuklarıdır.

Bunlar içerisinde Z kuşağı günümüzde özellikle öne çıkmaktadır. Teknoloji ortamına doğan bu dijital kuşağın öğrenme yapıları ve algıları, teknolojiyi kullanabilme ve bu yolla sorun çözme yetileri kendilerinden önceki kuşaklardan oldukça ileri bir düzeydedir. Bilgisayar ve cep telefonunun olmadığı bir dünyayı hayal dahi edemeyen bu kuşak için okumaktan ziyade görmek ve izlemek yoluyla anlamlandırmak önemlidir. Bu nedenle görsel hafıza ve buna yönelik bir eğitim yaklaşımıyla algılama ve sorun çözme becerileri oldukça gelişmiştir.

Son dönemlerde giderek artan dijital teknolojiye dayalı bilgi üretimi ve kullanımı, toplumların geleceğinde temel belirleyici olma yolundadır. Toplumlararası farklılaşmayı yaratan bu ölçütün, gelecekte bir toplumun ekonomik, siyasal ve sosyal sistemlerinde daha da güçlü bir rol oynayacağı anlaşılmış durumdadır. Yapılan araştırmalar, bugünün bilgi toplumunda olduğu gibi geleceğin kuantum toplumunda da Z kuşağının büyük payı olacağını göstermektedir.

Bu çalışmada Z kuşağı tüm yönleriyle çok boyutlu olarak ele alınmakta ve bu kuşağa nasıl bir eğitim anlayışıyla yaklaşılması gereği üzerinde durulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Z kuşağı, toplum, eğitim.

SOSYAL İNANÇ (NORM) ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Dr. Emrullah DENİZ¹

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, denizshine1@gmail.com, 0000-0002-3763-2234

ÖZET

Sosyal inanç, kişinin sosyal etkileşimlerinin ürünü olan inançlarını ifade eder. Kişinin belirli bir eylemi gerçekleştirmeye yönelik sosyal baskılara ilişkin algısı, öznel normlar olarak adlandırılmıştır. Sosyal inanç ölçeği, ebeveynler, akranlar ve öğretmenler gibi kişinin yaşamı için önemli sosyal figürlerin görüşlerinin katılımcının görüşlerini ne yönde etkilediğini belirlemeyi amaçlamaktadır. Literatürdeki mevcut ölçme araçları incelenerek geliştirilen ölçek, kavramların operasyonel tanımlarını kapsayan toplam 6 maddeden oluşmaktadır. 5 noktada puanlanan Likert tipi ölçek, Mardin ili Artuklu ilçesindeki 5 resmi Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde öğrenim gören ve 513 öğrenciden oluşan bir örnekleme test edilmiştir. Ölçeğin madde analizi aşamasında .525-.585 arasında değişen madde-toplam korelasyon katsayısı, .317-.509 aralığında ölçülen maddeler arası korelasyon katsayısı ve .801 olarak belirlenen Cronbach alfa katsayısı elde edilmiştir. 290 kişilik öğrenci formunda gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizinden elde edilen sonuçlar, .675-.740 arasında değişen ve tek faktöre yüklenen madde yükleri üretmiştir. Tek faktörlü çözümleme toplam varyansın %50,20'sini açıklamıştır. Doğrulama için yürütülen doğrulayıcı faktör analizi, tek faktörlü yapıyı destekleyen sonuçlar ($\chi^2/df=3,84$; GFI = .969; AGFI = .928; CFI = .956; NFI = .946; SRMR = .040; RMSEA = .067) üretmiştir. Bu çalışmada geliştirilen sosyal inanç ölçeği, literatürde sıklıkla önerilen geçerlik ve güvenirlik kriterlerini karşılamaktadır. Mesleki ve teknik eğitim bağlamına odaklı olarak geliştirilen bu ölçek, bireyin kariyere devam etme niyetinin ve kariyer seçimini etkileyen sosyal inançlarının keşfedilmesinde yardımcı bir araç olarak kullanılabilir. Farklı ders bağlamlarına uyarlanarak kullanılacak madde içeriklerine sahip ölçeğin, ilgili literatüre katkı sunacağı umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal inanç, normatif inançlar, öznel normlar, mesleki ve teknik eğitim, kariyer seçimi, ölçek geliştirme

VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF THE SOCIAL BELIEF (NORM) SCALE

ABSTRACT

Social belief refers to a person's beliefs that are the product of their social interactions. A person's perception of the social pressures to perform a particular action have been called subjective norms. The social belief scale aims to determine how the views of social figures important to the person's life, such as parents, peers, and teachers, affect the participant's views.

The scale, which was developed by examining the scales in the literature, consists of a total of 6 items covering the operational definitions of the concepts. The Likert-type scale, scored at 5 points, was tested on a sample of 513 students studying in 5 official Vocational and Technical Anatolian high schools in Artuklu district of Mardin province. During the item analysis phase of the scale, the item-total correlation coefficient ranging between .525-.585, the inter-item correlation coefficient ranging between .317-.509, and the Cronbach's alpha coefficient measured as .801 were obtained. The results obtained from the exploratory factor analysis conducted on the student form of 290 students showed item loadings ranging between .675-.740 and loading on a single factor. Single-factor analysis explained 50.20% of the total variance. Confirmatory factor analysis conducted for validation showed results ($\chi^2/df = 3.84$; GFI = .969; AGFI = .928; CFI = .956; NFI = .946; SRMR = .040; RMSEA = .067) supporting the single-factor structure ($\chi^2/df = 3.84$; GFI = .969; AGFI = .928; CFI = .956; NFI = .946; SRMR = .040; RMSEA = .067) has produced. The social belief scale developed in this study meets the validity and reliability criteria frequently recommended in the literature. This scale, developed with a focus on the context of vocational and technical education, can be used as a helpful tool in exploring the individual's intention to continue his career and social beliefs that affect career choice. It is hoped that the scale, which has item contents that can be adapted to different course contexts, will contribute to the relevant literature.

Keywords: Social belief, normative beliefs, subjective norms, vocational and technical education, career choice, scale development

KARIYER NİYETİ ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Dr. Emrullah DENİZ¹

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, denizshine1@gmail.com, 0000-0002-3763-2234

ÖZET

Kariyer niyeti ölçeği, öğrencilerin mezuniyet sonrası gelecek planlarını içeren maddelerden oluşmaktadır. Kariyer niyeti ölçeği, geliştirilen anketler ve ilgili literatür incelenerek çalışma içeriğine uygun olarak uyarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Mardin ili Artuklu ilçesindeki 5 resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile bunlara bağlı mesleki eğitim merkezlerinde öğrenim gören 513 öğrencidir. Uyarlama aşamasında ölçek, 2 İngilizce öğretmeni aracılığıyla Türkçe'ye çevrilmiştir. Çeviri sürecinde çevirmenler birbirlerini kontrol etmiştir. Daha sonra, ölçeğe, psikolojik danışma ve rehberlik bilim dalında görevli bir uzman, eğitim programları ve öğretim bilim dalında görevli iki uzmanın görüşleri dikkate alınarak son şekli verilmiştir. Ölçeğin madde kökleri meslek dersine yönelik olarak yazılmıştır. 7 maddelik ölçek, 1 ile 5 puan arasında derecelendirilen Likert tipi bir ölçektir. Madde analizleri sonuçlarına göre ölçek, .837 Cronbach alfa değeri, .512-.645 aralığında değişen madde-toplam korelasyon katsayısı ve .318-.542 arasında değişen maddeler arası korelasyon değerlerini üretmiştir. 300 öğrenci formu üzerinde gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizi sonuçları, ölçek maddelerinin tek faktörde birleştiği, faktör yük değerlerinin .639-.764 arasında değiştiği ve toplam varyansın %50,86'nın açıklandığını ortaya koymuştur. 213 öğrenci formu kullanılarak gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen sonuçlar ($\chi^2/df = 1,283$; GFI = .990; AGFI = .979; CFI = .996; NFI = .983; SRMR = .205; RMSEA = .204), küresel uyum indeksleri kriterlerini karşılamıştır. Böylelikle tek faktör çözümlemesi desteklenmiştir. Sonuçlar, ölçeğin mesleki ve teknik alan programları ile işyeri tabanlı mesleki eğitime devam eden öğrencilerin kariyer niyetlerini belirlemek için kullanılabileceğini göstermektedir. Bu ölçeğin farklı sınıf bağlamı ve ders içeriklerine uyarlanması, psikometrik özelliklerini destekleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Kariyer niyeti, kariyer seçimi, mesleki ve teknik eğitim, ölçek geliştirme.

VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF THE CAREER INTENTION SCALE

ABSTRACT

The career intention scale consists of items regarding students' future plans after graduation. The career intention scale was adapted to the study content by examining the developed surveys and relevant literature. The sample of the research is 513 students studying in 5 official Vocational and Technical Anatolian High Schools and their affiliated vocational education centers in the Artuklu district of Mardin province in the 2023-2024 academic year. During the adaptation phase, the scale was translated into Turkish by 2 English teachers. Translators checked each other during the translation process. Later, the scale was given its final form by taking into account the opinions of an expert in the field of psychological counseling and guidance and two experts in the field of education programs and teaching. The item roots of the scale were written for the vocational course. The 7-item scale is a Likert-type scale rated between 1 and 5 points. According to the results of item analyses, the scale produced a Cronbach's alpha value of .837, item-total correlation coefficient ranging between .512-.645, and inter-item correlation values ranging between .318-.542. The results of the exploratory factor analysis performed on 300 student forms revealed that the scale items combined into a single factor, factor load values varied between .639-.764, and 50.86% of the total variance was explained. The results obtained from the confirmatory factor analysis conducted using 213 student forms ($\chi^2/df = 1.283$; GFI = .990; AGFI = .979; CFI = .996; NFI = .983; SRMR = .205; RMSEA = .204), global met the fit indices criteria. Thus, single factor analysis was supported. The results show that the scale can be used to determine the career intentions of students attending vocational and technical field programs and workplace-based vocational education. Adapting this scale to different classroom contexts and course contents will support its psychometric properties.

Keywords: Career intention, career choice, vocational and technical education, scale development.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ UYGULAMA OKULLARINDA MEYDANA GELEN KAZALARA YÖNELİK HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Emine Huma KARADAYI¹, Prof. Dr. Nida BAYINDIR², Buse YALABIK SARI³

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Bölümü, ehkrdy@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4371-5618>

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, nida.bayindir@ogu.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8329-358X>

³ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, busee.yalabik@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0996-2225>

ÖZET

Öğrenciler günlerinin büyük bir kısmını eğitimle ilgili etkinliklerde geçirmektedirler. Bu süreçte; kendi davranışları, çevresindeki diğer çocukların davranışları, çevresel yetersizlikler veya ihmaller sonucu kazalar meydana gelebilmektedir. Araştırma, erken dönemde, öğretmen adaylarının kazalara yönelik hazırbulunuşluk düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, 2023-2024 akademik döneminde eğitim fakültesi sınıf eğitiminde öğrenim gören 9 öğretmen adayını kapsamaktadır. Çalışma grubu, kolay ulaşılabilirlik yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Ölçüt olarak okul ortamında öğretmenlik uygulaması yapan ve uygulama okulunda en az bir kez okul kazasına şahit olan adaylar tercih edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış, analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması boyunca şahit oldukları kaza/yaralanmalar karşısında, heyecanlandıkları, korktukları, ne yapacaklarını bilemedikleri ve kendilerini çaresiz hissettikleri belirlenmiştir. Bunun yanında herhangi bir kaza/yaralanmaya karşın sahip oldukları bilgi ve becerilerine tam olarak güvenemedikleri, müdahale sırasını tam olarak bilmedikleri, müdahale sonrasındaki adli/idari sorumluluklar ve yaptırımlardan habersiz oldukları belirlenmiştir. Bu kapsamda, öğretmen adaylarına okul temelli kaza/yaralanmalara ilk müdahale yollarının anlatılması, önceliklendirme yapılmasının öğretilmesi, uygulama anı ve sonrasında iş güvenliği standartları hakkında bilgi verilip, doğru, eksiksiz ve uygun bir şekilde nasıl raporlanma yapılacağının öğretilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayları, okul kazaları, iş güvenliği standartları

OYUN TEMELLİ ÖĞRENME İLE SUBASAR ORMANLARI HAKKINDA FARKINDALIK OLUŞTURMA: SARIKUM TABİAT ALANI

Selçuk Öztürk¹

Doç. Dr. Ali İmamoğlu²

¹Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, selcukozturk.sbo@gmail.com-0009-0001-0120-6655

²Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi aliimamoglu@yandex.com- 0000-0001-9197-1029

Özet

Sulak alanlar dünya için oldukça önem arz eden doğal ve/veya beşeri oluşumlardır. Derinliği en fazla 6 metre olması kaydıyla, çekilmiş halde deniz sularından, insan eliyle ya da doğal yollarla oluşmuş su birikintilerine, sulak alanlara kıyısı bulunan nehirlerden, bataklıklara kadar oldukça geniş yelpazeli olan sulak alanlar birçok canlı türüne ev sahipliği yapmaktadır. Karaların %3'ünde gözüken sulak alanların %60'ını kapsayan subasar alanları da ekosistemi ve getirileri açısından korunması, geliştirilmesi, üzerinde farkındalık oluşturulması gereken sahalardır. Bu subasar alanlarının, çoğunlukla beşeri faktörlü olmak üzere çeşitli problemleri vardır. Ramsar sözleşmesi de doğrudan belirttiği sahalardan dahil olmak üzere genel olarak sulak alanları korumak için imzalanmış, oluşacak sıkıntılara çare olunmasını amaçlamıştır. Problemlere baktığımızda bunun çok azı doğanın kendisinden kaynaklandığını görülmektedir. Subasar alanının zemin yapısının yayvan olması sebebiyle zaman zaman yaşanan su baskınları ve bataklık alanlarda yaşayan sivrisineklerden kaynaklanan hastalıklar bunlara örnektir. Beşeri boyutunu ele adığımızda ise zarar görmekten çok zarar veren tarafta olduğumuz, doğanın yapısında meydana gelen değişikliklerde karşımıza çıkmaktadır. Subasar bitkilerinin yerleşim, ulaşım ve tarım amacıyla tahrip edilmesi ekosistemi olumsuz etkilemektedir. Üstelik yerleşim alanlarından oluşacak atık suların, kimyasalların göle karışması ihtimali de vardır. Çalışmamızın konusu olan Sarıkum Tabiat Alanı da diğer sulak alanlarla benzer kaderi paylaşmaktadır. Bu saha oldukça geniş yüzölçümüne sahip olmasına rağmen bunun bir kısmı kullanıma açılarak tahrip olmuştur. Sulak alanlar hakkında temel düzeyden itibaren farkındalık oluşturulması, Sarıkum ve diğer sulak alanların varlığına olumlu yansıtacaktır.

Anahtar Kelimeler: Subasar Alanları, Sarıkum Tabiat Alanı, Farkındalık Oluşturma

CREATING AWARENESS ABOUT FLOODPLAIN FORESTS THROUGH GAME-BASED LEARNING: SARIKUM NATURAL AREA

Abstract

Wetlands are natural and/or human formations that are very important for the world. Wetlands, which have a wide range of areas, from sea waters with a maximum depth of 6 meters to puddles formed by human-made or natural means, from rivers bordering wetlands to swamps, are home to many living species. Flooded areas, which cover 60% of the wetlands that appear on 3% of the land, are also areas that need to be protected, developed and awareness raised in terms of their ecosystem and returns. These floodplain areas have various problems, mostly due to human factors. The Ramsar contract was signed to protect wetlands in general, including the areas it directly mentioned, and aimed to remedy the problems that may arise. When we look at the problems, we see that very few of them arise from nature itself. Occasional floods due to the flat ground structure of the floodplain area and diseases caused by mosquitoes living in swamp areas are examples of these. When we consider the human dimension, we see that we are on the side of causing harm rather than being harmed, in the changes that occur in the structure of nature. Destruction of floodplain plants for settlement, transportation and agriculture purposes negatively affects the ecosystem. Moreover, there is a possibility that wastewater and chemicals from residential areas will mix with the lake. Sarikum Natural Area, which is the subject of our study, shares a similar fate with other wetlands. Although this area has a very large surface area, some of it has been destroyed by being put into use. Raising awareness about wetlands from the basic level will have a positive impact on the existence of Sarikum and other wetlands.

Key Words: Flood Areas, Sarikum Natural Area, Awareness Raising

SOSYAL BİLGİLERDE COĞRAFYA VE HARİTA OKURYAZARLIĞI İLE İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Selçuk Öztürk¹

Doç. Dr. Ali İmamoglu²

¹Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, selcukozturk.sbo@gmail.com-0009-0001-0120-6655

²Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi aliimamoglu@yandex.com- 0000-0001-9197-1029

Özet

Coğrafya ve harita okuryazarlığı insanın birçok şey hakkında bilgi sahibi olmasını sağlar. Yapılandırmacı yaklaşım ile bireylerin bağımsız öğrenmesi ya da aktif öğrenmesi sağlanmaktadır. Bu manada sosyal bilgiler alanındaki coğrafya ve harita ile ilgili kazanımlar kişileri birden fazla yönüyle geliştirmektedir. Coğrafya ve harita bilgisi eğitimi, ortaöğretimle birlikte başlar. Kişinin çevresini tanımasını mekanı anlayabilmesini sağlayan ünitelerde kazanımlarda bu yönde belirlenmiştir. Coğrafya bilgisi ve bu bilimin özelinde harita okuryazarlığı becerisi birçok araştırmaya konu olmuştur. Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgilerde Coğrafya ve Harita Okuryazarlığı İle İlgili lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesidir. Araştırmada Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan lisansüstü çalışmalar, bibliyometrik yöntem ile analiz edilmektedir. Araştırmada çalışmanın konusuna uygun 20 adet tez tespit edilmiştir. Bu tezler, çalışmanın yayın türü, yayın yılı, yayın dili, yapıldığı üniversite, bağlı olduğu anabilim dalı, odak grupları, tercih edilen araştırma yöntemleri ve kullanılan verip toplama araçlarının neler olduğu sorularına cevap vermektedir. Araştırmaya göre bu alanda yapılan 15 adet yüksek lisans ve 5 adet doktora tezi bulunmaktadır. Tezlerin tamamı Türkçe olup farklı üniversitelerde gerçekleştirilmiştir. Çoğunlukla Sosyal Bilgiler Anabilim Dalında gerçekleştirilmiş olmasına rağmen eğitim bilimleri, harita mühendisliği gibi alanlarda yapılan çalışmalarda bulunmaktadır. Yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu ortaöğretim seviyesine odaklanmış çalışmalardır. Araştırmalarda ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunda veri toplama aracı olarak görüşme formu ve anket kullanılmıştır. Öte yandan birden fazla veri toplama aracının bir arada kullanıldığı tez çalışmaları da bulunmaktadır. Bu konuda yapılan

çalışmaların son yıllarda arttığı gözlemlense de konuya ilişkin doktora seviyesinde tez çalışmaları uzun süredir yapılmadığı görülmüştür.

Yapılan araştırmalar neticesinde bu iki konunun tam olarak anlaşılmadığı gözükmemektedir. Sosyal bilgiler ders saatinin artırılması, bu konular üzerinde daha fazla durulmasına olanak sağlayarak kavram yanlışlarının ve harita bilgisizliğinin giderilmesinde etkili olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Coğrafya, Harita okuryazarlığı, Bibliyometri

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses on Geography and Map Literacy in Social Studies

Abstract

Geography and map literacy enable people to have knowledge about many things. With the constructivist approach, individuals are enabled to learn independently or actively. In this sense, acquisitions related to geography and maps in the field of social studies develop people in more than one aspect. Geography and map knowledge education begins with secondary education. The achievements in the units that enable the person to know his/her environment and understand the place have been determined in this direction. Geography knowledge and specifically map literacy skills have been the subject of many studies. The aim of this study is to examine postgraduate thesis studies on Geography and Map Literacy in Social Studies. In the research, postgraduate studies in the National Thesis Center of the Council of Higher Education are analyzed using the bibliometric method. In the research, 20 theses suitable for the subject of the study were identified. These theses answer the questions of the type of publication of the study, the year of publication, the language of publication, the university where it was conducted, the department it is affiliated with, focus groups, preferred research methods and data collection tools used. According to the research, there are 15 master's theses and 5 doctoral theses in this field. All theses are in Turkish and were carried out at different universities. Although it is mostly carried out in the Department of Social Sciences, there are studies in fields such as educational sciences and mapping engineering. The majority of the studies conducted are studies focused on the secondary education level. Qualitative research methods were mainly used in the research. In the majority of studies, interview forms and surveys were used as data collection tools. On the other hand, there are also thesis studies in which more than one data collection tool is used together. Although it has been observed that

the studies on this subject have increased in recent years, it has been observed that doctoral level thesis studies on the subject have not been conducted for a long time.

Key Words: Social Studies, Geography, Map literacy, Bibliometrics

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLKOKULLARDA KÜLTÜREL MİRAS BİLİNCİ OLUŞTURMADA MÜZELERİN ÖNEMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Mehmet ÇAY¹

¹Öğrenci, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi , Sınıf Öğretmenliği, Gaziantep, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-8312-6587>

¹mehmet.cay@std.hku.edu.tr, 05527481211

Şehadet Sultan DÜŞKÜN²

² Öğrenci, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği, Gaziantep, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-9002-634X>

² ssultanduskun@std.hku.edu.tr – 05376829087

Müslüm KAMIŞLI³

³Öğrenci, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği, Gaziantep, Türkiye.

³ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-6344-4765>

³muslum.kamisli@std.hku.edu.tr- 05380747727

Erdem ÖZDEMİR⁴

⁴Öğrenci, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği, Gaziantep, Türkiye.

⁴ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-9530-1214>

⁴erdem.ozdemir@std.hku.edu.tr- 05383751308

ÖZET

Bir toplumun geçmişten günümüze aktardığı kültürel değerler bir miras olarak görülmektedir. Kültürel değerlerin öğrenilmesi bireyin yaşadığı toplumda hayatın doğal akışında öğrenilebilmektedir. Ancak küresel dünya ve modernleşme ile bu değerler zamanla kaybedilmektedir. Bireyin yalnızlaşmasına doğru giden modern dünya toplumsal değerlerini yitirmekte toplumlarda kültürel yozlaşma gözlemlenmektedir. Toplumlar da kültürel miras bilinci oluşması toplumu bir arada tutan önemli unsurlardan biridir. Kültürel değerlerin önemini kaybetmesi noktasında kültürel miras kavramı karşımıza çıkmaktadır. Müzeler ise kültürel miras bilincinin oluşturulması için bir araçtır. Geleceğin sınıf öğretmenlerinin kültürel miras bilinci ve müze hakkındaki görüşlerini öğrenmek gelecekle ilgili aydınlatıcı olacaktır. Bu çalışma toplum ve ülkemiz için önemli unsur olan kültürel mirasın aktarımının eğitimini yapacak öğretmenlerin bu konudaki bilgi düzeylerini ölçmekte birincil kaynak olarak kullanılabilir. Kültürel miras bilinci oluşturmak ve bu bilincin oluşturulmasında müzelerin kullanılmaması eksikliği bu araştırmanın oluşturulma nedenidir. Araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının müzeleri kültürel miras bilinci oluşturma olarak kullanılmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim'in (fenomenoloji) kullanıldığı çalışmada Gaziantep ili Hasan Kalyoncu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıftan oluşan okul dışı öğrenme ortamları ile kültür ve dil dersini alan öğrencilerden seçilen toplam 15 sınıf öğretmeni adayıyla görüşme gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ilk bölümünde sınıf öğretmeni adaylarının müzelerin kültürel miras bilincine karşı önemi hakkında fikirleri belirlenerek ardından kültürel miras bilinci

oluşturmada müzelerin kullanılmasının ne gibi katkısı olabileceği hakkındaki görüşleri alınmıştır. Öğretmen adaylarıyla ile yapılacak yarı yapılandırılmış görüşmeler sonunda elde edilecek veriler içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Yapılan bu araştırma sonucunda müzelerin eğitim programında yer almasının birçok açıdan gerekli olduğuna, müze gezilerinin farklı dersler kapsamında yapılması gerektiğine, kültürel miras bilinci kazandırmak için müzelerde farklı türlerde uygulamalar gerçekleştirilmesi gerektiğine, kültürel miras bilincini oluşturmak için çeşitli müzelerin gezilebileceğine, müzelerin farklı türlerdeki değerlerin aktarılmasında önemli bir yere sahip olduğuna, kültürel öğelerin çocuğa kazandırılmasında müze, tarihi mekân, vb. alanlara gezi düzenlenmesinin öğrenme sürecine birçok alanda olumlu katkıda bulunabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Kültürel Miras, Müze, Eğitim, Öğretmen Adayı

ORTAÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN YAZILI SINAVI HAZIRLAMA SÜREÇLERİNE DAİR GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ*

Öğretmen Nazmiye MURAT¹, Dr. Öğr. Üyesi Ebru SAKA²

¹Kafkas Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, nakomrt@gmail.com - 0000-0002-8408-6598

²Kafkas Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, ebusaka@kafkas.edu.tr - 0000-0003-1975-3160

ÖZET

Eğitim ve öğretim birbirlerinden farklı iki kavramdır ve öğretimin en temel özelliği rastlantılar sonucu oluşmamasıdır. Öğretim, programda yer alan hedeflerle başlar. Belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı ise ölçülebilir göstergeler aracılığı ile anlaşılabilir. Bundan dolayı ölçme ve değerlendirme öğretim için vazgeçilmez bir parçadır yani ölçme ve değerlendirme olmadan bir öğretim düşünülemez. Eğitim sistemimizde öğrencilere not vermek amacı ile birçok sınav uygulanmaktadır. Uygulanan bu sınavlar hazırlanma şekillerine göre standart testler ve öğretmen yapımı testler olmak üzere ikiye ayrılır. Standart testler uzman kişiler tarafından geliştirilen ve standart şartlar altında uygulanabilen testlerdir. YKS, LGS gibi merkezi sınavlar bu test kapsamına girer. Öğretmen yapımı testler ise öğretmenlerin kendi donanımları ölçüsünde hazırlayıp kendi sınıflarına uyguladıkları standart nitelik göstermeyen testlerdir. Öğretmenlerin sınav hazırlamak için yaptıkları planların, oluşturdukları soruların ve bu soruların uygunluğu oldukça önemlidir. Oluşturulan sınavların kaliteli olabilmesi için öğretmenlerimizin bu açıdan yönlendirilmesi ve sınav hazırlama konusunda yeterli tecrübeye sahip olması beklenmektedir. Bu nedenden dolayı bu çalışmada öğretmenlerinin sınav hazırlama süreçlerini ait görüşlerini analiz etmek amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kars ili ve ilçelerinde 2022-2023 eğitim-öğretim yılı içerisinde farklı lise türlerinde görev yapan 20 matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin sınav hazırlarken matematik ders kitabından, ek kaynaklardan, internet ortamında erişilen sorulardan yararlandıkları ve bu sorular üzerinde çoğu öğretmenin öğrenci seviyesine göre değişiklik yaptığı fakat soruları aynen kullananların da olduğu görülmektedir. Ulusal düzeyde uygulanan sınav sorularından yararlanan öğretmen sayısı oldukça azdır. Soru türü olarak ise en çok açık uçlu soruların tercih edildiği belirlenmiştir. Verilerin analizi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: ortaöğretim matematik öğretmenleri, yazılı sınav, görüşme sorusu

* Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

AKRAN ÖĞRETİMİNİN ORTAÖĞRETİM 10. SINIF FİZİK DERSİ BAŞARILARINA ETKİSİ

Çetin YILDIZ¹, Ali AZAR²

¹Fizik Öğretmeni ve Yüksek Lisans Öğrencisi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü-cetin-yildiz@yandex.com- 0000-0003-4561-632X

²Prof. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi- ali.azar@beun.edu.tr-0000-0001-6901-5495

ÖZET

Akran Öğrenimi, kalabalık sınıflarda öğrenci etkileşimini artırarak öğrencilerin fikirlerini açıklamalarına imkân veren bir öğretim yöntemidir. Bu araştırmada aktif öğrenmeye dayalı Akran Öğretimi yönteminin ortaöğretim 10. Sınıftaki öğrencilerin elektrik devreleri konusundaki başarı düzeylerine etkisi incelenmektedir. Araştırma Zonguldak ilindeki bir Anadolu lisesindeki iki 10. sınıfta yürütülmüştür. Deneysel yöntem kullanılan bu araştırmada elektrik devreleri konusu Akran Öğretimi ile, kontrol grubunda ise öğretmen merkezli düz anlatım ile işlenmiştir. Araştırmada son-test sonuçları deney ve kontrol grubu arasında deney grubu lehine anlamlı farkı göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen eğitimi, fizik eğitimi, akran öğretimi, elektrik devreleri.

THE EFFECT OF PEER INSTRUCTION ON SECONDARY EDUCATION 10TH GRADE PHYSICS COURSE ACHIEVEMENTS

Abstract

Peer Instruction is an instructional methodology that allows students to explain their ideas by increasing student interaction in crowded classes. In this study, the effect of Peer Instruction methodology, which is based on active learning on the achievement levels of 10th grade students in the subject of electric circuits was examined. The research was conducted in two 10th grade classes in an Anatolian high school in Zonguldak province. In this research using experimental method, electric circuits subject was taught with Peer Instruction in the experimental group, while in the control group, it was taught with teacher-centered direct teaching. The post-test results showed a significant difference between the experimental and control groups in favor of the experimental group.

Keywords: Science education, physics education, peer instruction, electric circuits.

ÖĞRETMENLERİN İSTİHDAM ŞEKİLLERİNİN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ ADANMIŞLIKLARINA ETKİSİ

FURKAN YEŞİLBAĞ¹

Prof. Dr. AYDIN BALYER²

¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, furkanyesilbag@gmail.com - 0000-0001-8715-7278

²Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, balyer@yildiz.edu.tr - 0000-0002-4157-1155

ÖZET

Devamlılığı ve standardı en yüksek olması gereken meslek öğretmenlik mesleğidir. Bu doğrultuda öğretmenlerin mesleğe istihdam edilme biçimi ve meslek hayatının sürekliliği önem arz etmektedir. Eğitim ve istihdam arası ilişkiye baktığımızda eğitim sistemimizin örgün eğitim ağırlıklı olduğu, eğitim kurumlarından mezunların edindikleri bilgi, beceri ve tutumların piyasanın talep ettiği özelliklerden çok farklı olduğu görülmektedir. Bu durum eğitim ve istihdam arasında kopukluk olduğunu göstermektedir (İçli, 2001). Öğretmenlerin mesleki adanmışlık düzeyini arttırabilmek için eğitim örgüt içinde farklılık gösteren istihdam şekillerinin düzenlenmesi gerekir.

Öğretmenler topluma birey yetiştiren, toplumu geliştiren başlıca faktördür. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel kanununda (2014) öğretmen “Öğretmenlik; devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler” (s, 5019) şeklinde düzenlemiştir.

Öğretmelerin mesleki adanmışlıklarıyla ilgili literatürdeki araştırmalara bakıldığında; Güner (2006) tarafından yapılan araştırmada elde edilen bulgulara göre; öğretmen kişilik özellikleri ve öğretmenlik tutumlarının mesleki adanmışlığı yordayan değişkenler olarak belirlemiştir. Öğretmenlerin mesleki adanmışlıkları yönetim desteği, öğrenci davranışı, velinin talepleri ve ulusal eğitim politikaları gibi değişkenlere bağlı olarak azalabilir veya artabilir (Örer, 2020).

Bu araştırmada alan yazına uygun olarak değişen öğretmen istihdam şekillerinin çalışma sahasında etkilerini olduğu düşüncesi ile yola çıkılarak öğretmenlerin mesleki adanmışlıklarına etkisi incelenecektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde ki okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini evrende bulunan okullardan basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık” ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi devam etmektedir. Bu çalışma Furkan Yeşilbağ’ın “Öğretmenlerin İstihdam Şekillerinin Öğretmenlerin Mesleki Adanmışlıklarına Etkisi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler : İstihdam, Adanmışlık, Mesleki Adanmışlık

8.SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE SANAL MÜZE KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ VE SANAL MÜZE HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

**Yüksek Lisans Öğrencisi, ONUR KAVAK ¹, Prof. Dr. ALİ YILMAZ ², Dr. Öğr. Üyesi
ABDULLAH CEVDET KIRIKÇI ³**

¹ Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, onurkavak3091@gmail.com- 0000-0002-7584-6866

²Marmara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ayilmaz@marmara.edu.tr - 0000-0002-1810-943X

³Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, acevdet@marmara.edu.tr- 0000-0002-8995-8527

ÖZET

Müze, tarihi nesnelere sergilenme, tanıtılma ve anlaşılmasını sağlama adına gösterildiği yerler olarak ifade edilmektedir. Günümüz çağında müzeler her yaşta insanı ağırlayarak onlara tarihsel, kültürel ve sosyal boyutlarda geçmişin anlamı imkânı verir. Bu yolla geçmişin şimdi ve geleceğe yönelik bağların kurulmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda bu deneyimleme sürecini elde edemeyen bireylere teknoloji vasıtasıyla sanal müze gibi dijital imkânlar sağlanarak müzelerin deneyimlenmesinin yolu açılmaktadır. Sanal müze, mekân ve nesnelere dijital ortama taşınmasıyla ortaya çıkan bir kavramdır. Bugün sanal müzelerin sayısı artmakla beraber sanal müzeye yönelik yapılan çalışmalarda artış göstermektedir. Bu çalışma Van şehrinin Tuşba ilçesinde yer alan Ermişler Dostluk Ortaokulunda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersini almakta olan 8. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmada nicel yöntem içerisinde bulunan kontrol gruplu ön test – son test gruplu desen ile nitel yöntem içerisinde bulunan görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 8/A ve 8/B sınıfından toplam 30 öğrenci oluşturmuştur. Bu öğrencilerin 15'i deney grubunda, 15'i kontrol grubunda yer almaktadır. Deney grubuna sanal müze yoluyla T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi içerisinde yer alan Çanakkale savaşı anlatılırken, kontrol grubuna düz konu anlatımı yapılmıştır. Sanal müze uygulaması öncesi deney ve kontrol grubuna ön testler yapılmış sanal müze uygulaması sonrasında ise son testler yapılarak nicel yöntem süreci sona ermiştir. Sanal müze uygulamasından sonra sanal müze deneyimini yaşayan grubun sanal müze hakkındaki görüşleri araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu sorular ile elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kullanılan sanal müzenin öğrenci başarısını arttırdığı, yaşanan tarihi süreçlerin zihinlerinde daha da netleştiği görülmüştür.

Bununla beraber yaşadıkları müze deneyiminin öğrenciler üzerinde olumlu bir izlenim bıraktığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müze, müzecilik, sanal müze, müze eğitimi, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

ORTAÖĞRETİM 11. SINIF DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERİNE FİZİKSEL MODELLER YARDIMIYLA ÖĞRENCİ MERKEZLİ MODEL YOLUYLA GENEL ASTRONOMİ KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİ

Uğur BAY¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, deniz_ugur_bay@hotmail.com -ORCID: ID/0009-0008-3017-1253

Prof. Dr. Hüseyin KALKAN²

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, kalkanh@omu.edu.tr- ORCID: ID/0000-0002-9122-3386

ÖZET

Astronomi bilimi, her yaşta insanın en çok merak ettiği bilimsel alanların en başında yer almaktadır. Astronomi bilimi evrenin anlama yetisi olarak tanımlanabilse de geçmişten günümüze astronomi alanında hala çok yaygın kavram yanlışları bulunmaktadır. Bu bağlamda çalışmamız ilköğretim düzeyi fen bilimleri dersinde astronomi kazanımlarına sahip olduğu düşünülen öğrencilerden orta öğretim düzeyi öğrencilerine; Dünya ve Güneş ve Ay'ın hareketleri 3 boyutlu ve sanal modellerle öğrenciyi merkeze alan bir eğitim modeli kullanarak başarı durumlarındaki değişimin sağlanması amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini Samsun İlinden 11. Sınıf düzeyinde 96 gönüllü lise öğrencisi oluşturmaktadır. Yapılan araştırmada gönüllü öğrencilerle iki hafta boyunca yüz yüze eğitimlerle Dünya, Güneş ve Ay'ın hareketlerini 3 boyutlu modellemeler ile kavratılmaya çalışılmış. Nicel veri toplama aracı olarak 19 soruluk “Genel Astronomi Kavramları Testi” kullanılmıştır. Kullanılan ölçme aracının madde analizi ve uzman görüşü ile test maddeleri 8 tane olacak şekilde güncellenmiştir. Yapılan çalışmada uygulama öncesi ön değerlendirme testi, sonrasında son test olarak değerlendirme testi ve değerlendirme testinden 8 hafta sonra kalıcılık testi uygulanmıştır. Genel Astronomi Kavramları Testi ile elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin nicel analizi sonucunda, uygulanan model ile eğitim verilen öğrencilerin adaylarının başarı durumlarında dikkat çeken bir artış olduğu görülmüştür. Bir tek grup üzerinde yapılan çalışma neticesinde elde edilen verilere göre öğrencilerin öğrenme düzeyleri arasında anlamlı farklar oluşmuştur. Astronomi alanında öğrenciyi merkeze alan bir modelleme yöntemiyle akademik başarının artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Astronomi Eğitimi, 3boyutlu modelleme, Fen eğitimi

THE USE OF "FLOW DIAGRAM" IN CHEMISTRY LABORATORY TEACHING AND THE THOUGHTS OF PROSPECTIVE CHEMISTRY TEACHERS TOWARD "FLOW DIAGRAM"

Prof. Dr. CANAN NAKİBOĞLU

Balıkesir University, Necatibey Education Faculty, nakiboglu2002@yahoo.com,

<https://orcid.org/0000-0002-7292-9690>

ABSTRACT

Laboratory teaching plays a significant role in chemistry education. In chemistry laboratory teaching, various graphical materials or graphic organizers are used in addition to the strategies, methods, and techniques during laboratory teaching. One of the graphic organizers used in laboratory courses is flow diagrams. The first purpose of this study is to introduce the flow diagram and show its use in chemistry teaching. After giving an example of the flow diagram, which can also be used in theoretical chemistry courses, how it can be used in chemistry laboratory courses was explained with samples. The second purpose of the study is to investigate to what extent prospective chemistry teachers (PCTs) know the flow diagram before the "flow diagram application" within the scope of the Laboratory Management course. For this purpose, 18 of PCTs, 13 female, and five male, who were in the last semester of their education, took part in the study. In the study, data were collected by applying a test consisting of three open-ended questions developed by the researcher. Content analysis was used to analyze the data. At the end of the study, it was understood that the laboratory courses that PCTs took during their education largely included the presentation strategy and flow diagrams were not used. It was determined that 38.9% of PCTs had never heard of flow diagrams. It was concluded that although 61.1% of the PCTs said that they had heard of the flow diagram before, only 22.2% of them could explain it. In contrast, the others said that they did not remember what the flow diagram was.

Keywords: Chemistry laboratory teaching, Flow diagram, Prospective chemistry teachers

EVALUATION OF PROSPECTIVE CHEMISTRY TEACHERS' EXPERIENCES IN CONDUCTING AN EXPERIMENT USING “FLOW DIAGRAM”

Prof. Dr. CANAN NAKİBOĞLU

Balıkesir University, Necatibey Education Faculty, nakiboglu2002@yahoo.com,

<https://orcid.org/0000-0002-7292-9690>

ABSTRACT

Although prospective chemistry teachers (PCTs) take many chemistry laboratory courses during their education, these courses contribute to only their learning of chemistry subjects and are not related to their chemistry teaching experiences in the laboratory. However, when they become teachers, they need to know how to teach chemistry laboratory lessons. For this reason, the Laboratory Management course they take in the last semester of PCTs' education aims to provide PCTs with teaching experience in conducting and managing laboratories. Within the scope of this course, the PCTs have the opportunity to experience different teaching strategies, methods, and techniques and how to use various teaching materials. One of the teaching tools used in this course is the flow diagram. This study includes the evaluation of the PCTs' understanding of the flow diagram after the course conducted by one of the PCTs who attended the Laboratory Management course using flow diagrams, and the evaluation of the use of flow diagrams in terms of facilitating experimentation and time management. In addition, the perspective of the PCT conducting the lesson is also included. 19 PCTs, 14 female and 5 male, participated in the study. At the end of the study, all of the PCTs, except one, stated that they completely understood what a flow diagram was. A PCT stated that he partially understood. When the definitions of the PCTs regarding the flow diagram were examined, it was concluded that almost all of them made appropriate definitions for the flow diagram. It was stated that 94% of the PCTs thought that the flow diagram facilitated the experimentation and that the reason for this was the visuality in the flow diagram, the writing of the experiment step by step, and the elimination of chaos by providing order.

Keywords: Prospective chemistry teachers, Flow diagram, the Laboratory Management course

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MOTOR BECERİ ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK İNANÇLARI: KARMA BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Perihan CİVELEK¹

¹ Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, perihan.civelek@bilecik.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-2652-9282

ÖZET

Çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin motor beceri etkinliklerine ilişkin öz yeterlik algılarının çeşitli boyutlara göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin motor beceri etkinliklerini planlamaya, uygulama ve değerlendirmeye yönelik öz-yeterlik algılarıyla birlikte bu etkinliklere ilişkin mesleki öz-yeterlik algıları incelenmiştir. Karma desene uygun olarak tasarlanan çalışma iki aşamadan oluşmaktadır. Çalışmanın nicel bölümünde 270 okul öncesi öğretmenine Civelek ve Uyanık (2021) tarafından geliştirilen ‘Okul Öncesi Eğitimde Motor Gelişimi Destekleyen Etkinliklere İlişkin Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği (MDÖ-Ö)’ uygulanmış ve betimsel istatistik analizleriyle öğretmenlerin motor beceri etkinliklerine ilişkin öz-yeterlik algıları analiz edilmiştir. Çalışmanın nitel boyutunda ise okul öncesi öğretmenlerinin motor beceri etkinliklerine ilişkin öz-yeterlik algılarına yönelik daha kapsamlı ve derinlemesine veriler elde edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla 30 okul öncesi öğretmenine ‘Yapılandırılmış Görüşme Formu’ uygulanmış, verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın nicel ve nitel bölümünden elde edilen veriler bütünsel bir bakış açısıyla analiz edilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre öncesi öğretmenlerinin motor beceri etkinliklerine ilişkin öz-yeterlik puanlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Bu kapsamda öğretmenlerin en yüksek planlamaya ve uygulamaya ilişkin öz-yeterlikler alt boyutundan puanlar aldığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaş, çalışma süresi, kadro durumu ve motor becerilere ilişkin eğitim alma değişkenleri ile motor beceri etkinliklerine ilişkin öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar incelendiğinde, öğretmenlerin çoğunun motor beceri etkinliklerini planlamaya ve uygulama ile değerlendirmeye ilişkin öz-yeterliklerini yeterli buldukları, ancak çoğu öğretmenin bu etkinliklere ilişkin mesleki öz-yeterliklerini yeterli bulmadıkları ve mesleki öz-yeterliklerini destekleyici bir eğitime/seminere katılma ihtiyacı hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Okul öncesi öğretmenleri, Öz-yeterlik, Öz-yeterlik algısı, Motor beceri etkinlikleri

PRESCHOOL TEACHERS' SELF-EFFICACY PERCEPTIONS REGARDING MOTOR SKILL ACTIVITIES: A MIXED-METHODS STUDY

ABSTRACT

The aim of the study is to examine preschool teachers' self-efficacy perceptions regarding motor skills activities in various dimensions. For this purpose, the study investigates the self-efficacy perceptions of preschool teachers in planning, implementing, and evaluating motor skills activities, along with their professional self-efficacy perceptions related to these activities. The study, designed according to a mixed-methods approach, consists of two phases. In the quantitative part of the study, the 'Teacher Self-Efficacy Scale on Activities Supporting Motor Development (MSS-S)' developed by Civelek and Uyanik (2021), was administered to 270 preschool teachers. Descriptive statistical analyses were conducted to analyze teachers' self-efficacy perceptions regarding motor skills activities. In the qualitative part of the study, a more comprehensive and in-depth understanding of preschool teachers' self-efficacy perceptions regarding motor skills activities was aimed. For this purpose, a 'Structured Interview Form' was applied to 30 preschool teachers, and content analysis was used to analyze the data. Data obtained from both the quantitative and qualitative parts of the study were analyzed with a holistic perspective. According to the results of the study, preschool teachers had high self-efficacy scores regarding motor skills activities. It was found that teachers scored highest on the sub-dimensions related to planning and implementation. No significant relationship was found between teachers' age, years of experience, employment status, and training in motor skills and their self-efficacy perceptions regarding motor skills activities. When examining teachers' responses, it was observed that most teachers considered their self-efficacy in planning and implementing motor skills activities and evaluating them to be sufficient. However, many teachers did not find their professional self-efficacy in these activities to be sufficient and expressed a need for supportive training or seminars in this regard.

Key words : Preschool teachers, Self-efficacy, Self-efficacy perception, Motor skills activities

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARDA YARATICI PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ: YAPILAN ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Perihan CİVELEK¹, Yüksek Lisans Öğrencisi Yeliz YILDIZ²

¹ Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, perihan.civelek@bilecik.edu.tr
- ORCID ID: 0000-0002-2652-9282

² Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, yildizyeliz0512@gmail.com
- ORCID ID: 0009-0006-6513-7376

ÖZET

Meydana getirme, üretme gibi devingen bir süreci yansıtan yaratıcılık, her insanda var olduğu sürece itibaren bulunan ve en üst potansiyeline ulaşmasını destekleyen önemli bir yetidir. Yaratıcılık genel olarak güçlüğü tanımlama, sorunlara çözüm bulma ve sonucu ortaya koyma yetisidir. Problem çözme ise en genel ifade ile karşılaşılan güçlüklerden kurtularak, organizmanın dengeye kavuşması sürecidir. Karmaşık bir zihinsel beceri olan problem çözme; deneme-yanılma, içgörü kazanma, neden-sonuç ilişkisi kurma gibi zihinsel süreçleri içermektedir. Bu bağlamda problem çözme ve yaratıcılık birbiriyle ilişkili bir süreci temsil etmektedir. Yaratıcılık problemlere alışılmadık, benzersiz çözümler üretme yeteneğidir. Yaratıcı problem çözme ise karşılaşılan güçlüklerden kurtulabilmede yaratıcılık süreçlerini kullanmayı içermesi bakımından problem çözmeden ayrılmaktadır. Yaratıcı problem çözme yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, analitik düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesini sağlamaktadır. Meraklı, hayal gücünün kuvvetli olduğu erken yıllar, üst düzey düşünme becerileri açısından sonraki yıllar için temel oluşturan bir dönemdir. Bu kapsamda özellikle de okul öncesi öğretmenlerinin çocukların yaratıcı problem çözme becerilerini destekleyici aktiviteler gerçekleştirmesi oldukça önem taşımaktadır. İlgili alan yazın incelendiğinde okul öncesi dönemde yaratıcılık ve problem çözme becerilerine yönelik çok sayıda çalışmanın olduğu görülürken, doğrudan yaratıcı problem çözmeye yönelik olarak yapılan çalışmalar ise oldukça sınırlıdır. Bu bağlamda ilgili çalışmada 2018-2023 yılları arasında Türkiye’de okul öncesi dönemde yaratıcı problem çözme becerisi üzerine yapılan çalışmaların bibliyografik analizi yapılmıştır. İlgili sonuçlar ışığında ise konuya ilişkin çeşitli öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem, Yaratıcılık, Problem Çözme, Yaratıcı Problem Çözme

CREATIVE PROBLEM-SOLVING SKILLS IN PRESCHOOL CHILDREN: A REVIEW OF STUDIES

ABSTRACT

Creativity, a dynamic process that reflects activities such as creating and producing, is an important skill that exists in every individual from the moment of its inception and supports reaching its highest potential. Creativity is generally the ability to identify difficulties, find

solutions to problems, and present the result. Problem solving, in the most general terms, is the process of getting rid of the difficulties encountered and achieving balance in the organism. Problem solving, a complex mental skill; It includes mental processes such as trial and error, gaining insight, and establishing cause-effect relationships. In this context, problem solving and creativity represent an interrelated process. Creativity is the ability to produce unusual, unique solutions to problems. Creative problem solving differs from problem solving in that it involves using creativity processes to overcome difficulties encountered. Creative problem solving enables the development of high-level thinking skills such as creative thinking, critical thinking and analytical thinking. The early years, when people are curious and imaginative, are a period that lays the foundation for the following years in terms of high-level thinking skills. In this context, it is especially important for pre-school teachers to carry out activities that support children's creative problem-solving skills. When the relevant literature is examined, it is seen that there are many studies on creativity and problem-solving skills in the preschool period, while studies on direct creative problem solving are quite limited. In this context, a bibliographic analysis of studies conducted in Turkey between 2018 and 2023 on creative problem-solving skills in early childhood education has been carried out. In the light of the relevant results, various suggestions are offered on the subject.

Key words : Preschool education, Creativity, Problem solving, Creative problem solving

SOSYAL MEDYADAKİ İÇERİK PAZARLAMASI ETKİNLİKLERİNİN TÜKETİCİ GÜVENİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA¹

Deniz BOZKURT²
Prof. Dr. Nihan Özgüven TAYFUN³

ÖZET

Dijital pazarlama araçlarından biri olan içerik pazarlaması, işletmelerin hem tüketicilerle ilişkilerinde hem de sosyal medya platformunda iş süreçlerinin bir parçası haline gelmesi noktasında işletmelerin pazarlama stratejilerinin önemli bir tarafını oluşturmaktadır. Günümüzün teknoloji dünyasında özellikle sosyal mecralarda yapılan bu faaliyetler, tüketicilerin güveni üzerinde önemli etkilere sahip olmaktadır. Bu araştırmanın amacı, sosyal medyadaki içerik pazarlaması etkinliklerinin tüketici güveni bağlamında incelemektir. Bu amaç kapsamında oluşturulan anket formu, 18 yaş ve üzeri 415 katılımcıya basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile yüz yüze olarak uygulanmıştır. Katılımcıların mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin sosyal mecralardaki içerik pazarlaması faaliyetlerini kendi algılarına göre değerlendirmeleri, bu araştırmanın önemli bir yönünü oluşturan tüketici güveninin daha etkin ve verimli bir şekilde değerlendirilmesine katkı sağlamıştır. Araştırmanın bulguları değerlendirilirken ölçeklerin güvenilirlik analizlerinin yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Ölçeklerin normallik testi sonuçlarına göre verilerin tümünün normal dağılıma sahip olduğu tespit edilmiştir. Faktör analizi sonuçları, örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu ve değişkenler arasında yüksek bir korelasyonun olduğunu ortaya koymuştur (SM KMO=0,786, İP KMO =0,876, teknoloji kabul modeli için=0,890 ve her üç ölçek için, p=0,000). Son olarak hipotezleri test etmek amacı ile yapılan basit doğrusal regresyon analizlerinin tümünün pozitif yönlü ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya konulan tüm hipotezlerin istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, İçerik Pazarlaması, Tüketici Güveni.

A RESEARCH ON EXAMINING CONTENT MARKETING ACTIVITIES ON SOCIAL MEDIA IN THE CONTEXT OF CONSUMER TRUST

ABSTRACT

Content marketing, one of the digital marketing tools, constitutes an important aspect of the marketing strategies of businesses as it becomes a part of their business processes both in their relations with consumers and on the social media platform. In today's technological world, these activities, especially in social media, have significant effects on the trust of consumers. The purpose of this research is to examine content marketing activities on social media in the context of consumer trust. The survey form created for this purpose was applied face to face to 415 participants aged 18 and over using the simple random sampling method. Participants'

¹ Bu çalışma yazarın “Sosyal Medyadaki İçerik Pazarlaması Faaliyetlerinin Tüketici Güveni Üzerine Etkisi”adlı doktora tezinden üretilmiştir (Deniz Bozkurt)

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, thedenizbozkurt@gmail.com -ORCID ID: 0009-0009-1369-7621.

³ Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, nihan.ozguven@deu.edu.tr -ORCID ID: 0000-0003-0118-2945

evaluation of the content marketing activities of businesses operating in the furniture industry in social media according to their own perceptions contributed to a more effective and efficient evaluation of consumer trust, which is an important aspect of this research. While evaluating the findings of the research, it was observed that the reliability analyzes of the scales were high. According to the normality test results of the scales, it was determined that all of the data had a normal distribution. Factor analysis results revealed that the sample size was sufficient and there was a high correlation between the variables (SM KMO = 0.786, IP KMO = 0.876, for the technology acceptance model = 0.890 and for all three scales, $p = 0.000$).

Finally, it was concluded that all of the simple linear regression analyzes performed to test the hypotheses were positive and significant. All hypotheses put forward were found to be statistically significant.

Keywords: Social Media, Content Marketing, Consumer Trust.

KÜRESEL KONTEYNER TAŞIMACILIĞI İŞLETMELERİNDE YEŞİL LOJİSTİK UYGULAMALARI

Dr. Öğr. Üyesi, İLKNUR TANRIVERDİ¹

¹ Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi, Ömer Seyfettin Uygulamalı Bilimler Fakültesi,

itanriverdi@bandirma.edu.tr - 0000-0001-6788-497X

ÖZET

İklim değişikliği, çevresel felaketler, küresel gıda ve su kıtlığı riskleri gibi sebeplerle insanlık çevreye zararı azaltma konusunda kararlı adımlar atma eğilindedir. İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında, büyük ekonomilerin yanısıra sektörler ve işletmeler bazında da karbon azaltma hedefleri belirlenmektedir. Küresel ticaret lojistiğine dayalı olarak ortaya çıkan karbon emisyonlarının azaltılması bu konudaki ana hedeflerden biridir. Dünya ticaret hacminin önemli bir bölümünün taşınmasına aracılık eden denizcilik sektörü, karbondan arınma konusunda faaliyetlerin sürdürüldüğü önemli sektörlerden biridir. Yeşil uygulamalar ile çevreye duyarlı taşımacılık sistemlerinin geliştirilmesi, yeşil liman politikalarına ilave karbon salınımı azaltılmış gemilerin uluslararası taşımacılığa dahil edilmesi, taşımacılık faaliyetlerinin “yeşil” olarak gerçekleştirilmeye çalışılması sektörde yaygın olarak görülmeye başlanmıştır. Bu araştırmanın amacı; yeşil dönüşümün bir politika haline geldiği denizcilik sektöründe yeşil lojistik faaliyetlerinin incelenmesidir. Bu bağlamda denizcilik sektörünün önemli aktörlerinden biri olan konteyner taşımacılığı işletmelerinin yayınladıkları sürdürülebilirlik raporları incelenmiş, çevresel, ekonomik ve sosyal açıdan uygulamalar tespit edilmeye çalışılmıştır. Alphaliner Top 100 listesinde pazar paylarına göre en büyük 3 konteyner taşımacılığı işletmesinin 2022 yılı sürdürülebilirlik raporları içerik analizi yöntemi ile kodlanarak yeşil lojistik faaliyetlerinin hangi doğrultuda ilerlediği ve raporlandığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, küresel konteyner taşımacılığı işletmelerinde çevresel açıdan sera gazı emisyonlarının azaltılması, lojistik dekarbonizasyonun sağlanması, iklim eylemi, doğal kaynakların sürdürülebilirliği, ekonomik açıdan yerel ekonomik büyüme, sürdürülebilir kalkınma, dijitalleşme, gemi performansının artırılması, sosyal açıdan ise çeşitlilik, eşitlik ve katılım, eşitsizliklerin önlenmesi, güvenli çalışma ortamının sağlanması, iş etiği ve uyum en çok raporlanan yeşil lojistik faaliyetlerinden bazılarıdır. Çalışmanın denizcilik sektör uygulayıcılarına ve sürdürülebilir denizcilik literatürüne katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil denizyolu taşımacılığı, sürdürülebilirlik, yeşil lojistik, küresel konteyner taşımacılığı

Dijital Pazarlama Faaliyetlerinin Türkiye'de Sağlık Turizmi Sektörüne Etkisi Üzerine İnceleme

Emre Karatağ

Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, karata936@gmail.com - 0009-0003-8726-5983

Sağlık turizmi, Türkiye'nin ekonomisinde hızla büyüyen ve uluslararası alanda rekabet eden önemli sektörlerden biridir. Dijitalleşen dünya ile sağlık turizmi sektörü de dijital pazarlama stratejilerini benimseyerek, bu alanlarda yenilikçi adımlar atmıştır. Dijital pazarlama, sağlık turizmi sektöründe hizmetlerin tanıtımında ve pazar genişletme çalışmalarında kritik bir rol oynamaktadır. Sektördeki firmalar, sosyal medya pazarlaması ve dijital reklamcılık yoluyla, hedef kitlelerine daha etkili bir şekilde ulaşabilmekte ve global rekabette avantaj sağlayabilmektedir. Sosyal medya platformları, sağlık turizmi hizmetlerinin tanıtımında ve müşteri etkileşiminde önemli bir araç haline gelmiştir. Bu platformlar üzerinden yapılan paylaşımlar, hedef kitleye doğrudan ulaşarak, marka bilinirliğini artırmakta ve potansiyel müşterileri çekmektedir. Öte yandan, dijital reklamlar, hizmetlerin daha geniş bir kitleye tanıtılmasını sağlayarak, sektörün uluslararası alanda görünürlüğünü artırmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'deki sağlık turizmi sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların dijital pazarlama stratejileri incelenmiştir. Veriler, yapılandırılmış mülakat tekniğiyle toplanmıştır. Örneklem olarak sektör profesyonelleri seçilmiş ve çeşitli dijital kampanyalar değerlendirilmiştir. Bulgular, dijital pazarlama ve sosyal medya kullanımının, hedef kitleye ulaşma ve marka bilinirliğini artırma konusunda etkili olduğunu göstermiştir. Sosyal medya kampanyalarının, hedeflenen demografik gruplar üzerinde büyük bir etkisi olduğu ve dijital reklamların, potansiyel müşterilere hizmetler hakkında bilgi sağlama ve onları çekme konusunda önemli bir araç olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, bu çalışma, dijital pazarlama faaliyetlerinin sağlık turizmi sektörünün gelişimine ve uluslararası rekabet gücüne önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Sosyal medya ve dijital reklamların, sektörün geniş bir kitleye ulaşmasında ve tanıtılmasında kilit rol oynadığı tespit edilmiştir. Türkiye'deki sağlık turizmi sektörü, dijital pazarlama araçlarının etkin kullanımı ile uluslararası alanda rekabet edebilir bir konuma gelmiş ve bu alanda önemli bir gelişme kaydetmiştir. Bu araştırma, sektördeki dijital pazarlama stratejilerinin planlanması ve uygulanmasında değerli içgörüler sunmaktadır. Ayrıca gelecekte yapılacak çalışmalar için de bir temel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Pazarlama, Sosyal Medya, Dijital Reklam, Sağlık Turizmi, Sosyal Medya Pazarlaması, Reklam

The Impact of Digital Marketing Activities on the Health Tourism Sector in Turkey: An Examination

Health tourism is rapidly growing and becoming a significant sector in Turkey's economy, competing internationally. This study examines the effects of digital marketing activities in the health tourism sector in Turkey, focusing on the role of digital advertising and social media usage in promoting the sector and its expansion into the global market. With the advancement of technology and a digitalizing world, the health tourism sector has adopted digital marketing strategies, taking innovative steps in these areas. Digital marketing plays a crucial role in promoting services in the health tourism sector and expanding the market. Companies in the sector are able to reach their target audiences more effectively through social media marketing and digital advertising, gaining an advantage in global competition. Social media platforms have become essential tools for promoting health tourism services and engaging with customers. These platforms allow direct access to target audiences, enhancing brand awareness and attracting potential customers. Meanwhile, digital advertisements help to introduce services to a broader audience, increasing the international visibility of the sector. In this study, the digital marketing strategies of organizations operating in the health tourism sector in Turkey were analyzed. Data was collected through interviews with industry professionals and analyses of various digital campaigns. The findings demonstrate the effectiveness of digital marketing and social media in reaching target audiences and enhancing brand awareness. Social media campaigns have had a significant impact on targeted demographic groups, and digital advertisements have been identified as key tools in providing information about services to potential customers and attracting them. In conclusion, this study reveals that digital marketing activities significantly contribute to the development and international competitiveness of the health tourism sector. Social media and digital advertisements play a pivotal role in reaching a broad audience and promoting the sector. The health tourism sector in Turkey has achieved a competitive position in the international arena through the effective use of digital marketing tools and has made significant progress in this area. These findings provide valuable insights for the planning and implementation of digital marketing strategies in the sector and lay a foundation for future research in this field.

Keywords: Advertising, Digital Marketing, Digital Advertising, Health Tourism, Social Media, Social Media Marketing

FACTORS AFFECTING CONSUMERS' INTENTION TO BUY TOGG VEHICLES FROM THE PERSPECTIVES OF CONSUMER ETHNOCENTRISM, ENVIRONMENTALISM, AND INDIVIDUAL INNOVATIVENESS¹

Doç. Dr. Elif KOCAGÖZ¹, Çağrı Selman İĞDE²

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
elifsayin@yahoo.com, Orcid ID: 0000-0001-9575-1664

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
igdecagriselman@gmail.com, Orcid ID: 0000-0002-7748-570X

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the effect of perceived usefulness, perceived quality, perceived monetary benefit, perceived environment, and perceived risk variables on consumers' intention to buy Togg vehicles and whether this effect differs in terms of consumers' individual innovativeness, environmentalism levels, and ethnocentric tendencies. Perceived usefulness, quality, monetary benefit, environment, and risk variables were added to the research model as variables that may affect the intention to purchase electric vehicles as a result of the literature review. Togg vehicles, which are the main subject of the research, are in a "new" product group with smart and autonomous features for consumers living in Turkey. From this point of view, it is considered that the issue should be evaluated from the perspective of innovation. In addition, it is seen that Togg brand vehicles have become more popular with consumers and the media with their "domestic" and "national" emphasis. In this respect, the issue is associated with consumer ethnocentrism. Also, the most basic and the first feature of these vehicles that comes to mind is that they are completely "electric" and are in the "environmentally friendly product" group. This perspective is examined with environmental behavior. The research population consists of people who live in Türkiye and have the power to buy a vehicle. The research was conducted using the survey technique, one of the quantitative research methods. The data of the study were obtained online by convenience sampling method. The scales in the research were designed as 5-point Likert. When the missing and incorrect data were excluded from the analysis set, analyses were carried out with the data of the remaining 467 participants. The analyses of the research data were tested by the PLS-SEM (Partial Least Squares-Structural Equation Modelling) method. SPSS 25.0 program was used for difference analysis between groups. As a result, it was found that the factors affecting the intention to buy Togg vehicles were perceived environment, perceived usefulness, and perceived quality, respectively. In addition, high innovators, high environmentalists, and high ethnocentric individuals were found to have significantly higher Togg purchase intentions.

Keywords: Togg, Electric Vehicles, Consumer Ethnocentrism, Environmentalism, Individual Innovativeness

¹ Bu çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) koordinasyon birimi tarafından desteklenen 2022/4-11 YLS proje numaralı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

TÜKETİCİ ETNOSENTRİZMİ, ÇEVRECİLİK VE BİREYSEL YENİLİKÇİLİK PERSPEKTİFLERİNDEN TÜKETİCİLERİN TOGG MARKA ARAÇ SATIN ALMA NİYETLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

ÖZET

Bu çalışmanın amacı algılanan yarar, algılanan kalite, algılanan parasal fayda, algılanan çevrecilik ve algılanan risk değişkenlerinin, tüketicilerin Togg marka araç satın alma niyetleri üzerindeki etkisini ve bu etkinin tüketicilerin bireysel yenilikçilik ve çevrecilik düzeyleri ile etnosentrik eğilimleri itibarıyla farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Algılanan yarar, kalite, parasal fayda, çevrecilik ve risk değişkenleri literatür incelemesi sonucunda elektrikli araç satın alma niyetini etkileyebilecek değişkenler olarak araştırma modeline eklenmiştir. Araştırmanın temel konusu olan Togg marka araçlar, Türkiye’de yaşayan tüketiciler açısından akıllı ve otonom gibi özellikleriyle “yeni” bir ürün grubunda bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında konunun yenilikçilik perspektifinden değerlendirilmesi gerektiği düşünülmüştür. Bunun yanı sıra Togg marka araçların “yerli” ve “milli” vurgularıyla tüketiciler ve medyada daha fazla gündem edindiği görülmektedir. Bu açıdan ise konu tüketici etnosentrizmi ile bağdaştırılmıştır. Ayrıca bu araçların en temel ve akla gelen ilk özelliği tamamen “elektrikli” olmasıyla “çevre dostu ürün” grubunda yer almasıdır. Bu perspektif ise çevrecilik davranışı ile incelenmektedir. Araştırmanın ana kütesini Türkiye’de yaşayan ve araç satın alma gücüne sahip kişiler oluşturmaktadır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın verileri kolayda örnekleme yöntemi ile çevrim içi olarak elde edilmiştir. Araştırma içerisinde yer alan ölçekler 5’li likert olarak tasarlanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan verilerden eksik ve yanlış olanlar analiz setinden çıkarıldığında geriye kalan 467 katılımcının verileri ile analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin analizleri PLS-YEM (Kısmi En Küçük Kareler-Yapısal Eşitlik Modellemesi) yöntemiyle test edilmiştir. Gruplar arasındaki fark analizleri için SPSS 25.0 programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Togg marka araç satın alma niyetini etkileyen faktörlerin sırasıyla algılanan çevrecilik, algılanan yarar ve algılanan kalite olduğu görülmüştür. Ayrıca yüksek yenilikçi bireylerin, yüksek çevreci bireylerin ve yüksek etnosentrik eğilime sahip bireylerin Togg marka araç satın alma niyeti; düşük yenilikçi bireylerden, düşük çevreci bireylerden ve düşük etnosentrik eğilime sahip bireylerden istatistiki olarak anlamlı bir şekilde daha yüksektir.

Anahtar Kelimeler: Togg, Elektrikli Araçlar, Tüketici Etnosentrizmi, Çevrecilik, Bireysel Yenilikçilik

POLİTİK OKURYAZARLIĞIN VE PARASOSYAL ETKİLEŞİMİN OY VERME NİYETİNE ETKİSİ: 2023 SEÇİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Elif KOCAGÖZ¹, Mustafa ASLAN² Çağrı Selman İĞDE³

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, elifsayin@yahoo.com, Orcid ID: 0000-0001-9575-1664

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mustafaslan79@outlook.com, Orcid ID: 0000-0002-8867-897X

³ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, igdecagriselman@gmail.com, Orcid ID: 0000-0002-7748-570X

ÖZET

Bu araştırmanın amacı 14 Mayıs 2023 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanlığı ve 28. Dönem Milletvekili seçimlerinde seçmenlerin politik okuryazarlıklarının ve seçmeni olduğu siyasi parti lideri ile arasında kurduğu parasosyal etkileşimin oy verme niyetini etkileyip etkilemediğini ortaya koymaktır. Politik okuryazarlık, seçmenlerin politik sistemi anlamasını ve bu sistem içerisinde aktif olarak eylemde bulunulması olarak tanımlanmaktadır. Parasosyal etkileşim ise insanların hayranı olduğu ünlüler, tanınmış kişiler, siyasi parti liderleri veya vb. kurgusal karakterlerle geliştirdiği sosyo-duygusal bağlantılar olarak ifade edilmektedir. Fenomenler, ünlüler, futbolcular, politikacılar vb. gibi medya karakterleri sosyal hayatın bir parçası olarak görülmekte; bireyler sosyal medyada veya televizyonda gördükleri/takip ettikleri medya karakterleri ile bağ kurmaya başlamakta ve o kişilerle hayali ilişkiler geliştirmektedirler. Bu araştırmanın ana kütlesi 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş depreminden etkilenen 11 ilde yaşayan ve oy kullanma hakkına sahip olan toplam 8.993.349 seçmenden (Sputnik Türkiye) oluşmaktadır. Örneklem belirleme yöntemi olarak tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kota örnekleme kullanılmıştır. Ana kütle içerisinde yer alan illerin seçmen sayıları göz önünde bulundurularak oranlarına göre hesaplamalar yapılmış olup; Adana'dan 68 (1.535.332), Adıyaman'dan 17 (405.579), Diyarbakır'dan 48 (1.048.250), Elazığ'dan 19 (419.071), Gaziantep'ten 58 (1.227.455), Hatay'dan 46 (1.067.817), Kahramanmaraş'tan 33 (754.604), Kilis'ten 5 (87.320), Malatya'dan 23 (561.708), Osmaniye'den 17 (362.759) ve Şanlıurfa'dan 50 (1.093.515) olmak üzere toplam 384 kişiye ulaşılmıştır. Veriler 29 Nisan-13 Mayıs 2023 tarihleri arasında nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği (çevrim içi) kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre seçmenlerin politik okuryazarlıklarının ve parti lideri ile kurulan parasosyal etkileşimlerinin oy verme niyetleri üzerinde pozitif yönde ve anlamlı bir etki oluşturduğu görülmektedir. Ayrıca politik okuryazarlık alt boyutlarından olan politik uzmanlığın ve politik farkındalığın da oy verme niyetini pozitif ve anlamlı şekilde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Politik Okuryazarlık, Parasosyal Etkileşim, Oy Verme Niyeti

ÇEVİRİMİÇİ MARKA TARAFTARLIĞININ İLİŞKİSEL KAPSAMDA İNCELENMESİ

Bilim Uzmanı RACHIDA ASSEFRAOUI¹, Prof.Dr. AYDIN KAYABAŞI²

¹Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

rachida.assefraoui@ogr.dpu.edu.tr

²Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü,

aydin.kayabasi@dpu.edu.tr – ORCID ID: 0000-0001-6955-7948

ÖZET¹

Günümüzde dağıtım kanallarının ve online platformların yaygınlaşması, müşteriler arasındaki çevrimiçi iletişimi büyük ölçüde kolaylaştırmıştır. Bu iletişim biçimlerinden biri olan çevrimiçi marka taraftarlığı (OBA), markaların müşterileriyle etkileşim kurma ve güçlü bağlar oluşturma potansiyelini sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, online marka taraftarlığı ile marka sadakati arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktır. Çalışmanın örneklemini Fas ve Türkiye’de yaşayan on sekiz yaş üstü bireylerden oluşmaktadır. Çalışmada, online marka taraftarlığının özellikleri genel bir bakış açısıyla ele alınmış ve bu kavramın kapsamını açıklamaya çalışarak tüketici marka özdeşleşmesi ile marka sadakatinin online marka taraftarlığı üzerindeki etkisi, online marka taraftarlığının, müşteri memnuniyeti üzerindeki etkisi ve müşteri memnuniyeti ile marka sadakatinin satın alma niyeti üzerindeki etkileri incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre, tüketici marka özdeşleşmesi ile marka sadakatinin online marka taraftarlığı üzerinde pozitif etkisi vardır. Online marka taraftarlığının müşteri memnuniyeti üzerinde pozitif etkisi vardır. Fakat müşteri memnuniyetinin marka sadakati üzerinde olumsuz bir etkisi görülmüştür. Son olarak müşteri memnuniyeti ve marka sadakatinin satın alma niyeti üzerinde pozitif etkili olduğu görülmüştür. Bu çalışma online marka taraftarlığının önemini ortaya koyarak işletmeler için yenilikçi bir bakış açısı ortaya sunabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Online Marka Taraftarlığı, Marka Sadakati, Müşteri Memnuniyeti, Satın Alma Niyeti, Tüketici Marka Özdeşleşmesi.

ABSTRACT

Today, the expansion of distribution channels and online platforms has greatly facilitated online communication between customers. As a result of online socializing and networking activities, consumers are likely to increase their trust in online platforms by using information provided by other consumers through consumer-to-consumer communication and reviews about the brand. Online brand advocacy (OBA), one of these forms of communication, provides the potential for brands to engage with their customers and create strong bonds. The purpose of this

¹ Bu çalışma, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Pazarlama Tezli Yüksek Lisans Programında “Çevrimiçi Marka Taraftarlığının İlişkisel Kapsamda İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

study is to provide a better understanding of the relationship between online brand advocacy and brand loyalty. In this study, the characteristics of online brand advocacy are discussed from a general perspective and the effects of consumer brand identification and brand loyalty on online brand advocacy, the effects of online brand advocacy on customer satisfaction, and the effects of customer satisfaction and brand loyalty on purchase intention are examined by trying to explain the scope of this concept. The sample of this study consists of individuals over the age of eighteen living in Morocco and Turkey. Both an online and face-to-face questionnaire were used to obtain the necessary data which was analyzed using exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis and structural equation modeling approach, which is a very useful technique for assessing complex theoretical relationships, to test the relationships between variables. According to the research results, consumer brand identification and brand loyalty have a positive effect on online brand advocacy. Online brand advocacy has a positive effect on customer satisfaction. However, customer satisfaction has a negative effect on brand loyalty. Finally, customer satisfaction and brand loyalty have a positive effect on purchase intention. This study is thought to present an innovative perspective for businesses by revealing the importance of online brand advocacy.

Keywords: Online Brand Advocacy, Brand Loyalty, Customer Satisfaction, Purchase Intention, Consumer Brand Identification.

ALBÜM KAPAKLARIYLA YARATILAN GÖRSEL KÜLTÜR VE GÖSTERGEBİLİMSEL ANALİZ: BEATLES'IN "ABBEY ROAD" ÖRNEĞİ

Arzan DİLEK BOZKURT

Doktora Öğrencisi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Pazarlama Yönetimi,
arzan.dilek@istanbulticaret.edu.tr, Orcid 0000-0002-7295-5733

ÖZET

Bu çalışma, Beatles'ın efsanevi albümü "Abbey Road"un kapak tasarımını görsel kültür ve göstergebilim açısından analiz ediyor. Kapak tasarımı, grup üyelerinin Abbey Road stüdyolarının önündeki geçitte yürüdüğü ikonik bir görüntüyü içeriyor. Göstergebilimsel bir perspektifle incelenen bu tasarım, sembollerin ve imgelerin müzikal içerik ve sanatçı kimliğiyle nasıl etkileşimde olduğunu araştırıyor. Kapak tasarımı, Beatles'ın müzikal yolculuğunun sonunu simgelerken, nostalji ve veda duygularını da uyandırıyor. Ayrıca, üyelerin kıyafetleri, duruşları ve çevredeki detaylar da sembolik anlamlar taşıyor. "Abbey Road" kapak tasarımı, müziğin anlamlandırılmasında ve grup kimliğinin ifade edilmesinde bir uzantı olarak önemli bir rol oynuyor. Albüm kapakları, müziğin yanı sıra görsel kültürün bir parçası haline gelmiş ve sembolik anlamların çeşitliliğini barındırıyor. Beatles'ın "Abbey Road" albüm kapağı, müzik tarihindeki önemini ve kültürel etkisini vurgularken, aynı zamanda popüler kültürde bir simge haline gelmiştir. Bu analiz, albüm kapaklarının görsel kültür ve sembolizmle nasıl etkileşime girdiğini gösterirken, sembollerin çokluğunu ve yorumlama çeşitliliğini ortaya koyuyor.

Anahtar Kelimeler: Görsel Kültür, Göstergebilim, Beatles

ANALYSIS OF VISUAL CULTURE AND SEMIOTICS THROUGH ALBUM COVERS: THE EXAMPLE OF THE BEATLES' "ABBEY ROAD"

Abstract

This study examines the cover design of The Beatles' legendary album "Abbey Road" from the perspective of visual culture and semiotics. The cover design features an iconic image of the band members walking across the pedestrian crossing in front of Abbey Road studios. Analyzed from a semiotic perspective, this design investigates how symbols and images interact with the musical content and artist's identity. Symbolizing the end of The Beatles' musical journey, the cover design evokes nostalgia and farewell sentiments. The members' clothing, postures, and surrounding details also carry symbolic meanings. The "Abbey Road" cover design plays a significant role as an extension in the interpretation of the music and expression of the group's identity. Album covers have become a part of visual culture alongside music, encompassing a diversity of symbolic meanings. The "Abbey Road" album cover by The Beatles highlights its importance in music history and cultural influence, while also becoming an iconic symbol in popular culture. This analysis reveals how album covers engage with visual culture and symbolism, showcasing the multitude of symbols and diverse interpretations.

Keywords: Visual Culture, Semiotics, Beatles

HAZIR GIDA SEKTÖRÜNDE E-ARACI KULLANAN TÜKETİCİNİN POPUP REKLAM YOLUYLA YAPILAN İNDİRİM UYGULAMALARINA YAKLAŞIMI: YEMEKSEPETİ.COM'UN JOKER ÖRNEĞİ

Arzan DİLEK BOZKURT

İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Pazarlama Yönetimi Doktora Öğrencisi,
Orchid 0000-0002-7295-5733

Özet:

Popup reklamlar, özellikle e-ticaret sitelerinde ve online pazar yerlerinde kullanılan dikkat çekici reklam araçlarıdır. Bu çalışma, Yemeksepeti.com'un "joker" adlı popup reklam modelini ve tüketicilerin bu reklamlara yönelik algılarını ve beklentilerini incelemiştir. Araştırma, anket yöntemiyle gerçekleştirilmiş olup, popup reklamların tüketiciler üzerindeki etkilerini değerlendirmiştir. Bulgular, indirim sunan popup reklamların olumlu algılandığını, kararsız kullanıcıların bu önerilere ilgi gösterdiğini ve bazı durumlarda kararlı kullanıcıların fikirlerini değiştirebileceğini ortaya koymuştur. Ancak, kullanıcıların genellikle bu reklamlardan rahatsızlık duyduğu ve sürekli aynı restoranların önerilmesinin veya olumsuz deneyimlerin ilgiyi azaltabileceği belirlenmiştir. Tüketicilerin memnuniyeti durumunda ise, aynı restorandan tekrar sipariş verebilecekleri gözlemlenmiştir. Araştırma sonucunda, popup reklamların etkili bir şekilde kullanılması durumunda sadık müşteriler oluşturmanın mümkün olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: E-Aracı, İnternet Reklamcılığı, Pop-up Reklam, Satın Alma Kararı

THE APPROACH OF CONSUMERS USING E-BROKERS IN THE FAST FOOD SECTOR TO DISCOUNT PRACTICES VIA POPUP ADVERTISING: THE CASE OF YEMEKSEPETI.COM'S JOKER CAMPAIGN

Popup ads are attention-grabbing advertising tools utilised on e-commerce sites and online marketplaces. This study investigates Yemeksepeti.com's "joker" popup ad campaign and consumer perceptions and expectations towards these ads. The research was conducted through surveys and assessed the impact of popup ads on consumers. Findings indicate that discounts offered via popup ads are perceived positively, attracting the interest of undecided users and, in some cases, altering the preferences of decided users. However, it was determined that users are generally bothered by these ads and that repeated recommendations of the same restaurants or negative experiences could diminish interest. Consumers indicated that, if satisfied, they would reorder from the same restaurant. In conclusion, the study found that using popup ads like "joker" could create loyal customers.

Keywords: E-Broker, Internet Advertising, Popup Ad, Purchase Decision

SOSYAL MEDYANIN SATINALMA NİYETİNE ETKİSİNDE TÜKETİCİ GÜVENİNİN ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan BEKAROĞLU ÖZATAR ¹, Dr. Fatma Tuğba KARAHAN ²

¹ Beykoz Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi,

aslihanbekarogluozatar@beykoz.edu.tr – ORCID: 0000-0002-5502-227X

² Kale Grup, tugbadursun@yahoo.com - ORCID ID: 0009-0001-3859-898X

ÖZET

Dünyanın ilgisinin sosyal medyaya yönelmesi ile birlikte, tüketiciler de diğer tüketicilerin satın alma kararları hakkında bilgi sahip olmakta ve kendi satın alma karar ve davranışlarını da diğer tüketiciler ile paylaşmaya ihtiyaç duymaktadır. Günümüzde tüketiciler, firmalar ya da markalar hakkında bilgi toplamaktansa, diğer tüketicilerin ya da hayranlık duydukları kişilerin tercihleri hakkında bilgi toplamaktadırlar. Instagram, özellikle genç tüketiciler (Z kuşağının) arasında üne kavuşmuş bir online alışveriş platformu haline gelmiştir. Tüketicileri, Instagramdaki sanal mağazalarından alışveriş yapmaya yönlendiren belli başlı motivasyonlar vardır. Bu çalışmada söz konusu motivasyonların neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma modeli, tüketicilerin instagramdaki sanal mağazalardan alışveriş yapmaya yönlendiren temel motivasyonun güven olduğu varsayımı üzerine inşa edilmiştir. Bu bağlamda tüketicilerin Instagrama ve Instagram Platformunda faaliyet gösteren mağazalara güveni temelde üç faktör ile değerlendirilmiştir. Bu faktörler; “Instagram Mağazalarının Güvenirliliği”, “Güvenme Eğilimi” ve “Dış Çevresel Faktörler” olarak belirlenmiştir. Bu faktörlerin tüketicilerin Instagram mağazalarına karşı güvenini etkilediği, bu güveninde tüketicinin satınalma niyetine etki etmesi beklenmektedir. Bu kapsamda araştırma modelinde yer alan değişkenlerden Instagram Mağazalarının Güvenirliliği; Markus ve Soh (2002) ve Podsakoff, MacKenzie ve Lee (2003) tarafından geliştirilen 5 ifadeyi içeren ölçekten yararlanılarak, Güvenme Eğilimi; Cheung ve Lee (2001) tarafından geliştirilen 4 ifadeyi içeren ölçek ile ölçülmüştür. Araştırma modelinde yer alan “Dış Çevresel Faktörle ise iki alt boyutta incelenmiştir. Bu boyutlar; Akran Kanaat Önderlerinin Onayı ve Akran Müşteri onayıdır. Söz konusu değişkenler Markus ve Soh (2002) ve Podsakoff, MacKenzie ve Lee (2003) tarafından geliştirilen 10 ifadeyi içeren ölçek ile ölçülmüştür. Yine modelde yer alan satınalma niyeti ise 4 ifadeyi içeren Harman (1967) tarafından geliştirilen ölçek ile ölçülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya Pazarlaması, Tüketici Güveni, Tüketici Davranışı

THE ROLE OF CONSUMER TRUST IN THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON PURCHASE INTENTION

ABSTRACT

As the world's attention turns to social media, consumers also have information about the purchasing decisions of other consumers and need to share their own purchasing decisions and behaviors with other consumers. Today, rather than collecting information about companies or brands, consumers collect information about the preferences of other consumers or people they admire. Instagram has become an online shopping platform that has become famous especially among young consumers (Generation Z). There are certain motivations that drive consumers to purchase from virtual stores on Instagram. This study examine the relation between those motivations and purchase intention. The research model is built on the assumption that trust is the main motivation that directs consumers to purchase from virtual stores on Instagram. In this context, consumers' trust in Instagram and the stores operating on the Instagram has been evaluated based on three factors. These factors are; “Consumer Trust”, “Pronpensity to Trust” and “External Environmental Factors”. These factors are expected to affect consumers' trust in Instagram stores, and this trust will affect the consumer's purchasing intention. In this context, the consumer trust is measured by using the scale containing 5 items developed by Markus and Soh (2002) and Podsakoff, MacKenzie and Lee (2003), Pronpensity to Trust was measured with a scale containing 4 items developed by Cheung and Lee (2001). The "External Environmental Factor" in the research model was examined in two sub-dimensions. These dimensions are; Peer Opinion Leader Endorsement and Peer Customer Endorsement. The variables in question were measured with a scale containing 10 statements developed by Markus and Soh (2002) and Podsakoff, MacKenzie and Lee (2003). Purchasing intention, also included in the model, was measured with the scale developed by Harman (1967) containing 4 items.

Keywords: Social Media Marketing, Consumer Trust, Consumer Behavior

Z KUŞAĞININ WEBROOMİNG DAVRANIŞLARINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER: LÜKS TÜKETİM ÜRÜNLERİ KAPSAMINDA BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan BEKAROĞLU ÖZATAR ¹, Dr. Fatma Tuğba KARAHAN ²

¹ Beykoz Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi,

aslihanbekarogluozatar@beykoz.edu.tr – ORCID: 0000-0002-5502-227X

² Kale Grup, tugbadursun@yahoo.com - ORCID ID: 0009-0001-3859-898X

ÖZET

Çok kanallı perakendecilik (omnichannel), tüketicilerin mağazada ürün bilgisi toplama ve ardından çevrimiçi satın alma işlemi olan showrooming ve tüketicilerin çevrim içi platformlarda ürünleri araştırarak bilgi topladıktan sonra ürünü bir perakende mağazasında deneyimleyerek veya satın alma işlemi olan webrooming gibi faaliyetleri güçlendirerek tüketicilerin davranışlarını değiştirmiştir. Tüketiciler, özellikle de Z kuşağı, satınalma süresince birden fazla temas noktasıyla etkileşime girmesi nedeniyle, perakendecilerin bu deneyimlerin satın alma davranışını nasıl etkilediğini dikkate alması beklenmektedir. Literatür incelendiğinde özellikle bu iki davranış bir arada değerlendiren çalışma sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. Z kuşağının webrooming niyetlerini etkileyen faktörler çok yönlüdür ve çeşitli bireysel, sosyal ve teknolojik unsurlardan etkilenebilir. Bu bağlamda lüks markaların giderek daha güçlü bir dijital varlık oluşturması ve ürünleri sergilemek, marka hikayelerini anlatmak ve potansiyel müşterilerle etkileşim kurmak için gelişmiş ve görsel olarak çekici çevrimiçi platformlar oluşturması, söz konusu ürünlere yönelik webrooming davranışının ön plana çıkmasını sağlamaktadır. Webrooming niyetini etkileyen değişkenler; dijital bilgiye sahip olma, teknolojik olanaklar, algılanan risk, sosyal medya bilgisi, çok kanallı deneyim, ürün bilgisi ve kullanıcı yorumları, fiyata karşı duyarlılık, marka sadakati, hedonik ve faydacı güdüler, çevresel ve sosyal değerler, akran etkisi ve kişiselleştirme olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışma kapsamında oluşturulan modelde, hedonik ve faydacı güdülerin ve çevrimiçi risk algısının, lüks ürün grubu webrooming davranışına etkisi araştırılmıştır. Modelde yer alan webrooming niyeti Arora ve Sahney (2018) tarafında geliştirilen 3 ifadeli ölçek ile, hedonik ve faydacı güdüleri Voss ve diğ (2003) tarafından geliştirilen 6 ifadeli ölçek, çevrimiçi risk algısı ise Zheng et al. (2012) ve Shukla (2014) tarafından geliştirilen 4 ifadeli ölçek ile ölçülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dijital Pazarlama, Webrooming, Showrooming

FACTORS AFFECTING THE WEBROOMING BEHAVIOR OF GENERATION Z: A RESEARCH WITHIN THE SCOPE OF LUXURY CONSUMER PRODUCTS

ABSTRACT

Omnichannel has changed consumers' behavior by strengthening activities such as showrooming, which is the process of consumers collecting product information in the store and then purchasing online, and webrooming, which is the process of consumers collecting information by researching products on online platforms and then experiencing the product in a retail store or making a purchase. As consumers, especially Generation Z, interact with multiple touchpoints throughout the purchasing process, retailers are expected to consider how these experiences impact purchasing behavior. When the literature is examined, it is seen that the number of studies evaluating these two behaviors together is quite low. The factors influencing Gen Z's webrooming intentions are multifaceted and can be influenced by a variety of individual, social and technological elements. In this context, luxury brands are increasingly creating a stronger digital presence and creating advanced and visually appealing online platforms to showcase products, tell brand stories and interact with potential customers, making webrooming behavior for these products come to the fore. Variables affecting webrooming intention; It is defined as having digital information, technological opportunities, perceived risk, social media knowledge, multi-channel experience, product information and user comments, price sensitivity, brand loyalty, hedonic and utilitarian motives, environmental and social values, peer influence and personalization. In the model created within the scope of this study, the effects of hedonic and utilitarian motives and online risk perception on luxury product group webrooming behavior were investigated. Webrooming intention included in the model is a 3-item scale developed by Arora and Sahney (2018), hedonic and utilitarian motivations are a 6-item scale developed by Voss et al. (2003), and online risk perception is a 3-item scale developed by Zheng et al. It was measured with a 4-item scale developed by (2012) and Shukla (2014).

Keywords: Digital Marketing, Webrooming, Showrooming

DİJİTALLEŞME BAĞLAMINDA İŞLETME İNSAN KAYNAKLARI: KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. Gürcan PAPTAYA ¹, Yüksek Lisans Öğrencisi, Emre Can ŞAHİN ²

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

gurcanpapatya@sdu.edu.tr -ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9647-5662>

² Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, emrecanahin@gmail.com -

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0159-3373>

ÖZET

Dijitalleşme bireysel, toplumsal ve kurumsal hayatın tüm katmanlarını bir değişim ve dönüşüm sürecine sokmuştur. Bilimsel olarak dijitalleşme dijital teknolojilerle daha fazla süreçlerin bütünleştirilmesi ve etkilenmesi noktasında görülür.

Dijitalleşme bağlamında işletme insan kaynakları da önemli bir değişim ve dönüşüm yaşamaktadır. Buradaki değişim ve dönüşüm, insan kaynakları yönetiminde birçok işlevin ters düz olmasına yol açmış ve insan kaynaklarını dijital boyuta erişmiştir. Dolayısıyla, insan kaynaklarının yeni fırsatlar yaratma açısından dijitalleşme bağlamı dünden daha çok önemsenmektedir. Ancak, dünden bugüne gelen insan kaynakları kavramsalına ilişkin dönüşümde, geleneksel yönetim modeli, insan ilişkileri modeli ve insan kaynakları modelinin, yarına ilişkin elan dijital insan kaynakları modeliyle kalmayacağı açıktır.

Bu çalışma işletme insan kaynaklarının dijitalleşme bağlamda kavramsal olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Böylece dijital insan kaynakları kavramının geleceğini izlenip izlenmeyeceği mümkün olacaktır. Düşünüldüğünde, yaşanan teknolojik gelişmelere bağlı işletme dijital insan kaynakları kavramsalının da dönüşümü uzak görülmemektedir. Neticede insan kaynakları kavramı evrimi ve dönüşümü, en makul ifadeyle dijitalleşme içinde katmanlaşarak devam edeceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler : Dönüşüm, Dijitalleşme, Dijital Teknoloji, Dijital İnsan Kaynakları.

TÜKETİCİ ETNOSENTRİZMİ VE DÖVİZ YATIRIM TERCİHLERİ¹

Bilim Uzmanı Ali GÖKÇE², Dr. Öğr. Üyesi Serap YÜCEL³

ÖZET

Ekonomik krizler başta olmak üzere, dünya ve ülke siyasetindeki pek çok gelişme döviz kurunda artışlara neden olmakta ve bu durum gerçek kişilerin yatırım amaçlı döviz satın alma tercihlerini etkileyebilmektedir. Döviz talebinin, döviz kurunun daha da artmasına neden olduğu düşünüldüğünde bireyler, ait oldukları toplumun menfaatleri ile kendi ekonomik menfaatleri arasında ikilemde kalabilmektedirler. Bu çalışmada; tüketici etnosentrizmi ve döviz yatırım ilişkisinin saptanması amaçlanmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda hazırlanan anket formu başta Konya, Balıkesir ve İzmir olmak üzere Türkiye'nin çeşitli illerinden 603 katılımcıya uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; bireylerin etnosentrik eğilim düzeyleri ile döviz yatırım tercihleri arasında negatif yönlü fakat zayıf bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca demografik özellikler itibarıyla tüketicilerin etnosentrik eğilim düzeyleri ve döviz yatırım tercihleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulgusuna da ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Etnosentrizm, Tüketici Etnosentrizmi, Döviz

¹ Bu çalışma Dr. Öğr. Üyesi Serap YÜCEL'in danışmanlığında yürütülmüş, Bilim Uzmanı Ali GÖKÇE'nin 2019 yılında tamamladığı aynı adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

² aligokce1139@gmail.com , Orcid Id: 0000-0001-7230-8504

³ Balıkesir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, sydogan@balikesir.edu.tr , Orcid Id: 0000-0002-7335-8033

CONSUMER ETHNOCENTRISM AND FOREIGN CURRENCY INVESTMENT PREFERENCES⁴

ABSTRACT

Many developments in world and national politics, especially economic crises, cause an increase in the exchange rate and this situation may affect the foreign exchange purchase preferences of real persons for investment purposes. Considering that the demand for foreign currency causes the exchange rate to increase further, individuals may be in a dilemma between the interests of the society they belong to and their own economic interests. This study aims to determine the relationship between consumer ethnocentrism and foreign exchange investment. The questionnaire form prepared in line with the purpose of the study was applied to 603 participants from various provinces of Turkey, especially Konya, Balıkesir and İzmir. According to the findings, a negative but weak relationship was found between the ethnocentric tendency levels of individuals and their foreign currency investment preferences. In addition, it was also found that there are significant differences between the ethnocentric tendency levels and foreign currency investment preferences of consumers in terms of demographic characteristics.

Keywords: Ethnocentrism, Consumer Ethnocentrism, Foreign Exchange

---

⁴ This study is derived from Master of Science Ali GÖKÇE's master's thesis with the same title, which was completed in 2022, conducted under the supervision of Ass.Prof. Dr. Serap YÜCEL.

SİBER SAHADA ÇEKİŞEN GÜÇLER: SPORUN DİJİTAL GÜVENLİK STRATEJİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Cemile Nihal YURTSEVEN¹

¹ İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yönetim Bilimleri ABD., cny@iuc.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-8201-0752

ÖZET

Spor, tarih boyunca insanların bir araya gelip rekabet ettiği, eğlendiği ve birbirlerine ilham verdiği evrensel bir dil olmuştur. Ancak, günümüzde sporun dinamikleri dijital çağın etkisi altında dramatik bir değişime uğramıştır. Bu değişim, siber dünyanın sporun geleneksel saha içi dinamikleriyle etkileşime girmesiyle mümkün olmuştur. Spor artık sadece stadyumlarda değil, aynı zamanda dijital arenalarda da yaşanmaktadır. Ancak, bu dijitalleşme, beraberinde siber güvenlik zorluklarını getirmekte ve sporun dijital dokusunu siber tehditlere karşı koruma ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Spor ve siber güvenlik, görünüşte farklı iki dünya gibi görünse de, günümüzde bu iki alan arasındaki etkileşim giderek daha önemli hale gelmektedir. Sporun dijitalleşmesi ve siber güvenlik tehditlerinin artması, bu iki alanın iç içe geçmesine ve birbirini etkilemesine olanak tanımaktadır. Spor, sadece fiziksel arenalarda gerçekleşen bir etkinlik olmanın ötesine geçerek, dijital dünyada da varlık göstermekte ve bu durum, sporun karşılaştığı siber güvenlik zorluklarını ortaya çıkarmaktadır. Özellikle spor endüstrisi, dijitalleşme sayesinde geniş bir kitleye ulaşma imkânı bulmuş ve bu da beraberinde siber güvenlik risklerini getirmiştir. Online yayınlar, e-spor etkinlikleri, sporcuların sosyal medyada etkinliği gibi dijitalleşmiş alanlarda, kişisel ve finansal verilerin güvenliği giderek daha büyük bir sorun haline gelmiştir. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak içerik analizi yönteminden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Spor ve siber güvenlik arasındaki bu etkileşimi anlamak ve bu alandaki zorlukları ele almak amacıyla yazılmıştır. Sonuç olarak, Siber güvenlik konusundaki bilinç ve önlemler, sporun sürdürülebilirliği ve izleyici güveni açısından kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, spor endüstrisinin dijitalleşme sürecinde siber güvenliği ihmal etmemesi ve sürekli olarak güncel teknolojilere uyum sağlaması, sporun geleceğini şekillendirmede önemli bir faktördür. Sadece saha içinde değil, dijital arenada da güvenli bir oyun alanı oluşturmak, sporun daha geniş kitlelere ulaşmasını ve sürdürülebilir bir başarı elde etmesini sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Spor, yönetim, dijitalleşme, siber güvenlik.

SPORTS SCIENCE STUDENTS: EXPLORING THEIR MENTAL TOUGHNESS

Assoc. Prof. Şaban ÜNVER¹

Prof. Dr. Tülin ATAN²

¹Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences, Ondokuz Mayıs University,

¹saban.unver@omu.edu.tr

0000-0001-7378-596X

²takman@omu.edu.tr

0000-0001-5660-8910

Abstract

This research aimed to examine the levels of mental resilience in students of the Faculty of Sports Sciences. A total of 227 female and 227 male students participated in the study. The 'Sport Mental Toughness Questionnaire-SMTQ,' developed by Sheard et al. (2009) and adapted into Turkish by Altıntaş and Koruç (2016), was used to determine the mental toughness levels of sports science students. Statistical analysis of the data was conducted using the SPSS 21 software package. The Mann-Whitney U test was employed for two-group comparisons, while the Kruskal Wallis test was used for comparisons involving three or more groups. No statistically significant difference was found in the comparison of mental toughness levels in sports based on the gender variable of the participants ($p>0.05$). However, statistically significant differences were observed in the variables of the department of study and weekly training duration ($p<0.05$). The weekly training duration was found to have a significant impact on the sub-dimension scores of the sport's mental toughness scale. Particularly, participants engaging in 5-10 hours of training per week were found to have higher mental toughness scores compared to other groups.

Keywords: Faculty of Sports Sciences, Mental Toughness, Sports.

EXAMINATION OF BRUXISM AWARENESS AMONG ATHLETES

Assoc. Prof. Şaban ÜNVER¹

Assoc. Prof. Serbülent YİĞİT²

¹Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences, Ondokuz Mayıs University

saban.unver@omu.edu.tr

0000-0001-7378-596X

²Departments of Genetics, Faculty of Veterinary, Ondokuz Mayıs University

serbulent.yigit@omu.edu.tr

0000-0002-1019-3964

Abstract

The aim of the study is to examine the awareness of bruxism among athletes and understand its potential effects on the overall health and performance of athletes. A total of 274 individuals actively engaged in individual and team sports voluntarily participated in the study. A questionnaire was used to assess athletes' awareness of bruxism, focusing on symptoms such as teeth grinding and jaw pain. In the questionnaire, individuals who answered "yes" to at least two questions related to the etiology of bruxism were considered to have bruxism awareness (Nekora-Azak et al., 2010). Statistical analysis of the data was performed using the SPSS 21.0 program. The normality distribution of the data was examined using the Kolmogorov-Smirnov test. Mann-Whitney U test and Kruskal-Wallis test were employed for data analysis, with a significance level set at 0.05. Upon examining the bruxism awareness of the participating athletes, it was found that 11.2% of individual athletes and 17.1% of team sports athletes had bruxism awareness. The analysis of bruxism scores based on responses to the questions revealed that 29.1% (39) of individual athletes answered "yes" to at least one question, while this rate was 32.9% (46) for team sports athletes. In conclusion, our research emphasizes the significance of bruxism awareness among athletes, suggesting that increasing awareness in this regard could have positive effects on athlete health and performance. These findings may guide future studies focused on developing preventive measures targeting the oral health and general well-being of athletes.

Keywords: Bruxism, Team Sports, Individual Sports

PİLATES VE SAĞLIK İLİŞKİSİ

PILATES AND HEALTH RELATIONSHIP

**Dr. MURAT ŞEN¹, Dr. CUMA ECE², Yüksek Lisans Öğrencisi GÜLŞEN ÜNSAL³,
Prof. Dr. FEHMİ ÇALIK⁴**

¹ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, murats@subu.edu.tr -
ORCID ID: 0000-0001-8125-7315

² Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, cumaece@subu.edu.tr -
ORCID ID: 0000-0001-9221-8194

³ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi,
unsalgulsen1@gmail.com - ORCID ID: 0000-0001-6554-2212

⁴ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, fcalik@subu.edu.tr -
ORCID ID: 0000-0002-2480-2863

ÖZET

Pilates egzersizi, çok uzun zaman önce Joseph Hubertus Pilates tarafından geliştirilmiş ve bir çeşit beden ve zihin merkezleme uygulamasıdır. Bu egzersizin temeli nefese odaklanarak belli bir uyumla yapılan hareketleri içermektedir. Çağımızda bedensel ve ruhsal olarak aktif bir yaşam sürdürmek hem dengeli hem de düzenli beslenmek, sigara içmemek ve alkol kullanımından kaçınmak, uyku düzenini ayarlamak ve de sinir stresten kaçınmak sağlıklı yaşam sürdürmenin anahtarları olarak varsayılmaktadır. Sağlıklı yaşamın önemli bir diğer parçası olan fiziksel aktivite ve egzersiz her yaşta kişilere fazlasıyla önerilmektedir. Düzenli bir şekilde yapılan fiziksel egzersizlerin vücutla beraber zihni de rahatlattığı ve ayrıyeten sağlıklı duruş biçimine destek sağladığı için çok fazla tercih edildiği yapılan çalışmalar ile tespit edilmiştir. Pilates egzersizi düzenli bir şekilde yapıldığında, zaman ve yere bağlı olarak egzersiz yapma alışkanlığı edinilmesine de yardımcı olmaktadır. Yapılmış olan çeşitli çalışmalarda ve alanyazın taramalarında pilates egzersizinin kişinin vücuduyla beraber zihnini de rahatlattığı sonucuna ulaşılmış ve insan sağlığına pek çok faydası nedeniyle fiziksel mental egzersizler olarak da tanımlanmaktadır. Pilates' in en temel özelliğinin, bütün vücudu esnetmesi ve omurları açmasıdır. Pilatesin bütün yaş gruplarına uygun, hareketlerinin basit ve de güvenli olması nedeniyle yayılma alanı genişlemiştir. Son zamanlarda, artan spor salonlarında daha uzman bir görünüm kazanmasıyla birlikte pek çok bireyin farkında olduğu bir egzersiz biçimi haline gelmiş ve gün geçtikçe pilatese ilgi duyarak pilates yapmaya başlayan kişilerin sayısında ciddi bir artış olmuştur. Bu derlemenin amacı pilatese dair kapsamlı bir bilgilendirme yapıldıktan sonra pilatesin insan sağlığı üzerindeki olası faydalarını literatür taraması yoluyla araştırmak ve ayrıca kanıta dayalı uygulamalar çerçevesinde pilates egzersizinin sağlık açısından nasıl uygulanacağını anlatmaktır.

Anahtar Kelimeler: Pilates, Sağlık, Egzersiz, Fiziksel Aktivite

ABSTRACT

Pilates exercise was developed by Joseph Hubertus Pilates a long time ago and is a type of body and mind centering practice. The basis of this exercise involves movements performed in a certain harmony, focusing on breathing. In our age, leading a physically and spiritually active life, eating a balanced and regular diet, not smoking and avoiding alcohol use, adjusting sleep patterns and avoiding nervous stress are assumed to be the keys to living a healthy life. Physical activity and exercise, which is another important part of a healthy life, is highly recommended for people of all ages. It has been determined by studies that regular physical exercises are highly preferred because they relax the mind as well as the body and also support healthy posture. When Pilates exercise is done regularly, it also helps to develop the habit of exercising depending on time and place. In various studies and literature reviews, it has been concluded that pilates exercise relaxes the mind as well as the body, and it is also defined as physical and mental exercises due to its many benefits for human health. The most basic feature of Pilates is that it stretches the whole body and opens the vertebrae. The spread of Pilates has expanded because it is suitable for all age groups and its movements are simple and safe. Recently, with the increasing number of gyms gaining a more specialized appearance, it has become a form of exercise that many individuals are aware of, and there has been a significant increase in the number of people who have become interested in pilates and started doing pilates day by day. The aim of this review is to investigate the possible benefits of pilates on human health through a literature review, after providing comprehensive information about pilates, and also to explain how to apply pilates exercise for health within the framework of evidence-based practices.

Keywords: Pilates, Health, Exercise, Physical Activity

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET BAĞIMLILIĞI VE SAĞLIKLI OLMA KÜLTÜRÜ TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Prof. Dr. Soner ÇANKAYA¹ Arş. Gör. Muhammet KUSAN², Semanur BAZ³

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi scankaya@omu.edu.tr ORCID. 0000-0001-8056-1892

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi muhammetkusan0055@gmail.com, ORCID. 0000-0001-6813-859X

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi bazsemanur3@gmail.com ORCID. 0009-0005-6520-0745

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılığı ve sağlıklı olma kültürü düzeylerini bazı sosyodemografik özellikler açısından incelemektir. Çalışmada betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören ve tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 184 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ile Young (1998) tarafından geliştirilen Bayraktar (2002) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan internet bağımlılığı ölçeği ve Alfrey ve ark. (2019) tarafından geliştirilen Uğraş ve ark. (2021) tarafından Türkçe'ye uyarlanan sağlıklı olma kültürü ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada, ölçeklerden elde edilen verilerin analizinde bağımsız iki grubun (cinsiyet ve sporculuk düzeyi) karşılaştırılması için Student t-testi, ikiden fazla gruplar (gelir ve bölüm) için ise tek yönlü varyans analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Ayrıca öğrencilerin yaşı ile internet bağımlılığı ve sağlıklı olma kültürü ölçek toplam puan ve alt boyut toplam puanları arası ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile belirlenmiştir. Araştırmada, amatör ve profesyonel sporcuların internet bağımlılığı ölçek toplam puanları arası farklılık tespit edilmiştir. Gelir, bölüm ve cinsiyete göre sağlıklı olma kültürü ölçek toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kadın, orta ve yüksek gelire sahip, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin sağlıklı olma kültürü puanlarının yüksek çıktığı görülmüştür. Profesyonel sporcuların internet bağımlılığı düzeyinin amatör sporculara göre daha yüksek çıktığı görülmüştür. Sporcuların dijital alışkanlıklarının kontrol edilebilir ve bilinçli internet kullanımını destekleyen stratejilerin geliştirilmesi bağımlılıkla mücadele açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, sağlık, öğrenci.

INVESTIGATION OF INTERNET ADDICTION AND HEALTHY CULTURE ATTITUDES OF FACULTY OF SPORTS SCIENCES STUDENTS

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the internet addiction and health culture levels of sports sciences faculty students in terms of some sociodemographic characteristics. A descriptive scanning model was used in the study. The sample of the research consists of 184 students studying at Ondokuz Mayıs University Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences and

selected by random sampling method. As data collection tools, the personal information form developed by the researchers, the internet addiction scale developed by Young (1998) and adapted into Turkish by Bayraktar (2002) and Alfrey et al. (2019) developed by Uğraş et al. (2021) adapted to Turkish, the health culture scale was used. In the study, in the analysis of the data obtained from the scales, Student's t-test was applied to compare two independent groups (gender and athleticism level), and one-way analysis of variance and Tukey's multiple comparison test were applied for more than two groups (income and department). In addition, the relationship between the students' age, internet addiction and the total scores of the health culture scale and sub-dimension scale was determined by Pearson correlation coefficient. In the study, a significant difference was found between the internet addiction scale total score according to the level of sportsmanship, the healthy culture scale total score and sub-dimension total scores according to income, department and gender. It was observed that the healthy culture scores of students who were female, had middle and high income, and were students of physical education and sports teaching department were high. It has been observed that the internet addiction level of professional athletes is higher than amateur athletes. Developing strategies that support athletes' digital habits, controllable and conscious internet use is important in combating addiction.

Keywords: Addiction, health, student.

AMATÖR ERKEK FUTBOLCULARDA SPOR YARALANMA KAYGISI İLE AKILCI VE SEZGİSEL KARAR VERME ARASINDAKİ İLİŞKİ

Şerif Can ÖZTÜRK¹, Arş. Gör. Muhammet KUSAN², Dr. Onur ÖZTÜRK³

Prof. Dr. Soner ÇANKAYA⁴

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi,

serifcanozturk-55@hotmail.com ORCID. 0009-0009-7230-0823

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi

muhammetkusan0055@gmail.com, ORCID. 0000-0001-6813-859X

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

haricionur@hotmail.com, ORCID. 0000-0003-1375-2749

⁴Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi

scankaya@omu.edu.tr ORCID. 0000-0001-8056-1892

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, amatör erkek futbolcuların spor yaralanma kaygısı ile akılcı ve sezgisel karar verme tutumlarını bazı sosyodemografik özellikler açısından incelemektir. Çalışmada betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2023-2024 futbol sezonunda Samsun ili amatör futbol büyükler liglerinde oynayan erkek futbolcular arasından tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 164 futbolcu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ile, Hamilton ve ark. (2018) geliştirmiş olduğu, İme ve ark. (2020) tarafından Türkçe uyarlaması yapılmış olan akılcı ve sezgisel karar verme stilleri ölçeği ve Rex ve Metzler (2016) tarafından geliştirilen Caz ve ark. (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan spor yaralanması kaygı ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada, ölçeklerden elde edilen verilerin analizinde bağımsız iki grubun (sakatlık geçirme durumu ve eğitim düzeyi) karşılaştırılması için Student t-testi, ikiden fazla gruplar (gelir ve mevki) için ise tek yönlü varyans analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Ayrıca, futbolcuların yaşı, spor yaralanma kaygısı ile akılcı ve sezgisel karar verme ölçek ve alt boyut ölçek toplam puanları arası ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile belirlenmiştir. Araştırmada, daha önce sakatlık geçiren sporcuların daha yüksek akılcı karar verdikleri ve daha yüksek spor yaralanma kaygısı taşıdıkları, üniversite mezunu futbolcuların akılcı ve sezgisel karar verme toplam puanları ile acı çekme kaygısı alt boyut toplam puanlarının lise mezunu olan futbolculara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna ilaveten, kalecilerin akılcı ve sezgisel karar verme toplam puanlarının defans mevkisinde oynayan futbolculara göre, yüksek gelire sahip katılımcıların sezgisel karar verme alt boyut toplam puanları orta ve düşük düzey gelire sahip katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, futbolcuların akılcı karar verme alt boyut toplam puanı ile yeteneğini kaybetme kaygısı alt boyut toplam puanı arasında anlamlı düşük düzey negatif ilişki tespit edilmiştir. Bu araştırma sonuçları, futbolcuların eğitim seviyesi, oynadığı mevki, gelir düzeyi ve geçmişte yaşadıkları sakatlık gibi faktörlerin, akılcı ve sezgisel karar verme yetenekleri ile spor yaralanma kaygısı üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, futbolcuların karar verme becerilerini arttırmaya, spor yaralanma kaygı düzeylerini ise azaltmaya yönelik antrenman programları ve destek hizmetleri verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Amatör futbolcu, karar verme, kaygı.

THE RELATIONSHIP BETWEEN SPORTS INJURY CONCERN AND RATIONAL AND INTUITIVE DECISION MAKING IN AMATEUR MALE FOOTBALL PLAYERS

ABSTRACT

The aim of this research is to examine amateur male football players' sports injury anxiety and rational and intuitive decision-making attitudes in terms of some sociodemographic characteristics. A descriptive survey model was used in the study. The sample of the research consists of 164 male football players selected through random sampling method from those playing in the amateur football senior leagues in Samsun province during the 2023-2024 football season. The data collection tools used in the study include a personal information form developed by the researchers, the rational and intuitive decision-making styles scale adapted into Turkish by İme et al. (2020) from the scale developed by Hamilton et al. (2018), and the sports injury anxiety scale adapted into Turkish by Caz et al. (2019) from the scale developed by Rex and Metzler (2016). In the analysis of the data obtained from the scales, Student t-test was applied to compare two independent groups (injury history and education level), one-way analysis of variance and Tukey's multiple comparison test were used for more than two groups (income and position). Additionally, the relationship between the age of the football players, sports injury anxiety, and rational and intuitive decision-making scale and sub-scale total scores was determined using Pearson correlation coefficient. The research findings indicated that football players who have previously experienced injuries make more rational decisions and experience higher sports injury anxiety. Moreover, university graduate football players have higher total scores in rational and intuitive decision-making, as well as higher scores in the sub-dimension of suffering anxiety, compared to high school graduates. Furthermore, goalkeepers have higher total scores in rational and intuitive decision-making than football players in the defensive position, and participants with higher income have higher scores in the sub-dimension of intuitive decision-making compared to those with middle and low income. Additionally, a significant low-level negative relationship was found between football players' rational decision-making sub-dimension total score and the sub-dimension total score of fear of losing ability. These research results show that factors such as educational level, playing position, income level, and past injuries have an impact on the rational and intuitive decision-making abilities as well as sports injury anxiety of football players. For this reason, training programs and support services can be provided to football players to improve their decision-making skills and reduce their sports injury anxiety levels.

Keywords: Amateur football player, decision-making, anxiety

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN MOTİVASYON DURUMLARININ İNCELENMESİ

Tahsin MOCİK¹, Arş. Gör. Muhammet KUSAN², Prof. Dr. Soner ÇANKAYA³

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi
mociktahsin@gmail.com ORCID. 0000-0002-0658-3724

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi
muhammetkusan0055@gmail.com, ORCID. 0000-0001-6813-859X

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi scankaya@omu.edu.tr
ORCID. 0000-0001-8056-1892

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, spor bilimleri fakültesi öğrencilerin motivasyon durumlarının bazı sosyodemografik özellikler açısından incelemektir. Çalışmada betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi’nde öğrenim gören öğrenciler içerisinde tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 226 birey oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş kişisel bilgi formu ve öğrencilerinin motivasyon durumlarını ölçmek amacıyla, Tulunay Ateş tarafından (2019) geliştirilen ve uyarlanan “Yetişkin Motivasyon Ölçeği (YT–21madde)” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen ölçek ve alt boyut ölçek toplam puanlarının cinsiyet ve spor yapma durumuna göre farklılık gösterip göstermediği Student t test; spor yaşı ve okuduğu bölüme göre farklılık gösterip göstermediği ise Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin yaşı ile yetişkin motivasyon ölçek ve alt boyut ölçek toplam puanları arası ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile belirlenmiştir. Bulgular, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin motivasyon durumları arasında cinsiyet, okuduğu bölüm ve spor yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Buna ilaveten, öğrencilerin yaşı ile motivasyon durumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, ölçekten alınan madde puan ortalaması dikkate alındığında spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin motivasyon durumlarının oldukça yüksek (madde puan ortalaması 4.20-5.00 aralığındadır) olduğu görülmektedir. Bu yüksek motivasyon seviyeleri, öğrencilerin eğitim sürecine aktif katılımını destekleyerek, disiplinlerarası spor bilimleri alanında başarılı bir öğrenim deneyimi yaşamalarına katkıda bulunabilir. Dolayısıyla, spor bilimleri fakültesindeki eğitim programlarının öğrenci motivasyonunu artırmaya yönelik etkili stratejilere odaklanmasının önemini vurgulanmalı ve eğitimde yüksek motivasyona sahip öğrenciler lisansüstü eğitime ve akademik araştırmalara yönlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, öğrenci, spor

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the motivational status of sports sciences faculty students in terms of some sociodemographic characteristics. A descriptive scanning model was used in the study. The sample of the research consists of 226 individuals selected by random sampling method among the students studying at Ondokuz Mayıs University Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences. As a data collection tool, a personal information form developed by the researchers and the "Adult Motivation Scale (YT-21 items)" developed and adapted by Tulunay Ateş (2019) were used to measure the motivation levels of their students. In the analysis of the data obtained from the scales, Student t-test was applied to compare two independent groups (gender and sports status), one-way analysis of variance and Tukey's multiple comparison test were used for more than two groups (sports age and department). Additionally, the relationship between the age of the students and the total scores of the adult motivation scale and sub-dimension scale was determined by Pearson correlation coefficient. The findings show that there is no statistically significant difference in the motivational status of students studying at the faculty of sports sciences between gender, department and sports age groups. In addition, it was determined that there was no significant relationship between the students' age and their motivational status. Moreover, considering the item score average from the scale, it is seen that the motivation status of the students studying at the faculty of sports sciences is quite high (item score average is between 4.20-5.00). These high motivation levels can contribute to a successful learning experience in the interdisciplinary field of sports sciences by supporting students' active participation in the educational process. Therefore, the importance of educational programs at the faculty of sports sciences focusing on effective strategies to increase student motivation should be emphasized and students with high motivation in education should be directed to postgraduate education and academic research.

Keywords: Motivation, student, sports.

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN PSİKOLOJİK İHTİYAÇ VE MENTAL DAYANIKLILIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Onur ÖZTÜRK¹, Arş. Gör. Muhammet KUSAN², Aybüke YÜKSEL³

¹ haricionur@hotmail.com, ORCID. 0000-0003-1375-2749

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi
muhammetkusan0055@gmail.com, ORCID. 0000-0001-6813-859X

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi
aybuke.yuksel48@icloud.com, ORCID. 0000-0001-4361-3865

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin psikolojik ihtiyaç ve mental dayanıklılık düzeylerinin incelenmesidir. Çalışmada betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören ve tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 176 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ile, Bhavsar ve ark. (2020) tarafından geliştirilen ve Ünver ve ark. (2020) tarafından Türkçeye uyarlanan sporda psikolojik ihtiyaçlar durumu ölçeği (SPİDÖ) ve Sheard, Golby ve Wersch (2009) tarafından geliştirilen Altıntaş ve Koruç (2016) Türkçeye uyarlanan Sporda Mental Dayanıklılık Ölçeği (SMDÖ) kullanılmıştır. Araştırmada, ölçeklerden elde edilen verilerin analizinde bağımsız iki grubun (cinsiyet ve sporculuk düzeyi) karşılaştırılması için Student t-testi, ikiden fazla gruplar (sınıf ve gelir düzeyi) için ise Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Cinsiyet ve sınıflarına göre psikolojik ihtiyaç ve mental dayanıklılık ölçek toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında istatistiki olarak anlamlı farklılık tespit edilmezken, sporculuk düzeyi ve gelir düzeyine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Profesyonel olarak spor yapan bireylerin aidiyet memnuniyetsizliği amatör olarak spor yapan bireylere göre daha yüksek çıkmıştır. Yüksek gelire sahip katılımcıların kontrol puanları düşük gelire sahip olanlara göre daha yüksek, düşük gelire sahip olan bireylerin ise yeterlilik memnuniyetsizliği toplam puanları yüksek gelire sahip olanlara göre daha yüksek çıkmıştır. Profesyonel sporcuların amatörlere göre daha yüksek aidiyet memnuniyetsizliği yaşaması, sporun profesyonel düzeydeki beklentilerinin sosyal bağlamda farklı etkiler yaratabileceğini işaret edebileceğinden bu konuda destek programlarının ve duygusal iyileştirme stratejilerinin geliştirilmesi önerilebilir. Düşük gelire sahip bireylerin yeterlilik memnuniyetsizliği puanlarının ise yüksek gelire sahip olanlara göre daha yüksek olması, ekonomik faktörlerin bireylerin kişisel değerlilik algıları üzerindeki etkilerine işaret etmektedir. Bu bulgular ışığında, sporcular arasındaki aidiyet duygusunu güçlendirmeye yönelik destek programları oluşturmak ve sosyal destek mekanizmalarını güçlendirmek için çeşitli müdahalelerin planlanması veya ekonomik düzeydeki eşitsizlikleri azaltmaya yönelik politikaların geliştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik ihtiyaç, mental dayanıklılık, öğrenci.

INVESTIGATION OF PSYCHOLOGICAL NEEDS AND MENTAL RESISTANCE LEVELS OF STUDENTS STUDYING AT THE FACULTY OF SPORTS SCIENCES

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the psychological needs and mental endurance levels of students studying at the faculty of sports sciences. A descriptive screening model was used in the study. The sample of the research consists of 176 students studying at Ondokuz Mayıs University Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences and selected by random sampling method. With the "Personal Information Form" developed by the researchers as a data collection tool, Bhavsar et al. (2020) and Ünver et al. (2020) and the Mental Endurance Scale in Sports (SMRS) adapted to Turkish by Altıntaş and Koruç (2016) developed by Sheard, Golby and Wersch (2009) were used. In the study, in the analysis of the data obtained from the scales, Student's t-test was applied to compare two independent groups (gender and athleticism level), and One-Way Analysis of Variance and Tukey's multiple comparison test were applied for more than two groups (class and income level). While no statistically significant difference was detected between the psychological needs and mental endurance scale total score and sub-dimension total scores according to gender and grades, a significant difference was detected according to athleticism level and income level. The belonging dissatisfaction of individuals who do sports professionally is higher than that of individuals who do sports as amateurs. The control scores of participants with high incomes were higher than those with low incomes, and the total competence dissatisfaction scores of individuals with low incomes were higher than those with high incomes. The fact that professional athletes experience higher levels of dissatisfaction with belonging than amateurs may indicate that the expectations of sports at the professional level may have different effects in the social context, so it may be recommended to develop support programs and emotional healing strategies in this regard. The fact that the competence dissatisfaction scores of individuals with low incomes are higher than those with high incomes indicates the effects of economic factors on individuals' perceptions of personal worthiness. As a results, it may be recommended to plan various interventions to create support programs to strengthen the sense of belonging among athletes and strengthen social support mechanisms, or to develop policies to reduce inequalities at the economic level.

Keywords: Psychological needs, mental endurance, student.

SPOR LİSESİ YÖNETİCİLERİNİN YENİLİK YÖNETİMİ YETERLİKLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ALGILARI

Doktora Öğrencisi Erdal KIRIK¹, Prof. Dr. Hakkı ULUCAN², Dr. Öğrt. Üyesi Hayati ARSLAN³

¹Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, erdalkrk27@gmail.com -
<https://orcid.org/0009-0000-9739-9254>

²Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, hakkiulucan@erciyes.edu.tr -
<https://orcid.org/0000-0002-0059-1344>

³Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, hayatiarslan@erciyes.edu.tr -
<https://orcid.org/0000-0002-5448-2653>

Özet

Bu çalışma öğretmen algılarına göre spor lisesi yöneticilerinin yenilik yönetimi yeterliklerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nicel araştırma tekniklerinden betimsel ve ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda çalışma grubuna; İç Anadolu Bölgesindeki spor liselerinde görev yapan 157 öğretmen gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Bülbül (2012) tarafından geliştirilen “Okullarda Yenilik Yönetimi Ölçeği”nin öğretmen formu ve araştırmacı tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi SPSS paket programı ile yapılmıştır. Öğretmenlerin kişisel bilgileri envanter toplam puanı, faktör puanı, frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tespit edilerek verilmiştir. Verilerin normallik dağılımları Kolmogrov Smirnov Testi ve çarpıklık basıklık testleri ile belirlenmiştir. Verilerin iki değişken arasında karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t testi, üç veya daha fazla değişkenin karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi test istatistik yöntemi uygulanırken, gruplar arasındaki farklılıklarda ise Lsd çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, spor lisesinde görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin “Yenilik Yönetimi Yeterliği” ve alt boyutlarındaki yeterliklerine ilişkin algılarının “Çok Katılıyorum” düzeyine karşılık geldiği görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin yenilik yönetimi yeterliğine ilişkin algılarının cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem ve öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılaşmadığını ortaya koymaktadır. Ancak yaş değişkenine göre ise örgütsel kültür ve yapı alt boyutunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Okul yöneticilerinin, yeniliklere yönelik vizyon sahibi olması, destekleyici ve teşvik edici bir rol üstlenmesi, yeniliklere ve yeni fikirlere açık olmasının okullarda yenilik yönetimine ilişkin yeterlikleri arttıracakları öngörülmektedir. Yenilik yönetiminin okullarda daha hızlı ve etkin bir şekilde uygulanması için okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki iş birliği çok önemlidir. Bu iş birliğinin, okullarda yeniliklerin başarılı şekilde uygulanmasını sağlayacağı, paydaşlar arasındaki ilişkileri güçlendireceği, öğretmenlerin ve yöneticilerin yenilik yönetimi becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenilik, yenilik yönetimi, okul yöneticisi, spor

TEACHER PERCEPTIONS ON INNOVATION MANAGEMENT COMPETENCIES OF SPORTS HIGH SCHOOL ADMINISTRATORS

Abstract

This one innovation management of sports high school administrators according to the perceptions of study teachers to determine their competencies. The research is quantitative

Descriptive and relational survey method was used among research techniques. In this direction, the study group consisted of teachers working in sports high schools in Central Anatolia Region 157 teachers participated voluntarily. The teacher form of the "Scale of Innovation Management in Schools" developed by Bülbül (2012) and the "Personal Information Form" created by the researcher were used as data collection tools in the study. The data obtained were analyzed with the SPSS package program. Teachers' personal information was given by determining the inventory total score, factor score, frequency (f) and percentage (%) values. Normality distributions of the data were determined by Kolmogorov Smirnov Test and skewness kurtosis tests. Independent sample t test was used for comparing the data between two variables, one-way analysis of variance test statistical method was used for comparing three or more variables, and LSD multiple comparison test was used for differences between groups. According to the findings of the research, it was seen that the perceptions of the teachers working in sports high schools about the school administrators' competencies in "Innovation Management Competence" and its sub-dimensions corresponded to the level of "Strongly Agree". It also reveals that teachers' perceptions of innovation management competence do not differ according to gender, marital status, professional seniority and educational status variables. However, significant differences were found in the organizational culture and structure sub-dimension according to the age variable. It is predicted that school administrators' having a vision for innovations, assuming a supportive and encouraging role, being open to innovations and new ideas will increase competencies related to innovation management in schools. Collaboration between school administrators and teachers is very important for faster and more effective implementation of innovation management in schools. It is thought that this cooperation will ensure the successful implementation of innovations in schools, strengthen the relations between stakeholders, and contribute to the development of innovation management skills of teachers and administrators.

Keywords: Innovation, innovation management, school administrator, sport

A REALITY CHECK ON WORK-LIFE BALANCE: ASSESSING WORKLOADS IN TURKEY DELVING INTO OECD & TURKSAT DATA & STATISTA REPORTS

Dr. DEMET ÖZCAN BİÇİCİ*

ABSTRACT

In this study, an analysis of OECD and ILO workload data is conducted to highlight the urgent necessity for swift work-life balance measures within the Turkish workforce. The average workload of Turkish employees is compared with that of other countries, underscoring the risk and need for proactive interventions. Additionally, Statista reports are examined to assess work-life balance globally, considering both positive and challenging instances. The evaluation incorporates data from OECD, ILO and Statista reports, along with TurkStat data on the trend of emigrating Turkish citizens, aiming to emphasize the challenges faced by Turkish employees in achieving a satisfactory work-life balance.

The compressed workweek is regarded as a solution by numerous countries worldwide, with implementation evident in the working environments of the USA, Germany, Belgium, the Netherlands, and South Korea. The enhanced work-life quality especially in European countries poses a potential risk for Turkey as it may contribute to the brain drain of experienced and talented professionals. Given the geographical proximity of these European countries to Turkey, the lure of better work-life conditions could lead to the migration of skilled workers, impacting Turkey's workforce and talent pool.

To promote work-life balance and address workload challenges, fundamental aspects that should be incorporated into both public and organizational policies are presented in this study to protect our country's effective and innovative workforce.

Key Words: Work-life Balance, Work Load, Brain Drain Risk

GENÇ FUTBOL OYUNCULARININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ ANAEROBİK HIZ REZERVİ ÜZERİNDE BELİRLEYİCİ MİDİR?

Doç. Dr., ERDAL ARI¹, Arş. Gör., Necdet APAYDIN¹

¹ Ordu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, erdalari@odu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-1348-7930

¹Ordu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, necdetapaydin@odu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-8930-3205

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, genç futbol oyuncularının fiziksel özelliklerinin anaerobik hız rezervi üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmaya 17 amatör genç futbol oyuncusu gönüllü olarak katılmıştır (n=17, yaş=17.47±1.77 yıl, boy uzunluğu=175.82±3.59 cm, vücut ağırlığı=70.99±6.46 kg, beden kitle indeksi=22.97±2.05 kg/m²). Genç futbol oyuncularının maksimum sprint süratini belirlemek için 30 metre sprint testi uygulanmıştır. Testin başlangıç noktasından 10, 20 ve 30 metre mesafeye konulan fotosel kapıları ile 10 metre sprint süreleri (0-10, 10-20 ve 20-30 metre aralıklarındaki sprint süreleri) tespit edilmiştir. En kısa süreye sahip 10 metre sprint koşusunun hızı, maksimum sprint hızı olarak belirlenmiştir. Oyuncuların Yo-Yo aralıklı toparlanma seviye 1 testinde tamamladıkları aşamanın hız değeri, maksimum aerobik hız değeri olarak kaydedilmiştir. Anaerobik hız rezervi değerleri, maksimum sprint hızından, maksimum aerobik hız değerinin çıkarılmasıyla elde edilmiştir. Oyuncuların yaş, boy uzunluğu ve vücut ağırlığı değerlerinin, anaerobik hız rezervi değerleri üzerindeki etkisi, çoklu doğrusal regresyon analizi ile belirlenmiştir. Analiz sonuçları, yaş, boy uzunluğu ve vücut ağırlığı değişkenlerinin bağımsız değişken olarak anaerobik hız rezervini tahmin ettiği regresyon modelinin (anaerobik hız rezervi = -10.432 - 0.225 x yaş + 18.053 x boy uzunluğu - 0.058 x vücut ağırlığı) istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymuştur (p<0.05). Anaerobik hız rezervi üzerinde, yaş ve vücut ağırlığı değişkenlerinin etkilerinin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı (p>0.05), sadece boy uzunluğu değişkeninin anlamlı bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır (p<0.05). Sonuç olarak, genç futbol oyuncularında boy uzunluğunun anaerobik hız rezervi üzerinde etkili olduğu ve oyuncularının anaerobik hız rezervlerinde gelişim hedefleyen antrenmanlarda bu ilişkinin dikkate alınmasının yararlı olabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Maksimum aerobik hız, maksimal sprint hızı, anaerobik hız rezervi.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the impact of the physical characteristics of young soccer players on anaerobic speed reserve. Seventeen amateur young soccer players voluntarily participated in the research (n=17, age=17.47±1.77 years, height=175.82±3.59 cm, body weight=70.99±6.46 kg, body mass index=22.97±2.05 kg/m²). A 30-meter sprint test was conducted to determine the maximum sprint speed of young soccer players. The sprint times (0-10, 10-20, and 20-30 meter intervals) were measured using photoelectric gates placed at 10,

20, and 30 meters from the starting point of the test. The speed of the 10-meter sprint with the shortest time was determined as the maximum sprint speed. The speed value at the stage completed by the players in the Yo-Yo intermittent recovery level 1 test was recorded as the maximum aerobic speed value. Anaerobic speed reserve values were obtained by subtracting the maximum aerobic speed value from the maximum sprint speed. The impact of players' age, height, and body weight values on anaerobic speed reserve values was determined through multiple linear regression analysis. The analysis results revealed that the regression model (anaerobic speed reserve = $-10.432 - 0.225 \times \text{age} + 18.053 \times \text{height} - 0.058 \times \text{body weight}$), with age, height, and body weight variables as independent variables predicting anaerobic speed reserve, was statistically significant ($p < 0.05$). It was found that the effects of age and body weight variables on anaerobic speed reserve were not statistically significant ($p > 0.05$), and only the height variable had a significant impact ($p < 0.05$). In conclusion, it can be stated that height has an effect on anaerobic speed reserve in young soccer players, and considering this relationship in training aimed at improving players' anaerobic speed reserves could be beneficial.

Key Words: Maximum aerobic speed, maximal sprint speed, anaerobic speed reserve

DÖVÜŞ SPORCULARINDA COMT RS4680 POLİMORFİZMİ ALEL DAĞILIMININ İNCELENMESİ; META-ANALİTİK YAKLAŞIM

Doç. Dr. GÖKHAN İPEKOĞLU¹, Arş. Gör. NECDET APAYDIN²

¹Ordu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, gokhanipekoglu@odu.edu.tr - 0000-0002-8530-0031

²Ordu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, necdetapaydin@odu.edu.tr - 0000-0002-8930-3205

ÖZET

Bu meta-analiz, dövüş sporcularında Katekol-o-metiltransferaz (COMT) rs4680 polimorfizmi alel (G/A) dağılımını incelemek amacıyla dizayn edilmiştir. Meta-analiz kapsamına alınacak çalışmaları tespit etmek için PubMed ve Web of Science veritabanlarında sistematik bir filtreleme ile tarama yapılmıştır. Yapılan tarama sonucunda 3 çalışmanın gerekli olan katılım kriterlerini karşıladığı tespit edilmiştir. Bu 3 çalışmadaki toplam 671 dövüş sporcusu ve 624 kontrol katılımcısına ait veriler analize dahil edilmiştir. Elde edilen alel verileri Random Effect modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular incelendiğinde, dövüş sporcularının alel dağılımı bakımından kontrol katılımcıları ile farklılık sergilediği tespit edilmiştir [OR: 0.18 (0.02; 0.33), p=0.025]. Sonuç olarak, dövüş sporcularının majör alel olan G alelini 0.18 oranında daha fazla taşıdığı belirlenmiştir. Bu sonuç, dövüş sporcusu olma durumunun COMT rs4680 polimorfizminin G aleli ile ilişkili olabileceğini düşündürse de bu ilişkiye dair daha kesin kanıtlara varabilmek için örneklem gruplarının çok daha geniş olduğu çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Dövüş Sporları, COMT, rs4680, Alel, Gen

Examination of COMT rs4680 Polymorphism Allele Distribution in Combat Athletes: A Meta-Analytic Approach

ABSTRACT

This meta-analysis was designed to investigate the distribution of Catechol-O-methyltransferase (COMT) rs4680 polymorphism alleles (G/A) in combat athletes. A systematic filtering search was conducted on PubMed and Web of Science databases to identify studies to be included in the meta-analysis. Following the search, it was determined that 3 studies met the necessary inclusion criteria. Data from a total of 671 combat athletes and 624 control participants from these 3 studies were included in the analysis. Allele data obtained were analyzed using the Random Effect model. Upon examination of the findings, it was observed that there was a significant difference in allele distribution between combat athletes and control participants [OR: 0.18 (0.02; 0.33), $p=0.025$]. In conclusion, combat athletes were found to carry the major allele G at a rate of 0.18 higher. Although this result suggests a potential association between being a combat athlete and the G allele of COMT rs4680 polymorphism, more extensive studies with larger sample groups are needed to establish more definitive conclusions regarding this relationship.

Key Words: Combat Sports, COMT, rs4680, Allele, Gene

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN KARIYER PLANLAMASI VE İŞ BULMA KAYGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Abduselîm DEMİRCİ¹, Faik ÖZ², Seda SABAH³, Soner ÇANKAYA⁴

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
a.selim.demirci55@gmail.com, ORCID 0009-0001-8640-4211

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
faikoz@hotmail.com.tr, ORCID 0009-0008-8883-2130

³Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
sabah.sda@gmail.com, ORCID 0000-0002-7386-0314

⁴Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi
scankaya@omu.edu.tr, ORCID. 0000-0001-8056-1892

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin kariyer planlaması ve iş bulma kaygı düzeylerini bazı sosyodemografik özellikler açısından incelemektir. Çalışmada betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri içerisinde tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 329 birey oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş kişisel bilgi formu, Eroğlu ve Eroğlu (2020), tarafından geliştirilmiş “Spor Bilimlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Kariyer Planlama Ölçeği” ve Aslan ve Uğraş (2021), tarafından geliştirilmiş “Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin İş Bulma Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen ölçek ve alt boyut ölçek toplam puanlarının cinsiyet, aile spor geçmişi ve milli sporcu olma durumuna göre farklılık gösterip göstermediği Student t test; yaş ve mezun olunan lise türü, okuduğu sınıf ve bölüm ile gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği ise Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin kariyer planlama ve iş bulma kaygısı ölçek ve alt boyut ölçek toplam puanları arasındaki ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile belirlenmiştir. Bulgular, kadın öğrencilerin kariyere yönelik inançlarının ve iş bulma kaygılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. 4. Sınıfta okuyan öğrencilerin mesleki farkındalık ve eğitimin yeterliği puanlarının alt sınıflara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna ilaveten, İmam Hatip ve Anadolu liselerinden mezun olan öğrencilerin kariyer planlaması, kariyere yönelik inançları, mesleki farkındalık ve kariyer farkındalıkları puanlarının diğer liselerden mezun olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Düz lise, meslek lisesi ve spor liselerinde okuyan öğrencilere yönelik, kariyer planlaması ve mesleki bilgilendirme kursların, seminerlerin ve eğitimlerin artırılması, konuyla ilgili rehberlik hizmeti verilmesi öğrenciyi bilinçlendirmenin ilk basamağı olarak gereklilik göstermektedir. Lise öğrenimlerinden sonra da bu destekleyici eğitimlere üniversite hayatı boyunca devam edilmesi, öğrencilerin okudukları bölüm ile ilgili mesleki farkındalıklarının artmasını ve iş bulma kaygılarının kendilerini motive edecek ölçüde tutmalarını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: İş bulma kaygısı, Kariyer planlaması, Spor

EXAMINATION OF CAREER PLANNING AND JOB SEARCH ANXIETY LEVELS OF STUDENTS ENROLLED IN THE FACULTY OF SPORTS SCIENCES

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the career planning and employment anxiety levels of students studying at the faculty of sports sciences in terms of some sociodemographic characteristics. A descriptive screening model was used in the study. The sample of the research consists of 329 individuals selected by random sampling method among the students of Ondokuz Mayıs University, Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences. As data collection tools, a personal information form developed by the researchers, "Career Planning Scale of Students Studied in Sports Sciences" developed by Eroğlu and Eroğlu (2020) and "The Sports Sciences

Students' Job Finding Anxiety Scale" developed by Aslan and Uğraş (2021) were used. Student's t test was used to determine whether the scale and sub-dimension scale total scores obtained in the study differ according to gender, family sports history and being a national athlete; It was determined by One-Way Analysis of Variance and Tukey's multiple comparison test whether there were any differences according to age, type of high school graduated, class and department, and income level. In addition, the relationship between students' career planning and employment anxiety scale and sub-dimension scale total scores was determined by Pearson correlation coefficient. The findings showed that female students' career beliefs and employment concerns were higher than male students. It was determined that the professional awareness and education adequacy scores of the 4th grade students were higher than the lower grades. In addition, it was determined that the career planning, career beliefs, professional awareness and career awareness scores of students graduating from Imam Hatip and Anatolian High Schools were higher than students graduating from other high schools. Increasing career planning and vocational information courses, seminars and training for students studying in regular high schools, vocational high schools, and sports high schools, and providing guidance services on the subject are necessary as the first step to raise student awareness. Continuing these supportive trainings after high school education throughout university life will ensure that students' professional awareness about the department they study in increases and their concerns about finding a job remain at a level that will motivate them.

Keywords: Job search anxiety, career planning, sports

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sporda Psikolojik İhtiyaçlar Durumu

Agajan COHOLİYEV¹, Faik ÖZ², Seda SABAH³, Soner ÇANKAYA⁴

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
agajancoholiyev@gmail.com, ORCID 0009-0008-7112-6299

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
faikoz@hotmail.com.tr, ORCID 0009-0008-8883-2130

³Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
sabah.sda@gmail.com, ORCID 0000-0002-7386-0314

⁴Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi
scankaya@omu.edu.tr, ORCID. 0000-0001-8056-1892

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, spor bilimleri fakültesi öğrencilerin sporda psikolojik ihtiyaçlar durumunu bazı sosyodemografik özellikler açısından incelemektir. Çalışmada betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler içerisinden tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 203 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş kişisel bilgi formu ve Ünver ve ark. (2022) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan "Sporda Psikolojik İhtiyaçlar Durumu Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen ölçek ve alt boyut ölçek toplam puanlarının cinsiyet, spor yapma durumu, psikolojik tedavi görme durumu ve antidepresan ilaç kullanım durumuna göre farklılık gösterip göstermediği Student t test; yaş, okuduğu bölüm ve sınıf ile gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği ise Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile belirlenmiştir. Elde edilen verilerin analizi sonucunda çalışmada; yaş, cinsiyet, bölüm değişkenine göre katılımcıların sporda psikolojik ihtiyaç toplam puan ve alt boyut toplam puanları arasında istatistiki olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Öte yandan spor yapma, antidepresan ilaç kullanım, gelir durumu ve sınıf değişkenlerine göre aidiyet memnuniyeti alt boyutunda istatistiki olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca, araştırmada psikolojik tedavi gördüğünü beyan eden katılımcıların sporda psikolojik ihtiyaç durumu puanı ve aidiyet memnuniyetsizliği toplam puanları tedavi görmeyen katılımcılara göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kişileri spora teşvik etmek amacıyla okul dışı ve topluluk için sportif faaliyetlerine yönlendirilerek aidiyet duygusu artırılabilir. Özellikle düşük gelirli bireylerin spor yapma eğilimlerini arttırmak amacıyla erişebilirlik sağlanarak ekipman vb. eksiklikler giderilebilir. Aynı zamanda sportif faaliyetler çeşitlendirilerek kişilerin yaş, gelir düzeyi ve psikolojik durumlarına göre programlar geliştirilebilir. Son olarak bu kapsamda çalışma yürütecek olan araştırmacılara nitel veya karma çalışmalar planlamaları önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Öğrenci, psikolojik ihtiyaç, spor

The Status of Psychological Needs in Sports among Faculty of Sports Sciences Students

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the psychological needs of sport sciences faculty students in terms of some sociodemographic characteristics. Descriptive survey model was used in the study. The sample of the study consisted of 203 students selected by random sampling method among the students studying at Ondokuz Mayıs University Yaşar Doğu Faculty of Sport Sciences. Personal information form developed by the researchers and " The Psychological Need States in Sport-Scale" adapted into Turkish by Ünver et al. (2022) were used as data collection tools. Student's t-test was used to determine whether the total scores of the scale and subscale obtained in the study differed according to gender, sports participation, psychological treatment and antidepressant medication use. One-way Analysis of Variance and Tukey's multiple comparison test were used to determine whether the scores differed according to age, department, classroom and income level. The analysis of the obtained data in the study revealed that there was no statistically significant difference in the total scores and sub-dimensions of psychological needs in sports among participants concerning age, gender, and department variables. However, there was a statistically significant difference in the sense of belongingness sub-dimension based on variables such as engagement in sports, antidepressant medication usage, income status, and class level. In addition, it was concluded in the study that the participants who declared that they received psychological treatment had lower psychological needs in sports scores and the total scores of belonging dissatisfactions than the participants who did not receive treatment. Encouraging individuals towards extracurricular and community sports activities could enhance the sense of belongingness. Particularly, improving accessibility and addressing equipment deficiencies could increase the inclination of individuals, especially those with lower incomes, to engage in sports. Moreover, diversifying sporting activities and developing programs tailored to individuals' age, income levels, and psychological conditions could be beneficial. Lastly, researchers embarking on such studies could be advised to plan qualitative or mixed-method studies within this scope.

Keywords: Student, psychological need, sport

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL TERCİHLERİNİN SERBEST ZAMAN TUTUMU VE MOTİVASYONUNA ETKİSİ

Dr. Öğr Üyesi Şerife Gamze ÜLKER, sgamzeulker@trakya.edu.tr
Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN ² cuneytaskin@trakya.edu.tr

¹ Trakya Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi , sgamzeulker@trakya.edu.tr - ORCID ID

² Trakya Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi cuneytaskin@trakya.edu.tr ORCID ID

ÖZET

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin serbest zaman tutumlarının ve serbest zaman motivasyonlarının demografik değişkenlere göre farklılıklarını incelemeyi amaçlayan bu çalışmada, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden 159 kişi katılmıştır.

Sosyo-demografik veri formunun yanı sıra çalışmada katılım gösteren kişilerin serbest zaman faaliyetlerine karşı olan tutumları değerlendirmek için, Ragheb ve Beard (1982) tarafından ortaya çıkartılan ve Akgül ve Gürbüz (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan “Boş Zaman Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Boş Zaman Tutum Ölçeği 36 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları sırasıyla; (1) Bilişsel, (2) Duyuşsal ve (3) Davranışsal Tutum şeklindedir. Serbest zaman motivasyonu için ise Pelletier ve ark. tarafından 1989 ile 1991 yılları arasında “Leisure Motivation Scale” adıyla geliştirilen “Serbest Zaman Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. 2008 yılında Mutlu tarafından ve 2012 yılında Güngörmüş tarafından adaptasyonu yapılarak Türkçeye uyarlanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular SPSS 22.0 programı ile analiz edilmiştir.

Yapılan çalışmanın sonucunda Her gün rekreatif faaliyet yapanların serbest zamana dair Duyuşsal Tutumları, Davranışsal Tutumları ve Bilmek-Başarmak Motivasyonları, daha az sıklıkta faaliyet yapanlara göre yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Ayrıca Serbest zaman motivasyon Bilmek-Başarmak alt boyutundaki Başarı Algısı Motivasyonu, yine sık rekreasyon yapanlarda daha fazla olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Rekreasyon, Motivasyon, Tutum

THE EFFECT OF RECREATIONAL PREFERENCES OF FACULTY OF SPORTS SCIENCES STUDENTS ON LEISURE TIME ATTITUDE AND MOTIVATION

In this study, which aimed to examine the differences between leisure time attitudes and motivation of Trakya University Faculty of Sport Sciences in terms of recreational preferences and demographic variables, 159 students from University Faculty of Sport Sciences participated. In accordance with the socio-demographic data form, the "Leisure Time Attitude Scale", which was introduced by Ragheb and Beard (1982) and adapted into Turkish by Akgül and Gürbüz (2011), was used to evaluate the attitudes of the participants towards leisure time activities. consists of 36 items and 3 sub-dimensions. The sub-dimensions of the scale are (1) Cognitive, (2) Affective and (3) Behavioural Attitude. In addition, "Leisure Time Motivation Scale" was used. It was developed by Pelletier et al. between 1989 and 1991 under the name of "Leisure Motivation Scale". In 2008, it was adapted to Turkish by Mutlu and in 2012 by Güngörmüş.

The findings obtained from the study were analysed with SPSS 22.0 programme.

In conclusion Affective Attitudes, Behavioral Attitudes and Knowing – Achieving Motivation of those who do recreational activities every day in free time are at higher levels than those who do activities less frequently . In addition , in the Knowing -Achieving sub-dimension of free time motivation, perception of success motivation was found to be higher in those who engage in frequent recreation.

Keywords: Recreation, Motivation, Attitude

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE SERBEST ZAMAN TUTUMU VE SERBEST ZAMAN DOYUMUNUN SERBEST ZAMAN MOTİVASYONUNA ETKİSİ

Dr. Öğr Üyesi Şerife Gamze ÜLKER, sgamzeulker@trakya.edu.tr

Doç. Dr. Cüneyt TAŞKIN ² cuneyttaskin@trakya.edu.tr

¹ Trakya Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi , sgamzeulker@trakya.edu.tr - ORCID ID

²¹ Trakya Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi cuneyttaskin@trakya.edu.tr ORCID ID

ÖZET

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin serbest zaman tutumlarının serbest zaman doyumunu ve serbest zaman motivasyonu ile ilişkisini incelemeyi amaçlanan bu çalışmada, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden 169 kişi katılmıştır.

Sosyo-demografik veri formunun yanı sıra çalışmada katılım gösteren kişilerin serbest zaman faaliyetlerine karşı olan tutumları değerlendirmek için, Ragheb ve Beard (1982) tarafından ortaya çıkartılan ve Akgül ve Gürbüz (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan “Boş Zaman Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Boş Zaman Tutum Ölçeği 36 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları sırasıyla; (1) Bilişsel, (2) Duyuşsal ve (3) Davranışsal şeklindedir. Beard ve Ragheb (1980) tarafından geliştirilen ve Gökçe ve Orhan (2011) tarafından Türkçe'ye geçerlilik ve güvenilirliği yapılan “Serbest Zaman Doyum Ölçeği” kullanılmıştır. Ayrıca , “Serbest Zaman Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. Pelletier ve ark. tarafından 1989 ile 1991 yılları arasında “Leisure Motivation Scale” adıyla geliştirilmiştir. 2008 yılında Mutlu tarafından ve 2012 yılında Güngörmüş tarafından adaptasyonu yapılarak Türkçeye uyarlanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular SPSS 22.0 programı ile analiz edilmiştir

Çalışmada serbest zaman tutumları ve serbest zaman doyumlarının birlikte oluşturduğu modelin serbest zaman motivasyonunu anlamlı düzeyde açıkladığı bulunmuştur. Öğrencilerin Davranışsal Tutumları ve Sosyal Doyumlarının arttığında serbest zamana dair motivasyon kaynaklarının artış gösterebileceği çalışmanın en önemli sonucu olarak değerlendirilebilir.

Anahtar kelimeler: Rekreasyon, Motivasyon, Doyum, Tutum

THE EFFECT OF LEISURE TIME ATTITUDES AND LEISURE TIME SATISFACTION ON LEISURE TIME MOTIVATION IN FACULTY OF SPORTS SCIENCES STUDENTS

In this study, which aimed to examine the relationship between leisure time attitudes of Trakya University Faculty of Sport Sciences students and leisure time motivation, 169 students from University Faculty of Sport Sciences participated. In accordance with the socio-demographic data form, the "Leisure Time Attitude Scale", which was introduced by Ragheb and Beard (1982) and adapted into Turkish by Akgül and Gürbüz (2011), was used to evaluate the attitudes of the participants towards leisure time activities. consists of 36 items and 3 sub-dimensions. The sub-dimensions of the scale are (1) Cognitive, (2) Affective and (3) Behavioural. And the leisure time satisfaction scale In addition, "Leisure Time Motivation Scale" was used. It was developed by Pelletier et al. between 1989 and 1991 under the name of "Leisure Motivation Scale". In 2008, it was adapted to Turkish by Mutlu and in 2012 by Güngörmüş. And The Leisure Time Attitude Scale whose validity and reliability was translated into Turkiye by Gökçe and Orhan 2011 and documented by Beard and Ragheb 1980 was used.

The findings obtained from the study were analysed with SPSS 22.0 programme.

In the study, it was found that the model formed by leisure attitudes and leisure satisfactions explained leisure motivation at a significant level. It can be considered as the most important result of the study that when students' Behavioral Attitudes and Social Satisfaction increase, their sources of motivation for free time may increase.

Keywords: Recreation, Motivation, Satisfaction, Attitude

Spor Yapan Bireylerin Sosyal Görünüş Kaygılarının İncelenmesi

Öğr. Gör. Dr. Zafer GAYRETLİ¹, Prof. Dr. İlker ÖZMUTLU²

¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, zgayretli@nku.edu.tr -
0000-0003-1512-5706

² Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, iozmutlu@nku.edu.tr -
0000-0002-8287-4275

ÖZET

Araştırmamın amacı; Spor yapan bireylerin sosyal görünüş kaygı düzeylerinin belirlenmesidir. Çalışmanın araştırma grubunu Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde haftada en az bir gün spor yapan 138 kadın ve 187 erkek olmak üzere toplam 325 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında Hart ve arkadaşları (2008) tarafından geliştirilen ve Doğan (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 16 maddelik Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (SGKÖ) ve araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS20 istatistik paket programı kullanılmıştır. Veriler T-testi ve ANOVA testleri kullanılmıştır. Analiz sonuçlarında ise Spor yapan bireylerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri ile Cinsiyet değişkeni, Eğitim durumu, Gelir durumu, Spor tesislerini kullanma süresi ve spor yapma sıklığı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal görünüş, Kaygı, Spor.

ABSTRACT

The aim of my research is to determine the social appearance anxiety levels of individuals who do sports. The research group of the study consists of a total of 325 participants, 138 women and 187 men, who do sports at least one day a week in Süleymanpaşa district of Tekirdağ province. The survey model was used in the study. The 16-item Social Appearance Anxiety Scale (SAAS) developed by Hart et al. (2008) and adapted into Turkish by Doğan (2010) and the personal information form developed by the researcher were used to collect the data. SPSS20 statistical package programme was used to analyse the data. T-test and ANOVA tests were used. In the results of the analysis, no significant difference was found between the social appearance anxiety levels of individuals doing sports and the variables of gender, educational status, income status, duration of using sports facilities and frequency of doing sports.

Keywords: Social appearance, Anxiety, Sport.

Ailelerin Çocuklarını Spora Yönlendirme Sebeplerinin Belirlenmesi

Öğr. Gör. Dr. Zafer GAYRETLİ¹, Prof. Dr. İlker ÖZMUTLU²

¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, zgayretli@nku.edu.tr -
0000-0003-1512-5706

² Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, iozmutlu@nku.edu.tr-
0000-0002-8287-4275

ÖZET

Araştırmanın amacı, çeşitli branşlarda spor yapan çocukların ailelerinin çocuklarını spora yönlendirme nedenlerinin belirlenmesidir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma grubunu Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde bulunan sportif kurslara katılan bireysel ve takım sporu yapan 7-13 yaş aralığındaki çocukların velileri oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 285 veli katılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ve Gökçe ve arkadaşları (2019) tarafından alan yazın, uzman ve antrenörlerin de görüşü alınarak hazırlanan 16 maddeden oluşan anket formu kullanılmıştır. Anket formu Google form üzerinden online olarak gönderilmiş ve veriler bu yöntemle toplanmıştır. Ebeveynlerin vermiş oldukları cevaplar tanımlayıcı değerler tablosu ve frekans yüzdeleri ile hesaplanmıştır.

Araştırma bulgularında Spor yapan çocukların %49,1'i kız, %50,9'u erkektir. Spor yapan çocukların ailelerinin % 20'si düzenli spor yaparken %80'i ise spor yapmadığı görülmüştür. Spor yapan çocukların %73,7'si bireysel sporlar, %26,3'ü ise takım sporları yapmaktadır. Velilerin Çocukların akademik başarısından memnun olma durumlarında ise %80'i memnun olduklarını, %20'si ise memnun olmadıkları görülmüştür. Velilerin çocuklarını spor yönlendirmesindeki amaçları ortaya koyan anket formundan elde edilen en yüksek oran %98,9 ile çocukların sağlıklı olması ve aktif bireyler olması sorularına aittir.

Araştırma sonucunda Ailelerin çocukları spora yönlendirmelerindeki temel amaçların Sağlıklı bireyler olmaları, Sportif bir beceriye sahip olmaları, sosyal açıdan sağlam ilişkiler kurabilme becerilerinin gelişmesi, kötü alışkanlıklardan uzaklaşmaları ve herhangi bir spor branşında başarılı olmaları gibi birçok nedenin etken olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Aile, Veli, Spor, Çocuk, Spora katılım.

ABSTRACT

The aim of the research is to determine the reasons for the families of children who do sports in various branches to direct their children to sports. Survey model was used in the research. The research group consists of parents of children between the ages of 7-13 who participate in individual and team sports participating in sports courses in Süleymanpaşa district of Tekirdağ province. A total of 285 parents participated in the research. The personal information form created by the researchers and the questionnaire form consisting of 16 items prepared by Gökçe

et al. (2019) by taking the opinions of the literature, experts and coaches were used as data collection tools. The questionnaire form was sent online via Google form and the data were collected by this method. The answers given by the parents were calculated with descriptive values table and frequency percentages.

In the research findings, 49.1% of the children who do sports are girls and 50.9% are boys. It was seen that 20% of the families of children who do sports do sports regularly, while 80% do not do sports. Of the children who do sports, 73.7% do individual sports and 26.3% do team sports. It was seen that 80% of the parents were satisfied with the academic success of their children, while 20% were not satisfied. The highest rate obtained from the questionnaire form, which reveals the aims of the parents in directing their children to sports, belongs to the questions of children being healthy and active individuals with 98.9%.

As a result of the research, it was seen that the main purposes of the families in directing their children to sports are to be healthy individuals, to have a sportive skill, to develop their ability to establish socially healthy relationships, to get away from bad habits and to be successful in any sports branch.

Keywords: Family, Parent, Sport, Child, Participation in sport.

TAEKWONDO ANTRENÖRLERİNİN PSİKOLOJİK RAHATLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. TAMER KARADEMİR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
tamer.karademir@hotmail.com
ORCID: 0000-0003-3244-0767

ÖZET

Giriş ve Amaç: Spor ve sporcu açısından vazgeçilmez bir öge olan antrenörlük mesleği spor alanında önemli bir konuma sahiptir. Antrenörlerin mesleklerini başarıyla yürütmelerinde, meslekteki konumlarını iyileştirmelerinde ve mesleki devamlılıklarında fiziki ve psikolojik yönden iyi durumda olmaları ve kendilerini geliştirebilmeleri gerekli görülmektedir. Bu bağlamda antrenörlerin psikolojik rahatlık seviyeleri ve bu durumu etkileyebilecek faktörlerin araştırılması önemli ve gerekli görülmektedir. Bu araştırmanın da amacı 2023 yılında Türkiye Taekwondo Federasyonu'nda aktif olarak bulunan Taekwondo antrenörlerinin psikolojik rahatlık düzeylerinin yaş, cinsiyet ve sporcu geçmişi değişkenleri açısından incelenmesidir. **Yöntem:** Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubu 2023 yılında Türkiye Taekwondo Federasyonu tarafından organize edilmiş olan yarışmalarda görev alan toplam 315 antrenörden oluşmaktadır. Araştırmada veriler Türkiye Taekwondo Federasyonu Başkanlığından izin alınarak toplanmıştır. Elde edilen veriler kişisel bilgi formunun yanı sıra Psikolojik Rahatlık ölçeği kullanılarak online form aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilmiş olan veriler SPSS paket program kullanılarak analiz edilmiştir. Verilere normallik sınaması yapılmış ve normal dağılım göstermediği belirlendiğinden parametrik olmayan testler kullanılmıştır. İkili karşılaştırmalarda Mann Whitney-U Testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında ise Kruskal Wallis H testlerinden faydalanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmada istatistiksel analizler sonucunda elde edilen bulgular, cinsiyet değişkenine göre psikolojik rahatlık düzeylerinde anlamlı fark olmadığını, yaş ve sporcu geçmişi değişkenlerine göre psikolojik rahatlık ölçeği inisiyatif alt boyutunda farkın anlamlı olduğunu göstermektedir ($p<0.05$). **Sonuçlar:** Araştırma sonucunda erkek ve kadın antrenörlerin psikolojik rahatlık düzeylerinde benzer özellik bulunduğu, yaş küçük ve spor geçmişi (yıl) az olan antrenörlerin inisiyatif düzeylerinin daha az olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarının taekwondo antrenörlerinin psikolojik rahatlıkları konusunda yapılacak olan çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, Taekwondo, Psikolojik Rahatlık

INVESTIGATION OF PSYCHOLOGICAL SAFETY LEVELS OF TAEKWONDO COACHES

ABSTRACT

Introduction and Objective: Coaching profession, which is an indispensable element for sports and athletes, has a very important place and importance in the field of sport. Coaches should be in good physical and psychological condition and be able to improve themselves in this direction in order to carry out their duties successfully, to rise in the profession and to continue their profession. In this context, it is considered important and necessary to investigate the psychological safety levels of coaches and the factors that may affect this situation. The aim of this study is to examine the psychological safety levels of Taekwondo coaches actively working in the Turkish Taekwondo Federation in 2023 in terms of age, gender and athlete background variables. **Method:** The research was prepared in quantitative design and the survey model was used. The sample group of the research consists of 315 coaches who took part in the competitions organised by the Turkish Taekwondo Federation in 2023. The data were collected by obtaining permission from the President of the Taekwondo Federation of Turkey. The data obtained were collected through an online form using the Psychological Comfort scale as well as the personal information form. The data obtained were analysed using SPSS package programme. Before analysing the data, normality test was performed and since it was determined that the data did not show normal distribution, Mann Whitney-U Test was used for pairwise comparisons and Kruscal Wallis H tests were used for multiple comparisons. **Results:** The findings obtained as a result of statistical analyses in the study show that there is no significant difference in psychological safety levels according to gender variable, but there is a significant difference in the initiative sub-dimension of the psychological safety scale according to age and athlete history variables ($p < 0.05$). **Conclusions:** As a result of the research, it was determined that the psychological safety levels of male and female coaches showed similar characteristics, and the initiative levels of coaches with younger age and less sports history (years) were less. It is thought that the results of the research will contribute to the studies to be conducted on the psychological safety of taekwondo coaches.

Keywords: Psychological Safety, Coach, Taekwondo

10-15 YAŞ GRUBUNUN TAEKWONDO SPORUNA YÖNELİM BİÇİMLERİNİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Tamer KARADEMİR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

tamer.karademir@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-3244-0767

ÖZET

Bu araştırmanın amacı 10-15 yaş grubu Taekwondo sporcularının spora yönelim biçimlerinin değerlendirmeye alınan değişkenlere göre nasıl şekillendiğini belirlemektir. Bu amaçla, 2023 yılında Eskişehir ilinde bulunan 5 farklı özel spor salonunda 10-15 yaş grubunda olup Taekwondo eğitimi alanlar içerisinde gönüllü olarak araştırmaya katılmak isteyen, 225 erkek, 179 kadın ve toplamda 404 sporcu araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada çalışma deseni olarak tarama metodu tercih edilmiştir. Veri toplama aracı olarak; Gill ve Deeter (1988) tarafından geliştirilmiş, Türkçe geçerlik ve güvenilirliği Erpehlivan (2008) tarafından yapılan, Spora Yönelim Envanteri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Dolayısıyla analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. İkili grup karşılaştırmaları için bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla çoklu karşılaştırmalar için ise ANOVA testinden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; Taekwondo salonlarının yakınlığı ve ailede Taekwondo yapmış birinin olması değişkenlerine göre; hedef yönelim ve rekabet gücü alt boyutlarında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu, cinsiyet değişkenine göre kazanmaya yönelim alt boyutunda fark olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, Taekwondo sporuna yönelimde Taekwondo salonlarının yakınlığı ve ailede Taekwondo yapmış birinin olmasının hedefe yönelim ve rekabet konusunda etkili olduğu ve erkeklerin kazanmaya daha fazla yönelim gösterdikleri bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spor, Spora Yönelim, Taekwondo

EXAMİNİNG OF TENDENCY TOWARDS TAEKWONDO OF THE 10-15 AGE GROUP

ABSTRACT

The aim of this research is to determine how the sports orientation of 10-15 age group Taekwondo athletes is shaped according to some variables considered. For this purpose, a total of 404 athletes, 225 men and 179 women, who were in the 10-15 age group and wanted to voluntarily participate in the research among those who received Taekwondo training in 5 different private gyms in Eskişehir in 2023, were included in the research. Survey method was preferred as the study design in the research. As a data collection tool; The Sports Orientation Inventory, developed by Gill and Deeter (1988) and whose Turkish validity and reliability were confirmed by Erpehlivan (2008), was used. Since the data obtained in the study showed a normal distribution, independent sample t-test was used for pairwise comparisons and ANOVA test was used for multiple comparisons, which are parametric test methods. According to research findings; depending on the variables of proximity to Taekwondo halls and having someone in the family who has done Taekwondo; It was determined that there was a statistically significant difference in the goal orientation and competitiveness sub-dimensions, and there

was a difference in the winning orientation sub-dimension according to the gender variable. When the research results were evaluated, it was found that the proximity of Taekwondo halls and having someone in the family who did Taekwondo were effective in goal orientation and competition, and that men were more inclined to win.

Key words : Sports , Tendency to Sports , Taekwondo

GRAFİK TASARIM BAĞLAMINDA YAPAY ZEKAYANIN GELİŞİMİNE BİR BAKIŞ

Dr. Öğr. Üyesi, ORHUN TÜRKER

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, orhun.turker@ibu.edu.tr

0000-0001-5106-570X

ÖZET

Günümüzde yapay zeka adından sıklıkla bahsedilen ve bir çok tasarımcı tarafından da kullanılan bir teknolojidir. Gelişen bu teknoloji ve dolayısıyla kullanım alanının genişlemesi neticesinde grafik tasarım ve yapay zeka teknolojileri arasında güçlü bir bağ oluştuğu bilinmektedir. Grafik tasarım, görsel iletişimde kullanılan çeşitli unsurların, özellikle görüntüler, metinler ve renklerin estetik ve işlevsel olarak harmanlandığı edildiği bir süreci tanımlamaktadır. Bu süreç, genel anlamda deneyim ve zaman isteyen bir süreçtir. Ancak yapay zeka teknolojilerinin sağladığı kolaylaştırma potansiyelinin, grafik tasarım süreçlerinde de faydalı olduğu olabilmektedir. Yapay zeka tasarım alanında pek çok farklı amaçla ve araçla kullanılmaktadır. Bu amaçlardan biri olan grafik görüntü üretimi ve tasarım öğelerin oluşturulması, tasarımcıları yaratım sürecinde destek alabileceği kolaylıklar sağlayabilmektedir. Böylece tasarımcılar yapay zeka tarafından oluşturulmuş görselleri referans alabilir veya kendi oluşturdukları tasarımları yapay zeka yardımıyla geliştirebilirler. Ayrıca yapay zeka, tasarımların daha profesyonel ve etkileyici olabilmesi adına tasarımcılara yol gösterici bir araç olarak kullanılabilir. Günümüzde kullanılan yapay zeka araçlarının öne çıkan avantajlarından biri, büyük veriyi analiz edebilmesi ve davranış algoritmaları kullanarak verileri analiz etme yeteneğidir. Bu da tasarımı yapan kişiler için doğru bir yönlendirme ve içerik sunumuna imkan sağlamaktadır. Ancak yapay zeka ile üretilen görsellerin tasarımcının üslubunu yansıtmama ve görseli üretmek için gerekli metin dışında insan dokunuşunun olmaması ihtimali nedeniyle, üretilen görselin özgünlüğünü ve yeterliliğini sorgulamak, üretim sürecinde önemli bir husustur.

Yapay zekanın sahip olduğu potansiyelin büyüklüğü yanında etik, kötüye kullanım ve telif hakları gibi önemli konularda da yapay zeka teknolojisini kullanan bireylerin dikkat etmesi gereken hususlar bulunmaktadır. Bu çalışmada yapay zekanın grafik görsel üretiminde geçirdiği tarihsel sürece değinilmiş ve günümüzde kullanılan yapay zeka araçlarına dair bir

incelemede bulunulmuştur. Araştırmada, yapay zekanın grafik tasarım alanındaki güncel yerinin vurgulaması ve yapay zekanın sadece grafik alanında değil, dirsek temasında bulunduğu tüm alanlardaki potansiyelini ortaya koymak hedeflenmiş, araştırmanın bu anlamda günümüz ve gelecekteki tasarımcılara faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Yapay Zeka, Grafik Tasarım, Büyük Veri, OpenAI, GAN.

MÜZİK ENDÜSTRİSİNDE FARKLILAŞMA STRATEJİLERİ, İKİ DİL, BİR ALBÜM: SEFERAD EZGİLERİNİN TÜRKÇE POPÜLER MÜZİĞE ADAPTASYONU

Yüksek Lisans Öğrencisi, BERAT HASIRCI

Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, berathasirci11@gmail.com - ORCID ID:
0000-0003-0364-7937

ÖZET

Kültürün sözlü bir biçimde aktarıldığı toplumlarda o kültürü arşivlemek ya da otantik olan haline sadık kalmak oldukça zordur. Yahudilerin'de Babil Sürgününden bu yana neredeyse günümüze kadar sürekli göç etmek zorunda kalmaları kültürleri ve müziklerinin arşivlenmesi konusunda oldukça zorlu süreçlerden geçmesine neden olmuştur. Bu zorunlu göçler ve sürgün yılları onları Endülüs (İspanya), Lehistan (Polonya) ve Osmanlı (Türkiye) gibi milletletin topraklarında yaşamaya itmiş bu yüzden Avrupa'dan Afrika'ya, Anadolu'dan Orta Doğu'ya bir çok bölgede kendi yaşam alanlarını oluşturmalarına neden olmuştur. Bu göçler sırasında, Aşkenaz, Mirzahi ve Seferad olmak üzere üç ana kola ayrılan Yahudiler yaşadıkları bölgelerdeki milletlerin kültürleri ve dilleri ile kaynaşarak, göçebe hayatın getirdiği deneyim ve birikimleri yaşadıkları coğrafyalarda etkili bir biçimde kullanmışlardır. Seferad Yahudileri'nin özellikle Osmanlı topraklarında geleneksel dilleri olan Ladino (Judeo-Espanyol) dilini konuşarak iletişim kurabilme şansını yakalamaları, Seferad Yahudileri'nin ritüellerini gerçekleştirdiği sırada başvurdukları en önemli aktarım biçimi olan ilâhiler ve halk şarkılarının gelişmesini sağlamıştır. Dini ve din dışı müzikler olmak üzere ikiye ayrılan Seferad müzikleri hem metinsel hem de çalgısal olarak icra etme noktasına bir çok kültürü de fazlasıyla etkilemiştir. Bu noktada Türkiye'de 1996 yılında kurulmuş ve Seferad müziğinin önemli romans ve kantikaları popüler müzik piyasasına sunan Seferad isimli müzik grubu, Seferadların geleneksel dili olan Ladino ve bu dilin Türkçe'ye adaptasyonunu sağlayarak düzenledikleri iki dilli albümleri, müzik endüstrisi içerisinde projenin izlediği farklılaşma stratejisi olarak oldukça dikkat çekicidir. Çalışma boyunca Yahudi kimliği, kültürü ve müzik biçimleri Seferad Yahudileri özelinde tarihsel bir perspektifte aktarıldıktan sonra müzik endüstrilerinin yöneticileri için önemli bir pazarlama stratejisi olan farklılaşma stratejileri bağlamında Seferad müzik grubu üzerinden değerlendirilerek aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yahudi kimliği, Seferad Yahudileri, Ladino (Judeo-Espanyol), müzik endüstrisi,

PULUN TARİHİ GELİŞİMİ VE ULUSLARARASI PUL ÖRNEKLERİ

Nurcan ÜNAL¹, Dr. Öğr. Üyesi. Hülya KAROĞLU²

¹ KTO Karatay Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, nurcan3850@hotmail.com

² KTO Karatay Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, hülya.karaoglu@karatay.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı pulun tarihi gelişimi ve uluslararası pul örneklerinin incelenmesidir. Pulların tarihi gelişimini, uluslararası pul örneklerinin incelenmesini konu alan bu araştırma doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu çerçevede pulların yenilenmesi aşamasında tasarımlarını dijital olanaklar ile gerçekleştiren ve dijital çağa uygun tasarımlar gerçekleştiren ülkelere ait pul tasarımlar ortaya konarak ne kadar özgün ve estetik olduğu üzerinde durulmuştur. Pul, en genel tanımıyla üzerinde şekil, fotoğraf ve resim gibi görsellerin bulunduğu, posta gönderilerinin üzerine yapıştırılan, arkası zamlı, kültürel nitelikler içeren değerli bir kâğıttır. Çağdaş yaklaşıma göre pullara ücretlendirme yaklaşımından öte birçok anlam yüklenmiştir. Görseline düşen her detayı yansıtan pul ayna işlevi görmektedir. Bundan dolayı pullarda anlatılmak istenen anlatılandan çoktur. Pullar, tarihi bir belge konumunda olup bir ulusun bakış açısını, siyasi tavrını, sanatını, inançlarını, kültürünü, ekonomisini ve değerlerini göstermektedir. Pullar, 21.yy'da iletişim aracı olmanın ötesine geçerek bilimsel nitelikli çalışmalar ile birçok alana görsel malzeme sunmaktadır. Teknolojik üretim pullara yapılan yatırımların çoğalmasıyla artmıştır. Filateliye renk katan olgu ise dijital olanakların kullanılmasıyla geliştirilen tasarımlardır. Çin ilk sıralarda olmak üzere Avusturya, ABD, Almanya, Japonya, İngiltere gibi ülkelerde toplayıcı sayıları artmaktadır. Filateliye, ekonomik boyutlu bir fonksiyon ekleyen ve sektörel gelişmeyi hızlandıran da bu toplayıcı sayısındaki artıştır. Filatelistler federasyon, kulüp ve dernek çatısı altında birleşerek nesnelere sergileme ve değerlendirme olanakları yakalamıştır. Filatelik objeler yakın tarihe kadar belirli mezatlarda maddi karşılık bulurken online müzayedecilik ile köklü bir dönüşüm yaşanmıştır. Böylece, üyeler sanal platformlarda bir araya gelmiş ve dünyanın farklı ülkelerindeki kullanıcılara kendi uluslarına ait objeleri tanıma imkânına kavuşmuştur.

Anahtar Kelimeler: Pul, Pul Tarihi, Uluslararası Pul.

YARALARI SARAN BİR DOKUNUŞ: EMPATİ SANDALYESİ TASARIMI

Dr.Öğr.Üyesi Hüseyin ÖZDEMİR

Gaziantep Üniversitesi, hozdemir@gantep.edu.tr – 0000-0002-0783-0563

Burçin HAYTA

Gaziantep Üniversitesi, burcinnehir2016@gmail.com – 0009-0008-4645-0388

ÖZET

Dünya, tarih boyunca birçok savaşın ve çatışmanın tanığı olmuştur. Bu çatışmalar sadece yetişkinleri değil, en masum ve savunmasız olan çocukları da etkilemektedir. Savaşın yıkıcı etkisi onların yaşamlarında derin yaralar bırakmakta, ruhlarını ve geleceklerini sarsmaktadır. Maalesef çocukların ruhunda oluşan bu sarsıntılar dünyanın geleceğinde deprem etkisi yaratmaktadır. Bize düşen bu kötü durumu düzeltmek ve dünyanın geleceği için sorumluluklar almaktır. Empati yaparak savaşın yarattığı bu travmaları hafifletmek, onları anlamak ve çocuklara umut dolu bir gelecek sunmak bu sorumlukların başında gelmektedir. Empati, insanların birbirlerini anlama yeteneğidir ve savaşın acımasız gerçekleriyle yüzleşen çocukların iyileşme sürecinde kilit bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada bedeni ve yüreği yaralı çocuklar için bir empati sandalyesi tasarladık. Bu tasarımla hem fiziksel konfor sunmayı hem de toplumsal farkındalığı sağlamayı amaçladık. Bu sandalyede savaş sırasında çocukların maruz kaldığı travma sahnelerine vurgu yapılmış ve savaşta oluşan duygusal çöküntülere empatik bir bakış açısı kazandırılmıştır. Ayrıca bu tasarımda kullanılan interaktif özelliklerle farklı kültürleri, farklı dünya görüşündeki insanları aynı duyguda buluşturmak amaçlanmıştır. Bu anlamada empati sandalyesi sadece bir mobilya parçası değil, aynı zamanda bir umut kaynağıdır. Bu tasarımda kullanılan kumaş desenleri ve çeşitli aksesuarlar barış umudunun hep canlı kalması için özel seçilmiştir. Empati sandalyesinin yapımında geri dönüşüm ürünleri kullanılmış olup sürdürülebilir dünya için bir damla katkı da sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Empati, çocuk, tasarım, sandalye, savaş.

KARANFİL ETKİSİ: DOĞAL ÜRÜNLERLE ÇOK AMAÇLI ABAJUR TASARIMI

Dr.Öğr.Üyesi Hüseyin ÖZDEMİR

Gaziantep Üniversitesi, hozdemir@gantep.edu.tr – 0000-0002-0783-0563

Burçin HAYTA

Gaziantep Üniversitesi, burcinnehir2016@gmail.com – 0009-0008-4645-0388

ÖZET

Günümüzde, tasarım dünyası teknolojinin hızlı ilerlemesiyle birlikte sürekli olarak dönüşmektedir. Bu dönüşüm sosyal yaşamın tüm alanlarında kendini göstermekte ve üretim dünyası da bu dönüşümden payını almaktadır. Günlük hayatımızı kolaylaştıran, karşılaştığımız bir sorunu çözen tasarımlar da bu dönüşümün bir parçası olmaktadır. Bu çalışmada hayatımızdaki bir sorunu çözen ve sürdürülebilir bir dünya için geri dönüşüm malzemenin yapılmış bir abajur tasarlanmıştır. Bu tasarımda doğadan ilham alarak ve doğal ürünlerden yararlanarak bu abajur yapılmıştır. Abajurumuz fonksiyonel olup bulunduğu ortamda sinek barındırmıyor. Bu amaçla abajurumuzun tasarımında bu özelliğe sahip karanfil tozu kullanılmıştır. Çünkü karanfil aromasında bulunan güçlü kokusundan dolayı bulunduğu bölgeye sinekleri yaklaştırmamaktadır. Karanfilin sinekleri uzaklaştırma özelliği yapısında bulunan uçucu yağlardan kaynaklanmaktadır. Bu yağlar, özellikle eugenol adı verilen bir bileşen içerir ve sineklerin hoşlanmadığı bir koku yayar. Tamamen doğal olan bu ürün günümüzde kullanılan ve bünyesinde zararlı kimyasal maddeleri bulunduran sinek kovucuların yerine çok iyi bir alternatiftir. Aslında karanfil doğal bir ürün olarak yıllardır parfüm ve aromaterapi sektörlerinde kullanılmaktadır. Biz karanfili farklı bir amaç için kullanarak yenilikçi ve bir sorunu çözen akıllı bir tasarım yaptık. Bu tasarımın özellikle yaz aylarında açık hava mekânlarında sineklerin vermiş olduğu rahatsızlığı önleyeceğini düşünmekteyiz. Ayrıca tasarımda farklı ışık kaynaklarında değişik efektler veren boyalar kullanarak çalışmaya estetik ve sanatsal dokunuşlar da verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karanfil, abajur, tasarım, sinek kovar, doğal.

İKLİM ŞARTLARIN VE COĞRAFI ÖZELLİĞİN YEREL RESSAMLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: RİZE-TRABZON VE ORDU-GİRESUN ÖRNEĞİ

THE EFFECT OF CLIMATE CONDITIONS AND GEOGRAPHICAL FEATURES ON LOCAL PAINTERS: RIZE-TRABZON AND ORDU-GİRESUN EXAMPLES

Dr. Öğr. Üyesi, Gülşen ÇELİK ¹

¹ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, gulsen.celik@erdogan.edu.tr - 0000-0002-5235-0796

ÖZET

Sanatı da kültürü de etkileyen yaşam şeklimizdir ve yaşam şeklini de belirleyen en önemli etkenlerden ikisi, yaşanan coğrafi özellik ve yeryüzünün sahip olduğu iklim şartlarıdır. İnsanoğlunun yerleşik yaşama geçtiği ilk bölgeler arasında yer alan Türkiye, coğrafi konum olarak çeşitli yer şekillerine sahip olması ve buna bağlı değişen iklim şartları, insanoğlunun aynı oranda yaşam şekillerine ve karakterlerine yansımıştır. Böylece Türkiye sınırları içerisinde çok sayıda kültür farklılıkları gelişmiş ve dolayısıyla o toplumun ayna görevini üstlenen bölgesel sanat türleri de oluşumunu gerçekleştirmiştir. Özellikle Doğu Karadeniz bölgesine köklü yerleşen toplumun sanatçıları bu olguyu belirgin bir şekilde yaşadıkları ve eserlerine yansıttıkları gözlemlenmiştir. İncelemenin temel konusu, bu bölgedeki sanatçıların coğrafi ve iklim özelliklerini bünyelerine nasıl sindirdikleri ve bunları eserlerine nasıl karakterize ederek yansıttıkları üzerinedir. Bu inceleme, Doğu Karadeniz Bölgesinde bulunan Trabzon-Rize ve Ordu-Giresun illerinde yetişen sanatçıların eser örnekleri ile sınırlandırılmıştır. Bu illerde nesillerce yaşamış bir ailede dünyaya gelen yerel ressamların beslenmiş olduğu coğrafi ve iklim şartlarının ortaya çıkardığı etkenleri eserlerine konu alan ressamların örnek eserleri ele alınmıştır. Bu eserlerde renk, biçim ve form gibi plastik değerlerin hangi ortak özellikleri kullandıkları ve dil açısından hangi benzerlikleri olduğu incelenmiştir. İnceleme gerçekleştirilirken Literatür tarama yöntemi kullanmanın yansıra görsel araştırma yöntemlerinden örneklerin betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğu Karadeniz, coğrafya, iklim, sanat, bölge

ULVİ CEMAL ERKİN'İN “KÖÇEKÇELER” ADLI ORKESTRA ESERİNDEKİ VURMALI ÇALGILAR PARTİLERİNİN İCRA TEKNİKLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih SARITARLA¹
Doçent, Bahadır ÇOKAMAY²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, fatihsrtrla@gmail.com - 0009-0007-7607-0098

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, bahadir.cokamay@comu.edu.tr - 0000-0001-5143-74X

ÖZET

Cumhuriyet'in müzik politikaları ışığında birçok Türk besteci eserler vermiş ve bu eserler ülkemizde ve dünyanın bir çok farklı ülkesinde seslendirilmiştir. Bu besteciler zaman zaman müzikal bakımdan belli bir dil anlayışında olsa da birbirinden farklı karakterlerde bestecilik özellikleri göstermişlerdir. Bestecilik bakımından benzer yanları olsa da müzik dili bakımından apayrı yollar izleyen ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında Rus Beşleri adlı besteciler topluluğuna benzetilerek Türk Beşleri olarak adlandırılan topluluğun bir üyesi olan Ulvi Cemal Erkin, renkli tını arayışının yanı sıra zengin orkestrasyon kullanımıyla dikkat çekmektedir. Genel olarak senfonik müziğe ağırlık veren Erkin'in 1943 senesinde bestelediği ve Vedat Nedim Tör'e ithaf ettiği “Köçekçeler adlı eseri de yoğun çalgı kullanımının yanı sıra özellikle geleneksel Türk müziği vurmali çalgılarını da içermesi bakımından önemlidir. Bu çalışmada Erkin'in Köçekçeler adlı orkestra eserinin vurmali çalgılar partilerinin icra teknikleri bakımından bir incelemesi yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizine yer verilmiş ve de eserdeki vurmali çalgıların yoğun kullanıldığı pasajlar müzikal analiz yoluyla betimlenmiştir. Çalışmanın bu esere hazırlanacak ya da çalışacak vurmali çalgılar öğrenci/icracıları için yol gösterici nitelikte olduğu ve hazırlık sürecine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ulvi Cemal Erkin, Köçekçeler, Vurmali Çalgılar, Orkestra

AN ANALYSIS OF THE PERCUSSION PARTS IN ULVİ CEMAL ERKİN'S "KÖÇEKÇELER" IN TERMS OF PERFORMANCE TECHNIQUES

ABSTRACT

In the light of the music policies of the Republic, many Turkish composers have produced works and these works have been performed in our country and in many different countries of the world. Although these composers were sometimes in a certain musical language, they showed different compositional characteristics from each other. Ulvi Cemal Erkin, a member of the ensemble called the Turkish Quintet, which was similar to the Russian Quintet in the early years of the Republic and followed completely different paths in terms of musical language despite their similarities in terms of composition, draws attention with his search for colorful timbre as well as his use of rich orchestration. Erkin's "Köçekçeler", which he composed in 1943 and dedicated to Vedat Nedim Tör, is also important in terms of its intensive use of instruments, especially traditional Turkish music percussion instruments. In this study, the percussion parts of Erkin's orchestral piece Köçekçeler were analyzed in terms of performance techniques. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used

in the study, and the passages in the work in which percussion instruments were used intensively were described through musical analysis. It is thought that the study is a guiding guide for percussion students/performers who will prepare or study this work and will contribute to the preparation process.

Keywords: Ulvi Cemal Erkin, Köçekçe, Percussion Instruments, Orchestra

ULVİ CEMAL ERKİN'İN “KÖÇEKÇELER”ADLI ORKESTRA ESERİNDEKİ VURMALI ÇALGILAR PARTİLERİNİN İCRA TEKNİKLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih SARITARLA¹
Doçent, Bahadır ÇOKAMAY²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, fatihstrla@gmail.com - 0009-0007-7607-0098

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, bahadir.cokamay@comu.edu.tr - 0000-0001-5143-74X

ÖZET

Cumhuriyet'in müzik politikaları ışığında bir çok Türk besteci eserler vermiş ve bu eserler ülkemizde ve dünyanın bir çok farklı ülkesinde seslendirilmiştir. Bu besteciler zaman zaman müzikal bakımdan belli bir dil anlayışında olsa da birbirinden farklı karakterlerde bestecilik özellikleri göstermişlerdir. Bestecilik bakımından benzer yanları olsa da müzik dili bakımından apayrı yollar izleyen ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında Rus Beşleri adlı besteciler topluluğuna benzetilerek Türk Beşleri olarak adlandırılan topluluğun bir üyesi olan Ulvi Cemal Erkin, renkli tını arayışının yanı sıra zengin orkestrasyon kullanımıyla dikkat çekmektedir. Genel olarak senfonik müziğe ağırlık veren Erkin'in 1943 senesinde bestelediği ve Vedat Nedim Tör'e ithaf ettiği “Köçekçeler adlı eseri de, yoğun çalgı kullanımının yanı sıra özellikle geleneksel Türk müziği vurmali çalgılarını da içermesi bakımından önemlidir. Bu çalışmada Erkin'in Köçekçeler adlı orkestra eserinin vurmali çalgılar partilerinin icra teknikleri bakımından bir inceleme yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizine yer verilmiş ve de eserdeki vurmali çalgıların yoğun kullanıldığı pasajlar müzikal analiz yoluyla betimlenmiştir. Çalışmanın bu esere hazırlanacak ya da çalışacak vurmali çalgılar öğrenci/icracıları için yol gösterici nitelikte olduğu ve hazırlık sürecine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ulvi Cemal Erkin, Köçekçeler, Vurmali Çalgılar, Orkestra

AN ANALYSIS OF THE PERCUSSION PARTS IN ULVİ CEMAL ERKİN'S "KÖÇEKÇELER" IN TERMS OF PERFORMANCE TECHNIQUES

ABSTRACT

In the light of the music policies of the Republic, many Turkish composers have produced works and these works have been performed in our country and in many different countries of the world. Although these composers were sometimes in a certain musical language, they showed different compositional characteristics from each other. Ulvi Cemal Erkin, a member of the ensemble called the Turkish Quintet, which was similar to the Russian Quintet in the early years of the Republic and followed completely different paths in terms of musical language despite their similarities in terms of composition, draws attention with his search for colorful timbre as well as his use of rich orchestration. Erkin's "Köçekçeler", which he

composed in 1943 and dedicated to Vedat Nedim Tör, is also important in terms of its intensive use of instruments, especially traditional Turkish music percussion instruments. In this study, the percussion parts of Erkin's orchestral piece Köçekçeler were analyzed in terms of performance techniques. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the study, and the passages in the work in which percussion instruments were used intensively were described through musical analysis. It is thought that the study is a guiding guide for percussion students/performers who will prepare or study this work and will contribute to the preparation process.

Keywords: Ulvi Cemal Erkin, Köçekçe, Percussion Instruments, Orchestra

THE STRUGGLE FOR IDENTITY IN BHARATI MUKHERJEE'S JASMINE: AN EXPLORATION OF MIGRATION AND ASSIMILATION

Mehmet Recep TAŞ¹

Abstract

Bharati Mukherjee's novel *Jasmine* is an engrossing novel, which deals with the themes of identity, migration, and assimilation. The story portrays Jasmine, a young Indian lady who immigrates to the United States in quest of a better life. Jasmine's journey shows the difficulties and conflicts that develop throughout the process of cultural integration as she attempts to balance her own cultural identity with the expectations of American culture. Through her journey, Jasmine experiences the challenges of cultural displacement and assimilation as she is forced to navigate the complex cultural landscape of America while also grappling with her own cultural heritage. In this regard, this article seeks to explore the struggle for identity in *Jasmine*, focusing on how the protagonist copes with the challenges of migration and assimilation, and how she ultimately finds a sense of belonging in her new home. In addition, it offers a nuanced exploration of the themes of identity, migration, and assimilation. Through an analysis of the novel's characters, settings, and cultural references, the article sheds light on the complexities of cultural displacement and assimilation, and offers insights into the ways in which individuals navigate the process of adapting to a new cultural environment. Ultimately, using theoretical frameworks of identity formation and cultural assimilation, this article argues that Jasmine's struggle for identity reflects the experiences of many immigrants, and underscores the importance of cultural diversity and understanding in modern-day America.

Key Words: Mukherjee, identity, migration, assimilation, *Jasmine*,

Özet

Bharati Mukherjee'nin romanı *Jasmine*, kimlik, göç ve asimilasyon temalarını işleyen sürükleyici bir romandır. Roman, daha iyi bir yaşam arayışıyla Amerika Birleşik Devletleri'ne göç eden genç bir Hintli kadın olan *Jasmine*'in yaşadıklarını anlatmaktadır. *Jasmine*'in yolculuğu, kendi kültürel kimliğini Amerikan kültürünün beklentileriyle dengelemeye çalışırken, kültürel bütünleşme süreci boyunca ortaya çıkan zorlukları ve çatışmaları gösteriyor. *Jasmine*, yolculuğu boyunca bir yandan Amerika'nın karmaşık kültürel yapısıyla uğraşırken aynı zamanda kendi kültürel mirasıyla da barışık kalmaya çabalamakta, bu yüzden kültürel çatışma ve asimilasyonun zorluklarını yaşamaktadır.

Bu bağlamda, bu makale, kahramanın göç ve asimilasyonun zorluklarıyla nasıl başa çıktığına ve nihayetinde yeni evine ait olma duygusunu nasıl bulduğuna odaklanarak, *Jasmine*'deki kimlik mücadelesini keşfetmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca kimlik, göç ve asimilasyon temalarının birbirleri ile olan ilişkisini ortaya koymaktadır. Makale, aynı zamanda romanın karakterlerinin ve kültürel referanslarının bir analizi yoluyla, kültürel yer değiştirme ve asimilasyonun karmaşıklığına ışık tutuyor ve bireylerin yeni bir kültürel ortama uyum sağlama

¹ Doç. Dr., Van YYÜ, Eğt. Fak. mehmetrecep@yyu.edu.tr ORCID: 0000-0002-5838-1948

sürecinde nasıl hareket ettiklerine dair içgörüler sunuyor. Nihayetinde, kimlik oluşumu ve kültürel asimilasyonun teorik çerçevelerinden de yararlanan makale, Jasmine'in kimlik mücadelesinin birçok göçmenin deneyimlerini yansıttığını savunmakta ve günümüz Amerika'sında kültürel çeşitlilik ve anlayışın önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mukherjee, kimlik, göç, asimilasyon, Jasmine

BETWEEN EAST AND WEST: TRANSFORMATIONS OF IDENTITY FROM ASSIMILATION TO ALIENATION IN MOHSIN HAMID'S *THE RELUCTANT FUNDAMENTALIST*

Mehmet Recep TAŞ¹

Abstract:

Mohsin Hamid's novel, *The Reluctant Fundamentalist*, follows the story of Changez, a young Pakistani protagonist, as he journeys through a turbulent path from assimilation to alienation in post-9/11 America. The narrative dissects Changez's initial allure with the American dream, marked by academic success and a promising career in the corporate world. However, as the 9/11 attacks reshape societal attitudes towards Muslims and the Muslim diaspora, Changez's experiences mirror the broader context of shifting perceptions and deepening cultural divisions. In line with this explanations, this analysis explores Changez's character development, examining his significant transformation while living in the United States and how global events play a role in shaping his evolving sense of identity. Drawing upon textual evidence and close reading, it dissects pivotal moments in the novel that signify Changez's gradual estrangement from American society. His alienation is symbolized not only through his personal relationships but also through his professional choices and ideological transformation. Through the lens of identity, culture, and the 'other,' this analysis unveils how Changez's journey mirrors the broader implications of post-9/11 discourse. Additionally, the article aims to highlight that Changez's journey from assimilation to alienation is representative of the larger challenges facing immigrants and postcolonial subjects in the globalized world. In a world that is increasingly interconnected, but also increasingly divided along cultural and religious lines, immigrants and postcolonial subjects are often forced to negotiate their identities in complex and often contradictory ways.

Key Words: Mohsin Hamid, assimilation, alienation, hybridity, fundamentalism

Doğu ve Batı Arasında: Mohsin Hamid'in Gönülsüz Köktendinci'sinde Asimilasyondan Yabancılaşmaya Kimlik Dönüşümleri

Öz

Mohsin Hamid'in Gönülsüz Köktendinci adlı romanı, 11 Eylül sonrası Amerika'sında asimilasyondan yabancılaşmaya uzanan çalkantılı bir yolda ilerleyen Pakistanlı genç kahraman Changez'in hikâyesini anlatıyor. Anlatı, Changez'in akademik başarı ve iş dünyasında gelecek vaat eden bir kariyerle belirginleşen Amerikan rüyasının ilk dönem cazibesini inceliyor. Ancak, 11 Eylül saldırıları Müslümanlara ve Müslüman diasporasına yönelik toplumsal tutumları yeniden şekillendirirken, Changez'in deneyimleri değişen algılar ve derinleşen kültürel bölünmelerin oluşturduğu daha geniş bir bağlamı yansıtmaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda, bu analiz Changez'in karakter gelişimini incelemekte, Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşarken geçirdiği önemli dönüşümü ve küresel olayların onun gelişen kimlik

¹ Doç. Dr., Van YYÜ, Eğt. Fak. mehmetrecep@yyu.edu.tr ORCID: 0000-0002-5838-1948

duygusunu şekillendirmede nasıl bir rol oynadığını araştırmaktadır. Metinsel kanıtlara ve yakın okumaya dayanarak, Changez'in Amerikan toplumundan kademeli olarak uzaklaştığını gösteren romandaki önemli anları incelemektedir. Changez'in yabancılaşması sadece kişisel ilişkileriyle değil, aynı zamanda mesleki seçimleri ve ideolojik dönüşümüyle de sembolize edilmektedir. Kimlik, kültür ve 'öteki' mercekleri aracılığıyla bu analiz, Changez'in yolculuğunun 11 Eylül sonrası dönemde ortaya çıkan söylemin daha geniş anlamlarını nasıl yansıttığını ortaya koymaktadır. Makale ayrıca Changez'in asimilasyondan yabancılaşmaya uzanan yolculuğunun, küreselleşen dünyada göçmenlerin ve postkolonyal öznelerin karşılaştığı daha büyük zorlukları temsil ettiğini vurgulamayı amaçlamaktadır. Giderek daha fazla birbirine bağlanan ama aynı zamanda kültürel ve dini hatlar boyunca giderek daha fazla bölünen bir dünyada, göçmenler ve sömürge bireyler genellikle kimliklerini karmaşık ve çoğu zaman çelişkili yollarla müzakere etmek zorunda kalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mohsin Hamid, asimilasyon, yabancılaşma, melezlik, köktendincilik

KENDİ YOLUNUN USTALARI: ALAYLI SANATÇILARIN YARATICI DEVRİMİ MASTERS OF THEIR OWN PATH: THE CREATIVE REVOLUTION OF SELF- TAUGHT ARTISTS

Doç., LEMAN KALAY ¹

¹ Çukurova Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, lkalay@cu.edu.tr
ORCID 0000-0001-8119-0798

Özet

Geçmişten günümüze sanatın her dalında alaylı ya da mektepli olmak tartışma konusu olmuştur. Sanatın olmazsa olmazları arasında “yetenek ve yaratıcılık” gelmektedir. Eğitim olmadan da yetenekli ve yaratıcı olmak elbette ki mümkündür, eğitimle sadece yeteneğin doğru yolda geliştirmesi öğrenebilmektedir. Sanatçının okulu çevresidir, yaşanmışlıkları, olaylara karşı duyarlılığı ve bakış açısıdır. Sanatçının sözlerinin yetersiz kaldığı durumlarda devreye eseri girer, eserdir izleyici ile konuşan, eseriyle anlatır hikayesini ve bu da izleyici ile eser arasındaki ilişki de gizlidir. Bunun içinde mektepli olmaya gerek yoktur. Eğitim elbette ki şarttır, kişinin kendisini geliştirmesi, yenilemesi, çevresinde olan bitenden haberdar olması ve yeniliklere açık olması gerekmektedir. Günümüz koşulları ve teknolojinin yarattığı çağdaş ortam, insanları bir noktada eşit kılrsa dahi, sanatçı olarak var olabilmenin zorlukları ve mücadelesi bambaşka koşullarda kendini göstermektedir. Özellikle eğitim almadan sanat yapmaya çalışan “alaylı” olarak adlandırılan sanatçılarımız için bu mücadele oldukça zordur. Bu çalışma, farklı yaklaşım ve inançların hâkim olduğu sanat dünyasında “alaylı” olarak adlandırılan sanatçılara ışık tutmak, onların yaşamış oldukları zorlukların yanı sıra elde ettikleri başarıları da gözlemleyerek, sanat eğitiminin gerekliliği üzerine yeni bir bakış açısı kazandırmayı hedeflemektedir. Genel olarak bakıldığı zaman bu sanatçıların belli bir kesim tarafından dışlandığı ya da belli etkinliklerde pek de kabul görmedikleri gözlenmiştir. Bazı galerilerin alaylı sanatçıların eserlerini sergi için değerlendirmeye bile almadıkları da ortaya çıkan ayrı bir gerçektir. Buna rağmen, alaylı sanatçılar uluslararası kulvarda sanat eğitimi almış birçok kişinin göstermiş olmadığı bir başarı da göstermiştir. Sonuç olarak, bu sanatçı örnekleri sanat eğitimi alınmamış olunmasına rağmen belli bir hedef doğrultusunda, başarıya ulaşabileceğini kanıtlar niteliktedir.

Anahtar Sözcükler; *Alaylı, Mektepli, Sanat, Yetenek, Yaratıcılık*

Abstract

The debate between being self-taught or formally trained has always been prevalent in every branch of art. In my view, “creativity and talent” are prerequisites in art, even before formal training. These skills can only be honed and developed through training. An artist's environment, experiences, perspectives, and sensitivity to surrounding events serve as an informal school. Formal education adds scientific rigor to these innate qualities. Artwork speaks when an artist's words are insufficient; it communicates with the audience. Undoubtedly, education is essential. Individuals must continually improve, renew themselves, and be open to

new ideas. This can be achieved by observing their surroundings, taking inspiration from positive experiences, learning from negative ones, and nurturing both soul and mind. Although modern conditions and the technological landscape have leveled the playing field to some extent, the challenges and difficulties of standing out as an artist remain unique. This study aims to shed light on the struggles faced by self-taught artists who, despite lacking formal training, strive to create art. These artists are often marginalized by certain groups or overlooked in specific events. However, self-taught artists frequently achieve greater success in the international arena compared to many formally educated artists.

Key Words: Self-taught, Educated, Art, Talent, Creativity

POSTMODERN BAĞLAMDA GÜNÜMÜZ GİYİM MODASI SERGİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Gülşen Şefika EKMEKÇİ,
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-1428-9138, gulsennberber@hotmail.com,
GSM: 05424481279

Özet

Moda, kısa süreli değişimi ve geçiciliği tanımlamaktadır. Günümüz dünyası açısından çok geniş bir içerik ile insanların kendilerini ifade edecek ve tercihlerini şekillendirecek sadece giyim değil kültür, yaşam biçimi, yeme, içme şekilleri gibi pek çok alanda üslup, tarz, yöntem ile popüler kültür öğesi olarak var olmaktadır. Moda ve sanat etkileşimleri modernizm zamanlarına dayanan bir geçmişe sahiptir. Modernizm ile doğan modern moda anlayışıyla birlikte moda tasarımcıları kendilerini zanaatkarlardan ve terzilerden ayırarak sanatçı kimlikleri ile üretimler yapmışlardır. 1960'lı yıllarda modernizmin yerini alan postmodernizm ile düşünsel ve uygulama açısından sanat ve moda ilham kaynakları aracılığıyla oldukça yakınlaşmıştır. Özellikle değişen dünya dinamikleri ile günümüz sanatçı-moda tasarımcısı üretim modelleri postmodern düşünce ile birleştirilerek oldukça başarılı çalışmalar ortaya koyulmaktadır. Postmodern moda çalışmalarında kavramsal temelli yaklaşımlarla, teknolojinin gelişimi ve malzeme çeşitliliğinin sınırlandırılmaması açısından bazen ortak bazen de bireysel üretimler söz konusu olmaktadır. Bu üretimler postmodern çalışma prensibindeki eklektik, çoğulcu ve kuralsızlık ile oldukça yaratıcı bulunmaktadır.

Bu araştırmanın amacı gerekli literatür taraması yapıldıktan sonra ulaşılan bilgiler sentezinde postmodern sanat anlayışı ile üretilen günümüz giyim modası ürün ve sunum yöntemleri örneklerinin ortaya koyulmasıdır. Bu çalışma ile betimsel araştırma modeli tercih edilmiştir. Günümüz postmodern sanat ve moda üretim yöntemleri diyalektiğinde yeniliklerin ve gelişmelerin aktarılması planlanmıştır. Ayrıca seçilen postmodern düşünce anlayışı ile hareket eden markalar, sanatçı moda tasarımcısı etkileşimleri, moda defile gösteri anlayışları, teknoloji, sanat ve moda performansları giyim modası açısından irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Moda, Sanat

Abstract

Fashion defines short-term change and transience. In today's world, it exists as a popular culture element with a very wide content, style, style and method in many areas such as not only clothing but also culture, lifestyle, eating and drinking styles, which will help people express themselves and shape their preferences. Fashion and art interactions have a history dating back to the times of modernism. With the modern understanding of fashion born with modernism, fashion designers differentiated themselves from craftsmen and tailors and produced products with their artistic identities. Art and fashion became very close to postmodernism, which replaced modernism in the 1960s, in terms of thought and practice, through the sources of inspiration. In particular, very successful works are produced by combining the changing world dynamics and today's artist-fashion designer production models with postmodern thought. In postmodern fashion studies, there are sometimes joint and sometimes individual productions, in order to limit the development of technology and material diversity, with conceptually based approaches. These productions are quite creative with the eclectic, pluralistic and irregularity of the postmodern working principle.

The aim of this research is to reveal examples of today's clothing fashion products and presentation methods produced with the understanding of postmodern art in the synthesis of the information obtained after the necessary literature review. Descriptive research model was

preferred in this study. It is planned to convey the innovations and developments in the dialectics of today's postmodern art and fashion production methods. In addition, brands that act with the selected postmodern mentality, artist-fashion designer interactions, fashion fashion show show concepts, technology, art and fashion performances will be examined in terms of clothing fashion.

Key Words: Postmodernism, Fashion, Art

YÜRÜNEBİLİRLİĞİN YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Prof. Dr. Ümmügülsüm DAĞLIOĞLU

**Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge
Planlama Bölümü, gulsumter@gmail.com - ORCID 0000-0002-3223-0172**

ÖZET

İklim değişikliği ve kentsel dirençlilik bağlamında önemli bir strateji olan yeşil ulaşım sistemleri içerisinde yer alan yürünebilirlik, insan-doğa ve insan-insan etkileşiminin arttığı, motorlu taşıtların yaşam kalitesini olumsuz etkileyen tehlikelerinin ortadan kaldırıldığı, yayaların konforunun ve güvenliğinin sağlandığı, sosyalleşmeye katkıda bulunan bir etkiye sahiptir. Bir kentsel mekanın yaya hareketliliğine ne kadar uygun olduğunun değerlendirilmesi olarak tanımlanan yürünebilirlik, kentsel yaşam kalitesi üzerinde de etkilidir. Yaşam kalitesinin iyileştirilmesinde yürünebilir kentler planlamanın önemini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada yürünebilir kentsel mekanların yaşam kalitesi üzerindeki etkisi ve yürünebilir kentsel mekan tasarım ilkeleri üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kentsel yaşam kalitesi, yeşil ulaşım, yürünebilirlik.

KENT KİMLİĞİ VE KENT KÜLTÜRÜ İLİŞKİSİ: ŞİRİNCE (SELÇUK) ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Ümmügülsüm DAĞLIOĞLU

**Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge
Planlama Bölümü, gulsumter@gmail.com - ORCID 0000-0002-3223-0172**

ÖZET

Özgün karakterini koruyarak tarihsel ve kültürel sürekliliğini koruyan tarihi çevreler, sahip oldukları somut ve somut olmayan kültürel miras öğeleri ile anı-bellek ilişkisinin mekana yansıdığı kimlikli yerlerdir. Yerleşmenin özgün kimliği, kültür ve yaşam biçimi ile ilişkilendirilir. Dolayısıyla zaman içerisinde oluşan kültürel peyzajda, mekanın anlamı ve karakteri, özgün kimliğin en önemli bileşenleridir. Günümüze değin doğal ve fiziksel karakteristiklerin oluşturduğu özgün kimliğini koruyabilen Şirince (Selçuk) yerleşmesi örneğinde ele alınan bu çalışmanın amacı, geleneksel dokuda gerçekleştirilen analitik araştırma sürecinde elde edilen bulgular eşliğinde, yerleşmenin kimliğini oluşturan doğal, yapı ve sosyo-kültürel özelliklerin değerlendirilmesi ve koruma-kullanma dengesi içerisinde sürekliliğinin sağlanabilmesinde etkili olacak temel stratejilerin tanımlanmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Kimlik, kültür, tarihi çevre, koruma-kullanma, Şirince.

**MODA RESMİ DERSİNDE ESİN KAYNAĞI VE DENEYSSEL TASARIM
ARAYIŞLARI
THE SEARCH FOR INSPIRATION AND EXPERIMENTAL DESIGN IN FASHION
PAINTING COURSE**

Dr. Öğr. Gör., Muazzez ÇETİNER ¹

¹ Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Gönen MYO, muazzezcetiner@isparta.edu.tr-

ORCID ID 0000-0002-7139-5121

ÖZET

Moda tasarımı eğitimi, sanat, tasarım, teknik ve mesleki bilginin bir arada olduğu kapsamlı bir alandır. Öğrenciler bir giysinin iplikten kumaşa, tasarımdan kalıba, dikimden sunum tekniklerine kadar her aşamasını öğrenmektedir. Her bir aşaması ayrı uzmanlık gerektiren bu dersler kendi içlerinde ve birbirleri ile etkileşimde araştırma ve geliştirmeye açıktır. Moda resmi dersi öğrencinin zihnindeki fikirleri, hayalindeki görüntüleri çizime aktararak onları ifade edebilme gücüne destek olmaktadır. Bu aktarım eskiz, model geliştirme, renklendirme vb. gibi süreçlerin öğrencinin yetenek, araştırma, esneklik, gibi kabiliyetleri ile buluşması ile gerçekleşmektedir. Her tasarım arkasında ilham alınan olgu ve kurguyu barındırmaktadır. Tasarım süreçleri tasarımcının duygu, düşünce ve zihinsel yapısı ile tema odaklı görsellerden (mood board, storyboard) beslenmektedir. Moda resmini besleyen esin kaynakları çalışmanın yaratıcı ve özgünlüğünü etkilemektedir. Süreç odaklı deneysel tasarım anlayışı da tasarım süreçlerinin performansını iyileştirmede katkı sağlamaktadır. Bu çalışmada moda resmi dersinde esin kaynağı araştırma ve yorumlama işlemleri irdelenmiştir. Yerli ve yabancı literatürde bu dersin işleniş biçimi araştırılmıştır. Esin kaynağının tasarım aşamalarını deneysel olarak etkileme gücü tartışılmıştır. Bu bağlamda ilham alınan unsurların seçimi ve tasarıma aktarılma süreci irdelenmektedir. Deneysel tasarım süreci örnekler ile desteklenerek esin kaynaklarının yaratıcı tasarım oluşturma etkisi ve önemi tartışılmıştır. Sonuç olarak Moda Resmi dersinin metodolojik kapsamı ve tasarım bilgisini analiz etme ve sunma biçimleri tartışılmıştır. Çalışmanın moda resmi dersine, detaylandırılmış tasarım süreçleriyle farklı bakış açıları sunması düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Moda tasarımı, Moda resmi, Moda illüstrasyonu, Tasarım süreçleri, Moda çizimi, Esin kaynağı, İlham kaynağı.

TÜRK SÜSLEME SANATLARINDA GÖRÜLEN HATAYİ MOTİFİNİN ÖZELLİKLERİ VE BAZI GÜNCEL ÖRNEKLER

Doçent, Ezgi ÖRGEN¹

¹Uşak Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, ezgi.gokce@usak.edu.tr - 0000-0003-3201-3001

ÖZET

Hatayi motifi Türk Süsleme Sanatlarında yaygın olarak kullanılan motiflerden biridir. Kökeni Çin ve Orta Asya'ya dayanan bu motif Türk Sanatlarında tezhip, çini ve tekstil gibi bir çok alanda kökeni belli olmayacak derecede stilize edilerek yüzyıllardır kullanıla gelmektedir. Hatayi; “Hatai”, “Hatay”, “Hata”, “Huten”, “Hitay” gibi isimlerle de anılmaktadır. Köklü geçmişi ile “hatayi”, doğada bulunan çiçeklerin dikine kesitinin stilize edilmesiyle oluşturulan ve çoğunlukla simetrik çizilen bir motiftir. Türk süsleme sanatlarında çiçekler iki grupta ele alınmaktadır. Bunlardan biri stilize edilmiş olanlar ve ikincisi de yarı stilize edilmiş olanlardır. Hatayi motifi stilize edilmiş çiçekler grubunda yer almaktadır. İncelenen bir çok örnekte hatayi motifinin hangi çiçekten stilize edilerek yapıldığı, çiçeğin kökeni anlaşılamamaktadır. Günümüzde klasik ya da modern birçok eserde de hatayi motifi görülmektedir. Bu araştırmada klasik olarak yüzyıllardır kullanılan “hatayi” motifnin günümüz çalışmalarında farklı alanlarda kullanımı ile ilgili örnekler sunulmaktadır. Güncel çini ve tezhip uygulamalarının dışında resim sanatında kullanılan bazı örnekler de çalışmada sunulularak motife dair farklı bir bakış açısı getirmek amaçlanmaktadır. Klasik eserlerde sık kullanılan, ana motiflerden biri olan hatayi motifine dair günümüz teknolojilerinin kullanımı ile yeni yaklaşımlar ve yeni örnekler paylaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hatayi, 3 boyutlu yazıcı, geleneksel Türk sanatları, motif, resim.

FİZİKİ ANTROPOLOJİDE ARAŞTIRMA ve ANALİZ YÖNTEMLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Fırat KOÇ¹

¹ Hitit Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, firatkoc@hitit.edu.tr - 0000-0002-8558-6308

ÖZET

İnsanın kültürel ve biyolojik çeşitliliğini anlayabilmek için antropologlar farklı yöntemler, araçlar ve teknikler geliştirdiler. Antropolojik araştırmalarda çeşitli araç ve teknikler yardımıyla saha çalışması ve laboratuvar çalışması yürütülerek veriler toplanmaktadır. Antropoloji çalışmalarında tercih edilen çağdaş yöntemler, araçlar ve teknikler geleneksel antropologlar tarafından kullanılanlardan farklıdır.

İnsanın kültürel çeşitliliğini anlamak için sosyal antropologlar etnografi adı verilen yöntemi kullanırlar. Etnografik araştırmalarda veri toplama, öncelikle saha çalışması yoluyla gerçekleştirilir. Fiziki antropolojide ise insan evrimi ve varyasyonları iki temel araştırma alanıdır. Bunu anlamak için biyolojik özelliklerin incelendiği tanımlanmış birtakım prosedürlere sahiptirler.

Fiziki antropolojide, belirli özelliklerin gözlemlendiği, bazı özelliklerin ölçüldüğü ve test edildiği çeşitli yöntemler vardır. Buna göre, fiziksel antropolojide çeşitli gözlem ve ölçümleri gerçekleştirmek için farklı tipte aparatlar, aletler ve ölçekler kullanılmaktadır. Sosyal/kültürel antropologlar, doğrudan gözlem yoluyla uygun yöntem, araç ve teknikleri kullanarak araştırmaları için sahaya çıkarlar ve veri toplarlar.

Paleoantropologlar insanın ortaya çıkışını ve modern insanın geçmişten günümüze geçirdiği evreleri aydınlatmak amacı ile paleoantropolojik kazılar yürütürler. Kazılardan elde edilen kemik ve diş kalıntıları laboratuvar ortamında mikroskobik ve makroskobik yöntemlerle incelerler. Arkeologlar, sanat tarihçileri ve antropologlar ayrıca, çoğu zaman farklı yerleşim yerlerinde gömülü olan insan yapımı eserleri incelemek için işbirliği içinde çeşitli yöntemler, araçlar ve teknikler kullanırlar.

Antropoloji, insanın biyolojik ve kültürel çeşitliliğini inceleyen geniş perspektife sahip bir disiplindir. Antropologlar, sosyal organizasyonlar, kültür öğeleri, inanış ve iletişim biçimlerindeki benzerlik ve farklılıkları incelerler. Antropolojik araştırma, diğer müttelik bilimlerdeki araştırmalardan farklıdır. Antropologlar, toplumu ve kültürü incelemek için farklı yöntemler ve yaklaşımlar benimsemişlerdir. Yöntem, metodoloji, yaklaşımlar, bakış açıları gibi birçok zaman kavramı doğru kullanılmamaktadır. Yöntem, araştırma yürütmenin ve uygulamanın bir yolu olarak tanımlanırken, metodoloji her türlü araştırmanın arkasındaki bilim ve felsefedir.

Temel olarak bir yöntem, vaka çalışması gibi belirli bir metodolojik araçtır. Yaklaşım, kişinin benimsediği düşünce tarzıdır. Perspektif, bir kavramın ya da olgunun nasıl algılandığı veya görüldüğüdür. Bir yaklaşımı bir prosedür olarak algılasak, perspektif bir çerçeve olarak

görülebilmektedir. Antropologlar, deneysel araştırmaların yanı sıra laboratuvar analizleri ve arşiv araştırmalarıyla da uğraşırlar. Araştırma yapmak için teorileri, modelleri, araçları ve teknikleri kullanırlar. Antropologlar, insan topluluklarını ve kültürlerini incelemek için; bütünsel yaklaşım, etnografik yaklaşım, emik ve etik yaklaşım, karşılaştırımalı ve tarihsel yaklaşımı benimsemişlerdir.

Çalışmamızda yukarıda değinilen araştırma tekniklerinden; antropometri, ergonomi ve somatometriye ilişkin detaylı bilgiler verilecektir. Antropometri insan vücudunun metrik olarak ölçülmesine dayanan nicel bir analiz yöntemidir. Somatometri de ise ölçülemeyen ancak nitel olarak tanımlanabilen özellikler ele alınmaktadır. Ergonomi ise insan-alet arasındaki uyumun en üst seviyeye çıkarılarak iş ve işleyiş verimliliğini arttırmak amacıyla kullanılan tekniktir. Tüm bu teknikler toplumlara özgü olarak elde edilen ölçü ve verilerin bir arada değerlendirilmesi ve kullanılması ile çok çeşitli aktüel faydalar sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Antropometri, ergonomi, somatometri.

PARMAK ORANLARI ÇALIŞMALARININ TARİHÇESİ

Dr. Öğr. Üyesi Fırat KOÇ¹

¹ Hitit Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, firatkoc@hitit.edu.tr - 0000-0002-8558-6308

ÖZET

Yüzük parmağı olarak bilinen dördüncü el parmağı (4P) ile ilgili bilimsel bir temeli olmayan çok çeşitli inanışlar ve çıkarımlar söz konusudur. Roma döneminden beri genellikle bu parmaktaki bir yüzük, kullanıcının medeni durumunu göstermektedir. Bazı kültürlerde 4. parmağın kalp ile doğrudan bir bağlantısı olduğu ve uzunluğuna göre kalbin sağlığını gösterdiği söylenmektedir (Sorell 1968; Manning, 2002). Bazı araştırmacılar, ikinci parmağa göre dördüncü parmağı daha uzun olan bireyleri, ilkel ve “maymun benzeri” olarak tanımlamışlar ve bunu birçok primatta belirgin dördüncü parmak gelişimine bağlamışlardır (Schultz 1924). Bu ve benzeri çıkarımları -her ne kadar bilimsel dayanaklardan uzak bir şekilde ortaya atılmışlarsa da- günümüzde deney ve gözlem yaparak, bilimsel metotlar kullanarak sınyayabilmemiz mümkündür.

Parmak uzunluklarına ilişkin ilk çalışmalara 19.yüzyılın sonlarında rastlanmaktadır. Bu çalışmaların ilkinde, Kafkas erkeklerinin dördüncü el parmaklarının, ikinci el parmaklarından daha uzun olduğu saptanırken, kadınların ikinci el parmak uzunluklarının, dördüncü parmak uzunluklarından daha fazla olduğu ortaya konmuştur. Parmak oranları çalışmalarının çok büyük bir kısmında erkeklerin kadınlardan daha düşük parmak oranlarına sahip oldukları bildirilmiştir). Michael Peters, Kevin Mackenzie ve Pam Bryden (2002) ise parmak uzunluklarının ölçümüne ilişkin prosedürün oluşturulmasına önemli ölçüde katkı sağlamışlardır. Parmak oranları konusunda en geniş kapsamlı ve güncel çalışmaları John T. Manning yürütmektedir. Manning’in 2002 yılında yayımlanan “Digit Ratio” isimli kitabı, parmak oranları konusunda referans niteliği taşıyan bir eserdir.

2. (işaret parmağı) ve 4. (yüzük parmağı) parmak uzunluğu (2P:4P) arasındaki oran erkeklerde kadınlara göre daha düşük olma eğilimindedir. Yani, erkeklerin 4. parmakları 2. parmaklarına kıyasla kadınlardan daha uzun olma eğilimindedir. Anatomistler ve antropologlar bunu yüz yıldan uzun süredir bilmektedirler. Buna ek olarak parmakların dorsal yüzeyindeki kıllanmanın yoğunluğu da uzun yıllardır merak konusu olmuştur. Üçüncü falanksın dorsalindeki kıl yoğunluğu 4. parmakta daha gür görülmekteyken, 2. parmakta ise en az şekilde gelişmiştir ve bu büyüme testosteron düzeyi ile ilişkilendirilmektedir. Bu bağlamda 4. parmak gelişimi üzerinde testosteron duyarlılığının etkili olduğu anlamına söylenebilir.

Parmak uzunluğunun 14. haftanın sonunda sabitlendiğine dair kanıtlar vardır. Düşük 2P:4P oranları, yüksek fetal testosteron ve düşük fetal östrojen konsantrasyonları ile ilişkilendirilmektedir. Parmak oranlarının seksüel dimorfizm olarak nitelendirildiği araştırmalara rastlanmaktadır. Bununla birlikte cinsiyet hormon düzeylerinin sperm sayısı, doğurganlık, yaratıcılık, davranışlar, kural ihlalleri, hastalıklar, sportif yetenek ve rekabetçi tutum gibi değişkenler üzerinde etkili olduğunu ifade eden çalışmalar da bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Antropometri, ergonomi, somatometri.

EVALUATION OF THERMAL PROPERTIES OF DRAPERY FABRICS PRODUCED FROM SUSTAINABLE YARNS

Erhan Kenan ÇEVEN¹, Gizem KARAKAN GÜNAYDIN^{2*}, Nejla ÇEVEN³

¹Bursa Uludağ University, Faculty of Engineering, Textile Engineering Department, Nilüfer, Bursa, Türkiye, rceven@uludag.edu.tr, , orcid no: 0000-0003-3283-4117

²Pamukkale University, Faculty of Architecture and Design, Department of Textile and Fashion Design, Denizli, Türkiye, ggunaydin@pau.edu.tr, , orcid no: 0000-0001-9164-3391

³. Vanelli Tekstil San. ve Tic.A.Ş., Organize Sanayi Bölgesi, Nilüfer, Bursa, Türkiye

Abstract:

The advancement of biopolymers has gained momentum due to the implementation of environmental regulations governing waste management. Forecasts indicate that biodegradable polymers will play pivotal roles in upcoming industries. Due to its mechanical property profile, thermoplastic processability, and biological characteristics, PLA is considered as one of the most successful biodegradable polymers which makes it as a sustainable raw material for textile industry. It is a linear, aliphatic, thermoplastic polyester derived from lactic acid, sourced entirely from renewable origins like corn. This work includes the effect of weft density and weft yarn types including PLA yarn, recycled PET-Trevira yarn, Polyester yarn on some thermal properties of plain, twill and satin fabrics. 9 different types of plain, twill, and satin fabric groups were produced by using 3 different weft yarn types (Polyester, recycled Polyester-Trevira, PLA) at the 3 different weft densities (24,26,28 threads/cm for plain, 32, 34,36 threads/cm for twill, 36,38,40 threads/cm for satin groups) were produced where a total of 27 different drapery samples were obtained. SPSS Statistical analyses and bar graphs were used for the evaluation of the results. Randomized two-way ANOVA was used at the significance level of 0.05 among the plain, twill, and satin groups separately. Additionally, SNK tests were also performed to observe the means of each parameter.

Key words: Thermal properties, PLA, drapery fabrics, weft yarn type, weft density

KÜLTÜREL BELLEK AKTARIMI BAĞLAMINDA; SİVAS TAŞHAN (BEHRAM PAŞA HANI) VE MİNYATÜR YAPISININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Hülya KAYNAR ¹& Öğr.Gör. Serdar KORKMAZ²

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Mimarlık, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Grafik Bölümü, Sivas/ Türkiye, hkaynar@cumhuriyet.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-9442-6162/

² Öğretim Görevlisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, El Sanatları Bölümü, Sivas/TÜRKİYE, serdarkorkmaz@cumhuriyet.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-3808-5084

ÖZET

Halk arasında “Taşhan” olarak da bilinen Behram Paşa Hanı, Osmanlı döneminde Sivas’ta ticaretle ilgili faaliyetlerin yapıldığı, Mundar Irmak kenarında ve şehir surlarının yanında yer almaktadır. 19. yüzyılın ikinci yarısında kesme taştan yapılmış olup açık avlulu ve iki katlıdır. Dikdörtgen planlı olan yapı, doğu, güney ve kuzey cephelerinde demir kanatlı ve yuvarlak kemerli üç girişe sahiptir. Şehir dışına güneyden gelenlerin karşılaştığı ilk konaktır. Giriş cephesinde beş kollu yıldızlar, Mühr-i Süleyman ve makili pano içine "Muhammed" yazısı işlenmiştir. Ayrıca Selçuklu geleneğinde gücün sembolü olarak görülen, birinin kuyruğu ejder başı şeklinde olan iki aslan figürüne yer verilmiştir. Halen iş merkezi olarak kullanılmakta olup giriş ve üst katlarında kafeteryalar bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Sivas’ta tarihi değeri bulunan Çorapçı hanı incelenmiştir. Hanın tarihi geçmişi, mimari ve süsleme unsurları, günümüzdeki durumu ve yapılan sanat çalışmaları hakkında bilgiler verilerek, Sivas Taşhan (Behram Paşa Hanı)’nın Mini Sivas açık hava müzesinde bulunan minyatür yapısı tanıtılarak, malzeme, yapılışında uygulanan teknik ve işlem basamakları anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sivas Taşhan (Behram Paşa Hanı), Minyatür Şehir, Kültürel Bellek

INVESTIGATION OF SİVAS TAŞHAN (BEHRAM PASHA INN) AND ITS MINIATURE STRUCTURE IN THE CONTEXT OF CULTURAL MEMORY TRANSFER

SUMMARY

The Behram Pasha Inn, also known colloquially as 'Taşhan' among locals, was a place of commercial activities in Sivas during the Ottoman era. It is situated alongside the Mundar River and adjacent to the city walls. Constructed in the second half of the 19th century using cut stone, the inn features an open courtyard and two floors. Its rectangular layout includes three entrances with iron-winged and round-arched portals on the east, south, and north facades. It served as the first lodge encountered by those arriving from the south of the city. On the entrance facade, five-armed stars, the Seal of Solomon, and the inscription 'Muhammad' within a niche have been engraved. Additionally, in accordance with Seljuk tradition, two lion figures, each with the tail resembling the head of a dragon, symbolizing power, are depicted. Presently, it is utilized as a commercial center, housing cafeterias on the ground and upper floors.

In this study, the historical significance of the Çorapçı Inn in Sivas has been examined. Information regarding the historical background of the inn, its architectural and decorative elements, its current state, and artistic endeavors undertaken has been provided. Additionally, the miniature structure of the Sivas Taşhan (Behram Pasha Inn) located in the Mini Sivas open-air museum has been introduced, detailing the materials used, techniques applied in its construction, and the procedural steps involved.

Keywords: Sivas Taşhan (Behram Paşa Hanı), Miniature City, Cultural Memory

KÜLTÜREL BELLEK AKTARIMI BAĞLAMINDA; SİVAS TAŞHAN (BEHRAM PAŞA HANI) VE MİNYATÜR YAPISININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Hülya KAYNAR ¹& Öğr.Gör. Serdar KORKMAZ²

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Mimarlık, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Grafik Bölümü, Sivas/ Türkiye, hkaynar@cumhuriyet.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-9442-6162/

² Öğretim Görevlisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, El Sanatları Bölümü, Sivas/TÜRKİYE, serdarkorkmaz@cumhuriyet.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-3808-5084

ÖZET

Halk arasında “Taşhan” olarak da bilinen Behram Paşa Hanı, Osmanlı döneminde Sivas’ta ticaretle ilgili faaliyetlerin yapıldığı, Mundar Irmak kenarında ve şehir surlarının yanında yer almaktadır. 19. yüzyılın ikinci yarısında kesme taştan yapılmış olup açık avlulu ve iki katlıdır. Dikdörtgen planlı olan yapı, doğu, güney ve kuzey cephelerinde demir kanatlı ve yuvarlak kemerli üç girişe sahiptir. Şehir dışına güneyden gelenlerin karşılaştığı ilk konaktır. Giriş cephesinde beş kollu yıldızlar, Mühr-i Süleyman ve makili pano içine "Muhammed" yazısı işlenmiştir. Ayrıca Selçuklu geleneğinde gücün sembolü olarak görülen, birinin kuyruğu ejder başı şeklinde olan iki aslan figürüne yer verilmiştir. Halen iş merkezi olarak kullanılmakta olup giriş ve üst katlarında kafeteryalar bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Sivas’ta tarihi değeri bulunan Çorapçı hanı incelenmiştir. Hanın tarihi geçmişi, mimari ve süsleme unsurları, günümüzdeki durumu ve yapılan sanat çalışmaları hakkında bilgiler verilerek, Sivas Taşhan (Behram Paşa Hanı)’nın Mini Sivas açık hava müzesinde bulunan minyatür yapısı tanıtılarak, malzeme, yapılışında uygulanan teknik ve işlem basamakları anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sivas Taşhan (Behram Paşa Hanı), Minyatür Şehir, Kültürel Bellek

INVESTIGATION OF SIVAS TAŞHAN (BEHRAM PASHA INN) AND ITS MINIATURE STRUCTURE IN THE CONTEXT OF CULTURAL MEMORY TRANSFER

SUMMARY

The Behram Pasha Inn, also known colloquially as 'Taşhan' among locals, was a place of commercial activities in Sivas during the Ottoman era. It is situated alongside the Mundar River and adjacent to the city walls. Constructed in the second half of the 19th century using cut stone, the inn features an open courtyard and two floors. Its rectangular layout includes three entrances with iron-winged and round-arched portals on the east, south, and north facades. It served as the first lodge encountered by those arriving from the south of the city. On the entrance facade, five-armed stars, the Seal of Solomon, and the inscription 'Muhammad' within a niche have been engraved. Additionally, in accordance with Seljuk tradition, two lion figures, each with the tail resembling the head of a dragon, symbolizing power, are depicted. Presently, it is utilized as a commercial center, housing cafeterias on the ground and upper floors.

In this study, the historical significance of the Çorapçı Inn in Sivas has been examined. Information regarding the historical background of the inn, its architectural and decorative elements, its current state, and artistic endeavors undertaken has been provided. Additionally, the miniature structure of the Sivas Taşhan (Behram Pasha Inn) located in the Mini Sivas open-air museum has been introduced, detailing the materials used, techniques applied in its construction, and the procedural steps involved.

Keywords: Sivas Taşhan (Behram Paşa Hanı), Miniature City, Cultural Memory

AYDIN SANCAĞINDA İTALYAN İŞGALİ HAKKINDA BAZI NOTLAR

Prof. Dr. MEVLÜT ÇELEBİ¹

Özet

19. yüzyılda Avrupa’da ortaya çıkan milliyetçi hareketler, yeni devletlerin doğmasına yol açtı. İmparatorluklara karşı verilen bağımsızlık savaşları sonucu kurulan milli devletler, kısa bir süre sonra yayılmacı hedefler gütmeye başladılar. İtalya da bu devletlerden birisidir. Avrupa’nın büyük devletleri arasına en son giren İtalya da Osmanlı Devleti topraklarını hedef coğrafya olarak belirledi. Bunun ilk uygulaması olarak fazla zorluk çekmeden Trablusgarp’a yerleştikten sonra gözünü Batı Anadolu bölgesine dikti. İtalya’nın I. Dünya Savaşı’na girmesinde bu bölgeye yerleşme isteği de etkili oldu. İngiltere ve Fransa ile imzaladığı gizli antlaşmalarla Antalya’dan İzmir’e kadar geniş bir bölgenin kendisine vaat edilmesini sağladı. I. Dünya Savaşı sonunda verilen pek çok söz gibi İtalyanlara yapılan vaatler de göz ardı edildi. Savaştan sonra Paris’te toplanan barış konferansında adeta mağlup muamelesi gören İtalyanlar, Müttefiklerinden bağımsız bir Türkiye siyaseti izlediler. Bir yandan Türklerle ilişkilerini geliştirdiler öte yandan da gizli antlaşmalarla kendilerine vat edilen Anadolu topraklarında işgale hazırlık mahiyetinde faaliyetlerde bulundular.

Bu siyasetin uzantısı olarak 28 Mart 1919’da Antalya ile başlayan işgal hareketine giriştiler. İtalyan işgalleri, 1919’da Aydın Sancağı’na bağlı olan Söke ve Çine’yi de içine alacak şekilde genişledi. İtalyanlar buralarda da genel işgal siyasetlerini takip ederek, Türklerin dostluk, güven ve kalplerini kazanmaya çalıştılar. Böylece işgal bölgelerini en azından yarı sömürge haline getirmek, bu olmazsa mümkün olduğunca uzun süre işgal bölgesinin zenginliklerinden faydalanmak istediler. Ancak Anadolu’da Mustafa Kemal paşa liderliğinde başlayan ve “Tam Bağımsızlık” anlayışıyla verilen Milli Mücadele hareketi aynı zamanda İtalya’ya karşı da yürütülmekteydi. Bu savaşın başarıya ulaşması İtalyanlar üzerinde de caydırıcı oldu ve İtalyanlar, işgal bölgelerini boşalttılar.

Anahtar Kelimeler: İtalya ve Anadolu, Anadolu’da İtalyan İşgali, Milli Mücadele.

¹ Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü İzmir. E-Posta: mevlutcelebi@yahoo.com
ORCID: 0000-0001-8244-661X

I. DÜNYA SAVAŞI VE İTALYA: HEDEFLER, SORUNLAR, SONUÇLAR

Prof. Dr. MEVLÜT ÇELEBİ¹

Özet

Dünya tarihinin o güne kadar gördüğü en geniş katılımlı savaş olan I. Dünya Savaşı'na giren her ülkenin kendine göre beklentileri vardı. İtalya da savaşa girerken; Adriyatik'ten Afrika'ya, Doğu Akdeniz'den Osmanlı Devleti topraklarına kadar geniş bir coğrafyada büyük hedefler tespit etti. Daha savaş başlamadan Avrupa devletleri arasındaki bloklaşma hareketinde İtalya esnek bir tavır sergiledi. 1882'de Almanya ve Avusturya-Macaristan ile Üçlü İttifak'ın kurucusu olmasına rağmen, savaş başlayınca tarafsızlığını ilan ederek, savaşın seyrine göre tercihte bulunmayı planladı. Savaştan önce tespit ettiği büyük hedeflere kendi gücüyle ulaşamayacağını farkında olan İtalya, nihayet tercihini İngiltere ve Fransa yanında savaşa girmek şeklinde yaptı. İtalya ile İngiltere ve Fransa ile 26 Nisan 1915'te imzaladığı gizli Londra Antlaşması ile savaşa girmeyi kabul eden İtalya, Adriyatik ve Osmanlı topraklarında geniş bir bölgenin, savaş sonunda kendisine vaat edilmesini sağladı.

Rusya'da iktidara gelen Bolşevikler, İtilaf Devletleri arasında imzalanan gizli antlaşmaları dünya kamuoyuna ilan ederek bunların gizlilik vasıflarını ortadan kaldırdılar. Bu, İngiltere ve Fransa'nın İtalya'ya verdikleri sözleri görmezden gelmelerine fırsat verdi. Savaşta yapılan büyük fedakârlıklar İtalya'nın ekonomik ve sosyal yapısında ciddi sorunlar yarattı. Onca özveriye rağmen savaş sonunda İtalya, ne Adriyatik'te ne de İzmir'in de kendilerine vaat edildiği Anadolu'da hiçbir şey elde edemediler. Bunun yarattığı hayal kırıklığı bir yana İtalya büyük bir sosyal ve iktisadi buhranla karşı karşıya kaldı. Siyasi istikrarsızlık, çöken ekonomi ve toplumsal ayrışma İtalyan halkını daha farklı arayışlara yöneltti. Bu arayışın sonucu olarak Faşistler kurtarıcı olarak görüldü. Sonuç olarak İtalya'da, dünyayı yeni bir savaşa götürecek Faşistlerin iktidara gelmesi, I. Dünya Savaşı'nın bir sonucudur.

Anahtar Kelimeler: I. Dünya Savaşı, I. Dünya Savaşı ve İtalya, Faşizm ve İtalya

¹ Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü İzmir. E-Posta: mevlutcelebi@yahoo.com
ORCID: 0000-0001-8244-661X

2187 NUMARALI AMASYA SANCAĞI GÜMÜŞ KAZÂSI NÜFUS DEFTERİNE GÖRE GÜMÜŞ KAZÂSINDA İKAMET EDEN RUM MADENCİLER

Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT¹

Özet

19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde devletin asker ihtiyacını karşılamak ve malî durumunu tespit etmek amacıyla nüfus sayımları yapılmıştır. Bu anlamda ilk genel nüfus sayımı 1831 yılında tamamlanmış ve daha sonra da nüfus yoklamaları şeklinde kayıtlar güncellenmiştir. Bu defterlere, Yeniçeri ocağının kaldırılmasından sonra ordunun durumunu tespit etmek için müslim ve gayrimüslim erkekler yazılmıştır. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri'nde Sivas Eyaleti, Amasya Sancağı, Gümüş kazâsı 2187 numaralı defterde de Gümüş Kazâsı'nda ikamet eden Rum Madencilerin kayıtları bulunmaktadır. H.1262/M. 1846 yılına ait defterde gayrimüslim erkeklerin cizye yükümlülükleri, yaşları, fiziki özellikleri, meslekleri gibi veriler ortaya konmaktadır. Deftere göre Rum madenci reâyâsı Gümüş'te Karaköy mahallesinde seksen iki hane olarak ikamet etmektedir. 100 adet orta (evsat) derecesinde, 119 adet fakir (ednâ) derecesinde alınan cizye vergisi mükellefi bulunmaktadır. Toplam 332 adet erkek nüfus tespit edilmiştir. Bu dönemde Rumlar arasında yaygın kullanılan isimler taşıdıkları görülmektedir. Bu defter özellikle Gümüş madenlerinde çalışan Rum reâyâsının madende hangi işleri yaptıkları ile ilgili bilgi vermesi bakımından önem arz etmektedir. Defter ile ilgili yapılan incelemeler sonucunda madende çalışan Rumların, usta, kalcı, madenci, çakılcı, külekçi gibi işler yaptıkları tespit edilmiştir. Ayrıca burada yaşayan Rumların genel nüfusu, yaş ortalamaları, fiziksel özellikleri ve meslekleri ile ilgili veriler tablo ve grafiklerle ifade edilerek açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nüfus Defterleri, Amasya Sancağı, Gümüş Kazâsı, Gayrimüslim madenciler.

GREEK MINERS RESIDING IN GUMUS DISTRICT ACCORDING TO THE NUMBER 2187 OF THE AMASYA SANJAK GUMUS DISTRICT POPULATION BOOK

Abstract

In the 19th century, population censuses were carried out in the Ottoman Empire in order to meet the state's military needs and to determine its financial situation. In this sense, the first general census was completed in 1831 and then the records were updated in the form of population surveys. Muslim and non-Muslim men were written in these notebooks to determine the situation of the army after the abolition of the Janissary Corps. In the Presidency State Archives, Sivas Province, Amasya Sanjak, GümüŖ District, book numbered 2187 contains the records of the Greek Miners residing in GümüŖ District. In the notebook dated 1846, data such as jizya obligations, ages, physical characteristics and professions of non-Muslim men are revealed. According to the ledger, the Greek mining population resides in eighty-two households in the Karakoy neighborhood in GümüŖ. There are 100 middle (evsat) taxpayers and 119 poor (edna) taxpayers. A total of 332 male populations were identified. It is seen that they had names commonly used among Greeks in this period. This notebook is especially

¹Amasya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi, songul.kurt@amasya.edu.tr., <https://orcid.org/0000-0003-4983-9897>.

important in that it provides information about what work the Greek citizens working in the silver mines did in the mines. As a result of the examination of the notebook, it was determined that the Greeks working in the mines worked as craftsmen, stonemasons, miners, gravel drivers and shovellers. In addition, data regarding the general population, average age, physical characteristics and professions of the Greeks living here are explained in tables and graphs.

Key Words: Population Books, Amasya Sanjak, Gumuş District, Non-Muslim miners.

AMASYA TARİHİNDE DEPREMLER

Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT¹

Özet

Türkiye bulunduğu coğrafi bölge itibari ile aktif fay hatlarının bulunduğu bir yerde yer almaktadır. Asya, Arap, Afrika levhaları içerisinde yer alan ülkemizde farklı yıllarda pek çok büyük deprem yaşanmıştır. Bu çalışmada Kuzey Anadolu Fay hattı üzerinde yer alan Amasya şehrinde tarihte yaşanmış depremlerle ilgili çeşitli tarih kitaplarında ve devlet arşivlerinde yer alan kayıtların incelenmesi amaçlanmıştır. Amasya’da depremler ve meydana getirdiği zararlar ile ilgili kayıtlardan en önemlisi Abdizâde Hüseyin Hüsameddin Efendi’nin Amasya Tarihi adlı eseridir. Bu eserde farklı yıllarda meydana gelen depremlerde yıkılan binalar ile biyografilerini yazdığı şahsiyetler içerisinde deprem nedeniyle hayatını kaybedenlerin bilgisine yer verilmiştir. Devlet arşivleri içerisinde Osmanlı ve Cumhuriyet arşivlerinde yine şehirde yaşanan depremler, deprem sonrasında alınan önlemlerin kayıtları bulunmaktadır. Çalışmanın sonucunda Amasya’da büyük çapta depremlerin meydana geldiği, bu depremlerde cami, mescit, köprü, hamam, türbe, okul gibi binaların yıkıldığı ve deprem nedeniyle hayatını kaybeden kişilerin bulunduğu tespit edilmiştir. Depremlerin ardından şehirde belli bir süre çadırlarda kalındığı, sarsıntıların devam etmesi nedeniyle insanların evlerine giremediği, büyük depremlerin ardından kıtlıklar yaşandığı ve fiyatların yükseldiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Amasya Tarihi, fay.

EARTHQUAKES IN THE HISTORY OF AMASYA

Abstract

Turkey is located in a place where there are active fault lines due to its geographical region. Many major earthquakes have occurred in different years in our country, which is located within the Asian, Arabian and African plates. In this study, it is aimed to examine the records in various history books and state archives about the earthquakes that occurred in the city of Amasya, located on the North Anatolian fault line. The most important record about earthquakes in Amasya and the damages they caused is Abdizâde Hüseyin Hüsameddin Efendi's work titled “Amasya History”. In this work, information about the buildings destroyed in the earthquakes that occurred in different years and the people whose biographies were written, who lost their lives due to the earthquake, is included. Among the state archives, the Ottoman and Republic archives also contain records of the earthquakes that occurred in the city and the measures taken after the earthquake. As a result of the study, it was recorded that large-scale earthquakes occurred in Amasya, and in these earthquakes, buildings such as mosques, masjids, bridges, baths, tombs and schools collapsed and people lost their lives due to the earthquake. It is seen that after the earthquakes, people stayed in tents for a certain period of time in the city, people could not enter their homes due to the continuation of the earthquakes, and after major earthquakes, there were shortages and prices increased.

Key Words: Earthquake, Amasya History, fault.

¹Amasya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi, songul.kurt@amasya.edu.tr., <https://orcid.org/0000-0003-4983-9897>.

YEREL GAZETELERDEKİ HABERLERE GÖRE İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİNDE YAPILAN ZAFER BAYRAMI KUTLAMALARI

Doç. Dr. NERMİN ZAHİDE AYDIN

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilisli Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi,
nzahideaydin@hotmail.com-ORCID ID 0000-0001-7772-6764

ÖZET

Türkiye’de kutlanan bayramlar milli bayramlar ve dini bayramlar olarak ikiye ayrılır. Milli Bayramlar milletin birlik ve beraberlik duygusunu yoğun olarak yaşadığı özel günlerdir. Bu günlerde insanlar dayanışma içindedir ve geçmişi hatırlarlar. Yapılan hataların veya kazanılan zaferlerin değerlendirilmesi yapılır. Geleceğe güvenle bakılır. Zafer Bayramı da bu özel günler arasında yer alan Milli Bayramlar arasındadır. Zafer Bayramı, Mustafa Kemal Atatürk’ün liderliğinde kazanılan zaferin kutlanması amacıyla düzenlenen bir bayramdır. Önce İzmir Yunan işgalinden kurtarılmış, sonra düşman ülke sınırlarının dışına çıkarılmıştır. 30 Ağustos tarihi ülke topraklarının düşman işgalinden kurtulduğu günü temsil eder. Zafer Bayramı ilk kez 1924 yılında Afyon’da Başkumandan Zaferi olarak kutlanmıştır. 1926 yılından itibaren ise Zafer Bayramı olarak kutlanmaya başlanmıştır.

İkinci Dünya Savaşı 1939 yılından başlayarak 1945 yılına kadar süren küresel bir savaştır. Savaşa dönemin büyük devletleri katılmıştır. Türkiye ise savaşa girmek istememiştir. Dönemin Devlet Başkanı İsmet İnönü savaşa girilmemesi konusunda çaba sarf etmiştir. Çünkü yeni kurulan devletin güçlenmesi gerekmektedir. Her ne kadar Türkiye fiilen savaşa katılmamış olsa bile savaşın etkilerini oldukça fazla hissetmiştir. Savaşın genel havası Zafer Bayramı kutlamalarını da etkilemiş, kutlamalarda ordunun ve halkın savaşa hazır olması fikri canlı tutulmuştur. Aynı zamanda Türk Milleti ve ordusu yüceltmeye çalışılmıştır. Zafer Bayramı kutlamalarında Mustafa Kemal Atatürk ve dönemin lideri İsmet İnönü’den de övgüyle bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Milli Bayramlar, Zafer Bayramı, İkinci Dünya Savaşı, Yerel Gazeteler.

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİNDE TÜRKİYE’DE SAĞLIK (1939-1945)

Doç. Dr. NERMİN ZAHİDE AYDIN

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilisli Muallim Rifat Eğitim Fakültesi,
nzahideaydin@hotmail.com ORCID ID. 0000-0001-7772-6467

ÖZET

Osmanlı Devleti’nin tarihi savaşlarla doludur. Sürekli meydana gelen savaşlarda devletin sağlık kurumlarının donanımlı olması, yaralı veya hastalara anında müdahale edilmesi gerekmektedir. Osmanlı Devleti’nin yıkılmasının ardından kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin yöneticilerinin amacı ise barış ortamında devletin güçlenmesini sağlamaktır. Çünkü yeni bir devlet kurulmuştur ve bütün sektörlerin kurulup gelişmesi istenmektedir. Ülke insanının en fazla ihtiyaç duyduğu sektörlerden biri de sağlıkla ilgilidir. Ülkede sağlık kurumlarına ve sağlık personeline ihtiyaç vardır. İkinci Dünya Savaşı’na kadar geçen sürede herhangi bir savaşa girilmeyerek ülkenin kalkınmasına çalışılmış, sağlık sektöründe önemli gelişmeler yaşanmıştır. Fakat İkinci Dünya Savaşı’nın 1939 yılında çıkması, devlet yöneticilerinin daha dikkatli olmasını gerektirmiştir.

Gelişmekte olan Türkiye’nin çözülmesi gereken sorunları devam etmektedir. Dolayısıyla İkinci Dünya Savaşı’na girmek en son düşünülen bir durumdur. Devlet yöneticileri de savaşa girmek istememektedir. Bununla birlikte savaşa girilmemiş olsa bile savaşa girme ihtimaline karşılık hazırlık yapılması, teyakkuz halinde olunması, devletin askeri harcamalarının arttırmıştır. Askeri harcamaların artması ise devletin başta sağlık olmak üzere diğer alanlara yaptığı yatırımlarının azalmasına neden olmuştur. Fakat halkın sağlığının korunması gerekmekte, bu amaca yönelik çalışmalar yapılması beklenmektedir. İkinci Dünya Savaşı’nın devam ettiği 1939 ile 1945 yılları arasında ülkenin farklı yerlerinde sağlıkla ilgili önemli gelişmeler yaşanmıştır. Yeni hastaneler kurulmuş, sağlık personeli sayısının arttırılmasına çalışılmış, alanında uzman sağlık görevlilerinin yetiştirilmesine önem verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İkinci Dünya Savaşı, Türkiye, Sağlık, Sağlık Kurumları.

ASUR TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI'NDA EŞEKLERİN ve SÜRÜCÜLERİN KİRALANMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Burak AKTAŞ¹

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı,
brk.aktasss@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1284-6973>

ÖZET

Asur Ticaret Kolonileri Çağı (M.Ö. 1945-1730), Assurlu tüccarların Anadolu'ya yönelik ticaret faaliyetleriyle karakterize edilen bir dönemi temsil etmektedir. Bu dönem, Assurlu tüccarların Anadolu'ya gelerek ticaret yapmalarıyla başlayan, ticaret faaliyetlerinin büyümesi neticesinde bir dizi ticaret merkezinin kurulduğu, iki bölge arasında kültürel etkileşimlerin yaşandığı ve bu etkileşimlerin sonucunda Anadolu'nun yazı ile tanıştığı önemli bir süreci içermektedir.

Söz konusu dönemin temel unsuru, ticaretin öncüleri olan tüccarlardır. Her dönemde olduğu gibi, ticaret kolonileri çağında da büyük ve küçük tüccarlar, bu ticaret ağının içerisinde faaliyet göstermişlerdir. Gerçekleştirilen ticaret faaliyetleri, içsel olarak bir dizi zorluk ve riski beraberinde getirmiştir. Bu sorunlar arasında güvenlik, maliyet ve rekabet gibi faktörler yer almaktadır. Ticaret kolonileri çağına ait belgeler incelendiğinde görülmektedir ki, büyük ölçekli tüccarlar, kendi kervanlarına ve kendi güvenlik kuvvetlerine sahiptir. Haliyle bahsedilen riskleri daha kolay bertaraf etme imkanı içindedirler. Ancak daha küçük ölçekli tüccarlar, oluşan riskler karşısında ticaret hayatına devam edebilmek için farklı yöntemlere başvurmuşlardır. Maliyet ile ilgili risklerle mücadele etme yöntemlerinin başında ise nakliyat sektörünün lokomotifleri olan eşeklerin muhtemelen kiralınması ve eşek sürücülerinin kiralınması gelmektedir. Eşeklerin ve eşek sürücülerinin kiralınmasından anlaşılacağı üzere, her tüccar kendi nakliye aracına sahip değildir. Ancak bu durum onların ticaret yapmasına engel olmamıştır. Farklı yöntemlere başvurarak ticaret hayatının içinde aktif olarak kalmışlardır.

Bu çalışmada, Asur Ticaret Kolonileri Çağı kapsamında eşeklerin ve eşek sürücülerinin kiralınmasının, tüccarlara sağlamış olduğu faydalar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Kültepe, ticaret, tüccar, kira, kiralama

¹ Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi.

RENTAL OF DONKEYS AND DRIVERS DURING THE ASSYRIAN TRADE COLONIES PERIOD

ABSTRACT

The Age of Assyrian Trade Colonies (1945-1730 BC) represents a period characterized by the trade activities of Assyrian merchants towards Anatolia. This period includes an important process that started with the Assyrian merchants coming to Anatolia and trading, a series of trade centers were established as a result of the growth of trade activities, cultural interactions were experienced between the two regions, and as a result of these interactions, Anatolia was introduced to writing.

The fundamental element of the period in question is the merchants, who were the pioneers of trade. As in every period, in the age of trade colonies, large and small merchants operated in this trade network. The trading activities carried out have inherently brought with them a number of challenges and risks. These issues include factors such as safety, cost, and competition. When the documents of the era of trade colonies are examined, it is seen that large-scale merchants have their own caravans and their own security forces. As a result, they have the opportunity to eliminate the mentioned risks more easily. However, smaller-scale traders have resorted to different methods to continue their trading life in the face of the risks. One of the main methods of combating cost-related risks is the rental of donkeys, which are the locomotives of the transportation sector, and the rental of donkey drivers. As can be seen from the hire of donkeys and donkey drivers, not every trader has his own means of transport. However, this did not prevent them from trading. By resorting to different methods, they have remained active in commercial life and contributed to the continuation of the competitive environment. The rental of donkeys and their drivers has been one of the main factors that have provided this situation.

In this study, the benefits of renting donkeys and donkey drivers within the scope of the Age of Assyrian Trade Colonies will be examined.

Keywords: Assyrian Trade Colonies Period, Kanesh, trading, trader, rent, hire

GİRİŞ

M.Ö. 1975-1725 yıllarını kapsayan dönem, "Asur Ticaret Kolonileri Çağı" olarak adlandırılmaktadır. Bu döneme dair önemli bilgiler, çoğunlukla Kayseri Kültepe'deki arkeolojik kazılarda ortaya çıkan tabletler aracılığıyla elde edilmektedir.² Kültepe haricinde kil tabletlerin bulunduğu diğer önemli ticaret bölgeleri ise Hattuş ve Alişar merkezleri olmuştur.³ Yine de koloni çağının ilk akla gelen merkezi Kültepe olmuştur. Kültepe kazılarında bulunan tabletler, Anadolu tarihindeki ilk yazılı belgeleri temsil etmektedir. Bu belgelerin içeriğinden, Anadolu halkının sosyal yaşantısı, ekonomik durumu, yönetim biçimi ve benzeri pek çok alanla ilgili bilgiler edinilmektedir.⁴ Bu bağlamda, Kültepe tabletleri, Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın tarihsel ve kültürel açıdan zengin bir kaynağını temsil etmektedir. Dönem, Assur şehir devleti tüccarlarının Anadolu'ya yönelik geniş çaplı ticaret faaliyetleriyle başlamıştır. Assur'un stratejik konumu, ana ticaret yolları üzerinde bulunması nedeniyle Orta Anadolu'ya kalay ve tekstil ürünlerinin ihracatını kolaylaştırmış; aynı zamanda altın ve gümüş gibi kıymetli metallerin ithalatına da imkan tanımıştır.⁵

Assurlular, Anadolu'da geniş ticaret ağları kurarak yerel krallıkların yanında ticaret merkezleri oluşturmuşlardır. Bu ticaret merkezlerine atanan yöneticiler, Assurlu tüccarların çıkarlarını korumak ve yerel krallıklarla olası sorunları çözmek için çaba gösterirken, aynı zamanda tüccarların elde ettikleri gelirin devamlılığını sağlamaktadır. *Kârum* organizasyonu, büyük ticaret merkezlerinin yönetimi ve bölgedeki yerel krallıklarla iletişimi sağlayan kuruluşlar olarak faaliyet göstermiştir. Ayrıca, Anadolu'daki diğer *kârum*'larla bağlantılı olduğu düşünülen Kültepe/Kaniş *karum* merkezi, Asur Devleti ile diğer *kârum*'lar ve *wabartum*'lar arasındaki iletişimi sağlayan bir merkezdir. *Kârum*'lardaki yönetim birimi, Assurlu tüccarları kaydederek, malların depolanmasını sağlayarak belirli bir ücret karşılığında hizmet verir. Ayrıca bazı durumlarda vergi toplar ve tüccarlar arasındaki anlaşmazlıkları çözümlenmeye çalışırdı. Bu sayede tüccarların işlemleri resmi bir nitelik kazanmış olmaktadır. Bu bağlamda, *kârum* ve *wabartum* adını taşıyan ticaret merkezleri, zamanla resmi bir kurum özelliği kazanmıştır.⁶

Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Mezopotamya ve Anadolu tarihinde önemli bir yere sahiptir. Yapılan ticaret, kültür etkileşimini ve aktarımını da beraberinde getirmiştir. Bu çalışmada, çağın lokomotifleri olan tüccarlar irdelenirken; onların hangi yollarla Anadolu'ya geldikleri, kullanılan taşıma yöntemlerinden bahsedilecek, ardından araba sürücülerinin kiralama gereksinimleri incelenecektir ve sürücülerle birlikte "yük eşekleri de kiralatabiliyor muydu?"

² Şerife Koçyiğit, Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda Kraliçelerin Yönetimdeki Rolü (M.Ö. 1975- 1725), **Uluslararası Beşerî Bilimler ve Eğitim Dergisi**, Cilt 5, Sayı 11, 2019, 525-526.

³ Adem Işık, Anadolu'da Asur Ticaret Kolonileri Çağı, **Mavi Atlas**, Cilt 8, Sayı 1, 2020, 13.

⁴ Özlem Sir Gavaz, Hitit Öncesi Anadolu'nun Siyasi Durumuna Genel Bir Bakış, **Çorum Kültür Sanat Bilim, Sanat, Tarih ve Turizm Dergisi**, Sayı 15, 2014, 43.

⁵ Cécile Michel, The Old Assyrian Trade in the light of Recent Kültepe Archives, **Journal of the Canadian Society for Mesopotamian Studies**, Sayı 3, 2008, 71.

⁶ Hakan Erkuş, Arif Gümüş, Asur Ticaret Kolonileri Döneminde *Kârum* Dairesinin Hesaplaşma Kayıtlarına Etkisi, **İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 8, Sayı 2, 2019, 423-427.

sorusuna cevap aranacaktır. Sonuç bölümünde ise kiralamanın koloni çağına etkileri incelenecektir.

Kervan Güzergahları

Assur'dan çıkan kervanlar Dicle Nehri boyunca kuzey yönünde ilerlemekteydi.⁷ Oradan Qattara, Razama ve Apum kasabalarına uğramaktaydı. Ardından Elahhut ve Nihriya ve Hahhum merkezlerini takip ettikten sonra Anadolu'ya ulaşmaktaydı.⁸ Anadolu'ya giren kervanlar farklı güzergâhlar izleyerek ticaret merkezlerine uğramaktadırlar. Bu ticaretin asıl amacı Kaniş merkezine ulaşmaktan geçmektedir. Bütün merkezlerin içerisinde en büyük ticaret hacmi Kaniş merkezinde toplanmaktadır.⁹ Kervanların seyahati sırasında yol üzerinde bulunan yerel krallıkların prensleri, kervanlara ücret karşılığında koruma hizmeti vermekteydi. Böylece ticaret güzergâhların güvenliği sağlanmış, daha fazla tüccarın Anadolu'ya gelmesi sağlanmıştır.¹⁰

Taşıma Yöntemleri

Tüccarlar genellikle mallarını eşekler aracılığıyla taşımaktaydı. Yaklaşık olarak 6 ile 10¹¹ haftalık bir süreci kapsayan ticaret sürecinde, uzun yola dayanıklı, patika ve sert yamaçları aşabilen kara eşekler tercih edilmekteydi.¹² Eşekler için eşek sürücüleri ve koşumcular (*sa-ri-dim*) kiralanmaktaydı. *Sa-ri-dim* ya da *saradum* kelimesi koşumcu, rehber, sürücü ya da yükleyici gibi farklı anlamlarda kullanılmaktadır.¹³ Bağımsız olarak yola çıkan bu kervanlar yolda birleşerek kolektif bir yapı sergileyerek konvoy oluşturmuşlardır.¹⁴ Bu durum tıpkı Anadolu'da bulunan yerel krallıkların güvenlik ücreti talep etmesine benzemektedir. Küçük tüccarların güvenlik risklerini en aza indirmek için uyguladığı yöntemlerden bir diğeridir.

Sürücülerin Kiralanması

Ticaret kayıtları incelendiğinde, Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda sürücülerin kiralanması örnekleri görülmektedir. Assurlu tüccarlar kurdukları şirketlerle ticaret yapmaktaydılar. Kurulan şirketlerin büyük bir kısmı ise aile şirketleri¹⁵ olmuştur. Şirketleşen ve büyüyen tüccarlar kendi bünyesinde çalışanlarını barındırırken daha küçük ölçekli tüccarların böyle bir imkânı bulunmamaktadır.¹⁶ Bu noktada tüccarların sürücüleri kiralama yoluna gitmesi,

⁷ Işık, 15.

⁸ Michel, 75.

⁹ Işık, 15.

¹⁰ Jak Yakar, *Anadolu'nun Etnoarkeolojisi : Tunç ve Demir Çağlarında Kırsal Kesimin Sosyo-Ekonomik Yapısı*, çev. Selen Hırçın Riegel, İstanbul: Homer Kitabevi, 2007, 38.

¹¹ Gojko Barjamovic, *A Historical Geography of Anatolia in the Old Assyrian Colony Period*, Museum Tusulanum Press, Copenhagen: 2011, 15.

¹² Klaas Roelof Veenhof, *Aspekts of old Assyrian Trade and its Terminology*, Leiden London, 1972, 45.

¹³ Emin Bilgiç, Sebahattin Bayram, *Ankara Kültepe Tabletleri II*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1995, 27-28.

¹⁴ Işık, 14-15.

¹⁵ Hüseyin Üreten, Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda Kadın, *Tarih ve Gelecek Dergisi*, Cilt 3, Sayı 3, 2017, 351.

¹⁶ Hasan Ali Şahin, *Anadolu'da Asur Ticaret Kolonileri Devri (M.Ö. 1975- 1725), Kayseri: E.Ü. Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları, 2004, 1.*

ticaretini sürdürmesi için bir ihtiyaçtır. Bu bağlamda döneme ait kiralama metinleri incelenecektir.

AKT I¹⁷ No:6 numaralı tablette *nishâtum* ve *šaddu'atum*¹⁸ vergisine ait bir metin bulunmaktadır. Metinde *nishâtum* ve *šaddu'atum* vergileri peşi sıra kullanılmaktadır. *nishâtum*'un malların içerisine önceden yerleştirildiği ve *šaddu'atum*'un sonradan ilave edildiği bilgisi, sehemın içerisindeki her bir tüccarın payının açıklandığı cümlede atlanmadan yazılmaktadır. Burada *nishâtum* vergisinin “malların içerisine önceden yerleştirildi” ifadesinden, *nishâtum* ve *šaddu'atum* vergilerinin Anadolu'daki yerel yönetim birimlerine ödenecek vergiler ve bununla birlikte sehemde kiralanan sürücülerin ve hayvanların ücretinin de bu vergi kalemlerinin içerisine yerleştirilmiş olma ihtimali yüksektir. Bu noktada ayrılması gereken bir husus vardır. Bir sürücünün kirası bir vergi çeşidi değildir. Ancak Kültepe tabletleri sonuç itibarıyla birer ticari kayıt olduğundan bu iki vergi kalemi içerisine kaydedilmiş diğer harcamalar içerisinde olma olasılığı yüksektir. Ticari kayıtların içerik bakımından ele alınma biçimleri farklıdır.

AKT II¹⁹ No:39 numaralı tablette *šaddu'atum* vergisine ait başka bir kayıt bulunmaktadır. Uşur-şa-İstar ve İrma-Aşşur'un, Puzur-ili'ye yazdığı mektup, kendilerine ulaştırılan bakır miktarının nasıl yönetilmesi gerektiğine dair bilgiler içermektedir. Mektubun devamında, *kârum* dairesinin bakırı kendi içinde güvence altına almasından, bakırı getiren Zuzuwa'ya (muhtemelen bir sürücü-yükleyici) gerekli ödemelerin yapılmasından, ve *šaddu'atum* vergisinin ödenmesi gerektiğinden bahsedilmektedir. Bu bağlamda, *šaddu'atum* vergisini alan kurumun *kârum* dairesi olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, metin Zuzuwa'yı "bakırı getiren" olarak adlandırması, bu kişinin muhtemelen bir eşek sürücüsü-yükleyici veya belirli bir emanetçi rolünde olduğu sonucu çıkarılabilmektedir.²⁰ Ayrıca bu ticari metin AKT I No:6'daki ticari metinle kıyaslandığında, daha açık harcama hayıtları içermektedir.

AKT I No:6 ve AKT II No:39 numaralı tabletlerde sürücü kelimesi geçmemektedir. Ancak içerisinde direkt “sürücü, yükleyici” kelimeleri geçen tabletler de mevcuttur. AKT I No:23 numaralı tablet bu örneklerden birisidir:

“(1-3) Aşşur-imittî ve Enna-Bêlum, İmdi-ilum'a şöyle söyle derler: (4-5) 15 mina gümüştü Kurara bana getirdi. (5-7) 2 bilat kalay 14'er šeqel'lik (miktarı 1 šeqel gümüştən) 8 1/2 mina 4 šeqel gümüşe mal oldu. (8-10) 26 mina serbest kalay 13'er šeqel'lik (miktarı 1 šeqel gümüştən) 2 mina gümüşe mal oldu. (11-13) İçinden 16 mina kalayı Usânum'un hissesi için

¹⁷ Ankara Kültepe Tabletleri I

¹⁸ *šaddu'atum*, “hak, haraç” anlamına gelen bir kelimedir. *nishâtum*, bir tür vergi ya da bedel anlamına gelen kelimedir. Detaylı bilgi için bk. Emin Bilgiç, Hüseyin Sever, Cahit Günbattı, Ankara Kültepe Tabletleri I, **Türk Tarih Kurumu Yayınları Basımevi**, Ankara, 1990, 21-25.

¹⁹ Ankara Kültepe Tabletleri II

²⁰ Bilgiç, Bayram, 24-25.

verdik. (13-16) 10 mina kalayı büyük paketin içine ilâve ettik ve 2 bilat 10 mina kalay bizim mührümüz (altındadır). (18-20) 32 kutânüm kumaşını sargı bezi ile berâber 3 mina gümüş mal oldu. (21-22) 2 kara eşek 2/3 mina gümüş mal oldu. (23-27) Maliyet hesâbı için 15 1/2 şeqel ek harcamalar, 17 şeqel sürücü ücreti (yanında), 7 1/2 şeqel ihraç vergisi, [1]6 şeqel eşeğe âit eşyâyı, (28-29) bütün bunları sana Usânüm getiriyor.”²¹

İmdî-ilum'a gönderilen mektup, Aşşur-imittî ve Enna-Bêlum tarafından kaleme alınmıştır. İlk bölümde, 146 mina'lık kalayın maliyeti ve sevkiyatının detayları, bu kalayın seyahat sırasında nasıl harcanacağına dair bilgiler içermektedir. Ayrıca, kutânüm kumaşlarıyla eşeklerin ve bunlara ait eşyaların ihracat vergisi ile diğer malzemelerin nakli ve teslimatı konusunda oldukça açık bir ifade kullanılmıştır. Eşyaların taşınması sırasında görev alacak sürücü için belirlenen ücret ise 17 şeqel olarak belirtilmiştir. Bu ifadeden, sürücü ücretinin kiralanmış olduğu anlaşılmaktadır.

AKT II No:14 numaralı tablet metninde karşımıza “sarâdum” kökünden türeyen “sa-ra-dim” kelimesi çıkmaktadır. Bu kelime “sürücü, yükleyici” anlamlarına gelmektedir. Veenhof bu kelimeyi “paketleyici”²² olarak tanımlamıştır. Metnin 6. ve 8. satır aralığında eşeklerin ve sürücünün yiyecek masrafı olarak belirtilmiştir.²³ “Sarâdum” veya sa-ri-dim teriminin bir mesleği temsil ettiği, AKT I No:23-24²⁴ numaralı tabletlerde geçen “sürücünün bedeli” ifadesiyle açıkça ifade edilmiştir. Bu durumun yanı sıra, sürücüleri kiralayan tüccarların, sürücülerin yol boyunca yaptığı harcamaları da karşıladığı ve kiralama şartlarının yaşandığı gözlemlenmektedir. Ayrıca, metinde bahsedilen eşeklerin sürücülerin mülkiyetinde olup olmadığı, tüccarlara ait olup olmadığı veya ayrıca kiralanabilir olup olmadığı konusunda net bilgiler verilmemiştir. Metinlerde dikkat çeken bir diğer ifade, araba sürücüsü-yükleyicisi mesleğine ait olan “kaşşârum” ya da “qaşşârum” kelimesidir. K.R Veenrofa göre bu kelime, “eşek sürücüsü” ya da kervanlarla seyahat etmek için kendisini kiralayan kişi, anlamına gelmektedir.²⁵

AKT II No:27 numaralı tablette İlibrat-bâni adlı kişiye ait olan mektup, “kaşşârum” tabiri kullanılmaktadır. İlibrat-bâni'nin belirtilmeyen ancak başlangıçta adı geçen Sâssia, Uşur-şa-

²¹ Cahit, Sever, Günbattı, 42-43.

²² Klaas Roelof Veenhof, Eidem Jesper Mesopotamia: The Old Assyrian Period, **Zurich Open Repository and Archive**, 2008, 130.

²³ Bilgiç, Bayram, 27-28.

²⁴ Bilgiç, Sever, Günbattı, 42-44.

²⁵ Veenhof, Jesper, 105.

İstar ve Hanana'dan Uşur-ša-İstar'a hitap etmesiyle, Uşur-ša-İstar'ın muhtemel muhatap olduğu bir metni temsil etmektedir. Metin, İlibrat-bâni'nin önceden bıraktığı 15 ūşel kub/puršinnu altını ve 7 ūşel normal altını Uşur-ša-İstar'a geri bıraktığını belirterek başlamaktadır. Uşur-ša-İstar, kendisine bırakılan altını gümüş olarak değerlendirdiğini ifade etmektedir. Ardından, paylaştığı kişiler arasında, Puzur-Aššur adında birisinin "*kaššârum'u*" olan Aššur-imittî'ye 15 ūşel tasfiye edilmiş gümüş ve 10 mina kaliteli bakırı göndermek üzere teslim ettiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, "*kaššârum*" kelimesinin "eşek yükleyicisi ve sürücüsü" anlamında kullanıldığı belirtilmektedir. Ancak Aššur-imittî'nin kendi hesabına mı çalışan, yoksa Puzur-Aššur adına mı çalışan bir sürücü olduğu konusunda bilgi sağlanmamıştır.²⁶

Kiralanan sürücülerin veya yükleyicilerin yanında kiralanan arabaların da olduğu görülmektedir. Kültepe Tabletleri X 28A ve X 28B numaralı tabletlerde; İki Anadolu yerlisi olan Niwašu ve Arawarhumena, Peruwa adlı kişiden 4 1/2 ūşel gümüş ve 3 ahşap araba almıştır veya kiralamıştır. Ahşap arabaları işleri biter bitmez, gümüşü ise bağ bozumundan sonra ödeyeceklerini bildirmişlerdir. Bu iki adamın ailelerinden güvenilir olan kişiler ahşap arabalar ve gümüşler için kefil olarak tutulmuştur. Metnin içinde geçen "*ani-ma*" sözü ile yapılacak işin hemen bitiminde arabaların teslim edileceği bellidir. Öyleyse bahsi geçen 3 ahşap arabanın kiralanmış olma ihtimali daha yüksektir. Bu haliyle Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda sürücülerin ve yükleyicilerin yanında arabaların da kiralandığına dair bir örnek görülmektedir.²⁷

Örnek verilen tablet metinlerinden anlaşılacağı üzere, koloni çağında sürücü kiralamak uygulanan bir yöntemdir. En son verilen arabaların kiralınması örneğinden de tekrardan anlaşılmaktadır ki, bu devirde bütün tüccarların kendine ait bir arabası ve kendine ait bir sürücüsü olmamaktadır. Ancak bu tüccarların ticaret yapmasına engel olmamıştır. Kiralama yoluyla dönemin tüccarları aktif ticaret hayatındaki yerini almışlardır.

Koloni Çağında Eşekler Kiralanıyor muydu?

Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda eşeklerin kiralınması durumu karmaşık bir konu başlığıdır. Yakın Doğu'da eşek kullanımını, modern gelişmekte olan bölgelerdeki eşek kullanımıyla çelişen bir profil ortaya çıkarmaktadır. Bu durum, arkeolojik olarak insanlar tarafından kullanılan temel lojistik konuların, yani üreme, tedarik, eğitim, otlatma ve yemleme gibi, tanınmasını zorunlu olarak engeller. Ayrıca çalışan hayvanların yerel ekonomiler üzerindeki etkisini, işgücü düzenlemeleri, kiraya verme ve ödünç verme gibi süreçler aracılığıyla ve kısa mesafe taşımacılık işinin merkezi katkısını içermektedir.²⁸

Eski Mezopotamya metinlerinde eşeklerin kullanımları oldukça yaygın bir durumdur. Bir yazıda, yaklaşık olarak yüz adet eşeğin kaydedildiği belirtilmekte olup, bu eşekler seçkin bir kervanın parçası olduğu belirtilmiştir. Kervan içinde yer alan iki farklı tür, *kibsum* ve *upqum* olarak adlandırılmıştır. Bu türler, görünüşe göre bir arada seyahat etmektedir. Ayrıca, hesapların kapatılması, matematiksel hesaplamaların yapılması, bireylerin tanımlanması,

²⁶ Bilgiç Bayram, 52-53.

²⁷ Cahit Günbattı, **Kültepe Tabletleri X**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2016, 65-67.

²⁸ Laerke Recht, Cristina Tsouparopoulou, Fierce lions, Angry Mice and Fat-Tailed Sheep Animal Encounters in the Ancient Near East, McDonald Institute Conversations, 2021, 250.

iletişim kanalları ve tanıklar hakkında detaylı notlara sahip olmak gereklidir. Bu bağlamda, özellikle yazılı ifade olarak sunulacak olan ifadeler için bir dizi taslak da mevcuttur.²⁹

Eşeklerin kiralanması, ödünç verilmesi ve paylaşılmasının, eşek kullanım endüstrisinin merkezi bir parçası olduğunu desteklemekte; geniş kullanımı mümkün kılarak zenginliğin getirdiği eşitsizlikleri aşmayı sağlamaktadır. İkinci binyılın başlarına ait Kaniş metinlerinde, Anadolu ile Assur Devleti arasındaki kervan ticaretiyle ilgili olarak eşeklerin kiraya verilmesi konusunda Dercksen, belirli bir rota üzerinde eşeklerin kiralanması için yerel işletmelerin kurulmuş olabileceğini, bazen bir sürücü ile birlikte hayvanları bir sonraki kasabada geri almak üzere bir yapılanla içerisinde gidilmiş olabileceğini önermektedir.³⁰

Mısır'daki M.Ö. ikinci binyıl Deir el-Medina metni, eşeklerin geçici olarak birkaç gün süreyle kiraya verildiğini, sahibin belki de eşiği geceleri evine geri almasını önermektedir. Deir el-Medina'daki çeşitli metinlerinde, oduncuların, su taşıyıcıların, kapı bekçilerinin ve balıkçıların gibi çeşitli meslek gruplarının zaman zaman işçilerden eşek kiraladığını, bazen sadece birkaç gün için ve yüksek ücretlerle kiraladıkları rapor edilmektedir.³¹ Bu durum eşeklerin bu düşük sınıf işçileri tarafından sahip olunacak kadar pahalı olduğunu gösteren bir işaret olarak açıklanabilmektedir.

Hammurabi Kanunları'nın 244. kanun maddesinde “*Bir kimse bir öküz ya da bir eşek kiralarsa ve bir aslan onu otlakta öldürürse zarar sahibine aittir.*”³² sözleri geçmektedir. Babil döneminde eşeklerin kiralandığına dair bir yasa metni görülmektedir.

Verilen örneklerden eşeklerin kiralanabildiğine dair kanıtlar mevcuttur. Ancak yine de bu örneklerin az oluşu, bu durumun nadir rastlanan bir olay olduğu ya da eşek kiralamanın pahalı bir eylem olduğu için az kişinin buna yelteneceği sonucuna varılmaktadır. Asur Ticaret Kolonileri Çağı özelinde ise eşek ile yola çıkmak neredeyse zaruridir. Eşekler bu ticaret döneminin baş unsurları olmuştur. Eşeklerin Assurlu tüccarlar tarafından çayırlardan satın alındığı bilgisi mevcuttur.³³ Ancak daha önce de bahsedildiği gibi her tüccarın kendi arabasını alacak gücü yoktur. Bu durumda kendi eşeklerine de sahip olmama ihtimali yüksektir. Bir başka olgu ise eşek kiralama ücretlerinin daha önce bahsedilen vergi tipleri içerisinde ya da kiralanın sürücü veya yükleyicinin kira ücreti içerisinde değerlendirilmiş ya da başka bir gider kalemi

²⁹ Veenhof, Jesper, 53.

³⁰ Jan Gerrit Dercksen, The Old Assyrian Institutions. Leiden, Nederlands Instituut Voor Het Nabije Oosten, 2004, 264.

³¹ Recht, Tsouparopoulou, 253-254.

³² Tahsin Saygılı, Babil Hukuku ve Hammurabi Kanunları, **Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi**, Cilt 2, Sayı 2, 2015, 6.

³³ Işık, 14.

içerisinde değerlendirilmiş olma ihtimalidir. Eşeklerin kiralınması konusunda herhangi bir kesin yargıya varılmamakla birlikte bulunmuş olan bulgular ve çıkarımlar aktarılmıştır.

Sonuç

Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda ticaretin öncüsü olan tüccarların bu çağa hizmet ederken kullandıkları maliyet riski azaltma ve aktif ticari hayata devam etme isteklerini karşılayan sürücü kiralama konusu incelenmiştir. Bu devirde araba sürücüsü ve arabaların kiralandığına dair bilgiler sunulmuştur. Bununla birlikte arabaların ve sürücülerin lokomotifleri olan eşeklerin de bu kiralama metinlerine girip girmediği konusu farklı bakış açılarıyla değerlendirilmiştir.

Koloni devri boyunca Anadolu ile Assur kenti devamlı ilişki halinde olmuştur. Bir süre sonra Assurlu tüccarlar Anadolu'dan evlenmeye ve burada da bir hayat kurmaya başlamıştır. Elde edilen kültürel gelişmelerin sonucunda Anadolu yazılı devirlere geçmiştir ve yapılan ticaret sayesinde bölgedeki yerel krallıklar güçlü kalabilmiştir.

Genel bir değerlendirmeye, bu çağda kiralama unsurları ticaret hayatının devamı için oldukça önem arz etmiştir. Daha küçük hacme sahip tüccarlar kiralama mekanizması sayesinde, malını yükletebilmiş, malını götüreceği kişiyi bulmuş ticaretin içerisinde kalabilmiştir. Nakliyat malzemelerine ulaşabilen küçük tüccarlar, dönemin yüksek ticari hacimli bir dönem olmasına da katkıda bulunmuşlardır. Yine küçük tüccarların bu sistem içerisinde hayatta kalabilmesi aynı zamanda tekelleşmenin de önüne geçmiştir. Tekelleşmenin olmadığı yerde de serbest piyasa koşulları gereğince ticareti yapılan malların fiyatları en azından bu sebeple bir enflasyona uğramamıştır. Sonuç olarak, Asur Ticaret Kolonileri Çağında kiralanan unsurlar bu dönemin uzun bir süre devam etmesindeki etkenlerden birisi olmuştur.

KAYNAKÇA

Barjamovic, A., *Historical Geography of Anatolia in the Old Assyrian Colony Period*, Museum Tusulanum Press, Copenhagen: 2011.

Bilgiç, E., Bayram, S., *Ankara Kültepe Tabletleri II*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1995.

Bilgiç E., Sever H., Günbattı C., *Ankara Kültepe Tabletleri I*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1990.

Dercksen, J.G., *The Old Assyrian Institutions*. Leiden, Nederlands Instituut Voor Het Nabije Oosten, 2004.

Erkuş, H., Gümüş, A., *Asur Ticaret Kolonileri Döneminde Kārum Dairesinin Hesaplaşma Kayıtlarına Etkisi*, İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 8, 2, 2019.

Gavaz, Ö., *Hitit Öncesi Anadolu'nun Siyasi Durumuna Genel Bir Bakış*, Çorum Kültür Sanat Bilim, Sanat, Tarih ve Turizm Dergisi, 15, 2014.

Günbattı, C., *Kültepe Tabletleri X*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2016.

Işık, A., *Anadolu'da Asur Ticaret Kolonileri Çağı*, Mavi Atlas, 8, 1, 2020.

Koçyiğit, Ş., *Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda Kraliçelerin Yönetimdeki Rolü (M.Ö. 1975-1725)*, Uluslararası Beşerî Bilimler ve Eğitim Dergisi, 5, 11, 2019.

Michel, C., *The Old Assyrian Trade in the light of Recent Kültepe Archive*, Journal of the Canadian Society for Mesopotamian Studies, 3, 2008.

Recht L., Tsouparopoulou C., *Fierce lions, Angry Mice and Fat-Tailed Sheep Animal Encounters in the Ancient Near East*, McDonald Institute Conversations, 2021.

Saygılı T., *Babil Hukuku ve Hammurabi Kanunları*, Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi, 2, 2, 2015.

Şahin, H.A., *Anadolu'da Asur Ticaret Kolonileri Devri (M.Ö. 1975- 1725)*, Kayseri: E.Ü. Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları, 2004.

Üreten H., *Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda Kadın*, Tarih ve Gelecek Dergisi, 3, 3, 2017.

Veenhof, K.R., *Aspekts of old Assyrian Trade and its Terminology*, Leiden London, 1972.

Veenhof, K.R., Jesper E., *Mesopotamia: The Old Assyrian Period*, Zurich Open Repository and Archive, 2008.

Yakar, J., *Anadolu'nun Etnoarkeolojisi : Tunç ve Demir Çağlarında Kırsal Kesimin Sosyo-Ekonomik Yapısı*, çev. Selen Hırçın Riegel, Homer Kitapevi, İstanbul, 2007.

KOMMÜNİST GAZETESİ VE AZERBAJCAN'DAKİ ROLÜ

Doktorant, Fatma Betül AYDEMİR BAŞ

Bakü Devlet Üniversitesi, Tarih Fakültesi, Türk Halkları Tarihi ABD

ORCID NO:0000-0002-3445-8576

ÖZET

Matbuatın en önemli kollarından biri olan gazete yayını, 19. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren dünyadaki en önemli iletişim aracı haline gelmiştir. Yeni fikirlerin, ideolojilerin halka ulaşması için gazete yayını özellikle 1800'lü yılların sonlarına doğru en çok tercih edilen iletişim aracı olmuştur. Aynı zamanda yöneticilerin aldıkları kararların halka ulaştırılması noktasında da önem kazanmıştır. Azerbaycan'da da milli matbuatın başlangıcı sayılan Ekinçi (1875) gazetesiyle birlikte 1900'lü yıllardan itibaren gazete yayınlarında bir patlama yaşanmış, birçok farklı gazete ve dergi yayınlanmıştır. "Ziya", "Keşkül", "Ziya-i Kafkasya" v.b. yayınlar Azerbaycan'da millet fikrinin olgunlaşmaya başladığı dönemlere tesadüf eder. 1906 yılında satirik bir dergi olarak yayınlanmaya başlayan "Molla Nasreddin" sadece Azerbaycan'la kalmamış, geniş Türk coğrafyasına yayılarak kendisine okuyucular bulmuştur. I. Dünya Savaşı ve devamında Çarlık Rusya'nın yıkılmasıyla birlikte Azerbaycan'da 1918-1920 yılları arasında Mehmet Emin Resulzade önderliğinde kurulan Azerbaycan Halk Cumhuriyeti dönemi matbuat açısından farklı ideolojilere sahip gazete ve dergilerin rahat bir şekilde yayınlandığı bir zaman dilimi olmuştur. Böyle bir dönemde yayınlanmaya başlayan Kommunist gazetesi de SSCB'nin kurulmasının ardından Azerbaycan'da Sovyetler Birliği'nin resmi yayın organı haline gelmiştir. İlk sayısı Azerbaycan Bolşevikleri tarafından hükümetten izinsiz olarak 29 Ağustos 1919'da yayınlanmıştır. Azerbaycan'da Sovyet iktidarının kurulmasından sonra 30 Nisan 1920'de Alihaydar Garayev'in editörlüğünde "Kommunist" yasal olarak yayın hayatına başlamış ve 1991'e kadar yayınlanmaya devam etmiştir. SSCB'nin dağılması ve Azerbaycan'ın bağımsızlığını ilan etmesinin ardından gazete adını "Halk" (Xalq) gazetesi olarak değiştirmiş ve günümüzde de yayın hayatına devam etmektedir. Bu araştırmada Kommunist gazetesinin tarihinden bahsedilecek ve kurulduğu tarihten günümüze kadarki değişimi ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Matbuat, Azerbaycan SSC, Kommünist gazetesi, Halk (Xalq) gazetesi

COMMUNIST NEWSPAPER AND ITS ROLE IN AZERBAIJAN

SUMMARY

Newspaper publication, one of the most important branches of the printing press, has become the most important means of communication in the world since the second half of the 19th century. In order for new ideas and ideologies to reach the public, newspaper publication became the most preferred means of communication especially towards the end of the 1800s. At the same time, it has gained importance in terms of conveying the decisions taken by the rulers to the public. With the newspaper Ekinçi (1875), which is considered the beginning of the national press in Azerbaijan, there has been a boom in newspaper publications since the 1900s, and many different newspapers and magazines have been published. Publications such as "Ziya", "Keskül", "Ziya-i Kafkasya" etc. coincide with the periods when the idea of nationhood began to mature in Azerbaijan. In 1906, "Molla Nasreddin", which began to be published as a satirical magazine, was not confined to Azerbaijan, but spread throughout the vast Turkic geography and found readers. With the World War I and the subsequent collapse of Tsarist Russia, the period of the Azerbaijan Democratic Republic, which was established under the leadership of Mehmet Emin Resulzade between 1918-1920 in Azerbaijan, was a period of time when newspapers and magazines with different ideologies were published comfortably in terms of the press. Kommunist newspaper, which started to be published in such a period, became the official organ of the Soviet Union in Azerbaijan after the establishment of the USSR. Its first issue was published on 29 August 1919 by the Azerbaijani Bolsheviks without permission from the government. After the establishment of Soviet power in Azerbaijan, "Kommunist" was legally published on 30 April 1920 under the editorship of Alihaydar Garayev and continued to be published until 1991. After the collapse of the USSR and the declaration of independence of Azerbaijan, the newspaper changed its name to "Xalq" newspaper and continues to be published today. In this study, the history of Kommunist newspaper will be mentioned and its change from the date of its establishment to the present day will be tried to be revealed.

Key Words: Press, Azerbaijan SSR, Kommunist newspaper, Halk (Xalq) newspaper

PERDE GAZELERİNE YANSIYAN TÜRK KÜLTÜRÜ İZLERİ

Dr, MAHMUT DELEN ¹

¹ Bağımsız Araştırmacı, mahmuddelen@hotmail.com - 0000-0002-7332-6971

ÖZET

Karagöz oyunu, başlangıcı tam olarak tespit edilemeyen gölge tiyatrosunun bir örneği sayıldığı için kökeni Uzakdoğu'ya dayandırılan ve milattan önceye kadar uzanan mazisi ile önemli bir sanattır. Göstermeye bağlı bir sanat olmasının yanı sıra Karagöz oyunu metinleri, önemli edebî eserler sayılmaktadır. Söz konusu edebî değer içinde dikkat çeken unsurlardan biri ise perde gazelidir. Karagöz oyunlarında ortaya konan perde gazeli, halkın geleneksel dilini yansıttığı için Türk halk edebiyatı bünyesinde değerlendirilen Karagöz metinlerini klasik Türk edebiyatı sahasında da değerlendirmek gerektiğini düşündürmüştür. Divan edebiyatının en önemli nazım şekillerinden biri olan gazel ürünleri, Karagöz oyununun özellikle giriş kısmı olan mukaddime bölümlerinde yer almıştır. Gazel özellikleri gösterdiği için Karagöz oyununda bulunan perde ile birleştirilerek “perde gazeli” olarak anılan kısım, sanatsal bir değer taşımasının yanında felsefi ve kültürel öğeler de içerir. Araştırmada bu özelliklerinden yola çıkılarak içerik analizi ile perde gazellerinde bulunan kültürel izler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda çeşitli örneklerden hareketle analizler yapılmıştır. Oyunlarda hikmetli sözlerin genellikle Hacivat karakterinin ağzından söylendiği görülmüştür. Kültürel olarak Hacivat'ın perde gazelini okuyan kişi olarak öne çıkarılmasının önemli bir mana içerdiği öne sürülebilir. Zira Hacivat, Karagöz'e nazaran daha kibar ve bilgili bir görüntü vermektedir. Perde gazelinin oyunda her zaman Hacivat'a seslendirilmesi, Türk kültüründe önemli sözün bilge kişiye teslim edilmesi gerektiğine dair inanca işaret ettiği söylenebilir. Perde gazeli, ayrıca dünyanın geçiciliği gibi temellere dayanan tasavvufî izler de içermektedir. Bu özelliği ile de Türk kültür hayatına derin izler bırakan sûfi geleneğin Türk sanat tecrübesinde önemli bir yer tuttuğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca Türk kültüründe övülen ve yerilen davranışlar da perde gazellerinde nasihat eder biçimde yer alır. Bu hususiyetlerin de Türk geleneğindeki nasihat ve ata kültürüne bağlılık gibi özellikleri öne çıkardığı söylenebilir. Araştırma özelinde öne çıkarılan kültürel izlerin yanı sıra etnometodolojik analizin kullanılarak perde gazellerinin tek tek incelenmesinin gizil pek çok bilgiyi gün yüzüne çıkaracağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler : gazel, perde gazeli, gölge oyunu, Karagöz, Türk halk kültürü.

PERDE GAZELLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN AKADEMİK ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr, MAHMUT DELEN ¹

¹ Bağımsız Araştırmacı, mahmuddelen@hotmail.com - 0000-0002-7332-6971

ÖZET

Geleneksel Türk halk tiyatrosunun önemli bir kolunu oluşturan Karagöz oyunu hakkında yapılan çalışmalar, oyunun çok eski dönemlere dayandığını ve köklü bir geçmişinin olduğunu göstermiştir. Karagöz oyununun mukaddime kısmına yer alan perde gazelleri ile ilgili literatüre bakıldığında ise önemine nispeten az sayıda akademik çalışmanın yer aldığı görülmüştür. Bu sebeple araştırmanın amacı, çalışmaların mevcut durumunu ortaya koyarak yeni bilimsel çalışmalara ışık tutmak olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırma kapsamında 17 lisansüstü tez ve 46 makale çalışması incelenmiştir. Perde gazelleri ile ilgili yapılan çalışmaların öncüsü olarak kendisi de bir hayalî olan Ünver Oral'ın çeşitli kitabevlerinde farklı zamanlarda farklı isimlerle baskıları neşredilen kitapları ifade edilmelidir. Alanda yazılan akademik araştırmalara bakıldığında ise Karagöz oyunu ile ilgili kaleme alınan çalışmaların bazılarında bile perde gazelinin anılmadığı söylenebilir. Perde gazelinin yer aldığı çalışmalar içinde ise doğrudan doğruya perde gazeli ile ilgili kaleme alınan yalnızca tek bir tezin olduğu görülmüştür. Literatürdeki perde gazeli ile doğrudan ilgili olan makalelere bakıldığında ise genellikle divan şairlerinin perde gazellerine yaptığı katkılar konu edilmiştir. Makalelerde perde gazeli, genel çerçevede ele alınmış, örnekleri paylaşılmış ve perde gazellerinin tasavvufî yönü öne çıkarılmıştır. Ayrıca güldürü öğelerinin yanı sıra dünyanın gelip geçiciliğinin de bu kısımda işlendiğinin altı çizilmiştir. Çalışmaların genelinde perde gazellerinin XVI. yüzyıla dayandırılması uygun görülmüş, ayrıca literatürde yaygın olarak kullanılan yeni ve eski perde gazeli tabirleri de anılmıştır. Eski perde gazellerinde gazelin biçimsel formunun korunması ve aruz kalıplarına uyulması gibi özelliklerin görüldüğü ifade edilirken 1923 sonrasındaki yeni perde gazellerinde söz konusu gazel formunun bozulduğu, her Karagöz oyununda perde gazelinin bulunmadığı; buna karşın çocuklara özgü perde gazellerinin de oluşturulduğu belirtilmiştir. Bahsedilen hususiyetlerin dışında perde gazelleri ile ilgili önemli divan ve halk edebiyatı araştırmalarının olduğu ve kültürel boyut incelenmesine dayanan çalışmalar olsa da alanda henüz disiplinlerarası çalışmaların yaygınlaşmamış olduğu ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler : gazel, perde gazeli, gölge oyunu, Karagöz.

MİSYON GÖREVLİLERİNİN GÖZÜNDEN TÜRK MİLLİ MÜCADELESİ ve SONRASI: KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ

Doç. Dr. Sezen Karabulut

Pamukkale Üniversitesi, sezenkarabulut35@gmail.com –

<https://orcid.org/0000-0001-5416-8800>

ÖZET

1929 yılında Strasbourg’da *Annales d’Histoire Economique et Sociale* adlı derginin yayımlanmaya başlaması tarihçilik mesleğinde dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Bu derginin etrafında toplanan Lucien Febvre, Marc Bloch, Fernand Braudel, gibi tarihçiler, Annales Tarihçiliği veya Yeni Tarihçilik adı verilecek olan bir tarihçilik akımı oluşturmuşlardır. Annales Ekolü’nün savunduğu yeni tarih anlayışına göre, sadece siyasete yoğunlaşan bir tarih anlayışının değil insanın tüm etkinliklerini ele alan bir tarih yaklaşımının benimsenmesiydi. Bu dönemde Annales tarihçisi Marc Bloch’un, “*Tarihin konusu, doğası gereği insandır*” fikri daha fazla önem kazanmış ve gündeme getirilmiştir. Bu durum tarih yazımında yeni kaynaklara yönelime neden olmuş ve biyografi, otobiyografi, hatıra, gezi notları gibi kaynaklar önem kazanmaya başlamıştır. Sosyal bilimler alanındaki çalışmalar için önem arz eden bu materyalleri kapsayacak çeşitli kavramlar tanımlandığı gibi bu kaynakların kullanımı ve literatürdeki önemi üzerine de tartışmalar başlamıştır. Türkçe literatürde de özyaşamöyküsü türünde yer alan kaynaklar içerisinde karşımıza çoğunlukla hatıralar çıkmaktadır.

Türkçe literatürde hatırat niteliğinde kaynaklara özellikle 20. Yüzyıl başından itibaren sıkça rastlamak mümkündür. Özellikle de savaş dönemlerini anlatan hatıratların sayıları oldukça fazladır. Türk tarihinin en önemli mücadelesi olan Kurtuluş Savaşı’na ait de oldukça hatırat mevcuttur. Türk asker ve bürokratlara ait hatıratların bir kısmının değerlendirmeleri yapılmıştır. Ancak bu çalışma da Sovyet diplomat İvanoviç Aralov’un “Bir Sovyet Diplomatın Türkiye Anıları”, Mihail Frunze’nin “Türkiye Anıları” ve Joseph Grew’in “Amerika’nın İlk Türkiye Büyükelçisinin Anıları” isimli yabancı misyon görevlilerinin anıları incelenip karşılaştırılarak milli mücadeleye yabancı bakışının nasıl olduğu tespit edilerek literatüre katkı sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Millî Mücadele, Özyaşamöyküsü, Hatırat

KADIN ÖZYAŞAMÖYKÜSÜ LİTERATÜRENE KATKI: MAKBULE DİBLAN ve İSVEÇ NOTLARI

Doç. Dr. Sezen Karabulut

Pamukkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,

sezenkarabulut35@gmail.com - <https://orcid.org/0000-0001-5416-8800>

ÖZET

“Kadınların tarihi tarih yazımını değiştirir mi?”¹ sorusunun ilk olarak ne zaman, kim tarafından sorulduğu bilinmese de Türkiye’de kadın tarihinin yazımında önemli bir dönüşüme ortam hazırladığı açıktır. Farklı bir tarih yazımı mümkün müdür? Kadın tarihi çalışmalarının literatüre katkıları neler olacaktır? Kadın tarihi çalışmalarının kaynakları nelerdir? Metodolojisi nasıl olacaktır? Kadın tarihi var mıdır? sorularını da beraberinde getirmiştir.

Uzun yıllar, konusunun siyasi tarihle sınırlı olduğu büyük adamların, komutanların, hükümdarların yaptıklarının öncelendiği geleneksel tarih yazım anlayışı benimsenmiştir. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Annales Okulu’nun tarihin merkezine siyasal tarih yerine insanı alması, gündelik yaşamı merkez alan toplumsal tarih anlayışını benimsemesi, sosyal tarih çalışmalarının olgunlaşmasını ve kadın tarihi, sözlü tarih, işçi tarihi, kültür çalışmaları gibi yeni alanların açılmasını ve göz ardı edilen öznelerin araştırma konusu olmasını ve yeni soruların sorulmasını sağlamıştır. Tarih yazımındaki bu değişim yeni metodolojik yöntemleri ve yeni kaynakları kullanmayı gerekli kılmıştır. Devlet arşivlerinde bulunan resmi arşiv belgeleri zaman zaman sıradan insanların yaşamı ve sosyal tarih çalışmalarında yetersiz kalmıştır. Bu nedenle tarihçilerin yeni kaynaklara yönelimi zorunlu olmuştur. Daha önce tarihsel belge olup olmadıkları yönünde tartışmaların olduğu hatıratlar, gezi yazıları, günlükler, mektuplar, biyografiler, otobiyografiler gibi kaynakların kullanımı gündeme gelmiştir. Bu kaynaklar Türkçe ve yabancı literatürde özyaşamöyküleri, birinci tekil şahıs anlatımı, birinci ağızdan anlatılar, ben-anlatıları, egodocument, self-narrative gibi kavramlar ile tanımlanabilmektedir. Bu tür kaynaklar dönemi, toplumu ve bireyi anlamada bizlere önemli bilgiler verir.

Bu çalışmada da İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu, Türk Kadınları Birliği ve Ulusal Savaş Verem Derneği Kurucu Üyesi, TBMM VIII. Dönem Seyhan Milletvekiliği yapmış olan Makbule Diblan’ın daha önce hiç çalışılmamış olan 13 Aralık 1948-28 Mart 1949 tarihleri arasında Kadın Gazetesi’nde yayınlanan “İsveç Notları” başlıklı çalışma değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Makbule Diblan, Özyaşamöyküsü, Kadın Tarihi

¹ Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Belge Merkezi Vakfı

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN BİLİM POLİTİKASI VE TÜRK MODERNLEŞMESİNE ETKİSİ

Doç. Dr. SERDAR SAYGILI

Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, serdarsaygil@erciyes.edu.tr
ORCID ID 0000-0003-1986-6448

ÖZET

Geçmişten günümüze teknik bilgi, sanatsal bilgi, dini bilgi, felsefi bilgi, bilimsel bilgi gibi birçok bilgi türü insanlığın değişimi ve gelişiminde önemli rol üstlenmiştir. Bu bilgi türlerinden bilimsel bilgi, özellikle on yedinci yüzyıldan itibaren bireyler, toplumlar ve devletler üzerinde belirleyici konuma ulaşmıştır. Bilimsel bilginin potansiyelde sahip olduğu imkânlar sadece toplumsal yaşamı etkilemekte kalmamış, aynı zamanda devletleri de dönüşüme tabi kılmıştır. Yirminci yüzyılda Asya ve Avrupa'da hatta dünyanın birçok coğrafyasında egemenlik kuran Osmanlı Devleti, bilimsel gelişmeyi yakalamakta geç kalmıştır. Modern bilime ulaşmakta zorluk yaşayan devlet bireysel, toplumsal ve kurumsal dönüşümü sağlayamadığı için yıkılmıştır. Yıkılan devletin küllerinden Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının inancıyla yeni Türkiye Cumhuriyeti Devleti doğmuştur. Atatürk, çağın dinamiklerini anlamadığı için yıkılan devletlerin hatalarını analiz ederek temelinde rasyonalizm, pozitivizm ve pragmatizm olan yeni bir kalkınma modeli inşa etmiştir. Bu bakımdan Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin modernleşmesinde belirleyici bir figür kabul edilir. O, sadece askeri ve politik alandaki eylemleriyle değil, aynı zamanda bilim alanındaki yenilikleri ile devletin dönüşümünde belirleyicilik taşımaktadır. Bununla birlikte Atatürk, modern bir toplum inşa etmek için bilimsel ilerlemeyi zorunlu şart olarak görmüştür. Bilimin evrensel ölçütlerine uygun bir biçimde bilim politikalarını benimsemiş, ülkenin modernizasyonunu sağlamak için bilimsel düşüncüyü teşvik etmiştir. Başta eğitim olmak üzere birçok alandan reformlar yaparak bilimin toplumsal zemine yayılmasını ve geniş kitlelere ulaşmasını sağlamıştır. Böylece Atatürk'ün bilim politikası, bilimsel düşünceye ve rasyonel bilgiye dayalı kararlar almayı teşvik ederek toplumun modernleşmesine öncülük etmiştir. İrrasyonel bir toplumdan rasyonel bir topluma geçiş ortam hazırlamıştır. Sonuç olarak, Mustafa Kemal Atatürk'ün bilime atfettiği değer ve bilimin modern Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşundaki rolü ülkenin değişiminde önemli bir kilometre taşı olmuştur

Anahtar Kelimeler: Mustafa Kemal Atatürk, Türk Modernleşmesi, Bilim Politikası, Toplumsal Gelişim

MUSTAFA KEMAL ATATURK'S SCIENCE POLICY AND IMPACT ON TURKISH MODERNIZATION

ABSTRACT

From ancient times to the present world, various types of knowledge such as technical knowledge, artistic knowledge, religious knowledge, philosophical knowledge, and scientific knowledge have played significant roles in humanity's transformation and development. Among these types of knowledge, scientific knowledge, especially since the seventeenth century, has reached a decisive position over individuals, societies, and states. The Ottoman Empire, which once held dominion over vast regions in Asia, Europe, and many parts of the world, lagged in catching up with scientific development. Failing to embrace modern science led to the inability of the state to facilitate individual, societal, and institutional transformation, ultimately resulting in its downfall. From the ashes of this collapsed empire emerged the new Republic of Turkey, founded upon the beliefs of Mustafa Kemal Ataturk and his comrades. Ataturk, by analyzing the mistakes of collapsed states due to their failure to understand the dynamics of the era, constructed a new developmental model rooted in rationalism, positivism, and pragmatism. In this regard, Ataturk is considered a decisive figure in the modernization of the Republic of Turkey. He wielded influence not only through his actions in the military and political spheres but also through innovations in the field of science, contributing significantly to the transformation of the state. Additionally, Ataturk perceived scientific progress as a compulsory requirement to build a modern society. Embracing science policies in line with universal scientific standards, he encouraged scientific thinking to ensure the country's modernization. Implementing reforms, particularly in education, Ataturk facilitated the proliferation of science in society, making it accessible to wider populations. Thus, Ataturk's science policy paved the way for societal modernization by promoting scientific thought and making decisions based on rational knowledge, preparing the ground for the transition from an archaic society to a modern one. In conclusion, Mustafa Kemal Ataturk's esteem for science and its role in the establishment of the modern Republic of Turkey marks a significant milestone in the country's transformation.

Keywords: Mustafa Kemal Ataturk, Turkish Modernization, Science Policy, Social Development

Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu (UNCOK) ve Türkiye'nin Üyeliği

Arş. Gör. Muhammed Cihad Kubat

İnönü Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-3530-4840

ÖZET

2 Eylül 1945 tarihinde II. Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra Japon işgalinde olan Kore'nin geleceği konusunda çeşitli fikirler ortaya atıldı. Japonya ile savaş halinde olan Sovyetler Birliği Kore'nin kuzey bölgelerini hızlı bir şekilde ele geçirmiş, Amerika Birleşik Devletleri tarafından 38. paralelin güney kısmına geçmemesi konusunda bir istek gelince de 38. paraleli geçmemiştir. Böylece Amerika Birleşik Devletleri ordusu Kore Yarımadası'nın 38. paralelin güneyinde kalan bölümünü kontrolü altına almıştır. II. Dünya Savaşı sırasında müttefik devletlerin liderleri Japon işgalinden sonra Kore'nin belirli bir müddet için çeşitli ülkelerin üyelerinden oluşan bir çeşit müteveli heyeti tarafından yönetildikten sonra tam bağımsızlığına kavuşması konusunda hemfikir olmuşlardır. Bu fikrin hayata geçmesi için Kore'de gerçekleşecek özgür seçimleri gözlemlemek amacıyla Birleşmiş Milletler Geçici Kore Komisyonu (UNTCOK) 14 Ekim 1947 tarihinde kurulmuş, ancak Sovyetler Birliği ve Kuzey Kore komisyonu tanımadığını deklare ettiği için yalnızca 1948 yılında Güney Kore'de yapılan seçimi gözlemleyebilmiştir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 12 Aralık 1948 tarihinde alınan 195 numaralı kararıyla ise amacı Kore Yarımadası'ndan yabancı askerlerin çıkarılması ve Kore'nin barışçıl bir yolla birleşmesi olan Birleşmiş Milletler Komisyonu (UNCOK) kurulmuştur. Türkiye de 29 Kasım 1952 tarihinde Dr. Kamil İdil'i Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu üyesi olarak tayin etmiştir. Bu sunumda Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu'nun tarihsel gelişimi ve Türkiye'nin komisyon üyesi olarak faaliyetleri gizliliği kaldırılan arşiv belgeleri ışığında ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu (UNCOK), Türkiye, Kamil İdil.

United Nations Temporary Commission on Korea (UNCOK) and Turkey's Membership

ABSTRACT

On September 2, 1945, following the end of World War II, various ideas were proposed regarding the future of Korea, which was under Japanese occupation. The Soviet Union, engaged in a war with Japan, quickly captured the northern regions of Korea. When the United States requested that the Soviet Union not cross the 38th parallel, the Soviet Union complied. Therefore, the United States Army took control of the southern part of the Korean Peninsula. During World War II, the leaders of the Allied states agreed that after the Japanese occupation period, Korea should regain its independence after being governed for a certain period by a trusteeship model consisting of members from various countries. To realize this idea, the United Nations Temporary Commission on Korea (UNTCOK) was established on October 14, 1947, to oversee the free elections in Korea. However, since the Soviet Union and North Korea did

not recognize the commission, the commission could only observe the election held in South Korea in 1948. Resolution Number 195 of the United Nations General Assembly on December 12, 1948, established the United Nations Commission on Korea (UNCOK). It aimed to remove foreign soldiers from the Korean Peninsula and achieve the peaceful unification of Korea. On November 29, 1952, Turkey appointed Dr. Kamil İdil as a member of the United Nations Temporary Commission on Korea (UNTCOK). This presentation will explore the historical development of the United Nations Temporary Commission on Korea (UNTCOK) and Turkey's activities as a commission member based on declassified archive documents.

Keywords: United Nations Temporary Commission on Korea (UNTCOK), Turkey, Kamil İdil.

Kore Savaşı'nın Başlangıcına Dair Tezler

Arş. Gör. Muhammed Cihad Kubat

İnönü Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-3530-4840

ÖZET

Kore Savaşı 25 Haziran 1950 tarihinde başlayan ve II. Dünya Savaşı sonrası Soğuk Savaş döneminde çıkan ilk uluslararası savaştır. Kore Savaşı'nın çıkmasının ardından, öncelikle savaşa dahil olan ülkelerin resmi askeri tarihleri yazılmış ve ülkeler, savaşla ilgili savlarını ortaya koymuşlardır. Daha sonra, özellikle 1980'li yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nde Kore Savaşı ile ilgili arşiv belgelerinin tasnifinin tamamlanmasıyla birlikte, tarihçiler Kore Savaşı'nı birincil kaynaklara dayanarak ele alma imkanına erişmişlerdir. Özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılması ile birlikte, 1990'lı yıllarda Kore Savaşı ile ilgili Sovyet belgelerinin belirli bir bölümü tarihçilerin kullanımına sunulmuştur. Bundan sonra Çin başta olmak üzere Kore Savaşında muharip olan çeşitli ülkeler arşivlerinin Kore Savaşı ile ilgili bölümlerinin tamamını veya bir kısmını tarihçilerin kullanımına açarak Kore Savaşı'nın birincil kaynaklar ışığında yazılmasına yardımcı olmuşlardır. Bu sunumda, 1980'li yıllardan başlayarak günümüze kadar gelen süreçte, arşiv kaynaklarına dayalı Kore Savaşı tarihyazımı ele alınacaktır. Öncelikle geleneksel akım üzerinde durulacak ve temel savları aktarılacaktır. Daha sonra revizyonist akımın çıkış noktası ve geleneksel akımla ayrıştığı noktalar ele alınacaktır. Son olarak post revizyonist akımın temel savları ve diğer akımlardan ayrıştığı noktalarla ilgili bilgi verilecektir. Bahsi edilen temel akımlar aktarıldıktan sonra Kore Savaşı tarihyazımı topyekûn olarak değerlendirilecek ve her bir akımın güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kore Savaşı, Tarihyazımı, Soğuk Savaş.

Historiography on the Origins of the Korean War

ABSTRACT

The Korean War began on June 25, 1950, and concluded during the aftermath of World War II. It marked the first international conflict in the Cold War era following World War II. Following the outbreak of the Korean War, participating countries crafted official military histories, each presenting its perspective on the conflict. In the 1980s, with the declassification of archival documents related to the Korean War in the United States, historians gained access to primary sources related to the Korean War. The dissolution of the Soviet Union in the 1990s further facilitated historians' access to various Soviet documents regarding the Korean War. Afterward, various countries that participated in the Korean War, notably China, opened up all or part of their archives, aiding historians in constructing a historical narrative based on primary sources. This presentation will discuss the historiography of the Korean War based on archival sources from the 1980s to the present. First, the traditional movement will be emphasized, and its basic arguments will be conveyed. Then, the starting point of the revisionist movement and the points where it differs from the traditional movement will be discussed. Finally, an overview will be

provided of the core arguments of the post-revisionist movement and the distinctions that set it apart from preceding movements. Following the elucidation of these fundamental movements, the historiography of the Korean War will be comprehensively assessed, revealing the strengths and weaknesses inherent in each movement.

Keywords: Korean War, Historiography, Cold War.

BİR TİCARET TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ: İSTİLAHÂT-I TİCARIYYE VE TARİFÂT-I KANUNİYYE

Doç. Dr. AHMET SAİT ÖZKUL¹

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü, saitozkul@sdu.edu.tr - 0000-0001-8858-4685

ÖZET

Bu çalışmada, 19. yüzyıl sonlarında bir ticaret terimleri sözlüğü olan ve Zağralı Ahmed Fehmi tarafından yazılan İstilahât-ı Ticariyye ve Tarîfât-ı Kanuniyye adlı eser incelenmiştir. Eser, 1892 yılında Bursa’da bulunan Matbaa-i Emrî tarafından basılmış ve yayımlanmıştır. Osmanlı’nın son döneminde kullanılan ticaret terimlerini ele alan bu eser, ticaret işlerini yönetmek isteyenlere ilgili ticaret terimleri ve ticaret hukuku noktasında bilgi edinmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Yazar bu amaçla, Ticaret Kânunnâme-i Hümâyunu’nda yer alan deniz ve kara ticaretiyle ilgili kavramların ne anlama geldiklerini araştırmış ve bulgularını pratik kullanıma yönelik olarak bir “ticaret terimleri sözlüğü” halinde yayımlamıştır. Sözlükte yer verilen; bilanço, kollektif şirketi, komandit şirketi, anonim şirketi, hissedarlık şirketi, iade, keşideci, hulûl-u va’de, emir verici ve siparişkâr, hamil, kambiyo rayici, poliçe bedeli, fatura, ciro ve itibar mektubu örnek terimlerdenidir. Bu noktada eserdeki ticaret terimlerinin belirli bir kısmının sadece Osmanlı’nın son döneminde değil, günümüz ticaret terimleri içerisinde de yer aldığı ifade edilebilir. Eserde ticaretle ilgili terimler tanımlanmakla beraber, bazı terimler örneklere yer verilerek açıklanmıştır. Aynı zamanda ilgili terimlerin anlamının yanı sıra nerede ve hangi amaç doğrultusunda kullanıldığı gösterilmektedir.

Çalışma kapsamında söz konusu eserde yer alan ticaret terimlerinin nasıl anlamlandırıldığı ve ağırlıklı olarak hangi terimlere odaklanıldığı üzerinde durularak, ilgili dönem bağlamında işletmecilik tarihi ve işletmecilik eğitimi tarihine yönelik bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İstilahât-ı Ticariyye, Ticaret Sözlüğü, Ticaret Terimleri, İşletmecilik Tarihi

YÜKSEK İKTİSAT VE TİCARET MEKTEBİ YILLIKLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Doç. Dr. AHMET SAİT ÖZKUL¹

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü, saitozkul@sdu.edu.tr - 0000-0001-8858-4685

ÖZET

Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebi, Türkiye'nin ticaret ve sanayisinin gelişmesi ve ilerlemesi ihtiyacı karşısında, özel ve kamu teşebbüslerini sevk ve idare edebilecek, ilmî ve teknik kabiliyeti olan bireyler yetiştirilmesini amaçlayan bir mekteptir. Hamidiye Ticaret Mektebi Âlîsi adıyla 1883 yılında kurulan ve adı dönem dönem değişikliğe uğrayan mektep, 1936 yılı itibariyle Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebi, Ticaret Lisesi ve Orta Ticaret Mektebi olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır. Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebi'ne ait yıllıkların incelenmesi, bu çalışmanın odağında yer almaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Türkiye'deki işletmecilik eğitiminin gelişimini, Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebi'nin 1936, 1937 ve 1939 tarihlerinde yayımlanan yıllıkları üzerinden değerlendirmektir. Literatürde söz konusu mektebin tarihsel gelişimi, eğitim programları, müfredatı ve eğitim kadroları üzerine yapılmış olan birçok araştırma bulunmaktadır. Ancak söz konusu mektebe ait yıllıkların, farklı araştırmalarda kaynak olarak değerlendirilseler de doğrudan doğruya herhangi bir araştırmanın merkezinde yer almadıkları görülmüştür.

Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebi yıllıkları içerisinde, mektebin tarihsel süreçteki değişimi ve dönüşümü, dönemin yöneticileri, eğitim kadroları ve öğrencileriyle ilgili fikir verebilecek nitelikte fotoğraf, tarihsel bilgi, hatıra ve istatistiksel veriler bulunmaktadır. Bu çalışma kapsamındaki yıllıklarda, dönemin işletmecilik eğitimi anlayışının ortaya konulması noktasında, literatüre katkı sağlayacağı düşünülen bulgulara rastlanmıştır. Bu bulgular içerisinde kurumun eğitim kadrosu ve öğrencilerinin bilgi ve tecrübe aktarımı, hikâye anlatımı ve mizahi yaklaşımlarını gösteren birçok paylaşım yer almaktadır. Çalışmanın gerek ilgili dönemin işletmecilik eğitimi anlayışının farklı belgeler üzerinden tespiti, gerekse günümüz işletmecilik eğitimine dair kökleri ve izleri işaret etmesi açısından, işletmecilik eğitimi tarihine ve alan araştırmacılarına katkı sağlayacağı belirtilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebi, İşletmecilik Eğitimi Tarihi, Doküman Analizi, Okul Yıllıkları.

CEM SULTAN'IN II. BEYAZIT İLE OLAN TAHT MÜCADELESİ VE SÜRGÜNLE BİTEN HAZİN SONU

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ, AZİME ALAN

Bartın Üniversitesi, Tarih Anabilim Dalı, azime1983@gmail.com, 0009-0002-0979-9878

ÖZET:

Cem Sultan, Fatih Sultan Mehmet Han'ın en küçük oğludur. On yaşına geldiğinde Kastamonu Sancak beyliğine, ağabeyin ölümü üzerine Karaman Sancak beyliğine getirilmiştir. Küçük yaşından itibaren ilim ve edebiyatla meşgul olmuştur. Fatih Sultan Mehmet'in Gebze'deki ölümü üzerine II. Beyazıt yeniçerilerin desteği ile tahta geçmiş Cem Sultan taht üzerinde hak iddia etse de tüm mücadelelerine rağmen yenilmiş Mısır'a gitmek zorunda kalmış ve orada kaldığı süre zarfında hac vazifesini yerine getirmiştir. Sultan Beyazıt'ın Kudüs'de oturması teklifini kabul etmemiş ve tekrar taht mücadelesine girişen Cem Sultan muvaffak olamayarak Rodos şövalyelerine sığınmıştır. Hristiyan alemi ve papalık Cem Sultan'ı gittikçe güçlenen Osmanlı Devleti'ne karşı kullanabilecekleri bir koz olarak düşünmüşlerdir. İkinci Beyazıt ise Cem Sultan'ın muhafaza edilmeleri şartı ve masrafları karşılığında Cem Sultan'ın sürgün edildiği ülkelerle para karşılığı anlaşmıştır. Fakat Cem Sultan'ı serbest bırakırız tehditleri Avrupa'da fetihlerin duraksamasına sebep olmuştur. Avrupa devletleri Cem Sultan'ı ele geçirmek için birbirleri ile savaşı bile göze almışlardır. Cem Sultan sürgün hayatı bir devletten öbür devlete, bir şatodan öbür şatoya dolaştırılarak geçmiştir. Vatanından ailesinden uzak kalan Cem bu hasretini, üzüntüsünü, elemi, şiirleri ve gazelleri ile dile getirmiştir. Fransa kralı Kudüs'e düzenleyeceği haclı seferleri için elini kuvvetlendirmek adına papalıktan Cem Sultan'ı teslim almıştır. Sefere çıkarıldığı sırada hastalanan Cem Sultan, Napoli'de vefat etmiştir. Vasiyeti üzerine Cem Sultan'ın cenazesi Bursa'ya getirilerek ağabeyinin yanına defnedilmiştir. Cem Sultan'ın tahta geçme arzusu, onu felakete sürüklemiş, Rodos şövalyeleri ve papalık tarafından Osmanlı Devleti'ne karşı kullanılmış, siyasi oyunların hedefi haline gelmiştir. Vefatı üzerine Osmanlı Devleti'nin batıdaki ilerlemesinin duraklamasına neden olan hadise sona ermiştir.

Anahtar Kelimeler: Taht mücadelesi, sürgün, şiir

SEMBOLLERLE HİNT KÜLTÜRÜ

Doç. Dr., ŞENGÜL DEMİREL

ÖZET

Hint kültürü; kuzeyi Himalaya dağlarıyla çevrili, bir yarımada görünümünde olan Hindistan topraklarında ortaya çıkmış, başka kültürlerle benzemeyen, kendine özgü bir kültürdür. Bazı bilim insanları bu topraklar, “Hindistan Alt Kıtası” olarak adlandırılmaktadır. İnsanları, insanların yaşam biçimleri, inançları, bitki örtüsü, iklimi ve barındırdığı hayvanlarla ayrı bir kıta gibidir. Hindistan; yarı insan, yarı hayvan tanrıları, birbirinden çok farklı inançları, çok katı kuralları olan inanç sistemleri ve toplumun yapısını belirleyen Kast sistemiyle diğer dünya kültürlerinin içinde ayrıksı bir yapıya sahiptir. Hindistan kültüründe sık kullanılan bazı semboller vardır. Bu sembollerin birçoğu Hinduizm ve Budizm’e aittir. Hinduizm’in temelinde bulunan en önemli unsurlardan biri de “trimurti”dir. Trimurti en basit haliyle tanrı üçlemesi olarak anlatılabilir. Çok sayıdaki tanrı içinde “tek tanrıçılık” belirmeye başlamaktadır. “Yaratma”, “koruma” ve “yok etme” güçleri, tek bir tanrıya toplanmaya başlamaktadır. Ancak bu görevlerini farklı kimliklere bürünerek yerine getirir. Bunun sonucunda tek tanrı Brahmā, Vishnu ve Şiva olarak ortaya çıkmaktadır. Bu üçleme, bir gövde üzerinde üç baş konularak tasvir edilir. Bu tanrı üçlemesine “trimurti” adı verilmektedir. Trimurti sözcüğü; “üç tanrı” biçiminde açıklanabilir ve bu durum, “Aum (Om)” hecesiyle ifade edilir. Bu hece Hint kültürü için kutsal bir semboldür. Hindistan’ı istila eden Arilerin renk esasına dayandırdıkları Kast sistemi; sonraları dini temellere bağlanmıştır. Dolayısıyla kast sistemini anlamak için de trimurtideki tanrılar ve konuları referans alınabilir. Tebliğimizde Hint kültürünün temellerini oluşturan unsurlar; Trimurti, svastika, kast sistemi gibi semboller üzerinden anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler : Hinduizm, Kast sistemi, trimurti, svastika, Hint kültürü.

MYTH, MEMORY, AND NOSTALGIA: ALTERNATIVE HISTORIOGRAPHIES IN TURKEY

Arş. Gör. İSMAİL YAZICI¹

¹ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ismail.yazici@ahievran.edu.tr - 0000-0003-0560-106X

ABSTRACT

The official national historiography of the Turkish Republic has elucidated a great deal of attention ever since its first introduction. In spite of all endeavors of the state elites to naturalize this version of history, its premises have drawn a storm of criticism from the opponents of Kemalism. A counter-hegemonic discourse emerged so as to create an alternative reading of the Ottoman past, heavily influenced by the elements of imperial nostalgia. These narratives not only diversified the projections of the Turkish national identity but also opened up a site of contestation in which the ideological use of Ottoman history has been instrumentalized by the competing narratives. This study aims to explore the fundamental motifs of Islamist historiography in Turkey and its endeavors to construct an alternative national identity based on a particular reading of Turkish history. To this end, it analyzes a bestseller popular history book series, *Yalan Söyleyen Tarih Utansın (Let the History That Lies Be Ashamed)*, written by a prominent Islamist writer, Mustafa Müftüoğlu. It employs content analysis with purposive sampling, focusing on four major narratives: the proclamation of Tanzimat Edict in 1839, the deposition of Abdulhamid II, the role of the Committee of Union and Progress (CUP) in the downfall of the Ottoman Empire, and the foundation of Republic of Turkey. The study concludes that Islamist historiographies in Turkey present a revisionist, linear, and Manichean account of Turkish history where an ever-lasting clash between heroes and demonized/mystified traitors is seen as the real dynamic of history.

Keywords: Ottoman History, Kemalism, Alternative Historiographies

İÇ BATI ANADOLU'DA METAL BALTALAR VE YAKINDOĞU'DAKİ BENZERLERİ

Prof. Dr. Erkan FİDAN

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6777-927X>, erkanfidan@gmail.com

Özet

Yakın Doğu'da insanoğlunun madeni ilk keşfettiği dönemden günümüze kadar geçen 10.000 yıllık süreçte madencilik, bu alanda zamanla kaydedilen gelişmelere ve toplum ihtiyaçlarının da çeşitlenmesine bağlı olarak önemi giderek artan bir şekilde, toplumların sosyal, kültürel ve teknolojik yönden gelişiminde büyük rol oynamıştır. İlk kullanılan maden olan bakırdan şekillendirilmiş nesnelere, Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Mezopotamya'da insanoğlunun yavaş yavaş sürekli yerleşmeler kurmaya ve üretimciliğe başladığı Çanak Çömleksiz Neolitik Döneme ait bazı yerleşmelerde ele geçirilmiştir. Bu dönemde metal nesnelere, doğada bulunan nabit bakırın ısıtılması sonucunda şekillendirilmiştir. Bu bağlamda insanoğlunun çanak çömlek yapımından önce ısı teknolojisini kullanarak metal eserler ürettiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Gelişen bu madencilik teknoloji ile Yakındoğu'da kullanılmaya başlayan metal baltalar, kesici ve vurucu özellikleri sayesinde erken dönemlerde önemli bir silah tipini oluşturmuştur. Bu eserler, ergitme teknolojisini geliştirmesiyle birlikte kalıplar kullanılarak üretilmeye başlanmıştır. Söz konusu bu silahlardan bazılarının alet olarak günlük işlerde kullanılabilmesi de düşünülmektedir. Özellikle bazı baltalar ağaç kesme ve ahşap işçiliği için kullanılmış olabilir. Bu bildiride İç Batı Anadolu'daki tarih öncesi dönem yerleşmelerinde kullanılan ve Yakındoğu örnekleri ile benzerlikler gösteren ve MÖ 2. bin yıl öncesine tarihlenen metal baltalar konu edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Madencilik, Metal Eser, Silahlar, Aletler, Baltalar

METAL AXES IN INLAND WESTERN ANATOLIA AND THEIR SIMILARITIES IN THE NEAR EAST

Abstract

In the 10,000-year period from the time when human beings first discovered mining in the Near East to the present day, mining has played a major role in the social, cultural and technological development of societies, its importance increasing depending on the developments made in this field over time and the diversification of society's needs. Objects shaped from copper, the first metal used, were unearthed in some settlements in Southeastern Anatolia and Northern Mesopotamia belonging to the Pre-Pottery Neolithic Period, when human beings gradually began to establish permanent settlements and become productive. During this period, metal objects were shaped by heating native copper found in nature. In this context, we can easily say that human beings produced metal artifacts using heat technology before making pottery. Metal axes, which began to be used in the Near East with this developing mining technology, constituted an important weapon type in the early periods, thanks to their cutting and striking properties. These works began to be produced using molds with the development of melting technology. It is also thought that some of these weapons can be used as tools in daily tasks. In particular, some axes may have been used for logging and woodworking. In this paper, metal axes used in prehistoric settlements in Central Western Anatolia, showing similarities with Near Eastern examples and dating back to the 2nd millennium BC, are discussed.

Keywords: Mining, Metal Artifact, Weapons, Tools, Axes

MÖ 3. BİNYIL'DA GİRİT MİMARİSİ

Prof. Dr. Erkan FİDAN

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6777-927X>, erkanfidan@gmail.com

Özet

Doğu Akdeniz'in Kıbrıs'tan sonra en büyük ikinci adası olan Girit, oldukça dağlık bir araziye sahiptir. Söz konusu bu dağlık alanların arasında ise oldukça verimli ovalara sahip olan ada, bu alanlarda erken dönem yerleşmeleri ile ön plana çıkar. Adada yapılan yüzey araştırmalarında, Anadolu kronolojisine göre MÖ 3. Binyıl'ın ikinci yarısına tarihlenen Erken Minos II Dönemi'nde yerleşim sayılarının daha erken dönemlere göre azaldığı anlaşılmaktadır. Adanın en verimli ovalarından olan Lasithi Ovası'nda, önceki dönemlerde yüksek dağ yamaçlarındaki yerleşimlerinin yerini, ovanın kenarına kurulmuş beş tane büyük yerleşmeler alır. Aynı şekilde Phaistos Bölgesi'nde de yerleşim sayısında çok ciddi bir azalma gözlenmektedir. Bu bölgelerde yerleşim sayıları azalsa da göreceli olarak daha korunaksız durumda görünen ovalık alanlardaki yerleşim yerleri kurulmaya başlar. Chaina Bölgesi'nde ise genel durumun aksine yerleşimler hem sayıca artar, hem de yerleşimlerin boyutları büyür. Bu durum söz konusu bölgenin doğal çevresindeki zenginlikler ile açıklanabilir. Bu bildiride söz konusu bölgeler içerisinde dönem mimari özellikleri ile ön plana çıkan Myrtos, Vasiliki ve Trypeti gibi üç önemli arkeolojik yerleşim yeri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girit, Mimari, MÖ 3. Binyıl, Yerleşim Modelleri, Doğu Akdeniz

CRETAN ARCHITECTURE IN THE 3RD MILLENNIUM BC

Abstarct

Crete, the second largest island in the Eastern Mediterranean after Cyprus, has a very mountainous terrain. The island, which has very fertile plains among these mountainous areas, stands out with its early settlements in these areas. From the surface surveys conducted on the

island, it is understood that the number of settlements decreased in the Early Minoan II Period, which dates back to the second half of the 3rd Millennium BC according to Anatolian chronology, compared to earlier periods. In the Lasithi Plain, one of the most fertile plains of the island, the previous settlements on the high mountain slopes were replaced by five large settlements built on the edge of the plain. Likewise, a serious decrease in the number of settlements is observed in the Phaistos Region. Although the number of settlements decreases in these regions, settlements begin to be established in the plain areas, which appear to be relatively more unprotected. In the Chaina Region, contrary to the general situation, settlements increase both in number and in size. This situation can be explained by the richness of the natural environment of the region in question. In this paper, three important archaeological settlements such as Myrtos, Vasiliki and Trypeti, which stand out with their period architectural features, were examined.

Key Words: Crete, Architecture, 3rd Millennium BC, Settlement Patterns, Eastern Mediterranean

KADINLARIN CAMİYE VE CEMAATE ERİŞİMİNİ OLUMSUZ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Doç. Dr. İsmail YALÇIN

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi İslam Hukuku Anabilim Dalı

Associate Professor, Selcuk University, Faculty of Islamic Sciences Department of Islamic Law.

isyalcin@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-8925-8398

ÖZET

Hz. Peygamber döneminde isteyen kadınların Mescidi Nebi'ye gelerek cemaat namazlarına erkek saflarının arkasında saf tutarak arada bir engel bulunmadan iştirak ettikleri bilinmektedir. Eşleri tarafından mescide gitmeleri men edilen kadınlar bu durumu Hz. Peygamber'e bildirdiklerinde Hz. Peygamber, kadınların mescide giderek cemaatle namaza katılmalarına namazlara katılmak isteyenlere mani olunmamasını özellikle istemiştir. Hz. Osman döneminden sonra Müslümanlar arasında yükselen fitne endişesi, genişleyen İslam toplumuna farklı kültürlerden yeni Müslümanların katılmaları, kültürel kodlarda var olan, kadınların mescitlerde namaza iştirak etmelerinin fitneye kapı aralayacağı görüşünü kuvvetlendirmiştir. Tarihi süreçte kadınlar az veya çok çeşitli vesilelerle camilere gitmişlerdir. Osmanlı döneminden günümüze yansıyan geleneksel anlayışa göre Türkiye'de halen kadınların başta teravih namazı kılmak, kandil programlarına iştirak etmek türbe veya yatırı bulunan tarihi camileri ziyaret etmek ve o tür camilerde namaz kılmak için camiye gitmesi hatta bu amaçla şehirlerarası yolculuklara çıkması tabii karşılanmaktadır. Bunun mukabil bir kadının ikinci namazı, Cuma namazı veya bayram namazı kılmak için sıradan bir mahalle camiine gitmesi kısmen de olsa yadırganmakta ve cemaate katılmak isteyenler bir takım sorunlarla karşılaşmaktadır. Günümüz hayat şartlarında şehir hayatı içinde okulda, çarşıda, ticarete, üretimde ve sosyal hayatın her alanında kadınlar yoğun bir şekilde yer alırken ibadet ihtiyacını karşılamak için cami kullanımında tereddüt yaşamaktadır. Dini, kültürel anlayışlarla şekillenmiş olan kadın, cami ve cemaat anlayışı sebebiyle camilerin fiziksel yapısında, erkek cemaatin ve din görevlilerin kadın cemaate bakışında ve kadınların cemaatle namaza katılma bilgi ve anlayışında sorunlu noktalar bulunmaktadır. Bu sorunların teşhisi, kaynaklarının açıklanması ve çözüm yollarının ortaya konulması, sorunların kaynağı olan anlayışların değişmesine ve yaşanan problemlerin hafiflemesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fıkıh, Namaz, Cemaat, Kadın, Cami

Factors That Negatively Affect Women's Access to Mosques and Congregations

Abstract

It is known that during the Prophet's time, women who wished to do so could come to the Prophet's Mosque and participate in congregational prayers by standing behind the ranks of men, without any obstacles in between. When women who were forbidden by their husbands to go to the masjid reported this situation to the Prophet, the Prophet specifically requested that women should not be prevented from

going to the masjid and participating in congregational prayers. The rising concern of sedition among Muslims after the time of Hazrat Uthman and the addition of new Muslims from different cultures to the expanding Islamic society strengthened the view that the participation of women in prayer in mosques would open the door to sedition. Historically, women have attended mosques on various occasions to a greater or lesser extent. According to the traditional understanding reflected from the Ottoman period to the present day, it is still considered natural for women in Turkey to go to mosques, especially to perform tarawih prayers, to participate in the holy day programs, to visit historical mosques with shrines or tombs, and to pray in such mosques, and even to travel long distances for this purpose. On the other hand, for a woman to go to an ordinary neighbourhood mosque for afternoon prayers, Friday prayers or Eid prayers is partially strange and those who want to join the congregation face some problems. In today's living conditions, while women are intensively involved in school, bazaar, trade, production and every aspect of social life in the city, they hesitate to use mosques to meet their worship needs. Due to the understanding of women, mosques and congregations shaped by religious and cultural understandings, there are problematic points in the physical structure of mosques, the view of the male congregation and religious officials towards the female congregation, and the knowledge and understanding of women's participation in congregational prayer. Diagnosing these problems, explaining their sources and revealing the solutions will contribute to changing the understandings that are the source of the problems and alleviating the problems experienced.

Keywords: Fiqh, Prayer, Congregation, Woman, Mosque

İslam Aile Hukuku Kanunlaştırmalarında Karşılaşılan Sorunlar

İsmail YALÇIN

Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi İslam Hukuku Anabilim Dalı

Associate Professor, Selcuk University, Faculty of Islamic Sciences Department of Islamic Law.

isyalcin@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-8925-8398

ÖZET

İslam'ın öngördüğü toplumsal düzenin tesisinde aile huzuru, komşuluk ve akrabalık ilişkileri başat role sahiptir. Kur'an ve Sünnette aile ve çevresi ile ilgili geniş açıklamaların olması bunu göstermektedir. Hz. Peygamber'in vahiy ışığında düzenlediği aile ilişkileri sonraki dönemlerde Müslümanlar için rehber olmuş ve o temel üzerinden fıkıh ekolleri evlenme ve boşanma ahkâmını açıklamışlardır. 1917 tarihli Hukuk-ı Aile Kararnamesi ile aile hukuku ilk defa kanunlaştırılmıştır. Bu ve bundan sonraki kanunlaştırmalarda farklı mezhep ve müçtehitlerden istifade etmek gerektiği hatta bazı konularda yeni içtihatlar ihtiyacı duyulduğu ortaya çıkmıştır. Nitekim İslam dünyasında uygulamaya konulan aile kanunlarında ülke çoğunluğunun mezhebi öncelense de diğer mezhep görüşlerine ve yeni yorumlara yer verilmektedir. Zira toplumsal değişme ve gelişmeyle hukuk kurallarında da yenilenme gerekmektedir. Nitekim evlenme ve boşanmanın resmi tescil ve kayıt altına alınması, çok eşliliğe tarafların haklarını koruyacak sınırlamalar getirilmesi, kocanın boşama hakkının yeniden düzenlenmesi ve boşanma işlemlerinin yargı kontrolünde yürütülmesi gibi hususlarda yenilikler görülmektedir. Ayrıca nişanı haksız yere bozan tarafa maddi-manevi tazminat yüklenebilmesi, belli yaş altındaki kişilerin veli tarafından evlendirilememesi, resmi kayda geçmeyen evlenme veya boşamanın, şartlı boşamanın, aynı anda üç kere boşamanın geçersiz sayılması gibi yaygın kabule aykırı görüşlerin tercih edilerek yasalaştırılmaktadır. Bu durum birçok ülkede yasaların İslam'a uygunluğunun tartışılmasına yol açmaktadır. Türkiye'de olduğu gibi İslam aile hukukunun yasal düzenleme içine alınmayıp halkın kendi bilgisi çerçevesinde bireysel olarak uygulanmaya çalışıldığı ülkelerde ise büyük mağduriyetler yaşanabilmektedir. Bu durumda halkın inanç değerleriyle uyumlu fakat bütün tarafların hakkını koruyan aile kanunlarının yapılması ve uygulama sonuçlarına göre güncellenmesi büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile hukuku, Kanunlaştırma, Tescil, Poligami, Talak.

Problems Encountered in the Codification of Islamic Family Law

ABSTRACT

Family peace, neighbourhood and kinship relations play a major role in the establishment of the social order envisaged by Islam. The fact that the Qur'an and Sunnah contain extensive explanations about the family and its environment shows this. The family relations organised by the Prophet in the light of revelation became a guide for Muslims in the following periods and the schools of fiqh explained the rules of marriage and divorce on that basis. In 1917, family law was codified for the first time with the Decree on Family Law. In this and subsequent legalisations, it became evident that it was necessary to benefit from different sects and mujtahids, and even new jurisprudence was needed on some issues. As a matter of fact, in the family laws implemented in the Islamic world, although the sect of the majority of the country is prioritised, the views of other sects and new interpretations are included. Because with social change and development, renewal is also required in legal rules. As a matter of fact, innovations are seen in issues such as the official registration and registration of marriage and divorce, the introduction of restrictions on polygamy to protect the rights of the parties, the reorganisation of the husband's right to divorce and the execution of divorce procedures under judicial control. In addition, views that are contrary to widespread acceptance, such as the imposition of financial and moral compensation on the party who unjustly breaks the engagement, the inability to marry persons under a certain age by a guardian, the invalidity of marriage or divorce that is not officially registered, conditional divorce, and divorce three times at the same time, are preferred and enacted. This situation leads to discussions on the compatibility of laws with Islam in many countries. In countries like Turkey, where Islamic family law is not included in the legal regulations and people try to apply it individually within the framework of their own knowledge, great grievances can be experienced. In this case, it is of great importance to make family laws that are compatible with the belief values of the people but protect the rights of all parties and to update them according to the results of the implementation.

Keywords: Family law, Codification, Registration, Polygamy, Talaq.

DEPREM METAFİZİĞİ

Prof. Dr. Mustafa ÜNVERDİ

Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

mustafaunverdi@yahoo.com – ORCID ID: 0000-0002-2848-4073

ÖZET

Deprem, sel ve heyelan gibi insan gücünün sınırlarına dahil olmayan afetler, alem var oldukça insanın karşı karşıya kaldığı olaylardır. Bunlar kozmik sistemin bir parçası olmakla birlikte dini literatürde metafizik nedenleri ve kökenleri tartışılan hadiselerdir. İnsana onarılması mümkün olmayan zararlar veren afetlerin dini bakış açısıyla yorumlanması, insanın hayatı anlamlandırmasıyla paraleldir. Varlığı maddeden ibaret kabul eden zihnin ötesinde, vahye dayalı okuma biçimi, fiziğin ötesinde birtakım gerekçeler ve kökenler arar. Depremler de söz konusu okumaya tabi tutulduğunda ortaya çıkan literatür deprem metafiziği olarak ifade edilebilir. İslam keliminde insanın başına gelen elem ve musibetler genellikle hikmet nazarıyla yorumlanmıştır. Mutezile kelim ekolü tabii afetlerin mutlak adalet gereği ivaz gerektirdiğini savunmuş, Maturidi geleneği konuya insani faydalar ve hikmetler açısından yaklaşmıştır. Eşariler ise musibetlerin ilahi hikmet bakımından sorgulanmaz anlamı olduğu kanaatindedir. Genellikle İslam kelamcıları şerri -tıpkı hayır gibi- yaratma bakımından Allah'a nispet etmiş, değer bakımından ise insanın alanına hasretmiştir.

Bu bildiride özellikle 6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş Depremleri merkezinde depremin dini veçhesi ele alınacaktır. Depremin hikmetlerini tartışmak, depremin insanın anlam dünyasındaki yerini tespit etmek açısından önemlidir. İnsan başına gelen herhangi bir hastalık veya tabii afet durumuyla baş ederken maddi tedbirleri alır. Ancak buna ek olarak psikolojik açıdan da içinde bulunduğu zorlu durumla baş etmek için çabalar. Bu nedenle deprem metafiziğini konuşmak, insanın deprem gibi büyük bir afetle başa çıkma kabiliyetini olumlu etkileyecektir. Bildiri bu açıdan önemli görünmektedir. Bildiride sosyal bilimlerin araştırma yöntemlerinden dokümantasyon yöntemi kullanılarak, klasik ve çağdaş kaynaklar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kelam, deprem, metafizik, musibet, hikmet

GAYRİ MÜSLİMLERİN İYİLİKLERİ HAKKINDA

Prof. Dr. Mustafa ÜNVERDİ

Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

mustafaunverdi@yahoo.com – ORCID ID: 0000-0002-2848-4073

ÖZET

İnsan iyilik ve kötülük yapabilen bir varlıktır. Tüm dini inançlara göre her iki davranış biçimi de karşılık bulur. Hint karma inancı tenasüh inancıyla birleştiğinde insan iyilik veya kötülüklerinin karşılığını bu dünyada alır. Ahirete iman ilkesine sahip semavi dinlerde ise davranışların karşılığı öte dünyadadır. Genel çerçeve bu şekilde olmakla birlikte, diğer ilahi dinlerde olduğu gibi İslam’da da insanın ahiretteki durumunu belirleyen ana unsur iman durumudur. İnsanlar iman sahibi olan ve olmayanlar şeklinde iki kısma ayrıldıktan sonra davranışlarına bakılır. Buna göre insanın akıbeti belli olur. Ancak burada, iman sahibi olmayan birinin iyi bir ahlaka sahip olduğunda nasıl bir hesapla karşılaşacağı sorunu ortaya çıkmaktadır. Nitekim tecrübi olarak bildiğimiz hususlardan birisi, insanların inanç kimliklerinden bağımsız olarak iyiliksever olduğudur. Bu durumda İslam kelamının katı çizgileri çözüm sunabilecek durumda görünmemektedir.

Bildiride iyiliklerin imandan bağımsız olarak değeri ele alınacaktır. Çalışmanın amacı iyiliğin hangi şartlarda olursa olsun dini anlamda da karşılığı olduğunu ortaya koymaktır. Bu sebeple gayri Müslimlerin iyiliklerinin bir kalemle silinemeyeceği ve bunların anlamlı olduğunu temellendirmek gerekmektedir. Şüphesiz böyle bir çalışma naslardan bağımsız olamaz. Zira İslam kelamı nasların çerçevesinden çıkma eğiliminde değildir. Bu nedenle araştırmamız temel dini kaynak olan Kur’an’ın meseleye bakışını esas alacaktır. Buna ek olarak söz konusu meseleyi ilgilendiren görüşler de mercek altına alınacak ve dinin maksatlarını esas alan bir yorumla konuya çözüm aranacaktır. Çalışma kaynak incelemesi yöntemi ve farklı görüşlerin analizi ile gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kelam, ahlak, kurtuluş, iyilik, ahiret, gayri müslim.

KELAM TARİHİNDE İTİKÂDÎ İHTİLAFLARIN NEDENLERİ

Prof. Dr. Mustafa ÜNVERDİ

Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

mustafaunverdi@yahoo.com – ORCID ID: 0000-0002-2848-4073

Özet

Bu bildiri kelam tarihinin konularından birisi olan itikadi ihtilafların ortaya çıkış sebepleri ve bunların keyfiyeti ele alınacaktır. İslam inanç esasları temelini Kur'an'dan alır. Hz. Peygamber ise bunları açıklar ve öğretir. Bunlar üzerinde insan aklının tasarruf yetkisi yoktur. Dinin bu kısmı akaidin konusudur. Ancak İslam düşünce tarihinde Hz. Peygamberden sonraki dönemlerde akaid esasları konusunda ihtilaflar ortaya çıkmıştır. Merkezde Sünni paradigma olmak üzere, Şîî ve Mutezilî sistematik ekollerin yanı sıra Haricî, Mürciî, Cebrî vs. muhtelif itikadi fırka zuhur etmiştir. Fırka, bölünmeyi ifade eder. Bu bölünmeler bazen öyle bariz olmuştur ki tarih içerisinde bazı Kadıyanilik, Dürzilik gibi bazı fırkalar İslam dışında farklı bir din gibi kodlanmıştır. Kur'an apaçık ortadayken ve ilk Müslümanlardan itibaren İslam itikadi temelleri sağlam bir şekilde ve şeffaf biçimde tesis edilmişken, söz konusu farklılıkların ortaya çıkış nedenleri incelemeye değer bir konudur. Kelam ve mezhepler tarihçileri itikadi fırkaların nedenlerini dahili ve harici sebepler olmak üzere iki ana bölümde incelemişlerdir. İslam'ın temel kaynaklarını anlama biçimi, tercüme faaliyetleri, siyasi ihtilaflar gibi nedenler iç sebepler olarak değerlendirilmiştir. Fetihlerle genişleyen İslam coğrafyası ve İslam toplumlarıyla temas eden yeni kültürlerin İslam düşüncesine etkisi, farklı kültürlerden İslamlaşan insanların kendi inançlarını yeni dine taşımaları gibi nedenler de başlıca dış nedenler olarak kabul edilmiştir.

Çalışmada kelam tarihinde itikadi ihtilafların nedenleri kategorik biçimde ele alınmıştır. Bildirinin amacı günümüzde Müslümanların parçalanmışlığına teorik temeller bulmanın imkanın sorgulamaktır. Araştırmanın yöntemi dokümantasyon şeklindedir. Bu bağlamda İslam düşünce tarihi ve mezhepler tarihi kaynakları ile modern dönem eserleri karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş ve ihtilafların beşerî nedenler ve dini metinlerin yapısından kaynaklı sebepler olmak üzere iki nedende merkezileştiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kelam, mezhep, ihtilaf, itikad, fırka.

KUR'ÂN'IN ANLAŞILMASINDA BAZI TEFSİR KURALLARI

Prof. Dr. Hayati Aydın*

ÖZET

Bu sunumda, gelişmiş güzel yorumlara kapıyı kapamak için tefsir ve usul ulemasının tespit ettiği dört adet kural ele alınmıştır. Bunlardan *Tazammuni Mana*, lafızda açıkça bulunmayan fakat lafzın zorunlu olarak delalet ettiği anlamdır. Bu kural zahiri anlamın yanında Kur'ân'ın bir takım içsel anlamlarının olduğunu ortaya koymaktadır. İkinci kural *Kur'ân'ı Anlamada Arab Uslûp ve Anlayışını Esas Almak*'tır. Bu kural Arapça bir dil ile inen Kur'ân'ı anlamak için Arapların konuşma üslubu ve zihniyetini bilmeyi esas almaktadır. Çünkü Kur'ân nüzul ortamındaki Arapların dili ve zihniyeti üzerinden konuşmuştur. Üçüncüsü, *Ma'mulün Hazfedilmesi Kapsayıcılık İfade Eder* kuralıdır. Bu kural Kur'ân icazının bir yansıması olarak kendisinde amal edilen tümleci hazfetmek suretiyle ifadenin kapsamını genişletme cihetine gitmeyi ifade eder. Bu kural Kur'ân'ın veciz bir kelem olduğunu ortaya koymaktadır. Dördüncüsü ise *Kur'ân örf ve âdete raci olan hükümleri zamana, mekâna ve duruma göre yorumlanır* kuralıdır. Bu da Allah'ın toplumların kolektif kimliklerini koruduğunu ve onlara belirli bir örf ve âdeti dayatmadığını ifade eder.

Anahtar Kelimeler: *Tazammuni mana, Uslup, Tümleç, Örf ve âdet.*

SOME INTERPRETATION RULES IN UNDERSTANDING THE QURAN

ABSTRACT

In this presentation, four rules developed by scholars of tafsir and procedure to close the door to arbitrary interpretations are discussed. Among these, Tazammuni Meaning is the meaning that is not clearly stated in the wording but is necessarily implied by the wording. This rule reveals that the Quran has some internal meanings besides the apparent meaning. The second rule is to take Arabic style and understanding as basis in understanding the Quran. This rule is based on knowing the speaking style and mentality of Arabs in order to understand the Quran, which was sent down in Arabic language. Because the Quran spoke through the language and mentality of the Arabs in the environment of its revelation. Another is the rule that states that eliminating the complement means inclusiveness. This rule, as a reflection of the conciseness of the Qur'an, refers to expanding the scope of the expression by incorporating the phrase used in it. This rule reveals that the Quran is a concise Word. The fourth one is the rule that the provisions of the Quran that are based on customs and traditions are interpreted

according to time, place and situation. This indicates that God protects the collective identities of societies and does not impose a certain custom and tradition on them.

Keywords: *Total meaning, style, complement, Custom and tradition.*

TEFSİRDE ZAHİRİ ANLAM ESASTIR

Prof. Dr. Hayati Aydın*

ÖZET

İslam uleması gelişigüzel yorumlara kapı kapamak ve yorumları belli kurallar altında almak için bir takım tefsir kuralları belirlemişlerdir. Bu kurallardan birisi de “*Tefsir, dilde en zahir anlama göre yapılır*” . Aynı zamanda buna manay-ı mütebâdir de denilir. Bir yönüyle bu, Arapların ümmi olmasına bağlı olarak onların genelinin anlayışını yansıtan ve tefsirin zihne ilk gelen anlamla yapılmasına dair bir kuraldır. Ancak bununla birlikte Kur’ân içinde kullandığı mecazla entelektüellerle hitap ettiği gibi zevk ve hal sahiplerine de bir takım içsel anlamlarla hitap ettiği bir vakıdır. Bu sunumda zahiri anlamla birlikte Kur’ân’ın içsel anlamlarının bir kısmını oluşturan işâri anlamlar ve bunları güvenilirliği sorgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Tefsîr, Tefsîr Kuralları, Zâhiri anlam, Manay-i mütebadir, Şiâ yorumu, İşârî Yorum.*

APPROPRIATE MEANING IS ESSENTIAL IN TAFSİR

ABSTRACT

The scholars of Islam have determined a number of Tafsir rules to close the door to arbitrary interpretations and to receive interpretations under certain rules. One of these rules is the principle of "Interpretation is made according to the most apparent meaning in the language. It is also called manay-ı mütebadir, that is, the first meaning that comes to mind. In one sense, this is a rule that reflects the general understanding of Arabs, as they are illiterate. However, it is also a fact that, just as he addresses intellectuals with the metaphors he uses extensively in the Qur’ân, he also addresses people of taste and state with some inner meanings. In this presentation, along with the apparent meaning, the inner meanings, which form part of Ishârî meanings of the Qur’ân, and their reliability are also questioned.

Keywords: *Tafsîr, Tafsîr Rules, Apparent Meaning, Meaning of Mutabâdir, Shia Interpretation, Ishârî Interpretation.*

Deistik Yaklaşımların Kültürel Çerçevesi ve Kelamî Argümantasyon

Dr. Öğr. Üyesi Aslı MENEKŞE¹

ÖZET

Deistik yaklaşımların 15 ve 16. yüzyıllarda Avrupa’da, Kilise’nin mutlak otoritesine bir itiraz olarak ortaya çıktığı bilinmektedir. Temel deistik itirazlar başlangıçta Kilise’ye karşı bir antitez olarak ortaya çıkmış olsa da ilerleyen süreçte deizmin bir kolu tüm dinlerin varlığına karşı bir itiraz olarak gelişimini sürdürmüştür. Genel olarak tüm dinleri reddeden deizm 19. yüzyılda Avrupa dışında da kabul görmeye başlamış ve Türkiye’deki aydınların Avrupalı düşünürlerin kitaplarını Türkiye’ye getirip tercüme etmeleri sonucunda deizm ülkemizde tanınmaya başlamıştır. Deizmin son yıllarda Türkiye’de yaygınlık kazanmaya başlaması dikkat çeken bir husustur. Bunun pek çok sebebi olmakla birlikte en önemli etkenler arasında iletişim ve bilgi kanallarının yaygınlaşması ile dini katı (zâhirî veya bâtinî) formda yaşayan ve dinî sembolleri kullanarak farklı emelleri için toplumu kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmeye çalışan oluşumların etkisinin görüldüğü söylenebilir. Ancak günümüzde ilk ortaya çıktığı ilkelerle varlığını devam ettirmiş olan deizm temel ilkelerin kabulü ötesinde daha yüzeysel şekliyle benimsenmekte ve yaygınlaşmaktadır. Çünkü modern çağda kentleşme, bilimsel gelişmeler, teknolojik olanakların artması, rasyonel bakış açısının yaygınlaşması gibi pek çok faktörün etkisiyle inanç şeklinin dönüştüğü gözlemlenmektedir. İnançın dönüşümü sonucunda dinlerin sorgulanması yerine, dini mevzuları radikal şekilde yorumlayan ve inancını bu yorumlar üzerinden yaşayan kesimin sorgulanması, Müslümanların dinî yaşantılarında pek çok çelişki ve soru işaretleri barındırdığı iddialarına sebep olmuştur. Dahası dini katı (zâhirî veya bâtinî) formda yaşayan radikal kesimin, toplumun sekülerleşmesinin dini yozlaşmaya yol açtığı iddiaları ortaya çıkmıştır. Bu kesime göre deizm seküler bakış nedeniyle ortaya çıkmış ve özellikle gençler arasında yaygınlaşmıştır. Bu çalışmada deistik yaklaşımların gelişim gösterdiği kültürel çerçeveler ve sekülerizmin deizm ile somut bir bağlantısının imkânı sorgulanmıştır. Bunun yanı sıra deizmin dinlerin gerekliliğine dair getirdiği itirazlara kelamcılarının geliştirdiği metodoloji çerçevesinde argümanlar sunmanın imkânı incelenmiştir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, İtikadî Mezhepler Tarihi ve Kelam Anabilim Dalı, aslimenekse@selcuk.edu.tr ORCID: 0000-0003-3532-9706

Anahtar Kelimeler : Din, Kelam, Deizm, Sekülerizm, Argüman.

Cultural Frameworks of Deistic Approaches and Theological Argumentation

Abstract

It is known that deistic approaches emerged in Europe in the 15th and 16th centuries as an objection to the absolute authority of the Church. Although basic deistic objections initially emerged as an antithesis against the Church, a branch of deism continued to develop as an objection against the existence of all religions. Deism, which generally rejects all religions, began to be accepted outside Europe in the 19th century, and as a result of the intellectuals in Turkey bringing and translating the books of European thinkers to Turkey, deism began to be recognized in our country. It is noteworthy that deism has become widespread in Turkey in recent years. Although there are many reasons for this, it can be said that the most important factors include the spread of communication and information channels and the influence of formations that live religion in a strict form and try to direct the society in line with their own interests for different purposes by using religious symbols. However, today, deism, which has continued its existence with the principles in which it first emerged, is being adopted and widespread in its more superficial form beyond the acceptance of the basic principles. Because in the modern age, it is observed that the form of belief has transformed under the influence of many factors such as urbanization, scientific developments, increase in technological opportunities, and the spread of rational perspective. Instead of questioning religions as a result of the transformation of faith, questioning those who interpret religious issues radically and live their faith through these interpretations has led to claims that there are many contradictions and question marks in the religious lives of Muslims. Moreover, the claims of the radical group, who practice religion in a strict form, that the secularization of society leads to religious corruption have emerged. According to this group, deism emerged due to a secular view and has become widespread especially among young people. In this study, the cultural frameworks in which deistic approaches develop and the possibility of a concrete connection between secularism and deism are questioned. In addition, the possibility of presenting arguments to the objections of deism regarding the necessity of religions within the framework of the methodology developed by the theologians has been examined.

Key Words: Religion, Kalam, Deism, Secularism, Argument.

ŞİFÂÜ'L EBDÂN'A GÖRE FATİHA SURESİNİN HAVÂSSİ¹

Fatma Zehra DONAT²

Özet

Allah'ü Teala'nın insanlara rahmet olarak gönderdiği büyük bir lütuf kaynağı olan kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerimdir. Allah'ın en güzel kelamı olan Kur'an, insanlara kıyamete kadar doğruyu ve yanlışlığı gösteren güzel bir rehberdir. Bazı müfessirler, Kur'an-ı Kerim'in sadece görünen sözcüklerle anlaşılan anlamlarının dışında görünmeyen manalarının da olduğunu, sırlarla dolu bir hazine olduğunu dile getirirler. Bu sonsuz güzellik kaynağına yönelik Kur'anı Kerim'deki ayetlerin, surelerin ve esmâü'l hüsnâların kendilerine has havaslarının olduğunu, onun bir şifa kaynağı olduğunu ileri sürerler. Bu doğrultuda yazılan eserlerin havasü'l kur'an başlığı altında toplandığını, bedenlerimize ve ruhumuza şifa olduğunu söylerler. 17.yüzyılda yaşamış olan islâm alimlerinden biri olan Ali Hıbrî Efendi'nin *Şifâü'l Ebdân* adlı eseri bu yönde yazılan eserlerden biridir. Bu çalışmada Kur'an'ın üstün özelliklerine ve Havassü'l Kur'an eserlerinin nasıl oluşturulduğuna dair izlenilen metotlara ve Ali Hıbrî Efendi'nin *Şifâü'l Ebdân*'ında geçen Fatiha suresi'nin havası ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Fatiha suresinin anlamına, faziletine, kısaca tefsirine, hadislerde Fatiha suresinin nasıl geçtiğine ve Fatiha suresinin şifa kaynağı olduğuna dair bilgiler ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: Havas, Havasü'l Kur'an, şifâ, Şifâü'l Ebdân, Fatiha suresi.

HAVASS OF SURAH FATIHA ACCORDING TO ŞİFÂÜ'L EBDÂN

Abstract

Our holy book, the Holy Quran, is a great source of grace sent by Allah Almighty as a mercy to people. The Quran, the most beautiful word of Allah, is a beautiful guide that shows people what is right and what is wrong until the Day of Judgment. Some commentators state that the Holy Quran has invisible meanings in addition to the meanings understood only through visible words, and that it is a treasure full of secrets. They claim that the verses, suras and names of husna in the Holy Quran have their own unique atmosphere regarding this source of endless beauty and that it is a source of healing. They say that the works written in this direction are collected under the title of havasü'l quran and that they are healing for our bodies and souls. The work titled Şifâü'l Ebdan by Ali Hıbrî Efendi, one of the Islamic scholars who lived in the

¹ Bu çalışma "Hıbrî Ali Kütahyavî ve Havassü'l-Kur'an ile Alakalı Eseri: Şifâü'l-Ebdân" adlı doktora tezinden üretilmiştir

² Fatma Zehra DONAT, Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilimdalı, Türk İslam Edebiyatı Bölümü, Doktora Ogrencisi.zehradonat03@gmail.com

Orcid.org:0000-0001-5526-0262

17th century, is one of the works written in this direction. In this study, information about the superior features of the Quran, the methods followed on how the Havassü'l Kur'an works were created, and the atmosphere of the Fatiha surah in Ali Hıbrî Efendi's Şifâü'l Ebdan are included. Information about the meaning of Surah Fatiha, its virtue, briefly its interpretation, how Surah Fatiha is mentioned in the hadiths and how Surah Fatiha is a source of healing are presented.

Key words: Havas, Havasu'l Qur'an, healing, Şifâü'l Ebdan, Surah Fatiha.

BİR TUTUM VEYA TAVIR OLMASI BAĞLAMINDA İMAN YL Öğrencisi Aysun ÖGCEM¹, Doç. Dr. Ergin ÖGCEM²

ÖZET

Klasik dini literatürde iman, insanın kalp ile kesin bir şekilde tasdik ve dil ile de ikrar ettiği tutum olarak ifade edilmiştir. Tanımın çerçevesi bu şekilde belirlendiğinde, imanın daha ziyade kalbe ait bir tutum olduğu ve insanın iç dünyasının bir eylemi şeklinde görülmesi gerektiği gibi bir durum öne çıkmıştır. İmana yönelik bu tür bir yaklaşım, teorik planda pek kabul edilmek istenmese de pratikte insanın gündelik yaşamında ortaya koyduğu tercihler üzerindeki iman faktörünün etkisini büyük ölçüde zayıflatmakta ya da tamamen ortadan kaldırmaktadır.

İman her ne kadar insanda bir iç süreç olarak başlasa da son kertede yaşamın tüm alanlarına nüfuz eden ya da etmesi umulan bir tutumdur. İnsanın düşünme biçiminden eylemlerine; kendisinden eşyaya ve diğer varlıklara kadar tutumunu tayin eden (etmesi gereken) reflekstir. İmanı insanın iç dünyasına ait deruni bir tutum şeklinde algılamak, onu bir iç muhasebe veya vicdan biçiminde değerlendirmek indirgeyici, sınırlayıcı ve dolayısıyla imanın gerçek tabiatıyla bağdaşmayan yanlış bir yaklaşım olacaktır. İnsanın kimlik teşhisinin büyük ölçüde dışarıya aksettirdiği eylemler üzerinden okunduğu göz önüne alındığında, bu eylemlere rengini veren ana unsur olan imanın eylemlerden bağımsız düşünülmesi imkânsız bir hal almaktadır.

Büyük ölçüde ilgili literatür üzerinden tarama yaparak teşekkül ettirilmiş olan bu bildiride imanın tanımlanması noktasında klasikleşmiş bir yaklaşım olan “kalp ile tasdik, dil ile ikrar” anlayışına alternatif olarak, düşünce yoluyla, ahlak ile ve eylemler marifetiyle kendisini gösteren, dinamik ve fonksiyonel bir iman tasavvuru ön plana çıkarılacak, böylece imanın insanın iç âlemine mahkûm edilmiş statik bir tutum olmaktan ziyade, onun güncel hayattaki canlı ve dinamik yönüne güçlü bir vurgu yapılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tanrı, Din, İman, Ahlak, Amel.

¹ Kütahya DPÜ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, aysun.ogcem@ogr.dpu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3821-8182

² Kütahya DPÜ, İslami İlimler Fakültesi, ergin.ogcem@dpu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3755-6729

GENÇLERİN İNANÇ SORUNLARINA YÖNELİK MANEVİ DANIŞMANLIK VE REHBERLİK HİZMETLERİ BAĞLAMINDA BİR ANALİZ DENEMESİ

YL Öğrencisi Aysun ÖGCEM¹, Doç. Dr. Ömer Faruk SÖYLEV²

ÖZET

Tarihin hiçbir döneminde inançtan yoksun bir yaşamın, dolayısıyla da toplumun olduğuna tesadüf etmek neredeyse imkânsız gibidir. Genel anlamda yaşamın metafizik bir temele yaslanması ve gündelik yaşamın organizasyonunda inançların çok önemli ve belirleyici bir rolü olmuştur. Gerek vahiy kökenli dinler ve gerekse yerel-kabilevi dinler bütün bir tarih boyunca insanların yaşamında yer almış, onların geleceğinin tayin ve tespiti noktasında mühim bir yer teşkil etmiştir.

İnsanın sosyal bir varlık olduğu göz önüne alındığında, hemen her türlü toplumsal pratikte olduğu gibi, dinlerin insan yaşamında yer alışı da büyük ölçüde devralınan miras üzerinden gerçekleşmiştir. Kişilerin yaşamı istisnalar hariç büyük ölçüde içine doğduğu toplumun mevcut düşünüş, ahlak ve pratikleri üzerinden şekillenmiştir. Aksine cereyan eden istisnai durumlarda ise kişinin yaşamında kendi toplumuyla entegre olma noktasında çok büyük güçlükler ortaya çıkmıştır.

İnancı merkeze alan yaşam modeli on altıncı yüzyıla kadar nispeten istikrarlı bir görünüm arz etmiştir. Ancak bu yüzyıldan sonra özellikle Batı'da Rönesans ve Reform hareketlerinin etkisiyle düşünme ve inanç biçiminde önemli farklılaşmalar meydana gelmiş, bu durum on sekizinci yüzyılda Aydınlanma ve on dokuzuncu yüzyılda ortaya çıkan Pozitivizmin etkisiyle daha da derinleşmiştir. Pozitivizmin bir ileri aşaması olan mantıkçı pozitivist anlayışlarla bu tutum felsefi bir hüviyete evrilmiş ve nispeten çok daha karmaşık bir hal almıştır.

Günümüzde kitle iletişim araçlarının güç ve çeşitliliği dünyada yaşanan hemen her tecrübenin herkese açık hale gelmesine neden olmuş, özellikle sosyal medya araçlarının iletişimde sağladığı kolaylıklar inanç noktasında dünyanın her tarafında çeşitli şüphe ve sıkıntıların yaşanmasına neden olmuştur. Bu bildiride tecrübe ve ilgili literatürden istifade ile Diyanet İşleri Başkanlığı, manevi danışmanlık rehberlik hizmetleri kapsamında birimlerimize başvuran gençlerde gözlemlediğimiz inanç problemleri, nedenleri ve muhtemel çözümleri üzerinde durulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tanrı, Din, Teizm, Ateizm, Deizm.

¹ Kütahya DPÜ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, aysun.ogcem@ogr.dpu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3821-8182

² Kütahya DPÜ, İslami İlimler Fakültesi, omerfaruk.soylev@dpu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1935-1957

KUR'AN'A GÖRE MİRAS PAYLAŞIMINDA KADINA ERKEĞİN YARISI KADAR PAY VERİLMESİNİN GEREKÇELERİ

Doç. Dr. Mustafa TUNÇER

Giresun Üniversitesi İlahiyat Fakültesi. mustafatuncer061@hotmail.com

Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0003-1415-6682>

ÖZET

Kur'an'ın önerdiği miras paylaşımında dikkat çeken konuların başında erkek-kadın arasında bazı durumlarda eşit paylaşımın olmaması hususu gelmektedir. Bu paylaşımında erkekle kadının aile içerisinde veya toplumda üstlendikleri görevlerden hareketle *ihtiyaç* prensibi temel alınmış ve *nimet-külfet* dengesi gözetilerek oğullarla kızların arasında bazı hallerde *ikiye-bir* oranında paylaşım öngörülmüştür. Nisâ sûresinin “*Anne babanın ve yakınların bıraktıklarından erkeklere pay vardır; yine anne babanın ve akrabanın bıraktıklarından kadınlara da pay vardır; azından çoğundan, belli pay.*” (en-Nisâ 4/7) ayetinde belirtildiği üzere kadınların da erkekler gibi mirasa hak sahibi oldukları genel ilkesine vurgu yapıldıktan sonra aynı sûrenin 11. ayetinde ayrıntılı olarak kimin ne kadar hak sahibi olacağı şu şekilde açıklanmıştır: “*Allah size, çocuklarınız hakkında, erkeğe iki kadın payı kadar (vermenizi) emreder. (Mirasçılar) ikiden fazla kadın iseler bıraktığının üçte ikisi onlarıdır. Eğer yalnız bir kadınsa yarısı onundur.*” Oğulun payının kızın payından iki kat fazla olması durumu ölenin oğlunun ve kızının beraber mirasçı olması durumunda sadece geçerlidir. Oğul bulunmadan sadece bir kız varsa malın yarısını alırken eğer kızların sayısı ikiden fazla ise malın üçte ikisini almaya hak kazanırlar. Günümüzde çokça gündeme gelmesi nedeniyle bizim burada irdelemek istediğimiz konu erkeğe kadının iki payının verilmesinin nedenleridir. Kur'an'ın ilgili ayetleri incelendiğinde erkek çocuğun miras bölüşümündeki payının kız çocuğun payının iki katı olmasının gerekçeleri şu şekilde ifade edilebilir: 1- Kadın aile içerisinde hiç kimsenin geçiminden sorumlu değilken, erkek kendisi, eşi ve çocuklarının geçiminden sorumludur. 2- Nikâh sırasında kadın, erkeğe herhangi bir ödeme yapma sorumluluğu olmamasına rağmen erkek eşine mehir vermekle yükümlüdür. 3- Boşanma durumunda da erkeğin iddet sürresince boşadığı eşinin yeme, içme ve barınma ihtiyaçlarını karşılaması gerekir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur'an, Miras, Mirasta kız-erkek ayrımı.

AİLE BİREYLERİNE YÖNELİK MANEVİ DANIŞMANLIK SÜREÇLERİ (KÜTAHYA AİLE VE DİNİ REHBERLİK MERKEZİ ÖRNEĞİ)

FATMA ZEHRA IŞIK¹, Doç. Dr. ÖMER FARUK SÖYLEV²

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, fatmazehrarte1453@gmail.com orcid ID: 0000-0001-9351-8527

² Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Din Bilimleri (Din Psikolojisi) Anabilim Dalı omerfaruk.soylev@dpu.edu.tr orcid ID: 0000-0002-1935-1957

ÖZET

Aile en küçük birey olan çocuğun ilk psiko-sosyal deneyimlerini kazandığı yerdir. Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik olarak tanımlanan aile, insanlık tarihiyle yaşıt, ekonomi, eğitim ve din gibi toplumun yapısını oluşturan vazgeçilmez unsurlara sahip alternatifi olmayan toplumsal bir kurumdur. Genel olarak aile, aynı soydan gelen veya birbirleriyle evlilik yoluyla akraba olan bireyleri kapsar. Aile, toplumun en küçük birimi olarak neslin devamını ve sosyalleşmesini sağlayan temel toplumsal kurumdur.

Bu araştırmada Kütahya Aile ve Dini Rehberlik Merkezi'nde aileye yönelik manevi danışmanlık hizmetlerine ilişkin uygulamalar hizmet alanı ve hizmet sağlayıcılar açısından değerlendirilmiştir.

Bu çalışma, manevi danışmanlık alanına katkı sağlamayı ve alana ilgi duyanlara pratik çıkarımlar sunmayı amaçlamaktadır. Bu araştırmada Kütahya Müftülüğü ADRM'de 2021-2023 yılları arasında aktif görev yapan ve manevi danışmanlık süreçlerini yürüten din görevlileriyle mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış mülakat yoluyla elde edilen veriler Maxqda 24 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda manevi danışmanlık süreçlerini yürüten din görevlilerinin süreçle ilgili gözlemleri tespit edilerek elde edilen veriler fenomenolojik yaklaşımla tema ve alt kodlara ayrılmıştır. Bireylerin ADRB/M 'ne başvuru nedenleri, manevi danışmanlık süreçleri, manevi danışmanlık süreçlerinde kullanılan dini referanslar, sürece dair olumlu ve olumsuz geri dönüşler, süreçle ilgili ihtiyaç ve beklentiler, manevi danışmanlığın aile içi problemlerin çözümüne katkısı şeklinde oluşan temalar üzerine odaklanılmıştır.

Bu çalışmanın bulguları, aile bireylerine yönelik manevi danışmanlık süreçlerinin nefis muhasebesi (öz bilinç oluşturma), sabır, tevekkül, irade terbiyesiyle olumlu iyilik halinin devamını sağlanmasına, örnek şahsiyetlerin biyografilerinden ve kutsal kitap okumalarından faydalanarak bilişsel farkındalığın artırılması için bibliyoterapi gibi teknikler kullanılarak

bireylerin ruh sağlığına olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Ayrıca bulgular, bireysel önyarguların ve yanlış kültürel kodların etkisinin, danışma sürecinde görevlileri zorladığını ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Manevi Danışmanlık Süreçleri, Aile ve Dini Rehberlik Merkezi, Dini Referanslar, Ailede Dini ve Manevi Temeller

HİLAFETİN 30 YIL OLDUĞUNA İŞARET EDEN RİVAYETE FARKLI BİR BAKIŞ

Doç. Dr. Mevlüt POYRAZ

Artvin Çoruh Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,

mevlutpoyraz@artvin.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8832-248X>

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ULUIŞIK

Artvin Çoruh Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,

haticeuluisik@artvin.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9347-4680>

ÖZET

Bu çalışma, Hz. Muhammed (sas)’e nisbet edilen ve *Ümmetim içinde hilafet otuz senedir. Daha sonra krallar vardır.*” (Tirmizi (ts), Fiten, 48) ifadesini içeren rivayetin farklı bir yaklaşımla değerlendirmesini konu edinmektedir.

Konuyla ilgili çalışma yapan araştırmacılar, genel olarak bu sözün Hz. Peygamber’e ait olmadığını ancak siyasi olaylar çerçevesinde taraflarını savunma, muhataplarını yerme adına sonradan üretilen söz olarak görmektedirler. Bu hususta da iki temel yaklaşım öne çıkmaktadır.

Birincisi, Hz. Ali’nin hilafetinin meşruiyetini ispat etmek.

İkincisi, Muaviye’nin halife olmadığını sultan olduğunu ispat etmek.

Rivayetin kurgu olduğu yönünde değerlendirme yapan araştırmacıların bazı gerekçelerine katılmakla birlikte, bu araştırmacıların rivayeti kurguladıkları iddia edilen kitleye yönelik yaklaşımlarına katılmadığımızı belirtmeliyiz. Genel itibariyle temellendirme açısından rivayetin şii tandanslı olduğu ön plana çıkmaktadır. Fakat biz, aşağıda zikredilecek olan gerekçelerden ötürü bu kanaatte değiliz.

Siyaset açısından Emevi saltanatının başlangıç dönemine rivayetler çerçevesinde baktığımızda; Hz. Hasan yönetimi Muaviye’ye devrederken İslam devletini yönetecek kimsenin seçimini ümmete bırakmasını teklif etmesi; Muaviye’nin, Hz. Hüseyin, Abdullah bin Ömer, Abdullah bin Abbas, Abdullah bin Zübeyr gibi sahabelerden Yezid adına zorla biat almaya çalışırken bunu (hilafette 30 yıl hadisini) kullanmamış olması, onların da; *her ne kadar da oğlun Yezid’i onaylamasak da Hz. Peygamber (sas)’in mucizesi olan bir söze (verdiği habere) muhalefet etmek bize yakışmaz* gibi bir cevapla meseleye yaklaşmamaları meselenin bilinirliğine şüphe düşürmektedir.

Dolayısıyla tarihi süreçte gerçekleşen olaylara baktığımızda; -bir nevi bu rivayeti doğrularsak- Hz. Hüseyin’in, İbn Zübeyr’in ve bunlarla birlikte olan tüm sahabî ve tabiin ve sonrakilerinin hilafeti yeniden tesis için gösterdikleri çabaları, Hz. Peygamber (sas)’in sözünü boşa çıkarmaya yönelik gayretler gibi anlamak zorunda kalacağız.

Kanaatimizce; Muaviye’nin başlattığı, Emevilerin sürdürdüğü saltanat anlayışına yöneltilen eleştirileri bastırabilmek adına, Hz. Peygamber (sas) kalkan yapılarak onun mucizesi adı altında saltanat anlayışını meşrulaştırmak gayretleriyle ortaya atılmış bir sözdür. Yani Hz. Peygamber (sas) adına ifade edilen (ki uydurulduğu inancındayız) bu sözün hadis olmadığı, dolayısıyla ilmi bir kıymetinin olmadığı düşüncesindeyiz.

Anahtar Kelimeler: İslam Tarihi, Hadis, Hilafette 30 Yıl.

HZ. MUHAMMED (SAS)'İN SİYASİ VE ASKERİ OLAYLARLA İLGİLİ GÖRÜP YORUMLADIĞI, HAYATINDA FİİLİ OLARAK KARŞILIK BULAN RÜYALARINA BİR BAKIŞ

Doç. Dr. Mevlüt POYRAZ

Artvin Çoruh Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,

mevlutpoyraz@artvin.edu.tr.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8832-248X>

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ULUIŞIK

Artvin Çoruh Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,

haticeuluisik@artvin.edu.tr.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9347-4680>.

ÖZET

Bu çalışmada, Hz. Muhammed (sas)'in bizzat kendisinin görüp yorumladığı birçok rüyadan sadece siyasi ve askeri mahiyet taşıyan ve hayattayken karşılıklarının olduğu rüyalar ele alınacaktır. Ana konuya geçmeden önce Hz. Peygamber'in rüyalara dair genel bakışını ifade eden bilgileri paylaşmanın yerinde olacağı kanaatindeyiz. Allah Resûlü, salih kimselerin/müjdeleyicilerin gördüğü sevindirici rüyayı mahiyet itibariyle nübüvvetin kırk altıda biri, bazı rivayetlerde de yetmiş cüzünden biri olarak zikretmiştir. Vahye muhatap olan Hz. Peygamber, rüyaları; nübüvvetin yahut vahyin bir cüzü olarak görmesine karşın vahiy olarak değerlendirmemiş, bizzat gördüğü rüyaları yorumlamış, sahabesine de rüyalarını hayır üzere yorumlamalarını tavsiye etmiştir. Kendisinden sonra nübüvvet ve vahiy olmayacağından müjdeleyici olarak sadece sadık rüyaların kalacağını belirtmiş ve bu rüyaların kıyamete dek süreceğine dikkat çekmiştir. Zaman açısından; geçmiş, şimdi ve geleceğe hitap eden rüyalar, çalışmamızda gelecekte cereyan edecek olaylara işaret etmesi yönüyle ele alınacaktır. Araştırmamızda, rüyaların konusunu siyasi ve askeri konulara indirgediğimizden, ilgili konuya dair rivayetlerin sınırlı sayıda olduğunu ifade etmeliyiz. Çalışma konusu, dünyevi olayların metafizik formla bağlantısını ortaya koyması açısından son derece önem arz etmektedir. Bazı Hadis ve İslam Tarihi kaynaklarına göre ele alınan çalışma bağlamında;

- 1- Allah Rasûlü'nün, hicret edeceği şehir olan Yesrib/Medine ile ilgili rüyası, tevili ve karşılığı,
- 2- Bedir savaşı esnasında Allah'ın yardımının melekler aracılığıyla ineceğine dair rüyası, yorumu ve Allah'ın bu rüyayı ayetle teyit etmesi,
- 3- Uhud Savaşı süreciyle ilgili rüyası, tevili ve karşılığı,
- 4- Hudeybiye sulhu ve Umretü'l-Kazâ ile ilgili rüyası, yorumu, karşılığı ve rüyanın ayetle teyidi,
- 5- Mütenebbilerle ilgili rüyası, tevili ve karşılığı, gibi hususları içeren rivayetler ve değerlendirmesi ele alınmıştır.

Anahtar kelimler: İslam Tarihi, Hz. Muhammed, Rüya, Tevil.

Dünyevileşme ve İslâm İnancı

Mehmet TAŞDELEN

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep İslam Bilim Ve Teknoloji Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı

Gaziantep/Türkiye

Assistant Professor, Gaziantep Islamic Science and Technology University Faculty of Islamic
Sciences Basic Islamic Sciences Department

Gaziantep/Turkey

mehmettasdelen02@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-3770-0847

507 843 55 05

Dünyevileşme ve İslâm İnancı

ÖZET

Bu çalışmada İslam inancı açısından dünyevileşmenin sebepleri ve çözüm önerileri işlenmektedir. Burada kastedilem dünyevileşme dini reddeden, vahyi kabul etmeyen çevrelerin dünyevileşmesi değil, bilakis ibadetlerini yapma niyeti olan ve belki de kendisini dindar olarak nitelendirenlerin dünya ile âhiret arasında olması gereken dengeyi dünyanın lehine bozmasının neticesi olan dünyevileşmedir. Buradaki dünyevileşmeden maksat, dünyanın dinden ve dinî düşüncenin dünyadan arındırılması anlamında da değildir. Mü'min bir insanın dünyevileşmesi, inancını inkâr veya dinden çıkması değil, dünya ve içindekilerin öncelenmesi, yaratılış amacının unutulması, dini hayatın ikinci plana itilmesi anlamındadır. Bu durumda dünyevileşmeye götürebilecek etkenler kendini gösterebilmektedir. Bu etkenlerin başında dünyadaki her şeye olan aşırı ilgi ve isteme duygusu, uzun yaşama arzusu, ölümden korkma, manevi iyi oluş halini yitirme, muhasebe duygusunun körelmesi ile ahirette hesap verilebilirliği unutma, Allah'ın rızasını amaç edinmenin geri planda kalması gibi birçok neden dünyevileşmeyi olumsuz yönde etkileyen sebepler arasında sayılabilir. Bunlar insanların yaratılışında bulunan duygulardır. Bu duyguları tamamen ortadan kaldırmak uygun olmadığı gibi belki de mümkün değildir. Çünkü insan bir melek değildir. Olumlu yanları olduğu gibi olumsuz yönleri de olabilmektedir. İnsanın dünyaya gönderilmesinin amacı bu duyguların varlığıyla beraber hayatını devam ettirirken manevi hayatına olumsuz etkilerinin farkına varabilmektir. İnanç açısından bu olumsuz etkileri minimize etmenin en belirgin yolunun ise temelde tevhit ve ahirete iman olmak üzere inanç esaslarının yerli yerine oturtulması, kullanılması ve kuvvetlendirmesiyle mümkün olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmada başta kavramsal çerçeve içerisinde dünya, dünyevileşme ve sekülerleşme terimleri işlenmektedir. Ardından Kur'ân'ın dünya kavramına yüklediği anlamlar ve dünyevileşmeyi ifade edebilecek âyetlerden örnekler verilerek konuya değinilmektedir. Daha sonra da dünyevileşmeye götüren

temel sebeplerin neler olabileceği ve bunların inanç açısından etkilerini azaltabilecek yaklaşımların neler olabileceği üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kelâm, İman, Dünya, Dünyevileşme, Arzu.

Worldly (Secularization) and Islamic Faith

Abstract: In this study, the reasons for secularization in terms of Islamic belief and solutions are discussed. What I mean here is wordly, which is not the secularization of those who reject religion and do not accept the revelation, but the wordly that is the result of those who intend to worship and perhaps define themselves as religious, disrupting the balance that should be between the world and the hereafter in favor of the world. It does not mean wordly in the sense of purifying the world from religion and religious thought from the world. The wordly of a believer does not mean denying his belief or leaving religion, but prioritizing the world and its contents, forgetting the purpose of creation, and pushing religious life into the background. In this case, the factors that can lead to wordly can manifest themselves. At the beginning of these factors, there are many reasons such as excessive interest and desire for everything in the world, the desire to live long, fear of death, loss of spiritual well-being, atrophy of the sense of accounting, forgetting about accountability in the hereafter, and being in the background of aiming for Allah's approval, many reasons negatively among the factors affecting it. These are emotions inherent in people's creation. It is not appropriate and perhaps not possible to completely eliminate these feelings. Because man is not an angel. It can have both positive and negative aspects. The purpose of sending a person to the world is to be aware of the negative effects of these emotions on his spiritual life while continuing his life. These negative effects in terms of belief way to minimize these effects is by establishing, using and strengthening the principles of belief, mainly tawhid and belief in the hereafter. In this study, the terms world, wordly and secularization are discussed within the conceptual framework. Then, the meanings attributed to the concept of the world by the Qur'an and examples from the verses that can express worldliness are mentioned. Then, it is focused on what the main reasons may lead to wordly and what approaches can be used to reduce the effects of these in terms of belief.

Keywords: Kalâm, Faith, World, Worldly, Request.

İSLAMİ HAREKETİN RADİKAL İKİ YÖNÜ: SÜNNİ VE Şİİ PARADİGMANIN KUR’AN TASAVVURLARI -SEYYİD KUTUB (Ö. 1966)- MUHAMMED HÜSEYİN FADLALLAH (Ö. 2010) ÖRNEĞİ-

Arş. Gör., Sümeyra NALBANT

Artvin Çoruh Üniversitesi, sumeyra.nalbant@erdogan.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0003-1406-8607>

ÖZET

Modern dönem İslami Hareket faaliyetleri düşünsel, yazınsal ve eylemsel alanlarda etkinlik göstermiştir. Pek çok İslami Hareket oluşumu, planlaması ve eylemleri açısından birbirinden farklı karakteristik özellikler taşımaktadır. Bazıları eğitimi ön plana çıkarırken tabandan hareketle bir değişimi öngörür; bazıları da cihadı ön planı çıkarırken üstten halka doğru bir değişimi öngörür. Fakat bunlar da kendi içerisinde farklılıklar arz etmektedir.

Seyyid Kutub, Modern dönem İslami Hareket’in önemli isimlerinden birisidir. Düşünceleriyle kendisinden sonraki pek çok ismi etkilemiştir. Siyasi alanda pek etkin bir rol oynamamakla birlikte ilim alanında önemli alimlerden birisidir. Radikal bir söyleme sahip olan Kutub, İslami Hareket’in düşünsel mimarlarından biridir. Konuyla ilgili eserler vermekle birlikte bir tefsir eseri kaleme alarak düşüncelerini Kur’an’ın meşruiyeti ile ortaya koymuştur.

Muhammed Hüseyin Fadlallah hem modern Şii dünyasının önde gelen Ayetullahlarından birisi hem de modern dönem İslami Hareket’in Şii paradigma ile hareket eden mücahid alimlerindedir. Siyasi olarak ülkede etkin rol almakla birlikte sosyal ve ilmi hayatta önemli bir dini rehberdir. İlmli bir söyleme sahip olan Fadlallah, Şii İslami Hareket’in Lübnan’daki düşünsel mimarı ve mücahitlerinden birisidir. Konuyla ilgili eserler vermekle birlikte bir tefsir eseri de telif ederek o da düşüncelerini Kur’an ile meşrulaştırmıştır.

Bu çalışmada her iki alimin ortak noktası ise eylem-Kur’ân merkezli düşünce ortaya koymaları ve buna fiili katılımlarıdır. Bu çalışmada bu ortak noktalar irdelenerek onların Kur’an’a bakışları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Seyyid Kutub, Fadlallah, Tefsir, Şii, Sünni, İslami Hareket.

4-6 YAŞ KUR’AN KURLARININ GENEL ÇERÇEVESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, MERVE GÜL¹

¹ Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı,
mervesimsekgul@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0152-903X

ÖZET

Okul öncesi dönem; çocukların fiziksel, sosyal, duygusal, psiko-motor, zihinsel ve dil gelişimlerinin ilerideki yaşlarına oranla en çok ve en hızlı geliştiği süreci kapsamaktadır. Bu dönem diğer dönemlere kıyasla kazanılacak davranış ve bilgiler açısından kritik dönemdir. Bu sebepten ötürü bireyin gelişimi açısından bu dönemde verilecek eğitim büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde din eğitim-öğretiminde yaş sınırının ortadan kaldırılmasıyla Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından 2012 yılından itibaren 4-6 Yaş Grubu Kur’an Kursları Projesi hayata geçirilmiştir. İlk olarak 2013-2014 eğitim-öğretim yılında pilot illerde sonraki yıl Türkiye genelinde açılan kurslarda okul öncesi grubu çocuklara din eğitimi verilmeye başlanmıştır.

Bu çalışmamızda katkı sağlamak amacıyla 4-6 yaş grubu Kur’an Kursları çalışmasındaki eğitim, müfredat, öğrenci özellikleri, 4-6 yaş grubu Kur’an Kurslarında eğitim gören öğrencilerin velileri ve bu kurslarda görev yapan öğretmenler çeşitli yönleriyle ele alınmıştır. 4-6 yaş grubu bu programlarda 2013'ten bu yana 1 milyonu aşkın öğrenci mezun edilmiştir. Bu kadar fazla ilgi gören eğitim kurumunun artıları varsa eksiklikleri açısından veliler ve öğreticilerin görüşleri alınarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Dönem, 4-6 Yaş Grubu Kur’an Kursları, Din Eğitimi, DİB

ENDÜLÜSLÜ EBÛ ÂMR OSMAN BİN SÂÎD ed-DÂNÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Muhammed Emin BARCA¹, Doç. Dr. Nesrişah SAYLAN²

¹Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, emin.barca21@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0002-5920-1590

²Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, nsaylan@firat.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-5805-8630

ÖZET

İslam dininin temel kaynağı Kur'an-ı Kerim'dir. Müslümanlar için en önemli olan husus Kur'an-ı Kerim'i anlamak, yorumlamak ve verdiği bilgiler ışığında onun ortaya koyduğu değer hükümlerini anlamaktır. Kur'an-ı Kerim'in doğru anlaşılması ve yorumlanmasında kıraat ilminin katkısı büyüktür. Nitekim Kur'an lafızlarını, vecihlerini, vakf ve ibtidâ konularını ele alan kıraat ilmiyle ilgili ilk dönemden günümüze kadar çalışmalar yapılmıştır. Her ilim dalında olduğu gibi Kıraat ilmi alanında ileri gelen temsilciler olmuştur. Bu temsilcilerin yaşadığı dönemleri, hayatlarını, eserlerini, hocalarını, talebelerini, ilmi kişiliklerini bilmek son derece önemlidir. Bu araştırmalar vesilesiyle geçmişte bu ilim dallarına hizmet etmiş olan âlimlerin eserlerini yeni nesillere aktarmak ve aynı zamanda görüşlerini de naklederek yeni ufuklar açmak, onların hayatını örnek almak gibi yararlar sağlamaktadır. Ebû Âmr Osman b. Sâîd ed-Dânî, kıraat ilmi alanında Endülüs'te yetişmiş önemli bir âlimdir. Endülüs, bir medeniyet şehri olmasının yanı sıra aynı zamanda birçok ilmin merkezi konumundaydı. Kıraat ilmi açısından da önemli bir konumda olan Endülüs'te bu alanın önde gelen âlimlerin yetişmesi ve kıraat alanında temel kaynak sayılabilecek eserler vermesi bunun göstergesidir. Bu ilim ehlerinden biri olan Dânî; kıraat ilmiyle beraber hadis, tefsir ve diğer ilim dallarıyla adından söz ettirmiş bir âlimdir. Kendi devrinde ve sonraki dönemler için kıraat ilmi alanında kaynak gösterilen bir şahsiyettir. Bu alanda birçok eser yazmış olan müellif, aynı zamanda kıraat ilmi alanında öğrenciler yetiştirerek ilim dünyasına önemli katkılarda bulunmuştur. Bu çalışmada Ebû Âmr ed-Dânî tanıtılarak, onun yaşadığı dönem, hayatı, eserleri, yetiştirdiği öğrencileri belirtilmiş ve onun kıraat ilmi açısından bulunduğu konumu ve değeri ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kiraat, Endülüs, Dâni

ABSTRACT

The main source of the Islamic religion is the Holy Quran. The most important thing for Muslims is to understand and interpret the Holy Quran and understand the value provisions it puts forward in the light of the information it provides. The science of recitation has a great contribution to the correct understanding and interpretation of the Holy Quran. As a matter of fact, studies have been carried out on the science of recitation, which deals with the words of the Quran, aspects, foundation and ibtida, from the first period to the present day. As in every branch of science, there have been prominent representatives in the field of Qiraat science. It is extremely important to know the periods in which these representatives lived, their lives, works, teachers, students, and scientific personalities. Through these researches, it provides benefits such as transferring the works of scholars who have served these branches of science in the past to new generations, opening new horizons by conveying their views, and taking their lives as an example. Abu Amr Osman b. Sâid ed-Dâni is an important scholar who grew up in Andalusia in the field of recitation. In addition to being a city of civilization, Andalusia was also the center of many sciences. In Andalusia, which is also in an important position in terms of the science of recitation, the fact that leading scholars in this field grew up and produced works that can be considered as basic sources in the field of recitation is an indication of this. Ebû Âmr ed-Dâni, one of these scholars; He is a scholar who has made a name for himself with his hadith, tafsir and other branches of science along with his knowledge of recitation. He is a figure who is cited as a source in the field of recitation science in his own time and for the following periods. Ebû Amr ed-Dâni, who wrote many works in this field, also made significant contributions to the world of science by training students in the field of recitation. In this study, Ebû Âmr Osman

b. Sâid ed-Dânî is introduced, his period, his life, his works, his students are stated, and his position and value in terms of the science of recitation are revealed.

İSLAM YARGILAMA HUKUKUNUN TEMEL İLKELERİ

Doç. Dr. ALPASLAN ALKIŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, alpaslanalkis@gmail.com -

ORCID: ID/0000-0003-3401-7073

ÖZET

İnsanlıkla birlikte yazısız veya yazılı olarak bir takım hukuk kurallarının varlığına rağmen, kişiler arası münasebetlerde bilerek veya bilmeyerek hukuka aykırı olaylar ve durumlar oluşmaktadır. Bunların bazısı taraflar arasında çözüme kavuşturulabilse de bir kısmı devletin yetkili kıldığı bir yargı organına ihtiyaç duyar. Anlaşmazlıkları çözerek toplumsal düzeni sağlamakla görevli olan yargı adalet, hakkaniyet, tarafsızlık ve hukukilik gibi ilkeler çerçevesinde görevini yerine getirmesi gerekmektedir. Ayet ve hadislerde adaletle hükmedilmesinden sıkça bahsedilmekle birlikte Hz. Peygamber hâkimlik mesleğinin sorumluluğunun büyük olduğunu belirterek hâkimlerin Allah'tan korkmalarını, öfke gibi sağlıklı düşünmeyi engelleyen durumlarda hüküm vermekten kaçınmalarını bildirmiştir. Bu açıdan yargı organı adalet, eşitlik, masumiyet, çabukluk, tarafsızlık, dürüstlük, alenilik, kamu vicdanının korunması gibi yargılama hukukunun temel ilkeleri doğrultusunda uyuşmazlıkları bitirerek adaletin tesisini ve zulmün ortadan kaldırılmasını tesis etmelidir. Yargılama temel ilkelerinin ortaya konması açısından Ömer'in Basra valisi ve hâkimi olan Ebu Musa el-Eş'ari'ye gönderdiği mektubun çok önemli bir yeri vardır. Söz konusu mektupta Hz. Ömer, hâkimin tarafsız olmasını ve taraflara eşit davranılmasını, yanlıştta ısrar edilmemesini, kesin kanaate ulaşılmadan karar verilmemesini, taraflara gerekli savunma süresinin tanınmasını, şahitliği geçerli kişilerin tanıklığına başvurulmasını, öfke ve hiddet durumunda karar verilmemesini emretmiştir. Hz. Ömer'in mektubunda yer alan yargılama ilkeleri o dönem için büyük bir yeniliktir. Yargılamanın usûl ve esasını belirleyen bu ilkeler, evrensel hukuk kuralı boyutuna dikkat çekerek sorumluluğun ahlakî ve dini boyutuna dikkat çekilmiştir. Yargılamada temel hedef durumunda olan adaletin tecellisi için belirli prensiplere ihtiyaç olup bu prensipler aynı zamanda hak ve hürriyetler için güvence durumundadır. İnsanlar arasında ortaya çıkan anlaşmazlıkların çözümü, hak ihlallerinin bertaraf edilmesi ve suç işleyenlerin cezalandırılması, toplu halde yaşamının getirdiği bir zorunluluktur. Zayıfı koruyup haklıyı haksızdan ayırmak hakkı gasp edilen kişilerin hakkının teslim edilmesi ve suçlunun cezalandırılması yargı kurumunun görevi olup bu görevin hukuki ilkeler doğrultusunda yapılması da evrensel bir zorunluluktur.

Anahtar Kelimeler : İslam Hukuku, Yargı, Hakim, Adalet, Tarafsızlık.

İSLAM HUKUKUNDAN AKIL VE BULÛĞUN TASARRUFLARA ETKİSİ

Doç. Dr. ALPASLAN ALKIŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, alpaslanalkis@gmail.com -
ORCID: ID/0000-0003-3401-7073

ÖZET

Akıl, insanı diğer canlılardan ayırarak ona sorumluluk yükleyen anlama ve düşünme yetisi olup hukuken insanın iyi ile kötüyü ayırt etmesine yarayan zihnî melekelerdir. Kur'ân'a göre insanın ilâhî emirler karşısında yükümlülük ve sorumluluk altına girmesini sağlayan ve onun her türlü tasarruflarına anlam kazandıran akıldır. Ayetlerde, kazanılan bilgi ve davranışların aklın kontrolünde kullanılması gerektiği, bunu yapmayanların sorumlu tutulacağı ifade edilmektedir. İnsan aklını kullanmasına göre melekten üstün olabildiği gibi hayvandan aşağıda düşebilmektedir. İnsanın dünyada kan döküp zulüm yapacağını söyleyen meleklerle, eşyanın ismini söylemelerinin istenmesi ve cevap alınmaması karşısında insan akli sayesinde eşyayı isimlendirmiştir. Böylece eşyayı yorumlayabilme gücüne sahip olan aklın, ilâhî hakikatleri sezme, anlama ve onların üzerinde düşünüp yorum yapma yetkisi de bulunmaktadır. Bu açıdan insanın ibadetlerle mükellef ve hukukî-cezaî ehliyetine sahip olabilmesi için temyiz kudretine sahip bulunması gerekmektedir. İnsanın çocukluktan çıkıp yetişkin olma özelliği ise bulûğ ile kazanılmaktadır. Bulûğ ile insan hem beden hem de ruhen belli ve yeterli bir asgari olgunluğa eriştiğinden kural olarak tasarruf ehliyetini kazanır. Bulûğ yaşına ulaşan kişi iman esasları, ibadetler, haramlar, vergi, cezaî ve hukukî mesuliyetler ile toplumsal ve hukukî düzenin sağladığı haklardan faydalanma yönünden tam ehliyet sahibi olmaktadır. İslâm hukukunda bulûğ için bazı şart ve ölçüler konmuştur. Kişinin belli bir alt yaş sınırına ulaşması bulûğun ön şartıdır. Bulûğun ölçüsünden ilki fiilî bulûğ iken ikincisi ise hükmen bulûğdur. Bu da çocuğun belli bir yaş sınırına ulaşmasıdır. Ebû Hanîfe'ye göre kız on yedi, erkek on sekiz yaşını ikmal ettiğinde birçok İslâm hukukçusuna göre de kız-erkek farkı olmaksızın çocuk on beş yaşını ikmal ettiğinde fiilen ergen olup olmadığına bakılmaksızın hükmen bulûğa erdiği kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Akıl, Bulûğ, Ergenlik, Ehliyet.

ERKEN DÖNEM KELAMÎ PARADİGMADA KELÂMULLAHIN YARATILMIŞLIĞI PROBLEMİ¹

Dr. Nazlı EKER²

Özet

Kelam ilminde kelâmullah problemi hicrî ikinci asırdan itibaren tartışılmaya başlamıştır. Mu‘tezile kelamcıları tarafından kelamî tartışmaların merkezine yerleştirilen bu konu Allah’ın sıfatlarına yönelik tartışmalar bağlamında ele alınmıştır. Sıfatları tenzih eden Mu‘tezile, Kur’an’ın yaratılmış olduğu görüşünü yani halku’l-Kur’an’ı aklî ilkelerle savunmuştur. Çünkü Kur’an’ın yaratılmamış olduğunu kabul etmek, onların temel prensip olarak belirledikleri tevhîd ilkesine aykırıdır. Ayrıca Hristiyanların Hz. İsa’ya atfettikleri ulûhiyet anlayışı yine Mu‘tezile’nin söz konusu görüşte ısrar etmesinin bir diğer dinamiğini oluşturmaktadır. Hz. İsa’ya ulûhiyet atfeden Hristiyan iddia Kur’an’da yer alan ‘kelimetullah’ ifadesiyle birlikte değerlendirildiğinde söz konusu iddia Kur’an tarafından desteklenmiş gibi anlaşılacaktır. Bu nedenle mu‘tezilî yaklaşıma göre Hz. İsa’nın ulûhiyetini reddetmek için kelimenin ve Kur’an’ın ezeli olmadığını kabul etmek gerekmektedir. Nitekim Mu‘tezile’nin Kur’an’ın yaratılmış olduğuna hükmetmekteki amacı tevhîd ilkesini korumaktır. Mu‘tezile’nin söz konusu iddiaları nedeniyle Ehl-i Sünnet kelamcıları kelâmullahı bir problem olarak ele almıştır. Onlar kelâmullahın yaratılmış olduğu iddiasını reddetmiş ve kelâm-ı nefsi ve kelâm-ı lafzî ayırımına giderek bir çözüm üretmeye çalışmışlardır. Zira Ehl-i Sünnet’e göre kelâm-ı nefsi yaratılmamıştır, ezeli. Ancak kelâm-ı lafzînin yaratılmış olduğunu söylemekte bir sakınca bulunmamaktadır. Böylece onlar, kelâmullahın yaratılmamış olduğunu ispat etmek istemişlerdir. Bu çalışma kapsamında kelâmullah probleminin ilk olarak ne tür dinamiklerle ortaya çıktığı, Mu‘tezile ve Ehl-i Sünnet kelamcılarının konuya ilişkin yaklaşımları ve Ehl-i Sünnet kelamcılarının kelâmullahın yaratılmış olduğu iddiasına yönelik itirazları değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kelâmullah, Mu‘tezile, Ehl-i Sünnet, Halku’l-Kur’an.

Abstract

The problem of kalâmullah has been discussed in theology since the second century of the Hijra. This issue, which was brought up by the Mu‘tazilite theologians, was discussed in the context of the debates on the attributes of Allah. In the discussions on kalâmullah in the context of God’s attributes, the Mu‘tazilites defended the view that the Qur’an was created, i.e., halkū al-Qur’an, with rational principles. Because to accept that the Qur’an is uncreated is contrary to their basic principle of tawhîd. In addition, the understanding of divinity that Christians attributed to Jesus Christ constitutes another dynamic of the Mu‘tazilites’ insistence on this view. When the Christian claim ascribing divinity to Jesus is evaluated together with the Qur’anic expression

¹ Bu çalışma Dr. Nazlı EKER’in 09/08/2023 tarihinde Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı’nda Prof. Dr. Galip TÜRCAN danışmanlığında tamamlanan “Gazzâlî Öncesi Ehl-i Sünnet Kelamı Bağlamında Kelam-Felsefe İlişkisi” isimli doktora tezinden çıkarılmıştır.

² Dr., nazli.eker1@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8276-8165.

kalimatullah, it is understood as if the Qur'an supports this claim. Therefore, according to the Mu'tazilite approach, in order to reject Jesus' divinity, it is necessary to accept that the Word and the Qur'an are not eternal. As a matter of fact, the Mu'tazilites' purpose in ruling that the Qur'an was created was to protect the principle of tawhīd. Because of the Mu'tazilites' claims, the Ahl al-Sunnah theologians treated kalāmullah as a problem. They rejected the claim that kalāmullah was created and tried to find a solution by distinguishing between al-kalām al-nafsī and al-kalām al-lafzī. For according to Ahl al-Sunnah, al-kalām al-nafsī is uncreated and eternal. However, there is no harm in saying that al-kalām al-lafzī is created. Thus, they wanted to prove the uncreatedness of kalāmullah. Within the scope of this study, the dynamics of the first emergence of the problem of kalāmullah, the approaches of the Mu'tazilites and Ahl al-Sunnah theologians to the issue, and the objections of Ahl al-Sunnah theologians to the claim that kalāmullah is created will be evaluated.

Keywords: Kalāmullah, Mu'tazilah, Ahl al-Sunnah, Khalq al-Qur'an.

İBNÜ'L-ARABÎ KAVRAMLARINI ERKEN DÖNEM TASAVVUFUNDA ARAMAK: TECELLÎ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisan Öğrencisi, Firuze ŞAHİN¹, Dr. Öğr. Üyesi Emine Elif ÇAKMAK İGALÇI²

Kayseri Üniversitesi, Develi İslâmî İlimler Fakültesi, firuze.1211@hotmail.com-0000-0003-2274-9373³

ÖZ

Tasavvufta bilgi teorisi diğer ilim dallarına göre tartışmalı olduğu gibi kavramların benzerliği mevzuyu daha çok zorlaştırmakta. Örneğin kalbe gelen bilgiler denildiğinde tecellî, Bâdî, Tavârik, Tavâli, Levâmi, Levâih, gibi kavramlarla karşılaşıyoruz. Aralarında farklar olsa da göz ardı ederek hepsini aynı kefeye koyulduğunu görmekteyiz. Hâlbuki tasavvufu tasavvuf yapan aslında bu farkların bilinmesidir. Din bilimleri alanında pek çok kavram ortak kullanıldığı gibi çoğu kavram kendi alanında farklı terminoloji kazanmıştır. tecellî kavramı da bunlardan bir tanesidir. Tasavvufta tecellînin dönemsel olarak farklı manalarda kullanıldığını, bunlar arasında benzer sistematik bir ilişki olduğu kanaatine vardık.

Tebliğimizi, tasavvuf metafiziğinin önemli kavramlarından tecellî erken dönemde aranabilir mi sorunsalı bağlamında inceledik. Varılmak isten sonuç ise tecellî, Sünnî tasavvufta ve Metafizik dönemde farklı paradigma içinde kurulmuş olsa bile her iki dönemde tecellînin özü derin bir anlayış gücü olduğuna işaret edildiğini gözlemledik.

Bu dönem sûfilere Eş'arî kelimelerini benimsedikleri için tecellî Allah'ın sıfatlarından olan tekvin ile ilgili değil, kudret sıfatı kategorisinde ele almışlardır. tecellî fiili bir oluş olması hasebiyle arazlardan sayılır arazlar da hâdistir. Oysa Tanrı'nın zâtî sıfatları kâdimdir yani tecellî fiili sıfatlardandır. tecellîyi yaratma manasında aldığımızda yaratma zatı gereği ol der oluverir. Tecellîyi kudret manasında ele aldığımızda Tecellînin o yere ulaşmama durumunu vardır. Çünkü meclânın kemâlinde mülhem Allah'ın kudreti de varlığın kemaliyle ilgili oluşu benzerlik göstermektedir. Varlığın özü üzerindeki örtüleri kaldırıp hakikati müşahede ettiren tecellî, İnsanın kalbine gelen bilgi türüdür.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, İbnü'l-Arabî, Metafizik, er-Risâle, Kelâbâzî, Tecellî

ABSTRACT

The theory of knowledge in Sufism is controversial compared to other branches of science, and the similarity of concepts further complicates the issue. For example, when we talk about the information that comes to the heart, we encounter concepts like Revelation, Bâdî, Tavârik, Tavâli, Levâmi, Levâih, etc. Although there are differences between them, we see that they are all put in the same category. However, what makes Sufism Sufism is actually knowing these differences. Many concepts are commonly used in the field of religious sciences, but most concepts have gained different terminology in their own field. The concept of Revelation is one

of them. We have come to the conclusion that Revelation was used in different meanings periodically in Sufism, and there is a similar systematic relationship between them.

We examined our presentation in the context of the problem of whether Revelation, one of the important concepts of Sufi metaphysics, can be sought in the early period. The conclusion we want to reach is that although Revelation is established in a different paradigm in Sunni Sufism and the Metaphysical period, we observed that it was pointed out that the essence of Revelation is a deep understanding power in both periods.

The Sufis of this period adopted the Ash'ari theology, so they discussed Revelation not in relation to the creation, which is one of the attributes of Allah, but in the category of power attribute. Revelation is considered among the accidents because it is a factual occurrence, and accidents are also incidental. However, the essential attributes of God are eternal, so Revelation is from the factual attributes. When we take Revelation in the sense of creation, creation happens as a result of the essence. When we consider Revelation in the sense of power, there is a situation where Revelation does not reach there. Because, inspired by the perfection of the assembly, the power of God also shows similarity with the perfection of existence. Revelation, which removes the covers on the essence of existence and observes the truth, is the type of information that comes to the human heart.

Keywords: Sufism, Ibn Arabi, Metaphysics, er-Risâle, Kalabazi, Manifestation

İMAN ESASLARI AÇISINDAN KADER GAYB İLİŞKİSİ

Doç. Dr. Fehmi Soğukoğlu

Gaziantep Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,

fehmisogukoglu@hotmail.com - 0000-0001-8994-630X

ÖZET

İslâm düşünce tarihinde Müslümanların çoğunu temsil eden Ehl-i sünnet tarafından iman, Allah Teâlâ'ya, meleklerle, kitaplara, peygamberlere, âhret gününe ve kadere iman olmak üzere altı esas olarak kabul edilmiştir. İman esaslarının bu şekilde belirlenip sıralanması ulemanın Kur'ân-ı Kerîm'den yapmış olduğu çıkarımların yanında, Cibrîl hadisi adıyla meşhur olan rivâyete dayanmaktadır. Ancak ilgili rivâyet daha mevsuk olduğu kabul edilen Buhârî'nin aktarımında “kadere iman” maddesi yer almadan beş esas şeklinde zikredilmesi dikkat çekicidir. İmanın beş esas olarak benimsenmesi kaderin reddedilmesi anlamını taşımamaktadır. Nitekim bir şeye inanılmasının gerekli olduğunu söylemekle, iman esasları olarak kabul etmek birbirinden farklı şeylerdir. Söz gelimi Cennet, Cehennem, levh-i mahfûz Kur'ân-ı Kerîm'de zikredilmekte ve Müslümanlar tarafından inanılmaktadır. Bununla beraber bunlar iman esasları olarak kaydedilmemiştir. Diğer taraftan iman esaslarından ilk beşi Kur'ân-ı Kerîm'de iman kelimesiyle beraberce anılırken, bu durum “kader” kelimesi için geçerli değildir. Bu da iman beş esas olarak kabul edilmesi gerektiği düşüncesini desteklemektedir. Ancak Kur'ân-ı Kerîm incelendiğinde iman etme fiilinin tümleçlerinin beş değil, altı olduğu görülmektedir. Beş tanesi rivâyette de geçen ilk beş esas olup, bunların dışında “gayb” kelimesi de imanla birlikte zikredilen altıncı husustur. Çalışmada bazı istisnalar hariç Mâtürîdî başta olmak üzere Ehl-i sünnet ulemasının iman esasları olarak kabul ettiği kaderin, âyette geçen “gayb” kelimesiyle ilişkilendirilmesinin imkânı değerlendirilmiştir. İbnü'l-Cevzî gibi bazı müfessirlerin yorumları dikkate alındığında Bakara suresi üçüncü ayette geçen “gayba iman ederler” ifadesindeki gaybın “kader” şeklinde de anlaşıldığı görülmektedir. Bu yorumun tâbiinden İbn Şihâb ez-Zührî (ö. 124/742) tarafından dile getirildiği kaydedilmektedir. Sonuç olarak gaybın kadere göre daha geniş bir anlam ifade ettiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda Kur'ânî terminolojide gayb-kader kavramları arasında umum-husus ilişkisi olabileceği, âyetteki gayb ifadesinin kaderle bağlantısının kurulabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kelâm, Kader, Gayb, İman Esasları

İSLAM HUKUK USULÜNDE LAFIZ-MANA İLİŞKİSİ RELATIONSHIP-WORD-MEAN IN ISLAMIC LAW PROCEDURE

Doç. Dr. Mehmet ONUR

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi/ İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri İslam Hukuku
Anabilim Dalı Hatay Türkiye, mehmet.onur@mku.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2229-6450>.

ÖZET

Fukahâ şerî delillerin anlamları üzerinde çokça durmuş, makasıldını ve hedeflerini analiz ederek fetva vermiştir. Şerî hükümler, Şariin belirlediği gayeye ulaşmak için vazedilmiş araçlardır. Bundan dolayı araçların amaçlarla aynı doğrultuda olması ve geçerlilik yönüyle makâsıldın önüne geçirilmemesi zorunludur. Buna ek olarak içtihatla bulunurken, akla gelen ilk anlamlarını aşmak suretiyle nassın zahirini terk etmek yoluna gitmemek gerekir. Dolayısıyla içtihat faaliyeti yürütülürken lafızlara, şekil şartlarına ve lafızların manalarını dikkate almak suretiyle lafız-mana dengesinin gözetilmesi amaçlanmalıdır. Lafız mana dengesinin gözetimi de biri diğerinin aleyhine olmayacak, birinin itibar-ı dikkate alınması neticesinde öbürünün ihmal edilmesi sonucunu doğurmayacak şekilde olmalıdır. Batınlık, nasların zahirini ihmal edecek ve onlara hiç bakmayacak şekilde lafızların çerçevesini aşanlar, lafzın aslı delaletlerini bırakıp, hüküm istinbatında sadece manaya bakanlar. Zahirilik, nasların lafzına aşırı derecede bağlılık gösterir ve Şâri'in muradını ortaya çıkarmada yegâne delil olarak görür, hükümler ile onlardan güdülen amaçlar ve onların illetleri arasını ayırır. Lafız-mana dengesi, Zahire sıkı sıkıya bağlı kalınmak suretiyle mananın ihmaline, ya da mana dolayısıyla lafzın ihmaline meydan vermeyecek şekilde bir yol izlenmesi orta yol olarak tarif edilmektedir. Zira nassın anlaşılması ve uygulanması için yapılması gereken şey budur. Bu sayede İslam hukukunun olabildiğince tearuzsuz yorumlanması sağlanmış olacaktır.

Allah'ın vaz' ettiği hükümlerde gözetmiş olduğu hikmetlere vakıf olmak hem nassın zahirini hem de şerî manasını birlikte değerlendirmeyi gerekli kılar. Öyle ki bu iki yönden biri diğer tarafa galebe çalmayacak, her ikisi de dengeli bir şekilde ele alınacak ve korunacaktır. Onun "İlimde rüsûh sahibi olan âlimlerin çoğunun tutmuş olduğu yol işte bu yoldur" sözü içtihat faaliyetinde, nasların anlaşılmasında ve hükümleri öğrenmede takip edilmesi gereken en doğru

yöntem olduğuna işaret olmaktadır. Bu çalışmada İslam Hukuk Usulünde lafız mana dengesinin korunması hususu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler : Zahir, Batın, İslam Hukuk Usulü

ABSTRACT

Fukaha focused a lot on the meanings of religious evidence, analyzed their purpose and objectives and gave fatwas. Sharia provisions are tools established to achieve the goal determined by Sharia. Therefore, it is imperative that the means are in line with the ends and that they do not take precedence over the purpose in terms of validity. In addition, when making ijthihad, one should not abandon the apparent meaning of the text by going beyond the first meanings that come to mind. Therefore, when carrying out ijthihad activities, it should be aimed to observe the balance of wording and meaning by taking into account the words, formal conditions and meanings of the words. The balance of words and meanings must be observed in such a way that one does not come to the detriment of the other, and consideration of one does not result in the neglect of the other. Esotericism, those who go beyond the framework of the words in such a way that they neglect the apparent meaning of the texts and do not look at them at all, those who leave the essential indications of the words and look only at the meaning in deducing the ruling. Zahirism shows extreme devotion to the literal meaning of the texts and sees them as the only evidence in revealing the will of the Shari, and distinguishes between the provisions and the purposes pursued by them and their causes. The balance between wording and meaning is described as a middle way, following a path that does not allow the neglect of the meaning by strictly adhering to the meaning, or the neglect of the words due to the meaning. Because this is what needs to be done in order to understand and apply the verse. In this way, Islamic law will be interpreted as conflict-free as possible.

Being aware of the wisdom that Allah has observed in the provisions He has made requires evaluating both the apparent meaning of the text and its religious meaning together. So that one of these two aspects will not prevail over the other, and both will be handled and protected in a balanced manner. His statement, "This is the path followed by most of the scholars who are mature in science" indicates that it is the most correct method to be followed in the activity of ijthihad, in understanding the texts and in learning the provisions. In this study, the issue of preserving the balance of literal meaning in Islamic Legal Procedure will be evaluated.

Key Words: Zahir, Batin, Islamic Law Procedure

DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE ÇEVRESEL YÖNETİŞİM

Doç. Dr. YILDIZ ATMACA ¹

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
yildizatmaca@yyu.edu.tr.- ORCID ID: 0000-0001-6345-4745

ÖZET

Modern yönetim, geleneksel vatandaşlık yönteminden kurtularak vatandaşa daha yakın ve vatandaşın katılımı ile birlikte bir yönetimi öngörmektedir. Bilgi ve iletişim tabanlı teknolojik sistem, vatandaşları ulus ötesi bir platforma taşımakta ve yönetsel düzenlemeleri vatandaş odaklı gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Vatandaş ve kamu kurumları arasındaki iletişimi iyileştirmekte, kamu kurumlarının daha nitelikli hizmetler sunma kapasitesini genişletmektedir. Böylelikle, teknolojik sistemlerin ileri seviyede kullanılması, dijitalleşme sürecini hızlandırmaktadır. Dijitalleşme ise daha az iş gücü kullanarak verileri elektronik bir ortamda sayısallaştırma süreci olarak anlatılmaktadır. Dijitalleşme süreci çok aktörlü ve etki düzeyi yüksek platformlar oluşturmuştur. Bu platformlara erişim ve erişim sonucu beklenti düzeyini karşılama, gündeme birlikte yönetim anlayışını çıkaran yönetişim yaklaşımını taşımıştır. Yönetişim, bir toplumda yaşayan mevcut bütün aktörlerin ortak katılımı ile birlikte yönetilme düşüncesi anlamına gelen çok aktörlü ve etkileşimci yapıda bir yönetim anlayışıdır. Neoliberal politikalar sonucu ön plana çıkmış ve gündemdeki önemini farklı boyutlarıyla arttırmıştır. Çevresel yönetişim bu boyutlardan yalnızca bir tanesidir. Bu çalışmada, sosyal refahı önemli ölçüde etkileyen ve çevresel sorunlara çözüm arayışı sonucu gelişen bir kavram olan çevresel yönetişimin dijitalleşme sürecindeki yerinden bahsedilecektir. Çevresel sorunların minimize edilmesinde kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve vatandaşların yönetsel çabaları ile birlikte bu çabaların dijital boyutu incelenecektir. Nitel araştırma yöntemlerinden literatür taramasının kullanıldığı çalışmada, Türkiye’de çevresel sorunların çözümünde önemli bir dijital dönüşümün gerçekleştiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Dijitalleşme, Çevresel Yönetişim, Katılım, Yönetim

YEREL YÖNETİMLERDE KAMU GÖREVLİLERİ ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ

Doç. Dr. YILDIZ ATMACA ¹,

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
yildizatmaca@yyu.edu.tr.- ORCID ID: 0000-0001-6345-4745

ÖZET

Devlet tüzel kişiliği içerisinde önemli bir yeri olan yerel yönetimler tarihsel süreçte kayda değer gelişmeler göstermiştir. Bu gelişmelerin temelinde ise uluslararası örgütlerin Türkiye'ye katılımcı yönetim politikalarını uygulamaları yönünde gelen direktif ve talimatlar yer almaktadır. Türkiye, 2000'li yıllardan sonra yerel yönetimlere yönelik çok sayıda düzenleme gerçekleştirmiştir. Bu düzenlemeler, yerel yönetimlerde katılımcı, etkin, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışını empoze etme amacı taşımaktadır. Bu amaçla, 2003 yılında Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı çıkarılmıştır. Tasarı'da idari usul ve esaslarda iyileştirmeye gidecek birçok yeni kanun tasarısı gündeme gelmiştir. Ancak birçoğu kabul edilmemiştir. Bu kanunlardan bir tanesi de kamuda etik yönetim düşüncesini geliştirecek “Kamu Görevlileri Etik Kurulu” düzenlemesidir. Kamu Görevlileri Etik Kurulu, 5176 Sayılı kanunla 2004 yılında kabul edilmiştir. Kanun, kamu görevlilerinin görevlerini icra ederken dürüstlük, tarafsızlık ve kamu yararını gözetme gibi etik kurallar çerçevesinde hareket etmesi gerektiğini belirtmekte ve kamu yönetiminde etik değerleri ön plana çıkarma amacı taşımaktadır. Bu çalışma, Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun (KGEK) 2022 yılında yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri için “Yerel Yönetim Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile kabul edilen ilke kararını incelemiştir. Kabul edilen ilke kararını esas ve usulleri ile incelemekle birlikte kararın, yerel yönetim birimlerine katkısını analiz etmek çalışmadaki esas amaçtır. Bu anlamda çalışma, literatüre katkı sunma potansiyeli taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler. Kamu Görevlileri Etik Kurulu, Yerel Yönetimler, Etik, Kamu Görevlileri, Türkiye

2023 YILI ŞUBAT AYI DEPREMLERİNİN SEÇİMLERE KATILMA ORANINA ETKİSİ

Fatih GÜLER, Doç. Dr.,

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, fatih.guler@comu.edu.tr, 0000-0002-5365-5700.

ÖZET

2023 yılı Şubat ayında Kahramanmaraş ve Hatay illeri merkezli gerçekleşen depremler on bir ilimizde can ve mal kaybına sebep olmuştur. Depremi ikametlerde oluşturduğu zarar sebebiyle deprem bölgesi dışına yönelen bir ikamet değişikliği söz konusu olmuştur. Yıkımın olmadığı ikametlerde yaşayanlar açısından ise artçı depremlerin devam etmesinden kaynaklı oluşan tedirginlik sebebiyle de benzer bir ikamet değişikliği durumu gerçekleşmiştir. Depremden kısa bir süre sonra 2023 yılı Mayıs veya Haziran ayında gerçekleşecek olan milletvekili genel seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimine depremin muhtemel etkisine yönelik bir tartışma başlamıştır. Bu tartışmalarda deprem bölgesinden deprem bölgesi dışına gerçekleşen ikamet değişikliklerinin özellikle milletvekili seçimleri açısından sonuçları olabileceği ifade edilmiştir. Bunun yanında fiilen deprem bölgesi dışında ikamet etmesine rağmen yasal ikametgahını değiştirmeyen deprem bölgesi seçmenlerinin seçime katılmamaları sebebiyle bir meşruiyet sorunu oluşabileceği de gündeme gelmiştir. Bu doğrultuda seçimlerin ertelenmesine yönelik görüşler kamuoyuna yansımıştır. Gerek Cumhur ittifakı gerekse de Millet ittifakı seçimlerin geriye bırakılmasına gerek olmadığına dair görüşlerini ifade ettiği gibi anayasal bağlamda bunun mümkün olmadığına dair görüşler baskın hale gelmiştir. Bu çerçevede seçim sürecinin başında Yüksek Seçim Kurulu yerinde değerlendirmeler yapmış ve seçimler 14-28 Mayıs 2023 tarihlerinde gerçekleşmiştir. Depreme hazırlık süreci, depremden hemen sonra kamu otoritesinin müdahalesi, deprem sonrası hayatın normale dönmesine yönelik çalışmalar propaganda sürecinde önemli başlıklar olarak öne çıkmıştır. Özellikle seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından seçimin gerçekleşmesine depremin etkisine yönelik bir tartışma söz konusu olmamıştır. Çalışmada deprem bölgesinde gerçekleşen seçime katılma oranı Yüksek Seçim Kurulu verileri esas alınarak incelenmiştir. Ayrıca Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Bürosunun seçim gözlem raporlarında depremin seçimlere etkisine yönelik değerlendirmeleri de ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Seçim, Seçime Katılma Oranı, Yüksek Seçim Kurulu.

EFFECT OF FEBRUARY 2023 EARTHQUAKES ON ELECTION TURNOUT RATE

ABSTRACT

The earthquakes centered in Kahramanmaraş and Hatay provinces in February 2023 caused loss of life and property in eleven provinces. Due to the damage caused by the earthquake in residences, there was a change of residence to outside the earthquake zone. For those living in residences where there was no destruction, a similar change of residence occurred due to the anxiety caused by the continuing aftershocks. Shortly after the earthquake, a discussion began regarding the possible impact of the earthquake on the parliamentary general elections and the Presidential election, which will take place in May or June 2023. In these discussions, it was stated that changes in residence from the earthquake zone to outside the earthquake zone could have consequences, especially in terms of parliamentary elections. In addition, it has also been brought to the fore that a legitimacy problem may arise because voters in the earthquake zone who do not change their legal residence despite actually residing outside the earthquake zone do not participate in the elections. Accordingly, opinions regarding the postponement of the elections were reflected in the public opinion. While both the People's Alliance and the Nation's Alliance have expressed their views that there is no need to postpone the elections, views that this is not possible in the constitutional context have become dominant. In this context, the Supreme Electoral Council made on-site evaluations at the beginning of the election process and the elections were held on 14-28 May 2023. The earthquake preparation process, the intervention of the public authority immediately after the earthquake, and efforts to return life to normal after the earthquake came as important topics in the propaganda process. Especially after the election results were announced, there was no discussion about the impact of the earthquake on the election. In the study, the turnout rate in the elections held in the earthquake region was examined based on the data of the Supreme Election Council. In addition, the evaluations of the earthquake's impact on the elections in the election observation reports of the Organization for Security and Co-operation in Europe's Office for Democratic Institutions and Human Rights were also discussed.

Keywords: Earthquake, Election, Turnout Rate, Supreme Election Council.

SAYIN BAKANIM DİZİSİ ÜZERİNDEN BİR PARLAMENTER SİSTEM OKUMASI

Fatih GÜLER, Doç. Dr.,

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, fatih.guler@comu.edu.tr, 0000-0002-5365-5700.

ÖZET

Hukuki / siyasal konularla ilgili bilimsel tartışmalar bazen güncel kamuoyu atmosferinin etkisi ve gölgesi altında kalabilmektedir. Son zamanların bu akıbete uğramış başlıklarından biri de parlamenter sistem / başkanlık sistemi tartışmasıdır. 2007 yılında gerçekleşen halkoylaması sonucu kabul edilen anayasa değişikliği ile kısmen, 2017 yılında gerçekleşen halkoylaması sonucu kabul edilen anayasa değişikliği ile tamamen parlamenter sistem terkedilmiştir. Bu tarihlerden günümüze kadar kamuoyunda var olan parlamenter sistem / başkanlık sistemi tartışması iki kutuplu olarak devam etmektedir. Cumhuriyet ittifakı bileşenleri parlamenter sistemin aksayan yönlerine vurgu yapıp parlamenter sistemin olumsuzluklarına odaklanmıştır. Millet ittifakı bileşenleri ve diğer muhalefet bloğu ise başkanlık sistemin sakıncalarına vurgu yaparken parlamenter sistemin aksayan yönlerini zımnen kabul ederek güçlendirilmiş parlamenter sistem savunması pozisyonunda kalmıştır. Özellikle bu tür güncel konulara ilişkin tartışmalarda konunun daha tarafsız ele alındığı dönemlere ilişkin veri setlerinin kullanılmasında fayda vardır. Bu çerçevede İngiliz “Yes Minister” dizisinden uyarılma niteliğinde olan ve 2004 - 2005 yıllarında ATV kanalında on dört bölüm olarak yayımlanan, başrollerini Haluk Bilginer, Kenan Işık, Haldun Dormen ve Ali Sunal gibi güçlü sanatçıların paylaştığı “Sayın Bakanım” dizisi çalışmada incelemiştir. Genel seçimlerin ardından milletvekili seçilen ve Bakanlar Kurulunda “İdari İşlerden Sorumlu Devlet Bakanı” olarak görevlendirilen Ergun Yurdakul (Kenan Işık) ile daimi Bakanlık Müstaşarı Samim Bayraktar (Haluk Bilginer) arasında geçen siyaset / bürokrasi çekişmesi dizinin temel argümanı olarak öne çıkmaktadır. Danışmanlığı eski bakanlardan Yılmaz Karakoyunlu tarafından yapılan “Sayın Bakanım” dizisinin her bir bölümü Youtube’da yaklaşık 250.000 izlenme sayısına ulaşmasına rağmen gösterimde olduğu dönemde yeterli reytinge ulaşamaması sebebiyle yayından kaldırılmış olduğu da ifade edilmelidir. Sayın Bakanım dizisinde ele alınan konular üzerinden parlamenter sistem eleştirine daha rasyonel bir perspektiften bakılması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Parlamenter Sistem, Anayasa Değişikliği, Sayın Bakanım, Başkanlık Sistemi.

A PARLIAMENTARY SYSTEM READING THROUGH YES MINISTER SERIES

ABSTRACT

Scientific debates on legal/political issues can sometimes remain under the influence and shadow of the current public atmosphere. One of these topics of recent times is the parliamentary system / presidential system debate. The parliamentary system was abandoned partially with the constitutional amendment adopted as a result of the referendum in 2007, and completely with the constitutional amendment adopted as a result of the referendum held in 2017. The debate on the parliamentary system / presidential system, which has existed in the public since these dates, continues as bipolar. The components of the People's Alliance emphasized the failing aspects of the parliamentary system and focused on the negative aspects of the parliamentary system. While the components of the Nation alliance and the other opposition bloc emphasized the disadvantages of the presidential system, they tacitly accepted the failing aspects of the parliamentary system and remained in the position of defending the strengthened parliamentary system. Especially in discussions on such current issues, it would be beneficial to use data sets from the periods when the issue was handled more objectively. In this context, the TV series "My Dear Minister", which is an adaptation of the British TV series "Yes Minister" and aired in fourteen episodes on the ATV channel between 2004-2005, with the leading roles of such powerful artists as Haluk Bilginer, Kenan İşıık, Haldun Dormen and Ali Sunal, has been examined in the study. The politics/bureaucracy conflict between Ergun Yurdakul (Kenan İşıık), who was elected as a member of parliament after the general elections and appointed as the "Minister of State in Charge of Administrative Affairs" in the Council of Ministers, and the permanent Undersecretary of the Ministry, Samim Bayraktar (Haluk Bilginer), stands out as the main argument of the series. It should also be stated that although each episode of the "Dear Minister" series, which was consulted by former minister Yılmaz Karakoyunlu, reached approximately 250,000 views on YouTube, it was removed from broadcast because it could not reach sufficient ratings during the period it was broadcast. It is aimed to look at the parliamentary system criticism from a more rational perspective through the issues discussed in the TV series "My Dear Minister".

Keywords: Parliamentary System, Constitutional Amendment, Yes Minister, Presidential System.

TÜRKİYE’DE YOKSULLUKLA MÜCADELE KAPSAMINDA UYGULANAN VERGİ POLİTİKALARI

Dr. Öğr. Üy. Nagihan Özkanca Andıç¹,

¹ Pamukkale Üniversitesi, Kale MYO, - 0000-0003-4028-264X

ÖZET

İnsan onuruna yaraşır bir hayat düzeyinin sağlanamaması olarak tanımlayabileceğimiz yoksulluk problemi günümüzde hala milyonlarca insanın mücadele ettiği küresel bir problem olarak karşımızda durmaktadır. Yoksulluğun temel sebebinin kaynakların adil bir biçimde paylaşılabilmesi olduğu söylenebilir. Bu sebeple yoksulluk problemi tüm dünyada hükümetlerin müdahale etmeye çalıştığı bir alandır. Hükümetler her yıl yoksullukla mücadele kapsamında pek çok plan açıklamakta ve bu mücadelede en çok yararlanan enstrümanlardan biri de maliye politikası araçları olmaktadır. Hükümetler maliye politikaları aracılığıyla gelir ve servet dağılımında adaleti sağlamaya çalışırlar ancak bunun tek başına yeterli olduğu söylenemez. Gelir ve servet dağılımında adaletin sağlanması dışında vergiler aracılığıyla yoksulluğu azaltmayı amaçlayan hükümetler vergiler yoluyla yoksul kesime bir transfer sağlayıp refah düzeylerini arttırmak istemektedirler. Çalışmada vergi politikalarının yoksul kesime sağladığı avantajlar ve dezavantajlar üzerinde durulacak, vergilendirmenin mali ve mali olmayan amaçları üzerinden Türkiye’de ki mevcut durum değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler : Yoksulluk, Adil Gelir Dağılımı, Vergi Takozu.

TAX POLICIES IMPLEMENTED IN THE FIGHT AGAINST POVERTY IN TURKEY

ABSTRACT

The problem of poverty, which we can define as the inability to achieve a life level befitting human dignity, stands before us as a global issue that millions of people are still struggling with today. It can be said that the primary cause of poverty is the unfair distribution of resources. Therefore, the problem of poverty is an area that governments all around the world are attempting to intervene in. Governments announce numerous plans every year to combat poverty, and one of the most utilized instruments in this struggle is fiscal policy tools. Through fiscal policies, governments strive to ensure justice in income and wealth distribution; however,

it cannot be said that this alone is sufficient. Besides ensuring justice in income and wealth distribution, governments aiming to reduce poverty through taxes seek to provide a transfer to the poor segment via taxes, aiming to increase their levels of welfare. This study will focus on the advantages and disadvantages that tax policies provide to the poor segment, and the current situation in Turkey will be evaluated through the prism of the fiscal and non-fiscal objectives of taxation.

Keywords: Poverty, Fair Income Distribution, Tax Wedge.

TÜRKİYE’DEKİ İLLERİN KAMU HİZMETLERİNDEN MEMNUNİYETLERİNE GÖRE CRITIC VE SAW YÖNTEMLERİ İLE SIRALANMASI

Doç. Dr. Engin KARAKIŞ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF, Ekonometri Bölümü
ekarakis@cumhuriyet.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1271-1742

ÖZET

Yeni kamu yönetimi anlayışı ile vatandaş odaklı hizmetin ön plana çıktığı görülmektedir. Etkinlik, verimlilik, şeffaflık, katılımcılık, hesap verebilirlik, hizmet kalitesi, vatandaş memnuniyeti bu yönetim anlayışının bazı temel kavramlarıdır. Küreselleşen dünyada kamu kesiminin özel kesimde olduğu gibi, müşteri ve hizmet anlayışını benimsediği görülmektedir. Vatandaş odaklı hizmet anlayışının bir devamı olarak katılım sağlayarak vatandaşların sunulan hizmetlerden memnuniyet düzeylerinin ölçülmesi, kamu yönetimlerinde sunulan hizmetlerde iyileştirme sağlanabilmesi için gerekli ve önemlidir. Sunulan kamu hizmetlerinin kalitesinin artırılması ve iyileştirilmesi amacıyla vatandaşların düşüncelerinin alınarak değerlendirilmesi, bir denetim aracı olduğu kadar politika oluşturmada ve karar almada kamu yönetimlerine yol gösterir.

Bu çalışmada Türkiye'deki iller kamu hizmetlerinden memnuniyet oranlarına göre çok kriterli karar verme yöntemlerinden CRITIC ve SAW yöntemleri ile incelenmiştir. Çalışmada TÜİK tarafından derlenen 2013 yılı memnuniyet anketi verileri kullanılmıştır. Memnuniyet düzeyleri Sosyal Güvenlik Kurumu Hizmetleri, Sağlık Hizmetleri, Eğitim Hizmetleri, Adli Hizmetler, Asayiş Hizmetleri ve Ulaştırma Hizmetleri olmak üzere 6 grupta ölçülmüştür. Çalışmada kamu hizmetlerinden memnuniyet düzeyi ölçümü yapılan alanların önem ağırlıkları CRITIC yöntemi ile hesaplanmıştır. Bu önem ağırlıkları toplam memnuniyet düzeyine alt başlıkların etkisini ifade eder. Daha sonra iller kamu hizmetlerinden memnuniyet düzeylerine göre SAW yöntemi ile sıralanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre Adli Hizmetler ve Sosyal Güvenlik Kurumu Hizmetleri önemli kriterler olarak öne çıkmıştır. Kahramanmaraş, Sakarya, Amasya sıralamada öne çıkan iller olurken Diyarbakır, Eskişehir ve Muş illeri sıralamanın en sonunda yer alan iller olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kamu hizmetlerinden memnuniyet, Çok Kriterli Karar Verme, CRITIC, SAW

RANKING OF PROVINCES IN TURKEY ACCORDING TO THEIR SATISFACTION WITH PUBLIC SERVICES USING CRITIC AND SAW METHODS

ABSTRACT

With the new public management approach, it is seen that citizen-oriented service comes to the fore. The concepts of effectiveness, efficiency, transparency, participation, accountability, service quality, citizen satisfaction are some of the basic concepts of this management approach. In the globalizing world, it is seen that the public sector has adopted the customer and service approach, just like the private sector. As a continuation of the citizen-

oriented service approach, measuring citizens' satisfaction levels with the services provided by participation is necessary and important in order to achieve improvement in the services offered by public administrations. Obtaining and evaluating citizens' opinions in order to increase and improve the quality of public services provided is not only a means of control, but also guides public administrations in policy formulation and decision-making.

In this study, the provinces in Turkey were examined according to their satisfaction rates with public services using CRITIC and SAW methods, which are multi-criteria decision-making methods. 2013 satisfaction survey data compiled by TUIK was used in the study. Satisfaction levels were measured in 6 groups: Social Security Institution services, Health services, Education Services, Legal services, Public Order services and Transportation services. In the study, the importance weights of the areas where satisfaction level with public services were measured were calculated with the CRITIC method. These importance weights express the effect of subheadings on the total satisfaction level. Then, the provinces were ranked according to their satisfaction levels with public services using the SAW method. According to the results of the study, Judicial services and Social Security Institution Services stood out as important criteria. While Kahramanmaraş, Sakarya and Amasya were the prominent provinces in the ranking, Diyarbakır, Eskişehir and Muş were the provinces at the bottom of the ranking.

Keywords : Satisfaction with public services, Multi-Criteria Decision Making, CRITIC, SAW

KAMU KESİMİNDE ÇAĞDAŞ BÜTÇE ARAYIŞLARI: SOSYAL BÜTÇE

Dr. Öğr. Üyesi, İrem ERASA AKÇA¹

¹HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ, Finans-Bankacılık ve Sigortacılık, Mail Adresi:
iremakca@hakkari.edu.tr.- ORCID ID: 0000-0001-5191-2630

ÖZET

Belirli bir toprak üzerinde yaşayan kişilerin gündelik aktivitelerini düzenlemek, adaleti sağlamak, iç ve dış güvenliğe ilişkin asayiş tesis etmek, mevcut kaynaklarla faaliyetlerinin devamlılığını sağlamak devletin bilinen temel vazifelerindedir. Devlet, hükümet adıyla yürütme organı olarak yer almak üzere yönetimin genelinden mesuldür. Sahip oldukları gelir ve harcama kalemlerinin yer aldığı bütçe, hükümetlerin mali yönetimde başvurdukları temel araçtır. Yıllar içerisinde siyasi ve ekonomik düşüncelerde meydana gelen değişimler, hükümetlerin kamu ve mali yönetim alanlarındaki politikalarını yeniden şekillendirmiştir. Tarihin kırılma noktaları kamu kesiminin işleyişinde mülkiyet ilişkisi baki kalmak üzere değişiklikler yaratmıştır. Mevcut konjonktür kamu kesiminin özel sektörle olan mal ve hizmet başta olmak üzere paylaşımını şekillendirmiştir. Kamu kesimi ağırlıklı sosyal mal ve hizmet üretim görevini devralmış, dönemin gerekliliği doğrultusunda hükümetlerin maliye politikasını uygulama aracı olarak başvurduğu bütçeye dair yeni arayışlar kaçınılmaz bir hal almıştır. Bu arayışlardan biri olarak karşımıza sosyal bütçeleme çıkmaktadır. Özellikle 2. Dünya Savaşı sonrası toplumsal iyileştirmenin sağlanması adına ihtiyaçlar doğrultusunda oluşturulan bütçenin bu türü merkezi idarelerin yanı sıra yerel idarelerde de kullanım alanı bulmuştur. Çalışmada bütçenin tanımlamasına günümüz sosyal politikalarının ülke bütçelerine olan yansımaları olarak sosyal bütçeleme kavramına teorik boyutta yer verilmiştir. Sosyal refah devleti bağlamında sosyal politikaların tanımlaması yapılarak Sosyal politikalarla uyumlu gelir gider programlamasının uygulanabilirliğinin araştırıldığı çalışmada ülkemizdeki durumuna değinilmiştir. Bu doğrultuda mevcut bütçeden bağımsız bir bütçeleme planlanmadığı, yalnızca bütçe politikasına sosyal fonksiyonun eklendiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bütçe, Sosyal Bütçeleme, Sosyal Politika

MODERN BUDGET SEARCHES IN THE PUBLIC SECTOR: SOCIAL BUDGET

ABSTRACT

Regulating the daily activities of people living on a certain territory, ensuring justice, establishing order regarding internal and external security, and ensuring the continuity of its activities with the available resources are among the basic duties of the state. The state is responsible for the overall administration, with the government as the executive body. The budget, which includes their revenue and expenditure items, is the main tool used by governments in financial management. Changes in political and economic thinking over the

years have reshaped the policies of governments in the areas of public and financial management. The turning points of history have brought about changes in the functioning of the public sector in a way that the ownership relationship remains intact. The current conjuncture has shaped the public sector's sharing with the private sector, particularly in terms of goods and services. The public sector has taken over the task of producing predominantly social goods and services, and in line with the necessity of the period, new searches for the budget, which governments use as a means of implementing fiscal policy, have become inevitable. One of these searches is social budgeting. Especially after World War II, this type of budget, which was created in line with the needs in order to ensure social improvement, has been used in local administrations as well as central administrations. In this study, the definition of the budget and the concept of social budgeting as the reflection of today's social policies on country budgets are given in the theoretical dimension. In this study, the definition of social policies in the context of the social welfare state and the applicability of revenue and expenditure programming in line with social policies are investigated. In this direction, it is revealed that a budgeting independent from the current budget is not planned, but only a social function is added to the budget policy.

Keywords: Budget, Social Budgeting, Social Policy

DEFINING POLITICAL PARTICIPATION IN A DIGITALIZED WORLD

Asst. Prof. Dr. Özge Öz Döm

Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Political Sciences

ozgeozdom@aybu.edu.tr

Orcid no: 0000-0001-6569-2261

ABSTRACT

Political participation is a concept widely discussed among scholars because of its potential to lead activities through which individuals can influence government and public policy. The impact of digital technology on political participation has altered this discussion. The digitized era has changed political participation, offering citizens new channels for participation, encompassing online activism, social media discussions, and digital tools that enhance access to information and political processes. The most distinct characteristics of digitalization is that it allows for the rapid mobilization of large groups of people around specific issues. so, digitalization has broadened and redefined political participation by expanding the scope of participation beyond traditional forms. This shift has diversified avenues/places for citizen involvement, fostering new modes of influence and communication in the political sphere. The aim of this study is to define political participation while focusing on the changes in its characteristics due to the rising digitalization and widespread use of social media. The main argument of the study is that defining political participation is crucial to understand the current democratic systems because digitalization has both expanded and reshaped the landscape of political participation, offering new opportunities for participation while presenting new challenges that need to be addressed for a more inclusive and informed democratic process.

Keywords: political participation, digitalization, democracy, social media

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ GÖLGESİNDE TEMEL İKTİSADİ BİR SORUN: GIDA HAKKI

Arş. Gör. M. Gökhan ÖZDEMİR¹, Öğr. Gör. Dr. Selin DİNÇER²

¹ Kırıkkale Üniversitesi, İİBF, mgozdemirera@kku.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-6756-7285

² Kırıkkale Üniversitesi, Keskin MYO, selindincer@kku.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-3233-493X

ÖZET

Yirmi birinci yüzyılda dünyanın karşı karşıya olduğu en önemli sorunlardan biri, insan hakları ve gıda güvenliği açısından derin sonuçları olan iklim değişikliğidir. Gıda hakları ve iklim değişikliği arasındaki bağlantının tarihsel temellerinin nasıl geliştiği bu bağlamda incelenmesi gereken bir konudur. Gelişmiş ülkeler dünyanın kaynaklarını tükettiğinden beri milyonlarca insan üretim sonrası artıklarla hayatta kalmak zorunda kalmıştır. Tarih boyunca, sanayi devrimi gibi önemli dönemlerdeki insan faaliyetlerinin çevresel etkileri, çağımızın varoluşsal sorunlarından birini oluşturan iklim değişikliğinin temellerini atmıştır. Buradan hareketle, tarihsel bir bakış açısı ile iklim değişikliğinin gıda haklarına etkisi çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Çalışmada iklim değişikliği gölgesinde gıdaya bakış açısının zaman içerisinde nasıl değiştiğine ve iklim değişikliğinin bireylerin gıda haklarını nasıl etkilediğine tarihsel düzlemde yaklaşarak, ülkelerin ve uluslararası kuruluşların bu karmaşık meseleyi nasıl ele aldıklarının aydınlatılması amaçlanmaktadır. Bu minvalde çalışma mevcut iklim-gıda hakları senaryosunun incelenmesi, gıda güvenliğinin sağlanması ve insan haklarının korunması için iklim değişikliğiyle mücadelenin aciliyetini vurgulamaktadır. Aynı zamanda çalışmada günümüzde ve gelecekte herkes için gıda haklarını güvence altına almak için uluslararası iş birliğinin, politika reformlarının ve sürdürülebilir uygulamaların önemine de vurgu yapılmaktadır. Bu araştırma, tarihsel bağlamı ve önceki zorluklardan çıkarılan dersleri kavrayarak, mevcut iklim değişikliği kriziyle mücadele için daha kapsamlı bir çerçeveye katkıda bulunmakta, aynı zamanda günümüzde ve gelecekte tüm bireylerin gıdaya erişimini garanti altına almak açısından uluslararası iş birliği, yasal değişiklikler ve sürdürülebilir uygulamalara dair önemli çıkarımlar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Gıda Hakkı, Gıda Krizi, Ekolojik Halk Sağlığı.

ABSTRACT

One of the most important challenges facing the world in the twenty-first century is climate change, which has profound implications for human rights and food security. How the historical foundations of the link between food rights and climate change have developed is an issue that needs to be examined in this context. Since developed countries have depleted the world's resources, millions of people have had to survive on post-production residues. Throughout history, the environmental impacts of human activities during important periods such as the Industrial Revolution laid the foundations of climate change, which constitutes one of the

existential problems of our age. From this point of view, the impact of climate change on food rights from a historical perspective constitutes the focal point of the study. The study aims to shed light on how countries and international organizations have dealt with this complex issue by approaching how the perspective on food has changed over time in the shadow of climate change and how climate change affects the food rights of individuals on a historical level. In this respect, the study analyses the current climate-food rights scenario and emphasizes the urgency of combating climate change to ensure food security and protect human rights. It also emphasizes the importance of international cooperation, policy reforms, and sustainable practices to secure food rights for all today and in the future. By understanding the historical context and lessons learned from previous challenges, this research contributes to a more comprehensive framework for tackling the current climate change crisis and offers important implications for international cooperation, policy reforms, and sustainable practices to guarantee food access for all today and in the future.

Key Words: Climate Change, Right to Food, Food Crisis, Ecological Public Health.

KAMU YÖNETİMİNDE LİYAKAT SORUNU: ULUSAL VE ULUSLARARASI BELGELERDE LİYAKAT İLKESİ

Dr.Öğr.Üyesi İbrahim Halil GÜZEL

Siirt Üniversitesi

ibrahimhalil.guzel@siirt.edu.tr

Orcid No: 0000-0003-2671-7635

ÖZET

Liyakat, işe alımda, yükselmede, atanmada eşitlik esasına dayanarak herkes için aynı şartların uygulanmasını gerektirmektedir. Bunun tam tersi bir durumda ise işe alım süreçlerinde, yükselmede, atamada, işten çıkarmalarda, nitelikli, işi hak eden kişilerin getirilmemesi durumunu açıklamaktadır. Devlet teşkilatlanmasında, personelin seçimi, atanması, eğitilmesi bütün ülkeler için önem taşımaktadır. Siyasetin ortaya koyduğu politikaların, uygulama aşamasına geçilmesinde kamuya atanan personelin yetkinliği, liyakati oldukça önemlidir. Kamu kurumlarında, kamu yönetiminde liyakat sorunu denildiği zaman genellikle üst düzey kamu yöneticilerinin atanmaları, yükseltilmeleri akla gelmektedir. Aslında üst düzey yöneticilerin atanmaları önemli olmakla birlikte kamuda görev alan bütün personelin liyakat ilkeleri çerçevesinde istihdamının sağlanması gerekmektedir. Liyakat konusu bugün olduğu gibi geçmişte de devletlerin, üzerinde durduğu, düzenlemelerin yapıldığı konuların başında gelmektedir. Çalışma kapsamında liyakat konusuna yönelik kavramsal çerçeve çizildikten sonra ulusal ve uluslararası bazı metinlerde liyakat kavramı ile ilgili yapılan düzenlemeler incelenmektedir. Liyakat, devletlerin devamlılığında, sürekliliğinde kilit rol üstlenen kavramlardan biridir. Bu nedenle liyakat konusuyla ilgili geçmişten günümüze birçok çalışma yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Liyakat, Kamu Yönetimi, Hukuksal Düzenlemeler

THE PROBLEM OF MERIT IN PUBLIC ADMINISTRATION: THE PRINCIPLE OF MERIT IN NATIONAL AND INTERNATIONAL DOCUMENTS

ABSTRACT

Merit requires the same conditions to be applied for everyone on the basis of equality in recruitment, promotion and appointment. In the opposite case, it explains the situation of not bringing qualified and deserving people in recruitment processes, promotion, appointment, dismissals. In the organization of the state, the selection, appointment and training of personnel are important for all countries. The competence and merit of the personnel appointed to the public are very important in the implementation phase of the policies put forward by the politicians. When it comes to the problem of merit in public institutions and public administration, the appointment and promotion of senior public administrators generally come to mind. In fact, although the appointment of senior managers is important, it is necessary to ensure that all personnel working in the public sector are employed within the framework of merit principles. The issue of merit is one of the issues that states have focused on and regulations have been made in the past as well as today. Within the scope of the study, after drawing the conceptual

framework for the subject of merit, the regulations made regarding the concept of merit in some national and international texts are examined. Merit is one of the concepts that play a key role in the continuity and continuity of states. For this reason, many studies on the subject of merit have been carried out and continue to be carried out from the past to the present.

Key Words: Merit, Public Administration, Legal Regulations

TARIMSAL KREDİLERE İLİŞKİN GÜNCEL DEĞERLENDİRMELER

Öğr. Gör. Dr., Ümmühan MUTLU¹, Öğr. Gör. Dr. Bahar CAN²

¹ Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, ummuhan.mutlu@kocaeli.edu.tr -
ORCID ID: 0000-0002-6277-228X

² Kocaeli Üniversitesi, İzmit MYO, baharcan@kocaeli.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-1096-
7875

ÖZET

Ülkelerin ekonomik ve sosyal hayatlarında, tarımsal ürünlerin üretimi ve ticareti konusu önem arz etmektedir. Tarımsal ürünlerin üretimi ve ticaretinin arttırılmasına yönelik çabalarda karşılaşılan en temel problemlerden olan tarım sektörünün finansmanına yönelik araştırmalar, tarım sektöründe yer alan aktörler, araştırmacı ve uygulayıcılar tarafından dikkatle takip edilmektedir.

Tarım işletmelerinde sermaye yetersizliği dolayısıyla ortaya çıkan finansman ihtiyacının giderilmesinde işletme dışı kaynaklara yönelim söz konusu olmaktadır. Tarım sektörünün yapısal olarak diğer sektörlerle kıyaslandığında, mevsimsel bir yapıya sahip olması ve doğal koşullara bağlı oluşu, risk ve belirsizlik düzeylerinde artışa sebep olmaktadır. Birçok sektörde olduğu gibi tarım sektöründe de tarımsal finansmana ilişkin olarak temel finansal eksikliklerin giderilmesi ve tarımsal üretimin sürdürülebilir hale gelmesi amacıyla, tarımsal kredilere başvurulmaktadır. Bu araştırmanın konusu olan tarımsal kredilere ilişkin olarak toplam krediler içindeki payı, sektörel kredi dağılımları, yıllar itibariyle tarımsal kredilerin istatistiki karşılaştırılması, bölgeler ve yıllar bazında bulgular neticesinde değerlendirmelere ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarımsal Krediler, Tarımsal finansman, Tarım, Finans

ABSTRACT

The production and trade of agricultural products is important in the economic and social lives of countries. Research on financing the agricultural sector, which is one of the most fundamental problems encountered in efforts to increase the production and trade of agricultural products, is carefully followed by actors, researchers and practitioners in the agricultural sector. In order to meet the financing needs arising from capital insufficiency in agricultural enterprises, there is a tendency to turn to external sources. Compared to other sectors, the fact that the agricultural sector has a seasonal structure and is dependent on natural conditions causes an increase in risk and uncertainty levels. As in many sectors, agricultural loans are used in the agricultural sector in order to eliminate basic financial deficiencies regarding agricultural financing and to make agricultural production sustainable. Regarding agricultural loans, which are the subject of this research, evaluations have been reached as a result of their share in total

loans, sectoral loan distributions, statistical comparison of agricultural loans by years, and findings on a regions and years basis.

Keywords: Agricultural loans, Agricultural finance, Agriculture, Finance.

TÜRKİYE’DE KAMU AR-GE TEŞVİKLERİ VE BİR YENİLİK GÖSTERGESİ OLARAK PATENT SAYILARI

Dr. Öğr. Üyesi, İPEK AKAD¹

¹ Bitlis Eren Üniversitesi, Hizan Meslek Yüksekokulu, iakad@beu.edu.tr - 0000-0003-1048-2982

ÖZET

Bu çalışma, AR-GE desteklerinin, bir yenilik çıktısı olarak patent alımı üzerine etkilerini açıklama amaçındadır. NABS 2007 sektör sınıflamasına göre Türkiye için 7 sektör analize dahil edilmiştir. Türkiye için araştırılan 7 sektör; ulaşım ve haberleşme, enerji, sanayi ve teknoloji üretimi, sağlık, tarım, kültürel aktivite ve çevre sektörleridir. Türkiye için söz konusu 7 sektörün analizi için sayım veri modeli kullanılmış ve kurgulanan ekonometrik modelde sektörler arası taşmalar da dikkate alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda, Türkiye’de mevcut durumdaki AR-GE harcamaları ve AR-GE desteklerinin yenilik üretme hedefleri için yetersiz olduğu ancak bu desteklerin artırılması durumunda bu etkinin pozitif yöne dönebileceği sonucu elde edilmiştir. Aynı durum AR-GE harcamaları için de geçerlidir. Buna ek olarak, Türkiye’de düşük teknoloji sektörlerinin (çevre, kültürel aktivite ve tarım sektörleri) patent potansiyeli daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Kamu Politikaları, AR-GE Teşvikleri, Patent

THE IMPACT OF LEADERSHIP STYLES ON EMPLOYEE MOTIVATION: INSIGHTS FROM MOROCCAN COMPANIES

Zaynab Chriha

¹Management Science / Sabahattin Zaim University, Turkey

*chriha.zaynab@std.izu.edu.tr

Abstract – Effective leadership is critical to the success of both for-profit and non-profit organizations and the organization's goals and objectives might not be accomplished without its employees, who are the most precious asset in any business. This study looks into how different leadership philosophies affect workers' motivation in Moroccan businesses. The study specifically focuses on the effects of three well-known leadership philosophies—autocratic, democratic, and laissez-faire—on worker performance. The study uses quantitative approaches to evaluate the correlations between employee motivation and leadership styles, drawing evidence from a sample of Moroccan firms. A questionnaire is used to obtain primary data from 209 respondents, and multivariate regression analysis is used for the data. The findings imply that, in the Moroccan business environment, both authoritarian and democratic leadership styles have a significant impact on worker motivation and performance. In the meantime, in Morocco's particular organizational environment, employees' performance is unaffected by laissez-faire leadership. This study offers insightful information about the complex connection between employee motivation and leadership styles in Moroccan businesses. While there are notable benefits associated with democratic and autocratic leadership styles, more research is necessary due to the surprising results of laissez-faire leadership. The research's conclusions have applications for academics, legislators, and organizational leaders. They provide a framework for improving leadership techniques to maximize worker motivation and output in the particular cultural setting of Moroccan businesses.

Key Words – Morocco, Leadership Styles, Employee Motivation, organizational environment , Performance

THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA MARKETING ACTIVITIES ON BRAND EQUITY AND PURCHASE INTENTION: A STUDY ON COFFEE SHOPS IN ISTANBUL

Student: Areej Alkadmani

Istanbul Sabahattin Zaim University

alkadmani.areej@std.izu.edu.tr / 05367419473

0009-0000-8737-2306

ABSTRACT

Social media platforms are a marketing channel with different tools that offer great opportunities for companies to build their business, communicate with consumers, and increase brand equity.

The aim of this study is to understand the effect of social media marketing activities on brand equity components and purchase intention.

To achieve this goal, this study develops a theoretical framework based on literature review which include the components of social media marketing activities (entertainment, interaction, trendiness, E-WOM and customization), brand equity components (brand awareness, brand association, brand loyalty, and perceived quality) and consumer purchase intention.

In addition, a questionnaire has been designed and a total of 223 customers of coffee shop brands in Istanbul, Turkey shared their opinions about the relations and impacts of the components in the research topic. The data collected from the survey was analyzed using SPSS 27 and AMOS Packages Program.

The results have shown that social media marketing activities have a significant effect on brand equity. The effects of both social media marketing activities and brand equity on purchase intention are significant too.

Finally, the researcher suggests that coffee shop brands should seek opportunities of social media marketing in increasing brand equity and achieving the company's goals.

Keywords: social media marketing, brand equity, purchase intention, coffee shop business.

INDUSTRIAL REVOLUTION 4.0: POTENTIAL TO TRANSFORM THE WORLD

Sujay Kumar

Central University of Jharkhand, India

suzae22@gmail.com

ABSTRACT

The social landscape is constantly changing. With each wave of the industrial revolutions the world has seen so far, this has become more and more obvious. Erstwhile industrial revolutions have injected change in life and livelihood of individuals across the country. This paper will provide a detailed account of the transition from Industrial Revolution 1.0 to Industrial Revolution 3.0. In the coming decade new and emerging technologies will disrupt industries, transform economies and influence the way we live, work and communicate with one another. In order to maximize the benefits of this wave of technologies for the economy and society, while mitigating the risks, it is critical that we work together in shaping the future we want to live in. This paper will provide a detailed explanation about the Industry 4.0. How the term Industry 4.0 came into existence and what makes it different from the earlier revolutions. It will also include detailed explanation about technologies like big data, robotics, additive manufacturing, 5G, automation, artificial intelligence (AI) and internet of things (IOT). Further, the paper also seek to explain the applications of these technological developments for the world.

Keywords : Industry 4.0, Emerging technologies, Artificial Intelligence, Internet of things, Big Data, Smart technology

KOZMETİK SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÜZERİNE BİR İNCELEME

Arş. Gör., Zehra Özsürünç¹, Arş. Gör., Hasan ŞENGÜLER²

¹ İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi,
zehra.ozsurunc@medeniyet.edu.tr-0000-0002-1760-8739

² İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi,
hasan.senguler@medeniyet.edu.tr-0000-0001-7305-442X

ÖZET

Dünya genelinde ekolojik denge, aşırı üretim ve tüketim nedeniyle ciddi bir tehdit altındadır. Bu süreçte, üretim ve tüketim aşamalarında çevresel sürdürülebilirlik hem üreticiler hem de tüketiciler için kaçınılmaz bir sorumluluk haline gelmiştir. Tüketicilerin doğa dostu ürünlere olan talebi, kozmetik sektörünü çevresel sürdürülebilirlik konusunda daha fazla çaba sarf etmeye yönlendirmektedir. Bu nedenle sektördeki firmalar sürdürülebilirlik raporları yayınlamaya bu konudaki çabalarını ve çalışmalarını ortaya koymaya çalışmaktadır. Kozmetik sektöründe sürdürülebilirlik bağlamında, doğal ve organik içeriklerin kullanılması, ambalajların azaltılması ve geri dönüşümün sağlanabilmesi, üretim aşamasında yenilebilir enerji kullanımı ile karbon ayak izinin azaltılması büyük önem arz etmektedir. Bu çalışma, kozmetik sektöründeki önemli markalardan L'Oréal, Sephora ve Garnier'in sürdürülebilirlik raporlarını ele almaktadır. Araştırmanın temel amacı, bu firmaların sürdürülebilirlik yaklaşımlarını anlamak ve değerlendirmektir. Python yazılımı kullanılarak, firmaların en güncel sürdürülebilirlik raporları detaylı bir içerik analiziyle incelenmiştir. Kelime bulutu yöntemiyle gerçekleştirilen görselleştirmeler sayesinde, her firmanın raporlarında öne çıkan kelimeler belirlenmiş ve bu kelimelerin sayısal verileri analiz edilmiştir. L'Oréal'in sürdürülebilirlik raporunda "Water", "Environmental", "Packaging", "Carbon" ve "Plastic" gibi kelimeler öne çıkmaktadır. Bu kelimeler, şirketin çevresel etkileri azaltma, ambalaj kullanımını optimize etme ve karbon ayak izini yönetme gibi önceliklerini yansıtmaktadır. Sephora'nın raporunda öne çıkan kelimeler arasında "Environmental", "Action", "Social", "Health" ve "Safety" bulunmaktadır. Bu kelimeler, Sephora'nın çevresel ve toplumsal sorumluluğa vurgu yaptığını, sağlık ve güvenlik ile ilgili konuları ön planda tuttuğunu göstermektedir. Garnier'in raporunda ise "Plastic", "Packaging", "Water" ve "Green", "Waste" gibi kelimeler dikkat çekmektedir. Bu, Garnier'in özellikle plastik kullanımına dikkat çekme, atık yönetimi ve su kullanımı konularına odaklandığını göstermektedir. Her üç firma da sürdürülebilirlik alanında benzer temel konulara odaklanmakla birlikte, kendi özel strateji ve önceliklere sahiptir. Bu analiz, her bir firmanın sürdürülebilirlik stratejilerini ve önceliklerini belirlemek adına değerli bilgiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Sürdürülebilirlik, Kozmetik, L'Oréal, Sephora, Garnier

KONGRE TURİZMİNİN KONGRE YAPILAN KENTE KATKILARININ İNCELENMESİ

Dr.Öğrt. Üyesi Ercan DEMİR

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Gevaş Meslek Yüksekokulu, ercandemir@yyu.edu.tr -

ORCID ID:0000-0001-9284-3037

ÖZET

Kongre turizminin temelini toplantılar oluştursa da kongre sadece toplantılardan ibaret değildir. Toplantılar dışındaki zamanlarda katılımcılar eğlence, alışveriş, gezi gibi faaliyetlerde bulunabilmektedir. Kongre turizminin kongre yapılan şehre katkılarını üç guruba ayırabiliriz.**1. Ekonomik Etkiler:** TÜRSAB'ın 2013 Türkiye Kongre Turizmi Raporu'na göre, kongre için bir kente giden turist toplam harcamalarının %30'unu konaklamaya, %40'ını ise eğlence ve yeme-içmeye ayırmaktadır. Bu ve benzer istatistiklere bakıldığında, kongre turizmine katılan turist normal bir turiste göre ortalama 3-4 kat daha fazla harcama yapmaktadır. Kongre turistinin turistik faaliyetlere daha yüksek düzeyde harcama yapması, bu turizm türünün ekonomik önemini göstermektedir. Dolayısıyla kongre turizmi diğer turizm türlerine nazaran daha geniş bir yapıya sahip olduğundan, ekonomiye olan katkısı ve etkisi de daha fazladır.**2. Sosyal Kültürel ve Politik Etkiler:** Kongre turizmi farklı toplumlardan insanları yakınlaştırarak, birbirlerini tanımlarını sağlar. Katılımcıların alanlarında söz sahibi kişiler olmaları, eğitim, sosyal ve kültürel seviyelerinin yüksek olması, kongre turizminin yapıldığı bölgedeki yerel halkı bu alanlarda etkilemektedir. İki yönlü bir iletişimin söz konusu olduğu kongre turizmi delegeleri bir yandan gittikleri yerdeki insanları sosyal ve kültürel yönden etkilerken, diğer yandan da gittikleri yerden aynı şekilde etkilenmektedirler. Bir ülke veya bölgede turizmin gelişmeye başlamasıyla birlikte, oradaki tarihi ve kültürel eserlerin korunması, bakımı ve onarımı gibi faaliyetler daha hızlı ve incelikle yapılır. Özellikle kültüre ve sanata ilgili katılımcılarının olduğu kongre turizminin bu etkisi çok daha belirgindir. Kongre turizminde oldukça düzenli ve gelişmiş alt ve üst yapıya sahip yörelerin tercih edilmektedir. Dolayısıyla bu turizm türünün geliştiği veya geliştirilmek istendiği bölgelerde alt ve üst yapı, trafik ve imar gibi konulardaki olumsuzluklar yoktur veya en aza indirgenmiştir. **3. Marka Şehir İmajına Etkisi:** Düzenlenen kongre ve organizasyonlar beraberlerinde dev tanıtım fırsatlarını da getirmektedir. Gelişen teknoloji ile mesafelerin çok önem arz etmediği seyahatler, kongre ve toplantıların gerçekleşmesi için yapılmakta ve bu organizasyonlar, yapıldıkları destinasyonunun ülke veya dünya gündemine taşınmasını sağlayabilmektedirler. Bir destinasyonun marka haline getirilmesi söz konusu olduğunda, tarihi, kültürel yapısı, coğrafyası, ekonomik yapısı marka yaratılmasında kullanılan öğeler olarak ele alınmaktadır. Kent markalaşmasında yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumlarının gayreti ve kentin güçlü yanlarının etkili bir şekilde kullanılması başarı için önemlidir. Bu sebeple

destinasyon markasının başarılı imajı, rakiplerden ayıracak önemli değerlerin ön plana çıkarılması ve bunların doğru bir strateji ile tanıtımda kullanılmasına bağlıdır.

Anahtar Kelimeler: Kongre Turizmi, Marka Şehir, Kongre.

KOSGEB DESTEKLERİNİN VAN İLİ GİRİŞİMCİLİK FAALİYETLERİNE KATKILARI

Dr.Öğrt. Üyesi Ercan DEMİR

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Gevaş Meslek Yüksekokulu, ercandemir@yyu.edu.tr -

ORCID ID:0000-0001-9284-3037

ÖZET

Bölgesel gelişmişlik farklarının giderilmesindeki rolleri, istihdama olan katkıları, büyük şirketlere nazaran ekonomik krizlerden az hasarla sıyrılabilme özellikleri nedenleriyle küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ) ülke ekonomilerinde önemli bir yere sahiptirler. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye'deki küçük ve orta ölçekli işletmelerin ekonomideki rolünü ve etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini artırmak ve sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş kamu kurumudur. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu olan KOSGEB, 20 Nisan 1990 tarihli ve 3624 sayılı yasayla kuruldu. Merkezi Ankara'da olan ve tüm illerde müdürlükleri bulunan KOSGEB, tüzel kişiliği haiz özel bütçeli bir kuruluştur. Kurulduğu tarihten Mayıs 2009'a kadar sadece imalat ve üretim sektörlerine destek sağlayan KOSGEB, 5 Mayıs 2009 tarih ve 27219 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5891 sayılı Kanunla birlikte hizmet ve ticaret sektörlerini de kapsamı alanına almıştır. Girişimci(müteşebbis), toplumun gereksinim duyduğu bir malı ya da hizmeti bulup onu üretmeye girişen ve yaratıcılığıyla buna ön ayak olan kişi olarak tanımlanabilir. Bir başka tanıma göre girişimci, ekonomik gördüğü bir iş için emeğini ve sermayesini risk ederek pazara katılmak cesaretini gösteren kişidir. Dinamik yapıları, yaratıcı güçleri ve iş bitirici nitelikleriyle girişimciler, toplumun mevcut veya potansiyel işgücü ve sermaye kaynaklarını üretime yönlendirirler. Ürettikleri mal ya da hizmetin niceliğini ve niteliğini artırarak toplumun refah düzeyinin yükselmesine katkıda bulunurlar. Çalışmamız Van ilindeki girişimcilerin 2018/2022 yılları arasında KOSGEB desteklerinden işletme sayıları ve destek tutarlarına göre ne oranda faydalandıklarını incelemek. 2018 yılında 868 işletme,2019 yılında 837 işletme, 2020 yılında 762 işletme, 2021 yılında 1202 işletme ve 2022 yılında ise 2006 işletme KOSGEB tarafından desteklenmiş. Destek tutarları açısından değerlendirildiğinde ise 2018 yılında 17.518.339,66 TL,2019 yılında 25.330.569,77 TL,2020 yılında 17.769.438,92 TL,2021 yılında 31.779.770,66 TL ve son olarak 2022 yılında 205.307.010,43 TL tutar KOSGEB tarafından Vandaki işletmelere destek sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: KOSGEB, Girişimcilik, Van ili

SEKTÖRLERDE COVID-19 ETKİSİ: ULUSAL VE ULUSLARARASI KARŞILAŞTIRMA

Doç.Dr. Ayşegül GÜRSOY, Prof. Dr. Gülüzar KURT-GÜMÜŞ²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF, E-posta: aysegul.cimen@deu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5523-1397

² Dokuz Eylül Üniversitesi, İşletme Fakültesi, guluzar.kurt@deu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9016-285X

ÖZET

Çalışmanın amacı; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından düzenli olarak istatistikleri yayınlanan Sektör Bilançoları ve Uluslararası Sektör Bilançoları kullanılarak pandemi sürecinin sektörler üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu amaçla Ulusal Sektör Bilançoları verileri aracılığıyla 2016-2019 dönemi pandemi öncesi dönem olarak ele alınırken, 2020-2022 dönemi ise pandemi sonrası dönem olarak ele alınmış ve karşılaştırılmalı olarak incelenmiştir.

Ulusal verilerin yanı sıra, Uluslararası Sektör Bilançoları kullanılarak verileri paylaşılan Fransa, İtalya, Polonya, Portekiz, İspanya ile Türkiye, tek ortak sektör verisi olan imalat sektörü özelinde pandemi sürecinin etkisi açısından analiz edilmiştir. 2018-2019 pandemi öncesi dönem olarak belirlenirken, 2020-2021 pandemi sonrası dönem olarak ele alınmış ve ülkeler üzerindeki etkileri karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Sektör Bilançoları, Covid Etkisi, Uluslararası Sektör Bilançoları

ABSTRACT

The purpose of the study is to reveal the impact of the pandemic on the sectors by using the Sector Balance Sheets and International Sector Balance Sheets, which are regularly published by the Central Bank of the Republic of Türkiye. For this purpose, 2016-2019 period is considered as the pre-pandemic period through the National Sector Balance Sheets data whereas 2020-2022 period is considered as the post-pandemic period and is examined comparatively.

In addition to the national data, France, Italy, Poland, Portugal, Spain and Türkiye, whose data are shared using International Sector Balance Sheets, are analyzed in terms of the impact of the pandemic on the manufacturing sector, which is the only common sector data. While 2018-2019 is determined as the pre-pandemic period, 2020-2021 is considered as the post-pandemic period and its effects on countries are compared.

Key Words: Sector Balance Sheets, Covid Effect, International Sector Balance Sheets

COVID 19'UN TÜRKİYE'DEKİ FİRMALARIN AR-GE HARCAMALARI ÜZERİNE ETKİSİ

Arş. Gör. HİDAYET ZAHİD GÜRBÜZ¹

¹ Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, hidayetgurbuz@karabuk.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-0857-0190

ÖZET

Günümüzde küreselleşmenin etkisiyle jeopolitik risk olarak ifade edilebilecek uluslararası çaptaki olaylar makroekonomik koşulların değişmesine sebep olmaktadır. Firmaların makroekonomik şartlara göre yatırım ve harcama politikalarının değiştiriyor olmaları da stratejik anlamda büyük öneme sahiptir. Pandemiler, başta küresel ekonomi olmak üzere hayatımızın her yönünü etkileyen, dünya için büyük tehditlerdendir. Covid 19 salgını Aralık 2019'da ortaya çıkmış ve küresel ekonomiyi birçok yönden etkilemiştir. Globalleşmenin artmasıyla salgının ekonomik etkileri de daha da ciddi bir hal almıştır.

Bu çalışmada, panel veri yöntemi kullanılarak, Türkiye'deki firmaların Covid-19'un Ar-Ge harcamaları üzerine etkisi araştırılmaktadır. Covid 19 küresel salgını öncesi ve sonrası Borsa İstanbul (BİST)'da işlem gören finansal olmayan firmaların 2019-2021 yılları arasındaki Ar-Ge harcamaları karşılaştırılmalı olarak incelenecektir. Yapılan panel veri analizi sonuçları incelendiğinde BİST'teki sağlık sektörü hariç diğer firmaların Covid 19 pandemisi sırasında piyasalardaki belirsizlik nedeniyle daha fazla nakit stoğuna gitmeleri, bu sebeple de Ar-Ge harcamalarında azalma olduğu görülmüştür. Sağlık sektöründe ise Ar-Ge harcamalarında bir artışın olduğu görülmüştür. Genel bir sonuç olarak, firmalar, pandemi gibi küresel anlamda belirsizlik ortamlarında kurumsal finansmanı etkileyen faktörleri de göz önünde bulundurarak doğru yatırım ve harcama politikalarının belirlemelidirler.

Anahtar Kelimeler : Covid 19, Ar-Ge Harcamaları, BİST Firmaları

ABSTRACT

Today, under the influence of globalization, international events that can be described as geopolitical risks cause macroeconomic conditions to change. It is also of great strategic importance that companies change their investment and expenditure policies according to macroeconomic conditions. Pandemics are major threats to the world, affecting every aspect of our lives, especially the global economy. The Covid 19 pandemic emerged in December 2019 and affected the global economy in many ways. With the increase in globalization, the economic effects of the epidemic have become even more serious.

In this study, the impact of Covid-19 on R&D expenditures of companies in Turkey is investigated using the panel data method. The R&D expenditures of non-financial companies traded on Borsa Istanbul (BIST) before and after the Covid 19 global pandemic will be examined comparatively between 2019 and 2021. When the results of the panel data analysis are examined, it is seen that other companies in BIST, except the healthcare sector, have increased their cash stocks due to the uncertainty in the markets during the Covid 19 pandemic, and therefore their R&D expenditures have decreased. It has been observed that there is an increase in R&D expenditures in the health sector. As a general conclusion, companies should determine the right investment and expenditure policies by taking into account the factors affecting corporate finance in global uncertain environments such as the pandemic.

Key Words: Covid 19, R&D Expenditures, BIST Companies

COVID 19'UN TÜRKİYE'DEKİ FİRMALARIN NAKİT POLİTİKALARI ÜZERİNE ETKİSİ

Arş. Gör. HİDAYET ZAHİD GÜRBÜZ¹

¹ Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, hidayetgurbuz@karabuk.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-0857-0190

ÖZET

Günümüzde küreselleşmenin etkisiyle jeopolitik risk olarak ifade edilebilecek uluslararası çaptaki olaylar makroekonomik koşulların değişmesine sebep olmaktadır. Firmaların makroekonomik şartlara göre yatırım ve harcama politikalarının değiştiriyor olmaları da stratejik anlamda büyük öneme sahiptir. Pandemiler, başta küresel ekonomi olmak üzere hayatımızın her yönünü etkileyen, dünya için büyük tehditlerdendir. Covid 19 salgını Aralık 2019'da ortaya çıkmış ve küresel ekonomiyi birçok yönden etkilemiştir. Globalleşmenin artmasıyla salgının ekonomik etkileri de daha da ciddi bir hal almıştır.

Bu çalışmada, panel veri yöntemi kullanılarak, Türkiye'deki firmaların Covid-19'un nakit politikaları üzerine etkisi araştırılmaktadır. Covid 19 küresel salgını öncesi ve sonrası Borsa İstanbul (BİST)'da işlem gören finansal olmayan firmaların 2019-2021 yılları arasındaki nakit politikaları karşılaştırılmalı olarak incelenecektir. Yapılan panel veri analizi sonuçları incelendiğinde BİST'teki firmaların Covid 19 pandemisi sırasında piyasalardaki belirsizlik nedeniyle harcamalarını kısma ve daha fazla nakit stoğu tutma politikasını uygulamaya başlamışlardır, bu sebeple de nakit tutma oranında artış olduğu görülmüştür. Genel bir sonuç olarak, firmalar, pandemi gibi küresel anlamda belirsizlik ortamlarında kurumsal finansmanı etkileyen faktörleri de göz önünde bulundurarak doğru nakit politikalarını belirlemelidirler.

Anahtar Kelimeler : Covid 19, Nakit Tutma, BİST Firmaları

ABSTRACT

Today, under the influence of globalization, international events that can be described as geopolitical risks cause macroeconomic conditions to change. It is also of great strategic importance that companies change their investment and expenditure policies according to macroeconomic conditions. Pandemics are major threats to the world, affecting every aspect of our lives, especially the global economy. The Covid 19 pandemic emerged in December 2019 and affected the global economy in many ways. With the increase in globalization, the economic effects of the epidemic have become even more serious.

In this study, the impact of Covid-19 on the cash policies of companies in Turkey is investigated using the panel data method. The cash policies of non-financial companies traded on Borsa Istanbul (BIST) between 2019 and 2021 before and after the Covid 19 global pandemic will be examined comparatively. When the results of the panel data analysis are examined, it is seen that the companies in BIST started to implement the policy of reducing their expenses and keeping more cash stock due to the uncertainty in the markets during the Covid 19 pandemic, and therefore there was an increase in the cash holding rate. As a general conclusion, companies should determine the correct cash policies by taking into account the factors affecting corporate finance in environments of global uncertainty such as the pandemic.

Key Words: Covid 19, Cash Holding, BIST Companies

PANDEMİ SÜRECİNDE E-TİCARET UYGULAMASININ EVRİMİ

Ülkü ÇELİK ATEŞ¹, Dr. Öğr. Üyesi ATIL TAŞER²

¹ Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
ulku.celikates@bilecik.edu.tr - ORCID ID: 0009-0007-9842-8572

²Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
atil.taser@bilecik.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-4943-0485

ÖZET

Tüm dünyada yaşanan pandemi öncesi ve sonrası, pek çok farklı sektör farklı deneyimler yaşamak zorunda kaldı. Bu süreçten ülkemizin de etkilenmemesi mümkün değildi. Pek çok alışkanlığın değiştiği, dünyaya bakışların farklılaştığı bu süreç pek çok alanda negatif etki yaratırken e-ticaret gibi bazı alanlarda ise tahminlerin çok ötesinde gelişme yaşanmasına vesile oldu. Kapanma dönemlerinde olumsuz etkilenen yüz yüze ticaret yapısının aksine birçok sektörde e-ticaret pazar hakimi haline geldi. Bu çalışmamızda Pandemi sürecinde var olan ve özellikle e-ticaret kavramının net olarak ön plana çıktığı işletmeler ele alınarak, yaşanan sürecin, işletmelerin e-ticaret yapılarındaki değişimleri, uyum sağlama hızları, gerçekleştirdikleri süreçlerde karşılaştıkları zorluklar gibi etkenler bazında sorgulanmıştır. Çalışma kapsamında yurt genelinde faaliyet gösteren büyük çaplı e-ticaret platformlarından mağaza açma hizmeti alıp e-pazaryeri platformları dahilinde satıcı olarak faaliyet gösteren, küçük ve orta ölçekli 12 farklı İşletme incelenmiş, karşılıklı görüşmeler yapılarak gerekli veri toplanmıştır. Bu işletmelerin e-ticaret alanında ortaya koydukları performansın özellikle dördüncü parti lojistik kavramı kapsamında gelişimi açıklanmaya ve günümüzde Ülkemiz ticari hayatında oldukça büyük bir paya sahip olan ve küçük ve orta ölçekteki işletmelerin, dördüncü parti lojistik ortağı olarak e-ticaret hayatında yer almalarını sağlayan e-pazaryerlerindeki satıcı işletmelerin durumları irdelenmeye çalışılmıştır. Gerçek işletme ve gerçek e-ticaret uygulamalarından alınan verilerle sürecin ve dördüncü parti lojistik uygulamasının anlamlandırılması mümkün olmuştur.

Anahtar Kelimeler: 4P Lojistik, Tedarik zinciri, E-ticaret, Pandemi

ABSTRACT

Before and after the global pandemic, many different sectors had to undergo various experiences. It was inevitable for our country not to be affected by this process. As many habits changed and perspectives on the world diversified during this period, it had a negative impact in many areas, but in some sectors, such as e-commerce, it led to developments far beyond predictions. Unlike the face-to-face trading structure negatively affected during lockdown periods, e-commerce has become dominant in many sectors. In this study, businesses that existed during the pandemic, especially those where the concept of e-commerce prominently emerged, were examined. The study investigated factors such as the changes in businesses' e-commerce structures, the speed of adaptation, and the challenges they faced during the processes. Within the scope of the study, 12 different businesses, operating nationwide, were examined. These businesses varied in scale, including those that obtained store-opening services from large-scale e-commerce platforms and operated as sellers within e-marketplace platforms. The necessary data were collected through mutual interviews. The study aims to elucidate the development of the performance of these businesses in the field of e-commerce, particularly within the scope of the fourth-party logistics concept. The current status of seller businesses on e-marketplaces, which play a significant role in our country's commercial life and enable small and medium-sized enterprises to participate in e-commerce as fourth-party logistics partners, has been examined. The process and the implementation of fourth-party logistics have been comprehended through data obtained from real businesses and actual e-commerce applications.

Covid-19 Pandemisi Döneminde Ülkelerin Büyüme Performanslarının Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Bahadır ŞİMŞEK¹

Arş. Gör. Dr. Bilge MEYDAN²

Özet

Ekonomik büyüme, genel ekonomik aktivitelerin artışını yansıtarak bir ülkenin refah düzeyini ve sosyal durumunu etkiler. Pandemi, kapsamlı önlemlerin alınmasıyla birçok ülkenin ekonomik hedeflerini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu çalışma, COVID-19 pandemisi döneminde 95 ülkenin ekonomik büyüme performansını değerlendirme amacını taşımaktadır.

Çalışmanın odak noktası, pandeminin ekonomik sonuçları üzerindeki etkilerini anlamak ve ülkeler arasındaki büyüme performansındaki farklılıkları değerlendirmektir. Analiz, 2019-2022 yıllarını kapsayan çeşitli ekonomik göstergeleri içermektedir. Bu göstergeler arasında tarım, mal ve hizmet ticareti, nihai tüketim harcamaları, GSYİH büyümesi gibi toplam 13 gösterge yer almaktadır.

Çalışmanın metodolojisi, veri setinin tanımlayıcı istatistiksel analizi ve çok kriterli karar analizi adımlarını içermektedir. Bu analizler, ekonomik göstergelerin genel eğilimlerini, dağılımlarını ve merkezi ölçülerini anlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, Entropy ve Critic yöntemleri ile kriter ağırlıklarının belirlenmesi ve CoCoSo yöntemi ile ülkelerin sıralanması, objektif ve kapsamlı bir değerlendirme sağlamayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular, pandemi dönemindeki ekonomik değişimleri anlamak, gelecekteki krizlere karşı stratejik çözümler geliştirmek ve ülkeler arasındaki büyüme performansındaki farklılıkları ortaya koymak için önemli bir temel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi Dönemi Ekonomik Büyüme, Çok Kriterli Karar Analizi, CoCoSo, Critic, Entropy

Evaluation of Countries' Growth Performances During the Covid-19 Pandemic

Abstract

Economic growth reflects an increase in overall economic activity, affecting a country's welfare and social status. The pandemic has adversely affected the economic goals of many countries with comprehensive measures being taken. This study aims to evaluate the economic growth performance of 95 countries during the COVID-19 pandemic.

The focus of the study is to understand the effects of the pandemic on economic outcomes and assess the differences in growth performance across countries. The analysis includes various economic indicators covering the years 2019-2022. These indicators include 13 indicators in total, such as agriculture, trade in goods and services, final consumption expenditures, and GDP growth.

The methodology of the study includes descriptive statistical analysis of the dataset and multi-criteria decision analysis. These analyses aim to understand the general trends, distributions and central measures of economic indicators. Moreover, the determination of criteria weights by Entropy and Critic

¹ Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, abahadirsimsek@gumushane.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7276-2376

² Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, bilge.meydan@dpu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-1478-5999

methods and the ranking of countries by CoCoSo method aim to provide an objective and comprehensive assessment.

The findings of the study provide an important basis for understanding the economic changes during the pandemic, developing strategic solutions against future crises and revealing the differences in growth performance between countries.

Keywords: Economic Growth During Pandemic Period, Multi-Criteria Decision Analysis, CoCoSo, Critic, Entropy

EBEVEYNLERDEN ÇOCUKLARA GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ AKTARILMASI

Uzman Öğretmen, Ali EROL¹, Dr. Öğr. Üyesi Yeliz BOLAT²

¹ Bekir Aksoy İlkokulu, MEB, alierol_26@hotmail.com, 0009-0006-7918-2178

² Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü,
yelizbolat@hitit.edu.tr-0000-0002-1661-1645

ÖZET

Bütün toplumlar, kültürel değerlerini ve sahip olmuş oldukları değerleri korumak için, elinde buldukları değerleri gelecek kuşaklara ulaştırabilme amaç ve endişesine sahiptir. Geleneksel çocuk oyunları kültürel değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılması için en önemli araçlardan biridir. Kültürümüzü, ulusal değerlerimizi öğretmede ve gelecek nesillere aktarmada özellikle geleneksel oyunlarımızın ayrı bir yeri ve önemi bulunmaktadır. Okul öncesi dönemden itibaren bu oyunların çocuklara öğretilmesi geleceğe aktarılmasında önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmanın amacı ebeveynlerden çocuklara geleneksel çocuk oyunlarının aktarılmasına yönelik ebeveyn ve öğrenci görüşlerinin incelenmesidir. Bu çalışma nitel bir çalışmadır. Çalışma olgu bilim deseninde tasarlanmıştır. Veriler Orta Karadeniz Bölgesindeki bir ilde rasgele seçilmiş devlet okulunun ikinci sınıfına devam eden 30 öğrencinin ebeveynleri ve kendileri ile yapılan yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Çalışmada ayrıca sınıf öğretmeniyle de görüşme yapılmıştır. Öğrenciler ilk olarak ebeveynlerinden biri ile görüşerek bildikleri bir geleneksel oyunu not etmişlerdir. Daha sonra bu oyunlar araştırmacılar tarafından incelenmiş, tekrar eden oyunlar elenmiştir. Seçilen oyunlar her hafta ebeveynler tarafından okulda öğrencileri oynatılmıştır. Tüm oyunlar oynandıktan sonra ebeveynler ve öğrencilerle görüşmeler yapılmış, toplanan veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ebeveynler oyunları öğretirken çocukluklarına gittiklerini, anılarının canlandığını ve çok heyecanlandıklarını belirtmişler. Bu oyunların çocuklara kurallara uymayı, dikkatli, sabırlı ve kararlı olmayı öğrettiğini ifade etmişlerdir. Öğrenciler ise büyüklerinden oyun öğrenmenin, şaşkınlık ve mutluluk verici olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışma sayesinde eski zamanlardaki insanların nasıl vakit geçirdiklerini öğrendiklerini ve teknolojiye uzaklaşmak için bu oyunların faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Sınıf öğretmeni hem ebeveynlerin ve hem de çocukların oyun sırasında çok heyecanlı ve mutlu olduklarını belirtmiş, kültürel aktarımın birinci kaynak yoluyla yapıldığını ve öğrencilerin iletişim kurma, kurallara uyma, sorumluluk alma becerilerine ve yardımlaşma, saygı ve sevgi gibi değerleri öğrenmelerine katkı sağladığını ifade etmiştir. Çalışmada sınıf mevcudunun kalabalık olması sürenin yetersiz kalması ve bazı oyunlara tüm öğrencilerin katılamamasına neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel oyun, kültür aktarımı, olgu bilim.

RAFADAN TAYFA ÇİZGİ FİLMİ İLE AKTARILAN DEĞERLERİN İNCELENMESİ

Uzman Öğretmen Mehmet Fatih KOÇ¹ Dr. Öğr. Üyesi Yeliz BOLAT²

¹Bahçelievler İlkokulu, MEB, fatihkoc191919@gmail.com. 0009-0001-5121-9868

² Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü,
yelizbolat@hitit.edu.tr-0000-0002-1661-1645

ÖZET

Karakter eğitiminin amacı; ahlaki değerlere sahip, anlayışlı, üretken, kendi yeteneklerini en iyisini yapmak için kullanan, iyi ve doğruyu takip eden bireyler yetiştirmektir (Ekşi, 2003). Bireylerin karakter gelişimi içinde değerlerin önemli bir yeri vardır. Değerler eğitimi ailede başlayıp okulda devam eden bir süreçtir. Toplumun bir bireyi olan çocuklar okul ve ailenin yanı sıra çevreden, kitaplardan, oyunlardan, internet kaynaklarından, televizyon ve sosyal medyadan da etkilenecek bazı değerleri öğrenebilmektedir. Çizgi filmler çocukların hayatında önemli bir yere sahiptir ve çocuklar, okul zamanlarının dışında evde ders çalışmalarının yanı sıra hem televizyondan hem de tablet ve bilgisayardan çizgi film izleyebilmektedir. Bu bağlamda çocukların karşılaştığı, izledikleri çizgi filmlerin niteliği oldukça önemli bir konudur. Rafadan Tayfa isimli çizgi filmin ülkemizde çocuklarca en çok tercih edilen çizgi filmlerden biri olduğunu söylemek mümkündür. Bu noktadan hareketle bu çalışmada “Rafadan Tayfa” çizgi filmi ile aktarılan değerlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda MEB’in Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan “dostluk”, “yardımseverlik”, “dürüstlük”, “sevgi”, “saygı”, “sorumluluk”, “öz denetim”, “sabır”, “adalet”, “vatanseverlik” kök değerleri temel alınmıştır. Araştırma nitel bir çalışma olup, doküman analizi yapılmıştır. TRT çocuğun resmi internet sayfasındaki “Rafadan Tayfa” çizgi filminin bölümlerinden 12 bölüm rastgele seçilmiştir. Veriler doküman analizi şeklinde toplanmış olup, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çizgi filmde yer alan karakterler, cesaret ve zekadan, empati ve yaratıcılığa kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Birlikte, cesaret, takım çalışması, merak ve şefkat gibi önemli değerleri öğreten dinamik bir grup oluşturarak izleyiciler için değerli bir ilham kaynağı ve ahlaki bir rehber haline geldiği anlaşılmıştır. İncelenen bölümler içerisinde yardımseverlik ve sorumluluk değerlerinin geçme oranları % 23,10 ile en sık geçen iki değer olmuştur. Bu iki değerlerin hemen arkasından oran olarak en fazla orana sahip % 13,20 ile saygı gelmektedir. %9,90 oranı ile dostluk, sabır, sevgi ve vatan sevgisi değerleri işlenmiştir. Ayrıca belirtmek gerekirse bu % 9,90 orana sahip vatan sevgisi değeri, diğerlerinden farklı olarak üç ayrı özel bölümde işlenerek bölüm boyunca bu değer daha fazla ve etkili bir biçimde verilmiştir denebilir. Bu değerleri % 6,60 ile adalet ve % 3,30 ile öz sorumluluk değerleri takip etmiştir. Bu bulgular ışığında Rafadan Tayfa çizgi filminin çocukların değerleri kazanmasına katkı sağladığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal değerler, çizgi film, doküman analizi.

OKUL YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK ÖZELLİKLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ: UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Kaan TÜRKCAN¹

¹ Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, kaanturkcan98@gmail.com - 0009-0000-8557-8263

ÖZET

İnsan faktörü, örgütlerin başarıya ulaşmaları için belirleyici temel unsur olarak kabul edilmektedir. Çünkü ancak çalışanların yüksek performans göstermeleriyle örgütsel amaçlara ulaşmak mümkün hale gelmektedir. Bu doğrultuda çalışanların yüksek örgütsel bağlılığa sahip olmaları, örgütsel başarı için kritik önem arz etmektedir. Örgütsel bağlılığın sağlanmasında ise yöneticinin sergilediği liderlik özellikleri önemli rol oynamaktadır. Bu durum öğretmenlerin örgütsel bağlılığı açısından ele alındığında ise, sadece bulunduğu okulun başarısını etkilemekle kalmamaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin başarısını da etkilemektedir. Bu sebeple öğretmenlerin örgütsel bağlılığını etkileyen etmenlerin belirlenmesi büyük öneme sahiptir. Covid-19 pandemisiyle birlikte ise okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenciler için yeni bir eğitim modeli olan uzak eğitim süreci başlamıştır. Uzaktan eğitim sürecinde sistemde önemli değişiklikler olmuş, hem okul yöneticilerinin hem de öğretmenlerin sorumlulukları ve görevleri artmıştır. Özellikle bu yeni eğitim sistemine beklenmedik bir şekilde geçilmiş olması, tüm taraflar için çeşitli zorlukları da beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla bu süreçte öğretmenlerin örgütsel bağlılıklarını etkileyen liderlik özelliklerinden bazıları daha fazla öne çıkmıştır. Bu çalışmada ilgili literatür incelenmiş ve öğretmenlerin örgütsel bağlılığını etkileyen liderlik özellikleri uzaktan eğitim süreci açısından değerlendirilmiştir. Yüzyüze etkileşimin bulunmadığı uzaktan eğitim sürecinde okul yöneticilerinin, öğretmenler ile güçlü iletişim kurması, karar alırken öğretmenlerin aktif katılımını desteklemesi, sorunlara karşı duyarlı olması, teknolojik açıdan yeterli bilgiye sahip olması, değişimlere hızlı bir şekilde uyum sağlayabilmesi ve öğretmenlere bu açıdan rehberlik etmesi önemli liderlik özellikleri olarak öne çıkmaktadır. Bu liderlik özellikleri uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin desteklendiklerini hissetmelerini ve sorunlarla tek başına başa çıkmak zorunda olmadıklarını düşünmelerini sağlamaktadır. Dolayısıyla uzaktan eğitim sürecinde öne çıkan bu liderlik özelliklerinin öğretmenlerin örgütsel bağlılıklarının artmasına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Örgütsel Bağlılık, Uzak Eğitim.

HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE KÖK DEĞERLERİN YERİ

Dr. Öğretim Üyesi, Adem ARSLAN

Gümüşhane Üniversitesi, ademarslan6005@hotmail.com

ORCID 0000-0002-7848-7395

ÖZET

Hayat Bilgisi dersi, ilkokul 1., 2. ve 3. sınıflarda öğretilen, amacı bireyi gerçek hayatla karşı karşıya getirerek eğitmek olan, içeriğini bireyin sosyal ve doğal hayatından oluşan bir ders olarak tanımlamaktadır. Bu çalışmada Hayat Bilgisi dersinde kök değerlerin yeri alan yazın kapsamında incelenmiştir. Değerlere yönelik birçok tanım ve sınıflandırma yapılmıştır. Değerler; bireyin doğruyu yanlış ayırt edebilmesini, karşılaştığı durumlarda uygun bulduğu davranışa karar verebilmesini, karakterini oluşturabilmesini, toplumsal yaşamdaki yerini etkileyen olgulardır. Hayat Bilgisi dersi değerlerin en yoğun bir şekilde aktarılmaya çalışıldığı derslerdendir. 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda da, diğer programlardan farklı bir şekilde on kök değer ayrımı yapılmıştır. Bu değerler ise adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik değerleridir. Bu değerler tek başına ele alındığında ve öğrenme-öğretme sırasında bağlantılı olduğu diğer kök değerler ve alt değerlerle birlikte ele alındığında anlam bulacaktır. İlkokul öğrencilerinin değerleri kazanmaları için Hayat Bilgisi ders kitaplarında kök değerlere doğrudan yer verilebilir. Her sınıf seviyesinde tüm ünitelere kök değerlerin dengeli dağılım göstermesi etkili sonuçlar doğurabilir. Öğretmenlerin kök değer öğretimi konusunda bilgi sahibi olmaları için gerekli eğitimi almalarına önem verilmelidir. Ebeveynler de kök değerler konusunda bilinçlendirilmelidir. Hayat Bilgisi dersinde ve kitaplarında kök değerler için merkezinde yer almalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, kök değerler, değerler

HAYAT BİLGİSİ DERSİNİ ANLAMAYA ÇALIŞMAK

Dr. Öğretim Üyesi, Adem ARSLAN

Gümüşhane Üniversitesi, ademarslan6005@hotmail.com

ORCID 0000-0002-7848-7395

ÖZET

Hayat Bilgisi dersi, ilköğretim 1., 2. ve 3. sınıflarda öğretilen, amacı bireyi gerçek hayatla karşı karşıya getirerek eğitmek olan, içeriğini bireyin sosyal ve doğal hayatından oluşan bir ders olarak tanımlamaktadır. Bu çalışmada Hayat Bilgisi dersinin tanımı, amacı, önemi, kapsamı, tarihi gelişimi, Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı alan yazın çerçevesinde incelenmiştir. Eğitimin temelini oluşturan hayat bilgisi geçmişten günümüze önem verilmiş ve gerekli adımlar atılmıştır. Çocukların okula başlamadan önce toplumdan ve aileden öğrendikleri bilgiler; kazanımların planlı, programlı ve sistematik bir yapıda öğretilmesini sağlayan Hayat Bilgisi dersi ile sağlanmaktadır. Hayat Bilgisi dersinin kapsamı okul çağından itibaren öğrencileri destekleyen, diğer disiplinlerle ilişkili ve onları içeren bir yapıya sahiptir. Hayat Bilgisi dersinin temel kazanımları okul, ev, ülke, doğa, sağlık ve güven başlıkları altında toplanmaktadır. Hayat Bilgisi Öğretim Programının temel amacı; temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümsemiş; doğaya ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler yetiştirmektir. İlkokul öğrencilerini hayata hazırlamada önemli bir role sahip olan Hayat Bilgisi dersi, değerler eğitimi açısından da oldukça değerlidir.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, Hayat Bilgisi Öğretim Programı

TÜRKİYE’DE EĞİTİMİN 100 YILI ÜZERİNE ANALİZ

Prof. Dr. Mustafa Şahin¹, Prof. Dr. Semiha Şahin²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, mustafa.sahin@deu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-8789-514X

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, semiha.sahin@deu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1135-0327

ÖZET

Bu araştırmada Türkiye’de eğitimin 100 yıllık gelişim süreci ile ilgili belli başlıklarda analizler yapılmış ve şu soruların cevabı aranmıştır: Erken Cumhuriyet döneminde eğitim alanında yapılan düzenlemeler nelerdir? Türk eğitim sisteminin merkezi yapılanmasında ne tür değişimler yaşanmıştır? Zorunlu eğitimle ilgili hangi düzenlemeler yapılmıştır? Temel eğitim ve ortaöğretimde ne gibi değişiklikler yapılmıştır? Ortaöğretim ve yükseköğretime geçiş sınavlarının yıllar içinde geçirdiği dönüşümler nedir? 100 yıllık dönemde temel eğitim ve ortaöğretimde sayısal bakımdan alınan mesafe nedir? Yükseköğretim alanında ne gibi değişimler yaşanmıştır? Öğretmen yetiştirme politikalarında atılan adımlar nelerdir? Araştırma nitel araştırma tekniklerinden biri olan doküman analizi tekniği kullanılarak yürütülmüştür. Türk eğitim sisteminin tarihsel gelişimi ile ilgili yapılan literatür incelemesinde çoğunlukla Türk eğitim sisteminin mevcut sorunlarına ve çözüm önerilerine yönelik çok sayıda araştırma yapıldığı, içinde yaşanan dönemin sorunlarının dile getirildiği görülmüş yeterli sayıda uzun erimli çalışmalara rastlanmamıştır. Yapılan bu araştırmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı umulmaktadır. Araştırma bulgularına göre, Türkiye’de son yıllarda eğitimin her kademesinde yatay büyüme tercih edilmiş, meritokratik eğitime karşı mesafeli durulmuştur. Türkiye bölgesinde eğitimde halen iyi ülkelerden biri olmasına rağmen eğitimdeki yapısal sorunlarını çözebilmiş bir ülke değildir. Eğitimin içeriğinde ivedilikle dönüşüme gidilmesi gerekmektedir. Bu değişim yalnızca ders müfredatları ve ders kitapları ile sınırlı olmamalıdır. Bu değişimde ilk adım eğitimin amacı ve felsefesi olmalıdır. Daha da önemlisi uygulamada bu felsefe ve buna yönelik geliştirilmiş amaçların birebir izlenmesi, denetlenmesi son derece önemlidir. Böylesi bir değişim sürecinde mutlaka tüm paydaşların etkin katılımı sağlanmalıdır. Bulgulara göre, Türkiye Cumhuriyeti’nin 100 yıllık eğitim tarihinde milli eğitim sisteminde hem yasalarda hem yönetmeliklerde hem de kurumlar bazında çok sayıda düzenlemenin yapıldığı görülmüştür. Çağın gereksinimlerine göre kuşkusuz eğitimin de değişime uğraması kaçınılmaz ancak eldeki verilere göre standart bir yapının oturtulamadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Ortaokul, Ortaöğretim.

ÖLÇÜLEBİLİR VERİLERLE TÜRKİYE’DE EĞİTİM

Prof. Dr. Mustafa Şahin¹, Prof. Dr. Semiha Şahin²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, mustafa.sahin@deu.edu.tr

ORCID ID: [0000-0001-8789-514X](https://orcid.org/0000-0001-8789-514X)

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, semiha.sahin@deu.edu.tr

ORCID ID: [0000-0002-1135-0327](https://orcid.org/0000-0002-1135-0327)

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ölçülebilir verilerle Türkiye’de 1923-2023 döneminde temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarındaki okul, öğretmen ve öğrenci sayılarındaki değişimi ortaya koymaktır. Bu bağlamda şu iki soruya cevap aranmıştır: Geçen 100 yılda temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarında okul, öğretmen ve öğrenci sayılarındaki değişim nedir? 100 yıllık evrede temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarında öğretmen ve öğrenci sayılarında cinsiyete göre nasıl bir değişim gerçekleşmiştir? Araştırmada nitel araştırma yöntemi kapsamında doküman incelemesi yapılmış ve elde edilen veriler betimsel analiz ile değerlendirilmiştir. Araştırmada, Türkiye’de eğitimin geçen 100 yılı Milli Eğitim Bakanlığı ve TÜİK’in istatistik verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır. Doküman inceleme tekniğiyle gerçekleştirilen araştırmanın sonuçlarına göre, Geçen 100 yıllık evrede ilkökul düzeyinde okul sayısındaki artış %415, öğrenci sayısındaki artış %1519, öğretmen sayısındaki artış ise %2830 olmuştur. Aynı dönemde ortaokul düzeyinde okul sayısındaki artış %26.159, öğrenci sayısındaki artış %93.450, öğretmen sayısındaki artış ise %51.641 olmuştur. Yine aynı süreçte lise düzeyinde okul sayısındaki artış %14.482, öğrenci sayısındaki artış %547.014, öğretmen sayısındaki artış ise %34.571 olmuştur. Türkiye’de yüzyıl içinde temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarındaki okul, öğretmen ve öğrenci sayılarındaki değişim şaşırtıcı ölçülerdedir. Bu veriler geçen yüzyıllık evrede eğitimde devasa boyutlardaki sayısal artışı gösterdiği gibi aynı zamanda Cumhuriyetin ilk yıllarında eğitimde hangi noktada olduğunu da açıklamaktadır. Bu veriler aynı zamanda söz konusu süreçte Türkiye’de okumaya atfedilen değeri de vermektedir. Araştırmanın bir diğer bulgusu ise, geçen yüzyıllık evrede cinsiyete göre istatistiki göstergeler incelendiğinde hem öğrenci hem öğretmen sayılarında kadınlar lehine büyük gelişimin sağlanmış olmasıdır. Bu Türkiye’de hem öğrenimde hem de iş yaşamında çok önemli kazanımlar elde edildiğinin kanıtıdır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Türk Eğitim Sistemi, Türk Eğitim Tarihi

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YABANCI DİL OLARAK ARAPÇA KONUŞMADA KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: RECEP TAYYİP ERDOĞAN İMAM HATİP ORTAOKULU ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, BÜŞRA MEŞE¹

¹ Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, busra.mese_98@hotmail.com - ORCID:
0000-0003-3460-2109

ÖZET

Yabancı dil konuşabilme, ayrıcalık ve ehemmiyetini asırlardır koruyan bir beceridir. Günden güne hızla değişip gelişen dünyada yabancı dil öğrenimine karşı ilgi her geçen gün artmaktadır. Zira öğrenilen dil bireyin kendini yetiştirmesine ve çevresini daha iyi anlamasına büyük bir katkı sağlar.

Oldukça köklü ve zengin bir dil olan Arapça günümüzde önemini halen korumaktadır. Dünyada en çok konuşulan altıncı dil olan Arapça, Kur'an-ı Kerim'in dili olmasının yanı sıra Birleşmiş Milletlerin resmi altı dilinden biridir. Bununla birlikte Arapça, öğrencilerin öğrenmekte zorluk çektiği dillerin başında gelir. İmam hatip okullarında eğitim alan öğrenciler Arapça dil eğitimi almalarına rağmen dört yılın sonunda Arapça konuşmamaktadır. *Bir probleme çözüm üretebilmek için öncelikle sorunu saptamak gerekir* düşüncesinden hareketle yola çıkılan çalışmanın temel amacı İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin Arapça konuşma noktasındaki başarısızlıklarına neden olan etkenleri tespit edip gerekli çözüm önerileri sunmaktır. Çalışmanın diğer amaçlarından biri ise *Türk öğrencilerin Arapça konuşma hususundaki başarısı nasıl artırılabilir?* sorusuna aranan cevaptır.

Araştırmada sosyal bilimlerde veri toplama tekniklerinden biri olan ankete başvurulmuştur. Ankette 58 soru sorulmuş olup katılımcıların “Tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, hiç katılmıyorum” seçeneklerinden kendilerine uygun olanı işaretlemeleri rica edilmiştir. Yapılan uygulamaya İstanbul’un Sultangazi ilçesinde yer alan Recep Tayyip Erdoğan İmam Hatip Ortaokulunda öğrenim gören beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinden toplam 120 talebe katılmıştır.

Anket sonucunda öğrencilerin başarısızlıklarının ardında okuldaki Arapça ders saatinin yetersiz olması, Arapça harfleri tanımama, dikkat dağınıklığı, konuşmayı destekleyen dinleme etkinliklerin yetersiz yapılması, Arap dilini zor bulma, yeterince çalışmama, yanlış yapma ve ayıplanma korkusu gibi nedenler saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arapça Konuşma Becerisi, Öğrenci, Başarısızlık, Neden, Çözüm Önerileri.

GÜZEL SANATALAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN

BİLİŞSEL YAPILARI: MAKAM KAVRAMI

Dr. Öğr. Üyesi, Levent Değirmencioğlu

Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,

leventdegoglu@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7162-8645

ÖZET

Bu araştırmada, Kayseri Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin “Makam” kavramına yönelik bilişsel yapılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırma üç aşamada tamamlanmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında literatür taraması yapılmış; konuya ışık tutabileceği düşünülen yazılı kaynaklar üzerinden araştırmanın kavramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Araştırmanın ikinci aşamasında, Kayseri Güzel Sanatlar Lisesi (KGSL) Müzik Bölümü öğrencileriyle yapılacak olan veri toplama etkinlikleri için KGSL müdürlüğünden ve Erciyes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’ndan (No:24) araştırma için gerekli izinler alınmıştır. Araştırmaya 2022-2023 eğitim öğretim döneminde KGSL Müzik Bölümü’nde 9, 10 11 ve 12. sınıflarda eğitim gören toplam 111 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilerin kişisel bilgilerine ulaşmak için “Kişisel Bilgi Formu” (KBF), “Makam” kavramına yönelik bilişsel yapılarının tespit edilmesi amacıyla da ‘Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde, müzik bölümünde öğrenim gören 111 öğrenci KGSL konser salonuna toplanmış, KBF ve KİT uygulanmadan önce öğrenciler testlerle ilgili bilgilendirilmiştir. Özellikle KİT in hangi amaçlarla yapıldığı, nasıl cevaplanması gerektiği farklı alanlarda verilen örnekler üzerinden anlatılmış, test ile kendilerinden ne türde bilgilerin istenildiğinin anlaması sağlanmıştır. Yine KİT den elde edilecek verilerin hangi çalışmalarda hangi amaçlarla, nasıl kullanılacağı da öğrencilere açıklanmıştır. Sorasında, öğrencilere KİT dağıtılmış, düşünsel pratiklerle KİT te yazan “Makam” kavramıyla ilgili akıllarına gelen ilk beş kavramı iki dakikalık süre içerisinde yazmaları istenmiştir. İki dakikalık sürenin sonunda (beş kavramdan eksik yazılsa bile) KİT sonlandırılmış, kâğıtlar toplanmıştır. Araştırmanın üçüncü ve son aşamasında KİT ten elde edilen veriler çözümlenmiştir. KİT de öğrencilerin “Makam” kavramına yönelik olarak yazdıkları beş kavram içerisinde, ilk olarak yazılan kavramlar tespit edilmiş, konu alanlarına göre kategorize edilmiştir. Sonuçlar hazırlanan tablolar üzerinden açıklanmış, araştırma raporlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar Lisesi, Kelime İlişkilendirme Testi, Makam.

EĞİTİMDE STRATEJİ GELİŞTİRME VE AR-GE FAALİYETLERİNİN TÜRKİYE YÜZYILI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Kayseri İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

Hüseyin AKPINAR

akpinar.huseyin@gmail.com

ORCID ID: 0009-0003-5207-1521

Öğretmen - AR-GE Personeli

Muhammet Bahadır ŞAHİN

mbahadirsahin@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0003-1817-1986

ÖZET

Kalkınmakta olan ülkelerin kalkınmışlık seviyelerinde görülen hızlı değişiklik, yürütülen geniş faktörlü, uzun vadeli, istikrarlı stratejik çalışmalar sayesinde olmuştur. Daha çok ekonomik kalkınma temelli kullanılan strateji geliştirme kavramı sosyal bilimlerde herhangi bir disiplin için nadir olarak kullanılmaktadır. AR-GE faaliyetlerinin fen ve sağlık alanları ile ekonomik parametrelerin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi eksenli çalışmaların mutfağı oluşu, yaygın bilinen bir kanaattir. Mühendislik ve tıp eksenli çalışmalarla sınırlı olmayacak kadar önemli faaliyet alanları için de iyileştirme geliştirme hedeflerini gerçekleştirme odaklı çalışmalardır. Çoğunlukla sosyolojik tabanından ayrı düşünülmüş, en başta eğitim olmak üzere varlığını sürdüreceği temel dinamikler için bağlamından ayrı değerlendirilmiştir. Hedeflenen eğitim faaliyetlerinin, belirlenmiş bir vizyon perspektifinde stratejik analizler yapılarak daha nitelikli yürütülmesi, araştırma geliştirme faaliyetlerinin yetkin ve karakterli olarak gerçekleşmesi ile mümkündür. Bu perspektifte AR-GE çalışmalarının önemi giderek artmaktadır. Özellikle eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde daha nitelikli ve özgün çalışmaların ortaya konması strateji belirleme ve geliştirme önermesi ile bütüncül değerlendirilmelidir. Bu araştırma AR-GE faaliyetlerini ile Türkiye Yüzyılı gerçekleştirme iddiasına, eğitimde strateji geliştirme temelli yaklaşım ve önermeler perspektifinden incelemek amacındadır. Bu amaçla eğitimde strateji geliştirme süreçlerinin amacı, kapsamı, hedefi, içerik çeşitliği ve olumlu örnekleri mercek altına alınmıştır. Türkiye Yüzyılı bağlamında geleceğe dönük hedeflerin AR-GE çalışmaları ile gerçekleşme serüveni, nitel araştırma desenli doküman inceleme yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Bu kapsamda literatür taranmış yüksek lisans tezleri, makaleler, kitap ve dergiler incelenmiş kavramsal içerik ile Türkiye yüzyılı söylemleri arasında eğitimsel bir bağ kurmak hedeflenmiştir. Araştırma sonucunda Türkiye yüzyılı söylemlerinde eğitimde stratejik geliştirme faaliyetlerine ilişkin yaklaşımların yer almadığı görülmüştür. Türkiye yüzyılı söylemlerinde eğitime ilişkin hedefler ve projeler arasında strateji gerektiren çalışmaların yokluğu önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmiştir. Oysa eğitimde strateji geliştirme faaliyetleri global dünyanın bir aktörü olma iddiasındaki ülkeler için günümüzde bir gereklilikten daha fazlasıdır.

Anahtar Sözcükler; AR-GE, Strateji, Eğitim, Türkiye Yüzyılı

EXAMINING STRATEGY DEVELOPMENT AND R&D ACTIVITIES IN EDUCATION IN THE CONTEXT OF THE TURKISH CENTURY

**Kayseri Provincial Deputy
Director of National Education**
Hüseyin AKPINAR
akpinar.huseyin@gmail.com
ORCID ID: 0009-0003-5207-1521

Teacher – R&D Staff
Muhammet Bahadır ŞAHİN
mbahadirsahin@hotmail.com
ORCID ID: 0000-0003-1817-1986

ABSTRACT

The rapid change seen in the development levels of developing countries has been achieved thanks to the multi-factorial, long-term, stable strategic studies carried out. The concept of strategy development, which is mostly used based on economic development, is rarely used for any discipline in social sciences. It is a widely known opinion that R&D activities are the basis of studies focused on the development and improvement of economic parameters in the fields of science and health. These are studies focused on achieving improvement and development targets for important areas of activity, not limited to engineering and medicine-oriented studies. It has mostly been considered separately from its sociological base and evaluated separately from its context for the basic dynamics that will continue its existence, especially education. A more qualified execution of targeted educational activities by making strategic analyzes within a determined vision perspective is possible by carrying out research and development activities competently and with character. In this perspective, the importance of R&D studies is increasing. Especially in the execution of educational activities, producing more qualified and original studies should be evaluated holistically with the proposition of strategy determination and development. This research aims to examine the claim of realizing the Turkey Century through R&D activities from the perspective of approaches and propositions based on strategy development in education. For this purpose, the purpose, scope, target, content diversity and positive examples of strategy development processes in education have been examined. The adventure of realizing future goals through R&D studies in the context of the Turkish Century was carried out using the document analysis method with a qualitative research pattern. In this context, the literature was scanned, master's theses, articles, books and magazines were examined, and it was aimed to establish an educational link between the conceptual content and the discourses of the Turkish century. As a result of the research, it was seen that approaches related to strategic development activities in education were not included in the discourses of the Turkish century. In the discourses of the Turkish century, the absence of studies requiring strategy among educational goals and projects has been considered as an important deficiency. However, strategy development activities in education are more than a necessity today for countries that claim to be an actor in the global world.

Key words; R&D, Strategy, Education, Türkiye Century

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOLOJİK DESTEK ALMAYLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.

Doç. Dr. ERKAN EFİLTİ¹, RPD Uzmanı, AZİZA AHATOVA²

¹ Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bişkek, Kırgızistan.
erkan.efilti@manas.edu.kg - ORCID ID: 0000-0003-1158-5764

²Tlندیева 54, Almatı, Kazakistan.
azizaahatova9@gmail.com- ORCID ID: 0009-0005-9114-2606

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Üniversite öğrencilerinin psikolojik destek alma hakkında görüşlerini belirlemektir. Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu üniversitede eğitim gören 8'zi erkek 12'si kız olmak üzere toplam 20 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırmada öğrencilerin psikolojik destek almayla ilgili görüşlerini belirlemek için, veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. Araştırmada görüşme sonunda elde edilen verilerin çözümünde nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular düzenlenerek, yorumlanmıştır.

Analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, katılımcılar psikolojik destek almayı gerekli ve yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar aile sorunları, stres durumları ve iletişim problemleri gibi durumlarda psikolojik destek almanın önemli olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin bir kısmı sorun çözmede yardımcı olması, başkalarına yardım etme ve çözülmesi zor sorunlara çözüm bulma gibi nedenlerle psikolojik destek almayı tercih etmektedirler. Katılımcıların çoğu, profesyonel bir danışmanla çalışmayı tercih etmektedir ve danışmandan dinleme, güven, anlayış ve tecrübe gibi beklentileri vardır. Katılımcılar psikolojik destek almayı genel olarak olumlu bir seçim olarak görmektedirler. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Öğrenciler, Psikolojik destek

AN INVESTIGATION OF UNIVERSITY STUDENTS' VIEWS ON PSYCHOLOGICAL SUPPORT

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the opinions of university students about receiving psychological support. Descriptive research model, one of the qualitative research methods, was used as a method in the research. A total of 20 students, 8 of whom are boys and 12 of whom are girls, who are studying at the university constitute the working group of the research. In this research, a “Semi-Structured Interview Form” developed by the researcher was used as a data collection tool to determine the students' views on receiving psychological support. Content analysis method, one of the qualitative data analysis methods, was used in the analysis of the data obtained at the end of the interview in the research. The findings obtained were edited and interpreted.

According to the findings obtained as a result of the analysis, the participants stated that they found it necessary and useful to receive psychological support. Participants stated that it is important to get psychological support in situations such as family problems, stress situations and communication problems. Some of the students participating in the research prefer to

receive psychological support for reasons such as helping to solve problems, helping others and finding solutions to difficult-to-solve problems. Most of the participants prefer to work with a professional consultant and have expectations such as listening, trust, understanding and experience from the consultant. Participants generally see receiving psychological support as a positive choice. Recommendations have been made in accordance with the results of the research.

Keywords: University, Students, Psychological receiving support.

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK PROGRAMINA GELEN ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK ETİĞİ ALGILARININ BELİRLENMESİ

Doç. Dr. ERKAN EFİLTİ¹, Dr. Öğrencisi, ERİŞ ÜNVER²

¹Kırgızistan -Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bişkek, Kırgızistan.
erkan.efilti@manas.edu.kg - ORCID ID: 0000-0003-1158-5764

²Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bişkek, Kırgızistan.
erisunver80@gmail.com - ORCID ID: 0000-0003-2244-7906

ÖZET

Bu araştırmada KTMÜ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programına gelen öğrencilerin meslek etiği konusundaki algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 1. Sınıf 2. Dönem öğrencileri oluşturmakta olup 10 öğrenci gönüllük esasıyla bire bir görüşmelere katılmıştır. Veriler her bir katılımcının onayı alındıktan sonra yarı yapılandırılmış görüşmelerde ses kaydı ile toplanmış ve içerik analizi yapılmıştır. Katılımcılara görüşmenin amacı açıklanmış, katılımcıların kendilerini rahat hissetmeleri ve fikirleri konusunda samimi ve içten cevap vermeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Psikoloji alanının meslek mensupları iş hayatları boyunca karşılaşılabilecekleri zorluklara çözüm üretirken danışman ve danışan haklarının, sorumluluklarının farkında olarak kişisel niteliklerini, mesleki bilgilerini kullanacak ayrıca meslek bilinci ve etik algılarından etkileneceklerdir. Öğrencilerin kişisel etik değerlerinin danışmanlık alanındaki mesleki etik değerler ile paralellik göstermesi, üniversite eğitimi boyunca edineceği bilgilerin içselleştirilmesinde danışman adayına önemli bir katkı sunduğu düşünülmektedir. Danışmanlık alanında etik kodların işlerlik kazanması karşılaşılabilecek durumlarda etik ihlalin varlığını tespit etmek kadar, danışmanın etik ihlale düşmeden en doğru kararı uygulayabilmesi için gereklidir. Çalışma kapsamında öğrencilerden görüşleri alınırken psikolojik danışmanlık alan yazında en çok bildirilen etik ikilemler baz alınarak 6 adet senaryo oluşturulmuştur. Her bir senaryo için katılımcının empatik bir yaklaşım ile kendi çözüm yolunu sunması beklenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre gizlilik ilkesi ihlal istisnaları ve yasal yükümlülüklerin farkındalığının düşük olmasına rağmen çoklu ilişkiler, yetkinlik, yönlendirme gibi temel etik ilkelerin farkındalık seviyesi yüksek bulunmuştur. Aile içi şiddet bildiriminde ise yasal yükümlülüklerin farkında olunmasına rağmen, sorun bağlam ile değerlendirildiğinde kültürel özelliklerin karar verme üzerinde baskın olduğu sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler: Etik, Meslek Etiği, Psikolojik Danışmanlık, Etik İkilem.

13. YÜZYIL GEZGİNİ KEŞİŞ RUBRUK'TA MOĞOL ÇADIR YAŞAMI

Prof. Dr. Mehmet ÖZMENLİ¹

Öğr. Gör. Gökhan HAMZAÇEBİ²

ÖZET

13. Yüzyılda, Gök-Türklerin yurdundan ayrılmak suretiyle çabuklukla büyüyen ve birçok devlet ve toplulukları yıkararak ya da bünyesine dâhil ederek birlikte tarihte görülmemiş kısa sürede genişlemiş Moğol-Türk etnik unsurlar tarafından kurulmuş olan Moğol devleti ve coğrafyası birçok bilginin dikkatini çekmiştir. Cengiz Han ve soyu hakkında önemli oranda bilim dünyası çalışmalar yapmışlardır. Ayrıca birçok farklı meslek, inanç ya da etnik yapıya sahip olan insanlarda farklı gerekçelerle bahsettiğimiz Moğol-Türk dünyasını merak etmişler ve geziler düzenlemişlerdir.

Gezi yazıları coğrafyacıların olduğu kadar tarihçiler için de önemli kaynaklar arasında yer almaktadır. Ayrıca edebi açıdan da değerli eserlerdir. Gezi yazılarında gezginin gitmiş olduğu ülkenin coğrafi özellikleri, ülkede ya da bölgede yaşayan halkın etnik yapısı, dini inançları, kültürel değerleri, giyim kuşamları, barınakları, geçim kaynakları gibi konular hakkında ayrıntılı bilgi sunmaktadırlar. Marko Polo, İbn Battuta, Plano Carpini, Venedikli Giosafat Barbaro vb birçok gezgin ismi saymak mümkündür.

Çalışmamızda, flaman bir Fransisken Misyoner olan Wilhelm von Rubruk'un Moğol hükümdarı Möngke Han'ı 1253 yılında ziyareti etmiştir. Ziyareti esnasında Moğollar arasında gördüklerini anlattığı gezi yapıtı olan “Moğolların Büyük Hanına Seyahat” inde yer alan yaşam alanları hakkında verdiği bilgiler doğrultusunda Moğolların barınak kültürleri hakkında değerlendirmeler yapılmaya çalışılacaktır. Rubruk'un bu eserinin en önemli özelliği halkın yaşam alanları hakkında geniş bilgiler verirken, aynı zamanda Möngke Han'ın sarayı hakkında da bilgiler vermiş olmasıdır.

Mevcut seyahatname ile beraber farklı kaynaklarda tarama yöntemi kullanılmak suretiyle ve bildiri kısıklıkları da dikkate alınarak değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler de görülen Moğol yaşam tarzının, özellikle batılı gezginleri hayretler içinde bırakacak şekilde hem olumlu olarak belirttikleri özellikleri, hem de olumsuz olarak ifade ettikleri özelliklerini açıklayıcı bilgilerle anlatmış olduklarıdır.

Anahtar Kelimeler: Moğol, Çadır, Barınak, Kültür, Han

¹ Giresun Üniversitesi, mehmet.ozmenli@giresun.edu.tr, 0000-0002-8616-0712

² Giresun Üniversitesi, gokhan.hamzaçebi@giresun.edu.tr, 0000-0003-2380-0759

GİRESUN YÖRESİ HALK OYUNLARI KIYAFETLERİNİN TARİHSEL SÜRECİ

Prof. Dr. Mehmet ÖZMENLİ¹

Öğr. Gör. Gökhan HAMZAÇEBİ²

ÖZET

Giresun Doğu Karadeniz Bölgesinin önemli yerleşim merkezlerinden biridir. Kadim tarihi boyunca birçok Türk unsurlarının varlık göstermesi, bu yörenin folklor ve kültürel değerlerin gelişmesine de yön vermiştir. Giresun ve civarında oynanan halk oyunlarında kullanılan geleneksel kıyafetlerin zengin özelliği, bu yörenin ne denli köklü bir kültürel zenginliğe sahip olduğunun göstergesidir. Kıyafetler insanın doğa ile mücadelesinin bir sembolüdür. İnsana özgü bir özellik olarak karşımıza çıkan giysiler, fiziksel bedeni çevreleyen ve coğrafik olumsuzluklardan koruyan bir örtünme aracıdır. Türk kültüründe “donuna bürünmek” deyimini ile korumak fiili daha iyi anlaşılabilir. Türk tarihine bakıldığında giyim kuşam özellikleri, Türklerin oluşturdukları kültür dairesinde anlamlı yer bulmaktadır. Eski Türk topluluklarının giysi özellikleri günümüze yeterince ulaşmadığından, o döneme ait giysi özelliklerini kurganlardan çıkan bazı bez parçalarından, gravürlerden yola çıkarak değerlendirebiliriz. Gelenek görenek ve inanç ekseninde şekil bulan ve yaşanan dönemi sembolize eden geleneksel giysiler, toplulukları ve ulusların özel giyim kimliğinin oluşumunda yer alan maddi kültür varlıkları olarak da önemli rol oynamıştır.

Tarihsel süreç içerisinde Giresun yöresi halk oyunları kıyafetlerinin oluşumunda Türk unsurlarının etkisi olmasına karşın, kişisel ve sosyolojik oluşumlar da söz konusu olduğundan giysiler yöreler içinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çalışma tarihsel gelişimi içinde Giresun ve havalisindeki giyim kültürünü ve bu kültür içinde şekillenen yöresel halk oyunları giysilerini tespit etmek, incelemek ve özelliklerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Ayrıca Karadeniz bölgesinde tarih içinde yaşam sürmüş, Türk unsurlarının giyim kuşam kültürleri, kurganlardan ve bez parçalarından edinilen bilgiler, gelecek asırlara ışık tutacak ve insanların kültürel yaşamlarına dair anlık kareler yorumlanıp incelenerek, halk oyunlarında kullanılan giyim kuşam biçimleriyle de ilgili olarak pek çok bilgi elde edilecektir.

Sonuç olarak Giresun bölgesi yerel halkının geleneksel kıyafetlerinin tarihi ve folklorik yaşantı içinde halk oyunlarında kullanım şeklini geçmişten günümüze bir bakışla literatür çalışma yoluyla açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halk oyunları, Geleneksel giyim kuşam, Folklor, Giresun.

¹ Giresun Üniversitesi, mehmet.ozmenli@giresun.edu.tr, 0000-0002-8616-0712

² Giresun Üniversitesi, gokhan.hamzacebi@giresun.edu.tr, 0000-0003-2380-0759

SOĞUK SAVAŞIN BİTİMİNDEN GÜNÜMÜZE TÜRK-RUS İLİŞKİLERİ

Emine AŞCI

Öğr. Gör. Dr. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü
orcid.org/0000-0002-7113-751x
asci_e@ibu.edu.tr

Özet

Tarihsel süreç içinde, Türklerin Avrasya coğrafyasında kurduğu büyük devletler, farklı milletleri aynı siyasi düzen içinde bir arada yaşatarak birbirlerine yaklaştırmıştır. Ancak Altın Ordu devletinin yıkılmasıyla birlikte, yönetim Ruslara geçmiş ve bölge yeni bir siyasi yapı kazanmıştır. Osmanlı Devleti, 14. yüzyılın başlarından itibaren hızla büyüüp güçlenmiş, ancak Ruslarla olan ilişkilerini Kırım Hanları aracılığıyla 16. yüzyılın başlarında kurabilmiştir. Türk-Rus ilişkilerini üç dönemde inceleyebiliriz. İlk dönem, 16-17. yüzyıllarda Osmanlı hâkimiyeti dönemidir ve bu süreçte Kırım Hanları etkin bir rol oynamıştır. İkinci dönem ise 18. yüzyılda, Türk-Rus ilişkilerinin karşılıklı denge üzerine kurulu olduğu bir dönemdir. Ancak sonraki yıllarda Ruslar, kesin zaferler elde ederek tarihi toprakları ele geçirmiş ve Osmanlı Türkiye'sini zor durumda bırakmıştır. Osmanlı Devleti'nin varlığı, ancak Batılı ülkelerin yardımıyla sürdürülebilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecinde Rusya'nın sağladığı destek ve sonraki inişli çıkışlı ikili ilişkiler, her iki ülkenin dünya olaylarından birbirlerini etkilediğini göstermektedir. Sovyetlerin Türkiye üzerindeki siyasi niyetleri, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Türkiye için bir tehdit oluşturmuştur. Türkiye, NATO'ya katılarak Sovyet emperyalizmine karşı güvenliğini sağlamıştır. Putin dönemiyle birlikte Rusya ile Türkiye arasındaki ilişkiler canlanmış, ancak Suriye konusundaki farklılıklar yeni bir döneme işaret etmiştir.

Soğuk Savaş sonrası, Türkiye-Rusya ilişkilerini şekillendiren önemli bir faktör, iki ülke halkları arasındaki doğrudan temasların artmasıdır. Hem Türkiye hem de Rusya, dinamik siyasi ve ekonomik dönüşümler yaşamaktadır. İki ülke arasındaki ilişkiler, ekonomik iş birliğinin yanı sıra benzer dış politika yaklaşımları ve artan politik diyalog etkisiyle gelişmektedir. Stratejik ortaklık seviyesine henüz ulaşmasa da enerji ve ticaret gibi alanlarda stratejik bir boyuta ulaşmıştır. Türk-Rus ilişkilerinin genel yapısı, iş birliği ve rekabetin önümüzdeki yıllarda devam edeceğine işaret etmektedir. İki ülke, jeoekonomik iş birliğiyle yüzlerce yıllık jeopolitik mücadeleyi aşmayı hedeflemektedirler. Bu bildiride Soğuk Savaş döneminden günümüze Türkiye ile Rusya arasındaki ilişkiler değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Rusya, Türk-Rus İlişkileri, Soğuk Savaş Sonrası Dönem

SOĞUK SAVAŞ SONRASI TÜRKİYE-TÜRKİSTAN İLİŞKİLERİ

Emine AŞCI

Öğr. Gör. Dr. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü

orcid.org/0000-0002-7113-751x

asci_e@ibu.edu.tr

Özet

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) 1990'ların başında dağılmıştır. Böylece Orta Asya olarak isimlendirilen Türkistan'da bulunan Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan, Kafkasya'da ise Azerbaycan bağımsızlık ilan ederek Türkiye ile soy ve din bağlarına dayalı beş bağımsız Türk cumhuriyeti ortaya çıkmıştır. Türkiye, bu cumhuriyetleri ilk tanıyan ve büyükelçilik açan ülke olma özelliğini taşımaktadır. Bu tarihi gelişme, Türk milleti tarafından desteklendiği gibi ve Türk elitleri ile siyasetçileri tarafından "Türk asrı" olarak adlandırılmış, geniş bir coğrafyada "Türk Birliği"nin oluşabileceği umidini doğurmuştur.

Bu coğrafya kadim Türk yurdu olan Türkistan'dır. Türkistan, önce Rusya Çarlığı ve ardından SSCB'nin kontrolü altına girmiş, Stalin döneminde farklı özerk sosyalist cumhuriyetlere bölünmüş ve SSCB'nin dağılmasının ardından yeni Türk cumhuriyetleri olarak uluslararası sahnede yer almıştır. Türkiye, ortak tarih, dil, kültür ve geleneklere sahip olduğu bu yeni Türk cumhuriyetleriyle bağımsızlıklarından bu yana iş birliği ve dayanışma içinde olmuş, deneyimlerini kardeş cumhuriyetlerle paylaşmıştır. Türk Dünyası'na yönelik çabalar ve girişimler farklı zaman dilimlerinde gelişse de özellikle Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra bu yöndeki adımlar daha belirgin bir yoğunluk kazanmıştır. SSCB'nin dağılması ve Soğuk Savaş'ın sona ermesi, Türk Dünyası için bir dizi değişikliği beraberinde getirmenin yanı sıra, yeni fırsatlar ve beklentiler ortaya çıkarmıştır. Bu süreçteki en önemli fırsatlardan biri, bağımsızlıklarını kazanan Türk devletlerinin Türkiye ile pek çok alanda kurulabilecek ilişkilerin önünü açmasıdır. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, kitle iletişim araçları ve haberleşme teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte küreselleşme, dünya genelinde sınırların ortadan kalkmasına ve bölgesel birliklerin ortaya çıkmasına neden olan bir olgu haline gelmiştir. Bu bağlamda, Avrupa ve Asya kıtalarının kesişim noktasında stratejik konumda bulunan Türk devletleri, bir birlik çatısı altında bir araya gelerek bölgesel ve küresel anlamda potansiyel bir güç oluşturmuştur.

Geçen 34 yıl içinde, ilişkiler belki de beklenen seviyede olmasa da ciddi bir ilerleme kaydetmiştir. Bu süre zarfında, Türk Konseyi'nin 2021'deki İstanbul Zirvesi'nde alınan tarihi bir kararla, Türk Dili Konuşan Ülkeler İş Birliği Konseyi adı altında güçlü bir irade beyanında bulunulmuş ve SSCB sonrası kurulan Türk cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarının otuzuncu yılında örgüt yapılandırılarak güçlü bir dayanışma ortaya konulmuştur. Aynı zirvede, Türk Dünyası 2040 Vizyon Belgesi ile Türk devletleri arasında iş birliğine yönelik bir yol haritası belirlenmiştir. Bu bildiri Soğuk Savaş döneminden günümüze Türkiye ile Türkistan coğrafyasındaki Türk devletlerinin ilişkileri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkistan, Türkiye-Türkistan İlişkileri, Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan.

İPTAL KÜLTÜRÜ BAĞLAMINDA ETKİLEYİCİ DİZİSİNİN ANALİZİ

Malike ORMANCI¹, Prof. Dr. Burcu ÖKSÜZ²

¹ İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, malikeormanci@gmail.com -
ORCID ID: 0009-0002-8193-6179

² İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi,
burcu.oksuz@ikcu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-4195-9261

ÖZET

ABD’de ortaya çıkan ve gün geçtikçe yaygın şekilde kullanılan bir kavram olan iptal kültürü (cancel culture), son yıllarda sosyal medyada daha fazla ön plana çıkmış ve büyük tartışmalara neden olmuştur. İptal kültüründe iptal edilen kişiler, kurumlar veya markalar itibarsızlaştırılır ve yalnız bırakılır. Tarihsel süreç içinde, eski zamanlara kadar uzanan bir olgu olarak iptal kültürü, günümüzde “modern zaman cadı avı” şeklinde de yorumlanmaktadır. Çalışmanın amacı, iptal kültürü olgusunu bir internet dizisi üzerinden ortaya koyabilmektir. Bu bağlamda sosyal medyada gerçekleşen iptal kültürüne dair somut bir örnek oluşturduğu düşünülen Etkileyici adlı internet dizisine yönelik bir çözümleme yapılmıştır. GAIN dijital platformunda yayınlanan dizinin iptal kültürüyle ilişkili sahne ve diyalogları analiz edilerek yorumlanmıştır. Analiz sonucunda, dizide iptal kültürüne neden olan olay, iptal kültürünün gerçekleştiği mekân/platform ve iptale maruz kalan kişiye yönelik söylemlerin neler olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İptal kültürü, analiz, Etkileyici internet dizisi.

HALKLA İLİŞKİLERDE YAPAY ZEKA UYGULAMALARININ KULLANIMI

Prof. Dr. Burcu ÖKSÜZ¹, Malike ORMANCI²

¹ İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi,
burcu.oksuz@ikcu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-4195-9261

² İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, malikeormanci@gmail.com -
ORCID ID: 0009-0002-8193-6179

ÖZET

Yapay zeka iletişim disiplinde büyük değişiklikler oluşturmuş, halkla ilişkiler uygulayıcılarının faaliyetlerinde ve temel uygulama alanlarında iş yapma biçimlerini önemli derecede etkilemiştir. Halkla ilişkilerin başarısı; paydaşların ve çevrenin ne ölçüde tanındığına, taleplere ne kadar hızlı yanıt verildiğine ve sorunların nasıl çözüldüğüne bağlıdır. Yapay zeka kurumlara ilişkin verilerin geniş çapta ve hızlı şekilde analiz edilmesi ve rapor haline getirilmesi, robotlar aracılığıyla paydaşlara anında cevap verilmesi, medyanın incelenmesi gibi konularda halkla ilişkiler uygulayıcılarına büyük destek sağlamaktadır. Böylece yapay zeka, halkla ilişkiler uygulayıcılarının stratejik ilişkilerin geliştirilmesi, paydaşlarla uzun süreli bağın oluşturulması ve itibarın korunması ve yönetimi çalışmalarına daha fazla zaman ayırması avantajını doğurmaktadır. Bundan dolayı yapay zeka, halkla ilişkiler ekibinin bir parçası olarak görülmeli ve temel halkla ilişkiler uygulamalarına entegrasyonu sağlanmalıdır. Halkla ilişkiler uygulayıcıları ile yapay zekanın birlikte çalışması, daha etkili iletişim çalışmalarının gerçekleştirilmesi sonucunu doğuracaktır.

Anahtar Kelimeler: Halkla ilişkiler, iletişim, yapay zeka, halkla ilişkiler uygulamaları

İZMİR İLİNDEKİ TÜKETİCİLERİN BESLENME DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ

Ziraat Müh. Zeynep AYDEMİR¹, Ziraat Müh. Gözde YILDIZ²,
Arş. Gör. Dr. Duran GÜLER³, Prof. Dr. Cihat GÜNDEN⁴

¹ Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, zynpkuzu@gmail.com,
ORCID ID: 0000-0002-8079-7632

² Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, tombgoz@gmail.com,
ORCID ID: 0000-0002-6610-5222

³ Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, duran.guler@ege.edu.tr,
ORCID ID: 0000-0001-8555-0877

⁴ Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, cihat.gunden@ege.edu.tr,
ORCID ID: 0000-0003-0353-5054

ÖZET

Beslenme tüm insanların en temel ihtiyaçları içerisinde yer almakla birlikte, beslenme davranışına etki eden faktörler oldukça çeşitlidir. Tüketicilerin bireysel özellikleri ve etkileşimde buldukları faktörler, beslenme davranışlarını belirlemektedir. Tüketici grupları arasında beslenmeye yönelik farklılıkların tespit edilmesi, beslenme davranışı nedenlerinin anlaşılması açısından önem arz etmektedir. Bu araştırmanın temel amacı İzmir ilindeki tüketicilerin beslenme davranışlarının belirlenmesidir. Araştırma verileri İzmir ilinin en fazla nüfusa sahip ilçelerinde 166 tüketici ile 2021 yılında yüz yüze yapılan anketlerden elde edilmiştir. Araştırmanın örnek hacmi %99 güven aralığı ve %10 hata payı esas alınarak hesaplanmıştır. Tüketicilerin beslenme davranışlarını ve bunların temel boyutlarını belirlemede faktör analizinden yararlanılmıştır. Araştırmada tüketicileri beslenme davranışlarına göre homojen gruplara ayırmak amacıyla kümeleme analizi kullanılmıştır. Buna göre beslenme davranışına etki ettiği belirlenen ‘duygusal aşırı beslenme’ ve ‘yavaş beslenme’ boyutları doğrultusunda tüketiciler beslenme davranışına göre dört segmente ayrılmıştır. Elde edilen segmentlere göre tüketiciler yavaş ve duygusal aşırı beslenen tüketiciler (%17,47), yavaş beslenen tüketiciler (%31,33), duygusal aşırı beslenen tüketiciler (%36,14) ve yavaş ve duygusal aşırı beslenme davranışı negatif tüketiciler (%15,06) olarak adlandırılmıştır. Duygusal aşırı beslenen tüketicilerin eğitim düzeyi ve vücut kitle indeksi (VKİ) değerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca beslenmede olumsuz duygularının baskısı altında kalan tüketicilerde obezite ve ilişkili sağlık sorunları riskinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ankete katılan tüketicilerin %47,59’u ideal kilonun üzerindedir. Kronik hastalıklara sahip kişilerde VKİ ideal kilonun üzerinde olma eğilimindedir. Bununla birlikte elde edilen sonuçlara göre tüketicilerin yaşı, cinsiyeti ve çalışma durumu ile ilgili değişkenlere göre beslenme davranışında istatistiksel olarak farklılık bulunmamaktadır. Araştırma sonuçları özellikle kaygı ve stres gibi ruhsal durumların tüketicilerin beslenme davranışını etkileyebileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : Beslenme davranışı, tüketici segmentasyonu, faktör analizi, kümeleme analizi

DETERMINATION OF CONSUMERS' DIETARY BEHAVIORS IN IZMİR

ABSTRACT

Nutrition is among the most basic needs for all individuals, and the factors influencing nutritional behavior are quite diverse. Consumers' individual characteristics and interacting factors determine their dietary behaviors. Identifying differences in dietary habits among consumer groups is important for understanding the reasons behind dietary behaviors. The primary aim of this research is to determine consumers' dietary behaviors in Izmir. Research data were obtained from face-to-face surveys conducted in 2021 with 166 consumers in the most populous districts of Izmir province. The sample size of the research has been calculated based on a 99% confidence interval and a 10% margin of error. Factor analysis was used to determine consumers' dietary behaviors and their fundamental dimensions. Cluster analysis was used to group consumers according to their dietary behaviors. As a result, consumers were divided into four segments based on the dimensions of "emotional overeating" and "slow eating" that were found to affect dietary behavior. According to the obtained segments, consumers were named as slow and emotionally overeating consumers (17.47%), slow eating consumers (31.33%), emotionally overeating consumers (36.14%), and slow and emotionally overeating negatively affected consumers (15.06%). It was determined that emotionally overeating consumers had a higher level of education and body mass index (BMI) values. Additionally, consumers who were under the influence of negative emotions in their diet were found to have a higher risk of obesity and related health problems. 47.59% of the surveyed consumers were above their ideal weight. Individuals with chronic illnesses tend to have a BMI above the ideal weight. However, according to the results obtained, there was no statistically significant difference in dietary behavior based on variables such as the age, gender, and employment status of the consumers. The research results especially indicate that emotional states such as anxiety and stress can influence consumers' dietary behavior.

Keywords: Dietary behavior, consumer segmentation, factor analysis, cluster analysis

DİJİTAL DEVRİMİN BİR PARÇASI OLAN METAVERSE UYGULAMASININ MARKA REKLAM PROJELERİNDEKİ YERİ

Dr. Yeliz YAPICIOĞLU AYAZ¹

ÖZET

Dijital teknolojilerin günden güne gelişmesi tüketicilerin farklı uygulamalar ile karşı karşıya gelmesini ve geleneksel dünyadaki durumun dışına çıkılmasını kaçınılmaz hale getirmiştir. Metaverse, son yıllarda gerçek dünyanın benzerinin sanallaştırılarak ortaya çıkması bünyesinde gerçekleştirilen bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Metaverse dünyasında kullanıcıların kendilerine ait görüntüleri oluşturabildikleri bir veri tabanı oluşturulmaktadır. Bu veri sisteminde kullanıcıların neler yaptıkları ile ilgili izlenmeler gerçekleştirilmektedir. Buna ek olarak, üç boyutlu metaverse dünyasında kullanıcıların kendi avaturları ile etkileşime girerek paylaşımlarının ortak bir sistem üstünden izlenilmesine çalışılmaktadır. Sanal boyutları içererek ve tasarlanan kurgusal evren ile fiziksel dünya arasında bağlantı kurmaya çalışan bu çevrimiçi sistem markalar tarafından tercih edilen bir uygulama olarak tüketicilere sunulmaya başlandığı görülmektedir. Metaverse ile marka görünürlüğünün artması tüketicilerin marka ile olan ilişkilerine farklı bir boyut getirmektedir. Sanal ortamda avaturlar tarafından NFT kullanılarak deneyimlenmesi sağlanmakta ve bu yolla tüketicilere farklı bir marka deneyimi sunulurken marka farkındalığının oluşması sağlanmaktadır. Günümüzde tüketicilerin metaverse deneyimini yaşaması ve bu uygulamayı kullanan farklı sektörden markaların olduğu görülmektedir. Metaverse de uluslararası markalar arasında giyim sektöründe yer alan; Gucci, Balenciaga, H&M, Dolce & Gabbana, Louis Vuitton; spor markalarında Nike, Adidas; yiyecek ve içecek sektöründe Coca-Cola, Starbucks, Mc Donalds, Pizza Hut; kozmetik sektöründen Clinique, araba sektöründen Hyundai, Ford gibi markaların tüketicilerin satın alma deneyimlerini ve marka ile ilgili ürün farkındalığını oluşturma noktasında projeler oluşturdukları görülmektedir. Teknolojik devrimler ile marka deneyimlerinin dijital yaşantılar yoluyla yaratılan sanal topluluklar bünyesine çalışmalarını kanalize etmeye yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Bu çalışmada, farklı sektörlerde yer alan uluslararası 13 markanın Metaverse tabanlı teknoloji sistemi ile dijital deneyimi tüketiciler için nasıl oluşturdukları incelenmiştir. Metaverse uygulamasını kullanan marka sayısının gün geçtikçe artış gösterdiği gözlenmektedir. Bu çerçevede, gelecek yıllar içerisinde iletişim, reklam, marka ve pazarlama dünyasının dinamiklerinin dijital dünya ekseninde oluşturulan sanal oluşumlar kapsamında formüle edileceği öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: İletişim, Reklam, Metaverse, Dijitalleşme, Teknoloji

¹Bağımsız araştırmacı, yeliz.yapicioglu@gmail.com,0000-0002-4488-9759

HAVALİMANI REKABETİ ALANINDAKİ ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Arş. Gör. Dr. Hilal Tuğçe LAPÇIN

Samsun Üniversitesi, Havacılık Yönetimi Bölümü, hilaltugcelapcin@gmail.com, 0000-0002-4942-6331

Özet

Havalimanı işletmeciliğinde ticari bakış açısının yerleşmesiyle birlikte bu bakış açısıyla işletilen havalimanlarının nasıl rekabet edebileceği konusu da gündeme gelmiştir. Bu çalışmada havalimanı rekabeti ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analiz yöntemiyle değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bibliyometrik analiz belirli bir alanda belirli bir dönemde kişiler ya da kurumlar tarafından üretilmiş yayınların ve bu yayınlar arasındaki ilişkilerin sayısal olarak analiz edilmesidir. Çalışmada “havalimanı rekabeti” üzerine ingilizce dilinde yazılmış çalışmalar analize tabii tutulmuştur. Bibliyometrik analiz ile alandaki çalışmaların ne zaman başladığı ve yıllara göre değişimin nasıl gerçekleştirildiği, çalışmaların en fazla hangi araştırmacı, kurum ve ülkeler tarafından gerçekleştirildiği, sıklıkla kullanılan anahtar kelimeler, en fazla atıf alan çalışma ve en çok katkı sunan dergilerin neler olduğunun ortaya çıkarılması da amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Bibliyometrik analiz, havalimanı rekabeti, havalimanı rekabetçiliği.*

MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI VE YAPAY ZEKA KULLANIMI: BEKLENTİLER, OLASI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Dr. Öğretim Üyesi Erkan UZUN

Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, erkanuzun@tarsus.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-9476-8592

ÖZET

Teknolojinin tüm meslek dallarında etkisini göstermesi ile gerçekleştirilen işlemlerin dijital platformlar aracılığıyla ilgili kurumlara aktarılması süreci ortaya çıkmıştır. Bu mesleklerin başında da devlet ile mükellefler arasında köprü görevini üstlenerek devletin bütçe gelirlerinin doğru hesaplanmasına ve ilgili kurumlara zamanında aktarılmasına katkı sağlayan muhasebe meslek mensupları gelmektedir. Muhasebe meslek mensupları mükellefin gerçekleştirdiği işlemleri muhasebe programları aracılığı ile kayıt altına almakta ve finansal raporlar düzenleyerek ilgili kurumlara bu raporları aktarmaktadır. İşletmelerde gerçekleştirilen işlemlerin muhasebe meslek mensubuna ihtiyaç duymadan bazı programlar aracılığı ile raporlamasının yapılması düşüncesi düşük bir olasılık gibi görünse de ihtimali olan bir düşüncedir. Bu durum muhasebe meslek elemanlarının üzerinde baskı kurmaktadır. Özellikle yapay zeka kullanımının artmasıyla muhasebe mesleğini ifa eden meslek mensuplarının yapay zeka konusunda bazı kaygılarının olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu kaygılar muhasebe meslek mensubunun verimliliğini etkilemekte ve mesleğin gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Muhasebe mesleğinde özellikle mükellef baskısının azaltılması ve ortadan kaldırılmasında etkili olabileceği de düşünülmektedir. Kısacası muhasebe meslek mensupları açısından hem kaygılar hem de katkılar olabileceği düşünülmektedir. Yapay zeka kullanımı her meslek dalında kaygı yaratmaktadır. Doğru ve yerinde kullanımı ile muhasebe mesleğinde muhasebe meslek mensuplarının etik dışı davranışlarını engelleyebileceği veya ortadan tamamen kaldıracabileceği tartışılmaktadır. Etik dışı davranışların ortadan kalkması ile mükelleflerin gelirlerini doğru beyan etmesine ve devletin bütçe gelirlerinin artmasına katkı sağlayacaktır.

Çalışmanın amacı işletmelerde yapay zeka kullanımı ile muhasebe uygulamaları arasındaki ilişki, yapay zeka kullanımının muhasebe mesleğine ve meslek mensuplarına nasıl etki ettiği, muhasebe meslek mensuplarının yapay zeka kullanımından beklentileri, yapay zeka kullanımının doğurabileceği sorunların neler olduğu ve çözüm önerilerinin açıklanmasıdır. Özellikle yapay zeka ve muhasebe mesleği ilişkisini ortaya koyan çalışmaların incelenmesi ve elde ettikleri sonuçlar literatür çalışması olarak ortaya konulacak ve sonuçların uygulanabilirliği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Meslek Mensubu, Yapay Zeka

Abstract

With the impact of technology on all professions, the process of transferring the transactions to the relevant institutions through digital platforms has emerged. One of the most important of these professions is the accounting profession, which contributes to the accurate calculation of the state's budget revenues and timely transfer to the relevant institutions by acting as a bridge between the state and taxpayers. Accounting professionals record the transactions carried out by the taxpayer through accounting programs and prepare financial reports and transfer these reports to the relevant institutions. Although the idea of reporting the transactions carried out in enterprises through some programs without the need for an accounting professional seems to be a low probability, it is a possible idea. This situation puts pressure on accounting professionals. Especially with the increasing use of artificial intelligence, it is revealed that members of the accounting profession have some concerns about artificial intelligence. These concerns affect the productivity of accounting professionals and negatively affect the development of the profession. It is also thought that it may be effective in reducing and eliminating taxpayer pressure in the accounting profession. In short, it is thought that there may be both concerns and contributions for accounting professionals. The use of artificial intelligence raises concerns in every profession. It is argued that with its correct and appropriate use, it can prevent or completely eliminate unethical behaviors of accounting professionals in the accounting profession. With the elimination of unethical behaviors, it will contribute to the correct declaration of taxpayers' income and increase the budget revenues of the state.

The aim of the study is to explain the relationship between the use of artificial intelligence and accounting practices in enterprises, how the use of artificial intelligence affects the accounting profession and professional members, the expectations of accounting professionals from the use of artificial intelligence, what are the problems that may arise from the use of artificial intelligence and the solution suggestions. In particular, the examination of the studies that reveal the relationship between artificial intelligence and the accounting profession and the results they have obtained will be presented as a literature study and the applicability of the results will be discussed.

Keywords: Accounting, Accounting Professionals, Artificial Intelligence

Muhasebe Meslek Mensuplarının Dijital Uygulamalara Yönelmesinin Vergi Tahakkuk ve Tahsilat Oranlarına Etkisi: 2019-2023 Yılları Arası Bütçe Gelirlerinin Analizi

Dr. Öğretim Üyesi Erkan UZUN

Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, erkanuzun@tarsus.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-9476-8592

ÖZET

Vergi, sosyal bir devletin kamu harcamalarını gerçekleştirebilmesi amacıyla mükelleflerden topladığı tutarların toplamından oluşmaktadır. Devlet genel bütçe gelirlerinin büyük çoğunluğu vergi gelirlerinden oluşmaktadır. Vergi gelirlerinin zamanında ve doğru tutarda tahsil edilebilmesi denetim ve kontrol mekanizmasının verimli çalışması ile mümkün olmaktadır. Bir diğer yol ise mükellefler ile devlet arasında köprü görevini üstlenen muhasebe meslek mensuplarının mükellef işlemlerini doğru tutarda kayda alması ve raporlaması ile mümkün olmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile muhasebe uygulamalarının dijital platformlara taşınması ve ilgili kurumlarla entegre çalışabilmesi sayesinde finansal bilginin aktarımı, aktarım süresi, bilgiye ihtiyaç duyan tarafların kolayca bilgiye ulaşabilmesi sağlanmış olmaktadır. Kısacası dijitalleşme sayesinde zaman ve yer kavramları ortadan kalkmış olmaktadır. Asıl araştırılması gereken konu ise dijitalleşme ile gelen yeni uygulamaların vergi tahakkuk ve tahsilat oranlarına etki edip etmediğini ortaya koyabilmektir. Dijitalleşme sürecinden önce vergi tahakkuk ve tahsilat oranları ile dijitalleşme sonrası vergi tahakkuk ve tahsilat oranları arasında olumlu bir değişikliğin olması beklenilmekteydi.

Çalışmanın temel amacı muhasebe meslek mensuplarının kağıt üzerinde gerçekleştirdiği mali işlemlerin dijital platformlara taşınması ile üzerlerinde ki mükellef baskısının değişimini ve dolayısıyla vergi tahakkuk ve tahsilat oranlarında 2019-2023 yılları arasında olumlu anlamda bir değişikliğin olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşabilmek amacıyla hem literatürde var olan ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenecek hem de vergi tahakkuk ve tahsilat oranlarının yıllar itibariyle değişimi ilk beş ve son beş sıradaki iller baz alınıp analiz edilerek açıklanacaktır. İller bazında ortaya çıkan değişimlerin merkez bütçe açısından yarattığı etki ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Muhasebe, Muhasebe Meslek Mensupları, Vergi Tahakkuk-Tahsilat Oranı

The Effect of Accounting Professionals' Orientation to Digital Applications on Tax Accrual and Collection Rates: Analysis of Budget Revenues between 2019-2023

Abstract

Taxes consist of the sum of the amounts collected from taxpayers in order for a social state to realize public expenditures. The vast majority of state general budget revenues consist of tax revenues. The collection of tax revenues on time and in the right amount is possible through the efficient operation of the audit and control mechanism. Another way is to ensure that accounting professionals, who act as a bridge between taxpayers and the state, record and report taxpayer transactions in the correct amount. With the development of technology, the transfer of financial information, transfer time, and easy access to information by the parties who need information are ensured thanks to the transfer of accounting applications to digital platforms and integrated work with related institutions. In short, thanks to digitalization, the concepts of time and place are eliminated. The main issue to be investigated is to reveal whether the new applications that come with digitalization affect tax accrual and collection rates. It was expected that there would be a positive change between tax accrual and collection rates before the digitalization process and tax accrual and collection rates after digitalization.

The main purpose of the study is to reveal the change in taxpayer pressure on accounting professionals with the transfer of financial transactions carried out on paper to digital platforms and therefore whether there is a positive change in tax accrual and collection rates between 2019 and 2023. In order to achieve this objective, both national and international studies in the literature will be examined and the change in tax accrual and collection rates over the years will be analyzed and explained by taking the first five and last five provinces as basis. The impact of provincial changes on the central budget will be revealed.

Keywords: Digital Accounting, Accounting Professionals, Tax Accrual-Collection Rate

ORGANİK PAMUK ÜRETİMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş MERDAN

Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Muhasebe Bölümü,

E-Mail: kurtulus_m@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4513-0920,

Öz

Pamuk üretiminde böcek ilacı, kimyasal gübre gibi toksik maddeler yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Üretimde kullanılan kimyasallar ve aşırı su tüketimi ekolojik sorunların daha da artmasına neden olmuştur. Bu durum pamuğa alternatif olarak görülen organik pamuğa olan talebi de giderek artırmıştır. Organik pamuk ve organik pamuktan elde edilen ürünler çevreye ve insana duyarlı bir üretim sürecinden geçmektedir. Bu durum organik tarımı geleneksel üretime göre çevreye, ekonomiye ve sosyal gelişmeye daha fazla katkı sunan bir üretim şekli haline getirmektedir.

Bu çalışmada Türkiye’de organik pamuk üretimi ve sürdürülebilirliği araştırılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular kapsamında ekonomik hayatın vazgeçilmezleri arasında kabul edilen organik pamuk üretiminin tekstil sektörünün geleceği açısından stratejik önem taşıdığı anlaşılmaktadır. Organik pamuk üretimi geleneksel pamuk yetiştiriciliğine göre yüksek maliyet ve düşük verim getirmesi nedeniyle çiftçiler tarafından çok fazla kabul görmemektedir ancak organik pamuk üretimi yüksek gelir sağlaması açısından oldukça avantajlıdır. Organik tarımın olumlu etkileri hesaba katıldığında uygun tarım politikaları ile desteklenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Organik Pamuk, Türkiye, Sürdürülebilirlik

ORGANIC COTTON PRODUCTION AND SUSTAINABILITY

Abstract

Toxic substances such as pesticides and chemical fertilizers are used extensively in cotton production. The chemicals used in production and excessive water consumption have caused ecological problems to increase even more. This situation has gradually increased the demand for organic cotton, which is seen as an alternative to cotton. Organic cotton and products obtained from organic cotton go through a production process that is sensitive to the environment and people. This makes organic agriculture a form of production that contributes more to the environment, economy and social development than traditional production.

In this study, organic cotton production and sustainability in Turkey were investigated. Within the scope of the findings obtained in the study, it is understood that organic cotton production, which is considered among the indispensable parts of economic life, is of strategic importance for the future of the textile industry. Organic cotton production is not widely accepted by farmers due to its higher cost and lower yield compared to traditional cotton cultivation. However, organic cotton production is very advantageous in terms of providing high income. Considering the positive effects of organic agriculture, it needs to be supported by appropriate agricultural policies.

Key Words: Organic Cotton, Türkiye, Sustainability

TÜRKİYE’DE ARI VE ARI ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNÜN EKONOMİK DURUMU

Kurtuluş MERDAN

Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Muhasebe Bölümü,

Dr. Lecturer Member, Gümüşhane University, Vocational School of Social Sciences, Department of Accounting,

kurtulus_m@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0002-4513-0920

Öz

Türkiye’de arıcılık faaliyeti deniz seviyesinden yüksek yaylalara kadar uzanmakta ve hemen her yerde yapılabilen bir faaliyet olarak ön plana çıkmaktadır. Türkiye’de arıcılık mikro düzeyde üreticisine ek gelir ya da ana gelir sağlamakta, makro düzeyde ise tozlaşma faaliyetleri ile üretim miktarını ve meyve kalitesini artırmaktadır. Türkiye’de arı ürünleri üretiminde ilk sırayı bal almaktadır. 2022 yılı verilerine göre Türkiye’de 8 milyon 984 bin 676 adet koloni bulunmakta ve bu kolonilerden 118 bin 297 ton bal elde edilmiştir. Aynı döneme göre Türkiye’de arıcılık yapan işletme sayısı 95 bin 386, balmumu üretimi ise 4 bin 165 ton olarak gerçekleşmiştir. Türkiye’nin en ballı illeri Adana, Ordu, Sivas, Muğla ve Aydın olmuş, balmumu üretiminde de Adana, Muğla, Sivas, İzmir ve Ordu ön sıralarda yer almıştır.

Bu çalışmada arı ve arı ürünleri sektörünün ekonomik durumu ortaya konulmuştur. Bu amaçla arı ürünleri üretim miktarları, piyasa fiyatları, ihracat ve ithalat değerleri yıllar itibariyle ele alınmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular son beş yıl içerisinde kovan sayısında sürekli artışların yaşandığını, bal ve bal mumu üretiminin azalma eğiliminde olduğunu, bal ihracat miktarında önemli bir değişimin olmadığını ortaya koymaktadır. Bal veriminde yıllar itibariyle büyük dalgalanmalar meydana gelmektedir. Bal veriminde yaşanacak olası düşüşlerin neden olabileceği riskleri minimize etmek ve üreticilerin zarara uğramalarını önlemek adına arı sütü, balmumu, propolis, polen, arı zehri, paket arı üretiminin ve ticaretinin artırılması büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bal, Polen, Arı, Ekonomi

ECONOMIC SITUATION OF THE BEE AND BEE PRODUCTS SECTOR IN TURKEY

Abstract

Beekeeping activities in Turkey extend from sea level to high plateaus and stand out as an activity that can be done almost everywhere. Beekeeping in Turkey provides additional or main income to its producers at the micro level, and at the macro level, it increases the production amount and fruit quality with pollination activities. Honey ranks first in the production of bee products in Turkey. According to 2022 data, there are 8 million 984 thousand 676 colonies in Turkey and 118 thousand 297 tons of honey were obtained from these colonies. According to the same period, the number of beekeeping enterprises in Turkey was 95 thousand 386 and wax production was 4 thousand 165 tons. The provinces with the most honey in Turkey are Adana, Ordu, Sivas, Muğla and Aydın, and Adana, Muğla, Sivas, İzmir and Ordu are at the forefront in beeswax production.

In this study, the economic situation of the bee and bee products sector is revealed. For this purpose, bee products production amounts, market prices, export and import values are discussed over the years. The findings obtained in the research reveal that there has been a continuous increase in the number of hives in the last five years, honey and beeswax production tends to decrease, and there is no significant change in the amount of honey export. There are large fluctuations in honey yield over the years. It is of great importance to increase the production and trade of royal jelly, beeswax, propolis, pollen, bee venom and package bees in order to minimize the risks that may be caused by possible decreases in honey yield and to prevent producers from incurring losses.

Key Words: Honey, Pollen, Bee, Economy

CIRCULAR ECONOMY AND EMIGRATION DURING POST-PANDEMIC PERIOD: ALBANIAN YOUTH CASE

Ph.D. MATILDA LIKAJ

Faculty of Education

University of 'Aleksander Moisiu' Durres (UAMD), Albania

E-mail address: matildalikaj@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3471-3036>

Abstract

According to the neoclassical or economic model theory, if the difference between the expected income is low, individuals are self-stimulated to leave their country and emigrate to other countries, where they think they will have higher economic profits. Of course, in the world's developed societies, wages and incomes are high. High-skill workers, such as being young too, make possible the circulation of the economy, by investing as 'brain gain' in hosted society and by sending remittances to the home country. The change in income generally is categorized as the most important factor (but not necessary) for the emigration of individuals to international labour markets. Especially, the individuals of former communist countries such as Albania, that have had a 'commanded' economy and good educational formation, acquire the will to adapt to developed urban and economic countries' Another dynamic that positively reflects the economic growth and development of well-being from remittances (remittances) of emigrants. This enables the country's development and represents the social and economic impacts. These influences restore the economy and affect political stability. Factors that have dynamically influenced the very structure of Albanian society. Government, political parties, fairness of political elections, judiciary system, and media, are categorized as the primary group of pushing factors of emigration of Albanian youth during the post-pandemic period. This study aims to analyze the post-pandemic situation, and current push and pull factors of the emigration of youth by using the sociological theories of emigration, to focus on a deep understanding of the circulation of the economy through youth emigration flows. The development of the study focuses on the usage methodology of a quantitative approach for analyzing data gained from field research to the sample group which is university youth in Albania. The main conclusion of the study conducted with the result that the youth, are the main social group of post-pandemic emigration flows, which makes possible the circulation of the economy between the host and home country.

Keywords: Emigration; Circulation Of Economy; Albanian Youth; Post Pandemic Period

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ TÜKENİMLİKLE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ İLE İLGİLİ EĞİLİMLERİN BELİRLENMESİ

IDENTIFYING THE TENDENCIES RELATED TO TEACHERS' STRATEGIES FOR COPING WITH PROFESSIONAL BURNOUT

Melis ARSLAN

Karabük Bahçeşehir Koleji, Matematik Öğretmeni, matematikcimelis@hotmail.com, ORCID:
0009-0008-2792-8016

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa POLAT

Karabük Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, mustafapolat@karabuk.edu.tr, ORCID:
0000-0002-6905-0087

Özet

Bireylerin görev yaptıkları meslekleri ile ilişkili olarak tutumlarına ve davranışlarına yansıyan farklılıklar ile kendisini gösterip, ilerleyen süreçte başarı duygusunda zayıflama, mesleğine yönelik duyarsızlaşma, duygusal anlamda tükenme gibi boyutlardan oluşan ve bireyde sürekli yorgunluk, umutsuzluk, çaresizlik ya da olumsuz benlik gibi yaşantılara neden olup bireyin mesleğe, yaşama ve insanlara yönelik negatif tutum ve davranışlar sergilemesine neden olan bir sendrom (Maslach, 1993) olarak tanımlanabilecek olan mesleki tükenmişlik gerek uluslararası gerekse ulusal alan yazında son yıllarda gerçekleştirilen araştırmalarda öğretmenlerin çeşitli nedenler ile yoğun bir biçimde karşı karşıya kaldığı bir sorun olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin mesleki tükenmişlikle başa çıkma stratejileri ile ilgili güncel eğilimlerin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye’de öğretmenlerin mesleki tükenmişliği ile ilgili son 10 yılda yazılmış lisansüstü tezlerin betimsel içerik analiz yöntemi (Çalık & Sözbilir, 2014) ile incelenmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezinde (YÖKTEZ) “öğretmen” ve “tükenmişlik” anahtar sözcüklerinin tez adı, konu, dizin ya da özet kısımlarında geçen toplam 467 teze ulaşılmıştır. Veri analiz sürecinin başlangıcında tüm lisansüstü tezler ön incelemeden geçirilmiş ve mesleki tükenmişlikle başa çıkma stratejilerine yer veren toplam 21 araştırma belirlenerek bu stratejilerin hangi temalar altında toplandığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temalar “Bireysel Bağlamda Başa Çıkma Stratejileri” ve “Örgütsel Bağlamda Başa Çıkma Stratejileri” olarak belirlenmiştir. Bireysel Bağlamda Başa Çıkma Stratejileri temasında “Psikolojik ve Öznel İyi Oluş Boyutu”, “Bedensel/Fiziksel Sağlık Boyutu” ve “Diğer” olmak üzere üç farklı kategori, Örgütsel Bağlamda Başa Çıkma Stratejileri temasında ise “Sosyalleşme Boyutu” ve “Mesleki Boyut” olmak üzere iki farklı kategori ortaya çıkmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçların, mesleki tükenmişlikten yoğun olarak etkilendiği literatürde önemli sayıda araştırma bulgusuyla desteklenmiş olan öğretmenlerin, bu sorun ile başa çıkma noktasında var olan stratejiler konusunda bilgi sahibi olup ihtiyaç duyduklarında bu stratejilerden kendilerine uygun olanları kullanarak eğitim-öğretim faaliyetlerinde daha verimli olabilmelerini sağlama noktasında katkı sunması ve bireysel ya da kurumsal stratejiler

geliştirilmesi noktasında alan uzmanlarına, araştırmacılara ve diğer paydaşlara rehber olacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki tükenmişlik, öğretmen, başa çıkma stratejileri, lisansüstü tez, betimsel içerik analizi.

Abstract

Professional burnout can be defined as a syndrome that manifests itself with differences reflected in the attitudes and behaviors of individuals in relation to the profession they work in and consists of dimensions such as weakening in the sense of success in the progressive process, depersonalisation towards the profession, emotional exhaustion and causes the individual to exhibit negative attitudes and behaviors towards the profession, life and people by causing experiences such as constant fatigue, hopelessness, helplessness or negative self (Maslach, 1993). Professional burnout has been evaluated as a problem that teachers face intensively for various reasons in recent years in both international and national literature. This study aims to determine the current trends related to teachers' coping strategies with professional burnout. In line with this purpose, it was aimed to examine the postgraduate theses written in the last 10 years about teachers' professional burnout in Türkiye with a descriptive content analysis method (Çalık & Sözbilir, 2014). In this context, a total of 467 theses in which the keywords "teacher" and "burnout" were mentioned in the thesis title, subject, index or abstract parts were reached in the Thesis Centre of the Council of Higher Education (YÖKTEZ). At the beginning of the data analysis process, all postgraduate theses were pre-examined and a total of 21 studies that included coping strategies for professional burnout were identified and the themes under which these strategies were grouped were examined. The themes that emerged from the research were determined as "Coping Strategies in Individual Context" and "Coping Strategies in Organisational Context". In the theme of Coping Strategies in Individual Context, three different categories emerged as "Psychological and Subjective Well-Being Dimension", "Physical/Physical Health Dimension" and "Other", and in the theme of Coping Strategies in Organisational Context, two different categories emerged as "Socialisation Dimension" and "Professional Dimension". It is foreseen that the results obtained in the research will contribute to the point of ensuring that teachers, who are intensely affected by professional burnout and supported by a significant number of research findings in the literature, have knowledge about the strategies available at the point of coping with this problem and can be more productive in educational activities by using the appropriate ones of these strategies when needed, and will guide field experts, researchers and other stakeholders in developing individual or institutional strategies.

Keywords: Professional burnout, teacher, coping strategies, graduate thesis, descriptive content analysis.

Stoacı Pedagojinin Sınıf Yönetiminde Kullanılması

Dr. Fatih Öztürk

fatih.ozturk@inonu.edu.tr

İnönü University, School of Foreign Languages, Malatya, Turkey

ORCID Code: 0000-0002-1043-4000

ÖZET

Bu çalışma, Stoacı felsefi yaklaşımların modern eğitim sistemlerine uygulanışını incelemekte ve özellikle bu yaklaşımların sınıf yönetimini iyileştirmek için nasıl kullanılabileceğine odaklanmaktadır. Öz denetim, duygusal zeka (modern bir terimle), dayanıklılık, farkındalık ve etik erdemlere yaptığı vurguyla bilinen Stoacılık, öğretim stratejilerini önemli ölçüde geliştirebilecek derinlikli görüşler sunmaktadır. Eğitimciler farkındalık egzersizleri, premeditatio malorum (potansiyel olumsuz sonuçları düşünme), Amor Fati'yi (kader sevgisi) benimseme ve olası olumsuzlukları görselleştirme (olumsuz görselleştirme) gibi çeşitli Stoacı metodolojileri kullanarak sınıf yönetimini geliştirebilirler. Bu teknikler öğretmenlerin öğrencilerine öz disiplin, adaptasyon ve mevcut olanla yetinme gibi önemli erdemleri etkili bir şekilde öğretmelerine yardımcı olabilir. Stoacı ilkelerin sınıf yönetimine dahil edilmesi, öğrencileri yaşam becerileri, duygusal zeka gibi öğrencilerin gelişimine yardımcı olabilecek güçlü bir bakış açısıyla donatarak, onların daha sakin ve yapıcı bir ortamda yetişmelerini sağlayabilir. Sınıf yönetiminde Stoacı kavramları uygulamanın amacı, akademik hedeflerin ötesine uzanan ve kapsamlı gelişimi destekleyen, öğrencilerin yaşam boyu öğrenme ve duygusal refah potansiyelini artıran bir ortam oluşturmaktır. Bu çalışmanın temel amacı, Türk Eğitim Sisteminde modern sınıf yönetimi teorilerinin genel anlamda öngördüğü öğrenci merkezli disiplin ve düzen ortamının oluşturulmasında Stoacı ilkelerin özerk öğrenci kavramını desteklediğini örneklerle açıklamak ve alandaki araştırmacılara felsefi bir perspektif sunmaktır. Çalışmanın yöntemi literatür taraması vasıtasıyla analitik bir tartışmanın ortaya konmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Stoacı Pedagoji, Sınıf Yönetimi, Disiplin

Using Stoic Pedagogy in Classroom Management

ABSTRACT

This study investigates the possible application of Stoic pedagogy to modern educational institutions, with a specific focus on how such an approach may aid in the progress of classroom management in schools. Stoicism, which is well-known for its emphasis on self-control, emotional intelligence (in a modern context), resilience, mindfulness, and moral qualities, provides relevant concepts that can significantly supplement pedagogic techniques related to classroom management. Educators may strengthen student governance by employing several Stoic practises such as mindfulness exercises, premeditatio malorum (thinking about potential bad effects), expressing Amor Fati (acceptance of fate), and visualising potential setbacks (negative visualisation). These strategies can help teachers effectively educate their students in

important attributes such as passion command, pliability, and complacency. Integrating Stoic ideas into classroom management may provide children with important life skills, emotional intelligence, and a strong attitude, allowing them to thrive in a calm and productive environment. The goal of implementing Stoic principles in the classroom is to create an environment that goes beyond academic goals and fosters holistic development, refining students' aptitude for lifelong learning and emotional well-being. The main purpose of this study is to explain with examples that Stoic principles support the concept of autonomous student in the creation of the student-centered discipline and discipline environment envisaged by modern classroom management theories in the Turkish Education System and to provide a philosophical perspective to researchers in the field. The method of the study is to present an analytical discussion through literature review.

Keywords: Stoic Pedagogy, Classroom Management, Discipline

Seneca'nın Eğitim Yaklaşımı ve Duygusal Gelişim

Dr. Fatih Öztürk

fatih.ozturk@inonu.edu.tr

İnönü University, School of Foreign Languages, Malatya, Turkey

ORCID Code: 0000-0002-1043-4000

ÖZET

Antik Roma'nın ünlü Stoacı filozofu ve devlet adamı Seneca, Helenistik Roma'nın önemli bir düşünürü olup sadece kendi dönemine değil, sonraki nesillere ve fikirlere de çağdaş etik felsefesi de dâhil olmak üzere birçok açıdan kayda değer katkılarda bulunmuştur. Onun ve diğer Stoacı filozofların bakış açısı, Antik Yunan'dan önemli ölçüde farklı olarak teorik etik yerine ahlakın pratik uygulamalarına öncelik verir. Empati, uyumluluk, dürüstlük ve eleştirel düşünme gibi özellikleri zorunlu öğrenme hedefleri olarak düşündüğümüzde, Seneca'nın bakış açısını okul müfredatına dahil etmek faydalı olacaktır. Örneğin, öğrencilerin farklı bakış açıları için empatiyi teşvik eden tartışmalara ve etkinliklere katıldıkları ya da Seneca'nın pratik uygulama ilkeleriyle uyumlu karar verme senaryolarına dahil oldukları bir sınıf ortamı oluşturulabilir. Seneca'nın görüşlerinin olası katkılarından biri de öğrencilerin kendi motivasyonlarını ve değer yargılarını keşfederek ahlaki karar verme konusunda daha kapsamlı bir anlayış kazanabilecekleri bir eğitim ortamı yaratmaktır. Seneca'nın zorlukların ilerlemeyi teşvik edebileceği yönündeki önerisi, dayanıklılık ve azim oluşturmaya yönelik çağdaş yaklaşımlarla da uyum içindedir. Eğitmciler bu ilkeyi, zorlukların üstesinden gelen bireylerin ayrıntılı ve kapsamlı hikayelerini derslerine dahil ederek uygulayabilir ve böylece öğrencileri zorlu koşullarda cesaret bulmaları için motive edebilirler. Bu çalışmada, Seneca'nın felsefesinin eğitim müfredatına entegre edilmesi yoluyla, okulların çeşitli durumlarda etik yargılarda bulunabilen, ahlaki açıdan ilkeli, iç gözlemci ve güçlü iradeli bireylerden oluşan bir neslin gelişmesine yardımcı olabileceği savunulmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın temel amacı Türk Eğitim Sisteminde Senecacı yaklaşımın, eğitim müfredatına entegre edilmesiyle hem ahlaki hem de entelektüel gücü bünyesinde barındıran, öz farkındalığa sahip ve etik üzerine kurulu bir topluma değerli katkılarda bulunabilecek bireyler yetiştirmek için önemli bir potansiyele sahip olabileceğini açıklamaktır. Çalışmanın yöntemi literatür taraması vasıtasıyla analitik bir tartışmanın ortaya konmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Seneca, Ahlak Eğitimi, Duygusal Gelişim

Seneca's Educational Approach and Emotional Development

Seneca, the renowned Stoic philosopher and statesman of ancient Rome, was an important philosopher in Hellenistic Rome and made noteworthy contributions not only to his era but also to the following generations and ideas in many respects including contemporary ethical philosophy. His viewpoint, along with those of other Stoic philosophers, prioritizes the cultivation of virtue, self-reflection, and the practical application of morality significantly different from Ancient Greece. When we consider traits such as empathy, adaptability, honesty, and critical thinking as obligatory learning goals, it would be advantageous to incorporate

Seneca's viewpoint into the school curriculum. For instance, a classroom environment could be created where students participate in discussions and activities that foster empathy for diverse perspectives or engage in decision-making scenarios that align with Seneca's principles of practical application. One of the possible contributions of Senecan views is to create an educational atmosphere in which students can acquire a more comprehensive understanding of moral decision-making by exploring their own motivations and value judgments. Seneca's suggestion that adversity can spur progress is in harmony with contemporary approaches to building resilience and perseverance. Educators can implement this doctrine by incorporating detailed and comprehensive accounts of individuals who have triumphed over adversity into their lessons, thus motivating students to find courage in challenging circumstances. In this paper, it is argued that through the integration of Seneca's philosophy into the educational curriculum, schools can help develop a generation of morally principled, introspective, and strong-willed individuals who are capable of making ethical judgments in a variety of situations. In this context, the main purpose of this study is to explain that the integration of the Senecian approach into the curriculum in the Turkish Education System has a significant potential to raise individuals who embody both moral and intellectual strengths, have self-awareness and can make valuable contributions to a society based on ethics. The method of the study is to present an analytical discussion through a literature review.

Keywords: Seneca, Moral Education, Emotional Development

Türkçe öğretmenlerinin dil ve konuşma kusurlarına yönelik farkındalıkları

Prof. Dr. Sedat MADEN

Bayburt Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

ORCID: 0000-0002-8024-8182

Doç. Dr. Kürşad KARA

Bayburt Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

ORCID: 0000-0002-8190-5180

Özet

Bu çalışmanın temel amacı Türkçe öğretmenlerinin dil ve konuşma kusurlarına yönelik farkındalıklarını tespit etmektir. Türkçe öğretmenleri dili bütün boyutları ile öğrencilere kavratmayı amaç edinen branş öğretmenleridir. Dil öğreticilerinin donanımlı olmaları ana dili öğretiminin kalitesini doğrudan etkilemektedir. Alanında yetkin Türkçe öğretmenleri öğrencilerin dilin anlama ve anlatma becerilerini üst seviyelere çıkarabilmektedir. Özellikle ortaokul seviyesindeki öğrencilere dil öğretimi yapılırken dikkat edilmesi gereken en önemli husus bu öğrencilerin sıfırdan Türkçeyi öğrenmedikleri meselesidir. Öğrencilerin ilkokuldaki ana dili öğreniminde yaşadıkları her türlü sorun ortaokuldaki ana dili öğrenimlerini etkileyecektir. Bu nedenle ortaokullarda görev yapan Türkçe öğretmenlerinin ana dili öğretimine başlamadan ya da süreç içerisinde öğrencilerindeki temel dil ve konuşma kusurlarını tespit etmesi ya da bu kusurların farkında olması gerekmektedir. Bu gerekçeler doğrultusunda ortaokullarda görev yapan 22 Türkçe öğretmenine dil ve konuşma kusurlarına yönelik 6 soru yöneltilmiştir. Çalışmanın sonucunda Türkçe öğretmenlerinin kendilerini dil ve konuşma kusurlarını tanıma ve çözüm üretme konusunda yeterli görmedikleri, dil ve konuşma kusurlarına yönelik hizmet içi eğitime çoğunluğunun katılmadığı görülmüştür. Türkçe öğretmenlerinin konuşma kusurlarına yönelik bir kaynağa sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına dayandırılarak Türkçe öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde konuşma kusurlarının giderilmesine yönelik ders içeriklerin konulması ve mesleki süreçlerinde karşılaştıkları konuşma sorunlarına yönelik zorunlu hizmet içi kurslarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Türkçe Öğretmenleri, Dil ve Konuşma Kusurları, Farkındalık

Turkish teachers' awareness towards language and speech defects

Abstract

The main purpose of this study is to determine Turkish teachers' awareness of language and speech defects. Turkish teachers are branch teachers who aim to make students understand the language in all its dimensions. The well-equipped language teachers directly affect the quality of mother tongue teaching. Turkish teachers who are competent in their field can raise students' language comprehension and expression skills to higher levels. The most important thing to consider when teaching language to students, especially at secondary school level, is that these students do not learn Turkish from scratch. Any problems that students experience in learning their mother tongue in primary school will affect their mother tongue learning in secondary school. For this reason, Turkish teachers working in secondary schools need to detect the basic

language and speech defects in their students or be aware of these defects before or during the process of teaching the mother tongue. In line with these reasons, 6 questions about language and speech defects were asked to 22 Turkish teachers working in secondary schools. As a result of the study, it was seen that Turkish teachers did not consider themselves competent in recognizing language and speech defects and producing solutions, and the majority of them did not participate in in-service training for language and speech defects. It has been determined that Turkish teachers do not have any resources regarding speech defects. Based on the results of the study, it is recommended that course contents be included in the undergraduate education of Turkish teachers to eliminate speech defects and that compulsory in-service courses be held to address the speaking problems they encounter in their professional processes.

Keywords: Turkish teachers, Language and speech defects, Awareness

GÖÇMEN SİYASAL KÜLTÜRÜNÜN ŞEKİLLENDİRİLMESİ: ÇİFT-DİLLİ EĞİTİM ÖNERİSİ

Dr. HÜMEYRA TÜREDİ¹, MURAT TÜREDİ²

¹ Millî Eğitim Bakanlığı, humeyraturedi@hotmail.com – 0000-0002-7332-1353

² Millî Eğitim Bakanlığı, muratturedi@outlook.com – 0000-0002-2487-2570

ÖZET

Siyasal kültür, siyasi sisteme yönelik tüm inançlar ve tutumlar olarak ifade edilebilir. Siyasi kültür ile ilgili çeşitli tipolojiler üretilmiştir. Bu tipolojilerden biri, Walter Rosenbaum (1975)'a aittir. İki çeşit siyasi kültür olduğunu iddia eder: Parçalanmış siyasi kültürler ve Bütünleşmiş siyasi kültürler. Parçalanmış siyasi kültüre sahip toplumlar; istikrarsız ve güvensizdir. Tüm toplumun üzerinde anlaşıldığı normlara sahip değillerdir. Ulusal kimlik tanımları üzerinde dahi uzlaşma yoktur. Bütünleşmiş siyasi kültürler ise gerilimlerin az ve güvenin yüksek olduğu toplumlara aittir. Bu tanımlardan yola çıkıldığı takdirde, bütünleşmiş bir siyasi kültürün barışçıl bir toplumsal yaşam için gerekli olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, göçmen sayılarının yüksek olduğu ülkelerde, bütünleşmiş siyasi kültüre sahip olmanın yollarının aranması şartıdır değildir. Bu bağlamda, göçmenlerin geldikleri ülkeye uyum sağlayabilmeleri ve iletişim kurabilmeleri için bu ülkenin dilini öğrenmede başarılı olmaları gerekmektedir. Bu noktada, son dönemde yaygınlaşan çift-dilli eğitimin faydalarına odaklanılabilir. Zira çift-dilli eğitim, dilin kolay ve hızlı öğrenilmesi, ön-yargıların azalması, gruplar arası iletişimin artması bakımından dikkat çekici bir metottur. Göçmenlerin ana dillerini ve kültürlerini unutmadan, ikinci dili öğrenmelerinin sağlanması, çift-dilli eğitimin önemli bir özelliğidir. Dolayısıyla, “çift-dilli eğitim, yüksek göçmen sayısı olan toplumlarda bütünleşmiş bir siyasi kültüre ulaşmayı sağlayabilir mi?” şeklinde bir araştırma sorusu sorulabilir. Sorunun cevabına ulaşabilmek için, çift-dilli eğitim ile ilgili literatür taranmış, konuyla ilgili ABD’de yapılan nitel ve nicel 20 araştırma incelenmiş, metodun olumlu ve olumsuz yönleri değerlendirilmiştir. Çift-dilli eğitim karşıtı araştırmaların, konuya daha çok milliyetçilik ekseninde yaklaştığı ve çift-dilli eğitimin olumsuzluklarına yönelik yeterli bulgular ortaya koyamadıkları görülmüştür. Çift-dilli eğitime olumlu yaklaşan araştırmalara göre göçmenlerin ana dillerinin aşağılanması, yasaklanması ya da unutturulmaya çalışılması; yeni geldikleri ülkeye yönelik olumsuz

duygularını artırmaktadır. Ancak göçmelerin anadilleri ve kültürlerinin teşvik edilmesi, buldukları ülkeye karşı sevgilerini ve bağlılıklarını artırmakta, bilişsel kapasitelerini de yükseltmektedir. Bu bağlamda, bütünleşmiş bir siyasal kültüre sahip olmak isteyen göçmen nüfusu yüksek toplulukların, çift-dilli eğitim metodunu kullanmaları olumlu bir seçenek olarak sunulabilir.

Anahtar Kelimeler : Çift-dilli eğitim, Göçmenler, Siyasal Kültür.

SHAPING THE POLITICAL CULTURE OF THE IMMIGRANTS:

TESTING BI-LINGUAL EDUCATION

Political culture can be expressed as all beliefs and attitudes towards the political system. One of the typologies of political culture belongs to Walter Rosenbaum (1975), who argues that there are two types of political cultures: Fragmented and Integrated political cultures. Societies with fragmented political cultures are unstable and insecure. They do not have norms and national identity definitions that the whole society agrees on. Integrated political cultures belong to societies with low tensions and high trust. Based on these definitions, it can be said that an integrated political culture is necessary for a peaceful social life. Therefore, it is not surprising that in countries with high numbers of immigrants, ways to have an integrated political culture are sought. At this point, we can focus on the benefits of bilingual education. Bilingual education is a remarkable method in terms of reducing prejudices and enhancing communication. Ensuring that immigrants learn a second language without forgetting their native language is essential to bilingual education. Therefore, “Can bilingual education lead to an integrated political culture in societies with high numbers of immigrants?” is the research question. To find the answer, the literature on bilingual education was scanned, 20 qualitative and quantitative studies on the subject conducted in the USA were examined, and the positive and negative aspects of the method were evaluated. It is observed that studies against bilingual education discuss the issue more on the axis of nationalism and cannot reveal sufficient findings. According to positive research, if immigrants' native languages are humiliated or banned, their negative feelings towards their new country increase. However, encouraging immigrants' native languages and cultures increases their love and loyalty to their new country. In this context, bilingual education can be favorable for communities with a high immigrant population wishing an integrated political culture.

Key Words: Bilingual education, Immigrants, Political Culture.

İLKOKULLARDA KARAR VERME SÜRECİ ile İLGİLİ ARAŞTIRMALAR¹ RESEARCH ON DECISION-MAKING PROCESS IN ELEMENTARY SCHOOLS

Ömer Faruk TÜRKERİ², Prof. Dr. Mehmet ÖZBAŞ³

² Milli Eğitim Bakanlığı, Erzincan Ziya Gökalp İlkokulu, omerfarukturkeri@gmail.com -
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-8497-8204>

³Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mozbas@erzincan.edu.tr
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7830-4763>

ÖZET

Bu araştırmada ilkokullarda uygulanan yönetim süreçlerinden karar verme süreci ile ilgili bilimsel araştırmalar üzerinde durulması amaçlanmıştır. Karar verme süreci bütün örgütlerin olduğu gibi eğitim örgütlerinin de kalbi niteliğindedir. Karar verme süreci ile ilgili uygulamalar ilkokullar için hayati niteliğe sahiptir. Bu araştırmanın yöntemini tarama modeli oluşturmaktadır. Tarama modeli ile karar verme süreçleri ile ilgili araştırmaların tespitinde kullanılmıştır. Ayrıca ilkokullarda karar verme sürecine ilişkin yönetici davranışları okul müdürlerinin çalışma alanları olan iş ortamlarında sosyal gözlemlerle incelenmiştir. Yapılan çalışmaların incelenmesi sürecinde; bu alanda yayımlanan; doktora, yüksek lisans tezleri, makaleler ve yayınlar; okul yöneticilerinin karar verme işlemini etkileyen faktörlerin tespitini ve karar verme süreçleri hakkında bir çok farklı bakış açısı geliştirme fırsatı sunmaktadır. Çalışmada, Türkiye'nin farklı bölgelerinden farklı fiziki imkân ve okul iklimine sahip olan okullarımızda yöneticilerin kararlarına yön veren birçok etken gözlemlenmiştir. Yöneticilerin yaşı, cinsiyeti, medeni halleri, sendikaları, atanma biçimleri, okulun mevcudu, öğretmen sayısı, okulun bulunduğu çevre, veli profili, iklim ve fiziki şartları gibi birçok etkenin okul yönetim süreçlerini etkilediği; dolayısıyla karar mekanizmalarına doğrudan tesir ettiği gözlemlenmiştir.

Yöneticinin yaşının okulda, informal gruplar üzerinde daha etkili olduğu, y kuşağı sayılabilecek bir erkek yöneticinin okuldaki erkek öğretmenlerce daha hızlı kabul gördüğü, kadın yöneticilerin kadın yöneticilerden beklenen desteği göremediği belirlenmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin sendikalarının okul içinde karar verme sürecinde farklı etkilerinin olduğu saptanmıştır. Sınavla atanan okul yöneticilerinin benlik algıları ve öğretmenlerin onlara bakış açısının sınav yöntemiyle atanmayan bir yöneticiye göre daha olumlu karşılandığı görülebilmektedir. Bünyesinde ana sınıfı bulunan bir okulun yöneticilerinin sorun çözmekte daha pratik oldukları gibi birçok çarpıcı sonuç gözlemlenmiştir. Yapılan gözlem ve tespitler doğrultusunda, yönetici atamalarının; en başta akademik öğrenime dayalı liyakat dikkate

¹ Bu bildiri tam metni, 6 Aralık 2023 Tarihinde, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı'nda, Prof. Dr. Mehmet ÖZBAŞ danışmanlığında, Ömer Faruk TÜRKERİ tarafından hazırlanan ve Yüksek Lisans Projesi olarak sunulacak olan: "İlkokullarda Yönetim Süreçlerinden Karar Verme Süreci Alanında Yapılan Çalışmaların İncelenmesi" Adlı bilimsel çalışmanın bir kısmına dayalı olarak hazırlanmıştır.

alınarak yapılması gerektiği belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin atama süreçlerinde, her yönden şeffaflık esasına göre, hakkaniyet ilkesinin gözetilmesi gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: İlkokul, Yönetim, Süreç, Karar Verme.

ABSTRACT

In this study, it is aimed to focus on scientific researches on the decision-making process from the management processes applied in primary schools. The decision-making process is the heart of educational organizations as well as all organizations. Practices related to the decision-making process are vital for elementary schools. The method of this research is the survey model. It has been used to determine the researches related to the decision-making processes with the survey model. In addition, managerial behaviors related to the decision-making process in primary schools were examined with social observations in business environments, which are the working areas of school principals. During the examination of the studies carried out; published in this field; doctoral and master's theses, articles and publications; It offers the opportunity to identify the factors affecting the decision-making process of school administrators and to develop many different perspectives on the decision-making processes. In the study, many different factors were observed that guided the decisions of administrators in schools with different physical facilities and school climates in different regions of Turkey. Many factors such as administrators' age, gender, marital status, unions, appointment style, school size, number of teachers, environment where the school is located, parent profile, climate and physical conditions affect school management processes; Therefore, it has been observed that it directly affects decision mechanisms.

It has been determined that the age of the administrator is more effective on informal groups in the school, a male administrator who can be considered as a generation Y is accepted more quickly by male teachers at the school, and female administrators do not receive the expected support from female administrators. It has been determined that the unions of administrators and teachers have different effects on the decision-making process within the school. It can be seen that the self-perceptions of school administrators appointed by examination and the teachers' perspective on them are more positive than those of an administrator who is not appointed by examination method. Many striking results have been observed, such as that the administrators of a school with a kindergarten class are more practical in solving problems. In line with the observations and determinations made, the appointments of managers; It has been stated that it should be done by taking into account the merit based on academic learning in the first place. It has been suggested that the principle of equity should be observed in the appointment processes of school administrators, on the basis of transparency in all aspects.

Keywords: Elementary School, Management, Process, Decision Making.

İNGİLİZCE ÖĞRENMEYE YÖNELİK MOTİVASYON ÖLÇEĞİNİN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN İNCELENMESİ

**Doç. Dr. Öner Uslu ¹, Uzman Nil Aykol ², Dr. Duygu Kandemirci-Bayız ³, Uzman Ece
Çokay Taşcıoğlu ⁴**

¹ Ege üniversitesi, Eğitim Fakültesi, oner.uslu@ege.edu.tr - 0000-0001-8891-3119

² Menderes Şehit Mehmet Kıvık Anadolu Lisesi, aykolnil@gmail.com, 0000-0002-0378-8898

³ Ege üniversitesi, Sağlık Kültür Daire Başkanlığı, duygu.kandemirci@ege.edu.tr- 0000-0002-8592-2252

⁴ Ege üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ece.cokay.tascioglu@ege.edu.tr- 0000-0003-4660-5681

ÖZET

Türkiyede İngilizce öğretimine odaklanma artarak devam etmesine rağmen uluslararası sıralamalarda oldukça başarısız olduğu görülmektedir. bu durumun önemli nedenlerinden birisi öğrencilerin motivasyon düzeyleri ve türleridir. Öz belirleme kuramına göre içsel ve dışsal motivasyon en temel motivasyon türleridir. Öğrencilerin İngilizce öğrenme motivasyonlarının belirlenmesi İngilizce başarısını etkileyen etmenlerin ortaya konması açısından oldukça önemlidir. Ortaokul öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye yönelik motivasyonlarını ölçebilecek ölçme araçlarına ihtiyaç duyulmasına rağmen Türkçe alanyazında böyle bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Bu çalışmada Aykol ve Uslu (2023) tarafından lise öğrencileri için geliştirilmiş olan İngilizce Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeğinin Kısa Formunun psikometrik özellikleri ortaokul öğrencileri için incelenmiştir. 300 öğrenciden toplanan veriler kullanılarak yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen madde faktör yüklerinin kabul edilebilir değerler arasında olduğu görülmektedir. Daha sonra toplanan 292 veri üzerinden yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucu elde edilen uyum iyiliklerinin kabul edilebilir sınırlar içerisinde yada bu sınırlara çok yakın olduğu görülmektedir. Bununla birlikte ölçeğe ilişkin güvenilirlik değerleri de kabul edilen sınırın oldukça üzerinde bulunmuştur. Yakınsama geçerliğine ilişkin hesaplanan ortalama açıklanan varyans değerlerinin kabul edilebilir sınırların üzerinde olduğu görülmektedir. Ayırt edici geçerlik için hesaplanan alt boyutlar arasındaki korelasyon ve oav değerlerinin kare kökleri de kabul edilebilir sınırlar

içerisinde bulunmuştur. Elde edilen bu sonuçlar ışığında İngilizce Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği Kısa formunun psikometrik özelliklerinin ortaokul öğrencileri için de geçerli olduğu sonucuna varılabilir. Bu ölçek kullanılarak ortaokul öğrencilerin İngilizce öğrenmeye yönelik motivasyonlarının belirlenmesi ve bununla ilişkili diğer değişkenlerin ortaya çıkarılmasına yönelik araştırmalar yürütülebilir. Bu yolla hem ortaokul öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye yönelik motivasyonları belirlenebilecek hem de bununla ilişkili olan yapılar açığa çıkarılabilecektir. Böylece ortaokul öğrencilerinin İngilizce başarılarını desteklemeyi amaçlayan girişimlerde bilimsel kanıtlara dayalı uygulamalar yürütülebilir.

Anahtar Kelimeler : İngilizce öğrenme motivasyonu, ölçek uyarlama, faktör analizleri.

USING ADDIE INSTRUCTIONAL MODEL DESIGN IN FORMING A LEARNING MODULE FOR TRANSLATION EDUCATION COURSE

Lecturer PhD, Tuğba SÖNMEZ AKALIN, Karamanoğlu Mehmetbey University, School of Foreign Languages, tsonmez@kmu.edu.tr. ORCID-ID 0000-0002-8606-2864.

ABSTRACT

This study aims to form a learning module for Translation Education course. Based on ADDIE's Instructional Design Model. This model focuses on five points; analysis, design, development, implementation, and evaluation. This study just focuses on analysis, design, and development stages. In the study qualitative research design is adopted. The participants of the study have been chosen according to the purposive sampling method. There are two participant groups in this study. The first group consists of 100 students studying at the Department of Translation and Interpreting at Karamanoğlu Mehmetbey University during 2023-2024 academic year fall term. The other participant group consists of 15 faculty members working in the same department. The researcher has conducted a needs analysis with the students and faculty members via Discrepancy Based Needs Assessment. During this process, the researcher first listed the candidate goal expressions and focused on what should learners be able to do at the end of the instruction. Then, the focus point is meeting the needs determined before. After this, the researcher has found a discrepancy between what is and what should be. Moreover, the most important needs are specified and the needs that require instruction are eliminated. According to the needs analysis, it is proved that there is a need for a new learning module in the Translation Education course. After the needs analysis study, the researcher conducted interviews with 10 faculty members and 20 students to determine the content of the learning module. In order to shape the content of the module, the learning environment has been taken into consideration first. Besides this learners, lecturers, instructional materials, institution's facilities have been considered. All in all, it can be said that there is a need for a module in translation education and a practical learning module has been developed.

Keywords: Instructional Design, ADDIE's Instructional Model, Learning Module, Department of Translation and Interpreting, Translation Education, Training of Translators.

ADDIE ÖĞRETİM TASARIMI MODELİNE GÖRE ÇEVİRİ EĞİTİMİ DERSİ İÇİN ÖĞRENME MODÜLÜNÜN OLUŞTURULMASI

ÖZET

Bu çalışmada Çeviri Eğitimi dersine yönelik bir öğrenme modülü tasarlanması amaçlanmıştır. Bu süreçte, ADDIE Öğretim Tasarımı Modelinden faydalanılmıştır. Bu model beş aşamadan oluşmaktadır: analiz, tasarım, geliştirme, uygulama ve değerlendirme. Bu çalışmada sadece analiz, tasarım ve geliştirme basamakları üzerinde durulmuştur. Çalışma, nitel araştırma deseninde yürütülmüştür. Çalışmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışmanın katılımcıları iki gruptan oluşmaktadır. İlk grupta, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Mütercim Tercümanlık bölümünde 2023-2024 eğitim-öğretim yılı güz döneminde öğrenim gören 100 katılımcı bulunmaktadır. Diğer katılımcı grubunda ise, aynı bölümde görev yapan 15 öğretim elemanı yer almaktadır. Çalışmada, araştırmacı Farklı İhtiyaçların Belirlenmesinden yola çıkarak bir ihtiyaç analizi yapmıştır. Bu noktada, öncelikle aday hedef ifadeleri listelenmiş ve ders öğretiminin sonunda öğrenme çıktılarının neler olması gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu noktada, araştırmacı var olan öğrenme çıktıları ile olması gereken öğrenme çıktıları arasında bir fark olduğunu görmüştür. Ardından, önemli olduğu düşünülen ihtiyaçlar üzerinde durulmuş ve öğretim sürecinde temel alınacak ihtiyaçlar ortaya çıkarılmıştır. Yapılan analize göre, Çeviri Eğitimi dersine yönelik bir öğrenme modülüne ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır. Ardından, öğrenme modülünün içeriğini oluşturmak için 10 öğretim elemanı ve 20 öğrenci ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmelerin analizi içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Çeviri Eğitimi dersine yönelik öğrenme modülünün tasarlanmasında ilk olarak öğrenme ortamı dikkate alınmıştır. Buna ek olarak, öğrenciler, öğretim elemanları, öğretim materyalleri, kurumun olanakları göz önünde bulundurulmuştur. Sonuç olarak, Çeviri Eğitimi dersine yönelik olarak bir öğrenme modülüne ihtiyaç duyulduğu ve bu ihtiyaca yönelik alan yazına katkı sağlayacağı düşünülen bir öğrenme modülü tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Tasarımı, Addie Öğretim Tasarımı Modeli, Öğrenme Modülü, Mütercim Tercümanlık Bölümü, Çeviri Eğitimi, Çevirmenlerin Eğitimi.

Maximizing Income Potential for Housewives through Strategic Social Media Engagement

Masoomeh Moosavand

University of Tehran, Tehran, Iran

masoomeh.moosavand@alumni.ut.ac.ir

ABSTRACT

This paper explores the increasingly relevant and impactful world of social media as a platform for generating income, specifically tailored to the unique position and capabilities of housewives. This demographic, often overlooked in traditional employment sectors, possesses a wealth of knowledge and skills that can be effectively monetized through strategic use of social media channels. The study evaluates how housewives can leverage these platforms not only to showcase their skills and talents but also to create sustainable income streams. The focus is on practical strategies that can be seamlessly integrated into the daily routines of housewives, ensuring that their domestic responsibilities are not compromised. A significant portion of the article is dedicated to case studies and success stories, providing real-world examples of housewives who have successfully harnessed social media for income generation. These narratives serve as both inspiration and practical guides for readers. Furthermore, the article addresses common challenges faced by housewives in this endeavor, offering solutions and tips to overcome these obstacles. Viewing advertisement, playing online games and selling the bonus, providing support with their housekeeping experience, giving guidance on childrearing, etc. have been only some of the many cases in which housewives have been able to successfully convert their daily otherwise idle social media surfing into a reliable income stream.

Keywords : Social Media, Income Generation, Housewives, Online Engagement

SİGORTACILIK VE DİN: SİGORTA TALEBİ ÜZERİNE BİR ANALİZ

Doç. Dr. AYBIKE TUBA ÖZDEN¹, Prof. Dr. GÜRAY KÜÇÜKKOCAOĞLU²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun Meslek Yüksekokulu, aybike.ozden@omu.edu.tr
0000-0002-3133-3620

²Başkent Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, gurayk@baskent.edu.tr
0000-0001-6170-3269

ÖZET

Sigorta, riskli durumların yaratabileceği olası zararları telafi edebilme amacı taşıyan bir pazarlama faaliyetidir. Tüketicileri koruma altına alan sigortacılık, toplumsal ve ekonomik faydalar da sağlamaktadır. Örneğin sigorta ekonomik faaliyetlerin temel taşı olduğundan bu sektördeki herhangi bir aksaklık diğer sektörleri olumsuz etkileyebilir. Bunların dışında sigortacılık; toplumsal olarak güven duygusu geliştirmekte, girişimcileri motive etmekte, ekonomiyi canlandırmakta, istihdam sağlamakta ve yüksek riskli girişimleri engellemektedir. Gelir düzeyi ve farkındalığı artan tüketicilerin sigortacılığa daha ılımlı yaklaşımları pazarı büyütürken rekabeti de arttırmıştır. Bu nedenle işletmelerin sigorta talebini olumsuz etkileyebilecek unsurları dikkate almaları gerekmektedir. Sigorta talebini olumsuz etkileyebilecek önemli bir faktörün din olduğu görülmektedir. Çünkü bazı dini metinler ve öğretiler, kolektif yardımlaşmayı destekleseler de çeşitli nedenlerle sigortacılığa olumsuz yaklaşmaktadırlar. Dolayısıyla bu çalışma, dini inançların sigorta talebi üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda; kişi başı sigorta harcamalarının ve 66 ülkeye ait ulusal sigorta pazar paylarının yer aldığı veriler kullanılmıştır. Veri seti OECD iLibrary ve Dünya Sağlık Örgütü'nden elde edilmiştir. Veri analizinde, ülkelerin sağladığı sağlık hizmetlerinin toplam nüfus içindeki yüzdesi dikkate alınmıştır; çünkü bu kapsam, sigorta poliçesi satın alma oranını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Dini inançların sigorta satın alma davranışı üzerindeki etkisini ölçmek için istatistiksel analizler kullanılmıştır. Sigorta poliçelerine harcanan tutarın azaltıcı etkisi, sağlık hizmetlerinin kapsadığı nüfus yüzdesine ve karşılaştırmalı değerlendirmeye dayandırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Yahudi ve Hristiyan tüketicilerin diğer tüketicilere göre daha yüksek düzeyde sigorta talebi olduğu görülmüştür. Ayrıca en yüksek sigorta satın alma oranının kendilerini bir dini öğretiye bağlı görmeyenlerde olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu çalışma, dini inançların sigorta poliçesi satın alma davranışı üzerinde belirgin bir etkisinin olduğunu göstermektedir. Bulgular; ilgili literatürü genişletmesi ve bu alandaki yapılacak çalışmalara güncel bir bakış açısı sunması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sigorta talebi, din, sigortacılık sektörü, tüketici davranışı

INSURANCE AND RELIGION: AN ANALYSIS ON INSURANCE DEMAND

ABSTRACT

Insurance is a marketing activity aimed at compensating potential losses that may arise from risky situations. Insurance, which protects consumers, also provides societal and economic benefits. For example, as insurance is a cornerstone of economic activities, any disruption in

this sector can adversely affect other industries. Beyond this, insurance fosters a sense of societal trust, motivates entrepreneurs, stimulates the economy, generates employment, and prevents high-risk ventures. The increasing income levels and awareness among consumers have led to a more favorable attitude towards insurance, expanding the market and increasing competition. However, factors that could negatively impact the demand for insurance need to be considered by businesses. One such significant factor identified in this study is religion. Despite some religious texts and teachings supporting collective mutual assistance, certain religious beliefs tend to have a negative view of insurance for various reasons. Hence, this study aims to investigate the impact of religious beliefs on insurance demand. To achieve this goal, data including per capita insurance expenditures, 66 market totals, and national insurance market shares were used. The dataset was obtained from OECD iLibrary and World Health Organization. The analysis considered the percentage of the total population covered by the health services provided by countries, as this coverage could negatively affect the rate of insurance policy acquisition. Statistical analyses were employed to measure the influence of religious beliefs on insurance purchasing behavior. The mitigating effect of the amount spent on insurance policies was based on the percentage of the population covered by health services and a comparative assessment. According to the research results, Jewish and Christian consumers exhibited a higher demand for insurance compared to others. Additionally, the study found that those who did not identify with any specific religious doctrine had the highest rate of insurance purchases. In conclusion, this study demonstrates a significant impact of religious beliefs on insurance policy purchasing behavior. The findings are important for expanding relevant literature and providing a contemporary perspective for future research in this field.

Keywords : Insurance demand, religious, insurance sector, consumer behavior.

TÜRKİYE’DE SENDİKALARIN ÇALIŞAN KADINLARA YÖNELİK FAALİYETLERİ

Doçent Dr. Mehtap DEMİR

**Kırklareli Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri,
mehtap.memis@klu.edu.tr , 0000-0002-7009-0385**

Zeynep GÜN DERİN

**Kırklareli Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri,
zeynepgunderin@gmail.com, 0009-0005-5919-3200**

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye’de işgücüne katılan kadınların emek piyasasında aktif yer almalarının sağlanmasına yönelik sendikalar tarafından yapılan faaliyetler incelenmiştir. İnceleme doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu çıkış noktasından hareketle kadınların sendikalaşma oranı ve bunun önündeki engellerin neler olduğu araştırılmıştır. Bununla beraber çalışan kadınlara yönelik faaliyetlerin arttırılmasına yönelik sendika ve konfederasyonların yönetim, disiplin ve denetim kurulları incelenmiş ve kadınların yönetimde rol alıp almadığı araştırılmıştır.

Kadınların sendikalarda aktif olarak yer alamamasında sendikacılığın erkek işi olarak görülmesi kanısı hakimdir. Bu düşünce ataerkil toplum yapısının sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Böylece kadının en önemli işinin annelik olduğu algısı genelleştirilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda kadınlar işgücünde örgütlenme ve sendikal faaliyetlerden uzak tutulmuşlardır. Ayrıca sendikalar ve konfederasyonların karar organlarının incelenmesi sonucu elde edilen bilgiler de bunu destekler niteliktedir.

Günümüzde teknolojinin ilerlemesi sonucu ortaya çıkan çalışma hayatına ilişkin yasal değişiklikler ve esnek çalışma gibi konular sendikaları meşgul etmektedir. Bu doğrultuda sendika ve konfederasyonların karar organları olan yönetim, disiplin ve denetim kurulları incelenmiştir. Türkiye’nin en büyük işçi konfederasyonu olan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu(Türk-İş)’na bakıldığında yönetim, denetim ve disiplin kurulunda hiçbir kadın yöneticinin yer almadığı görülmüştür. Türkiye’nin 2.büyük işçi konfederasyonu olan Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu(Hak-İş)’na bakıldığında yönetim kurulunda iki kadın ve denetleme kurulunda da bir kadın yönetici olduğu görülmüştür. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)’na bakıldığında ise kadınların genel başkan olarak yönetim kurulunda yer aldığını ancak denetim ve disiplin kurulunda kadın yöneticinin yer almadığı görülmüştür. Tüm bu sonuçlarda ise üye sayısının yüksek olduğu konfederasyonlarda kadınların güçlü temsil edilmedikleri görülmüştür. Bununla beraber üye sayısı fazla olan sendika ve konfederasyonların kadınlara yönetim organlarında daha fazla yer vermesi sonucu kadın

çalışanlarla ilgili konuların daha fazla gündeme getirileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Sendika, Konfederasyon

TÜRKİYE’DE SENDİKALARIN ENGELLİ ÇALIŞANLAR İÇİN FAALİYETLERİ

Aliberk Durmaz

Kırklareli Üniversitesi- aliberk99@hotmail.com - 0009-0007-5202-5305

Doç. Dr. Mehtap Demir

Kırklareli Üniversitesi- mehtap.memis@klu.edu.tr - 0000-0002-7009-0385

ÖZ

Engelli çalışanların gerek sosyal hayatında gerekse iş hayatında başarılı olabilmeleri toplumdaki diğer insanlara göre daha güçtür.

Türkiye’de 2021 TÜİK verilerine göre 3.337.992 kadın ve 2.503.258 erkek olmak üzere 5.841.180 engelli yaşamaktadır. Engelli sayısının TÜİK 2022 verilerine göre 65.662 memur, 140.632 işçi olmak üzere toplamda 206.294 kişidir. TÜİK Temmuz 2022 istatistiklerine göre ise engellilerin işe katılım oranı %22,1’dir (*Engelliler Konfederasyonu, 2022*). Türkiye’de engelli çalışanların sendikalaşma oranı, engelli olmayanlara göre oldukça düşüktür. Bu nedenle işyerinde maruz kaldıkları durumlar karşısında haklarını etkili bir şekilde dile getirmek konusunda da yeterince göründükleri düşünülmektedir.

Engellilerin gerekli nitelikleri taşımalarına rağmen emek piyasasında yeterince temsil gücüne sahip olmadıkları için işsizlik ve yoksulluk gibi sosyal sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Engelliler, engelliliğin yarattığı sorunların yanı sıra emek piyasasında karşılaştıkları bu durum nedeniyle de psikolojik ve sosyoekonomik olarak yıpranmaktadır.

Bu araştırmanın amacı Türkiye’deki sendikaların engelli çalışanlar için ne tür faaliyetlerde bulunduğunu tespit etmektir. Yapılan literatür taraması sonrasında, elde edilen bulgulara göre pek çok sendikaların engelli çalışanlar için faaliyetlerde bulunduğu gözlemlenmiştir ancak sendikalar tarafından yapılan bu faaliyetlerin istihdam edilen engelli oranına göre bu faaliyetlerden yararlanabilen engelli çalışan sayısı oldukça az olduğu tespit edilmiştir

Anahtar Kelimeler: Engelli, Sendika, Türkiye, Engelli İşçi

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF CREDIT CARD USAGE ON SPENDING TENDENCY

Dr. Neda ALIPOUR ¹, Prof. Dr. Erkan OKTAY ², Prof. Dr. Üstün ÖZEN ³,

Dr. Hadi POURMOUSA ⁴, Betül ALĞAN UZUNOĞLU ⁵

¹ Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0003-3038-9398

² Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0002-1739-3184

³ Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0002-7595-4306

⁴ Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0001-6713-5872

⁵ Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0002-2902-0801

ABSTRACT

Today, credit cards are increasingly used both as a means of payment and as a short-term financing tool. Over the last three decades, credit cards have become more visible than cash transactions in many Western countries and some select countries in the Asia-Pacific region. Therefore, it is very important to investigate the impact of credit card usage on shopping behavior and, more specifically, on the tendency to spend.

The purpose of this study is measuring the effect of credit card usage on spending tendency and identify variables that may have an impact on spending tendency. For this reason, a survey consisting of 66 questions was prepared, including variables that may have an impact on spending tendency and the spending tendency variable, which is the dependent variable of the study. In addition to various demographic and economic as independent variables, the survey included reasons for using or not using credit cards, trust in credit cards, frequency of credit card usage in various sectors, frequency of spending before credit cards in various sectors and frequency of credit card usage according to various sectors. The survey asked about the effect of credit card usage on spending tendency as a dependent variable.

The prepared survey was applied to 350 adult individuals from Erzurum who were determined by convenience sampling method. As a result of the reliability analysis, the Cronbach α coefficient was found to be 0.865. According to the Ordered Logistic Regression model established with the independent variables found to be related to the spending tendency as a result of the chi-square independence tests, it was determined that the number of credit cards in the family was effective on the spending tendency. In addition, "credit card usage does not cause irregularities", "it provides ease of shopping in the virtual environment", "frequency of credit card usage in the food and clothing sector", "frequency of spending in the health sector before credit cards" and "paying bills by credit card without visiting institutions" factors are effective on the spending tendency.

Keywords: Credit Card Usage, Shopping Behavior, Spending Tendency, Ordered Logistics Model.

DETERMINANTS OF SATISFACTION WITH E-GOVERNMENT APPLICATIONS

Dr. Hadi POURMOUSA ¹, Prof. Dr. Erkan OKTAY ², Prof. Dr. Üstün ÖZEN ³,

Dr. Neda ALIPOUR ⁴, Güngör AZAP ⁵

¹ Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0001-6713-5872

² Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0002-1739-3184

³ Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0002-7595-4306

⁴ Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0003-3038-9398

⁵ Atatürk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID: 0000-0001-7926-9472

ABSTRACT

In parallel with the development of computer technologies, government rulers; They transformed administrative systems into computer-based systems in order to carry out government work more quickly and efficiently. The main purpose of e-government applications is to provide better and faster service by applying information technologies to government services and to create a more efficient relationship between citizens and the government. Also, user satisfaction must be at a high level for e-government applications to be successful and sustainable.

The purpose of this study is measuring satisfaction with e-government applications in Turkey and identify factors that may have an impact on satisfaction with e-government applications. In this context, in addition to various demographic and economic variables, the effect of variables like the frequency of use of technological devices, the frequency of use of social media platforms, the purpose of use of information technologies, the reasons for the use of e-government applications, the factors affecting the development of e-government applications, the frequency of use of various e-government services and the satisfaction with the effectiveness of the e-government pages on satisfaction with e-government applications was measured.

For this purpose, a survey consisting of 62 questions was prepared. The prepared survey was applied to 544 individuals from Erzurum who were determined by convenience sampling method. As a result of the reliability analysis, the Cronbach α coefficient was found to be 0.925. According to the chi-square tests and the Ordered Logistic Regression model, it was determined that marital status, education level and income level of the family were effective on satisfaction with e-government services.

According to the ordered logit model, it was determined that the factors like "frequency of using the Snapchat platform on social media", "frequency of making friends on the Internet" and "frequency of using e-government services from the General Directorate of Security services" were also effective on satisfaction with e-government applications. In addition to these, other factors affecting satisfaction with e-government applications can be listed like "satisfaction with finding everything needed on the e-government page", "satisfaction with the fact that everything is very complicated on the e-government page", "satisfaction with the fact that the e-government page makes the work of government departments easier" and "satisfaction with the fact that the e-government page prevents queues in government offices".

Keywords : E-government, Satisfaction, Ordered logistics Model, Determinants.

REKLAMLARDA TOPLUMSAL SINIF VE TÜKETİM KÜLTÜRÜ: EŞİTSİZLİKLERİ YENİDEN ÜRETEN BİR ARAÇ

Yüksek lisans Öğrencisi, Umut GÜMÜŞSOY¹

¹Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
umut.gumussoy@ogr.sakarya.edu.tr, Orcid Id: 0000-0002-7916-2840

ÖZET

Bu bildiri, reklamların toplumsal sınıf üzerindeki etkilerini ve tüketim kültürünü nasıl şekillendirebileceği üzerinde tartışmakta ve dikkatli bir şekilde incelemektedir. Reklamların toplumsal sınıf farklılıklarını vurgulama, tüketim alışkanlıklarını şekillendirme ve toplumsal sınıf kimliğini oluşturma gibi önemli bir rolü olduğu kabul edilebilir. Aynı zamanda, reklamların toplumsal eşitsizlikleri yeniden ürettiği ve toplumsal sınıflar arasındaki uçurumu derinleştirip derinleştirmediği konusu ele alınıp tartışılmaktadır. bildiri, teorik bir çerçeve içerisinde, reklamların toplumsal sınıf üzerindeki etkilerini literatür çalışması ile destekleyerek, ayrıntılı bir şekilde analiz yapılması için fırsat verecek ve toplumsal sınıf eşitsizliklerini nasıl yeniden üretebildiklerinin incelenmesinde önemli bir rol oynayabilir.

Bu çalışmada incelenen örnekler ve literatür ile reklam, satış ortamlarının yaratılması ve hedef kitlelere yönelik gerçekleştirdikleri çalışmaların toplumdaki farklılaşma ve ayrışma süreçlerine etkisi tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Reklamlarda Toplumsal Sınıf, Tüketim Kültürü, Reklamın Etkileri

ADVERTISEMENTS AND THE CULTURE OF CONSUMPTION: A TOOL REPRODUCING SOCIAL CLASS INEQUALITIES

ABSTRACT

This paper discusses and meticulously examines the effects of advertisements on social class and how they can shape the culture of consumption. It can be acknowledged that advertisements play a significant role in highlighting social class differences, shaping consumption habits, and forming social class identities. Simultaneously, the paper delves into the debate regarding whether advertisements reproduce social inequalities and deepen the gap between social classes. Within a theoretical framework, the article provides an opportunity for a detailed analysis, supported by a literature review, of the effects of advertisements on

social class, which could play a pivotal role in examining how they reproduce social class inequalities.

The paper discusses the impact of advertisements and the efforts made in creating sales environments and targeting specific audiences on the processes of differentiation and segregation within society, supported by the examples and literature examined in this study.

Keywords: Social Class in Advertisements, Culture of Consumption, Effects of Advertising

GÖÇMEN İŞÇİLERİN ÇALIŞMA HAYATINI DÜZENLEMEDE SENDİKALARIN ROLÜ

RABİA ŞEYDA ÇAKMAKÇI¹, Doç. Dr. MEHTAP DEMİR²

¹ Kırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1238107006@ogrenci.kirklareli.edu.tr - 0009-0008-8372-5862

² Kırklareli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, mehtap.memis@klu.edu.tr - 0000-0002-7009-0385

ÖZET

Göçmen işçiler işçi sınıfının ayrılmaz bir unsurudur ve özellikle işçi hareketlerinin oluşumunda önemli bir rol oynamıştır. Son yıllarda özellikle düzensiz yapıda olan emek göçü akınlarının yoğunlaşması ile türlü entegrasyon sorunlarıyla karşı karşıya kalınmış ve sendikaların göçmen işçilere yönelik faaliyetleri, göçmen işçilerin sendikalaşması gibi konular gündeme gelmiştir. Nitekim yapılan literatür taraması sonrasında göçmen işçilere ve onların sendikal haklarına yönelik çalışmaların ağırlık kazandığı da görülmektedir.

Çalışmada, öncelikle göçmen işçi kavramı incelenmiş, ardından sendikaların göçmen işçilere yaklaşımı, göçmenlerin sendikal hakları, ulusal düzeydeki sendikaların göçmen işçilere yönelik politika ve eylemleri hakkında bilgi verilmiştir. Göçmen işçi sorunu küresel bir konudur. Ancak her ülkenin dinamikleri birbirinden bağımsız ve değişken olduğundan bu çalışma sadece Türkiye özelinde incelenmektedir. Bu bağlamda, mevcut literatür taranarak, Türkiye’de sendikaların, göçmen işçilere yönelik tutum ve faaliyetleri ile göçmen işçilerin çalışma hayatını düzenlemedeki etkinlikleri irdelenmiş, söz konusu gruba yönelik faaliyetlerde aktif bir rol üstleniyor mu gibi sorulara cevap aranmıştır. Böylelikle literatürde konu hakkında bir boşluk olup olmadığı öncelikli olarak araştırılmıştır. Ayrıca işçi sendikalarının dokümanlarından yola çıkılarak göçmen işçiler konusunda hangi tür faaliyetlerde buldukları incelenmiştir. Çalışmada, sendikaların göçmen işçilerin korunması, bilgilendirilmesi, örgütlenmesi gibi konularda sınırlı da olsa bazı faaliyetlerde bulunduğu ancak etkin bir role sahip olmadığı, göçmen işçilere yönelik politika üretmede yetersiz kaldıkları saptanmıştır. Emek piyasalarını bozan bir unsur olarak görülen göçmen işçilere yönelik politikaların oluşturulması hususunda, endüstri ilişkilerinin tarafları arasında sosyal diyalog mekanizmasının kurulmasının kaçınılmaz hale geldiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göçmen işçi, düzensiz göçmen işçi, göçmen sendikası

THE ROLE OF TRADE UNIONS IN REGULATING THE WORKING LIFE OF MIGRANT WORKERS

ABSTRACT

Migrant workers are an inseparable factor of the working class and have played an important role especially in the formation of labor movements. In recent years, various integration problems have been faced with the intensification of labor migration surges, especially those of an irregular nature, and issues such as the activities of unions towards migrant workers and the unionization of migrant workers have come to the fore. Thus, after the literature review, it is seen that studies on migrant workers and their union rights have gained importance.

In the study, firstly, the concept of migrant workers was examined, and then information was given about the trade unions' approach to migrant workers, the union rights of immigrants, and the policies and actions of national trade unions towards migrant workers. The migrant worker problem is a global issue. However, since the dynamics of each country are independent and variable, this study is examined specific of Turkey. In this context, by reviewing the existing literature, the attitudes and activities of unions in Turkey towards migrant workers and their effectiveness in regulating the working life of migrant workers were examined, and answers were sought to questions such as whether they take an active role in the activities for the group. So, it was primarily investigated whether there was a gap in the literature on the subject. In addition, based on the documents of labor unions, what kind of activities they carried out regarding migrant workers were examined. In the study, it was determined that unions carried out some activities, albeit limited, on issues such as protecting, informing, and organizing the migrant workers, but they do not have an active role and were insufficient in developing policies for migrant workers. It has been concluded that the establishment of a social dialogue mechanism between the parties of industrial relations has become inevitable in policies for migrant workers, who are seen as a factor that distorting effect on the labor markets.

Keywords: Migrant workers, irregular migrant workers, migrant workers trade unions

JOB INSECURITY IN HOSPITALITY SECTOR: A FOCUSED REVIEW OF THE RESEARCH LITERATURE

KONAKLAMA SEKTÖRÜNDE İŞ GÜVENCESİZLİĞİ: ARAŞTIRMA LİTERATÜRÜ ODAKLI BİR İNCELEME

Asst.Prof.Dr., İbrahim YIKILMAZ ¹, Asst.Prof.Dr., Nida PALABIYIK ²

¹ Kocaeli University, Business Management Department,
ibrahimyklmz@gmail.com - 0000-0002-1051-0886

² Yozgat Bozok University, Vocational School of Health Services,
nida.palabiyik@bozok.edu.tr - 0000-0001-8567-3711

ABSTRACT

The hospitality sector is an important area that attracts the attention of researchers, both in terms of its position within the country's economy and its place in the global economy. The competitive nature of the hospitality industry focuses attention on human resources, which have a direct impact on performance outcomes. The experiences of hospitality sector employees in the work environment and the reflection of these experiences on performance affect the corporate image of the institution and the country. Especially negative workplace experiences leave hospitality businesses far behind in the competitive process. Despite the high job demands in the hospitality sector, the perception of job insecurity in the labor market is a critical issue affecting hospitality sector employees and businesses' performance. So much so that employees' experience of job insecurity causes low organizational commitment, job satisfaction, and organizational citizenship behavior. Job insecurity also triggers a high rate of intention to quit. This negative workplace experience threatens sustainable competitive advantage and performance and negatively affects employees' physical and mental health. In all these respects, the issue of job insecurity within the hospitality industry is an issue that needs to be emphasized. In this context, the issue of job insecurity specifically in the hospitality sector is discussed in the study. The main purpose of the study is to examine in detail the job insecurity experiences of hospitality sector employees. In accordance with this purpose, the results of empirical studies addressing job insecurity in the hospitality sector and indexed in the Web of Science (Webos) database were determined. Criteria for inclusion in the analysis were determined to include the keywords "job insecurity", "hospitality sector", "tourism" and "hotel". Significant results regarding the determined studies were shared. It is evaluated that the study's results will contribute significantly to the emphasis on awareness of employees' job insecurity experiences and their devastating consequences to increase the effectiveness and efficiency of the hospitality sector, which is one of the leading sectors of the economy. In addition, it is considered that it will guide researchers who want to examine the current situation regarding job insecurity experienced by employees in the hospitality sector by presenting the empirical results collectively.

Keywords: Job insecurity, hospitality sector, hotel, tourism

ÖZET

Konaklama sektörü gerek ülke ekonomisi içerisindeki konumu gerekse küresel ekonomideki yeri açısından araştırmacıların ilgisini çeken önemli bir alandır. Konaklama sektörünün rekabetçi doğası performans çıktısı üzerinde doğrudan etkisi olan insan kaynakları üzerinde ilgiyi toplamaktadır. Konaklama sektörü çalışanların iş ortamındaki deneyimleri ve bu deneyimlerinin performansa yansımaları ise kurum ve ülke imajını etkilemektedir. Özellikle olumsuz işyeri deneyimleri konaklama işletmelerini rekabet sürecinde oldukça geri bırakmaktadır. Konaklama sektörünün yüksek iş taleplerine karşın işgücü piyasasındaki güvensizlik algısı ise konaklama sektörü çalışanlarını ve işletmelerin performanslarını etkileyen oldukça kritik bir konudur. Öyle ki çalışanların iş güvencesizliği deneyimlemeleri düşük örgütsel bağlılık, iş tatmini ve örgütsel vatandaşlık davranışına sebebiyet vermektedir. Ayrıca yüksek oranda işten ayrılma niyetini tetiklemektedir. Bu olumsuz işyeri deneyimi sürdürülebilir rekabet avantajını ve performansı tehdit ederken, çalışanların fiziksel ve mental sağlığını olumsuz etkilemektedir. Tüm bu açılardan konaklama sektörü içerisinde iş güvencesizliği konusu üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Bu kapsamda çalışmada konaklama sektörü özelinde iş güvencesizliği konusu ele alınmıştır. Çalışmanın ana amacı konaklama sektörü çalışanlarının iş güvencesizliği deneyimlerinin detaylı bir şekilde ele alınmasıdır. Bu amaca uygun olarak çalışmada konaklama sektöründe iş güvencesizliğini ele alan ve Web of Science (Webos) veri tabanında taranan ampirik çalışmaların sonuçları tespit edilmiştir. Analize dahil olma kriterleri “iş güvencesizliği”, “konaklama sektörü”, “turizm” ve “hotel” anahtar kelimelerini içerecek şekilde belirlenmiştir. Elde edilen ampirik çalışmalar “yazar, yayın yılı, örneklem ve değişkenler” başlıkları altında sınıflandırılmıştır. Belirlenen çalışmalara ilişkin önemli sonuçlar paylaşılmıştır. Çalışmanın sonuçlarının öncelikle ekonominin önde gelen sektörlerinden birisi olan konaklama sektörünün etkinlik ve verimliliğinin artırılması adına çalışanların iş güvencesizliği deneyimleri ve bunların yıkıcı sonuçlarına ilişkin farkındalığa olan vurgusunun önemli katkılarının olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca konaklama sektörü özelinde çalışanların deneyimlediği iş güvencesizliğine ilişkin mevcut durumu incelemek isteyen araştırmacılara ampirik sonuçları toplu bir şekilde sunması yönü ile rehberlik edeceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş güvencesizliği, konaklama sektörü, hotel, turizm

BURNOUT IN HOSPITALITY SECTOR: A FOCUSED REVIEW OF THE RESEARCH LITERATURE

KONAKLAMA SEKTÖRÜNDE TÜKENMİŞLİK: ARAŞTIRMA LİTERATÜRÜ ODAKLI BİR İNCELEME

Asst.Prof.Dr., İbrahim YIKILMAZ ¹, Asst.Prof.Dr., Nida PALABIYIK ²

¹ Kocaeli University, Business Management,

ibrahimyklmz@gmail.com - 0000-0002-1051-0886

² Yozgat Bozok University, Vocational School of Health Services,

nida.palabiyik@bozok.edu.tr - 0000-0001-8567-3711

ABSTRACT

The hospitality sector is among the leading sectors of many countries' economies. It also affects social welfare in terms of both employment and foreign exchange. The hospitality sector, with its dynamic atmosphere and highly competitive environment, has a more turbulent and uncertain identity than other sectors. Sustainable competitive advantage depends directly on customer satisfaction, and customer satisfaction depends on high employee performance. However, the intense work tempo of the sector and the expectation of high service quality raise an important issue that causes the performance of employees to decrease. Current job expectations lead employees to experience burnout. Employees experiencing burnout trigger many negative workplace experiences, such as a decrease in the financial and total performance of the organization and a deterioration in employees' psychological and physiological health. It is a critical issue that eventually leads to employees leaving their jobs and subsequently triggers socioeconomic problems. At this point, the issue of burnout, which threatens the effectiveness and performance of hospitality establishments, is discussed within the scope of the study. The main purpose of the study is to examine in detail the burnout experiences of hospitality industry employees. In accordance with this purpose, the results of empirical studies addressing burnout in the hospitality industry and indexed in the Web of Science (Webos) database were determined. Criteria for inclusion in the analysis were determined to include the keywords "burnout", "hospitality sector", "tourism" and "hotel". The empirical studies obtained were classified under the headings of "author, publication year, sample, and variables". Important results regarding the determined studies were shared. It is evaluated that the study's results will contribute significantly to the emphasis on awareness of employees' burnout experiences to increase the effectiveness and efficiency of the hospitality sector, which is one of the leading sectors of the economy. In addition, it is considered that the study will guide researchers who want to examine the current situation regarding the burnout syndrome experienced by employees in the hospitality sector by presenting the empirical results collectively.

Keywords: burnout, hospitality sector, hotel, tourism

EBEVEYNLERİN KARIYER KARARLARINA KATILIMININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İŞ ARAMA SÜRECİNE ETKİSİ¹

Öğrenci, Serdar ÇALIŞIR¹, Öğr. Gör. Dr. İbrahim TÜRKMEN²

¹Uşak Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, serdarcalisir4@gmail.com -
ORCID: 0009-0000-8030-7835

²Uşak Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, ibrahim.turkmen@usak.edu.tr -
ORCID: 0000-0002-1558-0736

ÖZET

Öğrencilerin kariyer yolculuğunda kişisel olarak çaba ve sorumlulukları önemli olmakla birlikte ebeveynlerin katkısı da değerlidir. Bu çalışmada ebeveynlerin kariyer kararlarına katılımının üniversite öğrencilerinin iş arama sürecine etkisini tespit etmek amaçlanmaktadır. Üniversitedeki son yıl, öğrencilerin iş hayatına atılmadan önceki kariyer kararlarını verirken çok önemli bir dönemdir. Bu nedenle araştırmanın evreni, Uşak Üniversitesi’nde öğrenim gören son sınıf öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma nicel araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak gönüllü 702 katılımcıya ulaşılmıştır. Araştırma verilerini toplamak için ebeveynlerin kariyer kararlarına katılımı ve iş arama kalitesi ölçekleri kullanılmıştır. Her iki ölçekte araştırmacılar tarafından Türkçe’ye uyarlanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS ve AMOS programları kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin kariyer kararlarına ebeveynlerin destek olması iş arama sürecinin “hedef belirleme ve planlama yapma”, “hazırlık ve işbirliği yapma”, “duygularını yönetme ve kararlılık” ile “öğrenme ve kendini geliştirme” boyutlarında pozitif yönde etkisi bulunmaktadır. Ebeveynlerin kariyer kararlarında müdahaleci tavırları sadece “hazırlık ve işbirliği yapma”, ilgisiz tavırları ise “öğrenme ve kendini geliştirme” boyutlarını pozitif olarak etki etmektedir. Araştırmada üniversite öğrencilerinin kariyer kararlarında ebeveynleri tarafından desteklenmesi iş arama sürecinin kalitesini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca iş arama sürecinde “hazırlık ve işbirliği yapma” boyutunda ebeveynlerin müdahaleci tavrı etkili olmaktadır. İlgisiz ebeveyn tavırları öğrencilerin “öğrenme ve kendini geliştirme” açısından daha fazla kişisel sorumluluk üstlenmesine neden olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn Katılımı, İş Arama Süreci, Kariyer, Kariyer Yönetimi, Ölçek Uyarlama.

¹ Bu araştırma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir.

THE EFFECT OF PARENTS' INVOLVEMENT IN CAREER DECISIONS ON THE JOB SEARCH PROCESS OF UNIVERSITY STUDENTS

ABSTRACT

While students' personal efforts and responsibilities are important in their career path, parents' contribution is also valuable. This research aims to determine the effect of parents' participation in career decisions on the job search process of university students. The final year at university is a very important period when students are making career decisions before entering the workforce. For this reason, the population of the research consists of senior students studying at Uşak University. The research was designed as quantitative research. In the research, 702 volunteer participants were reached by using the convenience sampling method. Career-related parental involvement and job search quality scales were used to collect research data. Both scales were adapted into Turkish by the researchers. SPSS and AMOS programs were used to analyze the research data. In the research, parents' support for students' career decisions has a positive effect on the job search process in the dimensions of “goal establishment and planning”, “preparation and alignment”, “emotion regulation and persistence”, and “learning and improvement”. Parents' interventionist attitudes in career decisions only positively affect the “preparation and alignment” dimensions, while their disengagement attitudes positively affect the “learning and improvement” dimensions. The study concluded that supporting university students in their career decisions by their parents increases the quality of the job search process. In addition, parents' interventionist attitude is effective in the “preparation and alignment” dimension in the job search process. Disengagement parental attitudes cause students to take on more personal responsibility in terms of “learning and improvement”.

Keywords: Parental Involvement, Job Search Process, Career, Career Management, Scale Adaptation.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ÖNLENMESİNE YÖNELİK UMUT, ENDİŞE VE UMUTSUZLUĞUN SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞLARI ÜZERİNE ETKİSİ¹

¹ Bu araştırma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir.

Öğrenci, Merve ASLI¹, Öğr. Gör. Dr. İbrahim TÜRKMEN²

¹Uşak Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, merveasli899@gmail.com -

ORCID: 0009-0001-9082-7129

²Uşak Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, ibrahim.turkmen@usak.edu.tr -

ORCID: 0000-0002-1558-0736

ÖZET

Bu araştırmada, iklim değişikliğinin önlenmesine yönelik bireysel umut, toplumsal umut, endişe ve umutsuzluğun sürdürülebilir tüketim davranışları üzerine etkisinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, nicel araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evreni, Uşak il merkezinde yaşayan 18 yaş ve üzerindeki bireylerden oluşmaktadır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak 699 katılımcıya ulaşılmıştır. Araştırma verileri, iklim değişikliğinin önlenmesine yönelik umut, iklim değişikliği endişesi ve sürdürülebilir tüketim ölçeklerinden oluşan anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS ve AMOS programları kullanılmıştır. Araştırmada Quoquab ve Mohammad (2020) tarafından geliştirilen sürdürülebilir tüketim ölçeğinin Türk kültüründe de geçerli ve güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada bireylerin iklim değişikliğine yönelik endişeleri, bireysel ve toplumsal umutları sürdürülebilir tüketimin bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutlarını olumlu olarak etkilemektedir. Bireylerin iklim değişikliğine yönelik umutsuzlukları ise sürdürülebilir tüketimin bilişsel boyutunu olumsuz olarak etkilerken duygusal boyutunu olumlu etkilemekte ve davranışsal boyutunu ise etkilememektedir. Araştırmada bireylerin iklim değişikliğine yönelik endişelerinin artması ve iklim sorunlarının bireysel ve toplumsal önlemlerle düzeleceğine yönelik umutlarını korumaları, sürdürülebilir tüketim davranışı sergilemelerini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bireylerin iklim değişikliği ile mücadelede umutlarını kaybetmeleri sürdürülebilir tüketim davranışını benimsemelerine engel olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Umut, Endişe, Umutsuzluk, Sürdürülebilir Tüketim, Ölçek Uyarlama.

THE EFFECT OF HOPE, WORRY, AND HOPELESSNESS TOWARD PREVENTING CLIMATE CHANGE ON SUSTAINABLE CONSUMPTION BEHAVIOURS

ABSTRACT

This research aims to determine the effects of individual hope, social hope, worry, and hopelessness regarding climate change prevention on sustainable consumption behaviors. The research was designed as quantitative research. The population of the research consists of individuals aged 18 and over living in the city center of Uşak. In the research, 699 participants were reached by using the convenience sampling method. Research data was collected through a survey form consisting of climate change hope, climate change worry, and sustainable consumption scales. SPSS and AMOS programs were used to analyze the research data. In the research, it was determined that the sustainable consumption scale developed by Quoquab and Mohammad (2020) is also valid and reliable in Turkish culture. In the research, individuals' worries about climate change and their individual and social hopes positively affect the cognitive, emotional, and behavioral dimensions of sustainable consumption. While individuals' hopelessness about climate change negatively affects the cognitive dimension of sustainable consumption, it positively affects the emotional dimension and does not affect the behavioral dimension. The research concluded that individuals' increasing worry about climate change and maintaining their hope that climate problems will be resolved through individual and social measures support them in exhibiting sustainable consumption behavior. However, individuals losing hope in the struggle against climate change prevents them from adopting sustainable consumption behavior.

Keywords: Climate Change, Hope, Worry, Hopelessness, Sustainable Consumption, Scale Adaptation.

DAYTON ANLAŞMASI'NA TÜRK BASININ BAKIŞI: HÜRRİYET VE SABAH ÖRNEĞİ (1995)*

Prof. Dr. Nurettin Güz,¹ Aida Çarovac Özbay²

¹ Prof. Dr. İstanbul Ticaret Üniversitesi İletişim Fakültesi, nguz@ticaret.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2038-5652

² Doktora Öğrencisi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
aidacaracozbay@gmail.com, ORCID: 0009-0003-4559-0112

ÖZET

Basın organlarının içeriğini oluşturan konulara bakışı, yayınlanacak olan konunun ulusal veya uluslararası olmasına göre farklılık gösterebilmektedir. Yayınlanacak olan bir haber ise, konunun ulusal veya uluslararası olması önemli olmamaktadır. Haberle ilgili basın etik ilkeleri çerçevesinde yayın yapılmaktadır. Yorum ve eleştiriler ise daha farklı olabilmektedir. Ulusal veya uluslararası olayların basının gündemine girebilmesinde ise, hedef kitlenin konuya ilgisi, yakınlık gibi faktörler rol oynamaktadır. Uluslararası olayların basın haberlerinde objektif/nesnel biçimde yer alması gerekirken kimi basın organları farklı davranabilmektedir. Bosna-Hersek'te üç buçuk yıl süren savaş, Aralık 1995'te Dayton Anlaşmasının imzalanmasıyla sona erdi. 1 Kasım'da başlayan müzakerelerde uzlaşılan maddeler 21 Kasım'da Ohio-Dayton'da paraflandı. 14 Aralık'ta, Paris'te anlaşma metni imzalandı. Anlaşmanın dünya basınında ele alınış biçimi farklı olmuştur. Anlaşmaya taraf olan ülkelerden Bosna Hersek'in Osmanlı coğrafyasında yer alması ve sonraki tarihlerde Türkiye ile yakın ilişkileri sebebiyle Türk basının bakış açısının nasıl olduğu merak konusudur.

Bu çalışmanın konusunu Aralık 1995'te imzalanan Dayton Anlaşmasının Türk yazılı basınında nasıl ele alındığı oluşturmaktadır. Çalışma ile, Türk yazılı basınından seçilen iki gazete *Hürriyet* ve *Sabah* örneklemleri üzerinden basının anlaşmaya nasıl baktığı ortaya konmaya çalışılacaktır. Dayton Anlaşması ile ilgili iki gazetede yer alan içeriklere yönelik bir içerik analizi yapılacak ve elde edilen bulgularda her iki gazetenin ve dolayısıyla basının anlaşmaya bakış açısı ile ilgili bir sonuca ulaşılabilecektir.

Anahtar kelimeler: Dayton Antlaşması, Türk Basını, Bosna-Hersek, Sabah, Hürriyet.

TURKISH MEDIA'S APPROACH OF THE DAYTON AGREEMENT: HÜRRİYET AND SABAH SAMPLE (1995)

The perspective of media organs on the issues that constitute their content may differ depending on whether the issue to be published is national or international. If it is a news to be published, it does not matter whether the subject is national or international. The news is published within the framework of press ethical principles. Comments and criticisms may differ. Factors such as the interest of the target audience and proximity to the subject play a role in national or international events being included in the agenda of the press. While international events should be covered objectively in press news, some media organs may act differently.

The three-and-a-half-year war in Bosnia-Herzegovina ended with the signing of the Dayton Agreement in December 1995. The articles agreed upon in the negotiations that started on November 1 were initialed in Dayton, Ohio, on November 21. On December 14, the agreement

* Bu çalışmadaki alan araştırması verilerine, hazırlanmakta olan bir doktora tezinde yer verilmektedir.

text was signed in Paris. The way the agreement was handled in the world press was different. It is a matter of curiosity what the perspective of the Turkish press was like because Bosnia and Herzegovina, one of the parties to the agreement, was located in the Ottoman geography and had close relations with Turkey in later periods.

The subject of this study is how the Dayton Agreement signed in December 1995 was discussed in the Turkish print media. The study will try to reveal how the press views the agreement through the sample of two newspapers, Hürriyet and Sabah, selected from the Turkish print media.

A content analysis will be conducted on the contents of the two newspapers regarding the Dayton Agreement, and a conclusion will be reached regarding the perspective of both newspapers and therefore the press on the agreement.

Keywords: Dayton Agreement, Turkish Press, Bosnia and Herzegovina, Sabah, Hürriyet.

HABERLERDE VERİ DEZENFORMASYONUNA KARŞI ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR: “WWW.TEYİT.ORG” SİTESİ

Prof. Dr. Mehmet Gökhan GENEL

Yalova Üniversitesi, gokhan.genel @gmail.com, Orcid ID: 0000-0002 7681-1737

ÖZET

Medyanın öncelikli görevlerinden en önemlisi kamuoyuna doğru, tarafsız ve dengeli haber vermesidir. Bu nokta tüm dünyada haberciliğin etik kuralları arasında yer alan ve üzerinde uzlaşa sağlanan vazgeçilmez bir habercilik pratiğidir. Bu kuralı ihlal eden herhangi bir gazeteci veya medya organizasyonu hem kendi mesleki etik kurallarını çiğnemiş sayılırken hem de varlık sebebi olan kamuoyunun doğru ve güvenilir haber alma özgürlüğünü engellemiş olur. Bu husus konvansiyonel medyada zaman zaman karşılaşılan bir durum olsa da dijital medyanın devreye girmesi ile daha çok görünür olmaya başlanmıştır. Özellikle sosyal ağlardaki kontrolsüz ve disipline edilmemiş haber içerikleri, bir yandan yalan haber ekseninde toplumsal kaos oluşturması bakımından sosyal çatışmalara zemin hazırlarken diğer yandan ise bu olumsuz tavırlardan dolayı medyaya güven oranını azaltmaktadır. Bu çalışmada medya dezenformasyonuna karşı internet tabanlı yayın yapan ve bu tür çarpıtılmış haberleri deşifre ederek kamuoyuna ve bireylere medya okuryazarlığı kapsamında bir farkındalık oluşturmayı amaç edinmiş olan www.teyit.org sitesi incelenerek bu tür haberlerin izi sürülmüştür. Metodolojik açıdan çalışma, nitel araştırmaya yöntemi ekseninde içerik analizi ve göstergebilimin verileri üzerinden şekillendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Haber, Haberde Dezenformasyon, Medya Okuryazarlığı, Yalan

Haber, Medyaya Güven, Haber Doğrulama Siteleri, Teyit.org

ALTERNATIVE APPROACHES AGAINST DATA DISINFORMATION IN THE NEWS: “WWW.TEYİT.ORG” SITE

SUMMARY

The most important of the media's primary duties is to provide accurate, impartial and balanced news to the public. This point is an indispensable journalism practice that is included among the ethical rules of journalism all over the world and is agreed upon. Any journalist or media organization that violates this rule is deemed to have violated its own professional ethical rules and also hinders the public's freedom to receive accurate and reliable news, which is the reason for its existence. Although this issue is a situation encountered from time to time in conventional media, it has become more visible with the introduction of digital media. Uncontrolled and undisciplined news content, especially on social networks, on the one hand, paves the way for

social conflicts in terms of creating social chaos on the axis of fake news, and on the other hand, reduces the rate of trust in the media due to these negative attitudes. In this study, the website www.teyit.org, which broadcasts online against media disinformation and aims to raise awareness among the public and individuals within the scope of media literacy by deciphering such distorted news, was examined and the traces of such news were traced. Methodologically, the study was shaped on the basis of content analysis and semiotics data on the axis of the qualitative research method.

Key Words: News, Disinformation in News, Media Literacy, Lie News, Trust in Media, News Verification Sites, Teyit.org

SİYASA İLETİŞİM PRATİKLERİNDEN BİRİ OLAN SEÇİM ŞARKILARININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN OY VERME ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Prof. Dr. Mehmet Gökhan

GENEL

Yalova Üniversitesi, gokhan.genel @gmail.com, Orcid ID: 0000-0002-7681-1737

ÖZET

Siyasal iletişim, seçim öncesi ve seçim zamanlarında siyasal parti ve siyasal adayların seçim odaklı olarak seçmenlerle kurmuş oldukları bir dizi iletişim pratiğidir. Siyasal iletişimde temel motivasyon seçmenin teveccühünü kazanabilmektir. Siyasal iletişimin iki önemli aktörü konumunda olan siyaset erbabı ile seçmen arasında iletişim farklı mecralarda kendini gösterebilmektedir. Bu mecralardan veya usüllerden biri de seçim şarkılarıdır. Özellikle seçim dönemlerinin vazgeçilmezleri arasında yer alan seçim şarkıları bir yandan seçim kampanyalarına renk katmayı amaçlarken diğer yandan da özellikle genç seçmenleri etkilemek adına önemli bir siyasal enstrüman olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada amaç üniversite çağındaki öğrencilerin bahsi geçen seçim şarkıları dolayımında siyasal tercihlerinin etkilenip etkilenmediklerini araştırmaktır. Çalışmada, Yalova Üniversitesi'nde yaklaşık 200 kişiden oluşan doktora, yüksek lisans, lisans ve ön lisans öğrencileri ile yapılan anket (randum örneklem baz alınmıştır) yöntemi çerçevesinde seçim kampanyaları döneminde seçim şarkılarının öğrencilerin üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışmanın neticesinde önemli sonuçlardan biri olarak öğrencilerin büyük oranda seçim şarkılarının kendi siyasal tercihlerini etkilemediklerini ifade etmişlerdir. Diğer önemli bir sonuç ise öğrencilerin kendi siyasal tercihlerini etkilememiş olsa da herhangi bir siyasi partinin seçim şarkılarını hatırladıklarıdır.

Anahtar Kelimeler: Siyasal İletişim, Seçim Şarkıları, Seçim Tercihleri, Siyasal Kampanya

THE EFFECT OF ELECTION SONGS, ONE OF THE POLITICAL COMMUNICATION PRACTICES, ON VOTING OF UNIVERSITY STUDENTS

SUMMARY

Political communication is a series of communication practices that political parties and political candidates establish with voters, with an election focus, before and during elections. The main motivation in political communication is to gain the favor of the voters. Communication between politicians and voters, who are two important actors of political communication, can manifest itself in different channels. One of these channels or methods is election songs. Election songs, which are among the indispensable parts of election periods, aim to add color to election campaigns and are also used as an important political instrument to influence young voters. The aim of this study is to investigate whether the political preferences of university-age students are affected by the mentioned election songs. In the study, the effect of election songs on students during the election campaigns was examined within the

framework of the survey method (based on random sampling) conducted with approximately 200 doctoral, master's, undergraduate and associate degree students at Yalova University. As one of the important results of the study, the students largely stated that the election songs did not affect their political preferences. Another important result is that students remember the election songs of any political party, even if they did not affect their own political preferences.

Key Words: Political Communication, Election Songs, Election Preferences, Political Campaign

DUYGUDAN EYLEME, NEFRETEN BOYKOTA: MARKA NEFRETİNİN BİR SONUCU OLARAK MARKA BOYKOTU ÜZERİNE NİTEL ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi, FİKRİYE ÇELİK, Doç. Dr., ÖMER AYDINLIOĞLU

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İletişim Fakültesi, fcelik@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0003-1633-0357

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İletişim Fakültesi, oyaydinlioglu@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0001-6718-4850

Özet

Marka boykotu, tüketicinin herhangi bir markaya yönelik sorun olarak gördüğü bir durum karşısında ortaya koyduğu tepkisel eylem biçimidir. Bu eylemsellik, herhangi bir markaya yönelik olumsuz duyguların toplamından oluşan marka nefretinin çıktısıdır. Son zamanlarda dünya genelinde ülkeler arasında yaşanan politik, ekonomik veya ideolojik çatışmalar, sosyal medya platformlarında yapılan paylaşımlar aracılığıyla ulus aşırı bir boyuta taşınarak küresel markaların da dahil olduğu küresel boykot girişimlerine sebep olmaktadır. Bu çalışma 7 Ekim 2023'te başlayan İsrail-Filistin çatışmaları sonrasında yaşanan İsrail karşıtı marka boykotunun hangi faktörler etrafında toplandığına odaklanmaktadır. Çalışmada marka nefreti öncülleri arasında yer alan ideolojik uyumsuzluk, sembolik uyumsuzluk ve ülke menşei unsurlarının bahse konu boykotta itici kuvvet olma rolünü ortaya koymak amaçlanmaktadır. Yaşanan sürece bir tür tepkisellik olarak ortaya çıkan ideolojik ve sembolik uyumsuzluk marka nefretine işaret etmektedir. Yukarıda bahsedilen öncüllere odaklı boykot girişimleri Türkiye örneğinde bazı markaları öne çıkarmaktadır. Bilindiği gibi bu markaların başında Starbucks, Mcdonalds ve Coca Cola gelmektedir. Çalışmanın örneklemini İsrail ve ABD menşei markalara yönelik olumsuz duygu besleyip boykota destek veren farklı demografik özellikteki katılımcılar oluşturmaktadır. Bu kapsamda katılımcılarda İsrail veya Amerika menşei markalara yönelik olumsuz duyguya sahip olma ön koşulu aranmıştır. Nitel araştırma yönteminin tercih edildiği çalışmada katılımcılarla yüzyüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Araştırma marka nefretinin sadece üç öncülünü içlemektedir. Diğer öncüllerin dışlanması çalışmanın ilk kısıtlılığını oluştururken sadece katılımcı görüşlerinin analize dahil edilmesi ikinci kısıtlılığını oluşturmaktadır. Araştırmanın önemi uluslararası kamuoyunu ilgilendiren süreçte popülaritesi artan marka boykotu hakkında literatürde görülen açığı kapatma amacından ileri gelmektedir. Böylece boykot girişimine marka nefretinin somut eylem pratiği olarak yaklaşılmaya ilişkin çıkarımda bulunma önerisi getirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim Çalışmaları, Marka Nefreti, Marka Boykotu, Marka Nefreti Öncülleri

FROM EMOTION TO ACTION, FROM HATE TO BOYCOTT: A QUALITATIVE STUDY ON BRAND BOYCOTT AS A RESULT OF BRAND HATE

Abstract

Brand boycott is a form of action that emerges as a result of the consumer's reactivity within the framework of a situation that the consumer sees as a problem for any brand. This activism is the output of brand hate, which consists of the sum of negative feelings towards any brand. Recently, political, economic or ideological conflicts between countries around the world have been carried to a transnational dimension through posts on social media platforms, causing global boycott initiatives involving global brands. This study focuses on the factors around which the anti-Israel brand boycott that took place after the Israeli-Palestinian conflicts started on 7 October 2023 gathered. The study aims to reveal the role of ideological incompatibility, symbolic incompatibility and country of origin, which are among the determiners of brand hate, as a driving force in the boycott in question. Ideological and symbolic incompatibility emerging as a kind of reaction to the process, points to brand hate. Boycott initiatives centred on the aforementioned determiners bring some brands to the forefront in case of Turkey. As known, Starbucks, McDonalds and Coca Cola are the most prominent of these brands. The sample of the study consists of participants with different demographic characteristics having negative feelings towards Israeli and US brands and support the boycott. In this context, the prerequisite of having negative feelings towards Israeli or American brands was sought in the participants. In the study where qualitative research method was preferred, face-to-face interviews were conducted with the participants. The research includes only three determiners of brand hate. While the exclusion of other determiners constitutes the first limitation of the study, the inclusion of only participant views in the analysis constitutes the second limitation. The importance of the research stems from the aim of closing the gap in the literature on brand boycott, which has increased in popularity in the process concerning the international public opinion. Thus, it is proposed to make inferences about approaching the boycott initiative as a concrete action practice of brand hate.

Keywords: Communication Studies, Brand Hate, Brand Boycott, Brand Hate Determiners

A STUDY ON SOCIAL MEDIA PRATICS OF ORGANIC AGRICULTURAL BUSINESSES IN TURKIYE IN THE PERIOD OF BIG DATA

Prof.Dr.E.Gülbuğ Erol

0000-0002-9863-0726

**Iğdir University, Faculty of Applied Sciences,
Public Relations and Advertising**

Abstract

Big data is a concept that has emerged with the increasing amount of information and the increase in the speed of access to information. Big data is the form of all data such as social media shares, blogs, photos, and videos, log files, converted into a meaningful and workable format. A large amount of information such as web server logs, internet statistics, social media posts, blogs, microblogs, information from climate sensors and similar sensors, call records obtained from GSM operators.

Digital technologies that have revolutionized daily life in the last forty years have created detailed records. This big data collected in the network environment is recorded from people's online actions, and these records are systematically stored through new digital technology (Çelik, 2022: 239). The striking advantage of big data is that when the right analysis is made, it allows companies to make their strategic plans correctly. Today, big data is a key for companies to take advantage of big data to analyze consumer behavior, that is, to analyze process and transfer big data.

Big data is used in many sectors such as banking, health, energy and education. The acceleration of organic agriculture in recent years has led organic agriculture enterprises to consider big data and include social media practices because organic agriculture is an important agricultural tool that concerns the whole world and prevents many health problems. As a result of the increase in sensitivity to organic agriculture, organic agricultural products have started to be produced, there has been an increase in demand for certain products in our country and abroad, and the marketing of organic agricultural products has accelerated.

On the other hand, publicity and promotion activities have gained a high momentum with big data, and every organization in a professional sense has started to benefit from the increasing power of public relations and advertising at the marketing stage of their products. Public relations is a continuous and organized management function that a business does to gain or maintain the understanding, sympathy and support of those it has or may establish contact with. It is based on the concepts of persuasion, rhetoric and perception. Regular activities carried out by institutions in order to communicate with the masses, which can be continued pro-actively and re-actively, and which are continued on the basis of public interest are public relations studies. Today, the importance of public relations has increased in

every field. In this context, organic farming businesses have also started to benefit from public relations and social media opportunities to announce and promote their activities.

For this purpose, companies from Turkiye participating in the Biofach Organic Food Fair in 2022 were identified and the social media accounts of these businesses were examined. This study aiming to reveal the practices of businesses operating in the field of organic agriculture in Turkiye analyzed the social media accounts of these businesses using quantitative and qualitative content analysis methods, and researched the purposes of using social media, sharing content and the forms of dialogue they established with their followers. From this point of view, it has been researched that the public relations and advertising practices carried out by the organic agricultural enterprises within the scope of the research through social media environments match which of the four public relations models put forward by Grunig and Hunt in the order of historical development.

This study on the marketing of organic farming products in Turkiye aims to reveal the value organic farming businesses give to public relations and advertising activities, in other words, the importance of publicity for organic farming.

Key Words: Organic farming, organic farming businesses, public relations, advertising, big data.

MÜZE KART UYGULAMASI KAMU SPOTUNA YÖNELİK GÖSTERGEBİLİMSEL BİR OKUMA

Prof.Dr. E.Gülbuğ EROL

0000-0002-9863-0726

Iğdır Üniversitesi

Uygulamalı Bilimler Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü

Öz

Türkiye’de son yıllarda kamu spotları çeşitli mecralarda yer alarak sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel hayata doğrudan etki etmektedir. Özellikle bilgilendirme ve bu yolla kamuoyu yaratma amacını taşıyan kamu spotları insanları belli konularda bilgilendirerek harekete getirmeyi amaçlamaktadırlar. Bu amaç için T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan ve müze-kart uygulamasının tanıtıldığı kamu spotu hem vatandaşları bilgilendirmekte hem de müze ve milli sarayların tanıtımını yapmaktadır. Hazırlanan kamu spotu aynı zamanda Türkiye’nin tanıtımını da yapmaktadır. Çalışmada, sözkonusu reklam spotu göstergebilimsel yöntemle incelenerek kamu yararının ne yönde şekillendiği konu edilmiştir. Çalışma kapsamında filmin göstergebilimsel analizi, ABD’li dilbilimci Charles Sanders Peirce’in göstergebilim anlayışı ve İngiliz dilbilimci Geoffrey Leech’in anlamlandırmanın yedi türü ışığında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın analizinde kamu spotunda yer alan değerlerin önemine ve doğal güzelliğine yönelik kurgunun oluşturulduğu ortaya konulmuştur. Diğer yandan kamu spotunda müze kart uygulamasının gezme-tanım faaliyetleri çerçevesinde kolaylık sağlamasına dikkat çekilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kamu spotları, değerler, tanıtım, göstergebilim

Medyanın Toplumun Yaşamını Yansıtma Biçimleri ve Gerçeklikle İlişkisi: Türk Dizilerinin Temsil Problemi Üzerine Bir İnceleme

Prof. Dr.Süleyman Doğan- Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ), Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

e-posta: sudogan@yildiz.edu.tr, orcid: <https://orcid.org/0000-0003-1825-2583>

Rabia Çelik-Lisansüstü öğrencisi

e-posta: rabiack96@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6191-2463>

Doç. Dr. Reşit Çelik- Yıldız Teknik Üniversitesi(YTÜ), İstatistik Bölümü Öğretim Üyesi

e-posta: rcecik@yildiz.edu.tr, orcid: <https://orcid.org/0000-0003-0833-0947>

Öz

Bu bildiride, medyanın toplumun yaşamını yansıtma biçimleri ve gerçeklikle ilişkisini ele almaktadır. Medya, günümüzde toplum üzerinde oldukça etkili bir araç olarak kabul edilmektedir. İletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmelerle birlikte, medya araçları toplumun yaşamına daha fazla nüfuz etmekte ve şekillendirmektedir. Medya peyzajında en güçlü olan ise hiç kuşkusuz televizyon dizilerdir. Dizilerin medya analizi, toplumsal ve kültürel etkileşimin anlaşılmasında kritik bir role sahiptir. Bu analiz, izleyicilere toplumsal yapının yansıtılması, eleştirilmesi ve kültürel etkileşimin derinlemesine anlaşılması konularında değerli bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır. Medya analizi yoluyla, dizilerin izleyici kitlesine hem eğlence sunma hem de toplumsal ve kültürel konularda düşündürme potansiyelini anlamak, toplumsal değişim ve gelişmeye katkıda bulunacağı hedeflenmektedir. Bildiri, medyanın toplumsal gerçekliği nasıl yansıttığını, bu yansıtmanın biçimlerini ve gerçeklikle nasıl ilişkilendiğini incelemektedir.

Anahtar kelimeler: medya, diziler, yabancı damat, kültürel değişim.

Asya ve Afrika Kıtalarında Antik Çağlarda Güreş Faaliyetleri

HAKAN KARADUMAN¹, Doç. Dr. YENER AKSOY²

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği
Yüksek Lisans, av.hakankaraduman@gmail.com - 0000-0003-2971-3250

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü
yeneraksoygsim@gmail.com - 0000-0002-1899-4096

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Antik çağlarda Asya ve Afrika kıtasında yapılan güreşlerin araştırılması ve günümüz yansımalarının belirlenmesidir. Literatür taraması yapılmıştır. Antik çağlardaki güreşler genellikle korunma ve güçlü olma amacı ile yapılmışlardır. Dünyanın farklı yerlerinde spordaki belirli kurallarda farklı farklılıklar olduğu gibi mutlaka güreşlerde de bazı farklılıklar olduğu düşünülmektedir. Güreş insanlık tarihinin en eski sporlarından biridir. Pehlivanlar eski Mısır, Mezopotamya, İran ve diğer eski uygarlıklarda güreşmişlerdir. Güreşin kökenleri Fransa'daki mağara çizimleriyle yaklaşık 15.000 yıl öncesine dayanıyor. Babil ve Mısır kabartmaları, günümüz sporunda bilinen çeşitli duruşları kullanan güreşçileri göstermektedir. Güreşle ilgili edebi referanslar, Eski Ahit ve eski Hint Vedaları kadar erken bir zamanda ortaya çıkar.

Sonuç: Antik çağlarda Asya ve Afrika kıtalarında güreş ve güreşe benzer sporlar kültürel bir olgu olarak yapılmıştır. Hem Asya'da hemde Afrika kıtasında antik çağlarda yapılan güreşlerin günümüz minder güreşine bir çok oyun verdiği belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Antik Çağ, Güreş, Asya kıtası, Afrika Kıtası, Spor tarihi

Wrestling Activities in Ancient Times in Asia and Africa

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the wrestling performed in Asia and Africa in ancient times and to determine its reflections today. A literature review was conducted. Wrestling in ancient times was generally done for the purpose of protection and strength. Just as there are differences in certain rules in sports in different parts of the world, it is thought that there are also some differences in wrestling. Wrestling is one of the oldest sports in human history. Wrestlers wrestled in ancient Egypt, Mesopotamia, Iran and other ancient civilizations. The

origins of wrestling date back approximately 15,000 years to cave drawings in France. Babylonian and Egyptian reliefs show wrestlers using various stances known in today's sport. Literary references to wrestling appear as early as the Old Testament and ancient Indian Vedas. Conclusion: In ancient times, wrestling and sports similar to wrestling were practiced as a cultural phenomenon in the Asian and African continents. It has been determined that the wrestling performed in ancient times in both Asia and the African continent contributed many games to today's mat wrestling.

Key words: Ancient Age, Wrestling, Asian continent, African Continent, Sports history

CEZA YARGILAMASINDA KAMUOYU BASKISI: MEDYANIN ROLÜ

Doç. Dr. Murat ŞAHİN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

murat.sahin@omu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-9025-1860

ÖZET

Bu araştırmada, medya aracılığı ile oluşturulan kamuoyu baskısının ceza yargılaması sürecini nasıl etkilediği açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın odak noktası, medyanın nasıl kamuoyu baskısı oluşturduğu ve bu baskının ceza yargılaması sürecine nasıl yansıdığıdır. Çalışma, nitel araştırma yönetimi ile yürütülmüş olup veri toplama aracı olarak doküman incelemesi tercih edilmiştir. Dokümanlar 2020 yılı ve sonrasında kamuoyunda geniş yankı uyandıran “Halil Sezai Paracıkoğlu’nun Karıştığı Kavga”, “Büyükşen Çifti Cinayeti”, “Kadir Şeker Davası”, “İpek Er’in İntiharı” ve “Melek İpek Davası” suç haberlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre medya aracılığı ile oluşturulan kamuoyu baskısı, ceza yargılaması sürecini çeşitli şekillerde etkilemektedir. Bu etkiler arasında tarafsızlık zorlukları, halkın algısı ve önyargıları, hukukun uygulanmasında eşitsizlik, baskı altında hisseden hakimler ve jürilerin karar verme süreci ve şüpheli ve tanıkların baskı altında hissetmesi yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Medya, Kamuoyu Baskısı, Yargı, Ceza Yargılaması.

PUBLIC PRESSURE IN CRIMINAL TRIAL: THE ROLE OF THE MEDIA

ABSTRACT

In this research, it was tried to explain how public pressure created through the media affects the criminal justice process. The focus of the research is how the media creates public pressure and how this pressure is reflected in the criminal justice process. The study was conducted with qualitative research management and document review was preferred as the data collection tool. The documents consist of crime news about "The Fight Involved in Halil Sezai Paracıkoğlu", "Murder of Büyükşen Couple", "Kadir Şeker Case", "İpek Er's Suicide" and "Melek İpek Case", which had a wide impact on the public in 2020 and beyond. According to the results of the research, public pressure created through the media affects the criminal justice process in various ways. These effects include challenges to impartiality, public perception and prejudices, inequality in the application of law, the decision-making process of judges and juries feeling under pressure, and suspects and witnesses feeling under pressure.

Keywords: Media, Public Pressure, Judiciary, Criminal Justice.

SÜRDÜRÜLEBİLİR İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ OKURYAZARLIĞI AÇISINDAN GAZETECİLİK BÖLÜMÜ PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

DOÇ.DR. SİNEM ONAR¹

E. AHSEN DEMİRCİOĞLU²

ÖZET

Dünyada giderek artan iklim krizi beraberinde su kıtlığı, orman yangınları, deniz seviyesinin yükselmesi, okyanus ısınması gibi birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. İklim üzerindeki antropojenik tehlikeler, gün geçtikçe artmakla beraber teknolojinin gelişimi de bu süreçte etkili olmaktadır. Sanayi devrimlerinden bu yana insan ve üretim faktörünün çevre üzerindeki etkisi, çevresel tahribatın da giderek artmasına neden olmaktadır. Uluslararası bir sorun haline gelen iklim değişikliği, bu bağlamda ülkeler arasında tartışılırken bu kapsamda sürdürülebilir çözüm yolları aranmakta ve çevresel politikalar üretilmektedir. Üretilen çözüm yolları ve politikaların görünür olması, kamuoyu ile paylaşılması ve herkesin anlayabileceği nitelikte bir veriye dönüşerek bireyler ve toplumlar üzerinde farkındalık yaratılması noktasında ise medyanın rolü oldukça büyük bir öneme sahiptir. Geleneksel ve dijital gazetelerde yer alan çevre haberlerinin nitelikli olması, çevresel tahribatın ya da sürdürülebilir iklim politikalarının haberleştirilmesi ve bu haberlerin okuyucu/izleyici/dinleyiciye ulaştırılması noktasında medyanın üstlendiği görev sosyal bir sorumluluk taşımaktadır. Dolayısıyla, sahada çalışan gazetecilerin ve medya çalışanlarının çevreye duyarlı ve iklim değişikliği konusunda bilgi sahibi olması gerekmektedir. İletişim fakültelerinin gazetecilik bölümlerinde çevre haberciliği, çevre muhabirliği, medya ve çevre gibi derslerin yer alması, çevre farkındalığı açısından değerlendirildiğinde, sürdürülebilir iklim değişikliği okuryazarlığı konusunda toplumun bilinçlenmesine ön ayak olmaktadır. Ayrıca politikaların toplum nezdinde daha iyi anlaşılmasını ve etkili/kalıcı olmasını sağlamaktadır. Bu noktadan hareketle, toplumda çevresel bilincin ve farkındalığın gelişmesi için gazetecilik eğitimi alan öğrencilerin lisans döneminde iken akademik olarak donanımlı hale gelmesi büyük bir önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Türkiye'deki üniversitelerin İletişim fakültesi gazetecilik bölümü ders müfredatları incelenmiş olup müfredatta sürdürülebilir iklim değişikliği olgusu noktasında derslerin yer alıp almadığına ilişkin veriler doküman analizi yöntemi ile ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir iklim değişikliği, iklim değişikliği okuryazarlığı, gazetecilik bölümü, ders müfredatları

¹ Ege Üniversitesi, İletişim Fakültesi, sinem.cambay@ege.edu.tr- 0000-0002-4343-287X

² Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basın Ekonomisi ve İşletmeciliği Yüksek Lisans Öğrencisi, eahsendemircioglu@gmail.com- 0000-0003-2043-4861

EVALUATION OF JOURNALISM PROGRAMS IN TERMS OF SUSTAINABLE CLIMATE CHANGE LITERACY

ABSTRACT

The increasing climate crisis in the world brings with it many problems such as water scarcity, forest fires, sea level rise and ocean warming. Although anthropogenic threats to the climate are increasing day by day, the development of technology is also effective in this process. Since the industrial revolutions, the impact of human and production factors on the environment has caused environmental destruction to increase. While climate change, which has become an international problem, is discussed among countries in this context, sustainable solutions are sought and environmental policies are produced. The role of the media is of great importance in making the solutions and policies produced visible, sharing them with the public, and creating awareness on individuals and societies by turning them into data that everyone can understand. The duty undertaken by the media in terms of ensuring that the environmental news in traditional and digital newspapers is qualified, reporting environmental destruction or sustainable climate policies, and delivering these news to the reader/viewer/listener carries a social responsibility. Therefore, journalists and media professionals working in the field need to be environmentally sensitive and knowledgeable about climate change. The inclusion of courses such as environmental journalism, environmental reporting, media and environment in the journalism departments of communication faculties, when evaluated in terms of environmental awareness, leads to raising public awareness about sustainable climate change literacy. It also ensures that policies are better understood by society and are effective/permanent. From this point of view, it is of great importance for students studying journalism to be academically equipped during their undergraduate years in order to develop environmental consciousness and awareness in society. In this study, the course curricula of the journalism department of the Faculty of Communication of universities in Turkey were examined and it was revealed by the document analysis method whether the courses on the subject of sustainable climate change were included in the curriculum.

Keywords: Sustainable climate change, climate change literacy, journalism department, course curricula

SOSYAL MEDYADA E-SİGARA PAZARLAMA ÇALIŞMALARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. DENİZ SEZGİN

Ankara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, dsezgin@media.ankara.edu.tr, 0000-0002-6136-5244

ÖZET

Elektronik sigara ya da kısaca e-sigara, geleneksel tütün içeren sigaraların alternatifi olarak tasarlanmış bir elektronik cihazdır. 2000’li yılların ilk yarısında dünya pazarına sürülen e-sigaraların pazar payı her geçen gün artmaktadır. Son yıllarda sosyal medyada e-sigara pazarlamasında hızlı bir artış gözlemlenmektedir. E-sigaraların sosyal medyada pazarlanması, bu ürünlerin tanıtımını ve satışını artırmak amacıyla çeşitli dijital platformlarda kullanılan stratejileri içermektedir. Bu pazarlama faaliyetleri genellikle marka bilinirliğini artırmayı, ürünlerin çekiciliğini yükseltmeyi ve potansiyel müşterilere ulaşmayı hedeflemektedir.

Bu çalışma, e-sigara pazarlamasındaki gelişmeleri takip etmek ve tütün düzenleme politikalarına da kaynak oluşturabilmek amacıyla 2017 ile 2022 yılları arasında yayınlanmış, sosyal medyada e-sigara tanıtım stratejilerini ve tanıtım temalarını ele alan çalışmaların kapsamını sistematik inceleme (PRISM-ScR) yöntemi ile ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada *social media*, *e-cigarette*, *vape*, *vaping*, *Electronic Nicotine Delivery Systems (ENDS)* gibi sigara ile ilgili anahtar kelimeler ve *social media*, *Instagram*, *YouTube*, *Twitter*, *TikTok*, *Facebook*, *Snapchat*, *Tumblr*, *Pinterest*, *Twitch*, gibi sosyal medya ilgili anahtar kelimeler aracılığıyla tarama gerçekleştirilmiştir. Bu anahtar kelimelerle çalışmalar PubMed, Medline, PsycINFO ve EMBASE üzerinden alınarak analiz edilmiştir.

Sosyal medyada e-sigara pazarlamasını inceleyen 43 çalışma incelenmiştir. Promosyon stratejileri, fiyat avantajları, tatların öne çıkarılması, ürün özelliklerinin öne çıkarılması; gençlerin ilgisini çeken temaların kullanılması, ünlü/influencer pazarlaması, elektronik sigarayı destekleyen topluluklar ve kimlikler oluşturma, arkadaş etiketleme konularının öne çıktığı görülmektedir. Sosyal medyadaki paylaşımların içeriklerinde öne çıkan temalar değerlendirildiğinde “güvenli”, “sağlıklı”, “genç”, “bağımsız”, “doğal” ve “havalı” gibi mesajlar öne çıkmaktadır. Sonuç olarak bu çalışmanın bulguları sosyal medyada e-sigara pazarlamasında yeni yöntemlerin kullanıldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: e-sigara, sosyal medya, pazarlama, tanıtım

TÜTÜN KARŞITI SAĞLIK İLETİŞİMİ KAMPANYALARI: STOPTOBER KAMPANYASI ÖRNEK OLAYI

Prof. Dr. DENİZ SEZGİN

Ankara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, dsezgin@media.ankara.edu.tr, 0000-0002-6136-5244

ÖZET

Aktif ve pasif sigara içimi, önlenabilir ölüm nedenleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Küresel düzeyde kamu sağlığı açısından acil durum olarak kabul edilen tütün tüketimine karşı mücadele, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu amaçla pek çok ülke halkı bilgilendirme ve bilinçlendirme amaçlı tütün karşıtı programlar ve kampanyalar düzenlemekte ve sürdürmektedir. Tütün ve tütün ürünlerinin olumsuz sonuçları konusunda özellikle çocuklara ve gençlere yönelik yürütülen eğitim programlarının katkısı büyüktür. Ülkelerin özgün koşullarına göre hazırlanan bu programların ve kampanyaların etkililiği çalışmaların niteliğine ve sürdürülebilir olmasına bağlıdır. Genellikle tütün kontrol programlarının kaynaklarının sınırlı olması nedeniyle, programların planlanması aşamasında, tütünle ilgili zararın en aza indirilmesine odaklanılması önemlidir.

Bu çalışmada amaçlı örneklem yoluyla belirlenmiş İngiltere’de on yıldan beri devam etmekte olan, olumlu ve motive edici mesajlar veren tütün karşıtı kampanya olan Stoptober kampanyası örnek olay incelemesi yöntemiyle analiz edilmiştir.

Sonuç olarak kampanya ülke geneline ulaşması, farklı dönemlerde farklılaşan konseptleriyle toplumun ilgisini çekmesi, çeşitli mecraları kullanarak hedef kitlelerine ulaşması, sektörlerarası iş birliği yaparak toplumun tüm kesimlerine ulaşması, kamu otoritelerince destekleniyor olması ile iyi uygulama örnekleri arasında sıralanabilir. Kamu sağlığı açısından risk unsuru olan tütün ve tütün ürünlerine yönelik tütün karşıtı kampanyalar sağlığın geliştirilmesi açısından büyük öneme sahiptir. Daha geniş bir perspektiften bakıldığında, tütün karşıtı programların sigara içme alışkanlıklarını değiştirmeye yönelik diğer politikalar olmaksızın etkisinin sınırlı olduğunu belirtmek gereklidir. Bu tür çalışmaların tek başına tüm sorunları çözmesi beklenemeyeceğinden, kamu otoritelerince desteklenmesi ve tüm kesimlerden sürdürülebilir finansal desteklerin sağlanması gerektiği vurgulanmalıdır.

Anahtar kelimeler: Tütün karşıtı programlar, sağlık iletişimi kampanyaları, sağlığın geliştirilmesi, Stoptober

ASSESSING STUDENT READINESS FOR MOBILE LANGUAGE LEARNING IN AN INSTRUCTIONAL TECHNOLOGY COURSE

Dr. FİDEL ÇAKMAK ¹

¹ ALANYA ALAADDIN KEYKUBAT UNIVERSITY, Faculty of Education,
fidel.cakmak@alanya.edu.tr - 0000-0002-3285-7661

ABSTRACT

This study aims to assess pre-service students' readiness in Instructional Technology courses to utilize mobile applications in language learning. It involved 84 pre-service EFL students registered for the course and explored their preparedness and attitudes toward integrating mobile technology into their language education. Data were collected through a comprehensive questionnaire to assess the students' familiarity, comfort level, and willingness to use mobile applications for language learning. The results indicated a high level of readiness among the students, with a majority expressing a positive attitude toward Mobile-Assisted Language Learning (MALL). This finding suggests that students are not only receptive to but also prepared for the inclusion of advanced mobile learning technologies in their curriculum. The results have significant implications for curriculum instructors and material developers. The evidence of students' preparedness for advanced technological tools in language learning highlights the need for new course content that moves beyond basic technological knowledge. In addition, longitudinal studies could assess the long-term impact of integrating advanced mobile technology into language learning curricula. It would also be beneficial to expand this study to include a broader range of institutions and student demographics to better understand the readiness for mobile language learning across different educational contexts.

Keywords: Mobile-Assisted Language Learning, Instructional Technology, Student Readiness, Curriculum Development, Technological Competence in Education

INTEGRATING CHATGPT IN CLASSROOMS: A MODEL FOR ECOLOGICALLY RESPONSIBLE AND EFFICIENT AI USAGE IN EDUCATION

Dr. FİDEL ÇAKMAK ¹

¹ ALANYA ALAADDIN KEYKUBAT UNIVERSITY, Faculty of Education,
fidel.cakmak@alanya.edu.tr - 0000-0002-3285-7661

ABSTRACT

This manuscript presents a comprehensive analysis of the use of ChatGPT, an advanced artificial intelligence (AI) language model, in educational settings, focusing on ecological responsibility and efficient usage. The dual objectives of this study are to highlight the importance of environmentally and ethically sustainable practices in AI integration and to educate students on creating efficient prompts that align with these principles. This paper proposes a novel model for incorporating AI tools such as ChatGPT into the classroom environment. The model positions educators and students as collaborators, with educators guiding the responsible use of AI and students actively engaging in creating effective prompts. The emphasis is on minimizing the ecological footprint of AI usage in education regarding energy consumption and data processing efficiency. One of the critical contributions of this paper is its exploration of how AI can be leveraged to enhance learning experiences without compromising ethical standards. The proposed model encourages responsible interaction with AI, fostering a learning environment that is both technologically advanced and ethically and environmentally conscious. This paper suggests further research into the long-term impacts of AI integration in educational contexts, particularly regarding student outcomes and ecological sustainability. It also calls for exploring broader applications of AI in diverse educational settings and disciplines, assessing the challenges and opportunities presented by these technologies.

Keywords: Artificial Intelligence in Education, ChatGPT, Ecological Responsibility, Prompt Engineering, Ethical AI Use, Sustainable Technology in Classrooms

ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİMDE DRAMA DERSİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELERİ

EVALUATIONS OF TEACHER CANDIDATES ON DRAMA COURSE IN EDUCATION

Doç. Dr. Sevda KOÇ AKRAN

Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, sevdakc@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-4205-0148

ÖZET

Bireylerin eğitim-öğretim faaliyetlerini değerlendirmeleri kurum/kuruluşların kalitesi açısından önemli görülmektedir. Kontrollerin, planlamaların ve iyileştirmelerin yapıldığı kalite sürecinde bireylerin hedefleri ve temel ihtiyaçları göz önüne alınmaktadır. Bu anlayış daha iyi bir eğitimin verilmesi, standartların üst seviyeye çıkarılması açısından önemli görülmektedir. Aynı zamanda kuşakların daha iyi bir eğitim alması ve refah seviyesinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Bu sebeple eğitim ortamlarında kullanılan her strateji, yöntem ve teknik, öğretmenin mesleki yeterliliği, sahip olduğu beceriler, öğrencinin gelişimsel özellikleri, eğitim hedefleri, öğrenmeye yönelik istekliliği gibi unsurlar amaçların gerçekleşmesi yolunda dikkate alınan ölçütlerdir. Özellikle öğretmen, dersin genel yapısı, kullanılan ölçme ve değerlendirme ölçütleri, öğretim ortamlarının niteliği hakkında bireylere önemli ipuçları sağlamaktadır. Öğretmenin ders anlatım taktiği, kullandığı modeller, sunduğu materyaller, dersin kazanımları doğrultusunda planlandığı etkinlikler vs. öğrencinin derse katılımını sağlamak ve ya öğrencinin süreçte pasif kalmasına neden olmaktadır. Bu nokta dikkate alınarak öğretmenin ders anlatma sanatını çok iyi icra etmesi beklenmektedir. Bilişsel boyuttan çok duyuşsal boyut üzerinde durarak bireyin derse yönelik kaygılarını, endişelerini, korkularını, öğrenme yolundaki engellerini belirlemelidir. Buradan hareketle araştırmanın problem cümlesi öğretmen adaylarının eğitimde drama dersine yönelik değerlendirmeleri olarak belirlenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Siirt Üniversitesi, örneklemini ise Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplam aracı olarak, Koç ve Bulut (2022) tarafından geliştirilen Ders Değerlendirme Ölçeği (DDÖ) kullanılmıştır. 24 maddeden oluşan ölçek beşli likert şeklindedir. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Verilerin analizinde parametrik testler kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, eğitimde drama dersi değerlendirme puanları cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Öğretmen adaylarının eğitimde drama dersi değerlendirme puanlarının dağılımlarına bakıldığında görüşlere çoğunlukla katılım gösterdikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Drama, Eğitimde Drama Dersi, Değerlendirme.

ABSTRACT

Individuals' evaluation of educational activities is considered important for the quality of institutions/organizations. Individuals' goals and basic needs are taken into consideration in the quality process where controls, planning and improvements are made. This understanding is considered important in terms of providing a better education and raising standards to the highest level. At the same time, it is aimed to ensure that generations receive a better education and increase their welfare level. For this reason, factors such as every strategy, method and technique used in educational environments, the professional competence of the teacher, the skills he/she has, the developmental characteristics of the student, educational goals, and willingness to learn are the criteria taken into consideration in achieving the goals. In particular, the teacher, the general structure of the course, and the measurement and evaluation criteria used provide important clues to individuals about the quality of the teaching environment. The teacher's teaching tactics, the models he/she uses, the materials he/she offers, the activities planned in line with the course objectives, etc. ensure the student's participation in the lesson or cause the student to remain passive in the process. Considering this point, the teacher is expected to perform the art of lecturing very well. Focusing on the affective dimension rather than the cognitive dimension, it should determine the individual's concerns, anxieties, fears, and obstacles to learning. Based on this, the problem statement of the research was determined as teacher candidates' evaluations of the drama course in education. Survey model was used in the research. The population of the research consists of Siirt University and the sample consists of teacher candidates studying at the Faculty of Education. Course Evaluation Scale (CES) developed by Koç and Bulut (2022) was used as a data collection tool in the research. The scale consisting of 24 items is in the form of a five-point Likert. There are no reverse items in the scale. Parametric tests were used to analyze the data. As a result of the research, drama course evaluation scores in education do not differ significantly according to gender, department and class variables. When we look at the distribution of teacher candidates' drama course evaluation scores in education, it is seen that they mostly agree with the opinions.

Keywords: Teacher, Drama, Drama Lesson in Education, Evaluation.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ KÜBİK PROGRAM KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARI: BİR METAFOR ANALİZ ÇALIŞMASI

TEACHER CANDIDATES' PERCEPTIONS ON THE CUBIC PROGRAM CONCEPT: A
METAPHOR ANALYSIS STUDY

Doç. Dr. Sevda KOÇ AKRAN

Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, sevdakc@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-4205-0148

ÖZET

Program, bir çalışmanın genel yapısını göstermektedir. Bu yapı içinde amaçlar, konu içerikleri, öğrenme-öğretme süreçleri, ölçme ve değerlendirme boyutlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Kübik program bu bilgiler çerçevesinde yükseklik, genişlik ve derinlik olmak üzere üç yapıdan oluşmaktadır. Yükseklik olarak ifade edilen boyutta İngilizce, Matematik, Fen Bilimleri, Teknoloji, Modern Diller, Coğrafya, Tarih, Sanat, Müzik ve Beden Eğitimi gibi dersler bulunmaktadır. Genişlik boyutunda bireylerin yaşamları boyunca kullanacağı entelektüel bilgiler ve temalar yer almaktadır. Derinlik boyutunda ise birey öğrenme yolunda bir takım beceriler kullanmaktadır. Birey becerilerini kullanırken öğrenme stillerini ön planda tutmaktadır. Bütün bu boyutlarda bireyin bilgiyi bir konu çerçevesinde değil, birçok alanda kullanacak şekilde yapılandırması beklenmektedir. Yani her disiplin birbiriyle ilişkili bir şekilde bireye çok yönlü beceri kazandırmaktadır. Kübik program bu yönleriyle ele alındığında çağdaş eğitim anlayışına uygun olduğu görülmektedir. Fakat kübik program konusunda çok fazla çalışmanın olmaması programın anlaşılabilirliğini olumsuz etkilemektedir. Başta alan yazıya, sonra eğitim ögesi olan öğretmenlere ve öğrencilere bilgi sunması açısından bu çalışmada kübik programla ilgili öğretmen adaylarının görüşlerine başvurulmuştur. Buradan hareketle, öğretmen adaylarının kübik program kavramına ilişkin algıları bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunu Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesinin Sınıf, İlköğretim Matematik, Türkçe, PDR, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Fen Bilimleri bölümlerinde öğrenim gören 120 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu bir anket formu kullanılmıştır. Formun birinci bölümünde katılımcılara ait demografik bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümünde ise katılımcılardan “Kübik program.....benzemektedir/gibidir. Çünkü.....” cümlesindeki boşlukları doldurmaları istenmiştir. Araştırmada veriler nitel programlarla içerik analizine tabi tutulmuştur. Buradan elde edilen veriler MAXQDA programıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda 86 metafor

ve belirsizlik, işbirlikçi bir yapı, bütünsellik/çeşitlilik, farkındalık, öğretmen merkezli eğitim, rehber, çağdaş eğitim, işlevsellik olmak üzere sekiz kategori oluşturulmuştur. Bu metaforlar arasında en fazla vurgulananlar zekâ küpü, okul, kavram haritası, düzenli bir program, ders programı, planlı çalışma, öğretmen, robot, matruşka, çok boyutlu program, çark, yapboz, bulmaca, öğretim programı, örümcek ağı, müze, eşleştirme oyunu ve kitaptır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Program, Kübik Program.

ABSTRACT

The program shows the general structure of a study. This structure includes information about objectives, subject contents, learning-teaching processes, measurement and evaluation dimensions. Within the framework of this information, the cubic program consists of three structures: height, width and depth. The dimension expressed in height includes courses such as English, Mathematics, Science, Technology, Modern Languages, Geography, History, Art, Music and Physical Education. The width dimension includes intellectual information and themes that individuals will use throughout their lives. In the depth dimension, the individual uses a number of skills in the way of learning. Individuals prioritize their learning styles while using their skills. In all these dimensions, the individual is expected to structure the information in a way that uses it in many areas, not within the framework of one subject. In other words, each discipline provides the individual with versatile skills in an interrelated manner. When the cubic program is considered with these aspects, it is seen that it is compatible with the modern education approach. However, the lack of much work on the cubic program negatively affects the understandability of the program. In this study, the opinions of prospective teachers about the cubic program were consulted in order to provide information primarily to the literature and then to teachers and students, which are an educational element. Based on this, teacher candidates' perceptions of the concept of cubic program constitute the problem statement of this research. The study group of the research, in which the qualitative research method was used, consists of 120 teacher candidates studying in the Classroom, Primary Mathematics, Turkish, PDR, Social Studies, English and Science departments of the Faculty of Education in Siirt University. An open-ended survey form developed by the researcher was used as a data collection tool in the study. The first section of the form contains demographic information about the participants. In the second part, participants were asked to fill in the gaps in the sentence that is "Cubic program is/is like... Because..." In the research, the data were subjected to content analysis with qualitative programs. The data obtained here were analyzed with the MAXQDA program. As a result of the research, 86 metaphors and eight categories were

created: uncertainty, collaborative structure, holistic/diversity, awareness, teacher-centered education, guide, modern education, and functionality. Among these metaphors, the most emphasized ones are intelligence cube, school, concept map, a regular program, lesson program, planned work, teacher, robot, matryoshka, multidimensional program, wheel, jigsaw, puzzle, curriculum, spider web, museum, matching game and book.

Keywords: Education, Program, Cubic Program.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNA SAHİP ÇOCUKLARIN NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN KARDEŞLERİYLE İLİŞKİLERİNE YÖNELİK ANNE GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Duygu GİTTİ¹, Prof. Dr. Gülümser GÜLTEKİN AKDUMAN²

1 Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, duygugitti@icloud.com - 0000-0003-3099-6526.

2 Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, gulumser@gazi.edu.tr - 0000-0003-2965-7017.

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu tanısı olan çocukların normal gelişim gösteren kardeşleriyle ilişkilerinin anne görüşleri doğrultusunda incelenmesini amaçlayan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, benzeşik (homojen) örneklem yöntemi ile seçilen 3-6 yaş aralığında otizm spektrum bozukluğu tanısı olan çocuğa ve normal gelişim gösteren çocuğa sahip anneler oluşturmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan “*Demografik Bilgi Formu*” ve yarı yapılandırılmış “*Kardeş İlişkilerini Belirlemeye Yönelik Görüşme Formu*” aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizi, betimsel analiz ile yapılarak önceden oluşturulan ve uzman görüşü doğrultusunda son halini alan temalar çerçevesinde düzenlenmiştir. Araştırma verileri, çalışma grubunda yer alan annelerin ifadelerine doğrudan alıntı yapılarak desteklenmiştir. Bulgular, otizm spektrum bozukluğuna sahip çocukların normal gelişim gösteren kardeşlerine yönelik gösterdikleri problem davranışlarını, normal gelişim gösteren çocukların otizm spektrum bozukluğu tanısı olan kardeşlerine gösterdikleri problem davranışlarını, otizm spektrum bozukluğu tanısı olan kardeşin normal gelişim gösteren çocuğun duygularına ve günlük yaşantısına etkisini son olarak normal gelişim gösteren çocuğun otizm spektrum bozukluğu tanısına sahip kardeşiyle olan ilişkisinde yaşanan problem davranışlarda annelerin hangi müdahale yöntemlerini kullandıklarını ortaya koymaktadır. Bulgular incelendiğinde anne görüşlerine göre çocukların kardeş ilişkilerinde problem davranışların daha çok normal gelişim gösteren çocuklar tarafından meydana geldiği, otizm spektrum bozukluğu tanısına sahip çocuğun varlığının normal gelişim gösteren kardeşinde hem olumlu hem de olumsuz duygularının ortaya çıkmasına neden olduğu, normal gelişim gösteren çocuğun otizm spektrum bozukluğu tanısı bulunan kardeşinden ötürü günlük yaşamının olumsuz etkilendiği ve annelerin çocuklarının kardeş ilişkisinde meydana gelen problem davranışlar karşısında çoğunlukla sözel müdahale yöntemlerini kullandıkları sonucunu ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bilgiler alanyazın ışığında yorumlanmış, tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : otizm spektrum bozukluğu, normal gelişim gösteren kardeş, kardeş ilişkileri, aile

ÖRNEK MATEMATİK SORULARININ TEMSİL YETERLİĞİ DÜZEYLERİ

Öğretmen, İREM DER ¹, Dr.Öğr.Üyesi, HİLAL YILDIZ ²

¹ MEB, Kağızman Harakani İmam Hatip Ortaokulu, iremzurnaci@gmail.com - 0000-0002-5967-9252

²Kafkas Üniversitesi, Dede Korkut Eğitim Fakültesi, hilalaslanbas@hotmail.com- 0000-0001-9841-9130

ÖZET

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişimler bireyin ve toplumun ihtiyaçlarını ve öğrenme yaklaşımlarını da değiştirmiştir. Bu nedenle öğretim programlarında da reforma gidilmesi uygun görülmüştür. MEB'in 2018 yılında yayınladığı matematik dersi öğretim programı, matematiksel okuryazarlık becerilerini, üstbilişsel becerilerini, soyut düşünmeyi, problem çözme becerilerini geliştiren bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Yeni öğretim programıyla birlikte liselere geçişte yapılacak sınavda da değişiklik yapılmıştır. Liselere geçiş sistemi (LGS) olarak değiştirilen sınavda okuduğunu anlama ve analitik düşünmeyi sağlayan yeni nesil sorulara yer verilmiştir. Öğretim programımızda ve liselere geçiş sınavında reforma gidilmesinin nedenlerinden birisi de yeni nesil soruların temelinin de oluşturan PISA' da istenilen seviyeye ulaşamamasıdır (Karakoç-Alatlı ve Çokluk-Bökeoğlu, 2018). PISA'da matematik okuryazarlık yeterlik alanlarından temsil yeterliği Turner ve arkadaşları (2015) tarafından düzeylere ayrılarak kategorize edilmiştir. Bu düzeyler soruları temsil yeterliği bakımından incelememize olanak tanımaktadır. Bu çalışmanın amacı 2021-2022 eğitim-öğretim yılında yayımlanan LGS örnek matematik sorularının temsil yeterlik düzeylerini incelemektir. Çalışmada nitel yaklaşım benimsenmiş ve doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü resmi sitesinden 80 tane örnek matematik sorusuna erişilmiştir. Temsil yeterlik düzeyleri olan düzey 0, düzey 1, düzey 2 ve düzey 3 göz önünde bulundurularak örnek matematik sorularının betimsel analizi yapılmıştır. İki araştırmacı verileri ayrı ayrı analiz ederek karşılaştırmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda 2021-2022 eğitim-öğretim döneminde yayımlanan 80 tane LGS örnek matematik sorusunun yarısına yakınının temsil yeterliği açısından düzey 1 seviyesinde olduğu, düzey 0 ve düzey 2'nin bunu takip ettiği görülmüştür. Düzey 3 seviyesinde ise sadece 2 soru olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlardan yola çıkarak LGS örnek matematik sorularının temsiller arası geçiş ve öğrencilerin temsil oluşturmaya yeterince yer vermediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler : Temsil Yeterliği, Matematik Okuryazarlığı, LGS Örnek Sorular

ÖĞRETMEN ADAYLARININ TÜBİTAK 2209-ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELERİ

Doç. Dr. Nagihan TANIK ÖNAL¹, Doç. Dr. Nezh ÖNAL²

¹ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
ntanikonal@ohu.edu.tr- 0000-0002-5926-521X

² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
nezihonal@ohu.edu.tr- 0000-0002-1103-8771

ÖZET

Öğrencilere yaşama dönük beceriler kazandırmak, öğrencilerin bilimsel düşünme becerilerini geliştirmek ve öğrencilere araştırma içinde bulunmaya yönelik motivasyon sağlamak için bilimsel araştırma projeleri önemli bir süreçtir. Bu bağlamda öğretim programlarında öğrencilerin proje üretmelerinin önemi vurgulanmaktadır. Özellikle TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu) 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri son yıllarda oldukça ilgi uyandırmaktadır. Mevcut araştırmanın da konusu olan TÜBİTAK 2209 destek programı ile ilgili öğretmen adaylarının bilgi sahibi olması ve deneyim elde etmeleri önemlidir. Katılımcıların 2209 destek programı ile ilgili bakış açılarının incelenmesi, algılarının ortaya koyulması üniversite öğrencilerinin bu tip projelere katılmaları noktasındaki çekimserliklerini anlamak adına somut veriler elde edilmesini sağlayacaktır. Buradan hareketle gerçekleştirilen bu nitel araştırma fenomenoloji desenine dayalı olarak yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını İç Anadolu Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan 15 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler ile araştırmanın verileri toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular katılımcıların bu destek programına yönelik olumlu bir bakış açısına sahip olduklarını göstermiştir. Katılımcılar bu tip projeler sayesinde kendilerini geliştirme fırsatı bulacaklarını, bilgi düzeylerinin artacağını ve bir bilimsel araştırma nasıl gerçekleşir bunu anlayacaklarını düşünmektedirler. Ayrıca projelerin öğretmen adaylarının özgüven gelişimlerine katkı sağladığı ve ileride lisansüstü eğitime devam etmeyi düşünen öğretmen adayları için önemli bir fırsat olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar genel itibarıyla proje danışmanlarından kendilerini yönlendirmelerini özellikle veri analizi aşamasında da destek olmasını beklemektedir. Araştırma sonucunda, eğitim fakültesinde farklı programlarda öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarına 2209 destek programı ile ilgili bilgi verilmesi ve eğitimde araştırma yöntemleri gibi derslerde öğrenciyi aktif kılan uygulamalar yapılması gibi öneriler getirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayları, TÜBİTAK, TÜBİTAK 2209, Lisans projesi, Fenomenoloji

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SİMÜLASYON TEMELLİ STEM ETKİNLİKLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Nagihan TANIK ÖNAL¹, Doç. Dr. Nezih ÖNAL²

¹ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
ntanikonal@ohu.edu.tr- 0000-0002-5926-521X

² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
nezihonal@ohu.edu.tr- 0000-0002-1103-8771

ÖZET

Eğitimde yaşanan dönüşümlerden biri Science, Technology, Engineering, Mathematics (STEM) anlayışının benimsenmesi olmuştur. STEM eğitimi kapsamında öğrenenlerin STEM alanlarındaki bilgilerini ve mühendislik becerilerini kullanarak kendi tasarımlarını yapabilecekleri ortamlar önem arz etmektedir. Bu ortamdan biri mevcut araştırmaya da konu olan simülasyonlardır. Simülasyonlar, gerçek dünyadaki verileri sanal ortama aktararak bu ortamda deneyimlerin gerçekleştirilmesini sağlayan teknoloji tabanlı araçlardır. Mevcut araştırmada simülasyon tabanlı STEM uygulamaları ile ilgili öğretmen aday görüşleri incelenmiştir. Araştırmada nitel paradigma desenlerinden temel nitel araştırma kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını İç Anadolu Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan 20 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Araştırma analiz tekniği olarak içerik analizi kullanılmıştır. Katılımcıların simülasyon temelli STEM etkinliklerine yönelik görüşleri incelendiğinde, elde edilen ilk tema bu etkinliklerin konu ve kavram öğretimine olan etkisi üzerine olmuştur. Katılımcıların tamamı simülasyon temelli STEM etkinliklerinin konuları öğrenmelerine katkı sağladığını düşündüklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların simülasyon temelli STEM etkinliklerine yönelik görüşlerinden oluşan bir diğer tema bu etkinliklerin öğrenme ortamına yönelik etkisi ile ilgili görüşleri içermektedir. Katılımcılar simülasyon temelli STEM etkinlikleri ile öğrenmenin eğlenceli ve ilgi çekici olduğunu düşünmektedirler. Görüşmelerin analizi ile oluşturulan bir diğer tema katılımcıların simülasyonların kullanım özelliklerine yoğunlaşmaktadır. Katılımcılar simülasyon programlarını birkaç denemeden sonra rahatlıkla kullanılabildiklerini belirtmişlerdir. Simülasyonların basit ve kolay öğrenme ortamları olduğu belirtilmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulardan genel olarak literatürde yer alan pek çok araştırmadaki gibi simülasyon kullanımının öğrenmeyi olumlu etkilediği yönünde bir sonucu varılmıştır. Okul öncesi öğretmen adayları özelinde nitel yöntemle gerçekleştirilen bu araştırmanın gelecekte farklı öğretmen adaylarıyla ve nicel yöntemli kapsamlı tarama çalışmalarıyla yenilenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Simülasyon, STEM, Öğretmen Adayı, Okul Öncesi Eğitim, Görüş

DEPREMDEN ETKİLENEN ÇOCUKLAR İÇİN AİLE VE ÖĞRETMENLERE PSİKOSOSYAL DESTEK KILAVUZLARININ ÇOCUK MERKEZLİ AFET YÖNETİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Nisan Cansu Ertan ¹

¹ Pamukkale Üniversitesi, Acıpayam Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı,
nertan@pau.edu.tr – ORCID: 0001-5751-1547

ÖZET

Afetler toplum sağlığını pek çok açıdan olumsuz etkilemektedir. Bu olumsuz etkiler yalnızca fizyolojik sorunlardan ibaret olmayıp psikolojik bağlamda da ortaya çıkmaktadır. Bireyin kendisiyle ve çevresiyle olan ilişkisinde bozulmalar meydana gelebilmektedir. Depresyon, travma sonrası stres bozukluğu ve anksiyete yaşanabilmektedir. Tüm bu olumsuzluklardan en çok etkilenen grup çocuklar olmaktadır. Çocuklar muhtemel olumsuz etkileri daha yoğun ve daha uzun süre ile yaşayabilmektedirler. Afet yaşantısının çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla pek çok kurum ebeveynlere ve öğretmenlere yönelik kılavuz hazırlamakta ve yayınlamaktadır. Bu kılavuzlarda afetten etkilenen çocuklara nasıl yaklaşılması gerektiği ile ilgili bilgiler ve öneriler sunulmaktadır. Bu çalışma kapsamında depremden etkilenen çocukların psikososyal yönden desteklenmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ve depremden etkilenen illerde dağıtılan "Aileler İçin Çocuklara Yardım Kılavuzu" ve "Öğretmenler İçin Yardım Kılavuzu" nun 6 aşamalı Çocuk Merkezli Afet Yönetimi Planı bağlamında incelenerek değerlendirilmesi hedeflenmiştir. İlgili plan bütüncül bir şekilde risk ve kriz yönetimi bileşenlerini içermektedir. Bu bileşenler ile ilgili kılavuzların içeriklerinin ne derece örtüşüklerinin incelenmesi bu bağlamda yol gösterici olabilecektir. Bu çalışmanın verileri nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi aracılığı ile incelenmiştir. Ailelere ve öğretmenler için hazırlanan iki kılavuzda da hazırlık, zarar azaltma, iyileştirme ve yeniden inşa aşamalarına yönelik bilgi ve önerilere yer verilirken önleme ve acil yardım aşamalarına yönelik bilgi ve önerilere yer verilmediği bulunmuştur. Ailelere çocuklarıyla sohbet etmek, durumu normalleştirmek, çocuklarını rahatlatmak, ihmal etmemek, onlara güven vermek, onları takdir etmek, korumak, onlarla oyun oynamak, konu hakkında bilgi edinmek ve uzmana başvurmak başlıkları altında verilen önerilere ve öğretmenlere sağlığını önemseme, kendine zaman tanıma, günlük yaşantıyı sürdürme, aile ve arkadaşlarla zaman geçirme, duygu ve düşünceleri paylaşma ve yazma, ani kararlar almama, medyanın sağlıklı kullanımı, ruh sağlığı uzmanına başvurma önerilerine ek olarak oluşabilecek ikincil tehlikelerin nasıl önlenebileceği ve çocukların acil ihtiyaçlarının giderilebileceği kanallar hakkında bilgi ve önerilerin de eklenmesi ilgili kılavuzların daha kapsamlı olmaları yönünde faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Afet Yönetimi, Çocuk Merkezlilik, Yardım Kılavuzu

EXAMINATION OF PSYCHOSOCIAL SUPPORT GUIDES FOR THE TEACHERS AND FAMILIES OF CHILDREN AFFECTED BY THE EARTHQUAKE IN THE CONTEXT OF CHILD-CENTERED DISASTER MANAGEMENT

Lecturer, Nisan Cansu Ertan ¹

¹ Pamukkale University, Acıpayam Vocational School, Child Development Programme,
nertan@pau.edu.tr – ORCID: 0001-5751-1547

ABSTRACT

Disasters negatively affect public health in many ways. These negative effects do not occur only in physiological context but also in the psychological context. Deteriorations may occur in the individuals' relationship with themselves and their environment. Depression, post-traumatic stress disorder and anxiety may occur. The group most affected by all these negativities is children. Children may experience possible negative effects more intensely and for a longer period of time. In order to reduce the negative effects of disasters on children, many institutions prepare and publish guides for parents and teachers. These guides provide information and suggestions on how to approach children affected by disasters. Within the scope of this study, it is aimed to examine and evaluate the "Guide for Families on Helping Children" and "Help Guide for Teachers", prepared by the Ministry of National Education and distributed in the provinces affected by the earthquake. These guides prepared to support the children affected by the earthquake in psychosocial aspects were examined in the context of the 6-stage Child-Centered Disaster Management Plan. The relevant plan includes risk and crisis management components in a holistic manner. Examining the extent to which the contents of the guides related to these components overlap may be beneficial and guiding in this context. The data of this study were examined through document analysis, one of the qualitative research methods. It was found that the two guides prepared for families and teachers included information and suggestions for the preparation, mitigation, recovery, and reconstruction stages. However, there was no information and suggestions for the prevention and emergency aid stages. Suggestions given to families were under the headings of chatting with their children, normalizing the situation, comforting their children, not neglecting them, reassuring them, appreciating them, protecting them, playing games with them, obtaining information about the subject and consulting a specialist. Teachers were advised to care about their health, give time for themselves, focus on daily life, spending time with family and friends, sharing and writing down feelings and thoughts, not making sudden decisions, healthy use of the media, and consulting a mental health professional. The relevant guidelines could also include information and suggestions on how to prevent secondary dangers that may occur and channels through which children's urgent needs can be met. Within these improvements the guides could be more useful and comprehensive.

Key Words: Disaster Management, Child Centered, Help Guide

LİSELERDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİN DENEYİMLERİ: BİR TOKENİZM ARAŞTIRMASI

Dr, NUMAN SAYLIK ¹, Dr, SIDDIK ATAMAN ²

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, nmnsylk@mail.com - 0000-0003-3551-1903

²Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ataman3073@gmail.com - 0000-0001-5630-9208

ÖZET

Bu araştırmada amaç, liselerde kaynaştırma öğrencisi olarak öğrenim gören özel gereksinimli öğrencilerin deneyimlerini tokenizm teorisi bağlamında incelemektir. Tokenizm, herhangi bir azınlığın üyesi olan veya dezavantaj getiren bir özelliği olduğu düşünülen bireylerin (%15 ve altında), buldukları sosyal çevrede bu kişilerin birey olarak değil de belirli sosyal kategorilerin temsilcisi gözüyle bakılması ve belirli kalıp yargularla değerlendirilmesi durumudur. Tokenizm, bireyin sadece temsil amaçlı var olduğu bir ortamda, bu durumun yarattığı olumsuz etkileri vurguladığı söylenebilir. Araştırmada, amaçlı örnekleme kullanılarak kendini ifade edebilen ve farklı tanıları (otizm, hafif düzey zihinsel engelli, disleksi ve ortopedik engelli) olup kaynaştırma öğrencisi olarak eğitimine devam eden 4 lise öğrencisine ulaşılmıştır. Nitel bir durum çalışması olan araştırmanın verileri yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla ses kayıt cihazlarıyla kayıt altına alınarak toplanmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular uzman görüşü alınarak kuramsal olarak tokenizm teorisi bağlamında yükseltilmiş sınırlar, rol kuşatması ve performans baskısı olmak üzere üç boyutta incelenmiştir. Görüşmeler sonucunda toplamda oluşan 94 dakikalık veriler deşifre edilerek analize hazır hale getirilmiştir. Veriler MAXQDA nitel veri analizi programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına bakıldığında; öğrenciler, sınıflarında başka özel durumlu öğrencilerin bulunmasının kendileri için olumlu bir etki yaratacağını, sınıfta kimi öğrencilerin çevrelerinden izole yaşadıkları, sınıf arkadaşlarının zaman zaman rahatsız edici şakalar yaptığını ve bu durumun olumsuz etkiledikleri, sınıf arkadaşlarının kendi yeteneklerini abarttıklarını ve kıyaslamalara maruz kaldıklarını, kimi zaman saldırgan davranışlara maruz kaldıkları, bazı öğrencilerle alay edildiği ve damgalandıkları görülmektedir. Bazı öğrencileri kendilerini ispat etme çabası içine girdikleri, arkadaşları tarafından kabul görme için çaba gösterdikleri ifade edilebilir. Buna karşın bazı öğrencilerin ise eğitime ilişkin beklentilerinin olmadığı, dersler katılım göstermedikleri, eleştirilere maruz kaldıkları ve sadece mezun olma isteklerinin olduğu görülmektedir. Sonuçlar bütünsel olarak değerlendirildiğinde özel gereksinimli öğrencilerin tokenizmin olumsuz sonuçları olarak ifade edilen performans baskısı, yükseltilmiş sınırlar ve rol kuşatması deneyimlerine maruz kaldıkları ve özel gereksinimli olarak tanılanan bu kaynaştırma öğrencilerinin token olarak değerlendirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Kaynaştırma, Özel Gereksinimli Öğrenci, Tokenizim, Lise

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BAĞLANMA STİLLERİ VE KENDİNE SAYGI İLE İLİŞKİ DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİDE ALDATILMA ALGISININ ARACI ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Çağla ÇELİMLİ,¹ Prof. Dr. Seval ERDEN ÇINAR²

¹ Maltepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, caglacelimli@maltepe.edu.tr- 0000-0002-1786-656X

²Üniversitesi ADI, Fakülte veya Enstitü, Mail Adresi- erenseval@gmail.com- 000-0002-4512- 1274

ÖZET

Üniversite öğrencilerinin problem alanlarını saptamaya yönelik yapılan bir çalışmada gençlerin en fazla romantik alanlarda (% 42.8) sorun yaşadığını saptanmıştır (Topkaya ve Meydan, 2013). Bu olumsuz deneyimlerden biri de partnerler arasında yaşanan aldatılma/aldatma davranışlarıdır Romantik ilişkiyi etkileyen davranışlardan biri de bağlanma davranışlarıdır (Hazan ve Shaver, 1994). Güvensiz bağlanma stiline sahip kişilerde güvenli bağlanma stiline sahip kişilere göre aldatılma/aldatma davranışlarının daha yoğun yaşandığı görülmektedir (Kantarci, 2009). Thompson (1984), ise evliliklerde görülebilen aldatılma/aldatma davranışlarının sebeplerinden birinin ilişki doyum düzeyi olduğunu açıklamıştır. Söz konusu bu çalışmada yer alan değişkenlerin arasındaki ilişkilerin saptanması romantik ilişkilerde yaşanabilecek problemlere ilişkin bir öngörü niteliğindedir. Bu sebeple bu çalışmada, romantik ilişki yaşayan kişilerin aldatılma algısının bağlanma stilleri, kendine saygı ve ilişki doyumunda aracı bir rol oynayıp oynamadığının belirlenmesi durumu araştırmanın temel problemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu araştırma ilişki tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırma kapsamında oluşturulan model yapısal eşitlik modeli ile incelenmiştir. Yapılan çalışmada da güvenli, kayıtsız, saplantılı ve korkulu bağlanma boyutları ve kendine saygının olumlu ve olumsuz boyutları ile ilişki doyumunda aracı rolünün olup olmadığı yapısal eşitlik modeli ile test edilmiştir.

Araştırmanın örneklemini ise, olasılık temelli örneklem yöntemine dayalı “uygun örnekleme” ve “ölçüt örnekleme” türlerine göre belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini, mevcut durumda romantik ilişkisi bulunan ve 18-30 yaşları arasında 633 birey oluşturmaktadır. Araştırmanın bulgularına göre, güvenli bağlanma ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide aldatılma algısının kısmi aracı rolü olduğu; kayıtsız bağlanma ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide aldatılma algısının kısmi aracı rolü olduğu; olumlu kendine saygı ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide aldatılma algısının kısmi aracı rolü olduğu; olumsuz kendine saygı ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide aldatılma algısının kısmi aracı rolü olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler : Aldatılma Algısı, Romantik İlişki, Yapısal Eşitlik Modeli

ULUSLARARASI BAKALORYA PROGRAMLARI VE DEĞİŞİM YÖNETİMİ SÜREÇLERİ*

İsmail Çağrı Dağlı¹, Prof. Dr. Semiha Şahin²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, ismailcagri.dagli@ogr.deu.edu.tr
ORCID ID: 0009-0007-4428-5158

²Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, semiha.sahin@deu.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-1135-0327

ÖZET

Uluslararası Bakalorya programına göre Türkiye'nin farklı şehirlerinde Uluslararası Bakalorya (UB) programlarından en az birisini uygulayan toplam 116 adet okul bulunmaktadır. UB Organizasyonu uygulanmakta olan programlarında amaç; başarı güdüsü yüksek “sorgulayıcı, bilgili ve duyarlı bireyler yetiştirmek” olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda “UB programları hükümetlerden ve ulusal sistemlerden bağımsız olarak” araştırma sonuçlarına göre “kaliteli uygulamalar geliştiren; öğrencileri yerel ve evrensel bağlamda düşünmeye yönlendirir. Bu yönü ile ülkelerin ulusal programlarından ayrılan yapıya sahiptir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ise Türkiye’de “eğitim programları ve öğretimin norm ve standartlarını belirleyen merkezi idareye bağlı” yönetsel bir birimdir ve Milli eğitimin genel amaçları bağlamında oluşturulmuş öğretim programları ile öğrencilere eğitim sağlamaktadır. UB programlarının ülkemizdeki okullarda uygulanması da bu kapsamda MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği ile düzenlenmektedir. UB programları, uygulanmakta oldukları okulları, “yönetim anlayışlarında belirli bir çalışma planı ve zaman çizelgesi doğrultusunda değişimleri ve yenilikleri hayata geçirmek zorunda bırakmaktadır”. Çağdaş ve etkili okullar, günün koşulları ve araştırmalar doğrultusunda “sosyal, politik, eğitimsel, ekonomik ve toplumsal değişimlere uyum sağlayabilen” kurumlar olarak okul yöneticileri için uygulanması düşünülen planın, belirlenmiş bir program dahilinde yürütülmesinde, Balcı'nın (2013) da bildirdiği gibi, “anahtar rolü üstlenmektedirler. Bu rol ancak etkili bir değişim yönetimi süreci ile belirli bir plan ve sistematik çalışma düzeni ile yürütülebilmektedir”. Bu çalışmada ise Türkiye’deki Uluslararası Bakalorya okullarındaki okul yöneticilerinin değişim yönetimi yeterliliklerinin alanyazın taramasıyla incelenmesi amaçlanmıştır. UB programlarının özü gereği süreçte değişim yaşanması kaçınılmaz bir olgudur.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Bakalorya, Değişim, Değişim Yönetimi

* Bu çalışma Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Deneticiliği Anabilim Dalında Prof. Dr. Semiha Şahin danışmanlığında yürütülmekte olan “Uluslararası Bakalorya Okullarındaki Okul Yöneticilerinin Stratejik Liderlik Davranışları ve Değişim Yönetimi Yeterlilikleri Arasındaki İlişki” konulu Doktora tezinden üretilmiştir.

MARAS DEPREMLERİNİ OSB OLAN ÇOCUKLA YAŞAMAK: OSB OLAN ÇOCUĞA SAHİP EBEVEYNLERİN EBEVEYNLİK DENEYİMLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Serap DOĞAN ASLAN¹

Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü,
serapdogan@gantep.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0003-4045-7825>

ÖZET

Deprem, tüm insanlığı olumsuz etkileyen, can ve mal kayıplarına sebep olan doğal afetlerdendir. Depremi yasayan her birey bu doğal afetten eşit derecede etkilenmez. Bazı bireyler doğal afetlere karşı daha savunmasızdır. Otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan bireylerin de içerisinde yer aldığı özel gereksinimli bireyler ve onların aileleri de bu savunmasız grup içerisinde yer almaktadır. OSB olan bireyler deprem gibi afetleri psikolojik, sosyal, fiziksel ve bilişsel vb. gibi yönlerden tolere edemezler. Deprem esnasında ve sonrasında tipik gelişen bireyler gibi günlük yaşamlarına kolayca adapte olamazlar. Yanı sıra deprem gibi afetlerin olumsuz etkilerini uzun süre yaşayabilirler. Dolayısıyla OSB olan bireyler ve onların aileleri için deprem gibi afetler yalnızca sonuçları nedeniyle değil bu bireylerin afetlere karşı savunmasız olmaları nedeniyle de kritiktir. Ancak belirtilen öneme karşın özel gereksinimli bireylerin ailelerinin çocuklarıyla neler yaşadıklarına ilişkin ulusal ve uluslararası çalışmaların sınırlı sayıda olduğu, OSB olan bireyler ve onların ailelerine yönelik çalışmalarınsa daha da sınırlı olduğu görülmektedir. Oysa yapılan çalışmaların OSB olan bireyler ve ailelerinin depremde neler yaşadıklarını, gereksinimlerini bilmek yapılacak depreme ilişkin yapılması gereken uyarılama ve düzenlemelere bu doğrultuda karar vermek adına oldukça önemlidir.

Belirtilen gerekçelerle bu çalışmanın amacı 6 Şubat Kahramanmaraş Depremlerini depremde etkilenmiş on şehirden birinde yaşayan OSB olan çocuğa sahip ebeveynlerin ‘ebeveynlik’ deneyimlerine ilişkin görüş ve önerilerini öğrenmektir. Çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenolojik desen ile yürütülmüştür. 18 ebeveyn ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, ebeveynlerin kendilerini yetersiz hissetme, depremin çocuklarına doğrudan kendilerine yansımaları, deprem sonrasında ilişkin uyarılama eksikleri, çocuklarına ilişkin deprem eğitimi gereksinimi gibi çeşitli temalara ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular alanyazındaki araştırmalarla tartışılmış, araştırma ve uygulamaya yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: deprem, doğal afet, otizm spektrum bozukluğu, ebeveyn

Ortaöğretim Matematik Öğretmenlerinin Yazılı Sınavı Hazırlama Süreçlerine Dair Görüşlerinin İncelenmesi*

Öğretmen Nazmiye MURAT¹, Dr. Öğr. Üyesi Ebru SAKA²

¹Kafkas Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, nakomrt@gmail.com - 0000-0002-8408-6598

²Kafkas Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, ebusaka@kafkas.edu.tr - 0000-0003-1975-3160

ÖZET

Eğitim ve öğretim birbirlerinden farklı iki kavramdır ve öğretimin en temel özelliği rastlantılar sonucu oluşmamasıdır. Öğretim, programda yer alan hedeflerle başlar. Belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı ise ölçülebilir göstergeler aracılığı ile anlaşılabilir. Bundan dolayı ölçme ve değerlendirme öğretim için vazgeçilmez bir parçadır yani ölçme ve değerlendirme olmadan bir öğretim düşünülemez. Eğitim sistemimizde öğrencilere not vermek amacı ile birçok sınav uygulanmaktadır. Uygulanan bu sınavlar hazırlanma şekillerine göre standart testler ve öğretmen yapımı testler olmak üzere ikiye ayrılır. Standart testler uzman kişiler tarafından geliştirilen ve standart şartlar altında uygulanabilen testlerdir. YKS, LGS gibi merkezi sınavlar bu test kapsamına girer. Öğretmen yapımı testler ise öğretmenlerin kendi donanımları ölçüsünde hazırlayıp kendi sınıflarına uyguladıkları standart nitelik göstermeyen testlerdir. Öğretmenlerin sınav hazırlamak için yaptıkları planların, oluşturdukları soruların ve bu soruların uygunluğu oldukça önemlidir. Oluşturulan sınavların kaliteli olabilmesi için öğretmenlerimizin bu açıdan yönlendirilmesi ve sınav hazırlama konusunda yeterli tecrübeye sahip olması beklenmektedir. Bu nedenden dolayı bu çalışmada öğretmenlerinin sınav hazırlama süreçlerini ait görüşlerini analiz etmek amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kars ili ve ilçelerinde 2022-2023 eğitim-öğretim yılı içerisinde farklı lise türlerinde görev yapan 20 matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin sınav hazırlarken matematik ders kitabından, ek kaynaklardan, internet ortamında erişilen sorulardan yararlandıkları ve bu sorular üzerinde çoğu öğretmenin öğrenci seviyesine göre değişiklik yaptığı fakat soruları aynen kullananların da olduğu görülmektedir. Ulusal düzeyde uygulanan sınav sorularından yararlanan öğretmen sayısı oldukça azdır. Soru türü olarak ise en çok açık uçlu soruların tercih edildiği belirlenmiştir. Verilerin analizi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: ortaöğretim matematik öğretmenleri, yazılı sınav, görüşme sorusu

* Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

INDIRECT WRITTEN CORRECTIVE FEEDBACK: STUDENT PERCEPTIONS

Öğr. Gör.,Ebru YEĞEN ¹, Prof. Dr.,Kemal Sinan ÖZMEN ²

¹ Çankaya Üniversitesi, Yabancı Diller Birimi, ebrug@cankaya.edu.tr - 0000-0003-4392-7263

²Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, sozmen@gazi.edu.tr- 0000-0002-4454-235X

ABSTRACT

Writing is a productive skill which requires a certain amount of effort on behalf of writers. Even for native speakers of English, writing is a challenging labour when they are asked to do it (Nunan, 2015) because it consists of not only a representation of language but also development of thoughts in a structured way. Learners are in need of guidance during this process and one way to guide the learners is giving corrective feedback. Written corrective feedback, with varying types and scope, is utilized by language teachers to help EFL learners in their writing process. The current study is a case study which aims to find out the perceptions of students regarding the use of one type of written corrective feedback, indirect coded feedback, in their writing classes and contribute to the existing literature and classroom implications of written corrective feedback. To this end, three semi-structured interviews were conducted with 6 students before, during and after providing indirect coded feedback. The data collected were analyzed through content analysis. The results revealed a number of major categories related to the perceptions of students. It was concluded that students favored the provision of indirect coded feedback. They had positive attitude towards indirect coded feedback because it led to awareness regarding what to do and what not to do, leading to improvements in their overall writing proficiency. The findings corroborated with many other studies investigating the perceptions of students regarding written corrective feedback. Some classroom implications and suggestions for further research were also provided.

Key Words : Written Corrective Feedback, L2 writing, Indirect coded feedback, Perception of learners

TÜRKÇE EĞİTİMİNDE DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ (2019-2023 YILLARI)

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ÇAM TÜRKAN¹

¹ Iğdır Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, cigdemturkan@gmail.com

ORCID ID: [0000-0002-1680-6258](https://orcid.org/0000-0002-1680-6258)

ÖZET

Bu araştırmada Türkçe alanında değer ve değerler eğitimiyle ilgili lisansüstü düzeyde yapılan çalışmaların tespit etmek amaçlanmıştır. Türkçe eğitimi alanında değerler eğitimi konusuna ilgi duyan araştırmacılara yol göstermek, bu alanda en çok hangi çalışmaların yapıldığını ortaya koyarak yapılabilecek çalışmaların tespitine yardımcı olmak için bu alanda yapılmış akademik çalışmaların analizi yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden tematik içerik analizi kullanılmıştır. Değer ve değerler eğitimi konusunda yapılmış lisansüstü çalışmalar incelenmiştir. Bu lisansüstü çalışmalar; çalışma türü, çalışma yılı, çalışmanın yapıldığı üniversite, çalışma konusu, çalışma yaklaşım ve yöntemleri, çalışma örnekleme ve veri toplama araçları gibi temalara göre tematik olarak incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini YÖK Ulusal Tez Merkezinde “Türkçe öğretimi”, “Türkçe eğitimi”, “değer” ve “değer eğitimi” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Araştırma örneklemini inceleme neticesinde ulaşılan 69 lisansüstü tez oluşturmaktadır. Araştırma, 2019-2023 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Veri Tabanı’nda bulunan Türkçe alanında değer ve değerler eğitimi konularında yapılmış yüksek lisans ve doktora tezleri(izinli) ile sınırlandırılmıştır. Araştırma için ilgili alan yazınındaki çalışmalar incelenmiş ve araştırmacının analiz sürecinde işini kolaylaştırmak amacıyla yedi değişkenden oluşan “Değerlendirme Formu” oluşturulmuştur. Bu form göz önünde bulundurularak lisansüstü tezler tek tek incelenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi ve sıklık dereceleri de verilmiştir. Araştırma sonucunda incelenen lisansüstü çalışmalarının çoğunlukla yüksek lisans düzeyinde yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmaların en çok 2019 yılında hazırlandığı görülmüştür. Bu çalışmaların en çok Gazi Üniversitesi’nde hazırlandığı görülmüştür. Bu çalışmalarda en çok edebi eserlerde değerler konusunun işlendiği görülmüştür. Bu çalışmalarda en çok nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinin kullanıldığı görülmüştür. Bu çalışmalarda en çok (MEB)Kök değerlerin analiz edildiği görülmüştür. Bu çalışmalarda örneklem olarak edebi eserlerin kullanıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Değer, Değer eğitimi, Türkçe eğitimi, Lisansüstü çalışmalar.

Abstract

In this research, it was aimed to identify studies conducted at the postgraduate level on values and values education in the field of Turkish. An analysis of academic studies in this field was made in order to guide researchers who are interested in values education in the field of Turkish education and to help identify the studies that can be done by revealing which studies are mostly done in this field. Thematic content analysis, one of the qualitative research methods, was used in the research. Postgraduate studies on values and values education were examined. These

postgraduate studies; It was examined thematically according to themes such as study type, study year, university where the study was conducted, study subject, study approach and methods, study sample and data collection tools. The sample of the research was scanned at the YÖK National Thesis Center using the keywords "Turkish language teaching", "Turkish education", "value" and "value education". The research sample consists of 69 postgraduate theses obtained as a result of the examination. The research was limited to master's and doctoral theses (with permission) on values and values education in the field of Turkish, which are in the YÖK National Thesis Database between 2019-2023. For the research, studies in the relevant literature were examined and an "Evaluation Form" consisting of seven variables was created in order to facilitate the researcher's work in the analysis process. Considering this form, postgraduate theses were examined one by one. Content analysis and frequency ratings were also given in the analysis of the data. As a result of the research, it was seen that the postgraduate studies examined were mostly done at the master's level. It was observed that these studies were mostly prepared in 2019. It has been observed that these studies were mostly prepared at Gazi University. In these studies, it was seen that the subject of values was mostly discussed in literary works. It was observed that document analysis, one of the qualitative research methods, was most frequently used in these studies. In these studies, it was observed that (MEB)root values were analyzed the most. It has been observed that literary works were used as samples in these studies.

Key Words: Value, Value education, Turkish education, Postgraduate studies.

EĞİTİMDE ÜRETKENLİK VE HESAP VEREBİLİRLİK

Arş. Gör. Aylin UZUN¹

¹Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, aylinuzun@gazi.edu.tr- Orcid No: 0000-0002-3937-8946

ÖZET

Hızla gelişen ve değişen dünyada iş dünyasının giderek artan talepleri her alanda rekabeti beraberinde getirmektedir. Geleceğin bir çeşit anahtarı şeklinde düşünülen eğitim sistemleri de bu rekabetin içerisinde yer almaktadır. İş dünyasının beklentileri ile eğitim çıktılarının uyuşması, aynı zamanda iş dünyasının çıktılarının da eğitime kaynak teşkil etmesi gün geçtikçe daha önemli bir hal almaktadır. Özel okullardan, özel derslere, farklı eğitim materyallerinden değişik basılı kaynaklara kadar çok sayıda seçenek velilere ve öğrencilere sunulmaktadır. Bu bağlamda kişiler, olasılıklar arasında en iyi olanını tercih ettiklerine dair bilgi sahibi olmaya gereksinim duymaktadırlar. Bu nedenle özel okullar için okul sahipleri, devlet okulları için okul müdürleri sahip oldukları okulların işleyiş bakımından küresel ve yerel bazda standartları ne düzeyde karşıladığını öğrenmeye gereksinim duymaktadırlar. Ayrıca eğitimden sorumlu olan bakanlık, eğitime özel ayrılmış olan kaynakların ne düzeyde doğru değerlendirilip değerlendirilemediğini bilmeye gereksinim duymaktadırlar. Dolayısıyla hesap verebilirlik ve ya hesap verme sorumluluğu, bir cevap verme, açıklamada bulunma yükümlülüğüdür. Eğitim bağlamında hesap verebilirliği girdilere, süreçlere ve çıktılara ilişkin verilerin toplanması ve bu verilerin okulların etkililik ve verimliliklerini belirlemek üzere kullanılması süreci olarak düşünmek mümkündür. Bu nedenle üretkenlik ve hesap verebilirlik becerisi birbirleri ile bağlantılı olarak 21. yüzyılda bireylerin eğitim alanında ve dolayısıyla yaşamlarında başarılı olabilmeleri için gerekli bir beceri olmuştur. Bu becerilerin bütün bir toplumda öğretiminin yapılması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada eğitimde üretkenlik ve hesap verebilirlik becerilerinin gerekliliği konusu üzerinde çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: 21. Yüzyıl Becerileri, Üretkenlik, Hesap Verebilirlik, Eğitim.

EĞİTİMDE LİDERLİK YAPMAK VE SORUMLULUK ALMAK

Arş. Gör. Aylin UZUN¹

¹Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, aylinuzun@gazi.edu.tr- Orcid No: 0000-0002-3937-8946

ÖZET

Bilimsel gelişmelerin artan hızı ve iletişim araçlarındaki gelişmelerin, eğitimde bazı becerilere olan ihtiyaçları azalttığı düşünülse de, insan çabalarının birleştirilmesi ve koordine edilmesi, gerektiği durumlarda sorumluluk alabilen bir lidere olan ihtiyacı gerekli kılmaktadır. Bu ihtiyaç çeşitli nedenlerle, çeşitli zamanlarda ortaya çıkmaktadır. Örneğin; işletmelerde ortak amaçlar ve hedefler için bir araya gelmiş çalışanlar, alanlarında iyi birer uzman olsalar dahi onları yönlendirebilecek lider olmadan istenen hedef ve amaçlara belirlenen zamanda ve istenen şekilde ulaşmaları zor olmaktadır. Başka bir ifade ile gerekli kararları uygun zamanda alabilecek ve uygulayabilecek toparlayıcı ve otorite kurucu bir lidere her durumda gereksinim duyulmaktadır. Liderlik; bir grup insanı belirli amaçlar etrafında toplayabilme ve bu amaçları gerçekleştirmek için onları harekete geçirme, etkileyebilme ve “izlenen kişi” olma özelliği bulunan kişidir. Eğitim kurumlarında öğretmenin de sınıf grubunun sosyal lideri olarak vizyon sahibi, güven veren kişiliğiyle öğrencilerine ve çevresine karşı içten olması ve beklentileri karşılayabilmesi gerekir. Öğretmenin, beklentileri karşılayabilen ve çevresini etkileyebilen özellikler taşıması, liderlik statüsünü kazanması anlamına gelir. Bunun sonucunda liderlik özelliğini kazanmış öğretmen, öğrencilerinin performanslarının artmasına, onların da çevrelerine hizmetler üreten lider bireyler olmalarına katkı sağlar. Liderlik sorumluluk almayı beraberinde getirir. Sorumluluk, üstlenilen işin ya da görevin gereklerini bilmek, hissetmek ve bu gereklere uygun olarak hareket etme zorunluluğudur. Diğer bir ifadeyle kişinin kendi bağımsızlığını yitirmeksizin çevresiyle ve diğer insanlarla iletişimini koruyabilmesi, başkalarına ve farklılıklara saygı duyabilmesi ve de sosyal yapı içerisinde kendisinden beklenen rolleri yerine getirebilmesidir. Dolayısıyla eğitim sistemi içerisinde bir öğrencinin sorumluluk alabilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada eğitimde liderlik yapmak ve sorumluluk almak becerilerin gerekliliği, nasıl geliştirilebileceği konuları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: 21. Yüzyıl Becerileri, Liderlik, Sorumluluk, Eğitim.

COĞRAFYA YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİN LİSANSÜSTÜ EĞİTİMDEN BEKLENTİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Cennet ŞANLI

Pamukkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, cennet2011@gmail.com,
0000-0003-3285-0950

Özet

Bu araştırmada coğrafya yüksek lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitimden beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma modellerinden fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin sosyal bilimler enstitüsüne bağlı coğrafya yüksek lisans programına devam eden dokuz öğrenci oluşturmuştur. Araştırma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi esas alınmıştır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Görüşme formunda yüksek lisans öğrencilerin demografik bilgileri ve lisansüstü eğitimden beklentilerini dört kategoride (kişisel, toplumsal, akademik, mesleki) sorgulayan maddeler yer almaktadır. Formun geçerlik ve güvenilirliğin sağlanmasında uzman görüşüne başvurulmuştur. Formun uygulama süreci Google formlar aracılığıyla çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemine göre çözümlenmiştir. Araştırma verileri kategorilere göre işlenmiş, tablo haline getirilmiş ve değerlendirilmiştir. Ayrıca katılımcıların görüşleri yansıtmak için doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Veri analizi sürecinde güvenilirliğin sağlanmasında coğrafya eğitimi alanında uzman bir araştırmacıdan destek alınmıştır. İki araştırmacının analizlerine ilişkin uzlaşma düzeyi Miles ve Huberman (1994) formülüne göre hesaplanmış, araştırmacılar arasında %87 oranında bir uzlaşma olduğu görülmüştür. Araştırmanın sonucunda coğrafya yüksek lisans öğrencilerin, lisansüstü eğitimden beklentilerinin ağırlıklı olarak kişisel anlamda; gelişimi ve öz yeterliğini arttırma, toplumsal anlamda; toplumda saygın birey olma ve kabul görme; akademik anlamda kariyer yapma ve üniversitelerde istihdam etme; mesleki anlamda mesleki donanımı edinme yönünde olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin özellikle akademik beklentileri birbirine benzer bulguları ortaya koymuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda coğrafya yüksek lisans programlarının öğrencilerinin beklentisini karşılamaına ilişkin birtakım öneriler sunulmuştur. İlgili önerilerin, coğrafya bölümü yüksek lisans programlarının geliştirilmesinde, öğretim elemanlarına ve müfredat programı içeriğini hazırlayan akademisyenlere katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Yüksek lisans, Lisansüstü Eğitim, Beklenti

A STUDY ON THE EXPECTATIONS OF GEOGRAPHY MASTER'S STUDENTS FROM GRADUATE EDUCATION

Assoc. Prof. Cennet ŞANLI

Faculty of Humanities and Social Sciences, Pamukkale University, cennet2011@gmail.com,
0000-0003-3285-0950

Summary

The purpose of this study was to determine the expectations of geography master's students from graduate education. The phenomenological approach, one of the qualitative research designs, was employed in the research. The study group of the research consisted of nine students enrolling the master's program in the geography department of the social sciences institute of a state university. The convenience sampling method was used as the basis for determining the research group. The research data were collected through a structured interview form developed by the researcher. The interview form contains questions that inquire about the demographic information of master's students and their expectations from graduate education in four categories, including personal, societal, academic and professional aspects. Expert opinions were consulted to ensure the validity and reliability of the form. The application process for the form was conducted through Google Forms. Subsequently, the data were analysed using a descriptive analysis method. After the research data was processed, it was organized into categories and then presented in table form. Additionally, direct quotations were included to reflect the participants' opinions. During the data analysis process, reliability was ensured by support from a researcher specializing in geography education. The level of agreement between the two researchers' analyses was calculated according to the Miles ve Huberman (1994) formula. The calculation revealed an agreement level of 87% between the researchers. The results of the study indicate that geography master's students primarily expect personal development and self-sufficiency enhancement from graduate education. In societal terms, they aim to become respected individuals and gain acceptance in society. Regarding academic aspects, their expectations focus on building a career and getting employed in universities, while in professional terms, they aim to acquire professional skills. The findings reveal that students share similar expectations, particularly in academic terms. In light of these results, several recommendations have been developed to align graduate education programs with these expectations. It is anticipated that these suggestions might contribute to the improvement of geography department master's programs by providing guidance to instructors and academics responsible for curriculum development.

Keywords: Geography, Master, Graduate Education, Expectation

EĞİTİM VE YARATICILIKLA İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Ergül KUYUCU, Emirhan DOĞAN, Doc. Dr. Gülbin ZEREN NALINCI

Amasya üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

ergul.kyc@hotmail.com - 0009-0000-8889-9548

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

doganemirhandogan@gmail.com - 0009-0009-6082-7863

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

gulbinzeren.nalinci@amasya.edu.tr - 0000-0001-6873-4551

ÖZET

Bilginin hızla değişim ve gelişim gösterdiği çağımızda, toplumların bu değişim hızını yakalayabilmesi, her alanda üretken ve yaratıcı bireyler yetiştirebilmesi zorunlu hale gelmiştir. Hayatın tüm alanlarındaki problemlere dair pratik çözümler geliştirebilen, sorgulayan, eleştirel bakabilen, üretebilen bireyler yetiştirmek de ancak eğitim ile mümkün olabilmektedir. Amacı eğitim ve yaratıcılıkla ilgili lisansüstü tezleri incelemek olan bu çalışmada; Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmada YÖK tez merkezinin arama kısmına ‘yaratıcılık ve eğitim’ anahtar kelimeleri yazılarak arama yapılmıştır. Tarama sonucunda toplamda 33 sonuca ulaşılmış olup bunlardan biri konuyla ilgili olmadığından araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Tezler incelenip veri toplanırken araştırmacılar tarafından oluşturulan bir form kullanılmıştır. Araştırmadaki tezler yıllara göre dağılımlarına, yöntemlerine, tez türlerine, çalışma alanlarına göre, enstitülerine göre, yazım dillerine göre, örneklem sayılarına göre toplamda 8 başlık altında incelenmiştir. İncelenen tezler sonucunda en fazla araştırmanın 14 araştırma ile güzel sanatlar alanında yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu tezlerin 28 tanesi yüksek lisans, 4 tanesi doktora alanında yapılmıştır. İncelenen tezlerin 31 tanesi Türkçe 1 tanesi ise İngilizce yazılmıştır. Yayınlanan ilk tez 1990 yılında yayınlanmış olup en fazla tezin 2019 yılında yayımlandığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca nicel araştırma yöntemleri ile 16, nitel araştırma yöntemleri ile 15 ve karma araştırma yöntemleri ile 1 adet tez yazılmıştır. 8 araştırma ile en çok çalışılan örneklem sayısı aralığı 14-25 arası olup aynı zamanda 9 adet de doküman inceleme çalışması yapılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda konunun daha derinlemesine araştırılması için konuyla ilgili doktora alanındaki araştırmaların sayısının artırılması önerilmektedir. Başta eğitim alanında olmak üzere farklı disiplinlerle ilişkilendirilerek yapılan araştırmaların yapılması alanı zenginleştirecektir. Nitel araştırma yöntemlerinde konunun bütünü ele alındığından dolayı araştırmacılara, nitel araştırma ve karma araştırma yöntemleriyle daha bütüncül sonuçlara ulaşabileceği önerilmektedir. Böylelikle eğitim öğretim alanında daha geniş kapsamlı ve nitelikli çalışmaların gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yaratıcılık, eğitim, tez*

REVIEW OF GRADUATE THESIS RELATED TO EDUCATION AND CREATIVITY

ABSTRACT

In this age which information changes and develops rapidly, it has become necessary for societies to catch up with this distribution of change and to raise productive and creative individuals in every field. Education makes increasing the number of individuals who can question, look critically and produce practical solutions to problems in all areas of life possible. This research aims to examine postgraduate theses related to education and innovation; Software analysis, one of the qualitative research methods, was used. In the research, the search unit of YÖK thesis center was searched by typing the keywords 'creativity and education'. As a result of the screening, a total of 33 were found and the lifespan of one of them was excluded from the scope of the research. A form was used by the researchers when examining the theses and collecting data. The theses in the research are grouped under 8 comprehensive main headings according to their distribution according to years, methods, thesis types, work rates, formulas, summary languages and basic groups. As a result of the theses examined, the 14 most learned studies were started to be employed in the field of fine arts. 28 of these theses were made in the field of master's degree and 4 of them were in the field of doctorate. 31 of the theses examined were stated in Turkish and 1 in English. The first thesis published was published in 1990, and it was concluded that the most theses were published in 2019. In addition, 16 theses were prepared with quantitative research methods, 15 theses with qualitative research methods and 1 theses with mixed research methods. With 8 studies, the most studied sample size range is between 14-25, and 9 document review studies were also conducted. In line with these results, it is recommended to increase the number of doctoral studies on the subject in order to investigate the subject in more depth. Conducting research in association with different disciplines, especially in the field of education, will enrich the field. Since the whole subject is addressed in qualitative research methods, it is suggested that researchers can reach more holistic results with qualitative research and mixed research methods. In addition, it was located in places where education and training were more comprehensive and where numbers could be realized.

Keywords: *creativity, education, thesis*

İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARI ALGILARI İLE ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, BİRSEN ÖZÇİFTÇİ¹, Prof.Dr. ŞAFAK ULUÇINAR SAĞIR²,

¹ AMASYA ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, birsen-alim@hotmail.com –

ORCID: 0009-0006-4646-7361

² AMASYA ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Fakültesi, safak.ulucinar@amasya.edu.tr – ORCID:

0000-0003-3383-5330

ÖZET

İlkokul dönemi çocuklara düşünme beceri ve eğilimlerinin kazandırılmasında, ilgi, tutum ve algıların geliştirilmesinde son derece önemlidir. Bir becerinin kazanılabilmesi için bireyin buna yönelik bir algı ve eğilime sahip olması gerekir. Araştırmanın temel amacı, ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin başarı algılarının ve eleştirel düşünme eğilimlerinin çeşitli değişkenler (cinsiyet, yerleşim yeri ve yaş) açısından incelenmesi ve başarı algıları ile eleştirel düşünme eğilimleri arasında bir ilişki olup olmadığının ortaya konmasıdır. Nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilen çalışmanın örneklemini, Amasya il merkezi ve ilçelerinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında 2023-2024 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 207 kız, 225 erkek olmak üzere toplam 432 ilkokul 3. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu, Kara ve Şahin (2019)'ın geliştirdiği “İlkokul Öğrencileri İçin Başarı Algısı Ölçeği”, Uluçınar ve Akar (2021) tarafından geliştirilen “İlkokul Öğrencileri İçin Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Yapılan analizler neticesinde; cinsiyet değişkeni ve yaş değişkeni açısından öğrencilerin başarı algıları arasında anlamlı bir fark bulunamazken, yerleşim yeri (Amasya il merkezi ve ilçeleri) değişkenine göre anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan analizler eleştirel düşünme eğilimleri açısından değerlendirildiğinde cinsiyet ve yaş değişkeni açısından anlamlı farklılık bulunmamış, yerleşim yerleri açısından anlamlı farklılık bulunmuştur. Yerleşim birimine göre ortalamalar karşılaştırıldığında merkezdeki okullarda eğitim gören öğrencilerin başarı algıları ve eleştirel düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yerleşim birimleri içinde cinsiyetlerin karşılaştırılması yapıldığında Merzifon ilçesindeki kız ve erkek öğrencilerin ortalamaları arasında eleştirel düşünme eğilimleri bakımından anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin başarı algıları ve eleştirel düşünme eğilimleri arasında orta düzeyde anlamlı korelasyon olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Başarı Algısı, Eleştirel Düşünme Eğilimi, İlkokul Öğrencileri

PISA OKUMA BECERİLERİ, MATEMATİK VE FEN ALANLARINA GÖRE ÖĞRENCİLERİN FARKLI YETERLİK DÜZEYLERİNDEKİ DEĞİŞİMİ

Doç. Dr. Özge ALTINTAŞ¹

Doç. Dr. H. Deniz GÜLLEROĞLU²

Prof. Dr. Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU³

¹Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, oaltintas@ankara.edu.tr-0000-0001-5779-855X

²Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, denizgulleroglu@yahoo.com-0000-0001-6995-8223

³Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, omay73baskent@hotmail.com-0000-0002-3879-9204

Özet

PISA, eğitim sistemlerinin uluslararası karşılaştırılabilirliğinin sağlanması ve öğrencilerin okuma becerileri, matematik okuryazarlığı ve fen okuryazarlığı alanlarındaki gelişmelerinin izlenmesi amacıyla düzenlenen bir değerlendirme programıdır. Bu kapsamda, PISA’da yürütülen ölçme ve durum belirleme yaklaşımı, öğrencilerin bir kapsamı ezberlemelerinden ya da hatırlamalarından çok; bilgi ve becerilerini günlük yaşamdaki görevlere ne kadar iyi uyguladıklarına -bir başka anlatımla, gerçek yaşamda karşılaşılabilecekleri durumda kullanabilir olmalarına odaklanmaktadır. Bu anlamda, öğrencilerin performansı, her bir alan için tanımlanan yeterlik düzeyleriyle ilişkilendirilerek belirlenmektedir. PISA sonuçları ülkelerin eğitim sistemlerini değerlendirmek amacıyla kullanıldığından elde edilen sonuçlar, ülkelerin ortalama puanlarına ve buradan hareketle başarı sıralarına dayalı olarak yorumlanmaktadır. Bunun yanında, eğitim politikalarını ve uygulamalarını geliştirmek isteyen bir ülkenin, öğrencilerinin yeterlikler açısından performanslarını da detaylı olarak incelemesi önemlidir. Bu anlamda, yeterlik düzeyleri açısından yapılan incelemeler, ülke düzeyinde de olsa öğrencilerin bilgi ve becerilerini günlük yaşam görevlerine uygulama düzeyleri hakkında daha kapsamlı bilgiler sunmaktadır. Buradan hareketle bu çalışma, katılımcı ülkelerin, PISA okuma becerileri, matematik ve fen alanlarında yeterlik düzeylerindeki değişimleri karşılaştırmalı olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada, 2012 ve 2022 yılları arasındaki PISA uygulamalarının farklı ülkelerin; yeterlik düzeyleri açısından en iyi (5 veya 6. düzey) performans gösteren öğrencilerinin oranındaki değişimi ile düşük (2. düzeyin altı) performans gösteren öğrencilerinin oranındaki değişimi incelenmiştir. İncelemeler, ülkelerin performansındaki eğilimleri belirleme üzerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: PISA yeterlik düzeyleri, okuma becerileri, matematik okuryazarlığı, fen okuryazarlığı

VARIATION IN STUDENTS' PROFICIENCY LEVELS ACROSS PISA READING, MATHEMATICS, AND SCIENCE

Assoc. Prof. Özge ALTINTAŞ¹
Assoc. Prof. H. Deniz GÜLLEROĞLU²
Prof. Dr. Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU³

¹Ankara University, Faculty of Educational Sciences, oaltintas@ankara.edu.tr-0000-0001-5779-855X

²Ankara University, Faculty of Educational Sciences, denizgulleroglu@yahoo.com-0000-0001-6995-8223

³Ankara University, Faculty of Educational Sciences, omay73baskent@hotmail.com-0000-0002-3879-9204

Abstract

PISA is an assessment program organized to ensure the international comparability of education systems and to monitor students' developments in reading literacy, mathematics literacy, and science literacy. Within this framework, the measurement and assessment approach employed in PISA focuses on how well students apply their knowledge and skills to real-life tasks, rather than memorizing or recalling a set of facts. In this context, student performance is determined by associating it with the proficiency levels defined for each domain, emphasizing their ability to apply knowledge in real-life situations. However, as PISA results are utilized to assess countries' education systems, the interpretation is based on countries' average scores and subsequent rankings. Additionally, a country aspiring to enhance its educational policies and practices should also thoroughly scrutinize the performances of its students in terms of proficiencies. In this regard, analyses conducted on proficiency levels provide more comprehensive insights into students' application of knowledge and skills to everyday tasks, even at the national level. Accordingly, this study aims to comparatively illustrate changes in proficiency levels in PISA reading, mathematics, and science among participating countries. The research explores the percentage changes in the performance of students achieving the highest proficiency levels (Level 5 or 6) and those performing below the lower levels (below Level 2) between 2012 and 2022. The examinations focus on identifying trends in countries' performances.

Keywords: PISA proficiency levels, reading literacy, mathematics literacy, science literacy

ÖĞRENCİLERİN PISA PERFORMANSLARINDAKİ DEĞİŞİMLERİNİN SOSYOEKONOMİK STATÜ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Özge ALTINTAŞ¹

Doç. Dr. H. Deniz GÜLLEROĞLU²

Prof. Dr. Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU³

¹Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, oaltintas@ankara.edu.tr-0000-0001-5779-855X

²Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, denizgulleroglu@yahoo.com-0000-0001-6995-8223

³Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, omay73baskent@hotmail.com-0000-0002-3879-9204

Özet

Bir toplumun gelişmişliği eğitim, ekonomi ve sağlık alanlarındaki gelişmişliğiyle ilgilidir. Gelişmiş toplumlar bağımsız kurumları aracılığıyla, bu alanlardaki ilerleme ve gelişmenin göstergelerini düzenli olarak izlemektedirler. Bu türden izleme çalışmalarını yürüten kuruluşlardan biri olan OECD, 2000 yılından itibaren her üç yılda bir gerçekleştirdiği PISA ile katılımcı ülkelerde örgün eğitime devam eden 15 yaş grubu öğrencilerin gelişimini izlemektedir. PISA sonuçları genellikle politika yapıcılar tarafından eğitim sistemlerinin etkililiğini izlemek amacıyla öğrencilerin okulda edindikleri temel bilgi ve becerileri gerçek yaşamda karşılaştıkları durumlara ne düzeyde uygulayabildiklerini değerlendirmek üzere kullanılmaktadır. Bunun nedeni, öğrencilerin okulda edindikleri becerileri gerçek yaşam durumlarında kullanabilmelerinin birçok ülke tarafından eğitim sistemlerinin etkililiğinin önemli bir göstergesi olarak kabul edilmesidir. Öğrencilerin istenilen yeterliklere ulaşma düzeyini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bunlardan biri de bireyin sosyoekonomik statüsüdür. Bireyin sosyoekonomik açıdan refahı, yaşadığı ülkenin toplumsal açıdan eğitimde, ekonomide ve sağlıkta gelişmişliğinin göstergesidir. PISA değerlendirmelerinde sosyoekonomik statünün öğrenci performansı üzerindeki etkisinin anlaşılması ve ele alınması, eğitim eşitsizliklerini azaltma ve genel akademik başarıyı artırma çabalarında kilit bir rol oynamaktadır. Buradan hareketle bu çalışmanın amacını, farklı yıllardaki PISA uygulamalarında sosyoekonomik açıdan avantajlı öğrenciler ile dezavantajlı öğrenciler arasındaki performans farkının incelenmesi oluşturmaktadır. Çalışmadan elde edilecek sonuçların, sosyoekonomik statünün öğrenci performansının üzerindeki olası etkileri konusunda bilgiler sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: PISA, öğrenci performansı, sosyoekonomik statü

INVESTIGATING CHANGES IN STUDENTS' PISA PERFORMANCES FROM THE PERSPECTIVE OF SOCIOECONOMIC STATUS

Assoc. Prof. Özge ALTINTAŞ¹
Assoc. Prof. H. Deniz GÜLLEROĞLU²
Prof. Dr. Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU³

¹Ankara University, Faculty of Educational Sciences, oaltintas@ankara.edu.tr-0000-0001-5779-855X

²Ankara University, Faculty of Educational Sciences, denizgulleroglu@yahoo.com-0000-0001-6995-8223

³Ankara University, Faculty of Educational Sciences, omay73baskent@hotmail.com-0000-0002-3879-9204

Abstract

The advancement of a society is intricately linked to progress in the realms of education, economy, and health. Advanced societies consistently monitor indicators of progress and development in these areas through independent institutions. OECD is one such organization that, since the year 2000, has regularly conducted the PISA every three years to track the development of 15-year-old students engaged in formal education in participating countries. PISA results are commonly employed by policymakers to gauge the effectiveness of education systems by evaluating the extent to which students can apply fundamental knowledge and skills acquired in school to real-life situations. This practice is grounded in the widespread recognition that the ability of students to apply acquired skills in real-life scenarios serves as a crucial indicator of the effectiveness of education systems in many countries. Numerous factors influence the attainment of desired competencies by students, and one such factor is an individual's socioeconomic status. An individual's socioeconomic well-being is indicative of the societal advancement in education, economy, and health within the country of residence. Understanding and addressing the impact of socioeconomic status on student performance in PISA assessments play a pivotal role in efforts to reduce educational inequalities and enhance overall academic achievement. Consequently, the objective of this study is to examine performance differentials between socioeconomically advantaged and disadvantaged students in various years of PISA implementations. The anticipated outcomes of the study are expected to provide insights into the potential effects of socioeconomic status on student performance.

Keywords: PISA, student performance, socioeconomic status

SOSYAL PAZARLAMADA TEMEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Doç. Dr. Selin BİTİRİM OKMEYDAN¹

ÖZET

Toplumsal yarara odaklanan sosyal pazarlama özellikle hareket noktaları iyi belirlenmediği ve konu ile örtüşmeyen iletişim yanıtları yapıldığı zaman başarısızlıkla sonuçlanmaktadır. Bu durum ise sosyal pazarlamaya yönelik tartışmaları alevlendirmekte ve sosyal pazarlamayı çeşitli eleştirilerin hedefi haline getirmektedir. Sosyal pazarlamaya ilişkin ortaya atılan temel tartışmalar ve eleştiriler çoğunlukla kavramın içerisinde yer alan pazarlama ifadesinin yanlış anlaşılmasından kaynaklanmaktadır. Bunun yanı sıra hangi konuların topluma yarar sağlayacağı, çözüm bekleyen hangi toplumsal sorunlara öncelik tanınacağı, üretilen çözümlerin toplum için nasıl daha iyi sonuç vereceği, bu stratejik kararların kimler tarafından alınacağı ve hazırlanan programın bütünüyle nasıl uygulanacağı ekseninde yaşanan tartışmalar ağırlık kazanmaktadır. Söz konusu bu tartışmalar, aynı zamanda sosyal pazarlamaya yönelik temel eleştirilerin de adresi olmaktadır.

Bu çalışmada sosyal pazarlama yaklaşımına yönelik temel tartışmalar çerçevesinde sosyal pazarlama uygulamalarına yöneltilen eleştiriler konu edilmektedir. Sosyal pazarlama kavramına ilişkin temel tartışmalar ve eleştiriler, esasen sosyal pazarlamanın topluma hizmet üreten etik yönünün geliştirilmesi açısından önemli fırsatlar taşımaktadır. Sosyal pazarlamaya yöneltilen temel tartışmaların ve eleştirilerin üzerinde durulup dikkate alınması, nihai amacı toplumun refahını arttırmak olan sosyal pazarlama anlayışının daha kapsayıcı ve kalıcı sonuçlar doğuracak şekilde uygulanmasına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Pazarlama, Sosyal Pazarlama Etiği, Sosyal Pazarlama Eleştirisi

BASIC DEBATES AND CRITICISMS ON SOCIAL MARKETING

ABSTRACT

Social marketing, when focal points are not well defined and communication mistakes that do not align with the subject are made, tends to result in failure, particularly when it aims to contribute to the societal good. This situation intensifies debates around social marketing and turns it into the target of various criticisms. The fundamental debates and criticisms regarding social marketing often stem from a misunderstanding of the term "marketing" within the concept. Additionally, discussions revolve around which issues will benefit society, which societal problems requiring solutions will be prioritized, how the solutions generated will yield better results for the community, who will make these strategic decisions, and how the prepared program will be fully implemented. These debates also serve as the focal point for fundamental criticisms directed at social marketing.

This study focuses on criticisms directed at social marketing practices within the framework of fundamental debates surrounding the social marketing approach. The key debates and criticisms related to the concept of social marketing, essentially, offer significant opportunities for enhancing the ethical aspect of social marketing that contributes to serving society. Reflecting

¹ Ege Üniversitesi, İletişim Fakültesi, selin.bitirim.okmeydan@ege.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7996-2178

on and taking into account the fundamental debates and criticisms directed at social marketing contribute to the application of the social marketing concept, whose ultimate goal is to increase societal welfare, in a more comprehensive and enduring manner.

Keywords: Social Marketing, Social Marketing Ethics, Critique of Social Marketing

SAĞLIK İLETİŞİMİ KAMPANYALARI VE SOSYAL REKLAM

Doç. Dr. Selin BİTİRİM OKMEYDAN¹

ÖZET

Sağlık ve iletişim gibi iki disiplinler arası kavramı bir araya getiren sağlık iletişimi, bireysel ve toplumsal sağlığın korunup geliştirilmesi amacıyla sağlık ile ilgili tüm bilgileri iletişim biliminin penceresinden ele alan ve bu bilgileri bireylere ve topluma aktaran yol ve yöntemleri ifade etmektedir. Sağlık ile ilgili her türlü bilgi paylaşımı sağlık iletişiminin konusuna girmektedir. Bu nedenle sağlık iletişimi, bireysel ve toplumsal sağlığın korunup iyileştirilmesinde önemli stratejik araçlardan birini oluşturmaktadır. Sağlık iletişiminde, sağlıklı yaşama dair toplumu harekete geçirmeyi hedefleyen çeşitli kampanyalardan yararlanılmaktadır. Bireyleri ve toplumu tehdit eden sağlık sorunlarına ilişkin hedef kitlelerin ve kurumların bilgilendirilip karşılıklı etkileşiminin artırılması yoluyla sağlık bilincinin ve davranışının kazandırılmasını amaçlayan sağlık iletişimi kampanyaları hem bireysel ve toplumsal sağlığın hem de sağlık hizmetlerinin kalitesinin geliştirilmesinde önemli etkilere sahiptir. Sağlık iletişimi kampanyalarında yer verilen sosyal reklamlar ise kampanyaların başarılı şekilde hedef kitlelere aktarılmasında önemli rol oynamaktadır. Sağlık iletişimi kampanyalarındaki sosyal reklam stratejileri, toplum sağlığını iyileştirip desteklemek ve sağlık davranışlarını teşvik etmek için iletişim biliminden hareket eden stratejik bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada öncelikle sağlık iletişimi kampanyaları tanımlanmakta ve toplum sağlığının geliştirilmesinde bu kampanyaların rolü ve önemi konu edilmektedir. Sonrasında ise sağlık iletişimi kampanyalarında sosyal reklama yer verilmekte ve sosyal reklamın bu kampanyalarda hangi amaçlarla kullanıldığı ele alınmaktadır. Çalışma çerçevesinde sağlık iletişimi kampanyalarında sosyal reklamdaki yararlanma nedenleri altı başlık altında toplanmaktadır. Bunlar; toplum sağlığının korunup geliştirilmesi, bireysel ve toplumsal eğitim ile sağlık alanındaki bilgi eksikliklerinin giderilmesi, hedef kitlelerin bilinç ve farkındalık düzeyinin artırılması, sağlığın iyileştirilmesi için davranış değişiminin teşvik edilmesi, sağlık davranışına yönelik toplumsal normların yeniden şekillendirilmesi ve kamuoyu katılımının artırılıp sağlık politikalarının düzenlenmesi olarak sıralanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Sağlık İletişimi, Sağlık İletişimi Kampanyaları, Sosyal Reklam

HEALTH COMMUNICATION CAMPAIGNS AND SOCIAL ADVERTISING

Health communication, which brings together the interdisciplinary concepts of health and communication, encompasses all health-related information through the lens of communication science. It aims to preserve and enhance individual and public health by conveying this information to individuals and communities through various methods and channels. Health communication encompasses all forms of information sharing related to health. Therefore, health communication serves as a crucial strategic tool in preserving and improving individual and public health. In health communication, various campaigns are utilized with the aim of mobilizing the community towards a healthy lifestyle. Health communication campaigns, aiming to raise health awareness and promote behavior change regarding health issues that pose threats to individuals and communities, play a crucial role in enhancing both individual and public health, as well as the quality of health services. This is achieved by informing target audiences and institutions about health problems and increasing mutual interaction. Social

¹ Ege Üniversitesi, İletişim Fakültesi, selin.bitirim.okmeydan@ege.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7996-2178

advertisements included in health communication campaigns play a significant role in successfully conveying campaigns to target audiences. The social advertising strategies in health communication campaigns emerge as a strategic tool grounded in communication science to enhance and support public health and encourage health behaviors.

This study begins by defining health communication campaigns and focuses on their role and significance in improving public health. Subsequently, the study addresses the inclusion of social advertising in health communication campaigns and examines the purposes for which social advertising is employed in these campaigns. Within the scope of the study, the reasons for utilizing social advertising in health communication campaigns are categorized under six headings. These include; preserving and enhancing public health, addressing knowledge gaps in health through individual and societal education, increasing awareness and consciousness levels of target audiences, promoting behavior change for health improvement, reshaping societal norms related to health behavior, and enhancing public participation for the regulation of health policies.

Keywords: Health, Health Communication, Health Communication Campaigns, Social Advertising

TÜRKİYE’DE TÜRK DİZİLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi İrfan ARIK

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Çelebi Meslek Yüksekokulu, irfan.arik@ikc.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-5742-374X.

ÖZET

Günümüzde Türk dizileri hem yurt içinde hem de yurt dışında büyük bir izleyici kitlesine sahiptir. 1974’te başlayan yerli dizi serüveni 2000’li yıllardan sonra yurt dışına açılmış ve dizi sektörü büyük bir ivme yakalamıştır. Türk dizilerinin hem yurt içinde ve hem de yurt dışında elde ettiği başarıya akademik çevrelerde kayıtsız kalmamıştır. Dolayısıyla günümüze kadar Türk dizileri konusunda önemli bir akademik çalışma birikiminin oluştuğu ifade edilebilir. Buradan hareketle bu çalışmada günümüze kadar Türk dizileri ile ilgili olarak yapılan lisansüstü tezlerin incelemesinin yapılması amaçlanmıştır. Araştırma YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan lisansüstü tezlerin içerikleri incelenerek yapıldığı için tarama modelinde bir çalışmadır. Verilerin elde edilmesinde nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniğinden yararlanılmıştır. Çalışma sürecinde YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında “Türk dizileri” ve “Türk televizyon dizileri” anahtar kelimeleri kullanılarak tez başlıklarında arama yapılmıştır. Araştırma neticesinde Türk dizileri ile doğrudan ilgili olduğu düşünülen 91 lisansüstü tezin yıl, tür, konu, dil, üniversite ve içerik açısından analizleri yapılarak Türk dizileri ile ilgili çalışmaların durumu ve bu konudaki yönelimler belirlenmeye çalışılmıştır. Türk dizileri ile ilgili en çok çalışmanın Marmara Üniversitesinde yapıldığı, daha çok nitel araştırma deseninin tercih edildiği, en fazla çalışmanın 2019 yılında yapıldığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak Türk dizilerinin yurt içinde ve yurt dışında yakaladığı popülerlik sonrasında birçok akademik araştırmanın yapılmaya başlandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk dizileri, Lisansüstü tez, Türkiye.

YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN SİNEMA ALANINDA YAZDIĞI LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK İNCELEME

Doç. Dr. Hacer AKER¹, Kemal ÖZTÜRK²

¹ Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
haceraker@selcuk.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-0116-6462

² Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
kkemal15krtz@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-3227-2963

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sinema alanında yazdıkları lisansüstü tezlerin kapsamlı bir değerlendirmesini yapmayı amaçladı. Bibliyometrik analiz aracılığıyla 74 tezden oluşan veri seti ilgili eğilimleri ayırt etmek amacıyla üniversiteler, yazarlar, danışmanlar, tematik odak, metodolojik paradigmlar ve yayın yılları gibi farklı parametreler açısından incelendi. Veriler, YÖKTez Merkezi’nden “sinema” anahtar kelimesiyle arama yapılarak elde edildi ve erişime kapalı tezler araştırmadan dışlandı. İki dahil edilme kriteri belirlendi: ilk olarak, çalışmanın “İletişim Bilimleri”, “Halkla İlişkiler ve Tanıtım”, “Gazetecilik”, “Radyo, Televizyon ve Sinema” ve “Reklamcılık” alanlarını kapsayan iletişim alanı içinde yer alması gerekiyordu. İkinci olarak, yazarın Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu bir öğrenci olması istendi. Elde edilen bulgular, 71 tezde nitel metodolojinin baskın olduğu, 3 örnekte ise karma yöntemin kullanıldığını ortaya koydu. İlk tez 2010 yılında, en fazla tez ise Marmara Üniversitesi’nde (n=12) yazıldı; tez üretiminde belirgin bir artış 2022 (n=21) yılında gözlemlendi. Tezlerin tematik yoğunlaşması Türk (n=11), İran (n=8) ve Azerbaycan (n=7) sinemalarını kapsıyordu. Araştırmacılar arasındaki cinsiyet dağılımı erkeklere (n=41) eğilimliydi ve çalışmaların büyük çoğunluğu yüksek lisans düzeyindeydi (n=64). Öğretim üyelerinin katkıları profesörler (n=28), doçentler (n=25) ve doktor öğretim üyeleri (n=21) arasında neredeyse eşit olarak dağılmıştı. Sinema disiplinde yabancı öğrenciler tarafından yazılan lisansüstü tezlere ilişkin daha önce bilimsel bir araştırma yapılmamış olması, bu çalışmayı akademik alanda öncü bir çaba haline getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı uyruklu öğrenci, sinema, lisansüstü tez, bibliyometrik analiz.

BIBLIOMETRIC STUDY ON GRADUATE THESIS WRITTEN BY FOREIGN STUDENTS IN THE FIELD OF CINEMA

Assoc. Prof. Hacer AKER¹, Kemal ÖZTÜRK²

¹ Selcuk University, Faculty of Communication,
haceraker@selcuk.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-0116-6462

² Selcuk University, Institute of Social Sciences,
kkemal15krtz@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-3227-2963

ABSTRACT

This study aimed to conduct a comprehensive evaluation of the postgraduate theses written by foreign students studying in Turkey in the field of cinema. Through bibliometric analysis, the dataset of 74 theses was analysed in terms of different parameters such as universities, authors, supervisors, thematic focus, methodological paradigms and publication years in order to discern relevant trends. Data were obtained from the YÖK Thesis Centre by searching with the keyword “cinema”, and unavailable theses were excluded from the study. Two inclusion criteria were set: firstly, the study had to be within the field of communication, which includes “Communication Sciences”, “Public Relations and Publicity”, “Journalism”, “Radio, Television and Cinema” and “Advertising”. Secondly, the author had to be a foreign student studying in Turkey. The findings revealed that qualitative methodology was dominant in 71 theses, while mixed methodology was used in 3 cases. The first thesis was written in 2010 and the most theses were written at Marmara University (n=12); a significant increase in thesis production was observed in 2022 (n=21). The thematic concentration of the theses covered Turkish (n=11), Iranian (n=8) and Azerbaijani (n=7) cinemas. The gender distribution among researchers was skewed towards men (n=41) and the vast majority of studies were at master’s level (n=64). Faculty contributions were almost equally distributed among professors (n=28), associate professors (n=25) and doctoral lecturers (n=21). The fact that there has been no previous scientific research on graduate theses written by foreign students in the discipline of cinema makes this study a pioneering effort in the academic field.

Keywords: Foreign students, cinema, graduate thesis, bibliometric analysis.

YOUTUBE’U NİCELLEŞTİRMEK: İLETİŞİM ÇALIŞMALARI ALANINDAKİ LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME

Doç. Dr. Hacer AKER¹, Aynur HOKMURAVAN²

¹ Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
haceraker@selcuk.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-0116-6462

² Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
aynurhokmuravan@gmail.com, Orcid ID: 0009-0003-5599-6343

ÖZET

Bu araştırma, ileri düzey araştırma çabaları için akademik bir havuz oluşturmak amacıyla, Türkiye’de “YouTube” ile ilgili yürütülen lisansüstü tezlerin kapsamlı bir bibliyometrik analizini yaptı. Bu çalışmanın veri seti, “YouTube” anahtar kelimesi kullanılarak yapılan arama sonucunda toplam 74 tezin elde edildiği YÖKTez Merkezi’nden alındı. Araştırma, “Halkla İlişkiler ve Tanıtım”, “Gazetecilik”, “Radyo Televizyon ve Sinema” ve “Reklamcılık” disiplinlerini kapsayan iletişim alanıyla sınırlandırıldı. Araştırmanın önemli bir yönü, Türkiye’de İletişim Fakülteleri’ndeki akademik söylemin, göze çarpan bir sosyal medya kanalı olarak “YouTube” ile ne ölçüde ilgilendiğini tespit etmektir. Ampirik bulgular, nicel (n=12) ve nitel (n=56) metodolojilerin benimsenmesinde kayda değer bir eşitsizlik sergilerken, karma yöntem yaklaşımını kullanan ilave 6 tez bulundu. Özellikle içerik analizi, analiz edilen tezlerde baskın veri toplama tekniği olarak ortaya çıktı. Bulgular tezlerde ağırlıklı olarak ‘YouTuber çocuklar’, ‘mahremiyet algısı’ ve ‘medya-haberleri’ gibi konulara odaklanıldığını gösterdi. Tezlerin dağılımı, yüksek lisans düzeyindeki çalışmaların yaygınlığını (n=66) ve doktora düzeyindeki katkıların daha sınırlı bir temsilini (n=8) işaret etti. Bu araştırmaların coğrafi dağılımı, İstanbul ve Ankara gibi büyük şehir merkezlerinde yoğunlaşmakla birlikte, 20 şehirdeki 40 üniversiteyi kapsadı. Çalışmanın, Türkiye’de iletişim alanında “YouTube”u çevreleyen akademik söylemin anlaşılmasına katkıda bulunmasını umuyoruz. Ayrıca, araştırma çabalarının coğrafi dağılımının, bu tür çalışmaların bölgesel yaygınlığına ışık tutarak gelecekteki araştırmaların önünü açacağını ve bu alandaki akademik manzaranın daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasında araçsal bir rol üstleneceğini düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: YouTube, Lisansüstü Tezler, İletişim Çalışmaları, Bibliyometrik Analiz, YÖKTez.

QUANTITATE YOUTUBE: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF POSTGRADUATE THESES IN THE FIELD OF COMMUNICATION STUDIES

Assoc. Prof. Hacer AKER¹, Aynur HOKMURAVAN²

¹ Selcuk University, Faculty of Communication,
haceraker@selcuk.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-0116-6462

² Selcuk University, Institute of Social Sciences,
aynurhokmuravan@gmail.com, Orcid ID: 0009-0003-5599-6343

ABSTRACT

In order to create an academic repository for further research efforts, this research conducted a comprehensive bibliometric analysis of postgraduate theses written on “YouTube” in the academic context in Turkey. The dataset for this study was retrieved from the YÖKTez Centre, where a total of 74 theses were retrieved as a result of a search using the keyword “YouTube”. The research was limited to the field of communication, which includes the disciplines of “Public Relations and Publicity”, “Journalism”, “Radio, Television and Cinema” and “Advertising”. An important aspect of the research was to determine the extent to which academic discourse in Communication Faculties in Turkey is engaged with “YouTube” as a prominent social media channel. The empirical findings revealed a notable disparity in the adoption of quantitative (n=12) and qualitative (n=56) methodologies, with an additional 6 theses utilising a mixed method approach. Content analysis in particular emerged as the dominant data collection technique in the theses analysed. The findings revealed that the theses mainly focused on topics such as ‘YouTuber children’, ‘privacy perception’ and ‘media-news’. The distribution of theses showed a prevalence of master’s level studies (n=66) and a more limited representation of doctoral level contributions (n=8). The geographical distribution of these studies was found to cover 40 universities in 20 cities, with a concentration in major urban centres such as Istanbul and Ankara. We hope that this study contributes to an understanding of the academic discourse surrounding “YouTube” in the field of communication in Turkey. We also hope that the geographical distribution of research endeavours will pave the way for future research by shedding light on the regional prevalence of such studies and play an instrumental role in a more comprehensive understanding of the academic landscape in this field.

Keywords: YouTube, Graduate Theses, Communication Studies, Bibliometric Analysis, YÖKTez.

KORKU FİMLERİNDE CANAVARLARIN KULLANIMI

PROF. DR. ŞERMİN TAĞ KALAFATOĞLU

Ordu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, tagsermin@gmail.com,

ORCID: 0002-5254-8874

ÖZET

Korku filmleri, sinema tarihinin başlangıç yıllarında ilk örneklerini ortaya koyan ve her ülkenin kendi örneklerini verdiği popüler bir tür olmuştur. Seyircide korku, dehşet ve tiksinti duyguları uyandıracak konuları işleyen korku türündeki filmler, sessiz sinema döneminden itibaren beyaz perdede boy göstermektedirler. Fiziksel şiddetten psikolojik şiddete, şiddetin farklı çeşitlerinin yer aldığı bu filmler; mitler, korku edebiyatı, batıl inançlar, dini motifler, kültürel ve folklorik öğelere yaslanabilmektedir. 1900'lü yılların başlangıcında sinema endüstrisinde ilk yapım şirketleri korku içeriğine yakın filmleri fantastik, gizemli, tuhaf olarak adlandırmaktayken; bu filmler temalarında şeytanlar, hayaletler, cadılar, tekinsiz mekanlar; karakter olarak da kötülük yapmaya odaklanan insanlar, canavarlar, hayvanlar, doğüstü varlıkları sıklıkla kullanmaktadır.

Günümüze kadar geçen süreçte bu temalar, kullanılan karakterler çeşitlenmiş ve bilim kurgu, komedi, dram gibi diğer film türleriyle yakınlaşmalar sonucunda farklı alt türler ortaya çıkmıştır. Korku filmlerinde canavarlar, vampirler ve kurt adamlar gibi klasik yaratıklardan daha modern, yaratıcı varlıklara kadar çeşitli şekillerde korku unsuru yaratan tehdit olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Genellikle korkunun somutlaşmış hali olarak hizmet eden unsurlar, gerilim ve dehşet uyandırmak için ilkel kaygılardan yararlanmaktadırlar. Korku filmlerinin değerlendirilmesinde araştırmacılar çeşitli kuramsal perspektiflerden yararlanmaktadırlar. Bunların içerisinde psikanalitik yaklaşım, feminist eleştiri, kültürel çalışmalar, tür teorisi, auteur teori, anlatı teorisi, bilişsel film teorisi, post modern yaklaşımlar, estetik analiz, tarihsel bağlam sayılabilir.

Korku filmlerindeki canavarlar genellikle derinlerde yatan korkuları, toplumsal kaygıları veya insan ruhunun yönlerini sembolize eder. Bilinmeyen, doğüstünü veya toplumsal sorunları temsil edebilirler ve en karanlık korkularımızın ve içimizdeki şeytanların metaforik bir keşfini sağlarlar. Korku filmlerinde canavarlar çok çeşitli biçimlerde ve özelliklerde seyircinin karşısına çıkabilmektedir. Gerçekleştirilen bu çalışmada korku filmlerinde kullanılan canavar türleri ve kullanım nedenleri araştırılmaktadır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için literatürde yer alan kaynakların ve çekilen filmlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir. Korku filmlerinde sıklıkla kurtadamlar, vampirler, hayaletler ve zombiler canavar sınıflamasında kullanılmaktadır. Canavarların, korku türündeki filmlerde güçlü hikâye anlatım aracı olmalarının yanı sıra türün genel etkisine katkıda bulunan işlevlere sahip olduğu araştırmalarda belirtilmektedir. Korku uyandırmak, sembolizm, katarsis, eğlence ve bilinmeyen keşfi gibi nedenlerle korku türünde kullanılmaktadırlar. Canavarlar; korku ve dehşet yaratılmasında, duygusal tepkiler oluşturulmasında, psikolojik temaların keşfedilmesinde yapımcılarına güçlü araçlar sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Korku filmleri, korku türü, canavarlar.

USAGE OF MONSTERS IN HORROR FILMS

ABSTRACT

Horror films have been a popular genre that has produced its first examples in the early years of cinema history and each country has given its own examples. Films in the horror genre, which deal with subjects that arouse feelings of fear, terror and disgust in the audience, have been appearing on the screen since the silent cinema era. These films, which feature different types of violence, from physical violence to psychological violence, can rely on myths, horror literature, superstitions, religious motifs, cultural and folkloric elements. At the beginning of the 1900s, when the first production companies in the film industry were labeling films close to horror content as fantastic, mysterious, bizarre, these films frequently used demons, ghosts, witches, uncanny places, and people, monsters, animals, and supernatural beings who focus on doing evil as characters.

In the process up to the present day, these themes and the characters used have diversified and different sub-genres have emerged as a result of convergence with other film genres such as science fiction, comedy and drama. In horror films, monsters, vampires, werewolves, and other classical creatures, to more modern, creative beings, appear in various forms as threats that create an element of fear. Often serving as the embodiment of fear, they draw on primal anxieties to evoke tension and terror. Researchers utilize various theoretical perspectives in the evaluation of horror films. These include psychoanalytic approach, feminist criticism, cultural studies, genre theory, auteur theory, narrative theory, cognitive film theory, postmodern approaches, aesthetic analysis, historical context.

Monsters in horror films often symbolize deep-seated fears, social anxieties or aspects of the human psyche. They can represent the unknown, the supernatural or social issues and provide a metaphorical exploration of our darkest fears and inner demons. Monsters in horror films can appear to the audience in a wide variety of forms and characteristics. This study investigates the types of monsters used in horror films and the reasons for their use. In order to achieve this aim, an evaluation of the sources in the literature and the films was carried out. In horror movies, werewolves, vampires, ghosts and zombies are frequently used in monster classification. In addition to being powerful storytelling tools in horror films, it is stated in studies that monsters have functions that contribute to the overall effect of the genre. They are used in the horror genre for reasons such as evoking fear, symbolism, catharsis, entertainment and exploration of the unknown. Monsters provide powerful tools for their makers in creating fear and terror, eliciting emotional responses, and exploring psychological themes.

Keywords: Horror movies, horror genre, monsters.

GERÇEK SUÇ PROGRAMLARI NEDEN POPÜLER?

PROF. DR. ŞERMİN TAĞ KALAFATOĞLU

Ordu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, tagsermin@gmail.com,

ORCID: 0002-5254-8874

ÖZET

Gerçek suç türündeki yapımlar son yıllarda giderek popülerliklerini arttırmıştır. Bu programların içeriğinde gerçek hayattaki suçların araştırılması, yeniden canlandırmalar; mağdurlar, onların tanıkları, olayı soruşturan yetkililerle ve uzmanlarla röportajlar yer almaktadır. Ayrıca arşiv görüntüleri, fotoğraflar, çeşitli gazete haberlerinden kesitler, belgeler ve olay yeri incelemeleri de bu programlarda kullanılmaktadır. Gerçek suçla ilgili TV programları, takipçilerine çeşitli unsurlar nedeniyle cazip gelmektedir. Suç davranışlarının arkasında yatan failerin motivasyonlarına ilişkin duyulan merakın giderilmesi, adalet duygusunun yerine getirilmesi, heyecan ve gerilim yaşamak, mağdurlarla duygusal bağlantı kurmak, adalet sistemine ilişkin çeşitli konular üzerine bilgi edinmek bunlardandır. Yeni medya teknolojileri sayesinde çeşitlenen medya ortamları gerçek suç türündeki yapımların türleri, içerikleri ve ulaştıkları seyirci segmentlerinde çeşitlilik yaşanmasını sağlamıştır.

Gerçek suç türünde üretilen televizyon programları içerisinde belgesel dizileri, gerçek suç dramaları, faili meçhul soruşturmaları, adli inceleme programları, mahkeme ve hukuk belgeselleri, araştırmacı gazetecilik dizileri yer almaktadır. Televizyon için üretilen türlerin dışında yeni medya ortamları için üretilen gerçek suç türündeki yapımların içerisinde ses dosyaları, web günlükleri, podcastler, web siteleri, fan gruplarının ürettiği forumlar gibi daha farklı içerikler de bulunmaktadır. Gerçek suç türünde yer alan içeriğin araştırılmasında çeşitli kuramsal yaklaşımlar araştırmacılar tarafından kullanılmaktadır. Kültürel çalışmalar, feminist teori, medya etkileri, etik yaklaşım, anlatı teorisi, kriminolojik perspektif, medyanın ekonomi politiği, postmodernizm, alımlama çalışmaları gibi. Bu teorik yaklaşımlarla gerçek suç türündeki yapımlar değerlendirilirken kültürel, sosyal, etik ve anlatısal boyutları değerlendirilebilmektedir.

Gerçekleştirilen bu çalışmanın amacı, gerçek suç programlarının popülerliklerinde yaşanan artışın nedenlerini araştırmaktır. Çalışmada yöntem olarak literatür taraması kullanılmakta olup, gerçek suç programları üzerine gerçekleştirilmiş çalışmalardan hareketle popüler olmalarının arkasında yatan unsurlar aydınlatılmaktadır. Literatürde şu faktörlere vurgu yapılmaktadır: İzleyicilerin suçluların davranışlarının arkasında yatan karanlık yönlerle ilişkin duyduğu merak, korku ve çeşitli tehlikeli durumlar karşısında hazırlıklı olmak, suç dosyalarının gizemini çözmenin verdiği haz, kurbanlara ilişkin duyulan empati duygusu, suçluların cezalandırılmalarına yer verilmesiyle tatmin edici bir sonuca ulaşılması ve toplumsal düzenin korunması; farklı medya mecralarında artan oranda gerçek suç türündeki yapımlara yer verilmesi popüleritelerinin artmasını desteklemektedir. Her ne kadar bu türdeki içeriklere duyulan ilgide yaşanan artışın gerisinde farklı nedenler yatsa da çeşitli etik hususların varlığının bilincinde olmak ve izlenen suç davranışlarının mağdurlar ve aileleri üzerinde yarattığı sonuçları göz önünde bulundurmaktan sorumlu tüketim açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gerçek suç türü, gerçek suç programları, suç dramaları ve suç podcastleri.

WHY ARE THE TRUE CRIME PROGRAMS POPULAR?

ABSTRACT

True crime programs have become increasingly popular in recent years. The content of these programs includes investigations of real-life crimes, re-enactments, interviews with victims, their acquaintances, investigating authorities and experts. Archival footage, photographs, excerpts from various newspaper reports, documents and crime scene investigations are also used in these programs. TV programs about true crime appeal to their viewers for several reasons. These include satisfying curiosity about the motivations of perpetrators behind criminal behavior, fulfilling a sense of justice, experiencing excitement and tension, making emotional connections with victims, and learning about various issues related to the justice system. The diversification of media environments thanks to new media technologies has led to a diversity in the genres, content and audience segments of true crime productions.

Television programs produced in the true crime genre include documentary series, true crime dramas, cold case investigations, forensic investigation programs, court and legal documentaries, investigative journalism series. In addition to the genres produced for television, true crime productions produced for new media environments include different content such as audio files, weblogs, podcasts, websites, forums produced by fan groups. Various theoretical approaches are used by researchers to investigate the content in the true crime genre. Cultural studies, feminist theory, media effects, ethical approach, narrative theory, criminological perspective, political economy of media, postmodernism, reception studies. These theoretical approaches can be used to evaluate the cultural, social, ethical and narrative dimensions of true crime productions.

The aim of this study is to investigate the reasons behind the increase in the popularity of true crime programs. The study uses a literature review as a methodology and the factors behind the popularity of true crime programs are elucidated based on the studies conducted on them. The following factors are emphasized in the literature: Audiences' curiosity about the dark aspects behind the behavior of criminals, fear and preparedness in the face of various dangerous situations, the pleasure of solving the mystery of crime cases, the sense of empathy for the victims, achieving a satisfactory result by including the punishment of criminals and maintaining social order; the increasing inclusion of true crime genre productions in different media channels supports the increase in their popularity. Although there are different reasons behind the increase in interest in this type of content, it is important to be aware of the existence of various ethical issues and to consider the consequences of criminal behavior on the victims and their families in terms of responsible consumption.

Keywords: True crime genre, true crime programs, crime dramas and crime podcasts.

İNTERNET BANKACILIĞI KULLANIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Şeyda ÜNVER¹

Prof. Dr. Ömer ALKAN²

ÖZET

Bankacılık sektörü küresel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. İnternet bankacılığı ise elektronik bankacılığın gelişiminin bir uzantısı olan ve platform olarak açık ağ sistemlerinin kullanıldığı bireysel ve ticari tüm bankacılık işlemlerinin yapılabildiği sanal bir ortamdır. İnternet bankacılığı, riski minimize etmek, etkinliği sağlamak ve tüketicilere kaliteli hizmet vermek için bankacılık uygulamalarının dijital ortamda sunulması şeklinde de tanımlanmaktadır. İnternetin ve bankacılık sektörünün gelişimi yıllar içerisinde doğru orantılı bir şekilde gelişme göstermiştir. Bu gelişmeler sayesinde bankalar müşterilerine 7/24 kullanabilecekleri birçok uygulama hizmeti sunabilmektedir.

Bu çalışmada, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2021 yılında yapılan Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması'na katılan 3332 bireyin verisi kullanılmıştır. Çalışmada binary lojistik regresyon analizi kullanılarak Türkiye'de TR3 bölgesinde yaşayan bireylerin internet bankacılığı kullanımını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örnekleme yöntemi 2 aşamalı tabakalı küme örneklemesidir. Analiz sonuçlarına göre, yaş cinsiyet, eğitim düzeyi, çalışma durumu, sosyal medya kullanımı ve hanehalkı büyüklüğü değişkenlerinin internet bankacılığı kullanımıyla ilişkili olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnternet bankacılığı, Binary lojistik regresyon, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması.

DETERMINING FACTORS AFFECTING INTERNET BANKING USE

Assist. Prof. Dr. Şeyda ÜNVER¹

Prof. Dr. Ömer ALKAN²

ABSTRACT

The banking sector plays an important role in the global economy. Internet banking is a virtual environment that is an extension of the development of electronic banking and where all individual and commercial banking transactions can be carried out using open network systems as a platform. Internet banking is also defined as presenting banking applications in a digital environment to minimize risk, ensure efficiency and provide quality service to consumers. The development of the internet and the banking sector has developed proportionally over the years. Thanks to these developments, banks can offer many application services to their customers that they can use 24/7.

In this study, data of 3332 individuals who participated in the Household Information Technologies Usage Survey conducted by the Turkish Statistical Institute in 2021 were used. The study aimed to determine the factors affecting the internet banking usage of individuals living in the TR3 region in Turkey by using binary logistic regression analysis. The sampling method of the research is 2-stage stratified cluster sampling. According to the analysis results, age, gender, education level, employment status, social media use and household size variables were found to be related to internet banking usage.

Keywords: Internet banking, Household Information Technologies Use Survey, Binary logistic regression.

KADINA YÖNELİK EKONOMİK ŞİDDETİN BELİRLEYİCİLERİ

Prof. Dr. Ömer ALKAN¹

Dr. Öğr. Üyesi Şeyda ÜNVER²

ÖZET

Dünyada yaygınlığı giderek artmakta olan bir halk sağlığı sorunu olan kadına yönelik şiddet psikososyal, kültürel, ruhsal ve ekonomik nedenlerle ilişkilidir. Türkiye’de kadına yönelik şiddet çalışmaları genellikle eş şiddeti üzerinden gerçekleştirilmekte ve şiddetin boyutlarını bu yaklaşım üzerinden değerlendirmektedir. Ekonomik şiddet, kişinin (genellikle kocanın) ekonomik kaynaklarının ve parasının düzenli olarak kadın üzerinde bir tehdit ve kontrol aracı olarak kullanılması, kadının ekonomik olarak mağdur edilmesidir. Kadına yönelik ekonomik şiddet, kadınların beden ve ruh sağlığını önemli derece etkileyen bir toplumsal sorundur. Cinsiyet eşitsizliğinin bir göstergesi olan kadına yönelik şiddetin en önemlisi neredeyse tüm şiddet türlerin temelinde var olan ekonomik şiddettir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması mikro veri setini kullanarak Türkiye’de TR3 bölgesinde 15 yaş ve üzeri kadınların eş/partnerleri tarafından ekonomik şiddete maruz kalmasını etkileyen faktörleri tespit etmektir. Çalışmada binary lojistik regresyon analizi kullanılarak kadınların sosyo-demografik ve ekonomik özellikleri ile eş/partnerlerle ilgili çeşitli riskli faktörlerin kadınların ekonomik şiddet görmesinde ne derece etkili olduğunun belirlenmesi de amaçlanmıştır. Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması verilerinin kullanılmasının nedeni, ülke genelini yansıması ve hem uluslararası karşılaştırmalara imkân veren hem de ulusal ihtiyaçlara ışık tutan bir çalışma olmasıdır.

Araştırmanın örnekleme yöntemi 2 aşamalı tabakalı küme örneklemesidir. Analiz sonuçlarına göre, ikamet yeri, eğitim düzeyi, çocuk sayısı, eş/partnerin aldatma durumu, eş/partnerin içki içme durumu gibi değişkenler kadınların ekonomik şiddete maruz kalmasında etkili değişkenlerdir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik şiddet, Türkiye, Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması

DETERMINANTS OF ECONOMIC VIOLENCE AGAINST WOMEN

Prof. Dr. Ömer ALKAN¹

Assist. Prof. Dr. Şeyda ÜNVER²

ABSTRACT

Violence against women, an increasingly common public health problem in the world, is related to psychosocial, cultural, spiritual and economic reasons. Studies on violence against women in Turkey are generally carried out through spousal violence and evaluate the dimensions of violence through this approach. Economic violence is the regular use of one's (usually husband's) economic resources and money on the woman as a means of threat and control, and the economic victimization of the woman. Economic violence against women is a social problem that significantly affects women's physical and mental health. The most important form of violence against women, which is an indicator of gender inequality, is economic violence, which is at the basis of almost all types of violence.

The aim of this study is to determine the factors affecting the exposure of women aged 15 and above to economic violence by their spouses/partners in the TR3 region of Turkey, using the Domestic Violence Against Women in Turkey Research micro data set. Using binary logistic regression analysis, the study also aimed to determine to what extent women's socio-demographic and economic characteristics and various risky factors related to spouses/partners are effective in women's exposure to economic violence. The reason for using the data of the Domestic Violence Against Women in Turkey Survey is that it reflects the country in general and is a study that allows for international comparisons and sheds light on national needs.

The sampling method of the research is 2-stage stratified cluster sampling. According to the analysis results, variables such as place of residence, education level, number of children, spouse/partner's cheating status, spouse/partner's drinking status are effective variables in women's exposure to economic violence.

Key words: Economic violence against women, Turkey, National Research on Domestic Violence Against Women in Turkey

YAPAY ZEKA ÇAĞINDA HABERCİLİĞİN DÖNÜŞÜMÜ

Nesrin GÜLER¹, Doç. Dr. M. Nur ERDEM²

¹ Üniversitesi ADI, Fakülte veya Enstitü, Mail Adresi - ORCID ID

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İletişim Fakültesi, nur.erdem@omu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7034-201X

ÖZET

İnsana dair düşünme, öğrenme, fikir geliştirme, işlem yapma ve sorun çözme gibi temel özellikleri taklit edebilen; makine zekası olarak da adlandırılan yapay zeka, son dönemlerin en popüler tartışma alanlarından biridir. Yapay zeka robotlarının insanlığın sonunu getirip getirmeyeceğine dair tartışmalar bir yana -ki bu türden korkular, kavramın 1980’li yılların popüler kültür ürünlerindeki işleme biçiminin de etkisiyle geçerliliğini hiç yitirmemiştir-, her geçen gün daha etkin ve verimli çalışmayı sağlayacak çok sayıda aracın ortaya çıkması, bu tartışmaların kökeninde yatan asıl nedendir. Kökenini salt mühendislik gibi sayısal bilimlerden değil, aynı zamanda felsefe, psikoloji ve dilbilim gibi sosyal bilim alanlardan alıyor olması ise yapay zekayı disiplinlerarası bir araştırma konusu haline getirmiştir. Bu durum da iki temel bakış açısını ortaya koymaktadır. Bunlardan ilki, yapay zekanın güçlü ve gelişkin toplumların sahip olabileceği türden bir güç, yanı sıra demokratikleşme ile çoğulcu bakış açısının gelişmesini sağlayacak türden bir özellik olduğu yönüyle; ikincisi son derece eleştirel bir biçimde yapay zeka aracılığıyla teknolojinin insan tarafından yönetilen değil, tam tersine insanı yöneten, hiç değilse güçlü eller tarafından kötüye kullanımında dezavantajlı toplumları manipüle edebilecek bir olgu olduğu yönündedir. Bu çalışmada da yapay zeka konusu bu iki farklı görüş üzerinden, habercilik ekseninde tartışılmaktadır. “Yapay zekanın haberciliğin dönüşümündeki rolünün ne olduğu ve bu noktada ortaya çıkabilecek fırsatlar ve tehditlerin neler olabileceği” araştırma sorusundan hareket edilmektedir. Çalışma kapsamında ilk olarak yapay zeka ve haberciliğin dönüşümüne etkileri üzerine kavramsal bir çerçeve çizilmektedir. Ardından ilk olarak tehditler konusu ele alınmakta; farklı haber doğrulama siteleri aracılığıyla yapay zeka tarafından üretildiği ve sahte haber olduğu teyit edilmiş beş haber, üretilme, yayılma ve söylemin yarattığı sonuçlar kapsamında analiz edilmektedir. İkinci olarak ise yapay zekanın, sahte haberlerin belirlenmesi ve gerçeğin ortaya çıkarılması yönünde nasıl kullanıldığı konusu, yine örnek olay analizi yöntemiyle değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler : Yapay zeka, Habercilik, Sahte haber, Etik

TRANSFORMATION OF JOURNALISM IN THE AGE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

ABSTRACT

Artificial intelligence, also called machine intelligence, is one of the most popular areas of discussion in recent times, which can imitate basic human characteristics such as thinking, learning, idea development, processing and problem solving. Aside from the debates on whether artificial intelligence robots will bring about the end of humanity - and such fears have never lost their validity due to the way the concept was portrayed in the popular culture products of the 1980s - the emergence of a large number of tools that will enable more effective and efficient work every day is the real reason behind these debates. The fact that it is rooted not only in numerical sciences such as engineering but also in social sciences such as philosophy, psychology and linguistics has made artificial intelligence an interdisciplinary research topic. This situation reveals two main perspectives. The first of these is that artificial intelligence is the kind of power that powerful and developed societies can possess, as well as the kind of feature that will enable democratisation and the development of a pluralistic perspective; while the second is that technology through artificial intelligence is a phenomenon that is not governed by man, but on the contrary, governs man, or at least can manipulate disadvantaged societies when misused by powerful hands. In this study, the issue of artificial intelligence is discussed on the axis of journalism through these two different views. The research question is "What is the role of artificial intelligence in the transformation of journalism and what are the opportunities and threats that may arise at this point". Within the scope of the study, firstly, a conceptual framework is drawn on artificial intelligence and its effects on the transformation of journalism. Then, firstly, the issue of threats is addressed; five news stories that have been confirmed to be produced by artificial intelligence and confirmed to be fake news through different news verification sites are analysed within the scope of the consequences of production, dissemination and discourse. Secondly, the issue of how artificial intelligence is used to identify fake news and reveal the truth is also evaluated through case study analysis.

Key Concepts: Artificial intelligence, News reporting, Fake news, Ethics

FREUD VE LACAN'IN KURAMINDA BEDEN KAVRAMI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Oğuzhan Nacak

Istanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Programı
oguzhannacak@stu.aydin.edu.tr. - ORC ID: 0009-0004-8949-5632

ÖZET

Psikanaliz Sigmund Freud (1856-1939) tarafından keşfedilmiş ve zamanla insanın çeşitli zihinsel ve ruhsal süreçlerini derinlemesine anlamayı ve semptomları ortadan kaldırmayı amaçlayan bir uygulamaya dönüşmüştür. Freud'un içinde bulunduğu çağda, özellikle fiziksel olarak kaynağı bulunamayan bedensel semptomlar oldukça yaygındı. Joseph Breuer (1842-1925) ve Jean-Martin Charcot (1825-1893) gibi dönemin önde gelen doktorlarıyla çalışan Freud, zaman içerisinde insan ruhsallığının yalnızca bilinçli ve rasyonel boyutlardan oluşmadığını görmüş ve bilinçdışı kavramını ortaya atmıştır. Bedensel semptomlardan acı çeken ve bu semptomlardan kurtulmak için başvuran histerik kadınlarla, serbest çağrışım adını verdiği bir yöntem aracılığıyla, onların semptomları üzerine konuştuğunda, bu semptomları ortaya çıkaran bilinçdışı süreçleri gözlemlene fırsatı bulmuştur. Semptomların anlamı açığa çıkarıldığında ise söz konusu bedensel semptomların önemli ölçüde değiştiğini ve ortadan kalktığını öne süren Freud, konuşmanın insan bedeni üzerinde bir etkiye sahip olduğunu öne sürmüştür. Bir anlamda Freud, Rene Descartes'in (1596-1650) yaptığı zihin-beden ayırımına katılmamış ve zihnin ve bedenin birbirinden ayrı tutulamayacağını iddia etmiştir.

Fransız psikiyatrist ve psikanalist Jacques Lacan (1901-1981) ise psikanaliz öğretisini teorize etmeye devam etmiş ve özellikle beden boyutuyla yakından ilgilenmiştir. Konuşmanın insan bedeni üzerinde bir etkiye sahip olduğunu gören Lacan, insan bedeninin verili bir varlık olmadığını ve çeşitli evreler aracılığıyla zaman içerisinde inşa edildiğini öne sürer. Ona göre organizmanın eyleyen bir bedene dönüşebilmesi dilin ve kültürün organizma üzerindeki etkileriyle mümkün hale gelmektedir. Bu sürecin ilk parçası ise Lacan'ın ayna evresi adını verdiği ve bir bebeğin 6. ila 18. aylar arasında deneyimlediği aşamadır. Lacan bir bebeğin doğduğu anda bir bedene sahip olmadığını, onun daha ziyade bir organizma olduğunu öne sürmüş ve bebeğin kendisi ve öteki arasında bir ayırım yapamadığını belirtmiştir. Ayna evresinde gördüğü bütünlüklü imgeyle özdeşleşen bebek geçici bir süreliğine de olsa kendisini eyleyen bir birlik olarak görür. Aynada ortaya çıkan imgeyle olan özdeşleşme, bebeğin kaotik deneyimlerine bir anlığına da olsa bir birlik hissi verir. Lacan'a göre çocuğun kendi bedeniyle öteki insanların bedenleri arasında bir ayırım yapabilmesi bu yolla mümkün hale gelir.

Bu çalışma bilinçdışı, dil, kültür, dürtü, ayna evresi, kastrasyon gibi kavramlar ışığında bu iki psikanalistin beden kavramsallaştırmasına odaklanmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikanaliz, Bilinçdışı, Beden, Ayna evresi

EVLİLİK ÇATIŞMALARI VE BOŞANMALARIN ÇOCUKLARA VE ERGENLERE ETKİSİ

Doç. Dr., ZEKAVET KABASAKAL¹, Yüksek Lisans Öğrencisi, EMEL BAYRAM AKSU², Yüksek Lisans Öğrencisi, KADERAY KAYIRAN³

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, zekavetkabasakal@gmail.com-
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-3450-1060>

²Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, emelbayram92@gmail.com- ORCID
ID <https://orcid.org/0009-0003-6045-8275>

³Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, kaplankaderay@hotmail.com- ORCID
ID <https://orcid.org/0009-0002-9820-7132>

ÖZET

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de boşanma oranları her geçen gün artmaktadır. Boşanma öncesinde çiftler evliliklerinde çeşitli problemler yaşamakta, bunlar evlilik çatışmalarına sebep olmaktadır. Evliliklerde ufak bir tartışmadan boşanmaya kadar varan pek çok evlilik çatışmaları yaşanmaktadır. Bu durum ailede huzursuzluk yaşanmasına, sağlıklı aile yapısının bozulmasına ve çocukların bu çatışmalı ortama maruz kalmalarına sebep olmaktadır. Aile içerisinde evlilik çatışmasına maruz kalan veya ebeveynlerinin boşanmasına maruz kalan çocuk pek çok açıdan etkilenmektedir. Çalışmanın amacı, evlilik çatışması ve boşanmanın çocuk ve ergenler üzerinde yarattığı etkileri inceleyerek bu alanda çalışan profesyonellere katkı sağlamaktır. Belirlenen amaç doğrultusunda evlilik çatışmalarının ve boşanmaların çocuklar ve ergenler üzerindeki etkileri üzerine yapılmış çalışmaların belirlenmesi için Google Akademikte “evlilik çatışması, boşanma, ergenlik, ergenlik ve çatışma, boşanma sonrası ergenlik,” kavramları; YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından “ergenlik” , “evlilik çatışması” , “boşanma ve ergenlik”, kavramları aratılarak çocuk ve ergenlerle çalışan 30 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmada sadece Türkiye’de yapılmış çalışmalar incelenmiştir. Ulaşılan çalışmaların 5’i makale, 23’ü yüksek lisans tezi, 2’si doktora tezidir. İncelenen çalışmalar sonucunda çocuk ve ergenlerin evlilik çatışması ve boşanmadan psikolojik, duygusal, fiziksel, sosyal, akademik birçok alanda etkilendiği, yapılan çalışmaların 2010 yılı sonrasında artış gösterdiği ve bu konuya ilgilinin arttığı görülmektedir. Evlilik çatışması ve boşanmanın çocuk ve ergenler üzerinde yarattığı etkiler farklı değişkenler açısından da incelenip Türkiye’de yapılan çalışmaların artırılması, çocuklar, ergenler ve ailelerine yönelik psikososyal destek çalışmalarının düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik çatışması, boşanma, çocuk, ergen, çocuk ve ergenler.

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

Günce DEMİR

Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi,
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Kırıkkale, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7747-6769>

gunceyilmaz@gmail.com, +90 533 433 18 56

Dolunay Şenol

Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi,
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Kırıkkale, Türkiye

ORCID ID: 0000-0003-3716-0430

dolunay_senol@yahoo.com , +90 506 648 68 23

Özet

Toplumlar şiddeti her şekilde reddediyor olmalarına rağmen tarihin her döneminde şiddet yaşanmıştır, günümüzde de yaşanmaya devam etmektedir. Şiddetin yaşanmasının önüne geçilememesinde şiddetin öğrenilmiş bir davranış olması oldukça etkilidir. Tarihin farklı dönemlerinde farklı toplumlarda görülen şiddet toplumsal yapının şekillenmesinde etkili olduğu gibi toplumsal yapılanma da şiddetin öğrenilmesi ve devam etmesinde etkili olmaktadır. Bu noktada toplumsal yapıların kültür aktarımında bulunan unsurlarının şiddeti ne şekilde meşrulaştırdığına bakılması gerekir. Toplumsal yapılanmaların içinde var olma mücadelesi veren insanlar, toplumun onay verdiği davranış şekillerini yapmayı, onay vermediklerini de yapmamayı tercih etmektedirler. Bir toplumda şiddet devam ediyor ise bu şiddetin ne şekilde meşrulaştırıldığına bilinmesi, o şiddet eyleminin ortadan kaldırılmasında son derece etkili olacaktır. Aile içinde yaşanan şiddet, toplumun diğer kesimlerinde yaşanan şiddetten çok daha fazla olumsuz sonuçlar ortaya koyabilmektedir. Aile, öğrenme sürecinin en hızlı ve etkin yaşandığı yerdir. Aile içinde çocuğa güzel şeyler öğretilmediği gibi onun ve içinde yaşamış olduğu toplumun kaderini değiştirebilecek şiddet gibi olumsuz duygu ve davranış şekilleri de öğretilmektedir. Bu çalışmada 16 aile içinde fiziksel şiddete uğramış kadın ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme verisi ve bu verilerin sosyolojik değerlendirmeleri bulunmaktadır. Aile içinde şiddete uğramış olan kadınların kimler tarafından şiddete uğradıkları, ilk şiddete uğradıklarında ne hissettikleri ne yaptıkları ve yaşamış oldukları şiddeti nasıl meşrulaştırdıkları, görüşme yapılan kadınların kendi ifadeleri ile ortaya konulmaya çalışılacaktır. Kartopu örneklem yöntemi ile yapılan bu çalışma verileri, aile içinde fiziksel şiddete uğramış tüm kadınlarla ilgili bilgi verebilecek nitelikte olmamakla birlikte kadınların yaşamış oldukları şiddet ve üzerlerindeki etkileri ile ilgili fikir verebilecek niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Kadına yönelik şiddet, fiziksel şiddet, aile içi fiziksel şiddet

DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN

Abstract

Although societies reject violence in every way, violence has been experienced in every period of history and continues to be experienced today. The fact that violence is a learned behavior is very effective in not preventing violence from occurring. Violence seen in different societies in different periods of history is effective in shaping the social structure, as well as social structuring is effective in learning and continuing violence. At this point, it is necessary to look at how the elements of social structures that transmit culture legitimize violence. People who struggle to exist in social structures prefer to do what society approves of and not to do what they do not approve of. If violence continues in a society, knowing how this violence is legitimized will be extremely effective in eliminating that act of violence. Violence in the family can have much more negative consequences than violence experienced in other segments of society. The family is the place where the learning process is experienced most quickly and effectively. In the family, the child can be taught good things, as well as negative emotions and behaviors such as violence that can change the fate of him and the society he lives in. In this study, there are semi-structured interview data with 16 women who were subjected to physical violence in the family and sociological evaluations of these data. It will be tried to reveal by whom women who have been subjected to domestic violence have been subjected to violence, what they felt when they were first subjected to violence, what they did and how they legitimized the violence they experienced, with the statements of the interviewed women. Although the data of this study, which was carried out with the snowball sampling method, are not capable of providing information about all women who have been subjected to physical violence in the family, they can give an idea about the violence experienced by women and its effects on them.

Keywords: *Violence against women, physical violence, domestic physical violence*

AİLE İÇİNDE KADINA YÖNELİK PSİKOLOJİK ŞİDDET

Günce DEMİR

Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi,
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Kırıkkale, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7747-6769>

gunceyilmaz@gmail.com, +90 533 433 18 56

Dolunay Şenol

Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi,
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Kırıkkale, Türkiye

ORCID ID: 0000-0003-3716-0430

dolunay_senol@yahoo.com, +90 506 648 68 23

Özet

Ataerkil toplumların yapısı, kadının erkeğin gerisinde kalmasını dolayısı ile pek çok mağduriyet yaşamasının önünü açmıştır. Bu mağduriyetlerin en başında kadının aile içinde yaşamış olduğu şiddet gelmektedir. Kadınlara aile içinde fiziksel, psikolojik, sosyal, ekonomik ve cinsel olmak üzere pek çok şiddet şekli uygulanmaktadır. Şiddetin en görünür şekli fiziksel şiddet olduğu için kadına yönelik şiddetten bahsedildiğinde ilk fiziksel şiddet akla gelmektedir. Ancak bütün şiddet şekilleri birbirinin içine girmekle, bir arada bulunmakla birlikte her birinin bireye vermiş olduğu zarar birbirinden fazladır. Yeni nesli büyütme, eğitime görevi kendisine verilen kadınların evlerinin içinde emek verdikleri, güvendikleri kişiler tarafından kendilerine şiddet uygulanması, yaşanan şiddetin boyutlarını arttırmaktadır. Son derece karmaşık olan kadına yönelik aile içi şiddet konusu çok boyutlu olduğu için bu çalışmada sadece aile içinde kadına yönelik psikolojik şiddet boyutu ele alınacaktır. Psikolojik şiddetin görünür şekli olmamakla birlikte birey üzerindeki tahribatı fiziksel şiddetten çok daha fazla olabilmektedir. Aile içinde kadına kim veya kimlerin psikolojik şiddet uyguladıkları ve psikolojik şiddetin kendilerine ne şekilde uygulandığı, bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Çalışmada Ankara'da yaşayan ve aile içinde kendilerine psikolojik şiddet uygulandığını söyleyen 21 kadın ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Bu görüşmelerden elde edilen veriler sosyolojik bakış açısı ile değerlendirilerek, aile içinde kadına yönelik şiddetin önlenmesi için yapılacak çalışmalara bir fikir vermesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kadına yönelik aile içi şiddet, kadına yönelik psikoloji şiddet, psikolojik şiddet.*

PSYCHOLOGICAL VIOLENCE AGAINST WOMEN IN THE FAMILY

Abstract

The structure of patriarchal societies has paved the way for women to lag behind men and thus experience many victimizations. The most important of these grievances is the violence experienced by women in the family. Many forms of violence are applied to women in the family, including physical, psychological, social, economic and sexual. Since physical violence is the most visible form of violence, physical violence comes to mind first when violence against women is mentioned. However, although all forms of violence are intertwined and coexist, the damage caused by each of them to the individual is more than the other. The fact that women, who are given the task of raising and educating the new generation, are subjected to violence by the people they trust and work in their homes, increases the dimensions of the violence experienced. Since the issue of domestic violence against women, which is extremely complex, is multidimensional, only the dimension of psychological violence against women in the family will be discussed in this study. Although there is no visible form of psychological violence, its damage to the individual can be much more than physical violence. Who or who inflicts psychological violence on women in the family and how psychological violence is applied to them is the subject of this study. In the study, semi-structured interviews were conducted with 21 women living in Ankara who said that they were subjected to psychological violence in the family. The data obtained from these interviews were evaluated from a sociological point of view and it was aimed to give an idea about the studies to be carried out to prevent violence against women in the family.

Keywords: Domestic violence against women, psychological violence against women, psychological violence.

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ÇOCUK İSTİSMARI

Doç. Dr., ZEKAVET KABASAKAL¹, Yüksek Lisans Öğrencisi, Berika ERYILMAZ²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, zekavetkabasakal@gmail.com -
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-3450-1060>

²Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, berikaeryimazz@gmail.com –
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-1078-8669>

Özet

COVID-19 pandemisi süresince özellikle sosyal kapanmalar sonucunda günlük rutinlerde pek çok değişiklik yaşanmıştır. Bu değişikliklerin psikolojik, sosyal ve ekonomik sonuçları yetişkinler ve çocuklar için problem durumlarına yol açmıştır. Yetişkinler iş kaybı, ekonomik kaygılar, sosyal izolasyon gibi faktörlerden etkilenirken çocuklar eğitim ortamlarından uzak kalmış ve öğretmen ya da arkadaş gibi sosyal destek kaynaklarından mahrum kalmışlardır. Zaman içerisinde bu problem durumlarının çocuk istismarına neden olacak risk faktörleri haline geldiği görülmektedir. Bu çalışma, COVID-19 pandemisi sürecinde çocuk istismarına neden olan riskleri ortaya koyarak istismar gibi çocukluk döneminde yaşanan travmaların yetişkinlik dönemine olumsuz yansımalarını önlemek için öneriler sunar. Covid-19 pandemisi sürecinde çocuk istismarı hakkında yapılan çalışmalara ulaşmak için ilgili Web of Science tabanında “Covid-19” ve “child abuse” anahtar kelimeleri aranmış ve 2023 yılında İngilizce dilinde yayınlanan 171 makale bulunmuştur. Yapılan tarama sonucunda bu çalışmada incelenebilecek 59 makaleye ulaşılmıştır. Araştırmanın amacı göz önüne alınarak araştırma sorularına yanıt verebilecek 25 makale seçilmiştir. Bu makaleler tasarlandıkları desene, çalışma grubuna, çalışma süresince ya da sonucunda belirlenen risk faktörlerine göre incelenmiştir. Araştırma sonucunda 2023 yılında yapılan çalışmaların çoğunlukla nicel desenlerde yürütüldükleri bulunmuştur. Çalışmaların örneklemini genellikle çocuklar ve dökümanlardan oluştuğu görülmüştür. Çocuk istismarının artmasına neden olan risk faktörlerinde en sık karşılaşılan faktörün iş kaybı ve ekonomik zorluklar olduğu ortaya konulmuştur. Çalışmalar sırasında bazı risk faktörlerinin birbiri ile ilişkilendirildiği dikkati çekmiştir. Çalışmanın sonunda, COVID-19 gibi küresel kriz durumlarında belirlenen risk faktörlerine paralel olarak önleyici müdahale önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, çocuk istismarı, pandemi.

EŞLERİN EVLİLİK NİTELİĞİ İLE ANNE BEKÇİLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. MELİSA EBEOĞLU DUMAN ¹, Uzm. Psk. HATİCE GÜNEŞ ²

¹ Bağımsız Araştırmacı, melisaeboglu@gmail.com - 0000-0001-8893-1237

² Sınav Koleji, psi.dan.haticegunes@gmail.com

ÖZET

Giriş: Alanyazında annelerin, babaların ebeveynliği veya baba-çocuk ilişkisi üzerindeki etkileri olarak ele alınan anne bekçiliğinin, aile sistemi içerisinde yer alan diğer alt sistemleri yönlendirebildiği ve alt sistemler arasındaki ilişkilere göre farklılaşabildiği bilinmektedir. Nitekim bu alanda yapılan çalışmalar da evlilik ilişkisinin niteliği ile anne bekçiliği arasında anlamlı ilişkiler olduğuna ve bu ilişkilerin çift yönlü olabildiğine işaret etmektedir. Güncel alanyazında ilgili değişkenler arasındaki ilişkilere yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalar bulursa da özellikle ülkemizde bu alanda yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak okulöncesi dönem çocuğuna sahip olan annelerle gerçekleştirildiği ve daha çok annenin olumsuz yöndeki bekçiliğine odaklandığı dikkati çekmiştir. Dolayısıyla eşler arasındaki ilişki niteliğinin hem olumlu hem de olumsuz yöndeki anne bekçiliği ile ilişkisi, farklı gelişim döneminde bulunan çocuklara sahip olan anneler için daha fazla açıklama gerektiren bir alan olma özelliğini korumaktadır. **Amaç:** Bu araştırmanın ana amacı, evli çiftler arasındaki ilişki niteliği ile annenin bekçilik davranışları arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir. Dahası, bu çalışmada araştırma değişkenlerinin çeşitli demografik özelliklere göre farklılaşp farklılaşmadığının da incelenmesi hedeflenmiştir. **Yöntem:** Mevcut çalışmada kolay bulunabileni örneklem yöntemi kullanılmış olup, araştırmanın örneklemini ilköğretim düzeyinde çocuğu bulunan (yaş aralık = 6-11) anneler oluşturmuştur. Annelerin %53'ü üniversite ve üzeri bir eğitim düzeyine sahiptir. Katılımcılardan veriler kişisel bilgi formu, İlişki Niteliği Ölçeği ve Anne Bekçiliği Ölçeği ile 2022 yılında yüz yüze olarak toplanmıştır. Analizler SPSS 22.0 programında gerçekleştirilmiştir. **Bulgular:** Yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre eşlerin ilişki niteliği ile annenin teşvik edici bekçiliği arasında ($r=.32, p<.01$) olumlu yönde, eşlerin ilişki niteliği ile annenin kontrol edici ($r=-.50, p<.01$) ve engelleyici bekçiliği ($r=-.28, p<.01$) arasında ise olumsuz yönde anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Öte yandan araştırma değişkenlerinin çocuğun cinsiyetine ($p>.05$), annenin çalışma durumuna ($p>.05$) ve annenin eğitim düzeyine ($p>.05$) göre anlamlı olarak farklılaşmadığı saptanmıştır. **Tartışma:** Bulgular, ebeveynlik ve aile sistemleri yaklaşımı bağlamında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Evlilik ilişkisi, ilişki niteliği, anne bekçiliği, anneler, aile sistemi

DİJİTAL İSTİFÇİLİĞİN DÜRTÜ KONTROLÜ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr., ÇİĞDEM BERBER ÇELİK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, cigdem.berbercelik@erdogan.edu.tr –

ORCID ID: 0000-0002-6112-8943

ÖZET

Dijitalleşme ile birlikte psikolojideki birçok kavram ve bozuklukta dijitalle doğru evrimleşerek yeni kavramların ve bozuklukların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. İstifçilik olarak bilinen aşırı toplama ve biriktirme bozukluğu dijital dünyada dijital istifçilik olarak yerini almıştır. Yeni bir kavram olarak literatürde var olmaya başlayan dijital istifçiliğin açıklanabilmesi için yapılacak nitel ve nicel çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Buradan yola çıkarak, dijital istifçiliğin dürtü kontrolü ile ilişkisi ve cinsiyet, teknolojik alet kullanım süresi gibi değişkenlere göre farklılıklarının belirleneceği bir başlangıç çalışması yapılması planlanmıştır. Araştırmanın amacı, dijital istifçiliğin dürtü kontrolü, cinsiyet ve teknoloji kullanım süresi açısından incelenmesidir. Korelasyonel araştırma modeline uygun olarak tasarlanan bu çalışmanın örneklemini, Türkiye’ de bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan 233 kız (%57,4) ve 173 erkek (%42,6) toplam 406 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Yaş ortalaması 20,41’ dir (Ss = 2,31). Veri toplama aracı olarak Dijital İstifçilik Ölçeği ve Offer Benlik İmgesi Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS.23 programı kullanılarak tanımlayıcı ve çıkarımlı istatistik tekniklerden yararlanılmıştır. Ortaya çıkan bulgular şu şekildedir. İlk olarak, değişkenler arasındaki ilişkileri tespit etmek için yapılan Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı sonucunda dijital istifçilik ile dürtü kontrolü arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır ($r = -.07, p < .05$). Daha sonra, dijital istifçiliğin cinsiyete göre farklılıklarını tespit etmek için bağımsız grup t testi yapılmıştır. Sonuç olarak dijital istifçiliğin cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmüştür ($t = .90, p > .05$). Son olarak, dijital istifçiliğin günlük teknolojik alet kullanım süresine göre farklılıklarını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, dijital istifçiliğin günlük teknolojik alet kullanım süresine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($F_{(2,403)} = 3.90, p < .05$). Bulgular literatürdeki diğer araştırma sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılmış ve gelecekteki çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dijital İstifçilik, Dürtü Kontrolü, Cinsiyet

ABSTRACT

With digitalization, many concepts and disorders in psychology are evolving towards the digital, causing the emergence of new concepts and disorders. Excessive collecting and hoarding disorder, known as hoarding, has taken its place in the digital world as digital

hoarding. Qualitative and quantitative studies are needed to explain digital hoarding, which has started to gain a place in the literature as a new concept. Based on this, it is planned to conduct an initial study to determine the relationship between digital hoarding and impulse control and its differences according to variables such as gender and duration of technological device use. The aim of the research is to examine digital hoarding in terms of impulse control, gender and technology usage time. The sample of this study, designed in accordance with the correlational research model, consists of a total of 406 university students, 233 females (57.4%) and 173 males (42.6%), studying at a state university in Turkey. The average age is 20.41 (Sd = 2.31). Digital Hoarding Scale and Offer Self-Image Scale were used as data collection tools. Descriptive and inferential statistical techniques were used to analyze the data using the SPSS.23 program. The findings are as follows. First, as a result of the Pearson product-moment correlation coefficient, which was conducted to determine the relationships between the variables, it was revealed that there was a significant negative relationship between digital hoarding and impulse control ($r = -.07, p < .05$). Then, an independent group t test was conducted to detect differences in digital hoarding by gender. As a result, it was seen that digital hoarding did not differ according to gender ($t = .90, p > .05$). Finally, one-way analysis of variance was conducted to determine the differences in digital hoarding according to daily technological device usage time. As a result of the analysis, it was determined that digital hoarding differs according to the duration of daily technological device use ($F(2,403) = 3.90, p < .05$). The findings were discussed by comparing them with other research results in the literature and suggestions were made for future studies.

Key Words : Digital Hoarding, Impulse Control, Gender

COVID-19 DENEYİMİ SONRASI PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK ve ŞEFKAT İLİŞKİSİ: BİR KAMU ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ UYGULAMASI

Öğr.Gör.ÖZLEM ANUK¹, Doç.Dr.CEMİLE ÇETİN²

¹İZMİR KAVRAM MESLEK YÜKSEKOKULU, Yönetim ve Organizasyon Bölümü,

ozlem.anuk@kavram.edu.tr - ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2724-5422>

² DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

cemile.gurcay@deu.edu.tr - ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6659-4855>

ÖZET

Tüm dünyada eş zamanlı olarak yaşanan ve toplumları çok yönlü etkilemiş olan pandemi süreci özellikle genç nüfus için bugünde ve gelecekte derin sonuçlar ile deneyimlenmiştir. Pandeminin gereği olan izolasyon ve korunmanın sonuçları olarak ortaya çıkan sosyalleşememe ile enfekte olma kaygısı bireysel noktada geleceği şekillendirici etkilerin odağını oluşturmaktadır. Daha önce benzeri deneyimlenmemiş ve yoğun olumsuz sonuçlar barındıran olayların içeriklerini oluşturan sosyal ve bireysel belirsizlik özellikle psikolojik dayanıklılığı hem gündelik yaşamın hem de çalışma hayatının önemli yetkiliği haline getirmektedir. Kişinin stres ve belirsizliklerle baş edebilme gücü ile olumsuz çevresel etkileri bertaraf edebilme süreci psikolojik dayanıklılık düzeyi ile bağlantılı olarak oluşmaktadır. Bunun yanı sıra yaşamın her diliminde ve özellikle çalışma hayatında kişisel dayanıklılık kadar kişinin diğer insanlara gösterdiği şefkate önemli ve öncelikli kabul edilmektedir. Bir başkasının acısına tanık olurken ortaya çıkan ve daha sonra yardım etme arzusunu motive eden duygu olarak tanımlanabilen şefkat, pandemi sonrası çok sayıda araştırmaya konu olan önemli bir kavram niteliği taşımaktadır. Çalışmanın ortaya çıkış gerekçesi, üniversite öğrencilerinin pandemi sürecinden hem psikolojik dayanıklılık hem de şefkat konularında nasıl bir deneyim yaşadıklarına ilişkin meraktır. Çalışmanın amacı, pandemi sürecini deneyimlemiş üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ile şefkat duyguları arasında bir ilişki olup olmadığını saptamaktır. Çalışmanın hipotezi, “Öğrencilerin psikolojik dayanıklılıkları ile şefkat duyguları arasında anlamlı bir ilişki vardır” şeklinde oluşturulmuştur. Araştırma örneklemini bir kamu üniversitesi öğrencileridir. 90 kadın (%61,6), 56 (%38,4)erkek öğrenci olmak üzere toplam 146 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmanın amacına ve gelecekteki çalışmalara ışık tutacak bulgular elde edilmiş ve değerlendirilerek öneriler geliştirilmiştir. Öncelikle, cinsiyet ile psikolojik dayanıklılık arasında ilişki bulunamamıştır. Kadın öğrencilerin şefkat ortalamaları erkek öğrencilerden daha yüksek oluşmuştur. Ailede covid-19’a yakalanan birey olup olmadığı ile genel hayat memnuniyeti gibi demografik verilerin şefkat ve psikolojik dayanıklılıkla arasında anlamlı farklılaşmalar bulunmaktadır. Öğrencilerin covid-19 dönemini tek kelime ile ifade etmeleri istendiğinde dönemi travma olarak değerlendiren öğrenciler duygusal duyarsızlaşma boyutunda farklılaşmalar göstermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Dayanıklılık, Şefkat, Üniversite Öğrencileri, Yönetici Adayı, Çalışma Psikolojisi

THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL RESILIENCE AND COMPASSION AFTER THE COVID-19 EXPERIENCE: AN APPLICATION OF PUBLIC UNIVERSITY STUDENTS

The pandemic process, which is happening simultaneously all over the world and has affected societies in many ways, has been experienced with profound consequences today and in the future, especially for the young population. The isolation required by the pandemic and the anxiety of being infected with the inability to socialize, which occurs as a result of protection, constitute the focus of the future-shaping effects at the individual point. Social and individual uncertainty, which constitute the contents of events that have similar, unexperienced and intense negative consequences before, especially psychological resilience, makes it an important competence of both everyday life and working life. The ability of a person to cope with stress and uncertainties and the process of eliminating negative environmental effects is formed in connection with the level of psychological endurance. In addition, in every part of life and especially in working life, personal compassion as well as the compassion shown by a person to other people is considered important and a priority. Compassion, which can be defined as the emotion that emerges when witnessing someone else's pain and motivates the desire to help later, is an important concept that has been the subject of numerous studies after the pandemic. The reason for the study was curiosity about what kind of experience university students had in terms of both psychological resilience and compassion during the pandemic process. The aim of the study is to determine whether there is a relationship between the psychological resilience and feelings of compassion of university students who have experienced the pandemic process. The hypothesis of the study was created as "There is a significant relationship between students' psychological resilience and their feelings of compassion." The research sample is students from a public university. It consists of a total of 146 students, 90 female (61.6%) and 56 (38.4%) male students. Findings that shed light on the purpose of the study and future studies were obtained and evaluated and suggestions were developed. First of all, no relationship was found between gender and psychological resilience. Female students' compassion averages were higher than male students. There are significant differences between demographic data such as whether there is a family member with covid-19 and general life satisfaction, compassion and psychological resilience. When students were asked to describe the covid-19 period in one word, students who evaluated the period as trauma showed differences in the emotional depersonalization dimension.

Key Words: Psychological Resilience, Compassion, University Students, Management Candidate, Work Psychology

EŞLER ARASI BEDEN DİLİ FARKINDALIĞI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

BODY LANGUAGE AWARENESS BETWEEN SPOUSES SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

Meral DERELİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, meraldereli48@gmail.com, ORCID: 0009-0007-6607-0019

Cep Tel: 05315248100

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, eşler arasındaki beden dili farkındalığını belirlemek amacıyla geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan farklı yaş, cinsiyet, ekonomik düzey, eğitim durumu ve evlilik yılına sahip 220 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda 22 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 26 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda 5’li Likert tipinde 20 maddeden oluşan “Eşler Arası Beden Dili Farkındalığı” ölçeği geliştirilmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %42,54 ve Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .92 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlarla Eşler Arası Beden Dili Farkındalığı Ölçeği’ nin geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: *Beden Dili, Geçerlik, Güvenirlik*

ABSTRACT

The purpose of this study; is to develop a valid and reliable measurement tool to determine " Body Language Awareness Between Spouses". The sample of the research consists of 220 people living in Turkey with different genders, ages, education levels, years of marriage and economic income. As a data collection tool, an item pool of 22 items was created in line with the literature and validity and reliability studies of the scale were conducted. The data were analyzed through SPSS 26 program. Cronbach alpha internal consistency reliability coefficient was used to assess reliability. To examine structure validity of the scale an exploratory factor analysis with SPSS program was used. The total variance explained by the scale is 42,54% and the Cronbach alpha internal consistency coefficient is .92. As a result of the research, it was determined that the Body Language Awareness Between Spouses Scale is a valid and reliable measurement tool in determining the body language awareness between spouses levels of people living in Turkey.

Key Words: *Body Language, Validity, Reliability.*

DİJİTALLEŞME KAYGISI ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE FORMUNUN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Demet Vural Yüzbaşı¹, Doç. Dr. Filiz Kunuroglu²

¹ İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, demet.vural.yuzbasi@ikc.edu.tr - 0000-0002-6017-0875

² İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, filiz.kunuroglu@ikc.edu.tr- 0000-0002-2728-6200

ÖZET

Farklı teknolojilerin günlük hayatımıza girmesini temsil eden dijitalleşme, beraberinde pek çok yaşam alanında değişim ve belirsizlik getirmektedir ve bu değişim ve belirsizlikler bireylerde kaygıya sebep olabilmektedir. Ancak ülkemizde dijitalleşme kaygısı üzerine yapılan çalışmalar oldukça azdır. Bu çalışmanın temel amacı Dijitalleşme Kaygısı Ölçeği'nin Türkçe'ye çevrilerek psikometrik özelliklerinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini 19-60 yaş aralığındaki ($Ort. = 32.28$, $SS = 9.59$) 399 çalışan yetişkin bireyden oluşmuştur. Katılımcılara Dijitalleşme Kaygısı Ölçeği, İş Yerinde Teknostres Ölçeği, Teknoloji Kullanım Ölçeği ve Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği uygulanmıştır. Açımlayıcı faktör analizinden elde edilen sonuçlar ölçeğin Türkçe formunun 3 faktörden oluştuğunu ve toplam varyansın %50.65'ini açıkladığını göstermiştir. Doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen değerler ($CFI = .90$, $NFI = .84$, $GFI = .84$, $AGFI = .81$, $IFI = .90$ ve $RMSEA = .058$) ise Türkçe formun kabul edilebilir düzeye yakın bir düzeyde yapısal geçerliliğe sahip olduğuna işaret etmiştir. Dijitalleşme Kaygısı Ölçeği'nin dış kriter geçerliğinin değerlendirilmesi amacıyla toplam ölçek puanı ve alt faktörleri ile diğer ölçekler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Korelasyon analizleri, Dijitalleşme Kaygısı Ölçeği ile İş Yerinde Teknostres ve Teknoloji Kullanımı Ölçeği'nden elde edilen puanlar arasında pozitif yönde ve anlamlı ilişki olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği ile Dijitalleşme Kaygısı Ölçeği'nin "kişinin kendisiyle ilgili tetikleyiciler" alt faktörünün negatif yönde ilişkili olduğu görülmüştür. Ölçeğin iç tutarlılık cronbach alfa katsayısı ise .95 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak, ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğinin tatmin edici düzeyde olduğu görülmektedir. Dijitalleşme kaygısının anlaşılması ve hafifletilmesinin, bireylerde mental sağlığın iyileşmesi, kurumlarda çalışan verimliliğinin artması ve sosyal ilişkilerin iyileşmesi gibi pek çok olumlu sonuca yol açacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: dijitalleşme kaygısı, ölçek uyarlama, iyi oluş

TURKISH VERSION OF THE DIGITALIZATION ANXIETY SCALE: EXAMINATION OF THE PSYCHOMETRIC PROPERTIES

Asist. Prof. Dr. Demet Vural Yüzbaşı¹, Assoc. Prof. Dr. Filiz Kunuroglu²

¹ İzmir Katip Çelebi University, Psychology Department, demet.vural.yuzbasi@ikc.edu.tr - 0000-0002-6017-0875

² İzmir Katip Çelebi University, Psychology Department, filiz.kunuroglu@ikc.edu.tr- 0000-0002-2728-6200

ABSTRACT

Digitalization, representing the introduction of various technologies into our daily lives, leads to several changes and uncertainties in many areas of life which might lead to anxiety for some individuals. However, there is a scare of research on digitalization anxiety in our country. The main aim of this study is to translate and examine the psychometric properties of the Digitalization Anxiety Scale in Turkish. The sample of the study consisted of 399 adult participants aged between 19 and 60 ($M = 32.28$, $SD = 9.59$). Participants were administered the Digitalization Anxiety Scale, Workplace Technostress Scale, Technology Use Scale, and the Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale. The results of the exploratory factor analysis indicated that the Turkish version of the scale consists of three factors, explaining 50.65% of the total variance. The values obtained from the confirmatory factor analysis ($CFI = .90$, $NFI = .84$, $GFI = .84$, $AGFI = .81$, $IFI = .90$, and $RMSEA = .058$) suggested that the Turkish version of the scale has an acceptable level of structural validity. To evaluate the criterion validity of the Digitalization Anxiety Scale, relationships between the total scale score, sub-factors, and other scales were examined. Correlation analyses revealed a positive and significant relationship between scores on the Digitalization Anxiety Scale and Workplace Technostress Scale and Technology Use Scale. However, the Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale showed a negative relationship with the "triggers related to oneself" factor of the Digitalization Anxiety Scale. The internal consistency Cronbach's alpha coefficient of the scale was calculated as .95. In conclusion, the Turkish version of the scale demonstrated satisfactory levels of validity and reliability. Understanding and alleviating digitalization anxiety are believed to lead to various positive outcomes such as improved mental health in individuals, increased productivity in organizations, and enhanced social relationships.

Keywords: digitalization anxiety, scale adaptation, well-being

EVLİLİKTE ATILGANLIK ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

SCALE OF MARITAL ASSERTIVENESS: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

Gökhan MUTLU

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, pskdangkhnm1@gmail.com, ORCID: 0009-0000-6358-4005
Cep Tel: 0507 955 45 86

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; evlilikte atılganlığı belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan farklı cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, evlilik yılı ve ekonomik gelire sahip 201 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda 20 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 26 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda 5’li Likert tipinde 20 maddeden oluşan “Evlilikte Atılganlık” ölçeği geliştirilmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %49,74 ve Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı iç tutarlık katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar Evlilikte Atılganlık Ölçeği’nin geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Evlilikte Atılganlık, Geçerlik, Güvenirlik.*

ABSTRACT

The purpose of this study; is to develop a valid and reliable measurement tool to determine "Assertiveness in Marriage". The sample of the research consists of 201 people living in Turkey with different genders, ages, education levels, years of marriage and economic income. As a data collection tool, an item pool of 20 items was created in line with the literature and validity and reliability studies of the scale were conducted. The data were analyzed through SPSS 26 program. Cronbach alpha internal consistency reliability coefficient was used to assess reliability. To examine structure validity of the scale an exploratory factor analysis with SPSS program was used. The total variance explained by the scale is 49.74% and the Cronbach alpha internal consistency coefficient is .94. As a result of the research, it was determined that the Marital Assertiveness Scale is a valid and reliable measurement tool in determining the marital assertiveness levels of people living in Turkey.

Key Words: *Marital assertiveness, Validity, Reliability.*

EVLİLİKTE KİŞİSEL SINIR ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

PERSONAL BOUNDARIES SCALE IN MARRIAGE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Prof. Dr. Ahmet AKIN
Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-5194-5202

Hilal KURĞA
Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, hilalkurga06@gmail.com,
ORCID: 0009-0006-0458-5650
Cep Tel: 0537 971 02 12

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; evlilikte kişisel sınırları belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan farklı yaş, cinsiyet, evlilik yılı, eğitim seviyesi ve ekonomik gelire sahip 218 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda 20 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 26 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. SPSS programı ile açımlayıcı faktör analizi ve yine SPSS programı ile doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda 5’li Likert tipinde 20 maddeden oluşan “Evlilikte Kişisel Sınır” ölçeği geliştirilmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %48,65 ve Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Araştırma sonucunda geliştirilen Evlilikte Kişisel Sınır Ölçeğinin Türkiye’de yaşayan insanların evlilikte eşlerin kişisel sınırlarını belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: *Kişisel Sınır, Geçerlik, Güvenirlik.*

ABSTRACT

The purpose of this study; is to develop a valid and reliable measurement tool to determine "Personal Boundaries in Marriage". The sample of the research consists of 218 people living in Turkey with different ages, genders, years of marriage, education level and economic income. As a data collection tool, a pool of 20 items was created in line with the literature and validity and reliability studies of the scale were conducted. The data were analyzed through SPSS 26 program. Cronbach alpha internal consistency was used to assess reliability. To examine structure validity of the scale an exploratory factor analysis with SPSS program was used. The total variance explained by the scale is %48,65 and the Cronbach alpha internal consistency coefficient is .94. As a result of the research, it was determined that the Personal Boundaries in Marriage Scale is a valid and reliable measurement tool in determining the personal boundaries in marriage levels of people who are living in Turkey.

Key Words: *Personal Boundary, Validity, Reliability.*

AİLE İÇİ DİNİ MOBBİNG ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

FAMILY RELIGIOUS MOBBING SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-5194-5202

Zehra Şahin

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, sahintastan2679@gmail.com

ORCID: 0009 -0002-0267-8045

Cep Tel: 0543-518-31-14

ÖZET;

Bu çalışmanın amacı; “Aile İçi Dini Mobbing” belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırma 18 yaş ve üzeri 179'u kadın 75'i erkek 254 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Aile içi mobbingi ölçmek üzere 20 maddelik bir madde havuzu hazırlanmıştır. Aile içi dini mobbing Ölçeği 1 “kesinlikle katılmıyorum” ve 5 “kesinlikle katılıyorum” şeklinde 5’li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Aile İçi Dini Mobbing Ölçeğinin madde analizi için madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Aile İçi Mobbing Ölçeğinin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenilirliği ise Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri IBM SPSS 26 programı ile yapılmıştır. Aile İçi Dini Mobbing Ölçeğinin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %45’ini açıklayan, öz-değeri 9,068 olan tek boyutlu ve 20 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .95 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .51 ile .78 arasında sıralanmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Ölçeğin madde toplam korelasyon katsayıları .46 ile .74 arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlar Aile İçi Dini Mobbing Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Aile İçi Dini Mobbing, Geçerlik, Güvenirlik.*

Abstract

The aim of this study is to develop a valid and reliable measurement tool to determine ‘Family Religious Mobbing’. This research was conducted on a total of 254 participants, 179 females and 75 males, 18 years and over. In process of developing this scale, a 20-item pool was created first and then these items were examined in terms of their grammar, intelligibility, and whether it really measure attitudes about the ‘Family Religious Mobbing’. Corrected item-total correlation coefficients were calculated for item analysis of scale. Construct validity of scale

was examined by exploratory factor analysis and its reliability was examined with Cronbach alpha internal consistency reliability coefficient. Validity and reliability analyzes were made with IBM SPSS 26. As a result of exploratory factor analysis applied for construct validity of scale, a one dimensional and 20-item measuring tool with an eigenvalue 9,068 of was obtained explaining 45% of total variance. KMO sample fit coefficient of scale was found to be .95 Factor loads of scale were ranged between .51 to .78 These results showed that Family Religious Mobbing is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: Family Religious Mobbing, Reliability, Validity.

ERGENLERDE ESTETİK KAYGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

AESTHETIC ANXIETY SCALE IN ADOLESCENTS: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

Gülfem ÖZTÜRK

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, glfmttl@gmail.com, ORCID:

0000-0001-8683-5508

Cep Tel: 05078652066

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; “Ergenlerde Estetik Kaygısı” olgusunu belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan 14-25 yaş aralığındaki farklı cinsiyet ve sosyo ekonomik seviyeye sahip 225 kişi oluşturmaktadır. Kaygı ve estetik kaygısı konuları hakkında literatür taranmış ve bu doğrultuda 19 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Bu doğrultuda ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 26 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda 5’li Likert tipinde 19 maddeden oluşan “Ergenlerde Estetik Kaygısı” ölçeği geliştirilmiştir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı 0.93 olarak bulunmuştur. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %46,6 ve öz değeri 8.85’dir. Araştırma sonucunda geliştirilen Ergenlerde Estetik Kaygısı Ölçeğinin lise ve üniversite öğrencilerinin estetik kaygısı düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: *Estetik Kaygısı, Ergenlik, Geçerlik, Güvenirlik.*

ABSTRACT

The purpose of this process is; to examine the validity and reliability of the "Aesthetic Anxiety Scale in Adolescents". The research is conducted on 225 people living in Turkey, aged 14-25, with different genders and socio-economic levels. Literature about anxiety and aesthetic anxiety problems was examined and an item pool of 19 items was stored accordingly. In this direction, sustainability and reliability studies have been carried out. The data were analyzed through SPSS 26 program. Cronbach alpha internal consistency coefficient was used to assess reliability. For construct validity exploratory factor analysis is conducted. As a result of the analysis, the "Inflation Anxiety" scale, consisting of 19 items of 5-point Likert type, was

developed. The total variance explained by the scale is 46,6% and the Cronbach alpha internal consistency coefficient is 0.93 and the eigenvalue is 8.85. Findings demonstrated that the Aesthetic Anxiety in Adolescents is a valid and reliable measurement tool in determining the aesthetic anxiety levels of adolescents.

Key Words: Aesthetic Anxiety, Adolescence, Validity, Reliability.

ENFLASYON KAYGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

SCALE OF INFLATION ANXIETY: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

Tuğba TUNCEL

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ttugbatuncell@gmail.com, ORCID: 0009-0004-2526-7198
Cep Tel: 0553 394 93 00

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; “Enflasyon Kaygısını” belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan farklı yaş, cinsiyet, medeni hal ve ekonomik gelire sahip 223 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda 19 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 26 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirligi değerlendirmek için Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda 5’li Likert tipinde 19 maddeden oluşan “Enflasyon Kaygısı” ölçeği geliştirilmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %46 ve iç tutarlık katsayısı 0.92’dir. Araştırma sonucunda geliştirilen Enflasyon Kaygısı Ölçeğinin Türkiye’de yaşayan insanların enflasyon kaygısı düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Enflasyon Kaygısı, Geçerlik, Güvenirlilik.*

ABSTRACT

The purpose of this study; to develop a valid and reliable measurement tool to determine "Inflation Anxiety". The sample of the research consists of 223 people living in Turkey with different ages, genders, marital status, and economic income. As a data collection tool, a pool of 19 items were created according to the literature then validity and reliability studies of the

scale were conducted. The data were analyzed through SPSS 26 program. Cronbach alpha internal consistency coefficient was used to assess reliability. For construct validity exploratory factor analysis is conducted. As a result of the analysis, the "Inflation Anxiety" scale, consisting of 19 items of 5-point Likert type, was developed. The total variance explained by the scale is 46% and the internal consistency coefficient is 0.92. Findings demonstrated that the Inflation Anxiety Scale is a valid and reliable measurement tool in determining the inflation anxiety levels of people who are living in Turkey.

Key Words: *Inflation Anxiety, Validity, Reliability.*

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN BAĞIMLI YEME DAVRANIŞI İLE İLİŞKİSİNDE PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMININ ROLÜ

HATİCE ESE TURGUT¹, Dr. Öğr. Üyesi SAFİYE ELİF ÇAĞATAY²

¹ İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, haticese@hotmail.com- 0009-0004-82627161

²İstanbul Arel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, elifcagatay@arel.edu.tr- 0000-0001-8961-6140

ÖZET

Kişilik özelliklerinin hem doğrudan hem de dolaylı olarak bağımlılık davranışlarını etkileyerek sorunlu internet kullanımında ve yeme davranışlarında önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Ayrıca, bazı kişilik özelliklerinin sorunlu internet kullanımına karşı savunmasızlığı artırabileceğini ve yeme davranışlarına yol açabileceği vurgulanmaktadır. Kişilik özelliklerinin yanı sıra, ödül-bağımlılık mekanizması sebebi ile problemlı internet kullanımı ile düzensiz yeme arasında olumlu yönde bir ilişkinin olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada, kişilik özellikleri, problemlı internet kullanımı ve bağımlılık yaratan yeme davranışları arasındaki karmaşık ilişki incelenmektedir. Kapsamlı bir çalışma yapılması adına Türkiye'nin farklı illerinde ikamet eden 18-35 yaş arası 350 kişiden veri toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak sosyodemografik bilgi formu, Türk Kültüründe Geliştirilmiş Temel Kişilik Özellikleri ölçeği, Bağımlılık Benzeri Yeme Davranışları ölçeği ve Problemlı İnternet Kullanımı ölçeği kullanılmıştır. Çalışma, sürekli dürtüsellığın bağımlılık davranışları üzerindeki etkisini vurgulayarak, bağımlılık yaratan yeme davranışını etkileyen potansiyel faktörler hakkında bilgi sağlamıştır. Sonuçlar duygusal tutarsızlık ve olumsuz değerlik kişilik özellikleri ile bağımlı yeme davranışı arasındaki ilişkide problemlı internet kullanımının aracılık ettiğini göstermektedir. Araştırma bulguları dışı dönük bireylerin daha az problemlı internet davranışı gösterdiğini ve daha az bağımlılık yapan yeme davranışı gösterdiğini ortaya koyarken, duygusal tutarsızlık ve olumsuz değerlik kişilik özelliklerine sahip bireylerin daha fazla problemlı internet davranışı gösterdiğini ve bunun sonucu olarak bağımlılık yapan yeme davranışı ortaya koyduklarını öngörmektedir. Çalışma bulguları, bağımlılık tedavisi ve yeme bozukluklarına yönelik müdahale programlarında önemli bir rol oynayabilir. Özellikle, internet kullanımını ve yeme alışkanlıklarını etkileyen kişilik özelliklerine odaklanarak tedavi yaklaşımları geliştirilebilir. Okul ve üniversitelerde problemlı internet kullanımının ve yeme davranışlarının altında yatan kişilik faktörlerine dikkat çekerek, bu konularda farkındalığının artırılmasının önleme ve müdahale programları için önemli olduğu düşünülmektedir. Mevcut çalışma, problemlı internet kullanımı, yeme bozuklukları ve kişilik özellikleri arasındaki karmaşık ilişkileri anlamada yeni yollar sunmaktadır. Bu, gelecekteki araştırmalara yön verebilir ve daha detaylı anlayışlar geliştirmek için temel oluşturabilir. Ayrıca, toplumsal sağlık politikalarının ve müdahalelerin sadece davranışsal faktörleri değil, aynı zamanda kişilik özelliklerini ve teknoloji kullanımını da dikkate almasının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kişilik Özellikleri, Yeme Davranışı, Problemlı İnternet Kullanımı

THE RELATIONSHIP BETWEEN EARLY MALADAPTIVE SCHEMAS AND DATING ANXIETY IN UNIVERSITY STUDENTS

Asst. Prof. Dr., SEZEN GÜLEÇ¹

¹ SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ, Literature Faculty,
Department of Applied Psychology,
sezengulec@cumhuriyet.edu.tr - 0000-0003-4045-1650

ABSTRACT

Failure to form the bond between the baby and the caregiver in the first years of life for healthy individual development and ignoring the needs of the baby lead to the baby's disappointment and pave the way for the baby to experience negative emotions. Experiences in the first years of life are very effective in the formation of schemas. In general, schemas include components such as emotions, thoughts and body sensations and reflect the individual's perspective on himself/herself and his/her relationships with others. Early maladaptive schemas include five basic schema areas: impaired autonomy, disconnection, unrelenting standards, other-directedness and impaired limits. Dating anxiety includes factors such as submission to the wishes of the partner, fear of negative evaluation and rejection. Dating anxiety leads to a series of negative consequences such as individuals not being able to express themselves in the relationship, not being able to express their feelings, and individuals with high anxiety not being satisfied with their relationship. Therefore, it is important to identify the components that explain dating anxiety. Based on this information, the aim of the study was to examine the relationship between early maladaptive schemas and dating anxiety of university students. A total of 311 university students who were reached by convenience sampling method participated in the study. Demographic Information Form, Young's Schema Questionnaire - Short Form 3 and Dating Anxiety Scale were used to collect data. Descriptive statistics, t-test, Pearson Product Moment Correlation Analysis and regression analysis methods were used to analyze the data. According to the results of the study, there is a significant difference in dating anxiety scores according to gender, with women's scores being at a higher level. However, dating anxiety scores do not differ according to age and educational level. There were significant positive relationships between early maladaptive schemas of impaired autonomy, disconnection, unrelenting standards, other-directedness and impaired limits and dating anxiety. In addition, impaired autonomy, unrelenting standards and impaired limits are significant predictors of dating anxiety.

Keywords : Early maladaptive schemas, dating anxiety, university students.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ERKEN DÖNEM UYUMSUZ ŞEMALAR İLE FLÖRT KAYGISI İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi, SEZEN GÜLEÇ¹

¹ SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ, Edebiyat Fakültesi,
Uygulamalı Psikoloji Ana Bilim Dalı,
sezengulec@cumhuriyet.edu.tr - 0000-0003-4045-1650

ÖZET

Sağlıklı bireysel gelişim için yaşamın ilk yıllarında bebek ile bakım veren arasında oluşması gereken bağın oluşmaması ve bebeğin ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi, bebeğin hayal kırıklığına uğramasına yol açmakta ve olumsuz duygular yaşamasına zemin hazırlamaktadır. Yaşamın ilk yıllarındaki deneyimler bireyin şemalarının oluşmasında oldukça etkilidir. Şemalar genel anlamda bireyin duygu, düşünce ve beden duyuları gibi bileşenleri içermekte, kendisine ve diğerleriyle ilişkilerine bakış açısını yansıtmaktadır. Erken dönem uyumsuz şemalar zedelenmiş otonomi, kopukluk, yüksek standartlar, diğeri yönelimlilik ve zedelenmiş sınırlar olmak üzere beş temel şema alanını kapsamaktadır. Flört kaygısı ise partnerin isteklerine boyun eğme, olumsuz değerlendirilme ve reddedilme korkusu gibi faktörleri içermektedir. Flört kaygısı bireylerin ilişkide kendini ifade edememesi, duygularını dışa vuramaması, kaygısı yüksek bireylerin ilişkisinden doyum sağlayamaması şeklinde bir dizi olumsuz sonuca yol açmaktadır. Bu nedenle, flört kaygısını açıklayan bileşenlerin belirlenmesi önem kazanmaktadır. Sunulan bu bilgilerden hareketle çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin erken dönem uyumsuz şemaları ile flört kaygıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmaya uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılan 311 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma verileri Demografik Bilgi Formu, Young Şema Ölçeği- Kısa Form 3 ve Flört Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler, t-testi, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi ve regresyon analizi yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; cinsiyete göre flört kaygısı puanları, kadınlarınki daha yüksek düzeyde olmak üzere, anlamlı bir farklılık göstermektedir. Ancak flört kaygısı puanları yaşa ve eğitim kademesine göre farklılık göstermemektedir. Erken dönem uyumsuz şemalar olan zedelenmiş otonomi, kopukluk, yüksek standartlar, diğeri yönelimlilik ve zedelenmiş sınırlar ile flört kaygısı arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Ek olarak zedelenmiş otonomi, yüksek standartlar ve zedelenmiş sınırlar flört kaygısının anlamlı birer yordayıcısıdır.

Anahtar Kelimeler: Erken dönem uyumsuz şemalar, flört kaygısı, üniversite öğrencileri.

KUMAR OYNAMA BOZUKLUĞU İLE ALGILANAN EBEVEYN TUTUMLARI İLİŞKİSİNİN PEKİŞTİRMEYE DUYARLILIK TEORİSİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, MERVE NUR TURAN ¹

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mervenurkose@gmail.com
- ORCID ID: 0009-0004-8219-7296

ÖZET

Bağımlılık kavramı, geçmişte sadece alkol ve madde kullanımındaki patolojiyi açıklarken, APA (American Psychiatric Association) tarafından yayımlanan DSM'in (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) son sürümünde “davranışsal bağımlılıklar” başlığına da yer verilmiş böylece beynin ödül sistemine etkili diğer alanların araştırılmasına olanak tanınmıştır. Davranışsal bağımlılık kategorisinde yer alan kumar oynama bozukluğunun, kumarın internet üzerinden oynanabilir hale gelmesi sebebiyle yaygınlaştığı, kumar oynama bozukluğunun özellikle ekonomik ve ailesel sonuçlarına bağlı intihar oranlarında artış olduğu gözlemlenmiş ve bu sebeple araştırma konusu olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada öncelikle kumar oynama bozukluğunun, algılanan ebeveyn tutumlarının ve pekiştirmeye duyarlılık teorisinin açıklanması; kumar oynama bozukluğunun, psikopatolojik yönü, toplum sağlığı, aile dinamikleri, ekonomik çıktıkları bağlamında hem bireysel hem de toplumsal sonuçlarına dikkat çekilmesi amaçlanmaktadır. Duruma neden olan ve sürdüren faktörlerin araştırılmasının, önleme ve tedavide belirleyici olduğunun düşünülmesi sebebiyle konunun algılanan ebeveynlik tutumları üzerinden ele alınması; pekiştirmeye duyarlılık teorisi bağlamında, davranışsal inhibisyon ve davranışsal aktivasyon sistemleriyle değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Kumar oynama davranışına neden olduğu düşünülen dinamikleri açıklayarak koruyucu ve önleyici bir faktör ortaya çıkarmak önemsenmektedir. Ebeveynlik stillerindeki değişim ile kumar oynama bozukluğunun açıklanabilmesi halinde gelecekte bu konuda yeni araştırmaların yolu açılabilir, ebeveynlere yönelik eğitim ya da danışmanlık projeleri geliştirilebilir, ebeveyn tutumları değişimiyle kumar oynama bozukluğu ortaya çıkmadan önlenebilir bir psikopatoloji haline gelebilir düşünceleri taşınmaktadır.¹

¹ Bu bildiri, yazarın, adı geçen üniversitenin Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı kapsamında hazırladığı, aynı adlı tez çalışmasından oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Kumar oynama bozukluğu, algılanan ebeveyn tutumları, pekiştirmeye duyarlılık teorisi, davranışsal inhibisyon, davranışsal aktivasyon.

6 VE 20 ŞUBAT 2023 DEPREMLERİNİN YANSIMALARI: HATAY ÖRNEĞİ REFLECTIONS OF THE FEBRUARY 6 AND 20, 2023 EARTHQUAKES: A CASE STUDY OF HATAY

Doç. Dr. KEMAL DİL

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi ORCID ID 0000-0003-0106-8712

ÖZET

Bu çalışmada, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan, 20 Şubat 2023 tarihli Hatay Yayladağı ve Defne merkezli depremlerin etkisiyle, toplamda 11 ilde, yaşanan can kayıpları, toplumsal alana yansımalar ve yeniden yapılanma tartışmaları Hatay ili özelinde irdelenmiştir. Bu kapsamda, her ne kadar yaşanan depremlerde can kaybının 50 bin783 kişi olduğu resmi olarak ifade edilse de depremin üzerinden 9 ayı aşan bir zamanın geçmesine rağmen halen daha enkazların altından insan cesetleri çıkarılmaktadır. Öte yanda can kayıpları ve 110 bin civarında yaralının yanında yapı, üretim kaynağı, alt yapı ve ekonomik kayıplar nedeniyle kendi habitatlarından kopma durumunda kalanların yaşadıkları çok boyutlu sorunlar, habitatlarının yeniden inşa etme süreci hakkında yaşanan belirsizlikler ve gerilimler gibi sorunlar, bölgenin büyük resminin ana parçaları olarak sıralanabilir. Bunun yanında aradan bunca zaman geçmesine rağmen, deprem bölgesinde yaşanan ilişkilerin içeriğine ve mahiyetine ilişkin güven tartışmaları da devam etmektedir. Sahadaki paydaşların görüşlerini ve elde ettikleri verileri de paylaşacakları güvenilir bir koordinasyonun kurulamaması, bir tarafta bu tartışmaların devam etmesine, diğer tarafta ise deprem bölgesinde yaşanan sorunların yazılı ve görsel medyaya yansıdığı boyutlarıyla algılanmasına ve yorumlanmasına yol açmaktadır. Bu makale, deprem sonrasında 14, 15 Nisan 2023 tarihlerinde Hatay'ın, İskenderun, Arsuz, Samandağ, Defne ve Antakya ilçelerinde gerçekleştirilen saha gözlem ve görüşmelerinden elde edilen bilgiler ile resmi raporlardan ve medyada paylaşılan verilerden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri, Yeniden Yapılanma

AVUSTRALYA'DAKİ TÜRKLERİN YURTTAŞLIK VE YAŞAM DOYUMLARINI NİTEL BİR ÇALIŞMA ÜZERİNDEN SORGULAMA

QUESTIONING THE CITIZENSHIP AND LIFE SATISFACTION OF TURKS IN AUSTRALIA THROUGH A QUALITATIVE STUDY

Doç. Dr. KEMAL DİL

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi ORCID ID [0000-0003-0106-8712](https://orcid.org/0000-0003-0106-8712)

ÖZET

Bu çalışmada, Avustralya'da yaşayan Türklerin yaşam doyum düzeyleri ile bilgi, beceri, değer ve katılım boyutlarını içeren aktif yurttaşlık durumları sorgulanmaya çalışılmıştır.

Türkiye'ye çok uzak bir coğrafya olsa da Osmanlı'dan günümüze kadar çeşitli tarihsel gelişmeler bu coğrafyada yaklaşık 150 yıldır bir devlet olarak kurumlaşan Avustralya, Türklerin belleğinde yer almıştır. 19 yüzyılda 20 Osmanlı vatandaşını kendi topraklarında barındıran Avustralya, 2021 nüfus istatistiklerine göre Türk kültürel kimliğine sahip olduğunu söyleyenlerin toplamı 87164 kişi bulunmaktadır. Günümüzde Avustralya, Türk kültürel kimliğinin yanında, dünyanın dört bir yanından gelen insanları ve kendi anakarasında var olan yerlileri de “yurttaş” nitelendirmesiyle içinde barındırmaktadır. Ayrıca, Avustralya, demokrasi, insan hakları, çoğulculuk, katılımcılık, çokkültürlülük gibi değerler üzerinden siyasal, toplumsal, ekonomik ve kültürel alanlarını inşa etmiştir. Bununla birlikte, kendi mutluluklarını kendilerinin inşa etmeleri için yurttaşlarının da bu alanlara katılımını yasal düzenlemelerle desteklemektedir. Bu çalışma, bir yönüyle bu politik beklentinin Avustralya'da yaşayan Türk kültürel kimliğine sahip yurttaşlar üzerindeki yansımalarını sorgulayacaktır. Bu doğrultuda, ilk olarak bilgi, beceri, değer ve katılım boyutları üzerinden anlam bulan aktif yurttaşlık görünümünün Avustralya'da yaşayan Türk kültürel kimliğine sahip yurttaşların nasıl deneyimledikleri sorgulanmaya çalışılmıştır. İkinci olarak, kendi mutluluğunu inşa etmede amaçlananların gerçekleşme düzeyi üzerinden tanımlanan yaşam doyumunun, bu kültürel kimlik üzerinden yansımaları anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

Araştırma 15 Ağustos 2019- 31 Mart 2020 tarihleri arasında TÜBİTAK ve Sidney Üniversitesi, Asia Pasific Migration Centre'nın destekleriyle Sidney'de yürütülmüştür. Yorumlayıcı yaklaşım kapsamında planlanan saha çalışmasında, nitel araştırma yönteminin etnografik deseni zemininde gözlemci ve katılımcı gözlemci olarak görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle yorumlandı.

Anahtar Kelimeler: Göç, Avustralya'daki Türkler, kültürel kimlik, yurttaşlık

PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE FEARS AND RESISTANCES TO MINDFULNESS SCALE

Mustafa Subasi

HSE University

msubasi@hse.ru - ORCID ID: 0000-0003-4170-6280

Emre Gürkan

Marmara University

emre.gurkan@marun.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-9924-0570

Hakan Karaman

Istanbul University-Cerrahpaşa

hakan.karaman@iuc.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-5729-6012

Sefa Bulut

Ibn Haldun University

sefa.bulut@ihu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-5193-926X

ABSTRACT

Recent research has increasingly addressed the role of fears and resistances to mindfulness. The Fears and Resistances to Mindfulness Scale (FRM) is a novel psychometric instrument to measure fears and resistances to mindfulness. The FRM consists of two subscales: fears of mindfulness and resistances to mindfulness. The primary goal of this research was to comprehensively evaluate the psychometric properties of the Turkish FRM in a sample of undergraduate and postgraduate students. Psychometric properties were assessed using confirmatory factor analyses, Pearson's correlation tests, and Cronbach's alpha for internal consistency scores. The confirmatory factor analysis demonstrated that the Turkish FRM replicated the original two-factor structure and indicated a good fit: [$\chi^2 = 599.849$, $df = 151$, $p = .00$], CFI = .977, TLI = .974, RMSEA = .084, 90% CI [.077, .091], SRMR = 0.069. Measurement invariance analyses demonstrated consistent measurement properties across gender groups. The current research supported several types of validity and the Turkish FRM showed good reliability.

Keywords: mindfulness, fears of mindfulness, resistances to mindfulness

PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE MULTIDIMENSIONAL EXISTENTIAL MEANING SCALE AMONG TURKISH UNIVERSITY STUDENTS

Mustafa Subasi

HSE University

msubasi@hse.ru - ORCID ID: 0000-0003-4170-6280

Hakan Karaman

Istanbul University-Cerrahpaşa

hakan.karaman@iuc.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-5729-6012

Sefa Bulut

Ibn Haldun University

sefa.bulut@ihu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-5193-926X

ABSTRACT

Recent studies have particularly paid attention to the multidimensional structure of meaning in life (MiL). The Multidimensional Existential Meaning Scale (MEMS) draws upon the tripartite view of MiL, which includes comprehension, purpose, and mattering. This study aimed to evaluate the psychometric properties of the MEMS among undergraduate and graduate students in Türkiye. The present study assessed the psychometric properties of the MEMS through confirmatory factor analyses, Pearson's correlation tests, and Cronbach's alpha for reliability scores. The confirmatory factor analysis indicated that the Turkish version of the MEMS among Turkish undergraduate and graduate students confirmed the original three-factor structure, yielding a good fit: [$\chi^2 = 291.392$, $df = 86$, $p = .00$], CFI = .956, TLI = .946, RMSEA = .075, 90%CI[.066, .085], SRMR = 0.040. Measurement invariance analyses across gender groups showed consistent measurement properties. Internal consistency scores demonstrated good reliability. The results provided strong support for several types of validity.

Keywords: meaning in life, comprehension, purpose, mattering, well-being

Investigating social and psychological adaptation among international students: A study of factors influencing wellbeing.

Gloria Manyeruke

Near East University

Gloria.manyeruke@neu.edu.tr – 0000-0001-6226-3779

Ebru Tansel

Cyprus Science University

Dr.ebrutansel@gmail.com-0000-0002-6106-5911

ABSTRACT

The challenges experienced by international students have drawn increasing attention as the body of international students continues to increase globally. The current study investigated the academic, sociocultural and psychological adaptation and well-being of international students in North Cyprus. The sample of 524 students was selected using convenience sampling. The sample comprised of local students, international students from Turkiye and international students from other countries. The study revealed that academic adaptation and proficiency in the language of instruction were significant predictors of psychopathology. This emphasizes the value international university students place on academic attainment as their primary goal for migration. Psychopathology and academic adaptation have a dual-causal relationship with each other. The results suggest that ethnicity is linked to mental health outcomes. Students from Turkiye reported higher psychopathology scores than international students from other countries. The research outlined several factors that predict better adaptation. Integrative acculturation orientation and higher perceived financial status predicted sociocultural adaption. However, high home culture orientation was predictive of poor psychological adaptation. The research recommends that culture sensitive psychological support should be made accessible for local and international students to meet their differing adaptive challenges in tertiary education.

Keywords: Acculturation, adaptation, international students, psychopathology, cultural distance.

LGBT BİREYLER VE MADDE KULLANIM BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİ

PSK. DAN. İREM HATIL

Ege Üniversitesi, BATI Enstitü, iremhatil.16@gmail.com, ORCID id: 0009-0007-8218-5350

ÖZET

Toplumda farklı cinsel yönelimi olan bireylerin madde kullanım bozukluğu yaşamaya yatkın olduğu varsayımı mevcuttur. Yapılan bazı araştırmalarda da homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre daha fazla madde kullanma yönelimi gösterdiği saptanmıştır. Cinsiyet bazında yapılan araştırmalarda kadın ve erkek LGBT bireylerin kullandıkları madde türleri farklılık göstermektedir. Bu çalışmanın amacı söz konusu iki grup arasında (LGBT bireyler ve madde kullanım bozukluğu olan bireyler) doğrudan veya dolaylı olarak bir ilişki olup olmadığını, LGBT bireyleri madde kullanıma teşvik eden faktörleri saptamaktır. Bu doğrultuda iki başlık altında literatür taraması yapılmış, toplamda 11 adet kitap ve makale incelenerek derleme bir çalışma oluşturulmuştur.

Bu çalışmada cinsel yönelim nedir, LGBT nedir, LGBT bireylere tıbbi bakış, sosyolojik bakış, politik bakış gibi alt başlıklar üzerinden bireylerin madde kullanımına ilişkin elde ettikleri motivasyonlar irdelenmiş, sonuç ve öneriler kısmı ile çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: LGBT, madde bağımlılığı, sosyoloji

ABSTRACT

There is an assumption in society that individuals with different sexual orientations are prone to experiencing substance use disorder. In some studies, it has been determined that homosexual men are more inclined to use substances than heterosexual men. In gender studies, the types of substances used by women and men LGBT people vary. The aim of this study is to determine whether there is a direct or indirect relationship between the two groups in question (LGBT individuals and individuals with substance use disorder) and the factors that encourage LGBT people to use substances. In this direction, literature review was done under two headings, a total of 11 books and articles were examined and a review study was created.

In this study, the motivations of individuals regarding substance use were examined through sub-headings such as what is sexual orientation, what is LGBT, medical view of LGBT people, sociological view, political view, and the study was completed with the results and suggestions part.

Key Words: LGBT, substance use disorder, sociology

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ALGILANAN MÜKEMMELİYETÇİ EBEVEYN DAVRANIŞI VE BENLİK SAYGISI DÜZEYLERİNİN SOSYAL KAYGI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

ILGIN GÜÇLÜ

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji ABD

ilginguclu@stu.aydin.edu.tr

0000-0002-5830-6665

ÖZET

Araştırmada kişinin sosyal hayattaki işlevselliğini önemli ölçüde etkileyen sosyal kaygı ele alınmıştır. Bu araştırma kapsamında kişilerin benlik saygısı ile sosyal kaygı düzeyi ilişkisi incelenmiştir, bireyin kendini kabul etmesiyle çevresi tarafından kabul edilmesine dair yaşadığı kaygı arasındaki ilişki araştırılmıştır. Ayrıca kişilerin maruz kaldıkları mükemmeliyetçi ebeveyn davranışlarının kişilerin sosyal kaygı düzeylerini etkilediği, bireyin ailesi tarafından kabul edilip edilmeme veya hata yaptıklarında eleştirilmeleri durumunun, kişinin sosyal hayattaki eylemlerinde toplum tarafından onaylanmama endişesinin oluşumunda etkili olup olmadığı araştırılmıştır.

İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde rastgele öğrenciler seçilerek uygulanan araştırmada; algılanan ebeveyn mükemmeliyetçiliğini ölçmek için Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇBMÖ), benlik saygısı düzeyini belirlemek için Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği, sosyal kaygı düzeyini ölçmek için Liebowitz Sosyal Kaygı Ölçeği ve katılımcıların demografik bilgileri için ise Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır.

Araştırmada 182 kadın (%51), 172 erkek (%49) olmak üzere 354 üniversite öğrencisinin katılımıyla veriler toplanmıştır. Anne mükemmeliyetçiliği için uygulanan faktör analizi sonucunda üç alt boyut çıkmıştır. Bu üç alt boyut anne mükemmeliyetçiliğinin %60'ını açıklamaktadır. “Başarısızlığı Önemseme” alt boyutunun açıklayıcılık gücü % 24.51, “Kontrol” alt boyutunun açıklayıcılık gücü % 18.88, “Beklenti” alt boyutunun açıklayıcılık gücü %16.46'dır. Baba mükemmeliyetçiliği için uygulanan faktör analizi sonucunda iki alt boyut çıkmıştır. Bu iki alt boyut baba mükemmeliyetçiliğinin %55'ini açıklamaktadır. “Başarısızlığı Önemseme ve Beklenti” alt boyutunun açıklayıcılık gücü % 30.99, “Kontrol” alt boyutunun açıklayıcılık gücü %24.35'tir.

Elde edilen ortalamaya göre katılımcıların benlik saygısı yüksek ve düşük benlik saygısı olarak iki ayrı kategori oluşturulmuştur. Benlik saygısı yüksek olanların sosyal kaygı düzeyi ile benlik saygısı düşük olanların sosyal kaygı düzeyleri arasında fark saptanmamıştır.

Sosyal kaygı düzeyi benlik saygısı düşük ve benlik saygısı yüksek olan gruplarda farklılaşmaktadır. Yapılan analizler sonucunda yüksek benlik saygısına sahip bireylerin düşük benlik saygısına sahip bireylere göre daha az sosyal kaygı yaşadıkları sonucu elde edilmiştir.

Anne- baba mükemmeliyetçiliği ve sosyal kaygı arasında pozitif yönlü ilişki bulunmuştur. Anne-baba mükemmeliyetçiliği ve sosyal kaygı arasındaki ilişkinin cinsiyet faktörüne göre değişmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler : Psikoloji, algılanan ebeveyn tutumu, mükemmeliyetçilik, sosyal fobi.

EVLİ ve ÇOCUKLU ÇİFTLERİN EVLİLİK UYUMLARI ve PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN ÇOCUK YETİŞTİRME TUTUMLARI İLE İLİŞKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi, FERİHAN TANRIKUT¹, Psikolog, MERVE AKDAŞ²

¹İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi,
ferihan.tanrikut@nisantasi.edu.tr-0000-0002-5409-8686

²İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü,mervegundogann@hotmail.com-0009-0000-3407-2617

ÖZET

Bu çalışmanın amacı evli ve çocuklu çiftlerin evlilik uyumları ve problem çözme becerilerinin çocuk yetiştirme tutumları ile ilişkisinin incelenmesidir. Nicel, kesitsel desende bir araştırmadır ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Örneklem tesadüfi olarak kartopu tekniği ile seçilmiş ve 20-70 yaş aralığında 212 kadın (%52,6) ve 191 erkek (%47,4) olmak üzere toplam 403 kişi katılmıştır. Veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Evlilik Uyum Ölçeği”, “Problem Çözme Envanteri” ve “Çocuk Yetiştirme Tutum Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Anketlerin yeterlilik ve güvenilirlik testleri yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmış ve analiz Pearson Korelasyon Analizi ile yapılmıştır.

Problem çözme becerileri ile evlilik uyumu ilişkisine bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Bu ilişkiler incelendiğinde; evlilik uyumu ile problem çözme yeteneğine güven, yaklaşma kaçınma ve kişisel kontrol alt boyutları arasında olumsuz bir ilişki vardır. Evlilik uyumu ile çocuk yetiştirme tutumu ilişkisine bakıldığında aralarında anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Bu ilişkiler incelendiğinde; evlilik uyumu ile demokratik tutum alt boyutu arasında olumlu, ev kadınlığı rolünü reddetme ve geçimsizlik alt boyutları arasında olumsuz ilişki ortaya çıkmıştır. Problem çözme becerileri ve çocuk yetiştirme tutumları arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Bu becerinin alt boyutlarından problem çözme yeteneğine güven, yaklaşma kaçınma ve kişisel kontrol ile tutumlardan ev kadınlığı rolünü reddetme, geçimsizlik ve sıkı disiplin arasında olumlu ilişki bulunmuştur. Ayrıca, evlilik uyumu ile sosyodemografik özelliklere bakıldığında; cinsiyet, eğitim düzeyi, evlilik yaşı ve çocuk sayısı ile aralarında anlamlı bir ilişki bulunmamasına rağmen yaş, evlilik yılı ve evlilik şekli arasında anlamlı bir ilişki çıkmıştır.

Sonuçlarda evlilik uyumu ile problem çözme arasında negatif bir ilişkinin çıkma sebebi; evlilik uyumunun yüksek olduğu çiftlerin nadiren ciddi anlaşmazlıklar yaşamaları ve bu nedenle problem çözme becerilerini sıkça kullanma ve geliştirme ihtiyacı hissetmemelerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Uyumlu çiftlerin çocuk yetiştirme tutumlarına bakıldığında demokratik tutumu benimsedikleri, ilişkilerinde geliştirdikleri olumlu iletişim ve karşılıklı saygı becerilerinin, çocuk yetiştirme yaklaşımlarına da yansıdığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik uyumu, problem çözme, çocuk yetiştirme tutumu.

TÜRKİYE’DE SİYASAL BİLİMLER EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. LEVENT YILMAZ¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, İİBF, levent.yilmaz@deu.edu.tr- 0000-0002-5538-8781

ÖZET

Bu çalışmanın çıkış noktası İler Turan’ın 2009 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi’nde yayımladığı Türkiye’de Siyasal Bilimin Gelişimi: Tarihçe ve Kurumsal Gelişmeler başlıklı çalışmasının hem 2023 yılı itibarıyla güncellenmesi hem de 2009 yılından itibaren nicel olarak değişen siyasal bilimler eğitiminin durumunu genel hatları ile oraya koymaktır. Cumhuriyetin ilk yıllarında amacı daha çok cumhuriyete bağlı yönetici seçkinler yetiştirilmek olan siyasal bilgiler eğitiminin, akademik açıdan ivmelenmesi çok partili hayata geçişle birlikte olmuştur. 1980 Darbesi sonra yeniden düzenlenen yüksek öğretim sisteminde üniversite eğitimi temelde meslekî bir eğitim olarak algılandığı için entelektüel tartışmalara kapı aralayan siyasal bilgiler yerine kamu yönetimi ve uluslararası ilişkiler gibi isimler tercih edilmeye ve müfredatları ona göre şekillendirilmeye çalışılmıştı. İki siyasal bilgiler fakültesi dışında (Ankara ve İstanbul) siyasal bilimler eğitimi, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri içinde örgütlenerek kamu yönetimi ile uluslararası ilişkiler bölümlerinde verilmeye başlandı. İşletmecilik ve iktisat eğitimi ağırlıklı kurulan bu fakülteler bünyesinde siyasal bilimler eğitiminin verilmeye başlanmasını, 1980 sonrası depolitizasyon süreciyle de açıklamak mümkündür. 2000’li yıllarda ise bu bölümler giderek adlarını Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi olarak değiştirme trendine girdiler. Bazıları ise Kamu Yönetimi olarak kaldı. 2000’li yıllarda kurulan yeni üniversitelerde ise mutlaka bir Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü kuruldu.

Bu bildiriye yukarıda kısaca özetlenmeye çalışılan siyasal bilimlerin gelişimi güncel durum açısından ele alınacaktır. İlk olarak lisans eğitimini incelenecek, 2023 bulguları ile yukarıda bahsedilen 2009 yılında İler Turan tarafından yapılan çalışmanın bulguları kısaca karşılaştırılacaktır. Böylelikle, özellikle 2000 sonrası nicel bir patlama yaşayan siyasal bilimler eğitiminin durumu tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Siyasal bilim eğitimi, Türkiye, Kamu yönetimi eğitimi

İZMİR'DE YEREL SEÇİMLERİN TÜRKİYE SİYASETİ İLE İLİŞKİSİ

Doç. Dr. LEVENT YILMAZ¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, İİBF, levent.yilmaz@deu.edu.tr- 0000-0002-5538-8781

ÖZET

2002 Genel Seçimleri sonrası süreçte İzmir'in siyasal kimliğinin yeniden şekillendiği ve Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)'nin İzmir'de hegemon siyasal aktör olduğu bilinmektedir. 2002 sonrası yapılan her seçimden -genel seçim, yerel seçim ve referandum- CHP birinci parti çıkmayı başarmış ve Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) Türkiye genelinde yakaladığı ivmeyi İzmir'e taşıyamamıştır. Bazı ilçeler dışında birinci parti olmayı başaramamıştır. Bu da, son yirmi yılda İzmir ile CHP'yi adeta bütünleştirmiştir. Oysa kamuoyunda çokça dile getirildiği gibi İzmir, Cumhuriyet döneminde çok partili hayata geçişle birlikte merkez sağın ağırlıklı olduğu bir kent olmuştur. Ülke siyasetine göre merkez sağ ve solun seçim kazanabildiği, oy geçişkenliğinin hayli sık olduğu İzmir'in siyasal kültürü son yirmi yıl içinde sabit bir konum kazanmıştır.

Çalışmada bu konumun bilinen dinamikleri ele alındıktan sonra, 2002 öncesi seçimlerle 2002 sonrası siyasal kompozisyon karşılaştırılarak; İzmir'de bir yapısal bir siyasal kültür değişimini olduğu, yoksa Türkiye'deki AK Parti-CHP dikotomisinin muhalefet lehine mi cereyan ettiği sorusuna yanıt aranacaktır. Bir başka anlatımla, İzmir'in siyasal geleneği 1960 sonrası ama özellikle 1980 sonrası seçim sonuçları itibarıyla ortaya konmaya çalışılacaktır. Böylelikle, İzmir'in siyasal kültürünün ve tercihlerinin kalıcılığı ve değişkenliği üzerine, siyaset sosyolojisi perspektifinden birtakım değerlendirmeler yapmak mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İzmir seçimleri, CHP, Ak Parti.

POLİTİK ETKİLEME TAKTİKLERİ İLE MODERN LİDERLİK TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ, PELDA GÜNEŞ, DOÇENT DOKTOR, ÖZGE MEHTAP

PELDA GÜNEŞ: KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ, SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ,
hecisurya@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-6401-4892>

ÖZGE MEHTAP: KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ, SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ,
ozge.mehtap@kocaeli.edu.tr , <https://orcid.org/0000-0003-1974-2568>

ÖZET

Politika kavramı örgütsel yapının vazgeçilmez ve doğal bir parçasıdır. Örgütler içerisindeki insan unsuru, hedeflerin gerçekleştirilme gayesine yönelik çalışmalar ve kıt kaynak gibi unsurlar belli çatışma alanları açığa çıkarmaktadır. İlgili çatışmalara yönelik çözüm sürecinde politika etkili bir yol gösterici olarak kullanılmaktadır. Örgütsel politikaya yönelik pek çok farklı yaklaşım ve tanım vardır ve üzerinde tam olarak uzlaşa sağlanmış bir kavram olduğu da söylenemez. Tamer Koçel'in tanımına göre; örgüt içi politika, "örgüt üyelerinin güç kazanma ve güç kullanma yönündeki çeşitli yöntemlerle birbirlerini etkileme ve belirli yönde davranışa sevk etme çabasıdır". Dolayısıyla kısaca aslında politika bir etkileme sürecidir ve "örgüt içi politika etkinin yönetimidir".

Örgütsel politika üzerine yapılan çalışmalar genellikle örgütsel politika algılamaları ve politik etkileme taktikleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Örgütsel politika algılamaları politikaya yönelik daha sübjektif çalışmaları içerip politikaya yönelik olumsuz bir algı oluştururken, politik etkileme taktikleri ise örgüt içi politikaya daha objektif olarak yaklaşmakta ve örgütsel politikanın hem olumlu hem de olumsuz yönleri olabileceğini ileri sürmektedir. Liderlik de tıpkı politika gibi örgütlerin olmazsa olmaz bir olgusudur ve örgütsel politika ile çok iç içe olan bir kavramdır. Liderlik tanımı içerisinde politika ile olan ilişkisi zaten belirtilmektedir. Liderlik, belirli şartlar altında, kişisel ya da grup amaçlarını gerçekleştirmek için bireyin başkalarının faaliyetlerini etkilemesi ve yönlendirmesi süreci olarak tanımlanmıştır. Güncel liderlik yaklaşımları pek çok farklı başlık altında günümüze kadar incelenmiştir ve gün geçtikçe pek çok farklı liderlik tipi de bu yaklaşımlar arasında yerini almaktadır.

Bu çalışmada, çağdaş liderlik tarzları içerisinde en çok ele alınan Dönüşümcü Liderlik, Karizmatik Liderlik, Otantik Liderlik, Hizmetkar Liderlik, Paternalist Liderlik ve olumsuz bir liderlik tipi olarak da Toksik Liderlik tiplerine yer verilmiştir. Bu çalışmanın amacı, birbiri ile iç içe olan liderlik ve politika kavramlarını, güncel liderlik tipleri ve politik etkileme taktikleri açısından karşılaştırarak bu olguların benzerliklerini ve aralarındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmış olup, Yukl ve Falbe'nin(1990) Politik Etkileme Taktikleri sınıflandırması ile modern liderlik tarzlarından Dönüşümcü Liderlik, Karizmatik Liderlik, Otantik Liderlik, Hizmetkar Liderlik, Paternalist Liderlik ve olumsuz bir liderlik tipi olarak da Toksik Liderlik tipleri birbirleri ile ilişkileri açısından incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Politika, Taktik

21. YÜZYILIN YÖNETİM PARADİGMASI: AB’NİN KAMU YÖNETİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Doç. Dr. SONER AKIN ¹,

¹ Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, sakin77@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2403-8041

ÖZET

21. yüzyılda, kamu yönetimi önemli bir dönüşüm sürecinden geçmektedir ve bu değişim, dijitalleşme ile şekillenmektedir. Geleneksel yönetim anlayışının yerini alan dijital yönetim, kamu hizmetlerini daha etkili, şeffaf ve hızlı bir şekilde sunma potansiyeli taşımaktadır. Bu yeni paradigma, kamu yönetimindeki süreçleri optimize etme, verimliliği artırma ve vatandaşlarla daha etkileşimli bir iletişim kurma fırsatı sunmaktadır. Dijital dönüşüm, bilgi teknolojilerinin ve veri analitiğinin stratejik bir biçimde kullanılmasını gerektirir. Yöneticiler, kamu kaynaklarını daha verimli bir şekilde kullanabilmek, karar alma süreçlerini iyileştirmek ve vatandaş memnuniyetini artırmak için teknolojiyi etkin bir şekilde entegre etmelidir. Bu bağlamda, kamu yöneticilerinin dijital becerilerini güçlendirmesi ve yenilikçi çözümler geliştirmesi önem arz etmektedir. Kamu yönetimindeki bu dijitalleşme süreci, aynı zamanda güvenilirlik ve güvenlik konularına da odaklanmalıdır. Veri güvenliği ve gizliliği, dijitalleşme sürecinin başarıyla tamamlanabilmesi için kritik öneme sahiptir. Bu noktada, kamu yöneticileri, teknolojik gelişmelerle birlikte gelen zorlukları aşmak için stratejik planlamalar yapmalı ve sürdürülebilir dijital çözümler üzerinde çalışmalıdır. Avrupa’da bu dijital dönüşüm süreci, aynı zamanda çalışanların becerilerini geliştirmeyi ve eğitimlerle ayakta kalmayı gerektirmektedir. Kamu çalışanlarının dijital teknolojilere adapte olmaları, verimliliği artırmanın yanı sıra, hizmet kalitesini de yükseltecektir. Bununla birlikte, birlik ülkelerinin dijitalleşme sürecinin sürdürülebilir olması için kamu yöneticileri ve karar alıcılar, çeşitli paydaşlarla işbirliği yapmalıdır. İş dünyası, sivil toplum kuruluşları ve akademisyenlerle etkileşim içinde olan bir kamu yönetimi, daha yenilikçi ve çözüm odaklı hizmetler sunabilir. Bu süreçte etkin liderlik, stratejik planlama ve işbirliği, kamunun hizmetine odaklanan bir yönetim anlayışını şekillendirecek ve gelecek nesillere daha sürdürülebilir bir kamu yönetimi bırakacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamuda Stratejik Planlama, Sürdürülebilirlik, AB’de dijital dönüşüm, 21. Asır, Toplumsal İhtiyaçlar

KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİK VE YARATICI EKONOMİ: AVRUPA'NIN GELECEĞİNDE HARMONİ VE İNOVASYON

Doç. Dr. SONER AKIN ¹,

¹ Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, sakin77@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2403-8041

ÖZET

Avrupa, kültürel çeşitliliği ve yaratıcı ekonomiyi kucaklayarak, geleceğin dinamik ve inovatif bir toplumunu şekillendirme yolunda önemli adımlar atmaktadır. Kültürel zenginlik, Avrupa kıtasının en büyük güçlerinden biridir ve bu zenginlik, yaratıcılığın ve inovasyonun kökenini oluşturur. Avrupa'nın kültürel çeşitliliği, sanat, müzik, edebiyat ve mimari gibi alanlarda benzersiz bir mirası içermektedir. Bu çeşitlilik, sadece kültürel açıdan zengin bir deneyim sunmakla kalmaz, aynı zamanda yaratıcı düşüncüyü ve farklı perspektifleri teşvik ederek inovasyonu destekler. Avrupa'nın kentleri, kültürel çeşitliliği sürdürülebilir kalkınma ve yaratıcı ekonomiyle birleştirerek öne çıkmaktadır. Yaratıcı ekonomi, sanat, tasarım, medya ve teknoloji gibi sektörleri kapsayan dinamik bir ekonomik modeldir. Avrupa, bu alanda bir lider olarak, kültürel endüstrileri destekleyen politika ve programlar geliştirmekte ve böylece sanatçıları, girişimcileri ve yaratıcı profesyonelleri teşvik etmektedir. Bu yaklaşım, sadece ekonomik büyümeye katkıda bulunmakla kalmaz, aynı zamanda toplumun kültürel dokusunu güçlendirir. Avrupa'nın kültürel çeşitliliği ve yaratıcı ekonomi arasındaki bu entegrasyon, kentlerin öne çıkmasını sağlar. Şehirler, sanat galerileri, kültür merkezleri, inovasyon merkezleri ve yaratıcı endüstri parkları gibi alanlar aracılığıyla kültürel ve ekonomik bir merkez haline gelir. Bu mekanlar, hem yerel toplulukları hem de ziyaretçileri etkileyen canlı ve etkileşimli bir ortam sunar. Avrupa'nın kültürel çeşitliliği ve yaratıcı ekonomisinin entegrasyonu, genç yeteneklerin desteklenmesi açısından da kritik bir rol oynamaktadır. Sanat ve kültür, genç nesiller arasında yaratıcılığı tetikleyerek, geleceğin liderleri ve girişimcileri için ilham kaynağı oluşturur. Kültürel etkinlikler, atölyeler ve eğitim programları, gençlerin sanat ve yaratıcılık alanındaki yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur ve onları kültürel mirasın koruyucusu ve yenilikçi düşünce liderleri olarak yetiştirir.

Anahtar Kelimeler: AB'de Genç Yetenekler, Uluslararası İşbirlikleri, Yaratıcı Endüstriler, İnovasyon ve Teknoloji, Eğitim ve Atölye Programları

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE KENT YÖNETİMİ: AVRUPA'NIN YEŞİL VİZYONU

Doç. Dr. SONER AKIN ¹,

¹ Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, sakin77@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2403-8041

ÖZET

Avrupa, sürdürülebilir kalkınma ve kent yönetimi konularında benzersiz bir yeşil vizyonu benimsemekte ve bu alandaki çabalarını sürekli olarak artırmaktadır. Avrupa'nın bu vizyonu, çevre dostu politikalar, yenilikçi çözümler ve katılımcı yönetim anlayışıyla şekillenmektedir. Sürdürülebilir kalkınma, Avrupa'nın öncelikli hedeflerinden biridir ve bu bağlamda kent yönetimleri, çeşitli stratejiler ve projeler aracılığıyla çevresel sürdürülebilirlik, ekonomik kalkınma ve toplumsal refahın entegre bir şekilde ele alınmasını amaçlamaktadır. Yeşil enerji, enerji verimliliği, atık yönetimi ve çevre dostu ulaşım gibi konular, kentlerin sürdürülebilir gelecekleri için kilit öneme sahiptir. Avrupa'nın yeşil vizyonu, katılımcı yönetim anlayışını vurgular. Vatandaşların, yerel yönetim kararlarına etkin bir şekilde katılması ve kent politikalarının oluşturulmasında aktif rol alması, sürdürülebilir kalkınmanın temel taşlarından biridir. Yerel toplulukların ihtiyaçlarına odaklanan politika oluşturma süreçleri, kent yönetimlerinin daha duyarlı ve etkili olmalarını sağlar. Avrupa'nın yeşil vizyonu aynı zamanda teknoloji ve inovasyonu da içerir. Akıllı şehir teknolojileri, veri analitiği ve dijital çözümler, kentlerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olur. Bu teknolojiler, enerji verimliliğini artırma, trafik akışını optimize etme ve çevresel etkiyi azaltma gibi alanlarda önemli faydalar sağlar. Avrupa'nın sürdürülebilir kalkınma ve kent yönetimi alanındaki yeşil vizyonu, çevreye duyarlı, katılımcı ve teknoloji odaklı bir geleceğin temelini atmaktadır. Bu vizyon, kentlerin yaşanabilirliğini artırmak ve gelecek nesillere sürdürülebilir bir çevre bırakmak adına önemli bir rehberlik sağlamaktadır. Bu yeşil vizyon aynı zamanda ekonomik sürdürülebilirliği de içermektedir. Yenilenebilir enerji sektörleri, çevre dostu teknoloji şirketleri ve sürdürülebilir tarım uygulamaları, Avrupa ekonomisine yeni iş fırsatları ve büyüme potansiyeli sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekolojik Denge, Katılımcı Yönetim, Yenilikçi Projeler, Dijital Çözümler

GENÇ SEÇMENLERİN SİYASAL İLGİLENİMİ İLE DAVRANIŞSAL NİYETİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: GÜVENİN ARACILIK ETKİSİ

Doktora Öğrencisi, ÖZLEM İLHAN¹, Doktora Öğrencisi, FATMA ZEYBEK²

¹Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ozlem.korkut@windowslive.com -

ORCID ID: 0000-0001-6113-5855

²Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

fatmazeybek@ogr.bandirma.edu.tr- ORCID ID: 0000-0003-3525-0520

ÖZET

Günümüzde teknolojinin hızla ilerlemesi ve sosyal medya kullanımının artış göstermesi, toplumda karar alma mekanizmalarını değiştirmektedir. Toplam nüfus içerisindeki payı her geçen gün artan genç seçmenlerin siyasal düşünce ve kararları da bu değişimlere göre şekillenmektedir. Genç seçmeler sosyal medyayı aktif kullanarak, siyasal mekanizmalar hakkında bilgi edinebilmekte ve siyasal düşüncelerini bu mecralarda paylaşabilmektedir. Bu kapsamda önemi vurgulanan kavramlardan birisi, siyasal ilgilenimdir. Siyasal ilgilenim seçmenlerin siyaseti, hayatlarının merkezine almalarını ve bu ilgilenimin onlar için önemini ifade etmektedir. Siyasal ilgilenimi yüksek olan seçmenlerin mizahi iletiler ile ilgilenim düzeyleri artarken, siyasal ilgilenimi düşük seçmenlerde ise mizahi siyasi yermeler ile ilgilenim düzeyleri artmaktadır. Güven kavramı, seçmenlerin karşılıklı ilişkilerinde uzun vadeli ve sağlam temellerin oluşması için denetleme ve düzenleme mekanizması olarak görülmektedir. Bu mekanizma ile seçmenlerin insanlarla karşılıklı ilişkilerinde gösterdiği davranışların iyiliği ve buna olan inançları şekil almaktadır. Seçmenlerin davranışsal niyetleri, seçmenlerin siyasal düşüncelerini belirlemeleri ve bu düşünceleri sürdürüp sürdürmemeleri konusunda kendi iradeleriyle karar verebilmelerini ele almaktadır. Bu kapsamda araştırmada, her seçim döneminde oy verme düzeyleri ve siyasetle ilişkileri gündem olan ve merak edilen genç seçmenlerin siyasal ilgilenim düzeyleri ile oy verme davranışları arasındaki ilişkide güvenin aracılık etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Balıkesir Üniversitesi öğrencileri arasından kolayda örneklem metodu ile seçilen 518 öğrenciye uygulanan yüz yüze anket çalışması ile gerçekleştirilmiştir. Uygulanan analizin sonucunda, genç seçmenlerin siyasal ilgileniminin davranışsal niyetini pozitif yönde etkilediği, genç seçmenlerin siyasal ilgileniminin güvenini pozitif yönde etkilediği, genç seçmenlerin güven duymasının davranışsal niyetini pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir. Bununla birlikte, genç seçmenlerin siyasal ilgileniminin davranışsal niyeti üzerindeki etkisinde güvenin aracılık rolünü üstlendiği sonucuna varılmıştır. Literatürde değişkenler arasındaki bu ilişkiyi inceleyen araştırmaların sınırlı sayıda olması ve bu değişkenler arasındaki aracılık etkisinin ele alınmamış olması, çalışmanın önemini ve özgünlüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : Siyasal İlgilenim, Davranışsal Niyet, Güven.

THE RELATIONSHIP BETWEEN YOUNG VOTERS' POLITICAL INTEREST AND BEHAVIORAL INTENTION: THE MEDIATION EFFECT OF TRUST

Doktora Öğrencisi, ÖZLEM İLHAN¹, Doktora Öğrencisi, FATMA ZEYBEK²

¹Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ozlem.korkut@windowslive.com - ORCID
ID: 0000-0001-6113-5855

²Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
fatmazeybek@ogr.bandirma.edu.tr- ORCID ID: 0000-0003-3525-0520

ABSTRACT

Today, the rapid advancement of technology and the increasing use of social media are changing the decision-making mechanisms in society. The political thoughts and decisions of young voters, whose share in the total population is increasing day by day are also shaped according to these changes. By actively using social media, young voters can obtain information about political mechanisms and share their political thoughts in these channels. In this context, one of the concepts whose importance is emphasized is political involvement. Political involvement means that voters place politics at the center of their lives and the importance of this involvement for them. While the level of interest of voters with high political involvement increases with humorous messages, the level of interest of voters with low political interest with humorous political satires increases. The concept of trust is seen as a monitoring and regulation mechanism for the formation of long-term and solid foundations in the mutual relations of voters. With this mechanism, the goodness of the behavior of voters in their mutual relations with people and their beliefs in this are shaped. Voters' behavioral intentions deal with voters' ability to determine their political thoughts and to decide with their own will whether to maintain these thoughts or not. In this context, the research aimed to examine the mediating effect of trust in the relationship between the political interest levels and voting behavior of young voters, whose voting levels and relations with politics are on the agenda and wondered in every election period. The research was carried out with a face-to-face survey applied to 518 students selected by convenience sampling method among Balıkesir University students. As a result of the applied analysis, it was determined that young voters' political involvement positively affects their behavioral intentions, young voters' political involvement positively affects their trust and young voters' trust positively affects their behavioral intentions. However, it was concluded that trust played a mediating role in the effect of young voters' political involvement on their behavioral intentions. The fact that there are a limited number of studies examining this relationship between variables in the literature and the mediation effect between these variables has not been addressed shows the importance and originality of the study.

Key Words: Political Involvement, Behavioral Intention, Trust.

12 EYLÜL 1980 ASKERİ DARBESİNİN NEDENLERİ

Öğr. Gör. Dr., Mert Mahir GÖZ ¹

¹ Bitlis Eren Üniversitesi, Güroymak Meslek Yüksekokulu, mmgoz@beu.edu.tr

ORCID NO: 0000-0002-2563-7126

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu döneminden günümüze dek birçok askeri darbenin yaşandığı Türkiye siyasi tarihi, bu nedenle darbeler tarihi olarak da ifade edilmektedir. Nitekim yeniçeri isyanlarından hükümet binası baskınına, askeri muhtıralardan geleneksel ve post-modern askeri darbelere uzanan geniş bir darbe tarihine haiz olan Türkiye siyasi alanyazınındaki en dramatik darbelere biri 12 Eylül 1980 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Kısaca 12 Eylül darbesi olarak da adlandırılan bu darbe, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) tarafından emir komuta zinciri çerçevesinde yapılmıştır. Bu bağlamda Genelkurmay Başkanı Kenan Evren ve Kuvvet Komutanlarınca gerçekleştirilen 12 Eylül darbesi, Türk siyasi tarihinin en kanlı askeri darbelerinden biridir. Nitekim birçok can kaybının yaşandığı bu darbede, yüzlerce kişi ise sorgu sürecinde ortadan kaybolmuştur.

Demokrasi ve özgürlüklerle hiçbir şekilde bağdaşmayan askeri darbelerin, bu nedenle meşru nedenleri ya da temelleri yoktur. Bununla birlikte her askeri darbe için birtakım gerekçeler ortaya konulmuştur. Genel olarak; siyasi istikrarsızlıklar, kötü yönetimler, politik yozlaşmalar, ekonomik bunalımlar, toplumsal refah sorunları, iç ve/veya dış güvenlik tehditleri gibi gerekçelerle yapıldığı iddia edilen askeri darbelerin Türkiye’deki bir diğer nedeni ise “laiklik ve demokrasi hamiliği” kavramıdır. Zira ülkemizde pek çok defa ordu, laiklik ve demokrasinin tehlikeyle karşı karşıya olduğu iddiasıyla sivil siyasete müdahale etmiştir.

İşte bu müdahalelerden biri olan 12 Eylül 1980 askeri darbesinin gerçekleştirilme nedenleri, bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Türkiye’de birçok askeri darbe yaşanmasına rağmen araştırma kapsamının 12 Eylül 1980 darbesi ile sınırlı tutulmasının nedeni, 28 Şubat 1997 post-modern darbesinin geleneksel askeri darbe olarak değerlendirilmemesi, son yaşanan 15 Temmuz 2016 askeri darbesinin ise emir komuta zinciri çerçevesinde yapılan bir darbe olmayıp, ordu içerisindeki bir grubun darbe kalkışması olarak nitelendirilmesidir. Dolayısıyla geleneksel anlamda son askeri darbe olarak sayılabilecek ve halen geçerliliğini koruyan 1982 Anayasası’nın hazırlandığı dönem olan 12 Eylül 1980 darbesinin gerçekleştirilme nedenlerinin ortaya konulması, ülke demokrasisi ve özgürlükler adına önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler : 12 Eylül, Darbe, Demokrasi, Özgürlük, İktidar, Ordu.

CAUSES OF THE MILITARY COUP ON SEPTEMBER 12, 1980.

ABSTRACT

The political history of Turkey, spanning from the Ottoman Empire period to the present, has witnessed numerous military coups, leading to its characterization as a history of coups. Indeed, ranging from the Janissary uprisings to the storming of government buildings, and from military memoranda to both traditional and post-modern military coups, Turkey's political literature encompasses a broad history of coup attempts. One of the most dramatic coups in the Turkish political arena occurred on September 12, 1980. This period is commonly referred to as a pivotal moment in Turkey's history, marked by events such as the Janissary uprisings, government building raids, military memoranda, as well as traditional and post-modern military coups. The coup, also known as the September 12 coup, was carried out by the Turkish Armed Forces within the framework of the chain of command. In this context, the September 12 coup, executed by Chief of the General Staff Kenan Evren and Force Commanders, stands as one of the bloodiest military coups in Turkish political history. Indeed, this coup resulted in numerous casualties, and hundreds of individuals disappeared during the interrogation process.

Military coups, which are in no way compatible with democracy and freedoms, therefore have no legitimate reasons or foundations. However, certain justifications have been put forward for each military coup. Generally, military coups are claimed to be carried out due to factors such as political instability, poor governance, political corruption, economic crises, social welfare issues, and internal and/or external security threats. In Turkey, another reason for military coups is the concept of "guardianship of secularism and democracy." Indeed, the military in our country has intervened in civilian politics multiple times, claiming that secularism and democracy are under threat.

The reasons behind the 12th of September, 1980 military coup, which is one of these interventions, constitute the subject of this research. Despite experiencing numerous military coups in Turkey, the reason for limiting the scope of the research to the coup on September 12, 1980, is that the post-modern coup on February 28, 1997, is not considered a traditional military coup, and the military coup on July 15, 2016, is characterized not as a coup within the chain of command but as an attempted coup by a faction within the military. Therefore, uncovering the reasons for the coup on September 12, 1980, which can be considered the last military coup in the traditional sense and is still valid during the period when the 1982 Constitution was prepared, holds importance for the country's democracy and freedoms.

Keywords: September 12, Coup, Democracy, Freedom, Power, Military.

YAPAY ZEKANIN YÖNLENDİRİCİ ETKİSİ İŞİĞINDA DİJİTAL SİYASET

Doç. Dr. SİNEM ŞAHNAGİL¹

¹ Balıkesir Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
sinem.sahnagil@balikesir.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0920-6948

ÖZET

Dünyada yaşanan değişim ve dönüşüm dalgasının temel ayağını oluşturan dijital teknolojinin etkilediği önemli alanların başında siyaset gelmektedir. Bilgi çağının araçları arasında ilk sırada gelen büyük veri ve yapay zekâ gibi mekanizmalar siyasetin içeriğinden yol ve yöntemine, siyasette kullanılan araçlardan siyaset yapma dili ve tarzına kadar geniş bir alanda değişim ve dönüşüm yaşanmasına neden olmuştur. Zira özellikle büyük veri ve yapay zekanın siyasi faaliyetlerde etkin şekilde kullanılması, bu alanda çeşitli tahmin modellerinin oluşturulmasını, simülasyonların geliştirilmesini ve sosyal örüntülerin tespitini mümkün kılmış, son on yılda gerçekleşen birçok siyasi süreçte gerek ulusal gerekse uluslararası aktörlerin dijital bir mücadele içine girdiği süreci başlatmıştır. Bunun yanı sıra yapay zekâ üzerine şekillenen yeni süreç, bazı kesimler tarafından demokrasi için yeni ve ciddi bir tehdit olarak algılanırken, bazı kesimler için temsili irade oluşumunda eksiklikleri giderecek bir çare olarak kabul edilmiştir.

Bu kapsamda çalışmanın amacı yapay zekanın siyasi söylemi etkileme potansiyeline sahip olduğu kabulünden yola çıkarak siyaset arenasında kullanım biçimlerini örnekler üzerinden ortaya koymak, yapay zekâ teknolojisinin siyaseti nasıl yönlendirebileceği üzerine değerlendirmeler yapmaktır. Çalışmada siyasi iletişim, etkileşim, paylaşım, katılım, seçim gibi süreçlerde yapay zekanın dönüştürücü etkisi vurgulanmış, avantaj ve dezavantajları açıklanarak dijitalleşmenin olası yan etkilerine karşı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Dijitalleşme, Büyük Veri, Dijital Siyaset

DIGITAL POLITICS IN THE LIGHT OF THE DIRECTIVE EFFECT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

ABSTRACT

Politics is one of the most important areas affected by digital technology, which constitutes the main pillar of the wave of change and transformation in the World. Mechanisms such as big data and artificial intelligence, which come first among the tools of the information age, have caused change and transformation in a wide range of areas, from the content of politics to the way and method, from the tools used in politics to the language and style of doing politics. In particular, the effective use of big data and artificial intelligence in political activities has made it possible to create various prediction models, develop simulations and detect social patterns

in this field, and has initiated a process in which both national and international actors have entered into a digital struggle in many political processes in the last decade. In addition, the new process shaped by artificial intelligence has been perceived by some as a new and serious threat to democracy, while for others it has been accepted as a remedy to overcome the deficiencies in the formation of representative will.

In this context, the aim of the study is to reveal the ways in which artificial intelligence is used in the political arena through examples, based on the acceptance that it has the potential to influence political discourse, and to make evaluations on how artificial intelligence technology can direct politics. In the study, the transformative effect of artificial intelligence in processes such as political communication, interaction, sharing, participation and elections was emphasized, its advantages and disadvantages were explained and suggestions were made against the possible side effects of digitalization.

Keywords: Artificial Intelligence, Digitalization, Big Data, Digital Politics

KÜRESELLEŞME, NÜFUS POLİTİKALARI VE ORTADOĞU GLOBALIZATION, POPULATION POLICIES AND THE MIDDLE EAST

Doç. Dr. Abdullah EROL

Van YYÜ, İİBF, aerolh30@gmail.com - <https://orcid.org/0000-0002-8882-5853>

ÖZET

Küreselleşmenin ne olduğuna ilişkin tartışmalar oldukça zengin bir akademik havuz oluşturdu. Küreselleşmenin ne olduğuna ilişkin görüşlerden biri de modernleşme üzerinden şekillendirildi. Bu açıdan küreselleşme bir olgu olmaktan çok bir talep olarak görünmektedir. Küresel güçlerin bütün kürede modernleşme beklentileri; çeşitli politikaların geliştirilmesini de tetiklemiş oldu. Bu açıdan küreselleşme birçok unsuru kontrol altına almaya çalıştı. Bu unsurlardan biri de nüfus kontrolüdür. Bölgesel bağlamda nüfus artışında “sıfır büyümeyi” esas alan küreselleşme; bu beklentilerini nüfus kontrolü ve azaltımı ile gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Ortadoğu coğrafyasının hem modern dönemde oluşturduğu hem de gelenekten taşıdığı kültür kodları farklılıkların zengin olduğu bir havza oluşturmaktadır. Küreselleşmenin nüfus politikaları çerçevesinde Ortadoğu’daki bu farklılıkların antagonistik diyalektikle okunması potansiyel bir çatışma alanı oluşturmaktadır. Bu çalışmada, Ortadoğu topluluklarının çeşitliliğinin Küreselleşme talepleri bağlamında nasıl etkilenebileceği hususu çalışıldı.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Nüfus, Ortadoğu

Abstract

Discussions about what globalization is have created a very rich academic pool. One of the views on what globalization is was shaped through modernization. In this respect, globalization appears as a demand rather than a phenomenon. Modernization expectations of global powers all over the world; It also triggered the development of various policies. In this respect, globalization tried to control many factors. One of these elements is population control. Globalization based on "zero growth" in population growth in the regional context; It tries to realize these expectations through population control and reduction. The cultural codes of the Middle East geography, both created in the modern period and carried over from tradition, create a basin where differences are rich. Reading these differences in the Middle East with an antagonistic dialectic within the framework of the population policies of globalization creates a potential area of conflict. In this study, it was studied how the diversity of Middle Eastern communities could be affected in the context of Globalization demands.

Key Words: Globalization, Population, Middle East

METAFİZİK BAĞLAMDA DEVLET ONTOLOJİSİ
(Bir Deneme)
STATE ONTOLOGY IN A METAPHYSICAL CONTEXT
(An Essay)

Doç. Dr. Abdullah EROL

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi aerolh30@gmail.com- <https://orcid.org/0000-0002-8882-5853>

ÖZET

Siyaset biliminin önemli konularından biri devlet ile ilgili sorulara ilişkindir. Nasıl bir devlet olmalı ya da devlet-kışı ilişkileri nasıl olmalı soruları; iktidarın mahiyeti ve meşruiyeti konularını da tartışmaların merkezine taşıdı. Devletlerin nasıl kurulduğu ve devletlerin meşruiyet kaynağının ne olduğu gibi sorular matbu olarak en yoğun şekilde Antik Yunan medeniyetinde tartışıldı. Bütün bunların yanında devletin ontolojisi en önemli tartışmalardan biri oldu. Devletin varlık sebebinin ne olduğu birçok düşünür tarafından tartışıla geldi. Devlet ontolojisi ile ilgili bu tartışmalar hem teolojik hem seküler açıdan metafizik argümanlar barındırdı. Devletin ulviliğinin referansı bazen teolojik kültürlere dayalı anlatılardan beslenirken bazen de hümanist metafizik söylemler üzerinden gerçekleştirildi. Bu açıdan devlet denilen fiziki entitenin meşruiyeti çoğu zaman metafizik argümanlardan beslendi. Bu çalışmada teokratik devletlerden modern devletlere geçişte devletin ontolojini besleyen teolojik ve seküler metafizik söylemlerin benzerlikleri anlaşılmaya çalışıldı. Bu kapsamda yapılan analiz, belli bazı düşünürler, olgu ve olaylarla da sınırlı tutularak devletin var olma dayanakları tartışıldı.

Anahtar Kelimeler: Devlet Ontolojisi, Teokratik Devlet, Orta Çağ, Aydınlanma

STATE ONTOLOGY IN A METAPHYSICAL CONTEXT
(An Essay)

SUMMARY

One of the important topics of political science concerns questions about the state. The questions of what kind of state should be or what state-person relations should be like; He also brought the issues of the nature and legitimacy of the government to the center of the discussions. Questions such as how states were established and what the source of legitimacy of states were most intensely discussed in print in the Ancient Greek civilization. Besides all these, the ontology of the state was one of the most important discussions. The reason for the existence of the state has been debated by many thinkers. These discussions about the ontology of the state contained metaphysical arguments from both theological and secular perspectives. While the reference to the sublimity of the state was sometimes fed by narratives based on theological cults, it was sometimes realized through humanist metaphysical discourses. In this respect, the legitimacy of the physical entity called the state was often fed by metaphysical arguments. In this study, we tried to understand the similarities of the theological and secular metaphysical discourses that nourish the ontology of the state in the transition from theocratic states to modern states. In this context, the analysis was limited to certain thinkers, facts and events, and the basis of existence of the state was discussed.

Keywords: State Ontology, Theocratic State, Middle Ages, Enlightenment

KRİPTO PARALAR GERÇEK PARALARIN YERİNİ ALACAK MI?

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, BÜŞRA ÖZDAŞ, ² Dr. Öğretim Üyesi, NİLÜFER YÜCEDAĞ
ERDİNÇ

¹ Tarsus Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ozdasbusra@hotmail.com- ORCID ID:0009-0009-8702-7030

²Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, nilufer.erdinc@tarsus.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-9698-4865

ÖZET

Teknolojinin gelişmeye devam etmesi, her alanda dijitalleşmeye doğru yönelmeyi zorunlu kılmaktadır. Dünya ekonomisinde dijitalleşmenin önünü açacak birçok yenilik yapılmakta, finans sektöründe özellikle bankacılık, ticaret ve ödeme sistemlerinde yeni düzenlemelere gidilmektedir. Fiziki para taşımının bireylere zor gelmeye başlaması, kartla ödeme yöntemlerinin yaygınlaşmasına neden olmuş, temassız ödeme yöntemiyle birlikte bu işlemler daha hızlı ve kolay hale gelmiştir. Günümüzde insanlar için zaman kavramı önemli hale geldiğinden dijital yeniliklerin sunduğu hızlı ve kolay sistemlerle birlikte fiziki paranın değerini yitireceği düşünülebilir. Bu yeniliklerle birlikte sanal paralar hayatımıza giriş yapmıştır. Ülkeler bu yeniliğe duyarsız kalmamış bazıları bu ödeme sistemini tam olarak benimseyip, ülkenin para birimini kripto para olarak değiştirirken; bazı devletler ise daha kısıtlayıcı politikalar ortaya koymuştur. Bu çalışmanın amacı, kripto paranın, ödeme sistemlerinde gerçek paranın yerini alıp almayacağını tartışmak ve ortaya konulan birçok sistem yeniliği ile ülkelerin bakış açılarını incelemektedir. Bu doğrultuda Türk kripto borsalarında kripto para alım satım hacimleri incelenecek, Türkiye’de ve Dünya’daki bazı ülkelerin kripto paraya yaklaşımları değerlendirilecek ve ülke örnekleriyle karşılaştırmalar yapılacaktır. Ülkelerin kripto paraya karşı tutumu ve bu alanda yaptığı yenilikler ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler : Dijital Para, Sanal Para, Kripto Para, Vergi, Sanal Ödeme Sistemleri.

WILL CRYPTOCURRENCIES REPLACE REAL MONEY?

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, BÜŞRA ÖZDAŞ, ² Dr. Öğretim Üyesi, NİLÜFER YÜCEDAĞ
ERDİNÇ

¹ Tarsus Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ozdasbusra@hotmail.com- ORCID ID:0009-0009-8702-7030

²Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, nilufer.erdinc@tarsus.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-9698-4865

ABSTRACT

The continued development of technology makes it necessary to move towards digitalisation in every field. Many innovations are being made in the world economy that will pave the way for digitalisation, and new regulations are being introduced in the financial sector, especially in banking, trade and payment systems. The fact that carrying physical money has become difficult for individuals has led to the widespread use of card payment methods, and these transactions have become faster and easier with the contactless payment method. Since the concept of time has become important for people today, it can be thought that physical money will lose its value with the fast and easy systems offered by digital innovations. With these innovations, virtual currencies have entered our lives. Countries have not remained insensitive to this innovation, some have fully adopted this payment system and changed the country's currency to cryptocurrency, while some states have introduced more restrictive policies. The aim of this study is to discuss whether cryptocurrency will replace real money in payment systems and to examine the perspectives of countries with many system innovations. In this direction, cryptocurrency trading volumes in Turkish crypto exchanges will be examined, the approaches of some countries in Turkey and in the world to cryptocurrency will be evaluated and comparisons will be made with country examples. The attitude of countries towards cryptocurrency and innovations in this field will be revealed.

Key Words : Digital Money, Virtual, Money, Cryptocurrency, Tax, Virtual Payment Systems.

Merkez Bankası Para Politikalarının Rezervler Üzerine Etkisinin VAR Analizi İle İncelenmesi *

Dr. Dilek USANMAZ¹

Özet

Merkez bankacılığı tarihine bakıldığında, ilk kuruluş amaçlarıyla bugün ki işlevleri arasında oldukça önemli farklılıklar olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu süreçte değişmeyen unsurlardan birisi merkez bankası rezervlerinin önemi ve bunun yönetimidir. Merkez bankası rezervlerinin yönetimi, rezervlerin mülkiyetine ilişkin idari düzenlemeler tüm ülkelerde aynı olmasa bile ihmal edilemez bir politika kalemidir. Merkez bankalarının müdahale gerektiren küresel bir kaos ya da kriz ortamlarında ülke ekonomisini korumak için kullanabilecekleri temel kaynaktır. Genel olarak tüm merkez bankalarının rezerv yönetimleri arasında bazı ortak özellikler olsa da rezervleri etkileyen unsurlar ve rezervlerin yönetiminin ülke ekonomisine etkileri ülkelerin ekonomik ve siyasi yapılarına göre farklılık gösterebilmektedir. Para politikası ileriye dönük ve özgürce ele alınmış olan bir uygulama olmalıdır. Merkez bankası bir ülkenin para ve kur politikalarının yürütülmesinden sorumlu bağımsız bir kurumdur. Ülkenin ekonomik büyümesi, istihdam artışı ve fiyat istikrarı gibi belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek için para politikasını ve kullanacağı araçları belirlemek ve yönetmekten sorumludur. Bu doğrultuda ekonomiyi yönlendirmek için kullandığı politik araçların dayandığı temel unsurlardan en önemlisi sahip olduğu uluslararası rezervlerdir. Rezerv seviyesi özellikle gelişmekte olan ülkeler için kritik öneme sahiptir. Bu önemden yola çıkarak çalışmamızın amacı Türkiye'deki merkez bankası rezervleri üzerinde döviz kurlarının, faiz oranlarının ve enflasyonun etkisini incelemektir. 2003Q1/2021Q3 dönem verileri kullanılarak VAR analizi uygulanmıştır. Yapılan analiz bulgularına göre rezerv oranlarının faiz ve enflasyon ile ilişkili olduğu görülmüştür. Ülke ekonomisinin son dönemde geçtiği süreç açısından bu çalışma önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: Merkez Bankası, Uluslararası rezervler, Döviz kuru, Faiz, Enflasyon, VAR Analizi

Abstract

*Doktora tezinden çıkarılmıştır

¹Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 100/2000 YÖK Doktora Para Politikası, dilekusanmaz06@gmail.com
ORCID: 000-0003-0871-3841.

When we look at the history of central banking, it is possible to say that there are significant differences between its initial objectives and its current functions. However, one of the elements that have not changed in this process is the importance of central bank reserves and their management. The management of central bank reserves is a policy item that cannot be neglected, even if the administrative arrangements regarding the ownership of reserves are not the same in all countries. It is the main resource that central banks can use to protect the national economy in the event of a global chaos or crisis requiring intervention. Although there are some common features among the reserve management of all central banks in general, the factors affecting reserves and the effects of reserve management on the national economy may vary according to the economic and political structures of countries. Monetary policy should be forward-looking and freely considered. The central bank is an independent institution responsible for the conduct of a country's monetary and exchange rate policies. It is responsible for determining and managing monetary policy and the instruments it will use in order to realise the country's stated objectives such as economic growth, employment growth and price stability. In this direction, the most important element on which the policy instruments used to steer the economy are based is the international reserves. The level of reserves is of critical importance especially for developing countries. Based on this importance, the aim of this study is to examine the effect of exchange rates, interest rates and inflation on central bank reserves in Turkey. In the study, VAR analysis was applied using 2003Q1/2021Q3 period data. According to the findings of the analysis, reserve ratios were found to be related to interest rates and inflation. This study is important in terms of the recent process of the country's economy.

Keywords: *Central Bank, International Reserves, Exchange Rate, Interest Rate, Inflation, VAR Analysis*

EVALUATING the ECONOMIC IMPACT of DEFENSE EXPENDITURES in ECUADOR: AN ARDL ANALYSIS with STRUCTURAL BREAKS

Anıl DAĞDEMİR ¹, Can APAYDIN ²

¹ Ondokuz Mayıs University, FEAS, anil.dagdemir@omu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1087-0849

² Ondokuz Mayıs University, FEAS, can.apaydin@omu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-0341-2548

ABSTRACT

This investigation explores the influence of defense spending on the economic growth of Ecuador from 1960 to 2022, employing an annual dataset of per capita GDP and per capita military expenditure, both expressed in constant 2015 US dollars. The econometric methodology used in this research begins with the utilization of Augmented Dickey Fuller, Phillips Perron, and Lee Strazicich unit root tests, to investigate the stationarity properties of per capita GDP and per capita military expenditure. Having determined the level of stationarity for the variables in question, Autoregressive Distributed Lag (ARDL) cointegration technique is employed. The model with the appropriate lag structure is chosen as ARDL(2,2) model, based on AIC. The findings of the ECM form of the ARDL(2,2) model revealed an Error Correction term of -0.12, indicating a gradual adjustment speed towards long run equilibrium. In addition, the long-run coefficient for per capita domestic credit stands at 0.48, highlighting a positive and substantial link between defense spending and economic growth.

Keywords: Military Expenditure, Economic Growth, Bounds Testing, Defense Economics

DYNAMICS of FOREIGN DIRECT INVESTMENT and ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE from COSTA RICA

Can APAYDIN ¹, Anil DAĞDEMİR ²

¹ Ondokuz Mayıs University, FEAS, can.apaydin@omu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-0341-2548

² Ondokuz Mayıs University, FEAS, anil.dagdemir@omu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1087-0849

ABSTRACT

This study examines the impact of foreign direct investment (FDI) on economic growth in Costa Rica over the period from 1970 to 2022, employing annual data on per capita GDP and per capita foreign direct investment, both measured in constant 2015 US dollars. The stationarity properties of the series under consideration is analyzed by utilizing the Augmented Dickey Fuller and Phillips Perron unit root tests. The findings of the regarding stationarity test revealed that both FDI and GDP are non-stationary at levels, however, they become stationary upon first differencing, irrespective of trend inclusion. The study employs Autoregressive Distributed Lag (ARDL) approach to cointegration, to test whether per capita GDP and per capita foreign direct investment are mutually integrated. The ARDL(3,3) model is selected as the model with appropriate lag length by using Akaike Information Criterion. The Error Correction term is estimated at -0.13, suggesting a relatively low speed of adjustment towards long-run equilibrium after a shock. Furthermore, the ARDL long-run coefficient for per capita domestic credit is found to be 0.43, indicating a positive association between credit availability and economic performance.

Keywords: Foreign Direct Investment, Economic Growth, Autoregressive Distributed Lag (ARDL) Cointegration Analysis, International Economics, Investment Flows.

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR, EKONOMİK BÜYÜME, YENİLENEBİLİR ENERJİ VE CO₂ EMİSYONLARI İLİŞKİSİ: BİR EŞBÜTÜNLEŞME ANALİZİ*

Prof. Dr. Murat ÇETİN¹, Dr. Aycan CAN²

¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
mccetin@nku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7886-4162

²Bağımsız Araştırmacı, aycancan1903@gmail.com- 0000-0002-4703-4510.

ÖZET

Dünyamız son 20 yılda iklim değişikliği, global ısınma ve çevre kirliliği alanların önemli tehditler ile karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle sera gazı salınımlarının % 80'ninden sorumlu olan CO₂ emisyonları bu süreçte en önemli çevre kirliliği ölçütlerinden bir olarak görülmektedir. Bu nedenle bu çalışma Türkiye ekonomisi için 1990-2019 döneminde Co₂ emisyonlarının belirleyicileri olarak doğrudan yabancı yatırımlar, ekonomik büyüme ve yenilenebilir enerji tüketimini analiz etmeyi amaçlar. Çalışmada değişkenlerin birim kök analizi ADF testi ile araştırılırken değişkenler arasındaki eşbütünleşmenin varlığı yani uzun dönem ilişkisi ise Bertelli vd. (2022) tarafından geliştirilen en yeni bootstrap ARDL sınır testi ile analiz edilmektedir. Yani, bu çalışma söz konusu değişkenler arasında bir eşbütünleşmenin olup olmadığına odaklanır. Birim kök bulguları değişkenlerin birinci farkında durağanlığına işaret etmektedir. Eşbütünleşme analizi sonuçları ise Türkiye ekonomisinde söz konusu değişkenler arasında bir eşbütünleşmenin olmadığını yani doğrudan yabancı yatırımlar, ekonomik büyüme, yenilenebilir enerji ve CO₂ emisyonları arasında uzun dönemli bir ilişkinin olmadığını tespit etmektedir. Bu nedenle Türkiye ekonomisi için CO₂ emisyonlarını düşürme bağlamında politika önerileri sunmak mantıklı olmayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Ekonomik Büyüme, Yenilenebilir Enerji, CO₂ Emisyonları, Bootstrap ARDL, Türkiye.

THE RELATIONSHIP BETWEEN FOREIGN DIRECT INVESTMENTS, ECONOMIC GROWTH, RENEWABLE ENERGY AND CO₂ EMISSIONS IN THE TURKISH ECONOMY: A COINTEGRATION ANALYSIS

ABSTRACT

Our world has been facing significant threats from climate change, global warming and environmental pollution areas in the last 20 years. In particular, CO₂ emissions, which are responsible for 80% of greenhouse gas emissions, are seen as one of the most important

* Bu bildiri, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, SBE'de "Seçilmiş Yeni Gelişen Ekonomilerde Doğrudan Yabancı Yatırımlar ve Yenilenebilir Enerji Tüketiminin Çevresel Bozulma Üzerindeki Etkisi: Bootstrap ARDL Sınır Testinden Ampirik Kanıtlar" isimli doktora tez çalışmasından türetilmiştir.

environmental pollution criteria in this process. Therefore, this study aims to analyze foreign direct investments, economic growth and renewable energy consumption as determinants of Co₂ emissions for the Turkish economy in the period 1990-2019. In the study, the unit root analysis of the variables was investigated with the ADF test, while the presence of cointegration between the variables, that is, the long-term relationship, was Decried by Bertelli et al. it is analyzed by the latest bootstrap ARDL boundary test developed by (2022). In other words, this study focuses on whether there is a Decoupling between the variables in question. Unit root findings indicate the first conscious stasis of variables. The results of cointegration analysis indicate that there is no cointegration between these variables in the Turkish economy, that is, there is no long-run relationship between FDI, economic growth, renewable energy and CO₂ emissions. Therefore, it would not make sense to present policy proposals for the Turkish economy in the context of reducing CO₂ emissions.

Keywords: Foreign Direct Investment, Economic Growth, Renewable Energy, CO₂ Emissions, Bootstrap ARDL, Turkey.

E7 ÜLKELERİNDE YENİLENEBİLİR ENERJİ, DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR, EKONOMİK BÜYÜME VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ PROFİLİ VE GELECEĞE DÖNÜK ÇIKARIMLAR*

Prof. Dr. Murat ÇETİN¹, Dr. Aycan CAN²

¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
mccetin@nku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7886-4162

² Bağımsız Araştırmacı, aycancan1903@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4703-4510.

ÖZET

Küreselleşen dünyada gelişmekte olan ekonomiler sınıfında en yüksek ekonomik performansa sahip yedi ülke olan Çin, Hindistan, Türkiye, Endonezya, Meksika, Brezilya ve Rusya'nın içinde olduğu grup E-7 ülkeleri olarak kategorizelendirilmektedir. E-7 ülkeleri uzun bir zaman diliminde yüksek büyüme hızına sahip olmaları, yüksek oranda enerji talebindeki artış, doğrudan yabancı yatırımlara ve yenilenebilir enerjiye önem vermeleri, enerji arz güvenliği ve çevre kirliliğini azaltma hedefleri ile dikkati çekmektedirler. Bu çalışmada söz konusu ülkelerin yenilenebilir enerji, doğrudan yabancı yatırımlar, ekonomik büyüme ve çevre kirliliği profili yani bu değişkenlere ilişkin zaman içindeki gelişmeleri ayrıntılı ele alınacaktır. Böylece, bu makro ekonomik değişkenlerdeki genel eğilimler belirlenerek değişkenler arasındaki ilişkilere yönelik çıkarımlar yapılarak ileride gerçekleştirilebilecek çalışmalara ışık tutacak bazı öneriler geliştirilebilecektir.

Anahtar Kelimeler: E-7 Ülkeleri, Yenilenebilir Enerji, Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Ekonomik Büyüme, Çevre Kirliliği, Geleceğe Yönelik Çıkarımlar.

RENEWABLE ENERGY, FOREIGN DIRECT INVESTMENT, ECONOMIC GROWTH AND ENVIRONMENTAL POLLUTION PROFILE IN THE E7 COUNTRIES AND FUTURE IMPLICATIONS

ABSTRACT

The group of China, India, Turkey, Indonesia, Mexico, Brazil, Brazil and Russia, which are the seven countries with the highest economic performance in the class of emerging economies in the globalized world, are categorized as E-7 countries. E-7 countries stand out with their high growth rate over a long period of time, high rate of increase in energy demand, emphasis on foreign direct investment and renewable energy, energy supply security and goals to reduce environmental degradation. In the study, the renewable energy, foreign direct investments, economic growth and environmental pollution profile of these countries, i.e. the developments in these variables over time, will be analyzed in detail. Thus, general trends in these macroeconomic variables will be determined and some suggestions will be developed to shed light on future studies by making inferences about the relationships between variables.

*Bu bildiri Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, SBE'de "Seçilmiş Yeni Gelişen Ekonomilerde Doğrudan Yabancı Yatırımlar ve Yenilenebilir Enerji Tüketiminin Çevresel Bozulma Üzerindeki Etkisi: Bootstrap ARDL Sınır Testinden Ampirik Kanıtlar" isimli doktora tez çalışmasından türetilmiştir.

Keywords: E-7 Countries, Foreign Direct Investment, Renewable Energy, Economic Growth, Environmental Pollution, Implications for the Future.

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE COVID-19 VE EKONOMİK BÜYÜMENİN ENFLASYON ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İKİ AŞAMALI SİSTEM GMM YAKLAŞIMI İLE İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Ü., Nigar ALEV ¹,

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, nigaralev02@gmailcom-
ORCID: 0000-0002-0154-6211

ÖZET

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 2020 yılının Mart ayında Covid-19 pandemi olarak ilan edilmiş, insanlar ve ülkeler karantinaya alınmıştır. Bu durum ekonomilerin de kapanmasına yol açmış, uluslararası ticaret ve sermaye hareketliliği önemli ölçüde azaltmıştır. Pandemi sürecinde alınan önlemler dünyanın tüm ülkelerinde pek çok işletmenin kapanmasına ve üretimin daralmasına neden olmuştur. Covid-19 pandemisi sırasında hammadde ve girdi fiyatlarında yaşanan artış pandemi sonrasında da enflasyonist bir süreci tetiklemiştir. Bu kapsamda bu çalışmada ekonomik büyüme ve Covid-19 döneminin enflasyon oranı üzerindeki etkisi Avrupa Birliği ülkeleri için araştırılmak istenmiştir. Bu amaçla çalışmada tahmin edilmesi için beş farklı model oluşturulmuştur. Bu modelleri oluşturan değişkenlere ait dengeli panel veriler yıllık olarak Dünya Bankası veri tabanından alınmıştır. Çalışmada tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi ve iki aşamalı sistem GMM yaklaşımıyla tahminler gerçekleştirilmiştir. Korelasyon analizine göre enflasyon ile büyüme ve Covid-19 arasında pozitif yönlü ilişki bulunmuştur. Korelasyon analizi ile uyumlu olarak sistem GMM yaklaşımıyla da enflasyon ile büyüme ve Covid-19 arasında pozitif yönlü ilişkinin varlığı ortaya konulmuştur. İki aşamalı dirençli sistem GMM analizi sonucunda tüm modellerde enflasyonun gecikmeli değerinin mevcut enflasyonu istatistiksel olarak %1 anlamlılık düzeyinde pozitif yönlü etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ekonomik büyüme ve Covid-19 değişkeninin tüm modeller için enflasyon oranı ile %1 önem düzeyinde istatistiki açıdan anlamlı ve pozitif bir ilişkiye sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler : Enflasyon, Covid-19, Panel GMM

ÇOCUK YOKSULLUĞUNUN AZALTILMASINDA ÇOK BOYUTLU YAKLAŞIMLAR

Prof.Dr. Hatice EROL¹, Prof.Dr. Abdulah ÖZDEMİR²

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İİBF, haticeerol@adu.edu.tr – ORCID ID: 0000-0002-8816-1137

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İİBF, aozdemir@adu.edu.tr - ORCID ID: 000-0002-7506-3431

ÖZET

Yoksulluk, bireyleri, aileleri ve toplumları etkileyen çok yönlü bir sorundur. Gelir, beslenme, konut gibi göstergelere odaklanan literatür genellikle yoksulluğu mal ve hizmetlerin yetersizliği olarak tanımlamaktadır. Ancak bu yetersizliklerin özellikle çocuklar üzerindeki sonuçları yoksulluğun tek boyutlu bir kavram olmadığını ortaya koymaktadır. Çocukların yeterli beslenme, sağlık hizmetleri ve eğitim gibi temel haklara erişimlerindeki zorluklar, yoksulluğun çocuklar üzerinde daha derin ve çok daha büyük etkileri olduğunu göstermektedir.

Çocuk yoksulluğu genellikle çocukların büyüme ve gelişme için gerekli olan temel kaynaklara ulaşamaması olarak tanımlanmaktadır. Bu durum çocukların sağlıklı bir yaşam sürdürmelerini eğitim almalarını ve potansiyellerini tam olarak ortaya koymalarını engelleyebilmektedir. Çocuk yoksulluğu zengin ülkeler için de önemli bir sorundur. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri gibi sanayileşmiş Batı ülkelerinde bile çocuk yoksulluğu oranları yüksektir ve bu durum gelir adaletsizliği ile birlikte önemli bir problem olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca yoksulluğun nesilden nesile aktarılması ve çocukların yoksulluk kısır döngüsü içinde kalması bu sorunun karmaşıklığını artırmaktadır.

Çocuk yoksulluğu sadece maddi yetersizliklerle ilgili değildir. Bu bağlamda çocuk yoksulluğunu çözmek için sadece gelire dayalı politikaların yeterli olmayabileceği aynı zamanda sağlık ve sosyal hizmetlerin, eğitim imkanlarının ve aile desteğinin de dikkate alınması gerektiği belirtilmelidir.

Bu çalışmanın ana amacı çocuk yoksulluğunu azaltmaya yönelik olası politika önerilerini sunmaktır. Bu doğrultuda çocuk yoksulluğu parametreleri, boyutları ve nedenleri üzerinde durulacak ve çocuk yoksulluğuna karşı yapılacak politika önerileri ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk, Çocuk Yoksulluğu, Yoksulluk Türleri.

MULTIDIMENSIONAL POLICIES TO ALLEVIATE CHILD POVERTY

Poverty is a multifaceted issue that affects individuals, families, and societies at large. The literature often defines poverty as the inadequacy of goods and services, focusing on indicators such as income, nutrition, and housing. However, the consequences of these inadequacies, particularly on children, reveal that poverty is not a one-dimensional concept. Challenges in children's access to fundamental rights like adequate nutrition, healthcare, and education demonstrate deeper and more profound impacts of poverty on human life.

Child poverty is commonly described as the inability of children to access essential resources required for their growth and development. This impedes their ability to lead healthy lives, receive education, and fully realize their potential. Even in affluent nations, child poverty remains a significant issue. For instance, in industrialized Western countries like the United States, child poverty rates are high, posing a substantial problem in conjunction with income inequality. Furthermore, the intergenerational transmission of poverty and children being trapped in a cycle of deprivation add layers of complexity to this issue.

Child poverty isn't solely about material deficiencies. Consequently, addressing child poverty requires considerations beyond income-based policies, emphasizing the importance of social services, educational opportunities, and family support.

The main aim of this study is to propose potential policy recommendations to reduce child poverty. It will delve into the concept of poverty, explore different forms of poverty, and present policy recommendations aimed at tackling child poverty.

Keywords: Poverty, Child Poverty, Forms of Poverty.

OECD ÜLKELERİNDE İŞGÜCÜ VERİMLİLİĞİ

Prof.Dr. Abdulah ÖZDEMİR,¹ Prof.Dr. Hatice EROL²

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İİBF, aozdemir@adu.edu.tr – ORCID ID: 000-0002-7506-3431.

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İİBF, haticeerol@adu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-8816-1137.

ÖZET

Üretim sürecindeki verimlilik, üretilen mal ve hizmetlerin kalitesi ve miktarı ile ilişkilidir ve genellikle girdilerin toplamına bölünerek elde edilen çıktı ile ölçülmektedir. Ekonomik açıdan, verimlilik bir işin ne kadar etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirildiğini göstermektedir. İşletme veya ülke düzeyinde, verimlilik genellikle çalışan iş saatlerine bölünerek elde edilen birim sayısı veya net satış olarak hesaplanmaktadır.

İşgücü verimliliği, bir saatlik çalışma ile elde edilen gerçek ekonomik üretimi ifade etmektedir. Buradaki büyüme ise belirli bir zaman aralığında bir saatlik çalışma ile elde edilen ekonomik üretimin değişimi ile ölçülmektedir. İşgücü verimliliğinin artması, fiziksel sermaye yatırımları, yeni teknolojilerin kullanılması ve insan sermayesinin kalitesi ile doğrudan bağlantılıdır. İşgücü verimliliğindeki artışın büyük bir kısmı üç alanın gelişimi ile açıklanabilir. Fiziksel sermaye, işçilerin üretim sürecinde kullandıkları makine, donanım ve tesisleri içermektedir. Yeni teknolojiler ise girdileri daha yüksek çıktı sağlayacak şekilde bir araya getiren yeni üretim yöntemlerini kapsamaktadır. İnsan sermayesi ise işgücünün eğitim seviyesi ve uzmanlık derecesini belirtmektedir.

İşgücü verimliliği, ekonomideki kısa vadeli ve döngüsel dalgalanmaları da yansıtmaktadır. Örneğin, iş saatleri sabit kalırken çıktı artarsa, bu durum iş gücünün daha verimli hale geldiğini gösterebilir. Bu aynı zamanda ekonomik durgunluk dönemlerinde de gözlemlenebilir; çünkü işçiler işlerini kaybetmekten kaçınmak adına daha fazla iş gücü harcayabilirler. Hükümetler ve şirketler, işgücü verimliliğini yükseltmek için farklı stratejiler uygulayabilirler. Bu stratejiler arasında fiziksel sermayeye yapılan yatırımların artırılması, eğitim kalitesinin ve erişilebilirliğinin geliştirilmesi, teknolojik yeniliklerin desteklenmesi sayılabilir.

Bu araştırmanın temel amacı, OECD ülkelerindeki işgücü verimliliğinin seyrini analiz etmek ve bu bağlamda verimlilik ile işgücü verimliliği kavramlarını detaylı bir şekilde incelemektir. Araştırmanın ilerleyen aşamalarında, OECD ülkelerindeki işgücü verimliliği verilerinin titizlikle değerlendirilmesi planlanmakta ve bu veriler ışığında işgücü verimliliğini geliştirmek için öneriler sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşgücü Verimliliği, OECD Ülkeleri, Verimlilik Ölçümü, Politika Önerileri.

LABOR PRODUCTIVITY IN THE OECD COUNTRIES

Poverty is a multifaceted issue that affects individuals, families, and societies at large. The literature often defines poverty as the inadequacy of goods and services, focusing on indicators such as income, nutrition, and housing. However, the consequences of these inadequacies, particularly on children, reveal that poverty is not a one-dimensional concept. Challenges in children's access to fundamental rights like adequate nutrition, healthcare, and education demonstrate deeper and more profound impacts of poverty on human life.

Child poverty is commonly described as the inability of children to access essential resources required for their growth and development. This impedes their ability to lead healthy lives, receive education, and fully realize their potential. Even in affluent nations, child poverty

remains a significant issue. For instance, in industrialized Western countries like the United States, child poverty rates are high, posing a substantial problem in conjunction with income inequality. Furthermore, the intergenerational transmission of poverty and children being trapped in a cycle of deprivation add layers of complexity to this issue.

Child poverty isn't solely about material deficiencies. Consequently, addressing child poverty requires considerations beyond income-based policies, emphasizing the importance of social services, educational opportunities, and family support.

The fundamental aim of this research is to scrutinize the trajectory of labor productivity within OECD countries and extensively examine the concepts of productivity and labor productivity within this context. Subsequently, the research intends to meticulously evaluate the labor productivity data in OECD countries and offer recommendations aimed at enhancing labor productivity based on these insights.

Keywords: Labor Productivity, OECD Countries, Productivity Measurement, Policy Suggestions.

SEKTÖREL İSTİHDAM İLE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Duygu BAYSAL KURT¹, Doç. Dr. Şaduman YILDIZ²

¹ Bayburt Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, duygukurt@bayburt.edu.tr –

ORCID ID: 0000-0001-8364-0705

² Bayburt Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, sayildiz@bayburt.edu.tr – ORCID

ID: 0000-0002-9990-0628

ÖZET

Ekonomik büyüme ve istihdam gibi makro ekonomik göstergeler gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun bütün ekonomiler açısından önem arz etmektedir. Ekonomik büyüme, ekonomiler açısından kıt kaynakların üretim sürecinde ne kadar etkin kullanıldığının göstergesi ve istihdam olanaklarının artırılması için önemli bir süreç olarak gösterilmektedir. Ayrıca ekonomilerde istihdam olanaklarının çeşitlendirilmesi en önemli iktisadi sorunlardan biri olarak gösterilen işsizliğin çözümünde kullanılabilir araçlardan bir tanesidir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, ekonomik büyüme ile istihdam arasındaki ilişkinin ortaya koyulması önemlilik arz etmektedir. Bu çalışmada toplam istihdam üzerinden değil, üç temel sektörün toplam istihdamdaki payı üzerinden değerlendirme yapılacaktır. Üç temel sektör, tarım, sanayi ve hizmet sektörüdür. Bu üç sektörün istihdam oranları ile ekonomik büyüme ilişkisi Türkiye açısından incelenecektir. Çalışmada 1991-2021 dönemine ait veriler kullanılarak önce serilerin durağanlığı test edilmiş olup daha sonra Toda-Yamamoto nedensellik analizi yapılmıştır. Toda-Yamamoto nedensellik analizi sonuçlarına göre; tarım sektörü istihdamı, sanayi sektörü istihdamı, hizmet sektörü istihdamı ile ekonomik büyüme arasında herhangi bir nedensellik ilişkisine rastlanamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik büyüme, İstihdam, Toda-Yamamoto Nedensellik

RELATIONSHIP BETWEEN SECTORAL EMPLOYMENT AND ECONOMIC GROWTH: THE CASE OF TÜRKİYE

ABSTRACT

Macroeconomic indicators such as economic growth and employment are important for all economies regardless of their level of development. Economic growth is shown as an indicator of how effectively scarce resources are used in the production process for economies and as an

important process for increasing employment opportunities. In addition, diversifying employment opportunities in economies is one of the tools that can be used to solve unemployment, which is considered one of the most important economic problems. When evaluated in this context, it is important to reveal the relationship between economic growth and employment. In this study, evaluation will be made not on total employment but on the share of three basic sectors in total employment. The three basic sectors are agriculture, industry and service sectors. The relationship between employment rates of these three sectors and economic growth will be examined from the perspective of Türkiye. In the study, using data from the period 1991-2021, the stationarity of the series was first tested and then Toda-Yamamoto causality analysis was performed. According to the results of Toda-Yamamoto causality analysis; No causal relationship was found between agricultural sector employment, industrial sector employment, service sector employment and economic growth.

Key Words: Economic growth, Employment, Toda-Yamamoto Causality

ASYA ÜLKELERİNDE TARIMSAL ARAZİ KULLANIMI, TURİZM, KARBON EMİSYONU VE YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİNİN NEDENSELLİK İLİŞKİSİ

Öğr. Gör. Dr. MERT ANIL ATAMER¹, Dr. ŞEYMA BOZKAYA²

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Gülşehir SBMYO, mertatamer@nevsehir.edu.tr,
0000-0002-1238-9020

²seymabozkaya@hotmail.com, 0000-0001-8589-6608

ÖZET

Çalışmada Doğu Asya ülkelerinde yenilenebilir enerji tüketimi, tarımsal alan kullanımı, karbon emisyonu, uluslararası turizm, kişi başı gelir değişkenleri arasındaki nedensellik ilişkisi incelenmiştir. Çalışmanın analiz dönemi 1995-2020 yıllarını kapsamaktadır. Değişkenler arasındaki nedensellik ilişkisi Dumitrescu-Hurlin panel nedensellik testi ile araştırılmıştır. Nedensellik testi bulgularına göre kişi başı gelirin yenilenebilir enerji tüketimi ve tarımsal alan kullanımı arasında çift yönlü bir nedensellik tespit edilmiştir. Yenilenebilir enerjinin uluslararası turizm ve tarımsal alan kullanımı arasında da çift yönlü bir nedenselliğin varlığı gözlenmiştir. Ayrıca kişi başı gelirden uluslararası turizm ve karbon emisyonuna doğru tek yönlü bir nedensellik bulunmuştur. Tarımsal alan kullanımından uluslararası turizm ve karbon emisyonuna doğru tek yönlü nedensellik gözlenmiştir. Son olarak ise karbon emisyonundan uluslararası turizme doğru tek yönlü nedensellik tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgular doğrultusunda çıkarımda bulunulmuş ve politika önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karbon Emisyonu, Yenilenebilir Enerji Tüketimi, Tarımsal Alan Kullanımı, Turizm Gelişimi, Panel Veri Analizi

CAUSALİTY OF AGRİCULTURAL LAND USE, TOURİSM, CARBON EMİSSİON AND RENEWABLE ENERGY CONSUMPTİON İN ASİAN COUNTRİES

ABSTRACT

In this study, the causality relationship between renewable energy consumption, agricultural land use, carbon emissions, international tourism, per capita income variables in East Asian countries is analysed. The analysis period of the study covers the years 1995-2020. The causality relationship between the variables is investigated by Dumitrescu-Hurlin panel

causality test. According to the causality test findings, there is a bidirectional causality between per capita income, renewable energy consumption and agricultural land use. A bidirectional causality is also observed between international tourism and agricultural land use of renewable energy. In addition, a unidirectional causality was found from per capita income to international tourism and carbon emissions. Unidirectional causality was observed from agricultural land use to international tourism and carbon emissions. Finally, unidirectional causality was found from carbon emissions to international tourism. In line with these findings, inferences were made and policy recommendations were made.

Keywords: Carbon Emission, Renewable Energy Consumption, Agricultural Land Use, Tourism Development, Panel Data Analysis

BİLGİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN SAĞLIK HARCAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MINT ÜLKELERİ İÇİN AMPİRİK BİR ANALİZ

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÇELİK¹, Doç. Dr. Erdal ALANCIOĞLU²

¹Dicle Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, huseyincelik@dicle.edu.tr, Orcid: 0000-0002-2455-9381

²Harran Üniversitesi, Bozova Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü, ealancioglu@harran.edu.tr Orcid:0000-0002-5008-4957

ÖZET

Günümüz, teknoloji ve bilişimin ilerlemesiyle bilgi iletişim çağı, dijital ve dijitalleşme çağı gibi farklı isimlerle adlandırılmaktadır. Tüm teknolojik ilerlemelerle beraber özellikle bilişim alanındaki ilerlemeler insanoğlunun hayatını birçok yönden etkilemiştir. Başta iletişim ve ulaşım olmak üzere üretim yapıları, eğitim sistemleri, uluslararası ticari ilişkiler gibi birçok alanda etkilerini görmek mümkündür. Sağlık sektörü de teknolojinin yoğun kullanıldığı bir sektör olması nedeniyle bilgi iletişim teknolojileri alanındaki ilerlemelerin sağlık girdi ve çıktıları üzerindeki etkileri kaçınılmazdır. Buradan hareketle bu çalışmada bilgi iletişim teknolojilerinin sağlık harcamaları üzerindeki etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda sağlık harcamaları bağımlı değişken, bilgi iletişim teknolojilerini temsilen internet kullanımı bağımsız değişkenin ile birlikte doğrudan yabancı yatırımlar, ekonomik büyüme değişkenleri de modele dahil edilmiştir. 1994-2021 dönemine ait veri seti ile MINT (Malezya, Endonezya, Nijerya, Türkiye) ülkeleri örnekleme üzerinden ampirik analizler gerçekleştirilmiştir. Yöntem olarak yatay kesit bağımlılık testi, heterojenite testi ve AMG katsayı tahmincisinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre bilgi iletişim teknolojileri ve ekonomik büyüme sağlık harcamalarını istatistiksel anlamlılık düzeyinde azaltırken doğrudan yabancı yatırımlar için istatistiksel olarak anlamlı ilişki elde edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Harcamaları, ICT, MINT Ülkeleri

THE IMPACT OF INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGIES ON HEALTH EXPENDITURES: AN EMPIRICAL ANALYSIS FOR MINT COUNTRIES

ABSTRACT

Our day is called by different names such as information communication age, digital and digitalisation age with the advancement of technology and informatics. Along with all technological advances, especially advances in the field of informatics have affected the lives of human beings in many ways. It is possible to see its effects in many areas such as communication and transport, production structures, education systems, international commercial relations. Since the health sector is a sector where technology is used intensively, the effects of advances in the field of information communication Technologies (ICT) on health inputs and outputs are inevitable. From this point of view, this study aims to investigate the impact of information communication technologies on health expenditures. In this direction, health expenditures are the dependent variable, internet usage representing information

communication technologies is the independent variable and foreign direct investments and economic growth variables are also included in the model. Empirical analyses were carried out on the sample of MINT (Malaysia, Indonesia, Nigeria, Turkey) countries with the data set for the period 1994-2021. Horizontal cross-section dependence test, heterogeneity test and AMG coefficient estimator were utilised as methods. According to the findings, ICT and economic growth reduce health expenditures at the level of statistical significance, while no statistically significant relationship was found for FDI.

Keywords: Health Expenditures, ICT, MINT Countries

EĞİTİMLİ İŞGÜCÜ ORANININ GELİR DAĞILIMINA ETKİSİ: OECD ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ

Dr. NURGÜL BAŞARAN

nurgulguney@gmail.com, Orcid: 0000-0002-6174-8042

Özet:

Bir ülkede elde edilen gelirin adaletli dağılımı üzerinde etkili olan unsurlardan biri de vatandaşların eğitime erişiminde eşit fırsatların sağlanmasıdır. Birey açısından eğitimden ayrılma durumu sıklıkla işsizlik, sosyal dışlanma ve yoksulluk gibi sorunlar çoğalmakta diğer bir ifadeyle fırsat eşitliğini elde edemeyip nitelikli eğitime erişemeyenler birçok sosyal riskle karşı karşıya kalmaktadır. Ülkeler açısından ise bu durum gelir dağılımı eşitsizliği ve başka birçok eşitsizliğin baş göstermesine, sosyal adalet ve toplumsal barışın sekteye uğramasına neden olmaktadır.

Uluslararası istatistiki göstergeler gelişmiş ülkelerde, vatandaşların eğitime ayrılan kamu harcaması payının diğer ülkelere kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu da, gelişmiş ülkelerin Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) skorlarının yüksek seviyelerde seyretmesinin önemli nedenlerinden biridir.

Bu çalışmada, gelişmiş ülkeler grubunda bulunan ve OECD üyesi 14 ülkenin eğitimli iş gücü oranı ile gelir dağılımı arasındaki ilişkinin varlığı ekonometrik olarak incelenmeye çalışılmıştır. Seçili ülkeler, ülkelerdeki eğitim sisteminin verimliliğini araştıran ve eğitim ile ilgili analizlerde önemli bir kriter olarak kabul gören PISA skorları OECD ülkeleri skorları ortalamasından yüksek olan ülkeler arasından belirlenmiş, bu gruba ek olarak Türkiye verileri eklenmiştir. İlgili ülkelerin 2003- 2022 eğitimli işgücü verileri derlenmiş ve gelir dağılımı eşitsizliği verisi ise Gini Katsayısı ile temsil edilmiştir.

Uygulanan regresyon analiz sonrasında ülkedeki iş gücü içerisindeki eğitimli iş gücünün oranı ile gelir dağılımı eşitliğini küçük de olsa anlamlı negatif bir ilişki tespit edilmiş, eğitimli iş gücü oranı bir birim artıkça gelir dağılımı eşitsizliğinin 0,2 birim azaldığı saptanmıştır. Elde edilen bu sonuç eğitim seviyesini yükseltmenin ülkede gelir dağılımı üzerinde olumlu etkisinin olduğu yorumunun yapılabilmesine imkan vermektedir. Sonuçta eğitimin istihdama bakan yüzünde, devletlerin bir beşeri sermaye yatırımı olarak vatandaşlarının eğitim seviyesini yükseltmesinin ülkede elde edilen gelirin daha eşit dağılması sosyal barışın tesisine önemli bir katkı olarak kabul edilebilecektir.

Anahtar Kelimeler; eğitimli işgücü, gelir dağılımı eşitsizliği, istihdam

FİNANS VE BANKACILIKTA BLOCKCHAIN TEMALİ BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Doç. Dr. Hakan ÖZÇELİK¹, Arş. Gör. HümeYra YILDIZ²

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi İşletme Bölümü, hakanozcelik@sdu.edu.tr,

ORCID: 0000-0003-0494-0561

² Süleyman Demirel Üniversitesi İşletme Bölümü, humeyrayildiz@sdu.edu.tr,

ORCID: 0000-0001-7223-7718

ÖZET

Finans ve bankacılık sektörü dijitalleşmenin hızlı geliştiği ve rekabetin yoğun olduğu bir alandır. Günümüzde finansal teknolojilerin büyük bir bölümünü oluşturan blockchain teknolojisi hayatımızın her alanında önem kazanmaya devam etmektedir. Bu çalışmanın amacı, finans ve bankacılık alanlarında devingen bir şekilde gelişen blockchain teknolojisine yönelik yapılan araştırmaları bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemek ve konuya ilişkin bütüncül bir bakış açısı oluşturmaktır. Bu amaçla en çok kullanılan Web of Science (WOS) veri tabanında 2019-2023 yılları arasında yapılan 31.378 çalışmaya ulaşılmıştır. İncelenen çalışmalar; yayın türü, alan, yazar ve yıl olarak sınırlandırılmış ve başlık, özet ve anahtar kelimeler arasında “blockchain technology”, “finance”, “banking” ifadesi geçen çalışmalar taratılmıştır. Elde edilen veriler (7.894 makale) Vosviewer yazılımı ile bibliyometrik ağ ve bağlantı ile görselleştirilmiştir. Bu çalışma sonucunda, finans ve bankacılık alanlarında blockchain üzerine en fazla yayının 2021 yılında (1.722), en az yayının 2019 yılında (1.372) yapıldığı, son 5 yılda yapılan söz konusu çalışmaların en çok makale türünde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmaların en fazla %24.422 oranında (1.911) Amerika Birleşik Devletleri’nde en az ise %0.013 oranında (1) olmak üzere Zambiya’da yapıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, çalışmaların en çok %61.304 oranında (4.797) Social Sciences Citation Index’te (SSCI) yayınlanmıştır. Çalışmalarda en çok yayın ekonomi, işletme finansı, sosyal bilimlerde matematiksel yöntemler ve yönetim bilimleri alanlarında yapılmıştır. Son olarak blockchain alanına en fazla yayın katkısı veren M. Kabir Hassan (40 yayın) olduğu fakat en fazla atfı John W. Goodell (757 atf) aldığı tespit edilmiştir. Bu çalışma, finans ve bankacılık alanında blockchain teknolojisi üzerine ilgi duyan araştırmacılar için yol gösterici niteliği taşıyacaktır.

Anahtar Kelimeler: Blockchain Teknolojisi, Finans, Bankacılık, Bibliyometrik Analiz

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF BLOCKCHAIN IN FINANCE AND BANKING

ABSTRACT

The finance and banking sector is an area where digitalization is developing rapidly and competition is intense. Today, blockchain technology, which constitutes a large part of financial technologies, continues to gain importance in every aspect of our lives. The aim of this study is to examine the research on blockchain technology, which is developing dynamically in the fields of finance and banking, by bibliometric analysis method and to create a holistic perspective on the subject. For this purpose, 31,378 studies conducted between 2019-2023 in the most widely used Web of Science (WOS) database were analyzed. The analyzed studies were limited in terms of publication type, field, author, and year, and the studies with the phrases “blockchain technology”, “finance” and “banking” in the title, abstract, and keywords were scanned. The data obtained (7,894 articles) were visualized with a bibliometric network and connection with Vosviewer software. As a result of this study, it was determined that the

most publications on blockchain in the fields of finance and banking were made in 2021 (1,722), the least publications were made in 2019 (1,372), and the studies in the last 5 years were mostly in the article type. In addition, it was determined that the studies were conducted in the United States of America with a rate of 24.422% (1,911) and in Zambia with a rate of 0.013% (1). However, 61.304% (4,797) of the studies were published in the Social Sciences Citation Index (SSCI). The most publications were made in the fields of economics, business finance, mathematical methods in social sciences and management sciences. Finally, it was found that M. Kabir Hassan (40 publications) contributed the most publications to the blockchain field, but John W. Goodell (757 citations) received the most citations. This study will serve as a guide for researchers interested in blockchain technology in the field of finance and banking.

Keywords: Blockchain Technology, Finance, Banking, Bibliometric Analysis

TFRS 9 FİNANSAL ARAÇLAR STANDARDININ FİNANSAL RAPORLAMAYA ETKİSİ: BİST 100 ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Hakan ÖZÇELİK¹, Arş. Gör. Süleyman BAYRAKCIOĞLU²

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi İşletme Bölümü, hakanozcelik@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0494-0561

² Süleyman Demirel Üniversitesi İşletme Bölümü, suleymanbayrakcioglu@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3993-6696

ÖZET

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) “IAS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” standardının yerini almak üzere başlattığı proje kapsamında “IFRS 9 Finansal Araçlar” standardının 2009 ve 2010 versiyonları yayımlanmıştır. Kasım 2009’da yayımlanan ilk versiyonda finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçülmesi konularına yer verilmiştir. Ekim 2010’da yayımlanan ikinci versiyonda ise finansal borçların sınıflandırılması ve bunlara ilişkin hükümleri yer verilmiştir. İlerleyen dönemde standart tamamlandıkça IAS 39’un yerini almıştır. Son olarak Temmuz 2014’te standardın nihai hali yayımlanmıştır. Bu gelişmelere paralel olarak Türkiye’de 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla TFRS 9 standardı TMS 39 (2006)’un yerini alarak finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırılması, ölçülmesi, bilanço dışına alınması ve riskten korunma muhasebesi konularına rehberlik etmektedir.

Standarda uyumla ilgili yaşanan sıkıntılar nedeniyle geçiş tarihi ile ilgili olarak süreç içerisinde ertelemeler yapılmıştır. Standardın yayımlanan ilk versiyonlarında yürürlük tarihi 1 Ocak 2013 olarak belirtilmesine rağmen ilerleyen süreçte yürürlük tarihi önce 1 Ocak 2015’e ve sonrasında da 1 Ocak 2018’e ertelenmiştir. IASB tarafından alınan kararlar paralel olarak standardın yürürlük tarihine ilişkin olarak KGK tarafından da aynı kararlar alınmıştır. “TFRS 9 Finansal Araçlar” Standardı’nın (2017 sürümü) 01/01/2018 tarihi ile başlayan hesap dönemi ve sondasında uygulanmak üzere 19/01/2017 Tarihli ve 29953 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır

2018 hesap dönemiyle birlikte uygulanmaya başlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardı TMS 39 (2006)’un yerini alarak finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırılması, ölçülmesi, bilanço dışına alınması ve riskten korunma muhasebesi konularına değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Literatürde standardın getirdiği değişiklikler ve etkilerine ilişkin olarak bankacılık

ve finans sektörü ağırlıklı çalışmalar ağırlıklı olarak yapılmıştır. Bu çalışma, finansal kuruluşlar dışındaki BİST 100 endeksinde yer alan şirketlerin deneyimlerine odaklanarak, TFRS 9 standardının uygulanmasının sektörel etkilerini ve finansal raporlama üzerindeki değişiklikleri araştırmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler : TFRS 9, Finansal Araçlar, Finansal Raporlamaya Etkisi

Digital Transformation of Finance: The Future of Digital Finance and Its Implications in Financial Services

Prof. Dr. Yüksel Akay ÜNVAN*^a, Gülcan AYDIN^a

^aFinance and Banking Department, Business School, Ankara Yildirim Beyazit University, Ankara, Turkey

yaunvan@aybu.edu.tr - ORCID: 0000-0002-0983-1455

aydingulcan670@gmail.com - ORCID: 0009-0001-0662-3925

SUMMARY;

This paper conducts a thorough analysis of the significant paradigm change known as the "Digital Transformation of Finance," carefully assessing its current state, future direction, and wide-ranging implications for the financial services industry. Using a methodical approach to the literature review, the research carefully examines how advanced digital technologies—such as blockchain, AI, and cloud computing are incorporated into the core operations of the financial ecosystem. This change represents a fundamental reorganization of the whole financial environment, going beyond simple acceptance of new technologies.

Digitalization has had a profoundly transformational effect on a variety of financial disciplines, such as investment, wealth management, banking, and insurance. Examples of dramatic shifts in client relations, operational efficiency, and product offers include neobanks, mobile banking platforms, and insurtech developments. The study highlights how different domains are interrelated, breaking down conventional boundaries and promoting a dynamic, interconnected financial environment.

The digital revolution is not unaffected by difficulties, though. Substantial barriers include cybersecurity flaws, traditional institutions' unwillingness to change, regulatory complexities, and challenges to financial inclusivity. To successfully address these issues, the paper proposes an all-encompassing and cooperative approach comprising regulatory agencies, financial institutions, technology providers, and consumers.

Despite these obstacles, the paper highlights the benefits of digital transformation, which include improved customer experiences, data-driven insights, and advances in financial inclusion. Verifiable examples of successful implementations, like Lemonade and DBS Bank, offer hard proof of the revolutionary potential of digital money.

The piece predicts advancements in quantum computing, the fusion of virtual and augmented reality, and the meeting point of sustainable finance and digital technology. This article's forward-thinking viewpoint presents it as a scholarly manual for upcoming research and strategic financial sector decision-making, providing formalized, nuanced insights into the financial services industry's continuous evolution.

Keywords; *Digital Transformation, Financial Services, Technological Innovation, Digital Finance, Fintech*

İŞLETMELERDE MALİYET YAPIŞKANLIĞININ ÖNEMİ VE MALİYET YAPIŞKANLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Rahime Merve BAŞAR¹

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
mervebasar123@gmail.com - [0000-0002-2121-6041](tel:0000-0002-2121-6041)

ÖZET

Maliyet, bir amaç doğrultusunda katlanılan parasal fedakarlıkların tümüdür. İşletmelerin ulaşmak istedikleri amaç satış geliri olarak görülürken bu amaca ulaşmak için katlandıkları fedakarlıklar ise maliyet olarak görülür. Her satış geliri bir maliyet karşılığında gerçekleşmektedir. İşletmelerde maliyetlerin doğru saptanması maliyetlerin takip edilmesi konusunda büyük öneme sahiptir. Maliyetlerin türüne göre kaydedilebilmesi ve bu maliyetlerin hangi alanları daha çok ilgilendirdiği doğru maliyet analizleri için önem arz etmektedir.

İşletmelerde maliyet kavramının önemi kadar maliyet davranışı da önem arz etmektedir. Maliyet davranışının anlaşılması bir işletmenin ortakları açısından büyük önem taşır. Yönetim kararları, hissedarlar ve yatırımcılar firma değerine kazandırdıkları etkiler ile işletme performansını etkilemektedir. Bir işletmenin faaliyet ve finansal performansı firma değerini etkilediği gibi pay getirisini de etkiler. Bu sebeple maliyet davranışlarının anlaşılması hem faaliyet sonuçları hem finansal performans hem de firma değeri açısından önemlidir. Maliyet davranışı, işletmelerin faaliyet hacminde yaşanan değişikliğe verdikleri tepki olarak adlandırılmaktadır. Geleneksel maliyet davranışı ve asimetric maliyet davranışı (maliyet yapışkanlığı) olarak ikiye ayrılmaktadır. Geleneksel maliyet davranışında faaliyet hacmi ile maliyetler arasında simetrik bir ilişki bulunmaktadır. Faaliyetlerin artış ve azalışında maliyetlerin de aynı oranda simetrik tepkiler verdiği varsayılmaktadır. Asimetric maliyet davranışı 20. yüzyıl sonlarında yapılan çalışmalarla incelenmeye başlanmıştır. Maliyet yapışkanlığı kavramını ilk kez 2003 yılında Anderson, Banker ve Janakiraman yaptıkları çalışmada literatüre kazandırmıştır. Maliyet yapışkanlığı, faaliyet hacminde yaşanan değişiklikler karşısında maliyetlerin asimetric davrandığı sonucunu göstermektedir. Farklı bir deyişle, satışların arttığı veya azaldığı dönemlerde maliyetlerin aynı oranda değişim göstermediği durumları maliyet yapışkanlığı olarak adlandırmışlardır. Maliyet yapışkanlığını yönetsel, ekonomik ve işletmeye özgü faktörler etkilemektedir.

Bu çalışmanın amacı; işletmelerin sürekliliğini sağlamak, karlılık seviyesini ve verimliliğini artırmak ve sağlıklı kararlar verebilmek için maliyetlerin doğru saptanması, analiz edilmesi ve maliyet davranışının anlaşılmasının önemi üzerinde durulacaktır. Bu doğrultuda asimetric maliyet davranışı konusu ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Maliyet, Maliyet Davranışı, Maliyet Yapışkanlığı.

CV TABANLI CRADIS YÖNTEMİ İLE GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİNDEKİ BİREYSEL REFAHA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi SERDAR YARLIKAŞ¹

¹ Kocaeli Üniversitesi, İşletme Fakültesi, serdar.yarlikas@kocaeli.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-5087-955X

ÖZET

Bu çalışma Güney Amerika ülkelerindeki bireysel refah düzeylerini analiz etmektedir. Çalışmanın iki temel amacı vardır. Birinci amaç her bireysel refah düzeyi kriterinin önem düzeyini belirlemektir. İkinci amaç ise Güney Amerika ülkelerini bu ülkelerde yaşayanların bireysel refah düzeyleri açısından sıralamaktır. Bu amaçlara ulaşmak için, CV (Değişim Katsayısı) ve CRADIS metotlarının kullanımını içeren nicel bir çalışma yürütüldü. Bu nicel çalışma kapsamında, öncelikli olarak Legatum Refah Endeksinde güçlendirilmiş insanlar alanında yer alan dört kriter literatürden adapte edildi ve daha sonra Güney Amerika ülkelerinin kriter değerleri ikincil veri olarak elde edildi. Bu aşamadan sonra veriye CV yöntemi uygulanarak her bir bireysel refah düzeyi kriterinin ağırlığı hesaplandı. Bu aşamayı takiben, bireysel refah düzeyi kriterleri açısından ülkelerin refah düzeyini CV ağırlıklarına dayalı olarak hesaplayabilmek için CRADIS yöntemi uygulandı. CV yöntemi sonuçlarına göre, doğal çevre dört kriter arasında 0.338 ağırlık değeri ile birinci oldu. Bu sonuca ek olarak, CV yönteminin kriter ağırlıklarını içeren CRADIS yönteminin uygulama sonuçlarından Şili'nin 2023 yılında bireysel refah düzeyi kriterleri açısından en yüksek refah düzeyine sahip olduğu çıkarımı yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri, CV Yöntemi, CRADIS Yöntemi, Legatum Refah Endeksi, Bireysel Refah Düzeyi.

AN ASSESSMENT OF INDIVIDUAL PROSPERITY IN SOUTH AMERICAN COUNTRIES VIA CV BASED CRADIS METHOD

ABSTRACT

This study mainly analyzed the individual prosperity level in South American Countries. The study had two main aims. The first aim was to determine the importance level of each of the individual prosperity criteria. The second aim was to rank the South American Countries in terms of the individual prosperity level of people that live in these countries. For reaching these aims, a quantitative study including the usage of the CV (Coefficient of Variation) and CRADIS methods was conducted. In the scope of this quantitative study, the four criteria of empowered people domain of Legatum prosperity index were adapted from the literature firstly and then the criteria values of the South American Countries were obtained as secondary data. After this stage, the weights of each of the individual prosperity level criteria were computed by applying CV method to the data. Following this stage, the CRADIS method was applied based on CV weight to calculate the prosperity level of the countries in terms of the individual prosperity level criteria. According to the results of CV method, Natural Environment was ranked first among four criteria with a weight of 0.338. In addition to this result, it was inferred from the application results of CRADIS method including the criteria weights of CV method that Chile has the highest prosperity level in terms of the individual prosperity level criteria during Year 2023.

Keywords: Multi-Criteria Decision Making Methods, CV Method, CRADIS Method, Legatum Prosperity Index, Individual Prosperity Level.

**BORSA DALGALANMALARI, MAKROEKONOMİK
GÖSTERGELER VE YATIRIMCI DUYARLILIĞI: TÜRKİYE
ÖRNEĞİ**

**STOCK MARKET FLUCTUATIONS, MACROECONOMIC
INDICATORS, AND INVESTOR SENSITIVITY: THE CASE
OF TURKEY**

Esengül ÖZDEMİR ALTINIŞIK¹

Arş. Gör., Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sigortacılık ve
Sosyal Güvenlik Bölümü, Düzce, Türkiye
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7448-7371>
esengulaltinisik@duzce.edu.tr

Melek YILDIZ²

Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, İktisadi ve İdari
Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü, Çankırı, Türkiye
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9716-9245>
melekyildiz@karatekin.edu.tr

Canan DAĞIDIR ÇAKAN³

Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Finansal Bilimler Fakültesi,
Bankacılık Bölümü, İstanbul, Türkiye
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7230-6373>
cdagidir@marmara.edu.tr

ÖZET

Bir ülkede ekonominin sağlıklı işleyişi makroekonomik göstergelerin hareketi ile yakından ilişkilidir. Makroekonomik göstergelerdeki değişim ekonomideki tüm karar alan birimleri ve finansal piyasaları etkilemektedir. Ancak bu etkinin ölçülmesinde bir gösterge tek başına yeterli olmayacaktır. Bu nedenle bu çalışmada BİST100 endeksi üzerinde etkili olabilecek seçilmiş ekonomik göstergeler ve yatırımcı duyarlılığı analiz edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın amacı 12.2005-09.2023 dönemi için borsadaki fiyat dalgalanmaları, makro ekonomik göstergeler ve yatırımcı duyarlılığı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada iki farklı model kurulmuş ve ARDL Sınır Testi Yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Birinci modelde bağımlı değişken olarak BİST 100 endeksi; bağımsız değişken olarak da sanayi üretim endeksi, faiz, TÜFE, M2, döviz kuru, altın ve petrol fiyatları

¹ Arş.Gör., Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik Bölümü, Düzce, Türkiye, esengulaltinisik@duzce.edu.tr, orcid id: 0000-0002-7448-7371

² Doç.Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü, Çankırı, Türkiye, melekyildiz@karatekin.edu.tr, orcid id: 0000-0002-9716-9245

³ Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Finansal Bilimler Fakültesi, Bankacılık Bölümü, İstanbul, Türkiye, cdagidir@marmara.edu.tr orcid id: 0000-0001-7230-6373

kullanılmıştır. Çalışmada kurulan iki modelde ise BİST 100 endeksi yine bağımlı değişken olarak kullanılırken modelin bağımsız değişkenin tüketici güven endeksi oluşturmuştur. Birinci modele ilişkin yapılan analizden elde edilen bulgulara göre uzun dönemde faiz oranlarındaki bir değişim BIST100 endeksinde negatif yönlü bir etki yaratmakta, sanayi üretim endeksindeki bir artış ise BIST100 endeksi üzerinde pozitif yönlü bir etki yaratmaktadır. M2 para arzındaki artış BİST100 endeksi üzerinde pozitif yönlü bir etkiye neden olmaktadır. Analizde değişkenlerin üç dönem gecikmeli etkileri incelendiğinde döviz kurundaki bir artışın negatif, TÜFE ve petrol fiyatlarındaki bir artışın ise pozitif etki yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. İkinci modele ilişkin analiz sonuçları ise BİST 100 endeksi ile tüketici güven endeksi arasında eş bütünleşme ilişkisi olmadığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Makroekonomik değişkenler, Borsa, ARDL Sınır Testi.

ABSTRACT

The healthy functioning of the economy in a country is closely related to the movement of macroeconomic indicators. Changes in macroeconomic indicators affect all decision-making units and financial markets in the economy. However, one indicator alone will not be sufficient to measure this impact. Therefore, in this study, selected economic indicators and investor sentiment that may have an impact on the BIST 100 index have been tried to be analyzed.

The aim of this study is to examine the relationship between price fluctuations in the stock market, macroeconomic indicators and investor sentiment for the period 12.2005-09.2023. For this purpose, two different models were established in the study and analyzed with the ARDL Bounds Test Approach. In the first model, BIST 100 index is the dependent variable; Industrial production index, interest, CPI, M2, exchange rate, gold and oil prices were used as independent variables. In the two models established in the study, BIST 100 index was used as the dependent variable, while the consumer confidence index was the independent variable of the model. According to the findings obtained from the analysis of the first model, a change in interest rates in the long term has a negative effect on the BIST100 index, while an increase in the industrial production index has a positive effect on the BIST100 index. The increase in M2 money supply causes a positive effect on the BIST100 index. When the three-period lagged effects of the variables were examined in the analysis, it was concluded that an increase in the exchange rate had a negative effect, while an increase in CPI and oil prices had a positive effect. The analysis results of the second model showed that there is no cointegration relationship between the BIST 100 index and the consumer confidence index.

Keywords: Macroeconomic Indicators, Capital Market, ARDL Bound Test.

TÜRKİYE'DE LOJİSTİK SEKTÖRÜNÜN ULUSLARARASI TİCARET VE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ

Nuh KÜTÜKÇÜ¹

ÖZET

Lojistik sektörü, ticarete konu olan ürünlerin tedarik edilemesi gereken bölgeye doğru hareket etmesini sağlayan önemli bir sektördür. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler açısından lojistik sektörünün etkisi oldukça büyüktür. Türkiye'deki lojistik sektörü, karayolu, havayolu ve denizyolu taşımacılığı aracılığıyla sağlanmaktadır. Ayrıca, soğuk depolama, dağıtım, gümrükleme ve diğer lojistik hizmetleride sağlamaktadır. Lojistik sektörü, yüksek kaliteli hizmetler ve çeşitli lojistik faaliyetler sağlayarak, Türkiye'nin ihracat potansiyelini artırmaktadır. Lojistik faaliyetler, Türkiye'deki yabancı yatırımların artmasına ve ihracatın artmasıyla birlikte istihdamın da artmasına neden olmaktadır. Türkiye'nin dış ticaret hacmini artırarak ekonomik büyümeye katkı sağlamaktadır. İhracat ürünlerinin tedarik edilmesinde yapılan lojistik faaliyetlerin etkin bir şekilde yönetilmesi, ürünlerin müşterilere zamanında teslim edilmesi ve müşteri memnuniyetinin sağlanması açısından önemlidir.

Küreselleşme ile beraber lojistik sektörü ve dış ticaret, ülkelerin ekonomik kalkınması ve uluslararası ticaretteki rekabet gücünü arttırdığı için oldukça önemli bir konudur. Bu nedenle, lojistik sektörü ve dış ticaret konuları, hem uluslararası hem de yerel düzeyde birçok araştırmacı, işletmeci ve politika yapıcı açısından çok önemlidir. Lojistik sektörü, birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'nin de dış ticaret hacminin ve rekabet gücünün artmasına yardımcı olmaktadır. Bu sektör, yüksek kaliteli hizmetler ve çeşitli lojistik faaliyetler sağlayarak, Türkiye'nin ihracat potansiyelini arttırmaktadır. Türkiye, stratejik konumu ve coğrafi avantajları nedeniyle dünya ticaretinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, dış ticaret performansı son yıllarda oldukça iyi bir seyir izlemektedir. Bu çalışmada, Türkiye'nin dış ticaret performansı ve bu performansın lojistik sektörü üzerindeki etkilerinin ülke ekonomisi için ne kadar büyük bir değer taşıdığı vurgulanmaktadır. Türkiye'de lojistik sektörünün dış ticaret üzerine etkisi kapsamında lojistik kavramı, dış ticaret konusunda tanımı ve ihracat-ithalat türleri hakkında bilgi verilerek ve ülkelerin dış ticaret yapmasına neden olan faktörler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Lojistik, Uluslararası Ticaret, Yabancı Yatırım.

¹ Hasan Kalyoncu Üniversitesi, S.B.E., Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, nuh.ktkc@gmail.com, <https://www.orcid.org/0009-0008-9662-0058>

THE IMPACT OF THE LOGISTICS SECTOR ON INTERNATIONAL TRADE AND ECONOMIC GROWTH IN TÜRKİYE

Nuh KÜTÜKÇÜ²

ABSTRACT

The logistics sector is an important sector that ensures the movement of traded products towards the region where they need to be supplied. The impact of the logistics sector is quite large for developing countries such as Türkiye. The logistics sector in Türkiye is provided through road, air, and sea transportation. It also provides cold storage, distribution, customs clearance, and other logistics services. The logistics sector increases Türkiye's export potential by providing high quality services and various logistics activities. Logistics activities lead to an increase in foreign investments in Türkiye and an increase in employment along with the increase in exports. It contributes to economic growth by increasing Türkiye's foreign trade volume. Effective management of logistics activities in the supply of export products is important in terms of timely delivery of products to customers and ensuring customer satisfaction.

With globalization, the logistics sector and foreign trade are very important issues as they increase the economic development of countries and their competitiveness in international trade. Therefore, logistics sector and foreign trade issues are very important for many researchers, operators, and policy makers at both international and local levels. The logistics sector helps increase Türkiye's foreign trade volume and competitiveness, as in many countries. This sector increases Türkiye's export potential by providing high quality services and various logistics activities. Türkiye plays a significant role in world trade due to its strategic location and geographical advantages. Therefore, foreign trade performance has followed a particularly good course in recent years. In this study, it is emphasized that Türkiye's foreign trade performance and the effects of this performance on the logistics sector are of great value to the country's economy. Within the scope of the impact of the logistics sector on foreign trade in Türkiye, information about the concept of logistics, its definition of foreign trade and export-import types is given and the factors that cause countries to engage in foreign trade are discussed.

Keywords: Logistics, International Trade, Foreign Investment.

² Hasan Kalyoncu Üniversitesi, S.B.E., Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, nuh.ktkc@gmail.com, <https://www.orcid.org/0009-0008-9662-0058>

LOJİSTİK SEKTÖRÜ ÇALIŞANLARININ ÖRGÜTSEL KRONİZM ALGILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

A STUDY ON THE PERCEPTIONS OF ORGANIZATIONAL CRONISM OF LOGISTICS SECTOR EMPLOYEES

Yüksek Lisans Öğrencisi Seher Sevgi ULUTAŞ BERK¹,

Prof. Dr. Gönül KAYA ÖZBAĞ²

Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 215297004@kocaeli.edu.tr ¹

Kocaeli Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi, gonul.kaya@kocaeli.edu.tr ²

ÖZET

Bu çalışmada lojistik sektöründe çalışanların örgütsel kronizm algıları ile katılımcılara yöneltilen demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, bulunduğu iş yerinde çalışma süresi ve pozisyonu gibi demografik faktörler ile örgütsel kronizm algıları arasındaki ilişkileri belirlemek üzere hipotezler oluşturulmuştur. Veriler anket yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Bu veriler SPSS istatistiksel analiz programıyla değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken verilerin ortalaması ve standart sapmaları alınmış, frekans tablosu oluşturulmuştur. Güvenirlilik ve geçerlilik analizleri yapıldıktan sonra parametrik testler uygulanarak sonuçlandırılmıştır. Lojistik sektöründe çalışanların örgütsel kronizm algılarını anlamak ve örgüt içerisindeki kayırma eğilimini ortadan kaldırmak için demografik faktörlerin dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu bulgular, yöneticilere ve insan kaynakları uzmanlarına, örgütsel politikaları ve uygulamaları belirlerken farklı demografik grupların ihtiyaçlarını ve algılarını göz önünde bulundurma konusunda rehberlik etmektedir.

Anahtar Kelimeler; Örgütsel kronizm, Lojistik, Kayırmacılık

SUMMARY

In this study it is aimed to examine the relationship between the organizational cronyism perceptions of employees in the logistics sector and the demographic variables directed to the participants. Within the scope of the research, hypotheses were created to determine the relationships between participants' demographic factors such as gender, age, marital status, education level, working hours and position in the workplace, and their perceptions of organizational cronyism. The data were collected using the surveying method. These data was evaluated with the SPSS statistical analysis program. While evaluating, the average and standard deviations of the data were taken and a frequency table was created. After reliability and validity analyzes were performed, parametric tests were applied and finalized. It has been concluded that demographic factors should be taken into account in order to understand the organizational cronyism perceptions of employees in the logistics sector and to eliminate the tendency to favoritism within the organization. These findings guide managers and human resources professionals to consider the needs and perceptions of different demographic groups when determining organizational policies and practices.

Keywords; Organizational cronyism, Logistics, Favouritism

E-TİCARETTE PAZARLAMA İLETİŞİMİ: KİTAP SATIŞI YAPAN İŞLETMELERİN WEB SİTELERİNİN STRATEJİK ANALİZİ

Savaş Gökalp KARAMIK ¹

¹Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Doktora Öğrencisi, gokalpkaramik@gmail.com
ORCID-ID : 0009-0004-0621-7507

ÖZET

Online kitap satışı yapan e-ticaret platformlarının stratejik bakış açısıyla incelendiği bu çalışma, dijital arenada boy gösteren işletmelerin web sitelerinin pazarlama iletişimi performanslarını değerlendirmeyi ve online pazar pozisyonlarını kuvvetlendirerek, işletmelere pazarlama iletişimi stratejilerini optimize edecek öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada 11-15 Aralık 2023 döneminde online kitap satışı yapan 5 e-ticaret sitesi, nitel araştırma kapsamında içerik analizi yaklaşımıyla ayrıntılı olarak irdelenmiştir. Web siteleri, pazarlama iletişimi teması çerçevesinde temel performans, tanıtım ve reklam, halkla ilişkiler, doğrudan pazarlama ve satış geliştirme şeklinde 5 kategoride, toplam 61 kod ile değerlendirilerek e-ticaret bağlamındaki metodolojik çerçeve oluşturulmuştur. İncelemede tüketicilerin ilgili sayfalara kolaylıkla erişim sağlayabildiği, işletmelerin ürün kataloğu oluşturma/sunma, mobil cihazlara uygunluk, sayfa yükleme süresi gibi kabiliyetlerinin yeterli düzeyde olduğu ancak incelenen sitelerin tamamının genel anlamda dağımık tasarlandığı ve verilmek istenilen mesajı net olarak iletememe riskini barındırdığı tespit edilmiştir. Web sitelerinin tamamında, çalışan profili ve işletme yönetim yapısıyla alakalı açıklamada bulunulmadığı, site haritasının olmadığı, marka ve reklam çalışmasının yapılmadığı ya da yetersiz olduğu, satış geliştirme aktivitelerinin eksik olduğu ve duyuruları da içeren kurum gazetesi vb. bir sekmenin bulunmadığı da bulgular arasında yer almıştır. Web sitelerinin içerik pazarlama stratejileri ekseninde blog yazıları, e-kitaplar, video içerikler vb. noktalarda sağlıklı açılım yapamadıkları, yayınevleri ve yazarlarla iş birliği stratejilerini tam manasıyla geliştiremedikleri, tüketiciye kurumsal sekmelerde yeterli bilgi veremedikleri, müşteri veri güvenliğine ilaveten etkinlik/sponsorluk ve sosyal sorumluluk projeleri kapsamında doğru açılımlar yapamadıkları gözlemlenmiştir. Sonuç olarak; e-ticaret işletmelerine web sitesi yönetimi bağlamında görselliğe önem vermeleri, işletmeye has slogan kullanmaları, sosyal medya platformlarına yönlendirmeyi vurgulu yapmaları, içerik pazarlama stratejilerine ciddiyetle eğilmeleri, tüketici köşesi gibi bir sekmede tüketiciyi aydınlatmaları, ileri analitik ve tahmin modelleri kullanmaları, algoritma destekli müşteri davranış analizlerini gerçekleştirmeleri, e-posta bağlantılarını güçlendirmeleri, kişiselleştirilmiş pazarlama stratejilerine ağırlık vermeleri, online müşteri hizmetlerine ek olarak sadakat ve ödüllendirme sistemlerini aktif etmeleri, kampanyalarda tüketiciye özel teklifler hazırlamaları ve kolektif anlayış istikametinde iş ortaklarıyla iş birliği yapmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pazarlama iletişimi, E-ticaret, Online Kitap Satışı, Web Sitesi İnceleme

MARKETING COMMUNICATION IN E-COMMERCE: STRATEGIC ANALYSIS OF WEBSITES OF BUSINESSES SELLING BOOKS

Savaş Gökalp KARAMIK ¹

¹Ankara University, Faculty of Political Sciences, PhD Candidate, gokalpkaramik@gmail.com
ORCID-ID : 0009-0004-0621-7507

ABSTRACT

This study, which examines e-commerce platforms that sell books online from a strategic perspective, aims to evaluate the marketing communication performance of the websites of businesses that appear in the digital arena and to provide recommendations that will optimize the marketing communication strategies of businesses by strengthening their online market position. In the study, five e-commerce websites selling books online during the period of December 11–15, 2023, were examined in detail with a content analysis approach within the scope of qualitative research. The methodological framework in the context of e-commerce was created by evaluating the websites with a total of 61 codes in 5 categories: core performance, promotion and advertising, public relations, direct marketing, and sales development within the framework of the marketing communication theme. In the examination, it was determined that consumers can easily access the relevant pages; the capabilities of the businesses, such as creating and presenting product catalogs, compatibility with mobile devices, and page loading time, are at an adequate level; but all of the examined sites are generally designed in a disorganized manner and have the risk of not being able to convey the desired message clearly. It was also found that all of the websites lacked explanations about the employee profile and business management structure, did not have a site map, did not have branding and advertising activities or were inadequate, lacked sales development activities, and did not have a tab, such as a corporate newspaper, including announcements. It was observed that websites could not make healthy expansions in the axis of content marketing strategies such as blog posts, e-books, video content, etc., could not fully develop cooperation strategies with publishing houses and authors, could not provide consumers with sufficient information in corporate tabs, and could not make the right expansions within the scope of events, sponsorships, and social responsibility projects in addition to customer data security. As a result, e-commerce businesses should give importance to visuality in the context of website management, use business-specific slogans, emphasize directing to social media platforms, seriously focus on content marketing strategies, enlighten the consumer in a tab such as a consumer corner, use advanced analytics and prediction models, perform algorithm-supported customer behavior analysis, strengthen e-mail connections, focus on personalized marketing strategies, activate loyalty and reward systems in addition to online customer services, prepare consumer-specific offers in campaigns, and cooperate with business partnerships in the direction of collective understanding.

Keywords : Marketing Communications, E-commerce, Online Book Sales, Website Review

TEDARİK ZİNCİRİ KALİTE YÖNETİMİNİN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi KEMAL KAMACI¹, Doç. Dr. AHMET ALPER SAYIN²

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
kemalkamaci@kmu.edu.tr - 0000-0003-4234-674X

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
ahmetalpaysayin@kmu.edu.tr - 0000-0002-2086-6763

ÖZET

Tedarik zincirini oluşturan işletmelerin her geçen gün kendilerini geliştirerek müşteri memnuniyeti temelinde bir kalite anlayışına sahip olmaları gerekmektedir. Elbette tedarik zinciri yönetimi işletmelerin karşı karşıya kaldıkları sorunların çözümünde tek başına yeterli değildir ancak tedarik zinciri doğru bir şekilde yönetildiğinde etkin bir işletme stratejisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir zincirin gücünün, en zayıf halkasının gücü kadar olduğu düşünüldüğünde zincirdeki tüm işletmelerin kalite yönetimi anlayışına sahip olmaları önem kazanmaktadır. Kalite yönetimi uygulamaları, tedarik zincirleri için stratejik bir güce sahiptir ve hem finansal hem de operasyonel performansa sağladığı katkı ile tedarik zincirlerinin küresel pazarlarda başarılı olabilmelerindeki kilit faktör olarak değerlendirilmektedir. Kalite yönetiminin tedarik zincirindeki tüm işletmeler tarafından benimsenmesi gereken bir yönetim tarzı olması gerektiği, aksi halde tedarik zinciri rekabet gücüne olumsuz etki edeceği de ifade edilmektedir. Çalışma ile literatürdeki bilgiler ışığında, tedarik zinciri kalite yönetiminin uygulama boyutları ve tedarik zincirleri açısından kalite yönetiminin önemi ortaya konmuştur. Çalışmanın tedarik zinciri tasarım ve uygulamalarında işletmelere katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tedarik Zinciri, Kalite, Kalite Yönetimi.

TÜRKİYE’DE LOJİSTİK EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi KEMAL KAMACI

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
kemalkamaci@kmu.edu.tr - 0000-0003-4234-674X

ÖZET

Günümüzde küresel rekabetin oldukça yoğun olduğu iş dünyasında, işletmeler rekabet avantajını elde edebilmek adına çeşitli adımlar atmaktadır. Bu rekabetin bir fırsata dönüştürülebilmesi için, işletmelerin teknolojiyi etkili ve verimli bir şekilde kullanabilen nitelikli insan kaynağına sahip olmaları kritik bir öneme sahiptir. Teknoloji taklit edilebilse de, insan kaynağının bu teknolojiyi etkili bir şekilde kullanabilme yeteneği kolaylıkla taklit edilememektedir. Bu bağlamda, işletmeler rekabet avantajını sürdürülebilir kılabilmek için nitelikli iş gücü yetiştirmeye büyük bir önem vermektedir. Nitelikli insan kaynağı, işletmelerin ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp aynı zamanda rekabet gücünü olumlu yönde etkileyerek sürdürülebilir bir rekabet avantajı elde etmelerine olanak tanıyacaktır.

Teknolojik gelişmelerin etkisiyle birlikte küreselleşme, lojistik sektörünü de önemli ölçüde etkilemektedir. Lojistik, multidisipliner bir yapıya sahip olup, tüm sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin ve tedarik zincirlerinin rekabet edebilme süreçlerinde kilit bir rol oynamaktadır. İşletmeler, zorlu rekabet koşullarında ayakta kalabilmek için müşteri memnuniyetini artırarak lojistik faaliyetlerde verimliliği ön plana çıkarmak durumundadır. İşletmelerin ürün ve hizmet kalitelerini sürekli olarak artırmaları beklentisiyle birlikte, aynı zamanda maliyetleri düşürme çabalarına odaklanmaları gerekmektedir. Lojistik maliyetlerini azaltmak, firmanın değerini artırmak için etkili bir stratejidir. Nitelikli işgücü, lojistik sektöründe bu hedefe ulaşmanın en etkili yollarından biridir. Bu noktada, iş gücüne yönelik olarak orta ve yüksek öğretim düzeyinde eğitimlerin verilmesi, hizmet içi eğitimlerden önce önemli bir aşama olarak değerlendirilmektedir. Bu eğitimler, sektörde ilerleme ve gelişme açısından önemli bir rol oynayarak işletmelerin rekabet avantajını güçlendirmeye de olanak tanımaktadır. Lojistik eğitime katkı sağlamak amacıyla bu alana yönelik yapılan bilimsel yayınların belirlenmesi ve değişimlerin gözlemlenmesi yoluyla ilerleyen çalışmalara ışık tutmak için bu çalışmada, Türkiye’de lojistik eğitimi alanında yapılmış lisansüstü tezler bibliyometrik analiz kullanılarak incelenmiştir. Bu kapsamda, araştırmanın örneklemini YÖK Tez Merkezi’nde kayıtlı, içeriğinde (aranacak alan: tümü) “lojistik eğitimi” geçen lisansüstü çalışmalar oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: Lojistik, Lojistik Eğitimi, Bibliyometrik Analiz, Türkiye, Lisansüstü

DİJİTAL ÇAĞDA GEZİNMEK: BİR HALKLA İLİŞKİLER UYGULAMA ALANI OLARAK SOSYAL MEDYA MECRALARI

Dr. Öğretim Üyesi Ahmet AYDIN¹

¹ Kırklareli Üniversitesi, Babaeski Meslek Yüksekokulu, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

<https://orcid.org/0000-0003-2215-9226>

ÖZET

Günümüzde halkla ilişkiler alanı, sosyal medyanın her yerde var olmasıyla birlikte derin bir dönüşüm geçirmiştir. Facebook, Twitter (X), Instagram ve Tiktok gibi platformlar tarafından şekillendirilen dinamik bir ortamda halkla ilişkiler profesyonellerinin, uygulamaları da buna paralel olarak çağa ayak uydurmaktadır. Dijital çağın yükselmesine eş olarak sosyal medyanın da yükselişi, etkileşim kurallarını yeniden yazarak bilginin paylaşılma ve tüketilme şeklini de temelden değiştirmiştir. Bu çalışma da söz konusu bu değişimi incelemekte; dijital halkla ilişkilerin ve geleneksel halkla ilişkilerin içeriğini arasındaki ilişkinin önemli rolünü vurgulamaktadır. Gerçek zamanlı iletişim, halkla ilişkiler stratejisinin temel taşlarından biri haline gelmiş ve halkla ilişkiler uygulayıcıları, haberlerin bir tweet hızında yayıldığı bir ortamda krizleri yönetme zorluğuyla karşı karşıya kalmıştır. Dijital ortamda itibar oluşturmak, var olanı sürdürmek veya bozulan itibarı düzeltmek dijital çağda kritik odak noktaları olarak ortaya çıkmaktadır. Olumlu çevrimiçi kişilikler geliştirmeye yönelik stratejiler, hem kurum kimliği hem de marka kişiliği açısından oldukça önem kazanmaktadır. Yine sosyal medya platformlarındaki viral kampanyalar analiz edilerek başarılarına katkıda bulunan faktörlere ve sundukları benzeri görülmemiş erişime ışık tutmaktadır. Veri analitiğinin halkla ilişkiler uygulamaları ile bütünleşmesi, profesyonellerin kampanya etkisini ölçmek ve stratejileri iyileştirmek için öngörülerden nasıl yararlandıklarını göstererek ön plana çıkmaktadır. Araştırma da geleneksel halkla ilişkiler metodolojilerinin dijital ortamın taleplerine uygun hale getirilmesinin önemini vurgulayarak, halkla ilişkiler uygulayıcılarının sosyal medya çağında başarılı olmaları için bir yol haritası oluşturarak sona ermektedir. Dijital devrim iletişim dinamiklerini yeniden şekillendirirken, bu keşif halkla ilişkiler profesyonelleri için bir pusula görevi görerek onlara dijital çağın incelikleri konusunda rehberlik etmekte ve kitleleriyle kalıcı bağlar kurmalarına yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Halkla İlişkiler, Dijitalleşme, İletişim

KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK FAALİYETLERİNİN (GÖNÜLLÜ FAALİYETLER) KURUM MARKA İMAJINA ETKİLERİ: AKBANK ÖRNEĞİ

Bilge DOĞANLI*
Sadullah ÇELİK**

*Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İİBF, UTF Bölümü Öğretim Üyesi, bdoganli@adu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-1985-0430

**Doç. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İİBF, UTF Bölümü Öğretim Üyesi, sadullah.celik@adu.edu.tr, 0000 - 0001-5468-475X

ÖZET

Günümüzde, hem kurumların hem işletmelerin, sadece kuruluş amaçları doğrultusunda faaliyetlerde bulunamayacakları, içinde buldukları toplumların, sosyal, ekonomik ve kültürel yapılarının gelişme ve iyileşmelerine katkılarda bulunmalarının gerekliliği, kabul edilen bir gerçekliktir. Markalaşmış kurumlar, varlıklarını sürdürebilmek için sadece ürün ve hizmet üreterek ayakta kalamayacaklarını, içinde buldukları topluma karşı da sorumluluklarının bulunduğunu ve bu faaliyetleri gerçekleştirmelerinin bir gereklilik olduğunun farkındadırlar. Çünkü toplumda, kurumların bu sorumluluklardan bazılarını üstlenmeleri yönünde bir beklenti bulunmaktadır. Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) olarak ta adlandırılan bu sorumluluk ve ödevler, her ne kadar gönüllülük esasına dayanıyormuş gibi görünse de, toplumun doğal bir beklenti içerisine girmesi ve kurumun toplum ile ilgili konulara karşı duyarlı hareket etmesinin beklenmesi, bu faaliyetleri bir zorunluluk haline dönüştürmektedir. Toplumdan alınanın, topluma geri verilmesi ve kurumun gerçekleştirdiği faaliyetlerde, toplumun yararının gözetilmesi anlayışına dayanan KSS anlayışı, kurumların ürün, hizmet ve faaliyetlerinin en iyi koşullarda tanıtılabilmeleri ve marka imajlarını güçlendirebilmeleri bakımından da büyük öneme sahiptir. Bu çalışmada, kurumsal sosyal sorumluluk, kurumsal marka imajı kavramlarına ve AKBANK'ın KSS projelerine yer verilmiş, yürütülen sosyal sorumluluk çalışmalarının ve bu çalışmalarla oluşan imajın, markasına kattığı değer ve itibarı açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Marka, Marka İmajı.*

COĞRAFI İŞARETLEME ve ŞEHİR MARKALAŞMA İLİŞKİLERİ

Bilge DOĞANLI*

Sadullah ÇELİK**

*Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İİBF, UTF Bölümü Öğretim Üyesi, bdoganli@adu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-1985-0430

**Doç. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İİBF, UTF Bölümü Öğretim Üyesi, sadullah.celik@adu.edu.tr, 0000 - 0001-5468-475X

ÖZET

Günümüzün artan ve hareketlenen rekabet koşullarında turizm, şehirler için oldukça önemli bir gelir kapısını oluşturmakta ve şehrin yöneticileri bu gelirden pay alabilmek için şehirlerini markalaştırarak, markalaşmanın avantajlarından yararlanmak istemektedirler. Ancak; tüketicilerin tercih ve beklentileri de her geçen gün değişmekte ve gelişmektedir. Şehir markalaşma sürecinde, önemli olan unsurların, en etkililerinden birisi de Coğrafi İşaretlemedir (Cİ). Cİ'ye tabi tutulan ürünler, ürünü ile öne çıkan şehrin, kendilerini benzerlerinden ayırt eden özellikleri ile tanınmasını sağlayıcı özelliğe sahiptirler. Cİ, belli bir özelliği, tanınırlığı ya da başka farklılaştırıcı özellikleri bağlamında kökeninin olduğu yöreyle, bölgeyle, ülkeyle ya da şehirle özdeşleşen ürüne atfedilerek, Coğrafi kaynağa yönlendirilen işaretler ve sınai mülkiyet haklarıdır. Bu işaretlerle şehir, benzerlerinden olan belirgin farklılıkları ile ayrılarak, algılarda marka şehir olarak kurgulanmaktadır. Cİ ile markalaşmış ve yerelin ekonomisini hareketlendirme olanağını yakalamış bir şehir, tarihinden gelen özelliklerini, gastronomisini, yerli ürünlerini, kültürünü, el sanatlarını da pazarlama imkânına sahip olmaktadır. Çalışma ile Cİ, marka ve şehir markalaşması kavramlarını özetlenmiş, Cİ'li ürünler aracılığı ile şehrin markalaşmasının, şehrin ekonomisine, bilinirliğine, turizm hareketliliği bakımından kazandırabileceklerine değinilmiş ve Aydın ilinin Cİ ürünleri ve Aydın'ın markalaşmasına sağlayabileceği katkılar özetlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi İşaretleme, Marka, Şehir Markalaşması

ENDÜSTRİ 4.0'IN İŞLETMELER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: FARKLI SEKTÖRLERDEKİ İŞLETMELER ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Prof. Dr. ERKAN ÖZDEMİR¹, GAMZE BURÇİN YILMAZ²,

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, eozdemir@uludag.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0903-7638

² Bursa Uludağ Üniversitesi, gamzeburcinyilmaz@gmail.com - ORCID ID: 0009-0008-7638-

6508

ÖZET

Teknoloji ve iletişim süreçlerindeki hızlı değişimler ve gelişmeler, insanlık tarihi boyunca insanların ve toplumların psikolojik ve sosyolojik yapılarında marjinal değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Bu yaşanan gelişmeler ayrıca işletmelerin iş yapma süreçlerini ve biçimlerini de etkilemiştir. Bu kapsamda sanayi devrimleri, insanlık tarihinde önemli dönüm noktaları olmuştur. 2011 yılında gündeme gelen Endüstri 4.0 kavramıyla dördüncü sanayi devriminin startı verilmiştir. Diğer devrimlerden farklı olarak bu devrimde fiziksel, dijital ve biyolojik yapıların birbirleri ile entegrasyonu kavramı ortaya çıkmıştır. Endüstri 4.0 üretim süreçlerini daha verimli hale getirmek, esnekliği arttırmak ve bunların yanı sıra süreçleri akıllı hale getirmek amacıyla; yeni nesil teknolojiler, nesnelerin interneti (IoT), yapay zekâ ve büyük veri analitiği gibi bileşenlerden meydana gelmektedir. Bu çalışmanın amacı, günümüz dünyasında küresel çapta büyük bir devrim yaratan Endüstri 4.0'ın işletmeler üzerindeki etkilerini tespit etmek ve değerlendirmektir. Bu bağlamda, çalışmada dijitalleşme kapsamında işletmelerin ne gibi uygulamaları hayata geçirdikleri, hayata geçirilen bu uygulamalarda endüstri 4.0'ın bileşenleri olan nesnelerin interneti, yapay zekâ ve büyük veri kavramlarının ne kadar kullandıkları araştırılmıştır. Ayrıca, dijitalleşme süreçleri ve bileşenlerine dair gerçekleştirilen projelerin işletmenin müşteri memnuniyeti, müşteri sadakati, işletme karı, ürün kar marjlarına ne kadar katkı sağladığı, dijitalleşmenin yoğunluklu olarak hangi işletme fonksiyonlarında hayata geçirildiği, işletmeleri dijitalleşmeye yönelten motivasyon kaynakları ve son olarak işletmelerin beklentileri ortaya konmuştur. Araştırma, Türkiye'de farklı sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada açık uçlu yapılandırılmış görüşme soruları sorulmuş ve veriler yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Elde edilen sonuçlar öncü olan işletmelerin uygulama ve motivasyonlarını ortaya koyması açısından değerlidir.

.Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Yapay Zekâ, Büyük Veri, Üretim, Pazarlama

EFFECTS OF INDUSTRY 4.0 ON BUSINESSES: RESEARCH ON BUSINESSES IN DIFFERENT SECTORS

Prof. Dr. ERKAN ÖZDEMİR¹, GAMZE BURÇİN YILMAZ²,

¹Bursa Uludağ University, eozdemir@uludag.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0903-7638

²Bursa Uludağ University, gamzeburcinyilmaz@gmail.com - ORCID ID: 0009-0008-7638-6508

ABSTRACT

Rapid changes and developments in technology and communication processes have brought about marginal changes in the psychological and sociological structures of people and societies throughout human history. These developments have also affected the business processes and forms of businesses. In this context, industrial revolutions have been important turning points in human history. With the concept of Industry 4.0, which came to the agenda in 2011, the start of the fourth industrial revolution was given. Unlike other revolutions, the concept of integration of physical, digital and biological structures with each other has emerged in this revolution. Industry 4.0 consists of next-generation technologies, the Internet of Things (IoT), artificial intelligence and big data analytics to make production processes more efficient, increase flexibility and make processes smarter. This study aims to identify and evaluate the effects of Industry 4.0 on businesses, which has created a major global revolution in today's world. In this context, the study investigated what kind of applications the businesses have implemented within the scope of digitalisation and how much they use the concepts of the Internet of Things, artificial intelligence and big data, which are the components of Industry 4.0, in these applications. In addition, the extent to which the projects carried out on digitalisation processes and components contribute to customer satisfaction, customer loyalty, operating profit, and product profit margins of the businesses in which business functions digitalisation is intensively implemented, the motivation sources that lead businesses to digitalisation and finally the expectations of businesses are revealed. The research was conducted on businesses operating in different sectors in Turkey. In the research, open-ended structured interview questions were asked, and data was collected using the face-to-face interview method. The results obtained are valuable in revealing pioneering businesses' practices and motivations.

Keywords: Industry 4.0, Artificial Intelligence, Big Data, Production, Marketing

COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNİN MOBİLYA SEKTÖRÜNE ETKİLERİ VE PANDEMİ DÖNEMİNDEN GELECEĞE İLİŞKİN ÇIKARILAN DERSLER

ÜSAME MURAT KEKİK¹, Prof. Dr. ERKAN ÖZDEMİR²

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, mrtkekik@gmail.com - ORCID ID: 0009-0002-5912-7973

² Bursa Uludağ Üniversitesi, eozdemir@uludag.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0903-7638

ÖZET

Mobilya kavramı, insanların yerleşik yaşama geçtiği zamandan beri insan hayatında geniş bir yer kaplamaktadır. İstidama ve ekonomiye sağladığı katkılar nedeniyle mobilya sektörü hem ülkemiz hem de küresel ekonomide önemli bir role sahiptir. Öte yandan insanlık tarihi pek çok yangın, sel, kriz, pandemi gibi sınavlardan geçmektedir. Etkilerinin hala sürdüğü Covid-19 pandemisi hem ülkemizi hem de dünya ülkelerini ağır bir sınava tabi tutmuştur. İlgili literatür araştırıldığında, Covid-19 pandemisine karşı alınan önlemlerin dünyada birçok ülkede mobilya sektörünü küçülttüğünü göstermektedir. Ancak Türkiye gibi stratejik konuma sahip, genç nüfusu yüksek olan ülkeler için bu süreç bir fırsat olarak ortaya çıkmıştır. Nitekim sektörle ilgili veriler incelendiğinde, pandemi döneminde ülkemizde mobilya sektörü açısından bazı mobilya gruplarında küçülme olurken, bazı mobilya grupların da ise büyüme gerçekleşmiştir. Bu çalışmanın amacı, bütün dünyayı etkisi altına alan ve halen daha doğrudan ve dolaylı etkileri devam eden Covid-19 pandemisi döneminin mobilya sektörüne olan etkilerini ve sektör çalışanlarının süreçle ilgili değerlendirmelerini ortaya koymaktır. Araştırma mobilya sektöründe yönetici ve/veya işveren konumunda olan kişiler üzerinde yapılmıştır. Bu kişiler Türkiye'nin farklı sanayi bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerde çalışmaktadır. Veriler, yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Araştırma 1-30 Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Veri toplama süreci sonunda 22 ayrı mobilya işletmesinde çalışan kişi çalışmaya gönüllü olarak katılmaya karar vermiş ve bu kişilerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma soruları yapılandırılmış görüşme formatına göre hazırlanmıştır. Bu sayede aynı soruya verilen yanıtların değerlendirilmesi yapılabilmektedir. Araştırma sonucunda Covid-19 dönemi gibi dönemlerde mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin faaliyetlerinin aksamaması ve satış kaybı yaşamamaları için işletmelere öneriler sunulmuştur. Ayrıca akademik literatürde bu konudaki boşluğun doldurulması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mobilya Sektörü, Covid-19, Pazarlama

THE EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC PERIOD ON THE FURNITURE INDUSTRY AND LESSONS LEARNT FROM THE PANDEMIC PERIOD FOR THE FUTURE

ÜSAME MURAT KEKİK¹, Prof. Dr. ERKAN ÖZDEMİR²

¹ Bursa Uludağ University, mrtkekik@gmail.com - ORCID ID: 0009-0002-5912-7973

² Bursa Uludağ University, eozdemir@uludag.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0903-7638

ABSTRACT

The concept of furniture has occupied a significant place in human life since people started to settle down. Due to its contributions to employment and the economy, the furniture sector has an important role in our country and the global economy. On the other hand, human history is going through many tests, such as fire, flood, crisis and pandemic. The COVID-19 pandemic, the effects of which are continuing, has subjected both our country and the world's countries to a severe test. When the relevant literature is researched, it shows that the measures taken against the COVID-19 pandemic have shrunk the furniture sector in many countries worldwide. However, this process has emerged as an opportunity for strategically located countries with a high youth population, such as Turkey. When the data related to the sector are examined, while there was shrinkage in some furniture groups in terms of the furniture sector in our country during the pandemic period, growth occurred in some furniture groups. This study aims to reveal the effects of the COVID-19 pandemic period, which has affected the whole world and continues to have direct and indirect effects, on the furniture sector and the evaluations of the sector employees about the process. The research was conducted on people who are managers and/or employers in the furniture sector. These people work in companies operating in different industrial zones of Turkey. Data were collected using the face-to-face interview method. The research was conducted between May 1 and 30, 2022. At the end of the data collection process, 22 people working in different furniture companies decided to participate voluntarily in the study, and interviews were conducted with these people. The research questions were prepared according to the structured interview format. In this way, the answers given to the same question could be evaluated. As a result of the research, recommendations were presented to the companies to prevent the disruption of the activities of the companies operating in the furniture sector in periods such as the Covid-19 period and to avoid loss of sales. In addition, it is aimed to fill the gap in the academic literature on this subject.

Keywords: Furniture Sector, COVID-19, Marketing

İŞLETMELERDE DİJİTAL LİDERLİK

Dr. Öğr. Üyesi Ali Anıl ÜNSAL

T.C. İstanbul Arel Üniversitesi, İ.İ.B.F., alianilunsal@arel.edu.tr - 0000-0003-1890-8773

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı dijital liderlik kavramını açıklamak ve işletmelerdeki dijital liderlik kavramının önemi ve nasıl gerçekleştirildiğini ortaya koymaktır. Dijital liderlerin sahip olması gereken karakter, özellikler ve iş ile ilgili sahip oldukları beceri ve deneyimlerin dijitalleşme sürecine ne ölçüde ve nasıl etki ettikleri de çalışmanın diğer odak noktasını oluşturmaktadır. Sadece yerel değil farklı ve çok uluslu işletmelerin dijital liderlik kavramını bünyelerinde nasıl uyguladıkları analiz edilmiştir. Bu çalışmada dijital liderlik kavramı ile ilgili detaylı bir literatür çalışması yapılmakla birlikte dijital liderlik kavramına farklı bir bakış açısı ve tanımlama getirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın bir diğer amacı dijital liderlerin sahip oldukları beceri ve yetenekleri işletme amaçlarını gerçekleştirebilme noktasında nasıl ortaya koyduklarını detayları ile analizler eşliğinde irdelemektir. Yapılan literatür çalışmaları sonucunda teknolojiye gelişmelerin, sürekli değişim isteğinin işletmeleri iş yapış süreçleri noktasında sürekli yenilik yapmaya ve iyileştirmeler yoluyla geliştirme ihtiyacına sevk ettiği ve tam bu noktada dijital liderlere ihtiyaç duyulduğu anlaşılmıştır. Değişime olan ihtiyacın arttığı ve her yeni güne bir dijital yenilik ile uyandığımız günümüz dünyasında işletmelerin hayatta kalması dijital liderlik uygulamaları sayesinde mümkün olmaktadır. İşletmelerin hedeflerine ulaşması için, uzun dönemde hayatta kalabilmeleri için dijital liderler, işletmelerin sahip oldukları teknolojiyi etkin, verimli kullanma ve yeni teknolojileri işletmeye adapte etmede kilit derecede rol üstlenirler. Dijital liderler klasik liderlere nazaran daha farklı yetkinlik ve bakış açılarına sahiptirler. Çalışmanın sonuçlarına göre, dijital liderlik ile işletmelerin finansal ve diğer konulardaki başarıları arasında güçlü bir bağ mevcuttur. Bünyesinde güçlü ve yetkin dijital liderler barındıran işletmeler rekabet avantajı elde ederek rakiplerinden hep bir adım önde olmayı başarabilmekte ve yeni dijital teknolojiler sayesinde finansal performanslarını olumlu yönde geliştirebilmektedir.

Anahtar Kelimeler : Dijital Liderlik, Dijital Dönüşüm, Liderlik

GÜÇLENDİRİCİ LİDERLİK VE GÜVENLİ DAVRANIŞ ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN EMPOWERING LEADERSHIP AND SAFETY BEHAVIOR

Yüksek Lisans Öğrencisi Büşra DEMİREL¹, Prof. Dr. Gönül KAYA ÖZBAĞ²

¹ Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, bdemireel@gmail.com

² Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, gonul.kaya@kocaeli.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-4205-6171

ABSTRACT

The impact of leadership on communities is an undeniable reality. It is well-known that a significant majority of workplace accidents is attributed, according to investigations and reports by authorities, to a lack of safety. With this in mind, the aim of this study is to examine the relationship between empowering leadership and safe behavior. Data collected from 125 employees of logistics companies through online surveys were analyzed using the SPSS program to test eight different hypotheses. The results of the study indicate that the dimensions of empowering leadership have a positive impact on the dimensions of safe behavior. Based on these findings, it can be suggested that, to enhance safe behavioral attitudes in businesses, individuals with empowering leadership qualities should be preferred in leadership positions, and effective communication between leaders and employees should be ensured.

Keywords: Empowering Leadership, Safety Behaviour, Logistics.

ÖZET

Liderliğin topluluklar üzerindeki etkisi yadsınamaz bir gerçektir. İş kazalarının önemli çoğunluğunun da, yetkililerin yaptığı incelemeler ve raporlar doğrultusunda, güvenlik eksikliğinden kaynaklandığı bilinmektedir. Buradan hareketle, güçlendirici liderlik ile güvenli davranış arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. 125 lojistik firması çalışanından çevrimiçi anketler aracılığıyla toplanan veriler, 8 farklı hipotezi test etmek için SPSS

programıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçları, güçlendirici liderlik boyutlarının güvenli davranış boyutlarına pozitif etkisi olduğunu göstermektedir. Sonuçlardan yola çıkarak, işletmelerde güvenli davranış tutumlarını geliştirmek adına, lider seçiminde güçlendirici liderlik niteliklerine sahip bireylerin tercih edilmesi gerektiğini ve liderler ile çalışanlar arasında etkili iletişimin sağlanması gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Güçlendirici Liderlik, Güvenli Davranış, Lojistik.

SÜREKLİ ÖFKENİN İŞ MOTİVASYONU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI

Prof.Dr., İsmail BAKAN ¹, Prof.Dr., Burcu ERŞAHAN ², Doktora Öğrencisi Makbule ERMAN ³ Uzman Süleyman CANDIRLIO ⁴

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, ibakan63@hotmail.com - 0000-0001-8644-8778

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, bersahan@ksu.edu.tr- 0000-0003-2546

0567 ³Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, makbule-oguzz@hotmail.com- 0000-0002-4612 7387 ⁴scandirlio@hotmail.com-0000-0002-4090-1052

Özet

Öfke, memnun olunmayan durumlar neticesinde hissedilen temel duygulardan birisidir. Öfke anında uygun tepki verilirse, öfke gayet sağlıklı bir duygu olurken, tepkiler kontrol edilemez ise birey kendisine ve sosyal ilişkilerine zarar veren bir duygu durumu haline alabilir. Yıkıcı öfke olarak bilinen sürekli öfke, insanların öfkelenmeye eğilimli olmalarını ifade etmektedir. Sürekli öfke, işyerindeki stres, iletişimde yaşanan aksaklıklar ve işle ilgili sorunlar gibi faktörlere bağlı olarak meydana gelebilir.

İş motivasyonu kavramı ise, çalışanın işine duyduğu ilgi, enerji ve bağlılık seviyesini ifade etmektedir. Çalışanın, işteki arzu ve isteklerinin yeterliliği ile ilgili bir kavramdır. Eğer çalışanlar yaptıkları işleri arzulu ve istekli yapıyorsa, motive oldukları söylenebilirken, isteksiz ve gönülsüz yapıyorlarsa motivasyonlarının düşüklüğünden bahsedilebilmektedir. Yüksek iş motivasyonuna sahip çalışanlar, işle ilgili hedeflere daha çabuk odaklanır ve daha yaratıcı düşünürler. Motive çalışanlar, işlerinde daha tatmin olurlar ve bu da genellikle yüksek başarıyla sonuçlanır. İş motivasyonu yüksek çalışanlardan oluşan iş yerlerinin amaçlarına daha kolay ulaşacağı bilinmektedir.

Sürekli öfkenin iş motivasyonu üzerinde nasıl bir etkisinin olduğunu incelemek bu araştırmanın temel amacıdır. Bu çalışmanın araştırma evrenini Adıyaman ilinde yer alan iki ilçe belediyesi çalışanları oluşturmaktadır. Araştırmanın ana değişkenleri sürekli öfke ile iş motivasyonu alt boyutları arasında pozitif ve anlamlı ilişki bulunurken, iş motivasyonunun içe yansıtılan düzenleme ve içsel motivasyon ile sürekli öfke arasında anlamlı ilişkiler bulunamamıştır. Sürekli öfke ile iş motivasyonu arasındaki ilişki, iş ortamındaki duygusal sağlığın ve motivasyonun önemini vurgulamaktadır. Sürekli öfke ile başa çıkma becerilerinin geliştirilmesi, iş motivasyonunu artırabilir ve çalışanların uzun vadede başarıya olan katkılarını güçlendirebilir.

Anahtar Kelimeler: Sürekli Öfke, İş Motivasyonu

THE EFFECT OF TRAIT ANGER ON WORK MOTIVATION: A FIELD RESEARCH

Abstract

Anger is one of the basic emotions felt as a result of dissatisfied situations. If an appropriate reaction is given at the time of anger, anger can be a very healthy emotion, but if the reactions cannot be controlled, it can become an emotional state that harms the individual and his social relationships. Trait anger, also known as destructive anger, refers to people's tendency to get angry. Trait anger can occur due to factors such as stress at work, communication breakdowns, and work-related problems.

The concept of work motivation refers to the employee's level of interest, energy and commitment to his job. It is a concept related to the adequacy of the employee's wishes and desires at work. If employees do their job willingly and enthusiastically, it can be said that they are motivated, while if they do it reluctantly and reluctantly, their motivation can be said to be low. Employees with high work motivation focus on work-related goals more quickly and think more creatively. Motivated employees are more satisfied in their jobs, which often results in higher success. It is known that workplaces with highly motivated employees will achieve their goals more easily.

The main purpose of this research is to examine what effect trait anger has on work motivation. The research population of this study consists of employees of two district municipalities in Adıyaman province. While there was a positive and significant relationship between the main variables of the study, trait anger, and work motivation sub-dimensions, no significant relationships were found between introjected regulation of work motivation, intrinsic motivation, and trait anger. The relationship between trait anger and work motivation highlights the importance of emotional health and motivation in the work environment. Improving trait anger coping skills can increase work motivation and strengthen employees' contributions to long-term success.

Key Words: Anger, Trait Anger, Motivation, Work Motivation

GENEL YETKİNLİK İNANCININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI

**Prof.Dr., İsmail BAKAN ¹, Prof.Dr., Burcu ERŞAHAN ², Doktora Öğrencisi Makbule
ERMAN ³ Uzman Süleyman CANDIRLIO ⁴**

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, ibakan63@hotmail.com - 0000-0001-8644-8778

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, bersahan@ksu.edu.tr- 0000-0003-2546 0567

³Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, makbule-oguzz@hotmail.com- 0000-0002-4612 7387 ⁴scandirlio@hotmail.com-0000-0002-4090-1052

Özet

Çalışanların yaşamlarını devam ettirebilmeleri için iş ile alakalı pek çok alanda sorumluluk almaları gerekmektedir. Bu sorumluluk alanları sadece iş değil, zaman zaman hayatın her alanını kapsayacak şekilde olmaktadır. Genel yetkinlik inancı, çalışanların sahip oldukları becerilerin miktarı değil, çalışanların sahip olduğu herhangi bir becerinin farklı şartlar altında ya da farklı amaçlar doğrultusunda ne kadarını kullanacağına ilişkin inanç olarak tanımlanabilir. Çalışanların bir işi başarabileceklerine olan inançlarının yüksek olması, yeni işe başlama ve devam ettirme konularında daha istekli olmalarını ve kararlılıklarını pozitif yönde etkileyebileceği bilinmektedir. Elde etmek istediği etkileri oluşturabileceğine inanan bir çalışan hayatında diğer çalışanlara göre daha aktif hale gelebilmekte ve böylece yaşamındaki olaylar üzerinde daha belirleyici olabilmektedir.

Değişen rekabet şartlarında kurumların ayakta kalabilmesi için önemli faktörlerden birisi yetkinliklerdir. Genel yetkinlik inancı ile örgütsel bağlılık değişkenlerinin ilişkisinde, yetkinlik düzeyinin performans girdisi için önemli olduğu bilinmektedir. Çalıştığı işte görev algısı olumlu olan çalışanların daha fazla örgütüne bağlı olduğu ve yetkinlik inançlarının yüksek olduğu görülmüştür. Yüksek genel yetkinlik inancı, çalışanların işle ilgili görevlere olan güveninin artmasını sağlar ve bu da örgütsel bağlılığı pozitif yönde etkileyebilir. Bunun yanı sıra, örgütsel bağlılık, çalışanın genel yetkinlik inancını destekleyerek, çalışanın kurum içindeki yerine duygusal olarak bağlanmasını sağlayabilir. Her iş için gerekli yetkinliklerin belirlenmesi, yönetici ve çalışanların bu amaç doğrultusunda geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı Güneydoğu Anadolu bölgesinde iki ilçe belediyesinde çalışanların genel yetkinlik seviyeleri ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin tespit edilmesidir. Bu kapsamda belediye çalışanlarından anket tekniği kullanılarak veriler toplanmıştır. Araştırma verileri için SPSS.26 programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde korelasyon ve regresyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda; genel yetkinlik inancı ile örgütsel bağlılık arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Genel Yetkinlik İnancı, Örgütsel Bağlılık

THE EFFECT OF GENERAL SELF-EFFICACY SCALE ON ORGANIZATIONAL COMMITMENT: A FIELD RESEARCH

Abstract

In order for employees to continue their lives, they need to take responsibility in many work-related areas. These areas of responsibility cover not only work, but also all areas of life from time to time. General self-efficacy scale can be defined as the belief not in the amount of skills employees have, but in how much of any skill they have will be used under different conditions or for different purposes. It is known that employees' high belief that they can achieve a job can positively affect their willingness and determination to start and continue a new job. An employee who believes that he can create the effects he wants to achieve can become more active in his life than other employees and thus can be more decisive on the events in his life.

Competencies are one of the important factors for institutions to survive in changing competitive conditions. It is known that the level of competence is important for performance input in the relationship between general self-efficacy scale and organizational commitment variables. It has been observed that employees who have a positive perception of their job duties are more committed to their organization and have higher self-efficacy beliefs. High general self-efficacy scale beliefs increase employees' confidence in work-related tasks, which can positively affect organizational commitment. In addition, organizational commitment can support the employee's general self-efficacy scale, thus making the employee emotionally attached to his/her place within the organization. The competencies required for each job must be determined and managers and employees must be developed for this purpose.

The aim of this study is to determine the relationship between the general competence levels and organizational commitment levels of employees in two district municipalities in the Southeastern Anatolia region. In this context, data was collected from municipal employees using the survey technique. SPSS.26 program was used for research data. Correlation and regression analysis were used to analyze the data. As a result of the research; A positive and significant relationship was found between general self-efficacy scale and organizational commitment.

Key Words: General Self-Efficacy Scale, Organizational Commitment

İŞLETMELERDEKİ YENİ TEKNOLOJİ: DİJİTAL İKİZ

Dr. Öğr. Üyesi Safa ACAR¹

¹ Siirt Üniversitesi, Kurtalan MYO, safa.acar@hotmail.com- 0000-0002-9578-0198

ÖZET

Endüstri 4.0'ın getirdiği yeniliklerin gelişmesi ile büyük veri kullanımı, yapay zekâya yönelik oluşan ilgi ve dijital ürünlere yönelik beklentiler artış göstermektedir. Örgütler için teknolojinin gelişimi iş süreçlerinin daha kısa ve verimli hale gelmesini sağlamıştır. Bu sayede daha ekonomik bir şekilde faaliyetler yürütülebilmektedir. İşletmelerin elde ettikleri bu avantajlar dijitalleşme sürecinin bireysel, örgütsel ve toplumsal çıktılarındandır. Dijital ikiz teknolojisi de işletmeler için önemli kolaylıklar ve avantajlar sunan yeni bir teknolojidir. Dijital ikiz teknolojisi, temelde gerçek dünyadaki uygulamaları dijital dünyaya aktarmaktadır. Bu teknoloji ile gerçek dünyada karşılaşılması muhtemel senaryolar daha gerçekleşmeden dijital ortamlarda model haline getirilmektedir. Dijital ikiz teknolojisi ile sayısız miktarlarda senaryolar ve denemeler test edilebilmektedir. Bu teknoloji ile yeni bir teknolojinin olası sonuçları daha gerçek hayatta test edilmeden deneyimlenebilmektedir. Dijital ikiz teknolojisi sağlık, inşaat, imalat, yapay zekâ, otomotiv, elektronik, kamu yönetimi gibi alanlarda kullanılması uygun olan bir uygulamadır. Bu kapsamda bu çalışmanın amacı yeni dijital gelişmeler arasında yer alan dijital ikiz kavramının tanımlanmasıdır. Kavramsal bir yapıda hazırlanan çalışmada öncelikle dijital ikiz kavramı tanımlandıktan sonra kullanıldığı alanlara ilişkin çeşitli örnekler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler : Endüstri 4.0, Dijitalleşme, Dijital İkiz.

NEW TECHNOLOGY IN BUSINESSES: DIGITAL TWIN

Dr. Öğr. Üyesi Safa ACAR¹

¹ Siirt University, Vocational School of Kurtalan, safa.acar@hotmail.com- 0000-0002-9578-0198

ABSTRACT

With the development of innovations brought by Industry 4.0, the use of big data, interest in artificial intelligence and expectations for digital products are increasing. The development of technology for organizations has made business processes shorter and more efficient. In this way, activities can be carried out more economically. These advantages gained by businesses are the individual, organizational and social outcomes of the digitalization process. Digital twin technology is a new technology that offers significant conveniences and advantages for businesses. Digital twin technology essentially transfers real-world applications to the digital world. With this technology, scenarios that are likely to be encountered in the real world are turned into models in digital environments before they even occur. With digital twin technology, countless scenarios and experiments can be tested. With this technology, the possible consequences of a new technology can be experienced before it is tested in real life. Digital twin technology is an application that is suitable for use in areas such as healthcare, construction, manufacturing, artificial intelligence, automotive, electronics and public administration. In this context, the aim of this study is to define the concept of digital twin, which is among the new digital developments. In the study prepared in a conceptual structure, first the concept of digital twin will be defined and then various examples will be presented regarding the areas where it is used.

Keywords: Industry 4.0, Digitalization, Digital Twin.

STRATEJİK LİDERLİK KAVRAMI VE İŞLETMELERDEKİ FONKSİYONU

Dr. Öğr. Üyesi Safa ACAR¹

¹ Siirt Üniversitesi, Kurtalan MYO, safa.acar@hotmail.com- 0000-0002-9578-0198

ÖZET

Son dönemlerde işletmeler için hayatta kalmanın en önemli anahtarı rekabet avantajı elde etmektir. Rekabet avantajı elde etmek için de işletmenin sahip olduğu kaynakların stratejik önemine dikkatle yönelmek gerekmektedir. İşletmelerin rekabet halindeki diğer formaların arasından sıyrılarak önemli rekabet avantajları elde edebilmesi için stratejik düşünmesi ve kaynakların stratejik değerlerine vurgu yapması gerekmektedir. Ancak işletmelerin içinde bulunduğu belirsizlik ortamı, işletmelerin yönetsel olarak yenilikçi, çözüm odaklı ve stratejik düşünce sistemlerine hâkim olması gerekliliğini gün geçtikçe artırmaktadır. Özellikle işletmenin en önemli kaynaklarından birisi olan liderlerin de stratejik yönetime uyumlu olması önem taşımaktadır. İşletmenin uyguladığı stratejik adımları birebir destekleyen ve bilinçli bir biçimde süreci yakından takip eden liderler işletmenin gelişimine doğrudan katkı sağlayabilmektedir. Bu yönüyle stratejik liderlik kavramı uzun zamandır yönetim literatürünün önemli gördüğü bir noktadadır. Bu sebeple stratejik düşünme yeteneğine sahip olan liderlerin önemi de gün geçtikçe artış göstermiştir. Özellikle son dönemlerde gerçekleşen ve işletmelerin hayatta kalmalarına yakından etkili olan rekabet zorluğunun stratejik liderlik becerileri ile üstesinden gelebilme imkânı bulunmaktadır. Bu çerçevede bu çalışmanın amacı, rekabet avantajının elde edilmesinde önemli olarak görülen stratejik düşüncenin en önemli unsurlarından olan stratejik liderlik kavramını incelemektir. Çalışmada, stratejik liderlik davranışları, özellikleri ve stratejik yönetim sürecindeki yerine ilişkin bilgiler aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Strateji, Liderlik, Stratejik Liderlik.

THE CONCEPT OF STRATEGIC LEADERSHIP AND FUNCTION IN BUSINESSES

Dr. Öğr. Üyesi Safa ACAR¹

¹ Siirt University, Vocational School of Kurtalan, safa.acar@hotmail.com- 0000-0002-9578-0198

ABSTRACT

In recent times, the most important key to survival for businesses is to gain competitive advantage. In order to gain competitive advantage, it is necessary to carefully focus on the strategic importance of the resources the business has. In order for businesses to stand out from other competing forms and gain significant competitive advantages, they need to think strategically and emphasize the strategic values of resources. However, the environment of uncertainty that businesses are in increases day by day the need for businesses to have managerial innovative, solution-oriented and strategic thinking systems. It is especially important that leaders, who are one of the most important resources of the business, are compatible with strategic management. Leaders who directly support the strategic steps implemented by the business and consciously follow the process closely can directly contribute to the development of the business. In this respect, the concept of strategic leadership has long been considered important by management literature. For this reason, the importance of leaders with strategic thinking ability has increased day by day. It is possible to overcome the competitive challenges, which have occurred especially in recent times and have a close impact on the survival of businesses, with strategic leadership skills. In this context, the aim of this study is to examine the concept of strategic leadership, which is one of the most important elements of strategic thinking, which is seen as important in achieving competitive advantage. In the study, information about strategic leadership behaviors, characteristics and their place in the strategic management process was conveyed.

Keywords: Strategy, Leadership, Strategic Leadership.

TEMEL YETENEK FARKINDALIĞI VE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK ALGISININ YENİLİKÇİLİK PERFORMANSINA ETKİSİ*

* Bu çalışma Doç. Dr. Erol TEKİN'in danışmanlığında yüksek lisans öğrencisi Özlem ESKİ'nin hazırlanmış olduğu ve Kastamonu Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü tarafından kabul edilen "Temel Yetenek Farkındalığı Ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk Algısının Yenilikçilik Performansına Etkisi" başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

Özlem ESKİ¹, Erol TEKİN²

¹ Bilim Uzmanı, ozlem.eski10@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-2626-7331

² Kastamonu Üniversitesi, İ.İ.B.F., etekin@kastamonu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-1166-7671

ÖZET

Rekabetçilikte önde olmak isteyen işletme yöneticileri müşteri yararı sağlamak, rakiplerinden farklılaşmak, yeni pazarlar bulmak ve işletme vizyonuna ulaşmak için yenilikler peşinde koşmaktadırlar. Bu yenilik sürecinin oluşabilmesi ve başarıya ulaşabilmesi için ise işletmenin iç çevresinde bir temel yeteneğin varlığı önem arz etmektedir. Bunun yanında yeniliğin kabul görmesi ve sürdürülebilir olabilmesi bazı itici dış çevre unsurları tarafından da tetiklenmektedir. Kurumsal sosyal sorumluluğun bu itici güçlerden bir tanesi olduğu söylenebilir. Çünkü kurumsal sosyal sorumluluğun birden çok paydaşı ele alan bakış açısı işletmeleri sürdürülebilir yenilikçilik konusunda öncü olmaya yönlendirmektedir. Yenilik performansının sürdürülebilirliği için ise hem iç hem de dış çevre faktörlerinin birlikte ele alınması ile mümkün olabilecektir. Bu kapsamda çalışmada yenilikçiliğin sürdürülebilirliği noktasında işletmelerin temel yetenek farkındalıklarının ve kurumsal sosyal sorumluluk algılarının yenilikçilik performansı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın örneklemini Kastamonu ilinde bulunan KOBİ'lerde çalışan 403 kişi oluşturmaktadır. Çalışma verileri anket yardımıyla toplanmıştır. Hipotezler ise regresyon analizleri ile test edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda temel yetenek farkındalığı ile kurumsal sosyal sorumluluk ve bazı alt boyutlarının yenilikçilik performansı üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Temel yetenek farkındalığı, Kurumsal sosyal sorumluluk, Yenilikçilik performansı

THE EFFECT OF CORE COMPETENCY AWARENESS AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY PERCEPTION ON INNOVATION PERFORMANCE

ABSTRACT

Business managers who want to be ahead in competition pursue innovations to provide customer benefit, differentiate from their competitors, find new markets and achieve their business vision. The existence of a core competence in the internal environment of the business is important for this innovation process to occur and achieve success. In addition, the acceptance and sustainability of innovation depends on some unattractive external environmental factors. One of these driving factors is corporate social responsibility. Because the perspective of corporate social responsibility that addresses multiple stakeholders directs businesses to be pioneers in sustainable innovation. Sustainability of innovation performance will be possible by addressing both internal and external environmental factors. In this context, the aim of the study is to investigate the impact of businesses' core competency awareness and corporate social responsibility perceptions on innovation performance. For this purpose, the sample of the study

consists of 403 people working in SMEs in Kastamonu. Study data were collected with the help of a survey. The hypotheses were tested with regression analyses. As a result of the analysis, it was determined that core competency awareness and corporate social responsibility positively affected innovation performance.

Keywords: Core competency awareness, Corporate social responsibility, Innovation performance

ÖRGÜTSEL İLETİŞİMİN İŞ TATMİNİNE ETKİSİNDE ÖRGÜTSEL SOSYALLEŞMENİN ARACI ROLÜ*

* Bu çalışma Doç. Dr. Erol TEKİN danışmanlığında Gülderen KÜÇÜK tarafından hazırlanan ve Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün kabul ettiği “Sağlık Çalışanlarında Örgütsel İletişimin İş Tatminine Etkisinde Örgütsel Sosyalleşmenin Aracılık Rolü” başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

Gülderen KÜÇÜK¹, Erol TEKİN²

¹ Bilim Uzmanı, bergulah@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0003-1285-4807

² Kastamonu Üniversitesi, İ.İ.B.F., etekin@kastamonu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-1166-7671

ÖZET

İnsan sosyal bir varlık olarak çevresiyle sürekli etkileşim halindedir. Bu etkileşimin bir sonucu olarak ortaya çıkan iletişim ve sosyalleşme, bireyin işinden zevk alması ve tatmin olması için de önemli bir rol oynamaktadır. Bu durum yoğun çalışma temposuna sahip olan sağlık sektörü çalışanları için daha da yüksek bir öneme sahiptir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, sağlık personelinin örgütsel iletişim ve örgütsel sosyalleşme düzeylerinin iş tatminleri üzerindeki etkisinin araştırılmasıdır. Çalışmada örgütsel iletişimin örgütsel sosyalleşme üzerindeki etkisinin yanında örgütsel iletişimin iş tatmini üzerindeki etkisinde örgütsel sosyalleşmenin aracılık rolünün bulunup bulunmadığı da incelenmiştir. Araştırmanın evrenini sağlık personelleri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise bu evren içerisindeki 222 sağlık çalışanı oluşturmaktadır. Araştırma verileri anket yöntemi ile toplanmıştır. Analiz yöntemi olarak yapısal eşitlik modeli ve process makro analizleri kullanılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda; örgütsel iletişimin örgütsel sosyalleşmeyi ve iş tatminini pozitif yönde anlamlı olarak etkilediği görülmüştür. Diğer taraftan örgütsel sosyalleşmenin de iş tatminini anlamlı olarak etkilediği bulunmuştur. Son olarak örgütsel iletişimin iş tatminine etkisinde örgütsel sosyalleşmenin yüksek aracılık rolünün olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel iletişim, Örgütsel sosyalleşme, İş tatmini

THE MEDIATION ROLE OF ORGANIZATIONAL SOCIALIZATION IN THE EFFECT OF ORGANIZATIONAL COMMUNICATION ON JOB SATISFACTION

ABSTRACT

As a social being, people is always in interaction with his environment. As a result of this interaction socialization and communication also play an important role for the individual to enjoy and be satisfied with their job. This situation is even more important for health sector employees who have an hard working tempo. In this context, the aim of the study was to investigate the effects of health personnel's organizational communication and organizational socialization levels on their job satisfaction. In the study, besides the effect of organizational communication on organizational socialization, it was also investigated whether organizational socialization has a mediating role in the effect of organizational communication on job satisfaction. The research was carried out on health personnel working. The sample of the study consists of 222 health workers in this universe. Data were collected by questionnaire method. As analysis methods, structural equation model and process macro analysis were used. According to the results of the analysis, organizational communication has a significant positive effect on organizational socialization and job satisfaction. It was also found that organizational

socialization significantly affected job satisfaction. Finally, it has been determined that organizational socialization has a high mediating role in the effect of organizational communication on job satisfaction.

Keywords: Organizational communication, Organizational socialization, Job satisfaction

LİSANSÜSTÜ HALKLA İLİŞKİLER EĞİTİMİNDE EĞİLİMLER: DOKTORA TEZLERİ ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Prof. Dr. ÖZLEM ALİKILIÇ

Yaşar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ozlem.alikilic@yasar.edu.tr -
ORCID ID-0000-0001-6311-2622

Doktorant, BÜŞRA GÖKÜŞ

Yaşar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, busragokus@gmail.com -
ORCID ID-0000-0001-7869-3474

ÖZET

Üniversitelerin lisansüstü eğitimleri, gerek yapısal gerekse de teorik olarak taşıdığı işlev itibarıyla üst bilimsel bilginin geliştiği ve akademik çalışmaların yapıldığı önemli bilim üretme sistemleridir. Dün olduğu gibi bugün de üniversiteler bünyesinde kurulmuş olan lisansüstü enstitülerin programlarında, yüksek lisans ve doktora çalışmaları, üniversitelerdeki akademik çalışmaların önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Özellikle doktora programları kapsamında hazırlanan tezler, bilimsel bilginin gelişimi ve yayılımı açısından oldukça önemlidir. Çünkü bir doktora tezi hem uzmanlaşmış bilginin hem de bu bilgiyi daha da geliştiren araştırmanın bir sentezidir. Ancak Türkiye genelindeki lisans eğitimi seviyesinden itibaren lisansüstü seviyelerde de eleştirel bakış açısı ve eleştirel kuramlar yerine ağırlıklı olarak ana akım kuramlara yer verildiği gözlenmektedir. İletişim ana bilim dalına bağlı halkla ilişkiler doktora programlarında hazırlanan tezlerde de ana akım bakış açısı ve teorilerin hala egemen olduğu söylenebilir. Bu çalışma, 1992-2023 yılları arasında Türkiyede halkla ilişkiler alanında yazılmış doktora tezleri inceleyerek, incelenen konular itibarı ile doktora seviyesindeki halkla ilişkiler eğiliminin ana akım veya eleştirel olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Ana akım yaklaşımlara karşı örüntüsüyle bilinen eleştirel kuramlar, çeşitli disiplinlere dayanan güçlü kuramsal çerçevesi ile insan davranışını ve ilişkilerini bütüncül ve çok yönlü olarak anlamaya çalışmaktadır. Bu anlama çabası, geleneksel düşünce sistemlerine uymaktan ziyade sorgulama, araştırma ve eleştirel düşünme gibi üst düzey zihinsel becerilerin geliştirilmesini gerektirmektedir. Eleştirel bakış açısının önemi bu denli açık olsa da özellikle halkla ilişkiler alanı ile ilgili lisansüstü tezlerde bu eğilim fazla görülmemektedir. Bu çalışmanın sonunda elde edilen veriler ışığında, halkla ilişkiler doktora alanında üretilmiş tezlerin eleştirel kuram örüntüsünden uzak olduğunu söylemek mümkündür. Bulgulara göre, tez konularının ağırlıklı olarak ana akım halkla ilişkiler teorilerden beslendiği (S=129), eleştirel kuramlardan beslenenlerin ise sayıca nadir (S=1); tezlerde ana akım üzerinden en çok araştırılan konuların ‘Kurum içi halkla ilişkiler’, ‘Sosyal medya’ ve ‘Stratejik iletişim’ olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halkla İlişkiler, Lisansüstü Halkla İlişkiler, Halkla İlişkiler Doktora Tezi, Eleştirel Kuramlar, Eleştirel Düşünce

TRENDS IN POSTGRADUATE PUBLIC RELATIONS EDUCATION: A CRITICAL EXAMINATION OF DOCTORAL THESES

ABSTRACT:

Postgraduate education in universities, both structurally and theoretically, serves as crucial systems for the development of advanced scientific knowledge and the production of important scientific research. Just as in the past, today, postgraduate programs established within university structures, encompassing master's and doctoral studies, constitute a significant portion of academic activities in universities. Particularly, the thesis prepared within doctoral programs are highly important for the development and dissemination of scientific knowledge. This is because a doctoral thesis is a synthesis of specialized knowledge and research that further advances this knowledge.

However, it is observed that, starting from the undergraduate education level throughout Turkey, emphasis is predominantly placed on mainstream theories rather than critical perspectives and critical theories at postgraduate levels. Even in the theses prepared in the doctoral programs related to public relations affiliated with the communication discipline, mainstream perspectives and theories still seem to dominate. This study aims to examine doctoral theses written in the field of public relations in Turkey between 1992 and 2023, with the goal of determining whether the trends in doctoral-level public relations studies are mainstream or critical based on the topics under investigation.

Critical theories, known for their pattern against mainstream approaches, strive to understand human behavior and relationships comprehensively and multifaceted through a strong theoretical framework based on various disciplines. This effort to understand requires the development of high-level intellectual skills such as questioning, researching, and critical thinking, rather than conforming to traditional thought systems. Despite the evident importance of a critical perspective, especially in the field of public relations, this tendency is not frequently observed in postgraduate theses.

Based on the data obtained at the end of this study, it can be concluded that the theses produced in the field of public relations at the doctoral level are distant from the pattern of critical theory. According to the findings, it is determined that the topics predominantly researched through mainstream public relations theories in the theses are 'Internal Public Relations,' 'Social Media,' and 'Strategic Communication,' with a significant number (N=129), while those nourished by critical theories are rare (N=1).

Keywords: Public Relations, Postgraduate Public Relations, Public Relations Doctoral Thesis, Critical Theories, Critical Thinking.

HİSSE FİYATLARININ 2023 HAMAS- İSRAİL SAVAŞINA TEPKİSİ: BORSA İSTANBUL ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Doç. Dr. Yasin ŞEKER¹, Prof. Dr. Fatih KONAK²

¹ Hitit Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, Muhasebe-Finansman ABD,
yasinseker@hitit.edu.tr- ORCID ID: 0000-0003-0513-7682

² Hitit Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, Muhasebe-Finansman ABD,
faithkonak@hitit.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6917-5082

ÖZET

Toplumları derinden sarsan depremler, savaşlar, toplumsal olaylar ve diğer doğal ya da doğal olmayan afetlerin finansal piyasalar üzerinde ciddi etkilerinin olduğu yadsınamaz bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Hamas - İsrail savaşı 7 Ekim 2023 günü Filistin'in Gazze bölgesinde başlamış ve beraberinde çok ciddi insani dramları getirmiştir. Bu çatışma ortamı her ne kadar Türkiye sınırları içerisinde gerçekleşen bir olay olmasa da bulunduğumuz coğrafyayı ve hatta tüm dünyayı yakından ilgilendiren bir boyuta evrilmiştir. Finansal piyasa bakış açısıyla, bu araştırmanın amacı Hamas - İsrail savaşının finansal piyasalara olası etkisini Borsa İstanbul 100 Endeksi'nde yer alan firmalar odağında ortaya koymaktır. Çalışmada olay günü olarak 7 Ekim 2023 tarihinden sonraki ilk iş günü dikkate alınırken, belirlenmiş olayların etkilerini tespit etmek için finans yazınında sıklıkla tercih edilen Olay Çalışması metodolojisi takip edilmiştir. Analiz yapılırken firma bazında bir değerlendirme yerine BIST 100 Endeksi'ndeki 100 firmanın ortalama tepkileri göz önüne alınmıştır. Elde edilen bulgulara göre, piyasa bahsi geçen olaya tahmin edilebilir ve istatistiksel olarak anlamlı tepki vermiştir. Bu sonuçlar piyasanın bilgi temelinde etkinliğine ve gelişen bu sürece dair bilgi seti sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hamas- İsrail Savaşı, Etkin Piyasalar Hipotezi, Borsa İstanbul 100 Endeksi

ABSTRACT

It is an undeniable reality that earthquakes, wars, social events and other natural or unnatural disasters that deeply shake societies have serious effects on financial markets. The Hamas-Israel war started on October 7, 2023 in the Gaza region of Palestine and brought with it very serious humanitarian tragedies. Although this conflict environment is not an event that takes place within the borders of Turkey, it has evolved into a dimension that closely concerns our geography and even the whole world. From a financial market perspective, the aim of this research is to reveal the possible impact of the Hamas-Israel war on financial markets, focusing on the companies in the Borsa Istanbul 100 Index. While the first business day after October 7, 2023 was taken into account as the event day in the study, the Event Study methodology, which is frequently preferred in the finance literature, was followed to determine the effects of the specified events. While making the analysis, the average reactions of 100 companies in the BIST 100 Index were taken into account instead of a company-by-company evaluation. According to the findings, the market reacted predictably and statistically significantly to the

event in question. These results provide a set of information about the effectiveness of the market on the basis of information and this developing process.

Keywords: Hamas-Israel War, Efficient Markets Hypothesis, Borsa Istanbul 100 Index

KARADENİZ TAHIL GİRİŞİMİ’NİN HİSSE FİYATLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİST GIDA, İÇECEK ENDEKSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. Fatih KONAK¹, Doç. Dr. Yasin ŞEKER²

¹ Hitit Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, Muhasebe-Finansman ABD,
faithkonak@hitit.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6917-5082

² Hitit Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, Muhasebe-Finansman ABD,
yasinseker@hitit.edu.tr- ORCID ID: 0000-0003-0513-7682

ÖZET

Rusya'nın 2022 yılının Şubat ayında Ukrayna'yı işgal sürecini başlatmasıyla birlikte dünyanın en büyük tahıl ihracatçısı ülkelerinden biri olan Ukrayna'nın deniz yolu ile tahıl ihracı neredeyse tamamen durma noktasına gelmiştir. Bu tedarik sorunu dünya genelinde gıda fiyatlarında yükselmelere yol açmıştır. Dahası gelir düzeyi düşük ülkelerde kıtlık ve açlık tehdidinin artmasına neden olmuştur. Sorunun bir nebze giderilebilmesi için Türkiye'nin ev sahipliğinde taraflarla bir araya gelinmiş ve ortak bir zeminde çözüm sağlanmaya çalışılmıştır. Menkul kıymetler üzerinde içsel ve dışsal birçok faktörün etkisi olabileceği düşüncesinden hareketle, bu çalışmada Rusya-Ukrayna savaşı sonrasında oluşan tahıl krizini gidermek için yapılan Karadeniz Tahıl Girişimi'nin Borsa İstanbul Gıda, İçecek Endeksi'nde yeralan firmaların fiyatları üzerindeki olası etkisini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, yarı-güçlü forma piyasa etkiliğini ölçümlemede sıkça kullanılan Olay Çalışması yönteminde Ortalama Anormal Getiriler ve Kümülatif Ortalama Anormal Getiriler kullanılmıştır. Çalışmada olay günü olarak anlaşmanın yapıldığı ve uzatıldığı 4 farklı tarih (22 Temmuz 2022, 17 Kasım 2022, 18 Mart 2023 ve 17 Mayıs 2023) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, hisse fiyatlarının seçili endeks odağında piyasaya ulaşan yeni bilgiye tepki verdiğini göstermektedir. Bu noktada, araştırma çıktılarının piyasa etkinliği konusunda sağladığı ilave bilgilerle birlikte piyasa katılımcıları tarafından normal üstü getiri elde etmeye katkı sağlayabileceği iddia edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Karadeniz Tahıl Girişimi, Etkin Piyasalar Hipotezi, BIST Gıda, İçecek Endeksi

YEŞİL MOTİVASYON, YEŞİL YETENEK VE YEŞİL FIRSATLAR IŞIĞINDA YEŞİL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ UYGULAMALARINI ANLAMAK

Dr. Öğr. Üyesi Enes KAYA¹, Dr. Öğr. Üyesi Eray Ekin SEZGİN²

¹Kafkas Üniversitesi, Kağızman Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, enes.kaya@kafkas.edu.tr
- ORCID ID: 0000-0001-7844-6799

²Munzur Üniversitesi, İİBF, eraysezgin@munzur.edu.tr- ORCID ID:0000-0002-8565-0269

ÖZET

Son birkaç yılda, çevresel konulara ilişkin küresel endişeler artmıştır. Küresel rekabetin yarattığı endişe ve tüketicilerin giderek artan çevre farkındalığı kurumların yeşil yönetim felsefesini benimsemeleri hususunda itici bir güç olarak görülmektedir. Son zamanlarda, iş çevrelerinde yeşile yönelmenin ve çeşitli çevre yönetimi tekniklerini benimsemenin önemi konusunda artan bir farkındalık gözlemlenmektedir. Bu noktada ortaya çıkan en önemli uygulamalardan biri, yeşil insan kaynakları yönetimidir. Yeşil İnsan Kaynakları Yönetimi (Yeşil İKY), kurumlarda çalışan insanlar ve kurum üzerinde çevre sorunlarını ele alma yönünde derin bir etkiye sahip olabilecek önemli bir yönetim alanı olarak ortaya çıkmıştır. Yeşil İKY esasen çevresel dengeyi sağlamaya ve sürdürmeye yönelik uygulamaların, politikaların, davranışların ve öğrenme süreçlerinin benimsenmesini içerir.

Kurumlar tarafından benimsenen bu yeşil İKY uygulamalarının araştırılması, İKY alanına akademik ve pratik açıdan önemli katkılar sağlayacaktır. Yeşil İKY, 1990'lerden sonra örgütsel araştırmalarda ortaya çıkan bir çalışma alanıdır. Bu derleme, büyük ölçüde ayrı olan çevre yönetimi ve insan kaynakları yönetimi araştırmaları literatürlerinin entegrasyonu için bir örnek oluşturmaktadır. Derleme, mevcut literatürü Yetenek-Motivasyon-Fırsat teorisi temelinde kategorize ederek kurumların yeşil insan kaynakları yönetimi uygulamalarını keşfetmekte ve kaydetmektedir. Çalışma ayrıca bazı Yeşil İKY uygulamalarının gelecekteki yönünü tartışarak mevcut literatüre katkıda bulunmaktadır. Çalışmanın potansiyel araştırmacıların ilgisini çekmesi ve Yeşil İKY'nin kavramsal olarak anlaşılması açısından faydalı olacağı umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil İnsan Kaynakları Yönetimi Uygulamaları, Yeşil Yetenek, Yeşil Motivasyon, Yeşil Fırsat

UNDERSTANDING GREEN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICES IN THE LIGHT OF GREEN MOTIVATION, GREEN TALENT AND GREEN OPPORTUNITIES

ABSTRACT

In the last few years, global concern about environmental issues has increased. The concern created by global competition and the increasing environmental awareness of consumers are seen as a driving force for institutions to adopt the green management philosophy. Recently, there has been a growing awareness in business circles about the importance of going green and adopting various environmental management techniques. One of the most important practices that emerge at this point is green human resources management. Green Human Resource Management (Green HRM) has emerged as an important area of management that can have a profound impact on the people working in organizations and the organization to address environmental issues. Green HRM essentially involves the adoption of practices, policies, behaviors and learning processes to achieve and maintain environmental balance.

Investigating these green HRM practices adopted by organizations will provide significant academic and practical contributions to the HRM field. Green HRM is an emerging area of research in organizational studies after the 1990s. This review provides an example of integrating the largely separate literatures of environmental management and human resource management research. The review explores and records organizations' green human resource management practices by categorizing the existing literature on the basis of Capability-Motivation-Opportunity theory. The study also contributes to the existing literature by discussing the future direction of some Green HRM practices. It is hoped that the study will be of interest to potential researchers and useful for conceptual understanding of Green HRM.

Key Words: Green Human Resources Management Practices, Green Talent, Green Motivation, Green Opportunity

MİCHAEL PORTER'IN STRATEJİK YÖNETİME KATKILARI: BEŞ GÜÇ MODELİ, JENERİK STRATEJİ VE DEĞER ZİNCİRİ

Dr. Öğr. Üyesi Enes KAYA¹, Dr. Öğr. Üyesi Eray Ekin SEZGİN²

¹Kafkas Üniversitesi, Kağızman Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
enes.kaya1989@kafkas.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-7844-6799

²Munzur Üniversitesi, İİBF, eraysezgin@munzur.edu.tr- ORCID ID:0000-0002-8565-0269

ÖZET

Yoğun rekabetin yaşandığı, değişken ve oldukça riskli çevrede, strateji ve stratejik yönetim anlayışı, kurumlar için daha da önem kazanmıştır. Stratejik yönetim hem akademik bir disiplin hem de yönetim uygulamalarının bir yansıması olarak sürekli gelişmektedir. Michael Porter, strateji ve rekabetçilik konularında önde gelen bir otorite olarak tanınmakta ve geçtiğimiz otuz yılın stratejik yönetim alanında katkıları büyük olan önemli düşünürlerinden biridir. Stratejiye titiz bir teorik temel kazandırmış, ancak en az bunun kadar önemli olarak bu disiplini uygulamacı yöneticiler için erişilebilir ve kullanışlı hale getirmiştir. Bir ekonomist olarak, son 30 yılda firma, endüstri ve ulus düzeyinde “rekabet edebilirliğin” araştırılmasına yaptığı katkılar, strateji ve strateji oluşturma teorisinin ve pratiğinin gelişmesinde temel olmuştur.

Porter’ın 1980 yılında konuyla ilgili ilk kitabı olan “Rekabet Stratejisi”, mikroekonominin analitik titizliğini stratejiye taşımış ve hem akademisyenler hem de iş dünyası arasında konuya ilişkin farkındalığı önemli ölçüde artırmıştır. Rekabet Stratejisi’ni 1985’te yayınlanan “Rekabet Avantajı” adlı aynı derecede etkili bir başka çalışma takip etmiştir. Bu iki kitap, “beş güç modeli”, “jenerik strateji” ve “değer zinciri” çerçeveleri olmak üzere birbiriyile bağlantılı üç kavram geliştirerek strateji üzerine düşünmede bir devrim yaratmıştır. Bu çerçeveler, rekabetçi konumlandırma paradigmasının temel analitik çerçeveleri olarak kabul edilebilir ve bugüne kadar çoğu işletme okulunun strateji derslerinin merkezinde yer almaya devam etmektedir. Bu bilgiler ışığında bu çalışma, mevcut literatürü “beş güç modeli”, “jenerik strateji” ve “değer zinciri” kavramları temelinde kategorize ederek Porter’ın stratejik yönetime katkılarını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Michael Porter ve Stratejik Yönetim, Beş Güç Modeli, Jenerik Strateji, Değer Zinciri

MICHAEL PORTER'S CONTRIBUTIONS TO STRATEGIC MANAGEMENT: THE FIVE FORCES MODEL, GENERIC STRATEGY AND THE VALUE CHAIN

ABSTRACT

In an intensely competitive, volatile and highly risky environment, the understanding of strategy and strategic management has become even more important for organizations. Strategic management is constantly evolving both as an academic discipline and as a reflection of management practice. Michael Porter is recognized as a leading authority on strategy and competitiveness and is one of the most important thinkers of the past three decades who has made major contributions to the field of strategic management. He has given strategy a rigorous theoretical foundation, but just as importantly he has made the discipline accessible and useful to practicing managers. As an economist, his contributions to the study of "competitiveness" at the firm, industry and nation level over the last 30 years have been fundamental to the development of the theory and practice of strategy and strategy formulation.

Porter's first book on the subject, "Competitive Strategy", published in 1980, brought the analytical rigor of microeconomics to strategy and significantly raised awareness of the subject among both academics and the business community. Competitive Strategy was followed by another equally influential work, Competitive Advantage, published in 1985. These two books revolutionized thinking on strategy by developing three interlinked concepts: the "five forces model", the "generic strategy" and the "value chain" frameworks. These frameworks can be regarded as the core analytical frameworks of the competitive positioning paradigm and remain at the center of strategy courses in most business schools to this day. In light of this, this paper presents Porter's contributions to strategic management by categorizing the existing literature based on the concepts of the "five forces model", "generic strategy" and "value chain".

Key Words: Michael Porter and Strategic Management, Five Forces Model, Generic Strategy, Value Chain

Sağlık Hizmetlerinde Özel Sektörün Varlık Sebepleri

Doç. Dr. Şahin KARABULUT¹, Yüksek Lisans Öğrencisi, Ebrar ÖZDAL²

¹Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
sahinkarabulut@kmu.edu.tr - 0000-0001-7955-6404

²Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
ebrarozdal97@gmail.com - 0009-0009-9416-1529

ÖZET

Sağlık hizmetleri insan varlığının sürdürülebilmesi ve yaşam kalitesinin korunabilmesi açılarından oldukça önemli hizmetlerdir. İnsanın gerek fiziki gerekse de toplumsal varlığını idame ettirebilmesindeki en büyük etkenlerin başında sağlık gelmektedir. Öyle ki bu varlığın yaşam kalitesi açısından yüksek seviyelerde sürdürülmesi yeterli düzeyde sağlık hizmeti sunulmasına bağlıdır. Söz konusu sağlık hizmetlerinin sunumunda en büyük pay her ne kadar devlete ait olsa da bu alanda özel kesimin de önemli bir payı ve etkisi bulunmaktadır. Günümüzde hastaların sağlık hizmeti aldıkları kuruluşa karşı tutumları sağlık kurumunun geleceği açısından önemlidir. Bu nedenle sağlık hizmeti sunan kurumların hasta gözünde kıymetli ve bireye özgü hizmet sunması önemlidir. Sağlık kuruluşlarının geliştirilmesi için memnuniyet olgusu günümüz dünyasında rekabet açısından değerli bir kavramdır. Hastanın kendi açından yeterli bir tıbbi tedavi alması hizmet alınan sağlık kurumuna karşı güven ve bağlılık duygusunu güçlendirir.

Sağlık kuruluşları temelde kar amacı elde etmeden sosyal yarar sağlamak amacıyla faaliyet gösteren ve nüfusun fakir kesimlerine de nitelikli sağlık hizmetleri sunmayı amaçlayan kuruluşlardır. Nüfusun hızlı bir şekilde artması ile birlikte sağlık hizmetlerinin çeşitlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmış ve devletin sağlık hizmeti sunumu yanında özel sağlık hizmetleri de artmıştır. Devletler doğrudan sağlık hizmetlerini halka sunmakla birlikte bunun yanında özel sektör firmalarından da satın alabilmektedir.

Sağlıkta özel sektörün bilgi seviyesi kamudan farklıdır ve bu durum özel sektörün sağlık alanındaki yatırımlarını da etkilemektedir. Özel sektör açısından bilgiye erişmek önemli derecede maliyet gerektirmektedir ve yatırımın büyüklüğünü etkilemektedir.

Sağlık kuruluşları açısından faaliyette bulunan kurumların kamu ve özel sektör olarak etkinlikleri farklı olsa da sağlık hizmetlerinden yararlanan kişilerin seçimleri üzerinde talep, beklenti ve ihtiyaçlar doğrultusunda daha duyarlı ve etkili olmak mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Sağlık Hizmeti, Kamusal Sağlık Hizmetleri, Özel Sağlık Hizmetleri.

METAVERSE VE SANATIN KESİŞMESİYLE PAZARLAMADA DEVRİM YARATMAK

Elif Sude SEVİM ¹, Şeyma SARIOĞLU ²

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, elifsudeyilmaz@gmail.com-
0009-0002-7415-1437

² Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, edabutun3@gmail.com-
0000-0001-8839-4857

ÖZET

Günümüzde teknolojinin hızla ilerlemesi, Metaverse kavramını günlük yaşantımızın merkezine yerleştirmekte ve bu dijital evrenin sunduğu fırsatlar, pazarlama stratejilerinde bir devrim yaratma potansiyelini beraberinde getirmektedir. Alanyazın taramasında sanat ve metaverse'ün pazarlama kapsamında incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada Metaverse'ün sanat ürünlerine ve bunların gerçek dünyada veya sanal dünyada pazarlama üzerindeki etkilerini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemi izlenerek tanımlayıcı araştırma modeli ele alınmıştır. Metaverse ve sanatın yakınsamasının pazarlamada nasıl devrim yarattığı incelenecektir. Çalışma, Metaverse'in günümüzdeki teknolojik gelişmelerle ortaya çıkan bir dijital evren olduğunu vurgulamaktadır. Bu dijital evren, kullanıcılarına günlük yaşamlarını sanal bir ortamda sürdürme imkânı tanıyarak, sosyal etkileşimden dijital pazarlamaya kadar geniş bir yelpazede faaliyetlerde bulunma fırsatı sunmaktadır. Metaverse içinde etkili bir şekilde yer alabilmek için kullanıcıların, kendilerini bir avatar aracılığıyla temsil etmeleri ve blok zinciri temelli dijital paraları kullanarak çeşitli dijital varlıklara yatırım yapmaları gerekmektedir. Blok zinciri teknolojisinin sağladığı güvenlik ve şeffaflık avantajları, Metaverse pazarlamasını klasik pazarlamadan ayıran faktörler arasında bulunmaktadır. Bu, kullanıcıların daha özgürce ve güvenle etkileşimde bulunabilecekleri bir ortam yaratmaktadır. Ayrıca çalışmada, Metaverse'ün sadece dijital bir platformdan öteye geçtiğine vurgu yapılmaktadır. Kullanıcılar, bu dijital evrende sadece etkileşimde bulunmakla kalmaz, aynı zamanda yaşamlarını çeşitli yollarla zenginleştirme ve dönüştürme potansiyeli de bulmaktadır. Modern teknolojinin insan yaşamına olan etkisini vurgulayan bu çalışma, Metaverse'ün bu etkiyi derinleştiren bir unsur olarak öne çıkmasını ele almaktadır. Bu yeni çağın dinamikleri içinde varlık göstermek isteyenler için bu çalışmanın, önemli bir kaynak niteliğinde olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metaverse, Dijital Sanat, Sanat, Pazarlama

Türkiye’de Sağlık Turizminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesinin Önemi

Yüksek Lisans Öğrencisi, Emirhan Aktaş¹, Doç. Dr., Şahin Karabulut²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, emir431273@gmail.com - 0009-0001-7972-6562

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, sahinkarabulut@kmu.edu.tr - 0000-0001-7955-6404

ÖZET

Teknolojik gelişmeler tüm sektörlerde olduğu gibi sağlık sektöründe de büyük bir ilerleme göstermiştir. Kendini sağlık alanının da geliştiren ülkeler sağlık alanında gelir elde edebilmektedir. Bu sektöründe kaliteli ve ucuz sağlık hizmeti veren, bekleme süresini en az indiren, doğal ve turizm faaliyetleri gibi sağlık turizmi yatırımlarına önem veren ülkeler ekonomisine büyük ölçüde katkı sağlayabilmektedir.

Toplumların gelişmeleri takip etmesi onların büyümesinde büyük önem taşımaktadır. Her toplum ne kadar gelişse de aslında rekabet halinde olduğu ülkelere eksik kaldığı sektörleri olacaktır. Bu eksiklik sayesinde de insanların seyahat halinde olması kaçınılmaz bir durumdur. İnsanlar yeterli ve beklediği hizmeti alamadığından dolayı seyahat halinde olacaktır. Bu seyahate sağlık sektöründe de sağlık turizmi denir. Sağlık turizmini gerçekleştiren kimselere sağlık turisti denir ve din, dil ırk ayrımı gözetmeksizin tüm ülke vatandaşlarına hizmetler sunulur. Ülkelerde verilen bu hizmetlere verilen yatırım ne kadar büyükse kazanç bakımından da geri dönüş bir o kadar yüksek olacaktır.

Sağlık turisti çekmek için kaliteli hizmetin yanında gelen vatandaşların güvenliğini sağlamakta çok önemli durumdur. Gelen turist konaklama ve mevcut sağlık durumunun korunması açısından güvenlik bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizde sağlık turizmi sektörü açısından var olan koşullar oldukça fazladır. Doğal ve turistik güzelliklerinin çok olması, kaliteli sağlık hizmeti sunulması, coğrafya olarak ta Doğu’yu ve Batı’yı birleştiren konumda bulunması sağlık turizmi potansiyelinin büyük olduğunu göstermektedir. Bu imkanlardan yararlanarak Türkiye’nin önemli atılımlar gerçekleştirmesi ve ekonomisine büyük bir maddi kazanç getirme olasılığı yüksektir. Türkiye sağlık politikalarını sağlık turizmini kapsayıcı şekilde de hazırlaması diğer ülkelerde olan rekabetin de fark yaratması için bir gereksinimdir. Türkiye’ye gelen döviz ülkenin cari açığının giderilmesine de katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık turizmi, sağlık uygulamaları, sağlığın ekonomik payı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE DUYGUSAL ZEKÂ VE ÖZNEL ZİNDELİK: DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERİN DÜZENLEYİCİ ROLÜ

Prof. Dr. Hüdaverdi BİRCAN¹, Doktora Öğrencisi Mesut KARAMAN²

¹ Prof. Dr. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü,
Sivas/Türkiye, hbircan@cumhuriyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1868-1161

² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Sivas/Türkiye,
mesut_karaman66@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7584-0800

ÖZET

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinde duygusal ve öznel zindeliğin demografik değişkenlere göre değerlendirilmesi ve bu değişkenlerin düzenleyici rolünün belirlenmesi amaçlanmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi ile yapılan çalışma, Kasım 2023'te yüz yüze katılımı kabul eden ve aktif olarak öğrencilikleri devam eden 142 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler bir devlet üniversitesinde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden toplanmıştır. Veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Duygusal Zekâ Ölçeği” ve “Öznel Zindelik Ölçeği” ile elde edilmiştir. Araştırma için ilgili etik kurul onayı alınmıştır. Veriler SPSS 26 paket programı kullanılarak % 95 güven aralığında değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen verilerde öncelikle normal dağılım şartı aranmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Demografik değişkenlerin düzenleyici rolünün belirlenmesinde Process Macro kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin %51,4'ü kadın, %74,6'sı 18-22 yaş aralığında, %50,7'si 1.sınıf, %70,1'i İşletme Bölümü, %59,2'si üniversiteye gelmeden önce il merkezinde yaşadığı, %57'sinin Anadolu lisesi mezunu olduğu, %55,6'sının yurttan kaldığı, %35,2'sinin gelir düzeyinin 1250 TL altı olduğu belirlenmiştir. Duygusal zekâ puan ortalaması 3,79 ve öznel zindelik puan ortalaması 3,95'tir. Duygusal zekâ ile yaş arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Duygusal zekâ ve öznel zindelik ile gelir düzeyi arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Bununla birlikte duygusal zekâ ve öznel zindelik ile cinsiyet, sınıf, bölüm, üniversiteye gelmeden önce yaşanan yer, mezun olunan okul ve yaşanan yer arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Üniversite öğrencilerinde duygusal zekânın öznel zindelik üzerindeki etkisinde demografik değişkenlerin düzenleyici rolünün olmadığı belirlenmiştir. Yaşın duygusal zekâ üzerinde, gelir durumunun ise duygusal zekâ ve öznel zindelik üzerinde belirleyici birer etken olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, duygusal zekâ, öznel zindelik

EMOTIONAL INTELLIGENCE AND SUBJECTIVE WELL-BEING IN UNIVERSITY STUDENTS: THE MODERATING ROLE OF DEMOGRAPHIC VARIABLES

ABSTRACT

In this study, it was aimed to evaluate emotional and subjective vitality in university students according to demographic variables and to determine the regulatory role of these variables. The study, which was conducted by convenience sampling method, was carried out with 142 university students who accepted face-to-face participation in November 2023 and who were actively continuing their studies. Data were collected from students of the Faculty of Economics and Administrative Sciences at a state university. The data were obtained with the "Personal Information Form", "Emotional Intelligence Scale" and "Subjective Wellness Scale". Approval of the relevant ethics committee was obtained for the research. The data were evaluated using SPSS 26 package programme with 95% confidence interval. In the data obtained within the scope of the study, normal distribution condition was sought first. Descriptive statistics, independent sample t test and one-way analysis of variance were used to analyse the data. Process Macro was used to determine the regulatory role of demographic variables. It was determined that 51.4% of the university students were female, 74.6% were between the ages of 18-22, 50.7% were first year, 70.1% were in the Business Administration Department, 59.2% lived in the city centre before coming to the university, 57% were Anatolian high school graduates, 55.6% lived in dormitories, 35.2% had an income level below 1250 TL. The mean score of emotional intelligence was 3.79 and the mean score of subjective vitality was 3.95. There was a significant difference between emotional intelligence and age. A significant difference was found between emotional intelligence and subjective vitality and income level. However, it was determined that there was no significant difference between emotional intelligence and subjective vitality and gender, class, department, place of residence before coming to university, graduated school and place of residence. It was determined that demographic variables did not have a regulatory role in the effect of emotional intelligence on subjective vitality in university students. It can be said that age is a determining factor on emotional intelligence and income status is a determining factor on emotional intelligence and subjective vitality.

Keywords: University students, emotional intelligence, subjective well-being

BİREYSEL GİRİŞİMCİLİK ALGISININ ÖZ YETERLİLİK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BENLİK SAYGISININ ARACILIK ROLÜ

Prof. Dr. Hüdaverdi BİRCAN¹, Doktora Öğrencisi Mesut KARAMAN²

¹ Prof. Dr. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü,
Sivas/Türkiye, hbircan@cumhuriyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1868-1161

² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Sivas/Türkiye,
mesut_karaman66@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7584-0800

ÖZET

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinde bireysel girişimcilik algısının öz yeterlilik üzerindeki etkisinde benlik saygısının aracılık rolünün belirlenmesi amaçlanmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi ile yapılan çalışma, Kasım 2023'te yüz yüze katılımı kabul eden ve aktif olarak öğrencilikleri devam eden 122 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler bir devlet üniversitesinde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden toplanmıştır. Veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Bireysel Girişimcilik Ölçeği”, “Genel Öz yeterlilik Ölçeği” ve “Benlik Saygısı Ölçeği” ile elde edilmiştir. Araştırma için ilgili etik kurul onayı alınmıştır. Veriler, SPSS 26 programı kullanılarak % 95 güven aralığında değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen verilerde normal dağılım şartı aranmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, pearson korelasyon analizi ve aracılık testi için Process Macro (Model 4) kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin %53,3'ü kadın, %51,6'sı 18-22 yaş aralığında, %44,3'ü 4.sınıf, %79,5'i Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, %60,7'si üniversiteye gelmeden önce il merkezinde yaşadığı, %57,4'ünün Anadolu Lisesi mezunu olduğu, %48,4'ünün yurttan kaldığı, %42,6'sının gelir düzeyinin 1251-5000 TL arası olduğu belirlenmiştir. Bireysel girişimcilik algısı puan ortalaması $2,82 \pm 1,32$; Öz yeterlilik $3,30 \pm 0,57$ ve benlik saygısı $3,06 \pm 0,60$ 'dır. Bireysel girişimcilik algısı ile öz yeterlilik ve benlik saygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Process Macro analiz sonuçlarında bireysel girişimcilik algısının öz yeterlilik üzerindeki doğrudan etkisi ($\beta: ,289$) istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Benlik saygısının modele dâhil edilmesiyle dolaylı etkisi ($\beta: ,201$) de istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Dolayısıyla benlik saygısının modelde kısmi aracılık rolü gösterdiği gözlenmiştir. Bireysel girişimcilik algısının öz yeterlilik üzerindeki etkisinde benlik saygısının aracılık rolü gösterdiği çalışma sonucunda söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, girişimcilik, benlik saygısı, öz yeterlilik

THE EFFECT OF INDIVIDUAL ENTREPRENEURSHIP PERCEPTION ON SELF-EFFICACY: THE MEDIATING ROLE OF SELF-ESTEEM

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the mediating role of self-esteem in the effect of individual entrepreneurship perception on self-efficacy in university students. The study, which was conducted by convenience sampling method, was carried out with 122 university students who accepted face-to-face participation in November 2023 and who were actively continuing their studies. Data were collected from students of the Faculty of Economics and Administrative Sciences at a state university. The data were obtained with "Personal Information Form", "Individual Entrepreneurship Scale", "General Self-Efficacy Scale" and "Self-Esteem Scale". Approval of the relevant ethics committee was obtained for the research. The data were evaluated using SPSS 26 programme with 95% confidence interval. Normal distribution condition was sought in the data obtained within the scope of the study. In the analysis of the data, descriptive statistics, Pearson correlation analysis and Process Macro (Model 4) were used for mediation test. It was determined that 53.3% of the university students were female, 51.6% were between the ages of 18-22, 44.3% were in the 4th grade, 79.5% were in the Department of Political Science and Public Administration, 60.7% lived in the city centre before coming to the university, 57.4% were Anatolian High School graduates, 48.4% lived in dormitories, 42.6% had an income level between 1251-5000 TL. The mean score of individual entrepreneurship perception was $2,82 \pm 1,32$; self-efficacy was $3,30 \pm 0,57$ and self-esteem was $3,06 \pm 0,60$. It was determined that there was a statistically significant and positive relationship between individual entrepreneurship perception and self-efficacy and self-esteem. In the Process Macro analysis results, the direct effect of individual entrepreneurship perception on self-efficacy ($\beta: ,289$) was statistically significant. The indirect effect of the inclusion of self-esteem in the model ($\beta: ,201$) was also statistically significant. Therefore, it was observed that self-esteem played a partial mediating role in the model. As a result of the study, it can be said that self-esteem plays a mediating role in the effect of individual entrepreneurship perception on self-efficacy.

Keywords: University students, entrepreneurship, self-esteem, self-efficacy

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN KARİYER FARKINDALIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğretim Üyesi, Hilal KUŞCU KARATEPE¹, Doktora Öğrencisi Mesut KARAMAN²

¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü,

Osmaniye/Türkiye, hkuscukaratepe@osmaniye.edu.tr, ORCID:0000-0001-9237-2714

² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Sivas/Türkiye,

mesut_karaman66@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7584-0800

ÖZET

Bu çalışmada, hemşirelik bölümü öğrencilerinde dijital okuryazarlık düzeylerinin kariyer farkındalığı üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi ile yapılan çalışma, Kasım 2023 tarihinde çevrimiçi katılımı kabul eden ve aktif olarak öğrencilikleri devam eden 126 hemşirelik bölümü öğrencisinden toplanmıştır. Araştırma öncesi ilgili etik kurul izni alınmıştır. Veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Dijital Okuryazarlık Ölçeği” ve “Mesleki Kariyer Farkındalık Ölçeği” ile elde edilmiştir. Araştırma için ilgili etik kurul onayı alınmıştır. Veriler SPSS 26 paket programı kullanılarak % 95 güven aralığında analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında ilgili değişkenlerde normal dağılım şartı aranmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, pearson korelasyon analizi ve regresyon analizleri kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ düzeyinde alınmıştır. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin %77,8’i kadın, %66,7’si 22 yaş ve üzeri, %54’ü 4.sınıf, %60,3’ü Anadolu lisesi mezunu, %54,8’inin not ortalaması 3,01 ile 3,50 arasındadır. Hemşirelik bölümü öğrencilerinde dijital okuryazarlık puan ortalaması 3,85; kariyer farkındalığı puan ortalaması 3,76’dır (Min: 1; Max: 5). Hemşirelik bölümü öğrencilerinde dijital okuryazarlık düzeylerinin kariyer farkındalığı üzerinde (β : ,708) anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Dijital okuryazarlığın kariyer farkındalığı üzerindeki açıklanan varyans değeri R^2 : ,502’dir. Dijital okuryazarlık ölçeği alt boyutlarından teknik (β : ,254) ve bilişsel (β : ,337) alt boyutlarının kariyer farkındalığı üzerinde anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Teknik ve bilişsel alt boyutlarının kariyer farkındalığı üzerindeki açıklanan varyans değeri R^2 : ,498’dir. Tutum ve sosyal alt boyutlarının kariyer farkındalığı üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinde dijital okuryazarlığın kariyer farkındalığı üzerinde, yine ölçek alt boyutlarında teknik ve bilişsel üzerinde önemli bir etken olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bölümü öğrencileri, dijital okuryazarlık, kariyer farkındalığı

THE EFFECT OF DIGITAL LITERACY LEVELS ON CAREER AWARENESS IN NURSING STUDENTS

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the effect of digital literacy levels on career awareness in nursing students. The study, which was conducted by convenience sampling method, was collected from 126 nursing department students who accepted online participation in November 2023 and were actively continuing their studies. The relevant ethics committee permission was obtained before the research. Data were obtained with the "Personal Information Form", "Digital Literacy Scale" and "Professional Career Awareness Scale". The relevant ethics committee approval was obtained for the research. The data were analysed using SPSS 26 package programme with 95% confidence interval. Within the scope of the study, normal distribution condition was sought for the relevant variables. Descriptive statistics, Pearson correlation analysis and regression analyses were used in the analysis of the data. Statistical significance level was taken at $p < 0.05$ level. Of the nursing students, 77.8% were female, 66.7% were 22 years of age or older, 54% were in the 4th grade, 60.3% were Anatolian high school graduates, and 54.8% had a GPA between 3.01 and 3.50. The mean score of digital literacy in nursing students is 3.85; the mean score of career awareness is 3.76 (Min: 1; Max: 5). It was determined that digital literacy levels had a significant and positive effect on career awareness ($\beta: .708$) in nursing students. The explained variance value of digital literacy on career awareness is $R^2: .502$. It was determined that the technical ($\beta: .254$) and cognitive ($\beta: .337$) sub-dimensions of the digital literacy scale had a significant and positive effect on career awareness. The explained variance value of technical and cognitive sub-dimensions on career awareness is $R^2: .498$. Attitude and social sub-dimensions did not have a significant effect on career awareness. It can be said that digital literacy is an important factor on career awareness in nursing students, again on technical and cognitive sub-dimensions of the scale.

Keywords: Nursing students, digital literacy, career awareness

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE BENLİK SAYGISININ KLİNİK KARAR VERME BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Dr. Öğretim Üyesi, Hilal KUŞCU KARATEPE¹, Doktora Öğrencisi Mesut KARAMAN²

¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Osmaniye/Türkiye, hkuscukaratepe@osmaniye.edu.tr, ORCID:0000-0001-9237-2714

² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Sivas/Türkiye, mesut_karaman66@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7584-0800

ÖZET

Bu çalışmada, hemşirelik bölümü öğrencilerinde benlik saygısının klinik karar verme becerileri üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi ile yapılan çalışma, Kasım 2023 tarihinde çevrimiçi katılımı kabul eden ve aktif olarak öğrencilikleri devam eden 118 hemşirelik bölümü öğrencisinden toplanmıştır. Araştırma öncesi ilgili etik kurul izni alınmıştır. Veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Benlik Saygısı Ölçeği” ve “Hemşirelikte Klinik Karar Verme Ölçeği” ile elde edilmiştir. Araştırma için ilgili etik kurul onayı alınmıştır. Veriler SPSS 26 paket programı kullanılarak % 95 güven aralığında analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında ilgili değişkenlerde normal dağılım şartı aranmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, pearson korelasyon analizi ve regresyon analizleri tercih edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ düzeyinde alınmıştır. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin %78,8’i kadın, %67,8’i 22 yaş ve üzeri, %61’i 4.sınıf, %72’si Anadolu lisesi mezunu ve %59,3’ünün not ortalaması 3,01-3,50 aralığındadır. Hemşirelik bölümü öğrencilerinde benlik saygısı puan ortalaması 2,68’dir (Min: 1; Max: 4). Klinik karar verme puan ortalaması 3,22’dir (Min: 1; Max: 5). Hemşirelik bölümü öğrencilerinde benlik saygısının klinik karar verme üzerinde ($\beta: ,520$) anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Benlik saygısının klinik karar verme üzerindeki açıklanan varyans değeri $R^2: ,270$ ’dir. Benlik saygısı klinik karar verme ölçeği alt boyutları üzerinde; seçenek ve fikirleri araştırmak ($\beta: ,513$), amaçları ve değerleri araştırmak ($\beta: ,418$), sonuçları değerlendirmek ($\beta: ,397$) ve bilgiyi araştırmak ve yeni bilgiyi tarafsız olarak benimsemeyi ($\beta: ,512$) anlamlı ve pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin benlik saygısı ve klinik karar verme beceri düzeylerinin yükseltilmesi gerektiği söylenebilir. Hemşirelik bölümü öğrencilerinde klinik karar verme becerileri üzerinde benlik saygısının önemli bir etken olduğu ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bölümü öğrencileri, benlik saygısı, klinik karar verme becerileri

THE EFFECT OF SELF-ESTEEM ON CLINICAL DECISION MAKING SKILLS IN NURSING STUDENTS

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the effect of self-esteem on clinical decision-making skills in nursing students. The study, which was conducted by convenience sampling method, was collected from 118 nursing department students who accepted online participation in November 2023 and were actively continuing their studies. The relevant ethics committee permission was obtained before the research. Data were obtained with the "Personal Information Form", "Self-Esteem Scale" and "Clinical Decision Making Scale in Nursing". The relevant ethics committee approval was obtained for the research. The data were analysed at 95% confidence interval using SPSS 26 package programme. Within the scope of the study, normal distribution condition was sought in the relevant variables. Descriptive statistics, Pearson correlation analysis and regression analyses were preferred in data analysis. Statistical significance level was taken at $p < 0.05$ level. Among the nursing students, 78.8% were female, 67.8% were 22 years of age or older, 61% were in the 4th grade, 72% were graduates of Anatolian high school and 59.3% had a grade point average between 3.01-3.50. The mean score of self-esteem in nursing students was 2.68 (Min: 1; Max: 4). The mean score of clinical decision making is 3.22 (Min: 1; Max: 5). It was determined that self-esteem had a significant and positive effect on clinical decision making ($\beta: ,520$) in nursing students. The explained variance value of self-esteem on clinical decision making is $R^2: ,270$. Self-esteem had a significant and positive effect on the sub-dimensions of the clinical decision-making scale; investigating options and ideas ($\beta: ,513$), investigating goals and values ($\beta: ,418$), evaluating results ($\beta: ,397$) and investigating information and adopting new information impartially ($\beta: ,512$). It can be said that self-esteem and clinical decision-making skill levels of nursing students should be increased. It can be stated that self-esteem is an important factor on clinical decision-making skills in nursing students.

Keywords: Nursing students, self-esteem, clinical decision-making skills

HOWARD HUGHES VE THE AVIATOR'DAN LİDERLİK ÖRNEKLERİ

Dr.Öğr.Üyesi, ALP EREN KAYASANDIK¹

¹ ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, Havza Meslek Yüksekokulu,
alperen.kayasandik@omu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1638-5844

ÖZET

Howard Hughes, 20. yüzyılın havacılık ve sinema sektöründe çığır açan bir lider olarak tanınmaktadır. Ezber bozan yenilikçi bakış açısı ile dünyada pek çok ilke imza atmıştır. 1938'de Dünyanın etrafını 91 saatte dolaşması, dünyanın en hızlı uçağını (H-1) ve dünyanın en büyük uçağını (Hercules) yapması bunlardan bazılarıdır. Hayatının çeşitli yönleri yazılı ve görsel medyaya yoğun biçimde konu olmuştur. Buna karşın bilimsel kaynaklarda yönetim-biçimsel bir vaka analizi olarak henüz ele alınmadığı görülmüştür. Hayatının öne çıkan olaylarını konu edinen The Aviator (Göklerin Hâkimi) filmi Hughes'un dönemin en büyük bütçeli filmi olan Hell's Angels'ı çekmesi ile başlayarak havacılık hayatındaki mücadelesini, TWA'yı (Trans World Airlines) satın almasını ve duruşmaya çıkmasını konu edinmektedir. Bununla beraber özel hayatındaki iniş çıkışları ve bir uçuş testi sonrasında artan obsesif kompulsif davranış bozukluğuna da yer vermektedir. Bu çalışmada Hughes ve film ile ilgili genel bir tanıtımın ardından Hughes'un iş hayatındaki kararları ve yönetim tarzı ile ortaya koyduğu liderlik üzerine hayatından örneklerden yola çıkarak tespitler yapılmış ve sonuçları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Howard Hughes, liderlik, biyografi, film analizi

SAMPLE CASE OF LEADERSHIP FROM HOWARD HUGHES AND “THE AVIATOR”

Assist. Prof. ALP EREN KAYASANDIK¹

¹ ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY, Havza Vocational High School,
alperen.kayasandik@omu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1638-5844

SUMMARY

Howard Hughes is recognized as a pioneering figure in the 20th-century aviation and motion picture industry. Renowned for his groundbreaking and innovative perspective, he left an indelible mark on the world through numerous unprecedented achievements. Some of these include circumnavigating the globe in 91 hours in 1938, crafting the world's fastest aircraft (H-1), and constructing the largest aircraft (Hercules). Various facets of his life have been extensively covered in both written and visual media. However, it is observed that within scholarly sources, his life has not yet been approached as a managerial-case analysis. The Aviator, a film highlighting significant events in Hughes' life, traces his aviation journey, commencing with the production of Hell's Angels, his endeavor in acquiring TWA (Trans World Airlines), and his hearing appearances. Additionally, it delves into the fluctuations in his personal life and the onset of exacerbated obsessive-compulsive disorder following a flight test. This study, following a general introduction to the film and Hughes, conducts assessments based on examples from Hughes' life regarding his business decisions, management style, and the leadership he exhibited. These assessments aim to analyze the implications of his actions and ultimately explore their outcomes.

Keywords: Howard Hughes, leadership, biography, movie analysis.

DİJİTAL OKURYAZARLIK KAVRAMININ BİBLİYOMETRİK ANALİZ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi ALP EREN KAYASANDIK¹

¹ ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, Havza Meslek Yüksekokulu,
alperen.kayasandik@omu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1638-5844

ÖZET

Toplumların gelişmişlik düzeyinin önemli bir göstergesi olan okuryazarlık kavramı, teknolojinin ilerlemesi ve farklı medya türlerinin ortaya çıkması ile dijital okuryazarlık kavramını hayatımıza dâhil etmiştir. Dijital okuryazarlık, American Library Association (ALA) tarafından, “hem bilişsel hem de teknik beceriler gerektiren bilgiyi bulmak, değerlendirmek, oluşturmak ve iletmek için bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yeteneği” olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifade ile aranan bilgiye etkin bir şekilde ulaşma ve bu bilgiye yeni formlar katarak yeni bilgiler oluşturma yetisidir. İş ve insan hayatı için bu becerinin günümüzdeki yeri ve gelecekteki önemi tartışılmaz bir şekilde artmaktadır. Bu nedenle dijital okuryazarlık kavramı ve ilişkili olduğu diğer kavramları ortaya koymak, bilimsel yazındaki tarihî gelişimini, alana en çok katkıda bulunan yazar ve kurumları tanılamak, yoğunluk haritalarını tespit etmek, bunlar arasındaki ilişkisel ve tematik bağlantıları ve evrim ağını göstermek için Web of Science veri tabanında yönetim, işletme, iletişim ve ekonomi kategorisindeki çalışmalar R Bibliometrix modülü kullanılarak analiz edilmiştir. Bu çalışma, dijital okuryazarlık konusuna ilgi duyan araştırmacılar için bir başlangıç noktası işlevi görecektir. Bu çalışmanın yanı sıra bu kapsam ve metodoloji ile dijital okuryazarlık konusunun henüz ele alınmadığı düşünüldüğünde alandaki bilgi birikimine de katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: dijital okuryazarlık, bibliyometrik analiz, ağ analizi, atıf analizi, bilim haritalama.

EXAMINING THE CONCEPT OF DIGITAL LITERACY USING THE BIBLIOMETRIC ANALYSIS METHOD

Assist. Prof., ALP EREN KAYASANDIK¹

¹ ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY, Havza Vocational School,
alperen.kayasandik@omu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1638-5844

SUMMARY

The concept of literacy, a significant indicator of societal advancement, has evolved to include digital literacy in our lives due to technological advancements and the emergence of various media types. Digital literacy, as defined by the American Library Association (ALA), is the ability to use information and communication technologies to find, evaluate, create, and communicate information that requires both cognitive and technical skills. In other words, it is the capacity to effectively access sought-after information and contribute new insights by adding new forms to this information. The relevance of this skill in both business and human life is unquestionably increasing in the present and future. Therefore, analyses of studies in the Web of Science database; business, management, communication and economics category using the R Bibliometrix module were conducted to elucidate the concept of digital literacy, its related concepts, its historical development in scholarly literature, identification of the most influential authors and institutions, determination of density maps, exploration of relational and thematic connections, and demonstration of its evolutionary network. This study not only serves as a starting point for researchers interested in digital literacy but also contributes to the field's body of knowledge, considering the scope and methodology in addressing the relatively unexplored topic of digital literacy.

Keywords: digital literacy, bibliometric analysis, network analysis, citation analysis, science mapping.

BORSA İSTANBUL'DA KISA VADEDE HALKA ARZ EDİLEN ENERJİ SEKTÖRÜ PAY SENETLERİNİN FİNANSAL PERFORMANSININ ÖLÇÜMÜ

Öğr.Gör.Dr. EZEL DERER AKAY ¹, Öğr.Gör.Dr. SERDAR YETİŞEN ²

¹ ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ, Gönen Meslek Yüksekokulu,
ezelderer@isparta.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0037-9957.

² ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ, Gönen Meslek Yüksekokulu,
serdaryetisen@isparta.edu.tr- ORCID ID: 0000-0003-3951-5805

ÖZET

Halka arz; tahvil, varant, kira sertifikası vb. sermaye piyasası araçlarının satın alınması çağrısı ve satış işlemini kapsamaktadır. Anonim ortaklıklar açısından halka arz, kaynak ihtiyacını karşılanmasında doğrudan finansman yöntemi olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda anonim ortaklıklar, halka arz ile birlikte, likidite sağlar, yurtiçinde ve yurtdışında tanıtım faaliyetlerini gerçekleştirir, kurumsallığını, kredibilititesini ve küreselleşmesini artırır. Son yıllarda yenilenebilir enerji ve sürdürülebilirlik önem arz etmeye başlamış ve enerji sektöründe faaliyet gösteren firmaların halka arzı yoğun taleple karşılaşmıştır. Günümüzde Finansal analiz işletmelerin varlıklarını sürdürebilmesi ve değer yaratma noktasında önemlidir. Temel finansal analiz yöntemlerinden biri olan oran (rasyo) analizi de işletmelerin finansal açıdan zayıf ve güçlü yönlerini açıklamaya yardımcı olmaktadır. Çalışmada 2023 yılında ilk arzı gerçekleştiren enerji firmalarının, 2022 yılına göre finansal performanslarındaki değişikliklerin araştırılması amaçlanmaktadır. İşletmelerin likidite, faaliyet, karlılık, borçlanma ve piyasa performans göstergeleri ortaya konulmuştur. İşletmelerin mali tablo verileri Kamuyu Aydınlatma Platformu'nun resmi sitesinden derlenmiş ve bulunan oranlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın resmi sitesinden alınan sektör oranlarıyla karşılaştırılmıştır. 2023 yılında 8 adet enerji şirketi halka açılmış olup bu şirketlerin verileri analiz edilip birbirleriyle karşılaştırması ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Borsa İstanbul, Halka Arz, Enerji Sektörü, Pay Senedi.

MEASURING THE FINANCIAL PERFORMANCE OF ENERGY SECTOR STOCKS OFFERED TO THE PUBLIC IN THE SHORT TERM ON BORSA ISTANBUL

ABSTRACT

Public offering includes the call for the purchase and sale of capital market instruments such as bonds, warrants, lease certificates, etc. For joint stock companies, public offering is accepted as a direct financing method in meeting the resource needs. At the same time, with public offerings, joint stock companies provide liquidity, carry out promotional activities in Turkey and abroad, increase their institutionalization, credibility and globalization. In recent years, renewable energy and sustainability have gained importance and the public offering of companies operating in the energy sector has been in high demand. Today, financial analysis is important for businesses to sustain their existence and create value. Ratio analysis, one of the basic financial analysis methods, helps to explain the financial strengths and weaknesses of enterprises. In the study, it is aimed to investigate the changes in the financial performance of energy companies that realized the first supply in 2023 compared to 2022. The liquidity, activity, profitability, borrowing and market performance indicators of the enterprises are presented. The financial statement data of the companies were compiled from the official website of the Public Disclosure Platform and the ratios found were compared with the sector ratios taken from the official website of the Central Bank of the Republic of Turkey. In 2023, 8 energy companies went public and their data were analyzed and compared with each other.

Key Words: Borsa Istanbul, IPO, Energy Sector, Stock.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HALKA ARZ SÜRECİNDE PİYASA DAVRANIŞLARINDAKİ FARKINDALIĞIN ÖLÇÜLMESİ: ISUBÜ GÖNEN MYO ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Öğr.Gör.Dr. SERDAR YETİŞEN ¹, Öğr.Gör.Dr. EZEL DERER AKAY ²

¹ ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ, Gönen Meslek Yüksekokulu,
serdaryetisen@isparta.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-3951-5805

² ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ, Gönen Meslek Yüksekokulu,
ezelderer@isparta.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0037-9957

ÖZET

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin finansal piyasada yatırım aşamasında halka arz alım ve satımlarına bakış açılarını değerlendirmek ve yatırıma yön verme noktasında demografik özellikleri ile ilişkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma örneklemini Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Gönen Meslek Yüksek Okulu İktisadi ve İdari Programlar ile Teknik Programlarda eğitim- öğretime fiili olarak devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak online anket yöntemi kullanılmıştır. Hazırlanan anket üç kısımdan oluşmaktadır: Anketin birinci kısmında demografik özelliklere, ikinci kısmında halka arz sürecinde alım satımı yapılan pay senetlerine yönelik takibin sorgulanmasına, üçüncü kısımda ise (halka arz sürecindeki pay senetlerini takip etme durumu evet ise) halka arz süreciyle ilgili yatırım stratejilerinin ortaya konulmasına odaklanılmıştır. Ankete 139 kişi katılmış ve “halka arz edilen hisse (pay) senetlerini takip ediyor musunuz?” sorusuna evet yanıtı veren 47 kişi analize tabi tutulmuştur. Kadın öğrencilerin (91 kişi) ve birinci sınıfta farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin (71 kişi) ankete yoğun olarak katılım sağladığı söylenebilir. Anket cevapları SPSS 22.0 paket programında analiz edilmiştir. Analiz olarak frekans dağılımı ve t-testi yapılmıştır. Analiz sonucuna göre ise; öğrencinin cinsiyeti, yaşı ve okuduğu bölüm ile halka arz sürecinde alım satım arasında bir ilişki bulunurken, öğrencinin sınıf düzeyi (1. ya da 2. sınıf olması) ile halka arz arasında herhangi bir ilişkiye rastlanılmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Halka Arz, Piyasa Davranışları, Frekans Analizi.

MEASURING UNIVERSITY STUDENTS' AWARENESS OF MARKET BEHAVIORS IN THE IPO PROCESS: AN APPLICATION ON ISPARTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES GÖNEN VOCATIONAL STUDENTS

ABSTRACT

This study aims to evaluate the perspectives of university students on the purchase and sale of public offerings at the investment stage in the financial market and to reveal the relationship with their demographic characteristics at the point of directing the investment. The research sample consists of students who are actually continuing their education and training in Isparta University of Applied Sciences Gönen Vocational School of Economics and Administrative Programs and Technical Programs. Online survey method was used as data collection method. The prepared questionnaire consists of three parts: The first part of the questionnaire focused on demographic characteristics, the second part focused on the follow-up of the stocks traded during the IPO process, and the third part focused on revealing the investment strategies related to the IPO process (if the status of following the stocks in the IPO process is yes). A total of 139 respondents participated in the survey and 47 respondents who answered yes to the question "Do you follow the shares offered to the public?" were subjected to the analysis. It can be said that female students (91 people) and first-year students studying in different departments (71 people) participated in the survey. The survey responses were analyzed in SPSS 22.0 package program. Frequency distribution and t-test were performed as analysis. According to the results of the analysis, there is a relationship between the student's gender, age and department of study and trading in the IPO process, while there is no relationship between the student's grade level (1st or 2nd grade) and the IPO.

Key Words: IPO, Market Behaviors, Frequency Analysis.

THE EFFECT OF CORPORATE GOVERNANCE ON THE BRAND VALUE OF THE COMPANY: EVIDENCE FROM BORSA ISTANBUL

Arş. Gör., Abdullah Kürşat MERTER¹, Dr., Yavuz Selim BALCIOĞLU², Arş. Gör.,
Sedat ÇEREZ³, Prof. Dr., Gökhan ÖZER⁴

¹Gebze Technical University, Faculty of Business Administration, Kocaeli / Türkiye,
akmerter@gtu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6874-1890

²Gebze Technical University, Faculty of Business Administration, Kocaeli / Türkiye,
ysbalcioglu@gtu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7138-2972

³Gebze Technical University, Faculty of Business Administration, Kocaeli / Türkiye,
sedatcerrez@gtu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6443-6319

⁴Gebze Technical University, Faculty of Business Administration, Kyrgyzstan-Turkey Manas
University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Kocaeli / Türkiye,
oz@gtu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3255-998X

ABSTRACT

One of the key factors that determine success in today's business environment is the quality of corporate governance. The structures and procedures through which businesses are run and governed are referred to as corporate governance. This includes the interactions between different stakeholders, including the board of directors, shareholders, and other constituents. A fundamental concept in marketing and strategic management, brand value influences how different stakeholders perceive and trust a brand, which in turn shapes corporate values and ethical behavior. This study investigates whether corporate governance quality has any effect on the brand value of businesses. For this purpose, 17 businesses operating in Borsa Istanbul between 2012-2022 and whose corporate governance rating score and brand value could be reached were determined as samples. In the findings, it was determined that the corporate governance rating score had a statistically significant and positive effect on the brand value of businesses. Businesses with high corporate governance ratings experience higher brand value. Therefore, deficiencies that may occur in management can cause reputation risk, affect trust and have negative consequences on the brand value of the business. According to other empirical findings, the size variable has a statistically significant and positive effect on the brand value of businesses. For this reason, it is understood that large businesses have a higher brand value compared to others. The findings obtained as a result of the study provide important insights in terms of the effects of corporate governance on brand value, both academically and sectorally. This study is expected to provide a better understanding of the factors that shape brand value and to contribute to the corporate management and brand value literature.

Keywords: Corporate Governance, Brand Value, BIST

A NEW ERA OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Dr. DENİZ DEVRİM TAŞDEMİR

Milli Savunma Üniversitesi, Savunma Yönetimi Bölümü, denizdevrim.tasdemir@kkk.tsk.tr

ORCID ID: 0000-0001-5396-9788

ABSTRACT

Artificial intelligence (AI) can revolutionize the future of human resource management (HRM). This research aims to comprehensively examine the integration of AI into HRM, scrutinizing its applications and the evolving roles of HR professionals. We aim to offer a thorough comprehension of the influence of AI on HR by analyzing pertinent literature and providing empirical examples. This analysis will examine the opportunities inherent in the ever-changing AI field. It will address the historical progression, current applications, and potential advancements. The incorporation of AI into HRM was initially aimed at automating administrative tasks but has evolved into a strategic partnership that facilitates decision-making and changes many HR processes. The research includes recruiting and talent acquisition, employee onboarding and engagement, performance management, learning and development, and predictive analytics for planning. By incorporating these AI systems, a collaborative environment can be fostered between HR specialists and AI. Moreover, the research indicates that AI-HRM will undergo significant improvement in the future, including enhanced analytics.

Anahtar Kelimeler: Human Resource Management, Artificial intelligence, Talent Management

IRAK'IN VE BELİRLENEN EKONOMİLERİN ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİNDEN YARARLANARAK BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI

ABBAS NAJDAT HASAN QOSHCHO ¹, Dr. Öğr. Üyesi, GÖKHAN ÖZKAYA ²

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi,

abbas.qoshcho@std.yildiz.edu.tr - 0009-0000-5261-6796

²Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,

gozkaya@yildiz.edu.tr –0000-0002-2267-6568

ÖZET

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma 2030 gündemi, insanlığın en yüksek hedeflerinin en net planı olmaya devam etmektedir. Gelecekte liderler ve politika yapıcılar bu planı gerçeğe dönüştürmede ne kadar başarılı olduklarına göre değerlendirecekler. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine tam ve zamanında ulaşılmasını sağlamak ve ilerlemeleri gözlemlemek tüm araştırmacıların ortak görevidir. Çalışmanın amacı Küresel bazda BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin gerçekleştirilme düzeylerini ölçerken, özellikle Irak ve verileri mevcut Arap ekonomilerinin durumlarını da değerlendirmek ve büyük ekonomilerle karşılaştırmaktır. Araştırmada, çok kriterli karar verme yöntemlerinden CRITIC, PROMETHEE ve GAIA yöntemlerinden faydalanılmaktadır. Çalışmada, 19 Arap ülkesinin de aralarında yer aldığı 54 ulus ve grup 232 alt göstereyi kapsayan 15 sürdürülebilir kalkınma hedefi açısından analiz edilmektedir. Ayrıca, Irak ve Arap ekonomileri açısından da detaylı bir değerlendirme yer almaktadır. Ayrıca, Irakın ve Arap ülkelerinin BM SKH 2030 politikaları çalışmada detaylı bir şekilde paylaşılmaktadır. CRITIC yöntemi sonuçlarına göre, Sorumlu Tüketim ve Üretim (SKH 12) ve İklim Eylemi SKH (13) hedeflerinin en önemli ağırlığa sahip hedefler olduğu görülmektedir. PROMETHEE sonuçlarına göre, İsviçre, SKH performans değerleri açısından ilk sırada yer almaktadır. Listenin ilk beşinde İsviçre, Fransa, Danimarka, Almanya ve İngiltere yer almaktadır. İsviçre, Fransa ve Danimarka da dâhil analizde yer alan hiçbir ülke hedeflerin tamamından iyi performans göstermemektedir. Sıralamanın sonlarındaki ülkeler ise Cibuti, Kuveyt, Katar, BAE, Yemen ve Irak'tır. İlk 20'de yer alan ülkeler arasında Arap topluluklardan yalnızca Fas, Tunus ve Mısır yer almaktadır. İlk beş ülkenin tamamı Avrupa kıtasındandır. Analiz sonuçlarına göre, listenin son 10 ülkesinin tamamı Arap topluluklarından oluşmaktadır.

Gelişmekte olan ülkeler, salgının ve mevcut çatışmalardan kaynaklı dış borçlarda benzeri görülmemiş bir artışla boğuşmakta; bu durum enflasyon, artan faiz oranları, ticari gerilimler ve kısıtlı mali kapasiteyle daha da artmaktadır. Çalışmada, gelişmekte olan ülkelere daha fazla söz hakkı ve katılım imkânı sağlanması, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun küresel yönetim ve uluslararası finans kurumlar tarafından desteklenen reformların acilen ihtiyaç duyulan alanlarda hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, Irak, Arap Ülkeleri, Çok Kriterli Karar Verme, CRITIC, PROMETHEE

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ÇEVRESEL ADALET

Doç. Dr. Ayşegül Kanbak ¹

ÖZET

Son üç on yıldır iklim değişikliği, “küresel ısınma”ya ilişkin bilimsel uyarılardan bugün anladığımız karmaşık soruna doğru evrilerek, günümüzün belirleyici uluslararası sorunlarından biri haline geldi. Çözümler, küresel ve ulusal yönetişimin her düzeyinde hükümet, iş dünyası ve sivil toplum alanlarının işbirliğinde görülmektedir. Bununla birlikte çözümün temel eksenini, iklim değişikliğinin insan yaşamı ve refahı üzerindeki yaygın ve eşitsiz etkisi ile mücadele etmek oluşturmaktadır. İklim Değişikliği aynı zamanda yerleşik çevresel adalet ve yönetim anlayışımıza da bir meydan okuma olarak kabul edilmektedir. Çevresel adalet, doğanın kutsallığını, ekolojik birliği, tüm canlı türlerinin birbirine bağımlılığını ve ekolojik yıkımdan kurtulmayı esas alan bir kavramdır. Özellikle, çevresel risklere maruz kalan toplulukların eşit korunmasını sağlamak için stratejiler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, çevre ve sağlık tehlikelerinden aynı derecede koruma altında bulunma ve karar alma sürecine eşit erişim hakkını savunmaktadır. İklim değişikliğinin yaratacağı sorunlardan çevresel adaletin bir parçası olarak görülmektedir. Çünkü iklim değişikliği bir çevresel adalet meselesidir. İklim değişikliğini özellikle düşük gelirli ülkelere ve yüksek gelirli ülkelerdeki düşük gelirli nüfusa orantısız zarar vermesi muhtemel olarak görülmektedir. İklim değişikliğini hafifletme ve uyum politikaları bu zararları en aza indirebilirken, adalet ve adaleti teşvik edecek bir bakış açısıyla geliştirilip uygulanmadığı sürece sorunun daha da kötüleşmesi beklenmektedir. Aynı zamanda politikacılar, iklim değişikliğinin adalet açısından sonuçlarını yorumlama ve eşitlik ilkelerinin mevcut veya yeni ortaya çıkan yönetim düzenlemelerine en iyi şekilde nasıl dahil edileceğini yorumlama zorluğuyla karşılaşmaktadır. Bununla birlikte, toplumdaki en savunmasız kişiler adına ses çıkarmak ve küreselden yerel düzeye kadar iklim değişikliği yönetiminde daha fazla adalet aramak için daha yerleşik çevre adaleti topluluğundan geniş ve sesli bir iklim adaleti hareketi ortaya çıktı. Bu bağlamda çalışma iklim değişikliği politikaları ile çevresel adalet arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çevresel Adalet, İklim Değişikliği, Toplumsal Eşitsizlik

¹ Batman Üniversitesi, İİBF, aysegul.kanbak@batman.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4556-3582>

TÜRKİYE’DE EKONOMİK BÜYÜME, TOPLAM FAKTÖR VERİMLİLİĞİ VE DIŞA AÇIKLIĞIN EKOLOJİK AYAK İZİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Volkan BEKTAŞ¹, Arş. Gör. Dr. İbrahim TEKİNER²

ÖZET

İnsanlığın kendi refahını arttırmak amacıyla giriştiği faaliyetler sonucunda çevreye verdiği zararlar, kendi geleceğini tehdit edecek boyutlara ulaşmıştır. Özellikle küreselleşmenin hız kazanmasıyla birlikte ülkeler daha geniş bir piyasa için üretim yapma olanağına kavuşmuştur. Daha fazla mal ve hizmet üretebilmek için bir taraftan teknolojik gelişmelerle birlikte toplam faktör verimliliği artmış, diğer taraftan doğal kaynakların tüketimi ve bu doğrultuda fosil enerji kullanımı hız kazanmış, dolayısıyla da çevreye verilen zararlar giderek artmıştır. Tüm bu gelişmelerin sonucunda iklim değişikliği, insanlığın karşı karşıya olduğu en önemli problemlerden biri haline gelmiştir. Çevresel bozulma ve iklim değişikliği sorunlarının çözümü için her ne kadar uluslararası görüşmeler devam etse ve çeşitli taahhütler verilse de henüz kayda değer bir ilerleme gerçekleşmemiştir. Bu sorunların çözümü için ekonomik büyümenin mutlaka sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Sürdürülebilir bir ekonomik büyüme için ise üretim faktörlerinin üretimdeki etkinliğini ölçen toplam faktör verimliliğinin çevre dostu teknolojilerle artırılması ve sürdürülebilir üretim yöntemlerinin uygulanması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı, ekonomik büyüme, toplam faktör verimliliği ve dışa açıklığın ekolojik ayak izi üzerindeki etkisini 1990 – 2019 dönemi için ARDL yöntemiyle analiz etmektir. Çalışmadan elde edilen bulgular, hem kısa hem de uzun dönemde Türkiye’de ekonomik büyüme ve dışa açıklık ile ekolojik ayak izi arasında pozitif, toplam faktör verimliliği ile ekolojik ayak izi arasında ise negatif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler : Ekolojik Ayak İzi, Ekonomik Büyüme, Dışa Açıklık, Toplam Faktör Verimliliği

ABSTRACT

The environmental damage caused by humanity's activities aimed at increasing its own welfare has reached dimensions that threaten its own future. Especially with the acceleration of globalization, countries have gained the opportunity to produce for a broader market. While total factor productivity has increased with technological developments to produce more goods and services, on the other hand, the consumption of natural resources and, in this direction, the use of fossil energy have accelerated, thus causing increasing harm to the environment. As a result of all these developments, climate change has become one of the most important

¹ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF İktisat Bölümü, volkanbektas@beun.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-9732-2983

² Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF İktisat Bölümü, ibrahimtekiner@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-11855974

problems facing humanity. Despite ongoing international discussions and various commitments for the solution of environmental degradation and climate change issues, significant progress has not yet been made. For the solution of these problems, economic growth must be transformed into a sustainable structure. For sustainable economic growth, total factor productivity, which measures the efficiency of production factors in production, must be increased with environmentally friendly technologies, and sustainable production methods must be implemented. The aim of this study is to analyze the impact of economic growth, total factor productivity, and openness on the ecological footprint for the period 1990-2019 using the ARDL method. The findings from the study reveal a positive and statistically significant relationship between both short and long-term economic growth and openness with the ecological footprint in Turkey. Additionally, there is a negative and statistically significant relationship between total factor productivity and the ecological footprint.

Keywords: Ecological Footprint, Economic Growth, Trade Openness, Total Factor Productivity

E-7 ÜLKELERİNDE KİŞİ BAŞINA REEL GSYİH DURAĞAN MI? ALTERNATİF PANEL BİRİM KÖK TESTLERİNDEN AMPİRİK KANITLAR

Doç. Dr. Sevilay KONYA¹

¹ Selçuk Üniversitesi, Taşkent Meslek Yüksekokulu, sevilaykonya@selcuk.edu.tr- ORCID
ID: 0000-0002-0483-4139

ÖZET

Makroekonomik verilerin durağanlığın araştırılması ekonomi yazınında önemli yer tutmakta ve bu noktada en önemli değişkenlerden birisinin kişi başına GSYİH değişkeni olduğu görülmektedir. Bu noktada birim kök hipotezinde reel GSYİH değişkeninin durağanlığı araştırılmaktadır. Bu çalışmada E-7 ülkelerinde kişi başına reel GSYİH değişkeninin yatay kesit bağımlılığa izin veren ikinci nesil birim kök testleri ile sınanması amaçlanmıştır. Yapılan analizde 1990-2021 dönemi ele alınmıştır. İkinci nesil birim kök testlerinden yatay kesit bağımlılığı göz önünde bulunduran yapısal kırılmaya izin vermeyen Pesaran (2007) tarafından geliştirilen CADF, Hadri & Kurozumi (2012) ve yapısal kırılmaya izin veren Im, Lee ve Tieslau (2005, 2010) birim kök testleri uygulanmıştır. CADF, Hadri ve Kurozumi ve Im, Lee ve Tieslau birim kök testlerinin sonucunda E-7 ülkelerinde kişi başına GSYİH değişkeninin durağan, yani ortaya çıkan dalgalanmaların geçici olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kişi başına GSYİH, Birim Kök, Yatay kesit bağımlılık, yapısal kırılma

IS REAL GDP PER CAPITA STABLE IN E-7 COUNTRIES? EMPIRICAL EVIDENCE FROM ALTERNATIVE PANEL UNIT ROOT TESTS

ABSTRACT

The investigation of the stagnationary of macroeconomic data has an important place in the economics literature, and at this point, it is seen that one of the most important variables is the GDP per capita variable. At this point, the stationarity of the real GDP variable in the unit root hypothesis is investigated. In this study, aimed to test the variable of real GDP per capita in E-7 countries with second generation unit root tests that allow cross-sectional dependence. In the analysis, the period of 1990-2021 was discussed. From the second-generation unit root tests, developed by Pesaran (2007) CADF, Hadri & Kurozumi (2012) which does not allow structural break, considering cross-sectional dependency and Im, Lee & Tieslau (2005, 2010) unit root tests, which allow structural break, were applied. As a result of CADF, Hadri and Kurozumi and Im, Lee and Tieslau unit root tests, it was determined that the per capita GDP variable in E-7 countries is stable, that is, the resulting fluctuations are temporary.

Keywords: Per Capita GDP, Unit Root, Cross Sectional dependency, Structural break

6360 SAYILI YASA SONRASI KÖYLERİN MAHALLEYE ÇEVİRİLMESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Vedat YILMAZ¹, Öğr. Gör. Mehmet MECEK²

¹ Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi,
vedatyilmaz1977@gmail.com - ORCID ID: 0000-0003-4624-9824

² Afyon Kocatepe Üniversitesi Emirdağ Meslek Yüksekokulu,
meceklife@gmail.com - ORCID ID: 000-0001-7173-8254

ÖZET

Türkiye’de yerel yönetimler alanında güncelle uyum sağlamak adına yasal düzenlemeler yapılmaktadır. Yapılan yasal düzenlemeler arasında yer alan ve 2012 yılında çıkarılan “6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile yerel yönetimlerin yönetim yapısında önemli düzenlemeler yapılmıştır. 6360 sayılı yasayla birlikte yerel yönetim birimleri olan il özel idareleri ve köyler büyükşehir belediyesi olan illerde kapatılmıştır. Köylerin statüleri değiştirilerek en yakın ilçenin mahallesi haline dönüştürülmüştür. Tüzel kişiliğe sahip olan köylerin yöneticisi muhtarlar Köy muhtarlığı yerini mahalle muhtarlığına bırakmıştır. Yeni bir mahalle kurulmasında 500 nüfus koşulu getirilmiştir. Büyükşehir belediyelerinin sınırları içerisinde yer alan belde belediyeleri kapatılmıştır. İl mülki sınırlarına kadar hizmet sunma yetkisi büyükşehir belediyelerine verilmiştir. Dolayısıyla eskiden köy olan ilin en ucundaki mahallere de hizmet sunma sorumluluğu büyükşehir belediyelerine aittir. Literatür tarama ve gözlem yöntemi kullanılarak hazırlanan bu çalışmanın amacı, eskiden köy olan mahallelerde 6360 sayılı yasa sonrası yaşanan sorunları gündeme taşımaktır. 6360 sayılı yasa sonrası eskiden köy olan mahallelerin nüfuslarının azalması ile birlikte tarımsal ve hayvansal üretim noktasında önemli bir yeri olan köylerde yapılan üretimde düşüşlerin yaşandığı, 2019 yılında Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 salgınının 2020 yılında Türkiye’de de yayılması ile birlikte köylere bir yönelimin başladığı, başlayan bu yönelimin Şubat 2022’de yaşanan ve 11 ili (Hatay, Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, Adana, Osmaniye, Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır, Kilis, Elazığ) etkileyen 7.7 ve 7.6 şiddetlerinde Kahramanmaraş merkezli yaşanan depremler sonrası önemli düzeyde arttığı, büyükşehir belediyesi tarafından eskiden köy olan mahallelere sunulan hizmetlerde aksaklıkların yaşandığı araştırmada elde edilen bulgular arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Büyükşehir, Köy, Mahalle, 6360 Sayılı Yasa

An Evaluation On The Turning Of Villages Into Neighborhoods After The Law No.

6360

Abstract

In Turkey, legal regulations are being made in the field of local governments in order to comply with the current situation. Important regulations were made in the management structure of local governments with the "Law No. 6360 on the Establishment of Metropolitan Municipalities

in Fourteen Provinces and Twenty-Seven Districts and Amendments to Certain Laws and Decree Laws", which was among the legal regulations made in 2012. With the law no. 6360, special provincial administrations and villages, which are local government units, were closed in provinces with metropolitan municipalities. The status of the villages was changed and they became neighborhoods of the nearest district. Headmen of villages with legal entities: Village headmanship has been replaced by neighborhood headmanship. A population requirement of 500 was introduced for the establishment of a new neighbourhood. Town municipalities located within the borders of metropolitan municipalities have been closed. The authority to provide services up to the provincial borders has been given to metropolitan municipalities. Therefore, the responsibility of providing services to the neighborhoods at the far end of the province, which used to be villages, belongs to the metropolitan municipalities. The aim of this study, prepared using the literature review and observation method, is to bring to the agenda the problems experienced after the law no. 6360 in the neighborhoods that used to be villages. After Law No. 6360, as the population of the neighborhoods that used to be villages decreased, there was a decrease in the production in the villages, which have an important place in agricultural and animal production, and as the Covid-19 epidemic, which emerged in Wuhan, China in 2019, spread in Turkey in 2020, A trend has begun, this trend has started to increase significantly after the earthquakes centered in Kahramanmaraş with magnitudes of 7.7 and 7.6, which occurred in February 2022 and affected 11 provinces (Hatay, Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, Adana, Osmaniye, Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır, Kilis, Elazığ). Among the findings obtained in the research are that the population has increased and there have been disruptions in the services provided by the metropolitan municipality to the neighborhoods that used to be villages.

Keywords: Metropolitan, Village, Neighborhood, Law No. 6360

COVID-19 SALGIN HASTALIĞI DÖNEMİNDE ÜNİVERSİTELERİN ALDIĞI TEDBİRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Vedat YILMAZ¹

¹ Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi,
vedatyilmaz1977@gmail.com - ORCID ID: 0000-0003-4624-9824

ÖZET

Covid-19 salgın hastalığı 2019 yılında Çin ülkesinin Vuhan kentinde ortaya çıkıp dünyanın birçok ülkesine yayılan ve birçok insanın ölümüne sebep olan bir hastalıktır. Covid-19 salgın hastalığı Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından da pandemi olarak kabul edilmiştir. Covid 19 salgın hastalığı dünyada ilk defa görülen bir hastalık olması nedeniyle ülkeler bir dönem çaresiz duruma düşmüş sosyal ve ekonomik anlamda zor duruma düşmüştür. Ülkeler kendilerince sokağa çıkma yasağı, maske kullanımı zorunluluğu, sosyal mesafenin korunması gibi zorunlu önlemler almıştır. Türkiye’de Covid-19 sürecinde önemli düzeyde etkilenmiş ve belirtilen zorunlu önlemler alınmıştır. Bu süreçte sosyal ve ekonomik önlemlerin yanında eğitim ve öğretim alanında da önlemler alınarak bir süreliğine diğer okullarla birlikte üniversitelerdeki eğitim ve öğretimde online eğitime dönüştürülmüştür. Daha sonrası üretilen aşular ile birlikte hastalığın büyük oranda öldürücü olma özelliğinin kaybedilmesi ile birlikte diğer okullar ve üniversiteler belirli kurallara uyulması koşulu ile yüz yüze eğitime başlanmıştır. Bu çalışmanın amacı üniversitelerin yüz yüze eğitime geçmesi ile birlikte almış oldukları önlemleri dile getirerek değerlendirmelerde bulunmaktır. Bu bağlamda Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan ve bölgenin en büyük üniversiteleri arasında yer alan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örnekleme olarak alınmıştır. Gözlem ve literatür incelemesine dayanan bu çalışmada Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Covid-19 sonrası yüz yüze eğitime geçilmesi ile birlikte yerleşke, kafeterya ve yemekhane içerisinde, derslik ve kütüphane içerisinde alınan tedbirlere yer verilerek değerlendirmelerin yapılmasının yanında daha sonrası olası bir salgın hastalık sonrası alınması gereken tedbirlere yönelik önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Salgın Hastalık, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Evaluation Of The Measures Taken By Universities During The Covid-19 Epidemic Period: The Example Of Van Yüzüncü Yıl University

Abstract

Covid-19 epidemic is a disease that emerged in Wuhan, China, in 2019 and spread to many countries around the world and caused the death of many people. The Covid-19 epidemic has also been accepted as a pandemic by the World Health Organization (WHO). Since the Covid 19 epidemic is a disease seen for the first time in the world, countries have been in a desperate

situation for a while and have fallen into a difficult social and economic situation. Countries have taken mandatory measures such as curfew, mandatory use of masks, and maintenance of social distance. It was significantly affected by the Covid-19 process in Turkey and the specified mandatory measures were taken. In this process, in addition to social and economic measures, measures were taken in the field of education and training, and education and training in universities and other schools were turned into online education for a while. As the disease lost its lethality to a large extent with the subsequent vaccines produced, other schools and universities began to provide face-to-face education, provided that certain rules were followed. The purpose of this study is to evaluate the measures taken by universities when they switched to face-to-face education. In this context, Van Yüzüncü Yıl University, located in the Eastern Anatolia Region and among the largest universities in the region, was taken as a sample. In this study, based on observation and literature review, evaluations are made of the measures taken in the campus, cafeteria and dining hall, classrooms and libraries after Van Yüzüncü Yıl University switched to face-to-face education after Covid-19, as well as the measures to be taken after a possible epidemic disease. Suggestions will be made.

Keywords: Covid-19, Epidemic Disease, Van Yüzüncü Yıl University

TÜRKİYE'DE BÜTÇE DENGESİNİN BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

DR. FİLİZ ÖZBAY

filiz.ozbay21@gmail.com, ORCID: [0000-0002-5599-9021](https://orcid.org/0000-0002-5599-9021)

ÖZET

Bütçe dengesi; bütçede ödenen giderler ile tahsil edilen gelirlerin birbirine denk olmasını ifade etmektedir. Bütçe giderlerinin tahsil edilen bütçe gelirlerinden fazla olması durumunda bütçe açığı, bütçe giderlerinin tahsil edilen bütçe gelirlerinden az olması durumunda ise bütçe fazlası oluşmaktadır. Kamu harcamaları ve kamu gelirleri arasındaki dengesizlikten kaynaklanan bütçe açıkları, uygulanan bütçe politikalarının etkinliğinin sağlanabilmesi bakımından önem taşıdığı için üzerinde durulması gereken önemli konulardan biridir.

Tablo 1: 2006-2023 Dönemi Genel Bütçe Gelir, Gider ve Dengesi (Milyon TL)

Yıllar	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Bütçe Dengesinin GSYH'ya Oranları (%)	
				Öngörülen	Gerçekleşen
2006	175.084	168.547	-6.537	-1,75	-0,82
2007	200.206	184.803	-15.404	-1,96	-1,74
2008	222.056	203.027	-19.029	-1,88	-1,90
2009	262.598	208.610	-53.987	-1,16	-5,36
2010	288.192	246.051	-42.140	-4,45	-3,61
2011	307.039	286.554	-20.485	-2,49	-1,46
2012	353.642	323.230	-30.412	-1,37	-1,92
2013	397.275	377.342	-19.933	-1,85	-1,09
2014	434.266	410.960	-23.306	-1,64	-1,13
2015	491.864	466.679	-25.185	-0,92	-1,07
2016	569.117	536.263	-32.854	-1,16	-1,25
2017	659.559	610.259	-49.300	-1,52	-1,57
2018	804.974	732.401	-72.573	-1,78	-1,93
2019	978.569	852.408	-126.162	-1,89	-2,92
2020	1.183.163	1.005.018	-178.145	-2,77	-3,53
2021	1.576.863	1.370.732	-206.131	-3,39	-2,84
2022	2.888.034	2.747.758	-140.299	-0,93	-1,26
2023 (Ocak-Ekim)	4.521.796	3.913.733	-603.063	-	-2,2

Kaynak: TC. Hazine ve Maliye Bakanlığı, <https://muhasabat.hmb.gov.tr/genel-yonetim-butce-istatistikleri>

Tablo 1’de Türkiye’nin 2006-2023 dönemi gerçekleşmeleri kapsamında bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi yer almaktadır. Bu kapsamda Tablo 1 incelendiğinde bütün yıllar boyunca bütçenin sürekli açık verdiği ve bütçe dengesinin bozulduğu görölmektedir. Özellikle 2009 yılında küresel ekonomik krizin etkisiyle bütçe dengesindeki bozulma hızla artarak bütçe 2009 yılında -53.987 Milyon TL açık vermiştir. 2009 yılından sonra ise bütçe açıkları kısmen azalmasına rağmen 2016 yılından itibaren tekrar artarak devam etmiştir.

Türkiye’de görölen yüksek enflasyon, kişi başına düşen milli gelirin düşük olması, cari açık sorunu, kamu gelirlerinin kamu harcamalarının artış hızına yetişememesi gibi nedenlerle bütçe dengesi bozulmakta ve makro ekonomik göstergeler üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bütçe, Bütçe Dengesi, Bütçe Açığı.

EVALUATION OF BUDGET BALANCE IN TURKEY IN TERMS OF BUDGET REALIZATIONS

PhD. FİLİZ ÖZBAY

filiz.ozbay21@gmail.com, ORCID: [0000-0002-5599-9021](https://orcid.org/0000-0002-5599-9021)

ABSTRACT

Budget balance; It means that the expenses paid in the budget and the revenues collected are equal. If budget expenses are more than the collected budget revenues, a budget deficit occurs, and if budget expenses are less than the collected budget revenues, a budget surplus occurs. Budget deficits resulting from the imbalance between public expenditures and public revenues are one of the important issues that need to be addressed as they are important in ensuring the effectiveness of the implemented budget policies.

Table 1: General Budget Revenue, Expenditure and Balance for the Period 2006-2023 (Million TL)

Years	Budget Expenses	Budget Revenues	Budget Balance	Budget Balance GDP Ratios/ (%)	
				Projected	Realization
2006	175.084	168.547	-6.537	-1,75	-0,82
2007	200.206	184.803	-15.404	-1,96	-1,74
2008	222.056	203.027	-19.029	-1,88	-1,90
2009	262.598	208.610	-53.987	-1,16	-5,36
2010	288.192	246.051	-42.140	-4,45	-3,61
2011	307.039	286.554	-20.485	-2,49	-1,46
2012	353.642	323.230	-30.412	-1,37	-1,92
2013	397.275	377.342	-19.933	-1,85	-1,09
2014	434.266	410.960	-23.306	-1,64	-1,13
2015	491.864	466.679	-25.185	-0,92	-1,07
2016	569.117	536.263	-32.854	-1,16	-1,25
2017	659.559	610.259	-49.300	-1,52	-1,57
2018	804.974	732.401	-72.573	-1,78	-1,93
2019	978.569	852.408	-126.162	-1,89	-2,92
2020	1.183.163	1.005.018	-178.145	-2,77	-3,53
2021	1.576.863	1.370.732	-206.131	-3,39	-2,84
2022	2.888.034	2.747.758	-140.299	-0,93	-1,26
2023 (Ocak-Ekim)	4.521.796	3.913.733	-603.063	-	-2,2

Source: TC. Hazine ve Maliye Bakanlığı, <https://muhasebat.hmb.gov.tr/genel-yonetim-butce-istatistikleri>

Table 1 includes budget expenditures, budget revenues and budget balance within the scope of Turkey's 2006-2023 period realizations. In this context, when Table 1 is examined, it is seen that the budget has been in constant deficit throughout all years and the budget balance has deteriorated. Especially in 2009, due to the impact of the global economic crisis, the deterioration in the budget balance increased rapidly and the budget had a deficit of -53,987 Million TL in 2009. Although the budget deficits partially decreased after 2009, they continued to increase again as of 2016.

Due to reasons such as high inflation in Turkey, low national income per capita, current account deficit problem, and the inability of public revenues to keep up with the increase rate of public expenditures, the budget balance is disrupted and creates negative effects on macroeconomic indicators.

Key Words: Budget, Budget Balance, Budget Deficit.

ACCEPTABILITY OF CARBON TAX IN SOCIETY

Doç.Dr., CEYDA KÜKRER MUTLU¹

¹ Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F., kukrerrceyda@gmail.com - : 0000-0003-4002-6750

ABSTRACT

Carbon taxes are viewed as a cost-effective method of reducing emissions. Carbon taxes are a low-cost way to steer the economy toward a greener future. Its practical applications are limited. However, only six countries have implemented carbon taxes on energy products in implementing environmental policies. Environmental scientists have proposed environmentally related taxes, such as energy and carbon taxes, as a policy tool to reduce pollutant emissions in developed and developing economies over the last decade. The general principles of carbon taxes are mentioned in the article. Because of the high cost of carbon taxes, support for the tax is lower among people who live in rural areas or rely heavily on energy. Countries that want to include taxes in their climate change policies may face public backlash, but in countries where support for the tax is slightly negative, support for the tax may increase if political trust and effectiveness are increased. It has been concluded that governments have important duties in ensuring the acceptability of carbon taxes in society.

Keywords: Carbon taxes, green future, taxes, society

ENFLASYONİST ORTAMDA VERGİLENDİRME TAXATION IN AN INFLATIONIST ENVIRONMENT

Arş. Gör. Dr., SELCAN ÜNAL¹

ÖZET

Liberalleşme ile ülkeler daha sık ekonomik kriz yaşamakta ve bu krizlerle birlikte meydana gelen enflasyon olgusuyla karşı karşıya kalmaktadır. Türkiye, uzun yıllardır yüksek enflasyonla mücadele etmektedir. Yaşanılan enflasyon; maliyet enflasyonu, talep enflasyonu ve enflasyon beklentilerinin birlikte gerçekleşmesinden oluşmaktadır. Hükümetler çeşitli araçlar kullanarak enflasyonla mücadele savaşı vermektedir. Bu araçlar para politikası ve maliye politikası araçlarıdır. Enflasyonist ortamda vergileendirme; enflasyonla mücadelede vergi politikaları ve vergi sisteminin enflasyondan korunması ile ilgili iki açıdan ele alınmaktadır. Ülkelerin ekonomik yapılarındaki değişikliklerden kaynaklı olarak uyguladıkları politikalar da farklılık göstermektedir. Maliye politikası araç olarak kullanıldığında vergi, kamu harcamaları ve kamu borçlanmalarının oran ve miktarlarında değişiklikler meydana getirilerek ekonomiye müdahale edilmektedir. Çalışmada, OECD ülkeleri arasında vergi yükü, kamu harcamaları ve kamu borçlanmaları verileri ve enflasyon oranları dikkate alınarak karşılaştırma yapılmaktadır. Özellikle, 2023 Mart ayı verileri dikkate alındığında, OECD ülkeleri arasında enflasyon oranı en yüksek olan Türkiye ile ikinci sıradaki Macaristan ülkeleri ile enflasyon oranı en düşük olan İsviçre ile ikinci sırada yer alan Japonya ülkelerinin ülke ekonomisine müdahalede kullandıkları maliye politikası araçları dikkate alınarak aradaki farklılıklar paylaşılmaktadır. Türkiye'nin yüksek enflasyon ile mücadelede kullandığı maliye politikası araçlarının, ekonomik müdahalede nasıl bir rol oynadığına dair durumu ülkelerin karşılaştırmalı analizi sunularak açıklanmaktadır. Bu çerçevede, vergi politikaları ve kamu harcamalarının enflasyonla ilişkisi vurgulanarak, Türkiye'nin ekonomik dinamikleri üzerindeki etkileri açıklanmaktadır. Bu analiz, Türkiye'nin enflasyonla mücadele stratejilerini anlama ve değerlendirme açısından önemli bir perspektif sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Vergi, Vergi Politikaları, Kamu Harcamaları, Kamu Borçlanmaları

¹ KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, selcan.unal@karatay.edu.tr - 0000-0001-7855-7085

YEŞİL TOPARLANMA İÇİN UYGULANAN VERGİ POLİTİKALARI TAX POLICIES APPLIED FOR GREEN RECOVERY

Arş. Gör. Dr., SELCAN ÜNAL¹

ÖZET

Tüm dünyada artış gösteren çevresel, ekonomik, sosyal ve sağlık krizlerinin ve bu krizlerin oluşturduğu kötü etkinin çözümü adına birçok ülke tarafından yeşil toparlanma çağrısı yapılmaya başlanmıştır. Yeşil toparlanma; sera gazı emisyonlarını azaltmak, alt yapı ve toplulukların direncini artırmak, düşük karbona geçişi ve eşitliği sağlayabilmek gibi amaçlar için yeniden tasarım yolu ile kötüye giden ekonomik konjonktürü iyileştirmeyi hedeflemektedir. Yeşil toparlanma ile toplumların gelecekte karşılaşacakları iklim değişikliği başta olmak üzere diğer tüm şoklara karşı daha dirençli olmaları amaçlanmaktadır. Bu amacın gerçekleşmesinde en önemli araç, karbon fiyatlandırması ve ilgili vergi politikası araçlarıdır. Karbon fiyatlandırması ile karbon emisyonlarına maliyet ekleyerek sera gazı emisyonlarını kontrol altına alma ve çevresel sorumluluğu teşvik etme gerçekleştirilmektedir. Çevresel vergiler ile atık yönetimi ve kirlilik kontrolüne odaklanarak çevreye zarar veren faaliyetlerin azaltılması sağlanmaktadır. Ayrıca, sübvansiyonlar ve teşviklerle çeşitli çevre dostu teknoloji ve uygulamalara destek verilerek yeşil toparlanmaya destek verilmektedir. Çevreye ve sağlığa zarar veren enerji kullanımından kaynaklanan emisyonlar, iklim değişikliğinin gerçekleşmesine de yol açmaktadır. Enerji kullanımına ilişkin vergiler, bu zararları minimize ederek, aşırı emisyonları azaltabilmekte ve kamu harcamaları için gelir kaynağı oluşturabilmektedir. Enerji kullanımına ilişkin etkin vergi oranları dünya çapında büyük farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, farklı ülke örneklerinde yeşil toparlanma için uygulanan vergi politikalarının neler olduğu ele alınarak, Türkiye’de uygulanan politikalar ile mukayesenin gerçekleştirilmesidir. Türkiye’nin mevcut vergi politikalarının, yeşil toparlanma hedeflerine ne kadar uygun olduğunu değerlendirmek, ülkenin sürdürülebilir kalkınma ve çevresel direnç kazanma çabalarını anlamak için önemli bir adım olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Toparlanma, Vergi Politikaları, Karbon Vergisi, CO2 Emisyonu.

¹ KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, selcan.unal@karatay.edu.tr - 0000-0001-7855-7085

TAŞELİ MASALLARINDA SOSYAL-ÇEVRE ÖGELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Tuğba KARAKAYA¹

¹ Ardahan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Halk Edebiyatı ABD, Doktora
Öğrencisi tugba_bay42@hotmail.com, 0000-0001-7804-3770

ÖZET

Pek çok toplumda olduğu gibi Türk toplumlarında da masallar önemli bir yer arz etmektedir. Masal, Türk kültürü içerisinde önemli bir yere sahiptir. Masallar daha çok çocuklarla özdeşleştiği için geçmiş dönemden beri -bugün okul öncesi eğitim dediğimiz- çocukların eğitiminde önemli roller üstlenmiştir. Bu sadece çocuklar için değil aynı zamanda büyükler için -kendilerine pay çıkaracakları- önemli eğitim öğretim yöntemi olarak da karşımıza çıkmaktadır. Masal, sadece çocuklar için anlatılan bir tür olmadığı ve masallardaki imge, sembol ve motiflerin kültürün aktarımını sağladığı görülmektedir. Teknolojik aletlerin icadından önce, insanların sosyal yaşantısında önemli bir araç olan sözlü anlatım türleri, köklü bir geçmişe sahiptir. Masallar, teknolojinin gelişmediği zamanlarda insanların faydalanabildiği sözlü edebi türler içinde önemli bir yere sahiptir. Günümüzde sözlü anlatım kültürü şekil değiştirerek varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Geçmişte anlatıcıların yerini alan televizyon ve radyolar vb. teknolojik araçlar bu misyonu kısmen de olsa üstlenmiştir. Anadolu'nun neredeyse tamamında masal unsuru yer almaktadır. Her bölgede anlatılan masalların içerisinde o yöreye ait izler ve kültürel unsurlar yer almaktadır. Bu durum anlatıcının kendi eğitim durumu ve kültürel birikimleriyle birleşerek masalların içerisinde kendini göstermektedir. Sözlü anlatım ürünlerinin icrası sırasında, kaynak kişiler kendilerinin eğitim durumlarını, ekonomi durumlarını ve kültürel özelliklerini anlatımlarına yansıtırlar. Sözlü anlatım ürünlerine yansıyan sosyal çevre öğelerinin en belirgin örneği, kaynak kişinin ağız ve dil özelliklerini anlatıya yansıtmasıdır. Bu sebeplerden dolayı sözlü anlatım ürünleri her icrasında yeniden şekillenebilmektedir. Kaynak kişi, kendi hayat tecrübelerini anlatıya katabilmektedir. Sözlü anlatı türleri, toplumun bireylerinin karakteristik özelliklerini taşıyarak o toplumun kültürü sayılırlar. Çalışmamızda, Ali Berat Alptekin'in Taşeli masalları adlı kitabındaki ilk otuz masal incelenerek içerisindeki yöre ve sosyal çevre unsurları (mahalli söylem, mekân, kişi, vb.) tespit edilerek çalışmamıza eklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: masal, sosyal çevre, Taşeli, kültür.

A RESEARCH ON SOCIAL-ENVIRONMENTAL ELEMENTS IN TAŞELİ TALES

ABSTRACT

Fairy tales have an important place in Turkish societies as in many societies. Fairy tales have an important place in Turkish culture. It is seen that fairy tales are not only a genre told for children and that the images, symbols and motifs in the fairy tales provide the expression of cultural memory. Oral expression culture, which was an important tool in people's social life before the invention or spread of technological tools, has a deep-rooted history. Fairy tales have an important place in Turkish culture, where previous generations could benefit deeply and we could benefit partially because it coincided with the period when television was not widespread. Today, the culture of oral expression has changed shape and continues to exist. Television and radios, etc., which replaced narrators in the past. technological tools have undertaken this mission, albeit partially. In our study, there is a fairy tale element in almost all of Anatolia. There are traces and cultural elements of that region in the tales told in each region. This situation, combined with the narrator's own educational background and cultural background, shows itself in the tales. During the performance of oral expression products, resource persons reflect their educational status, economic status and cultural characteristics in their expressions. The most obvious example of the social environment elements reflected in the verbal expression products is the source person's reflecting the dialect and language characteristics to the narrative. For these reasons, verbal expression products can be reshaped in each performance. The source person can add their own life experiences to the narrative. Oral narrative types are considered to be the heredity and culture of that society by carrying the characteristics of the individuals of the society. In our study, the local and social environment elements (local discourse, place, person, etc.) are determined and added to our study by examining the first thirty of Taşeli Fairy tales.

Keywords: fairy tale, social environment, Taşeli, culture.

EVLAT EDİNME HAKKINDA BULUŞMALARI: SOSYAL DESTEK VE BİLGİ PAYLAŞIMI

Dr. Öğr. Üyesi GAMZE BİLİR-SEYHAN¹

¹ Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, gamze.bilir.seyhan@ege.edu.tr - ORCID ID: [0000-0002-9888-8612](https://orcid.org/0000-0002-9888-8612)

ÖZET

Evlat edinme süreci merkezinde çocuk olan ve sürece dahil tüm paydaşlar için normalleştirilmesi gereken bir süreçtir. Yapılacak farkındalık çalışmaları ile evlat edinmenin tüm toplumda normalleştirilmesi, daha fazla yetişkinin evlat edinme sürecinde etkin bir rol almasını ve dolayısıyla daha fazla çocuğun bu aile temelli bakım modelinden faydalanmasını sağlayabilecektir. Bu noktadan hareketle Evlat Edinme Hakkında Buluşmaları evlat edinmeyi ilgilendiren bir dizi önemli konuyu ele almak amacıyla her ay belirli bir konu çerçevesinde düzenlenmektedir. Bu buluşmalar, evlat edinmiş aileler, evlat edinme sürecinde olan aileler, evlat edinmeyi düşünen aileler ve koruyucu aileler için bir sosyal destek ve bilgi paylaşım platformu sunmaktadır.

Bu buluşmalarda, evlat edinme sürecini ilgilendiren çeşitli konu başlıkları ele alınmaktadır. Evlat edinme sürecinin karmaşıklığına ve hassasiyetine odaklanarak, katılımcılara rehberlik ve destek sunulmaktadır. Ele alınan konular arasında Resimli Çocuk Kitapları, Koruyucu Ailelik, Uluslararası Evlat Edinme, Filmler ve Dizilerde Evlat Edinme gibi başlıklar yer almaktadır. Aynı zamanda evlat edinmeye ilişkin yasal düzenlemeler, psikolojik hazırlık ve çocukların bakımı gibi önemli konular da ele alınmaktadır. Bu noktadan hareketle bu çalışma kapsamında Evlat Edinme Hakkında Buluşmalarının gerekçesi, içerikleri ve katkılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Buluşmalara katılanlar, kendi deneyimlerini ve bilgilerini paylaşarak diğer ailelere ilham vermekte ve pratik öneriler sunmaktadır. Ayrıca, uzman konuşmacılar da katılımcılara evlat edinme konusunda rehberlik sağlamaktadırlar. Evlat Edinme Hakkında Buluşmaları'nın evlat edinmeyi düşünen aileler için bir topluluk oluşturma fırsatı sunduğu düşünülmektedir. Bu topluluk, ailelerin sorularını yanıtlama, endişelerini hafifletme ve duygusal destek sağlama etkilerine sahiptir.

Evlat Edinme Hakkında Buluşmaları evlat edinme sürecini daha şeffaf ve erişilebilir hale getirerek, çocuklarımıza daha iyi bir gelecek sunma yolunda ailelere destek verme potansiyeline sahiptir. Bu buluşmalar, sosyal destek ve bilgi paylaşımının güçlendirici bir örneğini oluşturmaktadır. Özellikle evlat edinme yolunda olan aileler için bu buluşmalar, kararlarını bilinçli bir şekilde verme ve çocuklarını en iyi şekilde yetiştirme konusunda yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Evlat edinme, sosyal destek, evlat edinme hakkında

FİLM VE DİZİLERDE EVLAT EDİNME KONUSUNUN ELE ALINIŞI

Dr. Öğr. Üyesi GAMZE BİLİR-SEYHAN¹

¹ Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, gamze.bilir.seyhan@ege.edu.tr - ORCID ID: [0000-0002-9888-8612](https://orcid.org/0000-0002-9888-8612)

ÖZET

Evlat edinme konulu film ve diziler, toplumda evlat edinmeye dair algıları değiştirmeye ve bu önemli konuyu normalleştirmeye katkı sağlama gücüne sahiptir. Bu tür eserler, izleyicilere farklı bakış açıları sunarak evlat edinmenin insan ilişkileri üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamaktadırlar.

Öncelikle, evlat edinme temalı yapımlar, toplumun evlat edinme süreci hakkındaki ön yargılarını ortadan kaldırmaya yardımcı olabilir. Bu eserler, karakterler aracılığıyla evlat edinmenin duygusal ve pratik boyutlarını anlatarak, izleyicilerin bu konuda daha anlayışlı olmalarını ve empati geliştirmelerini sağlar. Ayrıca, evlat edinme sürecinin zorluklarını ve güzelliklerini göstererek, insanların bu konuda daha gerçekçi bir perspektife sahip olmalarına da yardımcı olabilir.

Bu tür eserler aynı zamanda, aile kavramını genişleterek ve biyolojik bağların ötesinde bir aile kurmanın değerini vurgulayarak evlat edinmenin normalleşmesine katkı sağlar. İzleyiciler, kendi aile yapılarına dair geleneksel düşüncelerini gözden geçirerek, ailenin sevgi, bağlılık ve sorumluluk temelinde kurulabileceğini fark edebilirler. Bu noktadan hareketle, bu çalışmada film ve dizilerde evlat edinme konusunun ele alınışının incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu evlat edinme konusunu ele alan 2 film ve 2 dizi oluşturmaktadır. Bu eserlerde evlat edinmenin nasıl temsil edildiği tanımlanacak, evlat edinme konusunun olumlu ve olumsuz şekilde ele alınıp alınmadığı değerlendirilmiş ve bunlara dair kesitler üzerinden bir analiz gerçekleştirilmiştir.

Evlat edinme konulu film ve dizilerin topluma etkisi, bu eserlerin izleyicilerde evlat edinme konusunda daha olumlu bir tutum oluşturmaya neden olabilir. Toplumda evlat edinmeyi normalleştirmek, çeşitli aile yapılarına ve yaşam tarzlarına daha açık bir bakış açısı getirerek sosyal kabulü artırabilir ve evlat edinme sürecini düşünen ailelere destek olabilir.

Anahtar Kelimeler: Evlat edinme, film ve diziler, evlat edinme hakkında

ROMAN ÇOCUKLARDA ERKEN YAŞTA MESLEK EDİNME SÜRECİ

KAMİL EFE, DR. ÖĞRETİM ÜYESİ HASAN ÖZER

Zongulak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Disiplinlerarası Kültürel

Çalışmalar Programı, efekamil@beun.edu.tr – Orcid ID: 0000-0002-5749-0798

Zongulak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeni Türk Dili,

hasanozer@beun.edu.tr – Orcid ID: 0000-002-4916-0430

ÖZET

Avrupa'daki “topraksızlar” ve “unutulmuşlar” olarak tanımlanan Romanlar/Çingeneler, Anadolu’da varlıklarını uzun süre devam ettirmişlerdir. Romanlar zaman içinde göçerlikten yerleşik düzene geçmişlerdir. Etnik kimlik, hâkim toplumsal kültürden farklı özellikler taşıyabilmektedir. Türkiye de uzun süredir yaşayan romanlar buldukları bölgelerde kültürel özelliklerinden, toplumsallaşma anlayışlarından, yaşadıkları yerlerin fiziki özelliklerinden ve mekânsal gettolaşmadan ötürü damgalanma ve ötekileştirme ile karşı karşıya kalabilmektedirler. Roman çocukların kimlik inşasında ve meslekler edinme sürecinde çocukların etkileşim kurmuş oldukları çevre oldukça önemlidir. Ayrıca etnik grup kendi grup özelliklerini bir sonraki kuşağa çocuklar vasıtasıyla aktarabilmektedir. Bireyin kimlik oluşum sürecinde etkili olan çevre genellikle aile, okul, iş yeri gibi genel kabul görmüş bir sistemle ilerlemektedir. Bireyler bu süreçler sonucunda toplumsal hayata uyum sağlamayı ve hayatlarını devam ettirebilecekleri meslekleri edinmeye çalışmaktadırlar. Romanlar’da ayrılan özelliklerden bir tanesi günümüzde meslek edinme yollarının hala aileler tarafından öğretiliyor olmasıdır. Roman çocuklar, ailelerinin mesleklerini küçük yaşlarda pratik yollar ile öğrenmeye başlamaktadır. Roman aile üyeleri ve çocukların meslek edinme ilişkileri usta-çırak ilişkisi halinde devam etmektedir. Roman çocuklar bu yüzden aile içerisinde eğitim ile elde edilmiş statüye sahip kişiler ile sık karşılaşılmasından, ailenin kazancını enformel sektörden sağlıyor olmasından, bütün aile fertlerinin yaş gözetmeksizin çalışıyor olmasından dolayı eğitim kurumlarından erken kopmakta ve çalışma hayatına erken yaşta adım atmaktadırlar. Bu kopuştan itibaren, ailenin işleri devralınmakta, pratik yollarla bir usta çırak ilişkisi içerisinde öğrenilen mesleklere atılmalar ve erken yaşta evlilikler yaşanmaktadır. İşte tam da bu noktada çalışmanın amacı erken yaşta meslek edinen roman çocuklarının meslek edinme yollarının yaşanılan mekân ve aile bağlamında incelenmesi üzerinedir. Bu çalışmada kimlik, roman çocuklar, mekânsal dışlanma gibi kavramlar ele alınarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak roman çocukların eğitim kurumlarında karşılaşmış oldukları önyargılar, erken yaşta çalışma hayatına girerek yükseköğretime gidememek, kentsel yaşamın genel görünümünden farklı bir mekân kurgulanışlarının olmasından ötürü kamusal alana karşı daha tutucu bir davranış sergilemektedirler. Bu açıdan da piyasa içerisinde belirli meslek gruplarından kümelenedikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kimlik, Meslek, Roman.

BİR SOSYAL POLİTİKA KONUSU OLARAK KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAĞLAMINDA “ÖTEKİ” OLMAK

Doç. Dr. ASLIHAN AYKARA¹, Doktora Öğrencisi GİZEM KARABUDAK²

¹ HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü,
aaykara@gmail.com - 0000-0002-0932-8569

² ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal
Politika Anabilim Dalı, gizemtufekci@gmail.com – 0000-0002-7257-3794

ÖZET

Günümüzde insanlığın karşı karşıya olduğu ve çarpıcı etkileri artarak devam eden en önemli çevresel sorunlardan biri, yine insanların yol açtığı küresel iklim değişikliğidir. İster yerel isterse küresel bağlamda, küresel iklim değişikliğinin neden ve sonuçları incelendiğinde, bunun sosyal politikalara yön veren bir sosyal sorun olduğunu görmek mümkündür.

Küresel iklim değişikliği sorunu hem küresel hem de yerel düzeyde sadece ekonomik değil, aynı zamanda toplumsal ve çevresel bir adalet sorunudur. Ekonomik ve toplumsal haklar sisteminin gelişmişlik düzeyi, toplumların ve özellikle de dezavantajlı grupların, küresel iklim değişikliğinin etkileriyle baş etme ve korunma kapasitesi üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır.

Araştırma bulguları doğal afetler sonrasında engellilik ve yoksulluk oranlarının büyük ölçüde arttığını göstermektedir. Küresel iklim değişikliği zorunlu göçlerin artması, sosyal çatışma ve gerginliklerin yükselmesi gibi toplumsal sorunların zeminini oluşturmaktadır. Benzer biçimde, dünyanın birçok yerinde var olan toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri de yine, küresel iklim değişikliğiyle birlikte artış göstermektedir. Bu nedenlerle, tüm dezavantajlı gruplara ilişkin konuların küresel iklim değişikliğine dair politika, strateji, plan ve programların içerisinde yer alması önemli bir gerekliliktir.

Küresel iklim değişikliği sorunu hem ekonomik, hem toplumsal, hem de çevresel bir adalet sorunudur. Küresel iklim değişikliği sorununun koruyucu ve önleyici politika önlemlerinin yanı sıra, insan hakları temelli bir perspektifle ele alınması önemli bir gerekliliktir. Ancak böylelikle yaşanan ekonomik ve toplumsal eşitsizliklerin önüne geçilmesi mümkün olabilecektir. Bu noktada küresel iklim değişikliği sosyal politikanın bir konusu olarak ele alınmalıdır.

Küresel iklim değişikliğinin en belirgin sonuçlarından biri de dezavantajlı grupların daha fazla ötekileştirilmesidir. Yoksullar, engelliler, çocuk ve gençler, kadınlar, mülteciler gibi toplumun

dezavantajlı gruplarının yaşamlarını sosyal adalet çerçevesinde sürdürebilmeleri, küresel iklim değişikliği konusunda uygulanacak sosyal politika önlemlerine bağlıdır.

Bu çalışmada, çevresel sorunların başında gelen küresel iklim değişikliği sorununun ne olduğuna kısaca değinilecek, ardından farklı dezavantajlı gruplar üzerinde ne gibi etkilere yol açtığı ve ötekileştirmeye nasıl neden olduğu ele alınacak, bu konular sosyal politika bağlamında tartışılarak çalışma sonlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küresel iklim değişikliği, sosyal politika, ötekileştirme.

BEING THE “OTHER” IN THE CONTEXT OF GLOBAL CLIMATE CHANGE AS A SOCIAL POLICY ISSUE

ABSTRACT

One of the most important environmental problems that humanity faces today, whose dramatic effects continue to increase, is global climate change caused by humans. When the causes and consequences of global climate change are examined, whether in a local or global context, it is possible to see that this is a social problem that directs social policies.

The issue of global climate change is not only an economic but also a social and environmental justice issue at both global and local levels. The level of development of the economic and social rights system plays a decisive role on the capacity of societies, and especially disadvantaged groups, to cope with and protect from the effects of climate change.

Research findings show that disability and poverty rates increase significantly after natural disasters. Global climate change creates the basis for social problems such as increased forced migration and rising social conflicts and tensions. Similarly, gender inequalities that exist in many parts of the world are also increasing with global climate change. For these reasons, it is an important necessity to include issues related to all disadvantaged groups in policies, strategies, plans and programs regarding global climate change.

The global climate change problem is an economic, social and environmental justice problem. It is an important necessity to address the global climate change problem from a human rights-based perspective, as well as protective and preventive policy measures. Only in this way will it be possible to prevent economic and social inequalities. At this point, global climate change should be considered as an issue of social policy.

One of the most obvious consequences of global climate change is the further marginalization of disadvantaged groups. The ability of disadvantaged groups of society such as the poor, the disabled, children and youth, women, and refugees to continue their lives within the framework

of social justice depends on the social policy measures to be implemented regarding global climate change.

In this study, the global climate change problem, which is one of the leading environmental problems, will be briefly mentioned, then the effects it causes on different disadvantaged groups and how it causes marginalization will be discussed, and the study will be concluded by discussing these issues in the context of social policy.

Key Words: Global climate change, social policy, marginalization.

ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK SOSYAL HİZMET UYGULAMALARINDA YARATICI DRAMA ETKİNLİKLERİNİN ÖNEMİ

Doç. Dr. ASLIHAN AYKARA¹, Doktora Öğrencisi GİZEM KARABUDAK²

¹ HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü,
aaykara@gmail.com - 0000-0002-0932-8569

² ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal
Politika Anabilim Dalı, gizemtufekci@gmail.com – 0000-0002-7257-3794

ÖZET

Engellilik sosyal hizmet mesleğinin müdahale alanına giren en önemli konulardan biridir. Sosyal hizmet uzmanları engelli hakları ve savunuculuğu konusunda mikro, mezo ve makro düzeylerde uygulamalar gerçekleştirmektedirler. Mikro düzeyde, engelli bireylerle ve aileleriyle gereksinim duydukları konulara yönelik danışmanlık ve destek verirlerken, mezo düzeyde grup çalışmaları yoluyla engelli bireylerin veya aile üyelerinin eğitimlerine veya paylaşımında bulunmalarına yönelik çalışmalar gerçekleştirirler. Makro düzeyde ise, engellilik konusunda toplumun bilgilendirilmesine ve bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirir, sosyal politikalar geliştirilmesine etki ederler.

Sosyal hizmet uzmanlarının engelli bireylere yönelik mezo düzey çalışmalarından olan gruplarla sosyal hizmet uygulamaları açısından yaratıcı drama etkinliklerinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Gerçekleştirilecek grup çalışmasının türü göz önünde bulundurularak, çeşitli yaratıcı drama etkinliklerinden yararlanılması, engelli bireylerin grup çalışmasından üst düzey verim almalarını sağlayabilmektedir. Bu noktada, engelli bireylerin engel türünün ve farklı gereksinimlerinin göz önünde bulundurularak yaratıcı drama etkinliklerinin belirlenmesi önem taşımaktadır.

Yaratıcı drama etkinliklerinden yararlanılarak gerçekleştirilecek gruplarla sosyal hizmet uygulamalarında sosyal hizmet uzmanlarının engellilik konusunda duyarlı ve yetkin olmaları gerekmektedir. Engelli bireylerin kendi deneyimlerini rahatça paylaşabilecekleri ve birbirlerinin deneyimlerinden öğrenebilecekleri bir ortamın sağlanması sosyal hizmet uzmanlarının sorumluluğundadır.

Gerçekleştirilecek bu çalışmalarla, engelli bireylerin güçlenmelerinin, yalnız olmadıklarını anlamalarının, deneyim, duygu ve düşüncelerini paylaşmalarının sağlanması önemli çıktılardır. Bu çıktıların elde edilebilmesi için, çalışmaların başından sonuna kadar amaç ve hedeflerinin net biçimde belirlenmiş ve ifade edilmiş olması önemlidir. Yaratıcı drama etkinliklerinin yaratıcılığı artırma, dikkati toplama, eğlendirme, eleştirel düşünme, iletişimi ve empatiyi artırma gibi özellikleri bu çıktılara ulaşılmasını olumlu yönde etkileyecektir.

Tüm bu konuların ele alındığı bu çalışmada, yaratıcı dramanın ne olduğu, temel özellikleri ve aşamaları gibi bilgilerin ardından, sosyal hizmet uygulamalarında yaratıcı dramanın yeri, engelli bireylere yönelik yaratıcı drama uygulamalarında dikkat edilmesi gereken hususlar konularına yer verilmesi planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, yaratıcı drama, gruplarla sosyal hizmet.

THE IMPORTANCE OF CREATIVE DRAMA ACTIVITIES IN SOCIAL SERVICE PRACTICES FOR PEOPLE WITH DISABILITY

ABSTRACT

Disability is one of the most important issues within the intervention area of the social work profession. Social workers carry out practices on disability rights and advocacy at micro, mezzo and macro levels. At the micro level, they provide consultancy and support to people with disability and their families on the issues they need, while at the mezzo level, they carry out studies for the education or sharing of people with disability or their family members through group work. At the macro level, they carry out studies to inform and raise public awareness about disability and influence the development of social policies.

Creative drama activities have an important place in terms of social work practices with groups, which are among the mezzo level studies of social workers for people with disability. Considering the type of group work to be carried out, using various creative drama activities can enable people with disability to get high efficiency from group work. At this point, it is important to determine creative drama activities by taking into account the type of disability and different needs of people with disability.

Social workers must be sensitive and competent about disability in social work practices with groups using creative drama activities. Therefore, it is important for social workers competent in disability to carry out these studies. It is the responsibility of social workers to provide an environment where people with disability can easily share their own experiences and learn from each other's experiences.

The important outcomes of these studies are to empower people with disability, to understand that they are not alone, and to share their experiences, feelings and thoughts. In order to obtain these outputs, it is important that the aims and objectives of the studies are clearly determined and expressed from the beginning to the end. Features of creative drama activities such as increasing creativity, attracting attention, entertaining, critical thinking, communication and empathy will positively affect the achievement of these outcomes.

In this study, which covers all these issues, it is planned to include information about what creative drama is, the basic features and stages of creative drama studies, and then the place of creative drama in social work practices and the issues to be considered in creative drama applications for people with disability.

Key Words: Disability, creative drama, social work with groups.

ÜST SINIFIN TOPLUMSAL TABAKALAŞMA VE MEKÂNSAL AYRIŞMADAKİ YERİ¹

Doktora Öğrencisi, MUHAMMED CİHAD ALKIŞ¹

¹ Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, alkiscihad@gmail.com - ORCID ID:
0000-0002-6208-8920

ÖZET

Neoliberalizm ve finansallaşma ile birlikte sayısı artan ve daha görünür olan küresel ultra zenginlerin gösterişçi tüketimini mekân üzerinde inceleyen, sahip oldukları parasal güçleri ve sermaye hareketlerinin serbestliği sayesinde Lonra, New York, Paris gibi büyük şehirlerin elit semtlerinde lüks konutlara sahip olabilen zenginlerin konut piyasasına etkisi yurt dışında geniş bir ilgiye sahip olmuştur. Medyada zenginler üzerinde çok durulmasına rağmen bu üst sınıfa ülkemizde akademik çevrede ilgi zayıftır. Zengin bir gündemin yoksul litaretürü'ne² katkıda bulunmayı amaçlayan bu çalışmada Türkiye'de iktisadî ve ictimai dönüşüme bağlı olarak değişen üst sınıfın dönemlere göre farklılık gösteren konut tercihleri hakkında genel bir çerçeve sunulacaktır.

Zenginliğin tanımını maddî ölçüt kullanarak yapmak zor olduğu gibi statü, kültürel sermaye gibi parametrelerin de dâhil edildiği bir üst sınıf profili çizmek daha da güçleşmektedir. Bu açıdan bakıldığında maddî durumun yansıması olarak mekân ve konut, zenginliğin dünyasıyla ilgili fikir yürütebileceğimiz en önemli araçlardan biridir. Mekân ve konut bu yönüyle sadece coğrafya ya da sosyoloji gibi tek bir disipline indirgenemeyecek kadar geniş bakış açısı sunmaktadır. Bireyler birçok konuda birbirlerinden ayrışırken bu farklılaşma konut düzeyinde de kendini göstermektedir. Toplumsal tabakalar doğuştan getirdikleri özellikleri ya da sonradan sahip oldukları nitelikleri nedeniyle ayrışmaya tabi tutulsa da sanayi devrimiyle birlikte yoğunlukla kullanılan ayrıştırma modeli sosyo-ekonomi temelli sınıf ayrımıdır. Günümüze kadar toplumun farklı katmanları ikâmet ettikleri konut tipolojileri üzerinden analize tâbi

¹ Bu çalışma, yazarın Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Tarihi bölümünde yürüttüğü "Zâdegân Muhitinden Milyarden Mekânına: Boğaziçi'nde Değişim ve Süreklilik" başlıklı tez çalışmasından üretilmiştir.

² Not: Bu ifade Tanıl Bora ve Necmi Erdoğan'a aittir. Bknz: Tanıl Bora ve Necmi Erdoğan, Zenginlik: 'Zengin Bir Araştırma Gündemi, 'Yoksul' Bir Literatür, Toplum ve Bilim (104), 2005, s.3-12.

tutulmuştur. Söz gelimi çoğu zaman kent çalışmalarında alt sınıf “gecekodu”, orta sınıf “apartman” ve kent merkezinden şehrin çeperlerine göç edip kapalı sitelerde steril bir alana kavuşmak isteyen orta sınıflar ise “kapalı siteler” ile anılmaktadır. Şehir merkezine tekrar ilgi gösteren orta-üst sınıf, “soylulaştırma” çalışmalarının baş öznesidir. Fakat zenginlerin konutu ile ilgili yapılan çalışmalar lüks villa siteleri ve konaklar, rezidanslar gibi tipolojiler ile sınırlı kalmaktadır. Dünya literatüründe son zamanlarda elit konutuna alâka artış gösterse de Türkiye’de bu konuya ilgi azdır. Bu çalışmada çeşitli dönemlerde farklı sunum biçimleriyle ortaya çıkan üst sınıf konutuna betimleyici bir yöntemle ışık tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler : Toplumsal Tabakalaşma, Mekânsal Ayrışma, Üst Sınıf, Konut, Zenginlik

LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNDEN TÜRKİYE’DE RUH SAĞLIĞI TEMALI BİBLİYOGRAFİK BİR İNCELEME

Doktorant, MAHMUT SAMİ KÖKTAŞ ¹, Doç, Dr., HARUN CEYLAN ²

¹ Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı,
dr.mskoktas@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0595-1425>

²Yalova Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü,
harun.ceylan@yalova.edu.tr.- ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9047-2316>

ÖZET

İnsandaki akli melekelerin durumunu ifade etmek için kullanılan temel kavramlardan birisi olan ruh sağlığı insanın iç dünyasında oluşan duygulardan ve çevresinden aldığı uyaranlardan etkilenmektedir. İç dünyamızda oluşan duygulara ve çevreden gelen uyaranlara karşı verilen bu tepkiler, uyaran ve uyarılan sistem arasındaki etkileşimin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu yönüyle bireysel, toplumsal ve doğal çevreden kaynaklı uyaranlar, bireyin ruh sağlığını etkilemektedir. Bireysel, toplumsal ve çevresel faktörlere bağlı olarak yaygınlaşan ruh sağlığı sorunlarına çözüm üretebilmek için ruh sağlığı alanında yapılan çalışmalara odaklanmak faydalı olacaktır. Bu anlamda, ruh sağlığı alanında yapılan çalışmaların bibliyografik derlemesini yaparak ruh sağlığı alanındaki akademik çalışmaların genel bir fotoğrafını çekmek bu çalışmanın temel amacıdır. Çalışma nitel bir çalışmadır. Doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Yapılan çalışmada Ulusal Tez Merkezi kaynağı taranmış ve 1971’den 2022’ye kadar 10’ar yıllık bölümlenme yapılmıştır. Bölümlenmeye göre giderek artan bir sayıda ve oranda akademik çalışmaların yapıldığı görülmüştür. En yüksek dönemin %61 ile 2011-2020 yılları arası olduğu görülmüştür. Ancak 2021-2022 yılları arasındaki iki yıllık sürede bile çalışmaların hızlı bir artış göstermeye devam ettiği görülmektedir. Bu nedenle son iki yıl da araştırmaya dahil edilmiştir. 2021-2022 yılları arasında yapılan ruh sağlığı temalı çalışmaların alandaki toplam çalışmaların %23’ünü oluşturduğu tespit edilmiştir. Oransal ve sayısal artışların giderek arttığı görülen çalışmada bir sonraki 10 yıllık bölümlenme olacak olan 2020–2030 yılları arasındaki çalışmaların daha yüksek oranda çıkacağı anlaşılmaktadır. Araştırma, ruh sağlığı ile ilgili çalışmalara olan ilginin giderek arttığını göstermektedir. Tezlerin çoğunluğu yüksek lisans (%51) ve tıpta uzmanlık (%39) tezidir. Üniversitelerin %71.15’i ruh sağlığı alanında lisansüstü çalışma yapmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ruh sağlığı, Akıl Sağlığı, Bibliyografya, Lisansüstü Tezler.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SORUNUNA HÜKÜMETLERARASI İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ PANELİ'NİN YAKLAŞIMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Mutlu TÜZER¹, Prof. Dr. Seyhun DOĞAN²

¹İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı
mutlutuzer@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9125-2542

²İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü
sdogan@istanbul.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-3450-0612

ÖZET

İklim değişikliği bilimi konusunda uluslararası düzeyde en önemli otorite, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (HİDP)'dir. HİDP, 1988'de Birleşmiş Milletler Çevre Programı ve Dünya Meteoroloji Örgütü tarafından kurulmuştur. HİDP'nin öncelikli amacı, Birleşmiş Milletler'e üye devletleri ve uluslararası kamuoyunu iklim değişikliği bilimi, iklim değişikliğinin potansiyel tesirleri, sahip olduğu riskler ve iklim değişikliğiyle mücadele politikaları hususunda bilgilendirmektedir. HİDP'nin belli aralıklarla yayımlanmış olduğu değerlendirme raporları, iklim değişikliği politikalarını biçimlendiren temel kaynaklar olmalarının yanı sıra probleme dair bakış açısı ve kavramsal çerçeveyi de biçimlendirmektedir. HİDP raporlarında iklim değişikliği sürecinin bilimsel boyutunun, sosyal ve politik tartışmalardan ayrı tutulduğu bir yaklaşım benimsenmeye çalışılmaktadır. Bu çabanın en açık göstergesi, iklim değerlendirme raporlarının bilimsel bulgulara dayalı deskriptif olduğu, iklim değişikliği politikaları açısından preskriptif olmadığı, ancak politikalarla ilgili olduğu iddiasıdır.

Bu iddiaya uygun şekilde, değerlendirme raporlarında kesinlik, belirsizlik, bilginin güvenilirlik derecesi, bilimsel kanıt, uzlaşma ve olasılık gibi kavramlar, yıllar içinde kurum tarafından titiz bir şekilde tanımlanarak oluşturulmuş ilkelere ve çerçeveye uygun şekilde kullanılmaya çalışılmaktadır. İklim değişikliği bilimiyle ilgili temel süreç, potansiyel etkiler ve mücadele politikalarına ilişkin değerlendirmeler, bu terminoloji çerçevesinde elde edilen bilginin güvenilirlik derecesine atıfta bulunarak belirli olasılık dilimleri dâhilinde ifade edilmeye çalışılmaktadır. Bu çabaya rağmen kamuoyunda HİDP ve iklim değerlendirme raporlarının politik boyutu ön plana çıkmaktadır.

Bu çalışmada, HİDP'nin iklim değerlendirme raporlarında kullanmayı tercih ettiği bilimsel yaklaşım, insan kaynaklı iklim değişikliği sorununun tanımı, tespiti ve göstergelerine ilişkin ifadeler ışığında incelenmiş; kamuoyunda iklim değişikliğine ilişkin tercih edilen terim ve ifadeler ile HİDP'nin yaklaşımı arasında önemli farklılıkların bulunduğu ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Küresel Isınma, İklim Değişikliği, İklim Değişikliği Bilimi, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli.

AN ASSESSMENT ON THE INTERGOVERNMENTAL PANEL ON CLIMATE CHANGE'S APPROACH TO THE CLIMATE CHANGE PROBLEM

ABSTRACT

The most important authority on climate change science at the international level is the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). The IPCC was established in 1988 by the United Nations Environment Program and the World Meteorological Organization. The primary aim of the IPCC is to inform the member states of the United Nations and the international public about the science of climate change, the potential effects of climate change, its risks, and policies to combat climate change. The evaluation reports published by the IPCC at regular intervals are the primary sources shaping climate change policies, as well as shaping the perspective and conceptual framework on the problem. The IPCC reports attempt to adopt an approach in which the scientific dimension of the climate change process is kept separate from social and political debates. The clearest indicator of this effort is the claim that climate assessment reports are descriptive based on scientific findings and are not prescriptive about climate change policies but are related to policies.

In accordance with this claim, concepts such as certainty, uncertainty, degree of reliability of information, scientific evidence, consensus, and probability are tried to be used in the assessment reports by the principles and framework that have been meticulously defined and established by the institution over the years. Assessments regarding the basic process, potential impacts, and combat policies related to climate change science are attempted to be expressed within certain probability ranges by referring to the degree of reliability of the information obtained within the framework of this terminology. Despite these efforts, the political dimension of the IPCC and its climate assessment reports come to the fore in public opinion.

In this study, the scientific approach that the IPCC prefers to use in climate assessment reports in light of statements regarding the definition, detection, and indicators of the human-induced

climate change problem is examined; it has been revealed that there are significant differences between the terms and expressions preferred by the public regarding climate change and the approach of the IPCC.

Keywords: Global Warming, Climate Change, Climate Change Science, Intergovernmental Panel on Climate Change.

İKLİM SENARYO VE PROJEKSİYONLARI PERSPEKTİFİNDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SORUNU

Dr. Mutlu TÜZER¹, Prof. Dr. Seyhun DOĞAN²

¹İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı
mutlutuzer@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9125-2542

²İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü
sdogan@istanbul.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-3450-0612

ÖZET

İklim değışikliği süreci, antropojenik sera gazı emisyonlarıyla söz konusu gazların atmosferden çekilmesini mümkün kılan tabii döngüler arasındaki denge bazında formüle edildiğinde, problemin nihai ve sürdürülebilir çözümü, sera gazı emisyonlarının hızlı bir biçimde düşürülmesine bağlıdır. Ayrıca beşerî faaliyetlerin iklime olan tesiri, sadece sera gazı emisyonlarıyla sınırlı değildir. İnsan kaynaklı sera gazı emisyonları ve tabii sera gazı döngüleri dikkate alındığında, arazi kullanımı ve tarım kesimi ile bağlantılı tesirler, atmosfere direkt salınan sınai emisyonlar kadar önemlidir. Bununla birlikte iklim değışikliği, beşerî davranış ve kararlardan tamamen bağımsız bir biçimde işleyen fiziksel süreç şeklinde de görülmemelidir. Okyanusların ısı kapasitesi, karbon döngüsü ve yeryüzünün enerji bütçesi gibi süreçlere bağlı olarak, her şeyden önce biyokimyasal reaksiyonlar ve fiziksel kanunlar yardımıyla açıklanmaya çaba gösterilen güçlendirilmiş sera etkisi, esasen paradoksal bir biçimde tanımı uyarınca insan kaynaklıdır. Dolayısıyla iklim değışikliği, neden ve neticeleri bakımından insanla başlayan ve insanla biten küresel bir çevre sorunu olarak görülmelidir.

İklim koşullarının ekolojik ve sosyal refah açısından oynadığı belirleyici rol, küresel ısınma ve iklim değışikliğine ilişkin öngörü, senaryo ve projeksiyonların üretilmesini gerekli kılmaktadır. Sürecin günlük deneyimler ve bireysel gözlemlerin ötesine geçen küresel boyutu, zaman ölçeği ve karmaşık nedensellik döngüsü, iklim değışikliği üzerine yapılan bilimsel çalışmaları büyük ölçüde senaryo ve projeksiyonlara dayalı hale getirmektedir.

Bu çalışmada, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli tarafından hazırlanan değerlendirme raporlarında kullanılan senaryo ve projeksiyonların gelişim süreci ve temel özellikleri incelenmiş; iklim değışikliği azaltım hedefine odaklı uluslararası mücadele politikasının dayandığı senaryo ve projeksiyonların içerdiği demografik, ekonomik ve teknolojik varsayımların gözden kaçırılmamasının gereği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Emisyon Senaryoları, İklim Projeksiyonları, Temsili Yoğunluk Patikaları, Paylaşılan Sosyal Patikalar.

CLIMATE CHANGE PROBLEM IN THE PERSPECTIVE OF CLIMATE SCENARIOS AND PROJECTIONS

ABSTRACT

When the climate change process is formulated based on the equilibrium between anthropogenic greenhouse gas emissions and the natural cycles that enable the withdrawal of these gases from the atmosphere, the ultimate and sustainable solution to the problem depends on the rapid reduction of greenhouse gas emissions. In addition, the impact of human activities on the climate is not limited to greenhouse gas emissions. Considering human-induced greenhouse gas emissions and natural greenhouse gas cycles, land use and agriculture are as crucial as industrial emissions released directly into the atmosphere. However, climate change should not be seen as a physical process that operates entirely independently of human behavior and decisions. The enhanced greenhouse effect, which is tried to be explained primarily with the help of biochemical reactions and physical laws, depending on processes such as the oceans' heat capacity, the carbon cycle, and the earth's energy budget, is, paradoxically, human-induced by definition. Therefore, climate change should be seen as a global environmental problem that begins and ends with humans in terms of its causes and consequences.

The decisive role that climatic conditions play in ecological and social welfare requires the production of predictions, scenarios, and projections regarding global warming and climate change. The global dimension of the process, its time scale, and its complex causality cycle that goes beyond daily experiences and individual observations make scientific studies on climate change largely based on scenarios and projections.

In this study, the development process and basic features of the scenarios and projections used in the evaluation reports prepared by the Intergovernmental Panel on Climate Change are examined. It is demonstrated that the demographic, economic, and technological assumptions contained in the scenarios and projections on which the international combat policy focused on the climate change mitigation target is based should not be overlooked.

Key Words: Climate Change, Emission Scenarios, Climate Projections, Representative Concentration Pathways, Shared Socioeconomic Pathways.

EŞİTSİZLİKLERLE MÜCADELEDE İNSAN HAKLARI SAVUNUCUSU OLAN SOSYAL HİZMETİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF SOCIAL WORK AS A HUMAN RIGHTS DEFENDER IN THE FIGHT AGAINST INEQUALITIES

Dr., GÖRKEM KELEBEK KÜÇÜKARSLAN ¹

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, gkelebek@cumhuriyet.edu.tr
ORCID 0000-0002-8280-1092

ÖZET

Sosyal hizmet mesleği ihtiyaç ve sosyal adalet kavramları ile iç içe olan bir meslektir. İhtiyaçlar, buldukları psiko-sosyal-ekonomik-coğrafi biçimlere göre şekillenmektedirler. Sosyal hizmetin bireylerin ihtiyaçlarını sağlarken hak temelli bir bakış açısı üzerinden hizmet sunması adaleti ve sosyal adaleti sağlamak adına önemli bir yerde durmaktadır. Sosyal adalet, toplum içinde ekonomik, sosyal, kültürel, siyasi yönden yoksun kişilerin toplum tarafından korunması olarak kısaca tanımlanabilmektedir.

Sosyal hizmet yardım ve gönüllük üzerinden ilerleyen bir meslek olmasına karşın gelişiminde ve profesyonelleşme sürecinde geneli bakış açısını ele alarak mikro-mezzo-makro boyutlarda hizmet sunmuştur. Bireylerin iyilik halini önemseyen meslek, insan hakları temelinde müdahaleler yapmış ve ihlaller noktasında mücadele safhasında da yer almıştır. Bireylerin haklarını koruyamadıkları alanlarda savunuculuk rolünü, köprü görevini üstlenmekte ve bireyin iyilik halini önemseyerek eyleme geçmektedir. Sosyal hizmetin sahip olduğu, bilgi-beceri-değer üçgeni çerçevesinde insan haklarını savunarak, rehberlik yapmaktadır. Aynı zamanda sosyal hizmet uzmanı arabuluculuk yaparak, bireyin hakkının tehlikeye düştüğü durumlarda grubu koruyarak öncülük etmektedir. Sosyal hizmetin insan haklarını korumada, müdafaa etmede ve bunu sürdürmede aynı zamanda politikada uygulayabilme görev, rol ve sorumlulukları olan sosyal hizmet uzmanı adaletsiz bir yapı üzerine edilmiş evren içerisinde kimi zamanlarda hak ihlallerine maruz kalabilmektedir. İnsan onuruna yaraşır, bireyin katkı ve katılım sağlayabileceği bir hizmetinin olması mesleğin tanımı ile de birebir örtüşmektedir. Sosyal hizmetin bulunduğu konum itibari ile politiktir. Burada sosyal hizmet hem politikaların geliştirilmesi hem de uygulanmasında insan haklarını temel alarak ilerlemeleri, kaynakları adil dağıtmalı, ayrımcılık karşıtı değerleri benimsemeleri gerekmektedir.

Bu çalışmada, sosyal hizmetin doğuşuna ve gelişimine kısa bir giriş yapılarak nasıl insan hakları mesleği olduğu olgusuna vurgu yapılacaktır. Aynı zamanda sosyal hizmetin insan haklarını korumadaki yeri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal hizmet, insan hakları, sosyal adalet.

ABSTRACT

Social work is a profession intertwined with the concepts of need and social justice. Needs are shaped according to their psycho-social-economic-geographical forms. The fact that social work provides services from a rights-based perspective while providing the needs of individuals stands in an important place in order to ensure justice and social justice. Social justice can be briefly defined as the protection of economically, socially, culturally and politically deprived people by the society.

Although social work is a profession that progresses through assistance and volunteerism, it has provided services in micro-meso-macro dimensions by taking a generalist perspective in its development and professionalization process. The profession, which cares about the well-being of individuals, has made interventions on the basis of human rights and has also taken part in the struggle phase at the point of violations. In areas where individuals cannot protect their

rights, it assumes the role of advocacy, bridge duty and takes action by caring about the well-being of the individual. It provides guidance by defending human rights within the framework of the knowledge-skills-values triangle of social work. At the same time, the social worker mediates and leads by protecting the group in cases where the individual's rights are jeopardized. The social worker, who has the duties, roles and responsibilities of social work in protecting, defending and maintaining human rights, as well as implementing it in policy, may sometimes be exposed to violations of rights in a universe built on an unjust structure. Having a service that is worthy of human dignity and in which the individual can contribute and participate is in line with the definition of the profession. Social work is political in terms of its position. Social work should proceed on the basis of human rights in both the development and implementation of policies, distribute resources fairly, and adopt anti-discrimination values. This study will provide a brief introduction to the birth and development of social work and emphasize how it became a human rights profession. At the same time, the place of social work in protecting human rights will be evaluated.

Key Words: Social work, human rights, social justice.

**FEMİNİST SOSYAL ÇALIŞMA BAKIŞ AÇISIYLA İNSAN TİCARETİNİ
ANLAMAK
UNDERSTANDING HUMAN TRAFFICKING FROM A FEMINIST SOCIAL WORK
PERSPECTIVE**

Dr., GÖRKEM KELEBEK KÜÇÜKARSLAN ¹

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, gkelebek@cumhuriyet.edu.tr

ORCID 0000-0002-8280-1092

ÖZET

Küreselleşmenin etkisi ile artan sınırlar arası hareketler insan ticaretini önemli bir problem olarak karşımıza çıkarmaktadır. Özellikle kadınların ve çocukların içinde buldukları risk, onları korunaksız ve kırılgan hale getirmektedir. Bir hak ihlali olan insan ticareti, kadına yönelik ihmal ve istismarın yoğun olarak yaşandığı alanlardan biridir. Her ne kadar yasal boyutta koruyucu ve önleyici hukuksal adımlar atılmış olsa da “modern kölelik” hala ciddi düzeyde varlığını sürdürmektedir. Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonra Moldova, Rusya, Ukrayna gibi ülkelerden çalışma umudu ile yola çıkan birçok kadın, insan ticareti pazarına düşmekte özellikle Ukrayna savaşından sonra da bu bölgeden ülkemize yönelik göç hareketleri devam etmektedir. Aynı zamanda Suriye’de meydana gelen iç savaşın, Suriyeli kadınları insan ticaretine zorladığı da bilinen bir başka gerçektir. Güney Asya’dan Avrupa’ya uzanan geniş bir coğrafyada kendini bulan insan ticareti pazarı, bölgesel olmaktan çok, küreselleşme yolunda hızla ilerlemektedir. “İnsan ticareti, kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidi ile veya diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma, kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye veya başkalarına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması” anlamına gelmektedir. Kısaca insan ticareti göçmenlerin ya da yaşam yerlerini değiştir(il)enlerin gittikleri yerlerde ağır emek ve beden sömürüsüne maruz kalmaları anlamına gelmektedir.

Kadınlar ve çocuklar, ataerkil toplumsal yapılar içinde hem göç öncesinde hem de göç sonrasında değersizleştirilme, güçsüzleştirilmeme ve sömürüye açık hale gelebilmektedirler. Ataerkil toplumsal yapı insan ticaretindeki eşitsizliği de göstermektedir. Özellikle kadınlar üzerindeki güç ve baskı, toplumsal cinsiyetin çok boyutlu olarak kendini göstermesine de zemin oluşturmaktadır. Türkiye’nin jeopolitik konumu nedeniyle transit bir ülke olmasından, özellikle 2003 yılından itibaren insan ticareti ile mücadelede çalışmalar yürütülse de cinsiyet körü tutum ve mağdur odaklı yaklaşım nedeniyle yeterli destek ve hizmet sunulamamaktadır. Bu nedenle bu çalışmada insan ticareti feminist sosyal çalışma perspektifiyle ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnsan ticareti, kadın ticareti, feminist sosyal çalışma, göç.

ABSTRACT

Increasing cross-border movements with the impact of globalization make human trafficking an important problem. Especially the risk that women and children are at makes them unprotected and vulnerable. Trafficking in human beings, which is a violation of rights, is one of the areas where neglect and abuse against women is intensely experienced. Although protective and preventive legal steps have been taken at the legal level, "modern slavery" still continues to exist at a serious level. After the dissolution of the Soviet Union, many women

from countries such as Moldova, Russia and Ukraine, who set out with the hope of working, fall into the human trafficking market, especially after the war in Ukraine, migration movements from this region to our country continue. It is also a well-known fact that the civil war in Syria has forced Syrian women into human trafficking. The trafficking in human beings market, which finds itself in a wide geography extending from South Asia to Europe, is rapidly moving towards globalization rather than regionalization. "Trafficking in human beings means the recruitment, transportation, transfer, harboring or receipt of persons for exploitation by means of force, abduction, fraud, deception, abuse of influence, taking advantage of a person's helplessness, or obtaining the consent of persons having control over another person, by means of coercion, abduction, fraud, deception, abuse of influence, taking advantage of a person's helplessness, or by providing gain or benefit to that person or others in order to gain the consent of persons having control over another person". In short, trafficking in human beings means that migrants or those who change their place of residence are subjected to severe labor and physical exploitation in the places where they go.

Women and children can be devalued, disempowered and vulnerable to exploitation both before and after migration within patriarchal social structures. The patriarchal social structure also shows the inequality in human trafficking. Power and oppression, especially on women, paves the way for the multidimensional manifestation of gender. Although Turkey is a transit country due to its geopolitical position, and although efforts have been carried out to combat human trafficking especially since 2003, adequate support and services cannot be provided due to gender-blind attitude and victim-oriented approach. Therefore, in this study, human trafficking will be addressed from a feminist social work perspective.

Key Words: Human trafficking, women trafficking, feminist social work, migration

SOSYAL MEDYADA DEĞİŞEN MAHREMİYET

Doç. Dr., Erkan DİKİCİ

Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
dikicierkan@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8319-0345

ÖZET

Mahremiyet, gizlilik, gizli olma hali olarak tarif edilebilir. Sosyal yaşamı içerisinde mahremiyet, bireyin sınırlarını kendisinin belirlediği bir alan olarak kabul edilebilir. Bireyler, sosyal yaşamlarında, diğer bireylerle olan ilişkilerini, mahremiyet kavramı ekseninde belirleyebilmektedir. Özellikle toplum içerisindeki davranışlarımız üzerinde de önemli bir belirleyici olma özelliğine sahiptir. Sosyal anlamda hayatımızı şekillendiren mahremiyet kavramı, yaklaşık olarak son 20-25 yıllık süreçte dijital anlamda bir içeriğe sahip olmuştur. Sosyal yaşamında bireyin kendisine özel alan içerisinde belirlediği mahremiyeti, sosyal medya alanlarında da ortaya çıkmıştır. Fakat son yıllarda, özellikle sosyal medyada mahremiyet algısı değişim göstermiştir. Bu çalışmanın konusu bu bağlamdan hareketle şekillenmiştir. Çünkü dijital mahremiyet, artık farklı bir boyuta taşınmıştır. Sosyal medyada var olan itiraf sayfaları, bu değişimin örneklerinden birisi olarak görülmektedir. Bu çalışmada, sosyal medyadaki itiraf sayfalarında değişen mahremiyet algısını konu edinmektedir. Çalışmanın amacı, bir sosyal medya uygulaması olan Instagram üzerinde var olan itiraf sayfalarında mahremiyet algısının nasıl değişim gösterdiğini incelemektir. Günümüzde itiraf sayfalarında insanların kendilerine yarattıklarını zannettikleri mahremiyet alanının nasıl genişlediği, aslında insanların sınırları ortadan kaldırarak birbirlerine hem sanal hem de sosyal ortamlarda birbirine temas etmek amacıyla olduğu ve bu amaçla itiraf sayfalarında sadece itiraflara yer vermenin dışında 16 farklı konuda paylaşım yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal medya uygulamaları içerisinde var olan gruplardan birisi olan itiraf grupları/sayfaları içerisinde yapılan paylaşımlarda, grubun/sayfanın amacına yönelik paylaşımların yapılmadığı ve mahremiyet algısının bir değişim gösterdiği sonucu ortaya çıkmıştır. Nitekim sosyal medya uygulamalarından Instagram uygulaması içerisinde aktif olarak varlık gösteren itiraf gruplarına/sayfalarına üyeliği bulunanların paylaşım yaptıkları itirafların, itiraf olmanın ötesine geçmiştir. Böylelikle, itiraf grupları/sayfaları içerisinde üyeliği bulunan insanların, özel alan olarak kabul edilen mahremiyetin sınırlarını aşmaya çalışarak, sosyal medyanın yarattığı sanal ortamdan çıkarak sosyal ortamlarda bir araya gelme, iletişim ve etkileşim halinde olma arzusu içerisinde olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Mahremiyet, Instagram, İtiraf, Değişim.

CHANGING PRIVACY IN SOCIAL MEDIA

ABSTRACT

Privacy can be described as secrecy, the state of being hidden. Privacy in social life can be considered as an area where the individual determines their own boundaries. Individuals can determine their relationships with other individuals in their social lives around the concept of privacy. It has the feature of being an important determinant on our behavior, especially in society. The concept of privacy, which shapes our lives in a social sense, has had a digital content in the last 20-25 years. The privacy of the individual in their social life, which determines within their own private area, has also emerged in social media areas. However, in recent years, the perception of privacy has changed, especially in social media. The subject of this study was shaped by this context. Because digital privacy has now moved to a different dimension. Confession pages existing on social media are seen as one of the examples of this change. This study focuses on the changing perception of privacy in confession pages on social media. The purpose of the study is to examine how the perception of privacy changes in confession pages on Instagram, a social media application. Today, it has been concluded that the privacy area that people think they have created for themselves has expanded on confession pages, that people actually aim to eliminate boundaries and contact each other in both virtual and social environments, and for this purpose, they share 16 different topics in addition to just including confessions on confession pages. In the posts made within the confession groups/pages, which are one of the existing groups in social media applications, it was revealed that the posts were not made for the purpose of the group/page and the perception of privacy showed a change. As a matter of fact, the confessions shared by those who are members of confession groups/pages that are actively present in the Instagram application, one of the social media applications, have gone beyond being confessions. Thus, it has been understood that people who are members of confession groups/pages desire to come together, communicate and interact in social environments, leaving the virtual environment created by social media, trying to exceed the boundaries of privacy, which is considered a private area.

Key Words: Social Media, Privacy, Instagram, Confession, Change.

LİSANSÜSTÜ TEZLERDE BİTLİS

Doç. Dr., Erkan DİKİCİ

Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,

dikicierkan@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8319-0345

ÖZET

Lisansüstü tez çalışmaları, akademik dünyanın en önemli unsurlarından birisi olarak kabul edilebilir. Akademik kariyer yapma noktasında bilim insanlarının temel başarı ölçütlerinden birisi olarak yazacakları lisansüstü tezler gösterilebilir. Lisansüstü tezlerin yazım amacı ise, herhangi bir akademik disiplin içerisinde, o alanda uzmanlaşmak isteyenlerin var olan mevcut bilgiyi geliştirmek ve özgün katkı sunarak o konuda uzmanlaşması şeklinde söylenebilir. Bu durum Türkiye'de var olan yükseköğretim sistemi açısından da geçerli bir durum olarak görülmektedir. Üniversitelerin çatısı altında hizmet veren birimlerden birisi olan enstitüler, lisansüstü çalışmaların yürütülmesini kontrol ederken, alanında uzmanlaşmak isteyenlerin kendi bilim disiplinlerinde yazacakları lisansüstü tezlerin de yürütücülüğünü yapmaktadır. Türkiye'deki yükseköğretim sistemi içerisinde, tezli yüksek lisans veya doktora lisansüstü eğitimi alan öğrencilerin, bu eğitimlerini başarıyla sonlandırabilmeleri için temel ölçütlerden birisi de yazacakları lisansüstü tezlerdir. Özgün konularda ortaya atacıkları tezlerle bilimsel bir iddiayı ileri süren lisansüstü eğitim öğrencileri, bu iddialarını hazırladıkları tezlerde ortaya koymaktadır. Türkiye'de gerçekleştirilen lisansüstü tez çalışmaları, enstitüler, anabilim dalları, çalışma konularına göre sınıflandırılmaktadır. Tamamlanan eğitim sonrası ortaya çıkan tezler, belirli bir süre sonra Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından erişime açılmaktadır. Sayısı binleri bulan, birbirinden farklı alanlarda yazılmış lisansüstü tezler, çok geniş bir yelpazede bilim dünyasına katkı sunmaktadır. Ortaya çıkan tezler içerisinde, birbirinden farklı alanlarda yazılmış ve Türkiye'nin 81 ilini konu olarak seçen tezler de yer almaktadır. Bu açıdan bakıldığında çalışmada Bitlis ilini konu edinen tezlerin incelenmesi yapılmıştır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın erişime açtığı lisansüstü tezlerin incelendiği çalışmada, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde yapılmış tezler hakkında istatistiksel bilgiler ele alınmıştır. Bu bağlamda çalışmada ulaşılmak istenen sonuç, hem lisansüstü tezler içerisinde Bitlis'i konu edinen hangi çalışmaların yapıldığını ortaya koymak, hem de çok fazla çalışma yapılmayan alanları gün yüzüne çıkarmaktır. Böylelikle çalışmada, Bitlis ilini konu edinen lisansüstü tez çalışması yapmak isteyen bilim insanlarına bir kolaylık sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Bitlis, Tez, Yüksek Lisans, Doktora.

BITLIS IN GRADUATE THESIS

Postgraduate thesis studies can be considered one of the most important elements of the academic world. The postgraduate theses that scientists write can be shown as one of the basic success criteria when it comes to making an academic career. The purpose of writing postgraduate theses can be said to be that those who want to specialize in that field within any academic discipline can develop existing knowledge and specialize in that subject by making an original contribution. This situation is also seen as valid for the higher education system in Turkey. Institutes, which are one of the units serving under the roof of universities, control the conduct of postgraduate studies and also carry out postgraduate theses written by those who want to specialize in their field in their own scientific disciplines. Within the higher education system in Turkey, one of the basic criteria for students who receive master's or doctoral education with thesis to successfully complete their education is the postgraduate theses they write.

Postgraduate education students, who put forward a scientific claim with theses on original topics, reveal these claims in the theses they prepare. Postgraduate thesis studies carried out in Turkey are classified according to institutes, departments and study subjects. Theses resulting from the completed training are made accessible by the Presidency of the Council of Higher Education after a certain period of time. Postgraduate theses, numbering in the thousands and written in different fields, contribute to the world of science in a wide range of areas. Among the resulting theses, there are also theses written in different fields and choosing 81 provinces of Turkey as their subject. From this perspective, the study examined the theses about Bitlis province. In the study, which examined the postgraduate theses made accessible by the Presidency of the Council of Higher Education, statistical information about theses written at master's and doctoral levels was discussed. In this context, the desired result of the study is to both reveal what studies have been done on Bitlis in postgraduate theses and to reveal the areas where not much research has been done. Thus, the aim of the study is to provide convenience to scientists who want to do a postgraduate thesis on the province of Bitlis.

Key Words: Bitlis, Thesis, Master's, Dokorate.

İKİ DİLLİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE DERSİ ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN TUTUMLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME¹

A STUDY ON BILINGUAL SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS TURKISH COURSE ACTIVITIES

Bil. Uzm. Tuba GÜLTAÇ-MEB

ORCID No: 0000-0002-4145-0089

naks-igul@hotmail.com

Doç. Dr. Mehmet Nuri KARDAŞ- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6732-7815

mnkardas@yyu.edu.tr

Öz

Türkçe dersinde yürütülen eğitsel, öğretimsel etkinlikler 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda önerilen metin türü, tema, öğrenme alanları (konuşma, dinleme, okuma, yazma), kazanımlar, öğretim yaklaşımı, öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme değerlendirme çalışmaları vb. çerçevesinde yürütülmektedir. Dersin amaçlarına ulaşmasında öğrencilerin derste gerçekleştirilen eğitim-öğretim etkinliklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olmaları oldukça önemli bir konudur. Bu bağlamda mevcut çalışmanın amacı iki dilli ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi etkinliklerine ilişkin tutumlarını belirlemektir. Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırmalarda kullanılan tarama modeline uygun olarak hazırlanan mevcut çalışmanın katılımcılarını 156 iki dilli ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Çalışmanın veri toplama aracını 5'li likert şeklinde hazırlanan, geçerlik ve güvenilirliği olan Türkçe Etkinlikleri Tutum Ölçeği oluşturmuştur. Verilerin normal dağılım sergilememesi nedeniyle verilerin analizi parametrik olmayan analiz teknikleri ile yapılmıştır. Çalışma sonunda iki dilli ortaokul öğrencilerin Türkçe dersi etkinliklerine ilişkin tutumlarının yüksek düzeyde olduğu

¹ Bu çalışma Tuba Gültaş'ın Doç. Dr. Mehmet Nuri Kardaş danışmanlığında hazırladığı "İki Dilli Ortaokul Öğrencilerinin Türkçe Konuşma Yeterlilikleri Ve Bu Yeterliliklerinin Bazı Değişkenlerle İlişkisi" isimli yüksek lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarından hareketle alan araştırmacılarına ve öğretmenlere çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: iki dilli öğrenciler, Türkçe dersi, etkinlikler, tutum.

Abstract

The educational and instructional activities carried out in the Turkish course include the text type, theme, learning areas (speaking, listening, reading, writing), achievements, teaching approach, teaching methods and techniques, measurement and evaluation studies, etc. recommended in the 2019 Turkish Course Curriculum. It is carried out within the framework of It is very important for students to have positive attitudes towards the educational activities carried out in the course, so that the objectives of the course are achieved. In this context, the aim of the current study is to determine the attitudes of bilingual secondary school students towards Turkish lesson activities. Quantitative research method was used in the study. The participants of the current study, which was prepared in accordance with the survey model used in quantitative research, consisted of 156 bilingual secondary school students. The data collection tool of the study was the Turkish Activities Attitude Scale, which was prepared in the form of a 5-point Likert and has validity and reliability. Since the data did not exhibit a normal distribution, the data was analyzed using non-parametric analysis techniques. At the end of the study, it was determined that bilingual secondary school students' attitudes towards Turkish lesson activities were at a high level. Based on the results of the study, various suggestions were made to field researchers and teachers.

Key words: bilingual students, Turkish lesson, activities, attitude.

İKİ DİLLİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE KONUŞMA KAYGILARININ BAZI DEĞİŞKENLERLE İLİŞKİSİ¹

Bil. Uzm. Tuba GÜLTAÇ-MEB

ORCID No: 0000-0002-4145-0089

naks-igul@hotmail.com

Doç. Dr. Mehmet Nuri KARDAŞ- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6732-7815

mnkardas@yyu.edu.tr

Öz

Bu çalışmanın amacı iki dilli ortaokul öğrencilerinin Türkçe konuşma kaygılarının cinsiyet, baba ve anne eğitim düzeyi, evde konuşulan dil, akıllı telefona sahip olma, telefonu kullanma amacı, evde TV/radyo bulunma durumu, TV izleme süresi sınıf düzeyi değişenleriyle olan ilişkisini ortaya koymaktır. Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel ilişkisel tarama modeline uygun olarak hazırlanan çalışmanın katılımcılarını 156 iki dilli ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Çalışmanın veri toplama araçlarını 5’li likert şeklinde hazırlanan geçerlik ve güvenilirliği olan Türkçe Konuşma Kaygısı Ölçeği (TKKÖ), ve araştırmacı tarafından geliştirilen Kişi Bilgi Formu (KBF) oluşturmuştur. Verilerin analizi parametrik olmayan analiz teknikleri ile yapılmıştır. Çalışma sonunda iki dilli öğrencilerin Türkçe konuşma kaygılarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe konuşma kaygısına cinsiyet, öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim düzeyi, TV izleme süresi, kitap okuma, ailede konuşulan dil değişkenlerinin bir etkisi bulunmamıştır.

Anahtar sözcükler: iki dilli öğrenciler, Türkçe Konuşma kaygısı, değişkenler.

¹ Bu çalışma Tuba Gültaş’ın Doç. Dr. Mehmet Nuri Kardeş danışmanlığında hazırladığı “İki Dilli Ortaokul Öğrencilerinin Türkçe Konuşma Yeterlilikleri Ve Bu Yeterliliklerinin Bazı Değişkenlerle İlişkisi” isimli yüksek lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

THE RELATIONSHIP BETWEEN BILINGUAL SECONDARY SCHOOL STUDENTS' TURKISH SPEAKING ANXIETY WITH SOME VARIABLES

Abstract

The aim of this study is to reveal the relationship between the Turkish speaking anxiety of bilingual secondary school students and the variables of gender, father and mother education level, language spoken at home, owning a smartphone, purpose of using the phone, presence of TV/radio at home, TV watching time and grade level. Quantitative research method was used in the study. The participants of the study, which was prepared in accordance with the quantitative relational screening model, were 156 bilingual secondary school students. The data collection tools of the study were the valid and reliable Turkish Speaking Anxiety Scale (TKKÖ), prepared in the form of a 5-point Likert, and the Personal Information Form (KBF) developed by the researcher. Data analysis was done using non-parametric analysis techniques. At the end of the study, it was concluded that the Turkish speaking anxiety of bilingual students was at a medium level. There was no effect of gender, grade level of students, education level of parents, time spent watching TV, reading books, and the language spoken in the family on Turkish speaking anxiety.

Key words: bilingual students, Turkish speaking anxiety, variables.

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÖRSEL BİR METİN TÜRÜ OLARAK EFEMERA KULLANIMI

Prof. Dr. ELİF AKTAŞ¹

¹Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, elif.aktas@alanya.edu.tr,

ORCID ID: 000-0001-5573-2274

ÖZET

Bir ifade ve beceri dersi olan Türkçe dersi, öğrencilere metinler aracılığıyla temel dil becerilerini kazandırmayı amaçlar. Dolayısıyla ders kitaplarındaki metinlerin seçimi ve niteliği son derece önemlidir. Tematik yaklaşıma göre hazırlanan Türkçe ders kitaplarında yer alan metinler; şiir, hikâyeye edici ve bilgilendirici metin türlerinden oluşmaktadır. Görselliğin ön planda olduğu efemera ise bir metin türü olarak ilk defa 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na ikinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar dâhil edilmiştir. Efemera; biriktirilmek amacı ile üretilmemiş kısa ömürlü ve başlangıçta önemli görünmeyip sonradan bazı koleksiyoncular tarafından biriktirilerek koleksiyon malzemesi hâline getirilmiş materyallerin genel adıdır. Gündelik yaşamın bir parçası olan efemeralar, hayatın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Kullanılmış biletler, kuponlar, dilekçeler, fotoğraflar, kullanım kılavuzları, takvim yaprakları, kartpostallar, davetiyeler, posterler, ilanlar vb efemera örneklerinden sayılabilir. Eğitsel amaçla da kullanılabilen efemeralar; kültürel, tarihî ve sosyal hayatın yansımasıdır, bu nedenle ait olduğu toplumun ve dönemin özelliklerini yansıtmaktadır. Efemeralar, Türkçe derslerinde görsel okuma ile ilgili kazanımların gerçekleştirilmesinde kullanılabilir. Bu çalışmada ana dili eğitiminde bir metin türü olarak efemeraya nasıl ve ne oranda yer verildiği ve bur türden nasıl yararlanıldığı örneklerle tespit edilmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, veriler doküman analizi yoluyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analizden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda incelenen ders kitaplarında efemeraya bir metin türü olarak daha fazla yer verilmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretimi, metin, ders kitabı, efemera.

TAM ZAMANINDA ÜRETİM VE MALİYETLEME YÖNTEMİ

Öğr. Gör. Dr. Murat DEDEOĞLU

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Özalp Meslek Yüksekokulu,
ORCID No: 0000-0002-2287-6201 mdedeoglu@yyu.edu.tr

ÖZET

Bir Japon yönetim felsefesi olan “Tam Zamanında(Just-In-Time)” üretim; doğru ürünleri doğru miktar ve kalitede, doğru zaman ve yerde bir araya getirmeyi başaran bir sistemdir. İlk olarak 1940 yılında Toyota Motor’da ortaya atılan bu yöntemin temelinde üretimdeki israfın tamamen ortadan kaldırılarak sürekli iyileştirme yoluyla rekabet üstünlüğünü sağlamayı hedeflemektedir. Toyota’da Taiichi Ohno tarafından uygulamaya konulan bu yöntem daha sonra 1971 yılındaki dünya petrol krizinin ardından Japonya’da yaygınlaşmaya başlamıştır. 1980’li yıllarda ise Avrupa ve Amerika firmaları tarafından uygulanmaya başlandığı görülmüştür.

Mevcut üretim yöntemlerinden farklı olarak Tam Zamanında üretimde en önemli hususların başında “stok kontrolü” gelmektedir. İşletmelerine bünyelerinde bulunan stokları miktarı çok önem arz etmektedir. Bundan dolayı stokların üretim için yeterli ve zamanında temini fazlaca bir yük oluşmasını engellemektedir. Stok kontrolünün yanında firmaların insan faktörlerine de gerekli önem verilerek hata yapmalarının önlenmesi ve kalitesizliğin tekrarlanmaması bu sistemin temel taşlarını oluşturmaktadır. Bu sistemin başarılı olması tek seferlik bir başarı ile değil süreklilik arz etmesine bağlıdır. Bu sebeple firmaların çok iyi bir kontrol sistemi oluşturmaları da son derece önemlidir.

Tam Zamanlı(JIT) üretim yönteminin başarılı olmasında maliyet yöntemini de göz ardı etmek mümkün değildir. Bu nedenle “Tam Zamanında Maliyetleme” kavramı geliştirilmiştir. Bu kavram işletmenin elindeki kısıtlı kaynakları etkin ve verimli kullanarak maliyetlerin en asgariye indirgenmesi temel amacıyla çalışır. Bu sebeple de değer yaratmayan faaliyetlerin ayıklanarak, işletmeye değer katan faaliyetlerle devam etmenin unutulmaması gerekir. Tam Zamanında Maliyetleme aynı zamanda muhasebe kayıtlarının sadeleştirilmesi ve basitleştirilmesini sağlayarak geriye doğru çalışma tarzını yansıttığı için “Geriye Dönük Maliyetleme” olarak da adlandırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tam zamanında üretim, israfın önlenmesi, sürekli iyileştirme

ABSTRACT

“Just-In-Time” production, a Japanese management philosophy; It is a system that manages to bring together the right products in the right quantity and quality, at the right time and place. This method, first introduced at Toyota Motor in 1940, aims to achieve competitive advantage through continuous improvement by completely eliminating waste in production. This method, which was put into practice by Taiichi Ohno at Toyota, later became widespread in Japan after

the world oil crisis in 1971. It was observed that it started to be implemented by European and American companies in the 1980s.

Unlike existing production methods, "stock control" is one of the most important issues in Just-in-Time production. The amount of stocks they have is very important to businesses. Therefore, ensuring sufficient and timely supply of stocks for production prevents an excessive burden. In addition to stock control, the cornerstones of this system are to prevent companies from making mistakes and prevent poor quality from recurring by giving due importance to human factors. The success of this system depends on its continuity, not a one-time success. For this reason, it is extremely important for companies to create a very good control system.

It is not possible to ignore the cost method in the success of the Full Time (JIT) production method. For this reason, the concept of "Just-in-Time Costing" was developed. This concept works with the main aim of minimizing costs by using the limited resources of the business effectively and efficiently. For this reason, it should not be forgotten to eliminate activities that do not create value and continue with activities that add value to the business. Just-in-Time Costing is also called "Backward Costing" as it reflects the backward working style by providing simplification and simplification of accounting records.

Keywords: Just-in-time production, waste prevention, continuous improvement

